



Vocabularius Theologie cō-

plectēs vocabuloꝝ descripiōes / diffinitōes ⁊ significa-
tus ad theologiā vtilium: ⁊ aliā quibus prudēs ⁊ dili-
gens lector multa abstrusa ⁊ obscura theologoꝝ dicta ⁊
dissoluerē ⁊ rationū ⁊ argumētōꝝ difficiles nodos: ⁊ faci-
le ea q̄ in ducē ⁊ principē sententiāꝝ doctores scripserūt
intelligere poterit / magno cū labore ⁊ diligētia
compilata a Joanne Altenstaiꝝ Vin-
delbaimensi / sacre scriptūꝝ
re vero amantissimē
fore.

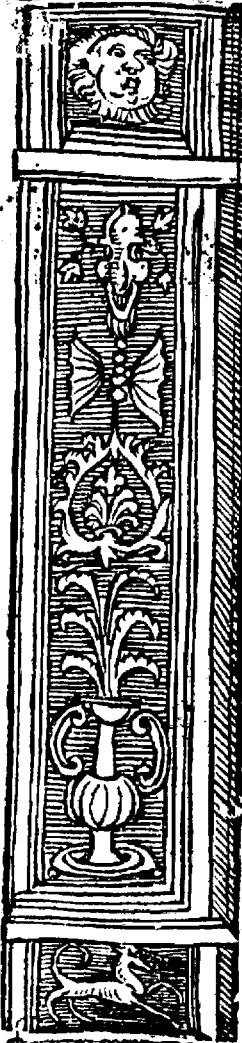
Distichon Henrici Bedii in Vocabularium
Ioannis Altenstaiꝝ Vindelici.

Cuncta theologie iam discere vocabula lector
Donat Ioannes hæc tibi Vindelicus.

Ioannis Weber weyssenhorensis Distichon.

In ista codicibus diversa vocabula sacris
Qui nouisse cupit consulat istud opus.

Gratia ⁊ Prinslegio dñi Mart.
Celsi. semper Augu.



TETRASTICHON DOMINI IOANNIS

Boemi Aubenſis ordinis Theutonici.

Accipe ſcripturæ lector vocabula ſacræ
Quæ toties animum preteriere tuum
Accipe et auctori grates dic panthologiæ
Sic ſenſus capies abſq; labore graues.

Carmen Iacobi Henrichmanni pro laude Ioan-
Altenſtaig/ interptantis vocabula
noſtratum theologorū

Noſſe neceſſe fuit voces quas ruſticus efferit
Ruricolæ inter ſi bonus eſſe velis
Noſtratum fidei doctorum voluere libros
Si cupias et ſi dogmata ſcire velis
Noſſe decet voces et raro verba latina
En quibus vtuntur qui ſacra ſcripta docent
En voces quibus et ſunt vli Scotus et Occam
Atq; horum ſimiles te docet iſte liber
Noſter Ioannes libro iſto barbara multa
Expoſuit verba non ſine laude tamen
Qui monſtrat cęnum quo fuluura clauditur aurum
Laudatur: nec ſic fordidus auctor erit
Sic merito laudandus erit qui barbara monſtrat
Verba quibus certe dogmata ſacra latent.

TEA03

Jacobus ſer D. J. D. diui Maximiliani Ceſaris ſem-
per Augu. ac ſilijs: et per vniuerſum Romanū im-
periu artis calcographie eiufdē Ceſaris Ma-
ximiliani authoritate cenſor: atq; arbi-
ter omnibus qui formulis creis
excudunt literas
Salutē.

Opus præſens Vocabularij theologie Ioannis Alten-
ſtaig Mindelhaimenſis ſacre ſcripture veri amatoꝝ: nõ
ſine ingenti impenſa ſumptuq; puidi ac circūſpecti viri
Ioanis Rynman de Oringa/ archibibliopole iam pri-
mo elaboratū ac pulcro caractere excuſum (preſentibus
edicir) ne ab hinc inquēnio ſtāncis literis ſcdario impi-
mūto. nec in ſacri impij terris vſpīam vendūto ſub pena
decem marcarum auri: libꝝq; qui contra hoc noſtrum
edictū impꝛeſſi fuerint conſiſcatione. atq; id ne impolte-
rum aſſeras/ tibi nõ predictum caue.

M. D. xvij.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI ET DO-

mino/dño Chriſtophoro ep̄o Auguſtēſi/Ioannes Altenſtaig
Mindelhaimenſis/ domino ſuo obſeruandillimo
S. D. P. & ſe cōmendat.

Et ſi pater præſul digniſſime/ quū renunciatum fuit mihi de cōmunis illius patris noſtri antiſtitis
Henrici de Liechtin W obitu/ viri magni planeq; ſapientis. cui vniuerſa vita totius fuerat pbitatis &
honestatis exēplū. nõ potui vt par fuit nõ dolere angī & torqueri/ grauiq; & acerbe ferre. tū qd' pu-
tauerā nobis non paruū diſpēdū & iacturā oblatā & iniectā/ ppoſitāq; eo qd' q̄ optime reipublicę
chriſtianę p̄fuit/ q̄ etiā cōſilio/ prudētia & ſapientia q̄ ad hęc rem gerēdā ſunt neceſſarię (vt tuā nõ ſu-
git amplitudinē) quā pulcerrime moderatus eſt gubernauit & rexit. tū qd' bonis & eruditis benefice
fuit & liberalis. Multo tū p̄ſa ſunt quæ me cōſolant. quæq; merorē quē ex eius morte cōceperā/ le-
uant/ minuūt & tollūt. vel ſaltē leniūt. In primis qd' fuerat annorū plenus vel grādeuus. q̄ ſi modo
nõ cōmutaſſet vitā cū morte. poſt hac tū ſibi vel breui ex hac luce migrandū fuiſſet. cū ſenes nõ lon-
ge a morte abeſſe p̄nt. ſtauit q̄q; deus optimus maximus vt tuā præſtantia minime latet terminum
vitę/ quē nulli p̄terire licet. Quicq; autē a deo eſt/ id nõ niſi optimū eſſe non poſſe exiſtimandū eſt.
Cuius impio & volūtati nulla ratio/ nulli hūani conatus/ terrenęq; vires aduerſari vnquā poſſunt.
Om̄es etiā qui gignunt/ nõ alia lege q̄dem q̄ gignunt reliqui partus cōſuſione elemētōꝝ mortales
ſcilicet & piculis om̄ibus/ fortunęq; telis languoribusq; ſubiecti. Nec quiſq; vitę diuturnit atē vel va-
litudinē niſi variā & p̄ſuntoriā habere p̄t. Et q̄ (vt liberius loquar cū tua magnificētia) in hac vita
ſuauias. cū ne vnus q̄dem præterit vnq; dies ſine aliq; corpis vel animi offeſſione. Et q̄ mundanę
vitę miſerias & moleſtias incōmodaq; enumerare valet. Quis nõ videt in quātis fluctibus & pro-
cellis v̄ſamur: & p̄fertim q̄ in altiore cōditione & gradu collocant. q̄s venti nõnunq; v̄chemētissi-
mi q̄ alta p̄ſare ſolent/ aſſant/ cōmouent & p̄turbant. Ex q̄bus miſerrimis calamitatibus hui' vitę
ad melioris vitę tranquillitatē ep̄us modeſtiſſim' receptus eſt. ad hūanicę generis redijt redēptorem.
euolauitq; in ſempiternū cœleſtis gl̄ię domiciliū. vbi gaudij plena ſunt om̄ia. vbi nulla mutabilitas.
nulla varietas. ſed om̄ia plena tranquillitatis/ ſecuritatis & beatitudinis. vbi nullus eſt factio/ nullus
inuidiæ/ nullus ſimulati locus. Corpe itaq; humi reſtituto vnde conſtabat. immortalis tū & nitidus il-
lius quē cœleſti ab origine hauſerat/ ad cœleſtē gl̄iam redijſſe putāndus eſt aiūs. eoq; loci ſublatū vbi
decorus de manu dei diademate regali ſit coronādus/ & cæteris ſempiternis cumulādus delicijs. q̄/
bus fruunt hi q̄ cū pietate dormitionē accipiūt. vbi & fruit illo bono q̄ nihil eſt maius/ nihil optatū
nihil iucūdius. Quāobrem cū p̄clare cū illo actū eſſe ſperamus & credimus/ noſtri officiij erit mode-
rate ferre hęc naturę neceſſitatē. & magis gaudendū q̄ triftandū eſſe. Nec ob noſtrū vllū cōmodum
doleam'. id qd' neq; amatis neq; liberalis/ ſed potius inuidētis eſſet. Itcirco magis letandū eſt de ſceli-
ci eius egreſſū ad ſcelicitatē ſempiternā. vbi ſuorū innocentiſſimorū & ſanctiſſimorū operę mercedem
accipit exoptatā. Id qd' ex ſanctā & imactata ipſius vita & exitu mihi certo p̄ſuaſerim. ſuit em̄ vt cer-
tiſſima fide & narratiōe p̄cepi/ ep̄us noſter integerrim' bonas literas vel optimas egregie doct' car-
nali mēte vacuus. bonorū operę ſectator. oīum v̄tutū norma. om̄ia v̄tute p̄ſpexit. om̄ia prudentia
cōſilioq; (vt fuit prudētiſſim') metitus eſt & fecit. iuſta & digna aniaduēſione malos puniuit & ca-
ſtigauit. & vt eccl̄ię nociuos vt morbidā pecudē ne alios ſanos corrūperēt & macularēt/ ſicut bonus
paſtor in p̄ſo de medio tulit. bonos & iuſtos dignis meritis & p̄m̄ijs honorauit & p̄ſecut' eſt. Ca-
ſtitate deniq; p̄ſpedit/ parſimonia nituit. cuius vita p̄clara & vicariatū chriſti cōueniens/ gregē exci-
tauit ad innocentia & p̄bitatē. q̄ chriſtiſidelib' ſapientia qua claruit conſulere ſtudiuit. Et vt ſemel dicā
tāta ingenij bonitate & animi dotibus. tātaq; laude p̄ſtabat vt deo eſſet & hoibus illius vita/ cōuer-
ſatioq; gratiſſima. Vigilauit iuxta illud. Vigilate neſcitis qua hora dñs veſter vēturus ſit. Quē & dñs
ex hac luce reuocauit. q̄ ſana mēte/ ſanoq; cōſilio teſtamentū laudabile condēs optima rōne & volū-
tarie. qd' ſine diuina gratia & benignitate nõ cōcedit homi. oculos clauſit in mortē. Quare q̄ prius do-
lore affecti ſum' / gaudere & letari cōuenit q̄ rectiſſime. quoniā bene cū eo actū eſſe credimus. Quæ
autē in nauarcho illo p̄claro amiſerimus/ in te nauclero optimo aſſatim repimus. Quare neſcio qd'
& alijs cōchriſtianis Auguſtēſis diocēſis cōtingere potuiſſet gratius & optatius q̄ qd' diuina puiden-
tia qua om̄ia gubernant/ tuā amplitudinē totius eccl̄ię Auguſtēſi p̄ſectū didicerim. ſamq; tandē pri-
uatim eruditus oibusq; viris optimis/ tuo fauſtu atq; ſcelici ductu pulcerrime cōſultū/ & ad rem &
dignitatē aniaduerto. Nam q̄ generis claritudine. vel potius ſola ingenij v̄tute p̄ſtantia atq; doctri-
na incōparabili & iuriſprudētia ſinglari ad epiſcopatū ſublatū fore. te qui dubitat puto eſſe nenañē.
Sed qd' memorē generis nobilitatē/ p̄m̄ quam natus es ex vtroq; parēte. Ex patre em̄ & domo ſatus
es de Stadion. ex qua familia tanq; ex equo troiano multi viri nobiles/ & rebus geſtis p̄clari equites
aurati/ ſplendidi/ militaribus armis ſtrenui & honorati p̄dierūt apud Cæſaream maieſtatē & alios
principes auctoritate & gratia florentes. quæ q̄dem nobilitas ſaltē generis nõ magni eſſet p̄denda.
quoniā ab extrinſeco venit/ quæ laudis rōnem nõ magnā habet. niſi accedat animi nobilitas/ quæ
in animi bonis p̄ſpicit & intelligit qua tuā dignitatē eſſe ornatā liquido ex veriſſimis auctoribus co-
gnoui & didici. & tua opa honeſtiſſima oibus nota p̄ſpicuam faciūt. Sed quid dicā de iuriſprudētia

& studio legū & canonū. cuius vtriusq; insignibus es ornatissime decoratus. qua iusticię & æquitas amantissimū. humanitatisq; & amicitie seruatissimum: te ex hoc ipso p̄stare poteris. Pro qua re consequēda & eruditione dies noctesq; laborasti. Sed qd magno viro & nobili genere p̄creatus (vt tu es) illustrius. qd iucūdius & melius vel dignius & laudabilius. & p̄sertim q in regimine aliquo v̄ magistratu collocat̄ vel seculari vel ecclesiastico/ q̄ assidue animū alere bonis artib; sapiētia & prudentia. sine qua nulla res (vt omēs sentiūt) publica bene regi potest. quæ fortuna appellantur bona. fluxa om̄ia caducaq; vel momētanea: quo ad sempiterna bona ducenda sunt. Solū animi bonum vt pater amplissime nosti qd in virtute positū est. & in re; incōmutabiliū totiūq; nature perspicua entia reddit humanū genus & imortale & beatū. Quid memorem de tua p̄stabili memoria qua te vigere cognoui. qua om̄ia cōseruamus. quæ discimus. & conseruata suggerit ac subministrat. iure q; eloquentie thesaurus dicit̄. Omitto alia ingenia bona quibus nitescis iusticiā scilicet & benignitatem. qui in agendis negocijs es expeditissimus & solertissimus. Qui deniq; vita laudabili. honestaq; conuersatione polles. optimis moribus p̄ditus. in diuinis officijs frequēs & creber. Quib; virtutib; & bonis gratuitis que tibi optim; maximus deus dedit/ haftenus ad vtilitatē christianorū es vsus. Magis credendum est te illis ad commoditatē aliorū. & p̄sertim eorū quib; es p̄fectus vsur; arbitramur. Taceo q; prioris nostri ep̄i reuerēdissimi fuisi asecretis vel cōsiliariis & familiaris. a q̄ & multa quæ ad rem gerendā conducūt accipere potuisti. Qui deniq; p̄ tuis meritis p̄ venerabile eccl̄ie Augustensis capitulū electus es in canonicū. & p̄ ep̄m in officialem receptus in negocijs grauib; & arduis causis eccl̄ie Augustensis apud summū pontificē agendis vrbē missus/ virū quē oēs vt ament. venerent & obseruent diligentē & prudētissimum p̄stitisti. Et tandē in decanū memoratē eccl̄ie electus es. Qui deniq; cæsareæ maiestatis ac reuerēdissimi dñi cardinalis & ep̄i Gurcensis consiliarium egisti prudentē. Has p̄claras & nobiles virtutes tuas: & animi bonitatē et eruditionē optimā Henric; ep̄us qui nup̄ e viuis excessit aniaduertēs dum vitā hāc mortalē ageret. de sui honorādī capituli voluntate et cōsensu eccl̄ie Augustensī q̄ optime cōsulere et p̄uidere volens. quā viuus dilexerat. et cui fideliter seruierat vt bon; pastor nō dubitās res. et ne corpus q̄dem pro aniar; salute exponere se relinquerē breui existimās: tuā benignitatē in coadiutorē recepit. cui et post eius mortē et modo in ep̄iscopatū succedis. Quapropter gratulor tuæ egregiæ et honestissimæ subuectioni. virtuti. summisq; sapiētiæ qua factū videmus vt sis dignissim; iudicatus a viris venerabilib; et p̄batissimis et vniuersis capituli Augustensis. q̄ in principes christianæ religionis nostræ puinciae loco splēdido conspiciare. Quid em̄ est aliud esse ep̄m q̄ regē haberi in ecclesia et vinea dñi dei optimi. maximi. et eā regere. augere et amplificare p̄ diuino honore: gloria et cultu. vt cum t̄pus reuocatiōis aduenerit. vna cum grege sibi credito in ouile christi letus ingrediatur. Quæ om̄ia a me sine adulatione quapiā dicta esse velim. A quo vitio semp̄ abhorruī. adulari em̄ nō didici. Adulatio v̄o est pueria (vt vult Aug.) laudatio. vel fallaci laude seductio. Adulator autē non v̄e laudat. sed vane falso et questus et ventris gratia. Virtus autē per se est laudāda et extollenda. Virtus em̄ sui amans est. et prop̄ se amat et extollitur. quā si quispiā in altero cuiuscunq; cōditionis et dignitatis extiterit p̄spexerit et laudauerit. laus vera est nō assentatio. quā v̄tutē in te esse didici nō sine vero auctore. Viri quoq; magnanimi boni et constantes laude nō efferunt nimiiū. nec peiores sed summissiores melioresq; efficiuntur. q̄ maxime p̄mope conant vt quæ de ipsis bona dicunt̄. ea alijs impertiant et cōmunicent. et tales sint quales p̄dicant. vt bona illa que a deo acceperint nō frustra se accepisse probent. alijsq; inseruire et b̄nfacere studeant. quoniā deus mādauit cui libet de pximo suo. et vt vn; alteri sit adiumentū. Quā sepissime hortatur Ap̄tus Tharsensis. Diuisiones autē sunt gratiar;. Quare q̄ plus gratiæ a dño acceperit. plus et eā ceteris cōmunicet necesse est. Virtutibusq; et donis bene v̄tat. ne rationē talentorū a dño cōmissorū perdifficilem et grauē reddere cogat. quæ longe melius et p̄spicacius nosti quomō peragēda sunt q̄ ego. quē ingenij et cōsilij pauperrimi me iudico. Dñs quoq; potissimū laudand; est in virtutibus et donis quæ ipse largit; est hoibus: qui prop̄ eas vt ceteri imitent. et honorū operū exemplū sumāt et p̄ponant laudādi sunt. Virtutib; itaq; illis quas in tua dominatiōe cognoui pat̄ clemētissime motus. vocabulariū theologię quē ex multis theologię p̄ceribus et doctissimis cōpilauī tibi dedicare cōstitui. quē em̄ aliū eligerem repperi neminē. quē quidē vocabulariū pro vtilitate et cōmoditate multorū. etiam vt me in sacris literis exercerem. ne ingeniū meū natura hebes nihil agēdo situ et mucore obducere scribere volui. Nā cū mecū memoria repeterē. me non debere ociari q̄ nulla aniar; cura vel pōdere graui essem opp̄ssus vel grauatus meū officiū esse ratus. vt post varios & multos labores & molestias/ ocio qd tandē nact; sum nō abuti viderer. & ne in vinea dñi q̄ sacris iniat; essem & ceremonijs addictus/ nihil tanq; enuch; gignere vel parere putarer. Et ne ocio torpescere ignobili. & ne cū seruo pigro & inutili in ertis & mali ocij cānarer/ sed cū vlura talentū redderē. Tandē mihi cogitātū elegi id qd meæ p̄fessionī cōgrueret. & in se plurimū honestatis & vtilitatis habere arbitrarer. Non qd existimare me tantū esse vt id sufficienter p̄stare potuerim qd facere instituerā. sed vt glaciem frangerē. literas sacras amantib; & discere cupiētib;. aliosq; ad legendū excitare: q̄ ingenue eruditi/ & varia multipliciq; doctrina subnixi tāto pōdere sufficiēt. hoc labore meo & alijs me pfuturum sperabo. gratiusq; et vtilius iucūdiusq; me facere quicq; existimabā q̄ si in humaniorib; lris quippiā legerē vel scriberē. in q̄bus tñ legendis et si multū temporis cōsumplerim; et in q̄ studio diu

versati iuuenes erudiebamus. non tñ putauī meo officio vel vitē quā inceperā cōgruere vt diutius in hisce morarer & manerē. Non qd hoc studiū vilipendam & cotēnam om̄ino. qd & al; laudauī si modus certus adhiberē; & qd ad alia multū p̄desset. vt vult Lactantius. qd veritas luce oratiōis ornata. & maiori copia & facultate dicendi. & claritate & nitore sermonis potētius in animos influat. sed qd sacris iniat; nō conueniret. & qd ad salutē quam christiani quærūt non p̄duceret/ magisq; delectare q̄ p̄desset cōsū perentib;. Ad studiū itaq; sacrarū literarū me cōtuli: qd omnīū optimum p̄cipue sacerdotib; iudicauerim. Sed cū theologia & sapiētia omnīū scripturarū est p̄fundissima: cęterisq; om̄ibus alijs & artib; & scientijs longe p̄stat. cuius est docere veritatē. arguere fallitatē. eripere a malo. inducere ad bonū. & p̄ducere ad p̄fectum: qua fideles quæ sunt salutaria/ & q̄ ad vitā ducit cognoscere possunt: quæ ostēdit doctrinę vberimū fontē ac plenissimū. cuius haustu atq; potu (vt cum Lactantio loquar) conceptā viscerib; sitim sedent/ ardorēq; restinguat. Et quæ (vt semel dicā) nunq; satis digne laudari poterit. cui qui pareat/ omne tēpus suæ etatis sine molestia possit degere. & tandē venire ad optatissimū salutis & felicitatis æternæ portū. Mea itaq; interesse ratus vt huius saluberrimę theologię & optimę doctrinę vocū significatus scriberē & in vnū cogerem volumen vt multis p̄dessem. Et si nō sum nescius/ plures esse me multo doctiores. & ad hoc qd facere institui longe meliores. quicq; ab solut; de hac re scribere possent/ & in vnū colligere. Sed q̄ laborē seu on; quā ego maxima habui suscipere haften; recusarūt vel assumere neglexerūt/ nec tentauerūt. Ego puinciam istā subiui ab alijs libētius vidissem hoc facultatū. quoniā ingenij mei tenuitatē & penuriā considero. Et quis ingenio tenui & perq; exigua doctrina sim p̄ditus & theologorū minimus vel nullus. Non em̄ tali nomine me dignor. quicq; nondū latū clauum in ea susceperim. Vel potius dicēdus sum pumilis int̄ discipulos theologię. tñ semp̄ huc spectauī. vt si possem alijs p̄dessem meis laborib; vel docēdo vel scribēdo. Sin min; neq; ledere vel t̄pus infructuose ad laborē datū cōtererem. Adde qd aliæ disciplinæ habēt suos dictionarios/ theologię v̄o vocabulariū nondū ab aliq; scriptū vidi. Quāobrem theologię vocabulariū ex multis theologis doctissimis & p̄cipuis scribētib; in ducē & principē sentētiar; cōgelli in vnū opus. vt sacerdotes aliq; qui nō oēs vel admodū paucos legerunt theologos ad hūc librū recursum habeāt & doctore scripta melius intelligāt. Acuta q̄q; & difficilia dicta eorū facili; cognoscāt. a q̄bus scriptis abhorrerē & deterrerē solēt. qd dictionū vis eos latet. vocabulorū autē ignorantia errorē & difficultatem parit & gignit/ & inextricabiles tenebras inuoluit & implicat & oberrare facit. Cognito v̄o dictionū theologicarū sensum abstrusum & absconditū aperit & recludit: quē ear; inscitia claudit. Vt igit̄ melius sacra scriptura intelligat. salubriusq; & rectius pastores aniar; suas oues p̄ doctrinā verā pascant. & ne aniar; ad sanctitatē genitar; q̄ ceteris rebus sunt p̄ferendæ salus negligat. quib; plus est subueniēdū ne dānenī. quā famelicū Lazaro ne moriat̄ iuxta doctrinā Grego. in homē. Plus est inq; animā in tērnū victurā pabulo verbī reficere/ q̄ ventrem moriturę carnis terreno pane satiare. Et ne deniq; theologia cōtemnat̄ & pessundē prop̄ vocabulorū ignorantia p̄sens op; ament/ legant/ & manib; cōtrectent. Erūt legentib; scripturam sacram om̄ia facilia intellectu/ prona dictu/ honesta susceptu & manifesta singula. Modo ne pigeat ad percipiendū sapiētię diuinę disciplinā legendi vel audiēdi patientiā accommodare. & animū ad intelligendū p̄stare & intēdere. Quod q̄dem opus ad vtilitatē orthodoxę fidei & toti; christianę religiōis & ad laudē om̄ipotētis dei. cui auspicio p̄cipue & ductu & grā om̄ia fiāt cōposui/ & ad edēdū curauī. Qd onus tā arduū & laboriosum a me susceptū nō contēnant/ floccificiat̄ velim. et rogo omēs Mineruā sacrā amātes. Qd quidē opus maximi laboris antistes pat̄ humanissime uis p̄stantię dedicare decreui. Quippe q̄ literas sacras amares/ eosq; diligeres q̄ illis ecēt ornati. Accipe igit̄ vir p̄stantissime benigno anio hasce meas lucubratiōes et sedentariā operā/ monumentū mei laboriosi ocij. Accipe in quā pat̄ benemerētissime hoc munusculū tuo nomini sacrātū. et fac vt tuis auspicijs q̄bus id quātulūcunq; est auspiciat̄ sum. legat̄/ vigeat/ amet/ & per te edat. et illis p̄sit q̄ sacras literas amore amplectunt et studiose legūt sine inuidia. quicq; alios in fide christiana instituire et docere laborāt et debent. Et velim et rogo R. p. t. plurimū Ioannē tuū tuę paternitati subditū/ ab inuidis et malis hominib; defendas. et tuearis qui te et venerat/ colit et obseruat. Non em̄ ignoro pater benignissime p̄ multos literatores et inuidos esse et fore qui meos labores et vigilias aspernabūt/ et cōtemnent et arguent. sicut q̄ inani philosophia tumētēs/ cōculcāt pedib; suis sordidis q̄cqd nō sapiūt. q̄cqd etiā nō intelligūt canino dēre lacerāt et discerpūt. q̄ veluti tubera sine radice viuūt. et charitatis et veræ eruditionis qui vt lippi q̄bus om̄ia apparent alba marmor a top̄ho secernere nesciunt. quorū p̄ctora felle virent et lingua (vt Quidij verbis vtar) est suffusa veneno. Quare om̄ia puertūt. et p̄stantiora et optima in pessima mutant seu vertūt. quibus bonū malū. et malū bonū dicit̄: putantes sibi esse laudi si optime factis allatrent. Ver; hos nihil timeo. sed nihilisacio: si te tutorē et defensorem habuero. Sed si indoctis & malis nō placeo: nō est qd querar. nā his displicere laudi dandū est magis q̄ vitio. ipsi enim qd bonū est vituperāt. malum v̄o laudare cōsueuerūt. q̄ et doctissimis et p̄stantissimis non parcūt. Sin doctis nō probabor est fateor qd doleam. nō qd mirer. Scio em̄ quis sum. nō theolog; sed theologia vel theologaster. aut theologiæ vel diuinę Mineruæ imitator et amator: non magno sed exiguo præditus ingenio. Ab his malis hominibus pater celeberrime Ioannē tuum defendas. quorū morsus effugere. me nō posse existimo. Quicunq; enim aliqd scribere molitur: et literis

mandare ppetuis & edere inuidiæ. & odio se obnoxii reddit. cui omnis pstantia & claritas est odiosa & inuisa. bonorū correctionē patiēssime & equo animo fero. malorū autē iniuriā/calūniā & cōiūtia passurus sum ppter eum q̄ & p nobis multa vel maxima tormēta ptulit. q̄s tñ tu pat̄ pientissime cō pscere/cōtundere & opprimere & me adiuuare potes. Voluit autē deus sic res esse cōditas/ vt maio res iuuarēt minores. Id qd̄ & tua paternitas p me contra aduersarios si q̄s habuero (vt timeo) facere poterit. Ego autē qd̄ vnū possum/tibi meū omne studiū & operā & diligentia mēā & obseruatiam polliceor & voueo. Vale q̄ diutissime & foelicissime pat̄ & p̄sul clemētissime: qui q̄ foelici auspicio rem cōpisti gubernare publicā eccl̄ie/ eo sine concludas opto. scilicet foelicissimo. Deūq; imortalem q̄bus maxime possum p̄cibus oro/atq; obtestor vt debeo. vt q̄ diutissimus sis in vita & incolumis ad multorū vtilitatem & commoditatē eccl̄ie Augustensis. Ex Mindelhaīm intra Kalendas Octo bres. Anno virgine pariente sefquimillesimo decimosextimo.

Ad Reuerendissimum in Christo patrem ac dominū dñm Christophorū
de Stadion/episcopū Augustensem p libri auctore Ioannis
Piniciani p̄sbyteri Carment

Surge age cum sacra p̄sul venerande caterua.
Quæ colit æterni numina sancta dei.
Surge cito propera vade obuiam & excipe currus
Quos mittit dono Mindala parua tibi
Ecce venit doctis septem comitata puellis
Aurea fragranti Theologia coma
Hinc atq; hinc graditur doctorum turba virorum
Qui p̄can sacrum nocte dieq; canunt
Et ne parte aliqua possis errare videbis
Agricolam dominæ strata parare suæ
Nanq; humeris habilem cultor fert ille securim
Sed falcem ruris sustinet arma manu.
Illa nodosas stirpes excidit & aufert
Implicitos spinis falx fecat ipsa vepres
Hæc agit vt facilem nullo discrimine cursum
Reginæ & dominæ præparet ipse suæ
Aspera q; fuerat magnorūq; adeunda labore
Illius ingenio stat patefacta via
Accedet tuto nihil impediēte magistram
Quicunq; ex animo dogmata sancta petit
Summe pie antistes deuoti dona Ioannis
Altenstaig fidei credita summæ tuæ.

Reuerendo in Christo patri Ioanni de Staupitz/ artium ac theologiæ doctori eruditissi
mo conuentuū reformatorū & obseruantie Augustianæ per Germaniā apo
stolica auctoritate Vicario generali dignissimo patri obseruādo
Ioannes Altenstaig S. P. D.

Tua p̄dara virtus & doctrina & labor inclytus vel maximus pater Ioānes optime quæ habes in
Alemānia & terris nostris/circūspiciendo diui Augustini ordinis monasteria/ & huius ordinis fra
tres visitando tuæ pstantiæ subiectos. vt q̄rectissime & optime in christo viuant. In qua quidem re
nec vigiliæ & curæ & operæ parcis. Quiq; bonorū studiorū es diligens fotor & promotor. Quippe
qui foelicitis studij Wittenbergensis prim⁹ plantator es & inceptor/pcuratorq; fidissimus. & haud nō
impiger. qui bonos & studiosos & doctos fratres diligis. & p̄cipue qui sacris sunt instituti literis. quæ
singula & alia bona quæ in te esse videntur/ efficiunt vt literis meis vellem gratis & iucundis T. p.
adeam. quāuis ego sim tibi min⁹ cognitus & p̄spectus. Tu v̄o mihi bellissime notus. Nam & te do
centem & eruditissime/ doctissimeq; p̄dicantem. cœlestia Tubingæ audiui. & ās eloquētiam & sa
cundiam tuā eximiam ostēdisti. nō solum coram pp̄o. sed etiā corā summis viris & doctissimis. In
quorū p̄sēntia mature & elegāter orasti. Id qd̄ modo mir⁹ est in nobilitate humana repiri. quæ per
raro cōiūcta est sciētie/eruditioni & eloquētie. vt in te viro nobili stirpe/ sed nobiliori fide & virtu
te percipit. Sed quantū mihi tui sermones graues & salubres placuerūt. vel optime ijsq; sim delecta
tus/ verbis meis cōsequi non possum. Non qd̄ tibi in hoc blandiri/ assentari vel adulari velim. quū
nō questus vel lucri gratia/ vel voluptatis cuiusp̄iam id facio. Sed veritas quā amas/ & v̄tutes quas
præ te fers q̄bus nos cōfidimus/ & sup̄na posse adipisci speramus quæ in te splendescūt. sunt mihi
laudandæ & pbandæ etiā in quocunq; illæ sint. q̄ & me cogunt vt tuæ mansuetudini cōmendā

eos qui tuo regimini & gubernaculo sunt subiugati. & si cōmendatione opus non esset. quoniā ip̄si
a te satis superq; sunt cōmendati. tamē prop̄ vitæ sanctimoniam & castitatē mihi tuæ benignitati sunt
cōmendandi. Venerabilē dico patrem Ioannem Mathei priorē monasterij diui Augustini in Min
delhaīm/ totumq; conuentum; quorū religio sancta & bona vitæq; honesta & laudabilis & proba
ta summe placuit. Id qd̄ & facit vt q̄p̄pulcerime de ipsis sentire & pleno ore p̄dicare/ immortalitati
q; celebrare ausim. Ipse nanq; pater prior q̄ diligentissime curat & laborat vt hñ beateq; & religio
se viuant fratres suæ fidei & pietati crediti; vtq; diuina officia q̄ absolutissime perficiant. Nec de cor
porali modo pastura prospicit. Sed multo magis de animorū pabulo p̄uidit. Magnopere enim cur
rat vt fratres instituant & doceantur in moribus/artibus & disciplinis. Ob quam rem & me roga
uit vt eos docerem latinitatē vt sacram literaturā melius & rectius intelligerent. iucūdiusq; & bea
tius in ordine viuere. Id quod maxime laudandum & pbandum esse cenſeo. Nam nihil esse arbi
tror in religione præstantius & nobilius q̄ vt fratres in literis bene imbuantur & instituant. & præ
sertim in sacris literis quibus cognoscimus quo cœlum sit lucrandum. in quibus & dei voluntatem
p̄spicere poterimus. cui qui se conformat vt tu pater optime nosti. quoniā in litteris sacris egregie
es eruditus/ viam pergit rectam ad foelicitatē. Hæc enim est quæ docet dei mandata seruare. quæ si
quisquā obseruauerit ad p̄cipientis intentionem & cum charitate/ qd̄ tuam paternitatē minime la
tet/ securus intrabit in regnum dei cœlesti. Nec securior via ad vitam beatam esse poterit/ q̄ in reli
gione bene viuere. ad quod multū iuuabit lectio sacræ scripturæ. Ideo pater prior humanissim⁹ vo
luit vt fratres suos docerem. & si mihi res erat perdifficilis cum & sacræ lectioni & scriptitationi in
cumberem. tamen quia petitio iusta & honesta videbatur/ nō potui laborem reculare. multis enim
prodesse cupio & volo/ nullius questus & lucri gratia. Dum autem voluerat vt mercedem accipe
rem pro laboribus/ nihil recipere volui. sed premium maius de cœlo sperabam/ & vsuram siquēdam
cogitabam qd̄ fratres qui a me instituerentur/ post hac tenerentur deo sacrificiū facere/ vel orare p
me. Noluit tamen vt est benignus & liberalis vt gratis hunc laborem & operam & diligētiam ha
berem. Idcirco liberali munere me p̄secutus est. & tāto vt nihil ās p̄mij pro hac mea vigilantia &
meritis sperarem. Cum autem videbam fratres in studio proficere & in doctrina crescere/ ab ince
pro opere desistere nolui. Quippe qui existimabam me nō plus mihi q̄ ad aliorum vtilitatē & cō
modum esse natum. Nec quicquā esse solet quod me maiore leticia & gaudio afficit q̄ vbi intelligo
meam operam & diligētiam non perdidisse/ sed fructum peperisse. quare in labore permansi. & vt
morem gererem patri priori mei beniuolenti & amanti & desideranti suos bene erudiri in litteris.
Qui non secus facit q̄ dominus meus p̄positus in Pollingen. cuius perlibenter memoriam habeo.
quoniam mihi beneficus & in me benignus fuit. qui nō minus in eccl̄iasticis rebus/ q̄ domesticis
est q̄ diligentissimus. Sunt insuper fratres patris prioris huius ordinis sancti Augustini deum colen
tes/ superiores amantes/ deuoti & studiosi & cupidi bonarum rerum & sacrarum litterarum audi.
Est ibi honestas in habitu/ mediocritas in victu. In clauſtro sunt assidui/ ad iniuriam rari intēti p̄sal
mis. Non inter ipsos discordia & liuor/ sed vnanimitas & pax. In capitulo non lites sed confessio. Qui
bus omnibus motus/ ego non grauate ipsis omnibus inseruio & obsequor. Inter quos vnus est no
mine Carolus Rose concionator perdoctus: qui populo vitia ostendit/ narrat/ arguit/ increpat ho
no zelo. viamq; angustam ad virtutem & cœlum monstrat pergendam. latam v̄o & spaciosam &
voluptatis plenam docet fugiendam quæ ad tartara mittit. Iste sapiens frater verbis suis iam pridem
ad suscipiendum onus scribēdi vocabularij theologiæ me mouit/ putans me hac re & mihi & alijs
posse prodesse. mihi quidem qd̄ opinabatur me sacris initiatum/ non posse deo & mundo seruire.
neq; posse carpere poma huius mundi/ & sacris operibus inhiare. quoniā hæc poma voluptates il
licibiles (quas malorum escam Plato nominauit) & p̄sertim libidinosæ & venereæ sunt aduersæ cō
templantibus veritatem. Ibi enim sorbetur vel absorbetur rationis iudiciū vbi sunt huiusmodi vo
luptates quæ sunt inimicæ ratiois/ & mentis perstringunt oculos. Vbi etiam nihil virile/ nihil cœle
ste: mens quæ tali dederit passioni finitur meditari. Testis est doctissimus Gerson de castitate & cœli
batu eccl̄iasticorū. Hæc enim prauæ cupiditates vt pater humanissime non ignoras/ virtutes expu
gnare & p̄fligare cōtendunt & conantur quæ impediunt tendentem ad cœlum. Non enim a delictijs
itur ad delicias & voluptates: sed per aduersa/ tribulatiōes et tormēta et pœnas cūdum est ad regnū
cœlesti: vt sanctorum et marty rū vita probat et nos docet/ et sæpe testatur scriptura. Omitto volu
prates cibi et potus: quæ nihil egregium/ arduum et bonū cogitare et perficere sinunt. Sed deprimūt
et aggrauant mentem ne quid boni cogitatione consequi possit. morbosq; varios corpori nocios
gignere confueuerunt. vt ās in triumpho Veneris a nobis literis est relictum: quæ nō scribo vt ea
tuam dignitatē arbitrer nescire cū sis theologus sapientissimus: sed vt memorē me quoquo modo ab
ijs abstinuissē p̄satione huius fratris. Proinde voluit vt et cōuiuantes et comelantes cauerem et fu
gerem: si corpis saltē et animæ sanitatē et salutē amarem. Neq; opinabatur me posse cōsummate et be
ne viuere si ludis insisterem etiam quibuscūq; vel ludo scacorum quo ego delector: qui quibusdam
videf esse licit⁹: qd̄ ille ludus animū valde distraheret/ et t̄ps inutilit cōsumere faceret. p̄sertim si non
adhiberet mod⁹. Id qd̄ et vult n̄ illustri gratia theolog⁹ Gabriel Biel dist. xv. q. iij. li. iij. sen. et habet

de consecratione distin. v. Nunq̄. Non decet clericum ludis tempus consumere. Nimis nanq̄ miser est qui in sortem domini assumptus extra dñm in huiuscemodi vanitatibus recreationem querit: quasi in summo ac delectabilissimo bono recreatio haberi non possit. Quo fit vt presbyteri magis sacrę lectioni insistere debeant q̄ ludis & mundi pomis. id est voluptatibus operam dent. Nec ætas aliqua debet esse sera clerico ad discendū. vt inquit Paludensis illustris theologus. Arbitrabat ille bonus frater qd̄ hæc mundi blandimēta & voluptates retraherēt quēq̄ ab optimo studio theologiæ: quæ & viatorem peregrinantē a patria cœlesti impedirent. lectionem v̄o sacrę scripturę ad multa bona & vilia & honesta promouere posse iudicabat. & ad virtutes acquirēdas & carnis vitia & animi fugienda & ludos malos cauendos sentiebat. Dicit em̄ Hieronymus. Ama scientiã scripturarum & carnis vitia non amabis. Ita de ludo dici potest. Ama scientiam scripturarum: & ludū & iners ocium non amabis. Id qd̄ partim lectitando & scribendo refenti & exptus sum. Huius itaq̄ voluntati & suasioni satisficere & obsequi bonum esse censui. cuius consiliū tanq̄ consultoris optimi nō sum asp̄natus. Qua quidē re motus/animus appuli ad scribendū & vocabulariū theologię cōpilare cœpi. quos labores habui iam quattuor annos integros & continuos. deus nouit qui p̄ meritis cōpensare potest & retribuere/putans me hominibus & studiosis posse hac re prodelle. quod si profui & vtilis fui/gloriam inprimis & laudem & gratias deo optimo maximo agant: qui dederit mihi gratiam qua alios iuuare possem. & Carolo qui me ad hoc instigauit & incitauit. & mihi q̄ laborem nō paruum habui vel maximū. Hos igitur supradictos fratres & dominos pater benignissimē me virtutis alumnos tuæ paternitati perpetua & summa obseruantia deuinctos & obstrictos commendatos habe. & charitate qua cœpisti p̄sequi & amplecti non cessa/digni quidem vt amant. Qui non solū bene & moderate/ sed & religiose vel optime viuunt/ sperantes ex hoc p̄mium cōsequi & recipere non calū: sed sine fine permansurū. cuius gratia & religionē ingressi sunt. Et quia es maximus theologus/ velim & rogo/ errata & mala scripta corrigas & emendes. Boni em̄ viri officium est errores hominū corrigere. eosq̄ in viam reducere. & ab inuidis & zolis & calumniatoribus & bonorum op̄e inimicis me defendas. Scio nanq̄ futuros esse qui detracturi sunt nostro libro. Quicquid enim homines agunt/ certū est etiam si est optimū/ subiacere calumnię: nec diuinis operib⁹ medicinalia lingua parcat. Difficile quoq̄ est omnibus posse placere. Sed si tuæ dignationi quod laborauimus placuerit/ cæterisq̄ bonis & doctis: nihil est qd̄ querar. Vale pat̄ diuinę sapiētie doctor eximie: & me amare vel diligere vel cognoscere incipe: q̄ tui sum obseruantissimus. Ex Mindelheim quart̄o nonas Octobres. Anno dñicę incarnationis Milleesimo quingentesimo decimo septimo.

**Decastichon domini Ioannis Boemi
Anbensis/ ordinis theutonici.**

Ingenij pleriq̄ poris vocabula vatum
Ac oratorum iam explicuere vixi
Nemo sed altisonę tentauit theologię
Et voluit voces enucleare graues
Istud Ioannes Altenstaig promptus & acer
Præsentem effecit lector amande libro
Quem moneo persępe legas si noscere cordi est
Bis duo scripturæ senfa profunda sacrę
Exhibeas meritas auctori & postmodo grates
Quo teneas ipsum semper in officio.

Vocabularius Theologicę cōplectēs vocabulorū descriptōnes: diffinitōes & significatōes ad theologiã vtiliū: cōpilat⁹ a Joanne Altenstaig Mindelheimensi sacre scripture vero amatore.

De littera A



Abba. id est pater.

ter. De hoc ap̄ls ad Rom. viij. & ad Gal. iij. dicit. Accepisti spiritū adopiōis filiorū: in q̄ clamam⁹: Abba pater. Et Mar. xij. Abba pater: oia possibilis sūt tibi: transier hūc calicē a me: s; nō qd̄ ego volo sed qd̄ tu. Un̄ Lyra vbi sup̄ in ap̄ln dicit. q̄ abba pat̄ duo sūt noia idē significatiua. vñ hebraicū. scz abba. siue s̄rū. vt dicit Hiero. in interpretatiōib⁹ noim hebraicorū. et non mere hebraicū. Aliter. s. pat̄ est latinū. Per hec duo designat ap̄ls fm̄ eundē Lyra duplicē paternitatē dei. Unā q̄ est cōmune bonis & malis/ qua deus est pater omnium per creatiōem. Alia q̄ est specialis/ qua de⁹ est pater iustorū per gratiã adopiōis. Ideo ibi dē subdit ap̄ls. Ipse enim sp̄s sanctus testimoniu red dit spiritui nostro q̄ sumus filij dei. Et accipiendo p̄sonaliter accipit pro patre scz deo fm̄ eternā generationē verbi. Ita accipit Mar. xij. vbi sup̄. Un̄q̄ abba vel pater accipit essentialit̄. i. pro essentia diuina: quę est vnica in trinitate: & pater fm̄ creatiōem. Malach. ij. Nūqd̄ nō pater vn⁹ oim nrm. & isto modo de trinitate tota dicit abba vel pat̄ noster: ita accipimus cū oramus. Pat̄ noster q̄ es i celis zc. s. p̄ trib⁹ p̄sonis q̄ sūt i vna eētia creatrice diuina. & nō p̄ solo deo p̄e: q̄ totā trinitatē adoram⁹. Est autē diuina essentia id est ipse de⁹ trinitas abba v̄l pater noster. P̄rio creatiōe: sic dicit abba vel pater nō solū rationaliū: sed et omnium creaturaz. Secūdo est pater imaginis p̄cipatione: & sic est pater omnium angeloz. etiā maloz & omnium hoīz tā fidelium q̄ infidelium. Deut. xxxij. Nunqd̄ nō ipse est pater tu⁹ qui creauit te. et fecit scz ad imaginē. Tertio est pater predestinatiōis. & sic est pater omnium angeloz beatorū & hominū saluandoz. Un̄ de angelis dicit dñs Job. xxxvij. Vbi eras cum me laudarent astra matutina. & iubilarent omnes filij dei. Quarto de⁹ est pater adopiōis: facta in cōstiti incarnatione. & sic nō est pater angeloz: sed dñs. Est autē pater tū modo hominū. ad Heb. ij. Nūq̄ angelos apprehendit sed semen Abraę zc. Ultimo de⁹ dicit abba vel pater glorie hereditatiōis & sic est pater omnium beatorū Rom. viij. Si filij et heredes. Quare autē de⁹ voluit vocari a nobis abba pater: potes videre Raynerii in summa. Chrys. & alios doctores qui plures ponūt causas. Dicit em̄ pater: tū ratione reuerentię & timendę offēse. tū ratione puocandę amicitie quippe q̄ a nobis magis vult amari q̄ timeri. Tū ratione pensandę gratie: tū ratione prestandę cōfidentie/ vt cōfidentia habere⁹ ad petēdū: & spem largā ad impetrādū. Has rōnes long⁹ deducit & declarat frater Pelbartus li. iij. rosaz in theologiã.

Abbyssus varie accipit in scriptur. Unde Alexander de ales. Abbyssus dicitur ab a quod est sine & byssus quod est genus lini candidissimi. & sic abbyssus dicitur q̄ sine claritate. Vel abbyssus. i. absq̄ visu: q̄ ei⁹ altitudo videri nō potest. Un̄

de accipit in scriptur. p̄cipue bifariã. Uno modo literaliter et sic fm̄ Lyra illud Eccl. i. Abbyssus profundus quis dimensus est. exponit q̄ abbyssus est ipsa p̄funditas impetrabilis maris oceani. Un̄ abbyssus est pelagus imensū vel spelunca p̄fundissima aquaz latitantiū. vnde fontes & flumina p̄cedūt. Amb. lib. hexam. Abbyssus & mltitudinē & p̄fundū aquaz dici lectio euangelica docet: vbi rogabāt saluatore⁹ demonia ne iuberer illis: vt in abbyssū irent. Et Aug. Vbi altitudo ibi p̄funditas q̄ penetrare v̄q̄ ad fundū nō potest. Omnis aqua: ois bunnida natura: atq̄ substantia circūquaq̄ diffusa per maria/ & flumina/ & antra occultata simul vno noie abbyssus vocat. Berfon Abbyssianissim⁹ cancellari⁹ tractatu. fj. sup̄ canonicō Daryrie dicit. Abbyssū esse p̄funditatē cui⁹ p̄fundus autē terminus nō pot̄ ab inspicentib⁹ intreri. Unde et de benedict⁹ trinus & vnus cui⁹ iudicia sūt incōprehensibilia fm̄ eundē abbyssus dici pot̄: vt paulo post dicitur. Lapit alio modo metaphorice: aliquid pro p̄cis. Unde fm̄ Anf. Abbyssus sūt p̄cis mea. Et hac abbyssus nullus erit nisi per gratiã dei. Nā qui sp̄te peccat merito in p̄fundissimū infernū cadit/ si hic per dei misericordiam nō liberat. Hinc Berfon sup̄ Magnificat vbi sup̄ dicit. P̄cis sua vix totus potest capere in iudis. Sunt em̄ abbyssus mlti & tenebrosa nimis: quę altā sibi damnatiōis abbyssū meruerūt & inuocant. Et hoc dñe deus in voce cataractaz tuaz. hoc est viarū tuaz inscrutabilū. & iudiciorū occultoz in quib⁹ homo cōstitur⁹ videre nō potest an amore vel odio dignus sit: neq̄ agnoscere de suis op̄ib⁹ quātūcūq̄ iustus videat quo terminentur/ aut qua districtiōe iudicentur. Hec Berfon. Accipit qñ p̄ penis inferni. ps. xij. Abbyssus abbyssū inuocat in voce cataractaz tuaz. Abbyssū autē inuocare abbyssū fm̄ Ihero. est de iudicio scie ire ad iudiciū dānatiōis: in voce cataractaz tuaz. i. in predicatiōe sacrę scripturaz conantū sup̄ p̄cōres. Jacobus de valencia Chustopolitan⁹ ep̄s illud ps. Abbyssus abbyssū inuocat exponit de p̄secutiōe & afflictiōe ecclie: quę affligēbat a iudeis tyrannicis: & regib⁹ infidelib⁹: quę p̄secutio durauit vsq̄ ad cōuersionē Cōstantini: in q̄ occisa fuit infinita multitudo martyriū zc. Accipit & tertio modo abbyssus p̄ diuinis iudicijs: fm̄ illud ps. xxxij. Iudicia tua abbyssus multa. Dicit quādoq̄ theologię sapiētie p̄funditas. Un̄ ap̄ls ad Rom. fj. O altitudo diuitiaz sapiētie & scientie dei q̄ incōprehensibilia sūt iudicia ei⁹: & inuestigabiles vię ei⁹. scz nō tantū humano: sed etiā angelico sensu. Unde Aug. ad volūntianū. Tanta est chilianoz p̄funditas scripturaz: vt si in eis quorū die p̄ficerem⁹. nec tamē plene possem⁹ etiā si eas solas ab incunte pueritia vsq̄ ad decrepitā senectū: tē maximo octo: sumo studio: meliori ingenio conas remur addiscere. Verū hoc mirabile qd̄ dicitur Bre. Pelagus sacrę scripturaz p̄fundissimū ouis p̄ dicitur: sed camelus natar: hoc est: humilis attingit nō sup̄. qz Prouer. fj. dicit vbi humilitas ibi sapia.

Abblariū uti voluntate/ necessitate/ et natura possit capi dupliciter: nominalit̄ vel abuerbialit̄: vt notat dñs cardinalis camera. Berfonis p̄ceptoz. q. vij. ar. j. ad rōnē iij. li. j. Et Sab. dist. vij. q. vnica. ar. j. li. j. sentē. P̄mo modo aduerbialit̄. Unde volūtate valet. i. volūtate: vel fm̄ q̄ signat idē qd̄ libere libertate cōtingentie. P̄mo modo pater genuit filij volūtate. i. voluntate: qz nō est aliud dicere nisi q̄ genuit filij volens vel q̄ voluit generare. Sed secūdo modo nō genuit voluntate. id est libere cōtingentē. & hoc intendit mḡ dist. vij. quando dicit q̄ deus nec volens

nec nolens genuit zc. Et exponit de voluntate pcedere vltimede. s. ipi pti de nouo: sic hec est intentio sanctorum ptra hereticos: vt ait Petrus camera. Sed necessitate aduerbaliu valet. i. necessario. z hoc dupli- ciat. Vel necessitate immutabilitatis sive icurabilitatis q opponit contingentię. vel necessitati coactionis vel violentię. Vn licet pater (vt Aliacensis dicit) volens genuit filiu no tamē genuit voluntate. i. contingenter / sed necessitate id est necario z immutabiliter. non q dē necessitate intelligentię vlt coactionis / s. necitate in curabilitatis. Concordat Gab. vbi sup. Noialit cap. v. un' isti ablatiu: z duplici. Vel qz costruunt i ratio ne alicuius formalit' denotatis. sicut dicim' hō est albu albedine. z ignis est calidus calore / vel costruunt in rōne alicui' pncipiū elicienti. sicut dicimus. q ignis calefacit calore. z albu disgregat visu albedine qz calor est pncipiū elicientiū calefactōis: z albedo disgregatiōis. Vn pater genuit filiu / nec voluntate / nec necessitate. Neqz etiā intellectu / neqz natura / rāqz eo q formalit' denotat generās: pater ei nō dicit generās a voluntate / natura vlt intellectu / eo modo quo a for- titudine aliqz forz dicit. Sed hoc mō dicit generās a ge- neratiōe. sic calefactōis a calefactōe / vt dicit Decā. Nā si intellect' vel voluntas vel natura formalit' deno- minaret ptem generare seu generantē: tūc etiā de- noiaret sic qdlibet suppositū in q eēt. z ita fil' z spū- ritus scūs eēt generās. sic in qdāqz est caliditas ipm denominat calidū zc.

Abolutio. Absolutio vt notat Ber- son pre. ij. est quadruplex. Quedā ē factialis in foro cōscię. Quedā iudicialis i foro ecclie. Quedā satisfactoria. Quedā depcatoria. Abolutiōis factialis forma est. ego absoluo te in no- mie p'ris / z filij / z spūsancti amē. z sufficit cū intentio- ne absoluedi. Expre dicit aut vt bec intentio sit lacissi- ma q ferat sup omi casu: in q pōt cōfessor absolue- re de sententijs qz de pctis: z ita sufficit bec forma p omibz sine multiplicatiōe verborū. Ex q habet f3 can- dē multa a pleriqz addunt frustra in abolutiōe sa- cramentali: ad absoluedes penit' nihil faciētia. In b em q cōfessor qlibet cū intentiōe actuali / vel habitu- ali dicit. Ego te absoluo in noie p'ris et filij z spūsancti oia cōphendit. s. auctoritate mihi cōmissa vel qua sū- gor. Hanc em cōditionez p'supponit ipa abolutio. Itē a pctis tuis mihi confessis supflue addit. qm de nō cōfessis nō absoluit. Itē z restituo te vnitari san- cte ecclie z sacramēt' ei'. Si ei absoluit' est ex se: qz fidelis est iā restitue' est. Littera lati' vide apd Ber- sonē. Verū si qd fuerit a iure vel ab hoie suspēd' aut maiori excoicatione innodatus: seu irregularitate ir- retit' notoria / aut cōtumacia / aut certe illa q sedi apo- stolicę ē reseruata: i taliū casuū abolutiōe p'scriptus est modus. vtz in sacris canonibz / vt conodus reli- gēs q d's fuerat alligatus. Et bec abolutio simpliciter sacerdotē transcendit p'atē saltē ex iure positiuo zc. Forma itaqz sufficiens z necaria est: absoluo te / s. sa- tis cōuenient' p'mittit: auctoritate ecclie: a q p'fessor accipit p'atē: vel auctoritate q fungoz. cōuenient' qz apponit i forma sup'dicta: a pctis tuis: ad denota- dū de q fiat abolutio vel de qbz. Littera nō addat. su- pfluū autē addit: et a circūstātijs coz. s. pctōz. Nec adiungat: de cōrte: piculosū hoc ē: z pōt eē dānosū. Et q dicit: de oblit' s'lt supfluū est: qz nō pōt p'fiterē de pctis oblit' absolute absolui. quineriā teneat cō- fiteri: si in futuro recorder. Nec valet dicere: q libet p'fiterer' sive q velles cōfiteri si coz hēres mēoria. Itē male exp'mit: in qntū possū z debeo: qz si nō pōt

nō debz se ingerere ad audiēdū. z si forte occurrer' casus sibi impēns: debz remittere ad superiorē: s. suffi- ciat q intentio sacerdotis sit bñ regulara. Illa autē par- ticula In noie p'ris z filij z spūsancti addit: ad denota- dū q a deo est q absoluit. vel qz oia facta sūt in vtu te fidei trinitatis z passōis Iesu chri dñi nri. Nec est (vt Tho. de in. ij. pte sūme) de suba abolutiōis sed relinqtur arbitrio sacerdotis. Lati' declarant' hec a Berfone: quē qlo legas de abolutiōe.

Abolutio peccatorū est duplex: vt notat Gab- el dist. xvij. q. i. ar. ij. dub. ij. li. iij. Quedā est rēccōl' ano peccatorē deo. z bec nō p' fieri de vno mortali et nō de alio: als idē siml' tpe est deo rēccōliat' z immi- cus: vt arguit Aug. Nec abolutio fit a deo in instāz ei p'ititōis / q etiā pctōz penitēs absoluit p'usqz con- fiteat' sacerdoti tā inferiori qz superiori. Alia ē aboluti- tio q ad eccliam. s. q remouet cām separatiōis ab ecclia. Nā ois q mortali' peccat / separat' est z excoicat' qntū ad se ab ecclia z a cōione scōz. Et sicut excoicat' p'la- ribz excoicatiōibz potest ab vna absolui manēce alijs. sic qntū ad eccliam sacerdos pōt absolue- re ab vno mortali z nō ab alio: sicut p' in iugere satisfactiōez p vno mortali z nō p alio. Nec abolutio nihil aliud ē qz iudiciū sive snta p'ata a sacerdote q p'fessus nō ē separ' ab ecclia ppter bec certa pctā: licz forte separ' sit ppter alia. Nec Sabuel vbi s.

Abolutum fm Suilbel. Scoti imitaz corē sup. j. dist. xxvj. dicit vno mō vt diuidit' ptra respectuū. z sic dicit posituē. sic dicitur cimus q suba est abolutū p'dicamētū: sed ad aliqd respectuū. Sed dicit abolutū pure p'uaritue. s. p' p'ce- ptū abstracto ab aboluto z respectu: sicut si abstra- him' ens finitū a suba z relatiōe: tūc ens finitū nec ē abolutū nec respectuū: loqndo posituē: sed solū dicit p'uaritue abolutū. qz nō est actu respectuū: sed p' eē. De his duobz modis abolute loquit' Frācis. magro. Tertio mō abolute dicit pure negatiue p eo cui p'ue- nit sic esse ad se q nullo mō ad aliqd. z sic i dicitur d'v uina essentia ē aboluta z qditatez sube z q'licitatez in pmo signo sicut hūanitas / eqnitas zc. Nec Suilbel mus voritūg. Et ē regula q abolutū nō p'fuit p' so- nā diuinā: vt z scribit Pelbart' de rhemeswar ordi- minoz de obfūctia. Al' abolutū idē est qd p'fecuz q p'sp'e vtit' Paul' corinth' theolog' ille eloqntia cla- rus i libris suis sntaz. Vn dist. x. li. iij. de britudine ait. Vn dicem' extremū abolutūqz bonoz diuine nature spectari p'nerit: cū p'p'icū sit hōiem nunqz esse posse cumulate abolutū qd ei app'etēdi aut ida- gādi q'p'ia resideat. A q abolute. i. p'ficere. Vn idēz Lorest'. Qd sensuū aut cognitiōe nō erit: nec sclicita- tē qdē hois abolute pōt. Et als i multis loc' id qd rōne officat id nec abolutū eē posse zc.

Abstinentia fm Rich. di. xv. ar. ij. q. i. li. iij. pōt accipi fm q im- portat subtracciōem cibi z por' abolute. z b mō nō dicitur nec actu hūanitas: qz b p' fieri bñ z male. Alio mō p' accipi fm q ipoztat subtracciōem cibi z porus regularā rōne. z b mō est hūanitas: qz p eā carnis vicia re- p'munt. vt tñ nā corpis nō destruat' / z est h' special' ab alijs distincta. sicut em formale obiectū qd est me- diū in delectatiōibz fm gustū p cōparatiōe ad cibuz distinctū ē a formalit' obiectis alijs hūanit' z ē pars subiectiua rēperāre: sic z tpe declarauit li. iij. Prima z original' p'dictio abstinentię ex q fere oēs alię causant' est qz carne z spū i sua natura custodit: vt scribit An- tonin' parte. iij. c. iij. c. iij. natura em carnis: fm

ordinē rōnis ē q spiritui sit subiecta: z natura spūs est. qz sibi dicit' eā dirigendo: z vertendo ad virtut' exercitiū. Et hoc exp'it deus q est nature auctoz lo- quēs ad Laiti Sen. iij. Subter te inqz erit appetit' tu': z tu dñaber' illi. qd intelligendū est de domi- nio rōnis: z subiectiōe appetit' sensitiui: vt Anto. ait. Nā fm qd dicit' Tull' li. offi. duplex est vis anie. Una est ratio: altera appetit'. rōnis est dñari et dirigere. Appetit' autē obēpare z dirigi. Multa de abstinen- tia vbi sup' Anto. floren. Qnqz autē est abstinentia im- moderata: z ne talis sit aliq' prudens rector atten- dat. q qnqz piculosior est qz edacitas immoderata. de q vide Berfonē. ij. pte opuz tractatu de nō esu carniū. Est p'erea abstinentia hypocritalis: quā idēz Berfon' reprehendit pte. iij. tractatu de diuersis rēccōl'ibz dia- boli: z in cetera dicit. Legim' de mlt' ita seduce' p'fessi- mo sine terminatiōibz vitā: vt sūt isti. q singularitate qdā abstinentię volūtē videri: z laudari ab alijs: sic et idē ponit exm de qdā mliere abstinentiā singularē ha- bere zc. quā z reprehēdit. Dicit em. repperi hāc absti- nentiā nō sobrietatē / s. vanā supbāqz p'rimaciā. vide eū lati' pte. j. tractatu de dist. verariū visionū a falsi- tis. Sic dicendū est de ista puella vlt mliere: q absti- nuit a cibo z poru qz se oino nihil comedere dicebat. quā p'les p'ctā z brā habuerit / sed qlē res exitiū hā- buit compertū est nobis omibz.

Abstractū z cōcretū dicit. vt claz est f3 logicos: qz abstractū dicit solā formā i se: sic castitas / vritas / albedo zc. S3 concre- tū dicit duo. s. formā cū substrato vel cū subiecto simi- lit' castit' / verū / albu. Vn Aug. li. j. solilo. dicit. Aliud est castitas: aliud castit' / aliud vritas: aliud verū. Nō ei casto castitas s3 castitate fit castit'. Et cū cast' qz mouit nō mouit castitas. Aug. Genera abstractionū videro apd logicos. z Decā. Scoti. P'p'e de aqila. Et Ber- sonē pte. iij. de modis significandi.

Actus p oparione capis: s3 pleriqz interiori vt act' voluntat'. Est ac duplex act' voluntat': vt notat Gab. di. xvij. q. ij. ar. ij. dub. iij. li. iij. vlt' elicit': q est velle z nolle. Ille ei p'p'e ē volū- tatis: vt talis ē nō alteri' potētie. Ali' est impar' : z ē act' cuiuscūqz potētie. s. intellect' / sensus: vel mori' / v' ad voluntat' impiū: qd ē velle causar' vel cōserua' / aut p'ducē. Magna autē est d'ra inf' actū voluntatis elicitū z impari: vt idē scribit Gab. li. iij. di. xvij. q. j. ar. ij. dubio. j. qd ad e' bonitātē: z malitiā. Nā act' elicit' est inersitice vitiō' aut hūo' / z id mutat nō pōt: vt pmo sit vitiō' post hūo'. v' ecōuerso saltē naturalit': qntā f3 Decā circūstātię z maxie finis sūt obiecta act' elicit' : z id mutata circūstātia prior act' elicit' nō p'nuat' / s. nou' elicit': ne dñ nou' nūero / s3 specie. Nā velle aliqd p' vitare p'na: z velle idē p' p'pter cōseq' gl'ia. vel p'p'a morē dei id p'cipient' sūt di- uerfi act' specie: etiā i specie nature. Et qm attritio z cōrtritiō sūt act' elicit' habētes diuersa obiecta: qz di- uersos fines: id differūt specie. Nec vni' pōt fieri alē nec ambo ptes vni' zc. Act' vero impari sūt extrin- sica: z accidētali' vitiōsi z hūo' / z denotatiōe extrin- sica: z respectu hoz finis ē circūstātia. z b possūt mu- tari: vt pmo sint hūo' / deinde vitiōsi vel ecōuerso: sic act' vindicandi pctm (pura punire pctm vel susti- nere p'na inflictā) est act' impar' : z ille pōt cōtinuā- ri idē numero: sic eadē p'na pōt cōtinuari diuersis tñ finibz: z ita fieri ex vtiolo hūo' / s. act'.

Actus voluntatis est duplex. s. velle z nolle (vt scribit Scot' di. xv. q. ij. li. ij. z Gab. eadē dist. q. vni- ca. ar. j. mora. j.) Est aut nolle act' positiu' voluntatis

quo fugit discōueniēs vel q resistit ab obiecto sibi d'it cōueniente: vt nolo infirmitatē. Nolle vero odire / deestari / deacceptare / reprobare / fugere / resistere idē sūt: vt ait Stephan' Brulefer. Et est (vt ita dicā) qdā velle negatiuū. s. velle aliqd nō eē: vel nō sic / aut sic esse. Velle ē act' q acceptat aliqd: vt bonū vlt cōueniēs: z est velle affirmatiuū q aliqz cōplacet in obiecto: vt volo sanitatē: volo studere: volo scientiā: eo q ipa sit p'fectio anie. Idē autē f3 Scoti s' velle diligere / amare / acceptare. Amare em vel diligere ē aliquid velle bonū. Est aut duplex velle: vt idē scribit dñs p'posit' Gab. vbi s. s. amicitie z velle p'cupie ē hoc respectu vni' obiecti: qz idē act' pōt s' esse amor p'cupie: z amicitie respectu diuersoz obiectoz finis. s. z mediū p' finē. Velle seu amor amicitie est q ali- cui volo bonū velle p'cupie ē illi' obiecti: qd volo alijs amari: amor: amicitie: vel p'cupie: vel quo voluntas amat aliqd nō i se sed p' aliud mag' amari: vt diligo bonū vinū p'pter aliqd: qd magis accepto: qz diligo amat amore p'cupie amat p' aliqd mag' amari: vt amo sciam p'p' amiam. em p'fectio anie. Est aut ordo illoz actū: qz regularit' omne nolle p'supponit velle. vt etiā vult Scot'. A nullo em refugio nisi qz nō pōt stare tanqz cōueniēs ei qd diligo. Exm ponit Aug'. Auar' num' panis. auar' em refugit panē: vt refer' uat numū. Aliud exm nolo eē ocios': qz diligo stu- de- re. Nullū aut nolle pōt eē p'm' act' voluntat'. qz sem- p' p'supponit aliū actū priorē. s. velle. Itē duoz velle s'lt est ordo: qz velle p'cupie p'supponit velle amicitie tanqz volūtiō mediū volūtiōis finis. Nō em volo ali- qd tanqz bonū: z cōueniēs alicui: nisi illud velim / et amē cui bonū volo. Et s'ltis p'cept' ē in actibus volūta- tis deordinat'. Et p'm' act' voluntat' ordinat' / est or- dinat' amor: seu velle amicitie. Et p'm' act' inordinā- tus ē inordinatū velle amicitie. Et si p'm' amor ami- citie ordinat' est: omnes act' cū seqntes velle z nolle ordinati nisi cōtingerit error i intellectu. Vnde z in / fra plura in dicitōe velle.

Actus impatiuus dicit dupliciter: vt scribit Gab. di. xvij. q. vnica. ar. j. li. iij. formalit' z actualit' seu eq- ualēt. Act' formalit' impatiu' excoicatōis ē actualit' vel le erequi aliqd simpliciter: aut velle sustinere actualit' sine rebellioe. vt si qz intēta sibi morte p' defensiōe fi- dei impar potētis inferioribz sustinere mortē: sine rebellioe istd impū / qd nihil aliud est qz velle actualit' sustinere mortē. dū infert' p' defensiōe fidei) est act' impatiu'. S'lt' hñs mltas diuinitas q vult actualit' z efficacit' illas dare paup' / qd est impare mēbr' ex- terioribz excoicatōez. Nā illud impare mēbr' / nihil ali- ud est qz actualit' velle p' mēbra dare paup' / Actus impatiu' nō formalit' / sed equivalent' est velle aliqd nō absolute cōditionalit'. s. amore impedimento: vt paup' qui veller dare omia sua p'pter deū. si haberet danda: istud velle nō ē velle simpliciter: z abolutū nō em pōt rōnabilit' velle simpliciter: et absolute dare / q danda nō habet p'p' impedimentū. s. carentiā doni dandi. S'lt' velle sustinere mortē. si imineret pro fi- dei defensione. p'pter deū. licz modo non imminet. Illud velle est actus impatiu' / sed nō formalit' / s3 eq- ualenter: ex illis actibz generant' habit' specie di- stincti. vt Gab. lati' vbi dicit.

Actus voluntatis vt sit rect' requirit q fiat cōformit' suę regulę. Regula voluntat' est ratio. i. dicamē rōnis nō culpabilis: nō dico rect' / sed non culpabilis: qz etiā voluntas tenet se cōformare rati- oni erroneę. si error fuerit inuincibilis: q tñ non est recta / sed inculpabilis. tene' ergo se conformare dī

ctamini rationis no culpabilis. Et actus voluntatis est virtuosus quando fit contra regulam rationis no culpabilis inexistens, vel in esse debentis. Sab. dist. xxv. q. ii. lib. ii. quando aut ratio dicat culpabilis: vide infra in dictione Ratio.

Actus liber vel esse in libera pte voluntatis potest intelligi tripliciter: scilicet qd actus voluntatis pcedentis sunt i triplici dca: vt scribit dñs cardinalis came. in principio in tertiu sen. Quidam ei sit: qd fiunt inmediate ab ipa voluntate: et qd ab ania ronalis denomiatur voluntas: sic sicut actus voluntatis: et isti sunt primi et pncipales licet et pncipales liberi. Alii sunt actus intelligendi: qd fiunt ab intellectu mediante actu volendi et nolendi et a quibus ania ronalis denomiatur intellectus seu intelligens: sic sunt actus credendi articulos fidei: qd vt ait Aug. Letera potest no volens: credere aut no nisi volens: ideo actus credendi licet sit actus intellectus: seu actus intelligendi: tñ sit particularis a voluntate: seu mediante actu volendi. Et ppter hoc licet intellectus intelligendo agat vt potetia naturalis: et no liber: tñ aliquid actus eius potest aliquo modo dici liberi: qd aliquid licet fiunt mediante actu libero voluntatis concurrere ad hoc apparatus ronalis licet no cogent. Alii sunt actus potentiarum sensituarum imperati a voluntate libera: sic currere: ambulare: ire ad ecclesiam dare elemosinam et sic de similibus: et isti actus licet sint naturales: tñ possunt dici esse in pte voluntatis. p quanto fiunt ex eius imperio. Et licet vt idem ait nullus actus intelligendi qui no fit a voluntate seu mediante actu volendi sit virtuosus: vel meritorius: aut etiã virtuosus: nec demeritorius: qd talis est pure: et mere naturalis: tñ ppter intelligendi: qd fit mediante actu volendi potest esse meritorius: qd talis licet no sit pncipaliter liber: seu in libera potest esse voluntatis: tñ est aliquid modo liber: et in pte voluntatis pto quanto dependet ab ea: et hoc sufficit ad hoc qd in eo cadat ratio meriti / vel demeriti / sic etiam dici potest de actu exteriori. Et ita dicendum est qd actus credendi articulos fidei est meritorius: et in potestate voluntatis: hec Aliacen. Ille vero actus solus formaliter est intrinsece liber (vt scribit Serpion pre. iij. tractatu. ij. de canticordo) qui elicit a voluntate libera formaliter / et essentialiter. Sicut alij actus qd dicuntur liberi pncipaliter. eo qd impant a voluntate libera: et hoc dicitur ordinibus vel gradibus primis: aut re motis in ordine ad spualis cordis imperium. Exm i casu rito: qd elicit pmo a mente cordis: hoc ei videtur verbo Maria in suo Mag. deinde format i corde carnis p imaginariã virtutem canticu silc. p impium voluntatis pcedit deinceps ad sensus exteriores pferri ad os vbi fit sonus vocalis: aut pgreddi vsq ad percussionem instrumentorum musicorum. in qd fit resonantia qd licet fiat i rebus no animatis: nec villo modo libertate habebitur. Dicunt tñ hec carica libera: qd sicut saltu mediate a libero ar. impata. Exm de sagitta: qua ad occisionem hominis missa dicitur libere moueri: qd mors in de secuta: libere facta indicat et punit. Nec Ser.

Actus dicitur tripliciter: sicut potentia: que opponitur actu: vt scribit Sab. dist. xij. q. j. li. ij. Pmo modo actus vel esse in actu dicitur rem existente: de qua sepe esse simpliciter dicitur: puta qd est extra causas: et intellectus. Secundo qd agit pntialiter aut perficit. Tertio modo qd de presente recipit vel perficit. vnde materia est ens in actu primo et tertio modis capiendo actum: no aut scdo modo. patet qd ad primu: qd est ens actualiter existens. quo ad tertiu: qd actualiter recipit in se forma: a qua actu perficit. no aut scdo modo: qd non agit: nullus ei est actus. Alioquin no esset

materia pma. De qd dicitur vide Gabriel vbi s. Actus humanus est actus hominis deliberatus. uus. i. actus liber. pducit cu certa apphensione obiecti. Un casual fricatio barbe: aut mor? man? aut pedis factus no a proposito: no dicitur humanus. Et actus humanus bonus est duplex. Quidam est intrinsece bonus: et virtuosus: qdam extrinsece. Intrinsece virtuosus seu bonus est qd est bonus necessario: ita qd no potest esse actus humanus et non esse bonus. Extrinsece virtuosus est qd est virtuosus p conditionem alicuius alterius actus sine qd esse potest. ita e conringentibus bonis: qd possent esse idem numero / et esse non bonus. Gabriel dist. xij. q. v. unica li. ij. Et actus intrinsece bonus vel essentialiter vel formaliter no potest fieri virtuosus sicut ois actus voluntatis elicitur pformit recte rationi. Actus virtuosus ptingeret esse actus idem numero naturali no potest fieri no virtuosus: vt sicut actus imperati a voluntate. Et de naturalibus: qd supernaturalibus actus intrinsece virtuosus potest fieri no virtuosus: vt qd a solo deo pserua ret. Vide latius Gabriel dist. xxij. q. j. li. ij. Et Deca q. v. iij. qd li. z. iij. qd li. q. xij. Itē q. x. z. xij. certij sen. Actus virtuosus est actus bonus. Ad actum autem virtuosum tria requiruntur: scilicet pntia. et tñ. et tñ. Vide ad h Gabriel dist. xxxv. q. v. unica li. ij. Primum est qd elicitur ens actu / operetur scies no casu vel ignorant / sed ex ratione scies qd faciat. Et sic requiritur qd actus talis sit elicitus fm dicitur ronalis. Secundum qd operetur eligens. scilicet electio libera: et pntia ad voluntatem sicut pntia ad intellectum seu ronalē. Operetur em qd voluntas libere eligat operationem suã: b est libere velit ostensum vel dicitur a rone: no necessario ex surreptione vel passione vel timore. s. aut dolore aut coactione. Itē no ppter lucrum / commodum / vel delectationem aut aliquã quãcumq cam / quã no dicat recta rō. Tertium qd ponit pbs est qd firme et immobilitate operetur. et h qd respicit rationem habere qd est difficultate mobilis: fm que habes em operatur pntia qd ad seipsam: et immobilis qd ad exteriora ipedimeta: aut qd pntia exteriora moueat qd operetur eligens pntia: qd utis illa scia p dicitio no requiritur simplr ad oem actum virtuosum: vt rñ respicit solū actum ab habitu pcedente. Et qd sequitur (vt vult idē Gabriel dist. xxij. q. j. li. ij.) qd nullus actus potest esse virtuosus sine recta rone: oportet em qd elicitur sit scies. scietia autem pntia ad intellectum et ronalē. vñ ca rones vsu ronalis actus virtuosus hie no pnt. vt pnti / amentes / furiosi. Vide ad h plura Deca. q. xij. z. q. xij. certij. z in. q. v. iij. qd li. z in alijs locis. Et actus virtuosus dicitur virtuosus / qd actus bonus est. Na hō agens in qn rñ hō agit p ronalē et voluntatem (vt scribit Rich. dist. xli. art. j. q. j. li. iij.) qd p b distinguit a brutis. Un actus hominis no pcedens ex rone et voluntate: et si possent actus hominis dici: no tñ pntia loquendo dici possunt actus virtuosus: sed magis vite brutalis. Et vt actus elicitur fm dicitur recte ronalis dicitur virtuosus: ita p oppositum actus virtuosus est ptra dicitur recte ronalis: vt scribit Gabriel dist. xxxv. q. v. unica. ar. ij. li. ij.

Actus conformis ronalis recte aptitudinaliter (vt scribit Gabriel dist. xxij. q. j. lib. iij.) est qd elicitur sicut ratio dicitur esse eliciendum si inesse: licet no in se b facto. Un ad actum esse virtuosum fm Deca li. ij. snia rum no sufficit pformitas ad rationem recta aptitudinalem: qd no habens vsu ronalis potest elicere actum conformem ronalis recte / si inesse: vt potest indigenti dare elemosinã. et tamē talis actus no est virtuosus: qd no operatur scies. Hinc dicitur pbs. ij. Eth. ca. iij. Justus et temperatus est / no qui hec. s. iusta et temperate operatur: sed qui sic operatur vt iuste et temperate operatur. Actum autem elici conformiter ronalis recte fm Deca. q. xij. li. certij snia est ipsum elici fm recta ratione regulantem / et

dicitur talis actus esse eligendum. qd qdes dicitur siue regulare nē est aliud qd speciali modo actum illud causare. Si qdē suspensa acciuitate voluntatis / vel prudētie / nullo modo diceret actus ille virtuosus: qd virtuosus / et virtuosus / se noia connotatiua: et fiant actus no absolute / s3 connotado: cu b acciuitate voluntatis / et prudētie. et qn aliqd horum connotatorum deficit. no dicitur esse actus virtuosus vt Deca ait.

Actus indifferens dupliciter accipitur. Uno modo p actu humano qd nec est virtuosus / nec vitiosus / puta qd no est elicitur / vel impar / conformiter recte ronalis: et ppter hoc qd ratio sic dicitur vt sciendum neqz difformit / et ronalis. licet difformit / et ronalis. vt si qd actus aliquē elicit / vel imperat: no qd sic fieri debere recta ratio dicitur: nec oppositum. S3 qd ita facere placuit vt operari aliqd pro delectatione qd recta ratio neqz dicitur: neqz eius virtus scdo actus indifferens accipitur: vt est actus pmo indifferens / nec bonus / nec malus / moraliter / potes idē numero fieri bonus / et malus: no simul s3 successiue. vt est actus pmo no ordinatur in finē aliquē ordinabilis tñ in finē bonū: et etiã in finē malū: vt ire ad ecclesiam. qd pmo no ordinatur in finē virtuosum: et post fieri potest ppter finē laudabile: vel vitupabile. Deca i multis locis. et post cu Sab. dist. xij. q. v. unica. li. ij. Ad hoc aut vt actus indifferens fiat virtuosus: vt scribit Sab. dist. xxij. q. j. ar. j. li. ij. no sufficit assistentia recte ronalis cui conformiter s3 operetur qd elicitur actus nouus voluntatis intrinsece virtuosus / et conformiter conformiter ad recta ronalē impans: hoc est no velle: qd voluntas vult actum illū indifferenter / vel p us malū conuare conformiter ad recta ronalē: et hoc vel le est essentialiter virtuosus. Et hoc latius declarat post Deca. Sab. vbi supra.

Actus vt sit bonus requiruntur noue: vt scribit Bru / lefer di. xij. q. j. li. ij. Pmo qd agis: ordo. Scdo dicitur circumstantia agens: vt sacerdos debet celebrare missam no aut alij qd qd. Un Oziã fuit pculsus / lepra: quia vsurpauit sacerdotium. Tertio aut: soli deo e offerendum sacrificium. ideo errauit Salomon i fine vite: adorando idola: et circumstantia obiecti. Quarto quantum: in hoc deficit: Loth: qd nimis bibit id cecidit in incesu cognoscendo pphas filias: et est circumstantia quantitas. Quito qualiter: dicitur circumstantia modi agendi: isto modo Esau deficit nimis festinando comedere cibum Jacob fratris sui. Sexto: qd in ista circumstantia deficit ille qd collegit ligna i die sabbati. Septimo vbi: dicitur circumstantia loci: isto modo defecerunt duo reges Amasias: et Azarias: qd no amouerunt excelsa post edificati onē templi. Octauo p qd: dicitur circumstantia mediante qd: et isto modo deficit Saul cōsulēs phitonissa. Nono ppter qd: isto modo deficiunt omnes hypocrite ordinatores sacra sua ad laudem hominum: hec Bru / lefer. S3 actus no potest esse pfecte bonus / vel virtuosus / nisi fuerit in finē vltimū ordinatur: vt scribit Sab. dist. xv. q. xij. dub. v. li. iij. z idē i. iij. vt pcurare vicialia siue redditus / annuos: siue ppetuos: siue rcales: si huiuscemodi ordinant i vltimū finē: vt qd potest fuisse deo interesse diuio cultui: ac orationi: ac meditationi: atqz salubribus exercitijs vacare: aut vt possit diuinū cultus in aliq loco de nouo in situere: vel i situatū cōsuare augere. vel lapidū reformare siue vt liberaliter paupibus elemosinã dare: vel hospitalia fundare: vel p repub. vt pplis qui etius deo seruiat: vel vt senio pvideat: vel infirmis / tñ. sic licet emerit / aut possidere redditus. Si vero deficiat circumstantia vlti finis. z ad est alij finis repob. puta si ordinatur ad fructus laboris: vt possit i ocio viuere / aut volupratis / z pompis fometa prestare / aut cū dāno reipublice: z pauperū ditari: vel thesauri / ros supfluos psonē: z statui cōgregare. z sic de similibus

bus illicita est redditus emptio et venditio. Sicut omnis commutatio et generaliter omne mediū ordinatur in finē malū / malū est ex circumstantia finis indebiti. et sic de alijs actibus: vbi circumstantia finis deficit no possunt dici perfecte boni. Astipulat Serpion p / re. iij. de vita spirituali anie lectione. j. Probabile est in qd nullū actum creaturę de p se. et intrinsece esse bonū: bonitate moris: aut meriti: aut similitur malū: nisi per respectum ad diuinā rationem / et voluntatem: qd videtur licet diuina voluntas et ratio dignificat hominē p talia actus: et pro alio indignificat. imo dicimus: qd sine actu quocunqz possit dignificare creaturã. Et paulo post dicit idē qd no est in potestate libera voluntatis creaturę facere aliqd bonū morale: aut gratitū: nisi si ex dignificatione voluntatis pme legis. Et quo patz gram esse necessariã ad omne bonū: supra gratuita largitione bonitatis naturalis zc.

Actus refertur in vltimū finē tripliciter potest intelligi: vt scribit Serpion Bona. que imitat Scoros: et post eos scribit Sab. dist. xij. q. v. unica. li. ij. scilicet actualiter: virtualiter: et habitualiter. Actualiter dicitur actus cogitans de fine diligit illū. et vult aliqd ppter istū. Virtualiter: quando ex cognitione et dilectione finis deuenit ad volitionem huius entis ad finē: licet tñ cū actus producit no cogitat de fine. Exemplū ponit Scoros et recitat Sab. ponit aliud scilicet Bona. vt si aliquis intendit ppter deū dare decem marcas. et in cōpitione alij virtualiter referunt in deū: qd cōsequenter se habet siue cōsequunt ad illā operationem: qd actualiter fuerat relata in deū. Si tamē in qd opus alterius generis. i. impingens ad pma intentionē incipit optere qd intentio renouaret ad hoc qd opus ordinaret in finē. Habitualiter omnis actus refertur in finē: qd simul manens cū charitate. e referibilis in finē: qd addit ppter pntiam veniale: qd stat cū charitate / seu gratia / et tñ no refert habitualiter in deū. Sic aliq actus dicitur non referri negatiue. qd nec virtualiter / nec actualiter referri pntiam: qd non est natus referri: vt actus pntiam venialis. Lōrante vt pntiam mortale qd corrumpit pntiam referendi. Veniale veror si stet cū gratia: non tñ est natus referri in deū. Vide Scoros di. xij. li. ij. Nullus autem actus vt scribit Sab. habet charitatem: relatus in finē vltimū virtualiter: ac actualiter est indifferens. Na omnis talis est meritorius: ergo no indifferens. Et qd infert scilicet Bona. valde cōsolatoriu viris religiosi. s. qd qui in principio ex charitate deo voverunt. potestare religiois pondus / qd quid faciunt qd ad sue religiois obseruantia spectat ex pma intentione. est eis meritoriu ad salutem: nisi forte (qd absit) contraria intentione superuenierit. In alijs aut qd ad religionē no spectant: secus est. qd illa intentio se no extendit ad alia virtualiter. Et qd infert Sab. qd qd facit religiosus ex obedientia sui plari / etiã si fuerit labor corporalis pntiam ad vite sustentationem / si fuerit in gra est sibi meritoriu licet tñ no ordinet in deū ex pma intentione qua se ppter deū subdidit obedientie. ppter qd non est parte securitatis religionē introire. Actus qui habitualiter tñ. et non virtualiter nec actualiter referit ad deū in habere charitatem nē est meritorius / nec demeritorius / sed indifferens vt Sab. dr.

Actus quidam est exterior quidam interior. Actus exterior nullus pntiam bonitatem morale habet: ppter quã magis impurat voluntati: qd solus actus interior: fm Deca pmo quod li. q. xx. Itē in qd libe. iij. q. xij. xij. z. xv. Et in. iij. sen. Deca. q. x. Et Grego: de arym. contra Scoros in qd libe. q. xvij. qui tenet qd actus exterior

vel imperat: habet bonitatem moralem propriam alias
 quibus actus interior elicitus. et hoc copiose probat Ba-
 ba. dist. iij. q. vnica. ar. ij. lib. ij. contra Scor. et
 ponit exemplum ut si aliquis voluntarie mittat se in
 captivum actus ille descensus non est virtuosus: nisi qua-
 tunc actus precipitandi elicitus fuerit in voluntate.
 Nam si precipitatur in casu seu precipitatio. et elicitus actus in
 cotrariu. quo vellet se non precipitasse iam descen-
 sus precipitatus non est virtuosus. Alioquin talis cadens si
 malus esset virtuosus. et virtuosus propter actum
 precipitandi. et virtuosus propter motum deorsum. Item actus
 ille non habet propriam bonitatem vel malitiam: qui non im-
 putatur agenti ad speciale laudem vel improperium meritum vel
 demeritum talis est actus exterior. Probat nam cuius-
 libet bonitati debet laus propria. sic et malitiae speciale im-
 properium. probat et minor: quod actus interior cui exterior
 non est ad maius meritum vel demeritum. quod sine exte-
 riori. Hinc Berfon pre. ij. tractatu de pollutione di-
 urna notabili. vij. ar. Iuxta communem doctrinam actus
 exterior super interioris nihil addit malitiae vel mor-
 talis culpe: propter circa pollutiones vel scd as distul-
 lationes ex membris genitalibus plus inspicere conue-
 nit origine moralis: quam naturalis. licet consideratio na-
 turalis proficiat ad moralium cognitionem plenioris quod
 admodum circa iram/ invidia/ gula/ et circa alia vitia pec-
 tue carnalia. quod materiam vel fomentum trahunt a car-
 ne satis patet. Dicit Berfon. Nec operatio interior vo-
 luntatis cui exterioris. ut scribit Bab. dist. iij. q. vni-
 ca. ar. ij. p. lione. ij. lib. ij. magis est meritoria vel de-
 meritoria quam sit interior sine exterioris imperata.
 Quod intelligendum est stante semper equitate actus in-
 terioris: cui fuerit cui exterioris/ et sine exterioris. Et pro-
 bat hoc pacto. Sic homo volens occidere. et occidat:
 ille non est maioris pena dignus apud deum: quam si vellet occide-
 re: non occideret supposito quod eque plena. et in omnibus
 sillem voluntate occidendi haberet: et pariforme di-
 co de diversis hominibus habentibus eque plenam/ ac inten-
 sam voluntate occidendi: quod unus occideret/ alius
 impedire non occideret. Nam vnus non plus demeret quam
 alius. Et hoc probat auctoritate beati Augustini. li. de libe. ar.
 ca. iij. dices. Sic non contingit facultas concubendi
 cum uxore aliena/ planum tamen aliud modo sit eum cupere: et si
 prae non det sibi esse eum ea. non minus reus est quam si in
 ipso facto deprehenderet. Quid est autem non minus re-
 us. nisi quod non minoris pena dignus est. probat et alius Ba-
 ba. ubi. et p. lione. iij. dicit quod homo plus peccat extensiv-
 ue concomitante exterioris operatione quam sola interior-
 re voluntate: quod peccat pluribus peccatis. Nam tam volun-
 tatis interioris mala peccatum est quam etiam operatio exte-
 rioris impura. et hec sunt duo realiter distincta. etiam abin-
 uicem separabilia. et verum est peccatum. ergo distincta pec-
 cato. Ex quo patet. quod non solum actus interior voluntatis: quod
 intelligitur per concupiscentiam contra legem dei. Sed
 actus exterior dicitur vel factus esse peccatum quod vnus actus
 interior peccatum est intrinsece. exterioris vero denotatiue
 tamen et sic videtur posse intelligi. quod magis est. vult quod
 licet interior et exterior actus sine distincti. actus tamen vnus
 peccatus: quod ad imputabilitatem: quia non plus im-
 putatur actus interior cum exterioris quam interior sine exte-
 rioris. Dicit Bab.

et talis operatio/ sicut propter finem: vel habitum ad ipsum modum
 clinas. Exemplum: ut si ratio dicat tale opus iustum esse
 faciendum tali loco et tunc cum ceteris circumstantiis: respiciet
 res pascit ipsum opus iustum/ propter bonitatem operis vel pa-
 cem reipublice aut aliud tale. et voluntas elicitur actum vo-
 lenti tale opus proferunt/ ut dicitur in a ratione recta. Die
 actus volendi est actus virtuosus: et habitus ex se habet actum
 genitum est virtus moralis primi gradus/ large accipiendo virtutes et
 actus virtuosum. Sed gradus est velle sic elicitur cum in-
 teriore nullo modo dimittendi tale propter quod contra rectam ratio-
 nem: etiam non pro morte fugienda si recta ratio dicitur tale opus
 non esse dimittendum pro morte. Exemplum: ut si quis velit hono-
 rare patrem secundum dicam rationem rectam/ cum intentione et volun-
 tate non dimittendi vultu honorem pro morte si immineret.
 Primum duo gradus (ut idem Gabriel de arte. ij.) virtus/ con-
 parantur secundum habituale viciu quod actus virtuosum. pro-
 bat: quod aliquis potest operari agere secundum primos duos gradus
 temperantiae: et tamen velle iniuste agere contra rationem rectam
 omnis dicam ratione dicitur quod talia opera iniusta non sunt faci-
 enda. Tercium replequit Gabriel. Tertium gradus est velle
 elicitur secundum rectam rationem et cum tali intentione/ et velle pro-
 solui: quod sic dicitur est a recta ratione. Iste gradus virtus
 non stat cum vicio cuiusque virtuti opposito: et prudenter
 illi virtutis dicam recto. Patet: quod quoniam aliquis est
 volens: quod tale pascit nihil scitum esse tale potest esse nolens
 Dicit autem actus virtuosus est virtus dicam recte rationis. quod nul-
 lus talis stat cum virtute tertii gradus. pluribus agit Gabriel
 baniel. Quartus gradus est velle sic/ et cum intentione hanc: est
 citum propter amorem dei pascit/ puta quod sic dicitur est quod tale
 opus sic volendum est pascit propter amorem dei: et iste gradus solus
 est perfecta et vera virtus moralis de qua scribit loquitur. Et quod de
 pascit intelligendum est non quod excludit alios fines: ut bonum
 statem operis/ aut bonum reipublice. sed sic pascit quod si ille sit
 nis tamen ostendit voluntati a recta ratione sine quibus alio
 fine/ ad huc voluntas eliceret bonum velle. Quod ar gradus
 ille quod primum ad virtutem moralis/ licet debeat gradus sine/ pro-
 pter: quod habet obiectum morale: puta creaturam aliquam quod non
 est deus. variatio quod finis non variat virtutem quod ad est
 se morale vel non morale. Et virtus quod tertius gradus repugnat
 o virtus et error culpabilis: quod virtus quod tertius gradus habet an-
 ticipat charitatem: quod elicit actum suum finalis in pascit propter deum
 um super omnia dilectum. sed charitatem repugnat quod est cul-
 pabile/ sive sit actus voluntatis sine error intellectus/ cul-
 pabilis re. Quintus gradus est velle efficaciter vel impa-
 tione facere opus aliquod secundum dicam recte rationis: quia
 sic dicitur est a ratione recta propter deum sive alium finem bone-
 stum. quod opus sic facere excedit eodem statum hominis: et pro-
 inclinationem naturalem/ vel ex natura actus/ vel ex alio
 circumstantia vel habitus ad bonum velle inclinans: talis
 habitus est proprie virtus heroica. Et tamen velle impatiens
 talis operis est actus: quod est talis virtus heroice gene-
 ratiu/ vel ab ea elicitur. Exemplum. Aliquis vult actualiter
 et efficaciter seu impatiens/ quod idem est imminere morte mor-
 te sustinere pro defensione fidei. Similiter si quis habet iustitiam
 am ita quod quod est contra rationem rectam vult deserere: et in
 bus iustitiam facere: si ille exponit igni aut prope car-
 ceri non faciat iniustitiam. si tunc ille vult actu impatiens
 magis sustinere ignem vel carcerem prope ignem/ quod facere in
 iustitiam/ habet virtutes heroicas: et est vere heroica. Licet
 enim nolle facere iniustitiam non excedat eodem statum boni
 minus: tamen velle cum tali circumstantia excedit omnem bonum
 nisi statum/ de virtute quod tertius gradus: hoc est heroica. quod illa
 potest includere secundum gradum tamen/ et non reuertitur nec quare
 vel reuertitur/ et non quod tamen. et secundum dicitur est de virtute he-
 roica/ sicut de virtute illius gradus quod presupponit. si ille
 le stat cum vicio: potest et heroica stare cum vicio. si non: non
 Et licet sine charitate haberi possit vera virtus moralis/

tamen non perfecta: quod sola virtus quod tertius gradus est per-
 fecta: quod illa sola ordinat ad finem. in quo est summa non
 fra perfectio. Et licet heroica est perfectissima in suo gra-
 du seu genere: et hoc perfectione intensiva: non tamen quod
 liber perfecta est perfectione finis ultimi: nisi includat
 quod tertius gradum. Tamen apud gentiles potuit esse virtus he-
 roica quod tamen non fuit simpliciter perfecta. Hinc est quod
 scribit Augustinus. et post eum Jacobus de Valentia. quod finali
 post commentaria in cantica: quod philosophi gentium: et romani
 nunquam habuerunt veras/ sed fittas morales virtutes.
 in quantum una passio vincebat aliam in eis/ quandoque lu-
 furia/ aut auaricia/ et cetera vitia aut passionibus: ut
 estimarentur et honorarentur apud vulgus etc.
 Actus dicitur bonus vel malus tripliciter. scilicet ex genere: ex
 circumstantia: ex principio meritorio: quod est dicitur. Actus
 in bono quod dicitur est bonus ex genere: quod dicitur mor-
 liter. quod dicitur bonus meritorie. de quo vide Bab. dist. vij.
 li. ij. et dist. xxvij. q. vnica. li. ij. Actus bonus ex gene-
 re est quod elicitur circa debitam materiam sine aliis circum-
 stantiis: ut velle dare elemosinam de suis bonis. Lome-
 dere cibum naturae convenienter. Restituere non sua: nisi
 enim actus sine aliis circumstantiis elicitur: non sunt mora-
 litati boni/ sed boni sunt ex genere: quod cadunt super debitas
 materiam quam recta ratio determinat. De actu bono ex cir-
 cumstantia: ut actus elicitur circa debitam materiam cum omni-
 bus circumstantiis secundum quod recta ratio dicitur eliciendum
 propter honestatem actus: vel propter conservationem naturae pro-
 priam supposito: aut pacem: vel aliud bonum: aut utilitatem
 reipublice. tanquam propter finem/ quod est recta ratio dicitur.
 Sed iste actus sic elicitur non est meritorius: quod non est
 ordinatus in deum tanquam in finem secundum inclinationem charita-
 tis et gratiae: est tamen moraliter bonus. Est enim elicitus secundum
 omnes circumstantias: quod naturalis propter: ut talis dicitur
 re ad esse debere. Sic exponere se propter conservationem rei
 publicae secundum dicam rationem recte est bonus moraliter/ et
 ita de aliis. De actu meritorio bono: ut dicitur actus elicitur
 secundum rationem rectam/ quantum ad materiam/ et omnes cir-
 cumstantias inesse debitas propter deum tanquam propter finem
 secundum inclinationem charitatis: et gratiae inexistens. ille
 enim actus est deo gratus: et ad primum acceptus/ et nullus
 alius. Sic orare abstinere/ imo et comedere ex chari-
 tate/ propter deum secundum dicam rationem recte: sunt actus bo-
 ni gratuita bonitate: et meritorii. de quo videre pos-
 tes in dictione bonitas infra. Sic sunt quod dicitur actus
 de genere suo simpliciter mali (ut et scribit Bab. ubi
 sup. et Berfon pre. ij. de resolu. sup. casu considera-
 tione. ij.) et confessum notari includit secundum malitiam:
 sicut de propter: ut sunt furtum/ fornicatio/ homicidium/
 velle adulterari/ etiam nulla alia circumstantia attenda:
 quod cadunt super indebitam materiam. puta rem non suam
 et illa noia fornicari/ adulterari etc. connotant malum
 et deformitatem. ideo pro nullam circumstantiam possunt
 bene fieri. Sic facere bonum ex genere. non bene: non
 secundum debitas circumstantias: puta dare elemosinam de su-
 is. non in tunc debito vel loco: vel sine est malum ex cir-
 cumstantia. Positum si sit cum circumstantia contraria co-
 tra dicam recte rationis. et tunc est malum virtuosum.
 Aut privatiue si careat circumstantia ad bonitatem re-
 quisita: licet non assit contraria. et tunc non est malum
 virtuosum/ sed malum privatiue. a. non bonum: nisi forte
 circumstantia non inexistens tunc esset debita inesse. Si
 malum facere bonum ex circumstantia debita. non propter
 deum ex charitate est malum oppositum bono meritorio.
 positum si sit propter finem contrarium: ut propter vanam glo-
 riam: aut alium finem prohibitu: vel tamen privatiue si non
 sit propter finem charitatis/ sed propter alium finem licitum: et tunc non
 est meritorium/ sed nec demeritorium. Bab.

Actus contrarie malus: quod deficit circumstantia ad
 esse debita: et ad quam elicitus pro tunc tenet. Secus si
 pro tunc non obligat ad illam. Uter defectus circumstantie
 requisite ad hoc quod actus sit moraliter bonus tollit eius
 bonitatem: et facit eum non bonum negatiue: non autem mag-
 lum contrarie ad bonum/ sed indifferentem: alias nullus
 actus esset indifferens. Bab. dist. j. q. j. dub. j. lib. j.
 Et ut idem ait dist. xvij. q. vnica. li. j. Idem actus potest
 esse bonus et malus: ut si in iustus: quod idem actus potest
 fieri a duobus. ab uno bene/ ab alio male. ut si idem actus
 vnus precipitatur: alij prohibetur: faciunt tamen ambo/ ut si sub-
 ditus nesciens ex obedientia. bellat cum domino suo habe-
 te eam malam. Ex quo sequitur quod consequentia non valet.
 ille actus malus facit. ergo est malus: quod non malus actus
 facit: facit bonum malum/ sed actus malefacere. Bab.
 Omnis autem rectitudo moralis: ut scribit Berfon de vi-
 ta spirituali anie. lecti. j. ipse voluntatis/ resultat ex co-
 formitate eius: aut suorum actuum vel omissionum ad diuinam
 nam legem. et eius recta ratione. sicut actus exteriores
 non dicuntur boni: nisi propter conformitatem ad interiores elici-
 citos. Et in eodem actu (ut idem ait) concurrere possunt
 multiplices rectitudines: aut bonitates. Una natura-
 lia moris de genere: altera gratiae: altera glorie: et hoc
 est secundum diuersas habitudines considerandi eundem actum
 conformari multipliciter diuine legi seu bonitati: ut la-
 tus deducit ibi Berfon.

Actus positivus: qui opponit privatiuo actui
 Et nullus est actus positivus: cui essentialiter annexa est
 malicia: ut scribit Bab. dist. xxvij. q. vnica. dub. iij.
 li. ij. Nam deformitas aut malicia non est aliquid/ sed pri-
 uatio iusticie debite. et illa nulli positivus entitati est in-
 separabiliter annexa. Unde sic de Berfon de vita spirituali
 lecti. j. Omnis actus positivus habet conformitatem naturalem
 ad primum bonum. et idem bonum est saltem bonitate naturali etc.

Actus exercitius intelligitur actus signatus: hoc est
 frequenter accipitur significat: ut cum dicitur: dicitur est forma
 rei valet differentia significat formam rei. frequenter ei
 que signatorum sunt attribuuntur signis: et conuerso: ut
 de Bab. dist. vij. q. ij. li. j.

Actus suspensivus (ut scribit dominus propositus Ba-
 ba. li. ij. dist. xxvij. q. vnica. ar. j.) est quod dicitur velle: quod
 velle non elicere. Nam voluntas presente obiecto per ap-
 prehensionem intellectus: quod quod auerit se ita quod nullum
 actum circa hoc obiectum elicit: et suspendit ab obiecto
 illo accepta. vel re silendo non primum positivum/ sed
 non aduertendo vel se ad aliud couertendo. Aliquod vo-
 lens se suspendit pro actu positivum: quod vult non elicere:
 vel quod impar intellexit. ut magis inquirat de obiecto
 coueniencia et bonitate: vel ex propria libertate. Et actus
 suspensivus est quod dicitur velle: quod velle non elicere. Dicit Bab.

Actus meritorius (ut scribit Bab. di. xxvij. q.
 vnica. li. ij. et lectio. li. cano.) est actus voluntate libere
 pcedens sive elicitus sive impatiens ad retributionem alicuius
 ut primum acceptat. stipulat Scor. q. xxij. q. lib. q.
 ait. Actus meritorius est actus deo specialiter acceptus: quod si di-
 gnus primum reddendo pro illo actu. Specialiter dicitur: quod oia
 acceptat acceptatione generali diligendo ea secundum bonitatem
 suam: et ordinando ea ad seipsum: ut ad finem/ sed actus meri-
 torium specialiter acceptat in ordine ad aliud bonum in se red-
 dendum pro eo. hec Sco. Acceptat autem actus (ut idem Ba-
 ba. de vbi s.) ad primum retributorem. quod aliquid bonum alij
 quod seu primum retribuit operanti. vel alteri pro quo operatur in
 tuitu talis operantis. ita quod tale bonum non retribueret
 nisi actus precessisset. Ex quo patet: quod homo iustus operans in-
 stitit non meretur illuminatorem a sole: quod eque facit de-
 solus suum ori super iustos: et iniustos. Dar. v. Et actus
 esse meritorium (ut scribit Occa et Bab. di. xxvij. q. ij. li. j.)

Dependet ex sola dei gratiosa voluntate: cui libere ad pmiandū acceptate. et no ex qunqz ca creatā. Et vt ibide dr q sine gratia nullus acco poreft esse me/ ritozus. Gratia dico: no formalit' voluntate/ vel ani mā informate q creatura est sed sine gra increata (q est gratiosa dei voluntas) libere z misericordit' actū tanqz meritozū acceptante: z hęc est ratio formalis meriti: z nulla alia. Hac em existente nullis alijs ab actu. z voluntate eliciente possit: acco est meritozus z ea no posita omibz alijs positis: acco no est meritozus. Et ad actū meritozū no oportet: q tota lex im/ plectat/ sed q aliqd mandari impleat. vel consiliū. i. opus debiti vel superogatiōis. z q cōtra nullū mā/ datū fiat transgressio. Hęc Bab. post Decā. Et actū meritozū ex duobz depēdere/ vt idē scribit Bab. i. ij. dist. xxvij. ar. ij. z repetit hoc idē dist. xxx. q. vnica. li. ij. s. a gratia z libero ar. hoc est a voluntate libe re fm inclinatioēz gratiactū eliciente: latius ibi p/ quire de hoc rē. Et ad actū meritozū rōne duo req/ runt in genere. vt notat Bab. lectio. lix. canon. Pri mū est libera ei' electio. Scdm ei' ad pmiū retribu/ tionē acceptatio. Prīmū reqrit ex pre eliciente: eius s. qui meret. Scdm ex pre eius: a quo pmiū reddit. Prop' pmiū acco natural' necessitate pducit: no est meritozū: sicut cursus solis. z astroz. In inuoluntā/ rīs em neqz laudamur neqz vituperamur. iij. cebi. Prop' scdm acco bono bonitate morali tm: no gratui ta: no est meritozū ad vitā seu respectu beatitudis/ talis em no acceptat a deo ad bñitudinē cōferendā qū actū moralit' bono facto extra grām null' beati/ tudis grad' correspōdet i pmiō. Cū dicat apls Bra/ tia dei vita eterna. Rom. vi. Et ad Eplb. ij. Gratia estis saluati q fidei no ex vobis. dei em donū est: non ex opibz ne qz gloriat. Sed Fran. Daro. in cōsta. li. j. dist. xvij. q. j. ad actū inqz meritozū vitē eterne ex dei ordinatiōe reqrunt ista qtuor. Prīo voluntas bo nis diligēs deū. Scdo influentia spūscī. Tertio charitas ipsa qua diligunt deū super omnia. Quarto diuina acceptatio. Scdm dist. xvij. pmi z post eū scri bit dñs pposit' Bab. di. xxij. q. vnica. ar. ij. li. ij. et le ctio. xxx. canon. Isti volūt: q in actu meritozū duo considerant. scz illud qd pcedit rationē meriti/ puta substantia acco intensio eius: z recitudo moralis. i. q sit elicitus vel impar' cōformit' rationi recte. Se/ cundū est ratio meriti. q est acceptatio diuina in or/ dine ad pmiū tanqz dignū tali pmiō: z actus merito rius qz ad subam eius intensionē z morale recitū dinē: q ē a voluntate tanqz a causa pma: siue principa li. z a grā tanqz a causa scda: siue min' principali. qū est generalit' habit' respectu potētē. Idē dr di. xvij. q. ij. ar. ij. dub. ij. q acco meritozū qz ad subam: est principalit' a voluntate libere pducēte: qz ad rō nē meriti: ē principalit' a charitate ex diuina ordinatiōe Principalissime tñz vere a deo libere acceptante. Null' aut acco ē meritozū: nisi referat i deū tanqz vl timū finē. B est dictu (vt scribit Bab. di. xvij. q. vnica ar. j. nora. ij. li. ij.) nisi fiat principalit' deū sup oia dilectū. Null' ei acco est meritozū nisi fuerit a chari/ tate elicit' vel impar'. Ille aut elicit' a charitate: q eli cit' a voluntate s; charitat' inclinatioēz cui' est oia si/ nalis ordinare: Hinc Scdm dist. xxxij. li. ij. dr. Nul lus acco elicit' ex charitate: nisi cui' obiectū ad qd si/ nit ē deo. licet p alia obiecta media. Ille aut acco cha/ ritat' (vt idē ait Bab vbi s.) pnter ad supiorē porti onē: sic z ipa charitas. Et acco meritozū: vt idē scri bit Bab. di. xvij. q. vnica. ar. ij. dub. ij. in fine.) cū sit acco voluntatis est in ei' pte no obiectū. Sic mar/

tyres licz violēter occisi sunt meruerūt tñ acceptādo penā pp' dei honore. Ita z cbi meruit acceptādo vo lūtarie passionē pp' bonū ex ipa pseqns. Et quia finit placita deo licz certo mō fuit violēta. Idē scribit dif. xvij. q. vnica. nora. vj. li. ij. Ad pducēdū actū merito riu tria sufficiūt. s. potētia pfecta icell' ecclia z volūta/ ua no ipedita. Scdo obiectū pns icellecru p cognitū onē. no em p voluntas velle vl nolle icognitū. Et ter tio charitas seu grā. in qēqz istati illa pcurrūt/ p co/ dē p voluntas elicere actū suū circa obiectū pntatū p cognitionē icellecru. qz possit caus' sufficiēt' p pō ni effectū. Pnt ar cāz ille pnt i instāci (vt lat' ibi scri bit Gabriel.) Et dicūt doctores actū cū voto factū cē mag' meritozū/ qz si sine voto fiat. Actus meritozū z acco moral' bono differunt Acco meritozū loqndo de merito vitē eterne ē acco a voluntate elicit' libere a deo ad pmiū bñificū accepta/ tus. z hic fm legē dei staturā reqrit grām gratificaciō tē tanqz sui piale pncipiū. Acco moral' bono ē acco a voluntate libere elicit' fm dicamē recte rōnis/ pfor/ māt ad diffinitioē h'ruē. ij. Et b. Na z moral' bono ē acco moral' h'ruosus. Elicit' ar acco fm dicamē re/ ctē rōnis: q elicit' pp' b qd ratio sic diceat. Vide lat' us Gabrielē dist. xxvij. q. vnica. ar. j. li. ij. z dist. xxxij. quest. j. libro. ij. Actū exercit' p'igit tripl' (vt fecit Decā i pma pre dial. li. vj. c. lxxx. z post cū Gabi. di. xvij. q. vnica. li. ij. z dist. xxxij. q. vnica. li. ij.) sicut pascere paupem: dicere vitatē/ vel pper deū/ vl qz dicat a ra tiōe recta/ vel pp' aliqd bonū vitē vl delectabile pfer qndū/ aut in cōmodū vl pculū vitādū. Acco tertio mō elicit' seu pducit dicunt boni fm gen' vel ex gen' nere. p qnto cadūt sup debitas mām: aut fuan' aliq circūstāci loci vl t'pō: aut forte elicit' absolute sine oi circūstācia: hi tñ acco no sūt h'ruosi neqz pfecti neqz i/ pfecti: neqz ex eis generant' h'ruos: nec ipi generant' ex h'ruis/ imo qnqz sūt victiosi. Un qū ambitiosus dat elynā/ aut loquit' vitatē/ vt honoret' z laudet: vel auar' ponēs euāgelii i qstū: sic de hypocrit' dñs lo/ quit: q oia sua faciūt vt honorent' ab hoibz/ vl pecu/ nias adq'rat: aut ifamā vl p'fusioē t'palē euadant. Acco ho pmiis duobz modis elicit' sūt vere h'ruosi: z habit' eis correspōdētēs sūt vere h'ruos. s; pmi pfecti scdi impfecti. Prīmū p'z: qz vt ex q elicit' fm dicamē recte rōnis/ qntū ad finē z oēs circūstācias. Et pp' b qz dicatū ē sic a rōne. Et qz hñs eū no cōparit' secum aliquid accū vitiosum z culpabilē: babz etiā fm cordis pparatiōē oēm actū h'ruosum z h'ruē. Scdm p'z: qz acco pmi ordinant' i finē pfectiorē pp' quē eliciunt' qz scdi. Nullo em pfecti' ē agere pp' deū q ē sūmus bonū/ z eternā felicitatē: qz pp' amorē h'ruē/ bonitāt' aut pp' cōem pacē nāz vel reipublicē pseruatiōē cō/ pōalē. Et pfecti' ē agere pp' deū/ qz pp' b qd recta rō sic dicat: p qnto de' pfectior est recta rōne. vt ex qz tñ finis bonest' ē z bon'. Et fm b distingu' tripl' bonū. s. bonū meritozū/ bonū morale/ z bonū ex genoz re. Prīmū nunqz est sine grā z charitate. Scdm non sine h'ruē a q pcedit vl quā generat. Tertū inuenit sine verozqz Bab. Et (vt inqz Scdm.) melior ē vn' bon' acco intēsus a voluntate qz mille remissi. Sicut si alis qd daret elynā vnā ex maxio feruore z charitate/ pl' meret' qz alē dās mille elynas ex voluntate remissa z ee pida. qz de' no pefat qntū s; ex qnto. Actus primus dicit' fm Guil. scdm istā i pmo dist. ij. z etiā i scdo dist. ij.) potētia aīz anteqz operet' actū a iē: vt dr pbs. ij. de aīa. Un acco pmi' general' est/ q inest habitual' in qēqz: veluti i aīa scia vel cognitio

habitual' vel scire ē acco pmi' sicut intellect' ab b actu pmo pcedit acco scdo: vitz p'siderare vel speculari a/ ctual'. fm istā sciam vl intellectū sicut i voluntate/ vel/ le ē pmi' acco: a q pcedit acco scdo/ puta volūto actu/ alis: vel amare actual' placere z eligere. Itaqz pmius acco dr res i habitu/ z scdo acco dr opatio ei': sic luce/ re ē pmi' effect' ignis: z scdo acco ei' ē illuminare z c. Actus formatus dr ille q deū finē habz. i. q or/ dinat' i deū tanqz i finē vltimū z bonū in se sūmū. Et dr format' qz elicit' ex charitate/ q ē forma ceteraz h'z curū: vl qz hz charitatē sibi inseparabil' iūctā. Gabriel dist. xij. q. j. ar. j. li. ij. A sola ar liberētia z iclinatiōe charitat' z grē ad actū/ acco dicit' format' vt dr Sco rus dist. xij. q. ij. li. ij. Actus fidei ē credere: acco spci ē desiderare: vel amor p'cupi. acco charitat' ē diligere: z acco charitat' pp' ē amor amicitie mediā vel immediā. Gabriel di. xx. q. vnica. ar. ij. li. ij. Et acco meremur no ha Actus glorioz' sicut bñifici vt scribit (bñifici scdm Bona. dist. xlix. ar. j. q. v. li. ij.) no tm sūt i deū/ vt i obiectū: s; etiā in bona creatā. Haudēbit em hō z diliger' p'xim. S; qz subale pmiū bñitudis in deo hō z sit: iō acco gl'ie pncipales sūt fm qz aīa vnit' deo tan qz spōsa spōzo: z i his dicit' z replēt: no solū vigorat. Et iō dicunt doctes qū diuine aīz de p'solare. Nos au tē acco qdā dicit' ē tres: qz tria reqrunt ad h' op' ania p fecte gaudeat de deo. s. pfecta visio/ pfecta dilectio/ z pfecta ipi' fruītio. Deo ar vires (vt ait Bona) q hñt p grām actum i deū/ habebūt p gliam acco pfectos/ euacuāt' impfect'. Un rōnal' cui' ē mō credere p fi/ dē tūc videbit apē. Lōcupiscibil' cui' ē amare/ diti/ ger' tūc pfecte. Inscibil' cui' ē erigi z inniri p spē/ tūc tenebit' p'mue z certe. Un fm hos tres acco distingu' tur tres doctes. s. visio dilectio/ cōp'rehēsiō: siue tēcio: siue fruītio p appōp'atiōem. Nā fruītio ista tria com plectit'. Hęc s. Bona. Et isti tres acco vt idē ait sūt oi no p'ficiē z p'neri. Unde q pfecte videt' pfecte audit z babz. Et iō i scdm h'bis p p'nerionē qd ē oīm/ acco/ bus vni. magis ar visio attribuit' pp' b qz i visioē di/ stinguit' star' p'z a statu vni: no sic i dilectio: qz vtro biqz ē dilectio. s; i p'ia ē visio/ no i via: s; credulitas d no viso rē. Hęc Bona. Et respectu acco bñifici solus de' ē cā effectiua. Vide de h' Scorū dist. xij. ceterij. z dist. xij. Nec icludit' p'dictōem (vt scribit Gabriel dist. xvij. q. vnica. ar. j. nora. v. li. ij.) actū bñifici cē meri/ tozū neqz i cōio/ neqz i angel' nec i ceteris bñis. Et b neqz sibi bñis neqz alijs: etiā neqz qd bñitudinē cōn/ tiale: nec qd ad aliū bonū. Patz pmiū: qz oīs acco acco/ p'us a deo tanqz acco bon' z laudabil': p q velit deus aliqd retribuere: vel illi cui' actū acceptat/ vl alteri p q sit' ē meritozū. s; tal' p' cē acco bñifici/ q p' cē meri/ tozū. qz p' talē actū acceptare tanqz dignū retributio ne alicui' boni ipi' bñō. Pōt nāqz de' retribuere bōa oi capaci cui voluerit. Z acco pbar Gabi. Itē scri suis ozonibz nob merent' p qz incedūt. Vide lat' al' Actus cōiugal' de q multa scribit P'cti' de Pal. dist. xxxj. q. ij. li. ij. Qui qdē acco fm cūidē qnqz ē meritozū. vt cū qz hñs grāz reddat' debitiū qd est iusticiā: qz qn perit cā plis t'pē z loco z mō debet' qd ē larric. Et qn cā p'seruādī cōparē a fornicatiōe/ qd ē cha ritat' z qnto qn cā vitādē fornicatiōis i se/ quā pbabi li' credit' aliū no vitādā. Hismodis acco iugal' ē me ritozū: qz oīs acco h'ruē/ charitate i format' ē meritozū. Dmōi ē acco iugal' i qtuor casibz dicit'. Qnqz aut il le acco ē indifferēs. i. nec meritozū nec demeritozus: puta cū p'z' carēs grā/ vno de qtuor modis dicit' actū illū exercet. qz oīs acco q ē meritozū bñi grām/

ē indifferēs no bñi. Nō em ē meritozū pp' carētiām grē: nec demeritozū pp' carētiā culpe/ cui soluz de hęc p'na rē. Qnqz ille acco iugal' ē mortale/ z i sex casibz bus. qz diffuse recitat palud. pauca ex dicit' suis mly tis referā. Prīm' pp' inordinatiōem intētiōis efficiēz te libidie/ qn timores m'imonij excedit' ad facit' cū qēqz alia: dū em eq pulcra. s; qz habitu no demere/ mur s; acco: s; ē qn actu sic cogitat. Scdo rōne aboz sus t'pē p'cept' vl parr' si pbabil' timeat' qz charita tē ē q qd velit delectari cū p'nicie vitē plis. Tert' ra tiōe p'culi infectōis t'pē mēstru. rūc em fm qsdā exi gere scit' ē mortale. s; reddere cū dolore z displicen tia/ no. Vl dicit' q no ē mortale/ etiā scien' erigere. Vide lat'. Quart' loc' facer' si p' ali' loc' bñ. rone em no solū p'ctēs peccat' mortāl' s; etiā reddēs i lo/ co sacro: qd ē hereticos imitari i suis p'vicul': q ad se vt p'ozē idiffinēce accedūt. Vide lat'. P'ct' paludē. Quint' casus si mutat' nālē vsum i cū q est' p' nām: vt qn vas debiti' p'rmittit: qd sp ē p'ctm mortale: qz p les seq no pōt' z totall' icētiō nāz frustra. Alio mō q ad sicū: z tūc excusat' qn dispositō corpis vl i'firmat' aliū modū no parit'. Sext' qn p'z' voluptatē p'uatē z puocat' cā māibz/ vl cogitat' de: vl v'edē calidiz z in cēsiuis/ vt possit' p'hes cū v'ozē coire. id tñ p' qnqz fic ri sine p'ctō z tripl' vt idē recitat. Vide ibidem. Qn' cūqz ar voluptas qrit' sp ē veniale. Ponit' tñ sp'ales casus z sex idē paludēsis vbi s. qn acco iugal' est' v'z male. Prīm' qū p'cedit' aliq' deordinatiō rōnis/ s; nō tāta sic i p'dictis casibz: puta. s. peccare t'pē sacro: z si re/ spect' sit ad delectatiōem/ s; iūis ē culpa. si ad lubricū vl i'firmatē suā/ cui' ē sibi p'cti' vl p'cia/ veniale ē. tñ vit' p'igit' q i p'cipuis dicit' no sit' h'ue p'ctm fm Bona. Scdo ē peccare cā delectatiōis infra limites: tñ sp ē veniale: sic comedere pp' voluptatē. Qd em abz ad salutē hoīs/ b coir' ad salutē gener': inqz August'. Tert' peccare cā fornicatiōis vitādē: licz hac intētiōe h'berēs sit veniale. Quart' cā i'firmatē vitādē: qz qūis verūqz s'corum licet' appetere/ no em vni' p'pter altēz: qz ista cauda no ē ist' vitū. Quint' si qn ince pt' peccare vl reddere bona intētiōe: postea mutet' itē tōc'mita. s. q nūc veller' istā libidinē/ pp' se etiā: sic qdē actu b cogitet' extra horā dectōis scdm: qz tūc no bz vsum rōnis. Sext' qn cūqz aliū intēdit' qz ad qd oīz paludēsis bñ frugi theolog' vbi s. z de actu iugalī Vide z i dicit' Debitū: z i dicit' D'imonij. Actus qz hñt angeli vide ista i dicit' Angel' Actio ē muleplex fm s. Bona. Quedā ē ioz dinata pp' iordinatā p'ueriōem volun tat' ad creaturā: Quedā no ordiatā pp' opant' negli gētiā: qdā pp' opant' i'firmatē. Prima mala ē mali cia cōmissiōis. scda mala ē malicia ommissiōis. cetera i differēs. z illa ē qū aliqz circa creaturā n' afficit' iordi nare nec tñ actū circa illā cōpar' ad deū: s; ē ordinat' in deū: s; fac' pp' aliquid finē q respicit' idigētiā nāz. vt cū qz abular' vt r'crect': aut cōcedit' vt f'ficiat': tal' actio ē in differēs: qz de' nec illā remittit' nec ip'itat' i culpā. z b: qz i tali actiōe n' ē malicia cōmissiōis: qz n' ē inordīa ra delectatō: nec ē ommissiōis. n' ei' sp omittit' hō. s. omif siōis p'co qn accōdes suas n' refert' i deū. Indulget' em nāz fragili z i'firmē vt mltā talia possit' facere. nec de reqrit' i tali statu distractōis z miserie q oia dū fac' re ferat' ad se. reqrit' tñ aliqū quādo est' loc' z t'p'us. z tūc si homo no referat' omittēdo peccat': vt ait Gabriel dist. xj. q. vnica li. ij. Et fm opionē q r'patoz ē z cōioz dr: qz no oīs acco elicit' ē meritozū vl demeritozū. s; aliqz ē indifferēs cā i bñre grām qz no bñre. Nō em

ois act? pctōris pctm̄ est. Nā pctō: honorādo paren/ tes/bñfaciēdo indigēt/credēdo verū/nō peccatlicz hęc agēdo nō mercat. Similt̄ cristēs i grā z hęc faci/ ens ppter nālē bonēstatē/cōpassiōem z vīctis apparē tiā/nō meret: eo q nō p grām hęc refert in deū. Sed nec demeret: qz a deo nō obligat oēm actū suū refer/ re in deū. Nō em̄ pcepta q ad certos act? certo modo agēdos obligāt p semp obligāt: sed p certo tpe: loco v/ causa: cū qdō existētibz si nō referret/peccaret. Pos set qdē de? sim iusticię rigorē oēm nām vitā z actio/ nē exigere: vt i eū referrem?: sed nō exigit p misericor diā. Nec pposit? Gabriel. Hinc suspēssē cācellariuz parisiēsem estimo ait Gabriel: qd i suo trigēto c. iij. scribit. Eo qdē in qdō pssim? pā nām fragilita tē z exiguā porētāz/nō reqrit a nob oē futiū qd fm iusticię rigorē exigere posset. Quinpon? dedit ceruz numez pceptoz: qz obseruatio sibi sufficiens esset/ q etiā legis decalogo ptenent. Sic et grē diuie ac mi/ sericordię depuraz q nō oēm offensam vult de facto ipurare ad mortez qmā: cū id iustissime posset. qz ois dei offensa de sua indignitate est mortifera: z fm stri ctā iusticiā deia vira gl'ie exclusiua. imo de facto ex cludere nisi remitteret. vt idē Berfon pbat de vita spūali anie. lectio pma

Actio humanarū multiplex ē differētia: vt scribit Gabriel di. xv. q. viij. ar. iij. dubio. ij. li. iij. post scēm Tho. q. l. r. ar. xv. Quēdā hñc deformitatē in/ sepabilit̄ annexā: q vt pbs de mox noiata uolure sūt malicia: quēadmodū sup̄ dicitū ē i dicitō Act?: vt for nicatio/adulteriū/furtuz z huiusmodi/ q nullo mō pñc bñ fieri. Quēdā sūt actiōes q de se idifferētes sūt vel ad bonū vel ad malū: vt leuare festucā de terra z hñmōi. Quēdā sūt actiōes q absolute p̄siderare defoz/ mitatē v/ inordinatiōem ipoztāt: q tñ aliqbz circūstā tijs aduentibz bñ effici pñt: sicut occidere hoīem v/ pcutere/ in se deformitatē qndā ipoztat. Sed si adda tur occidere malefactorē p̄ iusticiā: v/ pcutere delin quētē cā discipline nō erit pctm̄: sed vtuosum. Actio autē mala vt sentit scribō Bona. dist. xxv. ar. ij. q. j. li. ij. nō est a deo. Nihil em̄ vt ipē dē ē attribuēdū deo nisi qd p̄deceat porētā suā sapiam z bonitatē. id acti onē malā deo tribuere nō solū falsitatē est/ sed etiam blasphemiz z ipietatē zc. Actio itaqz mala z iniusta fm q bñmō a deo nō est/ licz act? positiu?: z ois sit a deo. De quo alē.

Acceptio personaz est iniu/ sticia q p̄ fert psona psonę ppter cām indebitā: vt scribit Bab/ el di. xv. q. vij. ar. j. li. iij. post Alex. de ales pre. ij. q. c. xxxvj. ar. j. Et dicit iniusticia. Ex q p̄z q acceptio pso/ naz includit deformitatē z viciū. An dicit Leuit. xij. Nō facies qd iniquū est: nec iniuste iudicabis. Et se/ quit statim. Non p̄sideres psonā paupis: nec hono rē vultū porētē. i. i iudicio: faciēdo iniquū. Et Deut. xvi. vbi dicit. Iudices constituēs in omnibz portis tu/ is: vt iudicet p̄m iusto iudicio. Et sequit. Nec acci/ ptes psonā nec munera. Quid at est accipe munera? Rñder Aug. sup ps. xxv. Prop̄ mūera laudare ho minē: adulari hoī/ palpare blādiēdo: iudicare p̄ vitā/ tē/ ppter munera. nō solū p̄p̄ aut z argētū z hñmōi ali qd: sed etiā p̄p̄ laudē. Qui iudicat male/ mun? acci/ pit: z mun? q nihil inani. Patuit em̄ illi manus ad accipiēdū iudicē aliē: z p̄didit iudiciū p̄sci enrię suę. An Dauid ps. xxv. Ne p̄das cū ip̄s aiām meā: z cū viri sanguinū vitā meā. i qz māibz iniqua res sūt. z dex. eo. reple. ē mōe. Qui ac nulli ē debitor: n̄ p̄t ee acceptoz psonaz: qz q p̄ferēdo psonā psonę nō ē

debitor: qre nulli facit iniusticiā: qz nec subtrahit deo/ bitū/ neqz irrogat idēbitū p̄iū. i. iniuriā: z p̄ p̄ns nō accipit psonā. Sic de? q̄nētūqz sublimer/ aut cū al ctri p̄fert/ nō accipit psonā: qz nulli? ē debitor: nec ali qd p̄ iniuste agere. qz cor̄po q aliqd vult z facit: ius ste vult z facit: z suauolūtas ē regula ois iusticię. Itē i his q dant mere libalē nō ex debito/ nō hz locū acce ptio psonaz: vt lat? declarat Gabriel vbi s. Et dicit p̄ p̄t cām indebitā: h ē p̄t aliqua p̄ditioem psonę ad iacētē/ nō p̄gruētē ad rē ipam in q p̄ficiat. An si i p̄so/ na atredidit p quā ē idonea ad rē in q p̄fert: vt ē scia in doctore/ p̄bitas i rectore/ porētā i defensore: nō ē act? ceptō psonaz. Sz si atredidit i p̄ferēdo pastore p̄t cō sanguitarē diuitias: porētā/ secularē nobilitatē/ z bu iusmōi q sūt imprinētia ad regimē spūale: ibi ē viciū acceptiōis psonaz. Jō op̄tē variās p̄ditioes atredere i p̄ficiēdis hoībz ad variāz/ p̄ferēdis bñficijs z p̄lay curis/ vitę scitātē z doctrinā: in diuidēda hereditate p̄sanguitarē. in distribuēdis p̄mijis/ meritorz q̄litarē: vt viciē acceptio psonaz. An duo reqrit ad accepti/ onē psonaz. Prīmū q id qd p̄fert sit idēbitū illi. vt si officiū p̄dicatiōis comitit ignozāci/ qd ē debitu al/ teri. i. docto. Scdm q p̄ferēs nō atredat ad p̄ditioez p̄gruētē ad rē quā p̄fert: sz p̄ditioem impinētē/ q non hz aliqū ordinē p̄gruētē ad rē q p̄fert: puta p̄ditioez q nō reddit ipm idoneū ad id qd p̄fert: vt p̄z i exem ptis. An ap̄ deū nō ē acceptio psonaz: qz nō atredidit de? imprinētes p̄ditioes: dicitē aplō ad Gal. iij. Nō ē inuē neqz grē? nō ē hū? neqz liber: nō ē mascul? ne qz femia. Dēs em̄ vos est? vnū i ch̄io Jesu. Sile hz ad L. o. l. ij. Soler at acceptio psonaz i tribz p̄tinget/ res. i. p̄mortiōe ad dignitates. An. j. Regū. xvj. dixit dñs ad Samuēlē vnctuz ex filijs Isai regē. Nō res p̄ticias vultū ei?: nec altitudinē stature ei?: qm̄ abie ci eū. Secdo i exēcutiōe iudiciū. An iudicibz dicit Deut. xvi. Nō accipies psonā nec munera: nā iustus iudex cās discernit/ nō psonas. Tertio i exhibitiōe honoris Jaco. ij. Nolite i acceptiōe psonaz hñc fidē dñi n̄ri Je su ch̄i. Et em̄ si irroterit i p̄uētū vīm vir aureū anu/ lū hñs zc. Et p̄t addi q̄rū i p̄mtoz distribuēdo. An apls. Reddite oibz debita. Alij annumerāt octo i qz bus p̄t fieri acceptō psonaz. Et hęc refert Gabriel vbi sup. Et q̄ntū ad rōnē nois: vt idē norat Gabriel acce ptio psonaz nō atredidit fm illd qd ē psona v/ irriscū psonę/ sz p̄z ea q ex̄riscē adiacēt psonę: vt s̄ diuitiē/ amicit/ porētā/ nobilitas generis/ p̄sanguitas/ fuit? z hñmōi. An b. Greg. xxv. moz. Plerūqz hoīem nō ex eo qd ipē ē: sz ex his q circa ipum sūt veneramur. Lūqz nō iuēmur qd ipē sit/ sz qd possit i acceptiōe psonaz nō ex psona/ sz ex rebz adiacētibz ducimur. Et rō: qz ex adiacētibz deuenire p̄suum? i cognitiōem psonę: vt z lat? ibi scribit Gabriel. Et p̄ b q̄terioza atredidit sciē/ tiā z hñces/ q frē q̄nt ad rem faciē: nō dicit accipe pso nas. sz q adiacētia/ q cās sūt ipēinētia p̄siderata: p̄so/ nā accipiūt. Et acceptio psonaz i dignitatibz/ i iudiz cijs/ i exhibitiōe honoris/ ac i ceteris/ pctm̄ ē z culpabil qz acceptio psonaz p̄hibet. An Deut. j. dicit. Qd iustū ē iudicare: sicut ciuis sit ille sicut pegrin? nulla erit di/ stātia psonaz. ita puū iudicet/ vt magnū: nec accipie ris cuiusqz psonā. Et Eccl. xliij. Ne accipias psonā ve delin qz. Quicqd̄ p̄terea opponit hñci/ viciū est. act? ceptio psonaz o p̄m̄it hñci. i. iusticię distribuē. iu sticia at distribuētia cām atredidit n̄ psonā: imitās di/ uinā iusticiā. De q̄ lo. ad Ep̄. vj. sup illd Nō ē p̄so. ac. ap̄ deū. De? iudex iust? cās discernit/ nō psonas. Et cōuerso psonaz acceptoz psonas discernit/ nō cās. Itē dānificās p̄ acceptiōem psonaz p̄ferēdo i idone

ostentat releuare a iactura dānificatos. Probat p di/ ctū Lar. in clemē. j. de gratē z q̄li. dicitis: q vltra pec/ carū mortale qd comisit p̄ferēs bñficiū indigne/ tene rur ad restitutiōem totū? p̄teresse ecclē quā leuit admi/ star magistrat?/ q̄ min? idonea tucelā pupilli comisit ff. de magist. p̄ueq̄ totū. Probat z alio medio Sa/ buel vbi supra.

Acceptare est gratū z acceptū hñe. Alij qd autē acceptari a deo p̄m̄/ gū dupl̄: vt scribit Bona. q. j. dist. xxij. li. ij. iniarum. Uno mō acceptiōe gnālī: qm̄ idē est acceptare z bonū estimare z in bono p̄seruare: z hac acceptiōe de? acce ptat oē op? bonū. Alia est acceptatio sp̄ialis/ q̄ acce ptat aliqd tanq̄ dignū vita eterna: q mō acceptat so lā rōnale creaturā: illa em̄ tñ capax ē bñtudinis. De B lat? Decā i p̄mo dist. xvij. q. j. Acceptat ac rōnalez creaturā rñc/ vt scribit Gab. dist. xxij. q. vnica. ar. iij. dub. j. li. ij. cū p̄secrat eā in tēplū/ ad op̄at in filiū et assumit i p̄uigiū. Anie q̄p̄elctē q deo placēt dicunt replū dei/ filie z sp̄olē: vt p̄z ex se p̄uris verusqz tē/ stamēt. Et cū de? imētus habitare velit i ania vt i tē plo: seruū repurare p filio: ac illā assumere p p̄uigiū/ dubitare nemo p̄t illd esse mere grē z p̄descēdiōem li/ beralissime. Nec oia facit grā gratūfaciō: qz est sū mū donū dei creatū/ aiām cui ifundit̄ sc̄ificat: deo af similit: ipamqz venustat. Vide lat? ibi Gabriel. Et p̄mū gen? acceptiōis nō reqrit sup̄additū donū grē/ vltra ea q sūt de p̄ditioe nāe. Scdm hō gen? nō p̄t nō esse gratūcum zc.

Acceptalū .i. sine capite. An vt scribit Stephan? Bulefer dist. ix. q. v. li. ij. sniaz. ecclia veter? restamētū nunqz fuit ac/ ceptala. Et dicit ab a qd ē sine: z cephalū qd ē caput: qz semp̄ habuit ch̄m p capite/ cū cēne ei mēbra. Ad h em̄ q ch̄is dicat caput ecclē mysticū vete. rest. nō re/ qrit q habeat actualē nām bñānā sibi vnitā: nec opz cebar q essz fm nām humanā: sz sufficit q cēt p̄suis fm illā. z q merito passionis ei? p̄uise infunderet de us hoibz fidē z grām. z h sic fuit i ch̄io. Vide z de hoc infra in dicitōe Lapuz zc.

Acedia p e scribi debet in medio z p sim/ plex c. Ita em̄ scribit in greco ακη/ Aia. vsus tñ aliter habz: plerūqz em̄ acedia scribit. Et acedia dicit? (vt scribit gerson pre. ij. i regul' mo raltibz) esse rediū interm bonū: qz ex genere suo venal ē qz p̄triat nō charitatē: sed eiusdē feruor. Fit atē mor tal' dū p eā aut ex ea mortale crimē incurrit: vt omis/ sio eoz q sūt de necessitate salutis: aut desperatio de diuino auxilio: aut sup̄p̄ius interfectio. Sola negli gētia mortat' p quā id qd sub p̄cepto cadit omittit: qz uis culpabilior i exercitijs spūalibz z hierarchic/ vt i missa: qz p̄banis. Et fm aliqz sic describit. Acedia ē de hñci/ lau dabili exercitio verusqz hoīs lāguida de lectio: vt inq̄ Greg. i hoīm. Alit sic describit. Acedia ē diffidētia de p̄p̄is virtibz/ z dei auxilio/ q ad ardua bona iplēda. fm alios sic. Acedia ē rozpoz mētis bōa inchoare aut pficere negligēt: fm Ricb. Jñs. acedia a tristitia distinguit: dicitō tristitiā ēē inq̄ntū hō rece/ dit a bono ad qd tenet tanq̄ a graui z laborioso. Ace dia hō ēē inq̄ntuz hō ab illo diuio bono seu spūali se p̄uertit ad qd ē idēbitā. Et inq̄ntū (vt ait Berfon i cōpēdiō theologię de septe vicijs capitalibz) ē v/ dicit iniusticia/ opponit leuic̄itē spūalibz: p̄t est z vocat̄ ace dia/ opponit hñci/ fortitudis: q p̄sistit i arduis aggre ditiō: z i sustinēdis aduers. Et denotat Acedia ab acedine: qz p eā aia hz qndā acedine/ qndāqz gustus spūal' idē p̄sistēdo de bono diuio seu spūali diffici/

Tho. ij. q. xxxv. de acedia ēē rediū bñ opandī z eris/ sticiā de re spūali/ v/ recessus mētis a bono spūali dī uino cui opoztēt mētē inherere ex necessitate. Dugō de Acedia ē ex p̄fusiōe mētis nata tristitia sicut odiū: z amaritudo animi imoderata. Joānes Damascē. li. ij. ait. Acedia ē tristitia aggrauās mētē vt nihil boni ei agere liceat. Et fm Greg. xxxj. moza. fēz assignantē accidiē filie. Similitas: rācor: pusillanitas: despectio: rozpoz circa p̄cepta: euagario mētis circa illicita. De his lat? Berfon vbi supra.

Accidens qd Paul? Corin? vocat ad/ uētiū/ capis dupl̄ (vt scribit dñs Lardi. came. q. vj. ar. iij. li. iij.) Uno mō stricte: z sic supponit p aliq̄ re siue cōtate q nō est suba cō/ notādi q talis alicui alteri entitatē accidat. Vt vt ait Gab. capis p forma reali alicui subiecto liberēte: ve albedo/ caliditas: z sic albedo panis z q̄dlibz ei? acci dēs: qz nō accidit subiecto siue nō inest. Jñs mō accidit Aristō. q̄ credebat q tale accidēs nō h̄et esse nisi p inesse: z sic q nō possz esse nisi inesse. sz b nō est vey fm fidē. Hoc mō accidēs liberet subiecto (vt scri bit Gabriel di. j. q. j. li. iij.) nihil ē aliqd qz accidēs ē i sub iecto p incūmā pñciā. Alio mō capis p̄t large p̄t sup ponit p tali cōtate/ p̄notādo nō q de facto inest v/ accidat alicui: sz tñ p̄notādo aptitudinē. i. q sit aptū natū alteri accidere. Et sic albedo panis etiā sit sepa ta a subiecto est accidēs: vt dicit Aliacē. vbi s. Hoc mō fm cōtate opionē z cui magis fauet doctrina ecclē/ ac cidētia i sacro q fuerit panis remanet sine subiecto: z i illis sit fractio. Et hac opionē tenet ipē dñs Lar. vt ibidē ostēdit. Accipit q̄ntz vt scribit Gabriel p̄ctm̄/ nō accidētāl' p̄notatiuo/ p̄dicabili d alio p̄tingentē sic creare h mō dicit accidere deo. qz aliq̄ ē vera Deus creat: aliq̄ nō. z ita p̄tingentē creare d deo p̄dicat. nec idē ē fm cū dē p̄dicari accidētāl' z p̄dicari p̄tingēt. De q̄ acceptiōe vide i logica.

Acutus a. ū. qd acumē habz: rāssert ad inq̄ corpozear: ve acutū igitū/ acut? vt sus. Jñsdū ponit p aspero. Et acutā vocē tenuē z alg tā vocam? a q̄ v̄it acutissim? z ite sufflaciu? sic z ois dupl̄ p̄t exponit: vt scribit Bulefer dist. xvj. q. ij. li. ij. Uno mō negatiue: vt dolor ch̄i fuit acut?: z n̄h lus eo acutior. Alio mō affirmatiue: vt dolor ch̄i fuy it acut? z omni alio acutior.

Adam fm Buil. Scori imitator: ē z Pelbar cū li. ij. Rosarij theologię Adā inq̄ā vocabulū vt scribit accipit tripl̄ i Biblia. Uno mō dicit idē qd hō: sic ē illd Gen. v. Vocauit nomē eoz adā i die q creati sūt. Vbi dicit Lv. q b nomē Adā ē cōe seu appellatiū i hebreo sic b nomē hō i latino. Et Diey ro. sup Mar. dicit q vbiqz i vt. ce. ap̄d nos sc̄ptū ē fil iū hoīm: i hebreo h̄z filij adā: vt i ps. iij. Filij hoīm vs qz q̄ sūt corde zc. Secdo accipit p p̄no hoie. Tertio p ch̄io dño: iust' illd apli: Sic p̄m? adā d fra frēn? sic sc̄bs adā d celo cēlesti. Et capiēdo adā p hoie vt z hz apls. j. Loz. xv. (nā quē nos hoiez vocam? hebrei ap pellāt adā) Et sic repit duplex adā: vt scribit Jacoby de valētia i ps. xxxvj. An? dicit p̄m? adā q ē p̄ncipiū carnis z ois pcti: i q oēs peccauim?: qz trāstulit pctm̄ suū z oēs p̄nalitares p gnātiōē libidinōsam i omīs posteros. z iste fuit forma futuri z sc̄di adam. i. ch̄i. Secūdus adā fuit ch̄is: q fuit figurat' p oppositū in illo p̄mo. Nam sicut p̄m? fuit p̄ncipiū ois peccati et miserie: sic sc̄dus p̄ncipiū fuit omnis gratie z iustiz caritatis: quare z p̄mus dicit homo verus: quia omnes in peccato inuenerunt. Secūdus hō dicit adam nou?

qz omnes nos renouauit. De boclari. E buistopolita. nus episcopus vbi supra

Adozare fm Rabanū est eū q adozāduz est tota mētis intēdo q̄rere. An ista differūt. Ozare/adozare/z colere. Ozare siue oratio est q̄dā eluatio mētis in deū p cognitionē z amorē. Adozare autē vltra b addit q̄ gram deū tota intētiōe: q̄rere credēdo: z firmissime sentēdo ipm hie sū mā bonitatē: z ab ipō oē bonū emanare: z sine ipō nil boni posse hēi. Colere dē omnia p̄dicta/ addēdo ce/rimonias exteriorēs: vt sūt genuflectiōes/sacrificia z c. Sed capiēdo largē cultū/honor/reuerētia sūt idē q̄uis differūt aliq̄ mō. Un Jaco. de Valētia sup p̄. cuij. hēc habēt se p ordinem. s. reuerentiā/honorare: lau/dare: glorificāre: cōfiteri: adozare. Nam reuerentiā est aliq̄d maius bonū in alio q̄ in se existimare. Honorare autē est reuerentiā exhibere. p̄ter illd bonū. Lau/dare est honoratū cōmēdare. Glificāre ē laudes ipiū honorari largē lauceq̄ pconizare. Cōfiteri ē deum z dñm vniuersalē affirmare corā hoibz. Adozare est reuerēdiū/honorādūz glificādū p̄ cōmētā oiporetē z sc̄itaz colere: z oīa alia spe postposita/se totū illi sub iicere. z b soli deo p̄tine z puenit. Ex q̄ p̄ fm eūdes q̄ adozatio p̄tinet in se oīa alia. s. reuerentiā/honorē et laudē z glām siue glificatiōem z p̄fessionē

Adozatio q̄nqz accipit largē p̄ q̄libet venerationē q̄ aliq̄d venerat. Sic tres ponunt spēs adozatiōis: q̄ gr̄ce rheosēbia seu latria/dulia z hypdulia notant. De q̄bz Babri. dist. ix. q. vnica li. iij. s̄m̄az. Et valde multa de his lecti. xli. canōis. z parūp lec. xvij. Latria siue rheosēbia ē cultus soli deo debet: q̄ z adozatio stricte sūpro vocabulo dici pot. Uel latria est reuerētia exhibita alteri vt sūmo z vti oim p̄ncipi. Et qz de colit̄ actu infiozi et exteriori/duplex ē latria: infioz z exterior. Jc̄ veraqz est duplex: habitual̄ z actual̄. Act̄ latrie infiozi est act̄ fidei/sp̄i z charitatis: fm b̄m Aug. i. Ench. i. act̄ inellect̄ vt affect̄ q̄ feror̄ idē vt i sūmū bonū oim rerū p̄ncipiū arqz finē. Et oīs tal̄ act̄ autē est act̄ fidei: credēdo nomē fidei ad oēm assensuz itellectus veri/siue sit euidēs siue nō. vel ē act̄ volūtatis q̄ diligo deū vt sūmū bonū i se siue vt sūmū bonū mibi. De q̄vde copiosi? Bab. i. canōe vbi s. lec. xli.

Latria exterior signū est aliq̄d sensibile/in p̄statiōe latrē interioris exhibiti: vt sūt oblatiō/sacrificiū/um laudū/z cāricoz voces/capitiū inclinatio/peccoris rūsio/manuū cōplicatio vel extēsiō/genuflectiō/in terrā p̄stratio/lyminariū accēsiō/thuris accēsiō/aliaqz rez oblatiō: q̄bz foris p̄stamur nos in deū credere/sperare/vl eū vt sūmū bonū amare. Uel q̄ signa illa extioza equoca sūt: qz z deo exhibent̄ z creantur: nō tñ sūt sed diuersa intētiōe. Et fm b̄ q̄nqz sūt signa act̄ adozatiōis latrē/q̄nqz dultē. Et qz vt dicit Biel spirēt̄ lec. xli. ex actibz frequēt̄ elicitiis generat̄ habit̄. Latria nō solū accipit p̄ actu sūmē adozatiōis: s̄ etiā p̄ ipō hieuz: fm quā acceptōem dē h̄ ad religionē p̄tēns. Et vt Rich. scribit di. xv. ar. iij. q. ij. li. iij. Ad h̄ruē latrē p̄tine deo exhibere honorē et glificāre i ipō sūmū dominiū/inq̄ntū ipē solū est creatiōis z p̄scrutatiōis mōi p̄ncipiū. Tres autē p̄sonē d̄i uinē (vt scribit docē. Bona. dist. ix. li. iij. z Tho. z ce/cri) vnica z simplici adozatiōe sūt adozādē. Un canitur: Qui cū p̄e z filio sūt adozat̄ z glificat̄: qz vnus de vna matēstas zc. Nec maior debet veneratio vni p̄sonē qz alteri zc. De latria paulo plura videbimus. Dulia d̄: a dulēs. i. sū lacine. inde du (s̄ lra L. la. i. fuit. Sumit̄ ac̄ Gabriel lec. xli. canōis dultiaz

triplic: p̄tine/cōiter/z cōssime. p̄tine p̄ future siue reuerētia quā fuit z subiecti ipēdere debent dñs sūo z supiozibz. Dulia cōit̄ sūpra d̄: fuit q̄dā fuerētiā/q̄ se mutuo hoies pueniūt z venerant̄. p̄ter aliq̄d egre giū in ipis regeū. Dulia cōssime sūpra exēdit se erig am ad latria: p̄t̄ dicit reuerētiā z honorē exhibitos/ z mioribz z paribz/z supiozibz/nedū participatū do miniū habētibz/puta creatur: s̄ etiā vniuersalissimō creatozū h̄nci illimitatā z vlem p̄fidētiā. Un beatus Aug. sup illd Mat. iij. Dñm deū tuū adorabis z illi soli fues: d̄t. Seruit̄ duobz modis ac diuersa featōe soler appellari. d̄t et latria: d̄t z dulia. S̄z dulia ite illi gr̄ fuit cōis: b̄ ē seu deo/seu hoī/seu cuius bec rez nāqz exhibita. A q̄ etiā fuit. i. dulēs gr̄ce nomē accepit. Latria ac̄ appellat̄ fuit illa q̄ sola diuinitatis cultū debita/nec vlli ē p̄cipāda creaturē: vnde idolatrē nūcupant. Hec Augul. q̄ dultā i bacauēce accepit tercio mō siue largissime. Diuidit̄ ac̄ cōiter dulia p̄mo mō vl sedo mō accepta/vt tñ creaturē debet i dulia maiorē z dulia minorē. Un act̄ dultē (vt inq̄ dñs p̄posit̄ i schonbach Babri. dist. ix. q. vni ca li. iij.) ē act̄ veneratiōis creaturē exhibiti p̄t̄ et̄ cellētiā vl p̄fectōēz siue infioz siue extioz: z illo mō ē gen⁹ ad hypdulia/q̄ ē dulia maior z ad dulia minorē Un hypdulia ē fuit q̄dā reuerētiā exhibita creaturē rōne excellētiē eminet̄ z singularissimē. Et d̄ ab hyp per q̄d ē sup: q̄st̄ excellēs dulia: q̄tis ē reuerētia exhibita x̄gini gl̄iose/vt ē m̄ deū: q̄ excellit cherubin z seraphin z oēs angelicos sp̄s. De q̄ latriō vide s. Bona. nauēru. dist. ix. q. iij. li. iij. Dulia minor siue simplr d̄: cta ē reuerētia cōmūis alicui exhibita creaturē rōne excellētiē cōis multē alijs sicut plar̄ inferioribz vel i sacris ordibz p̄t̄icis: aut i dignitatibz z hoibz sapiētia p̄dit̄. Jc̄ z b̄ris angel̄/z atabz sc̄is. Et habit̄ ex actibz cuiuslibz h̄az sp̄ez adq̄st̄ d̄: lafa vl dulia h̄az bicu al. Et de singul̄ bis breuif̄ hic dicit̄ abūde z copios⁹ vide Bab. lec. xix. cano. Et vt idē d̄r dist. ix. q. vnica li. iij. Adozatio fm quālibz spēm sup̄ dicā ali q̄ exhibet̄ nāqz itellectuali siue rōnali/rōne cuius d̄az excellētiē/vt supiozitatē tanqz obiecto p se venerat̄ do/retāsi ad aliū nō referat̄: licz nō tanqz fuit vltimo Aliq̄n etiā reuerētia exhibet̄ creaturē nō p se nec p̄t̄ se: s̄ p̄ accidēs p̄t̄ aliū: nec p̄ncipalr̄ ad ea termiat̄ venerationē: s̄ ad aliū p ea q̄ h̄nc aliq̄e ordine p̄t̄nētiē/rep̄ntatiōis/p̄t̄icitiōis/vl alteri b̄mōi habitu d̄io. ce hoz adozatio seu veneratio est dē noibz venerat̄ q̄bz veneratio nāqz itellectualiū: z ad eadē spēs reducā. Et tal̄ adozatio ē veneratio alic⁹ nō p̄t̄ se: s̄ p̄t̄ aliū quā habitu d̄ne specialē quā bz ad aliq̄d p̄ncipalr̄ ad ozādū. Et fm b̄ q̄ adozatio sic accepta pot̄ sūt̄ distinctiōi i latria/dulia maiorē siue hypdulia/z dulia minorē q̄ simplr dulia d̄. Uel latria d̄ reuerētia alicui exhibita: n tanqz sūma: s̄ tāqz h̄nci singularē h̄rudinē ad sūmū/latria p̄t̄e dicta adozādū. Et sic suo mō d̄ alijs sp̄bz. Est ac̄ h̄c habitu d̄o rei ianitatē aut infen⁹ s̄tibit̄ ad nām itellectuale vl rōnale adorabile duplex i genere. s. habitu d̄o rep̄sentationis: vel specialis con iunctionis seu vnionis. Rep̄sentationis sicut imagi nis ad p̄t̄ocypum. Coniunctionis specialis vt qz fuit r̄nt partes eaz sicut reliquē sanctor̄ vel pulueres in quos resoluta sunt corpora: vel quia fuerūt arma tri umphi: vt crux ch̄i/flagella/clauē zc. Uel quia fuerunt vestes aut alie res in sanctor̄ vsum p corporuz aut membror̄ p̄t̄actum venientes. Adozatio q̄ bonū quo ad interiorē accūm nihil aliud est q̄ recognitiō interior q̄ b̄mōi credūt̄ h̄c vl habuisse h̄rudinē rep̄ntatiōis vel p̄t̄icitiōis ad sc̄ros aut cōplacētia volūtāt̄.

psēns calē actū itellect̄. Babri. vbi s̄. De adozatiōe z veneratiōe q̄rundā. z p̄mo de ch̄io. Nō ch̄is (vt scribit Babri. dist. ix. li. iij. sen. z lecl. cano.) vna adozatiōe q̄ est latria p̄t̄e dicta/est adozād̄. qz hō ch̄is ē adozād̄ ē. h̄c autē ē latria p̄t̄e dicta. Jc̄ credēdū ē z p̄t̄icēdū hoies ch̄im cēsum mū z vlc oim p̄ncipiū/qz deū: fm illd symboli Dñs n̄r̄ Jesus ch̄is dei fili⁹ de⁹ z hō ē z vt tale ē diligēd⁹ vt sūmū bonū i se: z etiā sūmū bonū nob. q̄ latria hō ch̄is ē adozand⁹. Ab b̄ nō discrepat Jaco. de valētia sup illd p̄. lxxj. Adozabūt cū oēs reges: cū ita scribit Latria vere cōp̄t̄e ch̄io: qz creator z vltis dñs z iuz dex/z redēptor/z ver⁹ de⁹. Jc̄ sup illd p̄. xliij. Ue nire exultem⁹ zc. ait. Quia ch̄is venit i mōm verus de⁹ z hō iō debet sibi latria zc. Ab hac adozatiōe nā hūana nō ē secludēda: vt ait Babri. vbi s̄. z i sen. z ca noñ. nō q̄ nā hūana sic termin⁹. i. obiectū hui⁹ adozatiōis. sed qz tota p̄sona vbi in humana natura ac diuina substantēs adozat̄ tanqz termin⁹. i. obiectū adozatiōis. h̄c em̄ p̄sona q̄ ē vere hō/ē vlc oim p̄ncipiū. Damasc. Adozō sūt vtrāqz nām. i. adozō ch̄i p̄sonaz adozādā ē dulia maiorē siue sūma q̄ d̄ hypdulia. q̄a hūana nā ē creatura: s̄ fm gr̄am z glām oim creaturaz p̄fectissima q̄ redēpti sum⁹ ac p̄t̄ recōciliat̄. q̄ fuit sicut scribit Babri. Sed q̄ specie adozatiōis hūani tas ch̄i sit adozādā variē sūt opionēs ex diuers̄ sc̄oz dare q̄ hūanitatē ch̄i i se p̄sideratē/nō vt vnūqz d̄be tur dulia maior vel minor fm diuersas et̄ p̄sideratiōnes. Cōsiderata ac̄ vt a vbo assūpra/z nāqz diuigē in vbo hypofatice vnica: sic de eius adozatiōe innuunt̄ tres opionēs. Una tenet q̄ vt sic adozādā ē dulia maiorē/q̄ hypdulia vocat̄: qz sol⁹ de⁹ ē adozād⁹ latria: s̄ nā hūana nō ē de⁹. q̄ zc. Secda opinio tenet q̄ hūanitas ch̄i p̄siderata vt vnica vbo latria ē adozādā. Alj legāt̄ illd Joānis Damasc. z h̄z mḡ sen. dist. ix. li. iij. nō in adozabile carnē dicētes: adozat̄ em̄ i vna vbi hyp postasi. z sequit̄. Nō vt nudā carnē adozam⁹: sed vt vnitū diuitati i vna hypostasi dei vbi duobz redūctis naturā. Plura video ap̄d Babri. lec. i. cano. Et h̄c approbat s. Bona. i. iij. di. ix. Un d̄. Cōcedē dū ē q̄ ch̄is hō nō sol⁹ adozād⁹ ē latria: s̄ etiā cō hūanitas inq̄ntū vbo ē vnica: q̄uis pur i se p̄siderat̄ nō debet̄ et̄ nūi dulia. Quā autē ch̄i hūanitas nunqz est a vbo separatiō sp̄ p̄siderada ē vt p̄t̄icēta/z sp̄ adozādā ē latria. Hec Bonanē. Tertia opinio q̄ hūanitas ch̄i vt vbo vnica adozat̄ latria: s̄ nō p̄t̄icēta sed largē sūpra. Hec videt̄ cē Rabani dicēt̄. Caro ch̄i latria adozādā ē sicut vbi: s̄ nō oī specie latrē. qm̄ adozamus eū oim p̄strati i terrā: sic q̄ credam⁹ q̄ nos cre am⁹ de nihilo: nec sacrificam⁹ ei sic deo. s̄ adozam⁹ eā/qz p̄ ipam redēpti sum⁹. Sic q̄ d̄ latria extēso nō mie siue largē/vl analogice. p̄mē duē opionēs accipi unt latria p̄t̄e dicta hō largē. Dulia ac̄ refert loq̄ vt post Alex. de ales scribit Babri. lec. i. canōis d̄ hūmana nā i ch̄io/z de hoie ch̄io. Nā hō nomē est sup̄positū siue p̄sonē: nō sic hūana nā. Un hō ch̄is est sup̄positū vbi substantēs in nā hūana. p̄sona em̄ vbi q̄a substantē in duobz naturis. s. humana z diuina: cades vna z indistincta est de⁹ gen⁹ p̄ter diuinā naturā/z hō ver⁹ p̄ter nām humanā. Hūana ac̄ nā i ch̄io est cōpositū ex carne z ania/qd manēs creatura assūptū est a p̄sona vbi. sicut idē hō est credēs i deū z diligēs deū/credēs p̄ actū fidei/diligēs p̄ actū charitat̄: nec sū ac̄ fidei est act̄ charitatis. nec etiā act̄ fidei ē hō

credēs sed aliq̄d in noie distinctū ab hoie. Ita duo sūt realit̄ z essentialit̄ distincta nā: z hūana z diuina. h̄c r̄paliū/ista gr̄ena. h̄c creatura/ista creaturē essentialia. Una autē ē p̄sona z penitē indistincta vbi seu sūū dei/q̄ substantē eternali i nā diuina: z ex r̄pe assūptū hūanā. z p̄ b̄ cadē z indistincta ē de⁹ z hō. de⁹ ab externo: hō ex tē pore. Refert igit̄ loq̄ de adozatiōe hūanitatē ch̄i z d̄ adozatiōe hois ch̄i: licz nō nunqz sc̄i vno vrant̄ pro alio: p̄t̄ ē frequē id ap̄d Aug. Verbū suscepit hoies: accipit p̄ nā hūana: qz vbi nō suscepit p̄sonā: s̄z natu rā. Humana itaqz nā in se p̄siderata/ adozādā ē dulia maiorē seu sūma/q̄ hypdulia d̄: s̄ vt ē diuigē i ch̄i sto hypofatice vnica/nō ē adozādā latria p̄t̄e dicta qz latria sol⁹ de⁹ adozat̄: hūana ac̄ nā vnica deitari in ch̄io nō ē de⁹. Accipiēdo hō latria cōiter hūana nā i ch̄io adozādā ē latria: qz h̄c adozatiōe vnica aliū ē q̄ recognitiō eius/vt sūmē z singularit̄ vnitē deo. Uel autē act̄ itellect̄ z volūtāt̄ ē act̄ latrē largē acceptē Ex b̄ h̄z quō adozādā sit hūanitas ch̄i. Et q̄ dicit̄ ē de hūanitate pariformit̄ itelligēdū est d̄ paribz ei⁹. s. corpe z aia/attribuēdo cuiuslibz qd sūū ē. Uel larius Babri. lec. i. canonis. Alexander q̄ sub epilogo dicta resumēs d̄t. Respiciedo p̄sonā vna ē adozatio. s. nāqz z p̄sonē. respiciēdo diuersitatē naturaz/ differēs ē ad ozatio. Diuina em̄ nā semp̄ adozat̄ latria: hūana cōs siderata in se/sp̄ maiorē dulia: qz sc̄ūsc̄rōz. Cōsiderata hō vt diuinitati vnica: adozādā est latria/ extēso nō mie latrē. Hec ille. Per b̄ p̄t̄ concordari opionēs. Et sic fm aliā z aliā p̄sideratiōem sic vel sic mutat̄ act̄ adozatiōis: s̄ nō obiectū adozatiōis.

De imaginibz z veneratiōe carū Imaginū introductio nō fuit abqz rōnabili cā. Pro p̄ter triplicē em̄ cām introductē fuerūt: vtz p̄t̄ simpliciū ruditatē/p̄ter affectū tarditatē/p̄ter memo riē labilitatē. Jc̄ qdē pulcre declarat̄ sc̄rus Bonanē. dist. ix. q. ij. li. iij. Sed p̄cipua rō cur hūana religio ad mirit̄ sacras venerādasqz sc̄roz imagies est: vt scri bit Babri. lec. xix. cano. vt. s. simpliciōzibz eēt memoy riale p̄p̄tū/z deuotiōem sapiētū exercitat̄. Prop̄ qd nemo credat sc̄roz imagies sicut qdā heretici sen sc̄rū esse p̄tēndas (vt scribit Berson p̄c. iij. tractaz ru p̄ deuotis simpliciōz: q̄nt̄ in exercitijs se caute h̄c debent) sed sūt pot⁹ reuerētē cracādē: z ea intētiōe q̄ eccl̄ia dei eas instituit/digne honorādē. Uel sic disca mus ab his visibilibz mēte trāsire ad inuisibilia: coz pozalibz ad sp̄ualia: ille nāqz est finis imaginū. Un Paul⁹ Loxest⁹ li. iij. s̄m̄az dist. iij. ait. Nos simulaz croz cultū inducūt esse volum⁹. tū ad incolumitatis n̄e memoria exercādā. tū ad hebetior̄ hoim ingenia admonēda: q̄nq̄dē vehemēt⁹ in mētēs hoim influat̄ aspect⁹ q̄ auditio. Jc̄qz gen⁹ cult⁹ a ch̄io inducunt̄ p̄t̄at̄. quē Abagaro regi effigiē suaz in linco pictū nō ignobilis auroz Eulēbius misisse scribit. Qd̄ qui dē genus cultus postea est senarus cōsulto p̄firmatū p̄mulgarūqz/vt diuoz imagines pingent̄ in delu bzis. Ex q̄ facile itelligi pot̄ diuoz esse simulacra colenda. Q̄ si h̄c imagines colēdē dicunt̄/nemini dubi um esse pot̄ qn sospitator̄ ch̄i crux angustū sancti⁹ usqz colit̄ debeat. Nimi⁹ autē vsus imaginū reprobat̄ Bie em̄ ap̄s. Sc̄m⁹ em̄ qz idolū nihil est in mdo: ce null⁹ de⁹ nisi vn⁹. Possent nāqz simplices z infiry mi p̄nitiū z indistinctū vsum facile ad idolatriā tra h̄i credendo in eis aliquid numinis inesse. Uideat̄ ad hoc magister in Rationali diuinoy libro p̄mo. Imagines autē rerū adozādaz (vt scribit Babri. dist. ix. questio. vnica libro. iij.) cadē specie adozatiōis adozādē sūt q̄ rez rep̄sentat̄: ram capiēdo spēs

illas pprie q̄ coiter siue analogice: vt imago ch̄i/vel
 bec̄ & ḡis: vt rep̄ntat mibi ch̄im crucifixus: adorāda ē
 latria large accepta. s̄ cū formo actū q̄ credo ch̄i: deū
 & hoies p̄ calē imaginē rep̄ntatū cē crucifixū/ z diligo
 eū calē: n̄li acc̄ s̄ latria pprie dicta. Suo mō dicēdū ē
 de imagine & ḡis ḡiosē/ q̄ byp̄dulia adorāz: z cetero/
 rū sc̄oz q̄ dulia venerant. Lari^o Gabriel vbi s̄. Et vt
 scribit Bulefer dist. ix. q. j. l. iij. imagies facte: ad re
 p̄sentādū p̄cem i diuis vl' sp̄m̄icem. q̄ ad deitacē n̄llo
 honore sūt venerādē nec adorādē adoratiōe latrie. s̄
 poti^o sūt destruedē. Rōne ibidē assignat.

De crucis ch̄i adoratiōe. De cruce ch̄i dupl^r
 loq̄ possūm^o s̄m̄ s. Tho. iij. sc̄p̄o dist. ix. q. ij. Aut d
 cruce q̄ est imago crucifixi/ siue picta siue sc̄lpta/ si
 ue de q̄cūq; mā fabricata: etiā si fuerit de ligno d̄nico
 Et sic dicēdū est sic de alijs imaginib^o ch̄i q̄ adorāda
 ē latria: sic̄ p̄p̄p̄ ad sensum p̄us dicēdū. An̄ gerson
 trac. viij. sup̄ cāno Marie ait. Sc̄it̄ hec̄ fideles: sci
 unt z p̄h̄i oēs: nihil habz lignū cruc̄ diuicari: etiā in
 q̄ pepēdit d̄ns: s̄ i cruce tanq̄ i signo surgit fides no
 stra ad d̄nm̄ n̄rm̄ iesum ch̄im deū verū: q̄ salutē n̄fāz
 opat^o ē in ea. Sic de imaginū veneratiōe vt habz
 doctoz de f̄minatio. Sic p̄ figurā signū accipit p̄ si/
 gnato: vt nomen p̄ noīato: imago p̄ imaginato. Hec̄
 Berson. Ali^o vō dicēdū ē de b̄ia & ḡine q̄ de cruce: vt
 scribit frat^o Pelbart^o li. iij. Rosarij theologie. qz m̄i
 ch̄i debet adoratiō ppria/ cū ip̄a sic rōnis capax. An̄
 cū & ḡinē adoram^o/ cū beniuolētā captam^o z deside
 ram^o. Lū vō cruce adoram^o/ nō incedimus placere
 cruci: s̄ crucifixo: q̄ crux s̄m̄ eū adorāda ē latria. Se
 cūdo mō loq̄ possūm^o de ip̄o cruc̄ ligno in q̄ sal^o no
 stra ch̄is pepēdit: nō vt imago: sed vt calē lignū mē/
 bris ch̄i i co suspēsis p̄secratiō. Et sic d̄ Tho. nō est
 adorādū latria s̄ byp̄dulia: qz nō p̄nter ad p̄sonā & y
 bi/ sic̄ p̄ cū: s̄ ē res q̄dā ei^o i q̄ salutē opat^o ē in me/
 do terre. Sc̄iūs Bona. d̄ q̄ vtroq; mō p̄siderata de
 bet sibi duplex fuit^o adoratiōis z veneratiōis. Ado/
 ratiōis latrie: z veneratiōis sp̄al̄is: q̄ nec est latria nec
 dulia Nā s̄m̄ eū honor exhibet^o i famularū p̄lacēte
 est honor adoratiōis latrie. Ille vō q̄ exhibet in obseq̄
 um reuerētē/ ē honor veneratiōis. Bulefer dist. ix. l.
 iij. scribit: qz crux ch̄i in q̄ passus ē ch̄is nō ē venerā/
 da adoratiōe latrie. qz nec in q̄ntū est res i se/ nec in q̄n
 tū rep̄ntat ch̄im/ nec in q̄ntū ec̄tigit sacratissima ch̄i
 mēbra/ nec q̄ntū i ea ch̄is exercuit mysteriū n̄fē redē/
 p̄tiōis: qz pura creatura z lignū. Nā si crux eēt ado/
 rāda latria: se q̄ret q̄ b̄ia & ḡo magis esset adorāda: q̄
 maiorē bz habitudinē ad filiū suū q̄ ē ch̄is/ de^o z hō:
 q̄z h̄at crux. Itē si tal habitudo eēt rō adorādi cruce:
 sc̄z signū ad signatū: sequit^o q̄ accidētia i sacro altar̄
 eēt adorāda tali adoratiōe. qz illa accidētia sūt vere
 sac̄m̄ z signū corp̄is ch̄i deitacē vnici. z sub ill' est i
 p̄ntia ppria sic̄ ē in celo: q̄ nō ē in imaginē cruce. Et cla
 rū ē q̄ nullo mō debet adorari eū sine pure creaturē:
 s̄z ip̄e de^o sub sp̄ib^o ip̄is p̄rē^o adorāz. q̄ crux in q̄ntū
 rep̄ntat ch̄i: nō ē adorāda adoratiōe latrie. Hec̄ Bru
 lefer. Et vt idē d̄: cū cruce adoram^o/ ip̄m̄ ch̄im ado
 ram^o: ita q̄ loco cruc̄ ic̄elligit eē ch̄is q̄s p̄rētū loco
 abstracti: vt ibi. O crux aue spes vnica zc̄. sensus est
 O ch̄ie crucifixe. Huic astipulari videt^o Holkolet.
 sapiē q̄ d̄ q̄ latria ē honor deo soli d̄bit^o. q̄ tal honor
 n̄ d̄z exhiberi cruci vl' imaginē. qz q̄ honorat aliqd̄ ho/
 noze latrie/ p̄tice illū eē deū: z aliud a deo eēt de^o. Jo
 inq̄ Joānes holkolet. l. sapiē. mibi dicēdū q̄ nec ad o/
 ro cruce nec imaginē qz ē imago vl' crux ch̄i: s̄z ado/
 ro ch̄im corā imaginē vl' cruce: qz exētat me adorādū
 eū. Hinc Jaco. d̄ valētia tractatu. iij. regula. vj. p̄

logi sup̄ ps̄. d̄. Ita possitio Lruz adorāz: nō ē itellio
 gēda ad sensum quē facit: qz nulla creatura p̄ se ado
 rat^o: s̄z ē itelligēda ad sensū in q̄ sic̄. f. ch̄is crucifix^o
 adorāz. Gabri. in inq̄ lec. l. can. Dicit p̄ qz crux ch̄i z
 cēsa salutē n̄fē arma qz res q̄dā sūt ad ch̄im p̄ntētia
 Jpa ei vt Bn̄. loq̄ sūt in istā fortissima: qz oīporē
 x̄rus z iuestigabil' sapia dei restauratiōe m̄bi potē
 ter ac mirifice opata ē. ip̄aq; artacu mēbroz ch̄i de
 dicata: z canq; p̄ciōsissimis margarit' ornata sūt. Et
 iō adoratiōe coz ad eandē sp̄m̄ adoratiōis reducit q̄
 adorāz ch̄is cui sp̄ciali q̄dā habitudie p̄iūgūt: s̄ est
 adoratiōe latria nō pprie dicta/ s̄ analogice. q̄ adora
 tio q̄ntū ad in̄fiorē actū nihil aliū ē nisi acc^o itellec^o
 q̄ talia recoq̄scunt canq; res q̄dā siue arma sp̄ali q̄
 dā habitudie ad ch̄im p̄ntētia: vl' etiā acc^o volūtar̄
 sibi i bis vt talib^o cōplacēt. Hec̄ Sabel lec. l. canōis
 Quare d̄ asin^o cui ch̄i s̄ d̄it ad adorāz sic̄ crux: Rōne
 Berson tracta. viij. sup̄ Magnificat. vt vitem^o scan
 dalū vl' irrisionē ifideliū aut simpliciū si coleret asin^o
 nō sic̄ colit^o crux. Nō ei eōq; facit honorē referret ad p̄
 rorū p̄p̄. i. ad s̄ḡtū ch̄i. nec ad f̄deprōis n̄fē mysteriū
 quē admodū sic de cruce: plix ē Berson de cruce. quē
 vide si placz. Et vt dicit^o ē de cruce: sic de clauis coro
 naq; dicēdū ē. Itē lancea z ceter^o ch̄i sanguie rubca/
 tis. S̄z q̄ varie sentiāt theologē p̄flosos de adora
 tiōe cruc̄ zc̄. id fieri arbitroz ex vocabulū adoratiōe
 diuersitate: q̄d large z strictē accipit (vt dicit^o) p̄.

De p̄putio z sanguine ch̄i. Si p̄putiū z san
 guis ch̄i d̄ corpe ei^o i cruce fluēs (vt l̄ris mādaur ga
 biel lec. l. canōis) si adhuc iter^o p̄seruant^o sic̄ vtrūq;
 i eccl̄ia lateranēsī v̄b romē p̄rieri d̄r: i die sc̄ro pasce
 p̄lo adorādū ofidit. Si in quā d̄ns resurgēs nō reaf
 fup̄sit totū sanguinē fūsum. z q̄qd̄ fuit d̄ vitare hu/
 manē nāē eadē adoratiōe adorāda s̄ q̄ h̄ūanitas ch̄i
 nō vt p̄iūctā v̄bo. Nā p̄putiū si refuat^o iter^o/ nō est
 vnici diuicari: qz nō ē actū p̄ corpe ch̄i/ s̄z q̄dām
 suppositū p̄ se sic̄ q̄libz p̄tegral' separata a toto ē p̄ se
 suppositū: nō at sūt p̄ta supposita v̄bi. Nec b̄ est d̄ Da
 masc. di. Qd̄ sel' assūpit/ nō dimisit. Uex̄ eū ē q̄ntū
 ad p̄es eētiales totales h̄ūanitar̄ ch̄i. nā totū corpe
 pus nunq; dimisit/ nec i sepulcro: nec aiām dimisit
 etiā i inferno. Nā dubiū nō ē qn̄ p̄es corp̄is n̄l̄is p̄
 actiōem calozis n̄l̄is resolute dimisit sine ill' z p̄pu
 tiū post circūctiōne v̄biūq; fuerit an̄ resurrectiōem
 nō fuit vnici bypostarice deitacē. De s̄guie ch̄i scri
 bit Bule. dist. ix. l. iij. di. S̄guis ch̄i ver^o z nō t̄m̄
 miraculosus q̄ remāsit sup̄ terrā post r̄surrectiōne/ n̄
 ē adorādū adoratiōe latrie. Ille d̄r s̄ sanguis ch̄i ver^o
 rus q̄ aliq̄n fuit i corpe ch̄i/ z vnici deitacē. Et q̄ nō
 sit adorādū p̄z: qz n̄ ē vnici diuicari. S̄guis at̄ ch̄i
 i altari post p̄secratiōem ē adorādū latria: eo q̄ vnici
 ē diuicari sic̄ corpe ch̄i. S̄guis at̄ ch̄i miraculosus
 q̄. l. nunq; fuit vnici ch̄i/ s̄z d̄ nouo a deo ē creat^o: vt
 parisi^o d̄r eē: q̄ effusus ab vna hostia gladio p̄ q̄ndaz
 iudeū vulnerata. cal' inq; s̄guis nō ē adorādū nec ve
 nerādū tāta veneratiōe q̄nta s̄guis q̄ sel' vnici ē ch̄i

De reliquijs sc̄oz/ vestimētis (Hec̄ Bule
 ac rebo q̄ ad d̄i honore vsi s̄/ p̄ ea merēdo: adorādē
 s̄ dulia vl' byp̄dulia. Qd̄ nihil aliū ē inq̄ Gab. li. iij.
 dist. ix. nisi recognitiōe coz vt p̄riū. vl' p̄iūctoz sc̄is: ē
 dulia vl' byp̄dulia. simil' z cōplacētia in eis/ vt talib^o
 B̄abus at̄ sc̄oz debet eadē adoratiōe q̄ sanctis. nam
 p̄ter an̄ias sc̄as totum cōpositū est sc̄m̄. Reliquie
 sc̄oz (vt l̄ris pdidit idē Gabriel lec. l. canōis sūt ve)
 nerādē tanq; ea q̄ fuerūt pres corp̄oz sc̄oz: saltē fm̄
 materiā eaz. p̄es autē solū adoratiōe adorādē sūt cū
 toto. Lū s̄ sc̄i dulia adorādi sūt: s̄li adoratiōe dulia

coz reliq̄e sic̄ adorādē. Sili dicit: sed nō eadē adora
 tiōe: qz adoratiōe dulia analogice attriuit sc̄is par
 tib^o/ q̄ nō sūt creaturē rōnates: s̄ ē partib^o mālib^o p̄
 p̄ter aiām rōnālē: cui debet dulia pprie dicta/ siue sic̄
 actu p̄ siue fuerit ps̄. L' p̄ter p̄tib^o pura corpi vl' p̄i
 ei^o debet dulia analogice: siue sic̄ actu p̄ sc̄i/ siue ali
 q̄n fuerit ps̄ ei^o. Et fm̄ Tho. 3. Vigilantiū. reliq̄e sa
 croz sūt venerabil' honorādē. Nā p̄ p̄rētū illoz ml'
 ta d̄ns b̄nficia p̄tulit ad eoz dignitatē declarādām.
 vt p̄ exēpla p̄bat Gabriel i canone vbi s̄. vide. Suo
 mō dicēdū est de ceteris: vt armis r̄iūphalib^o/ velti/
 bus/ sepulcris/ z alijs olim ad vsūm sc̄oz p̄ntētib^o.
 Generalr' igit oia p̄iūctā adorādis eadē specie ado/
 ratiōis analogice adorāda sūt/ qz ea ad q̄ p̄iūctā fu
 erūt/ adorant^o pprie. Si latria: latria. si byp̄dulia: byp̄
 dulia. si dulia: dulia zc̄. pl^o Gabriel.

De adoratiōe eucharistie scribit Scor^o dist.
 f̄iq. iij. l. iij. q̄ sp̄s/ b̄ est accidētia sac̄i altaris/ qz
 creatura: nō sūt adorādē. Nō em̄ est adorādū sensibi
 le p̄ntē: sed ch̄is p̄rētus. z ita nō panē z ḡruit adora
 ri: sed ch̄im p̄rētū in pane vt in signo. Simpliciter ac
 q̄ nō distinguūt accidētia illa a corpe ch̄i/ illi adorāc
 in fide eccl̄ie: s̄ b̄ sufficit eis ad salutē. Et vt Gabriel
 ait lectioe. L. canōis: sc̄oz ch̄is in sacro debz adorari la
 tria pprie dicta actu in̄terioze z exteriorē. p̄ca vō zco
 tū qz s̄li adoratiōe adorant^o ea adoratiōe q̄ adorāz hu
 manitas ch̄i/ adorāz etiā ei^o aiā b̄ndicta/ coz^o glo/
 riosum/ z mēbra ei^o. Vide lant^o Gabrielē.

Hostia
 autē sic̄ eucharistia in altari debz adorari sub p̄dicio
 ne: si fuata sūt fuada: s̄ est oia req̄sita ad p̄secratiōes
 z b̄ habituali: s̄ est tacita vel exp̄ssa: vt volūt Alexan.
 p̄c. iij. q. xxx. mēbro. iij. ar. j. S. iij. z post eū b. Tho. z
 sc̄rūs Bona. in. iij. dist. ix. z Berson p̄c. ij. in regulis
 moralib^o: vbi d̄. In oī adoratiōe sac̄i altaris sub̄iū
 celligit p̄dicio ista vl' s̄l̄is si p̄secratiōe rite z d̄bite fm̄
 institutiōem ch̄i fuerit celebrata: qz p̄inde adorans
 alien^o est ab idolatria: qzuis celebras z nō p̄secrās ef
 fet in culpa. Nec op^o ē (ait Gabriel vbi s̄.) vt adorās
 hostiā in missa actual' seu exp̄sse p̄ditiōem apponar.
 nec forte exp̄dit: maxime simplicib^o: ne dubitatiō
 circa fidem sac̄i/ locū dare assuecāt. Sed sufficit q̄
 habeat p̄ditiōem illā habitualr' siue tacite: ita q̄ in c̄io
 sua talit' sit instituta: qd̄ si sc̄ret defectū circa neq;
 cessaria ad p̄secratiōem req̄sita fuisse cōmissum nō ad
 ozaret. Vel si p̄dicio p̄dicta tpe adoratiōis in cogitati/
 one occurreret: ip̄am apponeret. Paulo plura vide/
 re potes apud d̄nm̄ p̄positū Gabrielē theologū cru/
 ditissimū. z multa al' legunt^o de adoratiōe: pauca ex
 multis scribere volui.

Adoptare est aliquē in filiū recipē. z q̄n/
 qz ordinare ad vitā large ac/
 epiēdo: vt vult Gabriel dist. x. q. vnica li. iij. An̄ ado
 ptio est duplex: vt sc̄p̄is reliq̄ Bulefer dist. x. q. vj.
 li. iij. q̄dā est humana: alia diuina. Transfert autē no/
 mē adoptio ab humana ad diuina: iuristis ad theo/
 logos. Adoptio h̄ūana ē alicui^o p̄sone extraneē i fili
 um vel neporē: aut deinceps fm̄ grad^o p̄sanguinitatis
 legitima assūptio. Adoptio diuina ē alicui^o nāē intel
 lectual' extraneē in filiū dei vel filiā seu in hereditatē
 eterna gratuita ip̄i^o dei assūptio. Et est duplex dei
 gratuita assūptio. s̄ p̄ p̄destinatiōne eterna: z charita
 tiva

Adoptio vt scribit Rich. dist. (ē t̄pale
 f̄ij. ar. ij. q. j. li. iij. ē volūtar^o mo
 tua q̄ de nō filio fit fil^o nō n̄l̄is. sicut gn̄atio n̄l̄is ē
 n̄l̄is mutatiō: q̄ de nō filio fit fil^o n̄l̄is. z q̄uis ista
 filiatio aliq̄ mō n̄l̄ē imicet: nō t̄m̄ aringit. qz sicut d̄
 p̄b. iij. m̄etoz. Ars debitor ē q̄ nā. nec sequit^o. i. ar

tingit eā: h̄ez multū elaboret. Et p̄ filiū vel neporē in
 diffinitōe adoptiōis intelligit fil^o z filia: nepos z ne/
 p̄tis. qz tā mascul^o qz femia p̄nt adoptari. nō at q̄libz
 p̄t adoptare/ vt idē vult: sed em̄ ille cui a lege p̄mittit^o
 An̄ mulier adoptare nō p̄t nisi i solatiū amissoz libe
 roz: s̄ ei a p̄ncipe p̄cedat. nec etiā filiū familiaris: nec
 ē ille q̄ nō p̄t gn̄are: vt spado vel castraz. nec m̄ior se
 pagina annis: nisi ex aliq̄ n̄cia ca: qz oī t̄ps id d̄z va
 cari gn̄atiōi n̄l̄i si vult h̄re filiū. Dopot et etiā q̄ ad o/
 p̄tās plena pub̄tate p̄cedat a dopratiū. i. xvij. annis
 ita q̄ possit ip̄m̄ n̄l̄it generasse: z nō ē idēz aliq̄ in
 domo nuerire: sicut filij nurrunt: z aliq̄ i filiū ad/
 optare. Rich. z p̄ p̄sonā extraneā fm̄ eūdē intelligit
 ois q̄ nō ē i p̄rē adoptat^o: siue sic̄ d̄ ei^o cognatōe car
 nali siue nō. Adoptare fm̄ Tho. est admittere ex grā
 ad p̄rticipādū hereditatē. i. iij. p̄c. q. xij. ar. j. z fm̄
 cū adoptio ē extraneē p̄sonē i filiū vel neporē: z de i/
 ceptis legitima assūptio. Tho. i. iij. sen. di. f̄ij. q. ij. ar. j.

Adoptio diuina differt a p̄destinatiōe: vt scri
 bit Gabriel dist. x. q. vnica. ar. iij. li. iij. Adoptio d̄r p̄
 sonā: qz filiatiōne: q̄ nō est nisi p̄sona. p̄destinatio vō
 p̄uenit eā nāē qz p̄sonē. p̄destinatio em̄ nō solū rez
 spicit p̄sonā s̄z oē b̄nficabile p̄ grām. nō em̄ solū Pe
 trus sedz aia Perri p̄destinata ē ad gl̄iam q̄ em̄ nō ē
 p̄sona. Et vt ibidē d̄r L̄bia fm̄ hoīem p̄destinat^o est
 eē fil^o dei. Hoc p̄bat p̄ aplm̄ Rom. j. dicēte de filio.
 q̄. fil^o fact^o ē ei. s̄ p̄t ex semie David fm̄ carnē: q̄ p̄
 destinat^o ē fil^o dei i x̄tute z rōne. Nā nā h̄ūana p̄des
 tinata ē vnici deo: p̄ quā vnionē v̄bū factū ē hō: z hō
 est de^o z fil^o dei. Et sic v̄bū vel ch̄is p̄destinat^o ē fm̄
 hoīem eē fil^o dei. p̄destinat^o ē q̄ Jesus vt q̄ futur^o
 rus ē fm̄ carnē fil^o David: eēt i x̄tute fil^o dei: i x̄tute
 re. s̄ deitatis. Vide lant^o Gabri. vbi s̄.

Adoptio humana differt ab arrogatiōe (vt scri
 bit Rich. dist. f̄ij. ar. ij. li. iij.) i q̄ruoz. Primo q̄ ar
 rogat^o q̄ ē sui iur^o: adoptat^o q̄ est alieni. Secdo qz arro/
 gat^o trāsit i p̄tate arrogat^o. Adoptat^o nō trāsit i p̄tā
 tē adoptatiōis. Tertio qz arrogatio nō fit nisi auctē p̄r
 eptis. adoptio at̄ fit p̄ quēlibz m̄grat^o. Quarto diffe
 rit. qz arrogat^o bz de necessitate legitima i bonis ar/
 rogatoriis. vñ siue eū em̄aciper siue decedat d̄z ei rez
 linq̄re legitima suā. Adoptat^o vō nō bz legitima in
 bonis adoptat^o: vñ nō tenet ei aliqd̄ relinq̄re. si tamē
 ad inestaro moriāz succedit ei adoptatus. Et p̄dicit
 cēz d̄z sp̄s sūt adoptiōis gn̄alis. Arrogatio q̄nq; in
 iure d̄z adoptatiō: vt d̄ Rich. Vide de b̄ s. Bona. d̄
 stin. f̄ij. ar. ij. li. iij. Scor^o dist. x. q. vj. ar. v. q̄ vo cabulū
 istū fil^o adoptiōis trāslatū ē a iuristis: q̄ filij adopti
 uū dicūt illū q̄ nō ē n̄l̄it genit^o ab aliq̄ certo homie.
 nec ex n̄l̄i gn̄atiōe bz ius succedēdi i hereditate eius
 s̄z ex grā p̄ordinat^o vt h̄z ius succedēdi. Nā q̄ illa tria
 p̄currūt ad rōne adoptiōis/ extraneitas ex gn̄atiōe na
 curali: z grā q̄ ē ḡuita volūtas adoptat^o: z bonū ad
 qd̄ p̄ordinat^o ex ista grā. s̄ hereditas ad quā h̄z ius
 succedēdi ex adoptiōe. Vide lant^o Gabrie. eadē dist.

Aduentus Duos aduēt^o d̄ni ponit Au/
 gu. sup. ix. ps̄. Anū p̄eritūz
 quē iudei nō ic̄llexerūt. alcey futur^o: quē v̄tq; spera
 m^o. Berson vō p̄c. ij. sc̄. de v̄bis d̄ni. Venit ad me
 oēs q̄ labora. zc̄. p̄it q̄ruoz aduēt^o d̄ni. z hos norac
 frat^o Pelbart^o li. iij. Rosarij theologie. Primo ē car
 narōis. Joā. j. In pp̄tia venit. z v̄bū caro factū ē. Se
 cūdo aduenit i mētē. Jo. xij. Siquis d̄nt. me: ad cū ve
 niem^o. s̄. tā p̄z i sp̄s sc̄rūs qz dei fil^o. Tertio aduenit
 ad hoīs mortē. Mar. f̄ij. Estote par^o qz q̄ hora n̄ pu
 ta. fili. ho. v̄cū. est. Quarto venit ad iudiciū finale.
 Luc. xij. Videbit filium homis veniētem zc̄. Hinc

ecclesia dicitur dicitur celebrat de aduēto. et vicia septem
 mana sepius incoptera ad significandū pdictū aduē
 tu quadruplicē. Et q̄r aduēto ad iudiciū erit electus
 ad vitā: q̄ nūq̄ finē habebit: et reprobis fm Bern.
 terribilis: q̄ iuste dānatis. Electus autē eterne retri
 buctōis vel p̄mīatiōis. P̄m̄o ē marie humilitas: ex
 charitate ad hoies. Sc̄do. s. in mente i hoies est de
 siderabilis amorositas. Tertio est ad mortē p̄ra ho
 mines. sc̄z reprobos amarissime formidolositas: p̄
 rōnē reddendā. sed electus est aduēto cōsolabilis cha
 ritas: p̄r vocatiōis i celū: et traditiōis. Et d̄ deus
 venire in m̄m: nō sic q̄ pus ibi nō fuit: cum ipse est
 vbiq̄ semp̄ p̄sens per cētriā: et potētā: ac presentiā
 in oib; sed p̄ efficientiā nouā apparēdo nouo modo
 fm q̄ incipit esse alibi vbi prius latebat: talē effectū
 nouū ante nō faciēdo. Ita ch̄s p̄ carnē assumptā
 dicit aduēnisse. et s̄l̄r in mente p̄ gratiā vbi prius sic
 nō erat. i. fm talē effectū. Sic similiter in alijs pura
 in throno iudiciū mortis et finalis.

Adulter dicitur alieni thori violator. Unde
 adulteriū alieni thori violatio. Et
 d̄ adulteriū q̄n ad alienū thori accessio. Rich. lib.
 iij. Adulteriū (vt scribit s. Thom. iij. q̄. liij. ar.
 viij.) est illicitū cōcubitū cōiugari vel cōiugate. Et
 adulteriū (vt scribit sc̄tus Bona. dist. xxx. li. iij. ar.
 ca. rextū) cōtigit duob; modis. aut rōne actus: aut ra
 tione intētiōis: vt si ista est adultera (rōne actus) q̄
 ille q̄ eam cognoscit est adulter. Si rōne intētiōis
 tūc si vna p̄sona incendit cognoscere affectu marita
 lit: alia cognoscit alia rōne libidinis: vel in vno vel in
 vtroq̄ sit intentio: extra generatū plē est adulteriū:
 nō rōne generis actus: sed rōne intētiōis. p̄ eo q̄ fa
 cit p̄ra bonū plus: et ita aduēctet matrimonio: et nō
 exculat. Dec Bonauē

Adulcus vt narrat Brulefer dist. j. p̄c. ij.
 q. iij. li. iij. sc̄n. fm iuriscōsultos
 est ille hō q̄ cōpleuit. xxx. annos: q̄ vsq̄ ibi crescit. et
 tūc d̄ adulcus. Alio modo adulcus est viator h̄ns vsū
 rōnis p̄ que p̄t discernerē inter bonū et malū. Adul
 tus em cōnotat statū in q̄ homo crescit. Dicitur: habēs
 vsū rōnis: ad differentiā fatior et rōne carentiū. Di
 citur: p̄ que rē. et hoc actus in vno q̄ in alio: vt patet de il
 lo puero de q̄ loquit Greg. iij. dialo. Concordit lo
 quit Scor. dist. xvij. li. iij. q̄. iij. Adulcus dicitur qui ha
 bet vsū rōnis: et q̄ cognoscit p̄c̄m q̄ cōmīsit. p̄ que
 adulcus nō tantū intelligo inq̄ tantē vl̄ tantē etatis:
 sed q̄ habeat etatē ad cognoscēdū iustū vel iniustū
 p̄ra legē dei. i. multis em ante etatē consuecā malū
 ca supplet etatē. et nō tantū in malis (vt dicit cōmu
 nia verba) q̄ forte habet curā prudentiā ad malū: vñ
 d̄ doli capax: sed etiā i bonis. supra illud in legenda
 sc̄e Agnetis: fides nō i annis cōpueat. Is cōfiteri re
 net si p̄cā habeat mortalia ad p̄cā q̄ndā salutē.

Aduerbiū est o: onis ps: de q̄ apud grāy
 maticos videt. Ista autē ad
 uerbia donec: et vsq̄ tripliciter sumūt in sacra sc̄ptura
 et notat Jaco. de valentia sup ps. cix. P̄mo modo
 p̄sue. et d̄terminatiue. Et sic sumunt Bern. cluij.
 cū d̄. Nō auferet sc̄pturā de iuda donec veniat qui
 mittendus est: q̄n dicitur. q̄ post aduentū ch̄i non erit
 rex r̄p̄alis de tribu iuda. Item eodē modo dicitur q̄
 mulier est alligata cōiugio donec vir moriat. Et scri
 ptures fuerūt in limbo donec ch̄s venit. Et ap̄ls ad
 Gal. iij. Quāto tpe heres p̄uultus et sub tutorib; et
 actorib; est vsq̄ ad p̄finitū tps a p̄e. i. donec eman
 cipet: et donec sit finitū tps: pater submitte ip̄m turo
 rito. Sc̄do modo sumit donec et tenet absolute et in

determinate: et sic sumit ps. cxxij. cū d̄: Oculi nos
 stri ad d̄m deū n̄m donec misereatur n̄i: q̄ nō sc̄q̄.
 q̄ postq̄ d̄ misereatur n̄i: n̄ amplius habeamus oca
 los ad deū. Itē eodē modo d̄terminare et absolute
 re sumit Mat. j. cū d̄: Ioseph nō cognoscebat v̄ḡ
 nē donec peperit filiū suū primogenitū. Ita accipitur
 ps. cix. Dixit d̄ns d̄no meo sede a dextris meis: donec
 ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū: q̄ nō sequi
 tur. q̄ postq̄ pater subiecerit filio omnes inimicos
 suos quin filiū sedeat a dextris p̄ris. Tertio sumit do
 nec infinitez eternalit̄. sic sumit ps. lxxj. cū d̄: Ori
 tur in dieb; et iusticia et abundantia pacis: donec au
 ferat luna. Et q̄ luna nunq̄ auferet: nec annihilabit
 ideo pax ch̄i nūq̄ cessabit: sed erit in eternū. Ita
 accipit Mat. xvij. cū d̄: q̄ iras d̄ns tradidit illū ser
 uū nequā et ingratiū tortorib; donec reddiderit debi
 tū: sed q̄ nullus p̄t reddere debitiū i inferno: ergo in
 eternū cruciabit. P̄dest et accipi p̄ quādū sic et in p̄
 dicit ps. Dixit d̄ns r̄c. donec ponā rē. q̄n dicitur: q̄
 in eternū subijciā tibi inimicos tuos: et in eternū se
 debis a dextris meis. hec Ch̄iopolitanus ep̄s.

Aer vñ ex elementis habet etia interstitia: vt
 notat Brulefer dist. vj. q. iij. li. ij. Supre
 mū q̄ d̄ ether: et est ps aeris vicina: et cōiuga sp̄s
 re ignis calidissima et subtilissima ideo inhabitabilis
 Infimū interstitiū est ps aeris cōiuga terre: vbi su
 mus et temperat p̄r reflexiōes solis. Mediū inter
 stitiū ē media ps aeris obscura et tenebrosa: vbi fune
 tonitrua/consolationes/ et alię imp̄sides mehezozis
 et q̄b demones frequēter immiscēt se: et causari eis
 effectus mirabiles q̄ nō possūt fieri pure naturalit̄: eo
 q̄ sunt a demōib; applicatiue: et q̄re sunt i hoc ae
 re demōes dicitur: p̄r humanū exercitiū. sic em dicit
 August. Nunq̄ d̄ q̄s p̄sciebant futuros modos eos
 fecisset nisi parit̄ nosset: q̄b v̄sib; fueros accomodarer.
 Ber em caliginos p̄r caliginē cōuenit tenebrositas
 et culpe: sed p̄ nobilitatē et subtilitatē cōuenit velo
 citati angelicę. Unde Gregorius d̄ q̄ frequēter circa
 nos volant sicut muscę et c.

Affectio est cupiditas leticia rē. et sit qua
 tuor p̄ncipales: vt et habet Ber
 son tractatu. j. sup Magnificat. P̄ia est amor vel
 gaudiū. Sc̄da spes vel desiderii. Tertia timor vel
 diffugiū. Quarta dolor vel odiū. Et fm s. Bonauē.
 dist. xvij. in dubijs sc̄alib; li. j. affectio d̄ quadruplicē.
 Uno modo d̄ ipsa vis affectiua. Alio modo d̄ affe
 ctio passio vis affectiue: vt gaudiū: et dolor: et h̄mōi.
 Tertio d̄ actus potētie affectiue. Quarto modo dicit
 habitus affectiue sic intellectus. Uno modo d̄ habitus
 p̄ncipalior: et regula intellectus. et hoc modo accipit
 cū d̄ q̄ charitas est affectio: et s̄l̄r accipit Bernar.
 cū dicit q̄ virtus est affectio ordinata. Est autē affe
 ctio animi et corpis ex rpe: aliq̄ de causa mutatio: vt
 sit gaudiū/leticia/misēdia/cupiditas/menus/mole
 stia/ et alia q̄ a n̄is modo affectus: nō affectiōes dicitur
 tur greca τὰς ος hoc est morbiū vocant. Hinc affe
 ctare est nimio affectu et anxie q̄rere.

Affectio est duplex. s. iusti et commodi: vt scribit
 Sab. dist. j. q. vi. li. i. et in. ij. dist. vj. et xxxvj. Affectio
 commodi est ipa volūtas nara inclinari ad cōmēda: et
 bona sibi vel q̄ sibi cōueniens aut delectabile nō ha
 bito respectu ad rōnē rectā. Et accipit est velle com
 moda: et fundat i amore amicitie sui ipsi. Affectio
 iusti est moderatiz affectiōis commodi: vnde p̄z fm
 rem affectio commodi: et affectio iusticię est ipsa volū
 ras q̄ inquantū est appetitū intellectiue: p̄cise nara ē
 velle cōmōda. Et inquantū est libera nara est modē

rari seipam/ne effrenare velit. Et affectio iusti est q̄ ē
 p̄formis recte rōni/qua volūtas vult aliq̄d: q̄ iustū/
 q̄ rōni recte p̄sonū. Et affectio iusti appetit bonū p̄
 propter finē vltimū. affectio commodi appetit bonū p̄ se
 ipam. Et affectio commodi respōdet amori cupidit̄
 ric: sed affectio iusti amori amicitie. Vide latius Sa
 buelem vbi supra.

Affectus idē est q̄ passio vel p̄urbatio.
 Nam vbi verus tractatio Aristo
 celis habet passionē: noua habet affectus. Affectus autē
 est actus potētie affectiue. nihil em p̄t poni in appeti
 tu nisi actus: que p̄cedit app̄hēsiō obiecti: et p̄seq̄ns de
 lectatio: et tristitia et habitus. Nam posita app̄hēsiō
 seu cognitiō obiecti sensibilib; siue itruua/siue abs
 tractiua: statim generat actus in potētia appetitiua:
 q̄ p̄sequit amar seu desiderat si fuerit diuēsiō. aut q̄
 fugit/odit vel eumet si app̄hēdit vt d̄scōueniēs: et i
 lū sequit delectatio vl̄ tristitia. nec aliud ponit in po
 tētia appetitiua excepto habitu. Sicut li. iij. dist. xx
 ij. q. j. ar. i. q̄ et lacti rem p̄sequit. Berson p̄c. iij. tra
 ctatu de passioib; ante ait. Affectus vel est passio ab agē
 te derelicta in potētia cognoscēte: vel similitudinē ha
 bet passionis. Nō est autē deuoctio sine affectiōe. nā de
 uotio q̄d aliud est q̄ affectio: vel cleuatio mētis in de
 um/ p̄ p̄iū et h̄mōi exēctus. Rursus ois v̄tus cū sit
 affectio moderata et ordinata/ viciū ex defectu modi
 et ordinis i affectiōis p̄ueniat: nunq̄ nō salubris erit
 affectiōis passio: alii cognitio. Passiōis ipe igno
 rans q̄litate/ neq̄ sc̄rit/ neq̄ habitū/ imo nec ip̄ius
 hōis/ neq̄ cōtationū suarū multipliciū/ poterit suffici
 ens noticia vel ars ad v̄sa. Berson.

Affectus est duplex. s. naturalis et deliberatus:
 vt scribit sc̄tus Bona. dist. xvij. in dubijs sc̄alibus
 li. ij. Affectu naturali v̄mo vult mori: vno ois hō re
 fugit mortē. Affectu deliberatiuo p̄t quis app̄e
 rari et v̄b̄mēt: et vsuū in vita fugiūt v̄sa: sic etiaz de
 alijs incōmodis. fm h̄c modū etiā aliq̄ aperit mori:
 tē: q̄ post mortē credit q̄ sc̄re et gaudere. Un̄ Aug. li
 bro. iij. de ciuitate dei dicit de q̄dā qui lecto Platonis li
 bro de immortalitate anię/ se p̄cipitē dedit de muro
 vt de hac vita migraret ad eā quā credidit meliōrē.

Affinitas est accinētia vl̄ p̄p̄nctas p̄sona
 rione mediāte/ ex p̄sanguinitate p̄ueniēs. Vel vt Bru
 lefer d̄: p̄supposita p̄sanguinitate oī carēs parentela
 Et d̄ affinitas (vt scribit Petrus de palude dist. xij. q.
 j. li. iij.) q̄ accedit ad fines. i. terminos. Un̄ et idē ait:
 p̄ h̄ aliq̄s sic affinis meus: q̄ ipse est p̄sanguineus v̄ro
 ris vel p̄cubine meę. vel per h̄ q̄ ego sum p̄sanguine
 us v̄p̄oris sue vel p̄cubine. Et inter cognatos p̄iugū
 nulla est affinitas: vt idē d̄. Nā socii socii mei nō est
 me socius. Un̄ vt scribit sc̄tus Bonauē. Si q̄s cogno
 scit mulierē effici affinis oib; p̄sanguineis in mulieris
 pillam cōmixtionē: et cōuerso in muliere. Et q̄ car
 nalis cōmixtio est nō em in p̄cubitu m̄rimoniali: sed
 etiā fornicario. Iō generalit̄ dicit d̄ q̄ p̄ omnē carna
 lē copulā p̄ quas vir et mulier dicunt effici vna caro/
 affinitas p̄rabit. Et q̄ p̄ carnalē pollutionē faciam
 nō in vase n̄alē ad illū vsū ordinato: sed extra per
 fractiōem claustrorū sine semis effusio: nō efficiunt
 vir et mulier vna caro: et tales accipi affinitas nō cō
 trahit. xxx. q. iij. extra ordinaria i certū et glo. xp̄m̄i
 tra scribit Rich. dist. xij. ar. i. q. j. li. iij. Cui assentiē
 Bona. cū ait. Affinitas nō solū d̄bit p̄ m̄rimoniu i
 etiā p̄ cōiū fornicariū. et generalit̄ d̄bit p̄ oīm cōiū i

quo est cōmixtio seminū: tūc em sūt vna caro. Et af
 finitas nō p̄surgit (vt idē d̄) ex p̄sanguinitate et affini
 tate: sed solum ex p̄sanguinitate et carnis cōmixtiōe.
 P̄t autē affinitas (vt idē Rich. scribit. q. ij. vbi s. z af
 finitē Scor. accipit p̄rie et cōmunit̄. P̄mo mō nō
 p̄rabit nisi mediāte carnali cōmixtiōe. Sc̄do mō cō
 trahit nō em p̄ m̄rimoniu nō p̄sumatū: sed etiā p̄ sp̄o
 salia. Per m̄rimoniu em p̄sumatū p̄rabit aliq̄ p̄p̄n
 ctas cū p̄sanguineis p̄iugis impediens m̄rimoniu.
 Un̄ in effectu impediēdi m̄rimoniu p̄uenit cū affi
 nitate p̄rie dicta. Et affinitas impedit m̄rimoniu
 in aliq̄ gradu de iure diuino: vt idē scribit Rich. ar.
 ij. q. j. vbi s. Jus em diuinū phibet vt habeat Zenti.
 xvij. filiū nō p̄rabere cū v̄pore p̄ris: ne p̄t cū v̄pore
 patris: p̄tem cū v̄pore filij in aliq̄ gradu de iure positi
 uo. Un̄ de iure positiuo nō licet p̄rabere cū affine
 infra q̄rtum gradū. et de p̄sang. et aff. nō debz. vbi d̄
 Prohibitiō copulę p̄iugal̄ q̄rtū p̄sanguinitatis et affi
 nitatis gradū de cetero nō excedat: q̄ in v̄terioribus
 gradib; tā nō p̄t absq̄ graui dispēdiō h̄mōi phibērs
 generalit̄ obseruari. Dec Rich.

Agens d̄ q̄ aliq̄d opaf vel facit. Et autē
 p̄ter agēs fm doctores. s. p̄mū v̄ i p̄
 mariū. Et d̄ esse ipse deus est causa cuiuslibet effectus
 p̄m̄aria. Aliud est agēs sc̄dm siue sc̄dū d̄ d̄ oīe
 agēs creatū q̄ d̄ cā sc̄da. et h̄c depēdet a p̄mo agēe
 Et hoc ē duplex. Quoddā est n̄alē: q̄dā libere. Agēs
 naturalē q̄s necessario p̄ducit: est illud. q̄s positi
 bus necessario req̄sitis ad agēdū et nullo impedimēto
 existētē ad h̄ vt possit agere nō p̄t nō agere vbi nō
 est in p̄tate sua nō agere. Aliud est agēs creatū libere
 q̄s p̄tingent p̄ducit: et illud: q̄s positis oib; necessa
 rio req̄sitis ad agēdū nullo impedimēto existētē ad
 h̄ vt possit agere/ nō necessario agit: sed in ei⁹ p̄tate. et
 vt agat vl̄ nō agat. Et replū de homie agēte a p̄posito.
 vñ actio agētis n̄alis nō est in ei⁹ p̄tate: sed actio agē
 tis liberi est i ei⁹ p̄tate. Et sicut in p̄tate agētis natu
 ralis nō est ei⁹ actio: ita nec modus actiōis vel agēdi.
 vñ nō est in p̄tate ignis cōburere vel vibrare intēte vel
 remisse. Itē sicut est in p̄tate agētis liberi actio:
 ita etiā modus agēdi. Un̄ sicut in p̄tate mea est ire ad
 ecclesiam/ dicere horas: ita etiā est in p̄tate mea dicere
 diligētē et debite. Agentia em n̄alia vt scribit Berson
 parte. iij. de p̄solarōe cheologie li. iij. si ad p̄mā causā
 reruleris/ illa nō necessario: sed p̄tingent efficiūt mo
 tus suos. s. est miraculis factis circa solē/ circa ignē/
 circa mare et bestias: p̄p̄cū fidelib; est. D̄t itaq̄ re
 gula q̄ in oī p̄ductiōe si p̄currit aliq̄ cā libere p̄tingē
 ter agēs: q̄d̄c fuerit naturalit̄ cōiugent: effectus ille
 p̄tingent p̄ducit. q̄re in re p̄z q̄ actus elicitur creatū vo
 lūntatis forit p̄tingentiā et duplici radice ex sua intri
 seca et ex supiore diuina. Dec Lacellari⁹ vbi s.

Agens rationale et fm positum
 idē est et vocat
 um fm p̄m. ij. P̄p̄f.

Agere libere est agere p̄ voluntate: et
 ita ois actio volūtas si
 ue sit necessaria siue p̄tingens d̄ libera: et ita liberas
 cōparit necessitatē.

Agere naturalit̄ ē agere nō p̄ volūtatē: et ita nō
 bil aliud ē dicere: sicut p̄ iustit̄ naturalit̄: et sp̄s sc̄s li
 bere. q̄ sp̄s sc̄s p̄ducit p̄ modū volūtatē: sicut nō

Agere d̄ de facere et creare. q̄ d̄ q̄s creat vel
 facit h̄ agit. Et actio fm m̄ḡm dist. j. li. ij. et oēs docto
 res ac p̄hos d̄ equo de deo et creaturis. q̄ creature
 actio p̄stitit in motu. It̄ deo autē null⁹ mot⁹ esse p̄t
 b

ma z ab aduersarijs defedendo, sic si qd bñvult famulo amici vel bestie ei⁹ pp̄t amicu, ois hec dilectio est amor cupie. Uel amor concupie e qñ aliqd diligit a more genito ab actu volūtat; p̄no: qñ no puio no diligeret. Et rñ: aliqd diligit deū pp̄t se deū: qz nouit diuinū eē p̄ceptū d̄ diligēdo p̄no: tō diligit prim sp̄ali actu dilectōis disticto a dilectōe q̄ diligit deū: ita q̄ i volūtare s̄ duo act⁹ amoris disticti: qz vno diligit d̄: pp̄t se p̄cise: z alio actu p̄cise, p̄no: q̄ eñ acc⁹ non fuisse elicit⁹ nisi puio actu dilectōis dei. Bab. di. xxv. vii. q. vnica. lib. iij. z distinc. i. q. v. lib. ij.

Amor amicitie et concupie s̄ fm eūdē Bab. vii. q. vnica. lib. iij. s̄ i mediū: s̄ s̄ fructio z vna, fructio qñ rēdit i finē: vna in q̄rū rēdit i mediū pp̄t finē ordiara. Uel amor amicitie z concupie s̄: est amor q̄ diligit vñū pp̄t aliū z s̄ eodē illd aliū: ita qz ibi eñ vñū acc⁹ elicit⁹: q̄ eñ hz duo obiecta. Unū dilectū pp̄t qd aliū diligit: z aliū qd diligit pp̄t ipum. Unū ḡt a p̄ceptū: amor q̄ diligo deūz pp̄t se: z prim pp̄t deū vno actu ve hz deū p obiecto d̄ amor amicitie: ve autē hz prim p obiecto d̄ amor concupie. S̄ i s̄ idē acc⁹ p̄t eē amor z odiū: velle z nolle. ve dū p̄c̄m meritorie noio / seu odio pp̄t deū. ille acc⁹ respectu p̄c̄i est nolitio z odiū: z respectu dei e amor z velle. Et fm b̄ aliqd acc⁹ volūtat; e volēdi tñ: aliqd nolēdi tñ: aliqd volēdi z nolēdi s̄ fm: e q̄ volo aliqd pp̄t se: vel q̄ volo vñū diligo p̄t vñū pp̄t aliū. Sed q̄ nolo vñū ab solute: vñū nolo p̄t vñū pp̄t aliū nolētū. Tertio q̄ aliū qd volo pp̄t aliū volūtū / vñū cōuerso. vide lat⁹ Bab. vbi s̄. Amor autē amicitie p̄supponit amorē concupie: z iō est p̄o: z e p̄fectior z nobilitior fm Rich. ve dem est. Tñ qz amor amicitie (ve inde Bab.) iest volūtat; fm affectōes iusticie, sed amor concupie hz affectōes cōmodi: fm Ansel. in d̄ casu diaboli. c. iij. Nobilitior autē est fm rōnē affectio iusticie / q̄ affectio cōmodi. qm affectio iusticie regularit z moderat⁹ e volūtat; z p̄p̄a volūtat; ve e libera. Nō sic affectio cōmodi / q̄ eēt eēt volūtat; s̄ libera eēt: ve p̄t i b̄vū. Tñ qz acc⁹ amicitie eē rēdit i obiectū ve e i se bonū. amor autē concupie rēdit in obiectū ve e bonū alī. nobilitior autē e rō boni in se q̄ ve boni alī. Amor d̄ amicitie e cā efficiēs amor; cōp̄

Amor concupie (cupie. Bab. di. xxv. li. iij.) est velle alitū bonū iā habitū: sive pp̄t ipm / sive pp̄t aliū. h̄ mō amat eū cui p̄gratulat⁹ z p̄delectat⁹ i bono ad p̄o: quē admodū h̄ p̄gratulat⁹ sibi / sibi vel amicis d̄ aliq̄ bono iā p̄securo: sive pp̄t ipm sive p̄p̄r aliū. Nō eñ gaudū vñū delectatio e amor: s̄ velle: qd e acc⁹ volūtat;. Gaudū autē e dilectio e passio z effect⁹: p̄no amorē cōplacētē. Bab. li. iij. vbi s̄. Amore p̄placētē amat q̄ q̄ aliq̄ (ve scribit san. Bonauē. di. xxv. li. iij. circa ter.) qñ eū fēra acceptat / z ip̄z a p̄p̄o: z eēt iā bōtare ei⁹ p̄placētē sibi. Amore h̄ bñficētē amat q̄ aliq̄ qñ vult ei bñfacere: z diligit eū nō tñ qz sic bon⁹ / sed ve sic bon⁹. q̄ eñ ad p̄mū amorē pōde: rac bonitas: q̄ eñ ad secūdū p̄p̄m̄. Unū esto qz p̄p̄m̄ sic mal⁹ / z ali⁹ extrane⁹ sic bon⁹: maḡ d̄beo velle / z d̄siderare z p̄curare qz p̄ me⁹ sic bon⁹ z in charitate p̄maneat q̄ ali⁹ extrane⁹: licz ipm z fēra eius q̄z / diū e in statu p̄c̄i nō debeat p̄p̄o: z d̄siderare. Nec Bonauē.

Amor desiderij (ve scribit Bab. di. xxv. li. iij.) est acc⁹ volūtat; q̄ alitū volo mibi vñū alī bonū ab: sene: sive pp̄t se amacū / sive pp̄t aliū. hūc autē amorē s̄ affit fiducia d̄ re absēre: qñ q̄ p̄sequēda sc̄q̄ passio sp̄et sic amorē p̄placētē gaudū. Et q̄ hz amor; hz bas tri p̄p̄as diuisiōes p̄t eē ordinar⁹ / vñū iordinar⁹ / vñū idiffereā. Ordinar⁹ si elicit fm regulā rōnis recte. Inordinar⁹ si elicit⁹ d̄ dicamē rōnis recte. Indifferēā si nec

fm nec p̄ rōnē elicit⁹: ve qz nōdū cōplere dicant⁹ d̄ qz bus circūstātijs ad actū vnuosuz req̄s̄. Itē amor ordinar⁹ fm oēs sp̄es p̄t eē ḡtū: vñū nō meritoz. Si autē q̄ libere qdē / s̄ ḡra cōcurrētē elicit⁹: ēz iō meritoz. Nō meritoz nec ḡtū: si nō p̄causet ḡra / licz sic moralit bon⁹. Et oia q̄ dicra sūt de amore intelligēda sūt de dilectōe: eādē eñ rē imp̄tāt: q̄z vñū qdā dilectōe ve volēbāt qz amor tñ ipoztat amorē inordinatū: dilectio h̄o ordinarū / quā distictionē noim b. Diony. c. iij. de diu. no. Et p̄ eū b. Aug. xij. d̄ ci. di. c. vij. Et in eē tōe allegat⁹ sc̄p̄ur; repobāt oñdētēs qz vñūqz noim nū amor z dilectio / eā i bono q̄ i malo accipit in scri p̄ur; s̄ b. Tho. p̄ma p̄c̄e. q. xxv. ar. iij. ac cēti dos crozes aliā inuūte differētiā inf̄ amorē z dilectio: q̄ sumit fm noim itē p̄p̄ationē: vñū aut. Q̄ t̄uoz noim inuēniūt qdā modo ad idē p̄ncipia. f. amor / dilectio / charitas / z amicitia. Differētē tñ i b̄ qz amicitia fm p̄m. vij. et h̄. est q̄ h̄ habit⁹. Amor autē z dilectio fēcāt actū vñū passionē. charitas autē vtroqz mō accipit p̄r. Differētē tñ fēcāt acc⁹ p̄ ista tria: nā amor cōmū e inf̄ ea. Vñ eñ amor dilectio e vñū charitas: s̄ nō eōz uerfo. Addit eñ dilectio sup̄ amorē electionē p̄cedentē: ve ipm nomē sonat. Unū dilectio e in sola volūtare rōnal creaturē. Charitas autē vltra amorē addit p̄fey cionē qdā amoris: in q̄nū illd qd amat carū. i. maḡ p̄t estimat. Nec Tho. Uer frequēt vñū p̄ alto accipit. Nā z amor z dilectio p̄ habituāli amore accipit: z charitas qñqz p̄ actu diligit capif. Dilectio nō qz nomē eēt b̄vū attribuit. De charitate p̄ actu d̄. j. ad Tim. j. finis p̄cepti e charitas nō vtrqz habitus s̄ acc⁹. Nā de actio q̄ sūt i n̄ra p̄tate libera danf p̄cepta. Unū. j. Jo. v. Nec e charitas dei / ve mādara e custodiāt. Custodiunt mādara p̄ actu p̄ceptoz i p̄lectionē. Sic dilectō b̄vū attribuit Eccl. xij. De aial diligit s̄ s̄ b̄vū: sic ois h̄o s̄ s̄ s̄ s̄. Et p̄ habitu accipit Lari. vij. Fortis ve mors dilectio. De amore p̄ habitu d̄. Lari. ij. Nūcia e dilectio qz amore lāguēo. Et. j. p̄. j. Aias vñas castificare i obediētia charitatis. In fraternitatē amore simplici ex corde iuicē diligitēs. L̄ concordat sc̄p̄s Bonauē. di. x. i dubijs s̄ lib. li. j. sentē. Et ve scribit Aug. i p̄. ij. Amor cū p̄p̄o: v̄ vocat cupiditas vñū libido. Lū ḡt acc⁹ dilectio vñū charitas. Amor p̄tate odiū iā z h̄ p̄p̄o: s̄ Tho. j. p̄. q. xx. art. j. capif vno mō in q̄nū s̄ acc⁹ appetit⁹ sensitiv⁹: sic dicit⁹ passioēs p̄p̄o: z ve sic nullo p̄ncipē e i deo. qz aliā de⁹ eēt alterabil qd e ipossibile. B̄ d̄ autē remouet ois passio: fm p̄bos. Alio mō accipit in q̄nū sūt acc⁹ appetit⁹ intellectiv⁹: sic nō sūt passioēs. Unū sic ponit i deo. Lū eñ de⁹ charitas e essentialif fm Aug. q̄ in deo charitas amor e. Dicit z de⁹ ita s̄ suo mō: qd suo loco patebit.

Amor est duplex. f. amor sui z amor dei. Amor sui qdā e nālis: s̄ nec e laudabil⁹ nec vitupabil⁹: qz qd absolute seipm amat: qd inest vnicuiqz a nā. Secdo e amor sui ordinar⁹ qz concordat rōni cū qd diligit i se imāginē z s̄ s̄ rōdinē: z vult sibi bonū / qd cogruat: z sic q̄ hz d̄z diligit seipm. tal amor e debite z recte z bon⁹ de q̄ Aug. xij. de tri. Recte amor oēs affectioēs anīe rectas hz. Venit eñ peccare / cupit p̄curare: dolet i p̄c̄is / gaudet i opib; bōis / tal amor placet deo: z ordiat ad diuinū amorē iā mādū. Tertio amor sui e inordinat⁹ z vñū vñū: de q̄ p̄. Qui diligit in q̄ntatē odie aiām suā. Nā tal amor e odiū sui: q̄ laci⁹ colligit ff pelbart⁹ li. iij. rosarij theologie. Itē amor sui z amor dei hz Aug. xij. d̄ ciui. c. vñ. fecerūt duos citates: tēp̄renā. f. amor sui vsqz ad p̄ceptū dei. L̄ eēt h̄o amor dei vsqz ad p̄ceptū sui: vñū d̄ p̄p̄o: ḡt vñū: ve de

Person. tract. r. sup. Maḡ. Sūt itaqz isti duo amor radices duaz: ciuitatū: iustoz. f. z repoboz. Illi amor dei vsqz ad p̄ceptū sui: z isti amorē sui vsqz ad cōtēptū dei. L̄ d̄m̄p̄t autē dei e cā p̄c̄i hz Aug. Unū ois iust⁹: h̄ i se amorē dei vsqz ad p̄ceptū sui. Et ois repob⁹ amorē sui vsqz ad p̄ceptū dei. Unū necessario sc̄q̄ (ve scribit Bab. di. xij. q. ij. ar. j. li. iij.) qz i iustificationē ip̄i relinquit amor sui: q̄ dicit⁹ est z affluunt amor d̄: z p̄ p̄sequēda iustificationē ip̄i req̄s̄it moz li. ar. i deū p̄ amorē dei. Unū. j. Jo. iij. Qui nō diligit manet i morte. q̄ sine dilectōe dei nō suscitāt a morte In terroget igif q̄s̄ (in q̄ Aug.) Quid amat z iuuent⁹: vñū sic cuius vñū celest⁹ an̄ infernal⁹ zc.

Amor dei est duplex. f. mediat⁹ z immediat⁹: ve lris p̄didit Bab. di. xxv. q. vnica. ar. j. li. iij. Amor dei immediat⁹ e amor dei terminat⁹ i deo p̄cise: qd e in se z pp̄t se diligit z nō creatura: ita qz illo actu sol⁹ de us diligit pp̄t se. Amor dei mediat⁹ est q̄ amo primū pp̄t deū: q̄. f. p̄mo primū / z p̄ primū amat de⁹. Ois ei charitativa dilectio / z s̄ qñqz ad creaturā terminat⁹: nō tñ ibi s̄ s̄: s̄ vltra referit i deū. Unū acc⁹ q̄ amo creaturā pp̄t se / p̄ se nō referēdo i deū / nūqz e acc⁹ charitatis / neqz amo creaturē pp̄t deū e acc⁹ charitatis / p̄p̄r amorē creaturē: s̄ pp̄t amorē d̄ i amore creaturē pp̄t deū iclusuz. Nō eñ ille acc⁹ charitatis: ve terminat⁹ in primū: s̄ ve referit vltra i deū tāqz in finē pp̄t se sūme dilecti. Jo Aug. loqns de dilectōe p̄mū charitativē diligēdi dicit eū diligēdū nō i se s̄ in deo vñū pp̄t deū. Acc⁹ autē charitatis pp̄t e amor amicitie dei mediat⁹ vñū immediat⁹. Nec Bab. vbi sup̄.

Amor dei dupl̄ p̄t intelligi qz possideat totū cor ve scribit sc̄p̄s Bona. di. xxv. q. vl. li. iij. Aut ita qz excludat oēs effectū extraneū: z tūc d̄nāt plene z p̄fecte cordi. Hoc autē e qñ oēs moz cordis p̄ amorē referūt i deū: z h̄c coraltas ponit d̄nū plēnū. Alio mō dicit⁹ amor dei totū cor possidere: qñ excludit oēm affectū extraneū: hoc e qz nūqz diligit sup̄ deū vñū eū ip̄i deo Et sic diligit deū ex toto corde q diligit eū pp̄t se z su p̄oia. Et coraltas q̄ excludit oēm moz extraneū e p̄fecti dominij: nec p̄t h̄i an̄ ad p̄p̄ionē gl̄ie / nisi ad ipm deū aspiciamus / z i ipm seramur p̄p̄o. Sed eūda h̄o coraltas p̄t h̄i p̄ iustionē ḡt / q̄ est expulsi ua ois moral culpa. Et p̄mō mod⁹ nō obligat ad im p̄dū p̄ceptū dei de dilectio: s̄ bñ scdo mō tenemur ad illū modū iplendū: ve de sc̄p̄s Bonauē. vbi s̄.

Ambitio (ve scribit Paul⁹ corinth. li. iij. sentē. di. vii.) e imoderator bo noz cupiditas. Ambitio fm Bab. di. vj. lib. ij. Est q̄ vult volūtas bonū qd hz vñū cupit excellere alios: z eis d̄nari. Et ve alius d̄ Bab. Nō qd possit / s̄ qd ve lit accēdit ambitio flagitiū zc. A q̄ ambitiosus q̄ va rio mō aspirat ad dignitates: d̄ q̄ videre potes Berfo nē p̄e. iij. trac. de passioib; p̄sidera. ff. Estqz ambitio cā ois bellū: ve idē Berfon de p̄e. iij. sermōe d̄ angel.

Amen fm Aug. Dicitur nec gr̄ca nec hebrei: ca q̄ sicut qdā aliē dictione hebreice in lib; interpretat⁹ nō sūt: q̄ s̄ s̄ s̄ s̄. Osanna Rachs. nō qdē (ve ipe ait. ij. d̄ doctria ch̄tiana) qz illd fieri nō potuit: s̄ pp̄t sc̄p̄o auccoritatē: ve seruare an riq̄as. Sumit autē h̄c dicitio amē triplicif: ve scribit Bab. lect. lxxij. cano. z Berfon p̄e. ij. i expōsitiōe. xij orricki fidei. P̄no noialit⁹: sic valz tācū sic verax vñū vñū. hoc mō accipit i Apo. iij. vbi d̄. Nec d̄t amen tēf; fidelis z ver⁹. Amē. i. vñū: vñū amē. i. vñū an; nūcū. Sedo accipit vñū: ve est h̄bū hebreicū: vñū l̄s̄: tācū sic fiat. z ita capif cōter i fine osonū: vbi ep̄m̄ de d̄ d̄ d̄ oratio: qz optatū e respectu bonoz p̄

cedentiū: ve optatio i plerionis respectu oim p̄c̄toz. Deut. xxv. Et dicit ois p̄s amē. Tertio accipit ad verbalitē: z ita frequēt accipit i euāgelio: cū d̄. Amen dico vob; valet tācū. i. vere vñū fidelit⁹: z e aduerbiū af firmādū. ita est vñū vñū e fm Amb. de p̄e. di. ij. Res

Amicus ve scribit Bab. di. (uena. i. fi. zc. xxx. q. vnica. lib. iij. L̄ d̄notat actū h̄vū. f. dilectōe z amācē: q̄ dicit in amacū pp̄t h̄vū e amari. Inimic⁹ p̄notat actū odij vñū vñū inimico: q̄ odit eū cui e inimic⁹ pp̄t bonū h̄vū qd e in eo. Nā q̄ odit vñū alteri nō e inimic⁹. Inimic⁹ ḡt in q̄ntū tal e mal⁹ z vñū vñū z p̄ p̄sequēda nullo mō: ve sic diligit⁹ dus. Hoc e mō h̄vūle odit inimicū / q̄ dicit. Uer; te iptos / z nō crūt Prouer. xij. A q̄ amicitia z inimicū cūta. Et sic amicitia p̄notat bonū h̄vū z amari p̄c̄ mēs actū h̄vū i amācē: sic inimicitia p̄notat malū vñū vñū z inimico dilectōne bono: qd e i eo cui e inimic⁹. Dilectō autē ḡt vñū (ve idē Bab. scribit. p̄ nō odit gere deū: vñū bonū e inimico de necessitate p̄cepti ipen denda: tamē q̄ntū ad bona idifferētia nō e nec cessaria ad salutē. Bona autē idifferētia sūt diuicē / s̄ iustas / honoz: possuz velle h̄mōi bona inimico z eēt aduer; sa inimico z mibi: ve ipe emēdēt. z p̄c̄tā p̄niam. cor pioz) rē p̄bat Bab. vbi s̄. Nō tñ est volēda inimico simplicit⁹: z sine cōditiōe exp̄ctio corpal vitē. ve ibidē vult vbi s̄. Quia null⁹ p̄t velle inimico ablationē fan culat; p̄ncipē / vñū diligit⁹ deū / z p̄uersiōis vitē. qz hoc est ei nolle sp̄alia bona. S̄ post mortē nō est p̄ncipē locus / nec cōuersio ad diligēdū deū / z ad emēdationē p̄c̄toz: sicut post ablationē sanitatis / z bonoz fortuz ne q̄ntū ablatio nō nūqz est occasio cōuersiōis z p̄gnitē tē. Nūqz autē ablatio vitē corpalis p̄ quā simplicit⁹ excludit a possibilitate p̄uersiōis / z diligēdi deū. Et d̄ notant volēda simplicit⁹ sine p̄ditiōe: qz cū p̄ditiōe s̄ ne volūtatē p̄ditionata p̄t qd velle mortē inimici. Imo etiā nō offendētis p̄mū tamē mali: pura si cre dit finalit⁹ cū furtyz malū: trūc p̄t sibi optare mortē vñū ve de locū sc̄p̄o q̄ p̄dit: vñū ne addat p̄c̄tā p̄c̄to. pp̄t q̄ post mortē acci⁹ p̄niam. Et nota qz scribit Sec rus d̄ iudice. di. xxx. qm ois casū iudē pp̄t qd moz inimico est aliq̄ntū vñū vñū simplicit⁹ nolitū: tenet eñ iudē: i causa / z s̄ accoz nolle eū eē reū: z velle eū nō punire / q̄ntū est ex se. Qz si faciat b̄ ex libidine / vñū odio aut sp̄o peccat mortalit. Unū Augu. i. li. rerraz / tra. z hz mgf di. xxij. li. iij. Duo in q̄ sūt diligēda i ho mie: natura z h̄vū. vñū h̄o z p̄c̄m odidū. P̄c̄m̄ res ḡt in q̄ntū mali odidū sūt: z inimici diligēdi in q̄ntū rū hōies. Diligam⁹ ḡt inimicos lucrādos regno dei: z odiam⁹ in p̄p̄ndis si ip̄diant nos a regno dei: z i oib; cōiter naturā diligam⁹ quā fecit d̄s. Nō ḡt p̄t odiri natura. Et p̄ hoc ex odio z libidie extrinū sine crā s̄ ḡssioē p̄cepti: z p̄sequēda sine moralit. Sic i alio casu tenet p̄c̄toēs p̄secutionē tyrānes nolle eē tyrannū p̄ra eccliaz: z q̄ntū i se e nolle eū simplicit⁹ esse repro bū. Tyrannus h̄z nō p̄t i p̄secutionē nisi extriorē: in; p̄ra illd Saluator; Nat. x. Nolite timere eos q̄ occi dūt corp⁹: aiām autē occidere nō p̄nt. Talis autē p̄se; cutio extrior: si eq̄nt⁹ est electio mareria p̄ficiēdi i vir tucib; / z p̄cipue est p̄c̄tā q̄ p̄c̄tū op⁹ habet Jaco. j. Hoc eñ mō ecclia p̄fecit z creat. Itē nō est simpli cit⁹ necessariū actū p̄ficiēdo: q̄ntū ad bona sp̄alia di ligere inimicū: qz nō tenet quis cogitare de inimico. S̄ in casu necessitatē tenet q̄libet inimicū suū q̄ntū ad bona sp̄alia vñū sp̄alia actu positūo (si p̄c̄tū) dil; gere nisi assit ali⁹ parat⁹ illi p̄stare. Unū Joan. Si qd habet substantiā dūi mōi: z videt. f. suū ne. ba. z clau.

vifera sua ab eo: quod charitas di manet i eo. j. Jo. iij. Si inimic frat e r p m. Et p se qns mto ma...

Inimicitia est humanaz divi (ca ar. ij. li. iij. naruz rez cu benivolentia z cha...

Inimicus dei (ve scribit dñs cardinalis camera. q. ix. ar. ij. li. j. dz. Què des specialitè diligit z ad speciale bonu. f. ad v...

Inimicus dei aliqis potest dici dupliciter: vno mo ab habitu vl actu charitatis vl grè ai am ipi inforz...

q esse ordinatu ad vitè etnà finalitè obrinada. z sic qz liber electoz in qz qz itatu sit gratia vl colpe est do...

Inimicum (ve scribit frat Pelbartus. li. ij. roz farij ebeologie in dicitioe Brana. s. p. qz omi genere eritici sit ponedo i aqua doacc pu...

Inimica soroz patris. Patudesta dist. xij. q. j. li. iij. Amica magna e soroz auz: ve ibiq dem de de noibz z sanguinitatis: ala dicit.

Inimicatio qd separtio sonat est excoicatio maior: ve lris madavit Bab. li. iij. senf. dist. xvij. ar. ij. clusioe. j. Un apls ad Gala. j. dr. Si qd ex vob euagelizauerit pter illd...

Inimicatio fm doctores: z clarè Richar. su per. j. dist. xxv. ar. ij. q. ij. qd anaz logice dr: qn ide nome cadet rone pdicat de pluribz...

Inimicus grece latine valet nuci. Est autè triplez angel (ve scribit Balet.

dist. xij. li. ij. Est angel officio: z e qlibz nuci missus a deo ad boies pfalliq miseria implenda. z sic ange...

Adduc ptes rões z auctores. pilla opi. Sab. Seda opio firmat snt auctaribz z roibz: qz referre idè Sab. Un Aug. sup Gen. ad littera de: q angelica natura p...

ma. q. sup magnificat. Jte ania e pncipiū q vivim / fencim / z fm locū movemur / z q̄ intelligim p̄mū.
ANIA ronalis fm Cassido. sic diffinit. Est suba spūalis a deo creata p̄p̄iū sui corporis vultificatrix. Augusti. in li. de cognitioe vere vite diffinit aiam ronalē sic. Aia est suba icorporata: corporis sui vira iustibil: mirabil: passibil: illocabil: nec q̄ntitac: mēsurē: nec q̄lita ris formē suscepibil: memorabil: rōal: imortal: ex q̄ defcrip̄tōe patet pl̄ca cōditōes nobiles aie. Et aia in q̄t. Sui. Scotista d̄: ab aian d̄: a spirādo d̄: xvij. li. ij. Un aia ronal debz q̄ maxie spirare ad cēlestia bona zc.
ANIA cō sic potētia z pncipiū multaz opationū: z accūi boie diuersa forit vocabula: q̄z aliqd̄ fecit ipam anie essentia simpliciter: z absolute nō cōnorādo aliqd̄ distinctū ab aia: vt essentia v̄l substantia aie: vel aia si capis absolute aliqd̄ fecit cadē aie essentia: z cōnorat certā ei opationē: vt intellectus fecit essentia aie cōnorādo noticiā suē accūi icelligēdi: ita q̄ intellectus accūi sicut hęc oīo. Aia potēs intelligere / siue pducere accūi icelligēdi: qd̄ idē est. Volūtas fecit illaz eandē essentia cōnorādo aliā opationē / q̄ ē velle: vt si gnificat canrū q̄ntū hęc oīo: aia potēs velle. Memoria fecit aiaz potētiē memorari. Bab. di. xvj. q. vnica. li. ij. q̄ z pla alia ibi de aia cōmemorat. Et aia iq̄ntū p̄ in ipa d̄: ralis potētia: inq̄ntū p̄ i aliud d̄: alta potētia. Un Aug. in spū z aia ca. vij. Tota aie essentia sui potētis cōsistit: nec p̄ pres diuidit cū sit simplex z idividua: z si aliq̄ pres hie d̄: rōne potēs silicudis h̄ vitare cōpōstōis icelligēdi. Simplex suba ē aia Sz vna eadēz suba sz diuersas potētiās. l. fm q̄ di uerfa potē diuersa forit vocabula. Significat q̄ nō mia icellec / z volūtas diuersa formalis: qz diuersos accūi: qd̄ aia denoiat. Et fm theologos hoc tenent / dū est q̄ in boie aia icellecua z sensitiua ac vegera cūa sūt idē i suba: licz habeat diuersas rōnes. Et aia d̄: icellec / agēs / inq̄ntū nata ē pducere accūi icelligē di: qz eadē nata ē i se recipe accūi a se pducē. D̄ icellec / lec / possibil: pla i li. d̄ aia z apd̄ Bab. vbi s̄. vide. Et q̄ d̄ q̄ aia sit cora i cora corperz i q̄libet p̄ter absct / so mēbro / an aia regrediat: D̄ icēdū q̄ absctō mēbro aia d̄ficat informare illud mēbz / nec migrat aut regredit ad corp̄. Et vt sentit Decā. z Petr̄ d̄ aliaco di. iij. q. iij. li. s̄. sentē. Potētiē aie nō distinguunt ab aia. Nā eadē suba aie d̄: memoria: icellec / z volūtas D̄ icat icelligētia inq̄ntū p̄ ipa pducere h̄bū seu accūi icelligēdi. sic p̄ potē pducere filiū. Et d̄: memoria in q̄ntū ipa retinet habitū de obiecto cogitōe p̄ h̄bū: siue cū filiū est eternalit h̄bū p̄is: z d̄: volūtas i q̄ntū ipa cū h̄bū p̄ pducere accūi volēdi: sic p̄ cū filiū pducit sp̄m / sc̄m: z sic sic in diuis ē cōsubstantialis: sic aliq̄ mō ē hic. q̄ in mēre n̄fa sine aliq̄ tria q̄ sūt vnū: sz sic q̄ isti tres termi p̄ vno supponūt. l. p̄ ipa aia: z sic i diuis ē distinctio real̄ triū suppositōz: sic isti tres termi diuer / sa cōnorat. Et in potētis anie potē poni imago tritac / sz imofecce. Exp̄ss̄ en̄ ponit in suba z accūi sz q̄ ponit Decā. z Petr̄ d̄ aliaco vbi s̄. zc. Un habet i li. d̄ spū z aia c. xij. Aia fm diuersa officia varijs nūc / pat̄ noibz. D̄ icit nāq̄ aia dū vegerat: d̄: spūs dū cōē plac: sensus dū fencit: anim̄ dū sapit pudentē: mēs dū icelligit: ratio dū discernit: mēoria dū recordat: vo lūtas dū cōfencit. Jta tū nō differūt in substantia: qz oia ista sūt vna suba: p̄uerates qd̄ diuersē sūt: sz ef fencia vna. Jte aia fm sui substantia d̄: spūs: sz respe cū corporis: qd̄ aia d̄: aia: vt scribit fr̄ Pelbarr. li. ij. rosarij theologie. bis cōcordat Berson p̄c. iij. z d̄ my stica theologia. p̄c. ij. cōsideratiōe. ij. Dicim̄ inq̄ d̄

aia rōali: q̄ ip̄s p̄ d̄: uerficare officioz z agibilibz disti nctas vices h̄z: distictas inq̄ nō re / sz noic: ita cū v̄r / euosa est: ita sc̄da qd̄ amodo ipa eadē existēs zc.
ANIAM ē extraduce dupliciter icelligi: vt scrib̄ bit Bab. in m̄: cur̄ z san̄ theoloḡ dif. xvij. q. j. li. ij. Uno mō ē aiam ēē decifaz ab aia: seu forma gene / rāli: aut aiaz sz aliquā sui p̄rē i ea realit manēre fuis se i pncipio suo pducit: v̄l mō corp̄ anial p̄ semis crāssuf: onē p̄pagatū / cui semis materia manet i cor / porē p̄pagato: d̄: esse cōducē / s̄l̄r torū cōpositū p̄r ei / parte / q̄ ē corp̄. Sc̄do mō aliqd̄ ē extraduce: ē aliqd̄ educti d̄ potētia marerē cōcurrēte aliq̄ frute nālī esse cūe decifā a pncipio generāte: illo mō aia b̄uit sen / sitiuā ē extraduce. qz educti d̄ potētia marerē h̄uere semis a pncipio generāte decifā actiue ad pducionē anie b̄uitat cōcurrēte: vide laci Bab. vbi s̄. Aia aūē ronal imediare a deo creat: z creādo marerē p̄parare ifundit z nō educti d̄ potētia marerē. hęcē carbolica opio: nec ē pducit a deo suba dei: nec effectiue ab icelli gētia: nec extraduce: vt qd̄ errauerūt / q̄s copiose re probat Bab. z mltis sepr̄s z testimonijs p̄bat aiaz cē a solo deo. Un Eia. xvij. Dēm statū ego feci / loq̄ nar de statu spūali / q̄ est aia ronal. Sic q̄ sol̄ deus in sufflauit spiraculū vitē i facie Ade: ita creat aiam ca iustiber hois. D̄ icē d̄ i ps̄. xvij. Qui finxit singulari / tim corda eoz. Jte Zach. Qui plasmauit aiaz hois i eū. Et Bēn. ij. Hoc nunc os ex ossi b̄ meis / z caro de carne mea: n̄ d̄: aia ex aia mea. Un d̄ icelligi q̄ qd̄ aie rōales nō s̄ d̄ aia p̄m hois: sz caro de carne. Vide z alias apud Bab. auctoritates: Aug. z Dugo. zc. Et paul̄ corēct̄ ille eloq̄ntissim̄ theoloḡ li. ij. sentē. dist. v. scribit. Aiam rōnis p̄cipē sine p̄creatiōe fieri posse negam̄: eāq̄ ab auctore rez deo nullo iteme / dio eductā dicim̄ / nec ad aie ronalis pducionē (vt idē Bab. scribit vbi s̄.) cōcurrēte actiue h̄eys aliq̄ na / cural / pura vis parni ac decifā semis: qz aia ronal fm suā naturā est icorruptibil: q̄ nō pducit ab aliq̄ corru p̄ibili: qz icorruptibile z p̄peruū nō depēdet a corru p̄ibili: neq̄ infieri neq̄ inesse: vt laci ibi p̄bat Bab. Aia insup neq̄ separata neq̄ p̄iūca ē p̄sona. q̄ nō cō iūca oēs dicūt. Nec separata p̄z ex diffinitōe p̄sonē Nā vt ibidē d̄: p̄sonā ipoztare q̄druplicē incōcābili / car ētes i actu. l. q̄ aliqd̄ cōicat alteri vt ps̄ cori naru ra suppositāci z cōstiuēs cōstiuēto. Quarto tā i actu q̄ potētia. l. vt forma subiecto. Cū q̄ aia separata sit cōi cabil marerē nō cōuenit ei rō p̄sonē: vt scribit Bab. di. v. q. vnica. ar. iij. li. ij. z cōis tenet schola / q̄ z oppo sitū tenet q̄ mḡm z Dugonē / q̄ volūt q̄ ania separata sit p̄sona vt angel̄. De cognitioe aūē aie separē: vide

ANIMĀ ē gratā v̄l cbarā aut ac (ifra i lra L. cepra deo / qd̄ p̄ eodē habet) nihil aliū ē vt scribit Ba / buel. di. xvij. q. j. li. s̄. Qz esse i tali statu / in q̄ n̄m p̄ mortale p̄m̄ delinquer) de v̄le ei dare vitā eternā Exēplū est de puulo baptizato / cui aia ē in tali sta / tu q̄ n̄m postea peccet mortali / deus dabit sibi vitā eternā. Sc̄c̄ est de eo an̄ baptizato: z cū de actu exi stēti i p̄ctō mortali: qz siue postea tales peccēt mortali ter siue nō: n̄m baptisēf aliq̄ baptisimo v̄l agāt p̄nt tenetā nō habebūt vitā eternā.
ANIA hō polluit dupliciter (vt scribit sc̄us Bo / nauē. di. xij. ar. ij. q. j. li. ij. Aut macula mortal p̄ci / q̄ qd̄z expellit nitōzē grē / aut macula venial p̄ci / q̄ q̄ d̄ amodo perardat accūi dilectōis gratuit. Et prima pollutio est p̄ mortale / z facit ad deformitatē imāgis qz aufert ei formā fm imāginē retreformationis. Secun da hō est pollutio venialit / q̄ est aliq̄ mō polluat nō tamē animā deformat.

ANIA christi de q̄ Sabri. di. rtiij. q. vnica. lib. iij. dicit q̄i ea ponit triplex agnitio: sicut z i q̄libz brō. l. cognitio siue sc̄cia rez i h̄bo / q̄ est beatificā: q̄ z ma rulina d̄. Sc̄da cognitio rez ifusa. Tertia cognitio rez i acq̄sita. v̄l imē duē dicunt cognitio rez vsperci na: siue rez in p̄prio genere. Et q̄uis q̄cunq̄z coḡscit ania ch̄i i p̄prio genere: clar̄ coḡscit i h̄bo. Nō tū cō cognitio rez in p̄prio genere supfluit: nā p̄ h̄icellec p̄ficat / cū sua oparōe naturalī nō p̄uat. laci ibi scribit Bab. z recitat opimōibz q̄bus d̄: d̄: d̄: fm opionē De cā: quā ponit q. xij. quarti. Qz aia ch̄i i h̄bo p̄r coḡ scere oia nedū p̄sencia: p̄sencia: z futura: sz etiā possi / bilita. p̄bat Jo. j. Plenū grā z veritate: veritas refer tur ad sapiētā fm Aug. xij. de eri. Nō aūē est plen̄ si aliqd̄ foret possibile qd̄ nō possit coḡscere. Jte Apo. v. Dign̄ est agn̄ / q̄ occisus est accipe deitate z sc̄cia: glo. i. oēm cognitionē. Et p̄r p̄sua d̄. Nā ip̄c est a deo cōstiuē: oim̄ iudex. qz filiū hois est Joan. v. q̄ coḡscet oia / etiā occultissima / coḡscit / sz i mēctio nes hoim. Qz aūē oia possibilta coḡscere possit. par z qz p̄r coḡscere i h̄bo: q̄ aliqd̄ est possibile qd̄ n̄m p̄ / ducit: z q̄ rōne vnū / eadē rōne q̄d̄libet. Sed aia ch̄i nō coḡscet oia i h̄bo distincte z singularit. qz infinita s̄ coḡscibilia i h̄bo: sz ifinita n̄ sūt coḡscibilia s̄: acci ualit: singularit z distincte ab icellecū creatō: vt laci us p̄bat Bab. Et icellec / aie ch̄i est potētia futura q̄ zc. Dia hō q̄ h̄bū nouit naturalit ab c̄no. icellec / aie ch̄i aptitudinalit coḡscit distincte in h̄bo. p̄bat. Quia aia ch̄i oia sc̄it: q̄ d̄: sc̄it: z nō actualit h̄apti / tudinalit. v̄n ad Lof. ij. d̄. In eo sūt oēs thesauri sa piētē z sc̄ciē ab sc̄dit: z q̄uis q̄libet aia b̄ri possit coḡscere oia in h̄bo: fm d̄: absolute potētia. qz qd̄ d̄ d̄ p̄r p̄ducere i vno icellecū creatō: p̄r z pducē / re in alio: qz sunt eiusdē capacitat: z q̄libet in potētia obediētialit respectu dei: tamē muleo pla coḡscit icel / lec / anie ch̄i i h̄bo fm ordinatam dei potētia: z oia q̄cūq̄z volēt coḡscere p̄r q̄z ordinare velle coḡscere in h̄bo: oia p̄sencia: p̄sencia: z futura. qz illa oia sūt fi nita z multa possibilta. Et q̄d̄cūq̄z possibilū coḡscē / re voluerit distincte: licz nō oia salē collectiue: qz nul la sūt collectiue oia. Hoc aūē nulli aliq̄ creatō icelle cū cōuenit: nec h̄mano / nec angelico. Bab vbi s̄. de cognitioe aie ch̄i nō p̄at: multa scribit sc̄us Bona. di. xij. q. iij. li. iij. quē vidē laci: z Bab. vbi s̄. ar. ij. vbi in̄ cetera dicit. nihil p̄fectōis icellecū creatō possibile negatū ē icellecū ch̄i h̄bo vniti. Un cre / dendū q̄ nihil qd̄ angel̄ z p̄his z sc̄cia reuelatū ē / ne gatū icellecū aie ch̄i: sz lōge pla z p̄fectōia: de q̄ z laci us ibi p̄pice z norāda de cognitioe ch̄i.

ANIMAL a q̄ anial. Un ap̄s. j. Lof. ij. Ania / lis hō nō p̄cipit q̄ sūt spūs. Anima / lis hō. i. q̄ h̄z aim ad carnalia depressuz nō p̄cipit ea q̄ sūt spūs dei. i. spūalia. Un fm Petr̄ d̄ palude di. xij. q. iij. li. iij. Loz̄p̄ aiale d̄: ab aialitate: z mor̄ aia l es maḡ sūt in nob̄ sz impetū sensualitat: qz fm di cramē rōnis: qm̄ caro cōcupiscit aduersus sp̄m. Loz̄ pus hō d̄: spūale. qz subiectū ē spiritum. Et sic anialis appropriat qd̄ amodo bis / q̄ habet aiaz cibariū. Jdo Aug. z h̄z mḡ di. xij. li. ij. Voluit appellare corp̄ aia le. i. corpus alimonijs egēs: z sic aniale ab aia venit. Alio mō vt d̄: Bona. di. xij. circa textū. li. ij. d̄. Aiaz lēlz min̄ p̄p̄ic ab hoc qd̄ ē aial: z cū aial appropriat be stijs: dicitur corp̄ aiale. i. bestijs s̄l̄. Un Bda crat i sua cōditōe q̄ntū ad corp̄ cōsistit bestijs i h̄ q̄ indige bat refectioe cibis. Quārū ad mēre hō erat i honore z be stijs distictis: sz qz cū i honore est nō icellec / imo pec catur: d̄: cōparē ē i mēctio isipicibz: z s̄l̄is fact̄ ē illis

vt z nō solū ip̄c / z ei posteri bestijs essent s̄l̄es idigē tia cibi: sz etiā i bestialitatē z appetitū mēctio.
ANIAL ē gen̄: z in̄ aial qd̄ ē gen̄: z specie specialit simā aialis p̄ dari meditū. vt. B. si absolute fecarz oia gressibilia. B. oia volatilia. L. oia reptilia. D. oia aq̄ tilia: z sic de alijs Sabri. di. vij. q. ij. li. j.
ANNA m̄r Marie habuit tres viros: vt scribit Joachim: de q̄ h̄uit vna filiā. s̄. ipam h̄ginē Mariāz m̄rē dei: q̄ d̄spōsata fuit Ioseph. Mortuo Ioseph accepit Lēophā fratē Ioseph: z genuit ex eo aliā fi liā: quā s̄l̄r mariā noiauit. Hęc ac maria ex Alpheo viro suo q̄renoz filios genuit: scz Iacobū minorē: Jo seph iustū / q̄ z Barlabas dicitur est: Simonē z Judā Mortuo sc̄do viro: Anna tertiu accepit / noie Salo me / ex q̄ aliā filiā genuit / quā rursus mariā vocauit: z Zebedeo i pugē tradidit. Hęc ac maria tres filios genuit ex viro suo. l. Iacobū maiorē: z Joānē euāgē / listā: ex his parz Genealogia ch̄i.
ANNIBILARE accipit dupliciter: vt scribit Bab. di. j. q. iij. ar. iij. dub. iij. li. ij. Uno mō p̄ mutarōe / q̄ d̄struit aliq̄ forma: ita q̄nibz ip̄m̄ m̄rē: sic forma p̄ corruptōez v̄l imē an̄ bilat: sic em̄ an̄ sui pducionē fuit puz nihil: ita z p̄ erit puz nihil / z iō verissime annihilat. Vt vt idē ait lecti. xij. Lano. Annihilatio p̄mo mō ē defictio rei sz se z q̄d̄libet sui: q̄ redigit in puz nihil. Sicut fuit puz nihil an̄ mūdi creatōne: z sic defiquit a corrupciōe cōpositi substantial: qz illud in sua corrupciōe nō defit / nit fm se z q̄d̄libet sui: manet em̄ materia. Distiquit etiā a corrupciōe formē substantialis v̄l accidentalis in materia naturalit. qz licz talis forma simpliciter transiit in nihil: qz tū h̄ac defictioe causat cā: q̄ requit materi am: ideo nō annihilat. Alio mō accipit annihilatio vt o pponit creatōi: z sic illud tū d̄: annihilare qd̄ rē rez ducit ad nihil: z sic nō requit materiā / et illo mō. qz creatura in of sua actioe p̄sponit materiā / nō p̄r annihilare. Vel alio mō z sc̄do vt d̄: Bab. lecti. xij accipit annihilatio: vt nō solū negat esse annihilari: sed etiā negat successione cūscūq̄z positū. Et illo mō nihil qd̄ cōuenit in aliud / q̄uis simpliciter destinat esse annihilat. Accipiendo p̄mo mō suba panis vere annihilat i p̄uersiōe ei / z corp̄ ch̄i: qz vere redigit in puz nihil / fm se z q̄d̄libet sui: vt laci ibi p̄bat Bab. Sz accipiendo sc̄do mō / vt. l. negat successione entita tis positū: panis suba i corp̄ ch̄i p̄uersa nō annibi lat. qz licz fm se totū destinat cū succedit corp̄us ch̄i ad cuius successione ordinat total defictio panis. Pla ra de hoc videre potēs apud Bab. Astipulat Petr̄ d̄ aliaco. q. vj. ar. ij. ad dubiū. iij. li. iij. vide z de annibi latioe Scotū di. xj. q. iij. li. iij. z ifra i d̄ictōe Lreare. z in d̄ictōe trāsubstantiatio in fine zc.
ANTICHRISTUS dicit q̄n̄ cōtra ch̄m. Et antichr̄is q̄ venit ante iudiciuz: vt testat ap̄tus. j. Tim. ij. Nasce de tribu Dan: vt scribit Fran. maro. z refert frat̄ Oswald̄ li. iij. rosarij theologie: iij. illd̄ Bēn. xlij. dan colubrē. nasce z Babilone venit z lubit: z ifecē rursipit / die v̄tōz: sz ei suggestioe p̄ctā h̄uere cōpurabūf z ficitioe sanctus dicit: d̄monū insup ministerio ex montali seu meretricē generabit p̄ incubū sicut legi / mus de Merlino. Uide tū in m̄li d̄icere Damasco. i q̄ro. Qz generabit ex adulterio z mō naturalit: c̄itq̄z vt h̄b̄ n̄ diabol̄ icarnat. ij. Thel. ij. Donec reuelat / fu. hō p̄i fill̄ p̄d̄ictōis. Hęc. tū d̄. Loz̄p̄ ei / irabit sarbanas / n̄ ad iformādū: sz ad ifabitudū z iftigādū

Secunda apostasia potest esse sine peccato. Ubi sciendum quod si homo transferat se ad actum omnino inconspicibilem pura ad bigamiam statim exiit omni privilegio clericali. Sicut si in iudicio couentus recuset se respondere coram iudice ecclesiastico publice se negans velle clericali viuere/nudat enim omni privilegio clericali. Tertio si laicali se gerens admonitus recuset/redire noluerit. Tercio quod si sic agit per oia velare non vult clericus. et de hoc dicitur. De rebus apostasia. si a religioe dicendum quod ipso sacro sunt excoicant si habitum reliquerunt. et requiruntur recipiendi sunt nisi sic tale crimen propter quod possent expelli: quod cui damus actione multo magis exceptione. Quia autem inuita reducunt/scarcerant ne fugiant/ sicut dicitur lex. serui fugitiui pede amputa ro debilitent/ quod autem spore redeunt nequaquam. Bona vero in apostasia acquisita sunt monachis et quod non eos expulsi/ nec recipere recusant. Nec patulidensis creber et argutus theologus ubi est.

Approbare est aliquid iudicare dignum vita eterna. talis autem iudicatio habet gratiam. Et indignus omnis carnis ca est reprobare hoc est iudicare indignum vite eterna.

Appropriatio (ut scribit Beulefer dist. xxxiiij. q. iij. li. j.) est alicuius predicatio coram tribus personis vni soli attribuitur propter convenientiam illius predicatio cum proprio illius persone vel propter erroris amonitionem ab intellectu viatoris. Et est amor conuenit cum proprio spiritus sancti: ideo appropriatio proprie dicitur: Sapientia autem cum proprio filij. Et differunt proprie et appropriatio. Illud enim est proprie quod vni soli vel ad plus duobus conuenit. Appropriatio spiritus sancti est commune tribus. Et appropriatio potest fieri duabus de causis. Una est conuenientia approbationis cum proprio. Secunda est excludit erroris ab intellectu: vide lazarum ibidem Beulefer etc. Et est appropriatio personarum ut habet in textu. di. xxxi. li. j. senec. Iqua dicitur: factus est pater attribuit eternitatem/ filio spiritus sancti et spiritus sancti est filius donum spiritus sancti: quod non sunt proprie sed approbata personarum. Non enim proprie proprie patri eternitatem/ quod est non esse ab alio principio/ quod cum proprio filij vel spiritus sancti. Qui licet non habent initiale principium sicut pater: habet enim principium originale sicut species (quod dicitur speciositate vel pulchritudine.) licet oibus conueniat enim quodam similitudine habet cum imaginem/ quod exprimitur representat patrem/ cui est peccata equalis et filius. Quis autem accipit amonitionem: ideo. si amor est patris et filij appropriatio: sicut oia que ad amorem pertinent. Secunda appropriatio b. Augustini. Qui proprie approbat unitatem/ filio equalitatem/ et. concordia. Unitas patri attribuitur: quod sic unitas dicitur principium natiuitatis/ sic pater est principium filij et spiritus sancti. Equalitas vero filio: quod filius est perfecta imago de cuius ratione est ut sit equalis ei cuius est imago: alioquin non esset perfecta. Et etiam quod filius non equalis et filius ex modo productionis signandi. Concordia spiritus sancti: quod ipse est amor et necus patris et filij: ut in textu claret magister. hec recitat et Bab. di. xxxi. q. v. v. ar. iij. dub. vj. li. j. senec.

Aqua in scriptura varie significat: ut et notat frat. Pelbartus lib. ij. rosarii theologie. Primo significat spiritum sanctum. Jo. xviij. Qui credit in me (sicut dicit scriptura) flumina de ventre eius fluunt aqua viue. Hoc autem dicitur de spiritu sancto. Secundo significat scientiam diuinorum. Ezech. iij. Aqua sapientie potabit illum dicitur. Tertio doctrinam hereticam. Prouer. xij. Aqua fur et dulcior sunt. i. doctrina pueri/ et panis absconditus suauior. s. furantibus. Quarto tribulationes. ps. lxxviij. Saluum me fac deus quoniam intrauerunt aqua versus

ad aiam meam. Quinto plura mlti. Apoc. xvij. Aqua multe plura mlti et geres. Sexto fecit aqua iustos. ps. xxvij. Vox dicitur super aquas de maiestatis ironit: dicitur super aquas multas. Septimo fecit charitatem angelorum. ps. cly. Aqua que super celos sunt laudat nomen domini. Hec Grego. xij. moral. Et super Ezech. homel. xij. Octauo secundum Augustinum. li. ix. super Gen. fecit totam materiam confusam elementorum corpalem. Unde secundum Bab. dist. xliij. ar. j. li. ij. Aqua in maiori materia distinetur aliquid accipit proprie in informi materia: ut ibi. Spiritus domini ferbat super aquas. Na ubi dicitur. In principio creauit deus celum et terram. Illa noia celum/terra/abyssus/ aqua pro eodem accipiuntur. scilicet pro materia informi/ postea pro formis speciebus diuocatis distinguenda. Et aqua que sunt super celos nominantur aqua noie: propter proprietatem quam habet cum aqua elementari. habet enim proprietatem/ frigiditatem et grauitatem. Aliqua accipit proprie materia trasparenti siue perspicua et luminis retentiva. ut cum dicitur. Fiat firmamentum in medio aquarum: et diuidat aquas ab aquis. Aliqua accipit proprie elementum aqua: ut ibi. Congregant aqua in vnum: et apparcat arida. Lapides et polo aqua. Aliqua accipit proprie per similitudinem. Unde dicitur ad samaritanam mulierem loquitur: dicitur. Omnis que bibit ex aqua ista sitiet iterum. qui autem biberit ex aqua quam ego dederam non sitiet in eternum. quod et ipso baptisma salutaris aqua fecit: quod semel. s. sumitur/ nec rursum iterum: ut scribitur. Et ipse ad Luceum.

Aqua est triplex: ut notat Beulefer dist. iij. q. v. li. iij. Quod est artificialis: et est illa que fit per actionem artificis deo cooperantis et resolutionis ex misterio artificis applicantis actiua passiuus: et passiuus actiuis. et ista aqua non est elementum/ sed est corpus mixtum: ut aqua rosacea. hec aqua nullo modo (ut infra videbitur) conuenit ad sacramentum baptismi. Alia est aqua naturalis: et est aqua elementaris pura et mixtionem que per mixtionem. Tercia est aqua virtualis pura per mixtionem/ licet non sit pura per mixtionem. Aqua virtualis et aqua naturalis est eiusdem specie: et sunt conuenientia.

Aqua benedicta ut (res ad sacramentum baptismi) scribitur in iij. rosarii theologie. Aliqua fit ad reconciliacionem ecclesie pollute sanguine vel semine. et hec benedicitur ab episcopo solui cum vino et cinere. ut patet de re. ec. v. l. a. c. a. q. 2. ppositi. Aliqua fit ad aspergendum boves vel domos: vel remouendum sterilitatem rebus humanis: et ad multiplicacionem cereorum bonorum: et ad defensionem boium aduersus insidias diaboli: et ad delenda peccata venialia. Unde Rich. di. j. ar. j. q. iij. li. iij. in solutione argu. Et concordat Paulus de his dist. xj. q. i. q. dicitur quod per asperionem aqua benedicta rebus mundis venialia per modum meriti: in qua fit venialium remissio non tamquam per vinum sacrum. sacrum autem fecit ut sacrum/ lem non per modum meriti. Aqua etiam benedicta (ut idem vult) non est specialiter diuina instituta ad illam rem sacramentalem benedictam a sacerdotibus cum sale. ut patet de re. dist. iij. c. a. q. Et per similitudinem hanc quod omni die dicitur benedicta: et non nisi a presbyteris. ut et hanc magister Buihelminus in suo ronali diuinorum. Aqua autem non sacramentalis addita sacramentum efficit sacramentum: quod sacramentum tamquam dignitatem ad se non facit. xij. q. ij. Non existimemus. Nec est curaduz an sit maior quantitas aqua non benedicta quam benedicta. Non sic est in sacro sanguinis christi: cui liquor addit non misceat sanguini: cum sit ibi sanguis in venis: sed solum commiscet accidentibus illis: ut notat extra de cele. mis. l. ij. marthe. Sic autem quod quod gna aqua benedicta: ut notat Bui. c. ps. in ratione diuinorum. Prima in qua fit iudicium purgationis: que in usu non est. Secunda aqua que sanctificat in dedicatione ecclesie et altaris. Tercia est que in ecclesia aspergitur. de qua pauulo ante. Quarta: aqua baptismi: de qua alius dicit. Est peccata aqua lachrymarum patris: de qua Berfon pre. ij. sermone de

domino euangelico facta in cena domini. Hec bauris (ut ipse ait) a purco corritiois punde cauato pacurru/ l/ gonem meditatiouis: sticula fidei illa primer chozda spci/ lur lusz trahit: forma ardere charitatis/ ea calefacta: m/ fecer cineres recordatio peccatorum. Hec Berfon.

Aquila secundum Iudaos ab acumie oculorum vocata in sacra scriptura: ut et refert frat. Pelbartus li. ij. rosarii theologie/ varie inuenit significat. Na primo significat malignos spiritus que rapiunt animas. Tunc in iij. Uelociores aquila psecutores nati. Secundo significat quosque potestatem terrenam. Ezech. xvij. Aquila la gradus magnarum alarum. i. rex babilonis (quod sicut solent reges) habuit aquila in vterulo suo. Tertio subtile scilicet intelligentia. Ezech. j. ubi Johannes euangelista per aquila desuper emittit significat a similitudine volatus illius animi. Quarto aquila fecit iustorum animas secundum Ambrosium. sup. Lucas: quod sicut aquila post longam vitam. i. centum viginti annorum senio grauata (ut dicit Augustinus. sup. ps. cii.) se renouat: rostrum veteris significat ad petram collidendo et plumas veteres deponendo nec vnaqueque petere aquila fulmine: sic scilicet renouat vitam per penitentiam/ et tandem in resurrexione renouabitur nec timet fulmine ignis finalis danationis. ps. cii. Renouabitur aquila iuuenis sua. Quinto aquila significat quosque christum propter nobilitatem regie dignitatem/ quia aquila habet super aures. Unde Prouer. iij. dicitur quod via aquile in celo difficile est scire. Lira et ex postibus dicitur quod hec intelligentia de via quam tenuit christus in ascensione. Item dicitur. xxxij. de deo. Sic aquila puocans filios ad volandum expandit alas suas: et assumpit cum atque portauit in humeris suis. dicitur solus duplex est fuit/ et non erat cum eodem alieno etc.

Arbor arbor bona in scriptura iustum significat: ficar: mala vero peccatorum. Nat. vij. quod illa facit bonos fructus boni operis: ista malos: et in igne exardet. Multa de arboribus et lignis scribit colligendo frat. Pelbartus li. ij. rosarii theologie. i. dicitur lignum mlti. s.

Aries est animal masculinum/ et quosque significat christum secundum Beulfer. xxxij. Abna vidit arietem berentem inter vepres cornibus/ que imolauit pro filio. Quosque significat aries ecclesiam christi Daniel. vij. Aries stabat. i. ecclesia/ et hircus fecit antichristum/ qui efferaus est illi: ut ex Arbitrio libere vide infra dictione libere (pote Lira.

Argumētū dicitur dupliciter: vici proprie et tras superiue (ut scribit scilicet Bonauentura. di. xxxij. q. v. li. ij. i. solutione argumētū) proprie quod argumētū accipit quadrupliciter. Uno modo dicitur argumētū ratiocinatio secundum quod diuidit in quatuor species: vici in syllogismū: inductionem: enthymema et exemplū. Alio modo argumētū dicitur plures sententie breuis collectio. Tertio modo dicitur argumētū ipsum medium/ in quo consistit tota vis argumētationis. Quarto modo dicitur argumētū ipsa maxima propositio/ in qua consistit firmitas totius illationis/ et in oibus istis acceptioibus argumētū dicitur: quod mente arguit et illuminat ad aliquid inueniendum/ et ei firmi adherendum. Et secundum hanc proprietatem potest transsumptiue dici argumētū quod illud sit quod mente arguit et illuminat ad videndum aliquid occultum/ et hoc modo fides dicitur argumētū rebus non apparentibus: quoniam ita facit intellectu eis assentire: sicut argumētū vix facit assentire conclusioni/ probate. Hec scilicet Bonauentura.

Arrogātia (ut scribit Paulus corinthios theologie cloquētia li. iij. suaz senec. di. vij.) est insolens superbia natura sua elatio. Berfon parte. ij. in regulis moralibus dicit: quod presumptio/ arrogātia/ factātia/ et hypocrisis generaliter per peccata sunt de illis/ que non conueniunt boni talis se habere

in illa hie vel credit vel ordinare appetit/ peccata sp ha bēt erroze vel malicia inuoluta quod... malit et sepe moralē fm gen? obiecti/ et iuxta circūstācias intēctōis et finis atq; extēctōis: et presumptio/ arrogātia/ et iactātia et hypocrisis circa bona nature aut fortune/ minus habēt peccati periculi quā circa bona gratie: pserum gratie gratūfaciēcia cum illa minus cognosci possit iesse etc. Berfon. Est autem arrogātia quedā filia superbie/ quod multū se existimāo ceteros quos infra se videt despiciat et quod non cōsulēdo loquitur: sicut vix dīnādo dignat: ut habet in decreto di. plv. ij. ca. j. Vel sic. Arrogātia quod modestie parrācia est: est per quā temeritas atq; impudēcia vanā sibi cōparat auctoritatē. Arrogātia est quod sibi arrogātia buit quod non habet: fm bēni Tho. ij. q. cxiij. ar. j. vel sic. Arrogātia est quod sibi temere atq; insolēti tribuit quod

Artes grece τεχναι techne/ et techne (eo non sunt cos artificiosus. et est principium agēdi i alio fm Arist. li. xij. meta. et fm eū li. vi. ethi. Ars est habitus quodam faciēdi cum vera ratione. Tho. pma scē. q. lxxvij. ar. iij. Ars est recta ratio faciēdi: et habet operatiuos: et vi. ethi. Ars est habitus quod faciēdi vera cum ratione

Artes magica (ut scribit Beulefer di. vij. q. cxiij. li. ij) est quodam noticia vel quodam gen? artis habens sub se multas species. i. septē principales. de quibus scribit dominus cardinalis camera. i. principio in cursu biblie. Prima dicitur mania/ et dicitur a mechos quod est diuiniario: et icos quod est scia/ quod scia scia de natura/ et habet septē species. Prima dicitur pyromātia: quod diuiniatio facta circa ignem. Secunda aeremātia in aere. Tercia hydromātia in aqua. Quarta geomātia in terra et corpibus grossis. Quinta pyromātia circa manus. Sexta ornigomātia fit in gutture vel peccore pulloz vel gallinaz. Septima nigromātia fit circa cadauera mortuoz/ et dicitur a nigros quod est mors. Alij dicunt (et ut credo melius) necromātia. Secunda spes magica dicitur matēsis/ que fit tripliciter. Primo modo i horis et dicitur horispiū rēpōz. Secundo modo fit i aris et est auri spiciū/ que fit ex inspectioe ad aras vel altaria. Tertio modo in auro fit et est auri spiciū/ que fit in garru auū/ vel volatu auū/ et est auri spiciū. Tercia spes magice artis est sortilegiū/ quod fit per sortez vel per ossa mortuoz vel per verba: et sic de alijs. Quarta spes est pstrigūm: est quodam illuso humanoz sensu. et dicitur a pstringūm: quod pstringit sensus humanos. Quinta est maleficiū simpliciter. Sexta est maleficiū ad rēpōz: et de his infra vide latius. Et dicitur virtutū animalū fascinatio. i. quodam tre moz vel obstupētia. Artes autem magice (ut idem Beulefer dicit et scilicet Bonauentura. di. vij. pre. ij. ar. ij. q. iij. li. ij.) siue diuiniatōes non pnt esse nec ab aliq fieri absq; peccato/ nec catholice a diabolo auxiliū siue ministeriū volū/ rate propria absq; peccato morali potest requirere nisi fortassis (ut inq; Bonauentura in hoc casu) ubi deus diaboli subij/ cecet boni iusto suo iudicio: et sicut de alijs vix sanctis audiui narrari: volūcario autem comēcto non potest sine peccato. Bui enim ubi est peccatum infidelitatis: vepore si de monio credēdo attribuat diuinū aliquid/ aut est ibi peccatum idolatrie: vepore i oblationibus et sacrificijs aut inobediētie saltē: quod facit contra phibitionē diuinā et ecclesie. Ratio autem huius phibitionis (ait Bonauentura) est quod talis peccat in seipm dū se comittit discrimini: peccat i ecclesiam: quod hoc comēctio est cum illo/ que est oino pccatus et ecclesie aduersarius: peccat etiam in maiestatem diuinā dū recurrit ad diabolum/ quod non sit omnipotēs et omni no sufficiens et benignus deus christianoz: et ideo scilicet phibitū est et sine peccato fieri non potest. Bonauentura. phatur et auctoritate dicitur Leuit. xx. ubi ille scilicet occidit a deo/ qui scilicet magos et artoles. Et. iij. Re gū. xxv. ubi respēdit et puniit rex Jsracel. De hostias

qui misit ad p[ro]fendū deū B[ar]on. Et Augu. de vi
ta ch[ri]stiana: dicit esse dānandas et fugiēdas diuina-
nos: quia ubi intercedit pacta demonū. Pores et hāc
re: et quō pbibeant arces magicę videre apud Ber-
nem pre. j. tractatu de errorib[us] circa arcē magicā qui
diffuse rem p[ro]sequit. Quis autē Alber[us] magn[us] in
plurib[us] suis operib[us] dicit q[uo]d ars magica nō sit peni-
tus interdicta: pura illa q[ue] sit fructu herbar[um] et lapidū.
Ledit et Guilhelm[us] Scotti imitator: et post eū Pel-
barcus: q[uo]d secur[us] est ch[ri]stiano abstinere: ne i liquet
cadat diabolus: maxime q[uo]d p[re]ceptū eccl[esi]ę videt se exen-
dere ad omne sp[iritu]m aris magicę q[ui] pbibet. vt habe-
tur in decretis. xxv. q. iij. et v. per totū. Carmina autē
magor[um] nullā habēt in se vim effectiua respectu effe-
ctus p[ro]sequeris. illa em̄ nō sunt nisi voces et sc[ri]pta cer-
to modo plac[ita] / aut certis caracterib[us] descripta: q[ui] nō
habēt ex se maiore vim q[uam] son[us] ex aere fracto causal[is]
aut acrimentiū: v[el] alia substātia v[el] causant: q[ui] ma-
nifestū est ad talē effectū vim ordinē naturalē non
habere. Sequit autē effect[us] tales opationes demonū
et vel illuzorie hunc causantib[us]: p[ro]pter quosdā priua-
tos p[ro]p[ri]os seu pacta cū sibi adberentib[us]. vt de Aug.
Habet em̄ sp[iritu]s maligni (vt scribit Bab. di. vij. q. ij.
ar. iij. dub. q. lib. ij. sen.) pactiōes cū aliquib[us] hoib[us]:
et p[ro]seruant pacta ac p[ro]missa: non quia veraces / sed vt
alij eis adhererent. q[uo]d si nulla pacta fuerant. nulli eis
seruare: et vt hi quib[us] p[ro]missa seruant / eos colant. q[uo]d
ex sua supbia p[ro]cipue appetit demones diuinos ho-
nores. Permittit autē de[us] (vt idē ait) eos in aliquos
p[ro]pter eor[um] p[ro]p[ri]os / v[el] aliā occultā cām exerce suā p[ro]p[ri]etē
nō em̄ inuisā. Hinc ergo pactū cū maleficis. vt dū bec
p[ro]p[ri]os p[ro]ferit tali mō: pura an sol[us] or[um] / v[el] i tali loco / ta-
li gestu. Aut faciūt hoc: pura curant acū / p[ro]curant
pall. ij. zc. sed ille effect[us] quē nō p[ro]bat[ur] acū icurua-
ta / aut pallij p[ro]cessio: s[ed] ipse discurrens opat imitans in
B[er]n[ard]o se ch[ri]stian[us] d[omi]n[us] in eccl[esi]a facta instituentē: q[uo]d p[ro]
sum g[ra]tia anē p[ro]ferit. nō a factis effectiue / sed a ch[ri]sto
suo sacro r[ati]ōne signis efficacit assistēt. et sic g[ra]tia tal[is] non
p[ro]ferret sine sacro. ita diabol[us] nō opat talia ex suo pa-
cto cessante maleficio. Nec Bab. et laci[us] infra in ma-
leficis videbit. et Scorus in. iij. dist. xxiiij. zc.

Articulus est coaptatio partiu[us] distinctio-
rū. fm̄ san. Tho. ij. q. ij. ar. i.
vij. Articulus (vt de fido.) est p[re]ceptio diuine v[er]itatis
rendēs in ipam. Articulus (vt ait Rich.) est indiuisibi-
lis v[er]itas de d[omi]no artas nos ad credēdū. Et articulus q[ui]
tū est d[omi]ne sui nois d[omi]ni ab artado. et h[ic] est dupl[ic]i. ac-
ue v[er]it[as] p[ro]p[ri]a. ne d[omi]n[us] em̄ articulus (vt scribit sc[ri]ptor Bo-
nauē. di. xxiiij. li. iij.) q[ui] ē q[uo]d in se artatū. Et d[omi]n[us] articu-
lus q[ui] alios artat: p[ro]p[ri]e passiuę d[omi]n[us] articulus q[ui] in se art[us]
ratiō est: et termin[us] resolutiōis. P[ro]ut autē acciue d[omi]n[us]
p[ro]p[ri]a: p[ro]p[ri]a distinctiōis et discretiōis. Vide laci[us] ibi B[er]n[ard].
Articulus fidei (vt scribit Bab. di. xxiiij. q. v[er]ita-
ar. iij. dub. iij. lib. iij.) est v[er]itas reuelata in se v[el] in suo
anecedente: p[ro]p[ri]e ad religionē. Et ita ois v[er]itas cre-
denda est articulus fidei. Et d[omi]n[us] articulus q[ui] artat nos
ad credēdū in exp[re]ssite v[el] implicite. Tenet em̄ q[ui]libet
fidelis implite credere omnē v[er]itatē fidei: q[uo]d tenet cre-
dere p[ro]p[ri]a: ex quib[us] q[ui]libet v[er]itas fidei inferit. Opor-
et itaq[ue] m[ul]ta credere q[ui] nō sunt articuli: maxime ea
q[ui] articulos p[re]cedūt. Credere em̄ deo nō est articulus:
sed articulos p[re]cedit. et nō oportet deo credere: q[uo]d ante-
cedit articulos. Beron pre. ij. de articulis fidei. Et arti-
culi nō sūt de q[ui]cunq[ue] v[er]itate: s[ed] de v[er]itate summa: vt dicit
Bonauē. di. xxv. li. iij. Et q[ui]cunq[ue] articulus fidei p[ro]p[ri]o ha-
bend[us] est / p[ro]p[ri]o est ip[s]m̄ relinq[ui] sub dubio. Un[de] op[er]i-
me factū est (vt scribit Bulefer. di. ij. q. i. j.) q[uo]d decla-

rarū est beatissimā virginē esse cōceptā sine originall
p[ro]p[ri]o. Articulus ac fidei explicare (vt scribit san. Tho.
di. xxv. q. ij. ar. iij. li. iij.) p[ro]p[ri]o dupl[ic]i. Uno mō q[ui]cunq[ue]
ad ip[s]m̄ articulos subām: fm̄ q[uo]d h[ic] articulos distincti-
one nouit. Alio mō q[ui]cunq[ue] ad ea q[ui] continent in articulo im-
plicite: q[ui] sc[ilicet] ex articulo inferri possūt ab impugnatione
defendi. De articulis fidei et exp[re]ssite eorū dē vide
to Beronē pre. ij. tractatu de articulis fidei zc.

Ascendere Uno mō (vt scribit san. Bo-
nauē. dist. xxij. li. iij. circa tey
p[ro]p[ri]a) idē ē q[uo]d p[ro]p[ri]a fructu scādere sine admittit virtua-
tis alienę. et h[ic] mō soli ch[ri]sto cōuenit. Alio mō ascēdere
idē ē q[uo]d sursum scādere. et h[ic] mō p[ro]p[ri]e alij sc[ri]ptor. Un[de]
Iaco. iij. Nemo ascēdit in celū nisi q[ui] de celo descēdit
vbi ascēdere accipit p[ro]p[ri]o mō. Uel alit[er] est ascēdere in
celū emp[re]ssit: et est ascēdere in celū trinitatē. Quin
d[omi]n[us] d[omi]n[us]. Nemo ascēdit zc. nō d[omi]n[us] h[ic] q[ui]cunq[ue] ad ascēsum in em-
p[re]ssit / sed q[ui]cunq[ue] in celū trinitatē. et iste ascēsus non est
ascēsus ad locū / sed pot[er]it ad dignitatē et cōliratē p[ro]p[ri]o
aris. Nec est fm̄ acquisitionē nouę dignitatē in ch[ri]sto / s[ed]
p[ro]p[ri]e manifestatiōes ei[us] q[uo]d habuit ab et[er]no. Un[de] sicut
d[omi]n[us] descēdit nō p[ro]p[ri]e h[ic] q[uo]d in eo fuerit diuinitas mi-
norata / sed p[ro]p[ri]e h[ic] q[uo]d in assūptōe h[ic] uenit apparuit
minorata. Sic etiā d[omi]n[us] ascēdit: q[uo]d i ascēsiōe ei[us] subli-
mitas est manifestata. Un[de] iste descēsus et ascēsus p[ro]p[ri]e
niebat diuine p[ro]p[ri]e fm̄ diuinas naturā / reclarā em̄ ad
h[ic] uenit. Nec san. Bonauē. vbi d[omi]n[us]. Emigratiōes autē ch[ri]stian[us]
in celū (vt scribit Paul[us] Loreti[us] lib. iij. sen. di. vj. in
fine) incolumitatis nostrę cām fuisse: ob eāq[ue] nobis
p[ro]p[ri]e factū esse iter in celū. De ascēsiōe ch[ri]stian[us] in celum
alio habet abūde in fm̄onib[us] cōcionator[um] zc.

Assidui sunt q[ui]dā infideles: q[ui] p[ro]p[ri]e pecunia faci-
l[iter] q[ui]cunq[ue] inficere hoies: nō curant
res si ip[s]i inficiant / sed q[uo]d sub d[omi]no alicui[us] v[el] non si-
deles v[el] infideles: d[omi]n[us] mō p[ro]p[ri]e pecunia eis data hoies i-
terficiūt / nō refert. Et q[ui]dā assiduos aliquē inficunt
ex cōicant. Fra[nc]o D[omi]n[us] d[omi]n[us] li. iij. rosarij theo. in dicitōe
Exortatiō. q[ui]dā scribit sic Dicitur / Nau[is] Mirabel-
lus B[er]n[ard]i: et p[ro]p[ri]e est q[ui] nō subest d[omi]no alicui[us]: s[ed]
p[ro]p[ri]e pecunia hoies occidit ad alicui[us] instātia. Et dicit a-
scendo i[us]: q[uo]d scindit aiām a corp[or]e. fm̄ Berch. in c. p[ro]p[ri]e hu-
manit. de homici. lib. vj. Assiduos ho[mo] d[omi]n[us] b[er]n[ard]i / q[ui]
assiduos. vt h[ic] Bab. di. xv. q. vij. dub. ij. li. iij.

Astrologia est scia de astris. Et dicitur
ab αστρον q[uo]d est s[ol]us: et
λογος sermo. Dicitur astronomia ab astron q[uo]d est s[ol]
dus: et logos lex et norma. Nec p[ro]p[ri]e inuēta d[omi]n[us] ab
Babilone rege Mauritanie. et sic Plinio li. vij. natu-
risto. Et vt refert doctores: et post eos scribit si Pel-
bart[us] li. ij. rosarij theo. q[uo]d sicut Prolome[us] libro q[ui]dri
perito d[omi]n[us]. Astrologia q[ui] est de cūenib[us] ex astris diuini-
dit in q[ui]tuor p[ro]p[ri]e: P[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]e est d[omi]n[us] iudicij. s. pluuiarij
et tēp[or]arij: ac h[ic] mō. Sc[ri]ptor d[omi]n[us] electiōib[us] horar[um]. p[ro]
minutiōib[us] faciēdis et medel. Tercia d[omi]n[us] nativitate ho-
minis v[el] faco. Quarta de interrogatiōib[us]. Prime due
p[ro]p[ri]e b[er]n[ard]i et sane itellec[t]e admittit: s[ed] alie due oino re-
p[ro]bant vepore sup[er]sticiōis et erroris. Un[de] d[omi]n[us] factō Bo-
na. et Rich. in. ij. di. xiiij. q[ui] fatū accipit fm̄ q[uo]d Boe-
t[ius] iij. de p[ro]f. de factū ordinē rerū ad diuina p[ro]p[ri]e dicit
relatū: sic h[ic] v[er]itatē. Si autē accipit vt accipit Aug.
v. de ciuit. di. fm̄ eximariōes p[ro]p[ri]e et mathematiar[um]:
v[er]it[as] p[ro]p[ri]e v[el] p[ro]p[ri]e stellaris s[ed] p[ro]p[ri]e ex q[ui] p[ro]p[ri]e cūcia v[el] alij
q[ui] p[ro]p[ri]e n[ecess]ario euenire inferiorib[us]: sic erroneū
est. Un[de] idē Aug. et h[ic] in Decretis. xxv. q. ij. Illud. et in
pl[ur]ib[us] locis dicit: oēs h[ic] mō arces ex q[ui]dā p[ro]p[ri]e factō
cietate boim[um] et demonū (q[ui]s pacta infidel[is] amicitia)

ch[ri]stiano penit[us] repudiādas zc. et sic p[ro]p[ri]e q[uo]d mortale est
faca obseruare. Sic et illa p[ro]p[ri]e astrologie q[ui] noiat de
interrogatiōib[us]: v[er]it[as] an furata reperiat et vbi tal[is] pdi-
ta recuper[et] / v[el] bonā fortunā hac hora p[ro]p[ri]e / et h[ic] mō
oino sunt sup[er]sticiōsa et dānabilia et ch[ri]stianę fidei p[ro]p[ri]a
Quare h[ic] mō diuiniō pura in fortuna p[ro]p[ri]a / v[el] bo-
ra bona ad itinerādū h[ic] mō est illicita zc. Et h[ic] mō di-
uiniōi sepe imulcet se diabol[us] / vt decipiat i fide fm̄
Aug. sup[er] Ber[on]. ad l[ite]ras. Un[de] et i decretis legit di. xxv. q. ij.
§. §. p[ro]p[ri]a. xxvi. q. i. c. illud d[omi]n[us]. Astrologia nil p[ro]p[ri]e ad
salutē: s[ed] i errore m[er]it[us] / q[ui] est postp[ro]p[ri]e a fidelib[us].

Astronomus est q[ui] nouit astra / sc[ri]ptor
Bona. de astris
scribēs di. vij. li. ij. d[omi]n[us]. Astronomi de p[ro]p[ri]e h[ic] ba-
bē. ibi cām fallibile videt em̄ arā nō p[ro]p[ri]e v[er]a / nisi
ex cōicetur / et diabol[us] ex maiori cōicetur illa p[ro]p[ri]e
vt / nō em̄ certitudinalit[er] p[ro]p[ri]e: id p[ro]p[ri]e eor[um] ignorātia
(vt ait Bab. di. xiiij. q. v[er]ita. ar. iij. dub. ij. li. ij. et i de
naturalib[us] effectib[us] / et q[ui]cunq[ue] talij p[ro]p[ri]e q[ui]dā ha-
dicunt / em̄ m[ul]ta p[ro]p[ri]a falsa. Un[de] manifestū est q[uo]d v[er]a q[ui]
dicūt nō arce s[ed] casu / aut diabolica reuelatiōe dicunt
Et si dicit. multa v[er]a dicit: et p[ro]p[ri]e d[omi]n[us] Laccellari[us]: sed
m[ul]ta p[ro]p[ri]a falsa: et ideo q[ui] dicūt incerta sūt et falsis p[ro]p[ri]e
mis p[ro]p[ri]e. Bab vbi d[omi]n[us]. §. q[ui] vt Bonauē. ar. di. xj.
iij. q. v[el] lib. ij. in fine m[ul]ta sūt inficentes passionū
et eis q[ui] p[ro]p[ri]e d[omi]n[us] scip[ro]p[ri]e subijcunt. Hinc ē q[uo]d mul-
ti se subijcunt imp[ro]p[ri]e astro[log]ie / et ideo fr[on]t[is] astro-
logi v[er]a p[ro]p[ri]e maxie circa hoies aialit[er] v[er]it[as]: circa
ho[mo] sp[iritu]alit[er] sapiēt[er] / q[ui] d[omi]n[us] p[ro]p[ri]e pauca p[ro]p[ri]e v[er]
ta p[ro]p[ri]e imo sicut d[omi]n[us] magn[us] astronomus P[ro]lo-
me[us]: sapiēt[er] h[ic] d[omi]n[us] abstris. Nullā igit[ur] necessitatez
astra imponit / q[ui]s inclinare possit: s[ed] nō n[ecess]ari-
tate (vt dicit) de q[ui] lat[us] videre potes apud Bonauē.
et alios. Uideat[ur] et Beron i libello quē eritologiū astro-
logie etheologizate inscrip[er]it / quē videt q[ui] sup[er]sticio-
sas q[ui]dā astrologias obseruatiōis cauere voluerit.
Et idē pre. j. de libris astrologie ait. Libri astrolo-
gici in q[ui]b[us] p[ro]p[ri]a inuētia et sup[er]sticiōsa et falsa imo ip[s]a et
sacrilega cōtinent q[ui] v[er]a et v[er]it[as]: debent a ch[ri]stianis
oib[us] euitari / dānari / et penit[us] aboleri. Uide et cū lat[us]
ibi / et q[ui] libri legunt[ur] et tolerant apud ch[ri]stianos. Sed
breuitati studem[us] nec em̄ p[ro]p[ri]e d[omi]n[us] est q[uo]d scribit Ste-
phan[us] Bulefer. di. vij. q. ij. li. ij. vbi ait. q[uo]d ois viator
sue astrologus quācunq[ue] doce[re]: asserēs p[ro]p[ri]e acie
et defendēs q[uo]d ipse p[ro]p[ri]e scip[ro]p[ri]e / v[el] p[ro]p[ri]e acq[ui]sita sciēt[ia] / possit
futura q[uo]d dependēt a libero arbitrio n[on]o certitudina-
lit[er] p[ro]p[ri]e cognoscere est heretic[us] / blasphem[us] / impius / infi-
delis / et cōburend[us]: q[uo]d q[ui]d sol[us] dei est / sibi vsurpat im-
pie et attribuit. Et si q[ui]cunq[ue] astronomi et mathematici
verū dicūt de futuris p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e dependēt. Hoc em̄
nō est nisi cōiceturādo / sive p[ro]p[ri]e legē astro[log]ie / sive p[ro]p[ri]e dia-
bolica cōmerta. Nec Bulefer zc. De astronomia et
astrologia alias a sc[ri]ptor doctozib[us] p[ro]p[ri]e multa scribunt et
p[ro]p[ri]e Bonauē. di. xiiij. q. iij. et v[er]it[as]. li. ij. vide et Ber-
sonē pre. iij. tract. an fortuna bona vel mala fiat ex in-
fluxu syderum.

Assimilatio cōparatio similitudo. Est ac
triplex assimilatio ad de-
um (vt scribit Bab. lectio. lxxij. canōis) Una q[ui] recedi-
tur a deo. Alia q[ui] accidit ad deū. Tercia q[ui] sicut in deo
Prima est mulozum que p[ro]p[ri]e imitant[ur] deum:
volētēs deo esse sicut p[ro]p[ri]e magnitudinē potēt[is] / p[ro]p[ri]e singu-
laritate reu[er]ēt[is] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e et a p[ro]p[ri]e sibi diuinos
bonozes exhibere p[ro]p[ri]e i finitā opulēt[is] / et p[ro]p[ri]e tales sic
imitādō nō efficiunt filij dei / nec deo accipi: sed hac
imitatiōe recedūt a deo: efficiunt socij luciferi q[ui] dicit
Bonā sedē meā i adione et sicut ero altissimo. Sc[ri]ptor

similitudo est bonoz viator[um] et p[ro]p[ri]e in p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
um v[er]it[as] v[er]it[as] dei / q[ui] sicut iusticia / misericordia / libera-
litas / v[er]itas / charitas / et ceterę virtutes h[ic] mō q[ui] p[ro]p[ri]e
crissime in deo sūt v[er]it[as] ip[s]e de[us] sūt / esse d[omi]n[us] p[ro]p[ri]e
tue in omni rōnali creatura / de q[ui] intelligit illud Aug.
v. de trini. Nō loq[ui]t[ur] in certu: s[ed] sicut die ac-
cedit ad deū. Et si diffilitudie opposita recedit a deo.
Hac similitudie volēs nos accedere ad deū dicit ch[ri]stian[us]
Estote misericordes: sicut et p[ro]p[ri]e v[er]it[as] misericors est. Ter-
tia similitudo est b[er]n[ard]i. de q. j. Jo. iij. Scimus q[uo]d cū ap-
paruerit sicut ei crim[us]. s. in gl[ori]a et[er]ne v[er]it[as] et fructi-
onis / q[ui] est b[er]n[ard]i p[ro]p[ri]e / ad quā nūc aspiramus
ed cā ac p[ro]p[ri]e sc[ri]ptor similitudinē puen[er]it ad quā e-
cū dicim[us]. P[ro]p[ri]e n[on] q[ui]d est. ex citamur. hec Bab. vbi d[omi]n[us].

Assumere suscipe v[el] accipe. Volūtas p[ro]p[ri]e
aliquid assumere i facultatē suā
q[ui]d duplici: v[er]it[as] opando vt q[ui] h[ic] opat opera merito-
ria p[ro]p[ri]e. vt dare el[er]m[us]. Accipiendo q[ui] volūtas acce-
p[er]at interi[us] / nihil p[ro]p[ri]e opando vt diligere p[ro]p[ri]e.
Tolerādo et sic mala penę sūt patient[er] ferendā. Nec
Bulefer. q. j. li. j. di. j. Un[de] fm̄ eundē volūtatē aliquid
assumere in facultatē suā: est aliquid ip[s]a amare. i. vel
le v[el] aliquid odire. i. nolle. p[ro]p[ri]e igit[ur] sumit i facultatē
suā cū ip[s]m̄ oio habet. Est autē facultas volūtatē fm̄
Bonauē. dominiū volūtatē q[ui] facili[us] potest in acū
suū tanq[ui] illius princeps.

Assumere aliquid in facultatē volūtatē p[ro]p[ri]e intel-
ligi duplici. v[el] p[ro]p[ri]e se et sine relatiōe i aliud. vel p[ro]p[ri]e
aliud / et cū relatiōe in aliud actu v[el] habitū fm̄ mo-
dū loq[ui]t[ur] Grego. di. j. q. j. ar. j. li. j. assumere aliquid in
facultatē volūtatē est volūtatē circa ip[s]m̄ h[ic] actu ali-
quē tanq[ui] circa obiectū ip[s]m̄. s. acceptādo. vel denec[er]
p[ro]p[ri]e volēdo v[el] nolēdo. Assumere i facultatē volūtatē
p[ro]p[ri]e se et sine relatiōe i aliud ē q[ui] aliquid assūit i facultatē
volūtatē: etiā si nihil p[ro]p[ri]e intellectū p[ro]p[ri]e volūtatē.
§. assumere i facultatē volūtatē p[ro]p[ri]e aliud ē q[ui] assu-
m[er]it aliquid alio coassump[er]o / q[ui]d nisi p[ro]p[ri]e intellectū volūta-
ti p[ro]p[ri]e fuisse / aut p[ro]p[ri]e volūtas nō habere
circa ip[s]m̄ talē actu. Primum est nō referēs i aliud. Se-
cūdus h[ic] ē referēs. Ex pl[ur]i p[ro]p[ri]e. velle bibere delectā-
tē potū / et dulcē sine flatōe ad sanitatē p[ro]p[ri]e q[ui]dā. Ex m[ul]-
tā velle h[ic] mō potū p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e sanitatē / sive dulcē
sive amar[us] / d[omi]n[us]. nolle potū talē si nō p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e se p[ro]p[ri]e
cū cōseq[ui] sanitatē. Primum acc[er] q[ui] nō est referēs duplex
est. Nā illud obiectū q[ui]cunq[ue] assūit a volūtatē tanq[ui]
summū sibi possibile p[ro]p[ri]e: ita q[uo]d i eo ponit termi-
nū leticię sue / sive vere sit summū / sive solū i estima-
tiōe et app[er]ciatiōe hois errātis: si est vere summū tūc ille
p[ro]p[ri]e dicit fruiri. Un[de] Aug. j. de doct[ri]na ch[ri]stiana. Si
ho[mo] indeter[us] finē in ea ponēs leticię tue: tūc vere et p[ro]
p[ri]e dicit[ur] es frui. Quis h[ic] talis acc[er] nō referēs fer-
tur absolute i obiectū: ita q[uo]d actu nec acceptat vt sū-
mū / nec vt nō summū. Et si nihil aliud p[ro]p[ri]e volū-
tati p[ro]p[ri]e intellectū / nihilomin[us] acceptat[ur] v[el] de accepta-
ret. Sicut em̄ itellec[t]e simpliciter p[ro]p[ri]e fieri in aliqd q[ui]
placet v[el] displicet: ita volūtas simpliciter p[ro]p[ri]e ip[s]m̄ acce-
p[er]at v[el] de acceptare / sub cōt[er]tu boni placētis v[el] de
lectatiōis / et nec sub rōne sumi / nec vt nō sumi: et sic te-
ner Adā (vt scribit Bab. di. j. q. j. ar. j. li. j.) q[ui] alio a deo
est fruendū: pura si res aliq[ui] absolute amaf: sine rela-
tiōe q[ui]cunq[ue] in aliud: et etiā nō vt summū aliqd amādū
sic dicunt v[er]it[as] p[ro]p[ri]e se app[er]ede. Sc[ri]ptor acc[er] q[ui] s.
aliquid acceptat v[el] de acceptat p[ro]p[ri]e aliud p[ro]p[ri]e etiā fieri
dupl[ic]it[er]. Unomō sic q[uo]d tale obiectū p[ro]p[ri]e acceptat p[ro]p[ri]e
alid acceptū ita q[uo]d eius acceptatio: sit cā effectiua acce-
p[er]atiōis alterius p[ro]p[ri]e ip[s]m̄ / et q[uo]d sine eo actu nō fuisse
acceptū: et hic amor solet dici amor p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e t[er]m[us] / et

Supponit necessario actu amicitie qd causat effectus...

Assumes dicit qd aliqd accipit vl assumit. Assumens autem no e idem cu assum...

Assumere et assumi vide in dictione vntre infra. Scribitur qd alicui attribuit. Sicut autem...

Sed perfectio attributalis est illd p quo supponit imediate ratio attributalis. Uide larius Cardinalis vbi...

Avaricia lites sic ppe i bonis exterioribus: m cois accipiendo dr gualt qlibz in ordinat...

Auctor dicit qd opex factor: vl qd est ca alicuius. Er cu dr Augu. lib. xxxij. q. ij. Deo auctore no fit ho dererit...

Auctor alicuius libri qd sic ostedit san. Bonauen. q. iij. plogi. Ubi notat qd dupliciter modum faciendi...

Auctoritas quicq accipit p sua imitatioe ne digna. qnq pro potestate. qnq p estimatione. Et sim pcuru de aliaco...

Auctoritas seu principatus est duplex: vt scribit Scor dist. xv. q. ij. lib. iij. scz pafia / politica. Politica e duplex...

Audire deum vide infra in dictione / Uide redeum.

Auerrere Auerti a deo (vt scribit Mgr dist. v. lib. ij.) est odio habere vl inuidere. Conuerti ad deum / est ei charitate adherere...

Ratio / rebellio ptra deum: qd sicut in diabolo. ex quo videtur se no posse coscq qd ambiebat. Et auerrere a deo...

Auersio pte loquedo (vt ait Bonau. dist. xij. q. ij. lib. ij.) importat dei conempnu. et pceptu dei iram meret...

Auersio post Scoru di. xxxvij. li. ij. a fine vltio: qd est bonu incomutabile / pte duplr intelligi. formalit / virtualit. Formalit qm in auertedo bz vltimu fine...

Auersio seu principatus est duplex: vt scribit Scor dist. xv. q. ij. lib. iij. scz pafia / politica. Politica e duplex...

ria penes viros sine virtutibus... De littera A... q. xvij. q. lib. vbi scribit q. auersio a fine...

fluere facie a peccatis est ea ad pena non... rcfuare. Un ps. xxxj. Bti qru remisse...

Augmentatio Et q. de augmenta... tione ad phisicos et phos spectat picipue tractare...

Augmentatio q. e. crescitua subdiuidit. vt scribit... Bab. vbi. s. in discreta siue numerosa...

rudine augmētā. Et lat. vide apd Bab. S. q. ad... cūda pte par: q. ex diuina ordiatioe...

Auguro fm Alexā. pre. q. q. xxxij. mēb. vj. q. q. sumit stricte: sic sonat in malū...

Aureola fm Pet. de pal. dist. xij. li. iij. est gaudū qddā de opib. a se factis: q. hnt rōne victorie excellētis. Un p. q. differt ab aurea...

ideo christus Maria habet aureolā: et alia tñ cā eis debita q. nobis. nō autē Abel habuit v. debet...

De aureola martyrii (vt idē scribit Pet. de pal. p. cōsuet. iij. dist. xij. lib. iij.) ad hanc tñā requirunt. Pena/ causa/ et voluntas. Nā cōditio vel dispositio...

Auris dei (vt scribit Aug. i. r. p. l.) nō mēbrū corporeū: s. potētia esse q. exaudit atq. ita q. bus/ q. noiat mēbris q. q. i nobis visibilia...

quia nō se sed ebim et cecliam defendēdo mortificat: vnde moztē nō fugiūt. Nec oia Pet. de pal. vbi. Et in sequētib. dicit de fructib. Un aurea ē gaudū...

Aureola (vt scribit Richar. di. xij. ar. v. q. v. li. iij. sen. p. p. d. r. ar. dupl. vt fm id qd est vt sub rōne q. militi dāta pncipe. Pri mo mō est in ebio pfectissime triplex...

Aures pie que re turpi et obsecna offendunt: ce claudunt: sed re iusta bona et digna recreant: et aper tuncur: vel aures pie sunt: que nō offendunt aliquo qd videt ledere. Sic deus est factus mortalis/ femi ne filius: crucifixus: mortuus: sepultus: quāuis auz res (vt scribit Bab. dist. i. q. ij. lib. iij.) multoz infide liū iudeoz et gentiliū offendit hoc dicit: nō ob omni nus tamē vera sunt/ et ab omnib. fidelibus cōceden da/ nec aures pias intelligentes/ et discretas siue pru dentes offendūt: sed indoctas et rudes. Sic fm vna opimonia/ que dicit q. deus possit assumere quācū q. naturā tam ratiōnālē q. iratiōnālē/ et etiā insensiti uā cōcederet illas tanq. possibile: deus est lapis: de us est asinus: deus est bō dānatus: deus est diabolus/ nec

essent offensivę piar; autu; bñ eas intelligendo. Si- cur z ille. De qd est bñ crucifixus/mõru/ scus/bñis. que pcedede sunt p cõicatione idiomati. Adducit et Sab. alia opione opposita: qvult q incõgruū sit deũ irrationalẽ creaturã assumere: z nõ gratificabilẽ. vi/ de lari. Sab. vtrãq; opinionẽ recitante.

Blymus dñ ab a qd'ẽ sine: z yma qd'ẽ fer- mẽru: qñ sine fermẽro. Un pãis dñ aym qñ in ipõ pane non ponit fermẽru. Inue- nit autẽ aym in sacra sc̃ptura multis modis. vt no- tat Stephan' bñulefer dist. fj. q. xj. li. iij. Primo nõ cum lactuca. Eto. xij. Et edent carnes nocte illa affas igni: z aymos panes cū lacruis agrestib; .i. cū peni- tentia. Secõdõ mõ inuenit cū polenta: z ita capitur cū polenta p quodã grano rotũdo. Josue. v. Lomederit de fructib; terre: z aymos panes cū polenta. Et i hoc notat q debem' sumere sacramẽtu eucharistie cū po- lenta. i. cū multitudine bonoz opoz. Tertio mõ in- uenit aymos cū oleo. Luc. viij. Offeret panes sine fermẽro sp̃erfos oleo: z lagana ayma vncta oleo. Et in hoc notat q debem' sumere sacramẽtu eucharis- tie cū oleo. i. cum caritate. Quarto mõ inuenit aymos cū cinere. Exo. xij. Loxerit farina: z fecerit sub; cineritios panes aymos. Et in hoc notat q debem' sumere sacramẽtu eucharistie sanctissimũ cū morta- litate future cõsiderata mestitudine: z etiã cū medi- tatione mortis cõstiti. Quinto inuenit aymos cū carne. Judic. vi. Ip̃e apposuit corã angelo aymos panes z carnes. Et bñit' autẽ cõfecit in pane aymos z nõ fermẽ- tato. z q alit faceret licz psecraret. tñ peccaret: qz non pformaret se ecclie romane. di. xij. q. xij.

De littera B

Baptizare grece/larine est lauare. Et baptismata apud iu- deos dicebant lotões corporz z vasoz. Nic- Mar. viij. Judei nisi baptizent non come- dũt: sequit. baptismata calicũ z vicoz. vbi per ba- ptismata intelligunt lotiones. Et baptismus dicit a βαπτίζω: qd est immergo. Baptizare. i. lauare. Un- Judic. xij. Descendebat i vallẽ berbulie: z baptizabat se. Ab eo autẽ qd est lauare orit lauacru z lotio. Laua- crũ est aqua depucata ad lauãdũ. sicut balneũ est aq̃ depucata ad balneandũ humano artificio. Lotio nõ est vasa vel effec' aq̃. Bonauẽ. dist. iij. q. f. lib. iij. Baptism' igit' (vt idẽ ait) accipit p lauacro. vt Lãri/ coz. iij. Dẽtes cui sicut greges consaz. q ascẽderunt de lauacro. Glo. loti in baptismo. Et Aplo Titũ. iij. Per lauacru regeneratiõis z renouatiõis. Si r' ab- lutio p baptismõ. Jo. xij. Qui lot' ẽ nõ idiget zẽ. Lo- tus. i. baptizat'. Lũ ergo nomẽ baptismi/ equaleat lauacro z etiã lotioni: dixerũt aliq̃ q baptism' fin q est nomẽ sacramẽti: idẽ est qd lauacru. Alij q est idẽz qd tinctio. Primẽ opinio videt fuisse mg̃ Hugo. sed secunde Magister sententiã. dist. f. Vide de hoc larius sc̃m Bonauen. vbi.

Baptizari z agere penitẽtiã vt sc̃ptis reliquit Jaco. de valẽtia sup- ps. qnã gessimũ: nil aliõ est nisi effici mẽbrũ cõstiti: z eius sanguine aspergit: ei' passionẽ participare.

Baptismus zẽ. Sũc autẽ nouẽ bapti- smi fm Damascẽ. vt z no- tat post cū Bñulefer di. iij. q. ix. li. iij. Prim' bap- tismus ẽ diluũj empe Noc. Scõs ẽ maris rubri. Un- aplo. i. Lox. x. Dẽs baptizari sũc in nube zẽ. Tercio est baptism' iustratiõis: q fiebat ex aq̃ z cinerib; vitu- le rufẽ cõbustẽ: z signabat passionẽ cõn. Quartus ba-

ptismus Joãnis. de q paulo post dicit. Quin' ẽ bap- ptismus cõn passiuẽ: qñ scz fuit baptizãt' a Joanne. Sext' est baptismus pniẽ: qui est purgatiõis a cul- pa z nõ a pena. Et fm aliq̃s notat baptism' flumio. Septus est baptism' flumio: q fuit institut' a cõto: z purgat a culpa z a pena. de quo lari' infra videbit. Octau' est baptism' linguã ignis: quẽ receperũt in die p̃ccõctões. z iste purgat a culpa z pena: z etiãz a sequela penẽ. Non' est baptismus sanguis. z iste est p̃ccõctõis: quia facit boies euolare ad celos. d̃ quo infra. Vide de hoc Sab. q. ij. dist. iij. li. iij.

Baptismus Joãnis dñ ideo: qz p̃mus pmulga- tor fuit baptismatis: z solus mĩster huius baptismi. Erat em̃ (vt scribit sc̃m Bonauẽ. dist. ij. lib. iij.) p̃t- puus administrator: ideo baptismus Joãnis diceba- tur. Nõ em̃ discipuli Joãnis/ sed solus ip̃e baptiza- uit: qui z solo rpe Joãnis durauit. Dñ z baptism' Jo- annis: qz Joãnes fuit auctor totius qd agebat p suũ baptismũ. nam totũ qd ibi fiebat Joãnes opabatur. Fuit em̃ ibi tñ lotio exierioz corpori: quã totã Joan- nes opabatur: nõ autẽ lotio interior: aic: quã deus so- lus opatur. Nã per baptismũ Joãnis non p̃ferebat gratia ex ope opato: nec ex p̃sequenti remissio peccõz. Un- Marth. j. Ego baptizo vos in aqua: ille baptiza- bit vos spũ sancto. Simile habet Luc. iij. z Joan. j. z Actũ. j. z alio. Ad hoc est Mg̃ z Augu. Hugo: Damascẽ. z aliq̃. Et quod dñ. Fuit Joãnes in deserto baptizans z p̃dicãs baptismũ pniẽ in remissionẽ pec- catõz: nõ est intelligẽdũ q Joãnis baptism' pniãz z remissionẽ peccõz p̃ulerit: s; q baptismũ in aq̃ tñ dedit. z baptismũ pniẽ in remissionẽ peccõz p̃dicabat. Et dñ baptism' Joãnis baptism' pniẽ: qz baptizan/ dococuit pniãz: vt qz baptizatis iposuit dignos fru- ctus pniẽ: fm Tho. S; nõ p̃t dici baptism' remissio- nis peccõz. qz hunc nõ dabat. nec decuit: cū nõ sit op' bois/ s; dei. Hinc Glo. Mar. j. Pniẽ baptismũ des- dit: baptismata remissionẽ peccõz tñ p̃dicauit/ nõ des- dit. Et q p̃z q baptism' Joãnis nõ fuit factm p̃prie dictũ. nõ ei fuit signũ efficax gr̃e. sed quociẽs a sc̃tis dñ factm/ factm caput large p̃ signo sacre rei. Hinc Hugo li. ij. p̃e. vj. c. vj. Solũ factm fuit ibi i bap- tismate Joãnis: s; nõ remissio peccõz. Dicit z q̃ro bap- ptismus Joãnis: qz nõ dabat in forma in q instituit christ'. vt scribit Sab. dist. ij. q. ij. ar. j. li. iij. Bap- tizabat autẽ Joãnes in forma futuri. vt tenet Mg̃: et post eũ Alex. Petr' de palu. z Tho. Fuit autẽ hec for- ma baptismi Joãnis. Ego baptizo te in nomine ven- turi. z exponit Alex. i. in fide ṽcturi. Fuit z alia opi- nio quã tangit Durand': qui tenet q Joãnes nõ ba- ptizauit sub aliqua forma verboz. z q scriptura ni- hil exp̃sse dẽrminat/ pbabilẽ dici potest q nõ vcz- bat aliqua forma verboz. Ultraq; opinio (vt inquit Sab.) potest pbabiliter teneri. z vtrãq; tãgẽ Scor' q. ij. dist. ij. lib. iij. Uex vt dicit Scor'. Si Joãnes baptizasset in forma baptismi christi quã poterat sci- re a discipulis cõn/ vel alijs audientib; eos baptiza- re: ille baptismus nõ fuisset dicẽdus Joãnis/ sicut nec Petri nec Pauli/ sed baptism' christi. Est autẽ opinio Mg̃: quã ñitur saluare Alexã. q baptiza- ti baptismate Joãnis si nõ habebãt fidẽm trinitatẽ: illi erant baptizãdi baptismate christi. Qui nõ sp̃em in baptismõ Joãnis nõ fixerũt/ z fidẽ trinitatis ha- buerunt: nõ sunt baptizati denuo baptismõ cõn/ sed per impositões manũ apostolor; receperũt sp̃itũ sanctũ in robur. Aliet sentiũt z tenet s. Tho. z san. Bonauẽ. Scor' Petr' d pol. z pleriq; aliq̃. z cõter om̃es: q baptizati baptismate Joãnis itez baptizã-

di erant baptismõ christi. Nec sufficit Joãnis bap- ptismus ad salutẽ qz nõ cõculat gratiã/ sed erat em̃ p̃p- paratio ad baptismũ christi: etiam q̃rumcunq; baptizati habebãt fidẽ trinitatis/ nec sp̃em ponerent in cõfessõem referẽtẽ ad baptismũ christi. Et cõ bap- ptism' Joãnis: vt scribit Richar. dist. ij. ar. q. q. iij. li. iij.) est qdã p̃paratio ad baptismũ christi sicut ad medicinã sanãtũ: nõ sic accepta p̃paratiõẽ/ m̃biloz min' est infu mo necessaria medicina. sic illis qui ba- ptismũ Joãnis susceperãt/ necessaria erat baptismi cõn susceptio. Un- Bñulef. dist. ij. q. vj. li. iij. dñ qz er- rante mg̃ qui dñ q baptizati a Joãne q habebãt trini- tatis fidẽ nõ erãt rebaptizãdi baptismõ cõn: s; suf- ficebat manũ impositio p aplos cõn. z in b nõ res- net Mg̃. Un- Aug. Baptizauit Judas/ z rebaptiza- tũ nõ est. baptizauit Joãnes/ z rebaptizati est. Jẽ le- git Accu. xij. q Paul' rebaptizauit baptizatos ba-

Baptizari iterũ/ et iterato (ptismo Joãnis. baptismõ baptizati differit: vt no. Sab. di. ij. q. ij. ar. i. li. iij. Nã itez baptizat' q post p̃mã ablutõz/ scõs ablut' sicut prima ablutio fuerit vtrũ baptismũ/ sive nõ: s; tñ exierioz ablutio. S; iterato baptismõ bap- tizat' q post vtrũ baptismũ receperũt/ scõs baptizat'. Et q sequit q licz baptizati baptismõ cõn post baptismũ Joãnis itez baptizabant: nõ tñ iterato baptismõ: qz baptismũ nõ iterabãt. qz p̃m' baptism' scz Joãnis nõ fuit verũ baptismũ/ s; p̃paratio ad vtrũ baptismũ. Nãc dñam tãgẽ Mg̃ i fine. di. ij. li. iij. cū dñ. Ba- ptizati sũt in nomine cõn: nec in his iterati ẽ baptismũ: sed nouatũ loquit' dñ his q post baptismũ Joãnis re- ceperũt baptismũ sũt baptismõ cõn. Vniuersalĩt itaq; oēs baptizati baptismate Joãnis/ post sufficere bap- ptismatis cõn pmulgarẽz erãt itez cõn baptismõ/ te baptizãdi. Et dñ vniuersalĩt/ p̃t cõn q legi nõ est subiect' / sed q ẽ sup oẽm legẽ. Probat s Sab. vbi. s. z concordat Paul' dñf/ Rich. zẽ. Loptose Sab. iẽ tra- erat. fuit ar baptism' Joãnis vt scribit Sab. vbi s. ar. ij. dub. j. Tũ ad p̃figurãdũ baptismũ cõn p̃ qd z factm large dicit p̃e: q facti rei scz baptismi cõn signũ. Tũ ad p̃parandũ p̃lm ad cõn baptismũ. Tũ tertio ad manifestãdũ cõn/ z facti baptismi marce- riã p̃scrãdã. vide lari' san. Bõauẽ. Addit Alex. q̃r/ tã rõnẽ: vt scz iudicã reuocarent' a circũcisõẽ. z sic pos- set dici baptism' Joãnis finis veterẽ testamẽti. fm il- lud Marth. xj. Lex z p̃p̃e vsq; ad Joãne. Pla de ba- ptismate videre porcs apd Alex. Petrũ. palude: z Tho. z alios: q quidẽ baptism' Joãnis fuit p̃paratõ totũ baptismatis cõn: q nõ fuit factalis/ nec habuit virtẽ peccõz factalĩt dẽclerã. vt z innuit Berson p̃e j. lect. ij. super Marcum.

Baptismus sacramentalis vt cõn sic d̃scribit' est lotio homis viatoris nõ differentis factã in aq̃ ele- mẽtari/ fluida ab alio: s; formã debitã cũ intẽtione debita p̃fere. Et p̃t addi/ ex institutione diuina efficax/ est fẽs ablutõz aic a peccõ. Nec differentio collecta est ex differentib; Scoti/ Dcã z Petri aliacẽs: q inf se satis p̃cordãt. Hugo sic diffinit. Baptismus est aq̃ abluendis criminib; s;ificata p̃ vtrũ dei. Vnde a varijs describit. Aliet em̃ describit Aug. aliẽ san. Dio- ny. aliẽ Damascẽ. aliẽ Hugo. aliẽ Mg̃. Aliet dico q̃rũ ad vba/ nõ q̃rũ ad sniam. Quas descripiões col- ligit Alexan. p̃e. iij. q. xj. z post eũ san. Tho. q. j. dis. i. li. iij. Descripiõẽ p̃mo posita q̃ causalis ẽ/ s; iudicã- cas qd dicitur baptismi/ subiectũ: materia: forma: sus- ceptiõẽ: p̃ferentẽ z finẽ sãz bñ z diffuile dẽclarat' a bñ. ñ dist. iij. q. yma. ar. j. li. iij. Et dẽclarat' hec diffi- nitio fm̃. Dñ p̃mo lotio vt ablutio qd ponit p̃ gr̃e:

z indicat qd dicitur baptismi co mō q bz qd dicitur. Et em̃ baptism' lotio cū cūstãtionata debet' forma z intẽ- tẽ: dẽ: vt aggregatiõẽ ex lotiõẽ aq̃ z vbi z intẽtione bap- ptizatiõẽ: z si q̃ alia requirũt ad baptismũ. De q̃ vide Sco. q. j. di. ij. li. iij. Et lotio nõ accipit h̃ stricte pug- includit amorõz fordũ a corpẽ p̃ tractũ aq̃: s; caput gñãt p om̃i p̃actu corpis ab aq̃ fluida: sive ille tra- ctus fiat p aip̃tionẽ/ sive p imerstonẽ/ sive p sup̃fusiõ- nẽ. Et vt di. iij. q. ij. dub. iij. dñ Sab. Lotio i diffini- tiõẽ baptismi dñ gñãt oẽz p̃actu aq̃ fluidẽ: q̃ hũme- erat nudũ corp' vt er' partẽ. Et dñ: ablutio in aq̃/ nõ aq̃: qz baptism' nõ est aq̃ q̃ r̃ca pmanẽs/ sed lotio in aq̃: q̃ est opatio trãstis. Dia em̃ facti a p̃er factm cõn- charistie p̃stũ: i qdã opatiõẽ trãstis. q̃ cessante des- tinat' factm. Dñ: boio viatoris: ad excludẽdũ s; Bẽr- so. p̃e. ij. de sacro baptismũ aq̃elos vt demonẽz z vru- ta. Per qd (vt ait Sab.) tãgẽt subiectũ r̃. capiens bap- ptismũ. nõ ei nisi viatorib; instituta se facti: nec alijs nisi viatorib; mĩstrari p̃nt. Dis autẽ hõ q̃ lauãt sc̃- tãgẽ p̃t fm se totũ vt gr̃ẽ p̃ncipalẽ vt m̃n' p̃ncipalẽ: est ap̃tũ subiectũ baptismat'. Dñ: nõ differentis/ ad dñom adlutõz: q̃ debet v. ñre cõ dñõrẽ z displicẽ- nis dñõrẽ ṽcteri. Nolẽs itaq; baptizari nec factm: nec r̃ facti suscipit: vt infra lari' dicit. Dñ: facti in aq̃ ele- mẽtari fluida: vbi ñrat' facti baptismat': z vbi m̃re- ria nõ accipit p̃e palea p̃e cõpositũ/ sic nec forma ibi: qz in factis nõ est assignare nec materiã nec formã. Factm em̃ nõ ẽ cõpositũ subale p se vniũ: sed vt opatio qdã circũstãtionata vbi z intẽtione zẽ. Vtrã aggregatiõẽ ex his: z h̃ q̃ ad sex facta. Vcl sp̃es accidẽ- talis pmanẽs: vt in sacro eucharistie. S; b accipit' materia metaphisicã/ s; forma. Sic oia sensibilia ẽ factis: res/ opatio z vba: pura in baptismõ aq̃/ lotio vba dicunt' materia: z ip̃a factio forma. Sic ar nõ cõit- loquunt' doctores d̃ materiã forma factoz/ sed cõit- ter accipiũt doctores materiã z formã in sacramẽtis noui testamẽti p̃ re aliq̃ sensũ ilĩ vt corpali: quã Aug- gust. z Hugo nominãt elementũz verba: sine quib; elementũ nõ est sacramẽtu: factẽ in alijs ab eucharis- tia. Un- Hugo. Bccedat v r̃bũ ad elementũ z fit sa- cramentũ. Elementũ autẽ quia magis materiale sive corpale dicit' materia: z verba q̃a magis sp̃alia dicit' tur forma. Vtrũq; in re sensibili etiã duo frequẽtẽr sunt. operatio trãstis: z res in qua fit opatio. P̃er/ manens: vt aqua/ oleũ/ chrisma zẽ. Operatio: vt lotio/ vnctio dicit' materia p̃mqua. aq̃/ oleũ/ chrisma zẽ. materia remota. Ratio partz: quia in reb; illis vt pmanẽs sunt nõ est sacramẽtu/ sed in opatiõẽ acci- edentẽ: ideo baptism' nõ dicit' aqua/ sed lotio in aq̃. Vtrãq; ergo materiã tãgẽt diffinitio baptismi: p̃mũ quã cũ dicit' baptism' est lotio. Remorã cũ addit' in aqua. Et de ista materia remota hic videndũ est. Di- citur itaq; in diffinitioẽ baptismi: aqua elementaris. z per hoc excludit' om̃is humor q̃ sp̃ecie differt ab aq̃ elementari. Un- in aq̃ s artificialib; distillatis nõ po- test fieri baptism' / nec in quocũq; humore mixto: vt vno/ sanguĩe/ flegmate/ spuro vt sal ua/ vna: quẽ specie differt ab aqua elementari. Si nõ non inurat' species: p̃t in ea baptizari. Un- Paul' cor̃ctus di/ sc̃tissim' dist. j. lib. iij. dñ. Et quociq; genere lart/ eis hũc salutarẽ fieri posse a sp̃s: m̃õ ne specie lart/ cis i nibũ inrerat. i. aq̃e specie maneat. Un- iudẽ Sab. vbi. S; dubiũ foret d̃ hũõrẽ vtrũ sic aq̃ elemẽ- taris vt nõ: vt de certis/ brodio/ ure carmum/ mul- so sicut medone z aqua formata: z similibus: non de- ber in eis aliquis baptizari: quia dubium est an lotio in talibus sic baptismus. Si enim differunt specie

ab aq elemēatō nō ē bapēsmo. Si nō differe specie: est bapēsmo. Un si qō in aliq̄ boz bapēzā:caurō fo...

permittere nō peccat: sed siue sic siue sic se bapēzā:ve. dicit Durand⁹ di. iij. q. j. li. iij. qz in forma sua sunt...

vep sacm cōfert: qdō addat vel subtrahat a bapēzā. zante. Alias em̄ greci z heretici nō pnt bapēzāre. Et...

fides/vnū bapēsmo Sab. dubio. ij. vbi s. Nec ppo sicut in debet omitti/ve idē dicit dub. iij. Nisi ex idio...

De institutione bapēzā

Bonaue. di. iij. parte. ij. q. j. lib. iij. z dñm Cardinalē q. ij. ar. iij. li. iij. Richar. Scorū z c. pater qz a chō...

Bab. di. iij. ar. iij. dub. vltio. li. iij. q. sacrm principale legis euagelice p qd. s. in ras in eu obseruatiā debuit esse noua z ppiū ipsi legis debuit z esse euadēs in si/ gnificatione: qz ista est lex veritatis euacuās vmbra z debuit esse copiosus in gte collatione: qz bec lex gra tie Jo. j. Baria z veritas p Iesus chm facta est. De bue etiā esse facile: qz iugū chm suauē z onus leue Mac. xj. Debut esse cōmune: qz lex noua cōmunis erat omī pplō z toti mūdo z omī sexui z etati. Dim boz vna est ratio: qz sacramēta legis debet cōgruere legi/ magis illud p qd qd cōadiuuat pplō legis. Hec autē quinqz inueniunt in hoc vnicō baptisimū sacro scz ablutōis i aqua cū vbiis. Hoc em euident signi/ ficat mūdationē anie/ q est effect⁹ ei⁹ pncipalis: dat gratiā copiose. Et facile: qz sine piculo z cōmune oī sexui z etati z idco rōnabilē de nouo instituta. Ita post Scorū scribit Gabriel vbi sup.

De effectu baptisimi Capiē do effe ctū large: vt scribit Peer⁹ de altaco. q. iij. ar. j. li. j. et plex est effect⁹ baptisimi. scz carcerē impissio/ gte infu sio/ culpe z pene remissio. Cui stipulat scruō Bona uen. di. iij. ar. j. q. iij. li. iij. Prima res baptisimi est ca rcer. Secūda infusio gte. Tercia ē restitutio inno centie. Quarta loqndo effect⁹ baptisimi (vt scribit Ga briel. di. iij. ar. j. q. iij. li. iij. In suscipere eū nō in cō gne est vniuersalis remissio culpe/ id qd rōne natura li z efficaci pbari nō porest: s; fide creditū est z aucto ritate scripture pbatū. Uñ Marci. vlti. Qui credit⁹ derit z baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. Solus autē credēs actu vel habitu fide ppiā aut aliena digne baptisimū suscipit: qz oīs digne suscipiēs salu⁹ erit vtiqz p bap tismū: qz pccō soluit z p psequa inuēit in regnū ce/ lozū. Nihil autē inerat in id aliqd inquinatū Apoc. xxi. Et dicit vniuersalis remissio/ q nullā culpā exclu dit/ nec originalē/ ad cui⁹ remissionē pncipalit⁹ ordi natus est baptisim⁹/ nec actualē mortale: qz culpa nō remittit nisi p gratiā. S; oīs culpa mortāl stue actu alio siue originalis fm institutus dei ordinē repuge gratie: q vna nō pōt remitti manente alia. Et bap tism⁹ nō em tollit mortalia: sed etiā venialia cōmissa Nā baptisim⁹ in spūscō sufficit ad solutē. Uñ mori ens innocētia baptisimali euolat/ z p psequa impedi mēta adipsē scēdē salu⁹ tollit. Impedit autē pccm veni ale in gressu: regnū: dicit collit p baptisimū nō tanqz re pignōs qz sed tanqz repugnōs glie. Ratio autē hu ius nō est nisi diuina liberalitas/ q cōco huc sacro vo luit cōferre efficaciam. Ponit autē Alex. pare. iij. q. xx ar. ij. hui⁹ plures pgruēcias. Et post eū scruō Bona. di. iij. q. j. post eos recitat Bas. di. iij. q. j. ar. ij. li. iij. quē vide copiose ibi. Porissima em causa est su pererogatio cōmū in hūana redēptōe. Lbis em sacri/ faciēdo p hoīe dānato: multū superogauit in sacrisa ciendo: qz incōparabilē maius fuit pccū redempti onis qz delictū. vide latius Gabr. Et dicit non indi gne: qz in fide accedētibz baptisimus nō habet hunc effectū. Accedit autē nō indigne/ q nō accedit fide/ ne q actu peccat pccō actu nō. Nō em capie mēs huma na (vt dicit Alexan.) qz deus remittit aliqd pccm ei/ q est in actuali volūtatē peccādi. in talibz em baptisim⁹ nō habet effectū: nec dimittit pccm volētē cōtinuare pccm: vt si vnū mortale placet/ nullū pccm dimittit: qz gratia penitus excludit. Hec est snia scī Thome. q. v. di. iij. li. iij. ar. j. in solutiōe. iij. rōnis. Ad verita tē autē baptisimi paruuloz sufficit aqua/ forma/ z in/ tentio ministrat: et fides ecclie. Baptisimus pccōa ri te susceptus remittit oīm penam eternā originali et

actuali debitā: z epalē p actuali pccō vt colli sacrisa cōtia. Ratio est diuina volūtas z ordinatio: q voluit hęc p baptisimū tolli. Probat lat⁹ Tho. z Bab. pclu sioe. ij. vbiis. Et dī notāter/ eternā: p pccōa epalem inflicā p originalē: q scēa est velut natural boim mī seria. s; z mortalitas pccōis vite: esurire z scire. Du rrat igit post baptisimū sicut antecēdit per bap tismū. De q vide dnm Cardinalē camera. q. iij. ar. ij. li. iij. Uñ Aug. in d baptisimo paruuloz. li. j. Nō hoc pstat adulro in baptisimo: nisi forte miraclo dei: vt lex peccati repugnā legi mētis penit⁹ exringuat: vt manifestū est. qd ita voluit dñs. Et hui⁹ san. Boy nauētu. ponit octo pgruēcias. Valēt em pene ille ad bñlitas/ pccōū/ ad timōis diuinoy iudicioy incul sionē/ ad suppsi⁹ cognitōz/ ad pccō fugā/ ad boni stiy mulacionē/ ad sturū exercitādoz. in signū adoptioy nis: vt nemo accipiat baptisimū in pmiū retribue: ois. Hoc ignorauerūt pbi: vt vult Jaco. de valentia scribēs in q. finali. post cōmētia sup Lārica. Vide z de b Dgfm di. iij. li. iij. Ut fideli (in dē ipē) sit cerō cādī materia z vincēdi occasio: q nō vinceret si nō pu gnaret. Et dī/ z epalem p actuali zc. qz licz baptisim⁹ tollat epalem penā p originali oibz inflicā: remittit em oīm penā satisfactōis p pccōis actualibz cōmissis Uñ adult⁹ nō tenet ad aliquale exteriorē satisfactō nē. Duleis firmat auctoritatibz Bab. quē videro. z cōcordat Paludēs di. iij. q. j. li. iij. Et qzuis formitē peccati in rite baptizato nō penit⁹ exringuat ipm: em minuit z remittit. Nā rebellio aduersus spm manet. Uñ apls Romanoy. vt. Urdeo aliā legē in mēbris meis repugnantē legi zc. Et Augu. in de baptisimo paruuloz. z habet de pccōa. dist. iij. Nō ex equo. In baptisimo qzuis fiat plena remissio peccatoz: nondū em plena est nouitas/ muratio pccōa: qz adhuc rema net corruptio: nō solus in corpe/ sed etiā in ania: q est homo interior. In quo si pccōa nō est nouitas/ nō diceret apls q de die in diē renouet zc. Et fm Scorū cū fomes dī diminui nō qzū ad eius essentia/ s; qz eum ad effectū quē psequit causare in ania. s. pccm: z qz eum ad illū minuit per grām. qz cū gfa augetur: fomes minorē bz efficaciam inclinādī ad pccm. puta vt cū a fortiore inclinaciōe gte ad meritū zc.

Per baptisimū insup rite suscipiētibz gfa gra tificaciō: si nō inest de nouo infūdī: si pfit augmē tatur. Et dī rite: ad excludendū indigne z fide accē dentē. Per rite suscipiētibz intelligit dñs Cardinalis Camera. q. iij. ar. ij. illū qui nō ponit se obicē. s. qui penitet de pccō. pbat hoc Bab. Nā rite suscipiēs rez generat in adoptōez filioz dei: z reddit dignus vita eterna. Remittit etiā oīm culpa z pena: vt dicitū ē. sed nihil boz fieri pōt sine gfa fm legē dei ordinatā. Et Dgfm di. iij. c. vj. z. vj. q colligit qd efficiat bap tism⁹ in iam iustificaciō p cōrrectionē anteqz bap tism⁹ pceptū. vide cū zc. Infundit z talibz suscipiētibz rite charitatē vite. Omibz em talibz infundit gfa. ergo z charitas: qz idē sunt. Itē p baptisimū bap tizat⁹ cōstituit in sorte filioz regni. S; sola chari tas diuidit inē filios regni z carceris: vt vult Aug. sup cano. Joannis. Itē baptizat⁹ si mouit in eo stacu saluat: s; sine charitate nullū saluat. s. Lox. xij. Si lingua boiz loquat z āgeloz/ charitatē nō habuerō factus sum sicut es sonās/ aut cimbaliū tinnitō zc. qz in baptisimāte charitas infundit. vt vult z scribit Ga briel. pclusiōe. v. vbiis. Vide z alia in sequētibz pclusioy nibz. Baria item cū sturū theologicis infusam in baptisimāte pcomitat⁹ intellectu/ illuminatio/ affect⁹: fecūdatio z incorporatio baptizati cōmū z ecclie. Per

baptisimū em vt Bab. scribit pccō. ix. quis qz ascribit familie cōmū. q ascriptio ē incorporatio ad min⁹ nūero: cū nō merito si impediret fictio. Silt charitas secun/ dar: qz dat aie potētā meritorie opandū. Opari nō meritorie est parere fructuz vite. Hinc glo. Ps. xij Per baptisimū ania ariditate pccōis sterilitē fecūdat. Et Dionys⁹ z Damas. illuminationē attribuūt bap tismo. Uñ z baptisim⁹ sacrm fidei dī. qz fides in ba ptismo infusa lumē est quo aprat ad videndum cre/ denda. qui qdem baptisim⁹ (vt ait z pbat Bab. pccō/ ne. iij. dist. iij. q. j. li. iij.) apit ianūā regni celestis. Et licz bec pōra apit pncipalit⁹ a deo meritorie a passio one cōmū: sic instrumentalit⁹ z dispositiue a gfa bap tismali. Et per b differit baptisim⁹ a circūcisione: qz baptisim⁹ apit ianūā regni celestis: nō autē circūcisio. Plura ibi Bab. Effec⁹ itaqz baptisimi sūt pccō: vt vi sum est z vidēdū remitto ad alios. Sed pncipus est gfa anie suscipiētibz infusa: z ceteri effect⁹ gram cōte quētes hūces. s. z fomus remissio. Ad effectū illum baptisim⁹ pcurrit plures cause. scz pncipal⁹ effectiua gte: q est deus. Meritoria: q est passio cōmū: vñ sacra trahit efficaciam. Et dispositiua subiecti: z est dispositio suscipiētibz baptisimū. Postea addit pgruēcias siue habitu do aut dispositio mīstri z circūstantiū. Et fm quodlibet boz pvariari gratia in baptisimo collata. Bab. dist. iij. q. ij. ar. j. li. iij.

De fide accedentibus vt sumētibz sacramētū baptisimū. Sūt autē ficti q aliud pndunt foris/ aliud intus habet. Uñ baptizat⁹ dissentiēs cōtrarie simplr nolens baptizari nec sacramētū suscipit: nec rē facit. Probat auctoritate Innocē. iij. in c. maiores. de bap tismo. Qui nunqz pscit/ sed penit⁹ ptradicit: nec rē/ nec characterē suscipit sacramētū. Nā p susceptio nē baptisimāte (vt vult Rich.) intrat hō eccliam nulli tantē: z ascribit exercitū ei⁹. ad hoc autē requirit pscit sus actu vl habitu: si est in statu in quo possit cōsentire. Uñ legit in euāgelio. Nemo ex aqz spū renascit⁹ tur nisi volēs. qd nō de paruul⁹/ s; sciolis z adultis/ z suē volūtatē arbitris intelligēdū est. Et Proverb. iij. dī. Prebe mibi fili cor tuū. Uñ nō vult deus ali⁹ quē inuitū ascribi suē familie. Lat⁹ vide Bab. dist. iij. q. ij. ar. ij. pccō. j. Scz qz dditionalit⁹ suscipit ba ptisimū metu pene/ suscipit sacrm/ licz nō rē: nō inqz simplr violētara/ sed metu pene. qui g vt penā cuāz dicit baptizari pscit/ licz velle magis nō bap tizat⁹ si euadere penas possent: sacrm accipiūt. Itē autē nō recipit sacrm q meru vel pmissiōe induc⁹ pscit/ rē in illā lortōne tanqz in qddā balneū/ nō vt bap tismū/ nec in eā illo mō quo illam inrēdit facere ecclia. Sic nec is q p ludo se baptizari pscit: sic dissenti ens mēte actu positiuo/ nolēs baptizari simplr ce/ dentē fictiōe: erit itez baptizand⁹. Hinc ait Paul⁹ Lore. li. iij. dist. j. fere in fine. Eodez mō affirmat⁹ laicis effectū dissimulaciōe impediri. Qui nō cōsentit vt scribit Bab. se baptizari eo mō quo ecclia bap tizat⁹/ etiā si nō credat bz effectū: se baptizat. sicut de incantaciōe ibi pbat Bab. Qui itaqz dissenti simplr baptizat⁹ nō est. z si postea incipit pscit/ rē ecclie obediē rebaptizand⁹ est. z hoc pmo mō. s; scdo mō fide accedēs volēs tm baptizari: sacrm recipit/ s; nō rem neqz effectū. Per effectū intelligit gfa z psequē tia eā/ z nō character. qz dēiqz recipit sacrm/ recipit etiā characterē. Probat h Sco. q. v. di. iij. li. iij. Si quis igit fide accedēs nō habēs cordis pccōnē: vt rum sacramētū sine gfa vl rē recipit. In paruul⁹ requirit fides aliena nō offerentiū/ sed ecclie. In adul tū requirit fides ppiā: nō vt recipiat sacramētū:

sed vt psequant⁹ gratiā: quē est res sacramēti. Prop⁹ diu ersitatē em causaz cōtingit in equalē gratiā cōfer/ ri nō fieri recipientibz baptisimū. vt pbat Bab. pclu sione. vij. vbiis. Vide z de hoc Peer⁹ de altaco. q. ij. ar. j. lib. iij. qui in quibusdā dicit videt dissentiē. Itē habēs vsum ratiōis dissentiēs actu negatiu⁹: z qm nec habitualit⁹/ nec virtualit⁹ cōsentit: nec bap tismū/ nec ei⁹ rem vllā suscipit. qz opz qz vrens ratiōe dēuotionē aliquā habeat ad sacramētū si debet sibi valere. Aliter videt pccōnē: fm Scorū q. iij. dist. iij. lib. iij. Hinc Aug. ait. Qui ercaute sine te/ nō iustificat te sine te. sic nec ascribit te sine te sine fami lie. Vide lat⁹ z Bab. vbiis. Requirit em qnqz (vt idē vult) intēctio actualis in suscipiēte p accidēs. s. vel ad remouendū phibēs. Uñ si in accedēte ad baptisimū est actu vl habitu intēctio nō recipiēdi baptisimū. Nu iusmodi intēctio qz phibet sacramētū suscipiēte/ nec cessariū est illā intēctiōē expelli per pccōnē: intēctōez in actu volēdi recipere baptisimū ad b vt recipiat sacra mētū. Siltē si pccō nūqz actualit⁹ pscit/ rē/ nec cessat se fore qz tūc actualit⁹ pscit/ rē/ qz sine pscit/ rē/ acrua h pscit/ rē/ pccōnē in habere vsum ratiōis nō suscipit sacramētū. Lat⁹ hō vsum ratiōis si baptizat⁹/ sacra mētū suscipit: nisi pccō imediare actu positiuo dissenti/ rit. vt declarat Innocē. iij. c. maiores. d baptisimo. Et latius declarat Bab. pccō. iij. vbiis. Dī autē ibi actus imediare ante vsum ratiōis pccōnē: intēctōez z illā nō intēctiōē acc⁹ cōtrari⁹. licz etiā illa diu ante puacionē vsum ratiōis cessasset. Uñ gñalit⁹ nūc nō vrens ratiōe/ qz em aliqñ vsum est: iudicat cū nō vrens ratiōe ha bitualit⁹ pscit/ rē/ dissentiēs vl dissentiēs: fm Sco. in. iij. q. dist. iij. fm qz se habuit actualit⁹ in sanitate ante illō impedimētū vsum ratiōis imediare. puta si tūc actu/ aliter pscit/ rē/ iudicat nūc habitualit⁹ cōsentit. si tūc actualit⁹ dissenti/ iudicat nūc habitualit⁹ dissenti ens. Et dī/ actu positiuo: qz si em negatiue dissenti rit/ ita qz ante impedimētū ratiōis nūqz respectu ba ptizatiōis actu positiuū habuerit: tūc aut sp pccōnē fuerit vsum ratiōis. sicut infāce z forni z furiosi a nati uitate. z tūc si baptizat⁹ recipit sacrm z characterē. si hō vsum fuerit ratiōe/ nihil recipit. Qui si fuit in statu illo qz vsum est ratiōe: baptizat⁹ nihil recepit. de/ fecisset em pscit/ rē/ actualit⁹ vl habitualit⁹. Vide z h hoc Peer⁹ de altaco. q. ij. ar. j. lib. iij.

Baptisimus est triplex. scz flammis/ sanguis/ z fluminis. Et si ples sunt baptisimi modi: vt dicitū est: z quos scribit Bab. dist. iij. q. ij. nota. ij. lib. iij. em do ctōres cōtrarie loquunt⁹ de tribz istis. S; ppe loquēdo de baptisimo pccō est sacrm nouē legis/ nō est nisi vn⁹ baptisim⁹ fm specie: qui fit in aqz sub determinata ver boz forma: vt. s. dixim⁹. De quo Apl⁹ ad Ephē. iij. Unus dñs/ vna fides/ vnū baptisima. Letera qz dicit tur baptisim⁹/ dicunt⁹ baptisim⁹ equiuoce z fm quan dā attributionē. sicut vna/ medicina z dieta. Dicit⁹ sana: qz per attributionē cōstituit⁹ ad sanitatē aialis. vna: qz est signū sanitatis/ medicina: qz est causa sa nitatis efficiēs. dieta: qz est cō sanitatis pscruans zc. Baptisimū sanguis dat martyriū (inquit Berson pre ij. in regul⁹ moralibz) z flammis pccōnē de pccōis/ aut satisfactio gratuita. baptisimus fluminis ab obliga tione: si factas affuerit nō excusat. ait Berson.

Baptisimus fluminis vl penitētiē ē pccōnē cor/ dis aut pparatio sufficiens ad gratiē infusionē: p quaz de pgruo meret remissionē peccatoz. Itē baptisim⁹ solus est iterabilis. Et baptizat⁹ b baptisimāte licz re cipiāt effectū baptisimi aque qzū ad remissionē cul pē z infusionē gratiē/ non em regulat⁹ qzūm ad rē

missione penę. Probat hoc Sab. q. ij. ar. ij. p. lo. vij. sufficere. Faciet enim qd in se est deo assistit cōferēdo necessaria ad salutē. habēs em̄ fidē/desideriuz baptizādi/ z cōtentionē in casu impossibilitatis recipiēdi bap/ ptismū: faciet qd in se ē. ergo et assistit dñs in necessa/ riuo. Nec autē sunt grę collaris/ z pctōz remissio. Et baptisim⁹ flammis/ vt scribit Bulefer dist. iij. q. r. li. iij.) sic quęrens quę qd per misericordiam dei sanctificat/ tur a pctis suis: siue fiat in vtero/ siue de Hieremia z Joāne baptista legit: siue extra vterū/ siue virtute pnie. Sz (vt ait Sab.) baptisim⁹ est via ad iustificat/ ionē: z iustificatio efficitur baptisimū. Videt magis cō/ gruu qd scribitur in vtero nō sanctificant p aliqđ gen⁹ baptisim⁹/ sed p miraculū z potētā scilicet spūs: qui suā potētā nō alligauit sacramētis. Et an tales in vtero sanctificati sine baptizandi. dicit Scor⁹ q. sic. q. vj. dist. iij. lib. iij. Et Paludēsis di. vj. q. j. ar. ij. z. iij. Nā qd libet viator q̄reūqz iustificat/ tenet ad baptisimū susceptiōem: nisi de⁹ dispēsaueit. qz hoc est mādarū chri. Vide de b Sab. di. iij. q. ij. ar. iij. dub. j. li. iij. Et dñm Lardinalē. q. ij. li. iij. Tres autē fuerūt in vtero scilicet. car. scz Hieremias/ qz beata/ z Joānes bap/ tista. vt de Paludēsis dist. iij. q. j. lib. iij.

licz hoc non legat expresse: qz ad hoc tenebant nisi eis fuisset dispensatus. Nā erāt in rēpoze q̄ baptisim⁹ flammis erat p̄mulgatus per modū p̄cepti. z nō appa/ rer quare christ⁹ cū eis dispēsaueit/ imo nec illō sup/ illet cōueniēs. qz exēplo christi debuerūt facere quod docerāt. Nec vlla ratio dispēsandū videt cū apostol⁹: vt inquit Sab. Nec vlla vtilitas cōsecuta. Nō enim baptisim⁹ carētes fuissent p hoc deo gratiores/ aut ce/ clisq̄ vtiliores: imo minus grati/ z minus idonei. Itē fuerūt a christo sacerdotēs facti. ergo merito p̄us ha/ buerūt tanuā oīm sacramētōz baptisimū: vt arguit Scorus. Cōformiter respōdet Petr⁹ de palude dist. vj. q. j. ar. ij. z late psequitur Scorus.

De parulis in vtero maris/ dicendū qd par/ uul⁹ in vtero maris nō potest baptizari: licz possit in/ co sanctificari. qz nō pot aqua lauari/ nec p̄tingi: s̄m/ Alexā. Tho. Sec. vide eos. z post hos scribit Sab. q. ij. dub. ij. lib. iij. dist. iij. qui z plura de parul⁹ scri/ bit in vtero lactentibz/ z coz maritibz: q̄ nō debēt scin/ di/ nec occidi vt puer viuus baptizet: p̄ter p̄ceptuz: Nō occides. Un̄ Petr⁹ de palu. di. vj. q. j. ar. j. Ma/ ter viuā nō debz scindi vt puer viu⁹ baptizet. z si ma/ ter est ad mortē dānata/ differat cōsecutio vsqz post partū: ne pereat innocēs cū nocēte. ff. de penis. l. p̄cy/ gnantis. Nec licet matrē sic dānata occidere vt puer viuus extrahat. Et si mortua est/ sepeliri nō debz doz/ nec ferus extrahat. Si vō (vt aliquibz placz) puer ad huc latēs in vtero maris q̄nis maris p̄iuner⁹ aqua coz⁹ eius p̄tingens/ ablueret v̄l aspergeret cū debz/ ra intētionē forma: vt puer baptizaret z saluaret. vt innuit sanct⁹ Tho. reddēs rationē q̄re mat scindi nō debet. si tñ matrē mortua/ p̄sumeret puer ad huc v̄i/ uerē: aperitēda estz matrē/ z puer baptizand⁹: vt dicit Bezan⁹. Et illo sequit (vt de Sab.) si puer corio in/ uolueret/ z in aqua volutus perfunderet: ara q̄ aqua nō tangeret pueri nudū corpus ceteris adhibitis: in/ tētiōe scz z forma: puer nō baptizaret. Quid si aliqđ pars apparet extra vterū: dicit cōcorditer doctores: si apparet pars p̄ncipalis/ vt caput vel pectus: p̄tē it/ illa p̄tē baptizari. Et hoc simplr de Scorus dist. iij. q. ij. ita qd si postqz natus/ nō debet rebaptizari. Nō em̄ est v̄isimile qd in die p̄teritoes baptizati Bezuū. ij. numero. 3000. fuerint toto corpore abluati: sed s̄m/ faciē aqua aspersi/ v̄l q̄rum ad caput p̄fusi. Si autē min⁹ pars p̄ncipalis apparet: puta man⁹ vel pes: q̄z/ uis quidā dicat qd vel illa pars/ v̄l parul⁹ s̄m illam/ partē nō sic capat baptismatis. dicit tñ Scor⁹ qd illa/ pars sic baptizanda: quia in illa p̄tē est tota anima/ l̄/ cet non oīm sensus sicut in capite. Si autē natus/ ad cautelā sub cōditōe: rebaptizand⁹ esset. Saz cō/ sonat Tho. dist. vj. ar. j. L̄ redendū est autē (vt scri/ bit Sab.) qd deus suppl̄: ret id qd impotētia impedi/ ret. talis etiā si mortuus nascit: sepeliēdus est in pos/ liandro b̄ndicto. Q̄ autē parulis in vtero maris nō est. pusum de remedio. dicit Alexā. z san. Thomas vbiō. nō est ex defectu misericordię dei: sed qz nō sunt capaces illius remedij: puta baptismatis ordinari s̄m/ legē cōmunē p̄ra originatē peccatū. Sz hoc non sa/ rificat (vt vult Sab.) q̄nis ecclia nō manifestat ali/ quod remediū. Sed sensum dñi quis cognouit/ aut quis ei⁹ cōsiliarius fuit? Hinc cōsulit Joānes Ber/ son parentibz: quatin⁹ deuotis orationibz/ ac bonis/ operibz parulis suis gratiā impetrare nican. Po/ tens em̄ est domin⁹ in vtero sanctificare quos nouit/ ad natiuitatis orū non peruēuros. licz de hoc certū/ rudinē non habeam⁹. Misere enim aut vult/ z quē vult indurat. Q̄ vō sancti dicunt nullū nisi regēne/

racū saluari posse: loquunt s̄m legē cōm nō p̄iudicā do spēalibz p̄uilegijs/ ac diuis dispēsauiōibz.

De immersione. Cū baptismus sit lortio. Lortio at fieri pot immersione/ supfusione/ z aspersiōe/ q̄cunqz mō aq̄ t̄ḡit coz⁹ baptizādi/ siue totū siue ps cū de/ b̄is itētiōe z forma v̄z baptism⁹ p̄fert: vt vult Ale/ xā. z Tho. Et q̄libet immersio sufficit vna v̄l trina: vt scribit Lardialis camera. Quilibet em̄ sufficit ad necessitatē facti: s̄z immister tenet seruare modū ecclē/ sic in q̄ baptizat. Alioquin grauis peccat. Utraqz im/ mersio: vt scribit Sab. di. iij. q. ij. dub. iij. li. iij.) Una z trina mysticas habet significatiōes/ q̄ tñ nō sunt de necessitate facti. de hoc b. Greg. ad Leandru ep̄m. de cōse. dist. iij. de trina.

De parulis expositis siue inuentis dicit s̄m/ Scor⁹ di. iij. q. vlt. li. iij. Et Roperū Holkor. q. j. li. iij. z habet de p̄se. di. iij. Parulos. z ca. Placuit Q̄ si inueniunt cetera signa q̄ nō est baptizat⁹/ sicut mulierculē solēt cū co ponere sal/ sicut cū depozant ad baptismū: z tūc absqz b̄ctatione est baptizādus parul⁹ absolutus. Si autē nō inueniunt aliqđ signa nec habent vicinaz testimonia q̄ baptizat⁹ est/ bap/ tizand⁹ est/ z tūc si addat cōditio. Si baptizā/ rus es nō te rebaptizo in ca. de baptismō. Itē timēs mortis parul⁹ percū/ nec aqua p̄ter putei v̄l flu/ minis altitudinē habere nō pot. nō p̄nciat cū in pure/ um vel flumē: qz hoc faciēs peccare mortalitē occidē/ doz/ q̄libet tenet magis vitare p̄m mortale in seipō q̄ q̄re salutē p̄m: qz ordinata charitas magis est ad seipm. Imo s̄m Scor. in casu nō esset sic baptizā/ rus sic p̄ce: qz nō ablutio/ s̄z submersio dicitur. In casu possit p̄anus dimitti/ vel peplū si vas ad hauriē dū haberi nō possit/ ex q̄ exp̄meret aq̄ ad baptizā dū

Uide lat⁹ Scorū. q. ij. di. v. li. iij. L̄sonat Palu/ dentis di. vj. q. j. ar. iij. Et Holkor. q. j. q̄re. Et Sab. di. iij. q. ij. ar. iij. dub. iij. Nec est de necessitate bap/ tismi qd baptizās puer: manibz p̄reteret/ sufficit qd ab/ luat immersionē/ v̄l aspersiōe dū tñ idē sit/ qd abluar z q̄ba p̄ferat/ nec sit curē si multē v̄l p̄z aque habeat s̄m Holkor. q. j. quart. de p̄se. di. iij. Nequaqz. Un̄ de cribro tancūdē pot exp̄mi: vt puer aspergat. Sed an infantes infidelū iutis parētibz sine baptizandi

Uide de hoc Scor⁹. q. vlt. di. iij. li. iij. Et Richar. di. vj. ar. iij. q̄re. Durād⁹ z Paludē. q. iij. ar. iij. Dis/ crepat autē doctores inf̄. Uide de hoc p̄mūta apud Sab. dub. v. vbi sup. qd p̄sentit Scor⁹ qd dicit qd p̄n/ cipibz nō solū licet: sed debet auferre parulos a doz/ mmo parentū/ volētū eos educare cōtra cultū dei: dū hoc facere poterūt cū bona cautela/ ne parēs co/ gnoscēs hoc futurū/ occidat parulos suos: p̄uatē aut p̄sonē nō liceret. Uide de hoc Petr⁹ de aliaco. q. ij. ar. j. li. iij. p̄bat Sab. s̄m Scorū. Nā in parulo potestari ordinari. Potestas inferior nō obligat i/ bie/ qd sunt p̄ra supiorē: vt dicit Augu. de v̄bis dñi. bome. vj. z allegat magister di. vlt. li. ij. Si illud iu/ bet potestas qd nō debet facere: in hoc sane cōremne potestare rimendo potestare maiorem. Dicit quoqz Scorus. Eredēt religiose fieri/ si ip̄i parēs parul⁹ lozū cogercnt minis z terroribz ad suscipiendū bap/ tisma/ z ad seruandū post susceptū: quia esto qd ip̄i nō essent veri fideles in anio: tamē minus malū est eis nō posse impune legē suā illicitā seruare q̄ posse eaz libere seruare. Itē filij coz⁹ si bene educarent in ter/ tia z quarta generatione essent vere fideles. Uide la/ rius Gabrielē vbi sup. Richardus aut videt opposi/ tum tenere/ qui dicit qd homines nō licite possunt coz/

gi ad ea/ que nec illis profunt/ neqz ecclēse zē.

Baptisma verū dicit cui nihil deficit requisitū ad esse sacri/ z qd imprimis characterē. Et baptismus a ministro quācūlibet malo s̄m formā ecclēse colla/ tus verus est/ z efficitur cuiuslibet sui effectus/ nisi fu/ erit p̄ maliciā suscipiētis impediens. Nec est senten/ tia omninū doctozū/ Scor⁹ Petri z alioz. Et dicit ri/ te s̄m formā ecclēse p̄ qd intelligit/ qd nihil deficit coz/ que ad substantiā requirunt. hoc est qui sit in debita materia elementari: scz aqua/ ac integra verborū for/ matione qua velit baptizare/ nec malicia ministri impe/ dit sacramētū/ nec eius effectū/ si fiunt que fieri de/ bent/ que modo dicta sunt: p̄bat hoc auctoritate z ra/ tione diffuse Sab. dist. v. q. v̄tica. ar. ij. lib. iij. Et s̄m eundē p̄clusiōē. Sine peccato in necessitate in/ cuitabili baptismus a quolibet sumi potest/ fidei z infideli. Est autē inuitabilis necessitas/ quādo mora baptizādi est in periculo vt nisi statim baptizet perit/ rē/ z nō est qui velit aut possit baptizare nisi (gratia/ exempli) vnus ab isto recipi potest z debet baptism⁹

Si tamē i forma ecclēse baptizare velit/ siue ille sit genilis/ idolatra/ siue hereticus/ aut alias ab ecclē/ sia p̄cisus p̄ctuo vel ad cēpus siue bonus siue ma/ lus. Nec p̄bat a Sab. L̄cordat b̄ris Thomas Duran. Richar. Scorus/ Palu. Petrus de aliaco. Nā baptism⁹ est sacramētū necessitatis: ideo a nul/ lo debet omitti/ dū potest suscipi: sed a p̄ciso potest suscipi verus baptismus: ideo ab eo est suscipiendus in necessitate/ z in tali necessitate cōmunicādo cū p̄/ ciso/ non transgredit p̄ceptū ecclēse: quia plus ligat p̄ceptū supioris q̄ inferioris. Deus aut p̄ceptū bap/ ptismū suscipi/ ecclia p̄hibet cōmunicare cū eo/ quē p̄candit/ ergo magis tenet obedire p̄cepto diu ino q̄ p̄cepto ecclēse. Imo verus obediēdo p̄cepto diu/ uino nō transgredit p̄ceptū ecclēse: quia omnia p̄/ cepta ecclēse intelligenda sunt obligare: in quāru nō obuiant p̄ceptis legis diuine: aut legis nature: etiā si nō sp̄ exprimat in p̄cepto. Nō em̄ intentio ecclēse est (que est spona christi) aliquid p̄rariū sponso p̄cis/ p̄re: ita scribit Sab. vbi sup: qui lat⁹ rē discurtie. Sed extra casu in necessitatis sciēter p̄ctus bap/ tismi a p̄ciso nō excusat a mortali: quia quātū est in se cōtempribilē reddidit sententiā ecclēse/ qd sciēter si/ ne peccato mortali nō potest fieri: vt vult Richard⁹ z post eū Sab. vbi supra p̄clusiōē. iij. Extra tamē necessitatis articulū potest quilibet a suo sacerdote nō p̄ciso p̄ctere baptismū. q̄nis p̄bilitate estimec cum malū esse. In hoc cōcordant omēs doctores/ nō em̄ peccat/ qui a malo debitu perit z accipit: sed sacer/ dos est debitor suis parochianis in sacramētis mi/ nistrandis. Etiā si fuerit sacerdos nocorie malus: pu/ ra fornicator/ lusor/ vel vsurarius public⁹: quia de oc/ culto malo/ cuius vita nō est scandalosa/ nō est dubi/ um quin a tali sine peccato possit recipere sacramē/ ta. Imo debet dicit Scorus dist. v. q. ij. ab eo reci/ pere baptismū. Debet aut a suo sacerdote recipere: quia si ab alio/ cui nō incūbit sacramēta ministrare peccat: vt dicit Scorus. vide laurus Sab. p̄clusiōē/ ne. iij. vbi supra.

Ad veritatem baptismi aliqua dupliciter di/ curur requiri: vt notat Sab. dist. vj. q̄sto. j. lib. iij. Uno modo necessario siue de necessitate sacramē/ ti sine quibus nō esset sacramētū/ neqz baptismus. Secundo modo de congruo: z sic illa requirunt: sine quibus nō seruarentur debita honestas/ aut impedi/ ret aliquis fruce/ z vtilitas sacramēti/ z vtroqz mō

aliqua requirunt ex parte sacramenti in se que respiciunt materiam et formam sacramenti. Aliqua ex parte suscipientibus baptismi. Aliqua ex parte ministrantis sacramenti. De primis duobus dicitur: ex parte vero ministrantis requiritur actio/qua corpus baptizandi contingat ab aqua vel immergendo vel aspergendo: quia actionem dicimus locutionem. Uide Paludensium dist. iiij. q. iij. et ideo dicit Scotus necessarium requiritur virtus motiva in baptizante que potest aliquid illorum modorum actione abluere. Et quia ad substantiam baptismi requiritur forma verborum/necessario est ministrans posse loqui. Et quia locutio est actus naturae rationalis requiritur intentione in eo quod loquitur: sic fit peccata et intelligibilis locutio: necesse est baptizantem habere rationem per quam possit intendere agere ea et proferre que ad baptismum requiruntur. Requiritur autem intentione baptismi: sicut finem Scotus non requirit intentionem actualem/nec sufficientem habituales: sed virtuales. Hoc est quod baptizans quidam habuerit in intentione actualem qua descendat actus baptizandi/et non requiritur intentione ministrantis respectu effectus baptismatis in specie: sed sufficit intendere quod ecclesia intendit in genere.

Quis autem possit baptizare ostendit Sabini dist. vj. ar. ij. questionis. i. lib. iij. cum ait. Omne suppositum naturae intellectuales potest vere baptizare quod sub debitis materiis et formis/et intentione valet baptizandum abluere. Et quo habet quod angeli/demones/animae separatae/et homines viatores/et corporeales possunt baptizare. De diffinitione per Sabini. Quis probabile est quod illam potentiam de sacro non concessit/nisi viatoribus. Et ratio: si angelus baptizaret in assumpto corpore cum de bitis forma et intentione ac aqua elementari supponendum est verum esse baptismum/nec sic baptizatus esset reus baptizandus. De ratione sufficienti constituitur baptismi/et fuit: angelus bonus. Sic angelus Michael prohibuit episcopo dedicare ecclesiam suam in monasterio Bargano: offerens ea se fuisse dedicatam. Si enim malus angelus in corpore assumpto baptizaret et ostenderet quod hoc faceret ex precepto dei: quia oportet angelum malum esse in virtute obedire deo. ratio habendae est per baptismum/nec iterum baptizandus. Sed non esset sine certa revelatione credendum quod malus angelus vere baptizaret: quia odium salutis hominis. Et quod dicitur est de angelis bonis/et similiter dicendum est de animabus et hominibus beatis: quod dicitur est de demonibus/locum habere de animabus et hominibus damnatis: si aliqui damnati essent in anima et corpore. Item nec mutus nec mancus nec visu rarius/nisi carere possunt esse ministrans huius sacramenti baptismi: quia deficit potentia proferendi/laudandi/et intendendi/nec requiritur sermo certus/nec fides/nec baptismus: quia est laicus quod sacerdos potest baptizare/fidelis sive infidelis et hereticus: ut habet Paludensium dist. v. q. ij. ar. i. quia nulli horum deficit aliquid quo non possit ministrare omnia ad verum baptismum necessaria. Sed nec laicus nec minister presumat baptizare: etiam doctus vel sanctus nisi necessitate cogente: ut habet dist. iiij. Mulier. imo extra casum necessitatis nulli licet baptizare/qui non habet ministerium sacerdotale. Si autem alius a sacerdote baptizatus/verus est baptismus: sed baptizans peccat et hoc est casum necessitatis. Probat Sabini et concordat Richardus dist. v. questionis. iij. ar. i. Et dicit Angelus in summa quod non sacerdos sine necessitate baptizans efficit irregularis. Contrarium tenet Paludensium dist. v. questionis. ij. ar. i. Scotus vult quod soli sacerdoti congruit baptizare/et illi presertim cui incumbit ex officio providere: quod per baptismum recipit baptizatus in collegium ecclesiae militantis: per Scotum et per auctoritatem canonis

de peccata dist. iij. dist. ar. 2. et iij. dist. Diacones. Uide de hoc laicus Sabini dist. vj. q. i. ar. ij. conclusio. ij. Paulus Corinthus non dissentit dist. j. lib. iij. in fine. vdi dr. Idem munus baptismi ad flammam diaconem pertinere placet. Quod id temporis angustias a pphatis et feminis obiri possit. Possunt et perca plures eundem baptizare: dum tamen quilibet eorum perficit totum. Quod unus totum faciens non annulatur per hoc factum alteri. Sed si unus faceret totum quod plures faciunt: baptizatus esset nihilominus alio similiter faciente. Si vero unus ablueret et alter verba proferret: nihil faceret. Cuius ratio non est nisi institutio diuina: ut dicit Scotus. Unus si mutus et mancus concurreret: mutus ablueret/et mancus verba proferret/et uterque baptizaret intendere: non esset verum sacramentum. Uide et Petrus de paludensium dist. iiij. q. ij. ar. ij. quod non quilibet eorum perficit totum. Sed si duo baptizantes dicitur. Nos baptizamus et in nomine etc. non baptizant: quia sic mutaretur forma. ut sentit Alexan. per. iij. q. xvj. in eb. vij. Nam baptizans minister significat christum. Unus autem est christus qui principaliter baptizat: et ideo debet esse unus minister/vel plures vel unus. Et quibus ut ait Sabini dist. vj. questione. vij. lib. iij. Unus plures perfundens vel aspergens similiter dicens. Ego vos baptizo in nomine etc. et omnes aspergos baptizat. extra tamen necessitatis casum hoc faciens/mortaliter peccat. Nemini enim precludit via salutis: quare in periculo mortis hoc licet. Nec illa mutatio ubi importans persona recipientis/mutat ritum et efficaciam baptismi. ut habet Paludensium dist. iiij. q. ij. Et etiam videtur in die pentecostes: cum Petrus vel apostoli baptizarent multos etc. ut supra factum est. Nam verba significata personam conferentis et suscipientis non sunt determinata a christo/ sed ab ecclesia. ideo in eis potest fieri aliqua mutatio. Nec videtur quod ecclesia voluerit aliquem precise arare ad istas formas: quod per hoc alicui precluderet via salutis. Si quis autem extra necessitatem attenderet/peccaret mortaliter: quia non conformaret se ecclesiae in sacramentorum misterio nisi necessitas excuset. Excusat autem a peccato mortali necessitas cum imminet. Alioquin in casu posito quod esset propter rursus. Uide latius Sabini vbi supra. Nec est par ratio mutatio nominis et in vos: et ego in nos. Nam vos includit suum singulare geminatum scilicet et et non sic nos. cum dicitur nos: non valet tantum sicut ego et ego/ sed ego et tu vel ille. et ideo cum dicitur. Nos baptizamus/mutat forma. Sed cum dicitur vos/ non est mutatio forme: sed quod geminatio. i. baptizo te et te. Uide Paludensium dist. iiij. q. i. ar. i. quod aliud sentit exemplificans de plurali nomine. Item de modo loquendi aliquorum qui more patrie se per nos denotant. Ad veritatem tamen baptismi simulatas locutionis et forme ac intentionis requiritur: quod neutrum eorum sine alijs profectis fiat. Ratio huius est institutio diuina. Ratio de hoc Sabini questione. vij. vbi supra. Iudicat autem simulatas inter factum hominis/et verbum: ut dicit Scotus q. iij. dist. vj. lib. iij. quod incipit unum antequam totaliter fiat aliud. Fuit Sabini vbi supra. Consequenter derandus proreca est finem Alexan. q. iij. per. iij. in eb. j. quod cum aliquis debet baptizari adhibenda est diligentia quod baptizandus non committat suspecto et norato de heresi/ sed probato in fide: non quod heresis impedit baptismum si fuit intentio baptizandi/ sed quia de suspecto magis timeatur: ne maliciose intentione subtrahat. Deinde autem non suspicet offerent/ licet intentio baptismatis non innotescat certis rudinaliter et euidetur: tamen innotescit et chemeteri suspitione. et hoc saltem baptizari adulti cum propria fide et intentione. et sic satis precauetur periculum. quoniam si non intendere ministerialiter baptizaret: et sic non esset sacra mentum. saluat tamen adultus baptismum flammis. Sed quod de par

uulo: si non intendit baptizans non est baptizatus. et si deus credit ante visum rationis/damnabit. Dicit idem quod sine per iudicio in isto casu potest supponi et credi potest quod summus sacerdos suppleat quod deficit sacramento. Cuius enim virtus sua non sit alligata sacramentis: supponendum est quod super abundantia liberalitatis et gratie illius ac merito ecclesie in nullo negligens alius remedium salutis adhibebit. Hinc sonat Thoma. ut refert Sabini dist. vj. q. i. ar. iij. dub. ij. lib. iij. **Baptismus** est regeneratio spiritualis: in qua ecclesia mar est/deus patet ecclesia et copulatur deo per fides. Dicit ergo gratia fidei a deo per quam iustificat disponere si de ecclesia materis: ut sit conformitas generi ad gignendum. De clarioribus Sabini dub. vj. vbi supra. Sic ergo in fide ecclesie ministrat baptismus. Et addit Alexan. Et si militans ecclesia credit quod est non congruit nihilominus tamen triumphans ipsa adiuuaret: in qua est fides large supra: quia clarissima cognitio veritatis. Et de baptismi sacramento fidei. ut habet Sabini dist. vj. q. i. dub. vj. lib. iij. quod in illo dicitur signus fidei. i. character: quod distinguunt fideles ab infidelibus. quod re et nomine non idigne accipiunt. quod re et nomine non re de fide accedit. Dirigit quod fides (ut dicitur) intentione in operibus virtutum quod de meritis opera dirigendo in vltimum finem. et ad hoc dirigit fides personalis exercitibus huiusmodi opera. In factis autem dirigit fides ecclesie intentione: eo quod intentione requiritur intendere facere: re id quod ecclesia credit vel intendit. Unus sic intendendo quod ecclesia intendit: baptismus fit minister ecclesie. etiam si fuerit hereticus: facit enim opus ecclesie. Si enim non intendere quod intendit ecclesia/ sed quod intendit hereticus: non baptizaret. Sicut igitur quod baptizat fidelis/ intentione eius dirigit fides propria. Sic quod baptizat hereticus/ intentione eius dirigit fides ecclesie: quod intendit quod ecclesia intendit. Hec Sabini. Et videtur scribit post Scotum dist. vj. q. ij. ar. iij. dub. vj. Scilicet suscipiens vel proferens iterato baptismum est irregularis. ut habet de apostata. c. ex lra. vbi dicitur quod talis ad maiores ordines non potest promoueri si publicum est: nisi ad religionem intraverit: ut sanctorum religionis circa eum valeat dispensari. Et hoc est verum si fiat iterato absolute. Secus si sub conditione fiat. Si autem baptizatio fiat ignorans suscipiens iterato licet ignoranter: est irregularis/ et non proferens. ut habet de peccata dist. iij. q. bis. vbi dicitur. Qui bis ignoranter baptizatus sit: non indiget per eum penitere nisi quod finem canonem ordinari non possit/ nisi magna necessitas cogat: in tali enim necessitate dispensari possit. Et loquitur de ignorantia facti. quod si esset sola ignorantia iuris/ oporteret eum penitere. Uide latius Scotum. Insuper non baptizatus credens se baptizatum/ saluat. ut patet de presbytero non baptizato. c. applicam. non tamen suscipit characterem ordinis/ nec est vere presbyter. ut patet de presbytero. non baptizato. c. vltimus. Si tamen celebrat ignorans/ credit quod conficiat non potest tamen ordinis nisi quod non habet/ sed virtute ecclesie: sicut Innocentius. Albertus etiam dicit et putat talis conficere non in parte sua/ sed in parte ecclesie. Descendit enim tunc a virtute spiritus sancti vegetantis ecclesiam prout in illius ecclesia decipiat: et illi effectus ignoranter inuincibilis. Unus de Alacensium q. ij. ar. j. lib. iij. quod ista per eum facta per sacerdotem gesta rara fuerunt: tamen ea non fecit. sed quod ipse facere credit/ summus sacerdos per sua gratiam suppleuit. Ponit et plures alios casus ibidem dominus cardinalis camera. Scotus vbi agit de forma baptismi: ponit tres regulas in dubijs. Prima est: si possibilibus adest/ via curissima est tenenda. Secunda est: si non adest possibilitas/ via curissima prima. Tercia est: cessante possibilitate/ caute suppleendum est quod impossibilitas prohibebat. et in casibus quibusdam est tenendum. **Baptismus** precedentia licet. ut refert Hugo

lib. ij. de sacris. parte. vj. c. iij. Hec sunt cathedrales et orationes. Primum itaque cathedrales baptismi ve ad fides pro moueat voluntas arbitrio. Deinde exortas ut ab eo diaboli peccatis iniqua pellat. Adde etiam dicitur: ut ueniat et subsequatur: quod virtus tribuat libero arbitrio: et quod peccata facinorosa maligni spiritus illius. Unus Paulus dist. i. lib. iij. ar. i. Et dicitur: sed munere baptismi cathedrales et exortas addit: quod alter disciplina traditio: aliter fontis demeritis afflictio et exortas dicitur. Repetatur vbi supra a statum: tamen ab eo quod si per puerperio vas sacrum/ ut ritualibus est libris mandatum. Et finem Alex. q. x. part. iij. et Hugo. In adultis prece cathedrales: ut ipsi instruant non solum ad baptismum/ sed etiam exortas. Qualiter et intelligeret exortas super se: nisi prius instrueret intelligeret quod eis fieret. Alius autem est ordo in paruulis quod non hinc visus rationis/ nec intelligeret per se. Unus primo dicit exortas: ne diabolus impediat processum ad baptismum. Hec Alex. et post eum videtur Sabini dist. vj. q. iij. lib. iij. Et illa quod sic procedit sicut comitatus/ tunc/ sive sequantur baptismus: non sic facta prope dicitur: quod non proferat gratia ex opere operato facta ex diuina institutione. Sed facta dicitur per quatuor preparata ad congruam sacrorum susceptio: vel ad significationem effectus facti/ aut ad visum vel exercitum sicut in sacro suscipere vel impedire remotionem: quod effectus hinc est institutione ecclesie et eius oratione. et hinc in lege gratie. Et nec quod ad baptismum subam/ nec quod ad effectum necesse est precedere cathedrales vel exortas: quod sine his verum est baptismus et efficax. Alioquin non sufficeret ad salutem hinc quod virtute necessitatis articulo aliter nec baptismi. Contra illud Martini. vi. Qui creditur et baptizatus fuerit saluus erit. Expedit tamen eum pro cathedrales quod debet per baptismum ad vitam spiritualem regenerari. Id quod per Sabini. ratione et auctoritate vbi supra. ar. ij. questione. ij. Unus Martini. dist. i. de docere omnes gentes baptismi sacra etc. Primum sit autem dicitur docere: ut notetur quod instructio procedat baptismi. Unus Hugo. Docere ad fidei penitus: baptismantes ad emendationem. per cathedrales quoque disponit cathedrales: ut sit magis idoneus ad baptismum susceptionem: et specialiter quod ad adultos/ ostendit quod congruas ex parte paruulorum. Nam sicut paruulus potest prosequi salutem ex fide aliena per sacramentum baptismi: sic congruus est et potest obligari ad ea que sunt fidei obligatione aliena. Hec autem fit per Anadochum: id est patrum: cui proponitur rudimenta fidei/ et obligatio obsequandi quod sunt fidei: quod ex persona pueri respondet et proficit: et ipsum puerum licet ignoranter et non penitente obligat. Uide autem latius Sabini et alij Alexan. Thoma. Paludensium/ Durandus. **De baptizandi ritu** vide Hugo. lib. ij. de sacris. parte. vj. c. xj. cap. lvs. Et post eum Sabini. qui sacra clarere et hinc refert dist. vj. q. iij. ar. iij. dub. iij. lib. iij. vbi ostendit quod significant ea que circa baptismum sunt. In cereimonialibus autem (ut ait Richardus) seruanda est consuetudo: quia illa non pertinent ad essentiam baptismi: quia sine illis verum confertur potest baptismum/ sed pertinent ad sacramentum solennitatem: peccaret tamen sacerdos hinc proposito omittens cetera more sue ecclesie/ casu necessitatis excepto. Hec de sacramento fidei quo miramur ut si minus christiam dicitur sufficienter/ modica sunt que norantur minus ex doctoribus respectu eorum quod ipsi diffuset late per tractant. legant studiosi plura de baptismate apud theologos professores. **Virginitas** est theologos et philosophos ut dicit Sabini dist. xxiij. q. vltima. ar. ij. lib. ij. et opum cum bonis bonis. erit Virginitas. ar. iij. lib. ij. et opum osi: copiosius et dicitur quod ois homo natus a peccato. dist. ij. q. j. lib. ij. et virginitas s. Thoma. iij. lib. i. c. 8. ar. ij. est

summū bonū / z vltimū finis rōnalis naturę cōm. Idē scōba pte. q. xxy. ar. j. z. ij. z pma scōba. q. iij. ar. ij. **Bea-** tūdo est vltia pfectio hoīs. **Beitudo** fm Boetii li. iij. p. a. ij. z scō. in. iij. di. xlix. est bonū: q̄ habito cō- plere est bene habēti. Et cui felicitas adest: nihil proz sua deest (inqt̄ Beroald⁹ poeta z orator) Scorū cōm dicit q̄ **beitudo** ē bonū sufficiens excludēs scz defectū z indigentā. Est z bonū pfectū z cōplētū excludens impfectionē seu diminitūde. Est bonū vltima tū ex- cludēs tendentiā z ordinabilitatē ad aliud cōplētū bonū. **Beitudo** dicitur. **Beitudo** est status omnū bo- noz aggregatiōe pfectus. Et Augu. in. v. de ciuit. di. dic. **Beitudo** est omnū rez oprandaz plenitudo. **Beitudo** dicitur nomē multiplē accipit fm **De-** cam. q. pte. sui dialogi. z post eū scribit Bab. lectione lxxij. canonis. Uno mō p **beitudine** patrię. Alio mō pro **beitudine** vię. **Beitudo** vię duplē accipit. Uno mō p opationē seu dispositiōe pfecta: qua q̄s disponi- tur in via ad **beitudis** patrię psecutionem. Sic dī Jaco. j. **Beitudo** vir q̄ suffert tentatōez: qz cū pbatus fu- erit accipiet coronā vię. Et Martb. v. **Beitudo** paupes spū. Scōdo mō accipit **beitudo** vię p mūdāna ac ppa- li pspicitate: fm quā beati dixerūt populū: cui hęc sunt. vt habēt in ps̄. **Beitudo** nec desiderat maioris cōmodi aut pfectiōis: nec afflictionē z penā: sed em̄ futurę **beitudis** patrię impedimentū: puta pctā mortalitā excludit. Scōba em̄ apparēs est z falsa: z ideo nomis **beitudis** indigna. **Beitudo** patrię fm **Decāz** Bab. vbi. accipit duplē. Uno mō p ope- ratiōe intellectuāli optima fm speciē: qua. f. obiectū **beitudis** diuina cōtētia nude z imēdiatē ac pfectē ar- tingit: siue illa sit visio clara diuine cōtētię siue frui- tio. non em̄ ab inuicē separant. Et sic brūs est q̄cunqz clarē inuētiue videt deū. **Beitudo** accipit **beitudo** pa- trię p statu hui⁹ intellectuāli naturę optima fm spe- ciem omē bonū z cōtētiā q̄ accidētale: z ad quam vnqz eadē natura intellectuālis puenit includentē. Ita **beitudo** excludit desiderū ad vltiorē pfectiōe: delectatōez z gaudiū: etiā de aliq̄ citra deū attingen- dū. Sic dī **beitudo** fm Boetii stat⁹ oim bonoz ag- gregatiōe pfect⁹: cui scz nihil deest d̄ oibz bonis que talis natura intellectuāli vnqz habebit. Et hęc q̄des vocāt **beitudine** z summatā siue inegrā. **Beitudo** (vt scribit Petr⁹ de aliaco. q. xij. ar. iij. li. j. pte sumi duplē. Uno mō p pte p actu visionis dei clarę z fructiōis vt vtroqz sit: nō cōnotādo cōnta- rem illoz actuū. Alio mō pte sumi magis ppe p illi actibz cōnotādo cōntētiā illoz siue credulitatē fir- mā z verā q̄ illi act⁹ in quibz p̄sistit essentialis **beitudo** durabunt sine fine. z ita sumit cōmunicat. **Beitudo** fm Rayne. in sūma sua z fz alios. Et vt colligit fraz **Peibare** li. iij. rosarij theo. gñalif loq̄ndo pōt cōsiderari triplex. **Beitudo** falsa z decepto- ria. Scōba vera z meritoria. Tercia pfecta z p̄maro- ria. **Beitudo** falsa z deceptoria fz diuersoz opi- nioez erroneaz ponit in diuersis fm q̄ declarat p̄s- i. Ebi. Et Boetii. iij. de p̄so. p̄bi. Aug. r. d̄ ciuit. di. c. xvij. z **Philipp⁹** Beroald⁹ d̄ felicitate scribēs. z **Pa-** trista **Macian⁹** in li. de patia. **Paul⁹** Lor. **Beitudo** tū z c. p̄multa illi: q̄ z respēdit p̄auoz boiz sūas vt opionē de **beitudine**. quoz **Quidam** in diuinitē sp̄alibz collocauit: vt **Beitudo**. **Quidā** i voluptate: vt **Ep̄itar⁹**. z in boīs corpis: vt **Beitudo** epulo. **Quidā** in potētia z dñatiōe: sicut **Alexāder**. **Alij** in bonozē z dignitate z nois fama. de q̄ alij vidēt. Scōba **beitudo** do. f. vera z meritoria: de q̄ dī. **Beitudo** immaclati i via: q̄ ambulāt in lege dñi. i. p̄ceptoz obfūctia z fide vera.

Un⁹ z saluator **Marcb. v.** annumerat oco **beitudo** nes de q̄b infra. fz talis **beitudo** nō ē pfecta. Tercia dī **beitudo** pfecta z p̄maro- ria: z hęc habēt in patria in dei visioez fructiōe z cōtētiōe. Un⁹ fm **Rich. in. iij. di. xlix. z fm Rayneriū** in sūma: cū **Tho. li. iij. di. gen- tiles. c. xlvj.** z alios: vera z pfecta **beitudo** in hac vi- ra nō potest haberi: sed solū in patria: quia hęc p̄sistit in diuine essentię visione z fructiōe: quā in p̄senti ha- bere nequim⁹ nisi per fidei cognitiōe: q̄ est p speculū lum z in enigmate: vt dī ap̄s. **Beitudo** vera nō potest obtineri alit q̄ per fructus theologicas: q̄ sunt fides. spes z charitas. Et **beitudo** fm **san. Bonauē.** duplē pōt sumi. Uno mō p̄prie p statu pfecto plenitu- dine omis boni: vt loquit **Boetii**: vt dicitur. ē. s. **Beitudo** includit clarā dei visioē: pfectā fructiōe: z firmā cōtētiōe: vt dicitur est. Alio mō accipit p statu p̄uatione p̄uato omis mali z culpe. Accipiendo p̄mo modo po- sitiuo. nulli angeloz in p̄ncipio creatiōis fuerunt **beitudine** pfecti. vt habet **Mḡr** dist. iij. lib. ij. **Nā** neqz angeli cadētes nec sc̄ates fuerūt in p̄ncipio crea- tiōis beati: qz securitas z certitudo est de ratione **beitudinis**. **Beitudo** autē non fuit in cadentibz. Nam **Joan. vij.** dicit de lucifero. Ille in veritate nō stetit. **Beitudo** autē dicitur **Bab. dist. iij. q. vnica. lib. ij.** **Nō** in **beitudine** scōdo modo dicitur. per p̄uationē omis cul- pę z penę oēs angeli sunt creati: qz oēs fuerūt creati i- nocētēz ita sine malo culpe: z p̄ p̄ns sine malo p̄ns **Nō** ei de p̄ns ē vltor q̄ sit aliq̄ p̄ctōz. p̄ctōz creator optimus nō potuit auctor mali esse. Un⁹ **Gene. j. di-** citur. **Udit** de⁹ cuncta que fecerat: z erant valde boz na. **Igitur** boni erāt angeli omēs quos fecerat boni- tate innocētēz: que omne excludit culpā. De hoc pul- chre **Mḡr** dist. iij. allegās manifestas auctoritates **Augu. z Orige.** Et (vt scribit **Bab. dist. v. q. vnica. lib. ij.**) tam angelus q̄ homo **beitudine** suā me- ritur. **Beitudo** est accipere donū ex merito q̄ sit ne merito. z hoc particula-riter verū est. nō vnuerſal- liter. **Instantia** est de christo. **Beitudo** (vt scribit **San. Bonauē. dist. xxxij. vij. q. j. lib. ij.**) que est finis omnū bonarū voluntarū / est **beitudo** vera. **Beitudo** hō que ē finis ma- larū voluntarū nō est **beitudo** vera / sed simulara. **Auarus** enim estimat **beitudine** esse in diuitijs et delectijs / superbia z honoribz. z sic d̄ aliq̄. Un⁹ sicut fi- nis malarū voluntarū que habet imaginē veri boni. vtpura **beitudinis** sui. sic etiam male voluntates p̄- tendunt speciē virtutis. **Quādo** ergo dicit q̄ omnis voluntas tendit ad **beitudine** hęc intelligit de **beitudine** in sua generalitate cōsiderata: in cuius ap- p̄tū omēs (vt dicit **Augu.**) cōmunicat. **Sz** p̄prie **beitudo** determinate accipit p illa que cōsistit in vi- sione dei: nec ab omnibz appetitur / nec omēs in illaz **Beitudo** fm aliq̄s vt refert (tendunt **Bab. dist. j. q. vj. lib. j. sc̄n.**) est triplex. scz obiectiua: formalis / z subiectiua. **Beitudo** obiectiua est ob- iectū **beitudinis** formalis: z est summū bonū. f. de⁹ gloriosus. z dicit **beitudo** increata. Et fm **Richard⁹** dī bonū in quo perfecte z plenarie requiescit huma- na vita. dist. xlix. ar. j. q. iij. lib. iij. **In** nulla em̄ crea- tura potest homo inuenire pfectaz sufficientiā ad quietandū z p̄ficiendū cū torū. Et dī **beitudo** finalis: eo q̄ sit vltim⁹ finis. **Beitudo** formalis est p̄fectissī mus actus q̄ antea vnū obiecto **beitudis**: scz clara vi- sio z fructio z cōtētiō. Et dicit formalis (vt dicit **Bru-** lefer **dist. iij. q. j. lib. ij.**) quia cōsistit in actibus que sunt accidētia: z sunt subiectiue in beato: z infor- mant ipsum beatum. Est enim sic accepta vt scribit

Richard. aliqd existēs in beato: tanq̄ ei⁹ vltia / z p̄prie naria p̄fectio / z est aliqd creatū / z dī **beitudo** crea- ta / z p̄sistit (vt dicit **Brulefer. di. xlix. lib. iij.**) in clara dei visioe / z intēsiōe dei p amorē / z in fructiōe z amo- re amicitie: qz si electi viderent deū / z nō diligerēt p̄- que nō essent beati. Et vt dicit **Thomas de argēnta** **Beitudo** formalis est q̄ formalis **beati** dicitur ē be- atus. Et fm eūdē vtroqz istaz **beitudinis** replet et z quietat ip̄s beati omē desiderū. Una em̄ formalis z ideo quōqz appellat finis intrinsecus / q̄ dicit finis q̄ alta replet z quietat finalis z effectiue / z ideo dicitur finis extrinsecus seu finis in q̄. **Quē** finē alloquēs **Bu-** gu. in lib. cōfessi. ar. Ad re nos fecisti dñe / z in quietū est cor nostrū donec req̄scaat in te. Et qz desiderū nō quietat nisi bonū desideratū adipsca. Ideo dicit b. **Augu.** **Beitudo** est qui habet q̄qd vult / z nihil mali vult. **Hinc** est etiā q̄ aliq̄ **beitudine** describētes di- cunt. **Beitudo** est sufficientia omis boni. **Nā** cū desi- deriū sit respectu boni: q̄ omē desiderū nō pōt q̄- rari nisi p illud qd in se habet bonitātē oim generū. Un⁹ sc̄tus **Bonauē. dist. xlix. ar. j. lib. iij. ar.** **Beitudo** do est finis factis nostrū appetitū. **Satiās** autē n̄m appetitū ē duplicis / vt sic obiectū / vt sicut informās. **P̄mū** solus deus est / ad quē captiōe hūana amia ordinat. **Secūdu** est ipsa influētia dei in aniam / que est ipsa dei formitas / z factitas / z vt ait q. vj. vbi sup̄. **Si** dicitur sic obiectū oim vna est merces / vnus de- us / vna **beitudo** / vnū p̄mū. Un⁹ **Mar. x. di. Des-** acceptit singulos denarios / z tantū dñs dedit nos vltimo quātū p̄mo. Et glosa. dicit. j. **Lor. xv. sup̄ il-** lud. **Stella** differat stella / est dē denariū p̄familias dedit oibz / q̄ opati sunt in vinea / q̄ vtiqz nō aliud si- gnificat q̄ id qd oēs cōtēter habebūt / qd est **beitudo** **Si** autē formalis dicit **beitudo** / vna vnitate cōformi- tatis vnitate cōceptiōis: sed em̄ differēs est quantitate gaudiū z remuneratiōis. Un⁹ em̄ alio clarus videt deū / z magis de illo gaudet z strictius tenet. **Beitudo** subiectiua est natura **beitudis** habitabilis. Et hęc un- prop̄riissime dicit **beitudo**: sed p̄prie dicit **beata** sicut subiectū albedinis / nō dicit albedo sed albū. **Bab. li. j. dist. j. q. vj.** **Sic** autē (vt idē scribit **Bab. di. iij. q. vnica. ar. iij. dubio iij. lib. iij.**) quēdā cōcomitātia **beitudinis** vt gaudiū / securitas / z illa meruit. q̄ meruit **beitudine**. **Quēdā** vero antecedētia z **beitudine** inducētia / z de illis nō oportet q̄ merēs **beitudine** merēat antecedētia. **Hęc** em̄ sunt ipsa merita / z gra- tia meriti p̄ncipiū / q̄ nō cadūt cōq̄ p̄mū sub merito **Beitudo** est duplex (vt scriptis reliq̄t **Richard⁹** di. xlix. ar. v. q. ij. li. iij.) scz anie z corporis. **Dicit** autē esse de essentia **beitudinis** anie omē illud sine q̄ nō esset vere beata / z nihil est de essentia **beitudinis** suę sine q̄ posset esse vere beata / cr qz sine corpe vere beata est. **beitudo** corpe p̄ncipit ad p̄mū anie acci- dētale nō essentialē. **Sed** illud sine q̄ corpus nō pos- set esse beati videt essentialis eius **beitudo** / vt ad ip̄m p̄ncipit: z ita potest dici q̄ **beitudo** corpe aliq̄ mō est essentialis simplicitē z p̄ncipalit: qz est essentia lis corpe / inquātū sine illa corpus nō posset esse bea- tū / nō est essentialis simplicitē z p̄ncipalit eo q̄ sine illa pars homis p̄ncipalit est p̄fecta p̄prie sui cū deo cōiunctione. **Richard.** Et (vt idē vult) **beitudo** hō- minū electoz maior est post iudiciū q̄ ante cōp̄tēsi- ue z etiā intēsiue: qz nō hnt mō nisi **beitudine** anie: tūc autē erūt beati z in ania z in corpe: gaudebitqz tūc de suo bono z corpe bono. Et etiā intēsiue: quia clarus deū videbit. **Unde** magister **dist. xlix. ca. vl-** timo dicit. **Peracto** iudicio amplioz gloria suę cla-

ritatis deus mōstrabit electis. tunc em̄ naturalis anie me virtus p̄fectior erit. **Uide** lat⁹ **Richard. dist. xlix. ar. ij. q. vij. zc.** **Potest** autē creatura duplē participare **beitudine**: vt l̄tis p̄didit **Bab. di. xvij. q. vni-** ea. ar. j. lib. iij. **Uno** modo formalit: quia potest per accū **beitudis** formalitē cōtēdere in deū / ip̄m videntē do / z eo fruendo. z sic sola creatura rationalis est ca- pax **beitudinis**. **Alio** modo pōt participare deū **bea-** rifice / nō formalitē fruēdo deo / sed q̄ potest partici- pare aliq̄ effectū **beitudis** seu glorię in ip̄m rey- dundāris. **Sic** corpus nostrū participat dō deos glo- rię ex **beitudine** anie in ip̄s / z edūdantē: que sunt effect⁹ glorię dicit participare deū **beitificē**. Et quo ad **beitudis** obiectū scz bonū increatū: qd vnū ē idē existēs ab omnibz participat. vt scribit **Rich. dist. xlix. ar. j. q. vij.** **Sic** vnus non est beator alio: quia idē est obiectū qd omēs participat: sed ex parte dispositiōis beator vn⁹ est beator alio inq̄tū vnus videt alio clarus deū / z diligit p̄fectus. Un⁹ **glosa** per illud **Joan. iij.** **In** domo patris mei mansiones multe sunt. dicit: id est diuersa premia meritor. **Un-** de clarus **Richard. ibi.** **Consistit** vō fm cundē. ar. j. q. v. vbi. **beitudo** do in actibz nobilissimis: qui sūt actus anie. Un⁹ qui **beitudine** extimauerūt esse in corporalibz diuicijs seu delectijs vel honoribz: suę naturę nobilitatē nō recog- noscebāt. Et fm **Tho. argenti.** **Beitudo** consistit in actu potētię volūtatis: qz actu volūtatis intrin⁹ z perfect⁹ cōiungimur z vnimur deo: qui est **beitudo** do increata. **In** hoc em̄ cōsistit summa p̄fectio: qz summe p̄iungimur p̄fectissimo fini suo. **Sed** summa p̄fectio homis est **beitudo** formalis seu creata. z vltimus ac p̄fectissim⁹ finis homis est **beitudo** in- creata seu finalis: q̄ est ip̄e de⁹. **Itē** nullo actu magis vnimur q̄ actu volūtatis. vt idē sentit. **Itē** totus hō- mo dī simplr bonus bonitate sol⁹ volūtatis: etiā si babuerit obtusum intellectū z bebet. **Consistit** q̄s **bea-** tūdo in actu ip̄ius intellect⁹ aliq̄no mō: q̄ vnus non eque p̄ncipalit: sicut in actu volūtatis: q̄a quilibz actus anie tantū est **beitific⁹** quantū per ip̄m attingit ip̄e deus. **Sed** actu intellect⁹ attingitur de⁹: q̄ vnus nō sic intine z p̄fecte sicut actu volūtatis. **Itē** in actu visionis intellectiue aliq̄ modo cōsistit vita eter- na. ergo aliq̄ modo **beitudo**. Un⁹ **Joā. xv. di. Hęc** ē vita eterna vt cognoscat te deū zc. **Assignat** z rōnem **Thomas** ille argētēntis. **Richard⁹** hō dist. xlix. ar. j. q. vj. li. iij. vult q̄ **beitudo** cōsistat in actu intel- lect⁹ z volūtatis simul. q̄a esse **beitudis** vię hō- mane cōsistit in p̄fecta vnione anie rationalis cū deo **Hęc** autē vnio includit anie vnionē cū deo fm oēm sui potētiā: fm quā vnibilis est cū eo imēdiatē. **Po-** tētia autē anie rational' nō em̄ est intellect⁹ / sed vo- lūtas. z per quālibet illaz vnibilis est cū deo imē- diatē. **Actus** p̄bat ibi **Richard.** **Habet** z in **Decretaz** li q̄ vera **beitudo** anime p̄sistit in visione z fructiōe diuine essentię: quoz p̄mū est actus intellectus: sed secundū est actus volūtatis. **Pla** z alia de **beitudine** scribit **Tho. argēti.** **Scōr⁹** di. xlix. q. v. li. iij. inq̄. in solo actu q̄ est fructio p̄sistit **beitudo** simplr naturę i⁹ **De** **beitudis** (intellectual' **Probatōez** vide ibi. p̄p̄tūate habet ex scriptura **Marcb. xv.** **Beitudo** in vita eterna. Et **Mar. xvij.** **Erūt** sicut angeli di. Et **ps̄. lxxij.** **In** seclā seculoz laudabūt te. Et alibi sc̄- pe. Et similr ad hoc sunt dicta sanctorū mltā. **Suffi-** ciat adducere illd **Augu. iij. de cri. c. vij.** **Beitudo** esse nō potest nisi sit imortalis. **Qd** p̄bat. qz si omitti- p̄t: aut q̄ brūs amittit iā nolēs: z tūc nō ē brūs: qz nō

haber quicquid vult. Aut volens beneque nolens neque
volens: et ad utrumque illorum duorum. membris sequitur
quod non est bene: quod non amat beatitudinem: immo si volens
amittere odit eam: si necesse non apparet eam: nec est vita
bona. De hoc latius vide Scorium di. xlii. q. vi. li. iij. Et
autem huius preteritatis (ve idem ait postea) nec est forma
beatitudinis: quia per ipsam beatitudo formaliter sit necessa-
ria: nec natura potestatem: illam quae circa obiectum neces-
sario per se operatur: nec habet in potentia quae necessa-
rio determinat potestatem ad per se operandum: sed est
sola voluntas divina: quae sicut perficit naturam in se: ita
conseruat eam in tali perfectione per se. Nec Scorium. Be-
atitudo itaque est vita eterna. Nec hoc est purus natura-
libus potestatem consequitur beatitudinem (ve idem Scorium dicit. q. fi. vbi
super: copiose ibidem ostendit. In hoc assensu omnes do-
ctores. Hinc Ricardus di. xlii. ar. ij. q. vj. li. iij. dicit
ex solis naturalibus nec ante mortem nec post mortem per veram
sequi beatitudinem. per beatitudinem et claudit. Luce vero ostendit
sum est beatitudo vera non possit haberi sine clara et
immediata dei visione: et perfecta eius delectatione: hoc est
sola naturalibus: nec ante mortem nec post mortem potest
vera. per se beatitudinem. Vide latius ibi Ricardus. Unde tenet
Scorium et sentit ipse dicit in fine vbi dicit. quod saltem necessi-
se est ponere charitatem pro operatione elicienda: et per
sequens aliquam potestatem voluntatis cum charitate elicere: quia non
potest ita interesse sine charitate elicere. Et sic patet firmi-
tudine quod aliquam operationem beatitudinis potest habere hoc: quia
non potest habere ex puris naturalibus. Et ve idem ait: quod
anima in puris naturalibus est immediatum susceptum bri-
tudinis: sed non est activa anima humana ex puris natu-
ralibus sufficienter ad consequendum actum visionis: quod impossi-
bile est intellectum esse causam visionis nisi intellectu hoc
beat in se obiectum cognitum: vel aliud in quo eminentius
continetur. Gratia igitur requiritur sive charitas ad consequendum
dum vitam eternam. Unde ad Romanum. vj. Gratia dei vita eter-
na. Ita naturalia non sufficienter ad vitam eternam perfectionem
quae est in anima rationali. igitur nec ad perfectionem: quae est gratia et
gloria. Et ve Scorium dicit. Deest est maior beneficium quam he-
reticus. Pelagius: quod posuit quod hoc sine gratia possit iustificari.
rationalis: hoc est naturalibus posse saluari. Disperat hoc
beatitudinem naturaliter appetit quod est bonum: gloriosum:
copiosum: et deliciosum. ve scribit Sab. di. xxij. q. j. li. ij.
Et ideo omnes homo naturaliter appetit excellenciam: sufficientiam
et letitiam. de quo latius alias dicitur.

Beatitudo Noia beatitudinis quae noianst siue nu-
merantur. Nar. v. siue noia habitum virtuosorum firmi alij
quos heroicorum aut inextinguibilem perfectionem (ve scribit Gabriel
di. xxij. q. vnica. ar. j. li. iij.) post Scorium eadem disti-
nit. Unde scilicet Bonauentura di. xxij. q. j. li. iij. ait. Habitum per
ficientes recte dicuntur beatitudines: per se quod tales habi-
tus faciunt bonum. primum deo et pro forma ipsi gratiae sume
et beatitudinis in quo est repere summam perfectionem. Et nu-
merantur autem ve Sab. dicit vbi super quinq; species spe-
cialiores virtutum. duas qui per se per gratiam enumerat
saluatorem inter beatitudines. Una est humilitas quae mode-
rat circa primum delectabile: quod est honor. et hanc exprimit
ibi. Beati pauper spiritu. Unde Augustinus. Recte hic intelligitur
tur pauper spiritu humilis ac rimetores deum. non habentes
inflatum spiritum. Alia specie moderantem volupstatem et com-
muni exprimit per hoc. Beati mundo corde. Mundicia cor-
dis est inmunditas voluntatis: ab omni inordinata dele-
ctatione: ratione sui quae ratione appetitus sensitui: cui con-
iungitur. Fortitudinem exprimit in sua perfectissima specie
quae est ipsa patientia. ibi. Beati qui persecutionem patienter
sustinent. Iustitiam exprimit tres species: vna quae
est in concitando seipsum per amicitiam: cui dicit. Beati mi-
seres in similitudine. Quia enim amicitia sit plus quam benevolen-

tia secundum philosophum. vij. ethi. latere in concidera passio: et benevolen-
tia plus sit quam amicitia: quia miris sit: quod non offendunt
nec resistunt in malo: tamen per hoc minimum quod est quasi infimum
in amicitia exprimit illa: quod seipsum concitat pro. Alia
specie iustitiae. quae scilicet dividitur in donationem iustitiae: et obedientiam
tunc exprimit per hoc quod dicit. Beati pacifici. Pax enim in hoc
fuit quod pater recte regit: et vult recte obediit. Ter-
tia species iustitiae quae est quantum ad exteriora exprimit. Beati
misericordes. Nullo enim alio modo potest esse perfectio
circa exteriora concitando se primo quam ve sic misericors
qui sua concitat non ve re habeat: nec ve per beneficium: ab
eo cui concitat: liberalis est: liberalis enim est: liberalis autem
potest esse liberalitas aliquid inferior quam sit misericors: expe-
ctat enim quicquid ipse liberalis gratitudinem per beneficium: et
ita liberalitas est imperfectior species iustitiae quam miseri-
cordia. Hanc igitur iustitiam quae est circa equalia: exprimit
deus in specie. Beati misericordes: et ita habent tres vir-
tutes morales exprimit in suis speciebus: vel in se. Theo-
logicas duas exprimit ibi. Beati qui eluritur et stultus iustitiam
am. Et surire non est sine misericordia: sed habitum quae elicit est
charitas. Propriissime est charitas vis est habitum quae elu-
rimus iustitia. Et diligere deum si se quae quod dilectio: est
vera iustitia. spem vero exprimit per illa. Beati qui lugent. Lu-
cus enim est habitum desiderandi. Sic est in octo beatitudibus
exprimitur duae virtutes: appetitua theologice: et tres mo-
rales: fortitudo in se: et patientia in duobus speciebus: et ius-
ticia in tribus speciebus. Duae autem virtutes intellectuales
theologicae. scilicet fides: et cardinalis quae est prudentia non exprimitur
in se: nec in suis speciebus: sed dantur satis intelligi per
appetitivas: quod non est voluntas satis disposita sine virtute
in intellectu correspondere. quae est dicitur beatitudines non
est intelligendum quod habitum illi: vel actum eorum sine beatifici
in re: sed merito: quod per actum eorum mereatur beatitudinem: sicut
in plerisque locis loquitur scriptura de beatitudinis specie: sicut
merito: ve ibi. Beati qui intelligit super egenum et pauperem
et sic de donis intelligendum quod ibi numerantur virtutes
virtutes cardiales: et tres theologice. Prudentia per illud
spiritus consilij. Na prudentia proprie est habitum consiliarium
quod est habitum syllogizandi practice: et sic syllogizare est per
liari. Unde habitum quod est consiliarium est prudentia. Fortitudo
de exprimit noie suo in dono. Timor est spes patientie.
Ideo est oino timor quod humilitas licet alio nomine
Unde Augustinus super illud. Beati pauper spiritu. Quae scriptura fre-
quenter commendat timorem dei inter sapientis: nihil aliud est quam
humilitas est inter virtutum. Quae est in dono numerat per
tas hanc est misericordia: et est spes iustitiae: ve dicitur. Et chari-
tas autem exprimit per illud. spiritus sapientie. Ubique enim in scrip-
tura per sapientiam charitas intelligitur. Sapientia enim est habitum
quod sapienter obiectum quod est in se sapientum: quae scilicet mihi placet
illud bonum in se: et illud volo mihi: et ita in illo bono etiam
includit spes: fides autem exprimit per duo dona. scilicet intellectum
et sciam. de hoc latius videre potest Sab. di. xxij. q. vnica. ar. j. li. iij.
vnicam. ar. j. li. iij. Dicitur et firmi eadem beatitudines ille hoc est
habitum virtutum fructus: et dona: quae omnia hic includuntur dona
spiritus sancti dupliciter. Uno modo quod immediate infunduntur a spiritu
sancto: et nec illi nec aliquid habitum eiusdem speciei cum illis circa
eadem obiecta prae acquiri per naturam. Secundo dicitur dona
spiritus sancti: quae licet infundantur a spiritu sancto: prae tamen ipsi vel aliquid
eiusdem rationis naturaliter acquiri: et idem sit eiusdem rationis cum
acquirunt: et possunt immediate inclinare ad eandem
actum: ad quos habitus acquirunt sine acquisitione. Sicut
cur donum linguarum datur apostolis in die Pentecostes:
sunt habitus per quos poterant intelligere: et loqui omnia
linguarum genera: quod potuisset naturaliter acquiri per ipsam
et doctrinam: et ita de dono scientiae et intellectus: quod nouerit omnia
veritatem necessariam ad salutem: et scripturarum in-
tellectum: qui habitum licet poterant acquiri per studium et

doctrinam longi temporis et exercitii: et de facto infundebatur
tunc a spiritu sancto. Sed tales habitus virtutum non infunduntur
reglariter cuiuslibet baptizati: sicut docet experientia. non est in
fuit sine speciali et nouo miraculo. Et forte (ve in de
Sab. di. xxij. q. vnica. ar. j. li. iij.) de his sedo modo
dicitur habitibus loquitur apostolus dum vult dona gratiae et
spiritus sancti non omnia singulis infundit: sed esse diuisio-
nes gratiarum: et vni spiritum diuidit in singulis: prae vult
j. Cor. xij. Vide latius deum propositum Sab. Scorium:
Tho. et alios. Et de diuisa beatitudinis: donorum et vir-
tutum: et de comparatione donorum ad virtutes acquiras: que
baptizati gratia relinquunt. quibus per beatitudines non
distinguantur realiter a sepe virtutibus: differunt tamen noie
vel ratione donum: beatitudo: virtus: de quod colunt Sab.
diffuse hanc scribentem. Na virtus generale est ad donum et be-
atitudinem. donum importat habitum in usum: cum beati-
tudo ve hic: habitum in usum: et perfectum.

Beatificabile dicitur quod potest beatitudo
dine consequi: vel quod
potest beatificari: ve est homo. Et ve scribit Scorium di.
xlii. q. viij. Nulla natura inferior humana est beati-
cabilis simpliciter. Quia ratio est. quod nulla natura est be-
atificabilis nisi quod potest attingere obiectum imateriale: sed
nulla natura inferior natura humana potest hoc: ergo licet
firmi quod natura aliquid inferior humana est beatificabilis:
ve omnis natura quae per suam operationem potest suo fini im-
dicere coniungi: et sic suo optimo. non optimo simpliciter: sed
omnia habentia operationes proprias et immanentes: ve sen-
sus possunt coniungi suo optimo. ergo sic possunt beati-
ficari: licet non simpliciter. Ita illa que non habent potentiam
operatiua non sunt simpliciter nec firmi quod beatificabilia: quod non
habent operationem coniungentem cum suo optimo: sed in opera-
tione persistit beatitudo. et alia est tamen factiva sunt: non
impatia: quod hinc operationes immanentes eis. et tales for-
me sunt omnes forme sub sensitiva. Dico igitur in de Scorium
rus quod hoc est beatificabilis simpliciter: et nihil aliud co infu-
rio: et ante: quod conferrur post resurrectionem carnis in vita
eterna: ve scribit Sab. noster.

Beatus est (ve in de Aug. xij. de tri.) quod
habet omnia quae vult: et nihil male
vult. Et quod habet firmi Sab. di. xv. li. iij. nullum quantum ad
quod virtuosum posse esse beatum: quod hoc potest pati aduersa:
et ita non habet quicquid vult: quod aliter operari quantum in ipso est.
scilicet per se. Unde Scorium. explicatione definitione Aug. Be-
atus est quod habet quicquid vult et. in de. Beatus igitur non est nisi
qui et habet quicquid ordinare per velle: non tamen quicquid nunc actu
vult. tunc enim aliquid virtuosum possit esse beatus: quod tunc quod de
vno tamen ordine habito cogitat: prae autem voluntas ordi-
nate velle hinc charitate. Scorium dist. j. q. iij. li. j. et dist.
xij. q. ij. li. iij. Beatus vero (ve vult et. in li. iij. q. iij.)
vir de omnibus virtutibus instructus et ornatus. Et firmi eadem
Beatus dicitur et quod sit in bonis nullo aduerso malo. Et
ve idem de. Beata vita virtute consistit. De etiam beatus firmi
aliquid qui rebus omnibus ad vire virtus ornatus: spectan-
tibus abudat. dicitur: ve quodam volunt quod si bene auctus. ideo
locupletres viros aliquid beatos vocamus.

Beare est beatus facere. cuiusque oppositum est
Ebare: quod est beatitudinem priuare.

Belial interpretatur apostata: cuius est contra non pueri
nit. ve scribit Ricardus. firmi glo. sup. ij.
ad Corinthios. vj. dist. v. ar. ij. q. ij. li. iij. quia ille omnia
male: christus autem omnia bene agit.

Bellum ve scribit Paulus 2 Cor. li. iij. sen. di.
vij. est hominis dissidencium armata deo

certatio: et bello: et equas: (scilicet in sparteo disceptat: ve in
principum auctore: in eo et dimicantem voluntate verset.
Principium autem haud secus inest ferro hostes a finibus
arcibus: ac nepharis et fontes punire domi. Causarum
autem iniustarum multa sunt genera. Na quodam apparetur. quodam
vasterime eripientem. quodam iniuste lacessentem noianst.
Voluntas vero dimicantem legitima putat: cum adhuc nec
cupide nec acerbe bella gerunt: sed bellum ita suscipit
ve pax sola querat. Ideoque iure sancitum est ve iniuriarum
et flammis exleges dicantur: si temere in acie et dimi-
catione versentur: aut ca pira in: ac quibus huiusmodi virtus pfun-
dat. Et si bellum iustitiam: et rationis hostes. hanc
Lortet. Per bellum ve scribit theologorum. lux Sab.
di. xv. ar. j. li. iij. intelligitur pugna hominum violenter
fir gladio et armis: sive fias boni: prae omnia: sive in re-
bus. Et est duplex: bellum iustum: et iniustum.

Bellum iustum (ve colligit Archidiaconus. xij. q. ij.
in principio. ex vbi san. Aug. et Faustus est quod auctore
dei vbi principis gerit et iudicium prae omnia: in sua foris et
oppressores boni statim reipublice: non humana cupiditate
re: sed amore pacis habet: et bonis saluti: procurande.
Alij sic describit. Bellum iustum est: quod inueniunt legem
tama autoritate et ca iusta: intentione recta: cum mode-
ramine debito gerit. Prima tria potest san. Tho. scilicet
scilicet. q. xl. ar. j. Quartum addit Braxan in summa.
Rayne. et de Hoff. addit duo. scilicet. et psona. Deo enim
quod dicunt requi ad iustum bellum: psona: re: cum: anis
mum: auctoritate. Hostilitas: ve enim refert Sab. dicit
iustum bellum esse illud quod ex edicto gerit de rebo repeten-
dis: aut pfulsando hominum ca. Et sic ubi Jhd. li. ij.
Et. Et beatus quod auctore sui iudicis recte inueniente
accipit gladium: sive iubentis sive pscnetis: iustum est.
No enim presumit quod ius vbi iudex auctore pferat bellum:
nisi pcurrat oia ad iustum bellum requisita. Requirit autem
quatuor conditiones ad iustum bellum. Prima est legitima
auctoritas. quoniam ve de Tho. non pmer ad psona pua-
tam bellum mouere. Tu quod potest ius suum in iudicio su-
perioris psequi. Tu quod puocare multitudinem: quod in bello
operet fieri: non pmer ad puaa psona. Et est duplex a-
uctoritas: iuris et iudicis: quae altera sufficit. Juris au-
toritas infuente vbi quod ius pcedit humanum: natum
rale vbi diuinum. ve latius scribit Sab. di. xv. q. iij. li.
iij. Jus humanum infuente quoniam bona alicuius possit occu-
pari. Jus naturale quod pcedit vni vbi repellere. dist. j.
Jus naturale. Jus quod diuinum infuente dum bellare
lex diuina pcepit. Sic pceptum fuit filijs israel extinguere
inhabitantes terre pmissis: et Amalathicos ac alios
arma sumere. ve firmi ve. rest. i. p lib. locie. Auera
iudicis infuente dum bellum gerit de madaro ecclie vel
principis. Unde Augustinus. Faustus. Ordo naturalium
paci accommodat: hanc poseri: ve suscipiendi belli aucto-
ritas: pmissis apud principes sit. et habet. xij. q. j. quid
culpaf. et s. Tho. vbi dicit. Luce cura reipublice pmissa sit
principibus: ad eos pmer reipublica ciuitas: regnum vbi p-
vincit eueri. Et sic licite defenditur ca martiali gladio: et
iniores peurbatores et malefactores puniunt. firmi illud
Ro. xij. No sine ca gladium portat: mister ei dei est vin-
dex: ita quod male agit. Ita et gladio bellico reueri ab
exterioribus hostibus ad eos pmer auctore principis. p-
cepit autem quod non hinc superioris siue sit rex siue ipator: potest
auctore ppa (si sit ca iusta) mouere bellum. quia auctorem
etia subditis dare potest causa subire: et videt expedire.
Et hoc corra extraneum principem vbi corra subditos eius:
sed no corra subditos proprios quod diuinum volunt corra eo vel
suo iudice: si sit iudex mediis inf principem et iniuriantem
stare. vide latius Sab. vbi dicit. Nec facti doctores (ve firmi. xij.
q. iij. Luce. et c. seq.) ppa manu arma arripere non debet

Scor hęc. Nō sic est de homicida: q̄ ante baptisimū non possit esse irregularis. z causa non est nisi statutū ecclēsie volentis istā penā remitti: et nō aliā. Vide lat^o Scorū vbi s̄. Lōrabit autē q̄rtoz modis bigamia vt vult paludēn. z con cordat Rich. distin. xxvii. ar. tri. iij. q. j. li. iij. Dum^o est p̄ habere duas vxores: et tripliciter. Primo ambas de iure. Scđo ambas defacto. vna de iure alterā de facto: quōdāq̄. z nūq̄ ma/ trimoniū iuris vel facti causat bigamiā/ nec verā/ nec in p̄p̄tatuā: nisi fuerit cōsummatū aliq̄lit. Scđo mod^o q̄n vnel cōtrahit cū vidua de iure vl de facto. vt in sacris vel p̄fessis. Dico autē viduā. i. corruptā/ alias marit^o viduē vgnis bigam^o nō est. Itē corru/ ptā ab alio/ etiā si a primo nō suscepta semē/ etiā si cōtrahens cre dat vgnē. Dico autē viduā inq̄. Pertrus siue pp̄tate: vt q̄n vir mortu^o est siue imprope: vt repu diata/ siue iuste: vt adultera/ siue iniuste: vt alio odio habita. Dū tñ et ip̄a fuerit cognita a primo viro vel adultero. Et cū hoc ab isto de q̄ querit. Nūq̄ em̄ vir go bigam^o fieri p̄t: nec marit^o vgnis q̄dū vterq̄ vel alie vgnis sūt. Et ideo ad hoc requirūt tria. Pri^o mo q̄ sit ab alio corrupta. Scđo q̄ sit ab isto cogni ta. Tertio q̄ sit matrimonii p̄tractū verū: vel p̄sum ptū. Tertio modus q̄n recōditat sibi adultera quo ad thozū. i. cognoscit eā p̄ adulterū: quā in m̄rimo/ nio deflorauit. etiā si ignorat/ vnde multi sūt biga/ mi z ignorat. Quart^o mod^o est: q̄n post votū solen/ ne ordinis sacralis: vel regularis aliq̄s cōtrahit de fa cto/ cū vnica/ z virgine/ z deflorat eā. q̄ cle. vel vo. c. j. vbi d̄t q̄ diacono sic cōtrahēte p̄t eps dispensare q̄ nō possit si illa p̄s fuisse ab alio corrupta: vt ex tra c. ca. vlt. Ergo fuit virgo: nec esset necessaria dis pensatio: nisi fuisset bigamia. Itē q̄n cōuersus con/ trahit de facto cū vnica: z virgine: z cognoscit eā per eandē rationē. Itē nō est vera bigamia: vbi non fue rit duę vere vxores. vide lat^o Petr^o de palu. Et ar. iij. d̄t de p̄nis bigamię. P̄ria est q̄ nudant om̄i p̄u legio clericali. Scđo p̄uā consura clericali ex cepto subdiacono: z religioso. Nā si inrant religionē pos sunt portare consura monachalē. Tertia p̄na: nō de bent deferre habitū clericalē. s. deferre suppellicez z silia. Qui vero habet vgnē vnica tenet deferre tō surā z habitū clericalē alias p̄dit p̄uilegiū: p̄t tñ te/ gret consuram ne sit scandalū vxori. Quarta p̄na q̄ non ordina^t ad aliq̄ē ordinē nisi dispensatiue/ imo nec corona sibi dari potest: q̄ si non p̄t vt̄ antiqua corona: vel ordine: multo min^o p̄t accipere de no/ uo. Quinta nō est capax aliquid beneficij ecclēiasticū: nec seclāris: nec regularis: q̄ nō cōferat laico/ sed tñ clerico. Latius scribit paludēn. Itē ad cōtrahendā bigamiā: etiā in foro cōscientię sufficit matrimonii i foro ecclēie. Sic cognoscens illā: euz qua cōtraxisset sponsalia. sit bigam^o/ si est corrupta/ vel vidua/ vel post ordinē cognoscit/ vl fornicario vel maritali affe ctu. sit bigam^o pari mō ac si p̄ verba de p̄senti: plura alia videre potes ibi apud P̄f. Et fm eundē ar. v. q. iij. vbi s̄. li. iij. cū om̄i bigamo papa ad oia totalit̄ z vniuersalit̄ dispensat. i. cū vero: et interpretatio ad oēs ordies/ bñficia et dignitates: vt Lucius papa cū Panormitano ep̄o q̄ fuit bigamus. Non autē dispen sat pa pa: vt vult Rich. distin. xxvii. ar. iij. q. iij. cum bigamus. nisi exigente necessitate.

Blasphemia greca dictō est βλασφημία. Et est q̄n aliq̄s attribuit deo qd̄ ei nō cōuenit: vl de deo negat. vl de trahat qd̄ ei cōuenit: fm Augu. z b. Tho. q. ij. q. xij. ar. iij. Blasphemia ē cōrumelia: vel conuictū i inu/

riā creatoris. Vel blasphemia est vbi i p̄sumptā deo placū. vel blasphemia est p̄ quā de deo falsa dicunt. z fm sc̄m Bonauē post Dugonē dist. xliij. li. ij. circa re xū: blasphemia est de se indifferēs q̄ntū ad b̄ q̄ sit p̄ctm̄ i sp̄m̄ sc̄m z nō i sp̄m̄ sc̄m. Alij em̄ blasphemāē ex infirmitate z coactōe: z hi peccāt i p̄m̄. Alij ex de ceptōe/ z hi peccāt in filiiū. Alij ex certa malicia: z hi peccāt in sp̄m̄ sc̄m. z b̄ est sceleratissimū gen^o p̄cti: in vitup̄ijs dei delectari. Ita scribit Dugo. Et post sub iugit. qd̄ est sp̄s blasphemie nisi affectus z d̄sideriū vitup̄atiōis diuie. Sp̄s em̄ blasphemie suspirat ad odiū dei/ sicut sp̄s sc̄m ad dei amorē. Differūt itaq̄ blasphemia z sp̄s blasphemie. blasphemia remittet sp̄s aut blasphemie nō remittet. Et q̄ grau^o sit pec catū sp̄s blasphemie q̄ blasphemia. nō em̄ differūt sicut voluntas z actus: sed sicut generale z speciale. Nec sanct^o Bonauētū.

Blasphemare (vt scribit frat^o Pel bare^o li. ij. Rolarij theologie i dictōe P̄ctm̄. §. xl.) est derogare diuie bo nitati ex q̄cunq̄ cā: aut attribuēdo deo qd̄ sibi nō cō/ uenit siue corde siue ore: pura dicēdo imisericordem/ vel iniustū deū. Itē blasphemare est desp̄icere ac de/ negare deū/ z sc̄os z sc̄as eius: causa ire sue/ est blas phemia: vt scribit Berson p̄e. ij. tractatu de cognitiōe one p̄ctōz vniuersaliū z moralisū p̄sideratiōe octaua. z parte. iij. de p̄ctō blasphemie tractatū puum scribit: vbi ait p̄sideratiōe p̄ma. P̄ctm̄ blasphemie est q̄n nō recte d̄t de deo p̄tra verā eius religionē ch̄riana: aut q̄n q̄cūq̄ d̄t indiffamā nomis sui sc̄i: vt maledicēdo ei/ vel desp̄icēdo eū: aut in boneste z rursū loquēdo de eo: vel iurando p̄ eū sc̄osq̄ eius z sc̄as bñdicas. Et p̄ctm̄ blasphemie fm eū p̄t est ac horribilit̄ q̄ furari alteri aut comedere carnes die veneris vel in q̄dragesima. Et est p̄t p̄ctm̄ z idioma infernal^o ini mici z dānaroz. Estq̄ (vt idē vult) p̄ctm̄ blasphemie magna causa pestilētiar/ bellor/ famis/ z aliar/ eriz bulatiōnū in ch̄riantate. P̄ctm̄ q̄q̄ blasphemie nō est excusandū p̄ hoc q̄ sum est i malā pueriam z da mnabilissimā p̄sueudinē tā in generali q̄ in sp̄ali: nec p̄ hoc q̄ blasphemie se abstinerē nō posse dicūt: eti am cū ira inuadit eos z sup̄at. q̄ si mox punirent: bñ cauerēt blasphemare. P̄ctm̄ itē blasphemie cadit oī no sup̄ eos q̄ ip̄m audire libentē: vl q̄ irridit: vel q̄ nō ponūt impedimētū. Una q̄q̄ p̄sona fm posse suoz ee sc̄re debz officiu suū: nō expedie vniciūq̄ q̄ habz infe riores z subditos vt ip̄i caucāt om̄i mō blasphemiaz Berson p̄e. iij. q. z de p̄ctō blasphemie plura ibi scriu bit. z alio de hoc videat.

Bonitas ē q̄druplex: vt ponit doctor sub tilis dist. vñ. li. ij. z idē tāgit i q̄e lib. q. xvij. Ad b̄ valēt dicta Decā. q. x. ij. sniaz. z dis. xix. li. ij. sniaz. z ad b̄ videat Berson p̄e. iij. finē de pace z vnitare grecor. Bonitas nālis ē triplex z mo ralis. Prima ē bonitas ex genere. Altera est bonitas ex circūstāria siue x̄tuosa. Tertia bonitas meritoza siue gratuita: vl bonitas ex acceptatiōe diuia.

Bonitas naturalis est q̄ p̄uenit rei inq̄ntū est ens positū fm gradū sue enitatis fm quā res ē me lior q̄ ē cēntialit̄ p̄fectior. hęc ē in oibz rebz fm magis z min^o. z reliq̄ tres bonitates pp̄tē z p̄mo p̄ueniunt acru voluntatē elictō. z p̄ illuz acru impatis. Et illa (vt inq̄t Berson p̄e. iij. i donis nāe fundat: sic ē in/ tellect^o memoria/ ratio/ z libertas. De b̄ dicat mera p̄ficiē q̄ ens z bonū p̄uertit. vna q̄q̄ res tātū bz bo nitatis q̄ntū bz ē vl enitatis. Et fm eundē vnuq̄sq̄q̄ bō q̄ntūq̄q̄ mal^o vl d̄nat^o habz illā bonitatē nāle

quibet bō ad imaginē dei format^o est: q̄uis aliq̄ cā turpē faciat z imundā p̄ eoz p̄ctā.

Bonitas ex genere est bonitas q̄ conuenit vo luntati ex hoc q̄ transit sup̄ obiectū conueniens tali acru fm dictamen recte rationis. Sic omnis sum prio cibi potens naturalit̄ nutrire. est bona ex gene re. Nam voluntatis comedendi obiectū fm rectā ra/ tionē est cibis potens nutrire. Sic velle comedere venenū vel archillā ē actus malus ex genere. Et dici tur bonus ex genere: q̄ sicut genus specuocat: z cō trahit p̄ differentias ad specie: et est primū in diuisio ne speciei: ita obiectū est p̄mū qd̄ requirit ad acru voluntatis. sine quo actus voluntatis esse nō potest Et ex eo cōtrahit prima ratio bonitatis q̄ est conue/ nientia acru ad obiectū. Et hęc est q̄si naturalis z for malis siue p̄fectibilis p̄ rōnes circūstāriaz zc.

Bonitas ex circūstāria siue x̄tuosa: est q̄ con uenit acru ex hoc q̄ elicit a voluntate fm oēs circū/ stāntias: quas recta ratio dicit sibi debere cōpetere/ re in eliciendo: bonū em̄ est ex causa integra s̄z Dio ny. ca. iij. de diu. no. z est bonū q̄si ex specie moris: q̄ tā actus habet om̄es differentias cōtrahentes bo nū ex genere: z illa bonitas moralis fm Bersonē p̄ re. iij. fundat in x̄tibus moralibz politicis: z ciuilibz vt sunt prudentia/ temperantia/ fortitudo/ et iusticia/ pp̄t q̄ seruandas facti sunt fortes ciuiles. Et q̄uis h̄mōi virtutes nō sint p̄fecte sine gratia di: sūt tamē laudandē. Et in his x̄tibus cōmunicatōez habet oēs bi q̄ bene viuunt fm leges: z ordinatiōes vite p̄sen/ tis. Et i hac bonitate vniū esse debēt oēs hoies cuius cūq̄ fuerit legis/ pagani/ turei/ iudei/ saraceni: dñt em̄ viuere prudēt: temperate: fortit̄: et iuste. In hac vniōne fundant empalia dominia: regna: imp̄ria: ducatus: comitatus: z alia. vbi sunt plures qui legē dei non habent. Hęc Berson.

Bonitas gratuita siue meritoza: siue theolo/ gicalis: est q̄ p̄uenit acru ex hoc: q̄ elicit x̄tuose: z cō forme p̄ncipio merendi: qd̄ est gratia/ siue charitas hoc est: acru bonus meritoze est acru x̄tuos: elicitus a voluntate: fm inclinationē charitatis sibi inep̄sten/ tis. Exemplū p̄mi. Sic om̄is acru politū ē bonū na turale/ imo id qd̄ est positū in p̄ctō est bonū boni/ tate naturali. Exemplū. ij. bonitatis dare elemosinā rē vtilem ei cui datur. Exemplū tertij dare elynā de pp̄t̄is indigenti: in loco q̄ sibi p̄t cōpetere: z p̄pter deū. Exemplū q̄rti. istud op^o facere non tñ ex incli/ natiōe naturali: sic potuit fieri i statu innocētie: vel forte hoc fieri posset a p̄ctōze nōdū penitente ex pie/ tate naturali in oro ad primū/ s̄z ex charitate: ex qua faciēs eēt amice dei respiciens opa ei^o ad p̄m̄iandū. Hęc bonitas q̄ p̄pe sola est bonitas sp̄ialis gr̄e. z the ologica x̄tūū fidei: sp̄e: z charitatis. (vt scribit Ber son p̄e. iij.) q̄ qd̄ bonitas cōicat p̄ sancta ecclēie sa/ cramenta. De hac bonitate: z vniōne loq̄bat aplūs: cū dixit. Un^o dñs/ vna fides/ vniū baptisima. Et q̄m/ am oēs hoies i hac bonitate vniū esse dñt vni^o fidei vni^o sp̄e: z vni^o charitatis p̄ idē facti in baptisimi: z alia facta. Infideles non hñt illā vniōnē: s̄z solū modo fū/ deles: z ch̄riani: q̄ faciunt: z noiant ecclēiaz vnā. Alij sūt tanq̄m mēbra mortua p̄cisa: vel absclisa: z putrida. Hinc triplici bonitati opponit triplex malicia. de q̄ vide suo loco in lra M. Est et bonitas s̄z Berson. q̄ est iusticie originalis. itē bonitas gl̄ie: de quibz alias d̄t Est itaq̄ triplex bonū (vt scribit Bab. dist. xxvij. q. vnica. li. ij.) s. bonū meritozū/ bonū morale: z bonū ex genere. Primū nunq̄ est sine gratia: z charitate. Scđm nō sine x̄tute a qua p̄cedit: vel quā generat.

Tertū inuenit sine vtroq̄.

Bonus fm Durandū z paludēn. q. ij. ar. q̄ dist. v. lib. iij. refert dicere de mag lo. siue bono simplicit̄ siue fm qd̄. Nam bonus sim/ pliciter fm cōmunē acceptiōem dicit bonus mora/ liter. z malus simplicit̄ d̄t victiosus. Unde bonū boni tate moris (vt inquit Paludēn.) est bonitas simpli citer. Esse vero bonū artificē est bonitas fm qd̄: et bonus fm quid dicit bonus fm id qd̄ sibi additur/ vt bon^o faber/ bon^o grāmaticus/ z patet differentia: q̄ aliq̄s est bon^o faber: aut bonus grāmatic^o q̄ nō est bonus simplicit̄: nec bon^o homo: z cōuerso aliquis est bon^o hō: q̄ nō est bon^o faber: nec grāmatic^o: verū hoc possit mag^o logice exprimi fm appellatiōez: sic in logica scriptūm. z videre potes de b̄ Bab. dist. v. q. vnica. ar. j. li. iij. Bonus vero p̄ essentia d̄t solus deus. Unde Mart. xxij. Nemo bonus nisi solus deus. Glo. Nemo bonus s̄z p̄ essentia: nisi solus de us. Alia autē om̄ia sūt bōa a deo p̄ p̄cipatōez: vt d̄t Boetius li. de hebdomadibz: nec habet bonitatē ab alio: nec d̄t acē. Dis autē bonitas creature p̄cipatū/ ue: est ip̄a bonitas diuina s̄z Dio. q. sol^o deus habet oimodā p̄fectiōez s̄z suā cēntiā. ergo sol^o deus est bon^o cēntialit̄. Et cū d̄t baptisim^o dari a bono mi/ nistro/ aut malo ministro: de rigore x̄boz impozat bo nitas: vel malicia: nō hois ministrat/ sed ip̄i ministi/ sterij. i. modi ministrati. Nullus autē vt Durand^o et Petr^o palu. scribit est mal^o minister inq̄ntū mister nisi q̄ deficit i aliq̄ p̄culari req̄sroad suū misterij. Qui autē deficit i aliq̄ req̄sroad ad suū misterij nō p̄t ip̄m p̄ficere. Req̄runt autē hęc tria generalit̄ ad mi/ nisterij: scire: velle: posse fm cōfide. Et sic mal^o mi/ nister eēt baptisimi q̄ nesciret modū: et formā bapti/ smi: aut noller. i. nō intenderz baptizar. Aut nō pos set: q̄ nō posset p̄ferre x̄ba: aut nō posset aspergere aut immergere: vt mur^o aut mane^o sic accipiendo n̄ cōferret talis verū baptisima: q̄ deficeret i necessari/ rijs: z tō si attentaret nihil faceret. S̄z plerūq̄ do/ ctores loq̄ntes de malo z bono ministro: p̄ malū mi nistrū intelligit ministrū: q̄ est mal^o malicia moris. i. q̄ est i p̄ctō mortali cōstitut^o. Et talis ē duplex: qdā est p̄ctis ab ecclēia: vt heretic^o aut ex cōicat^o suspensus/ vel interdicit^o aut nō est p̄ctis: adhuc habet: vt mem brū ecclēie numero. z si nō merito: baptisim^o autē a mi stro quantūlibet malo rite s̄z formā ecclēie collatus: ver^o est z efficac^o cuiuslibet sui effectus: nisi fuerit per maliciā suscipiens impedit^o: z hoc est de men/ te omnū docto. Sco. P̄e. z alioz. vide de hoc Bab. dist. v. q. vnica. ar. ij. li. iij.

Bonū est triplex sc̄z vtile: honestū: z delectabile (vt et p̄bi scripserūt. vt Bristo. j. etbi. Licc. li. offi. et theolo. Alex. de ales p̄e. j. collatiōe de bono. Et con cordat Tho. z Brulefer dist. xlvj. q. iij. lib. j. sen. Et Berson tract. x. z. xij. sup cantico Marie. Bonū vti le est illud qd̄ p̄t se nō est appetibile/ sed p̄t aliq̄ē finē cōsequēdū: vt portio amara infirmo. Bonū hone stū fm Tullū est illud quod suavi nos attrahit: z sua dignitate nos allicit ad sui amorē. Et dicit honestū q̄i honor/ status. i. p̄t bonū per se: vel p̄t se diligi bile: aut simplicit̄: sicut est deus: aut scđm qd̄. vt sūt x̄tutes: quia de se ip̄is habent vñ desiderēt. Bonū aut honestū p̄cipue reperit i x̄tibus infusis s̄z Tho. j. p̄e. q. v. arti. vj. Unde z Sap. vñ. dicit. Venerūt autē mibi om̄ia bona pariter cū illa sc̄z sapia infusa: z innumerabilis honestas. Bonum delectabile est qd̄ causat delectatiōem in potētia: z q̄rat eā vt pulcēz rumū visibile. Et illud est duplex. q̄ aliud est delecta

bile honestu; aliud & inhonestu; cu sint aliqui etiam nota in honesta; sicut delectationes ciborum; ludorum; venereorum; et honorum; diuitiarum; et diuersi modi. Alex. 2. Tho. Et sic cuncte Tho. pre. j. q. v. ar. vj. Bonu p plus pdicat de bono honesto. Na bonu analogice dicitur de istis; et pro de bono honesto; quod illud e vere bonu; et p se d considerabile; et sic e precipuu; in q inuenit utilitas maxima; vt prope in diuis; et crucibus. s. co scriptio salutis; par ment; ac edificatio; pmi; ideo pferit bono vtili de quo bonu pdicat; pferit et a fortiori bono delectabili de q bonu pdicat. Na in bono honesto e utilitas; et delectatio maxima; et verissima. Si i bono delectabili est bntas sepe fallax; et minus vera zc. Sicuti q d pcellit hęc p illis zc.

Bonu maius aliqd pot dicit dupliciter; aut intentio; vt prope q plus deo placet. Aut extensio; vt prope q plus pdicat. sicuti Bonu. di. xl. q. iij. li. iij.

Bonu vnu est meli' altero mult' modis; vt z vide re licz apd Rayne. in suma sua. Prmo; qz e diuini' sic beatitudo celestis melior est oi bono mdi. Secdo qz puri'; sic fm pbm bonu qd est sine omni malo permycti; mai' est sic gaudiu sine tristitia. Tertio qz comuni'. Na. j. etbi. d. Bonu quanto comuni'; tanto diuini'; et meli'. Unde bonu republice pferit bono priuato. Quarto qz est sufficienti'. Sic charitas melior est qz castitas. Quinto; qz honorabilis; vel laudabilis; qz maior laus et honor debet meliori bono. vi. etbi. Sexto qz est piosu'; sic aurii pferit argento. Septimo qz est diuini'. Na bonu diuini' est p essentia bonu. Alia aut p participatione. ido bonu qd est do similis; et pmius e meli' alijs; sic melius est esse vere sanu; qz apparene sanu; et sic gratia pferit omni bono. Octauo; qz est efficaciu' in causando mai' bonu z sic medicina licet amara; q est mag' causatiua sanitatis; melior est cibo dulci. Sic amicitia diuitijs est melior; qz efficacior ad causandu mai' bonu. s. delectatione pacē; z alia bona; q diuitie no inem efficiunt quoniam qnqz causa sūt discordie. Unde Aristo. viij. etbi. Amicitia melior est multo qz pecunia; null' em sane eligeret viuere sine amicis reliq bona habens. Nono qz ordinabili' vel fini' p pinq' siue ipi finis aliterius. Na finis e melior ordinat' in fine; sic sanitas melior est qz medicina. j. etbi. Sic etia vtu meli' or est qz sciencia; qz vtu immediate ordinat' ad finē vltimū. s. beatitudinē. Scia aut mediate vtu zc. De cimo qz vtilius; vñ cuius melior est qz simia. Loptio; sicut scribit Rayner' in suma.

Bonu arduu pot dicit bonu (vt scribit Bab. di. xvj. q. vnica. ar. iij. dub. j. li. iij.) cui' assuetudo e difficilis; et sic potest aliq modo sustineri; qd irascibilis est respectu ardui; no qd obiecti; sed actus scilicet velle vindicare offendens. cuius exsecutio fit eius difficultate quadā; et hoc videt inuere scit' Tho. Unde dicitur Obiectu irascibilis e arduu; qz scendit ad hoc q superet contraria. et supereminet eis. Hoc aut no fit sine difficultate zc.

Bonu summū (vt notat Tho. de argen. distin. xli. li. iij.) vno modo dicitur simpliciter. et sic sola diuina bonitas; est summū bonu. Alio modo dicitur summū bonu in genere; puta in genere delectabilium ipi delectatio formalit' inherenti' zc. Et vt scribit scit' Tho. pre. j. q. vj. ar. ij. deus dicitur summū bonu. respectu qui dē alioz non p copationē vel cōnumerationē cū alijs bonis; qz vniuersa bona alia no possunt deo cōnuerari. Sz deo dicitur summū bonu respectu omnium p excessum; quia est extra omne gen'; et pncipiū omnium bonorum. Et quia excedit omnia improporcionabiliter; et i

compabiliter sicut infinitū bonū finita bona. Nam finiti ad infinitū nulla est proportio. et per consequens nec cōpactio aliqua. j. celi. deus itaqz verissime et in effabili est summū bonū; qd purgatissimis mentibus cernit. et ad hoc est Rich. super. j. distin. xlv. ar. j. q. iij. z. vj. et Tho. vbi sup. qui voluit q deus sit summū bonū et eo; qz est bonū habens omnes entiu pfectioes simplicit' per seipm; et a seipso; z in eo sunt oia bona desiderabilia in summo. Itē in scdo quia ab eo effluit omnia bona in creaturas; sic a fonte; et prima causa omnis boni. et ab ipso omnia alia picipat esse bonū. ergo ipse deus est summū bonū; ex quo sūt omnia sicut a summo pncipio et in quo est summa bonitas. Ponit et ipi alias rōnes sed sufficienter hęc breuiter dixisse; z b bonū summū dicitur bonū increatu.

Bonu increatu est deus. et describit fm Dion. de diu. no. c. iij. et post eū Rayne. in summa. Prmo sic. Bonu increatu est in q omnia pferunt; et quo habet rōne omnia cōtinent'. Secdo sic est ex quo omnia subsistunt; ex quo habet rōne omnia efficiētis; et cōseruantis. Tertio sic est q oia appetunt; ex quo habet rōne vltimi finis. Omnia autē creata desiderant deū; vt suū aut vltimū; quo in esse cōseruant' Heb. j. Porras omnia verbo virtut' suę. Omnia qz desiderant deum naturalit' vt finē vel terminū vltimū; in quo omnis appetitus quietat. Rayner'. Et Anton. zc. Sunt pcreta alia bona. s. bona epoz; bona ecclie; bona cozporis; z spūalia bona; z bona animi; z bona matrimonio; de his qdā z breuiter differem'.

Bona episcopozū (vt scribit post b. Tho. ij. q. q. d. xv. ar. vj. Bab. di. xv. q. vj. li. iij.) sūt triplicia. Quēdā pua; vt puta q non habent de pueri bus ecclie; z in illis habet verū dominū; z pnt ea p libito elargiri. Alia sunt bona ecclie; sicut puen' cus; aut fructus ecclie; z hoz sunt dispensatores vel pcuratores. Et hęc bona sunt duplicia. Quēdā sunt specialit' vsui epi deputata; distincta ab his q clericis; fabricis; z paupib; debent. De qua pte dicitur habet. xij. q. ij. Uobis em zc. Ubi g facta est talis diuisio; z disticta sunt bona q debet in vsu epi cedere; z epus aliquid sibi retinuerit. de alijs partib; clericis; fabricis; ce aut paupib; deputatis; no est dubiu qz ptra fides dispensationis agit; z moralit' peccat; z ad restituētem tenet. De his ho q sūt specialit' suo vsui deputata vj de esse eadē rō q est de prijs bonis. s. q si imoderate sibi retineat; z alijs sicut charitatis debitū requirit; no subueniat; peccat; no em ad restituētem tenetur. Alia autē sunt bona indistincta; vñ qn eoz distributio fidei eius cōmittit; z si in modico deficiat vel sup abūdat; potest b fieri absqz bone fidei detrimēto. qz no potest homo in illis pūctualit' accipere qd fieri oportet. Si ho fuerit multus excessus; no potest late re; z ideo videt bonę fidei dispensationis repugnare. z ideo no est absqz mortali peccato. Hinc beatus Tho; mas p illud Mat. xxv. q si dixit malus seruus in corde suo; Non facie domin' meus venire; qd perz tinet ad cōtemptū iudicij diuini; z ceperit peccare cō seruos suos; qd pertinet ad supbiā. Māduccet autem z bibat cū ebriosis; quod pmet ad luxuriā. Ueniet domin' serui illius in die qua no sperat; z diuidet eum a societate scz bonoz; z partem eius ponet cum hypocritis. s. in inferno. Hęc Thom. Un Ber' son in tractatu de temperatā patoruz; ait. Si bona ecclie sunt data generalit' z indistincte alicui ecclie; tam pro sustentatione sua qz pro exercitio pietatis. tunc potest bmoi ecclie; sicut mediocris vt illis bonis fm decentiā sui status; etiam vbi

nihil residui superesset. vnde vt notat Innocen. iij. in ca. Lij ab omni. de vita z bone. Clericis assignant redditus ecclie; sicut pncipalit' vt ex ipis honeste viuere possint; vt in ca. lā allegato; nec tenent pauperibus potius subuenire qz subspis; nec prius reficere edificia. Sed qm nimis afficimur ad nosipos; ce ad excellētiā oculoz nostroz; curius est atqz salu' bzius cultib; ecclie; sicut declinare ad frugalitē; z paritate sui status vt aliqd relinquat pauperib;. Et qd beatus Tho. dicit de epis Ber' son gñalit' extendit ad oēs p'laros; imo locū habet in omib; bñficiat'; vt dicit Bab. di. xv. q. vj. ar. ij. z celi. iij. li. iij.

Bona ecclie dicunt' omnia que inuitu ecclie; vel de facultatib; ecclie quisqz acquisiuit; vt in ca. j. de testa. in rex. z Glo. vt recitat Bab. dist. xv. q. vj. ar. iij. dñb. ix. lib. iij. de his immobilib; bonis que alienare no potest clericus; no potest restari; scdm omnes. de fructib; vero pceptis; vbi currit consuetudo testari pot in pios vs'. Alias no; vt angel' iyerbo cleric'. xij. vide latius Bab. vbi s.

Bona corporis; vt sūt pulcritudo; bona constitutio corporis; sanitas corporis zc. Et fm Scotū bona corporis vel exteriora nō sūt diligenda nisi i ordine ad bona anie; z ad deū; hoc autē non est nisi in qntū pos' sunt in se cōp'ere illi q diligit. Bab. lart' scribit di. xv. q. xvj. ar. iij. dub. j. li. iij.

Bona spiritalia vt habet Bab. dist. xv. q. xvj. ar. j. li. iij. intelligunt bona anie; qz anie cōueniunt fm se. id est no vt vniuersa corpori; qm de bonis; q conueniunt anie et corpe dicendū est; sic de bonis corporis. In his em ania ledi no pot; nisi ledat corpus; talia bona sūt pspicacitas sensui; q no pot ledi; nisi ozganū sens' corporeū ledat. No em pot visus hominis ledi; nisi ledat oculus; aut alia pars corporis ad videndū requisita.

Bona anime sūt duplicia fm cundē ibidē. Quēdā sūt cōtalia anie; q ab ania separari no possūt; vt sūt potentie anie; z vires naturales. s. intellect' / memoria; voluntas lib. arbi. Hęc em qz vel identificant anie; aut inseparabilit' inherēt sūt incorruptibilia. Sz ania e incorruptibilia; z p pns nō pot a nobis ledi; vt corrupt' seu vt bona anie corrumpant; possūt tñ p accidēs bona anie impediri; vt no valeant exire in actus; z opatiōes suas. vñ em opatio intellectuālis p statu vj dependeat ex opatiōib; sensus; z opatio sensitiua ex dispositiōe organoz; lesio organoz redū dat mediare in potentias anie; quantū ad vsū carū; etiā in pre rationali. Alia sunt bona anie accidentalia z sunt opatiōes; z habit' in potentijs anie acquiri tā intellectuales qz morales. Sunt z dona gratie a deo infusa; hęc em assunt; et absunt anie. Item acquirunt; z corrumpunt. Et qz ania in se est incorruptibilis; creata ad possidendū beatitudinē eternā; dū ab hoc sine imped'it' damnicat'. Dū autē ad hunc finē pmouet; pficit; z in spūalib; bonis auget; impedit aut per vitia; z pcrā; pmouet per dona; vtutes; z merita. Ania igit' in spūalib; bonis damnicat' / quotiens peccat; z per opa frequentata vitia acqrit; z similit' dū g'ram pdit; z merita negligit'. In bonis aut anie; gratia. s. z virtutib; z meritis nullus potest ab alio directe dāficari. qm illa no possunt auferri ab homine; nisi p pua demerita vitia z pcrā. Nullus aut actus est meritorius; aut virtuosus; vt et sup patet neqz virtuos' aut pcrā; vt demeritorius; nisi qui peccat a libera voluntate. In inuoluntarijs em neqz laudamur neqz vituperamur. iij. etbi. Et Aug. in de vera religione. Omnis acc' vitiosus ideo est pecc'

catu; quia voluntari'. ergo sola voluntate p'pria potest homo peccare. z nunqz ptra voluntatē p'pria ad peccatū cōpelli. de h late Lib. in hom. Nemo ledit nisi a seipso potest tñ aliqz alium in bonis anime damnicare indirecte ipm inducēdo. ad actus vitiosos; z peccata quib; vitia generant'. virtutes corrūpunt. z bona gratuita deperdūt. Et illa inductio qn qd sit iubendo; quandoqz munit aut pgnis cōpelleat; do; quandoqz cōsulendo; psuadendo; rogando; do; nis z pmissionib; sollicitendo aut a bonis impediendo; z bmoi. Et damnicans; vt inqt Bab. vbi s. ar. ij. z celi. j. pmiū in bonis spūalib; anime tenet sibi modo possibili damna restituere / qm bona anime maria sunt fm Aug. j. retract. z. vj. q. j. plurimi. Et Anacle' papa e. q. Deteriores inqt sūt quidocoro rū vitam moresqz corrumpunt bis; qui substantias alioz pdiaqz diripiunt; ipi em ea que exra eos sūt auferunt nostri vero corruptores. nosipos decipiunt. Si vero restitutio requirit' in bonis vilioribus exteriorib;. s. multo mag' in bonis anie; que maiora sunt; necessaria est. Et debet restitutio bonorum anime modo damnicatōis in eisdē responderē. Et dicitur; quantū possibile est; qz bona anime no sūt in potestate alteri; ad imediate cōferendū sic nec ad imediate auferendū. Idco suo mō oportz fieri in illis restitutiōes. Unde de hoc z alijs latius Bab. vbi s. Un fm Scotū patet qntū periculū est aliū sollicitare; et inducere ad pcrā; qz vix pot inducēs digne restituere; cū voluntatē iā ad pcrā allectā vix possit p'suadē onib;. z alijs vñs mult' reducere ad vtutes zc.

Bona fortune dicunt' vt sūt diuitie; honores; opes; z id genus q miora bona dicunt'. z ab alijs nuncupant' reiecta.

Bona cōingatorū fm Bab. di. xv. q. iij. ar. iij. dub. ij. li. iij. sūt triplicia. Quēdā sūt p'p'ria; qdam p'p'ria vxor' / qdā cōia vtriusqz. Cōmunia vtriusqz sunt qz cōib; laborib; lucrant'; vt fruct' doris; ac donatio; nis; ppter nuptias. Est autē dos id qd dat viro a patre tibus vxor' / aut ipsa vxore; vel alijs ad subleuatōes onerū matrimonij. Sed donatio p'p' nuptias e; qd sponsus sponse donat; qn ab eo dote accipit; et idē si dote no acciperet. Bona vni sūt cetera bona; qz vir sua industria; ac labore; vel alias; (no cōcurrēte vxore) collaborando habet v' acqrit; vt sūt etiā paterna aut hereditaria; ppter dote; z donatiōē p'p' nuptias. Bona vxor' sūt bona paraferalia id est qm qz habet mulier ppter dote; a para qd est iuxta; z ferma qd est dos; qn iuxta dote; vt successiones hereditarie legat' ta ei vel donata. Item si mulier vltra gubernationē dom' exerceat arte aliquā lucrosam; vt qz textrix est; vel lanaria nutrix; v' negotiatrix; z silia. Hęc Bab. vbi supra. Qui et ibidē ostendit in quib; z in quibus no ipse vxor tenet restituere viro; z vir mulieri. Itē de filiofamilias qn tenet restituere auferēs aliq de bonis parentū. Dos pfecticia; vt ibidē notat est que a patre; vel auo; aut noie eoz; ac corū bonis datur. Dos aduenticia est dos data ab ipsa muliere; vel a quocunqz alio a patre; z auo zc. De bonis autē matrimonij q sunt fides; ples; sacm infra quando de matrimonio age' videbim' aliq.

Dos quandoqz in sacra scriptura significat pdicatorēs verbi diuini. qualis fuit etiam Lucas euangelista per bouē figuratus. Un apostolus. j. Cor. ij. no alligabis os bouis triturant' depdicatozib; exponit. Unde Aug. in ps. viij. dicit. Homines non ob aliud boues dicit' sunt nisi qz cuan' gelizando verbū dei; angelos imitent; vbi dicunt

offundat. sic ea in anima deesse volumus / si dei afflatus sceleris tunc tanquam velo quodam obtendat. Sed cum charitas latissime pateat / maxime in generis humani societate cernitur. Itaque ob eam causam neque charitas est boni / nisi est servanda comunicatio / propterea quod felicitas sit eorum nature capacis. Et cum culpa pertractet ratio experitur / quia sicut homines felicitatis expresse. cum non modo / de hiis cum quibus nulla est nobis propinquitas colligatur / sed etiam pariter et liberi odiosi esse debent. De hoc Loretus. Charitas autem dicitur quasi chara unitas / ut inquit Beron tractatu. super Magnificat. quod (ut ides ait) purificat hominem et gratia reddit deo / ambulat in omnibus mandatis eius sine querela / ait Beron lectio. de vita spirituali anime. Et charitatis ordo secundum eundem est ordo unitatis. Unde secundum Bonam. dist. xxix. q. i. l. iij. charitas est vinculum ligans / iuxta illud quod dicit apostolus. Col. iij. ubi vocat eum vinculum perfectionis. Et Dionysius in libro de divinis nominibus dicitur quod amor est deus unitus. Unde cum amor charitatis sit / amor maxime liberalis multum complectitur / et in unum colligit. Unde charitas non tantum unit finem cum quo est / sed etiam quodammodo ligat ei quod natum est ad eundem finem pervenire.

Charitas est triplex. scilicet prima increata. Secunda infusa. Tercia adquirenda. Charitas increata est ipse deus / unde quod dicitur est charitas vel dilectio increata est ipse deus / ut in divinis / ergo solum reperitur. Et capit tribus modis. Uno modo essentialiter / et est quoddam commune tribus personis / et est illa dilectio quod quilibet persona in divinis diligit se et alias personas. Alio modo notionaliter / et est ipsa spiritalis ratio activa / qua patet et filius spiritalis / scilicet per orationem. Tercio modo capit personaliter / quod dicitur per voluntatem. Patet enim et filius eandem habens voluntatem / et essentia divina sibi presentem / et orationem quod est amor et est notio spiritalis / scilicet. Secundo autem modo appropriatur patri. Unde canitur in quodam psalmo. Charitas est pater. Ratio appropriatio est / quod solum pater secundum Bonam. de sacro victo. debet habere amorem gratuitum / quia tribuit et non accipit ab alio. Item quod dicitur quod appropriatur filio / quod charitate incarnatus est. Gal. iij. Tercio modo appropriatur spiritui sancto. Ratio huius est / quod spiritus sanctus in divinis est per modum voluntatis / procedens / cuius voluntatis habitus est charitas. Hoc modo dicimus quod potentia appropriatur patri / sapientia filio / charitas spiritui sancto. Ita scribit Guilbertus scoticus. Pelbartus. Bulefer. dist. x. arti. ij. q. j. l. i. Charitas itaque increata est voluntas divina sine qua nullus est deo gratus vel acceptus / nec actus quocumque meritorius. Et charitas secundum magistrum / (et non tenet a doctoribus / qui meritorie diligunt deum et proximum / est spiritus sanctus / non sic intelligendo ut scribit Babel. post Octava dist. xvij. q. iij. l. j. q. spiritus sanctus formaliter diligamus deum et proximum. Hoc enim quod dicitur / legitur est actus a nostra voluntate dicitur / vel habitus delectationis vel infusus / sed ratio formalis precise. Unde de actus dicitur meritorius / aut agens deo charus est gratia dei voluntas / quod est spiritus sanctus. Et si hunc intellectum habuit magister cum dicit quod charitas quod diligimus deum et proximum est spiritus sanctus / verum dicitur. Et sic saluat eum Deo cam. Nec vult magister negare quod propter illud donum quod est spiritus sanctus / etiam aliis donum creatum donet quod sit habitus inclinans ad diligendum.

Charitas infusa dicitur illa quod ab increata charitate divinis infusis / solum in voluntates aut angelicas aut nostras mittit / hoc est a deo infunditur. Et habet tria nomina de comuni. Dicitur enim charitas infusa quasi infusa / in quantum a deo infunditur mentibus. Item dicitur effusa / quasi extra fulam / in quantum ad extra per bona relucet opere. Dicitur etiam charitas diffusa quasi deinde / infusa / in quantum ad interiora bona opera diffunditur. Charitas quoque adquirenda

est quod ex dilectione dei frequenter adquirenda ex naturalibus / quia etiam multi gentium habent potestatem / ut scribit Guilbertus scoticus. Unde sicut fides distinguitur in infusam et adquirendam / ita de charitate dicendum est.

Charitas creata sumitur dupliciter. Uno modo per habitum quod absolute infuso / et sic non est nomen notariis / sed absolute significat illam quod dicitur / et sic aliquis potest esse charus sine charitate. Alio modo sumitur per terminum notariis / ut est abstractum illud per charitatem / ut. scilicet notat aliquid esse gratum deo / et sic sine charitate nemo potest esse charus deo. Esse autem charitatis sive acceptum sive dilectum deo / nihil est aliud quam velle divinum quod vult aliquem beatificare / si manserit in statu perfectionis / non ponens obicem per peccatum / et illo modo ois parvulus post baptismum plus quam actu aliter peccet est charus / seu acceptus deo / quod talis vult / (si non impeditur per sequens peccatum mortale) dare vitam eternam / non autem sic est acceptus nisi baptismum / quod illi non vult beatificare / si manserit in statu illo sine baptismo. Babel. di. xvij. q. j. ar. j. l. j. Sic per oppositum odium deo dicitur est ordinatus / et ad penam / nisi penituerit. Et ut ibidem scribit ar. ij. quibus aliis de potentia dei absoluta possit esse acceptus deo / et charus sine omni forma inherere sibi. Nullus enim potest esse charus deo ad vitam de lege ordinata / non habendo in se quod dicitur aliquam infusam quod sit charitas vel gratia. Et paulo post dicitur. Deo quocumque beatificat mere contingit / libere et misericorditer beatificat ex gratia sua / et non ex forma / vel dono collato. Hinc Petrus de aliaco. q. ix. ar. ij. l. j. ait. Impossibile est placere deo sine gratia. Hinc error Pelagii ostenditur / quod dicitur quod deus necessitate habet accipere mortalem bonum dare vitam eternam / et non ex gratia sua / ita quod si non daret / eum in infernum / quod est falsum / non itaque operis potest forma necessitate deum per Pelagium.

Charitas (ut scribit Bulefer dist. xvij. q. j. l. j.) est habitus supernaturalis inherens formaliter nature beatificabili / quod est ipsa acceptio a deo ad vitam eternam / tanquam digna ratione premio / et quod ipsa est amica dei / et sibi grata / et charitativa / et per quam accipit et elicitur secundum inclinationem talis habitus est meritorius vite eterne. Et charitas ceteris ab omnibus doctoribus dicitur vita spiritualis / quod omnibus est stens in peccato mortali est mortuus. Nam id est per mortalem actum / quod demeritorie ponat vitam spirituales. Et ut scribit Scorius dist. xvij. l. ij. Charitas est habitus eandem / habet deum charitativum / ita quod respicit deum non in ratione diligenti / sed in ratione diligibili. Sicut est quod deus habet aliquem gratum / ita quod ipsa respicit deum acceptatam sive diligenter / non autem deus gratia propter quod dicitur deus diligere / quod tunc cetera divina in filio possit dici gratia / quod propter eam diligit filium / sed illud per peccatum quod deus acceptat habitus ut dignum beatitudine dignitate quod est in correspondente merito ad premium / ad deum gratia. Et paulo supra de idem Scorius. Sicut formaliter est virtus quod est charitas / et quocumque excellenter attribuuntur gratia et charitati / et contra utraque est formaliter dividit in filios regni et peccatorum. xv. de civi. dei. c. xvij. utraque est forma virtutis / et neutra potest esse informis. Utraque etiam per se vult in ultimo fini perfecta / ut dicitur / et alius potest esse in via / et si potest distincta altera superflua / quia reliqua sufficeret. Henricus quoque dicitur. xv. q. xij. dicitur aliter. scilicet gratia esse quod dicitur lumen supernaturalis se habens ad virtutes theologicas sicut lumen ad virtutes adquirendas / sicut anima ponitur idem suis potentibus / vel sic. gratia est radix earum / sed hoc probat Scorius ubi dicitur.

Charitas ut habet Augustinus. (et supra dicitur est) in moribus ecclesie / ac in. iij. iniaz. dist. xvij. diffinitur sic. Charitas est recessissima animi affectio / qua diligit deus propter se / et proximus propter deum et in deum. Idem in solo loqui. Charitas est deus qua deum videre eorum per se frui desideramus. Idem de spiritu et anima. Charitas est

vita copulata amantem cum amato / ut de etiam idem. viij. li. de crini. Et dicitur vita charitas beatam animam et angelorum sine qua nec anima / nec angeli / vivunt. Dicitur copulata amantem cum amato / quod charitas unit deo per gratiam et gloriam. Apollonius. j. Timotheus. j. de. Charitas est finis precepti de corde puro / et conscientia bona / et fide non ficta / ubi etiam dicitur ra dices originis charitatis. Quis namque est bona conscientia in precepto / impletio / ideo dicitur finis precepti. Secundo dicitur ex corde puro. scilicet a vitiis. Tercio ex conscientia bona. Bona scilicet ibi dicitur quod conscientia accipit per se in bono opere. Quarto dicitur ex fidei veritate / id est / fide non ficta / quod iustus ex fide vivit. Roma. j.

Charitas dicitur forma virtutis et formare virtutes / non quod inheret virtuti et deest specie / sicut forma substantia lio inheret materie et dat specie non materie / sed compositio / sed dicitur forma virtutis per quanto per charitatem accipit virtutem perficiunt / quod per charitatem in debitu finem vult. scilicet / in bonum propter seipsum / quod deus est referunt. Perfectio / or autem accipit in deum relatum est quod relatum in alium finem / ut bone stantem aliquam moralem circa deum. Sola autem charitas quod diligit deum super omnia diligit. ideo sola charitas formare virtutes per quanto producit virtutem accipit ad vltimam perfectionem. Unde habitus fidei informis nihil est aliud quam habitus fidei / cui non assistit in eodem subiecto charitas. De quo alio dicitur. Et gratia peccata (inquit Augustinus) deus virtutes deficitur a vita. Unde Babelus finem dicitur. xx. Dis habitus carens charitate / ut non est perfecta / sed mortua et inanis. Hic charitas non potest esse informis / ut multas probat sanctus Bonaventura. dist. xvij. q. iij. l. ij. quod charitas non solum in quantum gratuita / sed etiam in quantum affectio recta / sive quantum ad habitum substantiam repugnat omni peccato / sicut fides specialiter peccato opposita.

Charitas / amor et dilectio / proprie loquendo sunt termini essentielles / ut inquit cameracensis. q. viij. ar. ij. l. j. et si quibus a scientis vel doctoribus capiunt personaliter / non est secundum finem / propter eam / sed est secundum quodammodo appropriatam / sicut appropriat patri potentia / filio sapientia etc. in divinis non est aliqua potentia vel sapientia aliquo modo distincta a ceteris potentia vel sapientia trium personarum.

Charitas autem creata potest augeri ut supra dicitur est in dicitur Augustinus. sed effectus augere a deo / sed meritorie per bona opera. Bulefer et Rich. dist. xvij. l. j. ar. ij. q. ij. Babelus eadem dist. q. iij. l. j. Aliacensis. q. ix. ar. ij. l. j. Non autem potest minui per peccatum demeritorie / quia nec per peccatum mortale / quod simpliciter tollit / cum sibi repugnat / nec per veniale / quod veniale stat cum charitate. Et si veniale minueret charitatem per multa venialia tota tandem auferret / quod non procedit. Vide Babelus dist. xvij. q. iij. ar. ij. l. j. in feruor eius per peccatum veniale remittit. Sed quod venialia ut scribit dominus cardinalis cameracensis quod dicitur multum disponit ad lapsum et ruinam in mortalia per quod dicitur charitas / per culpam igitur veniale potest diminui charitas quantum ad eius firmitatem et stabilitatem / vel per minus quantum ad eius feruorem. Aliacensis. q. ix. ar. ij. l. j.

Charitatis autem propter eam sunt plures quod colligit Babelus dist. xvij. q. v. mca. ar. j. l. ij. scilicet instituire imperium. Charitas operum multitudinem peccatorum placat et accipit per se facit deo. Idem dicitur de gratia. Vide latius Babelus ubi dicitur.

Charitas viget dicitur perfecta quatuor modis / scilicet si charitas intelligitur ex pre-diligentis. Nam si intelligitur ex parte diligibilis solum charitas dei quod seipsum diligit est perfecta primo cavendo omne viciu / talis perfectio est sequens omnibus charitatem. Unde Martini. v. Et forte perfectio sicut per eam vult. Secundo procedendo deum. scilicet vacando divinis aliis curis temporalibus dimissis / nisi quantum exigit necessitas. Tercio modo non timedo supplicium. j. Jo. iij. Per

fecta charitas foras mittit timorem. scilicet tam servilem quam mundiale quam humanum sive carnalem quam iniale / sed non timorem filiale nec naturalis. Quarto perfecta charitas viatoris est affectuado premium. Phil. ij. Cupio dissolvi et esse cum christo. Charitas autem patrie dicitur perfecta / quod habet impossibilitatem offendere / et tranquillitatem ab omni sollicitudine / actuali primum in dei contemplatione / claritatem in dei lumine / libertatem ab omni passione / et securitatem ab omni ceteritate / atque primum in omni boni possessione. Unde talis perfecta charitate nullus potest habere in hac vita / quoniam deus ex charitate immensa dabit electis in patria etc. Rayn. in sum. cum Thom. iij. scripto dist. xxix. q. ij. q. xxij. ar. vij. Et post eos videat Pelbartus. l. ij. Rosarij theologie dicitur Charitas. §. lxxij.

Charitas quocumque stricte accipit pro habitu quod diligimus aliter in beatitudine ceterarum nobiscum. Et illo modo loquitur Gregorius homel. xij. Nemo ad scriptum charitatem habere dicitur / sed charitas in aliter tendit ut charitas esse possit. Alio modo accipit largitus per habitum quod diligimus aliquid beatificabile / sive sit a nobis distinctum sive non. Sic accipit beatus Augustinus. et magister dist. xvij. l. ij. Charitas insuper ut dicitur Gregorius. est in cuius radice omnia precepta sunt unum. et charitas ad observantiam omnium preceptorum inclinatur. Item charitas non quare quod sua sunt. j. Lopez. r. r. xij. Verum est secundum gloriam boni est / neque quod sua sunt cum iactura et scandolo ceterorum.

Charitatis ordo quod quidem ordo non de ordine tenetur / sed de perfectione. Et illa perfectio attenditur uno modo quod ad charitatis affectum. scilicet ad accipere impacum / quo effectus alicuius impeditur amaro / illa se non necessario eorum sequuntur / quod potest aliquid actu multum in eis alicui impedi dere modicum bonum / quia sunt bona corporis et fortune / quod minima sunt secundum beatus Augustinus. Et potest quod affectu remissio alicui velle impedi maxima bona. scilicet beatitudinem et gratiam etc. Illa quod perfectio actus charitatis attenditur ibi non secundum intensiorem actus gradualis simpliciter / sed magis secundum appreciationem actus / vel quia fortior et firmior. Babelus dist. xvij. q. v. mca. ar. j. l. ij. Vide de ordine ne charitatis secundum Bonaventuram. eadem dist. q. v. Ordo autem debet charitatis requirit de necessitate salutis / ut Babelus scribit ar. ij. ubi dicitur quod diligens non diligenda aut eum diligens quod minus vel amplius diligendum est / aut minus vel amplius quod eque diligendum est / pro ordinem charitatis diligit / ut dicit Augustinus. et per sequens pro legem charitatis peccat. Lex autem sive preceptum charitatis est maximum preceptorum / a quo cetera dependent / et ideo transgressio eius est culpa mortalis. Et non solum actus charitatis sed etiam ordo et modus est in precepto / ut dicitur Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo etc. et proximum sicut teipsum. Hinc magister. Peccat inquit qui propterea agit. Nam scire quid facias / et ne scire ordinem faciendi / non est peccatum cognitiōis. Ordinis namque ignorantia turbat merito formam. Idem secundum Dionysium et per Bonam. Bonum est ex causa integra / magis autem vniuersaria / ideo cuiuscumque defectus circumstantie inesse debet reddat actus viciosum. Ordines diligendos sic assignat beatus Ambrosius. super Lantici. j. et super illud. Ordinavit in me charitatem. Multorum autem charitas inordinata est / quod in primo est ponit tertio vel quarto. Primo deus est diligendus. Secundo parentes / inde filij / post domesticos. Qui si sint boni / malis filijs sunt proponendi. hoc in evangelio ad cuius libet dilectionem primum ponit. Diliges dominum deum tuum ex toto corde / et ex tota anima / et ex oibus viribus tuis / et proximum sicut teipsum. Et inimicos non ex tota virtute / non sicut teipsum / sed simpliciter / sufficit enim quod diligamus et non odio habeamus. Deo itaque per omnibus affectibus

actus est diligens / An d' rō dicitur plenissime: vt scribit Bab. S. p' deū oia cō s' diligēda ex charitate q'ntū ad obiectū pncipale dilecto volēdū. nā z nob z primis / amicis z inimicis volēdū est vt bñifice possi deat deū. Op'ada q' est oibz gl'ia z grā: vt vult brūs Bug. allegās illad apli: Uolo oēs esse sicut incipim. j. Cap. viij. S. q' ad obiecta scūdaria z q' ad pncipula r'ia bona p'nt pl' v' min' velle vni q' alteri: z vni cō / uersionē a malo: alteri p'seruatiōem i bono. Jē q'libz pl' scipm diligere debz charitate affectiua z effectiua q' q'cuq' alia. De q' videat sc'us Bona. q' fm r'ccuz rōnis iudiciū magis diligēda est sal' p'ria q' aliena. z bonū p'riū q' p'riū. Probar z Soc' pl'ibz: legito laci' Sabuelē vbi s. Et fm ordinē gratiue dilectiōis parētēs p'ponēdi sūt filiū: z q'ntū ad amorē affectiū siml' z effectiū. Jē dilectōe gratiua magis sūt diligēdi q' ex p'ncipali boni q' p'ncipali mali. sc' fm dilectiōe nāli. q' de' magis vult a nob' diligi q' ip'e magis diligit. Magis autē diligit bonos q' malos zc. Jē magis ē diligēd' p'rim' q' p'riū n'fm corp'z: q' plenior ē rō diligit' i p'rimo. participatio at' b'itūdis ē rō dilectio nis parciā charitatiue. corp'z em nō ē capax b'itūdis / nis nisi p' redū d'ctā: sed p'rim' ē capax b'itūdis for / malit'. De ordine charitat' ita sc'ptis reliq' Paulus Corinth' dist. viij. li. iij. sniaz. cū ait. Quare p'nter ad oēs scire in hac boim societate ordinē oportere statui q'ndē ordo p'us z posteri' cōplectat. Grad' igit' soci erat' boim b' mō d'scribunt: vt arcior sit societas p' quoz: q' diuelli nā neqam / cū pnceps sit z nā solū dicit. Si autē dilectio aut collatio fiat / q'bo pl' sit charitat' imperitēdū: dicitū cric: ob inicitū pl' parēti q' libero cē tribuēdū. Et si veri' necessitudo expēdat nemini dubiū ē p' id pl' amoris flagitare q' arc'z astringit: ex q' vt ait Aristo. cā est vt pl' amoris filio q' parēti debeat. si q'dē par' libez amat tanq' q'p'ia ex se manās q' idē filio nullo mō p'ingit. eodē accēdit q' parētis diuicior est amor. Nā liberā parētibz i crepū d'z p'moz nāq' oru diligēt. p'razz parētēs a liberis sero z etatis p'gressiōe amant. Et amor q' ve / rustior eo absolutior esse solet. Itaq' dubitari nō pōt q'ntū pl' amoris sit a parēte q' a m'fe repositū cū par' in p'fatiois origis rōne ver' sit: z m' p'antib' nām nāciscat. Eodē q'q' mō de o'is. p'ncip'z genere dis / scrib' q' mō sit q'q' min' magisue colēd'. Hec Lore n'. Necessitas itaq' obf'uatē ordiis i dilectiōe fm p' / dicta est moderāda. Jē iste ordo q'ntū ad dilectiōem dei p' oibz z sup' oia manet i patria: q' ipm p'ceptū dei lectionis dei sup' oia p'fecissimē implebit: z brūs p'fecit eo fruct'z sic arctissimō amore vniē. De bis laci' Sa briel. ar. iij. dubio. j. vbi s.

Charitatis gradus q's ponit mgf dist. xxij. i fine li. iij. sūt charitas incipiēs / charitas p'ficiēs / z charitas p'fecta. Et isti grad' charitatis accipiūt fm augmētū charitatis. Nā charitas z q'libz h'z (nō sta tim nata) p'fecta est. Nā fm sc'ptū Reg. home. xv. sup' Ezecb. Nemo repere sic sūm'z: s' i bona p'uerfatione animi vnusq'q'z inchoat / vt ad magna pueniat. Alia em sūt h'ctū exordia / aliud p'fecit: aliud p'fectio. La ti' Sabuel ibi scribit. Et fm hos tres grad' triplex est status boim deo placentiū z seruiētū. q'z alia et alia sunt officia z studia p'uersandi. Ni sunt stat' incipientiū / p'ficiētū / z p'fecoz. Incipienti cū in co nascit' charitas / incumbit pncipalr a p'ccō recedere z eius reliquijs viciōs habebz z p'cupiscētijs (q' adhuc militāt in eo z in p'riū charitatis foriter mouēt) dili / genter resistere: ne adq'sta charitas corūpat: sed fo ueat z nutriat. Hoc autē sit ogibz p'ncip'z cōtentiōe / p'fesi

sione z satisfactiōe: q' stat' incipientiū / est stat' p'ncip'z p'ncipalis em eoz sollicitudo est: nō quomō crescāt sed quō p'ccō resistāt. z hic labor p'ncip'z incipientibz Hier. iij. Nouate nobis nouale / z nolite serere sup' spinas. Circūcidim' z aufere p'purtia cordiū vestroz rum. Nouatur nouale p' contritiōem: cuellunt sp'z neq' per cōfessionem: auferunt cordis p'purtia viciōz rum p' satisfactiōem. Priusq' autē aliquantulum cre uit charitas z decruevit p'cupiscētiē z vicia impu gnātes: vt tā nō sic acriter foriterq' impugnet / succēdit scōm studiū z cura ad b' pncipalr tēdēs: vt p'f' ciat in grā z h'ctū: z b' p'ficiētū est. nō em ita p'f'ic entes h'ctū p'fectū intēdūt / vt p'ra d'emoniū oppug nātiōis defensiōis gladiū deponāt. Sicut figuratū est in edificatiōe hierl'm ab E'dra z Zorobabel. de quibz scribit Neemie. iij. q' vna manu edificābat / z altera renebat gladiū. Pncipalr op' fuit edificare: renebat em gladiū ad obuiādū ipugnatōibz inimicorū / Noz q' sollicitudo est p' opa h'ctū ad q'rere h'ctū: z ornare aiām suā in rēplū b'p'locatiōis di. o. Fortificara h'o sic charitate / ac h'ctū: z robore / q'bo ligant' pas siones / z human' q'rat' anim' / succēdit certū mēn' ris studiū ad b' pncipalr intēdēs: vt dimissis creatur / ris / soli deo inhereat p'ceptiōe z amore / q'ntū vitē p' sentis necessitas parit z admirat' q' grad' p'fecoz est De q' paulo plura scribit Sabriel dubio. ij. q. vnica. dist. xxij. libro. iij.

Carena vnde in dicitōne Indulgētia.

Caro dupliciter sumit' in sc'ptura: vt scribit sc'us Bonauē. dist. xxij. ar. ij. q. j. libro. ij. Aliq' d'z hō exterior / carnalis / sensibil'z sic cōprehēdit carnē cū potētia aiē / sensitiue. z h' mō p'ncip'z est sub iectū p'cupiscētiē carnalis. Alio mō caro d'z pars hois p'stitiua: sic p'cupiscētia nō est in carne nisi dicat' in esse sicut in causa. Et p' hoie accipit' cū d'z Joā. j. Uer' b'ū caro factū est. Jea etiā refert' Petr' Aliacēsis. q'sti one vnica ar. j. li. iij. Et h' in glo. Jo. j. ponit q'nt'z pro affectiōe carnali: vt de sc'us Bona. Un' apl's ad Bar la. v. de. Manifesta sūt opa carnis. Accipit' z p' natū / ra: vt idē ait Bona. dist. j. li. ij. Un' Eph. v. d'z. Nemo carnē suā vnq' odio habuit. Accipit' z p' vicio z corru ptiōe q' est i carne. Un' apl's. Pudētia carnis mors ē Et ad Bal. v. Caro p'cupiscit aduersus sp'm. Et large accipiēdo capit' p' omi' p'cupiscētia q' in h'ctū aiē ex cō iūctiōe sui ad carnē. Et sic noie carnis intelligit' p'cupiscētia q' est ma' oim maloz. Et sine hac nō generet' in nobis diabol' aliqd' p'ccm. Bonauē. dist. xxij. ar. ij.

Caro ch'i multiplic' p'siderat'. Uno (q. ij. li. ij. mō d'z cor' ille hō: iij. illd' q' d'z Jo. j. Uer' b'ū caro fac. est. z h' mō / q' ille hō de' ē rōne p'sone vn' / adorād' ē adoratiōe latriē. Alio mō caro ch'i p'siderat' p'nt noias ipam p'ctē h'ūanitat' p' se / nō vt vnica: z h' mō carni cō siderate / nō debet' adoratio latriē: s'z diligē. Tertio mō p'siderat' caro ch'i q'si medio mō p'nt noiat' ipaz nām creatā diuinitati. z h' mō d'z q'dā q' ē adorāda dulia digniori / q' q'dē ē hyp'dulia. Et rō h' ē: q'z soli d' ē ado rari latriā: z nā nō cōicat' alteri nāe sua idiomata. Alij h'o d'z q't' alit' q' si p'siderat' caro z aiā pur vnica illi p' sone / adorāda ē adoratiōe latriē p' eo q' sec' ē de exhib' bitōe honoris z p'prietatibz alijs. Honor em n' resp'it' cit h'ac p'ē v' illā: sed resp'icit' ipam p'sonā. Un' q'uis purpura z vestimētū n' p'cipue p'prietates reg' absolu te cōicat' em in honore z reuerētia: sic d'z Aug'. z mgf recitat' dist. ix. li. iij. Et iō q'z est vna p'sona in ch'io cui debet' reuerētia sūma / vna adoratiōe est adorāda. s. la tris / q'ntū ad ver'q'z naturā. s. deitatē z humanitatē.

Caro dicit' obnoxia p'ccō / q' est subiectū p'ccoz / tritas aiē. Un' q'rere an caro ch'i fuerit aliq' caro pa trū: dum aiē carni h'mōi inherēt' infuit p'ccm. Un' ad uertēdū q' carne fuisse in patribz dupl'r intelligit': vt scribit Sabriel dist. iij. q. vnica. ar. iij. dubio. iij. li. iij. Uno mō fm designatā materā. i. fm certā z signabi lem sui materā: ita q' eadem materia carnis fm nu merū fuit in patribz. Alio mō q' fuit in parentibz rā / q' in q'dam pncipio / b' est: q' in parentibz fuit aliq' vit' / rus eis cōmunicata a suis parētibz: p' quā poterat' ca ro ista p'parari / seu in matris vtero formari. Qd' bre / uius sic dicit' pōt: q' caro aliq' fuisse in parente intelligi / git' / vel in pncipio marcr: ita q' materia hui' car / nis fuit pars animata parētis. vel vt in pncipio actiua id est q' in parēte fuerit vis aliq' generatiua hui' car / nis. Et caro ch'i in patribz obnoxia fuit p'ccō. ad hūc sensum: q' caro ch'i formata est de sanguinibz ex nu / trum ēto defozis assumptis / digestis z p'parato virtute succēpta in p'paratiōe a patribz / q' fuerit obnoxia p'ccō / caro Sic etiā d'z fuisse in B'dā fm corpulentā subam q' h'ctū digerēdi nutrimentū z p'uerēdi in semē vel sanguinē v' formari est corpus ch'i / descēdit in h'gi nem ab Adā p' semis p'paratiōem. z sic fuit in B'dā tanq' i pncipio effectiue mediato z remoto. Jē ch'i / stus descēdit ex semine David / sed nō fm rōne scia / tē. Corp' em h'gis de q' corp' ch'i formari ē descēdit a David p' seis p'paratiōem: nec em fm scialē rōne cor / pus ch'i. Nō em paternū semē p'currit vel h'ctū sc' / minis virtutis z feminei cōmixtoz in formatiōe corpo ris ch'i. defecit em h'ctū parciū semis. Sabu. vbi s.

Carnale pōt dicit' dupl'r: vt scribit sc'us Bo nauē. dist. ix. q. j. li. ij. vel a car' / ne fm q' d'z naturā: vel a carne fm q' d'z viciū. ex hoc vltimo mō in p'mo statu sequi cōmixtio nō esset car nate opus: eo q' nō esset ibi viciōsitas: esset em op' car nate fm q' caro sonat' in naturā. z nihilomin' cēt' spi rituale opus: q'z naturalr z op' nōe p'cordat' spiritui z grē. Hec Bona. i fine q'ntis.

Casus De q' vide in dicitōe Fortuna. Casus fortuitus (vt scribit Sabriel dist. xv. q. x. ar. iij. dub. ix. li. iij.) d'z repētin' rei euē: q' nec p' / uideri pōt. nec ei resisti: vt incurtus hostiū / p'parat' / naufragiū / incēdiū / euersio dom' ex terremoto seu tempestate vel ventoz impetu. Un' casus quē diligē tissimus cauere possit / nō d'z casus fortuit'. Un' fur / tū clādestinū factū a p'sona / a q' diligētissim' p'cauit' / ser / vt a vili fuo nō est casus fortuitus. Sec' de rapi na violēta / nisi spoliat' esset in culpa / rāscūdo p' loz ca piculosa. Casus vt scribit Boet' de p'sol. est ino / pinat' rei euē. vbi siml' cāgit' postēdē z puariōem vt d'z sc'us Bonauē. di. xxxvj. ar. ij. q. ij. li. ij. Positiō nē p' hoc q' d'z euē. puariōem in h' q' d'z inopinat' / Et illa q'dē puariō nō ē respectu dei: q'z de' nihil p' fa cere inopinare sive ip'zoui: nec etiā a deo est / cum sic defecit: s'z pot' a defectibilitate creature. Nullū igit' casuale vel fortuitū fm q' h'mōi ē a deo: licz fm id q'd est sic a deo. Et h' vult Aug'. lxxxij. q. cū d'z. Qd' casu fit / remere fit. Et iō sicut nō p'cedim' q' remerarium fm q' h'mōi sit a deo: sic nō p'cedēdū ait Bona. q' ca suale fm q' h'mōi sit a deo.

Cassum Illud d'z cassum vel frustra q'd fruz / itat' suo effectū quē intēdit' facere. Un' nulla volūtas dei pōt cassari: vt scribit B'ulefer

dist. xvij. q. j. li. j.

Castitas vt scribit Paul' Corinth' li. iij. sniaz dist. viij. est libidinosaz cu piditātū domerit: cuius affectiō est h'ginitas: q' a grecis τὰ πρηνία nominat'. Est em h'c illib'z flos z puritas venerē talis exp'z / cū p'ccra animi inou' / criōe carēdi: q' in cōlibitū sit p'ceptiōem apertoz. Joā / nes Berson pec. ij. de castitate eccl'asticoz ait. Casti / tas est h'ctū moderatiua passionū parciū p'cupiscibi lis circa venerēas voluptates: sic sobrietās circa dele ctatiōes gustus in cibis z potibz moderat'. Diuidit' is castitatē in morālē / herōicā / z diuinālē. Jē in castita tē m'rimonialē / viduālē / z h'ginalē. Castitas virginalis vt idē scribit parte. iij. fmone de castitate est inre gritas corpis z mētis seu cogitatiōis nunq' habēdi p'sensum p'bandi vel exp'icentiā faciēdi carnalis vo / lupratis q' sequit'z tact' pudēdi mēbz / ad generati / onē ordinari. Castitas m'rimonialis est abstinentia ab ope carnali / nisi inquatū m'rimoniū terminat' ipm par tū z requirit'. Exmplū de homie q' ieiunat' / q'uis i prandio māduccit. Castitas viduitatis in generali ē p'tinentia q' seruat' in corde z corp'e / postq' p'sona fue rit in m'rimonio: vt domina n'ra: vel postq' exp'z est carnalē voluptatē sive in m'rimonio sive extra. Et h' mō sacerdot' p'nt dicit' h'c castitatē viduālē / q' viuūe caste post coz corruptionem. Hec Berson parte. iij.

Un' act' h'gital' vt scribit Sabriel di. xxxvj. q. vnica ar. iij. dubio. j. li. iij. est abstinerē a p'cupitū p'p'ccō d'z b' est / illo mō q' deus vult talē abstinerē. Et act' casti / raris p'ugalis est velle vri actu m'rimoniali: eo mo do quo deus vult tales vri actu m'rimoniali. z illē accus. s. h'ginitatis z castitatis nō repugnāt fm cur dē. Nā sic habēs volūtatē abstinentiā p'cupitū co mō q' deus vult cū abstinerē. z p'fat' ei p' reuclatiōem vel scripturā q' deus vult cū p'rabere z actu cōiugalē opam dare: tūc velle p'rabere p'p'ccō d'z in tali genez rar castitatē p'ugalem / manēte nihilomin' castitate h'ginali: q'z semp' manet velle abstinerē ab omi' p'cupi tū / si ita deo placet. vbi q'act' nō p'rrat' / multo m'iz uos habet'. Eodē mō dicit' pōt de paup'ate z liberalit' rari: z sic de alijs zc. Et vt d'z B'ulefer dist. j. li. iij. nē si tuo imbre extincta fuerit flāma libidinis / non pōe anim' puenire q' rōndit. Errat etiā q' p'p'z v'itū p'z rar se castitatē obtrincere. Un' sapiēs. Scio q' p'ntēs cē nō possum / nisi de' dederit: z b' scire donū dei est. Et castitas vt d'z brūs Thom. h'ctū dicit' ē a castigatiōe p'cupiscētiē. Et differt castitas a pudicitia: vt idē scri bit. ij. q. xliij. q' pudicitia ē p'cipue circa signa venē reoz: vt sunt tact' / oscula / z h'mōi: castitas h'o circa venerēam cōmixtiōem.

Carhecizare grecū est: valēs rātū fm mgf m z Dugonē li. ij. de sac'is pre. vij. c. ix. sic instruere. Un' carhecizare' inē p'ra' instruere' v' audire. Et accipit' q'nt'z gnāl' p' q'li ber instruēdē: q'nt'z sp'cal'. p' illa q'nt'z baptizādi p'us in struūt' z docent' q' sit forma fidei ch'iāne / in q' eos sal uos fieri z sac' m saluē suscipe optet. Et i p'mitua ec clesia vt scribit B'ule. dist. vj. q. xj. carhecizabāt adul tian' baptizant' z instruant' de his q' sūt nēcia ad fidē catholicā obf'uādā. Paruuli h'o z nō possunt doceri p'nt' n' p' parrinos obligari. Et parrini obligāt ad in struēdū puez: v' ad faciēdū instrui puez si nō hēat al / os parētēs v' doctozes docētēs cū.

Carhecizatio sive instructio est tri / plex: vt notat Sabriel dist. vj. q. iij. arti. j. li. iij. Una ad p'uerfōem fidelit'z

efficientis: quod potest pducere cu causa scda, Hinc illud coe dicitur. Deus potest supplere causalitate cu...

Causa coe dividit in causa pncipalis: et instrumē talē. Causa pncipalis dicitur quatuor modis scilicet...

Causa efficiens est illa: quae agens mouet ad opandū. Et potest dupliciter accipi. Uno modo stricte: alia modo lar...

Causa finalis est illa: quae agens mouet ad opandū. Et potest dupliciter accipi. Uno modo stricte: alia modo lar...

id est dirigat agens ad vltimū effectū: quod est illud ppter quod omnia alia fiunt. Causa finalis large est aliqd ama...

Causa est duplex: scilicet p se et p accidēs (vt notat Ba briel dist. ij. q. x. li. j. ar. ij. dubio. ij.). Causa p se est aliq...

Causa per accidēs est illud quod causat p aliud ab eo distinctū. Sic anima intelligit p corp⁹. Ignis cale...

Causa essentialis subordinat: scilicet scilicet. Est quā rū posterior dependet a priorē in causando: et est impse...

Causa sine q non: vt notat Petrus paludē. dist. j. q. j. li. iij. est qd posita: aliud ponit aliunde. Quis...

sui causare pncipalit et ppe p actū p pncipiū sui libere vo luntat. Creaturā vero tantū cōcurrere ex diuina volū...

Causa sine qua non differat a causa naturali. Nā causae naturali cōuenit causare: fma corā speciem...

Causare est inducere efficere producere. Unā autē rē causare aliam: vt scri ptis reliq. Bab. dist. j. q. j. ar. j. li. iij. nō est aliū: nisi...

Celum vt scribit post s. Tho. pre. j. q. lxxvij. ar. iij. dñs ppositus Bab. dist. xij. q. vnica. ar. ij. li. ij. accipit tripliciter in scriptur...

Est enim ampla imenitate: secreta profunditate
 cognitiois: quanta tranquillitate dilectionis: hoc enim ce-
 lum est ad quod lucifer ascendere voluit: quod ad hanc celum
 rudine. hoc est super omni celo non solum sed dignitate: et
 maius est omni celo non exensione sed ex sua immensitate:
 per quam est extra omnia non exclusus. In hoc autem celo sunt so-
 luti tres plene. scilicet pater: et filius: et spiritus sanctus. et pater
 et filius. omnia sunt creata: siue corporalia siue spiritualia in-
 tra empyreum sunt. Hec Boni. Quia etiam spiritualia bona
 in quibus est seorsum remuneratio celum nominat: ut Nat. v
 Merces vestra multa est in celis: ut expone Bug. Quia
 deus tria genera spiritualium visionum. scilicet corporalia: imaginaria:
 et intellectualis tres celum nominat. de quo Bug. ex-
 ponit: quod Paulus rapto est usque ad tertium celum. et
 vij. Accipiendo autem celum pro accepto triplici. Uno modo
 absolute: ut fecit simpliciter corpus copiosum ex materia
 forma incorruptibili: naturaliter non vitali nulli pegrine
 neque passiois susceptivum. Et sunt pegrine passiones quibus
 res sine adinvenit perire. et seorsum eas consequentes: ut
 gravitas leuitas: color: sapor etc. tria habentes. illo
 modo quibus stella epicyclus: et sicut quibus per celum est celum.
 Secundo modo accipit connotative: ut suspensum per celum primo
 modo dicitur connotatio connotativa mediatam vel immediatam
 regionis elementaris. Et sic ipse qualibus celestibus spheris
 rotas elementares regionem circundante: et illo modo epicy-
 clus aut stella non dicitur celum: licet sit per celum. Tertio modo
 accipit ut connotat ordinem ad copulatum motum planete:
 aut firmamentum. et sic omnes orbis: seu spheras ad motum
 unum planete referuntur dicuntur unum celum. et illo modo sol ec-
 centricus deferens corpus planetarum dicitur celum. Sicut nec cocen-
 tricus: quod ad unam superficiem: et eccentricus secundum aliam: sed totum ag-
 gregatum est his. Sic accipit celum dicitur esse seorsum
 celum planetarum. Bab. dist. xiiij. q. unica. li. ij. et sic sunt ce-
 li ibidem ostendit. Accipit pererea celum quod quibus ania ex
 istante in gratia. Et dicitur celum spirituale. secundum illud. Celum mihi se-
 des. zania iusti sedes est sapiens. Unum etiam. Celi enarrat
 glia dei. i. apli. Lapis et celum per scriptis. Anie itaque iuste:
 et iustose et angeli sancti celum dicuntur: ut et scribit Bab. le-
 ctio. lxx. canon. Unum Hugo. in celo maxime habitare dicitur
 quibus sit vbius: quod per celum intelliguntur angeli: et ho-
 mines iusti: in quibus maxime deus habitat. Unum Hugo. Pa-
 ter noster quod est in celis. exponit. i. in scriptis: et iustis. Ut
 de hoc latius Bab. lectio. canon. lxx.

Celum est multiplex. Celum aereum dicitur regio inferi-
 or aeris. Celum ethereum regio aeris superior quod movetur ad
 motum primi mobilis id est ethereum dicitur: quod sit per curres. Celum
 olympium dicitur inferior regio ignis ab altitudine cuius-
 dam motus: quod dicitur olympus. Celum igneum dicitur superior regio
 ignis. Celum stellarum dicitur aggregatum ex seorsum spheris plan-
 etarum et firmamento. Celum crystallinum est primum mobile.
Celum empyreum est illud celum dicitur igneum: non a calo-
 re sed splendore: sic primum mobile dicitur aqueum et crystalli-
 num: non ab humore sed a diaphonitate et crystalli soli-
 ditate. Et quibus sancti pariter loquuntur de hoc. scilicet celo: quod
 later nostros sensus: et per adhuc minus: tamen est po-
 nere celum empyreum: sic dicit scriptura. In principio
 creavit deus celum. Strabus exponit de celo empy-
 reo. Ad hoc ponit Brulefer tres persuasiones dist. ij.
 q. vij. li. ij. persuadet ad hoc ratio finis triplex. Una
 est perfectio uniuersi. Alia est propter motum firmamentum.
 Tertia principalis propter habitationem hominis beati. Celum
 itaque empyreum non invenit positum nisi auctoritate Stra-
 bi: Bode: et Basilij. Et dicitur illud celum immobile: et lo-
 quus seorsum: et dicitur a principio creatus: et statim angelis
 repletum. Unde Basilus omnes quod ex parte. sic dicitur
 et in tenebras vitimas abigunt: ita beati remunerati-
 onem quod pro dignis operibus restaurant in ea luce: quod est

extra modum quietis: domicilium foris sunt copiosum. Bab.
 scribit. Et quia in celo empyreo inchoata est gloria cor-
 porum: quorum esse oportuit: et immobile: sicut in vlti-
 ma conservatioe motus celestium corporum cessabit. Est etiam
 am locus beatorum spirituum et celum: non propter necessita-
 tem (quod in eo spiritus depedant in esse) sed propter con-
 gruitatem: ut exterior claritas perveniat in interior: ut no-
 bilissimam creaturam nobilissimum assignet locus. Unum Ba-
 silius dicit: quod ministrorum spiritus non potest degere in res
 nebris: sed in luce et leticia degendi sibi habitum possit
 debet. Unum etiam celum illud non est locus salvans spiritus
 beatorum: sed tamen pervenit: ut de Alex. Et licet celum em-
 pyreum sit lucidissimum: non tamen diffundit lumen suum ad infe-
 riora: vel quod impedit firmamentum quod in stellis non est
 diaphonum. Et quod stellis est plenum: impedit lumen su-
 perioris diffusioem. vel quod non habet lucem desideratam
 corpus solis: id est lumen non diffundit. vel quod habet claritatem
 alterius rationis: pura claritate glorie quam non capit
 una corpora inferiora.

Celum repleti angelis: nihil aliud est quam celum or-
 nari angelis: secundum eum numerum quem deus ad inhabitandum
 dum ordinavit. Unum illa repleto non impedit quod possit
 fieri additio: quod potest deus plures ordinasse vel non
 ordinasse quodammodo post iudicium ibi erunt: quod nunc nobis
 cum sit. ad nisi custodiam. sicut et angelis sanctis addentur
 angelis sanctis: cuolares vel purgare. Hinc est quod Alex. patet
 ij. q. xix. ar. iij. m. b. ro. iij. scribit quod celum empyreum dicitur
 angelis repletum sicut cum celo creatis: propter sufficientiam
 et congruitatem ornatus celi. Sufficientiam dico quantum ad
 numerum a deo ordinatum. Unum semper repletum est quantum
 ad sufficientiam: quod semper sunt ibi tot spiritus que ibi p illo
 rite dicitur ordinavit. nec ex lapsu malorum sequitur imperfec-
 tio celi empyrei: sed spirituum cadentium. Sicut dicitur in
 digni expellunt a palatio regio: non est imperfecio vel de-
 ornatio palatii: sed illorum quod per sua indignitate sunt ex-
 pulsus. ita refert Gabriel dist. ij. q. ij. dubio. v. li. ij. Et il-
 lud celum empyreum non purgabitur igne purgationis: ut
 sentit doct. in quodro: dist. xlvij. q. ij. ibi non est corruptio
 nature: sed sunt tamen corruptio culpe. sed illa fuit
 spiritualis quod non premittat locum: sicut cogitatio adulterij vel
 homicidij non premittat ecclesiam siue polluit. palatium. dist.
 xlvij. li. iij. (et ut idem ait) celum crystallinum et siderum
 cum careat corruptioe nature et culpe: unde non indiget
 purgatione.

Celi (ut Damasc. ait) sunt inaiati et insensibiles.
 Et cum dicuntur deum benedicere seu laudare: dicitur est per
 sopopetia: sicut etiam dicitur de alijs inaiatis creaturis. sicut
 bre: roze et igne: estu: Daniel. iij.

Celum movetur non propter indigentiam suam: sed propter ge-
 nerationem et corruptionem illorum inferiorum. et deus movet
 celum medietate intelligentia creata siue angelo: ut color
 habet opinio. et hoc congruebat ordini quod deus constituit unum
 versa. De quo latius Gabriel dist. xiiij. q. unica. li. ij. Unum
 Aug. sup. Gen. ad istam dicitur: quod deus sic modum ordinavit
 ut spiritus sanctus crearet omni corpore. id est sic congruum erat angelos
 deputari ad ministerium hominum: sic et congruum fuit eos deputari
 ad motum et regimen celorum: cum in hoc etiam ministrare homi-
 viatorum: et divine subseruiat maiestati. Item celum per stellas
 las habet actionem in hoc inferiora multipliciter elementa
 mira imperfecta: mira inaiata: ania: irrationabilia.
 De quo videtur Beronem in libello: quem erilogum astrologorum
 sic theologizate in seorsum. Et Scor. q. iij. dist. xiiij. li.
 bro. ij. Et post hoc Gabriel dist. xiiij. q. unica. li. ij. et
 per astrologos quod multa falsa dicunt. et quibus vera
 dicitur: sed multo plura falsa: ait Lancellari. Et ideo
 vera quod dicitur incerta sunt: et falsis plurimis permixta.
 Item possunt et astra inclinare voluntate: non tamen

effectivum in ipso efficiendo actu volendi: neque impo-
 nere necessitate: quousque modo: quod semper manet volun-
 tas libera per sua libertate: potens contraire homini incli-
 nati. Na et homo maxime vincit tentationes: necdum
 per gratiam sed etiam per voluntatis libertate. Hinc est illud
 prolomet. Homo sapiens dominabitur astris de quo et ali-
 as plura dicitur: et non parum multa. Bab. ar. iij. dub. iij.
 vbi supra.

Celum dicitur aperiri ut scribit sanctus Bona. dist. xj.
 li. iij. circa tertium. quod vehementer fit influenza de super-
 perius. Et quod imolatiois hora nobis panis celestis
 et supsubstantialis tribuit. Hinc est quod Greg. dicitur
 los aperiri: sic in eius natiuitate dicitur quod per totum modum
 melliflui facti sunt celi: quod datus est nobis iste qui dul-
 cior est super mel et fauam etc. Unum Beronem tract. ix. sup.
 Magni. dicitur celi aperiri non per fractionem: sed per
 istum etiam speciale: quod operatur per ha dices. vna dicitur
 peres celi. Et ite per Rosate celi desuper etc.

Celare est abscondere. Unde celare crimem
 est duplur: ut scribit sanctus Bona. dist. xj.
 ff. v. circa tertium. li. iij. Aut cum scit sed non est occultum
 alijs: et non detegit. Aut cum scit apertum et notum: et dissi-
 mulando cooperit. Primum est fidelitatis. Hic Pro-
 uer. xvij. dicitur. fidelis est qui celat crimem amici. Secundum ve-
 ro est per se peccatum sceleris. Uel aliter: celare crimem
 me est duplur: aut in iudicium correptionis: aut in super-
 portationem peccatis et infirmi. et primum est malum: secundum
 vero est bonum. Uel aliter: celare crimem hoc est duplur
 Aut per se quod potest esse. Aut per se quod potest obesse. Pri-
 mum est malum. Secundum est licitum. Hec sanctus Bona. Et
 ut scribit Beronem. pre. ij. in regulis moralibus. Celas
 re peccata sua non est ex se hypocrisis: sed cautela prou-
 dens: et debita. Secus si fiat hoc ex appetitu laudis
 falsae: aut alterius malicie principaliter. vel si ad malum
 finem vltimate referat. Secus etiam si per mendaciam ope-
 rum: vel signorum: vel verborum talis absconditio gratia fieri
 que admodum si ad celandum peccata sine luxurie fingat se ali-
 quod ope signi: aut vero luxuriam maxime detestari: et castita-
 te amplectari: cum sufficere debeat ut illa non ostendat
 ira de superbia et cereris possit dici. Beronem: Celare
 in super peccatum in confessione detestum tenet sacerdos de le-
 ge nature: de lege dei positiva: siue divina: de lege po-
 sitiva ecclesie: ut perbat Scor. dist. xxj. q. ij. li. iij. que
 vide latius etc.

Census seu redditus ut scribit Bab. di. xv. q.
 xij. ar. i. li. iij. post Hen. de Au. i
 suo tract. de contracc. c. ij. nihil aliud est nisi in se leuadi
 seu recipiendi aliqua pecunia: aut pecunia mensurabile
 ut bladum vinum: aut aliud ad usum hominis principis defructibus
 rebus: bonorum: aut personarum. et tunc ius nihil aliud est nisi po-
 restas iuste recipiendi pecuniam vel rem aliam. videtur latius Bab.

Censura ecclesiastica (ut et habet Dorbellus i
 iij. di. xvij. et alij comprehendit me-
 dicitur: suspensionem: et excommunicationem. et de xbo signi.
 c. qrenri. et censura ecclesiastica fit vi clauum. Unum ra me-
 dicitur quod suspensio: quod excommunicatio est quod punio: id est
 ex ipsa punitione quod ad via salutis reducat: non tamen de-
 bet fieri anio nocendi: sed debet fieri in zelo charitatis
 pri. scilicet ad bona subditum delinquentis: vel ad alios bonum
 ut vltimeant filia vel quieti viuam: ut. xxij. q. v. p.
 deff. vbi dicitur. siue ignoscendo: siue peccando hoc solus
 agit: ut vita hominum corrigat. ut. si i cointate sint aliq
 innocentes: ideo inuadunt: ut nocentes moneant
 et copellat ad subdendum se iusticiam: et punio per inter-
 dictum non debet esse sine causa: licet aliqui sine culpa
 ut patet de regu. iij. Sine culpa lib. vj. et refert frae

Osualdus li. iij. rosarij. theologie etc.
Cenodoxia (ut scribit Paulus Corthesius
 eloquentissimus li. iij. scilicet di.
 vij. q. z vana gloria dicitur: est modi cymbalum cum ostentatione
 pstantie: quod homines tanquam pavones cauda leuant: ex ea
 enim cotumacia: ostentatio: pertinacia: discordia: et arro-
 gantia oziri putant.

Ceremonie sunt opera exteriora ad cultum
 dei pertinentia. bruns Tho. j.
 ij. q. xij. ar. iij. Et ceremonie apud Latinos dicuntur ge-
 neraliter omnes ritus sacrificiorum a cerete oppido dicitur:
 ut placet Valerio maxio: a quo ceremoniale: et de ce-
 remonialibus vide in dictione legis ve. rest. Fuerit autem
 multe obseruantie ve. le. vrpura purgationis ab imis
 dicitur: a lepra: a contactu mortuorum: et aliarum rerum immu-
 daz per aquam expiationis: et alios ritus de quibus i leuiti-
 co per totum. Erant etiam ibi quod plus ad peccationem acced-
 tia sicut oblationes hostiarum et sacrificia. Hec enim pri-
 nebant ad cultum lacric per tpe illo: quo deus voluit sic
 coli: et he obseruaciones purgationum et sacrificiorum: ac
 oblationes dicebantur propter ceremonie Bab. dist. j. q. iij.
 ar. j. li. iij. Sacrificia et oblationes tanquam mediate
 pertinentes ad dei cultum: purgationes tanquam mediate ad
 dei cultum pertinentes vrpura disponentes: et aptantes per
 sonas ad pficiendum dei cultum. Improprie autem dicuntur
 facta: vel large accipiendo sacrum. Sacra autem illave
 le. q dicitur ceremonie: non cotulerit gratiam exi sacri
 siue ex ope operato: ut color tenet opinio: et est Alex. a.
 de ales pre. iij. q. vj. memb. iij. ar. j. scilicet Tho. Sco-
 nus et color schola sic tenentur tenet tenet tenet tenet
 ope operante ex suscipiente deuotione dum peccatorum
 ex fide: et charitate: ut idem sentunt et multum hoc perbat
 Bab. et auctoritate: et rone ar. ij. vbi s. vide ibi.

Certum exploratum. Incertum dubium: vel non ex-
 ploratum. Et ut theologo sentit in via
 salutis relinque certum: et eligere incertum est amare suum
 piculum. Qui vero amat piculum peribit in illo Eccl. iij.
 Unum Jo. cancel. parisiensis. i regulis moralibus hac regula
 ponit. Agere incertum: et dimittere certum in materia mo-
 rali est peccatum mortale: vtz super dicitur est. Et specificat
 ea addes. Si tale sit incertum: quod sit mortale non solum
 per peccaturas leues: aut ex supposito de trepida: et scri-
 pulosa puenire ex nimio timore cadendi in via. Sz
 intelligit dum tale est vehementer et probabile incertum: quod
 sit oppositum vel magis. tunc ei illud quod agit ficarebit mor-
 tali peccato. Hec Ber. de quod et super diximus.

Certitudo ut de Petro de aliaco est asser-
 sus verum firmum sine formidie
 vel ut scribit b. Tho. iij. dist. xxvj. q. ij. ar. iij. certitudo
 do est firmitas adhesionis: et cognitiue ad suum
 gnoscibile. et per certitudo accipi duplur (ut scribit dicitur
 caroi. camera. q. xij. ar. iij. li. j.) Uno modo improprie ut
 certificare ipse firmum idem quod assentire alicui com-
 plexo: et quod non per aliter esse: et isto modo factus constat: quod de-
 non per certificare aliquem de alio vero cogitanti futuro
 ro: nec respectu illius est isto modo possibile certa reuelatio.
 quod per includit dicitur. Alio modo per certitudo capi per
 prie: ut certificare ipse firmum idem quod firmum assentire ali-
 cui complexo vero: et isto modo factus parz: quod licet si sit pos-
 sibile: quod certitudo sit falsa: tunc certitudo per esse dece-
 pra. Et licet nullus per decipi per certitudinem: tunc certitudi-
 ne potest decipi: et ideo ille quod fuit certus potest non fuisse cer-
 tus: et illa noticia que fuit certitudo: potest fuisse dece-
 pra: et non certitudo. Hec Petro de aliaco.
Certitudo est multiplex: vtz notat doctores variis
 i locis li. scilicet. Quod est certitudo per se: vbi est certitudo

certitudinis euacuans expectatōes et timorē. Et certitudi-
do vix q̄ est certitudo expectatōis mixta timore: qz
quibet labi p̄: q̄dū est viator. Est et certitudo
media / q̄ est in purgatorio: et est certitudo expectati-
onis / qz nōdū obrinēt / s̄ est euacuatio timorē / p̄ cō
firmatōes: qz sciunt se deinceps peccare nō posse: et
sic patet: qz in pena purgatoria ē maior certitudo de
gl̄ia: q̄ in via: vt scribit Brule. di. xx. q. iij. lib. iij.
Est et certitudo q̄dā ex p̄te cognitū: q̄dā ex p̄te affecti-
ui: et vtraq; duplex est: vt scribit s. Bona. in sc̄do: et
post eū Bab. di. iij. q. vna. ar. iij. dub. ij. li. ij. Ex p̄te
cognitū vna est infallibilis: vt cū scit aliq̄s qz nō pōt
falli. Altera pbabilis: vt q̄n habz verisiles rōnes ad
hoc sine ad p̄tē vna: ita qz ad oppositū aut nllas habz
bet: aut paucas. Sc̄da fuit in angelis nō p̄ma. Et p̄
te affecti vna est in expectatōe. alia in tenendo. P̄ma
est sp̄i. Sc̄da est cōp̄hensōis: et illa sc̄da nō poruit
ēē in angelis aū cōfirmatōes. P̄ma fuit semiplene
in angelis supposito qz nō fuerit in gr̄a creati: qz min⁹
plene q̄s in viris sc̄is: qz illis inest ex gr̄a et meriti: i
angelis erat ex affectōe nature: et illa certitudo p̄ba-
bilis: q̄ rōnabilis poterat cōiungere ex his bōis / q̄ acce-
perat: qz ad britūdinē parti erat: maxie cū in se nullā
viderent dispositionē mali. Bab. latius. Est p̄terea
certitudo sc̄is: et cōiecturē: vt scribit s. Bona. di. xx.
li. iij. circa l̄tam. certitudinē sc̄ie nemo habet: nisi p̄
reuelatōes: certitudinē autē p̄iecturē habet q̄ san⁹ p̄
nitent cū et p̄sp̄era aridit: tūc signū est qz dolor suus
ē ex dei gr̄a: nō ex affectōe terrena: vtraq; barū cer-
titudie caret: q̄ in fine p̄nitent sera p̄nitentia: qz ma-
gis habet rōne ad oppositū q̄ ad p̄positū zē.

Certitudo q̄dā est speculatiōis / et q̄dā ē adhesio-
nis: vt scribit s. Bona. di. xxij. q. iij. li. iij. z p̄ma q̄dē
respicit intellectū. Sc̄da rō respicit ip̄s affectū. Si
loq̄mur de certitudine adhesionis sic maior est certitu-
do in ip̄a fide q̄ sit in habitu sc̄ie. p̄ eo qz vera fides
magis facit adherere credentē ip̄s vitarū credere: q̄ aliq̄
sc̄ia alicui rei sc̄ie: videm⁹ ei v̄eros fideles / nec p̄ ar-
gumēta / nec p̄ tormentā / nec p̄ blandimēta inclinari
posse: vt vitarē quā credūt salte d̄ere. r̄ negēt: q̄d ne-
mo sc̄is sane mentis faceret. p̄ aliq̄ q̄d cognoscit: ni-
si in q̄ntū doctrine fidei dicitur si ēē mentidū. Sc̄ul-
t̄ etā cēt geometria / qz p̄ quacuq; certa p̄ctōe geo-
metrie auderet subire mortē. Un̄ ver⁹ fidelis etā si
sc̄iret totā sc̄iaz: mallet totā illā sc̄iaz p̄dere q̄ vnū so-
lū articlū q̄rere: adeo adherēs vitarū credere. De cer-
titudine q̄ adhesionis verū ē fide esse certiorē sc̄iaphica
Si autē loq̄mur de certitudine speculatiōis / q̄ respicit
intellēm: et nudā vitarē: sic cōcedi p̄t: qz maior ē cer-
titudō i aliq̄ sc̄ia: q̄ i fide. p̄ eo qz aliq̄s p̄t aliq̄d p̄ sei-
entia ita certitudinalitē nosse: qz nllō mō p̄t de eo du-
bitare / nec aliq̄ mō discrederē / nec i cor̄ suo vllō mō
p̄dicere: sic p̄t i cognitōe dogmatū: et p̄mōz p̄ncipi-
orū. Certitudo at adhesionis respicit vitarē: et doctri-
nā fm p̄catē. Bonauē.

Certitudo q̄dā ē absolutā: q̄dā p̄dicōnata: sic du-
plex ē certitas / vt scribit s. Bona. di. xxvij. q. v. i. li. li.
ij. Si loq̄mur de certitudine p̄dicōnata: sic ē i spe cer-
titudō necitatē et infallibilitatē: cert⁹ ē ei vnū q̄s in
fallibilis: qz si p̄seuerauerit vsq; i finē in gr̄a: et i bōis
meriti: qz ad salutē p̄uet. Si at loq̄mur de certitū-
tudie absolutā: sic ē i ip̄a spe certitudo pbabilitatē. qz
ei bonā bz p̄sciaz: atq; p̄positū pbabilis p̄t ēē cert⁹: qz
opa ex th̄ volūtare p̄cedēta sint ap̄s deū meritoria:
et p̄ h̄ cōfidere se affecturū vitā p̄nā. Bona.

Certitudo est adhuc triplex. sc̄. nalis / super

naturalis / et moralis. de quo videre potes Bab. dif-
fy. q. iij. dub. vi. li. iij. et eundē lectio. viij. cano. Et
Ber. p. iij. li. iij. d̄ p̄o. theo. p̄a. ij. Certitudo sup̄nal-
est illa cui assentiendo null⁹ falli pōt p̄ quacuq; potē-
riā. h̄ca solo deo est q̄ntū ad vitarē p̄tingētēs. Illa
vt Berson de vbi sup̄ est triplex. Quēdā evidētē cla-
rē et intuitiue: q̄lis ē certitudo beatorū in patria. Alia
est evidētē reuelare in illustratione p̄betaz. Tercia
soli⁹ adherētē in speculo et in enigmate: talis est cer-
titudō fidei. Talē certitudinē et nos habem⁹ de artū
culoz fidei vitarē: et omnib; in canone bibliē p̄ctis:
in eo sensu in q̄ a sc̄o sunt sp̄u reuelata. His nāq; af-
fentiēdo falli aut decipi nō possumus: vt scribit Ba-
biel lectio. viij. canonis. qz deus q̄ est sūma et infalli-
bilis vitarē nō p̄t falli tanq; v̄p reuelare

Certitudo naturalis est cui q̄s assentiēdo per
potētiā naturalē falli nō pōt: talē ē certitudo p̄ncipio
rū nocoz p̄ experientia / et p̄clusionū ex eis demonstrata
rū. H̄ca est vitarē a reb; acceptaz: q̄bus inuitēs falli
nō pōt p̄ naturā. Talē certitudinē habem⁹ de multē
evidētib; veritatib; p̄tingētib; et necessarijs fm natū-
rā. Talē certitudinē habem⁹ de existētia resp̄ incertū
ue cognitū p̄tingentiū. Itē de p̄positōib; naturalē
necessarijs: vt ignis est calefactū: circa q̄ntū vitarē
stare cōi cursu nāq; null⁹ falli: licz p̄ potētiā sup̄nalē
et miraculū q̄s falli possit.

Certitudo moralis est q̄ habet ex pbabilibus
p̄iecturis grossis et figuratis / magis ad vnā partē
q̄ aliam inducētib; seu p̄suadentib;. H̄ca certitudo
d̄t etā civilis: et h̄ca nō est ex evidētia rei / sed p̄iecturē
Et illa certitudo nō remouet in vna p̄te oēm pbabili-
tatē vel opiniōem alteri⁹ p̄ris / licz magis declinat
ad istam q̄ ad alia. Admittit etā formidatē de oppo-
sito et scrupulos: nō tū aduertēdos / sed p̄nēdos. Et
h̄ca certitudo sufficit in moralib; fm p̄m. i. Et d̄t
eētē in snia. Disciplinari est in vnaq; re certitudi-
nē q̄rere iuxta exigentiā materiē. Equē em̄ viciōsum
est inq̄t mathematicū p̄suadentē q̄rere / et moralē de-
mōstrantē. Talis etā certitudo sufficit ad cauendū
mortale / et ad cōmētēdū: vt habēs moralē certitudi-
nē circa aliq̄d p̄ceptū agens: fm illā cauēt mortale. et
agens p̄ra illā incidit mortale. vt exēpli causa p̄ceptū
est me indign⁹ accedat ad eucharistiā. P̄ter⁹ habet
moralē certitudinē se nō esse indignū: qz fm doctrinā
ap̄li pbauit semeci p̄m / et n̄ inuenit in se legitimū ipe-
dimētū: accedēdo nō peccat mortale: etā si in eo fue-
rit aliq̄d larēs impedimētū / reddens ip̄m indignū
Sic ex opposito si habet moralē certitudinē / siue p̄
babilē p̄iecturā se habere aliq̄d impedimētū magis
ex b̄ credēs se indignū q̄ nō indignū / accedēdo mor-
taliter peccat: licz etā impedimētū q̄d suspicāt in eo
fore / nō sit in eo. Et ita q̄ videt p̄mū suū esse in p̄-
culo fm moralē certitudinē / q̄uis nō sit sibi evidēs
an p̄bit in piculo: tenet eū eripe ne pereat / si p̄t. Qd
verū est de piculo eā corpali q̄ sp̄uali. Ut q̄ videt alt
quē plapsum in flumē / aut p̄stere in domo nūc rui-
tura / q̄uis evidēs nō est an ille submergat / aut iste
opprimat: tenet vtrūq; in piculo extrahere / etā nolēz
tem: vt de Aug⁹. et nō expectare in eiciū fratris. H̄ca
Babiel li. iij. dist. xvj. q. iij. ar. iij. dubio. vj. Vide et
eundē lectio. viij. canonis de certitudine q̄ sufficit ad
digne celebrandū zē.

Certitudo vitaris theologice vel catholice: q̄
v̄is possit p̄bari et p̄firmari. videat Scot⁹ in p̄logo
sniaz. q. ij. q̄ ponit plures vias / q̄b; p̄uincunt q̄cuq;
fallitace / et p̄munit ac p̄firmat in fide p̄ra oēs erro-

res. Ac p̄bart pōt qz theologica vitarē et catholica f̄i-
des est infallibilis certitudinis. et q̄ doctor subtil⁹ dif-
fise scribit ea p̄stringam⁹ cū modica declaratione / q̄
nō inuitia p̄ fidei p̄firmatiōe esse arbitracus sum.

Prima via d̄ p̄nūciatio p̄betaz. Cert⁹ em̄ est qz
sol⁹ deus pōt naturalē nō ab alio: sed a seip̄o futura
p̄tingētia certitudinalē p̄uidere et p̄dicere. Sed qz oia
ch̄i mysteria q̄ nos credim⁹ et impleta cernim⁹ olim
fuerūt p̄nūciata in sacra sc̄ptura. sc̄. diuinā incarnatione
nem / q̄ ginalē partū / passioēz ch̄i / mortē et resurrectionē
onēz ascēsiōem / ac mūdi cori⁹ p̄uictōem / ac futurūz
iudiciū mūdi zē. Et q̄b; nō est dubiū qn sequant im-
plenda etā pauca q̄ restant nōdū impleta: vt de Bre-
go. in homel. Ergo sequit qz a deo sūt omnia ista fidei
ch̄i mysteria p̄ordinata: et p̄sc̄q̄ns infallibilē certitudi-
ma. qz deus est p̄ma et infallibilis / vt dicitur est s. / vt
ritas: et ip̄e p̄nūciat talia. q̄ zē. Un̄ ex b̄ p̄uincit qz
Nabumētī secta nō est a deo: sed falsa et p̄ficta. quia
null⁹ sanctorū p̄betaz tam p̄dixit approbādo. nec ad
hōim salutē a deo illā fore datus sc̄ptura loquit: qn
pori⁹ sc̄ptura eā damnat et reprobat. q̄ zē. Sc̄da
via d̄ p̄cordia sc̄pturarū. Sed qz sc̄ptores sacri cas-
nonis varijs et p̄oib; existētēs et diuersimode dispo-
siti / oino p̄onabant. q̄ sequit p̄ hoc qz b̄ nō nisi a deo
fuit. nō sicut p̄bi / qz in multis in se dissenserūt: qn eri-
am p̄radicerūt suis magistris: vt Aristoteles Plā-
toni. Itē Auicēna et Averrois ambo discipuli Aristo-
telis / in multis discordant. Et sic fuisse etā in sacra
sc̄ptura nisi habuissent vnū cōm̄ doctoz decem / qz er-
rare nō potest. Sed qz sc̄ptores sacri canonis diuersi
s̄s cōparib; existētēs varie dispositi p̄onabant: patet
de p̄betis et ap̄t̄is zē. Nā Esaias Hieremias Ezeci-
el Daniel et multi alij p̄betis: oēs p̄betauerūt b̄
ch̄o v̄turo et ei⁹ mysterijs: nō solū ea q̄ a Moyse /
rū cōmū doctoz habuerūt: sed et alia in q̄b; discor-
dare potuissent / cū nō essent evidētia: et tū oēs in his
q̄ sunt articuli fidei p̄cordauerūt: et patres veteris q̄
nouī testamētī. Ergo sequit qz de ip̄e illos docuerit
hanc fidē zē.

Tercia via est auctoritas scriben-
tū et doctoz. Nā si q̄s penset p̄mo qz q̄les fidei ch̄i /
sti docuerūt: qm̄ paupes / ignobiles / illiterati: et pau-
ci respectu totius mūdane multitudinis. Sc̄do cū b̄
q̄ sanctissimi viri fuerūt: vt p̄te p̄nēntēs omnia car-
nalia et mūdana et sumo zelo vitaris ardētēs: ac dān-
tes oē mēdaciū in fide et morib;. Nō est q̄ v̄simile vt
mētūrē di. H̄ca de d̄ns: cū nō dixisset. Tercio cū hoc
si q̄ p̄ter q̄le legē docuerūt: qz p̄rariā carni et vicijs.
Quarto q̄b; talia p̄dicauerūt: qz potētib; / infidelib; /
mūdantē et carnalib;: et tū corū mōm p̄uicturūt. Qd
fieri certe nō potuit nisi a deo. Et p̄ferim⁹ qz deus de-
dic talib; illiteratis oēm sc̄iam fidei / et oēm vitarē
cognoscere: et oim gentiū lingua loq̄: et fm̄em mira-
culis et signis p̄firmare / vt mōs totus crederet. H̄ca
autē de⁹ nō fecisset h̄ca lex non esset vera. ergo. Et si
diceret p̄ter aliq̄d lux eos fore mēturos / falissimū
est. qz nil boni hui⁹ mūdi habere voluerūt: imo tribu-
latōe et p̄nis ac mortē se exposuerūt. Itē si di. nō fuy-
isse eos mēturos / sed deceptos: falissimū esse patet.
qz fuerūt viri a deo illumiatī et talib; reu elatiōib;
diuinis ip̄is factis ac miraculis / qz nō nisi a deo fieri
potuerūt. Nam tam sancti erāt qz ad coz manus im-
positiōem dare sp̄iū sanctus. Alijs etā in cr̄ eos vi-
sio diuinē essentiē cōcessa est. sicut Paulo rapto i ter-
ritium celū: vt dicit Aug⁹. Quarta via dicit diligē-
tia recipiētū. Nam maxime credēdū est cōmunitatē
si h̄ca illis vitarib; quas tota cōmunitas famosa et

honestā cū maxima diligētia approbat et recipit. Ta-
lis est canon sacre sc̄pturē / quā omnes sc̄i patres
veteris ac nouī testamētī receperūt. p̄ autētico / et cor-
mūdus approbat tanq; p̄nēntē necessariā ad salutē
Un̄ Bern. in finē ad fratres de mōre dicit. Licz
magna miracula d̄ns gesserit i terris: h̄ tamē sup̄ oia
alia emicuit et cetera illustrat / qz in paucis simpli-
bus homib; totus mōm sibi subiugauit. Quinta
via dicit rōnabilitas contentoz. Quid em̄ rōnabilis
q̄ sine vltimū. sc̄. deū diligere sup̄ oia / et p̄mū sic ut
sc̄ipm. In his pendet vniuersa lex et p̄bet. Matth.
xxij. Quid em̄ est rōnabilis fide ch̄iana: Et patet p̄
mō: qz nil tale credit deo qd aliqua imperfectiōz im-
porret: qn potius omne qd credit arectat p̄fectiōis
v̄nē: vt patz de trinitate et vbi incarnatōe. Nec aliq̄d
credie incredibile: quia tūc seq̄ret qz incredibile esset
mōm credere: sicut deducit Aug. xxij. de ciui. dei. c. v.
Mundū tamē ea credere videm⁹. Sc̄do patz: qz tā
rōnabilia credit qz nil turpe nil flagitiosum admittit
Secta via dicit irrōnabilitas errorū cūctoz. Quid
em̄ irrōnabilis q̄z idola coli / opa manū: sicut paga-
ni faciebant. Item qd Nabumētī fide irrōnabilis
qz p̄ beatitudine expectat vitā carnalē. sc̄. gulam et coz-
tum: qz potēs et h̄uicis cōuenit. Sed sapiētib; ē alia
felicitas q̄ apprehendit intellectū p̄fecto p̄mē vitarē.
Item iudei irrōnabilē p̄ra suas sc̄pturas nouī
testamētū damnāt: qd tū in veteri testamēto p̄mit-
tēt. Deniq; manichei p̄mū malū ponūt: sic sc̄ipos
damnāt: nō esse bonos in q̄ntū sūt. Itēz docerūt p̄bi
losofhoz p̄nēnt multa irrōnabilia: pura decoz / plu-
ralitatē zē. Septima via dicit stabilitas eccl̄ie f̄i-
deliū. Nā vt legit Act. v. Gamaliel dixit de fide ch̄i-
sti. Si est ex homib; / dissoluet p̄silium b. si v̄o ex deo
nō potestis dissoluere. Sc̄m⁹ autē qz licz eccl̄ia marti-
mas p̄secutiōes passa sit a iudeis et tyrānis / et ab impe-
ratorib; romanis: nec potuit dissolui: imo creuit in p̄-
secutiōib;: nec poterit vsq; in finē mūdi dissolui: di-
centē christo Luce. xxij. Ego rogavi pro te vt nō defiq-
ciat fides tua: q̄ a deo est. Nec secta iudeoz manet
in vigore. cessauerūt et apud eos p̄betis magna qz
deozum facta est dispersio. Nec secta Nabumētī / qz
incepit post legem ch̄isti plus q̄ sexcētis annis / diu
permanebit. sic et p̄betavit Sibylla q̄dam. Octa-
ua via dicit claritas miraculoz. Certum est em̄ qz de-
us nō potest esse testis falsitatis. Sed ip̄e deus fidem
suam cōfirmat per miracula: ergo et hoc magnum
sive grande miraculum fm Augustinū. xxij. de ciuif.
ca. v. qz tam totus orbis sine vllis miraculis credit.
Item cōfirmat: quia multi qui p̄us fidei rebelles fu-
erunt / miraculose crediderunt. et hanc fidem docuerunt
vsq; ad mortē. Patet de Saulo prius p̄ter
secutore / postea predicante toti orbi. Item de Augu-
stino prius seducto errore Manichei: postea doctoz
re catholico. De Dionysio prius philosopho: postea
Pauli discipulo. De Lppiano prius mago: postea pro-
fide occiso. Item de Constantino impatore prius f̄i-
dem persequēte: postea manifesto miraculo cōuerso:
et eccl̄iam sublimantē. Et sic de alijs. Et si antich̄i-
stus miracula faciet: vt dicit Damo super Apocā
lypsim. sc̄. domum cozzuere / ignem de acre descendere
veraciter et aliquid consumere et fulmine percuti / ita
etiam loqui vel ridere / vel huiusmodi. tamē non dis-
cuntur proprie miracula vera. Tum quia virtute di-
abolica. cum quia licz admirationem faciunt: tamē
nullam vtilitatem conferunt. Tum quia talia sunt
qz potest in eis fieri fallacia et deceptio. Uerū aureū

et parte dicitur intrinsecus est illud quod sit virtus divina. et cum admiratione habet gratiam coram deo: ac veritate profertur anie/ vel etiam corpi. et in qua nulla potest esse fraus et decipio quin sit a solo deo/ in testimonio veritatis. talia autem sunt christi miracula: ut patet de mortuorum vera resuscitatione/ infirmitatum curacione/ peccatorum remissione: ut in euangelio multis locis habet: nec antichristus potest secretis cordium perscrutari: sicut scriptum est: secreta revelavit: et futura predicavit. Quare si ab eo quereret si es vere deus ut asseris: dicit mihi quod facias/ aut quod cogitabo/ aut speretis cras hac hora id quod solus deus est scire: ut patet in ludis. Qui fingit corda eorum quod intel. omnia opera eius. que antichristus decipiet et modum fallere et cetera. Non via dicitur stimoniu extranscor. nam et demones coacti sunt fingere demones et fieri/ et esse vera. Et Josephus li. xvij. antichristus quicquid testatur Jesum esse christum/ et eius mortem et resurrectionem et resurrectionem. Item sibille multum testantur. Nec brevis inter ex Scorio collecta sunt. q. ij. plagi scribarum/ quod latius rem tractat. Sed sufficiat hec pro fide nostra confirmanda. quod nulla modo secum patitur infirmitatem. Unde Bern. ait. Ut deam? quod lyceos oculos habeat fides: quod oculata sit ut nulla adiacere infirmitate infirmet. Nam cognoscunt dei filium lactentem: cognoscunt in ligno pendentes: cognoscunt moventem. Siquidem magi in stabulo agnoscunt: lacto in partibulo. Isti pannis involuti: ille clavis fixum. In curio autem vita agnoscit in morte. Quis igitur fide christiana non proficit vera et certata: qua et gentes et logea deo remota confirmantur: ut breviter tactum est istis novem vijis et cetera.

Cessatio legalium dupl'r potest intelligi/ ut scribitur Babuel dist. j. q. iij. ar. iij. dubio. iij. li. iij. Uno modo in se et quod ad se: et sic cessare dicuntur/ quod finem exteriorum rituum finem que ad se sunt precepta sunt/ non servant. Alio modo quod ad mysterium/ sine vel signatum. et sic cessare dicuntur quia quod mystice significant/ aut ad quod ordinata sunt tanquam in fine cessant. Et moralia legis quod comprehendunt in decalogo/ quod ad se non cessaverunt in nouo testamento. quia illa sunt de lege nature stricte vel large. Lex autem nature mutationem non recipit. Sed legalia iudicialia et cerimonialia quantum ad se in se legem gratie sunt evacuata. Cessavit etiam circuncisio/ quod fuit principalissimum cerimoniale: ut manifestum est. Luce. rone tripliciter ponit Thob. q. r. dist. j. li. iij. ar. ij. Et post eum vide Babiel vbi sup. Na lex fuit instituta ad significandum gratiam noui testamenti/ quod per christum facta est. vniuersa autem christo cessare debuit: sicut venere lumie cessat umbra. Et sic scda ro impofectio legalium. Lu autem venit quod profectus est: euacuata quod ex parte est. Luce. xij. Si ad illud ordinata fuit certia ro infirmitas pl'i/ quod data est lex. Erant enim paruuli: et ideo paulatim a pl'ina consuetudine idolatrie abstracti hendi. ut sic procederet eis eadem offerre deo/ quod prius idolis obtulerunt: vel ab alijs offerri viderent. Sed postquam ad profectum genus humanum puenit/ debuit ad oblationem legis liber esse. Sed legalia quantum ad mysterium/ sine et carum non sunt evacuata: sed in testamento nouo magis profecta et implera: ut latius videtur apud Babiel vbi sup. Sed quod dicitur Gen. xvij. Data est circuncisio Abrae in fedus sempiternum. Et Mar. v. Non veni soluere legem sed adimplere. Dicitur enim Scorio quod fedus sempiternum exponi potest/ sempiternum in se/ vel equalitatem. Vel magis ad se sempiternum inter deum et Abraam: et semet eius specialiter. quia nunquam fuit aliud signum fedus inter deum et genus Abrae specialiter: licet futurum erat aliud signum fedus inter deum et totum genus humanum. Et melius fuit semen Abrae transire in fedus communi/ neque remanere sub signo fedus specialis. quod melius

est esse parti in toto: cui simpliciter bene sit/ quod esse distinctum a ceteris partibus: ut sibi aliqualiter bene et alijs male. Vel dicitur secundum fecerit Thob. quod sempiternum accipitur ibi pro seculo: quod habet quod finem: sed non est de terminata nobis.

Characteristici id est determinati natiui. Unde Joanes Damascenus: et refert magister dist. xvij. li. j. si differunt ab inuicem hypostasibus secundum substantiam sed secundum characteristica idiomata. id est determinatiua propter seos Characteristica vero determinatiua sunt hypostasicon et non nature. et eadem hypostasibus determinat

Charitas super scriptum est. scribitur autem pro aspiracionem.

Christus ut scribitur Babiel dist. xxx. q. iij. li. j. et dist. vij. q. ij. li. iij. est nomen personae substantie in duabus naturis: diuina. scilicet humana: non autem christus est duae nature: quod christus supponit pro persona christi/ et non pro natura humana: notat autem nomen humanam ad sumptam. sicut albi supponit pro subiecto: puta boie: et connotat albedinem. Et sicut albi non est subiectum et albi bendo: ita christus non est christum et natura humana. Sed est christum habens naturam humanam sibi hypostasice vniuersam. Et est etiam christus verissime vniuersum se/ quod est persona christi: quod est vna: non autem est persona aggregata ex natura assumpta et christo: quod sic esset composita ex creatura et creatore. Nec est procedendum quod christus inceptit esse assumptioem nature humane. quod christus fuit ab eterno: secundum illud apostoli ad Hebraeos. xij. Christus heri et hodie/ ipse et in secula seculorum. Et Joan. vij. Antequam Abraam fieret ego sum. Locedidit enim quod deus siue christum inceptit esse homo/ et inceptit esse christus. Sicut licet creator non inceptit esse deus: et inceptit esse creator. Et quod dicitur in symbolo Abana: sicut anima rationalis et caro vniuersum est homo: ita deus et homo vniuersum est christus. Non intelligitur ut christus sit compositus ex deitate et humanitate. Sed dicitur ita deus et homo vniuersum est christus. homo inquam ille quod est christus quod non est humana natura: sed est habens humanam naturam vel subsistens in humana natura: et hic est christus. Et ideo illud symboli ita intelligitur. Sicut anima rationalis et caro et cetera. id est. Sicut anima rationalis et caro vere sunt vniuersa in boie: ita deus et homo (id est deus habens in se vere et realem humanam naturam/ animam. scilicet carnem/ propter quod homo dicitur) vniuersum est christus et cetera. Subsistit itaque christus in duabus naturis: ut dicitur. In diuina quod deus in qua habet esse primum et eternum. In humana: in qua habet esse secundum tempore et quod aduentum. Nam sicut humana natura aduenit christo eterno ex tempore. scilicet nomen humanam assumptum/ in qua prius non subsistit: ita esse humanum est christo aduentum/ et non primum. Et quod sequitur quod christum non semper fuit christus: quod non semper subsistebat in duabus naturis. Quod christus sit nomen personae in duabus naturis substantie/ probatur per Augustinum contra Mariam. Christus vna persona est gemine subiectus. Et Damascenus. Hoc nomen christus personae diuinae non monopropositum: id est vno modo dicitur: sed duarum naturarum est significatio nomen. scilicet deitatis et humanitatis. Unde dimissa natura humana christum non esset christus propter loquendo. deus crearet enim connotatum: quo deficiente deficit et suppositio secundum logicos: ut dicitur Babiel lectione. xij. canonis. Verum licet natura humana sit aduenticia personae verae: non tamen est accidentalis ipsi verbo: ut latius videtur apud Babiel libro. iij. dist. vij. q. iij. Et ut idem dicit in fine huius questionis. Christus secundum quod homo nec est creator nec creatura: sed secundum quod homo est substantia: corpus est animal/ est viuus est sensibilis est rationalis: et sic de ceteris predicatis que predicantur essentialiter vel quidditative de homine. Vide latius Babiel paulo ante vbi supra. Et christus habet plura nomina. quod in dictione nomen videbitur. Et non humana realiter

est distincta a christi persona: diuina autem natura non realiter distincta a persona christi: formaliter distinguitur. Et ideo christus supponit pro persona diuina subsistente in natura humana: non enim pro natura humana. Et licet christus subsistat in duabus naturis/ non tamen compositus ex eis: ut latius videtur per eos apud Babiel vbi supra. et cetera. id est lectione. xij. canonis.

Christus dicitur caput ecclesie. Hinc post Alexan. pre. iij. q. xij. mebro. q. ar. i. f. Thob. q. vij. pre. iij. et san. Bonadist. xij. li. iij. Babiel scribit eadem dist. q. vnica ar. iij. li. iij. quod tota ecclesia dicitur corpus quod addat mysticum. huius corpus caput est christus. et propter quoddam similitudinem repraesentat in corpore vniuersum et caput vniuersum ex vniuerso corpore accipit mysticum et alia partibus. Siquidem deus trahit feretes secundum aliquam similitudinem transferunt. Unde de vero christo dicitur in ecclesia de apostoli. Col. j. Ipse est caput corporis ecclesie. Nam tota ecclesia dicitur vniuersum corpus mysticum/ propter similitudinem ad naturam corpus hominis: quod secundum diuersa membra diuersos habet accipit/ totum corpus fuerit. Unde Ro. xij. ait apostoli. Sic et in vno corpore multum membra: omnia membra non eadem actu habent: ita multum vniuersum corpus sumus in christo. singuli autem alter alterum membra. et consequenter prosequitur distinctionem membrorum. Similiter. j. Luce. xij. Sicut corpus vniuersum est et membra multa habet: ita autem membra corporis cum sint multa/ vniuersum corpus sunt: ita et christus. Sequitur etiam: vno spiritu omnes nos in vno corpore baptizati sumus: et consequenter prosequitur necessitatem membrorum corporis. Quod corpus christus caput dicitur ab apostoli ad Ephe. j. Ipse dedit caput super omnem ecclesiam. Et in alijs perit quod loc. Et dicitur christus caput secundum similitudinem humani corporis. in qua quatuor consideramus: proformitatem/ ordinem/ profectioem/ virtutem. Est enim caput primo naturale proforme corpori in natura: quod est compositum ex carne et anima/ eadem numero vel specie quod compositum est corpus. Secundo etiam ordine prima pars hominis incipiendo a superioribus. et inde est quod omne principium solet vocari caput: secundum illud Hieronimus. Ad omne caput vniuersum posuisti lupanaribus caput. id est principium. Tertio caput omnibus membris est profectus: eo quod in eo viget omnis sensus hominis exterioris et interioris/ cum in ceteris sit solus profectus: sicut et quod ceteris est profectus et dignior/ caput dicitur. Hinc Elate. it. Senex et honorabilis ipse est caput. Quarto caput habet virtutem influentiam in cetera membra et gubernantiam. Influit enim ceteris membris morum et sensum. Unde glo. Ephe. j. super illud Ipse est caput corporis ecclesie: ait. Caput omnia subiecta sunt ad operandum: id autem. caput super locatum ad subiecta: quod ipse autem quod dicitur modo vice gerit caput. In hoc quod dicitur ad operandum: ostendit quod morus est a capite ad operandum. Et quod dicitur ad operandum: ostendit quod sensus est ab ipso in membris. Hinc et recedat/ quod putat/ ut patet familias et pastor dicitur caput propter: secundum illud. j. Regu. xij. Tu es paruum in oculis eius/ caput in tribus israel factus es. Hec mystice inueniunt in christo: ut scribitur Babiel dist. xij. q. vnica. ar. iij. li. iij. Et procedat Rich. eadem dist. ar. ij. q. vlt. li. iij. quod dicitur secundum naturam humanam: quod dicitur secundum diuinam: quod dicitur secundum naturam assumptam proformis ecclesie. Unde Aug. super illo Joannis. xv. Ego sum vitis vera et cetera. Tu es deus cuius nature nos sumus/ factus est homo: ut in illo esset vitis humana/ natura cuius et nos homines palmices esse possemus. secundum hanc proprietatem christus est caput secundum nomen humanam/ non diuinam/ ecclesie: hominum/ non angelorum. secundum ordinem principij est caput nedum hominum/ sed et angelorum et omnium creaturarum: et hoc dicitur: quod est vniuersale omnium principium. Unde Col. j. Ipse est caput corporis ecclesie/ quod est principium primo generis et mortuorum/ ut sit in omnibus ipse primarius et cetera. glo. f. secundum diuinitatem. Joa. vij. quod dicitur iudeis: Tu es deus et Respondit dominus. Principium quod et locus vobis. Secundo pro

fectioem et virtutem influentiam est caput/ partim ratione diuinitatis: et partim ratione humanitatis: ut deus. Bonadist. f. secundum diuinitatem solus est simpliciter profectus omnium reum et dominus. secundum humanitatem: quod plenius summa gratia et omni virtute non habet in se: improfectus/ excedit profectus ceteros angelos et homines. ideo hac consideratione est caput omnium et angelorum. Similiter secundum virtutem influentiam/ caput est secundum virtutem naturam: influit enim gratiam et virtutem: ut in dictione Influit gratia dicitur. Unde Jacobus de valencia super ps. xxv. scribit. quod cum christus sit caput et spiritus ecclesie/ et rex et sacerdos: oportuit ut acciperet a patre plenitudinem gratiarum et virtutum/ ut de eius plenitudine omnes acciperent gratiam pro gratia. Et sic fuit in capite et origo omnium gratiarum: ut suis membris conuocaret et in omnibus luceret: et eo tanquam in speculo et ex parte in omnes aspiceret et cetera. Et secundum Basilium. scilicet christus non est caput hominum dicitur/ nec demonum: quod non influit talibus morum charitatis. Est autem caput infidelium in via solus in potestate: quod possunt emendari et effici membra christi: fidelium autem est caput/ etiam non habentium charitatem/ ex parte sensus cognitiouis: sed non ex parte morum charitatis vel gratie. Bonorum vero hominum caput est tam ex parte sensus quam ex parte morum/ improfectus in via/ quod labi possunt a gratia: sed complere et profectissime erit in patria. Hec Basilium. Secundo imitator. et post eum frater Pelbarus li. iij. Rosarii theologie in dictione Caput. s. vij.

Christus: a quo venit christianus. et est quod sequitur et imitator christi vera fide et charitate: sicut christianus nomine/ ita ope debet christum sequi. Unde Hieronimus. Frustra christiani nomen habent/ quod opibus diabolus sequitur. Unde quod sunt in peris mortali/ quod diu sunt in tali statu/ dicitur secundum christiani nomine/ et non re. sicut religiosi deformare et male vel re/ dicunt religiosi solus nomine. quod habitum ferunt: sed non habent rem/ ut dicitur Bulefer dist. xxiij. De quo legitur plura apud Babiel in fine de dedicacione templi. Et christiani potius a christo dicuntur quam a Jesu. Et ideo quia iesus est nomen diuinitatis christi respiciens. Dicit enim iesus. i. saluator. saluare autem dei proprium est. Sed nomen christus id est vnice/ puenit christo ratione humanitatis/ in qua communitate nobiscum. Unde christiani sunt vnice tanquam pugiles contra modum/ carnem et diabolus/ pro christo regi. Rones altas ponit secundum doc. frat. Pelbar. li. ij. Ros. i. dicitur Christus. Ite christianus est imitator christi. sed quod possibile est homini virtutibus et operibus in intentione recta et sine querela crederet in deum et sciam trinitatem. Sed quod non tenemur christum imitari in operibus diuinis: puta miraculis faciendis: quod non denotamur a Jesu: quod ratione diuinitatis comperit christo. Sed quod tenemur in operibus bonis et virtutibus: ita a christo nomen habemus: quod est comperens ratione humanitatis et cetera. Et christiani vere dicuntur israel: ut scribitur Jacobus de valencia tractatu plagi in psal. iij. c. ij. Nam israel in rebus talibus videtur deum facere ad faciem. et israel interpretatur princeps fortis cum deo: directus a deo/ vel benedictus a deo. Et sic cum populus christianus videtur deum pro fidem: et receperit christum tenet eum fortiter/ et est benedictus et confortatus pro ecclesiastica sacramenta/ et directus per legem euangelicam. ideo vere dicitur israel. et per consequens populus iudaicus falso dicitur israel: quod nullam supradictarum conditionum habet. imo contra oppositum fecit. quia non solum non recepit christum: sed et ipsum crucifixum. et sic non videtur deum: imo manet eiusus/ et maledictus dicitur. Et populus christianus vere Jacob et semen Abrae secundum promissionem et imitacionem et cetera. Latius Jacobus de valencia Christophopolitanus episcopus de populo christiano ibi dicit. qui vocat et crucifixum dei/ ecclesiam/ corpus mysticum/ vincit dominus: quod singula ibi declarat.

Christus Vide in dictione Confirmatio

Christitocō a noie chūs: valet. i. chū genitrix: sicut theococon dei genitricē dicim⁹ brās Mariā vginē. Sed qm̄ ve scribit s. Bona. dist. iij. q. vlt. i. sine li. certij. Nomē chū magis cōicat creaturis q̄ nomē dei. vñ 2 David dicit chūs dñi: 2 alij reges isrl. 2 id illud vbi magis erat p̄pinquū errori. Nestor⁹ em̄ vt narrat Damasco. voluit eā chū genitricē: nō dī genitricē a p̄cellare: q̄si p̄ rū hoiem genuisset. Jō Damasco. ver⁹ docto: 2 vginis amato: docet nos b̄ vocabulū effugere: nō q̄ falsus sed q̄ heretic⁹ sub illo volebat occultare venenū/ ne q̄nā vocis inq̄nat⁹ Nestor⁹ cū p̄t eī dī diabolo inuenit. Nūc at q̄ ille error expr̄par⁹ ē/ cōiter eā vocam⁹ 2 m̄ em̄ chū 2 m̄ em̄ dei/ cū iplozam⁹ oculos misericōdie sue ad nos p̄uertit: vt ait Bona. Que q̄dē vgo maria cūcra hereses infemie i vniuerso mōdo: vitarē iscipia p̄cipiēdo 2 p̄iēdo. q̄re q̄ oīs dī ardere chūoꝝ deuo tio. q̄ recōciliatōeꝝ toti generi hūano p̄meruit: q̄ illū p̄cepit q̄ nō t̄m̄ dīcēd⁹ ē chūs p̄ vniōem: s̄z etiā ver⁹ de⁹ p̄t eernā gnātiōem: iō dei genitrix dī dicit: vt ex ipō vocabulo bonozet/ 2 ipiccatōis error extinguat⁹: q̄ dixit Mariā p̄cepisse hoiem zc.

Circūcisio vt notat Alexā. p̄e. iij. q. vj. mēbro. i. q̄ ponit tres diffini tiōes. Prima Damasco. li. iij. sen. Circūcisio ē signū dēterminās isrl' a gētib⁹/ cū q̄b⁹ p̄cr̄sabāt. Scōba cir cūcisio ē signaculū curatiōis ab originali. Tertia cir cūcisio ē abscisio sup̄fluitatis p̄cipiē. Ex his colligit deceptio sufficiens/ q̄ talis est. Circūcisio est signaculū lū efficac̄ curatiōis ab originali/ p̄manēs i carne insti curum a deo/ dēterminās isrl' a gētib⁹. Ex hac de sepiōe b̄ p̄m̄ q̄ circūcisio data ē p̄t distinctionē po puli dei a nō p̄lo dei. Scōdo p̄t dēlectōem originali p̄t/ p̄t distinctionē nō quālibz: s̄z eā q̄ ē p̄ signacu lum p̄manēs i carne. p̄ b̄ excludit bap̄tism⁹/ 2 sacrifici o legis nāe: q̄ nō crāt p̄manētia i carne. Excludunt⁹ 2 alia signa q̄ nō sūt signa curatiōis ab originali: sicut Indi h̄nt signa q̄dā aduistiōis faciet q̄b⁹ ab alijs disti guūt. Excludunt⁹ 2 oblatōes: exptiatiōes/ 2 sacrificia legis moysaice: q̄ lz distinguēt: nō t̄m̄ ab originali cu rabar: nec p̄manētia crāt i carne. Et fm̄ oēs circūcisio ex vi circūcisiois siue ex ope opato/ dēlet culpā origi nalē. Sed discordāt q̄ntū ad grām. Effect⁹ gr̄e vt scribit Scōp⁹ di. i. q. vj. li. iij. tā i circūcisioe q̄ i bap̄tism⁹ mo p̄ri⁹ est ablutio anie a pctōibz cōcomitē ali⁹. s. acceptatio ad vitā eernā. Et recitat Alex. q̄tuor opi nōes p̄e. iij. q. vj. mēbro. vj. Et post eū brās Tho. q. ix. dist. j. ar. iij. li. iij. Videat post hos Sabriel dist. j. q. iij. ar. i. li. iij. Opinio at Alex. 2 Tho. 2 cōmunis schole theologoz ē/ q̄ circūcisio p̄ferbat grām ex vi circūcisiois/ q̄ntū ad effect⁹ p̄uatiuos/ q̄ sunt p̄uare culpā. tollit em̄ oēm reatū pcti originali: 2 q̄ntū ad ef fecē p̄uatiuos/ q̄ sūt gratificare 2 habilitare ad opa meritoria licz nō tā intēlos sicut nūc bap̄tism⁹/ 2 int oia sacra legis circūcisio/ vt scribit scr̄us Bonauē. lib. iij. dist. j. circa rextū/ fuit efficac⁹ sacm̄. Item b̄ oēs p̄cedūt q̄ culpa nec originalis nec actualis remittit sine grā/ de potētia dei ordinata: q̄qd fieri possit de potētia absoluta. Circūcisio itaqz ex opere opato/ p̄u lit grām nō solū p̄secutue ad pcti remissionē: sed p̄n cipal⁹ q̄ circūcisio a pctō mūdaciōem: q̄z eo mō p̄ulit q̄ fuerat instituta. s̄z fuit instituta a deo p̄ncipalr ad gr̄e collatiōem/ vt 2 p̄bat Sabriel. Nā de⁹ q̄ instituit circūcisioem/ agēs fm̄ recā rōnē/ p̄ncipal⁹ intēdit p̄t feciōem circūcisiois/ q̄ est grā: q̄ carētiā imp̄fectiōis. s. pcti originali. Et circūcisio tollēs culpā originalē/ fuit ut sacm̄ fm̄ p̄riā sacri ratiōem. Fuit em̄ signū sensi

bile/ instituti a deo/ significās efficacē effectum gra tuitū: q̄ grām gratūfaciēre/ culpā originalē remittē em. q̄ sacm̄ fm̄ p̄riā rōnē sacramēti: vt infra deseri bit in lra s. Lōcordat dñs Lardinal' cameracēsis. q. j. ar. iij. li. iij. q̄ ait. q̄ circūcisio fuit p̄riē sacm̄: in ea ei p̄ferbat grā v̄tute opis opatiōis q̄ nō req̄rebat i sus cipiēre bon⁹ mor⁹ interior/ q̄ mereret grām: sed suffi ciebat q̄ suscipiēs eam nō poneret se obicē. Si autē (vt idē vult) inueniunt dīca serōz aut doctoꝝ negā tia grām a circūcisioe: 2 etiā alioꝝ sacroꝝ antiq̄ legis possunt hęc tripl̄r intelligi. Pr̄io q̄ nō p̄ferbat gra tiam. i. parūā respectu bap̄tism⁹ 2 alioꝝ sacramētoꝝ nouē legis. Scōdo q̄ nō p̄ferbat grām q̄ esset imedi ata dispostio ad glām. quia illa grā nō apuit ianuā regni: q̄ p̄ciū nondū erat solutiū. i. ante passiōem chūi sicut 2 de nouē legis ante passiōem sacramēti dīca dū esset. Tertio mō p̄t intelligi q̄ circūcisio nō p̄fer bat grām: q̄ nō vniuersalr cuicūqz suscipiēti. ipa ei forte ex sua institutiōe dēterminabat ad certū graduz gr̄e: ita q̄ vltra illū nō p̄ferbat. 2 si certū gradū inue nitabat in suscipiēte/ nihil p̄ferbat eidē. Et iste mod⁹ videt de intētiōe magistri. Vide lat⁹ dñm Cardina lē vbi s. 2 Scōtū q. j. di. ij. li. iij. Et fm̄ palu. in q̄ro: ar. iij. q. v. circūcisio nō imp̄mebat characterē: q̄z sus ficiebat distinctio corp̄alis. nec iterabat p̄pter imposi sibilitatē. em̄ p̄ter originale zc. In circūcisioe autē vel i sacramēto circūcisiois fm̄ scēm Bona. post Alexā. 2 Tho. tria p̄siderant. h̄fficacia/ significatio/ 2 obfua tio. Efficacia q̄ntū ad collatiōem gr̄e/ 2 remissiois ori ginal' culpē. Significatio nō t̄m̄ gr̄e collatē/ 2 remis siois culpē/ sed 2 circūcisiois futuz in resurrectōe ge nerati/ ab oīm defectu corp̄is 2 passiōis chūi. obseruatio q̄ntū ad p̄ceptū dei de circūcisioe datū. De nec cessitate sacri hui⁹ est/ q̄ circūcisio fuit mascul' de doꝝ mo Abrae de necessitate salut⁹/ nisi excusaret imposi sibilitas/ aut disp̄sario dei special'. Vñ dī Ben. xvij. Circūcisio est ex vob oīm masculinū: 2 circūcisioe car nē p̄putij vestri/ vt sic signū federis int̄ me 2 vos. In fans octo diez circūcisio est i vobis. Et sequit. Mascul us cui⁹ p̄putij caro circūcisio nō fuerit: dēlebit aīa il la d̄ p̄lo suo: q̄z pactū meū irritū fecit. Vide d̄ B̄ Du gonē p̄e. xj. c. ij. de sacris. P̄ter de palu. q. v. ar. ij. 2 Lyrā c. xvij. Bene. de necessitate circūcisiois 2 signifi catiōe. Dicunt autē de domo Abrae oēs q̄ p̄manerūt in fide Abrae: q̄b⁹ p̄missa fuit terra Lanaan: 2 q̄ legē receperūt in deserto. in cui⁹ signū in institutiōe pacti circūcisiois p̄missa fuit Abrae terra p̄missiois: vt h̄ Ben. xvij. Nā itaqz oēs dēscēdētes de semine Abrae obligabat b̄ p̄ceptū: vt latius videre potes ap̄d Ale xandz p̄e. iij. q. vj. mēbro q̄ro arti. j. 2 paludē. q. v. arti. ij. p̄lone p̄ma Nō itaqz obligabat dēscēdētes d̄ Hismael 2 Esau. licz obligabat p̄sonas Hismaelis 2 Esau/ qui fuerūt de domo Abrae: posteri autē eozum nō ligabant. Illi em̄ p̄uertētes se ad cultū alienuz/ sed parauerūt se a domo Abraam. De q̄ latius vide Sa briel dist. j. q. iij. ar. ij. libro. iij. Et paludē. s̄z vbi s. Omnes etiā de Jacob dēscēdētes tenebant hoc p̄t cepto: q̄z illis omnibz facta est p̄missio terre canaan: vt latius deducit Sabriel ibidē. Fuit 2 necessaria cir cūcisio p̄pter diminiutiōem p̄cupiscētiē circūcisio. Et ē simile nūc de bap̄tismo. De paruu' tō vt tenet Duꝝ go. quē sequit Alex. p̄e. iij. q. vj. mēb. iij. ar. iij. d. q̄ puuli q̄ moriebant aī octauū diem saluati fuerunt in fide parētū/ cū oblatiōibz 2 sacrificijs: poterat 2 an te morte instāre suspiciōe anticiptari/ q̄uis nō tene baf. Dispensatio q̄qz specialis dei fuit de filijs isrl' genitio in deserto. nā illi nō erāt circūcisio donec trās

itē iordanē. cū p̄ter iter factū dū: cū q̄ in deserto ab alijs se uencti districtioe/ nō indigebant. Lat⁹ scribit Alexā. q. vj. mēbro. vj. ar. j. Lat⁹ p̄cordat paludē. q. v. ar. iij. p̄lone. j. 2 post hos Sabriel dist. j. q. iij. ar. ij. p̄lone. j. li. iij. Fuit autē octaua dies de necessitate p̄t cepti/ 2 nō de necessitate sacramēti. Pr̄mū patet Be nessis. xvij. Scōm: q̄ circūcisio q̄libet tpe facta suoz effectū habuit p̄ferēdi grām/ originale remittentem vt patet de p̄teris ante octauā diem circūcisiois: 2 de p̄ felitis/ ac filijs isrl' in Galgalis post octauū diem a Josue circūcisio. q̄ oēs p̄secuti sūt effectū sacramēti/ lē/ grām. s. originale remittentē/ 2 p̄cupiscētiā miꝝ nuētē: ita scribit Sabriel vbi s. 2 assentit paludē. ar. iij. q. v. dist. j. li. iij. Culter vō lapidē/ nec q̄ ad obser uatiōem p̄cepti/ nec q̄ ad efficacā sacramēti fuit nec cessari⁹/ significatiōi t̄m̄ mystice fuerat oppositū. Nā de illo culero in p̄cepto nō fuit mentio: nec tollit efficacā sacri siue sit cul' calybe⁹ siue lapidē: vt scri bit dñs p̄posi⁹ Sabriel p̄lone. iij. 2 paludē. vbi s. Fuit autē p̄grū' culter lapidē: q̄ significabat p̄ b̄ p̄n cipalis auctoz purgatiōis chūs q̄ p̄tra dī: fm̄ illud. j. Lōz. f. P̄tra autē fuit chūs. Nūc autē futurus erat vt purgatiōem faceret p̄teroz/ tollēdo pctā mōi: fm̄ illō Joā. j. Ecce agn⁹ dē: ecce q̄ tollit pctā mōi. Signifi cabat etiā duriciēs 2 iohēdiētia iudeoz: vt 2 Leuitici 2 in libro sequēt: 2 B̄t. vij. Plura Sabi. vbi s. S̄z nō oīs significatio est de necessitate 2 eēntia sacramē ti: sed illa t̄m̄ q̄ significat effect⁹ sacramēti: q̄ in p̄o stico est remissio originalis: q̄ nō p̄t significat p̄ culter lapidē q̄ ferreū. Mōs q̄ est iudeoz q̄ nō culero la pideo/ sed ferreo circūcisio: vt dī scr̄us Tho. b̄ est no uaculis acutissimis. Data est autē circūcisio viri 2 nō mulieribz: vt dī Petr⁹ paludē. disti. j. q. v. li. iij. cū q̄ curatiū erat. Lū em̄ pctm̄ originale dēscēdat a patre in filios q̄ntū ad culpā 2 reatū: q̄ntū autē ad p̄t naliatē dēscēdat a femina: q̄z patet est causa efficiēs in generatiōe: 2 mat' materā aduūstrat. Circūcisio autē data est p̄tra originale ad tollendū culpā: nō autē ad tollēdū carnis corrūptiōem: iō viris 2 nō mulieri bus data est. Tū etiā q̄ distinctiū. q̄ distinctio p̄li a p̄lo p̄cipue p̄tinet ad viros: q̄z mulieres viris sub/ ditē sūt/ 2 sequunt⁹ foz viri. Nec paludē. disti. j. q. v. de 2 sup̄ in Lessariōe legalitū. Et b̄ intelligēdū est/ vt scribit Jacob⁹ de valētia tractatu. iij. c. ij. regula. vj: p̄logi in p̄lteritū/ fm̄ illā etate 2 seculū ab Abraā vs q̄ ad chūm. nā eernum dī ab etate. Et sic eernū siue sempiternū dī illud q̄ est semp̄ cū aliq̄ etate. Et sic circūcisio dicta fuit sempiterna nō simplr cū oīm tēz potes: sed cū illa etate ab Abraā vsqz ad chūm: q̄z fuit sempiterna illi etati illi⁹ corp̄is mystici 2 legis. Et sic dicendū de p̄cepto sabbari 2 agni paschalis: q̄z etas fuit finita in chūo zc.

Circūcisio cōp̄tebat chūo/ nō p̄t indigē tia: q̄z pctm̄ originale nō p̄rit sed p̄t decētā. De q̄ lat⁹ Paludē. dist. j. q. v. p̄lo n e. iij. De p̄putio chūi scribit idē d̄ q̄ ipm̄ fuerit ab āgelo delatū (vt vult comestoz) Carolo magno: 2 ab eo ad gl'ram positū. 2 a Carolo caluo trāslatū Lorozi um. Sed b̄ cheologi multi negāt: eo q̄ tanq̄ ad vitā tē hūane nāe/ 2 inegritatē p̄tinet/ cū chūo resurgere debuēret: licz cūcari i signū victoriē i manibz 2 pedibz remāserit. Poruit t̄m̄ chūs de materia alia sibi p̄ p̄tū silē reparē: 2 illud deuotiōni fideliū dimittere. Ita paludē. disti. j. q. v. de 2 sup̄ in Lessariōe legalitū. Et b̄ intelligēdū est/ vt scribit Jacob⁹ de valētia tractatu. iij. c. ij. regula. vj: p̄logi in p̄lteritū/ fm̄ illā etate 2 seculū ab Abraā vs q̄ ad chūm. nā eernum dī ab etate. Et sic eernū siue sempiternū dī illud q̄ est semp̄ cū aliq̄ etate. Et sic circūcisio dicta fuit sempiterna nō simplr cū oīm tēz potes: sed cū illa etate ab Abraā vsqz ad chūm: q̄z fuit sempiterna illi etati illi⁹ corp̄is mystici 2 legis. Et sic dicendū de p̄cepto sabbari 2 agni paschalis: q̄z etas fuit finita in chūo zc.

qdē 2 alia p̄bat post Scōtū 2 Tho. Sabriel dist. j. q. iij. parte. ij. ar. iij. p̄lone. j. li. iij. Fnerat autē p̄fectus remediū bap̄tism⁹ q̄ circūcisio. Plura ibidē Sabri dist. j. fm̄ dē d̄ circūcisioe. fides p̄riā/ si aduulgē erant: vel parētū p̄ paruul'. Est 2 alia circūcisio sp̄ial' q̄ sen sus nōs circūcisioem a prauis cupiditatibz. De q̄ vi det eundē Scōtū vbi s. 2 in Iosephina dist. viij. 2 alio multa zc.

Circūcessio De q̄ vide i dīctiōe In cristētia/ est vt scribit scōs Bona. dist. xij. q. iij. li. j. q̄ dī q̄ vn⁹ est in alio: 2 eōuerso. Et vt dī Bulefer est q̄dā inexistētia actu alio/ q̄ aliqd dī inexistere alicui/ qd est realiter disti nctū ab eo p̄ incimā p̄sentiatē: 2 p̄substāntialitatē idē tificam. Et b̄ vt ait Bonauē. p̄rie 2 p̄fere i solo deo est: q̄ circūcessio in essēdo ponit distinctiōem siml' 2 vniatē. Et qm̄ in solo deo est vniatē cū distinctiōe ita q̄ distinctio est incōfusa 2 vniatē in dīctiōe hinc est q̄ in solo deo est circūcessio p̄fecta. Et p̄z rō hūi: q̄z rō circūcessiois est p̄fecta vniatē essētiē cuz distinctiōe p̄sonaz. 2 qm̄ p̄riū est sol⁹ dē: idco 2 cir cūcessio talis: fm̄ q̄ dī Nila. 2 m̄g in textu di. xij. li. j. iō deo est p̄fecta. Et venit circūcessio a circūce do: q̄z incedūt in se inuēt: vt notat Bulefer. dist. xij. q. iij. li. j. Et fm̄ eundē ad verā circūcessionē redrū tur q̄tuor p̄dīōes. Prima est: q̄ sit existētia vn⁹ in alio. Scōba q̄ sit ibi incimā p̄ntialitas. Tertia q̄ sit ibi realis distinctio. Quarta q̄ sint reali distincti quē circūcedūt. Nulla autē creatura p̄t esse in alia circū cessio: q̄ nulla est alteri idē substāntialr. nec creaz rura p̄t esse in deo circūcessioe/ nec eōuerso. Et lz de⁹ sit incimē p̄ns cuiuslibet rei/ nō t̄m̄ ē ei p̄subalio. s̄ nec circūcessioe alicui. Una vō p̄sona diuina ē. in alia circūcessioe: 2 eōuerso. q̄z eis p̄uenit distinctio cir cūcessiois 2 total' eā illi⁹ circūcessiois est distinctio realis 2 vniatē essētiē diuīe numeral' in eis. Itē p̄ sona diuina nō est in essētia diuina circūcessioe: nec eōtra. q̄z nō distinguit reallr ab ea. Hęc Scōp⁹ Bulefer. Vide 2 de b̄ i dīctiōe Inexistētia. De hac cir cūcessioe loquit Scōtū tractat. sup̄ cārico Mariā cū ait. Nemo venit ad filiū nisi repler⁹ bonis p̄sisset. Null⁹ dat sp̄m̄ scēm filio in diuis nisi pat'. nō p̄t igit venire ad filiū nisi cū sp̄sctō: quē dat ei pat'. Nīc ē oīo chūi ad parrē. Ut dilectio inq̄t q̄ dilecti me/ sic i eis: 2 ego in eis mira circūcessio. Rursus ipē filio nō redit ad p̄tem nisi p̄ sp̄m̄ scēm: quē sp̄sctō reddie patri felici 2 inenarrabili. i. nō narrāte circulo dat sp̄ ricussctōis mentē quā inhabitat: nūc filio a p̄cēnūc pa tri a filio zc. Hęc cācellari⁹ vbi s.

Circūstantia vt scribit Rich. di. xvij arti. iij. q. v. li. iij. dī lz lud qd ē c̄tera essētia act⁹/ i aliq̄ t̄m̄ mō ipm̄ attigēs: aut q̄ntū ad eēntiā act⁹: aut q̄ntū ad effectū: aut q̄ntū ad cām. Vide lat⁹ ibi Rich. Circūstantia fm̄ Tho. j. p̄e. q. vj. ar. j. ē act⁹ act⁹ hūani attigēs cū c̄p̄tiscē ce. Sūt ac̄ circūstantiē q̄s anūerat p̄e. d̄ pal. q. iij. di. xvj. li. iij. bis s̄. Quis: qd: vbi: p̄ q̄s: q̄ntēs: cur: quō q̄. q̄bz hic fuit morbi medicamina dādo. s. Bena. ita p̄it. Aggūat ordo/ loc⁹/ p̄sona/ scia/ tps. Etas cō ditio/ numer⁹/ mora/ copia/ cā. Est mod⁹ i culpa/ sta tus/ alē/ lucta/ pusilla. Quas at circūstantias q̄s reneat p̄ficiē: vide eū dist. xvij. q. vlt. li. iij. 2 penul. 2 i moꝝ raliū sex ponunt circūstantiē. s. Quis: qd: vbi: q̄nt: cur quō. De his videre potes Scōtū p̄e. ij. dialogo so phic 2 naturē: de castitate cecclasticoz siue celibatū. 2 parte. j. tractatu de p̄batiōe sp̄ritūuz. 2 parte tertia

Dialogo apologetico. Circūstācie q̄s annumerat san-
ctus Bonauē. vt sup̄ dictū est. dist. xviij. circa textū li.
tiij. q̄dam: z sex ex his respiciūt p̄sonā. s. sc̄iētia: ordo:
etas: p̄ditio: p̄sona: z stat⁹. Tres respiciūt crimē siue
accū. s. numerus: moza: z mod⁹ agēdi. Tres respiciūt
vne causam. s. copia: causa: lucta pusilla. z due sūt ad
tacētes: locus z tēpus.

Circūstantie pctōz sūt q̄druplices: vt litteris
mādauit Gabriel dist. xvij. q. i. ar. ij. p̄lone. iij. li. iij.
Quēda sūt q̄ trahūt accū pcti in aliud gen⁹ pcti. qua
les sūt q̄ speciali p̄bitōe p̄bitōe: sicut i furto cir-
cūstācia loci p̄secrari: aut rei sacre. Nec em̄ trahit fur-
tū in sacrilegiū qd̄ speciali p̄bitōe p̄bitū est. Et
luxurie circūstantia est q̄ p̄sona sit iugata: p̄ sangui-
nea: vel affinis: violenter oppressa: aut rapta: p̄ter q̄
luxuria alia z alia foris nomia: vt pura d̄r adulectū/
incestus/ oppressio/ stupr/ rapr: q̄ singularibz p̄biti-
ōibz p̄bitent: z h̄c circūstācie sūt p̄fite d̄e. qz ille idu-
cant q̄t nouū mortale: p̄ q̄no speciali p̄bitōe sūt
p̄bitē. Om̄is em̄ acc⁹ p̄ra p̄bitōem cōmissus: ē
mortalis. Si q̄ p̄ra vnā p̄bitōem em̄ est mortale
simplex: si q̄ p̄ra duas/ est duplex: & vtrūq̄. Et cū oīa
mortalia sūt p̄fite d̄a: necesse est circūstantia q̄t pec-
catū duplicatē specificē p̄fiteri. inter has est circūstā-
tia diei festi. Nam oīa peccāt in die festo: puta q̄ fur-
raf/ dupl̄ p̄ceptū transgredit. s. certū/ qz sabbatus
violat. z sextū in eo q̄ furat. z ita dupl̄ peccat. Si
milt̄ frequentia seu numer⁹ cōmissoz peccatoz neces-
sario est p̄fite d̄a: qz hic simplr̄ ponit aliud pctm̄. qz q̄
ctens pctm̄ iterat/ toties nouū peccatū cōmittit. Et est
p̄fite d̄a numer⁹ certū ignozat cōmissoz mortaliū/ sal-
tem exp̄mar numer⁹ quē putat p̄p̄noz em̄ frequentie
pctōz. Alie sūt circūstācie q̄ nō trahūt in aliā specie
p̄ nomis mutariōem: sed tñ in eadē specie aggrauāt.
vt est libido z incesto acc⁹ pcti p̄cedēs deliberatō/ mo-
riuū seu rēratio inducēs ad pctm̄: p̄ditio p̄sonē peccā-
tis: q̄ ad statū/ etatē/ prudentiā/ q̄liratē. Lōdicio p̄-
sonē in quā peccat: damnū p̄ peccatū illatū/ vt in furto
si muleū suberactū est paup̄i vel infirmo/ multas p̄-
les haberi. Nō est aut̄ ita certū/ vt ait Gabriel an ille
circūstācie sūt p̄fite d̄e. qz aliqñ factis dubium est/ an
aggruāt mortaliter. Sed factis cautū est z factis ruzuz
z velle illas p̄fiteri: p̄ferunt qñ muleū grauat̄ aut sūt
occafiones sequentiū peccatoz in se vel in alijs. Quā-
do aut̄ certū est q̄ nō aggrauāt mortalit̄/ nō est neces-
sariū eas p̄fiteri. Tertie circūstācie sūt impetentes: q̄
neqz aggrauāt/ nec excusant seu alleuiāt: vt q̄ pctm̄
cōmissum est i feria secūda vel tertia dum neutra ē fe-
stiuā: aut q̄ factū est in stuba/ aut in cubili siue cubi-
culo/ vel cellario: ille circūstācie nō sūt p̄fite d̄e: ne p̄-
fite d̄a historiam texere videat: sed cū dolore z vercūdia
se de suis pctis accusare. Quare circūstantie sūt al-
leuiātes pctis: vt ignorātia/ infirmitas/ timor: z h̄mōi. Si q̄
dem graui⁹ peccat q̄ ex certa malicia sciens peccat qz
q̄ peccat ex ignorātia/ infirmitate vel timore. Ne cir-
cūstantie regulariter nō sūt p̄fite d̄e: quia nō est ibi
locus se excusandi: sed accusandi. Dicit regularit̄: q̄
nō si circūstantia excusaret accūm a mortali peccato:
vt ignorātia inuincibilis/ surreptio collēs d̄iberatio
nē: ille essent p̄fite d̄e: vt p̄fessor intelligere posset spe-
ciem peccati: z in suo iudicio nō errare: qui aut̄ non
haberez aliqd̄ pctm̄/ nō teneret p̄fiteri. Un̄ Scor⁹ di-
stin. xvij. in fine libri q̄rti. Innocēs a mortali z venia-
li tenet simpliciter nō p̄fiteri. Un̄ si beata vgo fuisse
p̄fess. Perro post ascensōem/ peccasset p̄fite d̄o. sed
si est innocēs a mortali/ pōt p̄fiteri venialia: vel pōt

nō p̄fiteri: vt habet Scor⁹. Et ita habēs r̄m̄ v̄ entiatē
nō tenet p̄fiteri: vt lat⁹ videt̄ potes apud Scorū. z
infra in dicitōe Lōfessio
Circūstācie complicū vt scribit d̄ns p̄positus
Gabriel dist. xv. q. i. ar. ij. p̄lone. v. ita sūt p̄fite d̄e: vt
tamē nō manifestet̄ cōpeccantiū p̄sonē. Nā semp̄ est
cauēda diffamatio p̄ximū q̄num cū iusticia fieri pōt
Imo z p̄fessor si sentit q̄ p̄fite d̄a manifestare vult: p̄-
sonas/ cum q̄bz aut quaz inducētōe peccauit: p̄sentis
re debz: z p̄fite d̄e informare/ vt nō manifestet p̄sonā.
vt vult sc̄us Bonauē. dist. xxi. p̄e. ij. ar. i. q. iij. z hoc
regulariter intelligendū est. Nam in duobz casibz p̄-
sona cōpeccans pōt reuelari. Prim⁹ qñ p̄ter circū-
stantia p̄sonē mutat̄ genus peccati: z nō pōt exp̄m̄i
genus peccati nisi specificet p̄sonā: p̄ quā specificatio
nem p̄fessor deuēnit in noticiā p̄sonē/ nec pōt haberi
alius cōfessor. Ut si q̄s cōmissit incestū cum matre vel
cum vnica sorore/ q̄ nota est p̄fessor: si ali⁹ p̄fessor ha-
beri nō pōt/ p̄fite d̄a est salus p̄ria fame p̄sonē. sed si
alius p̄fessor haberi pōt/ q̄rendus est cum licētia zc.
Secūdu casus est/ quando p̄fessor talis est q̄ possit
p̄desse/ z nō obesse eis qui d̄eregnūt. neqz per b̄ diffa-
ḡ marct̄ p̄sona d̄erecra. Ita sentit sc̄us Bonauē. quō-
p̄fessor tenet hoc habere secretū apud se sicut cetera
peccata sibi p̄fessa. Nā z extra p̄fessioz crimē occultū
pōt reuelari ei q̄ p̄desse pōt/ z nō obesse p̄ter correcti-
onē z salutē fratru: multo magis in p̄fessioe. Lōdicio
em̄ sc̄us Bonauē. q̄ in casu fiat reuelatio extra p̄fessū
onem. Dicit tñ hic Berlon q̄ magna cautela requiri-
tur apud p̄fite d̄e z p̄fessorē/ ne zelo p̄ficiēdi indiscre-
te fallat. Sufficit etiā talis exp̄ssio circūstantiaz/ tag-
libz & boz locutionibz p̄ quā p̄fessor de magnitudine
peccatoz p̄fite d̄a p̄ absolūcōe/ z penitentijs discrete
p̄fite d̄a instruat. Un̄ vt vult sc̄us Bona. dist. xxi.
p̄e. ij. q. iij. sufficit aliqñ i generali dicere. Ut si mu-
lier cognita est ab ep̄o: sufficit dicere q̄ aliqd̄ magn⁹
plac⁹ eam cognouit. Si a p̄sona religiosa/ sufficit q̄
in generalitate sua st̄et: qz factis apparet genus culpē.
Si q̄o descēdat ad p̄sonā singularē/ inceptāda ē p̄-
sona p̄fite d̄a. Similt̄ nec debz p̄fessor curiose ind̄gere de
p̄sona. sed si suspicaf q̄ sit p̄sona cui possit p̄desse/ ee
cōpctēs z velle sit illū scire: pōt extra forz p̄fite d̄a illi
lā ind̄gere. nā talia frequēter sunt occasio frāgēdi sigil-
lū p̄fite d̄a/ vbi est maximū piculum. Nec z alia san-
ctus Bonauētura.

Circūuenire d̄cipit. Un̄ vt refert Ba-
briel dist. xv. q. xij. ar.
ij. p̄lone. ij. Nemo fm̄ ap̄lm̄ circūuenire debz p̄ximū
in negotio. z Bellal. iij.

Civitas p̄rie est collecta ciuū mltitudo ad
iure vinēdi. Quis d̄z ius ciuūm.
vsurpatiuē d̄z vrbz b̄ est ip̄a mētia z edificia. Diuus
Augustin⁹ ille magn⁹ ecclie doctor: i. li. de ciui. dei du-
as describit ciuitates/ duas signātes ecclias inf̄ se di-
uersas parit̄ z aduersas: vt refert d̄ns Carō. camera.
in laudibz theologie. Una est ciuitas hierlm̄. Alia est
ciuitas babilon. vna ciuitas ē ecclia dei: alia ciuitas
est ecclia diaboli. Una ecclia bonoz: de qua d̄e psalm̄. cxiij.
Zaus eius in ecclesia sanctorum. psalm̄. cxiij.
Alia ecclia maloz: de q̄ idem p̄ba. D̄ d̄iut ind̄gē eccle-
siam malignātiū. ps. xxi. De q̄ lat⁹ lege Lameracē.
Un̄ chiopolitan⁹ ep̄s Jacobo de valētia i ps. lxxi. ait.
In principio diuisum fuit corū genus humanū in du-
as ciuitates siue societates: vnam dei z alteram dia-
boli. Has duas ciuitates diuiserūt duo amozes: vt
inquit Augustin⁹. Nam amor mundi z bonoz rem-
poraliū p̄fuit ciuitatē terrenam z diaboli. Nam ille

la incepte ob amore sui vsqz ad p̄emptū dei. Lūius
pmus ciuis fuit L. ain. Amoz aut̄ dei sc̄piēs ob amo-
re dei vsqz ad p̄emptū sui/ p̄fuit ciuitatē dei. Lūi⁹
pmus ciuis fuit Adam z Abel: ideo isti dicit̄ sūt filij
dei: illi vero filij boim: eo q̄ in hoc mūdo z carne p̄f-
t̄i rucrūt sp̄e suā z felicitatē: isti vero i solo deo. Et ideo
filij boim illuz ciuitatis sp̄ p̄secuti sūt filios dei z hu-
ius ciuitat̄. p̄ter bona r̄palia. Et sic p̄mo Lūi⁹ p̄f-
curus est Abel: z L. baldēi Abraam: z Ismael Isaac
z Esau Jacob: z Saul z Doceb ipsuz Dauid. Et sic
p̄fius ind̄coz z gētilēs p̄secuti sunt ch̄m̄ z eccliam
suā/ q̄ p̄rie dicit̄ ciuitas dei vsqz ad q̄nticūm. De q̄
videre potes z Berlonē parte. iij. sup̄ cantica cantico-
rum symphalmar. v. zc.

Clarū a q̄ claritas. Et noie claritat̄ (vt scri-
bit Paludē. di. xliij. q. v. li. iij.) im-
porat p̄prietatē lumis: sicut z suū opositū. s. obscu-
ritas imporat cōditionē seu p̄prietatē opositā p̄ra-
rie/ vel p̄uatiue lumini: sed qz mediāte lumie p̄f: cū i
nobis potissima cognitio sentitiua exteriōz quā ha-
bemus. s. visua/ p̄ quā res nobis potissimē manife-
stāt: z cur⁹ nomē trāssert̄ ad oēs alias cognitiōes
p̄ q̄s nobis aliq̄ veritas manifestat̄: ideo nomē clarit̄
tatis trāssert̄ ad oēm manifestatiōē h̄ic. Un̄ oēm
veritatē nobis manifestā dicimus esse clarā: z p̄ cōse-
quēs oē qd̄ est sūt: bñ manifestatiū dicim⁹ ee clarū zc.

Clavis dicit̄ q̄ nos q̄cōz aperim⁹ vel claudi-
mus. Et nomē clavis (vt scribit sc̄us
Bonauē. di. xvij. ar. i. q. i. lib. iij.) trāssert̄ est ad sp̄i-
ritualia ab ip̄is corporalibz. In his ac corporalibz clavis
est instrumētū ad remouēdi aliqd̄ obstaculū. Et qm̄
in sp̄ialibz inuenim⁹ obstaculū ingrediēdi in regnū
eclēste/ necesse est illud remoueri: ideo ad sp̄ialia no-
men clavis trāssert̄/ vocātes clauē illā h̄ic/ per
quā obstaculū (vt est pctm̄) remouet̄/ siue p̄ quā excludit̄
vel includit̄. Un̄ clauēs nobis (de q̄bz loquit̄ mḡs
z docto. iij. sentē. di. xvij.) nō sūt corporales: sed sp̄ias/
les: sic dicit̄ metaphorice. Un̄ fm̄ Tho. z Sco. z alij
os om̄es trāssert̄es fm̄ aliquā s̄titudinē trāssert̄.
Un̄ sicut clavis macerial est p̄ximū instrumētū ape-
riēdi z claudēdi ostiū z hoc nō est aperitio/ nec ape-
riēs/ nec causa p̄ter quā aperit̄. Sic clavis sp̄ialis
est aliqd̄ rēst̄itū ad aperit̄ regnū celoz/ qd̄ nō est
aperit̄/ nec aperit̄/ nec causa p̄ter quā aperit̄/ vel
lut ē dignitas p̄sonaz ind̄rādū: aut indignitas ad re-
pellendū p̄ter meritū vel demeritū. Nā aptiōē in-
telligim⁹ ipsam s̄niaz dicit̄rē esse aperit̄dū vel clau-
dēdū/ z aperit̄ nē iudicē sententiāntē. Sic q̄ clavis
sp̄ialis est potestas sententiādi. Nec em̄ est immediatū
instrumētū dicit̄rē s̄niam siue sententiādi.

Clauēs sp̄iales q̄bz celū pōt reuerari homi-
distinguit̄ plures. Una clavis est sana doctrina. Lu-
cc. xi. ait saluator. Ve vobis legisperit̄ q̄ tulistis clauē
sc̄iētie. S̄lo. auctoritatē docēdi ad veritatē saluti-
cā: ipsi nō introistis. s. male viuendo. z eos q̄ intrabāt.
i. intrare desiderabāt p̄hibuistis. s. falsa doctrina vel
malo vstro exēplo corūpēdo illos simplices. Br̄us
Petr⁹ cū ista clauē. s. doctrina fidei. Silt̄ z b. Paul⁹
z ceteri apli p̄ mūdū innumerabilibz boibz celū ape-
riuerūt. Alia clavis sp̄ialis est vera penitētia/ q̄ celū
aperit. Marc. iij. P̄niam agite appropinq̄bit̄ regnū
celoz. Bernar. Opnia/ q̄ es sole sp̄ēdi d̄ior/ auro p̄cio-
sior/ tu oīa ligata soluis/ tu paradisu aperit̄. Decape-
ruē laerom̄ paradisu z Magdalenē z Petro post
negatiōē: z Paulo post verā p̄uatiōē. Tertia cla-
uis est sanguis ch̄i z pena Esa. xxiij. Dabo clauē do-
mus Dauid sup̄ bumez ei⁹. Amb. Sanguis ch̄isti

clavis est paradisi. Itē Greg. z Damascē. Crux ch̄i
paradisu aperit̄ qd̄ pl⁹ q̄ q̄ngz millibz annis clau-
sum fuit. Per h̄c clauē nob̄ aperit̄ celū i baptisimo/
z alijs sacris r̄c. Quarta clavis est ipsa p̄ra collata
a deo sup̄naturalit̄ sacerdotali dignitatē/ q̄ d̄z clavis
metaphorice: ad s̄titudinē clavis materialis: qz sex
ordinat̄ ad aperit̄dū vel claudēdū regnū celoz: vt d̄z
crū est. Et est duplex (vt scribit Petr⁹ de palu. di. xij.
ar. i. p̄clusiōe. iij.) sc̄z clavis iurisdicitiōis z ordiis. Juris-
dicitiōis rēq̄rit materiā subiectā: sicut d̄ns seruū. Cla-
uis vō ordiis/ q̄ pctā soluit̄/ vel retinet̄ non sp̄ bz
materiā i actu. Et diffinit̄ sic.

Clavis sp̄ialis (vt habet Bab. di. xvij. q. i. ar.
i. li. iij. z stipulant̄ ceteri.) est potestas iudicādi. i.
soluēdi z ligādi q̄ dignos recipere/ z indignos excludere
deberet̄ regno dei ecclēstic⁹ iudicē. Et p̄ras illa est
triplex. s. p̄ncipalis p̄cellētē/ nō tñ p̄ncipal̄: z clavis
ministerij siue ministerialis. P̄ncipalis est solū dei
fm̄ diuinā naturā q̄ p̄p̄riā essentiā (q̄ sp̄ iusta ē: imo
ipsa iusticia/ q̄ p̄fide r̄oibz) aperit̄ z claudit/ ac imp̄-
dit̄. s. pctā/ z reatū p̄ne dimittit̄ remouet̄. Et
illa potestas nō pōt esse alceri cōicari: qz est diuisa essen-
tia/ q̄ alceri cōicari nō pōt. Sc̄da p̄ras nō p̄ncipal̄
s̄t̄i p̄cellētē accepta a sup̄iore cū vniuersalitate cau-
sali iudicāda: p̄rie est solū ch̄i fm̄ naturā h̄ianā.
Un̄ Joā. v. Pat̄ dedit ei iudiciū facere: qz filij boīs
est. Nā etiā fm̄ h̄ianā nām nouit̄ oīa/ z bz volūtātē
inob̄iq̄lē: z ideo s̄nia sua ē irruocabil̄ z imob̄ilit̄ ius-
ta. Tertia potestas. s. ministerij particular̄ (quātū ad
causas cognoscēdas/ z infirma q̄ntū ad sc̄iētia p̄ferē-
da: pura qz pōt aliqñ d̄uare a iusticia/ z reuocari
Et h̄c est mistroz ecclē q̄bz d̄atū est vt cognoscāt in
causis/ z fm̄ legē dei iudicē regnū celoz esse aperit̄
dū. Cui cū se cōformant a deo approbat̄ z forma ma-
ner. Si q̄o dissentiūt ab eis infirma est/ z a deo reuo-
cat̄. Clari⁹ z lōgius de hoc scribit Bab. z Scor⁹/ q̄s
videre potes. Potestas igit̄ aperit̄dū regnū eminentē
z excellētē est i ch̄io fm̄ naturā assumptā/ in q̄ p̄ no-
bis satisfecit/ z meruit. Ministerial̄ vero collata est
ministeris sacroz/ p̄ q̄ vires passiōis ch̄i in nos s̄ue
z op̄at̄ salutē (vt sentit sc̄us Bonauē. zc.) Et q̄uis
p̄ras sententiādi seu iudicādi inromittēdos z excludē-
dendos a regno dei sit clavis p̄ncipalis: qz tñ h̄c po-
testas/ vt rectū habeat vsuz ep̄git̄ auctoritatē cogno-
scēdi in causa pctōz. Quā sine cognitōe causē sentē-
tia nō pōt esse iusta z recta. Ideo etiā auctoritas cog-
scēdi d̄z clavis: qz est instrumētū qd̄da aperit̄dū: licz
nō p̄ximū/ z tale sine q̄ prior clavis nō pōt h̄c iustus
vsuz. Et fm̄ hoc ponunt̄ due clauēs. s. clavis sc̄iētie
ad discernēdū dignū ab indigno/ z clavis potestatis
sententiādi ad quā p̄ior ordinat̄/ vt iuste exeat i actū
Et illa clavis sc̄iētie nō est sc̄iētia aliq̄ actualis/ vel
habitual̄/ vel discretio q̄cōz: sicut videt̄ mḡs sentire.
qm̄ (vt dicit Scor⁹) licz auctoritas discernēdi rēq̄rat
sc̄iētia seu discretiōē cōcomitātē ad rectū vsuz eius:
quēadmodū clavis p̄ras rēq̄rit aliquā iusticiā ad
rectū ei⁹ vsuz: tñ sicut potestas recte iudicādi pōt esse
sine iusticia/ z ideo nō est iusticia: ita z auctoritas cog-
scēdi pōt esse in aliq̄ sine discretiōe z sc̄ia. Et qñ dicit̄
maḡ. Clavis sc̄iētie est sc̄ia discernēdi: intelligat̄. i. q̄
sc̄ia rēq̄rit ad rectū vsuz clavis illi⁹ nō simplicit̄: vt
clavis iustie. Q̄ si aliq̄ intellexit̄ mḡ fuit alceri⁹ op̄i-
monis z min⁹ p̄babilis: vt dicit Bab. Et vt paludē
s̄s scribit di. xij. q. ij. li. iij. Soli sacerdotēs noui tē-
stamēti habēt clauēs regni celoz p̄rie dicit̄: q̄ s̄ue
ad aperit̄dū celū immediatē: licz dispositiue: z dicunt̄
clauēs ordiis. S̄z clauēs iurisdicitiōis/ q̄ immediatē ad

Aliud disponit potest hic sacerdos. Et hac potestare clausi sacerdotes boies ligatos...

Clavis autem dicitur errare (ve scribit Bab. disti. xv. q. i. ar. ij. dubi. ij. li. iij.) quando sacerdos abuit clauem...

Clavis dicitur affigimur. Clavis autem dicitur affigimur (ve scribit Bulefer di. xv. q. ij. li. iij.)...

parabiliter affligit christum / quod ignis sanctus Laurentium suo martyrio. Un si oes pene...

Clementia a mansuetudine sic differt (ve scribit Paulus Laurentius lib. iij. sen. dist. viij.)...

Clericus dicitur potest. Un clericus a forte dicitur quia clericos grece / sors vel hereditas latine sonat...

Dabilia laicus homo inquit laicus est vituperandus. Clerici quoque a toto genere de iure pponuntur...

Coactio id est compulsio. Un Rich. di. vij. ar. ij. q. i. li. iij. dist. Sicur homo naturaliter fugit coactionem...

Cogitatio finit Richar. in suo de preplatio circa sensibilia ad euagationem prouid...

fuisse videtur de preplatioe per modum artis locuti sine cogitatio / meditato / contemplatio. Cogitatio ve dicitur est...

certa seu occasio. Uidez eundē ibi quomodo sint cō-
 fitende cogitationes: qui et mltā scribit de cogitatio/
Cogitatio hominis est vlt esse pōt eri/ (nibus.
 plex. vt lris pōt dicit Jaco. d. Valēria sup pō. xliij. post
 Cassianū. collatio pōt. Una est a deo illapsa: et ista
 semp est scā. Alia est a diabolo suggesta: et ista semp
 est pū et deceptoria. Alia est ab ipō meo hōie inuen/
 ta et orta: et ista est vana et inanis: quā sp hō cogitat d
 mūdantis: pura de honoribz et diuicijs pgregandis et
 honoribz adipiscēdis. et in talibz cogitationibz et labo/
 ribz certunt hoies spaciū vite suz. Et tales cogitatioes
 mūdantē sunt frivole et trāscorie. De quibz de Per/
 sius. D curas hoim: o q̄ntuz est in rebz inane. Hinc
 David Ps. xliij. Dñs scit cogitatioes hoim qm̄ va/
 ne sunt zc. Cogitare autē de bono qd est necessitas
 vel pcepti ad faciendū hoc: semp est a deo: pura cogi/
 tare quō possit qd obedire deo et ecclē in pceptis. vt
 scribit Alex. de ales. ij. pre sumē. Sz cogitare d bono
 superogatiois vel pfectiois qnqz est a deo/ qnqz autē ē
 a diabolo. pura iterare religionē/ ieiunare: et multa
 hmōi ad q nō tenet quis ex pcepto. Nā talia pē dia/
 bol⁹ suggerere alicui pmitteute deo ppter pēn illi⁹
 vt decept⁹ talis hō et in piculū ruat vlt apostasie vel
 amētie ex pniē austeritate. ita refert Pelbartus zc.
 Uidez de cogitatioe in dicitō. / Immittere.

Cognatio est p̄nq̄ras qdā. et est duplex.
 Quedā est spūalis/ qdā lega/
 tis. Et sicut hō per carnalē gnationē accepit cē nacu/
 re: ita p regenerationē spūalē accepit esse ḡrē: et vlt/
 biqz dicit vinculū quoddā. vt scribit Rich. di. xliij. ar.
 j. q. j. lt. iij. Dñ autē cognatio spūalis: qz a spūalibus
 causat: vt inq̄ Paludensis. Et diffinit a iuriscōsul/
 tis: et p eos a doctoribz theologie circa di. xliij. li. iij.
 Cognatio spūalis est p̄nq̄ras psonaz. pueniens ex
 sacramēti dationē/ vlt ad illud rēctioē. Et vt ait Pa/
 ludēsis ad id rēctioē. s. vlt vltione ad dante vlt tenen/
 tem robur tradēs ex ecclē institutioē ex facti datione
 etiā sine solēnitare. Et hęc p̄nq̄ras (vt ait Rich. vbi
 s.) si pcedit p̄ctum m̄timonij ipedit p̄rabēdū/ et dicit
 me si postea p̄rabat de facto. sicut p̄z p Decreta. Et
 habet tres spēs. Una dñ p̄nq̄ras spūalis: et hęc accē/
 dit in p̄trē spūalem et filiū spūalem. Et autē p̄ spū/
 ritualis quo ad p̄sens ille q baptizat/ et ille q suscipit
 baptizatū de baptismo. ac epus q cōfirmat et ille qui
 tenet eū qui p̄firmat corā epō. Filius autē spūalis dñ
 ille qui baptizat vel cōfirmat. Secūda spēs est com/
 p̄nq̄ras: et hęc attendit inter parētes carnales ipi⁹
 baptizatū vlt p̄firmatū/ et tā dicitōs p̄tes spūales eius/
 dem. Tertia spēs dñ fraternitas spūalis: et hęc atten/
 ditur int filiū spūalem et filios carnales sui p̄tis spi/
 ritualis. Uñ oēs filij baptizatū et oēs filij suscipi/
 entis aliq̄ hōiem d baptismo sunt fratres spiritu/
 ales illi⁹ qui baptizat: et suscipit de baptismo. Uidez
 de hoc Richar. q. iij. vbi s. P̄t autē spūalis non pōt
 p̄rabere m̄timonij cū filia spūalis: nec mater spiri/
 tualis cū filio spūali. et dato q p̄rabat/ p̄nq̄ est di/
 rimendū m̄timonij. Sed si p̄t spūalis cōtrahat
 cū sorore filie suz vel filij spūalis: m̄timonij nō est
 dirimendū. Nec etiā m̄timonij esset dirimendū si
 p̄t spūalis p̄raberet cū filia carnalis genita a suo fi/
 lio spūali: quia spūalis cognatio nō habz grad⁹. Sz
 quo ad secūda spēm ratiōe cōp̄nq̄ras: p̄t spiri/
 tualis nō pōt in m̄timonij p̄rabere cū matre car/
 nali sui spūalis filij. nec mater spūalis cum patre car/
 nali. est cōtrahere. hmōi est penitus dirimendū. Et
 est intelligēdū si hmōi paternitas nō fuit p̄tracta an/
 te carnalē copulā. Spūales filij (vt inquit Mgr di.

xliij. lib. iij.) sunt quos de sacro fonte leuamus: vlt ca/
 thetizatioē vel in p̄firmatioē tenem⁹. Et paternitas
 accipit hic quē acquirat ex his q fiūt circa duo sacra/
 menta tm̄. scz circa sacramentū baptisim⁹ et p̄firma/
 tionis. Latius vide apud iuriscōsultos et theologos.
 Et fm cōsdē vir et m̄ter simul leuantes eandē p̄tem
 de baptismo/ nō p̄bibentur inter se cōtrahere. qz qz/
 uis eadē p̄tes sit vltiusqz filij spūalis: nō ex hoc mat/
 spūalis et pater spūalis nullā p̄rabēt int se cōpater/
 nitatem/ seu spūalem cognatiōē. Quāntū ad rēctā
 spēm oīs liberi/ vt iura moderna determinauerūt/
 duoz compatriū legitime possūt cōtrahere: excepta
 sola ple spūali: quē si est masculus/ nunqz pōt copu/
 lant legitime alicui carnali filie sui p̄tis spūalis/ nec
 alicui patris filio si fuerit femella. Et quoniam bapti/
 zans sacerdos sit pater spūalis ipsius baptizatū: deo
 si ipē sacerdos habet filiū carnalē: ille nō pōt legit/
 time cōtrahere m̄timonij cū aliqua filia ab eodē
 sacerdote baptizata: eo q omnū eoz quos hmōi sac/
 cerdos baptizauit p̄dicitur carnalis filius sit fra/
 ter spūalis illius quare nō possit filius suus cōtrahere
 cū ea. nec pater eandē filia possit accipere in vxorē.
 nec idem pater matrē illius: eo q vera compaterni/
 tas esset inter hmōi personas. Et ista p̄bitio nō
 extendit se vsqz ad nepores. Uide de hoc iura et theo/
 logos et Tho. argēt. nō p̄z mltā scribit de hoc.

Cognatio legalis fm theolo. ac iurispitos est
 qdā hūana p̄nq̄ras ex adoptioē. pueniens. Sz ad/
 optio est extranez p̄sonē in filiū vel neporē/ et dein/
 cept legitima assumptio. Et triplex est spēs legalis
 cognatiōis. Prima est inter patrē adoptancē et plem
 adoptatū. Secūda est inter plem adoptatū et natu/
 ralem plem adoptatū. Tertia est quasi per modū
 affirmatiōis inter vxorē filij adoptiui et patrē adopri/
 uum: et inter filiū adoptiui et vxorē patris adoptiui.
 Et oēs iste spēs legalis cognatiōis impediūt ma/
 trimoniū/ sed in equalit. Nā licz secūda spēs quē pōt
 tēt dicit fraternitas legalis cognatiōis impediāt ma/
 trimoniū inter plem adoptatū et plem naturale qz/
 diu vtrazqz ples est in pari potestate. tñ mortuo pa/
 tre possunt legitime cōtrahere. vel etiā adhuc viuē/
 te patre si vna earū fuerit emācipata: tunc nullū erit
 amplius impedimentū. Emācipata qz p̄oles dicit
 quādo data sibi hereditaria portioē q fm leges ipaz
 p̄olem cōtingit/ ipa ponit extra familiā patris. Sz
 prima et tertia spēs cognatiōis legalis absqz disti/
 ctione p̄ctue impediūt m̄timonij. Nā pater ad/
 optiui nunqz pōt cōtrahere m̄timonij cū filia ad/
 optiua: siue talis filia adhuc sit in pari adoptatiōis fa/
 milia siue nō. Etiā pater adoptiui nunqz pōt legit/
 time p̄rabere m̄timonij cum vxore filij adoptiui
 post mortē hui⁹ filij: nec filius adoptiui cū vxore sui
 patris adoptiui post mortē hui⁹ patris. etiā dato q
 ante mortē patris fuerit emācipat⁹. Hęc singla apd
 iurispitos latius disquirro. et p̄t. ff. de ritu nu/
 ptiaz. c. Adoptiui filius. xxx. q. iij. Uide et theologos
 circa dist. xliij. lib. iij. sent.

Cognitio idē est qd noticia. Et est multū
 plex cognitio. Quedā confusa:
 quedā distincta. Cognitio rei distincta est qua qdqd
 est cognitio essentiali pater potētē. Uñ distincte cog/
 nosci aliqd est qn̄ nihil ei⁹ latet. Cognitio p̄fusa est
 qua aliqd essentialē vlt inessentialē obiecto pater potētē/
 et aliqd latet: vt scribit Gabr. dist. iij. q. v. lt. j. sen/
 tētiar. sicut cū cognoscunt dissimilia in essentiali su/
 guris/ vlt maioritate aut minoritate: quē tñ nō pōt
 discerni. Aliud autē est cognoscere cōfusum/ et aliud

asae. Cognoscere p̄fusum est dñ cognoscit totū ha/
 cōs pres intrinsecas: vlt qn̄ cognoscit vniuersale cō/
 tūne ad multa. et tñ quodlibet illoz pōt districte
 cognoscit. Sz cognoscere cōfuse dupl⁹ accipit. Pro/
 pue qn̄ scz cognoscit aliqd: et nō tñ quodlibet intrin/
 secum sibi pater potētē. et illo modo solū totū inclū/
 dens pres p̄fuse cognoscit. Improp⁹ (hoc est in con/
 ceptu) aliqd dñ cognoscit: qz aliqd aliud qd est sibi cō/
 mune vlt cōnotās qd nō est ipm cognoscit. Uel qn̄ ali/
 quid cognoscit: nec cognitioe simplici ppia nec cō/
 ualenti. De ordinata autē cognitioe generatiōe vlt/
 de apud eundē q. vi. vbi s. Uñ cognitio sensitua est
 prima p̄ntate generatiōis. s. sensatio exterior q im/
 mediare causat ab obiecto. hęc noticia est inuentiua:
 qz ea cognosco rem sensatā esse: et depēdet ab obiecto
 nō solum in fieri/ sed etiā in esse. Uñ remoro obiecto
 statim corrumpit hęc cognitio. Secūda cognitio est
 cognitio eiusdē subiecti: quaz elicit sensus cōmuni/
 eodē modo representans obiectū sicut cognitio prima:
 et cū hoc vt sensatū vel visum zc. Nā sensus interior
 est qui iudicat de actibz sensuū exterior. p̄ma em̄ vi/
 sione scz exteriori nō cognosco m̄ eviderē: quia nōnū/
 qz aliqd vider nesciens se viderē. illa cognitio sumit
 est inuentiua: quoniam ea euidētē cognosco me sentire
 quē similis cedēt prima sensatiōe corrumpit. huius
 obiectū ē res sensata: et cū hoc sensatio exterior. Ter/
 tia cognitio est sinonyma secūde/ manēs remoro ob/
 iecto. etiā cessante sensatiōe exteriorē per quā cogito
 de re etiā absente. Siqdem experimur q vidēs rem
 aliquaz ipa amora ab oculis/ adhuc manet in nobis
 noticia qdam quē representat rem distincte. et eodem
 modo q noui presentē. et hęc nō est aliqua durū p̄/
 cedentiū: quia p̄ illam nō possum⁹ euidētē scire ali/
 quā veritatē contingētē de re cognita sicut per p̄/
 dētēs. ergo distinguit ab eis: et ita nō est inuentiua/ s/
 abstractiua: quia abstractit ab existentia rei hinc nunc.
 idē est per cā nō possum⁹ euidētē scire de re quā res/
 presentat an sit vel nō/ an sit hic vel ibi: est tñ noticia
 rei distincta. Quarta est cognitio memoratiua: q for/
 matur per spēs vel habitus a p̄toribz cognitioibz
 decisas vel decisos in organo memoriē reseruos. et
 illa cognitio memoratiua cū obiecto impoztat rem/
 pus p̄teritū. idē est impoztat obiectū vt p̄us etiā cog/
 nitum. Hęc noticia etiā abstractiua est sicut rēctar/
 distincta vlt rei in se/ s. nō inuentiua. Et dicunt quaz/
 mor hęc noticiē sensitūz. Deinde et alias cognitioes
 elicit sensus: ponēs cōueniētā et differentā sensibi/
 lium. et cōponit spēs diuersas formas cognitioē res/
 rā nō sensatā/ sed totū licz fm p̄tes: pura in somno
 et vigilia. Et fm multos cōponit et diuidit per virtū/
 rem estimatiua. Sed qsdā etiā elicit spēm non sen/
 satam. i. format cognitioē representantē rem sub cir/
 cūstantia sensu exteriori nō perceptibili vt cū circū/
 stancia nociui vlt inimiciē: vt ouis viso lupo p̄ter
 quod fugit. Sz superflū vidēt ponere hęc noticiā:
 vt p̄bat Occam dist. iij. q. ij. lib. j. Et in hoc terminat
 tota opatio sensitua: cuius oīs cognitio pro statu
 viḡ incipit a sensu. Intellectus qz qui est potētia su/
 perior operationē suam incipit a sensibz/ neqz em̄ nō
 sentiens intelligit. iij. de anima.

Cognitio intellectiua p̄ma ē cognitio singu/
 laris rei sensarē sinonyma sensationi interiori: q in/
 terior vocat fantasia. Et dñ intellectio p̄ma a sensa/
 tiōe interiori: qz illa est penitus imaterialis inherēs
 tñ intellectui/ et nō organo. Et a noticia intellectiua
 inuentiua abstractit intellect⁹ abstractiua singularē
 vagam sicut sensus. dñde abstractit duplicē noticiā:

singularē et cōmunē. deinde intellect⁹ negotiat circa
 pceptus p̄fugēdo eos/ faciēdo cōpleta. p̄positionalia
 et nō p̄positionalia. Idē ex p̄positionalibz syllogismos fa/
 cit et alios discursus cōsequēntiales quibz inq̄rit ex
 notis ignota. Hęc Gab. q. et futus tractat. dist. iij.
**Cognitio distincta et disti/
 cre** fcans differēt: vt notat Gab. di. xxiij. q. ymca. ar.
 iij. dub. j. lib. j. Cognitio distincta ē cognitio qua ni/
 hil intelligit nec subiectiue nec formalit: nisi res ipsa
 vel intrinsecū rei. Sz cognitio distincte fcans est cog/
 nitio p aliquo p̄ctū supponēs. Sicut ergo nomen
 deus p solo deo supponit: sic etiā cōceptus ad ei⁹ p̄/
 bationē formatus p solo deo supponit: licz cū hoc cō/
 noct creaturā. Et ita sicut vor distinct⁹ fcant qz in/
 telligit: ita pceptus distinct⁹ fcant qz ipō pceptu
 celligit: quia ipō intelligit non solum substratū/ sed
 etiā connotatū: quod tñ nō fcant/ sed cōnotat sic acci/
Cognitioes sunt varie (vt piendo fcant. vt
 scribit Berson pre. iij. de mystica theologia. pre. iij. cō/
 sideratione. x. vij.) sicut et affectioes. s. cognitioes tam
 actuales qz habituales potētias animē illustrātes:
 q̄ntis aliter et aliter. Nā cognitioibz aliē sūt cōplexē:
 aliē incōplexē. Quedā in sola app̄hensionē qdam in
 assensu p̄stite: et assensu nō ē pua diuersitas. Qui/
 daz sunt euidētēs ex cognitioē sola terminoz. aliē per
 experientā. aliē p demonstrationē. Quidā qz sūt in/
 euidētēs. et talitū aliē certi/ aliē incerti. Aliē causant ex
 p̄bilitate ratiōis sumptoz per intrinsecas appa/
 rentias. Aliē per extrinsecas: vt est auctoritas dicit⁹
Cognitio est triplex. scz (ris zc. Berson.
 certa/ euidēs et p̄cturalis. Cognitio certa (vt scribit
 Gab. di. xxiij. q. ymca. dub. v. lib. ij. q̄tis est cognitio
 fidē est q habet per reuelationē. Sic ḡras nobis in/
 esse noscere certe possum⁹ per reuelationē. Sicut no/
 mie aplus cui dicitū est. ij. Cor. xij. Sufficit tibi ḡra
 mea. Et ipse ait. An experimētū queritis ei⁹ qui in/
 me loquit cōbz. ij. Cor. xij. Jē ad Rom. viij. Eret⁹
 sum qz neqz mors neqz vita zc. poterit nō separare
Cognitio euidēs est q (a charitate cōbz zc.
 habet de per se notis/ aut ex talibz demōstrabilibz vel
 notis p experientā p̄supponētē noticiā inuentiua rei.
 Sic ḡram nobis inesse euidētē scire nō possum⁹: qz
 cū sit habit⁹ nō pōt a nobis inuentiue cognosci. Et tcc
 em̄ ania inuentiue cognoscat acc⁹ suos vt intellectioes
 et volitiōes: nō tñ habit⁹ sibi inexistētēs. Jē qdqd in/
 se experit habēs ḡram: sile p̄t experiri carēs ea. vt he/
 retic⁹ et infidelis vt dulcedinē/ dulcetationē/ leticiā:
 firmitatē p̄prietudinē scq̄ndi errorē suū. Gab. vbi s.
Cognitio cōiecturalis quē habet p̄ signa nō
 simplr certa et infallibilia. sic ḡram nobis inesse con/
 iecturalit scire possum⁹: qz plura sunt signa qbz con/
 iecturā habere possum⁹ et pene certitudinē inexisten/
 tis gratiē. Quoz tria inuūt p̄bata in Ps. vbi ad qz
 stionē multoz dicitū. Quis ostēdit nobis bona: res/
 spōdet. Signatū est sup nos lumē vult⁹: rui dñe: des/
 disti leticiā in corde meo. Sequit. In pace in idipm
 dormiāt requiescā. Ubi fm Alex. pre. ij. q. lxxij. ar. pe/
 nul. rāgunt tria signa inexistētis ḡrē. scz lumē/ leti/
 cia/ paz. Lumē veritat⁹ in rōnali. leticia in bōis in cō/
 cupisibilibz. paz p̄ctiē in irascibili. Ponit et Berson
 in Triplicio/ alia signa q sunt Displicētia cōmissorū
 peccatorū/ p̄positū cauedi p̄ctā p̄ter deū/ et p̄posi/
 tum cōstētendi. Plura alia signa ponūtur a diuersis
 sanct⁹ et doctoribz. sed oīs illa signa nō sunt euidētē/
 ta: qz nō possum⁹ sine reuelatiōe euidētē cognosce/
 re vtz in nobis sit vcrū lumen/ leticia et paz: an appa/
 rētia et sopistica: vt in decept⁹ a diabolo. nec an p̄ctō

carū dupliciter finalit' ppter deū: ideo generat' i nobis cōtecurā nō euidētē noticiā Sab. di. xxvii. q. vnica. dub. v. li. ij. Nec hō (vt idē vulg) pōt scire euidētē se fa cere qd in se est: qz hoc facere icludit in se obedire deo ppter deū tanqz vltimū z pncipalē finē/ qz frigar dile ctionē dei sup oia: quā ex naturalibz suis hō pōt eli/ cere. Hec em est prima dispositio ad grē infusionē: qua existere certissime infundit' grā. Difficillimū autē est scire se hē illā dilectionē z fore naturā (vt inqz Sab.) impossibilē: qz nō scire possum' nos diligere deū/ nō nō euidētē scire possum' illam circūstantias super omnia.

Cognitio est duplex s. p doctrinā z inuētionē (vt scribit Bzulefer. di. vlti. li. iij.) Cognitio p doctri nā est illa q habet a doctore legēte clare/ qz verbis cō muniō z clare vrit. Cognitio p inuētionē est illa/ qz inuēnit ab aliquo ingenioso siue ab aliq doctore. Co gnitio quēdā est macerina/ qdaz vespertina. Cogni/ tio maritima est cognitio rez in verbo/ quē est bea/ tifica. Cognitio vespertina est cognitio rez in lumi/ ne: e hīs vide sup lacus in dicitōe angel' v' cogni/ tione angelozum.

Cognitio rerū in pmo genere est duplex s. in/ fuita z acqūta: vt notat Sab. di. piii. q. vnica. ar. ij. li. iij. z vtraz duplex. habitualis z actualis. Cognitio vcl noticia acqūta est quā dicit potētia cognitiua cū obiecto fm ordinē naturē institutē nō cōcurrēte spe/ ciali cōcurū dei: de qz sup scripsimus. Cognitio v' noticia infusa est quā de' imēdiare causat in intelle/ tu alicuius/ nō cōcurrēte obiecto z potētia intellecti/ ua istius in quo pducit effectiue. Vñ oēm noticiā cō actualē qz habitualē quā pducere potest potētia intel/ lectiua p'ntē obiecto/ aut mediāre habitū reprēntā/ re obiectū in eius reali absentia q ad apprehēsiōnē: aut mediāre noticiā inuētiua extremoz: vcl mediāre ha bitū ex p'ntio assensio genito ad siles inclināre/ q ad noticiā adheusiā. Similit' z ipsos habit' cā a p'pre hensiuos qz adheusiōs: potest de' imēdiare causare in potētia intellectiua/ obiect' nō p'ntētibz. Et ita fa/ ciendo reuelat qnqz p'ntia/ qnqz futura/ qnqz p'ntē/ ria occultā: sic Moysi reuelat noticiā creatiōis mū di longe p'ntia: sic p'phetis mysteriū incarnatiōis/ z multa alia longe vcl ppe futura. Multa deniqz p'ntē/ tia occultā: vt patz p decursuz scripturaz vtriusqz re stamēti infundit qnqz habitus/ qbz postea intellect' negotiādo acqūere potest multas noticias etiā certas z euidētēs: de rebz inuētiue nō cognitis/ qz cognitio/ nes sunt parri supnaturaes partim nāles. Et breuē oēm cognitionē quā potētia intellectiua acqūere p' cū labore z successiue obiectoz p p'ntiā/ z negociatiō/ nē intellect' p' imēdiare/ z mltō pfect' causare de' i potētia intellectiua. Sic instāre z subito ifudē aplis noticiā linguaz oim: z noticiā oim veritatū ad salutes sibi z ecclie necessariatū. Sic Paulū docuit euāgelii qd nō ab hoīe accepit neqz didicit: sed p reue lationē dñi nri Jesu chri: vt testat' ad Gal. j. Nihil autē pfectionis intellectiui creato possibilis negari: est intellectiui chri verbo vnici. Vñ credendū qnibz qd angelis z p'bet: s z scriis reuelatū est/ negari intel/ lectiui anie chri: sed longe plura z pfectiora. Sed de co gnitione anime chrisi vide in dictione anima futura chrisi

Cognitio diuinitatis est duplex: vt scribit san ctus Bonauentura. distincōe. xlvij. articulo pmo questione scda libz quarto. Una est per signa z effe ctus. Alia in sua forma et essentia: vnde et ipse ait. Reprob' bene habent cognitionem in iudicio de chri sti diuinitate per signa certissima z per effectus ma

nifestos cognoscēt: qz ipse est deus om̄ipotens. Co gnitionē autē quē est in p'pria forma q est per visionē ap'ram/ hanc qdem nō habebūt. Et pma ratio hui' ē quia ratio forma om̄ino est iproportionalis ocul' p' ce troz/ impropotional' oculis om̄ibz qui nō sūt sub/ limati per gloriā vel supabundātiā gratiē: z qz repro bis nō dabit' gratia nec simplr/ nec ad t'pus: ideo nō videbūt. Ratio qre nō dabit' eis v'rus q facit eozum aspectū abile ad videndū illā lucē/ est illa quā tangit' iudozus z Augu. qz si haberēt oculū apertū/ haberēt summā delectationē: quam impossibile est esse z in decens in peccatoribus zc.

Cognitio de deo est duplex fm Alexā. pma p' te. Quēdā cognitio quā ēz hēc pōt esse maloz. Alia ē cognitio qd ēz hēc pōt esse duplr. Vcl qd ē fm ope/ rationē in creaturis. vt pōt qz deus est potētissimus in opatione/ sapientissim' in gubernatiōe/ iustissim' in retributiōe. z hēc etiā in malis zc. Vcl ē p'erea co gnitio dei qd ē in effectu gratiē participare sub rōne sp'ali: hēc est solum sanctor' z bonoz quibz se p'p' ter deus. Hec Alexander de ales.

Cognoscere possum' deus multiplr: vt notat frat' Pelbart'. Primo p inernā inspirationē: qd paucis datur' est. Sic cognouit Paul'. j. Lon'. j. rap'. in celū. Scdo per ratiocinationē. sicut Phz. Rom. j. Inuisibilia dei per ea q facta sunt intellecta sp'iciunt'. Tertio p crea turā z speculationē. j. Lon'. xij. Videm' nūc p specu lum. Quarto p doctrinā fidei z instructiōez. z hoc v' vltiū scpturas legēdo/ v' auditu v'bum dei audiēdo. Rom. x. Fides ex auditu/ audit' autē per v'bum dei. Vcl etiā gustu: qd est bonoz. Ps. Gustate z videte

Cognoscere aliqd est (qm suauis ē dñs zc. duplr: vt scribit san. Bonauē. dist. vlt. p'c. ij. q. ij. lib. iij. scz p'pna cōsideratiōe/ vcl alteri' instructiōe. Co gnitio per p'pna cōsiderationē est duplr. Aut em est rei vt p'ntētibz p certitudinē. Aut est rei vt absentētibz per quandā cōtecuratiōē. Sitr instructiōis cogni/ tio est duplr. Aut em per reuelationē alteri' / aut per reuelationē dei. Et (vt idem d' q. scqnt) Cōsideratio siue cognitio penē reproboz/ ē electis gaudiū. qz isti p'siderāt gl'iaz sub rōne amissionis/ isti penā sub rōne diuine vltiōis. Vñ. Letabit' iust' cū viderit vindictā. Vcl laci' ibi/ z in fine solutiōis vltimē ratiōis de q dānati post iudiciū maiori pena erunt absozpti vt iā nō liceat eis cogitare gl'ie dignitatē: semp cū in mēte habebūt ei' amissionē z carentiā vt tristēt. Hec Bo nauē. Et de cogitiōe dānatōz vide paulo post.

Cognoscens est triplex: vt scribit Bzulefer dis. xx. q. vlt. in fine li. j. Primū per t'pus: vt sunt boies. Scdm in instāti: vt angeli. Tertiu sil natura vt de'. Et de cogitiōe angelozum dicitur est. s.

Cognitio dei q de' aliqd cognoscit. Cognoscit autē de' (vt scribit dñs pposit' Sab. di. xxvii. q. vni ca. ar. ij. lib. j.) om̄iaz singla cognoscibilia cogitioz ne infallibili z determinata. Et hoc p'z autēc fidei z ca' nonicē scripture: z qua rōne vñū cognoscit/ z alteruz cognoscere p'z. Rom. iij. vocat ea q nō sūt tanqz ea q sūt. Hebre. iij. Om̄ia nuda z ap'ra sūt ocul' ai'. Sap. iij. Scit oia z intelligit ea. Scit insup de' cer titudinalit' z euidētē z infallibiliter om̄ia futura p'nti/ gentia. Patz ex mltis p'ntē modos. De q vide Sab. vbiis. Decem de licz modū quo de' euidētē z certitudinaz liter nouit om̄ia futura p'ntētia nō posse sufficere ex p'imi ab intellectu creato p statu v'v' hui'. Vñ dicit q ipse deus siue essentia diuina est cognitio inuētiua

tam sūt qz om̄iū futuroz z possibilium tam pfecta z clara q ipa est etiā euidētē noticia p'ntētibz/ futuroz/ rum/ z p'ntiū: ita q sicut ex noticia inuētiua exte/ moz in nobis pōt intellectus noster euidētē cognos/ scere aliquas p'ntiōnes p'ntētes. ita ipa diuina essentia est qdam cognitio z noticia qua non rīm scit' verū/ necessariū z p'ntētia de p'ntēti/ sed etiam scit' tur q pars p'ntiōis erit vera/ z q erit falsa. Hec ergo noticia (quē est ipa diuina essentia) nō rīm cogno/ scit inuētiue z euidētē p'ntētia/ sed etiā cōtingētia: z quē pars p'ntiōis erit vera/ z q erit falsa. Et sicut no ticia inuētiua in nobis q euidētē cognoscim' verū p'ntētia p'ntētia: nō addit' ipsi p'ntētia aliquā neces/ sitatē/ licz ipa sit euidēs z infallibilis. ita noticia eui/ dens z infallibil' dei rebz p'ntētibz futuris null' lam necessitatē imponit. Vcl laci' Sabz. Et (vt ait Petr' cameracēsis/ z Bzogo. dist. xxxv. q. j. li. j.) De' siue diuina essentia inuētiue cognoscit nō solū existē/ tia/ sed om̄ia possibil'ia. Ille autē mod' (vt Aliaco d' q. xj. ar. ij. lib. j.) quo deus cūca futura certitudinaz/ licz p' cognoscit/ nō est nobis clare intelligibilis/ nec a nobis perfecte explicabil' p statu v'v' patz. cū no bis est aliqualit' cognoscibil' ex his quē videm' in no bis. Vñ sicut ea q nostris oculis sūt p'ntētia inuē/ tiue videm' z per huius inuētionē certe iudicam' vbi z qualis res v'isa existit z plures alias p'ntētes veritates de p'ntēti sicut intellectual' z et'nis ocul' dei est qdaz inuētiō quē imēdiare super qualibet rē actualit' vcl potētiatē existētē simul fert. ideo tam circa futura qz circa p'ntētia v' p'ntētia om̄iū con/ tingentiū veritatū/ certū z distinctuz ac verissimū ha bet iudiciū: z ipa diuina inuētiō est tale inenituz iudiciū. Vñ ista est inuētiō Damascē. lib. j. c. vlt. z Au gu. xv. de trini. c. vij. z Boctij. v. de p'solatiōe/ z plu/ rium doctoz. Aliū modū habz Scor': quē etiā reci/ tat Aliacēsis z Sabz. vbiis. vide eos.

Cognitio in deo est duplex: vt scribit san. Bon nauē. dist. xxxix. q. ij. lib. j. scz Logitio approbatiō/ nis/ z simplicit' noticiē. Et noticia siue cognitio ap' probatiōis pnotat cōplacētā volūtatis. hoc modo cognoscit de' om̄ia: qz nec mala nec malos/ s' em bo na z bonos. Alia est cognitio simplicit' noticiē: z hēc qz habet ratiōē cognoscēdi a veritatē q est lux sum/ ma: cui nihil p' occultari. nec etiā tenebz obscuran/ tur ab ipa: ideo s' necessitate cognoscit om̄ia magna z parua/ bona z mala. Hec san. Bonauē.

Cognitio anie separate est q ipsa ania epera corpus aliqd cognoscit. De hac cogitiōe scribit Bzulefer post san. Bonauē. di. vlt. lib. iij. dñi ait. Anime separate per certitudinē rei p'ntētis nō possūt habere noticiā de his quē circa nos agunt: nisi hoc esset ex p' missionē diuina. s. q veniāt ad nos: qz nō possunt ha bere noticiā de his quē circa nos agunt' per quandā p'ntiōne etiā anime dānatē. vt si qz auarus ha/ beret filiū pdigum: si dimissis filio suo multa bona post mortē: tūc cōtecurā habere q filius su' consu meret ea. Possūt z habere noticiā anime separate s' his quē circa nos agunt' per reuelationē tam in bonis qz in malis. in bonis p reuelatiōez bonoz angelozū: in malis per reuelatiōez demonū ad augmētatiōez p' ne. Itē p reuelationē diuinā boni possunt habere no ticiā qn de' eis reuelat. S' in inferno positi nō ha bent has illustratiōez: qz sūt indigni. De hac cogni tione scribit Tho. argēti. cum ita d'c. Ania a corpore separate p' intelligit aliqua. Propa em opatio anie est intelligere. Nulla autē res penitus destruit a sua p'pna opatiōe. vt patz. ij. L'cti z mūdi. Id assertit

Auicenna in. vj. suoz naturalū: dicens q anima scd parata clarius intelligit veritatē qz cōiuncta. Si ergo anima manet post mortē hominis/ sicut ponit sig des catholica ac etiā vera phil'osophia: oportet qz ali quid intelligat. Cognoscit autē ipsa a corpore sepa rata āgelos seu substantias separatas. Quod nulli f'z del. um dubiū esse debet: vt probat Thomas argēti. quia planuz est q anime dānatē cognoscit malos angelos tanqz suos tortozes. z anime beatē cognoz scunt angelos bonos tanqz suos factos cōtecurā cō solatozes. Cognoscit vō anima substantias separa/ ras/ per specias nō abstractas/ sed a deo creatas vel deriuatas ab ipsis substantiis separatis z ipi anime rationali influxas. z hoc cogitiōe intellectuā. Vñ de de hoc Richardū dist. vlti. ar. j. q. ij. lib. iij. qui z de modo intelligēdi ponit multas opinionēs. An/ ma insuper (vt idem Tho. argēti. scribit) habet noticiā om̄iū naturalit' cognoscibilia nisi per acci/ dentia impediat. vt probat Tho. Et dicit' nisi in p'p' diatur. nā supposito qz ab eis dē idēis diuinis a quib' bus res produciunt in esse reali/ insuānt rei v'z pro/ ducarū similitudines in intellectu: cuiuslibet anime separate quibz ipse res sint ap'z nate cognoscit. tamē a debito vsu huiusmodi specterū ratiōe cūlpe z penē potest ania separata qz plurimū impediri. Zari' scri bit Tho. Potest (vt idem sentit) de ania separata probabil' sustineri qz imēdiare intelligit rem par/ ticularem z indiuiduā: quia spēs deriuata ab idēis diuinis quibz intelligit anima separata ducunt imē diate in noticiā rerum etiā particulariū: dato etiā qz quādoqz intelligat per spēs quas in mūdo acqūit' sūt: adhuc tamē imēdiare intelligit particulares: quia nō intelligit ea per cōuersionē ad fantasmas: cum p'ntē carcat fantasia z qualibet alia p'p' tentia sensitiua. Vcl laci' Tho. argēti. etiā de ania cōiuncta quomodo intelligit. Assupulat' p'ntētia Ri/ char. dist. vltima lib. iij. ar. j. q. ij. qui dicit qz ani ma separata cognoscit singularia: quia nō em in in/ tellectu est similitudo vniuersalis/ sed etiā rei singu/ laris. Vcl z alia ibi.

Cognitio dānatōzū est qua ipsi dānati aliq quid intelligit vcl cognoscit. Vcl autē dānati sciētia acqūita in hoc mūdo. vt scribit Richar. dist. vltima. ar. ij. q. j. lib. iij. qz em ad aliqua. Cōsides rane em mala quē fecerūt/ z penas quas incurrūt: et bona opera quē omiserūt z bona quē perdidērūt: vt hic vsus sciētē sit ad maiorē afflictionē. Sed dānatoz cognoscere ea quē circa nos sūt tripliciter intelligi potest: vt idēz scribit Richar. q. ij. vbiis. scz per scien tiam/ aut cōtecurā/ aut per reuelatiōez. Primo mō nō cogit' ea quē circa nos sūt ppter improporziō/ narā distantiā. vt laci' scribit ibi. Scdo dānati cog noscūt mltā quē sūt circa nos. ex statu em p'ntēti in quo homines viderūt/ postea cōtecurat' multa quē accidunt circa eos. z sic cognoscebat ille diues dānatoz suos fratres viuere adhuc: quia secuz eos in toz/ menti nō videbat/ nec cum requiescentibus in sinu Abraz. non tamē erat cognitio certa: quia mortui ex speciali p'ntētiā penitentiā aliquādo faciunt in lo cis in quibus peccauerunt. Tertio modo cognoscūt aliqua quē sūt circa viuos vel per reuelationē demo num/ v' animaz: ad eos descēdentium. Sed nunqz fir eis aliqua reuelatio nisi talis vnde tristetur. Vñ vt d' Bzogo. Dānati vsqz ad diem iudicij vidētē gham sanctor' de quo tristant' ppter inuidiā felicitat' eis aliene/ z carētiā beatitudis. Prope tūv d' Ricb. q. ij. vbiis. Dānati gham scroz nō vidēt: qz visio est

Cognitio iustitia z clara pprie loqndo de visioe. Sic em no possit videri glia broz quin viderent beati/ ipse de cu coz glia in pfecta coz coituicioe cu deo co sstare: in gnali z partim in spectali cognoscit gliaz broz/ qn arguendo/ nullu em vident danaru/ q tenuerit fide z bonos mores. Un cogit intellectus coz affentire q vera est sacra scriptura z ex consequenti q beati bne bona/ q in sacra scriptura pmiunt/ z q bni/ tudo i sacra scriptura pmiunt. post iudiciu tu danari eo q ad pprias pgnas qn coralie coz pvideratio refle cresta/ ista cognitione no habebit nisi forte in esse gnali/ lissimo: qz p coplemetu dolo/ intellectus coz p dicit argumetatio no vacabit. Hec Richar. Et ve idem scribit ar. iij. q. j. vbi s. q. cu fm Aug. j. de ciui. dicit. c. p. peccm delere no possit extrema nature vestigia in danari/ remanet aliq nalis cognitio z a ppetie nalis: sequit q danari naturalie appetu sine i generali/ sed vltimus finis est beatitudo: q sequi q naturalie appetu beatitudinis in gnali/ qz appetu debili z exili: hie naturalis appetu in his ex deliberatiua volutate/ q ad hoc puerit: qz bonu qd naturalie appetu sub cir/ custarijs malis appetu. nec est iste appetus ad coz/ cosolatione: sed mag/ ad afflictione/ naturalie em ap ppetre qd appetu vider se no posse pseq mag/ e affli/ cio appetu: danari qz oes velle ed danatos: qz sic in pna e suma charitas: sic i inferno e sumu odiu/ ni/ si inqneu in aliq naturale desideriu redit i bonu. Si milita caa est i eis iudicia q felicitas bonoz e eis ma/ gnu suppliciu/ z qz ex mltiplicatiõe danatoz au/ geat pena coz/ in inatu supercrecit i eis iudicia ee odiu q mag/ eligeret pl/ coz qri cu mlt/ qz minus cu pauca. Et ponit ex eplu de febricitate/ qz sciat aqua frigida sibi esse nociua/ ni pper appetu inordinaru que habz vult ea bibere: sic est i danari. Bulefer di. xli. q. vlt. i fine li. iij. Quia tu aie danare scit q no oes danabunt/ pl/ velle illos ad qn nali affliciu/ da mnatione euadere/ qz alios: qz min/ ill iudic qz ali/ is: z ideo ille dices danari. Luc. xv. frs suos cupie/ bat euadere danatione/ qzuis pl/ voluisset frs suos cu oib/ alijs danari. Hec Richar.

Cognoscibile vt scribit Bulefer di. iij. q. j. li. j. dicit qd qd p termiare actu cognoscendi vlt actu/ le cognitioez vl qd p cognoscit a potetia sensitiua. Un sic visibile dicit illud qd pot termiare actuali visione: sic cognoscibile dicit illud qd pot termiare actuali cognitione. Et itellu gibile dicit illud qd pot termiare actuali itellectione.

Cometa vt scribit Bulefer di. xii. q. xij. lib. ij. est exhalatio terrestris/ sicca calida/ grossa pinguis z viscosa habes pres mltu coz/ pactas/ eleuata vsqz ad regionem supma acris: in q. p/ pper vicinitate ignis z viscositate ei/ inflamat/ z e in flama. Et bz qruoz noia. Prio dicit cometa. Secdo stella crica. Tertio stella barbata. Quarto stella cau/ dora. z signat quinqz fm phm. Primu e signu sicci/ tati/ z sterilitati. Secudo est signu mltitudis veteroz. Tertio est signu belloz. Quarto est signu seditionis. Quinto est signu mozt/ pncipis: de q re lati/ videant pbi. Aristo. i li. mecoroz z Alberus magn/ colligit z mlti de cometa ff. Pelbar. li. ij. rosarij theologie zc.

Comittere significat credere vl fide ha bere vl madare. Comiteri ac aliqd potest duob/ modis. Uno mo sub sigillo pfecti/ sionis. Alio modo sub sceroto fidei vl sigillo secreti. No aut solu obligoz celare (vt inquit Scorus) qn ac apio sub sigillo secreti: sed etiā qn ex mo loquedi pos

sum aduertere q no diceret nisi celatur me credens. **Copellere** id est cogere. Copulatio. i. coas/ cio Luc. xiiij. Et i vias z sep/ tes: copelle intrare. Richar. di. vj. ar. iij. q. j. li. iij. di/ cit. no est intelligeda auctoritas de violata copulatioe/ sz de efficaci admonitione z ronabili induccioe. Vel potest dici q ista copulatio accipit p illa copulatioe/ q de/ paduercitares aliqz pccozes puerit. Un Glofa. Qui mundi hui/ aduercitatu fracti ad dei amorz/ redierit: z a pnti/ vite desiderijs corrigunt qd nisi co pulsi intrat. Et qd Aug. de in epla ad Uincetiu ad fit de auctoritate legu copellendu esse: dicit Richar. vbi sup. q. loquit de heretic/ q fide receperit z apostata/ ruit. Et dicit canones q ecclia no copellit infideles p prer pace ecclie seruanduz: z cauendu e/ turbatione/ q se qret si generalie oes infideles ad fide copellerent.

Coplementu vltimu vt scribit Bab. di. j. q. vi. li. ij. dub. j. Uno mo dicit vel intelligit aliqd in se in se/ z essentialie rei: sic forma speciuoca dicit vltimu coplementu copositi: aut p coplementu vltimu intelligit aliqd extrinsecu ad qd res ordinat/ tanqz in fine. Pumo mo dicit q bniu/ do siue beatifica visio sit vltimu coplementu anie z an/ geli: qz visio beatifica nihil est anie nec angeli: sed est forma qda accidentalis accidentalis pfectis subiectu be/ atuz: aiām. i. vel angelu. Secudo visio beatifica no est vltimu coplementu: qz sic de/ q est finis oim vn/ est specie z numero/ in que coplectiue. i. tanqz in fine omnia ordinant.

Coplacetia est quies volutaris i re vo/ lita. No aut est volitio: sed vel annectit volitioni/ vel cosequit ea. Bab. di. j. q. iij. li. j. ar. iij. in fine. Est z coplacetia dei respectu crea turaz: est duplex (vt scribit idē Bab. di. xvij. q. j. ar. j. lib. j.) quedā generalis/ qdā specialis. Generalis est volutas diuina/ qua vult posse esse bona qz qz esse possunt. Et hec coplacetia est respectu oim existentiu z possibilitu. illo mo coplacetia dei supponit p voluntate diuina/ q est essentia diuina/ conorādo creaturas oem q est vel potest esse bona z pfecta. Coplacetia specialis est triplex. Prima est respectu oim existenti/ riu z futuroz: que nihil aliud est nisi diuini velle. q vult aliqua possibilita esse vl futura ee bonaz: sic pos set i nullo alio a se coplacere: qz posset velle nihil a se esse vel futuruz esse. Secunda coplacetia specialis est re spectu nobilioz/ obiecti/ z est velle aliqd esse pfectius alioz: sic maior est coplacetia respectu substantie q ac cidentis z magis in materia ronali qz irrationali. Ter tia coplacetia specialissima est respectu altitu/ pfecti/ di fm maximu seu pfectissimu genus pfectionu acci dentaliu/ z est diuini velle/ q vult creaturę rationali no poneri obice/ coferre maximā pfectione accidentale fm genus q est beatitudo: siue vita eterna: z hoc ideoz intelligit p esse charu acceptu: vel esse dilectu deo. i. velle diuini/ q vult tale beatificare: si māsere in sta/ tu tali no ponēs obice/ p pccm. Et illo mo dicit paruu/ lus post baptesimu pntu/ qz actualit/ peccet est accept/ deo: qz tali vult (si no impedit p sequēs pccm mozt/ tale) dare vitā eternā: no aut sic est acceptus deo ante baptesimu: qz illu no vult beatificare si manserit i sta/ tu illo sine baptesimo. zc.

Copassio est qda passio/ accipit z p vo/ luntate subueniendi Richar. circa rectu disti. vltima lib. iij.

Coplexio Sūt aut qruoz coplexioes: vt p Antoniu refert ff. Pelbar.

li. ij. rosarij theologie. Prima dicit coplexio sanguinea: hec inclinatioe habet ad veniolentia z benignitate z affabilitate/ ac ad luxuria z tal est carnosus/ carib/ delecras: satis audax/ z facie puer z iocundus/ vl bi/ laris. fm Alberru magnu inclinax ad naturalie sciētia/ Secda coplexio cholericaz/ z tales. i. choleric/ sūt bursu ti inclinax ad irā z fallacias/ z ad hūcē magnanimitatis z fortitudis: fm Alberru ad metaphisicā sciē/ tia inclinax. Tertio pblegmatica dicit: z tales sūt in/ elinax ad somnolentiā/ pigritia/ z incuria/ ad paciētia z māsuetudinē fm Alberru ad sciētia moralē/ z sūt ci/ midu. Quarta melancholica: z tales. i. melancholici icli/ nax sūt ad desperationē z suspitionē/ auaricia/ pusil/ lanimitate/ z ad copūctionē z ad modestiā fm Alber/ tu ad sciētia poeticā. Deniqz his etiā correspondēt qe/ ruoz passioes animi. Baudiu sanguinis: spes z audax/ cia choleric/ timor pblegmatic/ tristitia seu dolor melē cholie zc. Et nota qd scribit Berfon pcc. iij. ar. i. de re/ medijs ptra pusillanimitate qd hoies in capite/ sus/ is debilitari aut alias in nali/ sūto lesi/ seu indispos/ sici/ seu ex coplexiois malicia ad aliq vicia dicit z spe/ cialit/ p ecer/ iclinari/ q coiter passionati dicunt/ pnt/ cur/ z mltiplici/ qz alij bni dispositi z bene coplectio/ nari/ seu bni educari ab inimico illud: vt ar. dicit/ z periclitari/ pter organoz suoz indisposicione/ de op/ mirtēre. Quib/ cosulēdu est (vt idē ait vt ptra iuisibi/ lis hostis insidias/ deū z scōs sepe inuocet/ pntu sen sum no sequant/ alios cosulāt z qz/ p silijs acqlescant/ numerare exercitioz/ tā corporaliu qz spūaliu seipsoz no grauet/ occasioes pccoz/ qntu poterint fugiat/ z passioes suas virilif laborēt/ z nullo mo lo cu eis dēt/ neqz eis cedāt. Nā si semel itez z tuez passioib/ suis/ efferint/ deueniet paulaci ad hoc vt cu eis resistere/ volēt/ difficulter aut mimit potēt/ vt qz vltus seu/ cosuetudo ē qst altera natura. Hec Berfon. Et ve idē scribit de passionib/ anie dicit. Qz passioes spūales/ iuuant plurimu vl impediūt ab inata coplexioe coz/ porali. Hinc Plato. anie sequunt corpa/ no qdē nali/ necessitate/ si ad spū libez fiat aspect/ sz qdaz incli/ natione/ pte coz/ ipm sumitrat anie tāqz istrumē/ tu. Vide lati/ cu de qruoz cozpor/ coplexioib/ ibi.

Comedere a q comestio. Comestio autē a q post resurrectionē dē q vide Aug. epla. xli. ad deo gratias. z Scor. q dicit q ad pbandu resurrectionē chri/ verā/ sūt mlti alia ar/ gumēta efficaciora i euāgelio cu qbz z comestio chri/ sarris. pbat verā resurrectionē/ z si no p factu. vl dicit fm eudē/ q comestio chri/ fuit vera comestio ordiata ad verā nutritionē: qz Scorus no reputat icouctēs/ qz corpus gliosuz possit couertere coz/ no gliosuz in ipm: sicut coz/ no gliosuz esse sūt potest cu corpe glo/ rioso/ nec pper hoc est corruptibile q potest aliqd co/ uertere in se/ posset em de/ coz/ gliosuz facere in mi/ nima qntitate z augere illud p comestione: nec em ali/ qd corrupret de nutrimento z auero. Hec Scorus. It/ lacm nutritio z augmētatio (vt scribit Bab. di. vij. q. j. ar. iij. dub. ij. li. ij.) no fieret p susceptionē nutri/ menti i poroz: p resolutionē partiu corpis gliosi causa/ ros cu corpa gliosa sine incorruptibilia. nec fieret ad/ restauracionē depditi/ sz fieret p appositionē nutrime/ ti/ z eius couersionē in coz/ gloriosum.

Coponere z construere multu diff. rūr: (vt scribit Bab. di. xvij. q. j. li. j.) In copositione em coponibilia distinguunt inf se/ z negant de se inuicē z sūt a coposito. Bū ei hois no est hois: nec materia est hō. In constructione ho de qua

infra latius videbis pstructione sibi realit z essentialit idēficant z psonę pstructione. Tollit q simpliciras coz/ positione/ sz no plicatōe coz/ q sunt pfecte idē inf se/ vl cū pstructione. Nec aliqd pstructionu est simpliciu/ cō/ struere pper pfectā idēficatē/ calē z essentialē consti/ tuenti cū pstructione z inf se. Cū ergo in pstructione nuli/ la sit possibilis copositiō nec intrinseca nec extrinseca/ (vt de Decam q. vij. dist. vij. z q. ij. dist. ix. li. j.) nul/ latenz repugnat summe simplicirati. Et vt est pbabi/ lioz opio scz Sco. san. Tho. pte. j. q. xxxvj. ar. ij. De/ cam/ Bab. Personę diuine p clarōes reales pstructione/ unē z distinguūt. Possent ad h adduci auctes canoz/ nice scpturę/ scōz patrū dicte z rōes. Et hec opio ma/ gis ē psona auctoritati scōz qz alię. z apd docto mo/ dernos cōt/ vstrata. io tāqz verioz z cautiōz videt esse/ tenēda. De q latius videro Bab. di. xxxvj. q. j. li. j.

Compositum capit largez pte: vt notat Bab. di. vij. q. j. lib. ij. Large p quolibet subsistere in plurib/ siue ex/ plib/ vt dicit copositiō qst sūt cū alio positiō. Pzo/ pte autē qd cōstat ex partib/ quaz vna pfecta aliam/ aut ex eis pstat certuz: illo mo pte capiedo copositi/ tum/ psona verbi no est coposita. Un Bulefer dist. vij. q. ij. lib. ij. dicit qz vocabulu copositiōis est calūniat/ bile in materia incarnationis. ideo doctores pntes/ rpi/ declinat copositiōis vocabulu/ z p eo noie vnoz/ nis vrunt. Un si dicit chrisu esse copositu: no intelli/ git q psona chri/ sit ex plurib/ naturis pstructione/ sz qz vna natura est alteri vnica. z hoc pcedit large capien/ do copositionē. Et ita illud est intelligendū qd Da/ masc. ait. In dno iesu chzo duas quidē naturas coz/ gnoscim. Unā autē hypostasim ex verisqz coposita/ z/ pponei debet: qz ita se in chriso sunt ille diu nature/ humana z diuina ac si coponerēt psonā. sed ita incō/ fute vt nihil certu fiat ex eis. Et idem de Damascē. Si fm hereticos vnus nature copositi/ chrisu/ ex/ sit/ ex simplici natura versus est in copositiōe. z nec/ qz deus vocat neqz hō: quod admodū ex ania z corpore/ bominē esse aimus/ vl ex quatuoz elemētis corpus. Decam in pclusionē. xxxvj. Lētilogij: admittit illaz/ saltē in aliquo casu. scz sūt dicit est copositiō ex ania z corpe/ ad hūc sensum: qz assumptū ab eo in vnitate/ suppositi est copositiū scz natura humana. tamēti si/ lius dei sit fm se simplicissim. Ita forte posset pcc/ di fm eudē: si vsus loquedi haberet filius dei/ habz/ ptes: qz natura assūpta bz ptes. ponit em duplicem/ copositionē rei. i. fm se/ z fm aliqd a se assūpru zc.

Compositio corporis ad eā (vt di/ cit phisici/ z porditer etiā theologi. vt notat Anto. pma pre summe. titu. j. c. vj. §. j. in fine. ac Innocen/ tius extra de celebrā. missa. In qda.) quatuoz elemē/ ta pcurrūt: ad uegetationē eiusdē corpis qruoz hu/ mores/ silles ill/ pueniunt. vtz sanguis/ cholera/ Acy/ gma z melancholia. Nā qz sanguis est calid/ z bumy/ dus/ puenit aeri. Cholera autē sicca z calida/ z gruuē/ igni. Phlegma humidū z frigidū/ aq. Melancholia/ frigida z sicca/ frē. Un ex his variat complexio coz/ poris hūani: z variat bz inclinatōes naturalem vel ad/ aliq vicia/ aut passioes/ vl ad hūctos vl ad aliqz scē/ rias: pte de magn/ Alberus. Et fm hec assignant qe/ ruoz pncipales coplexiones: de quib/ sup dicit e zc.

Coprehendere accipit qntu plr: vt de/ Decā q. xij. q. rri. Prio mo ē videre aliqd visibile traxit nihil e/ lateat: z sic cō/ pprehendere ē disticte videre. scdo mo ē videre aliqd coz/

virginē volo hēe exēptāz exclusam zc. Fuit em̄ im/ munis ab omni pēto. nec obnoxia alicui pēto tā mor tali q̄ ventali q̄ origiali. Hinc de ea dī L̄aticoz. v. Tota pulera es amica mea / z macula nō est in te. Nō aut fuisse tota pulera si q̄cunqz peccati macula fuit/ set in ea. Loptiosius z m̄tra videro apud Sab. vbiō. Opiniones de p̄ceptione breuissime narrat Paul⁹ Lorensi⁹ lib. iij. senf. dist. iij. z nō parū multa scribit frater Pelbart⁹ lib. iij. rosarij thecol. Et Bulefer qui z saniorē opinionē sequit. Opinione cōcariā tene ne serūs Bonauē. Tho. Bernhar. Alexā. Greg. art. zc. qui si mō supercellerit / aliā fortassis z veriorē opinio/

opar⁹ est p̄ incarnationem filij dei. Hec Berson. **Conceptus** in sua gñalitate (vt scribit Berson L̄etilogio de p̄cep trib⁹) dī actus cōcipiens in vtero p̄prio v̄l alieno ad diffusionē seu cōdicationē bonitatis p̄ amore. Sic p̄cep prusv̄t est gñatio repaī in omī re sic z amor; s; Dio ny. Hinc orit illa naturē de p̄prio q̄ est vis in sica reb⁹ ex similibus s̄lis p̄ocreas vel p̄cipiens. **Conceptus entis** fm̄ eundē est p̄mus oim̄ cōp ceptuū q̄s cōcipit p̄m⁹: de s̄t ad intra / sic ad extra. ad intra q̄des de filio. Et vtero aū luciferū genui te. Hic ens p̄ncipiū de p̄ncipio. De creaturis nō loquit per p̄phetā. Porraui in vtero meoz gestauī a vulua seu matrice mea. Est. xl. Et in Sen. Ne s̄t gñatioes eglī z terre. L̄ōceptio entis p̄m̄ actiua nō est nisi de ip̄e p̄cipiēs: sic ad intra / sic ad extra. S; p̄ceptio p̄s̄i siua dī ip̄a res p̄cepta: sic ad intra / sic ad extra. **Conceptus entis** in vniuersali re; vtero / s̄t z amor / m̄trās ad p̄cipiendū m̄lplex inuenit vt idēz Berson scribit in L̄etilogio de p̄ceptib⁹. s; z diuin⁹. angelic⁹ / rōnalis / aialis / vitalis / z pure nātis. Cony cept⁹ entis relar⁹ ad p̄m̄ū p̄cipientē deū sp̄ est bon⁹: pulcr⁹ / nobil⁹ / z generosus. nec alit̄ esse p̄t. Secus si fiat relatio ad creaturas q̄ cōcipiūt z p̄cipiunt: p̄ser tim si rōnates sint z libere. L̄ōcept⁹ em̄ p̄cep⁹ ignobī les s̄t / de generes / z spurij seu bastardi. L̄ōcept⁹ diui nus interior p̄m⁹ est / z sol⁹ z necessari⁹. ceteri s̄t temp porales. qz nihil in eñm̄ nisi sol⁹ deus. L̄ōcept⁹ crea turaz cor modis varia nobilitate / q̄r modis in sua p̄ fecitōe z bonitate p̄cipiēdi manerie distinguit: ita q̄ nomē Jelu fm̄ humanitatē primū est / z superlatiū: deinde nomē Marię matris sue. deinde sunt angel loz noia fm̄ Hierarchias ordinata. Et p̄cept⁹ rāncō sunt p̄fectiores / q̄nto intemiores z intra manentes: z cōtra / ceteris paribus q̄s cōceptus extra p̄duentes. quādmōdū diuin⁹ cōcept⁹ est p̄s̄us imanens z cō/ substantialis. Ceteri sunt in creaturis p̄ respectuz ad deū velut extra p̄duentes t̄q̄z noia seu voces z ver⁹ **Conceptiones** in omī creatura re; (ba del. peribiles reptūtur in hoie: q̄ p̄crea dī omī creatur ra v̄l minor mūd⁹. hē sunt p̄ceptiōes intellectual⁹ s; z rōnis / aialis / vitalis / z pure nātis. L̄ōcept⁹ cogni tiui formalit̄ cū affectu sunt in triplici gñe s; tres aīe rōnalis vires seu potētiās p̄ncipales in vtero suo q̄ sunt Mens supior p̄ma / Racio v̄l sensus interior secūda / z sensus exterior tertia. L̄ōceptiōes in v̄trū culis aīe rōnalis solē geminos fruct⁹ seu cōceptus afferre. qm̄ aliqui sunt cognitiui v̄l apprehensiuī. alij nō affectiuī. Concipit autē dī quasi siml̄ capēz in celū ligere quasi in legere: z repire in memoria q̄si iterū parere. Sūt itē p̄ceptus sensuū exterior⁹ / z p̄cept⁹ sensuū interior⁹. De quib⁹ lat⁹ videre potes Berso/ **Conceptus simplex** prim⁹ est (nē vbiō. inter oēs p̄cept⁹ tā in deo q̄s in creaturis. In deo q̄dē dū p̄t cōdicat esse suū z essentiā q̄ idē est in filioz ip̄e cū filio cōdicat sp̄m̄ sancto. In creatur⁹ autē cōdicat p̄s̄ esse: q̄ cōdicatio ē q̄dā p̄cipe. his q̄dē clar⁹ / his ac ob/ scuri⁹. Et p̄cept⁹ simplex entis est p̄m̄ū p̄ncipiū in cō plexū ap̄d v̄retes rōe / v̄l intellectu. nec aliqd̄ hē z sine re p̄cipit nisi resolutio fiat ad h̄ cē. Et p̄cept⁹ simplex sincer⁹ z cicut⁹ non h̄t in via nātis / z de cōi legemisi p̄ m̄tras abnegatiōes z resolutiōes factas ab intellectu q̄ fūdar se in h̄ lūie diuio signato sup cū q̄ oē ip̄fectuz necario reducit ad p̄fectū sic potētia ad actū / z p̄ma rio ad habitū. De q̄ p̄ceptu fusi⁹ scribit Joānes Ber son de conceptibus in L̄etilogio.

Conceptus cōplexi q̄s oīones dicim⁹ capiunt evidentiā / z q̄si v̄ta immortalē z eterna p̄ viuificationē entis p̄m̄i simplicitis: fm̄ triplex gen⁹ cause efficiētis formalis / v̄l exēplāz / z finalis. Receptiō. ab efficiēte v̄nitate modūz m̄surā. Receptiō. ab exēplāte seu for māte specie numerūz z v̄ritate. Receptiō. vt a finem te ordinē pond⁹ z bonitate. Receptiō. vt a finem te surgit pulcritudo: de q̄ laudat pulcherrima mulierū i cāctis cāctoz. De his m̄tra L̄ācellari⁹ in cētilogio. vide z eundē ibidē de cōceptib⁹ itelligētē in vtero nō v̄ctis organo corpali z cōceptib⁹ volūtaris in sp̄cālī: z de cōceptib⁹ mētis fm̄ cognitiōne p̄acticā / q̄ singu la rescindo brutear⁹ ḡra: ne opus in im̄tus serpar: z infra quēdā videbunt. **Conceptus** deū z naturā respēctātes sūt dupli ces: vt scriptis reliq̄ Babri. q. ij. ar. iij. plogi. f. distin cti z indistincti. Distincti sūt q̄ respēctāt obiectū i se z nihil aliud termināt h̄mōi act⁹ seu cōceptus itelli/ gendū: ita q̄ nec eo cōceptu / nec aliq̄ parte eius aliqd̄ aliud ab illa re intelligit / z tales sūt cognitiōes ituri ue / v̄l abstractiue p̄s̄u p̄ponēs inuitiuas. **Conceptus indistinctus** est / q̄ nō est rei in se: z q̄ fm̄ se totū v̄l cū parte respēctāt aliud ab ip̄a re. Et dicit cōceptus rei in se ad cui⁹ formationē res i. p̄ria p̄sentia obiectiue mouet intellectu. Et hoc naturalit̄ loquēdo. Uñ de nulla re nō sensata possumus h̄re di stinctā noticiā p̄ statu isto exēptis q̄busdā actib⁹ / z passionib⁹ p̄rijs / z illa cognitiō dei distincta est p̄ sta tu illo nobis impossibilis p̄ potētiā naturē. **Conceptus indistincti** de deo sūt duplices. L̄ō/ munes z p̄rij. cōmunes deo z creature. Et p̄rij cōue niētes soli deo. L̄ōmuniū q̄dā absoluti / q̄dā cōnotaz rui. Exēplū p̄m̄i: cōcept⁹ entis substantiē / sp̄s̄ sa/ piētē / iusticiē intellectu / volūtaris zc. Dūm̄ h̄ p̄se im portāt res illas absolutas nō cōnotādo actū seu ali/ qd̄ aliud. L̄ōnotatiui duplices affirmatiui z negatiui Affirmatiui vt p̄ductiuus / cōseruatiui / destructiu⁹ Negatiui vt immortales / incorporei / indiuisibiles. L̄ō cept⁹ p̄rij sūt duplices. f. absoluti z cōnotatiui. P̄o p̄rij absoluti itēz sūt duplices. f. simplices z cōplexi. Absoluti simplices dic in via haberi nō possūt. Sed bñ p̄plexi absoluti: vt substantia cristēs iusticia sapia zc. P̄oprij p̄notatiui simplices: vt creatur⁹ / āmbila riu⁹ / infinitū cernū. Sūt etiā aliq̄ p̄rij cōplexi. Ba bri. q. ij. plogi. ar. iij. qui z ibidē de ordine istoz cōce/ ptuū scribit. Et vt idē ait q. vij. plogi. L̄ōcept⁹ rei ab solut⁹ z p̄rius formari nō p̄t / nisi res illa fuerit i se z intencue cognita: qz nisi sic: cecus possz habere p̄ ce/ ptū absolutū / z p̄rius color⁹ z albedis / qd̄ possēt esse falsus: z ideo cōceptū absolutū z p̄riū de deo h̄c nō **Conceptus simplex** duplici p̄ (possumus. accipi: vt scribit Bab. q. vij. plogi. Uno modo large. pro p̄ceptu q̄ ē vna q̄litas nō cōposita ex p̄tib⁹ diuer/ sarū rationū nō curādo an em̄ hz vñū modū fēandī vel p̄les. Alio mō stricte: p̄ cōceptu q̄ est simplex q̄l itas: z sic nō hz nisi vñū modū fēandī: z sic sol⁹ p̄cept⁹ absolut⁹ dicit simplex: qm̄ z si cōnotatiui fuerit sim/ plex q̄litate / nō em̄ est simplex respēctatiue: qz equa ter suo qd̄ nois / qd̄ fēat aliqd̄ in recto / z aliqd̄ in obli quoz: ita virtualit̄ est cōpositus. **Conceptus q̄ditiuius** est cōcept⁹ supponēs p̄se p̄ re ip̄a / z p̄ nullo alio nisi p̄ eo qd̄ est illa res ni h̄l cōnotādo cernitū rei: vt post Decā notat Bab. di. iij. q. iij. li. j. Sic p̄cept⁹ dñiē vidēt cē q̄ditiui⁹: qz p̄dicat p̄ se p̄mo mō de specie: alit̄ cōcept⁹ q̄ditiui⁹: qz dicit p̄cept⁹ absolut⁹ / siue nō cōnotatiui / q̄ v̄tz fēat essentiā rei / sine cōnotatiōe cuiuscūqz: z sic cōce/

ptus quidditatiu⁹ nō distinguit⁹ absolutū: s; cōno tatiui. Uñ respēctū dei p̄nt h̄i p̄les p̄cept⁹ q̄ditiui ui nō p̄ueribiles: qz p̄cept⁹ entis sapie / bonitatis / ius/ sticiē sūt q̄ditiui: qz absoluti z p̄uentū deo. Sūt etiā nō p̄ueribiles: qz nō oē ens est sapiē / nec ois sapi entia ē iusticia: imo nulla creata sapia est iusticia. Jēd de deo p̄nt h̄i p̄les p̄cept⁹ simplices denotatiui / z cō ueribiles: vt p̄z de ill⁹ p̄nt p̄nt / z q̄ sint distincti qz p̄notāt differētiā i creatur⁹ / licz nihil diuerfū ipozz **Conceptus p̄rie** accipiē (tē i deo Sab. vbi s̄. do fm̄ Sab. di. i. q. ij. li. ij. ē adiectiuū z p̄cretū fēans de cōceptā substractiue / z p̄notat actū p̄cipiēdi seu co ḡscēdi / sic amat⁹ cognit⁹ / fcar obiectū amor⁹ / z cogni tiōis siue illd̄ obiectū sit res cō s̄iue ei aia habcat solū eē obiectiuū: vt aliq̄ ponūt. Et fm̄ oēs vocat p̄cept⁹ / qd̄ terminat actū intellectuē: vt scribit Decā di. ij. li. j. licz ibi tāgat modū loquēdi dicitū qz p̄cept⁹ ē q̄litas subiectiue existēs / z ip̄amet intellectu siue p̄ceptio: de q̄ lat⁹ alias. Et vt scribit Bab. di. xxi. q. v. vnicā. li. j. nihil p̄t intelligi sine p̄ceptu. q̄ optet h̄c p̄ceptū: nō solū fēantē rē illā nō in se v̄l cognitiōe p̄ria: s; etiā rē aliquā i se v̄l cognitiōe p̄ria cognitiā / qz ois cognitiō rei: nō i se p̄supponit noticiā rei i se: optet q̄ p̄ceptū il/ lū v̄trūqz fēare / z sic erit vniuoē / ill⁹ p̄ deductionē tra qz arguitur / z etiā p̄ exp̄iētā p̄t coḡsci v̄ntas p̄cep prus / q̄ plurū: vt lat⁹ ibi scribit Bab. vt cū intellectu experit i se qz vñū p̄ceptū: q̄ntūqz p̄cipit illā rē in telligo cū p̄ctiōe. i. dictionē vñā zc. Et v̄ctū ois p̄ ce/ ptus cōis est vñ⁹ q̄ abstractiue a reb⁹ adēq̄e p̄ueniēt bus. Qui autē ē resp̄ctū se nō adēq̄e p̄ueniētū nō erit vñ⁹. Et ideo alim̄ z lapidū: puca carbunculū nō dat vñ⁹ p̄cept⁹ nisi forte dēphēdi possz aliq̄ p̄ueniētia ac cidētā eis adēq̄a. Et ois vor tali p̄ceptu vni subor dinata ē vniuoē. Hec Bab. obscura ip̄i Decā illuz strās z ap̄criēs z lucidiora reddēs. L̄ōceptus s; dñm̄ cardinalē camera. s; p̄ceptib⁹. est actual⁹ noticiā alicui rei causata i aia p̄tialit̄ / ab obiecto. f. a re p̄cepta / siue cognita / z partialit̄ a potētia cognitiua formalit̄ vitalit̄ imurās ip̄az potētiā intellectuā: fcar em̄ cōcep trās vocabulū: q̄litarē i potētia intellectuā subiectaz / z p̄notat q̄ mediāte illa q̄litarē (q̄ ē p̄cept⁹) iheren te ip̄i potētiē intellectuē z eā informāre ip̄a potētia in tellectiua capiat siue itelligat rē intellectuā / siue cōce prā. Quare seq̄t q̄ nulla res siue nulla q̄litas ē essen tialit̄ / z itrinsece actual⁹ cognitiō. Sic etiā nulla res siue nulla q̄litas ē essentialit̄ p̄cept⁹ apud dialecticos Plura legant de p̄ceptib⁹. **Cōciliū generale** (vt scribit Ber son. p̄e. j. de ec clesiastica potestate) est cōgregatio legitima auctorita re facta ad aliquē locū ex oī statu hierarchico tot⁹ ec clesie catholice: nulla fideli p̄sona q̄ audiri req̄rat ex clusa ad salubrit̄ rracrādū z ordinādū ea q̄ debent re/ gimē eiusdē ecclie i fide z i morib⁹ respiciūt: de q̄ mul ta alias Berson. Fuerūt autē q̄tuor p̄ncipalia p̄cilia ap̄loz in ecclia p̄miriua (vt dī qdā glosa. sup Act⁹: z recitat s. Bonauē. di. xj. li. j. i dubijs l̄alib⁹.) Primū fuit ad electionē Martij Act. j. Scdm̄ ad electiō nē sepe diaconoz Actu. vij. Tertiu fuit ad nō impo nēda legalia ad r̄pus Act. xv. Quartū ad rōtādū le galia ad r̄p⁹ Actū. xxi. Cōcilia nō parz p̄ncipalia apud grēcos sūt fūctē q̄tuor. f. Nicenū. E p̄bētinū L̄alecdonēse: z Cōstātinopolitanū. Ea innuit maḡ di. xj. li. j. Fuerūt z postea alia cōcilia: vt Cōstātinēse De q̄ plā Berson q̄ maximū sup cēsa fuit: vt scribit ip̄e p̄e. iij. dialogo apologetico: quō p̄triēniū cū ser

tere mēbro pēnus 2/ in q̄ r viri doctissimi fuerūt 2
Berfon 2 Cardinalis cameracēsis 2c.

Cōcubina potest capi dupliciter: vt notat
Basilifer disti. xxxij. q. viij. li.
liij. sentē. Uno mō p̄riet: sic pōt diffiniri. Cōcubina
est mlier/ q̄ ad vsq̄ vener/ nō legitime tenet: 2 sic oēs
meretrices dicunt cōcubine. Alio mō capit cōcubina
cōterat pōt dici oīs mulier/ q̄ ad vsq̄ vener/ tenet s̄
ue legitime siue illegitime: sic tñ q̄ nō sit p̄ncipal' vxor
viri/ isto mō Abrahā habuit cōcubinas. Silt' David
habuit mltas cōcubinas/ nec tñ fuerūt meretrices. Et
cōcubine q̄s antiq̄ p̄ies hie dicebant/ nō vocabāt cōc
cubine/ ex eo q̄ nō essēt m̄imonia cōiūctē (vt scribit
Petr' de palu. di. xxxij. q. j. ar. iij. li. iij.) s; q̄ nō erāt
equē p̄ncipales i regimie dom' vt aliq̄es q̄ erāt ancil
lē p̄ncipaliū vxor: 2 sic Agar 2 Leura dice' sūt p̄c
bine Abrahā. Et Bala 2 Zelpha ancille Rachel: 2 lē
dicē sūt cōcubine Jacob/ s̄uis essent legitie vxores.
De p̄c Salomō (vt habet. iij. Regū.) accepit fili
am Pharaonis: 2 Moabitidas/ Ammōitidas/ Idu
meas/ Sydonias/ 2 Lebeas. S; ipe sicut pessim'
2 ingratiſsim' bō deo suo (vt scribit Scor' di. xxxij.
li. iij.) nō solū i hoc peccauit: qz alienigenas duxit 2
legē: etiā de gētib' specialit' p̄hibitis: sicut i mltitudi
ne mulier' / siqdē habuit fm vnā l'fam. dec. vxores q̄
si reginas: 2. ccc. cōcubinas. Cū tñ diceret lex speciali
ter de rege Deus/ xvij. Nō habebit vxores plimas q̄
alliat' aim ei': qd forte specialit' dixit Moyses p̄
maliciā ist' p̄uſas: vt si nō cōpesceret/ salte' 2 funde/
ret/ ne aliq̄ eū imitarent/ 2 qd p̄t' est copular' est eis
amore ardentissimo/ in eadē vt faceret eis Idola/ 2 tē
pla ad colēdū deos suos. Un' nō sine causa subiūct'
Moyses vt s; q̄ alliat' aim ei' / 2 hęc oīa aggrauat
singular' ingratitudo sapiētē eminenti sibi subito a
deo cōcesse. Scor'. P̄mo mō hie p̄cubinas inquit
Basilifer vbi sup' est p̄ra legē 2 euāgelii. Un' in lege
Moſayca scribit' Deus/ xxxij. Nō mechaberis: vbi p̄
hibet oīs cōt' nō m̄imonia/ etiā i lege euāgelica.
Dicit em̄. j. Coz. v. q̄ fornicarij nō habēt p̄tē i regno
dei. Sic piculolus est hie p̄cubina (vt scribit Berfon
pre. iij. qz vir parit vt p̄nia agat: tñ etiā p̄ter scādo/
lū coz' q̄ hoc vidēt 2c. Et q̄uis in lege veteri poterat
quāq̄ hie p̄tes vxores p̄ disp̄sationē/ tñ nō poterāt
hic meretrices. Nō autē eū oīs disp̄sabat de' i ane'
qua legē: sed solū eū ill' q̄ bñ sciebāt vti: qz bonē et
caste vrebant: 2 etiā qm̄ erat necesse.
Cōcubinarius dicit' q̄ habet secū cōcubinā.

Cōcupiscētia quā innuit scūs Joā.
ca. ij. est duplex. scilicet cōcupiscētia carnis/ q̄ habet. ij. p̄c
pro decalogi: 2 cōcupiscētia oculoꝝ/ q̄. x. 2 vltimo p̄c
pro p̄hibet' cū dicit'. Nō cōcupiscēs rē alienā/ nō do/
mū/ nō seruū/ nō ancillā: ita 2 refert Bab. di. xxxvij.
q. vnica. ar. j. li. iij. Dicit' autē cōcupiscētia carnal' cōmixtio/
nis p̄ter m̄imonia vinculi: etiā solo volūtar' p̄sen
su plenarie p̄perrata est mortale p̄cū (vt dicit Berfon
pre. ij. de p̄ceptis decalogi. ca. xij.) vbi carnal' copula
minime subscq̄t. Equidē vera ē regula hęc magistrat'
Dicit' cōcupiscētia volūtas siue bona siue mala p̄ facto re
putat'. Mala volūtas p̄ facto reputat' 2c.
Cōcupiscētia tripliciter pōt sumi: vt 2 b; Asta/
pan' in sumā: 2 post eū s; Pelbare' li. iij. rosarij r̄bo
logi. Uno mō p̄t' dicit' appetit' 2 vegetabil': 2 talis p̄c
piscētia p̄t' est inordinata est a fomite mouēte. i. a coz
ruptiōe original' culpē/ 2 isto mō nō ē p̄cū/ nec est p̄
bibita. Alio mō pōt dici appetit' sensibilis/ 2 hoc p̄

ue est inordinata a mouente sensualitate cū fomite
ita q̄ p̄ma cōcupiscētia est in suggestiōe/ scda in delect
cratiōe. Nec hęc p̄hibet' diuino p̄cepto simplr' sed tñ
fm qd. qd nō erat p̄hibendū ne cōcupiscētie sint in no
bis: qd hoc est impossibile nobis. sed p̄hibent' ne sequa/
mur eas in p̄sensum. fm illud Eccl. xvij. Post p̄c
piscēntias tuas ne eas. Tre autē idem est qd p̄sentire.
Tertio mō cōcupiscētia dicit' cū cōsensu volūtaris: 2 sic
in diuino p̄cepto p̄hibet' a dño dicere. Ne cōcupiscēs
Cōcupiscētia fm Bona? (vxorē p̄mū tu.
uen. di. xxxij. in scdo p̄ncipali. q. j. li. ij. duplr' accipit'.
Uno mō dicit' cōcupiscētia esse desiderii nimis incēsus
2 imoderatū: siue sit respectu boni iterioris/ siue ex
terioris/ siue inferioris. Et b; modo accipit' ad Rom.
vij. vbi dicit' in glo. Bona ē lex/ q̄ dū cōcupiam/ p̄hibeat:
oīa mala p̄hibet. 2 sic cōcupia babz esse in vi anime
a p̄petua: siue dicat' vis appetitiua rōnalis. Alio mō
sumit' cōcupia p̄ appetitū delectabilis fm carni. Et sic
accipit' Eccl. vij. Prop' speciem mlieris mlti p̄cietur.
Et ex b; cōcupia q̄ ignis exardescit. Nec cōcupia dicit'
esse in carne in sensualitate 2 in rōnali p̄c: sed in
carne est causalit' in rōnali qd p̄t' ē formalit' in sens
ualitate qd veroq; mō: vtz causalit' 2 formalit'. Ido
dico (in q̄ Bonauē.) q̄ in rōnali p̄t' 2 in sensualitate
est formalit'. qm̄ accus q̄ est cōcupiscere/ (sic vult Aug.)
est p̄prie ipsi' anie. Ideo qd causalit' dicit' esse in carne:
qz caro infecta iūctā aīe ex sua infectiōe reddite cā con
cupiscētē. Un' si q̄vcllet p̄p̄e subiectū cōcupie carna
lis assignare: nec tñ diceret carnē: nec tñ diceret anī
mā/ sed ipm̄ iunctum. vt sicut sentire est acc' iunct'
ei/ sic etiā acc' cōiūcti est delectari carnalit' 2 cōcupi
scere. Bonauē. Et cōcupiscētia fm eundē san. Bonauē
uē. di. xxxij. in dubijs l'ralib'. li. ij. duo dicit' em̄ ap
petitū imoderatū boni cōmutabilis. 2 sic dico (in q̄
ipe) q̄ ista imoderatā circa appetitū p̄t' duplr' ē. Vt
ira q̄ ratio captiuē/ 2 ania p̄uerrat': vt necessitat' ha
beat p̄ponēdi bonū cōmutabile bono in cōmutabili.
2 sic dicit' esse cōcupia in rē. 2 hoc mō tenet rōnē culpē
ratiōe vtz illi' imoderatē. Alio mō cōcupia dicit' im
moderantā: nō qz ratio succūbat sensualitati/ sed qd
sensualitas nō p̄fecte obrēperat rōnē. et hoc mō tenet
rationē penē p̄mo mō. qz tenet rationē culpē/ directe
opponit' ipsi' gratiē. 2 ideo grā supueniēs aufert' illaz
immoderantā. p̄ eo q̄ talis imoderantā ponebat debz
tē iusticiē carētiā. Alia autē immoderantā q̄ (sic dicit'
est) dicit' rationē penē. nō tollit' gratiā in suo aduētu p̄t'
hoc q̄ nō opponit' formalit' ei. Sed qm̄ grā 2 cōcupia
relicta respectu eius ad qd inclināt quādā habēt op'
positionē. Vnde est q̄ s; q̄ homo pl' exercitat' in grā
magis magis remittit' cōcupia: nunq̄ tñ oīno tollit'
cōcupiscētia: qz sp̄ remanet radix ei' i boie nisi auferat'
tur p̄ donū grē sp̄ale. sicut in t'gine credit' fuisse post
p̄ceptōz filij dei. Gratia itaq; 2 cōcupia qdāmodo op
ponunt' 2 quodāmodo non. Bonauē.

Cōcurrere. Vide in dictione Facere.
Confessio De hac theologi plā scribūt.
2 ex doctorib' p̄cipuis qdam
breuit' accipiunt'. Et est duplex confessio fm Augu. in
de x̄bis euāgelij. homel. vij. vt 2 scribit Bab. di. dist.
xvij. q. j. ar. j. lib. iij. s; p̄fessio laudis/ 2 p̄fessio frau
dis. Confessio laudis est attestatio diuine p̄fectiōis: vt
dicit' deū p̄dicam' omnipotentē/ p̄mū/ bonū/ misericor
dēm/ iustū. Sic filij cōfessus est patrē. Et p̄fessio hęc
nō p̄niam semp' sed grāz actionē feat. vt in Ps. s; 9
p̄ssime legim'. vt in q̄t' brūs Joānes c̄ps i homelia.
Confiteor tibi p̄t' dñe. 2 Confitemini dño qm̄ bonus.
2 Confitebor tibi dñe in toto corde meo 2c. Et p̄fessio

ne laudis (vt scribit Scor' di. xij. q. iij. li. iij.) null'
digne cōfiteat' nisi p̄uo suscitāt'. qd nō ē speciosa laus
in ore p̄ctōis. Confessio fraudis est accusatio q̄ pecca
tor seipm̄ accusat. Et p̄fessio fraudis (vt scribit Sco
rus vbi s;) accepta est a deo in ore p̄ctōis. h; est eius
q̄ adhuc est p̄ctō: dū tñ nō sit p̄ctō in voto/ seu accu
satione vt p̄ctōior. Et dicit' p̄fessio factalis: q̄ (vt in/
fra parebit') describit'. Est p̄ctō cōfessio delicti: q̄ sit
ad interrogatiōē iudicis. Itē est cōfessio vocalis/ q̄
dam mētalit'. De q̄ Richard. dist. xvij. ar. ij. q. ij. li. iij.
Mētalit' q̄ sit soli deo: 2 hęc ē de iure nature. Vocat'
lis q̄ sit sacerdoti: 2 hęc non est de iure nature. Vide
lari' Richard. Et cōfessio vocalis necessaria est ad salu
tem postq̄ bō actualit' peccauit. vt mltis p̄bat Jaco
bus b; vale. ps. xxxij. 2 auctor sacre sc̄pturē/ 2 rōibz 2c.
Confessio sacramentalis varie a varijs descri
bit'. Un' Aug. Confessio in q̄t' est latētis peccati manife
statio. Et (vt idē ait) Confessio dicit' p̄t' quā morib' latētis
spe venie aperit'. Un' vt scribit san. Bonauē. di. xvij.
q. penul. li. iij. sen. P̄ctm̄ om̄e in ania est q̄t' ap̄t'
ma in r̄nscū. 2 q̄t' cūq; bō peccet ap̄t' ad huc vi/
rus p̄cti latet in ania. sed in cōfessione rūp̄t' vuln': 2
sanies p̄cti ad exercitōra trahit': vt dicit' Grego. Paul'
Loreſti' li. iij. sen. dist. iij. ar. Confessio est q̄ spe venie
vulnera abstrusa dregit': 2 morib' vt dicit' in vola ostē
dit. Et vt idē dicit' Confessio dicit' n̄ctus q̄ om̄e gen' ho
minū qd capitali tabe vctet' obstringit': cui s; mun'
ad flammē dialē p̄tiner: qm̄ s; in angustū necessitas
derrudif. Itaq; penitentiā afflantē aiām nō cōt'rimi
nib' parratis/ sed etiā p̄nificiō infiditō ex senarū cō
sulco a flammē liberari posse manifestū est. Eius autē
fons egrotatiōis integritas noīat': q̄ est flammē tāq;
medico ap̄t' exprōmēda: vt totū corpis egritudo q̄
si vlcus dempra spina sanet': ob eāq; causā 2 senatus
p̄mulgatiōe cauet': ne qua cōfessio voce aliena/ aut ex
syngrapha fiat. Nec Loreſti'. Recitat' 2 Paludē/
sis dist. xvij. q. ij. ar. j. li. iij. diffinitōes cōfessōis. S;
cōiter sic describit' solz. Confessio sacramentalis est secre
ta delinquentis accusatio suoz cōmissōz p̄ctōz corā
sacerdote iurisdictionē in eū habere spe venie p̄sequē/
de. Et dicit' cōfessio sacramentalis: qz illa diffinitio nō da
tur de cōfessione cordis q̄ sit corā deo in cubiculo coz/
dis. neq; de illa q̄ sit in iudicio cōtēncioso/ sed de ea q̄
sit in foro ante secretore. vt 2 habet Bab. di. xvij. q. j. ar.
ij. lib. iij. Et dicit' in diffinitōe secreta: ad excludēdū
cōfessionē generalē q̄ sit in publico. hęc em̄ nō est sa
cramentalis: licz ex ea sic p̄tēs cōsequi possit remissio
onē venialiū p̄ctōz. Dicit' accusatio: qd q̄ se corā sacer
dote excusant nō cōfiteant' sed magis se laudāt: ex em
plo pharisei bona sua annumerantis. Dicit' suoz p̄ctōz:
qz nō debz esse accusatio alioꝝ. Dicit' corā sacerdote: ad
excludēdū illā q̄ sit sodali. q̄ licz sit qnq; vltis: nō tñ
est factalis: qm̄ per illā nō sit remissio p̄ctōz virtute
clauis ecclē. Corā sacerdote (in q̄ Paludē dist. xvij.
q. ij. ar. j. li. iij.) qd in p̄sentia/ nō in absentia p̄ seipm̄
fm Aug. nō per nūciū vt per eplam q̄dū p̄ seipm̄
dicere p̄t'. Un' autē scribit' p̄ctā sua bñfacit': s; nihilo
min' debz ca ore suo expr̄mere. nec sufficit tradere le/
gēda. Et si nō possz ire nec accersire sacerdotē/ nō ce
net' quidē scribere 2 mādare/ 2 ille rescribere 2 remā
dare absolutōz. Et valet absolutio qnq; si vterq; ē
infirm' vt clausus plus q̄ si fuerit laico. Nec Palu
dēsis. Itē p̄t' qd per infirm' p̄ctm̄ p̄cteri si nō habuerit
sacerdotē nō sentit' linguā suā. sed forte non tenet': vt
Paludēsis dicit'. qz bō nō tenet' p̄cteri nisi sacerdoti cu
iustodi nō est infirm'. Dicit' iurisdictionē in eū habent'
te: qz si fuerit corā alieno nō suo iudice: nō ē factalis.

Dicit' spe venie cōsequēde. vbi tāq̄t' cā final' cōfessōis:
q̄ est remissio p̄cti. Excludit' etiā cōfessio facta/ p̄t'
falsitate 2 mādaciū cōfiteatis/ aut disp̄sationē aut in/
fidelitatem se accusant': que p̄tē nō est factalis/ co q̄
rale nunq; sequit' effect' factalis. Ita b; Bab. vbi s;. Et
p̄fessio factalis (fm intētiōē Scor. cui p̄cordat'
Richard. Petr' de Palu. 2 Bab. di. xvij. q. ij. arti. iij.
dub. vij. 2 cōiter theologi) non p̄t' fieri laico in neces
sitate: h; est imminente piculo mortis: qm̄ is absolvere
non p̄t. 2 sine absolutiōe nō ē factm̄ p̄nig: ideo in nul
lo casu qd tenet' laico p̄cteri neq; venialia/ nec mortua
lia. Pōt tñ cōfessio largē. i. reuelatio suoz p̄ctōz: sic/
ri laico secreto/ p̄t' vt recitūdiā q̄ est vna p̄na debz
ra p̄ctō/ 2 magna pars satisfactiōis. Silt' p̄t' cōfessio
obtinēdū. Itē p̄t' hūilitatē/ 2 in signū q̄ fact' qd in
se est/ parat' cōfiteri sacerdoti si eius copiā haberet.
Et p̄t' hos fines consulit' a brō Augu. 2 Mgō in
textu. Et per b; om̄s auctoritates ad hoc sonātes in/
telligi debēt tanq; cōfessio/ non p̄ceptū. S; dicit' Scor/
rus qz forte vltis esset non accusare se laico si posset
equalē habere vtercūdiā ap̄t' se recogitādo eadē p̄c
cata: 2 si subijpsi posset eque velle salubz' cōfiteri qd
ille laic'. Et forte qd non debz se accusando laico dif
famare sine predictis 2 rōnabilib' causis. Et in sic se
accusando peccaret/ nisi simplicitas excusaret. Bab.
Confessio esse necessariā ad salutē (vt scribit
Bab. di. xvij. q. j. ar. j. li. iij.) duplr' p̄t' intelligi. s; in
voto/ 2 in actu: 2 vtrq; esse necessariā moralit' p̄c/
canti ad salutē cōcoz est snia omniū doctor' licz nō
pro sp̄. Et q̄ sit necessariā in voto. i. in p̄posito. dep̄t'
det ex necessitate eius aliq̄ in actu. Nā si nūq; ē neq;
cessaria in actu. nō essz necessaria in voto seu p̄posito.
Et p̄fessio sacramentalis (vt cōiter dicit' theologi) est
de lege diuina a ch̄o instituta/ viuificandi p̄ctōz
p̄cepta. Quis aliq̄ vt Panoz. 2 Glo. de p̄nia. dist. v. c.
j. aliter sentit' cōtra quē arguit Sco. Vide de Bab.
di. xvij. vbi s;. S; a quoz vbi sit instituta non simili
sentit'. Scūs Bonauē. dicit' q̄ sit a ch̄o insinuata/ ab
ap̄tis instituta: 2 a Jacobo hierosolymoz ep̄o p̄mul
gata. Ubi ait in sua canonica. Confessio in alt' curru
p̄ctā vestra. c. v. Sed b; reprobat Scorus. Nā facta
institui non p̄nt nisi a solo ch̄o. qd nemo p̄t' institue
re facta/ nisi qui p̄t' dare efficacit' 2 certitudinē facti:
vt alz dicit'. hoc autē solz dei est. Nec existimādū est Ja
cobū fuisse locutū de cōfessione factali. non em̄ expr̄
mit' cui fiat an sacerdoti/ vt nō sacerdoti. S; intelli/
gēda sunt x̄ba illa sicut sequētia/ Orare p̄ mutem:
que sunt qdam p̄suasio ad hūilitatē per quā genera/
liter nos ipsos esse p̄ctōes facemur/ 2 oīones inuitas
expr̄tim'. Vel loquit' brūs Jacobo vt p̄ctō ch̄i. Ri
char. di. xvij. dicit' qd cōfessio sacramentalis est de iure di/
uino expr̄ssio in euāgelio. Nā Joā. xx. ait ch̄s. Accipit'
eū sp̄m̄ sc̄m̄: qz remiseritis p̄ctā remittunt' eis. Quis
bus x̄bis dedit' discipulis 2 coz' successōib' p̄ctem
iudicādi ac remittēdi ministerial' p̄ctā. Quib' autē
dat' p̄ctas iudicādi/ dat' etiā potestās cognoscēdi. Co
gnitio autē peccati remittēdi fieri nō p̄t' nisi p̄ accusa
tionē p̄ctōz: q̄ est p̄fessio. Astipulat' Paludēsis dist.
xvij. q. j. ar. ij. lib. iij. p̄bans ita cōfessionē esse de iure
diuino. quia p̄t' dedit' om̄e iudiciū filio. Un' qm̄ erat
de p̄m̄/ soli deo p̄cteri sufficiebat. Cui dicit' p̄bana. Tū
bi solz peccauit 2c. Postq̄ autē fact' est hō/ 2 p̄ peccā
tis nostris mortu': dātū est sibi om̄e iudiciū de p̄c/
catis/ 2 sibi est p̄fessio faciēda: q̄ loco suo vicariū de/
reliquit/ cui etiā ē faciēda. Paludēsis. Et ex b; habet'
q̄ papa q̄ subest iuri diuino non p̄t' disp̄sare cū aliq̄
vt non tenet' cōfiteri in mortis piculo/ in exercit'
b 2

casibus spectantibus ad ius diuini. Tunc hoc de terminatur scilicet paschale et modus est de iure positio: supra quod est papa: nec eo ligatur quo ad se: neque quo ad alios. et huiusmodi ad illud possit dispellere. Et quo sequitur quod papa tenet confessiones fore non secundum formam c. Omnis vtriusque. ut scribitur Bab. dist. xvij. q. i. ar. iij. dub. iij. lib. iij. Debet autem quis (ut inquit Scor.) in confessione tantam diligentiam apponere quanta apponeret ad inquirendum aliquid multum arduum quod sibi multum esset cordi. Cuiusmodi sonat illud Augustini de vera et falsa penitentia. c. xv. Parat se facere pro recipienda aie vite / quoniam faceret pro vitanda corporis morte. Sequitur. Cuius gaudium est debet facere immortale futurum quod faceret pro differenda morte mortali. **Confessio.** Dicitur est. s. q. quinquagesima confessio (ritus) fiat in actu. Unde colligitur quatuor casus in quibus tenetur peccata mortalia obnoxio ad confessionem in actu. **Primus** secundum Scotum et alios doctores dicitur: cum imminet iudicium diuini iudicii: ut est in articulo mortis. Cuius autem (ut inquit Paludensis) nihil sit certum mortis / et nihil incertum boni mortis: picaturam omnium bonorum / et saltem semel in hac vite sacramentum necessarium est suscipiendum. **Item** cum aggreditur actus arduus in quibus frequenter et sepius imminet mors vel periculum mortis: ut in bello mortali: et naufragio: aut in transitu per loca infidelium lacorum: aut in nauigatione per aquas periculosas / vel per serpentes caribdem / aut scillam. Aut in acuta graui et periculosa infirmitate. Unde et medici tenent infirmos prius ministrare medicinam corporalem: monere ut medicos aduocent animam. ut in c. v. cum infirmus. de peccatis. **Terminus** scribit post Scotum Bab. dist. xvij. q. i. ar. iij. dub. i. lib. iij. **Secundus** casus qui vult exercere actus aliquos quibus debet verbera specialia. ut qui vult communicare: tunc enim secundum omnes doctores non sufficit sola confessio ad digne communicandum / sed requiritur sacramentum confessio. nisi ut vult Paludensis quoniam necessitas videtur potestas absolueret abest. Vel nisi (ut vult Richar.) forte de penitencia expectat alium / cui deuotus et securus confiteatur. sic enim expectans nullo iure quod ego sciam (inquit ipse) communicare prohibet / si se penitentem. Unde hoc locum Bab. in canone. lect. vij. et alibi. In alijs vero sacramentis dispensandis congruum est promittere confessionem: ut vult Petrus de palu. dist. xvij. q. ij. ar. v. quod sicut baptisimus qui est prima tabula post naufragium / est in noua alia sacramentorum. ita penitentia que est secunda tabula / est tabula ad alia sacramenta reciduiant post baptismum. **Addit** etiam quod non mortaliter peccat suscipiendo vel ministrando alia sacramenta si non promittit confessionem post mortem: si non fuerit penitentem. quia per penitentiam deo est coniunctus. Item ratione statuti ecclesie similiter tenet confiteri tunc paschalis: quia tenet suscipere eucharistiam: et dum occurrit copia sacerdotum / ipsi absolueret peccatis: de quo non est sermo quod iterum occurrat ante episcopus statutus ab ecclesia. quoniam si tunc non confiteatur cum confiteri potuit / est culpabiliter in mora. **Concordat** Rich. Quintum addit ratione conscientie vel scrupuli ut de Paludensis. ut dum habuerit conscientiam se teneri ad confessionem / licet non teneat secundum veritatem. quoniam qui facit contra conscientiam / etiam erroneam: edificat ad gehennam. Sed in hoc casu non tenet ad confessionem / sed magis ad deponendam conscientiam erroneam. Iuxta illud Ezechiel. xviij. Ne demoreris in errore. quia si non deponit et se agit peccat: quia conscientiam agendo penitentem deus: cuius mandatum (ut credit) temere transgreditur. **Addit** etiam casus. dum quis ex statuto sui ordinis vel voto sua sponte commisso tenet ad certo tempore confitendum. Quod verum est dum motus statutus ordinis huiusmodi precepti. Bab. dist. xvij. vbi. **Confessionis effectus** et utilitates tunc facere sunt plures. ut et colligitur de his propositis Bab. dist. xvij. q.

i. ar. iij. dub. iij. lib. iij. **Unus** est remissio penitentem vel partis. Et secundum Scotum etiam confert remissionem culpe ei qui accitit accedit / non ponens obicem. Alius fructus est meritum penitentem beatificum propter obedientiam quam exhibet obediendo legi diuine et ecclesie. quod ratio maius est / quoniam ratio difficilius et magis per arduum est humane veritatis rurali. **Terminus** est instructio conscientie parietalis: que multo fructuosior est quam generalis que in predicationibus fieri solet. **Quartus** ratio satisfactionis facta a confessore: quoniam propter peccatum clauis redditur satisfactorie effecti caciose ad penitentem remissionem / quam si solo confitendo orbis: etio assuepta foret. **Item** quoniam est meritum obedientie in seruando et explendo satisfactorie iniuncta quod iniuncta. Et plures alij fructus annuerari possent / et propter hos fructus crucis consequendos vberius vult esse eadem peccata sepius et pluribus confiteri: quoniam non obliget sacramentum confessionis de per se ut homo bis confiteatur idem peccatum etiam mortale: nisi confitens velit. **Ratio** quia lex diuina non obligat nisi semel confiteri: et hoc per se nisi homo velit. ut scribitur Berfon parte. ij. tracta. de remedijis contra recidiuum. dummodo tunc (ut ait Bab.) confitens hoc non agit ex quadam diffidentia remissionis / aut inefficacie sacramenti potius. sed semel facere confessionis. Nam scrupulosior nimium timor dicit non expedit. quia secundum regulam Berfonis / talibus expectat contra scrupulos agere ad consilium et dicam boni viri. Augustinus enim nonnunquam ex repetita confessione diffidentia. augent scrupulum et remediabilis inquerudo cordis. **Et** si funditur attenditur virtute confessionis (ut ait Bab. dub. ij. vbi.) ipsa non est instructio / saltem in actu tantum necessaria ad remissionem peccatorum. sed habet preiudicium. Sed propter tria est instructura confessio. scilicet ut peccator in nocescat ecclesie tantum absolutus (ut de Magistro) ut certa satisfactio per quam pena peccati tollitur / a confessore imponatur: et ut pars penitentem virtute sacramentum absolutiois remittatur. **Sunt** et alie cause: pura peccatorum instructio / meritum obedientie / et magna satisfactio propter penitentem penalem. **Confessio** quibus esse debet (dicitur conscientie. notat Richar. dist. xvij. ar. iij. q. ij. lib. iij. Debet enim esse simplex: ita quod nihil admisceatur cum eis que requirunt ad peccatorum quantitatem. Debet etiam esse humilis: valde enim humiliter se debet habere confitens in verbo et signo. debet esse pura. i. cum recta intentione facta. Et fidelis. i. verax. i. ut nihil admisceat de falsitate. Debet esse frequens: frequenter enim est velle. Et sit nuda. i. non involuta obsequitate et huiusmodi. Et discretus. i. quod maius est confiteatur cum maiore potestate. Et liber. i. facta non de necessitate / sed libere voluntate. Et verecunda. quod non sit in intelligendum quod penitentem debeat verecundari de confessionis actu / sed de peccatis que confiteatur. Quod est contra quosdam qui in recitanda peccata sua quasi se iactare videntur de alijs securi vanitate. Et integra. i. facta sine elatione alicuius peccati quod confitens tunc habeat in memoria: de quo alio non fuerit legitime confessus. Et hoc etiam dicitur contra diuidentes confessionem pluribus sacerdotibus: dicens partem vni / et partem alteri. Et secreta: quia ibi agit de secretis conscientie. Et lachrymabilis / lachrymis precedentibus ex peccati dolore. Et accelerata. multum enim est expedire peccatorum ut cito confiteatur. quia abyssus abyssum inuocat. i. vnum peccatum ad aliud inclinatur. Debet etiam esse fortis. i. penitentem debet esse ita constantis animi in confitendo ut propter verecundiam nihil penitentem ad suam conscientiam purgationem ne omittat. Et accusans. i. penitentem ita debet accusare seipsum / ut in sui excusatione peccatum suum in alium non torqueat. sicut Bona dicit. Mulier quas dedisti mihi sociam dedit mihi de ligno / et comedit. ut de Sen. iij. Debet etiam esse parata parere. penitentem enim debet esse paratus parere: hoc est obedire sacerdoti i. suscipiente / et

explorato penitentem / quam rationabiliter iniungit. Ex his additio quod dicitur de necessitate quod de congruitate confessionis sacramentalis etc. **Confessio** ut habet Paludensis. dist. xvij. q. ij. ar. iij. lib. iij. est actus virtutis non carnis virtutis / cui consonat in quantum talis se exhibet peccatori / quod in interioribus: sed iusticie que redditur deo debitum / et implet mandatum quod per Jacobum promulgauit. Et ut idem ait dist. xxi. q. ij. ar. iij. lib. iij. Confessio siue sacramentalis siue non siue iudicialis siue alia / homo nunquam debet mereri / et siue ea humilitas siue hypocritice deliberari in merito in iudicio confessionis / cum habeat annexam irruentiam ad sacramentum / et quadam blasphemiam videtur mortale etc. Unde (ut idem scribit dist. xxi. q. ij. ar. iij. lib. iij.) quod nullus debet i. confessionem mereri. Et si aliquid per ignorantiam iuris diuini non confiteatur id de quo credit non esse mortale / cum sit: vel quod non teneat confiteri / cum tunc teneat non excusatur / quoniam tunc confiteatur non consequatur effectum sacramenti: sicut et ille quod non sufficitur discessit conscientiam suam: tunc etiam per peccatum veniale homo sepe perdat effectum sacramenti non operetur ois fictio que ipedit hinc effectum sit mortalis / nec per consequens que sit necessarium confiteri. Et conclusio. iij. idem dicit. Quod si quis de fictio vel alio peccato habeat conscientiam que sit mortale tenet confiteri etiam si non haberet de terminata conscientiam: sed dubitaret an sit mortale / eo ipso tenet confiteri: quia conscientia erronea ligat alias exponeret se discrimini: non enim debet dicere esse mortale illud de quo dubitatur: sed relinquere potius et statim iudicio sacerdotis libere. Si etiam dubitatur per conscientiam vel non / confiteatur sic dubitans non sicut certus: alias meretur. **Item** Palu. conclusio. iij. dicit vbi. Quod si quis meretur in confessione / quod per mortem excuset innocentem falso accusando quod alteri penitentem meretur: non excusatur a mortali: licet a ratione excuset: quod meretur penitentem innocens est mortale. Sicut nec illi / quod metu tormentorum negauerit fide. Qui autem contra se confiteatur in tormentis / se fecisse que non fecit: licet in quantum se diffamat videtur penitentem. Tunc in quantum se a tormento liberat videtur officiosus / et sic dubium est an sit mortale: quod penitentem debet diligere vitam que famam: tunc ledit astutia: falsa per verum affirmans penitentem innocens. Si quis autem (ut conclusio. v. idem ait) alios accusat fures et latrones / quod sunt incorrigibiles / et quod dicit nouis fures et latrocinijs re publica ledunt / benefacit: quod iste est casus in quo potest culmus peccator denunciaris: quoniam iter correctio non sperat / et peccator est coram nocuius. Si autem locum de cuius correctio ne iam sibi constaret perderet peccator: nisi in casu vbi. i. speciali iuris ordine seruato de illo noiauit / ut tunc iterro garet: tunc enim tenet dicere veritatem. **Hec** Paludensis. **Confessio** in quibusdam casibus iteranda. Sunt autem quatuor casus: scilicet de visitari quibus doctores dixerunt confessionem iteranda: ut et scribitur secus Bona. dist. xvij. circa textum fere in fine lib. iij. **Primus** est propter enormitatem scelerris ob quam operetur peccator ad superiorum remitti: quod confessionem remitti audire debet / et absolueret nisi malit alteri committere. **Secundus** est propter ignorantiam sacerdotis: ut pote quoniam sacerdos ignarus est. **Quertus** est enim tunc sacerdos que scilicet ar ligare et soluere / et si iterum est confitendum / vel ex licentia sacerdotis propter. vel auctoritate superiorum vel secundum Richar. **Quod** si confiteatur peccata sacerdoti idiorum penitentem ignaro: ne scienti discernere in sepe et non sepe / saltem in casibus et visitatio: et per hoc nescienti soluere et ligare. In quo casu peccator tenet querere sacerdotem discretum vel prudenter scientem soluere et ligare. De quo Augustinus de vera et falsa penitentia ca. x. et allegat magister in textu. **Quertus** sacerdos scilicet ligare et soluere / ne cum negligens circa se excuset / negligens ab eo quod cum misericorditer monet et perit ne ambo in foribus cadant quod stultus euitare noluit etc. **Uide** Palu. dist. xvij. q. v. ar. iij. lib. iij. **Terminus** casus propter malitiam conscientie: ut si scienti aliquid peccatum in corde retinuit / vel si

accessit cum voluntate peccandi. **Quertus** est propter peccatum satisfactionis: ut quoniam negligit et penitentem facere penitentem si bi iniuncta. **Terminus** Bona. addit et Sabri. post alios dist. xvij. q. i. ar. iij. dub. ij. **Dum** confitens non est capax absolutionis: quod excusatur vel fictio: pura que ponit obicem per complacentiam commissorum / vel committendorum: ita quod nolle se non peccasse aut habet propositum peccata iterandi. **Na** cum confessione ordinatur ad absolutionem sacramentalem nulla est confessio / vbi irrita est absolutio. In casu autem irrita est carnis suo effectus: et ideo tenet ad iteranda confessionem / per quam consequatur absolutionem. **Terminus** dicitur propositus Sabri et Paludensis. q. v. dist. xvij. lib. iij. etc. **Qui** autem tenet confiteatur: hoc est et quod habeat peccatum absoluedi cum confiteatur. non ponit obicem penitentem non tenet iterum confiteri. **Qui** vero confiteatur et quod absolueret non nouit / neque potest tenet querere et quod potest et nouit (ut vult Sabri.) **Unde** Richar. post secum Tho. **Nemo** tenet peccatum se legitime confiteatur et remissus idem numero de necessitate iterum confiteri: quod ad hoc nulla lege obligat / quoniam quandoque sit velle cadere peccata rursum confiteri: ut dicitur e. s. **Hinc** non rite confiteatur ille quod confiteatur illi / qui non habeat peccatum absoluedi confessionem / quoniam confessor non est prius eius sacerdos / nec commissarius / et tunc confiteatur non consequatur absolutionem / et tenet rursum confiteri coram eo quod absoluedi habeat peccatum: vel quod licet sit prius sacerdos non tunc habeat peccatum absoluedi in casibus reseruatis etc. **Confessio generalis** est duplex (ut scribit Richar. dist. xvij. ar. iij. q. i. lib. iij.) quodam est sacramentalis / quod sit sacerdoti in occulto / quodam non sacramentalis que fit in prima et completorio in publico: **Prima** est cum homo de peccatis venialibus sacerdoti confiteatur in occulto: de generibus singulorum / et non de singulis generibus: et per hanc committunt venialia / et per modum meriti in quantum excusat mortum voluntatis / et feruore charitatis per que fit venialium remissio / et ex vi sacramenti. s. per absolutionem sacerdotis / per alia autem non fit venialium remissio ex vi sacramenti: sed tantummodo per modum meriti / quod principaliter consistit in contritione ad quam habetur da adiunxerit homo per confessionem generalem / et oratione sacerdotalem / nec ad remissionem venialium necessaria est contritio specialis / nec confessio: quod non auerit a deo / et si stant cum charitate quod de mortalibus dicit non potest. **Remittit** generalis confessio venialia quantum ad culpam / et quantum ad penitentem dimissionem: ut inquit Sabri. dist. xxi. q. v. nica ar. iij. dub. vj. lib. iij. **Dum** peccat ex charitate. De quo vide Petrus de palu. dist. ead. q. ij. lib. iij. **Quonia** ipsa est operum meritoria: quod ex natura actus ordinatur ad remissionem peccati venialis et includit contritionem ac displicentiam peccati venialis. **Na** ad hoc confitentem generaliter: quod generaliter sibi displicet. et in actus ordinatur ad remissionem venialium peccati / nullus efficacior est quam contritio ac displicentia eius voluntarie assumpta. **Remittit** etiam mortalia obliqua / quantum ad penitentem / dum penitentem remissa sunt que ad culpam per sacramentalem confessionem. Alioquin nihil operetur confessio generalis: ut per absolutionem sacerdotalem / que absoluit ab omnibus confessionibus et obliquis premissa sui sufficienter examinatio. **Et** ut scribit Richar. q. iij. vbi. **Per** confessionem generalem cum penitentem remittunt mortalia obliqua **Deus** enim ab homine non requirit vltra illud quod potest: de obliquis autem quantum ad obliqua sunt homo in speciali non potest ceteri / neque confiteri: tenet tunc hoc facere quod in se est secundum quod humana pars fragilitas: ut omnia sua peccata mortalia ad memoriam in speciali reuocet / et si de obliquis postea memor fuerit tenet postea in speciali confiteri. **Nec** intelligendum est (ut idem ait) quod ad remissionem mortalium obliquorum sufficit generalis confessio non sacramentalis / si homo habeat copiam sacerdotis / et facultatem confitendi: quia bis habitus tenet de mortalibus obliquis

generalit' cofiteri: a sacerdote recipere absolutione
Deo Ricbar. vide z lat' Palu. z p' cu' Bab. vbi s.

Cofessor a theologis accipit p sacerdotem /
q' potest absolvere / z q' audit cof-
fessionem / z iudex est quatu' ad ligadu' z soluendu' mi-
nisterialit' a culpa z pena eterna: s; quatu' ad pena' re-
porale' raxandam in hac vita soluenda' est arbitrer. Unde
no' potest plus taxare nisi quatu' p'fices qui sponte se
submisit suo arbitrio voluerit acceptare / z accepta-
do se submittere p'fessoris arbitrio. Un' si satisfactioe
qua' spore acceptavit contemnit / aut sponte ac delibe-
rare negligit sine ca' sufficienter excusante / peccat mor-
talit' (vt dicit Scor' q' no' reddit debitu' ad qd se volu-
tate obligauit. Un' si cofessor aliqd' irrationabil' iniu-
geret / vel qd cofitens implere comode no' possit / potest
bui' no' acceptare. Un' cofessor prudens esse debet z
no' ignorans / sciens ligare z soluere: vt z sup' dicitur est.
Debet z cofessor p'ctm in cofessioe de reatu' / z vt tale si
bi commissus celare / z ad hoc tenet sacerdos de lege na-
ture / de lege dei positua / z de lege positua ecclie / vt
diffus: pbat Scor' di. xij. q. ij. li. iij. que vide. Et no'
solu' p'f. s; ce are tenet acta z dicta cofitens: s; etia'
cofitens ad ipm tenet quatu' ad acta z dicta sacerdotis
du' illa tendit in p'udicium sui / vel cofessoris: quia qui
liber tenet diligere fama' p'piaz z proximi de lege cha-
ritatis. Item celare secretu' proximi sibi vt tale com-
missum est de lege nature id quod Scor'us p'bat
q' artuoz rationibus. s; z ratione charitatis / ratione fi-
delitatis / ratione veritatis / z ratione vcracitatis / et
ratione vnitatis z mutue utilitatis. quas z lace de-
ducit post Scor' Sabu. dist. xij. q. iij. vnica. ar.
f. lib. iij. Et sigillum confessionis esse de iure nature
p'bat Richardus ead' dist. ar. iij. q. iij. lib. iij.
Paludensis vero dicit id esse de iure diuino / z de ne-
cessitate sacramenti sup' quo etia' papa no' habet pote-
statem. Ladir aut' sub sigillo cofessionis qcquid cofitens
vult aut' velle debet tanq' secretu' celari. Debet aut'
velle celari omnia p' quo' z relatione ipse cofitens pro-
di potest / vel mala suspicio de eo generari in cordibz
alioz. Similit' z persona ecclie siue necessario siue
stulce / vel etiam dolose de reatu' in confessione. Nam
quilibet tenet velle proximi fama' cofruare sicut su-
am: du' illud fieri potest sine maiori detrimento. It'
debet velle celari omnia per que potest populo scan-
dalu' generari / vel cofessio magis odiosa vel minus
dilecta / vel magis onerosa / aut minus preciosa repu-
tari. Item omnia per que potest prouenire cofitenti /
aut alijs detrimentu' in ania / corpore / aut possessione
aut fama siue amicis. Unde no' solu' peccata z perso-
ne: sed circustantie quecuq' / que in cofessione dere-
gunt / p' quas vel que aliquid p'dicoy' coingere pos-
set sub cofessionis sigillo siue claudende vel claudē-
da. Unde sanctus Bonauentura. dist. c. xij. q. iij. lib.
iij. questioe vltima in fine. Cofessionis ate sigillum
adeo est custodiendu': vt no' solu' vitetur fractio: imo
etiam dignu' est vt collat' de hoc omnis suspicio / ne in
contemptu' veniat sacramentuz confessionis zc. Et
fm Scor' z Richardum z alios. In nullo casu licet
sacerdoti reuelare cofessionem: siue cofitens penite-
at siue non / siue cofiteatur peccata tam opere perpe-
trata siue perpetranda / siue sit peccatus in moribus
siue in fide. Concordat sanctus Thomas z Bonauē-
tura. Similit' Alexander parec. iij. q. iij. l. x. v. iij.
Excepto peccato perpetrado de futuro. Debet tamen
cofessor cauere diligent' pro posse ne peccatu' perpe-
trandu' sibi in cofessione de reatu' opere perpetrerit: ma-
xime si fuerit peccatu' ad alioz corruptione' in fide

ordinatu': ob seruata tñ discrezione vt nullo mo' pda e
illu' q' sibi cofessus est: ac ne aliq' mala suspicio de illo
generet. vt scribit Bab. vbi s. ar. iij. dub. j. Et q' cofes-
sor in cofessione nouit / no' nouit vt dō / sed vt deus. s;
nihil tale reueladu' est homi. Et veru' s que qdam al-
legat / volentes p' huc cofessione' in qbusda' casibz reue-
lada. s. Est hereticus crimē qd nec p'fessio celat. falsus ē
z errone' q' ruz ad sensum q' bop: vt vult Scor'. q' s;
rum q' ad mesura' pedu' bonus est. Et cofessor q' au-
dit de / inq' Babu.) pura absoluit facit in p'fona sua:
sed vt minister dei. sicut omnia sacra ministrant ex p-
fona ministri / sed auozitate dei. Itē si epran' minas
vt moze cofessor nisi reuelare sibi cofessa. debz p-
rimere deu' z se offerre martirio / q' tras gredi legem
dei / nature z ecclie / reuelado p'fessionē: vt idē ait Ba-
bu. Itē celatio cofessiois nuq' cedit in p'culu' salutis:
vt paulo post idē de Bab. ideo nuq' reuelada ē cof-
fessio. Cofessor quoq' (vt dicitur est) tenet triplici iure
ad celadu' cofessa. diuino scz / naturali / z posituo ec-
clesie. Probat h' Scor'. S; si cofessor ad dicēda' ve-
ritates iurasset zc. posset sic dicere. In his in q' b' possit
sum p'hibere testimoniu' / nihil scio: vel sili' mō. Itē q'
iudex vltra debz nec pot' cofellere. Sicut in sili' p'du-
ctus in teste no' debet manifestare ea que sub secreto
sibi comendata recepit. sic cū manifestado / ageret p'
legē nature: ad quod nemo compelli debz. Pot' z sacer-
dos secure iurare z dicere sub iuramento / se nescire q'
nouit per cofessionē: qm' illa no' nouit vt homo / s; vt
de'. Itā cōter doctores imitātes Alex. Tho. Bonauē-
uē. Ricbar. Perru' de palude. vt etia' scribit Babu.
quem cofulito z legit vbi s. Et de cofessione al' mul-
ta legant apud doctores / z casus zc.

Confiteri idē est qd veritate spore fatent
Et hoc cofingit duplr: vt scri-
bit Jacobus de Valeria epus christopolitan' p' s. r.
Nā aut cofitemur sacra nra: aut sacra dei. Primo mō
no' possum' cofiteri nisi p'ctā. qā in actibz nris vt no'
stri sunt no' inuenit nisi peccatu': fm Aug. Si qd bo-
ni agim' illud no' est ex nobis tāq' ex nobis. q' omnis
sufficiētia nostra ex deo est: fm Aplm. Et ideo tal' co-
fessio voluntaria d' cofessio p'ctoy'. z hoc p'inet ad pē-
nitētia. De hac cofessione d' p' s. r. x. Dixi p'fitebor
aduersum me zc. Cofessio aut' de deo est triplex. quia
aut cofitemur eius excellētia z omnipotentia: vt pu-
ra ipm esse trinu' z vnu' z oium creatorē z incarnatu' z
redēptorē: z tūc d' cofessio fidei. de q' agit saluator
Matth. x. Qui me cofessus fuerit corā hoibz / confite-
bor z ego eū zc. Aut cofitemur ei' bonitatem z miseri-
cordia: z sic narram' z allegam' ei' nob' collata bñfi-
cia. z talis d' cofessio bñficioz / z p'inet ad gratiarū
actioes z ad laudes. Et de hac David fecit p'fes psalm'
mos q' incipiūt a cofessione: puta Cofitebor / aut Cō-
fitemini dño qm' bon'. Itē de h' fecit oēs psalmos al-
leluaricos z hymnos de laudibz dei / memorado be-
neficia. Tertio aut possum' cofiteri iusticia' dei / nar-
rado ei' iudicia iusta / occulta aut manifesta: z hęc d'
p'fessio iusticie / z iudicoy' occultoy' z ineffabilium z
tremēdoz dei. De hoc ē iste ps. Cofitebor tibi dñe in
toto corde meo: narrabo oia mirabilia tua. i. no' solu' ore /
sed toto corde tibi spore manifestabo: z p'fitebor
oia mirabilia z tremēda iudicia tua zc.

Conficere Aliqd' p'ficere / effici ab alio s;
Bab. di. xij. q. j. ar. j. lib. iij. q. iij.
pot' intelligi triplr. s. p'ate naturalis agētia / vel ope-
ratione meritoz actiois / vel vtute assistere pncipal'
lis cause. Et coficere est corp' chri' consecrare. Nulla

aut creatura p'ficere p' eucharistia pmo modo. nec sa-
cerdos scdo modo. qā vt d' Aug. in li. de corp' chri':
non in merito p'ficeret / sed in vbo effici' creatoris.
Tertio mō p' vtute creatoris assistentē: vt al' de effi-
cacia sacoy' d' Bab. dist. ix. q. j. Soli aut' sacerdotes
rite ordinari hnt p'ratem a deo eucharistia p'ficiendi.
vt habet de sum. tri. z fi. ca. c. firmis. Et sacerdos p'
ferēs vba sup' materia debita / hnt intentionē faciendi
hoc qd chris institues sacm fieri voluit / p'ficerat siue
heretic' sit siue catholic'. Nō hnt hanc intentionē in ge-
nere non p'ficerat. Pot' aut' hanc intentionē hē in gne-
ratā ignorans qd sit id qd chris institues voluit p' hōi
q'ba sic placā fieri. Pot' etia' hāc heretic' circa alius
articulu' / vt circa hoc sacm / credēs tñ transubstan-
tionē fieri chri' esse in factoy' vt certū est. Plura
Bab. de p'ficeratioe corp' chri' vbi s. Et lect. iij. cano-
nis. de q' p'ficere aut p'ficerat chri' corp' z sanguinē
nihil aliud est q' couertere substantia panis in corp' / z
subam vini in sanguinē chri' / verbis saluatoris. Un'
Ambro. in li. de sacris. de p'feca. di. ij. panis. Panis
est in altari vsu' ante vba factoy' vbi accessit cofe-
cratio / de pane fit caro chri'. Et Aug. iij. de tri. de con-
secra. di. ij. Corp' / Corp' z sanguinē chri' dicim' illd'
qd ex frumto terre acceptū z p'ce mystica p'ficeratū
recc sumim' ad salutē p'ualē. Un' Dgr di. xij. q. rri.
c. j. Sacerdotes dicūt p'ficere corp' chri' z sanguinē:
q' corp' ministerio suba panis fit caro / z suba vini fit
sanguis chri'. Couertio aut' hęc tria d' s. substantie pa-
nis z vini desitionē / Accidēt' dicitur subaz p'fuerat /
tionē z corp' z sanguis chri' sub cofruatis spōbz z
accidētibz p'fentialē inceptioe. Nullū aut' hōz trū
sacerdos facit sua naturali vtute / nec suo merito fa-
cere hęc p'. s; hęc fiūt a sacerdote vtute occulta non
insistere / sed assistere. Declari' declarat Bab. lectioe
iij. canonis. De h' Scor' di. xij. q. ij. z li. iij. z cordi-
ter scribit ad p'dicta. Coficere eucharistia vt pncipal'
cā nulli p' cōpetere nisi soli deo: licz vt cā instrumen-
talis vt magis p'prie dicitur. vt minister p' cōpetere ali-
cui homi: q' sic deus ordinauit q' in qbuscuq' sacris
mister possit effici hō. Sic q' loquēdo de p'ficere mini-
strū posse p'ficere / p' intelligi duplr. Uno mō absolu-
te ita scz q' si accēret facere / facit qd incēdit. Alio mō
de posse ordinare facere. z hęc distinctio g'ralis est in
omibz sacris: qā p' requirit ordinare ministrari in eis
q' simplr ministrari. loquēdo de posse simplr / nihil
requirit vltra materā debitā nisi minister debitus:
ad que requirunt' res p'ditiones. scz q' sit sacerdos:
q' possit p'ferre vba p'ficerationis: z q' possit hē inten-
tionē debitā faciēdi. s. qd incēdit ecclia facere. Secun-
da p'ditio z tertia sunt cōes hie z in ministrante alia sa-
cramenta. ppter defectū sciētie non p' mur' p'ficere. p'
pter defectū carit' / carēs vsu rōnis non p' conficere.
Et eodē modo de baptizado z p'ferēdo q'cuq' alia sa-
cramenta. S; pma p'ditio est p'prie circa eucharistia. s.
q' sol' sacerdos pot' z q'libet cui p'nt cōpetere ille due
p'ditiones. s. platio z intētio. Et q' solus pbat p' illd'
extra de sum. tri. z fi. carho. vbi d'. Hoc sacm nemo
p' p'ficere nisi sacerdos q' rite fuerit ordinat' fm cla-
ues ecclie. Scor'. z pbat ex illo vbo chri' Matth. x.
vj. Hoc q'cuq' fuerit ligatū zc. Ubi loquit' apls / vt
ad min' non nisi discipul' q' b' in eucharistia ad min'
no' succēdūt nisi sacerdotes. apls succēdūt epi / disci-
pulis p'byteri. Un' z san. Paulus. j. Cor. x. ait. Pa-
nis que frāgim' nōne cōicatio corp' dñi est: Quem
frāgim' nos inquit apl' z discipuli ei'. Si em' quili-
bet fidelis possit p'ficere / no' oporteret aliū alijs fran-
gere: s; q'libet possit de suo sacrificio cōicare. vt scribit

Scor' vbi s. Et paulo post de degradato d' q' z sili'
p'ficere p'f. Eodē mō de heretico z scismatico si intē-
dūt (licz no' ordinare possint p'ficere) facere qd ecclia
fac' / p'ficere z qd chris instituit faciēdu'. licz nec incēdar
i' spali: q' credit eucharistia nihil valere. Ad posse ac
ordinare p'ficere mltā p'currunt: q' mltā Scor' ad
tria reducit / supposito q' habeat materā p'uenientē:
z possit vba p'ferre cū intentionē debita supaddita hu-
iusmodi. Et ex pte ministri sunt in duplici differē-
tia. Quēda' sunt amorōes impedimētoz / z q'da' ap-
positioes p'uenientū seu idoneoz: vt amorio culpe.
Itē cū qd no' ē icūm' ieiunio nature. de q' al' d'. Im-
pedit z pena canonica: vt est degradatio / irregulari-
tas / excoicatio maior / suspētio ab executioe eoz que
sunt ordinis. simonia / infamia: z qdam alia bñōi ad
ista reducibilia: vt sub infamia potest cōtineri esse pu-
blicū peccatoz. quod cōtinēt multa / publicū fornicā-
tozem / publicū vsurariū: z huiusmodi zc. Itē p'c-
sonis defectuosus no' licz p'ficere / z altari ministrare.
Item ad ordinare p'ficiēdu' ex parte ministri requi-
ritur oppositio p'uenientū. s. ornamentoz. vt habet
de p'feca. dist. xj. Vestimenta. Dicit ibi q' vestimēta
ecclie quibz deo ministrat' debent esse sacra z hōz
neca: quibz in alijs vsibz non debēt vti q' in eccliaz
sacris / z deo dignis officijs. Hęc Scor'. Quē autē
sunt hęc indumēta cōmunia episcopoz / p'byteris vt
habet Innocētius de offi. missē. p'c. j. c. f. sunt scz. s.
amictus / alba / cingulum / stola / manipulus / plane-
ta. In quibusda' tamē locis p'fucudo obrinut q' no'
oportet cingulū benedicti. z sic no' oportet quin liceat
vri cingulo no' benedictio zc. Pena autē ministrātis
(in quocūq' impedimēto canonico) videt' esse irregu-
laritas. vt patet extra de clerico excoicato vt de-
posito. in diuersis caplis. Et hoc marie si ministrās
sciat talem penā sibi inflictā. Vide latus Scorum
vbi s. z paulo infra de peccatoz publico seu notorio
cerum est q' ante p'nam peccat mortaliter cofitenti
do: non tamē quia est in peccato mortali / sed q' scan-
dalizat id quod possit dici de publico vsurario / etiam
manēte in peccato vsur'. Plura ibi Scor'. Et in fi-
ne illi' q' dicit d' q' optet celebrantē habere aliquem
respondentē in persona notius ecclie: vt denotet esse
mediatoz inter deū z eccliam / offerens sacrificiū deo
p' ecclia que sibi assistit in offerendo zc.

Confirmatio quādoq' accipit p' stan-
ti firmare i bono. que
admodu' beati dicunt cofirmari / vt cofirmatio im-
portat constantē firmare in aliqua vtute: que de ley
ge ordinata est inuerebilis in vnu' cōtrariū. Sic aliq'
que dicerem' in g'ra cofirmari: q' aliquat' inuerebil'
lem ad p'ctm: vt d' dñs Cardinal' camera. z hęc d' cō-
tinua firmat' p'feca p'fueratā voluntat' i bono. Quā
q' capif' p' signo tal' cofirmatōis. Tertio sumit' p' q'daz
vnctioe q' d' eē vnu' de septē sacris ecclie nouē leg'.
Confirmatio vie z pas (q' paulo p' videbit'.
triē differūt: vt scribit Bab. di. iij. ar. iij. q. ij. li. iij. q' cō-
firmatio vie in h' p'ficere: q' de' p'currit ad opa merito-
ria q' libere vult clicere: z nunq' ad opa mala. Et sup'
plet negligētia si omittet' opa bona d'bita. Hęc fm
Bulef. d' impossibilitas peccadi p' g'ram p'ueniens
solū ex manuētia dei omnipotentis: qui tenet sp' iustos
in recta z bona voluntate. Et fm eundē duplex ē im-
possibilitas peccandi. scz per naturas / z g'ram. Pri-
ma p'uenit soli deo: z tādē no' est cofirmat' in bono:
ista impossibilitas peccadi no' est coficibilis creaturē:
quia omis creatura est veribilis. Nā verebilis est
b 4

pro passio creature. Un apli p̄tētiq; boni fuerūt: non tñ fuerūt p̄firmati: vt de Bulefer. q̄a in eis non fuit p̄fueratō cōtinua: etiā post receptōes sp̄sū in die p̄secōtis non habuerūt impossibilitatē peccā di p̄ ḡam: nec fuerūt cōfirmati tali p̄firmatiōe. P̄t per sc̄pturā. q̄a Petrus fuit rep̄dēsus a Paulo: r̄ res p̄bēnibilis erat: qz nō recte ambulabat ad legē euāgelij. r̄ sicut ip̄e qui erat principalior peccator: sic aliq̄ potuerūt peccare. Sed q̄go gl̄iosa cōfirmata fuit in via (vt de Bab.) ita q̄ mereri potuit: r̄ nullo mō peccare assistente gr̄a diuina. i. grauita dei volūate eaz peccare non p̄mittēte. Itē beātus Joānes ab annis diu sc̄ptōis fuit cōfirmat⁹ in gr̄a: sc̄z eā (vt inq̄ Bulefer) iōssibilitatē peccādi habuit: quā apli sc̄z p̄ gram. Itē fm̄ eundē di. xij. q. j. li. iij. L̄bist⁹ peccare nō potuit. r̄ ratio est triplex. s. plenitudo gr̄e: cōfirmatio gr̄e: r̄ vniō diuine naturē r̄ hūanē. Plenitudo gr̄e: etiā facit q̄ ip̄e ch̄rist⁹ fm̄ hūanā naturā habuit gr̄a: etiā cōfirmatiōis: sed illa gr̄a adeo liberū arbitriū cōfirmat vt nullo mō possit infirmari per culpā. B̄ ip̄m facit cōfirmatio gr̄e: quē q̄dem fuit in ch̄rio a suē cōceptiōis p̄mordio. statim em̄ fuit beāt⁹ r̄ cōp̄ebētor. r̄ sic beāt⁹ non p̄t dānari: sic etiā non p̄t p̄uāricari. ac per hoc in ch̄rio nulla potuit esse fm̄ aiām mac̄la peccati. Dicit r̄ d̄ beāt⁹ q̄ ip̄a in p̄ceptiōe filij licz nō ante habuit impossibilitatē peccādi: nec vnq; infecta fuit aliquo peccō: nec originali. vt pulchre ostēdit p̄ Bulefer. Et vt idē d̄ mulei sunt sc̄ri in paradiso qui excedūt in gr̄a a viatorib;: vt sunt viatores in p̄senti vita: r̄ tñ p̄t peccare: illi autē nō. Per b̄ notū ē q̄ non est gr̄a gratumfaciēs: sed gr̄a gratis data. Et istis infer. p̄positio q̄ iusti non p̄t peccare. Bulefer. dist. viij. q. iij. lib. ij. dist. vij. q. j. li. iij. S̄z cōfirmatio p̄tētiq; vt de Bab. vbi d̄. i. est q̄ cōfirmati sunt beati q̄ habēt in se accū beatificū p̄p̄tue a deo creatū r̄ cōseruatiū: qui repugnat om̄i peccō cōmissiōis r̄ om̄iōis: a quo beati nunq; cessare p̄t deo illū accū in eis cōseruatiū: r̄ p̄ hoc nō possunt peccare. S̄z in nullo viatorum: vt idē d̄: est ralis acc⁹: nec aliū q̄cūq; pepercus. qz null⁹ viator: nec etiā beata q̄go fuit sem̄p in accū diuio p̄ceptiōis: vt de Hugo in li. d̄ tripli ho locouiso. Nō ei sp̄ fuit in actuali vsu rōnis: pura rpe somni. Cōfirmat⁹ in iusticia potest inelligi dupl̄ ceter. vt scribit Bab. di. xx. q. vnica. li. ij. Uno mō q̄a nō p̄t peccare eo mō q̄ creaturā p̄tingit nō posse peccare. Alio mō q̄ d̄ cōfirmat⁹ qz nō peccabit. Sic d̄ d̄ viatores in vtero sc̄tificati p̄tētiq; cōfirmati: p̄ferim q̄tū ad mortalia: qz forte etiā peccauerūt venialit̄. fm̄ illud. j. Joā. j. Si dixerim⁹ qz peccm̄ nō habem⁹: ip̄i nos seducim⁹: r̄ v̄tas in nob nō est. Accipiēdo cōfirmatiōes p̄mo mō in statu innocētiē. electi nō fuerūt in gr̄a p̄firmati: qz tal⁹ p̄firmatio repugnat statū viē sed stat⁹ innocētiē in paradiso fuisse stat⁹ viē. illa enim p̄firmatio icludie certitudinē de nō peccādo: q̄ est p̄ b̄titudis. b̄tudo autē repugnat statū viē. S̄z in statu innocētiē electi fuisse statū post gnationē in gr̄a sc̄do mō cōfirmati. qz si Adā nō peccasset: filij sui nūq; q̄ peccassent. vt p̄b̄ari p̄r p̄ Ansel. s. li. Lur de p̄ d̄. c. Fv̄ij. loquente de p̄mis parētib;: vbi d̄. In illa iusticia in q̄ erat si vicissene vt cētati nō peccaret ita cōfirmarent cū om̄i ppagine sua q̄ vltra peccare non possent. quēadmodū q̄a vici peccauerunt: sic infirmati sunt: vt q̄ntū in ip̄is est sine peccō esse non p̄t. Quis em̄ audeat dicere p̄t valere iniusticia ad alligādum in feruiturē boim̄ in p̄ma p̄suasione sibi cōsentiente: q̄ valeret iusticia ad cōfirmādū eū in libertate sibi in eadē prima cētatiōe adberente. Nā quāadmodū bu

mana natura rota erat in parētib; p̄mis: rota in illo visā est vt peccaret. ita in illis rota vicissit si non peccasset. Et beāt⁹ Grego. iij. moral. Nō genuissent rotas in statu innocētiē: ergo nec peccōes. Peccōes rotas namq; reprobi sunt: r̄ si nō sem̄p fm̄ p̄destinatōnē: tñ fm̄ plēntē iusticiā. Uider de B Bab. lacius

Cōfirmatio vt d̄ vnū sac̄m de i. vbi d̄. sc̄ptē sac̄ta eccl̄ie: sic describit: vt bz Bab. dist. vij. q. vnica. li. iij. Cōfirmatio est vnctio hominis viator: baptizati aliquālis cōsentiente: vt an̄ suscipiētes ratiōis v̄sum nō habētis sc̄ta in fronte in figura crucis cum ch̄rismate sc̄tificato: a mistro idoneo s̄l cū debita intentionē certa q̄ba p̄ferēte et instantiōe diuina sc̄ans vnctionē an̄q; per gr̄am ad robur r̄ p̄tētiq; fiduciam licet ch̄ri fidē. Cōcordat Scor. di. vij. q. j. li. iij. r̄ d̄ns Cardinal camera. q. iij. li. iij. Hec diffinitio est cau⁹ salis r̄ gēns materia: mistro: forma suscipiēte: mō: dū: r̄ finē. Nā cū d̄ vnctio r̄ gēns materia: p̄tinqua r̄ etiā q̄dditas p̄firmatiōis. Nā p̄firmatio nō est res p̄manēs pura ch̄risma: s̄ op̄atio trāsientis. vnctio sc̄a acc⁹ vngēdi in frōre. D̄: hōis baptizati: qz nō baptizati cōfirmati nō p̄t: sic nec ordinari: nec aliō sac̄m in op̄atiōe cōsistēs suscipiēte: cū baptismus est ianua r̄ fundamētum ceterorū sac̄orū. vt d̄ de sc̄ta. di. iij. Tancū itaq; in fine. D̄: in op̄atiōe p̄tētiq; p̄tētiq; sacramētū eucharistiē. qz cū illd̄ nō p̄sistit i op̄atiōe circa suscipiēte: nihil p̄supponit in eo. Ideo nō baptizati imo anial b̄tū si suscipit sp̄s sac̄tales eucharistiē: verū suscipit sacramētū. Nā sc̄ta sc̄ta etiam nō suscipiēte. Sed de alijs sac̄tis: illa em̄ cōsistūt in op̄atiōe circa suscipiēte. ideo p̄cedūt baptismū in eodē dem vt sine sac̄ta. etiā m̄tioniū celi s̄r apud infideles: non tñ apud eos est sac̄m: vt suo loco p̄t. Ec de B vide Alep̄. p̄e. iij. q. xxvij. m̄b. ij. ar. ij. Cōcordat san. Bonauē. di. vij. ar. ij. li. iij. r̄ L̄bo. q. iij. ar. ij. di. vij. in sc̄ptō. iij. D̄: aliq̄lis cōsentiente: eodē s̄q̄dē mō req̄rit cōsentius in suscipiēte sac̄m cōfirmatiōis: sic req̄rit i suscipiēte baptismū. D̄: viatoris: p̄z B in diffinitōe baptismi. D̄: sc̄ta in frōre: vbi notat̄ decc̄ minora ps corpis: in q̄ si nō fieret nō est cōfirmatio. Nā vnctio q̄ sit in vereice cū ch̄rismate baptizato puero a sacerdote baptizate: nō ē p̄firmatio. Lur rō est institutio diuina. Congruitas q̄ fm̄ Ric̄. hec est: q̄a cū B sac̄m ordinē ad fiducialit̄ vel cū fiducia r̄ cōp̄stacta sine timore r̄ sine erubescētia fidē cōfiteūdū: q̄z tum ad articulū mortis ch̄ri in cruce: r̄ signa timoris r̄ erubescētiē maxime apparēt in fronte. ideo qui cōfirmat⁹ vngit ch̄rismate in fronte per modū crucis: vt ostendat sibi q̄ crucem ch̄risti sine timore r̄ erubescētia cōfiteri debeat. Un̄ Berson in regulis moza⁹ libo de q̄ sacramētū cōfirmatiōis ad robur institutum tenet quilibz ch̄ristian⁹ habēs v̄sum ratiōis nō p̄tēnere: p̄ferim imminente pericō cōfessiois ch̄risti corā infidelib; faciedē. Et frons cōfirmati (vt notat Ric̄. di. vij. ar. vj. q. ij. li. iij.) debz ligari q̄sq; desicet: ne frons inuncta aliq̄s fordes subtrahat. Et etiā fm̄ Hugo. ij. li. de sac̄tis. p̄e. vij. c. vl. Cōfirmati d̄: cet nō lauare caput vsq; ad septe dies: p̄ter septe dona sp̄sū sc̄ti. et qz eccl̄ia septe diebz celebrat adueniētiū sp̄sū sc̄ti in discipulos. Hec Ric̄. D̄: in figura crucis: sic em̄ cōcordat forme in qua d̄. Signo te signo crucis. Alioq̄n nisi sic fieret: forma nō esset vera. De B Stephan⁹ papa de sc̄ta. di. v. Nunq̄. ait. Nunq̄d nō oia ch̄rismata sacerdotū misterij crucis figura p̄ficiūt: D̄: cū ch̄rismate. nā si fieret cū oleo sc̄to: aut oleo infirmorum: nō esset sacramētū. Lur ratio principalis non est nisi diuina institutio. Lurisma

ē vngētū ex oleo oliuaz ac balsamo p̄ fecit. Et ch̄risma p̄uenient⁹ sc̄at finē hūe effectū hui⁹ sac̄ti. Nā sic d̄ de sac̄ta vnctiōe. s. p̄ frontē. Per p̄firmatiōē sp̄t r̄uiscūs dat ad augmētū: vt libere p̄fiteat qd̄ credit q̄ cordē credit ad iusticiā: ore autē sit p̄fessio ad salutē. Hec autē includūt interiorē cōfessioē nitorē p̄ purā fidē. Oleū q̄o cū sit pingue r̄ p̄uenientissimū ignis pa bulū r̄ m̄tidū p̄uenient⁹ r̄p̄sentat gratiē pinguedinē charitatē ferturē r̄ fidei interiorē nitorē. Balsam⁹ autē cū sit maxie odorifer⁹ r̄ a corrupciōe p̄seruati⁹ p̄uenient⁹ r̄p̄sentat bonū odorē fame fidei: q̄ diffūdit p̄ cōfessionē or̄: q̄ audietea p̄seruant a corrupciōe errorē. Et qz ch̄risma ē definita mat̄ia hui⁹ sac̄ti nō ex q̄cūq; oleo: s̄ ex oleo oliuaz r̄ balsamo p̄ficiūt. Dicit sc̄tificatiō: qz vt ch̄risma sit materia p̄firmatiōis: req̄rit vt sit p̄secrati ab ep̄o. Lur rō ē institutio diuina: ad qd̄ adducit p̄gruētiā Ric̄. ar. j. ar. j. post s. Bonā. r̄ Scor. r̄. Alit̄ sentit̄ Durā. Palu. r̄ L̄bo. q̄s videre potest: r̄ post eos videt̄ Bab. di. vij. q. vnica. li. iij. Uerū q̄d̄ sit de ill⁹ p̄gruētiā rō ē diuina institutio. D̄: a mistro idoneo: vt ē ep̄us r̄ sol⁹ tal⁹: vt qd̄az volūt vt videt̄ velle m̄ḡ di. vij. lib. iij. Uide r̄ Hugo. li. ij. de sac̄tis p̄e. vij. ca. ij. r̄ s. Bonā. L̄bo. di. vij. q. v. ar. iij. li. iij. dicit q̄ papa p̄t cōmittere actū cōfirmatiōis sacerdoti: nō autē inferiori. Idē habet Palu. Alius itaq; ab ep̄o r̄ oia cōfirmat⁹ cui papa p̄t dēmandare. Dicit cū debita intētiōe mistri: q̄ velle facere qd̄ eccl̄ia r̄ d̄: sc̄ta debita intentione mistri nō ē sac̄m: p̄ oia si cur ē in baptismo de intētiōe baptizantē. Dicit: certa q̄ba p̄ferēt⁹: vbi tāḡit forma hui⁹ sac̄ti: q̄ ē. Signo te signo crucis p̄firmo te ch̄rismate salutis v̄l sc̄tificatiōis (vt inq̄ Cardinal camera.) i noie p̄tis r̄ filij r̄ sp̄sū sc̄ti amē. In q̄ tāḡit fimo hui⁹ sac̄ti ad quē institutū est: q̄ est p̄fessio fidei ch̄riane: cui⁹ corā sūma p̄sistit i passio ne ch̄ri: vt innuit apls. j. Loz. ij. Nō iudicauit me ali qd̄ scire int̄ vos nisi Iesus ch̄m r̄ hūc crucifixū: habz etiā hui⁹ articuli p̄fessio maiorē difficultatē: qz sic d̄ ibidē ca. j. Nos autē p̄dicam⁹ ch̄m crucifixū: iudeis qd̄ scandalū: gētib; autē stulticia. Nāc forma (vt in q̄ Palu.) nō bēm⁹ ab euāgelij: s̄ a traditiōe Ro⁹ m̄ac eccl̄ie: q̄ cā accepit ab aplis: q̄ eā a ch̄rio accepit r̄ hic tāḡit fimo: cū d̄. Signo te signo crucis: vt crucis v̄bū nō erubescat: s̄ publice p̄fiteat. Tāḡit etiā sac̄ta lis acrus: cū d̄. Cōfirmo. i. sac̄m p̄firmatiōis trado Tāḡit mat̄ia cū d̄. Lurisma. Tāḡit res sac̄ti cū d̄ Salutis. Tāḡit q̄z cā p̄ncipal sc̄tificatiōis: noie p̄tis r̄. Q̄ alit̄ h̄c sit forma ratio ē in plib; diuina institutio. Uerū q̄d̄ loco signo dicit̄ p̄signo: vt Palu. r̄ aliq;: ce loco dicit̄ōis salutis dicit̄ sc̄tificatiōis: r̄ nō refert: qz illa q̄ba eundē sensū h̄nt: r̄ manēre p̄fere eadē s̄ma maner eadē forma. Dicit: s̄l. qz necesse ē vt p̄currat p̄ aliq̄ instāti ep̄is intētiō: vnctio r̄ q̄boz. platio: ita vt nullū boz p̄fere finiat sine alijs: qn̄ ad minus alia sint incepta. Dicit: ex diuina institutiōe sc̄ans. vbi tāḡit auctor r̄ institutor hui⁹ sac̄ti. Uerū de hoc recitat Alepan. p̄e. iij. q. xxij. m̄b. j. r̄ post s. L̄bo. tres opinio nes. P̄ia quā tenet Alep̄. q̄ illud sac̄m nō ē institutū nec a ch̄rio: nec ab aplis: qz nō legit vbi r̄ qn̄. Et ne qz ch̄ris neq; apli vsi sūt hac materia: neq; hac forma: s̄ sola manuū ip̄ositiōe. S̄z d̄ q̄ p̄firmatio instituta sit ab eccl̄ia i cōcilio Meldēsi: r̄ hac opinione sequit̄ s. Bonauē. Sc̄da opinio tenet q̄ illd̄ sac̄m institutū sit ab aplis: r̄ ab eis collatū r̄ ministratū: q̄ fuerit q̄n̄ habes eccl̄ie. Ambas has opiniones reprobat s. L̄bo. Nā cū fundamētū cuiuslibet legi i sac̄tis p̄sistat: sac̄ramēta nō p̄t institui: nisi p̄ legislatozē: q̄ ē de⁹. Est t̄ tertia opinio q̄ sicut cetera oia sac̄ta nouē legis: ita

r̄ p̄firmatio a ch̄rio instituta ē. Nāc opinione approbat san. L̄bo. quē in Bimirat Scor⁹ / Ric̄. Durād⁹: Aliac̄siō: r̄ ceteri p̄tētiq;. Un̄ dicit̄ q̄ ch̄ris fac̄m illd̄ instituit: mat̄ia r̄ formā dēterminauit: nō tñ potētia suā alligauit sac̄tis. Uideat Bab. vbi d̄. Q̄ autē (vt dicit Bab.) ep̄s institutiōis r̄ mod⁹ nō legit in sc̄pturā nō p̄bat: qz m̄ta fecit deus q̄ sc̄pta nō sūt. Joā. xx. Multa deniq; tradita sūt eccl̄ie ab aplis: p̄ successiō: nō ep̄o: ad nos deriuata: q̄ nō sūt sc̄pta in canone b̄tū blig. vt bz Innocēt⁹ de offi. missē. r̄ in c. Cū marbe. de celebra. missa. Et hec opinio videt̄ sanior r̄ melior. r̄ ideo d̄: ex institutiōe diuina. Dicit vltimo: efficaci⁹ ter sc̄ans vnctionē an̄q;. Ubi tāḡit res hui⁹ sac̄ti: q̄ est gr̄a an̄q; collata ad p̄tēnter credendū: r̄ ore inter quē p̄da sine verēcūdia p̄tēndus fidē crucifixi. De quo Melchisedes papa d̄ p̄sc̄ta. di. v. Sp̄s. quē refert Bab. vbi d̄. Et vt d̄ns Cardinal camera. d̄. j. li. iij. ar. j. lib. iij. Effect⁹ hui⁹ sac̄ti est acceptio sp̄sū sc̄ti ad robur r̄ oia tēramēta: r̄ p̄fortatio atq; in v̄tute: r̄ sp̄aliē in v̄tute p̄stātiē in fidei p̄fessioe. Un̄ B̄. vij. q. iij. Uic iij ponebat manus sup̄ illos r̄ accipiebāt sp̄m̄ sc̄m r̄c.

Cōfirmatio breui⁹ sic diffinit̄ p̄. Est vnctio frontis baptizati p̄ sc̄tificatiōe ch̄rismate: efficaci⁹ sc̄ans vnctionē an̄q; per gr̄am ad robur: r̄ ad libere p̄fice dū fidē crucifixi. Uerū clausula includit ceteras b̄ d̄ missas: r̄ in p̄tētiq; diffinitōe positas. qm̄ si aliq̄ earum defuerit ab vnctiōe: nā nō efficaci⁹ sc̄abit vnctiōes atq; r̄. r̄ sic nō erit sac̄s: vt si nō fuerit m̄ster idone⁹: aut nō debita forma: q̄boz. r̄ B sac̄m nouē legis non est iterabile p̄t indelebile characterē p̄firmatiōis imp̄suz Et B̄ p̄bat auctē p̄tētiq; Terraconēsis. de p̄sc̄ta. di. v. Uide Bab. dist. vij. q. vnica. ar. ij. p̄lone. ij. r̄ p̄lone. iij. dicit tenētes solos ep̄os: p̄t ep̄as: dist. iij. r̄ cetera d̄: cōfirmare vidēt̄ magis v̄tati a p̄p̄ināre. Nā vt h̄ ex actib;: soli apli p̄firmauerūt p̄ manuū impositionē qui fuerūt: eoz qz loco successerūt ep̄i. s̄ cur. lxxvij. discipul⁹ successerūt sacerdotes: vt d̄r Anac̄ler⁹: q̄ fuit q̄nt⁹ a brō Petro papa roman⁹. Uide la

Cōfirmatio vt vult (in Bab. vbi d̄. ibidē. Scor⁹ nō est simplr̄ necaria ad salutē. Sufficit em̄ baptism⁹ cū fide. vt d̄r Mar. vl. Qui credidit r̄ baptizatus fuerit salus erit. Et B̄ idē de p̄sc̄ta. di. v. Spi ritus sc̄ti. Est tñ necaria adulto: sic q̄ nō p̄tēnt. alio nō est plen⁹ ch̄rian⁹. vt inq̄ Aliaco q. iij. li. iij. Et tūc iudicat̄ p̄tēnere qn̄ oblara oimoda oportunitate non suscipit. Et fm̄ B̄ intelligit̄ illd̄ Urbani papē de cōsc̄ra. di. v. oēs fideles. p̄ ip̄ositiōes man⁹ ep̄oz sp̄m̄ sc̄m p̄ baptismū accipe debēt: vt plen⁹ ch̄riani inueniāt. Accipe debēt loco r̄ rpe p̄gruētiā: r̄ nō contēnere. Un̄ glo. ibidē. si p̄tēnt erēt peccatē mortali. r̄ B de adultē. Durand⁹ d̄. licz oppositū tenet Paludēs. q. j. q̄ licz nō est necessariū simplr̄: est tñ necessariū in casu: sc̄z qn̄ iminet p̄secutio: r̄ p̄secutio corā q̄ fides est cōfiteūda: r̄ habet copia mistri p̄firmat⁹ volēti r̄ valēt Un̄ Melchisedes papa. Quis p̄tinuo trāsitur⁹ suffi ciat̄ regnatiōis b̄nficia: victuris tñ necaria sūt p̄firmatiōis auxilia. vide Bab. dub. iij. vbi d̄. Cōuenit p̄crea B̄ sacramētū omnib; baptizatis cuiuscūq; fuerine sex⁹: etatis: aut cōditōis. Cōuenit oib;: vt in eis bap tismalis gr̄a augeat: q̄ maioris p̄mij i b̄titudie sine p̄cipies. Cōuenit etiā oib; roborari ad credēdū p̄secutiōes p̄sentē v̄l futurā: qz oēs q̄ pie volūt i ch̄rio viuere p̄secutionē partunt. ij. ad Tim. iij. Nec mulieres excludunt q̄ ap̄t sūt ad pugnā sp̄ualē: nec pueri licz aff vsuz rōnis nō sint in pugna: ex p̄ctat̄ tñ futurā: r̄ cōgruit armari ante pugnā. Nec trāsēntes: qz i morte ē pugna grauissima: r̄ maxia: necessariū ē robur cōstā

się i fide z charitate. Nec muti: qz si nō in xpo tñ ope z nuru xferri pnt fide: z p hoc vterqz effect. s. pfectio grę z scđi pñs ad robur pugnadi z pfecti fide cōue nit oibz baptizatis. Vide latr. Sab. di. vij. q. vnica. ar. ij. dub. vij. Et qd habet q. facim zfirmatiōis sta/ tim. post baptisimū dari cōgruit. Nā et apli baptizā eos p̄tinuo p̄ manuū impositionē cōfirmabāt: z ep̄s baptizās statim cōfirmat. nec op̄ est vt infantes ba beāt memoriā acceperē cōfirmatiōis plusqz baptis ma tis: s. sufficit qd cū adoleuerint ex relatiōe patrinoz: vel alioz se sciāt cōfirmatos ad cauēdū iteratiōes hu ius sacri. Et qm̄ nō paruo glie p̄uauā p̄m̄io/ qd sine cō firmatiōis facto dēcedit: illo. s. gradu glie qd respōdet gratię cōfirmatiōis. Ideo quāru fieri p̄t differēda nō est cōfirmatio etiā infantū/ nē si dēcederēt tanto glie gradu p̄perue p̄uarent: vt vult Glo. in ca. vt ieiuni. de p̄se. di. v. Nunc dicit Hugo lib. ij. de sacra. p̄e. vij. ca. ij. Ab hac vna sine manu ipositiōe. i. cōfirmatiōe migrare oīno periculosuz est. Debet etiā tradi hoc sa/ cramentū/ z suscipi a ieiunio p̄ua cōfessioe: vt habet d̄ cōse. di. v. Ut ieiuni. z ca. se. Q. tñ cōsiliū est z honesta tis/ nō p̄cepti: vt dicūt doctores. Exciipiunt tñ i. fir/ mi z morte periclitātes: qbz nō ieiunio tradēda est. Cōsuetudo tñ habet qd ep̄o p̄senti ieiunio z nō ieiu/ nis tradit p̄pter raritatē ep̄oz cōfirmatiōis. Nec est ne/ cessariū necessitate sacri: sicut nec i baptisimato: qz ve/ rū est sacm̄ si null⁹ teneat. Est tñ necessariū necessita te p̄cepti. Statuit em̄ ecclia qd cōfirmatiō teneat ab altero p̄pter significatiōē: vt ostēdat i ipso i potētia stadi p̄ se in rētationibz sine grā cōfirmatiōis: qz vir/ eus z potētia stadi spūaliē in pugna rētationū dat i cōfirmatiōe: sicut dicit Melchisedes papa. In bapti/ smate regnāmur ad vitā/ p̄ baptisimū cōfirmamur ad pugnā. de cōse. di. v. spūaliē. Et qd parz qd nō cō firmat aliū ad cōfirmādū tenere nō debz: de cōse. di. iij. In baptisimato. Qm̄ nō cōfirmat qz ip̄e ipotēs est ad stādū/ impotēs est ad aliū tenēdū/ vel suscipiēdū/ qd si fiat nō cōtrabit cōpaternitas: vt d̄t glo. i c. allegato. Quilibet qz cōfirmat p̄t nō zfirmatū te/ nere eiusdē vl̄ alteri⁹ sexus. Excepto qd vir vxorē suā z vxor viz suū tenere nō potest/ nec parēs plē: qz sic ostret cōpaternitas inē p̄iuges/ nec plēs vnū tenere debēt: vt in ca. Nō plures. de p̄se. di. iij. Sed vnus vnū. Consonat Paludensis.

Cōformitas idē est qd similitudo quā causat vnitas q̄litas fm̄ bēn Thomā. s. sentē. di. p̄lviij. q. j.

Cōformari est assimilari. Rē autē vnā zformari alteri est duplici ter fm̄ Richar. in p̄mo sentē. di. xlviij. q. j. Et astipul/ lat s. Bona. eadē di. q. j. Uno mō p̄ p̄cipatiōē cōgrui/ tarz: z sic volūtas creata nō p̄t zformari diuīe: qz nō p̄t eē equal cū sint distātes i finitū. Alio mō p̄ parti/ cipatiōē alicui⁹ stitutiōis/ z imitatiōis. Nā cōformi tas ē cōueniētia i forma cōsili: z sic idē ē qd similitudo. Similia zc sūt q̄rū q̄litas ē vna. v. meta. Un̄ ignis z sol cōformāt i luciditate: licz lux sol̄ excedat ipropoz/ tionabilitē: fm̄ hāc similitudinē imitatiōis volūtas hoīs cōformāt diuīe volūcati/ inq̄ntū imitat illā i rectitu dine. Nā rectitudo qd est formalitē i volūtare hoīs est qdā imitatio exēplata a diuīe volūtatē rectitudie. Ad h̄mōi cōfirmatiōē iurat zhorat nos ch̄s Mar. xij. Dis qd fac volūtatē p̄tis mei/ p̄e me⁹ fr̄/ foroz z m̄ ē nō p̄p̄nq̄tate sanguis: s. p̄ p̄p̄nq̄tate volūtatē confor mis/ z dilectiōis. Vide latr. s. Bona. z cōformitate nra cū diuīa: vide infra i dicitōe volūtas creata zc. Cō formāz z creatura deo fm̄ Bona. p̄ gram/ qd s. sicut

do dei vl̄ gliaz qd est deiformitas. **Cōformari christo** (vt scribit s. Bona. di. iij. li. iij. ca. rectū) ē duplici/ aut exeri⁹ aut ieri⁹. Et in tēri⁹ duplici/ aut p̄ charitatē vniētē/ z trāssimātē eū/ qd amat: z fidē sicut zformātē/ aut p̄ aliqd gr̄sdarū ad hoc p̄parās z disponēs. Sic vt ip̄e dicit: viri scđi z charitatē h̄nt z bona opa z cōuersatiōē sc̄am: z sa cramentū p̄ceptiū z eb̄im induerūt quātū ad sacri suscepiōē/ z cōformatiōē in cōuersatiōe exeri⁹/ z ieri⁹ sicut. S. sic accedētes: qz exri⁹ suscipiūt signū vl̄ qd ē signū passiōis z mortē z resurrectiōis/ z ieri⁹ characterē/ qd ad gr̄as disponit/ eb̄im aliq̄ mō iduūt: s. imp̄fecerē: qz quis nō renouēt tñ nouo boi qdāmō

Cōgruitas cō (siles sicut. Nec Bona. ueniētia z ē duplex (vt scri/ bit Bule. di. xx. q. j. li. iij. Una ē zgruitas pure bone stas. Alia ē necessitas/ vl̄ imutabilitas. P̄tia ē illa qd aliqd d̄t p̄ueniēs/ dēces/ rōnale/ honestū: s. nō sit ne/ cessariū. Istō mō p̄ueniēs fuit humanā nām a deo re parari: qz sic ceciderat p̄ iobediētiā/ sic repari p̄ obedi entā cōgruū erat. Alia ē zgruitas necessitas/ vl̄ imu rabilitatis/ z illa qd aliqd d̄t zgruū/ qd est qdāmō necessariū fm̄ hoc oportebat eb̄im pari z sic iurare in

Cōiugere est associare. vel ap/ (gloriam plicare. Unde cōiungi deo fm̄ Perz de palu. di. xxvij. q. ij. ar. iij. i solu. argu. lib. iij. cōtingit duplici. Uno mō fm̄ habitū grę z charitatē/ ris/ z qd sepat hāc p̄iunctiōē ē p̄m̄ etiā morale. Alio mō fm̄ actū p̄ceptiōis z dilectiōis: z hęc p̄iunctio p̄t separti p̄ aliqd qd nō ē p̄m̄. s. p̄ solā occupatiōē anī circa res exteriōres q̄ntūcūqz licitas. Et vt ibidē d̄t P̄tia p̄iunctio nō sepat p̄ actū m̄rimoniū: sed sc̄a r̄m̄: qz in ea deprimūt mēs/ z q̄si absorbet: z iō p̄lo qd debe bat deū videre p̄ceptū fuit nō accedere ad vxorē. palu.

Cōiūx idē qd vxor/ vl̄ marit⁹. Et triplici d̄t p̄iūx (vt scribit idē Palu. P̄tio a p̄ti/ ma despositiōis fide/ qd p̄tie ē sp̄sus/ qm̄ m̄rimoniū ē inicitatū. Sc̄do d̄t vere z p̄tie p̄iūx a v̄bis de p̄nti/ qm̄ ē m̄rimoniū ratū: s. nō p̄sumatū. Tertio d̄t vere z p̄tie p̄iūx a m̄rimonio rato z cōsumato. Un̄ p̄iugius d̄t m̄rimoniū: de qd infra suo loco d̄ctē.

Cōnectere est p̄iugere: qd cōnectio p̄iunctio z cōz

Cōnecio virtutū (pulario zc. fm̄ Babri. di. xxvij. q. vnica. ar. j. li. iij. post Occā in. iij. q. j. iuxta fi nē duplici p̄t ielligi. Uno mō sicut cōnectat seip̄s formalitē: ita qd posita vna virtus fm̄ gradu p̄fectū/ vl̄ imp̄fectū ponat alia eo ip̄o fm̄ gradu siles p̄fectū vl̄ ip̄fectū. Sc̄do mō p̄t ielligi dispositiue/ ita qd posita vna virtus ponit qdā dispositiue/ ita qd posita vna virtus ponit qdā dispositiue vl̄ inclinariue. P̄ncipiatiue ita qd i q̄libet habēte virtutē vnā sūt qdaz p̄ncipia qbz disponit ad actū cuiuslibet virtutē/ occurrite ei⁹ maris. Nec p̄ncipia i rōne sūt p̄positiōes vniuersales p̄ se no tē/ qd p̄nt eē p̄missē. s. maiores i syllogismo p̄ctico: cōz cludēte. p̄positiōē p̄icularē siue p̄clusionē p̄icularē directiua ad actū cuiuslibet virtutē. Et i volūtare assen sus volūtatē: qd elicit velle dictatū p̄ h̄s vniuersales p̄o sitiones: vt sūt illa p̄ncipia. Nē dictatū a recta rōne ē fa ciēdū/ oē honestū ē agēdū/ oē turpe ē fugiēdū/ oē bon ū dicitatū a recta rōne ē eligēdū/ ē diligēdū: z sic de alijs m̄ltis/ z velle zformit ill. Inclinatiue: ita qd h̄z aliq̄ actū i volūtare p̄ quē cōcurrere prudētia. i. rez tra rōe icliat ad p̄m̄ actū alit⁹ virtutē: vt qd h̄z i se virtu tē castitatis/ qd vult cōtere ab oī concubitu/ si occurrit aliq̄ volēs cōp̄ellere penā ad incōnētiām: iā virtus

castitatis inclināt ad velle fortitē sustinere penā: ne p̄ dar castitate. qd velle est p̄mus actus fortitudinis. Et virtutes morales/ vt h̄z Sab. vbi. post Occam/ iustē se in n̄llo gradu sūt formalitē cōnecte. P̄t em̄ qd se ex/ ercere i vna virtute/ z nō in alia. sicut exercēs se in vir/ tute p̄p̄nq̄tē/ p̄t nūqz elicere aliq̄ actū magnificē/ tię vl̄ liberalitatis: vt religiosi volūtarij paupes p̄per deū/ oim̄ spaliū p̄p̄tate abdicātes: nec de actibz ma gnificētię aut liberalitatis cogitare. Pluravide d̄ hoc Sab. z Scotū. Dēs autē virtutes morales vere seu p̄/ fecerē q̄rū ad eoz act⁹ p̄ncipiatiue sunt ad inuicē cō/ nectē. Et b̄ clar⁹ vide in Occā vbi. q. xj. li. iij. z reper to. iij. z q̄lib. iij. q. vj. z d̄t q̄rū ad eoz act⁹. qz habit⁹ virtutē/ p̄t manere in volūtare peccātis: z tūc nō in/ clinat p̄ncipiatiue ad actū virtutis. qd in peccāte nō est b̄ p̄ncipiū in volūtare. s. velle om̄e dictatū a rōne recta. qd impossibile ē volūtare velle peccare: z siml velle om̄e dictatū a recta ratiōe. qd recta rō dicitat nō esse peccādū. z sic velle siml p̄dictoria. Licz ergo ha/ bit⁹ virtutē/ p̄supponat b̄ p̄ncipiū volūtatē in fieri: nō tñ ip̄m̄ requirit in facto esse. Latore d̄claratiōē vide apud Sab. Sūt p̄terea oēs virtutes morales seu p̄fe cte inclinantiē ad inuicē cōnecte. qd oīs virtus vera cū volūtare est generatiua p̄m̄i act⁹ cuiuslibet virtutis eoz virt⁹ p̄t generari. qd si qd h̄z virtutē/ h̄z habitus inclinante cū firmiē ad eliciēdū actū virtuosuz: z ita ad nō dimittendū actū p̄pter qdōcūqz p̄m̄iū vl̄ imp̄/ diēs. Et ideo si p̄t actū alteri⁹ cuiuscūqz virtutē/ p̄t re/ sistere aut repellere p̄m̄iū/ ad illū actū occurrite ca/ su inclinabit. Exēplī causa. aliq̄s h̄z habitū castitatis p̄ginalis: si ali⁹ minēt mortē nisi fornicet/ licz h̄ns ca/ stitatis virtutē verā/ nō h̄z virtutē fortitudinis: qz p̄ri/ non elicit aliq̄ actū eius: tñ anteqz velit fornicari: eligit p̄ habitū castitatis/ magis sustinere flagellaz vl̄ rima supplicia. Et talis electio est p̄mus act⁹ fortitū/ dinis. ex talibz em̄ frequentatis generat habit⁹ fortitu dinis. Vide latr. Sab. vbi. Illa autē virt⁹ sola est p̄fecta virtus/ cui⁹ actus sit p̄ncipalit̄ prop̄t finē h̄z z simpli vltimū. s. p̄pter deū sup om̄ia dilectū. h̄ est qd fit p̄pter b̄: qd ratio recta dictatū illū actū eliciēdum prop̄t deū sup om̄ia dilectū. Et quibz habet qd om̄is habēs vnā virtutē verā/ habz oēm̄ virtutē sibi possi/ bilē fm̄ cordis p̄paratiōē. Et om̄is h̄ns vnū virtū fm̄ cordis p̄paratiōē: est om̄i virtū irretit⁹. Et idē est d̄ ha bēte actū h̄z virtuosum vl̄ virtuosuz. Habere autē act⁹ virtutū fm̄ p̄paratiōē cordis nihil aliud est qd habē re dispositiōē vel p̄ncipiū inclinās ad act⁹ virtutū. Et irretiri virtū fm̄ p̄paratiōē cordis est b̄te disposi tiōē vel p̄ncipiū inclinās naturalr ad virtū: z p̄ nul lam verā virtutē inclinat naturalr ad virtū: z p̄ om̄is h̄ns verā virtutē vel actus h̄z virtuosum/ habet in se b̄ p̄ncipiū qd vult viuere fm̄ rectā rōne: velle agere z cauere qdqd recta ratio dicitat esse agēdū vel vitādū. z per h̄ vult actū cuiuscūqz virtutis quē recta ratio di/ ctat. Ita h̄ns vnū virtū fm̄ cordis p̄paratiōē/ est qd/ libet virtū irretit⁹. qz habēs vnū virtū/ habz in se dis/ positiōē malā. s. p̄ceptū rōnis rectę/ auersionem a deo/ amorē sui vsqz ad p̄ceptū dei: qd naturalr eum inclināt occurrite materia cuiuscūqz virtū elicere actū illius virtū. vt habēs in se virtū luxurię/ quo vult cō/ tra rectā ratiōē adulterari: inclināt ad actus q̄scun/ qz p̄mouētēs adulteriū cuiuscūqz virtū. Eliceret qz si nō p̄hiberet vel p̄pter absentiaz obiecti/ vel alteri⁹ causę p̄cticularis qd ad talē actū requirit/ aut passio nē p̄dominante. vl̄ timore zfusionis aut penę vl̄ dā/ ni spaliō: z h̄mōi. Sic adulteriū David ipulit eū ad homicidiū Urię milis/ sui fidelis. Qui enim effica/

cter vult adulterari/ vult oīa sine qbz adulteriū non p̄t p̄ficere: z amouere i pedimēta p̄ act⁹ quozcūqz virtioz/ nisi aliū de retrabat. Et hoc z p̄sideratio mul tū valet ad virtioz detestatiōē/ z ad generādū horro rem cuiuscūqz virtū. Vide latrus Sab. **De cōnecione virtutū cū prudētia.** Un̄ p̄sides/ radiū qd oēs opatiōes virtuosę p̄necē sūt cū actuali pru/ dētia: qz oīs talis p̄supponit dicamē rectę ratiōis in actu. z qdlibet tale p̄necē ad prudētiā. P̄oligior est Sab. dist. xxxvij. q. vnica. p̄c. ij. ar. ij. li. iij. Habitus qz virtutē/ moralis habituali/ nō actuali prudētię est p̄necus: qz nō p̄t habit⁹ moralis generari sine ba/ bitu prudētię/ nec manere sine eo. ergo. Habitus em̄ moralis nō generat nisi ex frequētiē actibz virtuosis. sed nō p̄nt frequentari act⁹ virtuos nisi frequentent act⁹ prudētię. s. sicut ex illis frequētijs generat habit⁹ prudētię. Nec virtus habitual est p̄necus actu prudētię: qz habit⁹ tus manet in volūtare/ nlla p̄sideratiōe obiecti talis habit⁹ existēte in intellectu. vt p̄z in dormiēte. Pru dētia insup nō p̄necit virtutē morali/ nec habit⁹ ha/ bitu/ nec act⁹ actū. De actibz p̄bat: qz p̄t stare iudij cū rectū in intellectu: z nlla esse electio zformis i vo lūtare z affectu. s. Un̄ Augu. sup illd̄ p̄s. Force viz uos deglutissent nos. Un̄ (in q̄) absorberit qd sciunt malū esse/ z tñ p̄sentiūt. Idē sup illd̄ p̄s. Fiat mensa. Quid ē viuos ēē virtuos p̄sentiētes/ nisi sciētē virtio p̄sentiēre nō debere z tñ p̄sentiēre. Ecce nouerūt musci pulam/ z pedē mittūt. Probat Sab. rōne. Intellectu recta dicitatē volūtas p̄t nihil eligere. sic p̄t nō eligē re illd̄ qd dicitat ab intellectu/ nihil at eliciēdo: nō ge/ neraf in voluntate aliq̄ virt⁹. Et recto autē dicam⁹ ne intellectuē ḡnat prudētia sicut absqz virtute morali. Logior ē Sab. Vide z Occā q. vj. q̄lib. iij. z in. iij. q. xij. z Scotū di. xij. li. iij. Aliq̄n tñ prudētia ē (ait Ba bri.) qd nō p̄t h̄i sine actu virtuos volūtatē actualiter inexistētis. Vel qd aliq̄n insunt: vt est noticia euidens p̄cticularis/ qd h̄i nō p̄t nisi p̄t exp̄nctiā act⁹ p̄tie vol lūtatē. sic illa diligēs deū sup oīa delectabilē/ p̄tēnt qd sūt legi diuīe p̄tia. hāc scire nō p̄t nisi p̄ p̄tia expe **De cōnecione** (rictiā. P̄ Sab. scribit vbi. virtū theologicā. Virtutes theologicę (vt idē Sa bri. scribit p̄c. iij. sc̄di ar. vbi.) nō sūt formalitē ad in/ uicē p̄necē tā in patria q̄ i via. Nā in patria sola cha ritas manet/ z nec fides ibi erit neqz spes. Sic in via manēt spes z fides in perōre sine charitate. P̄nt em̄ tā fides qz spes esse informes. s. sine charitate. Et b̄ ē vey tā de infusis/ qz acq̄sitis. z b̄ in esse h̄i virtutē nō aut in fieri. Nā licz de p̄as cū sint sepabiles in esse etiā separim insūdere possz d̄ potētia absoluta: tñ in fieri virtutes theologicę infusę fm̄ potētiā ordinatā sūt p̄necē ex liberali diuīa volūtare. qd de⁹ totū hoīes p̄ficiē: fm̄ Augu. in de vera z falsa p̄nia. Impiū est a deo dimidiā sperare veniā: ita qd sicut copozalit̄ nul lū sanauit nisi p̄fecerit: etiā spūaliter nō sanat horni nē nisi p̄fecerit saner eū. Perfecta autē sanitas est: si q̄z rum ad intellectuē habeat fidē/ z q̄rum ad voluntarē spem z charitatē. Fides autē z spes (vt idem Sab. scri bit) sine charitate sūt virtutes vere/ sed nō p̄fectę s̄y cur z ceterę morales virtutes. sunt em̄ virtutes rectę gradu z nō quarti. Defect in b̄ Tho. qui d̄t in. iij. di. xxxvij. q. ij. qd fides vl̄ spes sine charitate nō est virt⁹ (vt refert frat̄ Pelbart⁹ li. iij. rosarij theol.) Uey p̄fe cto meritoz (vt ait Sab.) null⁹ virtutē/ actu dōue/ nit sine charitate. Nullū em̄ actū cuiuscūqz virtutis de⁹ acceptat ad vitā eternā sine charitate: qd solo (vt Aug. ait) diuidit inf̄ filios regni z p̄ditiōis.

possunt esse conscientie cōtrarie: stante eadē apprehē-
sione. Braria exēpli. In illa ppositioe in casu licite ē
iurandū eodem mō apprehensio possunt esse conscientie
trarie: qz pōt vn⁹ assentire: ali⁹ dissentire.
Conscientie proprietates (vt habet Sab. vbi s.
ar. j.) sūt testificare ligare: vel mitigare: vlt etiā accu-
sare: remouere: aut reprehendere. Nā cū cognoscim⁹
nos aliqd fecisse: vlt nō fecisse s; illd Eccl. vij. Scit
cōscientia tua te crebro male dixisse alijs. Conscia nō
stra testificat. dū vō iudicam⁹ aliqd faciendū: vlt nō
faciendū dicit cōscia ligare: vel instigare. Lū etiā iu-
dicam⁹ facit aliqd dū vt male factū dicit cōscia excusare
vlt accusare: seu remouere. Hec Tho. pre. j. q. lxxij.
ar. xij. p. p. vbi s. Et puritas conscientie q̄ introdu-
cit p̄ expulsiōe culpe (vt inq̄ s. Bona. dist. lxxvj. q.
v. li. iij.) dat ip̄i antiē quandā securitatē: z certitudinē
de merito iā inchoato: z p̄ cōsequē certitudinē de p̄-
mio cōsequēdo.
Conscientia fm̄ Bureo. in cōpendio. lib. ij. est
credulitas rōnis seu intentionis ad aliqd faciendū/
vel nō faciendū obligatiua: ani deliberatiōe firma/
ra. Et cōscia vt dicit Sab. q̄ mirabilis ē: z nūc erronea
nūc restituta: nūc ligas: nūc accusans: vel excusans
circa opatiōes p̄cūlares: z facta p̄cūlaria/erit ali/
qd dicitur ostendēs aliqd faciendū/ vlt male aut be-
ne factū. In p̄cessu aut nō ad opandū p̄currit potē/
tia intellectiua: z volūtas. Intellect⁹ vt ostendens ope-
randū: z dicitur. s. illd q̄ ostendit ē ad opandū: volun/
tas vt impans: z eligēs. Exēpli cā. intellect⁹ p̄cūsus
ex illo p̄ncipio. Om̄e honestū ē faciendū cui natura/
lic assentit: app̄hensio z intellect⁹ certis: coassūpra
illa miore honorare parēs ē honestū: cōcludit q̄ pa-
rēs sine honorādi. Silt⁹ ex illo p̄ncipio: om̄e debitū
est solvendū: obedia est deo debita. Cōcludit q̄ obedi-
encia deo est solūda. Lari⁹ Sab. vbi s. Postea itaqz
ania intellectiua: z app̄hensio p̄ncipij om̄ibz alijs se
moris/ stari assentit sine q̄cūqz habitū: vt p̄z in dicit
Conscientia est duplex. i. re/ (exēplis: zē.
era/ z erronea. Cōscia recta dicit q̄ est cōformis legi.
Erronea q̄ est difformis legi. Recta obligat: z est q̄
p̄co legi/ vlt nō nob legi/ dicitur dicit assensū/
ue hec vel illa cō legi/ p̄cepta: p̄hibitiōes: vlt cōsilia:
z ita ligat auctoritate legi: quā nob insinuat: aut insi-
nuare putat. Opinio ei nra nob legē facit: vt dicit be.
Amb. li. de para. Cōscia itaqz recta ligat nos eo mō
q̄ dicitur legē nos ligare: hoc est. si dicitur aliqd cō p̄-
ceptū: ligat vt p̄ceptū. Si dicitur vt cōsiliū: ligat vt cō/
siliū. Et breuit sicut p̄co iudicis ligat euz/ cui insinuat
iudicis mandatū: nō vte sui/ s; vte mādaci iudi-
cis: ita conscientia q̄ est vere p̄co: z nūc legis/ p̄cepta
aut obligat ad aliqd faciendū/ p̄hibitiōes ad aliqd vi-
tandū. Cōsilia ad aliqd p̄fectū. nō tñ saluti necessa-
riū psuadet Informatiōes modū exēq̄ndi cōsilia z
p̄cepta cōuenientē tradūt. Exhortatiōes velut p̄ces
amicabiles ad p̄dica hilaritē p̄ficienda inducūt. Re-
cta itaqz conscientia obligat: vt dicitur ē. Hinc s. Bona. di.
lxxij. li. ij. dicit. Cōscia habz vtrūqz ligadi i b̄s: q̄ possit
ali q̄ mō benefici. Cōscia erronea etiā obligat/ s; nō
sicut recta nō ei obligat ad faciendū qd p̄tra legē dicitur
credēs se cōformē legi dicitur: qz tūc obligaret p̄le/
gē: z p̄ nō teneret qd facere p̄ legē: z cū lex obligat
ad sui obseruantia/ qd silt obligaret ad opposita icō
possibilia: qd ē absurdū. Obligat q̄ conscientia erronea ad
deponendū eā: vlt ad deponendū errozē. nō vinculo
conscientie b̄ dicitur: qz credit nō erronea/ s; vinculo diu-
p̄cepti. Quia dicit Eccl. xvij. Ne demoreris errozē. Itē
qz lex diuina vcat p̄tenere deū/ q̄ aut agit p̄ conscientiam

qua credit deū aliqd p̄hibuisse: licet erret/ p̄tēnt deū.
Nūc aut vitare nō pōt nisi deponēdo conscientiam/ tene-
tur deponere conscientiam. Gabriel dist. lxxij. q. vnica. ar.
ij. dubio. ij. li. ij. Et q̄uis (inq̄ Rich. dist. lxxvij. ar.
ij. q. j. li. iij.) conscientia erronea obliget nō ad faciendū qd
dicitur: sed ad deponendū errozē. vel sic intelligēdo qd
faciēs p̄tra/ peccat tñ qz illa obligatio nociua est cum
diuina lege b̄ ad p̄teritū obliget/ de⁹ obligatōez q̄ ē
p̄ conscientia erronea nō acceptat. Ex his duo inferunt vt
refert Gabriel vbi s. Prīmū q̄ ois agēs p̄tra conscientiam
p̄ceptiue dicitur peccat mortale. P̄z p̄ glo. Ro-
ma. xij. Om̄e qd nō est ex fide. i. qd est p̄ conscientiam: pec-
catū est. Et p̄z rōne: qz p̄tēnt deū p̄tra cui⁹ p̄ceptum
se facere credit. Scdm̄ est q̄ stāte erronea conscientia d̄ ali-
quo necessario ad salutē qd saluti repugnat. i. qd est
p̄tra legē d̄: talis est p̄plex⁹. vt exēpli causa. Si conscientia
p̄tra dicitur eū debere adulterari/ vt p̄terere
adulterā ad fidē manere illa conscientia/ p̄tra est p̄plex⁹:
qz nō pōt sic manens euadere p̄ctm̄ mortale. Si agit
fm̄ conscientiam/ agit p̄tra legē diuinā/ quā tenet scilicet
re: sic peccat mortale. Si omittit p̄tra conscientiam iterū
edificat in gebennā p̄tēnto vlt nō est simplr p̄plex⁹
rus: qz parz sibi via euadēdi. s. deponere conscientiam erro-
neā: qd si nō facit/ ex sua culpa est p̄plex⁹. Et si nescit
(inq̄ scilicet Bona. p̄ se de illa iudicare/ p̄ eo qd nescit
legē dei: debet sapientiōez p̄sulare: z p̄ orōnē se ad de-
um p̄terere/ si b̄nānt p̄siliū deest. alioq̄n negligens
est: z vltificat i eo qd dicit ap̄ls. Qui ignorat ignorabit.
Si aut esset error inuincibilis: tūc in tali casu (vt inq̄
Gabriel vbi s.) tenet se p̄formare conscientie/ z nō legi di-
uine oppositū: p̄cipiēti/ quā ignorat. Nō em̄ obligat
lex nisi scientē legē/ vel scire debentē. Vlt aut deus
q̄ volūtas se p̄formet conscientie nō culpabili. talis autē est
conscientia erronea errore inuincibili. Vnde de obligatiōe
conscientie p̄tra de aliaco. q. xij. li. j. sicut ar. ij. Et notā
dū qd dicitur Bona. dist. lxxij. li. ij. p̄ est itādū p̄ceptū
pro plati q̄ conscientie: maxime q̄n plati p̄cipit qd p̄ z de
be p̄cipe. Vnde Aliacēsem vbi s.
Conscientia est duplex: bona z mala (vt ex p̄dictis
hū pōt) Vt sicut scribit Berson pre. ij. i. fm̄one
oim̄ scōz. vbi dicit vt nihil plane legius bona conscientia: ni-
hil uicidū atqz sereni⁹. ita ex aduerso nihil p̄fusi⁹ ni-
hil horridū z inq̄uius inuenit mala conscientia. Exagitat
q̄pe stimū cupidini/ miseriqz mōis sese rodit: repti-
ditate semp p̄sumit seua curbata conscientia. Hec Berson
Cōformare ac se bona conscientia (vt scribit s. Bona. dist.
lxxij. circa lram. li. iij.) ē dū qd p̄babit p̄cipit culpā s; b̄
vlt ē dimissam. Hoc ac p̄cipit q̄n facit qd i se ē ad ob-
tinēdū viciā. Et b̄ fit p̄ p̄fessioem.
Conscientia scrupulosa z erronea z mala fm̄
Berson. flozē. pre. j. summe. ci. ij. c. j. causat ex pluribz
Aliq̄n ex causis naturalibz: vlt ex p̄plexiōe ad timorē
rem idonea: vt in vetulis feminis z melancholicis: ce-
rūc remediū adhibere est p̄p̄tēcoz. Scdm̄ aliq̄n ex d̄
abolicis tentatiōibz/ qui conant p̄ h̄mōi scrupulos et
p̄h̄tāstias impedire a bonis op̄tibz: vt nec orare nec
p̄templari libeat. Et tūc op̄tū remediū est nō curare
re de eis: sicut de latratu canis: nec p̄terea dimittere
oratiōes z passiois ch̄t recogitaciōem: z patienter
ferre talia. Tertio aliquādo causat ex indifferētia exer-
citate vigiliē z ieiunioz/ per q̄ caput destruit. ergo
tales subleuare debent natura. Quarto aliq̄n causa/
tur ex societate timidoz z scrupulosoꝝ instructione.
quia vn⁹ scrupulosus facit docendo z alios scrupu-
losos. Sūt ergo remouēde h̄mōi causē. Vn p̄s. oras
dieo. Saluū me fac deus a pusillanimitate sp̄ia
z tempestate. Et vt scribit scilicet Bona. dist. lxxij.

z cōcordat Tho. q̄st. viij. q. vj. ar. v. conscientia errās nō
excusat in his q̄ fm̄ se mala sūt: z certū est p̄tra dei p̄-
cepta. Nec etiā excusat i eis: q̄ quis scire possit/ faci-
endo debita diligentia: q̄ si faceret orando deū. z ex-
aminando conscientias: z peritos cōsulendo. Credendū ē
oim̄ qd de⁹ illustraret ip̄m: vt etiā dicit Bui. parisiē.
Magr Joannes Berson in tractatu de remedijs p̄
pusillanimitate dicit: qd cū qd de venialibz p̄ctis/ s; i/
ne qd hec vita nō pōt transigi: format sibi conscientias: re-
nendo esse mortale: cū nō sit mortale zc. nō ē bona
conscientia. nec talis pōt grām p̄cipere: cū habeat conscientias
p̄curbata. In pace em̄ locus dei est. Exēplū ponit
Bui. qd officij orat surrepta mentē euagariōe: quā vi-
tare nō possit. Ideo qz tenet qd reperere obligant: et
tū ecclia nō obligat ad actualē intentionē: licet sit bo-
na/ sed sufficit ore p̄solui horas: z penitere de euagari-
ōe. Aliud exēplū ponit de scrupulosis iterantibz
sepe cōfessione factā purantes: qd nō sufficient cōtri-
ti sūt cōfessi: licet fuerāt cōp̄tent om̄ia p̄fessi. p̄ pos-
se. cū deus nō requirat ab hoīe plus q̄ possit. Tertio
em̄ de blasphemici cogitationibz quas qd nolēs pa-
tī. Ponit aut regulas valentes ad deponendā scri-
pulosā conscientia/ z reformandā: vt z Anro. flozē. p. j.
ti. ij. c. j. z alij. Prīa est debita ad dei grām p̄paratio
s. seruando q̄ntū pōt p̄cepta: z penitendo: z faciēdo
qd in se est: qz nulli tali subtrahit de⁹ grām fm̄ Rich.
z Tho. in. iij. z sic certū est: qd dabit ei lux mētē. Se-
cunda est sollicitudo facere scripturę indagariō: z vbi d̄
audito p̄ouer. j. Audies sapiens sapientior erit.
Tercia est orōnis deuora postularō. Jaco. j. Siquis
indiget sapientia postulet a deo: et dabit ei. Quarta
humilis obediētia. s. sapientibz: z sp̄ialibz ac platis.
P̄ouer. ij. Non imitari p̄udentie tuę. Vnde legit
q̄ andā scrupuloso nō audenti missā dicere. sanct⁹
B̄r. dicit. Vnde frater i fide mea celebres. obedite
ille simplr: z om̄is scrupulosus ab eo p̄peruo recessit.
Similit̄ docet cancel. Quinta regula aniosa scrupu-
loz z pusillanimitatē repulsiō. Vnde cancel. parisi.
in quodā tractatu suo. Nulle inq̄ surgunt apud ali-
q̄s scrupuli more canū oblatantes/ cōtra eos qui p̄
viā dei volunt ire: quos cōpescere meli⁹: q̄ p̄ contē/
ptū nequim⁹ scz non curādo de eis. Et in tract. de re-
gulis in oraliōibz d̄ idē. Consiliū ergo salubre est: fre-
quentē agere p̄tra huiuscemōi scrupulos vitando ad
alioz iudiciū: q̄tenus ex cōsuetudine vitandi/ fiat hō
tranquill⁹ in exercitio sp̄iali: z robust⁹. Idē d̄ cū ali-
quibz docto. qd q̄nqz plus meritorij est/ velle crede-
re q̄ actu credere: z velle dolere de p̄ctis/ sed nō pos-
se sensibiliter: qd dolere sensibiliter. Probat p̄ p̄s. Deū/
deriū pauper exaudiuit dñs p̄parationē cordis eoz/
audiuit auris tua. Et ita deus iudicat nos s; rōnis
superioris arbitriū/ voluntatē: z iudiciū: z nō fm̄ ea
q̄ nobis inuitis: z cōtrānitentibz portio sensualitatē
inferior aduehit: q̄ta sūt volubilitas imaginationū:
z phantasiaz. Vnde scrupulū conscientie tanqz suspiriōez
melius est repellere q̄ acceptare: vt patet. vj. q. j.
Om̄is: plura z de hoc colligit frat̄ Pelbart⁹ li. ij. ro/
sarij theo. in dicitōe Synderesis. s. xx. Sunt insup-
multę conscientie hoim̄ (vt scribit Hugo li. ij. de Arra. c.
ix.) Et Bern. sed nulla est melior q̄ ea qua homo ve-
re cognoscit seipm̄. Vnde conscientia dicitur est a con qd ē
Am̄: z scientia: q̄ si cum alijs scitis simul scire seipz.
Vlti em̄ multa sciunt: z seipz nesciunt. Sed qui
seipm̄ nescit nil bene noscit. qm̄ alia scire: z se nescit/
re qd aliud est q̄ seipm̄ grauius cōdenare: qz scrupus
sciens voluntatē dñi sui z nō faciens plagis vapula-
bit multis. Luce. xij. Scienti em̄ bonū: z non facien-

ti p̄ctm̄ est illi Jaco. iij. Deide idē Hugo subdit. Pa-
ni p̄ctm̄ p̄ctā fuge futura. Et si tentari ad peccandū
dū sentis: nō consentias: z erit pura conscientia. Bona/
na quippe: z munda conscientia est vbi est puritas in
corde/ veritas in ore/ et iusticia in opere: hęc ille. Et
quēdamodū (vt inq̄ Aluar⁹ de planctu ecclie) lumē
lucerne ponit in domo: vt videant q̄ in domo sunt:
sic deus posuit conscientias in medio antię rōnalis: tanqz
lumen. q̄ discernat qd facere/ vel nō facere debeat: p̄
p̄ctm̄ etiā deus volens om̄es hoīes saluare ex bo-
nitate sua/ dedit conscientie plures act⁹ ad id ordina-
tes: de quo alias zc. Et vt Berson scribit. Diabolus
artā z largā conscientiam suader. Artā ne quid boni au-
deat efficere: vt etiā crebrus delinq̄t homo. Sic em̄
eū peccare qui id agit: qd p̄ctm̄ conscientia malū ē
iudicat quāqz res in se mali habere nubi. Facit etiā/
am istud hostis ob aliū deteriore finē: vt scz talis qd
deliquit in desperationē labat: iudicās se reprobu⁹/
deoz damnanū: qm̄ tanta facilitate peccat/ nec vlt
pacto adimplere valet mandata illi⁹. Nonnūqz red-
dit hostis conscientiam ante cōmissam securā: z amplam
vt neqz peccare quis formidat: neqz postmodū peni-
teat. vide latius Bersonē p̄c. ij. tractatu de diuersis
suis diaboli tentationibz: z alias plura de conscientia
scribit Lancellari⁹ z ceteri.

Consentire conuenire/ et acquiescere
b̄tualiē vt litter⁹ p̄didit Sab. dist. iij. q. ij. ar. ij. con-
clione. ij. lib. iij. is dicit. qui q̄nqz consentit: z p̄ actū
cōtrariū nō habuit. Et virtualit̄ is d̄ consentire/ qui
ex cōsensu p̄s habitū ad recipiendū baptisma se ap-
plicat/ licet tūc actualit̄ (qz distractus) nō consentiat
Habet ergo cōsensū virtualē sine actuali recipit sa-
cramentū: z si obicē non ponit/ etiā rem sacri: licet
nō cōsentiat actu negatiue. p̄bat hoc Scorius: qz nō
luit deus hoīez ligare ad impossibile: vel fm̄ statum
hui⁹ vite ad nimis difficile. Nunc aut nō distracti ni/
mis videt difficile hoī p̄ statū isto. qz fm̄ Augu. ij. de
li. ar. nō est in p̄tate nra qd vltis tangamur. Noluit
ergo de⁹ homis salūtē ponere in ista cōditōe. Si nō
distrabat/ nec voluit ligare baptizandū: qz in suscipi-
endo baptisimū nō distrabat: z per p̄s q̄ actualiter
intendat imo ḡnaliē. ita est in om̄ibz alijs factis: im-
mensans ea nō obligat necessario: vt ministrādo nō
sit distract⁹. Similit̄ habet cōsensū habitualē/ licet
vtrūqz rōne recipit factū: qz nō videt p̄pter aliquā
p̄ditionē min⁹ capax si vtrūqz rōne: qz si p̄s vltus est rō-
ne nūc vero nō vtrūqz: sed in tali n̄ vtrūqz tūc p̄s
vltus rōne sufficit habitualis cōsens⁹. Et q̄uis inten-
tio habitualis em̄ nō sufficiat i baptizante ad causan-
dū effectū. i. ad ministrandū factū: vt dicit Rich. p̄ctm̄
esse sufficiens dispositio ad suscipiendū: maior enim
actualitas requirit in agente q̄ patiente. Reddūt tñ
q̄nqz intentio actualis in suscipiente p̄ accidens. scz
vlt ad remouendū p̄hibēs. Vn si in accedente ad ba-
ptisimū est actu vel habitu intentio non recipiendi bap-
tisimū h̄mōi intentio p̄hibet factū susceptionē. nec
cessariū itaqz ē h̄mōi intentiōne expelli p̄ p̄teritā in-
tentiōez i actu volendū recipi baptisimū h̄ vt recipi-
at factū. Silt⁹ si p̄t⁹ nunqz actualit̄ cōsensisset: ne-
cesse foret qd tūc actualit̄ cōsentiret: qz sine cōsensu
actuali p̄nti vlt p̄terito in habente vlt rōnis nō susci-
piat factū. Itē interrogat⁹ s; m̄ fm̄ tenet p̄ se rōne
re si est adult⁹. s; tenet habere actualē cōsensū bap-
tisimū recipiendi qm̄ tūc obicē sibi baptisimū/ vt tūc
vel cōsentit vel dissentit. scdm̄ ipedit q̄ p̄mū requirē

vide latus Sab. ubi s. Et fm Rich. dist. vi. ar. iij. q. j. lib. iij. Ita tantu virtualit vel habitualit consentit: q sic est dispositio: q si actualit z deliberate recogitat de illa re: q actu consentit in ea: z ideo si interrogat fuerit: redit actualit consentit. Et ide Rich. ait. Si qd veru cathecuminu no actu de suscepto baptismit cogreant abluere: sub debita forma verbis intendes eu baptizare vere baptizaret. Et cathecuminu ille characterem susciperet baptismale.

Consensus venit a consentio. Et vt scribit Berson pre. ij. in regul moralibz. Nullu est inq pccm mortale actuale: absqz consensu libero ronis vero vel interpretatio. Inter pccatum consensu tunc esse dicim: du habuit ratio te pus sufficiens deliberandi. z fugiendi ea: circa q vita da esse putigil tenebat: qnt dicit lex forensis. Qui ta cet consentire videt: du videlicet repugnare debet. Consensus in actu solit venialit malu est tantu mo venialit: loqndo de veniali ex genere suo: vt est vbi ociosu: vt ide ait. Nullu pccm est adeo veniale: qn ipm vel sibi file fut mortale du placet: hoc est du cosensus addit: si tu illud veniale erat act mortalis ex genere suo: ex eo q no fiebat ex consensu libero z pfecto: venialit reddebat. Itenu est act ad o moztalis qui ipse: vt sibi sicut sic no mortalis du displicet vel si no placet consensu pfecto deliberatoz. Nec doctissim Jo. i. Berson q de consensu alias multa per scribit. Et vt ide dicit pre. ij. de pollutione diurna. Consensu ver plus habet culpe q interpretatio: ceteri paribz. Et consensu directo plus q indirecto. Et consensu plenus plus q imperfecto: imo consensu ver du ipse est ex fragilitate vel ignorantia sepe reputat solus venialit: q si pfectus est mortalit diceret. Sicut consensu indirecto non plus causant in sequentibus actibus de malicia: q ipse sit malu: z ita pollutio venialis ex solo consensu i crapula veniale: dicenda est solu venialis. Et emplu de incestu Lorb fm doctores zc. De consensu vero matrimoniali suo loco dicit. Alias plura de consensu apd doctores legunt.

Conseruatio vt scribit Sab. dist. s. q. ij. li. ij. qntu ad omnia positua est qda pductio. z causa conseruatiua effectus est fm re causa pductua. z ab ea depedit effectus in se sic a gnatiua in fieri. Un si de pmo pduceret igne. z pseruaret eu: z postea pduceret sole: tunc ignis ille conseruaret a sole: sic si fuisset pducta a sole. Et eode mo dependet eentia ad sole: ac si fuisset a sole pducta: q licet de pduceret sole post igne: tu daret soli actio ne diceretur q ad omnes effectus: ab eo pducti possibiles: igit eode mo depederz ignis a sole: acti fuisset pmo pducta a sole. igit nuc pducta a sole. Et ita sol est causa pualis cu do illi pseruatiua. Conseruatio at p nihil posituu differt a creatioe. Na creatio fcat re. z conseruat negatiua: imediate pcedere re. Et pferat fcat eandem re conseruatiua pseruatiua rei. Et h nihil aliud e q conseruare negatiua: iterruptiois ee re: vt corrupciois.

Conseruare vt scribit Sab. di. j. q. ij. dub. vj. li. ij. e dare ee p e e cotinuaru. i. no inruptu: z b mo distinguit pducere z conseruare. no qntu ad aliqd posituu: s: qntu ad negatiua conseruatiua. Et vt ide dr di. j. q. j. ar. j. li. ij. Conseruatiua nihil aliud e q depedere in esse ab alio. Sic oia conseruatiua deo: z ignis a sole zc.

Consiliu dr duplr sic z consilium: vt notat s. Bon. di. vj. li. j. i dubijs lralibz. Uno mo consilium dr accipere consilium: z sic dr Ignorantia

z similitr consilium dictu ad b. Alio mo consilium dr: dar re consilium. z b mo dr sciam: z p transferri ad diuina. De em nullo mo accipit consilium aliude. Un noradu q i co silio duo sut: vt ide dr Bonau. Est ibi cognitio rei oc culre: z e ibi dispositio firma. Am q in deo e vltima cognitio occultoz z luariabilis: no recet i ipo dr ee consilium. Un Greg. De mutar sniam: s: no consilium. Et consilium vt scribit Berson pre. iij. fm de. j. de scro Bnto mo tres p dices hie debz. Primu: vt is q pccit consilium se ostendat tale cui libere z absqz timore dare possit consilium: z illi credat. Secda q ad re de q qrit consilium. vt qd rat ab his q fm arce eoz illud nouerit. Quilibz i sua arte expro crededu e. Tertia vt cogitant tales psulto res deo fideles ee: qm si sint infideles deo: infideles erit z hoibz. Et puerbiu emalu consilium psultoz pessimu in eos q quu psultoz se male psulaz: buri subinde doz loq consilij penas expedit. Buctor Polidorz. s: q z magister Varro li. iij. c. ij. de re rustica mctionem facit. z memie de b desiderii Erasmo zc. Vocam qntz consilium um mino pnie monicioem gnale (vt scribit s. Bona. dist. xij. q. ij. li. ij.) q via expedit ad pueniendu i saluare sicut sut amonicioes Salomois i li. Prouer. z psiles hortatoes ad bonu. Et vt scribit Berson pre. iij. de vt ra spuali atq. lec. v. Consilium qd lex dr no q liger ad obz seruatiua sut: ea qpe deserens pena no incurrit: imple tio tu ei pmitit meret z corona. Ea pterea lege psilio ru diuinoz nihil pcedere velut inuicet: z canqz obser uatoes eoz no ide pfectiores fiat iprobare: danatiq onone no euadit. Un Scor. i. iij. dist. iij. q. iij. ar. Loo tepoz psilij peccat mortali. Vide cu laru. Vide z in dictione Sciencia. de psilio.

Consulere aliquid e duplr (vt scribit s. Bonau. dist. xlv. li. iij.) aut vt p idagatiua z indistinctiois discussioem pueniat ad cognitioem rei dubie. Aut vt p illustratione eius subito cogitat quod debeat facere. Primu est huanu. Secdm vo no solu humanu: s: etia angelicu esse perz hibet Bonauetura.

Constituere de q dicitur componere vbi s. Et psona i diuisa psitua ex ef fencia z ppietate relatiua (vt scribit Sab. dist. xxv. q. j. li. j.) est eentia z ppietate relatiua supposito seu psona q dr psitua seu psitua reat: z eentia idem est cari z etia inf se: ac sine eis psona tale seu psituum tale ee no posse. Vel psitua i diuis dr eentia z ppietate relatiua vere z affirmatiue pdicari: z de se inuicet ee de psona seu psitua talit: tu aliqd vere z certo mo dici de eentia vt ppietate relatiua q mo no dr de psona talit: vt pat est formalit suppositu. eentia e formalit res absoluta. Eentia diuisa pmo creat: pntitas no e formalit suppositu. pntitas e in pte: pntitas e p pteas psonal. pat no e in pte: pat no e formalit pntitas pntitas ita explicitat suo mo de alijs psonis. Corollari um. Filatio no psitua pntitas: qz filatio no e pntitas pntitas passiuu filiu: Et forte posset addi ad ly relatiua opposita seu distinctiua pntitas pntitas actiua. Et facit ad b. Firmie. loqns de pntitatis psonalibz. Iti i p fatioe. Et i psonis pntitas. Possent etia adduci ple raqz dicca scdoy. Augu. z alioz: noianciu psonaz p pterares. Vide laru apd Sab. vbi z pntitas. j. se. q. i di uis ponede sut relatiua reales: qz ibi e vera pntitas reat z filatio: q se duz res simplices. qz vna no e alia liez sut vna eentia idem no formalit: multo restimof n h pbat hec: vt colligit Scor. z post cu Sab. vbi s. Un Mar. vl. dr saluatoz. Eures docere oes geres

hancif. eos in no. pa. z fi. z ff. It. j. Joa. v. Tres sut vbiqz sacra scptura loqt de psonis diuinis expmit eas noibz relatiuis. Sic et parz in Symbolo aploz: Athanasij: z Niceno. It. Boc. i. li. de tri. suba tenet vntate: relatio multiplicat tritate. It. venerabilis Anf. i. li. iij. pccitoe. ff. Dia sut vni i diuis vbi non obuiat relatiua oppositio. Dama. c. viij. Dia survnu in diuis pntitacione in generatione pntitacionem. In his ei solij pntitacibz differunt ab inuicet scet tres hypostasos. It. c. v. In his solij erit inestabilibz pntitacibz filiali: z pntitacibz zc. Factur ad ide mlta di/ cta s. Aug. Rich. Mgri i rex. Uide idem posse colli gi ex c. firmie. de summa cri. z fi. catho. vbi sic dr. Nec scit trinitas s: eodem essentia indiuidua: z fm psona les pntitacibz discreta. De b Occa i centilogio pntitoe. lxxij. Relatiua pntitacibz vt in qd Sab. vbi s. In diuis no repugnat psitua suppositu seu psona: ac distin guere ab alia. Nam illi rei incoicabili: psitua cu aliq re p se vni repugnat psitua tale i tali esse qle habz. z distinguere ab oi illo a q ipa distinguit. Sed pnti tas est icdicabili: z psitua p se vni cu essentia z di stinguit realiter a psona filij. z ff. no repugnat sibi psitua illud vni in ee icdicabili: z distinguere ipz a qlibet alia psona. Insup no est poneda pntitas ab/ solute psitua psona: qz oino frustra poneret. nec habet expse in scptur: vel dicit scro: igit no est po neda. No em sut poneda miracula q vident naturalit rom repugnare sine auctoritate scripture aut scro. Nec Sab. Et psitua (vt ide dr arti. iij. dub. j. vbi s.) no repugnat simplicitati: qn psitua cu essentia sicut qz psitua psona sut ide me se: z cu suppositu to qd psitua: nullu est oino ibi copositio. Est igit in diuis summa simplicitas: qz nulla possibil copositio: nec intrinseca: nec extrinseca zc. vide latus de consti tutione Sab. in sequentibus dubijs: vbi s.

Constitutu vni psona pntitacibz z ff. di/ latio psitua. vt pntitas: relatio: spiratio: actio: spi ratio: passio. Et ex eentia: z relatio psitua psona. Et psitua no distinctu realit a psitua: pdicat vere de psitua. sic he se. pntitacibz eentia: pntitas e eentia zc.

Constitutiuu fm Occa: p quere refert Bab. di. xxv. q. ij. li. j. accipit duplr. Uno mo p oi illo: qd e de eentia: z qd ditare alit: ita q ipz sine illo ee n possit: distinctu cu aliq mo ab eo ex na rei. Secdo mo accipit magi stri/ cre. p illo qd e de eentia alit: distinctu ipz ab oi alio b mo eentia n psitua psona: qz n distinguit: s: pmo mo z capiedo scdo mo psitua spiratio actiua n e psitua psona: sic nec eentia: qz spiratio actiua n e mo n distinguit psona a qlibz alia. Sic cu tres se re latioes sive pntitacibz psitua. i. pntitas filatio p cessio sive spiratio passiuu. S: capiedo psitua pnti tas mo mo spiratio actiua e relatio psitua cu eentia: z pntitacibz pntitas. Et cu eade eentia: z filatioe psona filij: qz eentia pntitas z spiratio actiua vni p se. z psona pntitas psitua n solu ex eentia: z pntitacibz seclufa spiratioe actiua: s: filit psitua ex spiratioe actiua: vly tra q spiratio actiua psitua: vide laru Sab. vbi s.

Consuetudo qntz p lege accipit: z s: panoz. ex de psue. c. fi:

vt habeat vim excusandi a pena requirit ps. r. annoz qz iura requirit ps longu ad ieroducendu psuetudinē zc. Requirit at z de neccitate qntz s: doct. iur: vt co/ suetudo habeat vim legi. Prmu q psuetudo sic rona bilis: qz d suba legi ee: vt sit ronabil. iij. di. Et ita ait. Un si sit pntia saluti anie: pura qz nuncit pccm: vt pce pntitacibz legi nali: nuqz habebit vim legi. Un psue/ tudo ronalis (vt scribit Ber. pre. j. tract. pntitacibz os regule Aug. pre. iij. tract.) est q a iure pbat: et vt dr Jo. in sum. cofel. li. ij. ti. vj. z qua romana ecclia seruat: aut pntitacibz seruada. Inno. dr. illa dr ronabilis q no obuiat candie: institutis: aut qua ms sustinet. Irronabilis aut q pntia canonu instituta: z a iure i/ probat. Consuetudo at (vt scribit Sab. di. xxv. q. ij. ar. iij. dub. vj. li. iij.) q est manifeste p pntitacibz ecclie n ab olitū no meret dici psuetudo: sed corruptela. sic nec illa q inducit ad pntitacibz: vt i c. ex pre. z c. cu tanto. de co suetudie: vbi dr. q psuetudo n pot pntitacibz iuri po situo: nisi fuerit ronabil: z legitime pntitacibz. No pot at dici ronabil: q inducit ad pntitacibz: z laxat frena psue/ pntitacibz. Scd s: est q mores z actio hoim: per qz introdu/ dit psuetudo sicut tales q pntitacibz arguant consensu ppli illi q pntitacibz psuetudinē. vtz q pntitacibz sine notoz: z frequanti: ac publice fiat a pntitacibz. S: sic in via cogitacibz (vt dr Sab. vbi s.) no e scqnda mltitudo do populariu idocro: s: Bri. s: snia mltroz sapien/ z exprozi. Ita i via moz n est scqnda turba ad faciē du malu: nec iudicio plimoz: nec iudicio ppli acqui escendu: vt dicit a vero. Exo xxij. Quia mlti voca rit pauci ho ele. Mar. xx. Et angusta e porta: z arda q ducit ad vitam: z pauci sut q inueniunt ea. Un conadu e cuilibz fideli vt sit de nūero paucoz honestoz deu timentiu: z n de nūero mltroz s: carni euuentiu. Na z stultoz infim: e numerus. Nec Sab. vbi s. Tertiu e: vt sit introducta ex certa scia: n p errore zc. Quarto e q maior ps ppli sit vsa illa psuetudo. Quintu e rps debitu. De his laru habet in su. de casibz: z apud doctores iur. Et sola illa psuetudo obligat ad moztale q introducta e ea mēte vt sit pntitacibz. vel pnti/ priua sub pntitacibz mortali. qd pot pntitacibz qn coit tenez ab oibz: q facies p peccat mortali. Et s: Panoz. i c. Un olim. de consueto. locu no habz psuetudo: nisi i ill/ locis vbi viguit: z no i alijs loc. qre cu qd sit in aliq loco fm mores illi: vnat z psuetudinē. Un d Amb: Un fuerit romē romanoviuico moze. Est at psuetudo ius qdda moztibz institutu: qd p lege suscipit quu defi cit lex c. psuetudo di. pma. Et psuetudo e duplex. bo na: z mala. De q Berson pre. ij. tract. de parvulis trahedis ad chm: ita scribit Si consuetudis r: arte dit (q ab Aristotele vocē expitacibz pferente vocat alra natura) psuetudie erit. ml mala psuetudie onerosas: amar: atqz dererit: z bda psuetudie nihil facili sua ut diuini qz. Propetca psuetudie pntitacibz oes: z poctē cuz theolog: no parū referre iuuenes sic vel sic assueties ri. Adeo tener assuetere mltu est ait Virgili. Dic ubet Tullio optiaz forma vniēdi eligēda ee qua ioy cūda redder psuetudo. Qd male fers assuetere: fers ait Naso. Et flacc: fingit equū docile: terna cernice mgt ire via: qua mōstrat eqs: z postea. Quo sel e ibu ta recēs suabit odorē te sta diu. Laru vidat Ber. vbi s. Et (vt ide dr i regul moralibz) Consuetudo e opria legu inepres si d positua fimo fiat. Et cu psuetudo sic alra nā: leges assuetere: z qn iā in nāles verse n dnt ab/ qz manifesta vtilitate: vel neccitate: vel tolli: vel mura ri zc. Alias multu de psuetudie scribit Ber. z alij zc.

Contēnere spernere. Contēnere at aliq quā re: vt auctoritate supio

ru sic scribit Ser. pce. q. in regul' moza. e ipaz vere vl inep'ratue nllaz aut vile; aut min' iusto reputare. Un oia peccas etia venialit' p'neue: q'uis no ois etis agat ex p'ceptu: sic nec ois sup' agit ex sup'bia: z ita i alijs mlti. Et p'tenes auctouitate lupioy n ex passio nepl' fragilitate: vl i'gratia s'z ex p'ceptu: q' est pncipal ca: aut finis trasgressiois sue re' p'cc'i mortal' existit: vt du' q's de sup'iori in eo q' sup'ior ego in despectu v'ri Bag'i: q'd imbec'z als n' actur'. Nec Berfon.

Contepto q' p'neue aliqd: vt p'tenes suscipe factm d' p'ceptoz: v' scribit Rich. di. vij. ar. v. q. j. li. iij. z habet de p'ce. dist. iij. vicur' necaria s' p'firmatiois auxilia: cor' p' hui' facti p'firmatiois adule: nisi p'neueat e' d'na bilis. Tunc ac p'ceptoz reputari d'nt: q'n habita b'aa z sufficienti oppozitacoe suscipiendi b' factm: ipz suscipe renuunt: aut nocabil' negligit: z sic intelligedi e' illd' Hugo. ij. li. de factis. p'ce. vij. c. iij. Tunc d' est bis q' negligetia amittit epi p'ntia: z n' suscipiunt ma n' ip'ositioes: ne forte p'p'ca d'inent. s' nisi p'neue' p'g' n'cant: q' festinare debuerit du' potuerit.

Conteptus vt scribit Aristodozestis: vbi loq' de p'ceptu de q' co' remp'e' app'ari re' min' iusto. Alio mo' e' re' negligere z de ea n' curare: vt du' peccas bz circustantia' reera h'eres: s'z eas n' curat aduertere: claudit q'z ocl' q'da mo': z v'it terg'u ad eas. Tertio mo' e' trasire r'asq' vili z e' asp'ari. p'mu' malu': scdm p'ce' p'ce' p'neue' pessimu'. Et vt scribit Ser. p'ce. iij. de vica sp'iali anie lecti. v. i omi p'co' inq' ipe e' veniali comittit' p'cept' dei. Pri mo mo' vere vl inep'ratue. Scdm p'cept' inuenire p'ce' e' i' mortal' q' in soloyentali. Tertio p'cept' circa deū p'cipiente: z erga p'latu' suu' inq'ntu' p'lar' e' est: non videt v' q' fieri cu' deliberacione copleta absq' p'co' mortal' z h' p'prie vocat' p'cept' h'ec Berfon. Et cor'e p'ce' vt de b. Tho. ij. q. iij. ar. ix. est transgressio leg' ex h' q' voluntas renuunt subijci legi vl regle z c. Differit aut aliqd' facere ex p'ceptu: et cu' cor'eptu: vt scribit Brule. di. v. q. v. li. ij. Et Berfon de vica sp'iali anie lectio. v. Illd' fit ex p'ceptu q'n p'cept' e' ca: q'd alias n' faceret. q'n di. ego facti in despectu cui vl' ve stru: z tunc e' maxum p'cc'm. Illd' fit cu' p'ceptu q'n aliqd' facit p'ceptu' lupioy: ita t'n q' p'cept' n' est i' cap' hoc fac' s'z vl' infirmitas aut debilitas aut i'gratia: aut af fectio alia viciosa: z libidiosa q'd n'at. vide lat' Ber

Conteptus dei est duplex: vt no' (son' vbi s. car Brule. di. vij. q. ij. li. ij. q'd' formalis: et est odiu' dei: z blasphemias: z e' idolatria: q'd e' i' se odit' et iste cor'ept' n' est cor'e in p'co'ib' hoib': s'z semp' e' in demo nib': z d'inat'. q' odiunt deū formalit' siue i' se: siue in effectu suo. Ali' e' p'cept' v'ual': z inep'ratu': z e' aliqd' acc' i' ordi'at' q' p'ponit' voluntate n'raz d'nie p'ceptu' e'

Contentiuū est illud q'd e' ap'ntu' natum cor'inere vt scribit Bru/ lefer di. j. q. iij. li. iij. Est aut' triplex p'ntia. Conser uatua Et localis est illa q' locatu' p'ntet in loco suo ipo p'feruante: isto mo' vinu' p'ntet i' vase. Scda p'ntia nentia subiectua z formal' est illa q' aliqd' subiectu' cor'inere suū accidēs / sibi realit' z formalit' inherēs: vt partes d' p'ntere albedinē. s. subiectiue z formalit'. Tertia p'ntia e' signatua: et figurat': est illa q' sig' gnū signat suū signatu' p'ntet ab aliq': illo mo' circu' sp'ndēs an' tabernā p'ntet vinū. s. signatiue: z figu' rali'. Gracia aut' fm' mentē m'grī z s. Bona. nō con/ rinet' aliq' mo' in ip'is factis essentialit' tanq' aqua i' vase: vel medicina in pyride. imo hoc intelligere est

erroneū. Sed dicūt p'ntere gram: q' i' p'nt' signat' gra' z nisi sic defec' ex p'ce suscipi' p'nt' i' p'nt' signat' gra' z semp' p'ferit: sic intelligit' q' gra' sit in oia / nō i' signis visibilib' facti. Et p' rāco' dicunt' vasa gr'e. P'nt' etiaz dicit' vasa rōe alia: q' sicut q'd est vase nō e' de ipo nec ex ipo: sed ab ipo haurit. sic gra' nō est a factis / nec de factis: sed orit' a fonte eterno: z ab illo haurit ab ipa ania de ipis factis. Et sicut q'd recurrit ad vas cu' re' d'rie liq're: sic q'ret' liq're gr'e z nō habet' / recurrēdu' est ad ipa sacramēta. Null' em' p' meli' domare passio nes suas corpales z carnales / q' deuote z reuerēter z timozate sumere factm corpis ch'i. Nec e' opinio ma gistri. Sacra itaq' nō sūt p'ntia gr'e. s. p'ntia p'fer uatua / z locali nec formali / sed signatua z figurati. Nec Brulefer.

Continentia est cobibitio gula / luxurie / cupiditatis / auaricie / ambu / rionisq' z sup'bie. Et vt inq' Paul' Loreti' li. iij. sniaz dist. vij. est p'auaz cupiditatu' repulsiō. z e' p' p'rie em' circa cōcupiscētiās tacuus: fm' b'cm Tho. ij. q. i. q. iij. z cōtinentia vt e' v'itus est triplex: vt notat Bru lefer. dist. xxxij. q. iij. li. iij. s. m'imonial' / v'ginalis et vidual'. Cōtinentia m'imonial' est q' aliqd' vl' aliq' cōt net ab oi' coitu' illicito. Et d' coit' illicit' ois q' nō est m'imonial'. z ista habz fructum tricesimū. Cōtinen / tia ho' vidual' est q' aliqd' vel aliq' p'ntet ab oi' coitu' li / cito z illicito: nō t'n sp' cōtinuit. Dicit' ac coit' licit' q'n sic i' m'imonio: z ista habz fructu' seragesimū. Cōt nentia v'ginal' est q' aliqd' vel aliq' vult sp' p'ntere ab oi' coitu' illicito z licito: z sp' p'ntuit. z h'ec bz fructu' ceter' simū. Nō discrepat Rich. li. iij. dist. xxxij. ar. v. q. iij. ponēs duplicē acceptionē p'ntētie vocabuli. Uno e' mo' p' accipi' fm' q' p'ntat' abstinentiā ab oib' acerbis v'neretis: sicut p'z i' p'ntētia v'ginali vl' etiā viduali. Et tal' p'ntentia nobilit' e' q' rēpantia cōiter dicta: qz cōtinentia v'ginal' e' p'ntia rēpantia / v'p'ua p'ntia ei' sp'ēs. S'lt' etiā vidual' ex voto fuaro p'ntia est: s'z m' n' v'ginali. Alio mo' accipi' p' p' habitū volūtatis fir mātē eā in bono o'ionis p' p'cupias p'uas / vt nō duca tur ab eis vl' nō sequat' eas p' rōnē: vt de. vij. Ech. Et sic loq'ndo melior e' rēpantia q' p'ntentia. Un' v'lic rēpantia distat vl' differt a p'ntentia sicut p'fectū ab i' p'fecto. Prop' q'd etiā p'hus. vij. Ech. c. ij. de. q' p'ntē tia h'mōi. s. nec e' v'itus nec al' ex gen' a v'ute: volēs di cere q' nō attingit ad p'fectionē v'ut' ita pure sicut rē p'ratia. Et rō est: qz p' rēpantia habilitat' hō ad fuan dū bonū rōnis p' delectaciones fm' tactū z gustū. Et etiā habilitat' p' sensitiua p'cupiscibil' ad obediendū iperis rōnis Un' rpat' nō habz p'cupias idomicas: s'z habitus p'ntētie. s. sine r'pantia nō e' tāq' p'fectōis q'n sensitiua p'cupiscibil' moueat' inordiare: nec tā facilē habilitat' eā ad obediendū rōni. plura Rich. vbi s. Et d' p'ntentia a p'nteo q'd est q'n i'uitū teneo. L'ui' p'nt' e' incōtinentia: sic rēpantia i' rēpantia z c.

Contines differt a rēpante h' mo': q' p'ntens p'uas q'd e' cupiditates h'ie p'ra: q' bus t'n se vici nō sinit. Tēperās ho' h'mōi cupiditates h'ie nō p'nt: qz i' eo habit' q'dā e' rēfrenās illas / q' i' p'ntē te nō est. Cōtines ho' ab obstinato sic differt. q' obstin' natus e' ille q' p'sistit i' rōne puerla / abstinent' a bonis. Cōtines ho' p'prie est q' p'sistit i' rōne recta / a p'uis p'cu piscētijs abstinent'. B'cm Tho. ij. q. clv. ar. j. Cōt nēdi ac difficultas (vt scribit Berfon p'ce. ij. dist. d' cez libarū siue castitate eccl'asticoy) causat' ex imaginat' cōta v'ute p'ntētie obiectū appetitū tanq' delectat' bile: vel directe / qz mulcet: vl' indirecē / qz eristicas s'it

mulates aufert. L'ui' rei signus e' q' imaginatōe cels' sante sup' vener' acerb' cessat z coz' p'cupia vl' appeti' tus p'spicuū: s' sic i' r'ronabilib' q'nucūq' p'ntis ad lu xuriam: sicut i' eq's / rauris z canib' h' exp'sit' Virgili' in Georg. de custodia eq'z: docēs eos separim ab equa / bus alēdos e' s. Et cām reddidit eū ep'ntia dices. L'ar' pit em' vires paulat' v'itaz vidēdo femia.

Cōreplatio fm' Rich. de scet' vici. e' mē tis q'dā p'p'ua i' sapientie p'pectacula cū admiratōe suspēso. Nec q'dē Hugo e' rēte tres comites p'p'ig'it: lectōes / meditatioes / z ora tionē. Lectio em' inq'rit: meditatio inuenit: o'io postu lar: sed p'ceptatio degustat. Lectio em' solidū cibū ori opponit. meditatio masticat z fragit: o'io saporē adq' rit. Cōreplatio e' ipa dulcedo q' iocundat z reficit. Lectio em' cor'tice: meditatio i' adipe. Dio i' d'siderij postu latōe: p'ceptatio i' adrepe delectatōis dulcedine. M' ra colligit de p'ceptatōe frat' Pelbar. li. iij. Ros. rheo logie: in d'icōe Uica p'ceptatiua: q' ab oi' negocio fm' J'ld. vacat: z i' sola dilectōe defigit. sō a scetis d'z vira ociosa. Et p'hs. iij. Ech. cam vocat' vacationē. Et fm' Rich. i. ij. dist. xxxv. ar. j. q. j. vica p'ceptatiua pl' ipoz tar q' p'ceptatio: q' actū p'ceptatū z etiā actū sp'ual' vi uēdi ipoztat. fm' eūd' Rich. i' vica p'ceptatiua q'ruoz p'nterada sūt. s. acc' sp'ual' v'itē: acc' p'ceptatū: mo tuū ad p'ceptationē: z delectatōe p'ceptōis p'ceptatōem p'mū p'sistit i' charitativa dilectōe. Un' Aug. xij. d' rriū. fm' h' v'itē v'itē q' fm' q' diligit. Scdm. s. acc' p'ceptatū p'sistit i' intellectu. tū qz p'ceptatio e' acc' i' el' lectō' em'. Tertiū motuū ad p'ceptatū directe volūta tatē respicit: q' ex amore mouet' intellectu ad p'ceptan dū amarū. Un' Aug. vij. de crimi. Quārū inq' flagrā eius deū diligim' rātoq' certū videm'. Quārū. s. di lectio p'ceptōis s'lt' est i' volūtate. Volūtas em' e' q' i' p'ceptatiōe rei dilectē delectat. Et q'bz p'z q' p'ceptatio s'lt' i' telletu z volūtate p'sistit. Et p'ceptatio sic describit' a Berfione p'ce. ij. r'ra. de meditacione cordis. e' liber z expedit' mētis inuenit' res p'p'icēdas v'q'q'z diffu sus: z h' q' ad p'ceptatiōem / q' respicit' intellectu. Porro q' ad p'ceptatiōem q' p'sistit i' affectu. Et i' p'razi deseri' bit' em' Hugo q' est p' subleuare mētis iubilū: moza q' dā carnaliū d'siderioy. h' est gustare q' suauis est do min'. Quē gustū sequit' loge alia cognitio q' fuerit intellectuā solū visio / seu q'dā audirio p' fide aut scri pturā. De p'ceptatiōe plura als scribit Berfon etiā de cōreplatiuis: q' ab hūanis z mūdantis hoib' facti iuz dican' z de coz' vica p'ceptatiua z c.

Cōtingens capit' p' eo q'd p'us q'z e' p' p' tunc p'duct' z nō p'duct' vt in q'z Sabriel dist. xxxvij. q. v'nica. li. j. D' p'us q'z e' p' res q'n iā e' nō p' e' nō p'ducta: cū h' solo de' p'uct' / fa / cere igenita q' sūt genita: vt de p'hs. vj. Ech. Et Boet. v. de p'fok. p'la vlti. Solozēs z gradēs. Quedā duz sūt nō fieri nō p'nt. coz' t'n v'it' p'us q'z fieret necē erat existere. s. solē oziri: atq' ho' m'ime: pura hoicm q'di. Cōtingens ad v'itūlib' vt scribit d'ns Lard. ca mera. q. xj. ar. j. li. j. nō d'z illd' q'd erit z nō erit: nec illd' q'd nec erit nec nō erit. s'z d'z illd' q'd erit z p' nō fore. vel q'd nō erit z p' fore: ita q' descriptio siue q'd nois p'igē / ris ad v'itūlib' sic possibile nō necūm. vl' potēs e' z po tēs nō e' z sic p'igēs ad v'itūlib' e' i'feri' ad possibile.

Cōtingens aliqd' e' futurū p' intelligi dupl'r vt idē p'ce. de aliaco notat vbi s. Et Sab. post eū dist. xxxvij. q. v'nica. ar. j. li. j. P'rio mo' q' illd' erit z p' nō fore: sic nihil e' futurū p'igēs / nisi q'd erit. Alio mo' q' illd' erit z p' nō fore: vl' nō erit z p' fore. z sic e' aliqd'

futurū p'igēs q'd nō erit nec e' futurū. L'optios' scrib bit Lardi. vbi s. Supponit' ac tanq' māifeste v'p' id q'd e' aliqd' ens p'igēs. Et sic fm' Buić. j. Metra. Ne gātes pncipiū p'mū s' vapulādi z exponēdi igni q'us / q' p'cedat. q'd n' e' idē cōburi z nō cōburi: vapulari z nō vapulari. Sic z negātes aliqd' e' p'igēs exponēdi sūt tormēt' / q'us p'cedūt: q' possibile e' eos n' coz'q'ri. Cōz tingētia ac effect' (vt de Sab. vbi s.) p'supponit' lib'atē alit' / cāe agēt'. q' vbi oēs cāe agēt'es z currēt'es agūt nāt' / agūt necio: z ita effect' n' p' n' p'duct' q' eadē ne cessitate e' effect' / q' cāe p'duct'es agūt: a liq'n cāe p' ducerēt' / z t'n nihil p'ducerēt' q'd iplicat. Libras ar' p' / e'rie aciuē stat i' b' q' sine oi' variatōe adueniēte sibi vl' al'i: z p' nō cessatōnē vl' absentiā alceri' cāe p' p' / ducere aliq' effectū p' certo istāci / z p' alio a p'ductōe cessare. vl' qz oib' eodē mō se b'ntib' h'z facultatē p'du cēdi z n' p'ducēdi effectū. p' t'n q' p'ducat' p' hūc modū sufficiēt' saluat' p'igētia i' reb' futur'. Cōtingētia itaq' i' reb' p'ducēdis depēdet ex lib'atē arbitriū p'ducētis.

Cōtingēs futurū e' d'finitiae v'p' sic q' n' e' fals' / s'z e' t'n p'igēt' v'p' qz p' e' falsū / z nūq' fuisse v'p'. Un' p'z d'na mē d'finitiae v'p' z p'igēt' v'p'. Sic q' d'finitiae v'p' e' q'd e' v'p' z n' falsū. ita q' d'finitiae nō sic ibi d'finitio aliq' mō restringēs. Itē v'itas z falsi tas alit' / p'p'is tūc d'z depēdere ex futuro p'igēti q'n ex illa euidēt' seq' aliq' p'p' d' futuro p'igēti. Itē seq' B'neich' s'uit futurū: q' antich' s'rit. Vide lat' B' / buclē z P'p' de aliaco vbi s.

Cōtingētia futura s' duplicia (vt notat Coplex z icoplex fm' modū loq'ndi aliq'z. Et p'plū p' mī. Futurū e' q' ch'is iudicabit' mōm. i. futurū e' q' tal' p'p' sic vera: ch'is iudicabit' mōm. Exēplū sc'di e' de anri ch'io futuro. p'ma p'nt' dicit' cōt'ctabilia futura s'z illos sic loq'ntes. sc'da ho' res futurē. Et q'nēq'z de' p'ingē ter z scit' z sciuit effectū aliq' futurū: n' t'n op'z eū in sua cognitōe mutari: ita q' p'mo sciat' z postea n' sciat' / Na' effect' p'igēs p' q'd e' futurū / z p' e' n' futurū: fm' h' p' p'icari z n' p'icari: nō t'n est futurū z nō futurū: nec p'mo futurū z postea n' futurū: vl' cōu'erso. S'z si e' futurū ab e'no s'uit futurū: s'z poruit n' e' futurū. sic de' effectū futurū ab e'no p'icari: q' t'n si ponit' n' ven tur' / sic tūc nunq' s'uit futurū sic nunq' p'uisus. U' / de lat' B'buclē vbi s. z Aliacēf.

Cōtractus vt scribit frat' Baprista i' sua rosella. est vltro citroz obli gatio ex volūtate p'nti surgēs: vt emptio / veditio / lo catio / p'ductio / mutuū: z s'ilia. q'n p'ct' est obligatio q' q's obligat' alit' ex aliq' officio vl' facto licito z hone sto: s'z n' infuenerit exp'isa volūtas v'ituz: vt tutela / cura / aut negotioy alienoz gestio / z h'z. nā q'ntis pu pill' h'ns rurozē aut pubes siue furios' h'ns curatozē vl' ille cui' i'grāt' gerit q's negotiū nō exp'isse p'nter: ni bilomin' ruroz curatoz z negotioy gestoz obligat' q'n p'ntent. Cōtract' ar' q'ruoz modis. s. rē: v'bis: i'ris: z p'ntensu. i'ris. s. obli. i' fi. Et p'ct' aliq' s' bōē fidei / aliq' s' f' ricti i'ur'. Et dicūt bōē fidei p' duo. P'rio: qz si dol' dat eis n' tenēt. sc'do qz veniūt vlturē ex moza / z iudex p' estiare de bono z e' q' d' venit rēcōpēsandū vl' resti tuēdū: nō sic i' r'ctio s' ricti i'ur'. vide i' d'icōe trāslatio

Cōtract' describit' ita b'cm a Berf. p. ij. d' c'ct bus. Cōtract' e' cōmutatio ciuil' legitia. Cōmutatio ponit' p' genere. L'uit' addit' ad differētia mutacionū n' alit'. q's p'nter p'ntis nātis. Cōtract' em' spectat' ad ethica siue moralē p'biām. Subiūgit' legitima. i. legi p'formia: ad d'iam p'ctūū illicitoz vl' illegitioy. Intē ra e' ar' cōmutatio ciuil' post p'ctm. q'm stat' innocēt' /

lud qd eduerit fm se z dicitur sui definit esse: z termi-
 nus ad que fm se z dicitur sui recipit esse nouu/vel
 conseruatur in esse p̄baco: z illa p̄uersio dicitur crassubstā-
 tiario. De q̄ infra in lra L. Couersio autē panis in cor-
 pus/ z vini in sanguinē ch̄i: q̄b̄ v̄bis vere rapce exp̄
 mi possit. Vide latus Gabrielē lectioē. xliij. canonis
 De q̄ notabis duas regulas: q̄s ponit idem dist. ij. q.
 rj. ar. iij. dubio. j. libro. iij. Prima. Om̄is p̄positio af-
 firmatiua de rigore seu p̄rietate sermōis est falsa: in
 q̄ terminū significātes panē z vinū z corp⁹ ch̄i ponū
 tur in nominatiuo casu/ nisi equaleat alteri p̄positio
 aut resoluat in aliā: in q̄ alter dicitur ponit i obliquo.
 qd̄ addit p̄ter illas z s̄tes: Panis est ex q̄ fit corp⁹
 ch̄i. Et qd̄ dicitur est habz vitatē cuiuscūq̄ r̄ps sit co-
 pula. Un̄ oēs ille fallē s̄r de rigore v̄boz. Panis est
 corpus ch̄i: qd̄ est panis est/ fuit/ erit/ seu p̄tē eē corp⁹
 pus ch̄i. Similr̄ istē: qd̄ est panis/ seu qd̄ fuit panis
 qd̄ erit panis/ qd̄ potuit esse panis/ est vel fuit corp⁹
 ch̄i. Secūda regula. Vera est p̄positio i q̄ terminus
 a q̄. i. panis aut vinū exp̄m̄it p̄ ablatiuū/ cū p̄positio
 ex vel de: impozare ordinē. sc̄ n̄ impozaret materiā
 Aut termin⁹ ad quē. i. corp⁹ vel sanguis ch̄i p̄ accu-
 satiuū cū p̄positioe in. Leterē sunt de rigore fallē: vt
 iste fuit: Et pane fit corpus ch̄i: de vino fit san-
 guis ch̄i: si ly ex vel de impozat circūstāciā ordinis
 desitionis subē panis aut vini ad p̄sentia corp⁹ aut
 sanguinis: vt sic sensus. Post desitionē subē panis
 aut vini incipit p̄ntia corp⁹ ch̄i. Si v̄o ex v̄l d̄ dicitur
 circūstāciā m̄ā: sic cū dicitur Anul⁹ fit ex auro: qd̄ ē
 dicere. anul⁹ fit ex auro tanq̄ ex mā manēre i co: sic ē
 falsa. Silr̄ vera ē hęc: panis aut vinū erānt/ p̄uerit
 v̄l erānt substātiar̄ in corp⁹ ch̄i: vinū i sanguinē. Lū
 em̄ in hac p̄uersioe nihil intelligi debz nisi qd̄ ad. pla-
 tiōem v̄boz. sacralius simplr̄ definit esse suba panis
 aut vini: z corp⁹ z sanguis ch̄i incipit seu fit p̄ns spe-
 ciebz panis z vini. Des p̄positiones p̄ q̄s hęc p̄uersio
 exp̄m̄it: z solē tales vere sune/ p̄ q̄s significat desitio
 subē panis aut vini: z p̄ntia corp⁹ ch̄i aut sanguis
 succedēs ex diuina ordinatione illi desitioi. Gabriel
 vbi s̄. Et hęc p̄uersio dicitur crassubstātiatio: tam rōne ter-
 mini a q̄: q̄s etiā rōne termini ad quē: vt latē videre
 potes apud Gabrielē dubi. ij. vbi s̄. Fit autē hęc p̄uer-
 sio instāranē. i. cora siml̄ De q̄ idem Gabriel dubio
 iij. vbi s̄. z lectioē. xliij. canonis.

Couersio ad deū z i hac (vt scri-
 bit sc̄tus Bo-
 nauē. dist. v. ar. iij. q. j. li. ij.) accēdit r̄ccitudo subē sp̄i
 alio q̄ntū ad eī mēte: maxime rōne partis mortue.
 nec p̄tē esse r̄ccitā/ nisi actu vel habitu sit ad deū p̄uer-
 sa. Quēadmodū igit duplex est r̄ccitudo: sic duplex
 est p̄uersio. Est em̄ qd̄a r̄ccitudo gr̄e/ penes hęc ē ius-
 titia meritoria: quā acceptat iudex summ⁹ ad r̄ccitū-
 burionē eternā. Et qz videt i ea pulcritudinē gr̄e/ me-
 rito eī aiām traduct i sp̄sām: z opa eī s̄t i p̄iama-
 bilia. Alia est r̄ccitudo nōe institutē: z penes hęc ē ius-
 titia original. Sic intelligēdū est qd̄ duplex est p̄uer-
 sio. qd̄am a nālī r̄ccitūdine: qd̄am a r̄ccitūdine gr̄e.
 Primā habere potuerūt angeli absq̄ gr̄a: sed secun-
 dā nō sine gr̄a. z p̄uersio illa fuit meritoria z do placit-
 ra: z iō nō potuit eē sine gr̄a. Rursus qz pillā p̄uersio
 nō obtinuerūt gr̄am optet ponere qz i p̄uersioe illa in-
 choauerūt volūtas libera/ s̄ p̄sumauerūt gr̄a: z iō s̄t
 i ibi gr̄a substāciō nō p̄ueniēs: gr̄a coopans/ z i ope-
 rā: vt de mḡ i lra. Couersio itaqz angeloz in q̄ p̄fir-
 mati s̄t/ nō fuit sine auxilio gr̄e. Decs. Bona.

Couerti ad deū est deo charitate
 adberere. Auerti

a deo/ est deū odio h̄ie. mḡ li. ij. dist. v. Et p̄spiratio
 nē p̄uertimur potissimū ad deū. r̄este Serione p̄e. ij.
 fm̄ōe d̄ v̄bis d̄it. Venire ad me oēs q̄ laborat̄. Est cū
 mod⁹ vocatōis (vt idē d̄e) i p̄piratio quā mule/ modis
 fieri p̄stat. Fit nāqz timore/ amore/ pudore/ cōpūctōe
 deuotiōe/ itelligētia/ sapia/ d̄atiōe/ redditiōe/ augmē-
 tatiōe z p̄sumatōe cuiuscūqz gr̄e. Hęc sola p̄uocatio
 sufficit p̄ se ad p̄uertēdū hoīem. ceteraz nllā sine ista
 aliqd̄ valeret: fr̄emat m̄ōs: p̄mar corp⁹: rumuleneē cō-
 sciētia: coruscēe miracula: appareāt exēplā: addant z
 doctoz v̄ba. magis p̄ hęc blasphemie/ murmuratioz
 nes/ p̄rept⁹ z irr̄isōes: detractiones z p̄secutiōes q̄ gr̄e
 aut crucēs sufficit abun̄t. Hęc Serion zc.

Cooperari ab operoz idē ē qd̄ adiuuo.
 Unū āt p̄ alteri cooperari q̄t
 tuoz modis (vt scribit Pe. d̄ pal. dist. v. q. j. li. iij.) Pr̄
 mo sicut adiuuātiō ei cui auxiliū p̄bet cooperat. Sc̄do si
 cū p̄siliū p̄bēs. Tertio sic q̄ mediātē agēs p̄mū ierō-
 ductū suū effectū: sicut cooperat in s̄m p̄ncipali agēti.
 Quarto sicut disponēs mām ad effectū p̄ncipal agēti
 suscipiēdū: p̄mis modis duobz i nulla actōe aliqd̄
 deo cooperat/ p̄t p̄fectā eī potētiā q̄ nullo auxilio in-
 diget: z p̄t p̄fectā eī sapia/ q̄ nullū p̄siliū egēt. In
 de lra. xl. Quis adiuuat sp̄m d̄i aut qd̄ p̄siliari/ eī
 fuit: S̄z tertio mō cooperat aliq̄ creatura deo i eī acti-
 one nō t̄n i oibz. Lū em̄ d̄e sic p̄mū agēs nālīū acti-
 nū: qd̄qd̄ nā agit h̄ efficit q̄s i n̄stale agēs cooperas
 p̄mo agēti. De h̄ ita d̄e sc̄tus Bona. dist. v. ar. iij. q. j.
 li. iij. Aliqd̄ aliq̄ cooperari ē duplr̄. vel p̄ modū vere eī
 fieri: sicut nā cooperat deo i p̄ductiōe nālīū/ z li. ar.
 gr̄e i faciēdo op̄ meritoriuū/ v̄l p̄ modū disponētis: si
 cur cooperat h̄o deo q̄ntū ad gr̄am: qz se disponit. S̄z
 qd̄a s̄t (vt paludēs vbi s̄. d̄) q̄ d̄e sibi retinuit im-
 mediātē illa opans: z in ista creatura deo nō cooperat
 tertio mō/ s̄z q̄nto. sic p̄z i creatōe aiē rōnal: quā imē-
 diātē d̄e p̄ducit: s̄z t̄n nā disponit mām ad aiē rōnal
 receptōem. Et qz recreatio anīe creatiōi ip̄i r̄ndenti-
 ad emūdatiōem eī immediātē ipe opat: s̄z ad h̄o co-
 operat disponēdo aiām: z h̄ duplr̄. s̄. ex ope opante/ sic
 docēdo/ siue ēt merēdo. z h̄ mō hoīes deo cooperant in
 remissioe p̄ccōz. De q̄b̄. j. Lopez. De adiutores su-
 mus. Vel ex ope opato: sicut q̄ p̄ferūt sacra/ q̄ ad gra-
 tiā disponūt/ p̄ quā fit remissio p̄ccōz: z hęc ē coopar-
 tio misterij q̄ misterij eccl̄ie cōspicit. De q̄b̄ d̄. j. Lopez.
 iij. Sic nos existit h̄o vt mistros ch̄i. Hęc paludē.
 Un̄ Rich. dist. v. ar. j. q. j. li. iij. d̄. Aliquē cooperari ad
 emūdatiōē ieritorie duplr̄ p̄t intelligi. aut ip̄am emū-
 datōē ieritorie attrigēdo: aut ad eā aliqd̄ mō disponē-
 do. Primo mō ch̄i nō p̄tulit p̄tē m̄stria sacroz
 coopādū ad emūdatōē ieritorie: qz illa fieri n̄ p̄t nisi p̄
 gr̄as q̄ n̄ p̄ducit i eē nisi p̄ creatiōē: s̄z sc̄do mō: qz p̄t
 tē h̄nt p̄ferēdi sacra: q̄ ex iustitūe diuina dispōit sus-
 cipiēs ad sui ieritorie emūdatōē: sic agēs nālē inq̄ntū
 ē dei i s̄m disponēdo z organizādo corp⁹ dispositiue
 cooperat ad anīe iustitōē/ q̄z iustis sit dissile. Hęc

Cor dei vt scribit b. Hiero. (Rich. vbi s̄.
 i epla. j. est p̄ns arcānū eī sapiē m̄-
 sticē ex q̄ v̄bū. i. filii suū i passibilr̄ sine initio genuit
 ipo dicēte p̄s. pluij. Eructauit cor meū v̄bū bonū.

Corpus p̄t accipi tripl̄r (vt scribit Gabriel
 dist. xj. q. j. ar. j. li. iij. z lec. xliij. can.
 post Breg. de Trinit. i. ij. sc̄p̄o di. xvj. q. ij. z Pe. v. alt
 aco. q. v. ar. ij. li. iij.) vno mō vt ē gen⁹ subalternū p̄dis
 camēti subē. z sic fecit subam totalē cōpositā ex mā ex
 forma. z sub eo tenent omnes species specialissime
 z indiuidua subē: sc̄cantes res cōpositas: vt bō/ asin⁹

Joānes/ Petr⁹/ Paul⁹. cales aut sc̄ant res totales p̄
 se in genere. Sc̄do mō vt est p̄dicamēti q̄ntitatis p̄ti-
 nūe. z sic impozat etiā dimēsiōem: iōgicudinē/ laici-
 tudinē z p̄funditatē. Tertio mō accipit p̄ altera par-
 te cōpositi subalis: vt cū dicitur hoīem cōponi ex cor-
 pore z ania. In hac sc̄ariōe cōiter accipit a sc̄ris. Un-
 de Joānes damascen⁹. Dēs hoīes ex ania z corpore cō-
 positī sune: z oēs nām anīe participāt/ z subam cor-
 poris possidēt. Itē d̄r̄s Hiero. in explanatiōe fidei
 catholice d̄e h̄ūanitatē p̄stuit ex ania z corpore. Et sic ca-
 pit corpus p̄s. ij. de ania. cū d̄r̄. Ania ē acc⁹ corporis
 In his accipit corp⁹ p̄ altera p̄te cōpositi subalis. s̄. p̄
 illo qd̄ immediātē subijcit formē specificē/ siue sit mate-
 ria nuda siue m̄ā organizata: siue cōpositum ex mā z
 forma/ nō specifica: fm̄ ponētēs plures formas suba-
 les in eodē indiuiduo. Et illo tertio mō p̄ eodē accipi-
 tur corp⁹ h̄ūanū z caro. Un̄ indifferēt d̄r̄ q̄ bō p̄o-
 nit ex corpore z ania/ z ex carne z ania: vt i simbolo Be-
 nedi. Sicut ania rōnal/ z caro v̄n̄ ē h̄o zc. Tertio mō
 Petr⁹ aliacēns scribit corp⁹ accipi. p̄t supponit p̄o-
 materia/ siue sit q̄nta siue nō: p̄notādo t̄n aliq̄s q̄nta
 etuas dispositiōes materiē inherere. Et h̄ mō dicitur
 q̄ ex ania h̄ūana z corpore boīs sic v̄n̄ h̄o. Et q̄ corp⁹
 ch̄i i r̄r̄duo iacebat i sepulcro. i. materia ch̄i i forma
 ra q̄nta cōpositiōis dispositiōibz aliq̄bz: z sic iste termin⁹ p̄t
 primere ad p̄dicamēti q̄ntitatis zc. Et corp⁹ tertio mō
 acceptū fm̄ aliq̄s adhuc duplr̄ accipit (vt refert Ba-
 briel. lect. xliij. canonis) Uno mō accipit gnālī p̄ alter-
 ra p̄te centrali cōpositi: q̄ cū forma p̄stuit corū. et sic
 oīs materia p̄ma est corp⁹. Hoc mō p̄cedēdū ē q̄ aer
 habet corp⁹: siml̄r ignis/ z q̄cūqz omogenea subalia
 Sic accipit cōmētaroz/ q̄ z materiā q̄ntoz elemētoz
 vocat corp⁹ p̄mo Metaphys. cōmē. xxxj. Alio mō
 do accipit strict⁹ p̄ altera parte cōpositi organizā-
 ra/ cū forma p̄stuit corū. Et illo mō materia i anialī
 bus p̄fectis est corp⁹ z nō omogeneis. Sic p̄cedim⁹
 q̄ anial cōponit ex corpore z ania: nō aut lapis v̄l terra
 vel aqua vel aer zc.

Corpus humanū vep (vt scribit
 Bulefer dist.
 viij. q. iij. li. ij.) est corp⁹ p̄ficiū/ p̄fecta mixtōe mixtū
 essentialr̄ cōplexionatū p̄fectissima organizatiōe or-
 ganizatū viuificabile ab ania rōnali vel intellectiua z
 dispositū immediātē ad eī susceptiōem. Ex q̄ sequit q̄
 nullū corp⁹ celeste p̄t eē vep corp⁹ h̄ūanū: nec corp⁹
 ip̄fecte mixtū: nec corp⁹ elemētare. i. elemētū vel plā-
 ra. nec corp⁹ aialis d̄r̄i p̄t eē vep corp⁹ h̄ūanū. Et h̄z
 corpora assūpta a bonis v̄l mal' angel' habeāt regula-
 ritē effigie corp⁹ h̄ūanū: illa t̄n corpora nō s̄t vera cor-
 pora h̄ūana: nec verā formā z cōplexiōem corp⁹ h̄ū-
 mani h̄nt. Et d̄r̄ regularitē: qz demōes aliq̄n assūmūt
 effigies corp⁹ h̄ūanū. Corp⁹ em̄ h̄ūanū nō cōp̄t
 misterio corp⁹: z solū assūmūt corpa ad misteriuū. Indi-
 gēt em̄ corp⁹ v̄locitō z leuitō: vt sint apra nara dif-
 cursui z veloci motui corp⁹. Corp⁹ āt h̄ūanū ē p̄d̄cro-
 sum z graue/ nec multū ap̄tum ad motū. Angel⁹ h̄o
 bon⁹ cōiter assūmūt corp⁹ de sup̄iori parte aeris/ q̄ d̄r̄
 eberēa. mali āt de p̄te inferiori. sc̄ caliginosa zc. Itē
 sp̄s angeloz i corpore assūpto nō habz opatōem anīe
 vegetatiue: nec qd̄ ad vim nutritiua/ nec augmēta-
 tiuam/ nec quantum ad vim generatiuam. Ex quo
 sequitur q̄ non possunt generare/ nec minozare nec
 augmētare: q̄z demōes q̄s q̄ dicunt imūdi sp̄s af-
 sumūt corpa aliq̄n i specie mulieris: z supponūt se vi-
 nis ad recipiēdū semē z ip̄m semē custodiūt in nālī
 dispositiōe q̄ntū ad ip̄s: z assūmūt corp⁹ i specie viri
 z supponūt se mulieribz/ infundēs semē i matricē: n̄

t̄n p̄rie generat: sed imprope/ indirecte/ ministerialr̄
 Ip̄i itaqz demōes i corp⁹ assūptis p̄t subilitatē
 suā h̄nt tantā p̄tē suā i corp⁹ q̄ p̄nt ministerialr̄ z ap-
 plicatiue mulierē imp̄gnare sine violētia sic qz p̄cipet
 ip̄a t̄n manēre v̄gine. Item i corpore assūpto demones
 p̄nt aliq̄n v̄gine corp⁹ deflorare z violētē opp̄me-
 re v̄l violētia cogēdo eā. Itē p̄nt in assūptis corp⁹
 bus obsidere ciuitatē v̄nā/ z machias z luctari z oēs
 occidere/ z cito reedificare muros. Nec exerceat p̄d̄i-
 cra illusorie vel imaginarie: sed vere realr̄ z sine ficti-
 one z deceptiōe. qz d̄e in p̄mōz dio creatiōis angeloz
 redit ip̄s angelis oēm p̄tē mouēdi quālibz crea-
 turā corpalem fm̄ locū fm̄ placitū suē volūtatē. et
 talis gr̄a gratis dara remāste in demōibz. z in h̄ p̄cor
 dāt oēs docto. vt d̄t mḡ Bulefer. Tāta p̄crea ē de
 monū fortitudo qz p̄nt elemēta cōmouere: mare p̄ci-
 care: mōes trāssere d̄ loco ad locū: desiccare herbas
 z h̄o p̄mittere. Et d̄r̄ Aug. iij. de trini. qz corpa obe-
 diūt q̄ ad localē motū demōibz ad n̄r̄ū zc. Possunt
 z cōmouere humores diuersos in corpore/ z sic causare
 diuersas infirmitates: sicut agitabat Sautē. j. Reg.
 xvj. Et Paul⁹ torq̄bat passioē iliaca vel cholica a de-
 mone. Et nisi essent boni angeli q̄ nos custodiūt/ face-
 rēt nobis demōes infinita mala. sed ab ip̄s bonis p̄-
 hibent. Ideo debem⁹ eos multū diligētissime inuoca-
 re z reuereri. Bulefer. Possunt insup demōes p̄ na-
 turā suē subilitatis q̄cūqz corpa p̄ncrare: z in eis si-
 ne aliq̄ impedimēto siue obstaculo subsistere. i. existe-
 re: vt pars ex r̄r̄u euāgelij. quo r̄ste nouim⁹ ch̄stū
 multos curasse obsessos a demōibz. Et hęc corpa i
 q̄b̄ sunt possunt cōmouere z p̄r̄bare: vt p̄z p̄ p̄p̄i-
 entiam z euāgelij. Et q̄n p̄mittunt in corpus intra-
 re/ dicunt ip̄m obsidere. Permittit autē d̄e siue ad
 suē gloriē ostēsiōem cū exp̄llunt demōes p̄ miraculū
 Aliq̄n ad peccari punitiōem/ siue ad peccātis corez
 criōem/ siue eruditiōem nostrā. Nunq̄ autē deus per-
 mittit sine causa rōnabili. occulta aut s̄t dei iudicia
 Jō nō debem⁹ inuestigare nisi vclim⁹ errare. Bulefer
 fer dist. viij. q. vj. li. ij.

Corpus organicū est corp⁹ h̄ūo diuersas in situ
 p̄tes z figuras/ ad diuersa opa vire deputatas. Breg
 lefer dist. viij. q. vli. ij.

Corpus christi est duplex. s̄. vep z mysticū. Vep
 r̄ū qd̄ sumpit ex Maria v̄gine: z illud corp⁹ d̄r̄ sacc⁹
 p̄ciū nostri. Et ch̄i corp⁹ suū saccū appellat: eo qz in co-
 porauit p̄ciū n̄r̄e redēptiōis: vt scribit Jacobus de va-
 lenna sup̄ illud ps̄. Concidisti saccū meū z circūdes-
 disti me leticia. Un̄ Aug. sup̄ illd̄ ps̄. xxi. Ecce christ⁹
 passus est: ecce mercator ostēdit merces: ecce p̄ciū qd̄
 dedit: ecce sanguis q̄ effusus est. i sacco ferebat p̄ciū
 p̄cussus est lāca. sc̄sus est sacc⁹: z manauit p̄ciū orz
 bisterraz. Corp⁹ mysticū est p̄gregatio oīm fidelū in
 charitate existētū. Et sicut panis fit mule/ gramis cō-
 gregatis: z vinū p̄stuit ex multis racemis siml̄ p̄sissē
 sic corp⁹ ch̄i mysticū ex multis p̄gregatur ch̄i fidelī
 bus charitate ornatis. Qui⁹ corp⁹ ch̄i mystici sune
 multe p̄neriōes mēbroz in corpore mystico eccl̄ie: sicut
 diuersē s̄t i eodē corpore v̄nitates. Una est em̄ v̄nitās
 charitatis: vt scribit Serion p̄e. j. libello de auferibi-
 litate pape ab eccl̄ia. p̄side. xvj. Et ita soli h̄ntēs chari-
 tatē dicunt vera mēbra eccl̄ie. Alij q̄ntūqz fideles
 s̄t/ vel vt p̄cisa/ vel vt arida z amozna mēbra: imo
 sune p̄d̄croz domini sui/ nec de familia eī hoc mō-
 do dici possunt: nec sunt digni panē q̄ vescunt. Alia
 est v̄nitās in donis naturē: sicut omnes homines cō-
 necunt in intellectu z in ratiōe. Alia est v̄nitās in s̄i-
 mili participatiōe sacramentoz: z p̄ferim in v̄nitatē

baptismatis in q character impmit: in q vnitate pne...

Corrigere id e qd corripe. Modu corri gedi ostendit scus Bona. post...

Corrector dicitur qd corrigat vel rephedit. Et scus Bonaue. in plogo sup mgfm: q em gra correcci...

Correctio fraterna (ve scribit Gabu. ley eride. xxiij. canoia) est q ex charitate pcedit no nocen...

erit mozi/tenet ex pcepto pl subuere aie/me dānet: qd famescit lazaro ne moziat. sz z cu sit op' elyng spu...

Corruptio (ve scribit s. Bona. dist. xliij ar. iij. q. j. li. iij.) vno mo de...

Bona. z quō possit b intelligi: vide cu laci' ibi. Corruptio integritatis: fz s. Boni. (ve refert...

Creare (ve scribit Scor' dist. j. q. ij. li. ij.) e aliqd de nihilo pducere in effectu...

tur a deo mediatio caus scdis ppe dicunt creati: qd...

Deu vero creare mediate creatura pr intelligi duplr: ve scribit dñs cardinalis came. q. j. ar. ij. ad...

nisi data pecunia: saltē vltra stipendiū sibi deputatū. Un̄ brūs Aug. in de v̄bis dñi. z habet. xxiij. q. j. M̄litare militibz: p̄ceptoribz: cunctisq; rectoribz d̄z q̄cūq; q; sibi stipēdia publice decreta cōsequē. si ampli⁹ que rit/ tanq; calūniator: z cōculsor Joan. in ia dānat z c.

Crudelitas Crudelitate inq̄t Paulus Loret. li. iij. sc̄n. dist. viij. in aniaduēctēdo atrocitate defunim⁹: q̄ h̄ mō a sc̄uitia z imanitate distideat: vt crudelitas n̄ mō eī⁹ qui ple cū culpā merita: s; etiā fines aniaduēctēdi trāscat. Sc̄uitia v̄o nullā culpā expēdat: s; hoim cruciatu z vexatōe pascat: q̄ d̄ritas ferina vocat. Crudelitas: vt d̄r b. Tho. est vitiiū hūanū excedēs modū puniēdi culpas. ij. q. clviij. arti. j. Sc̄n. diffinit sic. Crudeli tas ē atrocitas ani i p̄nis exigēdis. li. de clemētia.

Culpa est illū: q̄ h̄ reddidit inimic⁹ d̄o. i. ingra ad virā eternā. Sic p̄ oppositū gr̄a est: q̄ h̄ reddidit grat⁹ / seu amic⁹ seu accepit deo ad vi tā etnā. Accipit autē culpa dupl̄r. vt scribit Bab. di. iij. q. j. ar. j. li. iij. Uno mō accipit absolute: p̄ actu il lo q̄ offendit de⁹ nō cōnorādo offensā. Alio mō cōno/ ratue pur cōnorat repulsiōe a vita etnā. z ordinati onē ad penā eternā. Potest ar̄ de⁹ (vt ibidē d̄r Bab.) de potētia absoluta remittere culpā. et penā sine in/ fusioe gratie: p̄t etiā acceptare ad virā eternā. z illā cōferre sine gr̄a. verū de facto s; potētia ordinatā neuerū p̄t. Si q̄dē ordinauit nulli dare virā eternā i futuro: cui nō dedit gr̄a in p̄nti secl̄o: q̄d nob̄ mani festū est ex sc̄ptura: z sc̄rōp̄ sc̄r̄p̄. Et hoc vult Sco tus cū d̄r di. iij. q. ij. li. iij. Deus p̄ statu nature lapsē nulli remitte culpā: nisi cui dar gr̄am / nullū em̄ libe rat a p̄ditōe: nisi quē ordinat ad h̄ vt sit filius regni. Et idē vt idē d̄r sup̄ dist. j. q. vj. nullū liberat nec sic liberare potē a culpa nisi cui dar gr̄am. nec est possi/ bile de potētia ordiara culpā originalē: nec aliquā aliā mortālē dimitti sine infusioe gr̄e.

Culpa est triplex (vt scribit Bab. dist. xxi. li. ij.) i simando rextū. Na quedā est q̄ p̄sona corūpit natu rā: quale fuit p̄ctm̄ p̄nu homis. Alia q̄ natura corūp pic p̄sonā: quale est p̄ctm̄ originale. Quedā in q̄ p̄so/ na corūpit seipam: q̄le est p̄ctm̄ acruale. Om̄is autē culpa est miseria. vt inq̄t Brulefer di. vij. q. vj. li. ij.) sed nō ecēra: vt p̄z de Job: qui subiect⁹ fuit magnis miserijs / sed nō culpis. Et cui⁹ ois culpa est misera z infelix: illa p̄positio Gregorij. O felix culpa q̄ talē ac tantū meruit habere redemptorē: est ip̄ropa z ex/ portenda: vt z d̄r Brulefer. q. xl. in fine li. j. dist. j. lo quit em̄ ibi brūs Greg. excessiue de excellētia passio nis quā sustinuit ch̄s ad delendū p̄ctm̄ n̄m: recte i simili sic d̄r q̄nq; bic est bonus fur vel latro: qz sc̄t occulte suū exercere negociū z p̄ctm̄: cū tamē latro/ ciniū z furtū nō sit bonū. Sic etiā bic. null⁹ em̄ an/ gelus / nullus beatus / nec beatissima virgo Maria fm̄ om̄es doctores meruit opus redemptiōis: licet forsā meruerit acceleratiōe. q̄neo min⁹ culpa hoc poruit. Itē z illud Gregorij Bonaz̄ mentiū est cul/ pā agnoscere: vbi culpa non est: dicit Lancellarius Agnoscere culpā per firmū assensū vbi nō est: nō est p̄t: sed stolidū z fatuū. Unde z vt eis imp̄cat p̄ p̄be tā. Ne qui dicit bonū malū: z malū bonū: neq; hoc voluit brūs Grego. Sed agnoscere. i. timere vel for midare culpā: cū reputat culpā ex quadā leui suspiti one: vbi fm̄ veritate quā euidētē nescit culpa nō est hoc est parū mentiū / q̄ non solū abstinent ab his q̄ sc̄unt vel firmū credūt esse culpas / sed z ab his quē suspiciant esse culpas / nec solū a malo: sed etiam ab

om̄i specie mali fm̄ ap̄tī p̄siliū abstinere satagūt. Sa briel lectiōe. viij. canōis. z Berson de vita sp̄uali anti lectiōe. vj. Et valet hęc doctrina scrupulosa in quibz nulla est animi p̄stātia: q̄ iugiter in expletōe suoz of/ ficioz timēt culpabiliter se deficere: vt latius videre potes Sabrielē vbi s. Tunc Berson vbi s. Justo stri ctior p̄sciētia quā nocet ampli⁹ q̄ latior zē. Uex vt d̄r Scor⁹ dist. xv. q. iij. li. iij. multo magis vbi dubi tat an sit culpa z q̄tis culpa. Bonē mētis est culpam agnoscere. z iō in tali casu zē. curū est penitere in disti cte tanq; de tali q̄le est. vt p̄ore sub tali distinctiōe. Si mortale tanq; de mortali: si veniale tanq; de venia/ li. neq; facere culpā vbi culpa nō est: h̄ est p̄ assensum firmū determinare. h̄ em̄ esset stultū z piculosum fm̄ Lancellariū. Un̄ Burcol⁹ in cōpendio de inrelligēdiū dūmodo nō sit nimis. Et d̄r culpa (vt scribit Christo politan⁹ ep̄s Jacoby de valētia sup̄ ps. xxxj.) de culpo is. culpsi. siue de culpo as: siue de cudo cu dis. qd̄ idē est qd̄ terebrare / figere z cōpūgere: qz cudit z pūgie cō sciētia p̄ctōis. Et d̄r cōiter culpa p̄ctm̄ z dolus i aia siue in sp̄u. z d̄r relū fixū in aia. z dicit etiā spina iu/ giter mordēs z pungēs p̄sciām. Quē qd̄z spina seu dolus nō p̄t en̄ci / nec culli ab aia: z p̄sciā nisi p̄ pe nitentiā: culpa v̄o remanet in aia post p̄ctm̄ p̄perra tum. Nam vt idē ait ex p̄ctō cōmissio siue ex p̄uaricaz tione p̄ceptoz tria remanēt in aia. Primo reatus q̄ obligat ad rē restitue dā / z etiā ad penam. Sc̄do de fornicas q̄dam p̄ absentiā gr̄e / qua est p̄ctō: in odio d̄r: z impurat sibi de⁹ illō p̄ctm̄ ad culpas z penam. Tertio remanet in aia culpa / p̄ quā d̄r inuit⁹ z di/ gnus accusari z possideri a diabolo. Et nō soluz per istam culpā accusat a diabolo: sed etiā p̄tinue accusa tur a seip̄o. Hęc L̄thopolitan⁹ ep̄s vbi s.

Culpa vt scribit Panoz. in c. vnico de cōmoda/ to. z post eū Sabriel dist. xv. q. x. dubio. ix. li. iij. dicit deuariatio ab eo qd̄ bonū est: z p̄ hoim diligētiā p̄uide/ ri poterat. z h̄ vlcimū addit ad differētiā casus foru itū / q̄ nō poterat p̄uideri. Et est q̄ncuplex. Est em̄ cul/ pa latissima / latior / lata / leuis / leuissima. Culpa la/ tissima est dolus ver⁹: pura machinatio seu circūuē tio ad fallendū alium manifeste adhibita. Culpa la/ tior est dol⁹ p̄sumpt⁹. i. fallax circūuentio ad circūue niēdū z decipiendū aliquē p̄sumptue adhibita. Et licz dolus nō p̄t p̄bari nisi p̄ p̄cturas. n̄ q̄n signa sunt manifesta dicim⁹ dolū ver⁹: q̄n nō parēt / dicim⁹ dolū p̄sumptū Culpa lata est deuariatio incircūspecta ab ea diligētia quā habēt cōiter hoies illi⁹ p̄ditionis z p̄fessōis. v̄n d̄r vulgariter ignorare illud qd̄ cōiter hoies sc̄iūt est lata culpa. Et d̄r incircūspecta. i. incōsi derata / vt differat a dolo. qz si p̄siderare d̄uaret ab il la diligētia / esset in dolo. Exēplū de culpa lata. Ue si libz mibi p̄cessum incōsiderate dimisi in banco an̄ domū / z sublacus est: sum in culpa lata. Leuis culpa est deuariatio incircūspecta ab ea diligētia quā habēt homies nō em̄ cōmuniter: sed diligētes. Culpa leuis/ sima est deuariatio ab illa diligētia quā cōmuniter habēt homies diligētiōres z diligētissimi. Un̄ sicut diligen tissimus potuit p̄cauere z non p̄cauisti: es in cul/ pa leuissima.

Cultus dei (vt scribit sc̄t̄s Bonauē. di stin. ix. arti. ij. q. ij. li. iij.) po/ test accipi tripliciter: generaliter / p̄prie / z magis p̄zof p̄rie. Uno mō dicit̄ cultus actus direct⁹ in deum sub ratiōe finis. z sic est om̄is fructus. Alio mō dicit̄ cult⁹ dei actus in deum direct⁹: nō solū rōne finis / sed etiā am obiecti. sic est fructū theolozicaz. Tertio mō cul/ tus dei dicit̄ magis p̄prie actus directus in deum nō

solum sub rōne finis z obiecti / s; etiā sub rōne hono/ rabilis. z talis est act⁹ adoratiōis: z sic est virtus / spe cialis. z hoc mō est ip̄s latrē zē.

Cupiditas est improba volūtas: s; Aug. li. iij. de li. ar. Estq; cupiditas inordinat⁹ amor pecunie: vel efficiat⁹ habēdi appe tit⁹. Et cupiditas (vt d̄r apl̄s. j. ad Tim. vj.) radix est oim̄ maloz quā quidā appetētes errauerūt a / de: z inferuerūt se dolozibz multis. Et sic (vt scribit Berson p̄e. iij. de mystica theologia p̄e. v. p̄sidera/ tiōe. xxvij.) cogitatio ē improvid⁹ ani obrut⁹ ad euo/ gatiōē p̄on⁹. ita cōsequē ad talē cogitatiōē si sit de obiecto delectabili. se q̄ affectio ip̄rouida z vaga sine valitate z fructu. Et h̄ mibi satis cōgrue videt̄ appellari (in q̄tē ip̄s) libido: cupido: vel concupiscētia vel cupiditas zē.

Cum quāq; accipit copulatiue: quāq; associatiue vt notat Scor⁹ dist. ix. li. iij. Un̄ Dama. c. liij. L̄bis de p̄fector: z homo p̄fector / quem adora mus cū p̄re z. s. vna adoratiōe cū incōmutabili car/ ne eī⁹: nō inadorabile carnē eī⁹ dicētes. In q̄ aucto/ ritate (vt Scor⁹ d̄r) cū accipit associatiue. nō autē co pulatiue: vt sit sensus. Adoram⁹ x̄bū cū carne. i. ha/ bēs carnē sibi vn̄cā: nō autē cū carne hoc est carnem adoram⁹ vt sit p̄posito copulatiue: z hoc cōsiderādo carnē: vt caro ē: n̄ vt vn̄ta diuinitati. Sic q̄n debet excludi a termio adoratiōis caro: licz ip̄a n̄ sit rō ado ranti. Exm̄ ad h̄ ē de rege z purpura: qz zī z. p̄p̄ se: z in se sit adorand⁹ r̄n̄ ip̄e cū purpura adiūcta est etiā adorand⁹: n̄ qz purpura sibi adiūcta sic cā adoratiōis ita caro n̄ est adorabil⁹ x̄bo vt sit rō a doctōis i x̄bo. Aliō exm̄ ē de toto z p̄tibz: si reuerēz hoies p̄ sapi entia: vt fructus: totū reuerēz: corp⁹. i. z aniaz: non aniaz solū excludēdo corp⁹ ab ip̄o reuerēto. Sicut̄ cui⁹ totū hoies adoro: n̄ honoro p̄cise caput excludēdo ali as pres ab illa adoratiōe / s; p̄siderādo rōnē adoratiō nis ch̄s s; nāz diuinitā ē adorand⁹ excludēdo aliā nām vt ē rō adorandi: qz nllā alia ē rō sumi dominij: nec rō adoratiōis debet̄ sumi d̄no: si ē nec corp⁹ est rō ado/ rādi x̄tiosū. Hęc Sco. z i adoratiōe vbi s.

Curiositas est sup̄flua indagatio ad se n̄ p̄nentiū: s; Dingo. z s. Tho. ij. q. clviij. curiositas ē vitiiū circa cognitiōē z relectē z sentiū ad peccādū: z circa ip̄p̄ctōz ludoz: z mliez ad p̄cupiscēdiū z spectaculoz. Curiosus et studiosus differunt. Curiosus est cupidus cogno/ scendi ea: quē nihil ad se attrinent. Studiosus vero q̄ ad animū nutriendū liberalit̄ z ordinabiliter p̄cti/ nēt incircūspecte requit. Et

Curiositas vt scribit Ber. de mystica theologia p̄ctica: ē studiū circa inuicilia aut vrilia magi q̄ liceat deccat vt expediat. Curiositas (vt notat Srephan⁹ Brule. i. p̄logo. j. sc̄n.) ē duplex. Quedā ei ē curiosi/ tas vitiosa z vitāda: q̄. s. aliq̄s inq̄rēdo sic curios⁹ est qz q̄re aliqd̄ oim̄ sup̄fluuū: z d̄ q̄ nulla cerra r̄nsio p̄r dari. Hoc mō (vt ip̄e d̄r) q̄stōes difficiles et curiosē s̄ vitiosē. De hac sc̄p̄t̄ reliq̄t p̄ Bersonē Bab. li. iij. di. xxvij. q. vnica. ar. ij. p̄clio. vj. Dis inq̄t doctrina z oē studiū / debet de curiositate vana: z nota culpā q̄ nō ordinant̄ actu vt habitū: mediate vel imediate ad bñ moralit̄ gratit̄que v̄uēdū. Un̄ dare studiū su um rebz inuicilibz: aut noq̄is vitioribz sc̄iēt̄ om̄is curioitas ē dānabil⁹: aut Ber. cancelli suis regul̄ mo raliū. Dic z Salo. Ec̄cs. xl. Faciēdi p̄les libros nō est finis. deū time: z mādata eī⁹ obfusa: h̄ est ois h̄. i. ad h̄ fact⁹ est siue ad h̄ tenez ois bō zē. De hac rep̄bēz

sibili curiositate mltā scribit Ber. i mlt⁹ suoz opoz tractatibz. Alia ē curiositas x̄tiosa: qua. i. q̄s nobilit̄ tate ani etiā occulta inq̄rere nō arcediat: ordinan⁹ do illa (ex bōa p̄cia) ad salutē p̄riā z alioz. Ito mō q̄nes difficiles z curiosē (vt ait Brule. n̄ s̄ vitiosē: qz qd̄ ordinat̄ ad p̄riā z alioz salutē vitiosū non est: quā admodū p̄les q̄nes difficiles ap̄d theologos cu riosē: q̄ ad aniē salutē ordinant̄.

Custos Triplex ē custos homis: vt notat Brule. di. xj. q. j. li. ij. Quidā vn̄/ uersalis: z ē ip̄e de⁹ / q̄ sp̄cālī curā habet de nob. Un̄ Job. vj. Quid faciā tibi o custos hoiz. Custos p̄icu/ lar⁹ ē vn̄ angel⁹ deputat⁹ ad custodiēdū vnū p̄n cipē. in q̄ntū p̄ncipalit̄ toti p̄p̄o p̄ncipat⁹: vel vnū re gnū / vt vnā p̄riāz. Ali⁹ est custos hoim z singlar⁹: et est angel⁹ deputat⁹ ad custodiā singlar⁹ p̄one: qz cū libet creature rōnali deputat̄ angel⁹ a p̄mordio nati uitat⁹: vel s; alios a p̄ncipio p̄ceptiōis. Un̄ Hiero. Magna dignitas aniaz est: quū q̄libet ab origie na tuitat⁹ habeat vnū angelū custodem.

Custodire fm̄ Alex. vltra h̄ qd̄ d̄r p̄siden tiā p̄hibitionē nocumēti i cui⁹ studiente: cōnorat i custodiro indigentia: et qz habet̄ ac naturā lapsā: vel labilē seu defectibilē. nō solū p̄z ne s; etiā culpē. In custodiente autē naturā stantē p̄ h̄ habet̄ ch̄z n̄ habuisse custodes angelos: vt indignū se custodia sed bñ m̄stros h̄nt̄ āgelos. In eo nāq; nllā fuit indigentia: neq; nā lapsā: aut labilē zē. S; m̄ steriū nihil eī⁹ cōnorat i eo cui m̄strat⁹ / neq; indigē/ tia: neq; defectibilitatē: s; sunt ei m̄stria et ad hono rē eī⁹ cui m̄strat⁹ etiā eī⁹ q̄ m̄strat. Nā z future do re gnare ē: z sūma libertas atq; honoz creature (vt vlt Boet⁹) z licz ch̄s labil⁹ fuit q̄ntū ad nām allūp̄rā: qz mortal⁹: n̄ tñ in digēs p̄sidio / aut custodia: qz z pati z mozi i sua volūtate: z p̄tate erat. Hinc d̄r. Oblat⁹ est qz ip̄e voluit. Esa. liij. z Jo. x. Ego ponā aniaz meā z itez sumo eā zē. De h̄ vidē z Bab. di. xj. q. vnica. ar. ij. li. ij. z s. Bon. ea d̄r di. ar. j. q. ij. li. ij. Illō ar. angel⁹ suis mādauit de re: vt custodiāt̄ ec̄: n̄ ē itelligēdiū d̄ ca pite ch̄o / s; mēbr̄. L̄bis itaq; n̄ indigebat custode nec q̄ntū ad defenctōez corpis: nec q̄ntū ad cruditiōez rōis: nec q̄ntū ad incitaciōez affectiōis. Nec obstat illō Lu. xxij. Appuit ei āgel⁹ p̄fortās eū. Dic ei Bon. qz angel⁹ n̄ p̄fortabat eū p̄fortatiōe p̄tatiua: sic p̄fortat illos q̄s custodit s; solū m̄steriali: sic p̄fortat armij ger strenuū militē. Nec obstat qz pass⁹ ē āgelū centa tozē Mar. ij. qz illa tēratio solū fuit ex p̄t̄ n̄ ad p̄batō nē z exercitiū. s; ad n̄i instructōez: z aduersarij cōsu tarōez: de q̄ lat⁹ loq̄t Bab. De custodia āt āgeloz. z de effectu āgelicē custodiē vidat̄ s. in dictōe Angel⁹.

Cyroglyphus d̄r z Cyroglyphū. z n̄: z graphia qd̄ ē sc̄ptura / q̄i sc̄ptura manufacta. Bona. di. xij. q. ij. li. iij. Et Cyroglyph⁹ metaphoricē accipiēdo. ē qdā obligatio: q̄ aia ē obligata ad aliquā p̄gnā transcūtē: clpa actuali infiozi z exfiozi ad reatū remanēs i aia. rōne cōdiuū iusticia h̄z nos punire q̄ntū ad penā. z diabolica malicia h̄z nos accusare: et p̄sciā n̄ia h̄z nos remurmurare. Brule. di. xij. q. ij. li. iij. Et d̄r Cyroglyphū clpe: qz tal obligatio p̄surgit ex n̄ia clpa. Et d̄r cyroglyphū d̄creti: qz ista obligatiō ē ex n̄ia culpa: tāq; ex merito. z ex d̄na sn̄ia: tāq; ex decreto L̄bis āt p̄ passioez suā d̄leuit cyroglyphus cl/ pap. Un̄ Bab. di. xij. q. vnica. ar. ij. dub. ij. li. iij. d̄r. qz p̄ctm̄ p̄mi hois q̄ de⁹ totū ḡn̄ hūano offens⁹ ē h̄o cecidit i reatū seu obitū mozt⁹ etnē. z p̄ h̄ in p̄ctē dia

bolit. tãq; torzor; penã istigent. Hoc deniq; debiti; p...

De littera D

De littera D. Magna pena: siue lar magna pena: siue lar...

Dammatio. Et illi: q ad iudicari se ad penã...

Dari. Illud dicitur dari alicui: vt (q. iij. li. iij.)...

faciẽe z i gra gratis data. Primo mō dat ad psona;...

Dati et donu differẽe fm mgfma vt z refert Sabz...

siue donabilitate is q no donat: si em donabile est...

Debeo. eo. et. fm Angelu. z post eu Sabz...

Debitu. qd dicitur de. Et e debitu ex comif...

iuoluntã p̄tinec itelligẽtia: nec deo p̄tice cõp̄erit q nō e...

z sibi casib; reddi vt nō reddi debetū opecat. nec eō
 pus z loc' sacer (vt idē vult) videt' excusare qn al' cō
 iugū teneat alteri petēti reddere: pua tū qdā amica
 bili monitōe de nō crigēdo. Et reddere debetū est de
 iure nāe (vt dē Rich.) Jō ecclia q' nihil pē z ius nāe/
 nō phibet/nec dissuadet q'cuq; tpe:nec intēdit filijs
 suis laqueū ponere: sed exāctōem debiti dissuadet fa
 cro tpe q'uis nō phibeat. eo q' vacare opib; carnis
 multū impedit eluatiōem mētis ad celestia: cui ma
 xime mēs tpe sacro d; intēdēra. Jre fm Scorū red
 dere debetū ē laudabile. vt ipe dē di. xxij. li. iij. rti. pē
 bonū plus. eū cā vitādē fornicatōis: z ac' ē iusticie.
 Sed de loco sacro dē idē Scor' q' i loco sacro regula
 ric abstīnēdū ē: q' nō statim iminet piculū fornicatio
 nis qn statim cōmitti poss; in loco nō sacro. si tamen
 diu opeet eos viuere i loco sacro/negaret istū pecca
 re/si redderet debetū ibi petiū. Lōcor dat' Petr' de
 aqila z Ang'el' z Rich. Sed Petr' paludē. teneat in
 distīctōe q' ē mortale. S; nō credas ei inq' Angel'.
 nec valeat ei' rō. q' nulla sit necessitas zc. Scribunt z
 docēt. z ponūt cās q' d; nō tenet reddere debetū. sic ē
 phibitio ecclie. Nā p' intēditū ecclie est petm' morta
 le ac' p'ugal. Ecclia aut' phibet ne q's psumat m'is
 montū certis r'pib;. Uide latus de b' Angelū. Scda
 cā ē importētia: salua incolumitate sui corpis. Tertia
 cā est crimē adulterij. Quarta si est votū emissum ab
 ambob; de cōi z cōsensu. Quinta ē honestas: pura si pe
 rit i ecclia/vel i publico. Sexta ē scādālū. Septima
 cā est religio/ quā q's vult merare. Has septē cās al'
 signāt docetores p' q' nō tenent reddere p' iuges des
 bitū. De his laci' psequunt'. Nec dicēdū ē de loco sa
 cro sicut de tpe: q' facili' p' mutari loc' q' tpe: z p' cer
 ea loc' ita pollui pot' q' indiget recōciliatōe. vñ in lo
 co sacro n' licet carnale d'bitū exigere nec reddere. si tñ p
 lōgum t'pus essent ibi violent' reclusi videt': q' tūc li
 citū esset eis ibi erigere z reddere. q' nō ē ponēd' laq
 us anib; ppter imūdiatā loci: vt dē fra' Osuald' li.
 iij. Rosarij theologie. Jre tpe mēstrui fm Rich. ma
 gis ē abstīnēdū p' fructū. q' viciose tūc p'cepit. z vt i
 plurib; vt dē Scor' nascit' puer leprosus. Un' nō sine
 cā i lege moysaica accedēs ad mulierē mēstruatā de
 bebāt mori. Et q' reddere debetū ē p'ceptū: p' iur' san'
 tenet reddere debetū p' iugi leproso: si pot' fieri sine pi
 cula infectōis. Jre furioso hñti lucida interualla red
 dētū ē debetū: s; nō exñti i furia: q' p' illo tpe debetū
 nō ē: vt dē Rich. dist. xxij. ar. iij. q. ij. li. iij. z alij. zc.

De quib; dē circūstātiā cāe mālis vel qñ mālto.
 vt scribit Tho. de Argēntina dist. v. z post eū
 Gabriel eadē dist. q. ij. ar. j. li. j. dē z originatiōes. Un'
 qñ d; filio ē d' suba p'is: nō ē itelligēdū q' sic de suba
 p'is cāq; d' mā v' qñ mā: q' i diuis nihil ē ponēdū ip
 fecerōis. qre nō ē ponēda gnātio lb rōe mutatiōis v' qñ
 mutatiōis: q' mutatio dē impfectōes i mutabilit': q' p
 cētialitatē z p'comitant' impfectōnē i mutare/ p qñ/
 to necessario req'rit cām p'causantē. Est ac' ponēda ge
 neratio i diuis cām sub rōne p'ductōis inqñtū. s. aliqd
 p' cā capir eē. Et iō gnātōi in diuis nō assignabit mā
 v' qñ mā: s; tñ termin' formal'. Est ac' mutatio q' ali
 qd subiectū dē p'uarōe trāsit ad formā. vj. Phyl'. Lū
 igit' d; q' filio ē de suba p'is: itelligēdū ē q' sic d' suba
 p'is sicut de aliq' qd ē sibi p' subale. i. de p'ic q' ē filio cōi
 subalio. P'p'ositiō itaq; de duo dicit. s. originatiō
 nē z p' subalitatē: z neutz soluz. Si em' solā originati
 oem diceret: tūc creaturē cētē de suba dei. si solā cōi
 subalitatē/ tūc p' cētē de suba filij. vñ filio ē d' suba pa
 tris/ rātuz ē diceret: filio ē originat' a p'ic/ z p' subal' ei.
 Dicit q' dē originatiōnē: nō qdē in p'prio casuali: s; in

illo qd regit a p'prio casuali ad bonū itellectū. q' filio
 nō ē originat' a suba/ s; a p'ic/ q' ē eadē suba cuz filio.
 Uel de p' dicere p' subalitatē i p'prio casuali: z originati
 oñē i recto a suo casuali: vt dē Scor'. z p' sonat bis
 Hreg. dist. v. q. ij. ar. j. z Gabriel vbi s. z Bule. Lapt
 tur z qñq; de/ subalit' z ordinat': vt cū d; De pane sic
 corp' cōi. ordinat': q' p' panē sit corp' cōi. subalit':
 q' vna suba crāsit i aliā diuis actiōe.

Decalogus est volumē qd decē legiō
 p'cepta p'ner. z vt notat
 Bule. di. lxxvij. q. j. li. iij. d; a decas græce qd ē decē. et
 logos qd est vbi: qñ fm decē h'oz. vñ dei māda
 ta dicunt' decalog'. Et vba decalogi debuerūt dari p
 modū p'cepti: itelligo de debito obligatiōis z p'grui
 ratiōis: q' dē nulli obligat': ita q' nō solū i eis hō istrue
 ret/ v' p' cētā obligaret: z h' dēi debebat/ nobisq; expe
 diebat. nā i eis p' h'itit regula iusticie: fm q' dicitur luy
 mē recte rōis. Hinc est q' dē q' ē emulatoz iusticie et
 recitū diuisi hōi leges iposuit iusticie/ ad q's ipm ob
 ligauit/ vt nullo mō licet' ipm ipone p'ergredir: z ser
 uas ea regnū dei possidebit. P'les rōe s' scribit B: u
 l'et' q' p'gruētiā diuioz mādatoz. oñdūt zc.

Decanus rural' d; z archipbr: vt dē Pe
 trus d' pal. dist. xvij. q. iij. ar. ij

Decima est portio vna ex decē. vt li. iij.
 teres em' ex vnaq; re decimā of
 ferre d'is solebāt. Decima est oim bonoz iuste q'stos
 rū pars deo debita. Quidā distiguūt a p'mitijō: q' p'
 micit' sūt frugum: alioz hō d; decima. Et decima t'ri
 plicē pot' p'siderari: vt colligi pot' ex Alexā. de alio. iij.
 p' sūme. z Bona. sup. ij. disti. iij. p'c. ij. ar. j. q. j. Et
 Bui. Scoti imitatorē. Hic p'cordat Rich. i. iij. z s.
 Tho. i. ij. q. lxxvij. Et post hos videri pot' fra' Pel
 bar' li. iij. rosarij theologie i dicitōe Abraā. s. vj. P'ri
 mo vt ē p'ceptū morale z de iure nāe. s. q' dē honozē
 d' p'ria suba: sic q' aliq'ca ps dē d' s' fūierib; ad sustēta
 tiōem. Jto mō semp fuit i p'cepto simpli: vt p'ore iuz
 re diuiso/ fm rōnē iusticie q' epigit: vt q' mētur spūalia
 a m'istris ecclie/ dē eis epalia. Un' B. n. p' vij. sacerz
 dorib; i egypto cibaria ex horreis public' dabant'. sic
 p'siderādo decima manet cētā bodie i noua lege. Un'
 de Berson p'c. ij. in regul' moralib; ait. Solutio deci
 marū sacerdotib; ē de iure diuiso/ q' tūc inde sustētent'
 Sed h'cā hāc vel illā assignare aut i alios reddidit' cōi
 mutare/ positiui iuris existit. Scdo mō p'siderat' vt ē
 p'ceptū iudiciale. s. inqñtū d'c'rmiat decimā dādant'
 m'istris: z sic aū legē datā fuit de p'silio tñ. Nā B. n.
 xxvij. Jacob vouit decimas: qd vouere nō potuisset
 si i p'cepto fuisset. sed postea i lege factū est p'ceptum.
 Un' p'cipit'bat Exod. xxij. z Nume. vij. isto mō nō ob
 ligat' sicut nec alia iudicialia: nisi pur p'cipiunt' ab eo
 q' pot'. i. ab ecclia. Un' sicut sūt de iure positiui/ z ma
 nēt vt p'cepta ecclie in noua lege. Tercio mō p'sidera
 tur decima vt qd cerimoniale siue figurale: q' figura
 bāt p'fectiōem ch'i/ z ch'im futur'. J. Lox. xv. Dia i fi
 gura p'rigebāt ill'. Erem' decimā dare fuit signum p'fe
 cre curatiōis ab oī morbo pctōz/ q' expectabat' fieda p
 ch'im. Nā denari' ē numer' p'fect': q' p'm' limes nu
 meroz. vltra quē nō pcedit' nisi replicādo pcedētes nu
 meros. Et ita q' dabat decimas/ prestabat' qñ i qdā fi
 gno ad se primere impfectōem/ r'f'ndō sibi nouē p'
 tes subē/ z expectare p'fectōes futurā p' ch'is. Jto mō
 decime sic z alia cerimonialia cessauerūt: ac phibēt' inqñ
 tū ē morale remāste. Un' fm Tho. ij. qdli. q. iij. ar. iij.
 d; q' nulla p'f'ctudo p'ria soluit boiem ab obligatiō
 one reddēdi decimas. q' bec obligatō fundat' sup ius

diuinū z nāle: s; semp tenent' boies reddere decimas
 si ecclia exigit/ p' raria p'f'ctudine nō obstatē. Deus
 aut' voluit in noua lege decimas dari: nō i figura fut
 turi. s. ch'i: s; vt p'mo ex n'ris substātijs deū honozādo
 z g'ras dō agēdo adq'rim' g'ras spūsc'i. Scdo vt p' de
 cimas mereamur bonoz tēporaliū z corpaliū augm
 tū. Malach. iij. xvi. q. j. Decime. Tercio vt ex charit
 rare/ obediēdo p'ceptis iuris nāli/ z moral' z ecclie/
 sic mereamur eternā gl'iam. Uide z als de decimis
 canonistaz: q' aliq' mō aduersari videt' theologie in
 q'busdā. Uide z Bersonē p'c. iij. fm dē p' bullā men/
 dicatū de decimis. z als m'la: laconismo gaudem'.

Decimatio fm s. Bona. dist. iij. li. iij.
 acc' fuit moral' sacralis z
 figurat'. Moral' inqñtū ē alicui' p'is donatio ad sul
 tēratōnē eoz/ q' diuisio sūt cultui depurati. Morale ei
 z iustū ē vt de altari viuat q' altari defuit. J. Lox. ix.
 Sacrale inqñtū est donatio alicui' p'is ad dei hono
 rei fide mediatoris ob curatiōem morbi original'. Fi
 gural' inqñtū donatio decimē p'is facta suūmo sacer/
 doti/ scabat curatiōem v'lem fiedā p' futur'. sūmū sa
 cerdotē ch'is. Decē em' v'ltatē ipoztat. p' q'nto oēs nūc
 ri posteriozes ex ipō irōne numeri cōponunt'. Tacius
 scribit' Gabriel dist. ij. q. ij. ar. ij. li. iij. Et p'f'one. iij. d.
 Mediator dei z hoim ch'is Iesus nō ē i tūbis Abraē
 decimar'. cur' vulner' p' p'p'agatiōnē ex lūbis Abraā
 p' racti curatio p' decimarōem Abraē ē figurata. S;
 ch'is zñ i lūbis abraē fuit: q' mālis ch'i sub a fuit i lū
 bis Abraē tanq' effect' i sua cā: nō tñ p' ei' descēsum
 vuln' accepit/ nec curatiōe idiguit. q' curatio q' nō
 fuit/ figurari nō potuit: z p' h'is decimar' nō fuit. Et
 inqñtū decimatio fuit ac' figurat' scabat futurā ge
 neralē curatiōem oim morboz pctōz/ p'ntū z futuroz ab
 abraā descēdētū p' sūmū sacerdotē ch'is. Et iō vt sic nō
 figurabat' em' curatiōem Abraē: sed oim futur' ab
 eo descēdētū. Et p' h' oēs i lūbis Abraē existēs fm
 materialē subam decimar' sunt. q' curatiōe indigēt/
 r'ne/ bac decimatiōe Abraē significari z figurari. U
 de lat' Gabrielē vbi s.

Deapere vide i dicitōe Fallere zc.

Defectus fecit penuriā: vitiū aut culpā
 aut morbu. Sūt aut' multē/
 plices defect' (vt notat s. Bona. dist. xv. q. ij. li. iij.)
 Quidā sūt defect' q' sūt ex culpa. qdā hō q' sūt ex cul
 pa z ad culpā: sicut p'ntas ad malū/ z difficultas ad
 bonū. Illos aut' defect' q' nō tñ sūt ex culpa sed etiaz
 via ad culpam nō decuit ch'im assumere: q' ch'is fuit
 m'ister iusticie oino segregat' a pctō. Alios at' defect'
 decuit ipm assumere/ s; nō oēs: q' qdā sūt defect' na
 turales/ qdā p'sonales. Defect' ar nāles voco illos (in
 q' Bona. dist. q' respiciūt totā nām hūanā v' r: sicut fa
 mes z sitis/ z defect' p' h'os. Personales aut' defect'
 sūt q' respiciūt aliq's p'sonas spēalē/ sicut diuersē egri
 tudinū spēs. Qm' q' ch'is venerat nām hūanā redime
 re cōiter sine p'sonaz distīctiōe. h'ac est q' defect' na
 turales nō p'sonales defect' p'nalca em' nō viciosos
 debuit i se h'ē absq; dubio. Itaq; ch'is nō oēs defect'
 nostros assumpsit. sicut d' m'gr' dist. xv. li. iij. sed illos
 em' q's ipm assumere decuit/ z nob' expēdiēs fuit. Et
 alia aut' z alia cā vt idē vult mag'ister sūt isti defectus
 in nobis z in ch'io. In nobis em' sūt ex necessitate cōi
 tracti: sed in ch'io sūt ex voluntate assumpti. vt pulcre
 deducit z pbat s. Bona. q. iij. vbi s.

Defensor q' defendit aliquē ab aduersa/
 rio Et defensor/ vt notat Gab
 d. q. ij. dist. xv. ar. iij. dubio. ij. li. iij. z b; in glo. in cle.

j. de penis) est duplex. Un' q' auerzicariē delinqndi p
 stat: z ille ampli' punit'. Ali' defensor/ q' post delictū
 defendit: pura impediendo ne delinquens ad iudicij
 cem veniat examinat' vel punit' / vt n'c fiat execu
 tio: z hic punit'. Sec' si defendit eū ne ledat' a pu
 to. Et q'uis nō p'dēdus sit q' bona fide ad alium p'fu
 git: nō tñ est defendēd'. q' q' defendit delinqntē/ ma
 ledict' est ap' dēū z boies: z corripit' icreparatōe sue
 rissima. Un'. xj. q. iij. Qui p'sentit. z xxij. q. iij. q' alio/
 rum. d; Qui alioz defendit errorē multo ampli' est
 dānabilior illis q' errāt.

Deformis turpis: qñ seorsum a forma
 A q' deformitas. Et de formi
 tas in corpe pot' p'ringere trip' (vt scribit Petr' d' pa
 lude dist. xliij. q. j. li. iij.) vno mō ex defectu alicuius
 p'ueniētis: sicut murilacos v' mācos defectus de for/
 mes vel nanos. p'mos ex defectu mēbz: s; dōs ex de/
 fectu debite q'ntitat'. Scdo mō p'ringit de formitas
 ex appositōe alicui' d'f'cōueniētis: vt est mēbz supflu
 um: vt ē sc'p' digit' v' macula supueniēs oculo vel
 alia supfluitas in alio mēbro. Tercio mō ex indebita
 partū dispositōe: vt in claudis z luscis z buis cemo
 di. Nec paludēs vbi s.

Degenerare est a genere desciscere.
 Uel (vt scribit s. Bona
 uē. di. xij. in dubijs s'falib; li. j.) est extra gen' genera
 ris exire. Exire aut' extra gen' generatiōis b' est/ aut qñ
 rū ad formā cōem z nām. z sic est gnātio in equocis.
 sicut equ' ex asina generat burdonē: z asin' ex equa
 mulū/ vñ mul' degenerat. Alio mō degenerare est p
 p'etates degeneratiōis relinq're: r'cēta natura. sicut fili
 us q' generat' ex p'ze nobili z pulcro/ ē rustic' z turpis
 Tercio est degenerare/ nām gnāntis relinq're: nō per
 dissimilitudinē/ sed p' diuersitatē. z h' mō ois nariū
 ras creata degenerat: q' i nōi creaturā generas ē ali d'
 a generatē. z i sola diuisa generatiōe degeneratio nō ē
 q' nihil nascit' nouū/ nihil addit' alienū. Et ideo gene
 ras a gnāntē i suba nō scpat. z iō sola illa generatio est
 nobilissima. Nec Bona. Hinc Hilari' vt refert ma
 gister dist. xij. li. j. Faceamur inq' q' p' est in filio z
 filio in p'ze z de' in deo: nō p' duplicē p'ueniētū gene
 rū p'ueniētū/ nec p' insitiuā capacitiōis subē nām: sed
 p' nāe v'ntā s'ititudinē: p' natiuitatē viuētis ex viuētē
 nā dū res nō differē: dū nām dei nō degenerare nariū
 ras: dū nō aliud aliqd ex deo q' dē nascit'. dū nihil in
 his nouū ē: nihil alienū: nihil sepabile zc.

Degradatio vide in dicitōe Depositi
 o. Degradati dicunt' q'
 de exautoratoz sūt genere (vt dē Lortch' li. iij. dist.
 v.) Uide z als multa de degradatiōe.

Delectatio fm Aristo. j. theroz. ē qdā
 mor' aiē z p'stutūo sil' rōz
 ta z sensib' i nām existētē. Dī mor' qd ponit' p gene
 re fm s. Tho. j. ij. q. xxij. z fm eū pot' ēē p'dicatio cau
 salis. Sed videt' q' possit esse identica: vt scribit Ga
 briel di. j. q. iij. li. j. Nā mor' nō sumit' hic vt importat
 qndā successiua rei rēdētā ad sue p'fectōis hñdē p'f'p
 curionē. S; mor' noiat qndā opatōes cōplacētē i re
 volita z habita: quō itelligere velle z s'ista dicit' mor'
 aut etiā cessatio ab eis dē: z q's i aliq' p'siderata z ha
 bita dōitate obiecti v'cluti cōplacētis. iō z p' accipi
 ex p'f'ctiue cū d; ē mor' aiē z p'stutūo sil' rōta. Ubi fm
 b. Tho. p'stutūo nō d; accipi pur ē p'stutū: s; pur ē in
 stitutiū ēē qñ i certio mor'. Nō em' delectatio ē gene
 ratio/ vt Plato posuit: sed magis p'stutūo s'f'ctū ēē: vt
 d; vij. Eccl. Dicit' sensib' p' b' fm Gab. excludit' ea q'

nulla potest cognoscere a nobis... cur enim nihil amat nisi cognoscere...

Delectatio est in intellectu... Delectatio est in intellectu... Delectatio est in intellectu...

Delectatio carnalis... Delectatio carnalis... Delectatio carnalis...

Delectatio carnalis... Delectatio carnalis... Delectatio carnalis...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu... Delectatio est in sensu...

videat. Hecille. Et b mo attribuit angelo: no qdem bono (abstie em vt rivilio se imisceat) sed malo gene rare no qdem de sua suba generet. sed qz pstituedo se pmo succubū/deinde incubū/simē receptū trāsum/ dit. Nec demon sic par est pueri geneti: sed vir a q de cibus est illud semen: a demone succubo receptum Et ita intelligēda sunt q de incubis z succub i bisto rijo z scōpō legēdis legunt. Gabriel.

Denarius substantiue gen^o est monete argēte qd denas libras gr̄is valeret. Accipit mō p nūmo. z in sacra scēptura qnqz accipit p felicitate eterna. Un dicit Mac. xx. Accipite autē ipsi singulos denarios. Qd vep est (in qe Scor^o dist. vlti. q. vj. li. iij.) z exponit de vita eterna/ quā q/ libet accipit. Aliet expono de Scor^o q ille denari^o est essentia diuina/ q est idēz obiectū oim brōp: z dat oibz sub eqli rōne: qz infinita ex pte obiecti.

Denominare ē nomē alicu^o bte vt nomiāre Et res qnqz denoiānt a re positua quā habz: vt ab ania rōnali rō/ nalis/ ab albedine albus/ a grā grat^o (vt scribit Ba/ briel dist. xxxiij. q. vnica. ar. i. li. ij.) Aliqñ a re aliqua q caret: vt cōs a carētia visus/ iniust^o a carētia iusti/ ete. Et fm b aliq denoiātiōes dicunt positue/ aliq p uariue. vt negatiue pmax denominatiōnū abstracta supponit p aliq re seu enitate/ vt p pluribz rebz. scō daz. qo abstracta/ nō supponit p re aliq/ s/ impozitōe carētia rei: vt tenebra nō supponit p aliq rei: s/ de absen tiā lucis. Et pōes affirmatiōe d talibz abstractis vt vep s/ accipiēde s/ negatiue. vt si dicim^o: Assit tenebrz/ accipiēda ē p illa: nō adest lux. Lēctas inest oculo. i. ocul^o caret seu nō habet visum. Et cū dicit malū esse i re aliq: nō aliud fecit nisi q aliqd bonū nō habet/ qd bte debet: Et ita oēs affirmatiue i negatiuas sūt resol uēde. Hec Grego. de arimino i dist. xxxiij. lib. ij. Si/ milia habent in de ciui. dei. li. xj. c. x. de tenebra. Joz li. xiiij. c. xj. de malo. z li. xj. ca. xxxij. de malo. Vide ibi z Gabrielē vbi s/.

Dependere ab alio cēnialr intelligit vno mō simplr z absolu te (vt habz Gabriel dist. ij. q. x. li. j.) Et dñs Lardi. ca/ me. q. ij. ar. iij. fere in fine li. j.) qz. i. sine illo nō possz cē vel pseruari alijs qbuscūqz positis. Et sic nihil cēntia liter depēdet nisi a solo deo. Un idē Gabriel dist. ij. q. j. li. ij. tā angeli qz sube corruptibiles eqlier depēdet a deo tanqz a causa pseruāte. Alio mō fm qd: qz. i. de facto ponit in esse z pseruat ab illo: z sine illo nō fiet nec naturalr fieri possz: licz bñ absolute. Et sic ali qd essentialr depēdet a causa creata: qz fm cursuz nat/ cure causat z pseruat ab illa. dñs pposit^o Gabriel in j. vbi s/ q paulo ante dicit: q fm fidē ois causa creata nō solū in essendo/ sed etiā in causando essentialr de/ pēdet a deo. z de a nulla causa depēdet essentialr cau sando. Jē fm fides simplr z absolute nihil essentialr ter depēdet ab aliq causa creata/ siue in causari siue i esse: z hęc sūt de mēte dñi Cardinal cameracē z alioz. Depēdētia qo accidēntalis est q depēdet accidēs a sub stātia vel a subiecto suo: sicut color depēdet a pariete cui inheret: z albū a subiecto zc.

Depositio vt est pena canonica est ma rima (vt scribit Scor^o dist. xxv. q. i. li. iij.) qz totalis amotio a statu clericali. Est degradatio sic amotio ab oi gradu clericali: tūc idem est depositio z degradatio. Si autē degradatio sic de/ positio tm a decernato gradu/ referuato en gradu alio: sicut a sacerdotij gradu/ rmanet grad^o clerical

tūc de gradatio est qdā partial^o pena respectu depostionis. Amouet autē a statu z gradu clericali/ non q character ordis sibi tollat/ nec p pseqns ordines sus cepti: s/ tollit licētia exercēdi actū cuiuslibet ordinis. Et etiā pūilegiū illud qd cōperit ordinariis. vñ tal tra dit curie seculari: ita q z qntū ad actus ecclesiasticos z eutelā psonaz ecclesiasticaz/ qntū ad forz coralt excludit de numero ecclesiasticaz psonaz. Et ista pena nūqz a iure sed p se infligēda est a iudice. Forma autē fm quā infligēda est/ h/ extra de penis. Degradatio ē hodie. i. vj. li. Cause autē ppter quā infligēda est/ sunt: pccā enormia: vrpura heresis/ scisma/ reuelatio p fessiois/ De pmo cō de here. ad abolēda. De scōo extra d scismatitico. abscondēdos. i. vj. li. De tertio ex de pe. z re. Dis verusqz ser. Jsta autē pena vt idē Scor^o dicit nō remittit nisi p restitutiōem integrā ab eo q pōt res tituere/ q ponit sol^o papa: qz ius legitime depositus nō legat postea restitue^o.

Depositū est qd custodiendū alicui daq tū est. Differt āt a mucuo: qz depositū dat ad vtilitatē dāris: sed mucuū ad vtilita tē accipiētis. b. Tho. ij. q. lxxij. ar. vj. vñ depositari^o.

Depositarius (vt habz Gabriel di stin. xv. q. x. ar. iij. du bio. ix. li. iij.) ē cui res mobil^o seu porcō se mouere tra/ dit ad custodiēdū. Nā in rebz immobilibz depositio lo cū nō habz nisi forte vbi a pluribz res q est i prouerz. fia p seqstre deponit. vt in glo. c. bona fides. de depo sito. Et qnqz in deposito dominiū nō trāst^o/ sed rez maner apud depositorē. similt^o z facultas vrēdi depo sito. Ideo cū reperit depositū reddendū est. Et deposti tari^o nō pōt rei re deposita/ als furuz comittere: vt dicit Angel^o in sūma Depositū. §. xij. allegās. l. q. furuz ff. de p. di. furuz. Sed exapiunt duo casus. Primo si pecunia si ob signata deponit. Scōs dū dpositari^o p sumie deponēt pmissuz. Et lex depositi cōprehēdit i ca. allegato Bona fides. z ē Greg. ix. vbi dicit. Bona fi des abesse psumit/ si rebz suis saluis existētibz depo sitas amisi. De culpa qz tenent/ si capim deposito obrulisti: vel si aliqd p custodia recepisse. Et qz b q depositari^o tenet facere diligentā in custodia depositi quā cōiter boies facere solēt in suis: quā si nō facere z depositū pderet/ tenet ad dāni restauratiōem depo nēti. Vide laci^o Gabrielē vbi s/. Et depositari^o semp tenet restituere depositū depositori perēt: nisi depo nēs esset furiosus: tūc nec gladi^o deposit^o est reddē dus. Et nisi deponēs post depositū fuerit deponat^o z bona ei^o publicata: tūc em deferendū est i publicum Et nisi fur deponēs furuz: tūc dñs rei pponend^o est. Et qñ fur deposuit apd dñm cui surripuit: in his casu bus nō tenet reddere. Et pta hos casus q nō reddidit de positū dū perit/ comittit furuz: z dēnat^o suo noie ef ficit infamis: vt in. l. furuz. §. Siqz alieno. ff. de bis q notā. infra. Idē tenet Angel^o.

Desiderare idē qd cupere. Ponit āt Ja cob^o de valentia in psal. Beati immaculati: differentiam inter cupere z desir derare. Nam cupere est finē appetere: sed desiderare est conatū apponere p ea q sunt ad finē. Un attric^o cupit felicitatē/ z nō puenire ad penas debitas ex pccō: sed nō vult dimittere illud qd inducit pccm. s. rē ablatā. aut mulierē aut vindictā: z sic nō facit pniām/ p quā debz pseq finē pmo cupitū. z sic talis cupit desiderā re/ sed impedit conat^o eius p passiōem. Hęc valētia. Et fm eundē illa hñt se p ordinē. s. desiderare: surire siue petere z facere. Un desiderare idē est qd aliquid

cupere vt appetere. S/ surire vel sicut idē ē qd cū toto affectu z conatu talē re desiderare. t. cū tali desiderio ad psequēdā re desideratā torū conatū apponere. Fas cere autē est re desideratā p effectū adimplere. Vide la tius ibi epm chriopolitanū. Et aliqd dicit desiderare tri plicat. De q vide sup in dictione Appetere.

Desideriū (vt scribit beatus Tho. ij. sen. dist. xxvj. q. j. ar. iij.) est mo^o appetit^o i amabile/ z inchoatio amoris. Et differt ab amore. qz desideriū est de bono nō habito. sed amor ē de bono absolute. Idē Tho. pte. j. q. xx. ar. j. Est z desir deriū qd cōdū cū chio. Et b pōt venire ex duplici cā. vt habz s. Bona. dist. xxx. li. iij. i dubio scali. Vel p pcedū maloz pñitū/ vel ppter pceptū terrenoz z abū dantē p gustatiōem celestiu. Primo mō est signū im perfectiōis nō pfectiōis: qz sic recusat laborare. Scōo mō ē signū pfectiōis: qz nō recusat laborare. sed spūs sāto amor/ desiderio stringit qz vix pōt inf se z deum interpositiōem corpāl^o partitico sustinere. Un b signū est q amar deū pfecte.

Desideriū efficac^o vt scribit Decā i suo. iij. q. viij. ē q aliq statim ostēdo sibi p fidē q fruicio dei p quā de^o habet ē sibi pferēda p merita/ statim elicit actū meritozū si pōt. Cōcordat dñs Lardi. came. q. vnica li. iij. sniaz. Un fm eū duplex est desideriū. Unū est re spectu possibilii: qñ aliq efficaciter desiderat aliqd tanqz possibile bñ ab eo: z illud nō est in desperantibz. Aliud ē respectu impossibiliū. s. qñ aliq desiderat aliq qd z credit illud sibi esse impossibile: z illd pōt esse in desperantibz. Unāc^o spci ē desideriū efficac^o qd statim ostēdo p fidē q brieudo est sibi pferēda p merita: ita rim elicit actū desiderij meritozū/ q nō pōt esse in de/ sperantibz. Hęc Lar. Est pterea desiderij scēm z deside riū aridū/ qd qñ nūc subito dicit nūc ad tēcatra nūc ad speraculā: nūc huc nūc illd. De q legitio Bersonē pte. iij. d mediātate spūali pte. j.

Desperatio est qd diffidit se psequi posse qd sperādū ē. vñ qñ ex falsa estimatiōe. p pccā q fecit vel bona q omisit desperat de dei mia: credēs deū nolle vel nō posse sibi pccere vel i grām recipere. Et fm bñ Tho. nō impoz rat solū puatiōē spci sed recessum a re desiderata p/ pter impossibilitatē existimatā. Et pōt desperatio ca/ pi dupliciter: vt scribit dñs Lardi. camera. q. xij. ar. iij. lib. j. Uno mō improprie p firma credulitate qd qd credit se esse dānandū vel diffidit se esse saluandum. Alio mō p pte p firma credulitate qd qd credit q si fa ciat qd i se est p statu vie ad habēdum briedinē/ ad/ huc nō habebit eū. Un talis act^o est directe opposit^o accui spci/ z nō p m^o. Et vt idē vult p nullū signum extrinsecū a qdūqz factū pte viator de cōi lege obligat/ ri ad credēdū se dānādū. sed debz semp indubitanter sperare/ q si faciat q sūt legi chri/ saluabit. z ad b de bet laborare z diuinū auxiliū implorare zc. Nemo q de sperare debz de dei misericōdia/ qntētiūqz etiā grauer z innūcrabil^o peccauerit sed toto corde (vt scribit Ber son pte. iij. tracta. p deuotio simplicibz) dolcat: qz taz dulcissimū dñm ihonorauit. ppter sua pccā: z i furuz cauere pponat. z sic dubitare nō bz qñ diuina pccas se eū misericōdiam faciat. Vide laci^o ibi Bersonē magnum psciē p solatozē. Un Laci^o li. vj. diuini. i. c. xxxij. ar. Nec en deficiat aliqz aut de se desperet: si aut cupit tate vici^o aut libidie ipullus/ aut errore decept^o aut vi coact^o/ ad iusticie viā lapsus ē. Pōt em reduci ac liberari si eū penitent accoz: z ad meliora puerfus: ac tis deo faciat. Nō āt ois desperatio ē pccm in spm scēm

vt scēptis reliqz Bab. di. xliij. q. vnica. li. ij. z s. Bona. eadē di. Nō ei illa q venit ex pusillani mitate/ sed illa q orit ex certa z diffinita malicia in qvlt vitā fini re z pferēs iniquitatē suā diuic mie/ cōtēnēs miaz dei s/ qd de sapiēs. Impi^o cū i profundū venerit corēnt qñ tāta pfiditate malicie absozdet: vt nvelit di miaz sibi subuenire: fm qd fecit Lani q dixit. Ecce a facie tua eicies me hodie z maior ē iniquitas mea zc. Unō tales desperatissimi boies frequē sibi ipsi mortē cō sciscunt vt inferunt.

Detractio ē dñigratio alienē fame p oc culta rba s/ b. Tho. ij. q. lxxij. ar. iij. Detractō ē fēmiatō mali occlte i pxi iu riā Et differt a pūelia: qz cōrumeliōz p apra dicta in tēdit honori derogare. Detractio rō iabsēta pxi ei^o famā ledit Tho. Detractio vt dicit Ber. i regul^o mo^o. ē diminutio fame alteri^o occulta zc. De hac non parū mltra habes apd Bnto. pte. ij. c. iij. c. iij. sūme. Et Berson de ea i mltz locz scribit z alias.

Deuotio ē mo^o mēt^o i deū: vt dicit Scor^o q. xx. q. lxxij. ar. iij. z. iij. z Bstaxan^o i sū. li. v. tit. xxvij. Deuotō ē q dā act^o volūtatē ad b qd hō se tradit diuio obsequio. vel deuotō ē volūtatē pōpra faciēdi: qd ad di seruitiū pxi nct s/ b. Tho. ij. q. lxxij. ar. j. Dicit^o ar deuotio a voz ueo: qd ē aliqd dō scē pmitto. Un z hō pmissio vocū dicit. Deuotō s/ docē. noiati Hugonē i suo d oione. vt z refert Ber. tract. vij. sup cōico Mariē ē eleuatio mēt^o i deū p piū z hūilē affectū fide: spe et charitate subnū: z mēs deuota ē i incipiētibz. deuotio i profi ciētibz: deuotissima i pfectz. Collectio ar mēt^o p diuoz cōtētibz: nihil aliud ē qz eleuatio. Nō ei p mēt^o eleuatoz ft eri ad deū p piū z hūilē affectū: qñ colligat ad vnica tē/ in q vniōe tradit diuin^o Dyonisi^o mysteriū cōsiste re theosophiē chriānoy zc. Et de deuotioe mltra Bery son i mltz suoz opoz tractatibz. Et deuot^o dicit qz eleuat mētē i deū vt s. d. z religioz qz vniōe pauptatē obeq diētiā z castitatē. z qz deuore. i. pte. Un deuore cōicāre is dicit. (vt scribit paluden. dist. xij. q. j. li. iij.) q conat omne distractōez z euagatōez mēt^o expellere z nō de liberare eā tenet.

Deus Iste termin^o de sermōis capif: sic no tat Stephan^o Bnile. i plogo. j. scē. z s. Bōn. di. iij. q. iij. li. j. ponit triplicē acceptiōez. Prio mō nūcupatiue vt abusive. vt i ps. xcy. Dē dñi gētiū demōia. z apls. i. ad Loz. viij. Siqdē dñi mē ti: z dñi mltri. Scōo accipit adoprue: vt i ps. lxxij. Ego dixi dñi est^o z filij ex celi oēs. Sic qlibz elect^o dē b mō filij dī p adoprōez. Tertio dignificatiue p hoi b^o i dignitate existētibz. vt Exo. xxxij. dñs nō detrahās .i. plac^o. Et Exo. xxxj. offerat eū dñs dñs. Quarto mō pratiue. Un dñs ad Moysem Exo. viij. Ecce cōstitul te deū pharaonis. b ē prātē ddi p ariolos: z deos pha raonis. Quiro mō sollicitudinalit^o: vt apls ad Phil^o iij. Quoz de vent. Tres ei tāta de vtre hñt sollici tudinē. vt obliuiscant di. Sexto capif cēntialit^o siue nālitr: vt sic. de^o p r: z filij: z. s. s. vt dicit s. Aug. i ser. qz dā de martiribz. Quis est de^o rñdit p r z filij: z. s. s. b mō accipit qñqz psonalit^o: qñqz cēntialit^o: z b valde ac tendēdū in qe Jaco. de valētia tract. iij. reglā pma plogi i psalteriū i legēdis z exponēdis sacz scēptur^o qñ ē act^o cēntialit^o: z qñ psonal^o. bz nāqz diuersā sup pōitōez termin^o de^o i sacra scēptura: vt scribit Bruz le. di. vj. q. ij. li. iij. Aliqñ em supponit p psona diuina Aliqñ cēntia diuina cōi tribz psonis. Un ps. p pccauit

ficte de deo oleo leccie. Primum de suppoit p p
 sona filij. Sed de suppoit p psona pns. Et illd Ero.
 Audi ist qz dñs deo vno e. i. essentia diuina vnica
 est z idiuisibilis. Et Aug. i. li. de tri. Deo est p z filij. Et
 illd Sen. In principio creauit deo celij z terrā: deo stat
 essentialit: eo qz create e ac essentialit: se puenit coel
 trinitate i qntu deo. Jte qñ dñs Ero. iij. Ego suz deo Ab
 rāa deo. Jtaac deo: ibi stat essentialit. Sz qñ dñs ps. ij.
 Dñs dixit ad me: fili? me? es tu ego bodie genui te:
 ly deo stat psonalit: qz p psona pns em/ eo qz dicere z
 gnāre e ac psonal/ z norio ipis pns/ z ly ad me stat
 p psona filij ad quā loqf p. Prudēs itaqz leccoz/ in
 que Valeria z fidel arcedat tales locutiones/ qñ sunt
 essentialis/ z qñ psonales. Et qz pagani/ vt idē scri
 bit traē. iij. plogi in psalte. appellat criā deos ido/
 la sua: ideo ad differētiā falsoz deoz mltiores i scri/
 ptura dñs deo exercitū/ deo celi/ z deo israel ad deno/
 tandū qz iste sol? est verus deo z dñs gentiū sūt demo
 nia zc. Jte i ista ppositio: deo genuit deū/ z deo est hō
 deo nō supponit p nā diuina ait Bulefer: sz p psona
 qz ista deitas genuit/ vt est hō est heretica zc.

Deus vt qdā purat dicitur est a dando: qz omibz
 deo qdā comodū e eis. Vel dñs eo qz nihil desit/ vel a
 deo s theos qd deū fcat vt αΠΟ ΤΟΥΘΕΩΣ qd e vido
 z pfectoz: qz p oia pūgil pceptat z vider: vt αΠΟ ΤΟΥ ΑΕΘ
 ΛΟΥ. i. eimco: qd mortalibz sit emēd. Et deo pūe dif
 finitionē nō habet/ z qd sit deo scire nō possum? ait
 f. Tho. j. pte. q. j. ar. vj. danē tñ de eo descriptiones.
 Un Decā. q. li. j. q. j. Deo e ens oialio pfecti/ vt qñ ni
 hil e pfecti. Et qñs deo nō sit ppe diffinibil: tñ de
 scribibil: vt vult Bulefer. Et ad describēdū deū/ vt
 ait dñs Cardial came. q. iij. ar. iij. li. j. sen. nō oportet
 oēs p ditiones z pūerates includere i eis/ diffinōe: qz b
 nob vlet iposibile: ideo dicit aliq qz sufficit oēs vel
 ptes vt aliqz eaz d ipō notozes/ z sibi soli ppeteres
 i eis/ descriptione ponere/ z inde e qd eis danē diffiniri/
 ones diuerse a diuersis/ vt p z i libz/ scōz z doctoz.
 Et fm eūdē ad pueniēte describēdū deū/ ponit hāc
 regulā qz deo dō describi p illd qd cōter pcedit deo cō
 uenire ab oibz qz pcedūt deū eē: vt dicit deo qz deo e ens
 sūme bonū z pfectissimū i entibz. Et sic suplatiū p
 duplicat exponi affirmatiue z negatiue: sic iste termi
 nus deo p hē duplicē descriptionē. Prā e qz deo est
 ens oialio a se meli? z pfecti. Scda e qz deo est ens:
 qñ nihil est meli? vt pfecti. Hec Aliac. Ut deo e ens
 pfectissimū. Et Anselm. Deo e qz mai? p cogitari nō
 pōt zc. Un qdā pfectiois e deo attribudū est. Tunc
 maria apd theologos e. Ois entitas pfectionē dicit
 est attribudā deo i sūmo sic simplicitas. Ois ac ent
 ras ipoztās ipfectionē remouēda e a deo. Et cū Aug.
 de. v. de tri. ca. v. qz oē qd dñs deo dñs fm subam vt re
 spectue/ z nihil fm accidēs. Dicitū qz ibi loqf de ill
 p dicit: qz pueniūt deo fm nām diuinā/ z ei? icrimf/
 ca z nō respectu creaturē ad e: qz qdā ex rpe dicit de
 deo fm accidēs. i. ptingēt: vt dñs/ creator/ refugij/ z
 sūa/ qz ptingēt dicunt de deo nō p pmutationē dei:
 sz creaturē: vt docet mgf di. xxx. li. j. z babz hoc Bab.
 di. v. q. vnica. ar. iij. dub. iij. in fine li. iij. sen. Jte fm
 catholica vitarē vt scribit f. Bona. di. v. q. j. ar. j. lib.
 iij. absqz dubio necesse e pcedere hōiem eē deū: z deū
 hōiem p eo qz due naturē ibi vnite sūt in vnā psonā
 qz aut i vno supposito vnū necessario de se iuicē p
 dicant/ si accipiant pterere p illā maximā qz dñs. Que
 cūqz vni z eidē sūt eadē in se scē eadē. vide Bab. du.
 iij. vbi s z du. j. Jte cū dñs deo e hō. vno mō e sens? i. fa
 ctū e vt deo eē hō: z b qdē fuit i rpe incarnationis/ z est

sensus ver? vt intelligit deo fact? e hō. i. deo e hō. q
 qdē fact? e siue pduce? z b qdē vep e. Vide laci? B
 nauēn. q. ij. v. vbi sup. z Bab. ar. ij. q. i. cluisione. v.
 vbi sup. In opere aut incarnationis factū est vt deus
 sit hō nō fm aliquā trāsmutationē factā ideo: sz fm
 trāsmutationē factā i alio extrō s. Bona.

Deus pter diuersos effect? diuersa forat vocat
 bulo/ vt de mgf di. xxx. li. j. Et Bab. p cū refert. li.
 j. di. ij. q. j. dub. iij. qñs i deo nulla sit diuersitas/ vt
 muratio: sz solū i factura siue creatura: sic dñs pdestia/
 re aliqz e pscire alitū: qz vult illi dare gliaz/ hūc hō
 dānare. Sic pcedit deo icelligit malū z nō admittit/
 deo vult malū: qz in illa. deus vult malū ipoztat deū
 aliqz facere phibitionē. Sz illa icelligit malū: ipoz
 tat deū pmittere malū fieri. Et deū nālit velle e ipm
 re aliquā necessario i esse ponere/ seu pducere. sz pstat
 qz deo ptingēt pducit ad e: z nō necessario. icelligit
 aut naturalit qdā icelligit: qz qdā icelligit necess
 sario est/ vel in esse reali vt i esse obiectiuo. Laci? Ba
 bri. vbi s. deū aut diuersa forari noia habet f. Bona/
 uē. in breuiloqo/ z post eū scribit Berson i cōclōgio
 de pceptibz p ditionū. Dicit eū lux vt est ratio cog/
 scēdit oia. Dñs speculū vt est rō cogscēdi vifa/ z appoz/
 barta. Dicit exēplar vt est ratio cogscēdi p dī pposita
 Dñs liber vitē vt est rō cogscēdi pdestinara z a pproba/
 ta. Est igit liber vitē respectu rez redēntū. Exēplar
 vt exīstētiū. Speculū vt eūntū. Lux respectu oim. Et
 ad exēplar pceptat idē: vbi/ ars/ z rō. Jdea fm actū
 pūidēdi. Verbi fm actū pponēdi. Ars fm actū p p
 qñdi. Ratio fm actū p p dī: qz sup addit rōnē finis
 vt intētiōnē. Lognoscit in sup ptingētia in fallibilē
 mutabilia immutabiliter: futura pntialit: tēpalia
 eternaliē: qz p se ipm essentialit. Dicit z deo leo pter
 foritū dī: lapis pter durabilitatē: agn? pter man
 suetudinē: sol pter illustratiōnē: z ita d reliqz. vt idē
 habet Berson de simplicatiōe z mūdificatiōe coz/
 dia notula. vj. q nō sz essentialit: sz solā attributionē
 z p analogicā silitudinē de deo loqmur. Sz speciale
 nomē ab esse sumit: vt inqz Berson traē. de illumina
 tiōe cordis nomē dicit: illud nomē est ens simplicat/
 vt ens puz vt ens vniuersalit pfectū/ vt ens qz mai?
 neqz icelligit/ z tale est solus deus q nō est maius no
 mē scribendū in seculis dicere deo. Ego suz qz sum:
 zc. Et de nobz dei. vide in dictionē Nomē infra.

Deus et deitas habet se vt pteritū z abstractū.
 Deo rōne sui modi significandi supponit p supposito
 siue psona. Ita qz si suppositū in diuis realit differet
 a deitate siue essentia diuina/ sicut suppositū vbi realit
 differet a natura humana assumpra nō su pponeret p
 essentia fm p pteratē sermonis. Quia hō essentia di/
 uina: z psona nō distinguūt realit sz formalit z sunt
 vni: ideo ex vsu loquēdi supponit p supposito: z erit
 am p natura diuina respectu cuiuslibz p dicit: porēz
 puenire tā naturē qz supposito: ita vt loco ei? pōt po/
 ni tā nomē naturē qz suppositi. Quādo aut deo ponit
 tur respectu termini vel p dicit essentialit supponit p
 essentia. Sed qñ respectu termini vt p dicit notia
 lis supponit p psona. Et hoc icelligit quādo ponit
 respectu finim p pte supponētis p supposito vt essen/
 tia. z hoc rōnabilē. Tū pter identitatē naturē diuic
 z suppositi. Tū etiā pter hereticos: ne si deus p pte
 supponeret p supposito mltē p p ditiones essent pcedē
 de/ qz p astutiā hereticoz simplicibz p pte essent oēs
 casio errādi z credēdi pluralitatē deoz ac diuic essen
 tiē. Un z scūs Bonauē. di. iij. q. iij. in fine lib. j. de
 qz nomē deo babz naturā termini cōis z termi discre

ti. Termini cōis pter pluralitatē su ppositoz. Termini
 discreti: qz rōne forme nō multiplicabil/ vt rōne vni?
 essentia: z b sup pars. Et nota vt scribit Bab. di. iij.
 q. j. ar. j. li. j. qñ deo ponit cū hōno alitē/ aut impoz/
 tate pluralitatē supponit cōntialit. Et b ne si pcederet
 qz paf e ali? deo a filio: simplices purat eē plures de
 os. Laci? em doctozes ne deo occasio errādi simplici
 bus/ qz credāt eē plures deos essentialit distinctos/ qz
 mō errāt idolatrē. Et iō ille negant: deo genuit alium
 deū/ paf z filij z spūscūs sunt tres dij: qñs pcedat
 qz psona diuina genuit aliā diuinā. Silt paf z filius z
 spūscūs sūt tres psonē. Silt illa pcedit: filij e alia
 psona a psona pns: z nō illa filij e ali? deo a deo pte.
 Laci? rō: qz psona suppositū supponit em p psona: et
 nunqz p cōntia. qz nō p dicit nisi de illo de q forma/
 liter p dicit. Deo aut ex vsu supponit tā psonal. i. p
 psona: qz essentialit p cōntia: vt sup dicit e. Et hēc p
 positio Deo genuit deū fm fmōnis p pteratē e pcedē
 da: vt etiā vult mgf/ z rōne pbat Bab. di. ar. ij. vbi s.
 Sed fm vsu scōz nō e pcedēda ista Deo nō gnāt
 deū: p z qz valet illā: Nihil qd est deo gnāt deū: q est
 falsa. Uex de rigoze hōz vidēt pcedēda: qz deo de
 rigoze hōz nō distribuūt. z cū supponit qz deo sup/
 positio i diuis/ valet illā Aliqz suppositū diuinū nō
 generat/ qz e vera: qz filij nō gnāt. Nec ille sūt p dicit
 ric: deo gnāt deū: deo nō gnāt deū: qz in neutra subie/
 ctū plene distribuūt/ nec plene singularizat. Bab. di.
 Et p de se genuit alitē se. i. vt exponit mgf a Berson
 vbi qz alitē deū/ sed alitē psonā. vel genuit se alitē:
 id e genuit alitē/ qz hoc e qd ipē. Jte illa pcedit Deo e
 p z filij z spūscūs: qz deo hōc supponit p cōntia diu/
 na/ qz e tres psonē: qz deo e tres psonē. Bab. di. q. ij. vbi
 s. Uide z de b s. Bona. di. iij. q. j. li. j. Jte ille pōnes
 dō sperat/ deo creat: nō sūt eadē mō vere. nā deo in p/
 ma supponit notia: i scda hō cōntialit zc.

Deus zc. In dō nihil e realit nisi cōntia/ relatiōz p
 sona: ex cōntia z relatiōe p pteratē z p pteratē ex cōntia
 z spiratiōe actiua. z hēc oia idēntificāt cōntiē. iō nulla
 i deo distinguunt cōntialit: qz oia q in deo sūt sūt vna
 z idiuisibil/ z simplicissima cōntia: vt hō Bab. di. q. ij.
 plogi. z alis dist. ij. li. j. Relatiōes hō oppositē distin/
 guunt realit in se z nō ab cōntia. Uide laci? Bab. di.
 vbi s. Et i diuis nō e distinctio rōnis. Dia em qz ibi se
 res z sūma res sūt. Res ac nō distinguūt a re rōne: vt
 ois fusi? dicitur.

Deus pur est subiectū accipit aggregatiue: vt est
 p mū subiectū theologie. Et deus sub ratione dei/
 raris est p mū subiectū theologie pfectionē respectu
 creaturaz: sed respectu psonaz etiam est aliqua p d/
 oritatē p mū. Sic hōis p p mū subiectū p mū p pteratē
 pntiētiē/ qz pntet nām diuinā z creatā. Silt res z si
 gna pntē p mū subiectū p p pteratē cōntiē: qz qñqz era
 ctant i theologia sūt res vel signa. Sed deo sub rōne
 redēptoz/ vt rōne glificatiōis nō e subiectū: qz ille ra
 riones nō sūt rōnes subiecti/ sz magi p dicit. Jte ei
 sūt pōnes theologie/ deo e redēptoz/ deo est glificat/
 toz: vbi rō redēptozis z glificatiōis respectiue p dicitur
 z nō subiectū. Sz accipiēdo subiectū p re fcatā p q
 supponit subiectū scētiē i aliq pte theologie: deo sub
 rōne deitas e subiectū i aliq p z i aliq filij/ i aliq spūscūs
 scūs/ i aliq creaturaz: qz illud e subiectū p q supponit
 subiectū p dicit. Sz capiēdo subiectū p termino sup
 ponētē/ sic deo nec res aliqz extra animam q nō est filij/
 gnū est subiectū theologie/ neqz totalit nec partialit. In
 diuersis ac p mū theologie diuersa sūt subiecta. vt hōz
 ber Bab. q. ix. plogi. De qz vide z infra i dictionē Subie

ctū. An ac deo sei genere p dicit mlti? sulito Bab.
 di. v. q. j. li. j. qz vt qz nihil idēgnū aut ipfectū dō ac
 tribuit: cū i p dicit mlti? hō gñe pōit: cū nihil p b itel
 ligat: nisi qz dñs p aliqz nomē qd i p dicit mlti? pōit
 z sic i mlti p dicit mlti? p pōit: qz p mlti? hōz fcat p r. f.
 ens suba spūs: sapiens: viuēs: paf: filij? s. f. creator:
 amas? cogit? cū p abstracta deitas/ entitas/ essē/
 tia/ vita/ sapia/ p dicit mlti? creatio/ amatio/ cognitio/
 zc. Sz illa res sūma q est deo nō est in p dicit mlti?: qz
 res qdā e/ qz nec subicit/ nec p dicit. Sz fmōnē deo est i
 p dicit mlti? sube. laci? scribit Bab. vbi s. Aliq tñ ad
 uersant/ z oppositū tenēt: quā controuersā in logica
 scripsimus zc.

Deus vt est res: z nō fmōnē nihil opaf nōario ad ex
 tra: vt hōz cōe dicit theologoz: sz nō agit sine creatur/
 ra freqnt: vt hōz Bab. di. j. q. j. ar. iij. li. iij. Jte deo est
 vbi qz p cōntia: pntiā: et pōntiā: vt pulcre deducit
 Decā di. xxx. vj. li. j. z alias p z. Jte oia dicit eē i dō
 obiectiue rōnalit z eminentē sz mgf di. xxx. vj. li. j.
 obiectiue: qz si obiecta cognita: rōnalit qz se effectū
 p dicit. Eminentē qz se mlti? pfecti: de hō vide laci?
 Bab. di. iij. q. vnica. li. iij. Jte i dō longitudo e lonz
 ganimitatē: claritudo charitatē: sublimitas mltē: z p
 fundū iusticiē/ siue sapiē/ qñtū ad dī iudicia: vt scrib
 it s. Bona. di. xxx. vj. li. j. i dubijs l falibz zc.

Deus zc. Deū velle creaturā e pducere creaturā
 sz illd Dia qñqz voluit fecit. Sz deū icelligere cre
 aturā e deū appbēdere creaturā: vt obiectū. De rōe
 aut obiecti nō e vt sit. Et iō licz icelligere: z velle dī
 idē ipoztat i dō: ipam. f. diuinā cōntiā: nō tñ eadē mō
 connotat creaturā: qz icelligere cōnotat creaturā in
 esse obiectiue possibilē. Uelle in esse actuali: vt patet
 Bab. di. xxx. vj. q. vnica. dub. vj. li. j.

Deū diligere aliqd a se ipō/ est ipz illi bonū cri/
 buere eo mō qz vt. f. nūc siue pntialit si vult bonū ta
 le nūc inefficaut i futuro si vlt illd bonū i futuro da
 re. Bab. di. xxx. vj. q. vnica. ar. j. li. iij. z laci? vid in di/
 ctioe diligere infra.

Deus zc. Deū hūiliare pte icelligi duplr: vt scrib
 it s. Bona. di. j. ar. ij. q. j. li. iij. aut i se: aut i rōne sū/
 bi vni. In se qdē cū sit oino inuariabil/ nec pte hūili/
 ar/ nec pte exaltari. Rōne ac sibi vni pte hūiliari ad
 maiorē manifestatōēz suē altitudinis: sic pte ifirmari ad
 maiorē manifestatōēz suē fortitudinis. In b ei qz deo car
 ne hūilē: z infirmā a sūp sic: supbissimū aduērsariū cō
 fregit: hōiez hūilē exaltauit: fortissimū aduērsariū cō
 fregit: hōiez infirmū stabiluit. Et i b eminentē facta
 e manifestatōe pōntiēz z sapiē. Si ei qd ifirmū e dī poy
 rēti? e oibz hōibz. z qd stultū e dī/ sapiētē e oibz hōibz
 z et demōibz: planū e qz ei? pōntiā z sapia superexalt/
 lūt oia i infinitū. Et iō si incarnationis op? i se nō vidēt
 facere ad diuic manifestatiōis honorē: si tñ p dicit
 ad illd: ad qd e: fac elegātissime. z iō heretic? z ifide/
 libz cētis velatū e facti m incarnationis: dicitēs q opus
 incarnationis faceret ad diuic manifestatōis ignominia cū
 ex opposito faciat ad excellētissimā glia. hēc s. Bōn.
Deus sabaoth. i. exercitū dñs. Bab. di. xj. q. vni

Deus Noie dicit tria icelligi (ca. lib. ij.
 q. i. v. iij. Anomō hōz Bona. glia deitas). Bōnō fm
 Aug. bēitudo pns. Tertio mō fm cundē iudiciaria
 pns/ nllō tñ mō dicit pte: qz paf sedeat ad dextrā filij
 vt spūscūs qz filij? z f. f. trahunt originē a pte. Sed
 deitacē: licz hōz qñdā appozatōēz attribuat filio: cū i
 appozat e qñtās: sic de Aug. qz i pte e vnitas: in filij

circa san. Et b facie Moderatio maioris idigere. z b mo dici pe q angel' supioris ordio/magi' diligit an gelu' iferentis: qz angel' par' vl' supioris ordio no idt gez sic sua iftuctioe fue purgatoe: fm q angel' infe rious ordio. Nec Bona. Et magis chis dilexit Per erit qz Joane/que familiarit' dilexit. De q vide Bab. dif. xxij. q. vnica. ar. ij. dub. ij. li. ij. Et p b mulce qd' nco pne solui/an de' mag' dilexerit hoiez qz angelu': mag' gen' huanu' qz cbim: magis perore pdestinat' qz iustu' pscit' z silco. q' laci' peractae s. Tbo. z Bo' nau' eade' dif. Jte vt bz Sco. dif. xv. q. ij. i solutioe ra tionu'. z post eu Bab. eade' dif. q. ij. li. ij. Aliq' debz mag' diligitere vira sua ordiate vt e diligit' ad vitaz eterna' z mag' pferuacione iusta vice sue qz pferuati one vice primi sui: s'z no mag' iusta vice sue qz pferu uacionem vice primi sui. Sic em mag' dz lacro susti nere suspeditu' qz occidere suspeditu' vt euadaz: qz dis lectio vice corp' iniuste custodie' no e dilectio ordia ra: qz no ad dilectioem dei z anie zc.

Diligere a q' venit diligit' b. Et charitate diligit' bile est illd bonu' solu' z o' tale qd' sub obiecto adeqro charitatis' icludit' seu p'inet'. Est ac fm Perz d aliaco q. vnica. ij. sniaz obiectu' adeqru' charitatis' de' z omne qd' de' vult a nob' p' se diligit' nactu' p'cipare deū bris' fice' s' potetia ordiata. Et cu dz de' exp'mit' obiectuz pncipalez p'mariu' charitatis': qd' solu' p' se diligit' ta' qz finis vltim'. z sumu' diligit' b. Dia ac alia p' euz dz o' qd' vult a nob' p' se diligit' b. hic tagit' obiecta se' cūdaria: vt creatur' ronal' q' no p' se finalr' s'z p' deū pncipalz' s'z amade. D' nactu' p'cipare deū bris' ec: p qd' excludit' creatur' irrional' q' n' s'z p' res cre/ atur' ronal'. b' em no s'z capace b'icudis. Bab. dif. xxvij. q. vnica. ar. s. li. ij. S'z ac q'ruoz: gnā rez diliz gēda: vt z bz mgf dif. xxvij. li. ij. s. de' q' e sup' nos/ nos p' z p'rim': q' iuz' nos/ ac corp' qd' infra nos est. b'z s'z a nob' charitate diligit' da. Nā q'cuqz s'z nobis' eū b'itudis p'cipaz' s'z a nob' charitate diligit' d. s'z tales s'z em q'ruoz/ vt dicit' e. g. Uide laci' s'z Bab elē vbi s. p'clone. i. z s. Bona. dif. xxvij. q. s. li. ij. z fm eūde' demōstrā s'z s'z charitate diligit' d. nā charitas nulloz facit' diligitere elicitue/ nisi eos qz optat ad sū mā b'itudinē p'cipare. S'z mō dicit' d' de dānā/ q' no s'z ex charitate diligit' d: p'prie accipiēdo diligitere ex charitate. Nā si large accipit' diligitere ex charitate/ de mōz z dānāci rōne s'z s'z diligit' d: s'z rōne culpē s'z o' dicit' d: i q' s'z deo dicit' d. Jte hoies mali fm eūdem inq'neū s'z hoies ad d' imaginē/ fm quā s'z capace b'itudis/ s'z ex charitate diligit' d. S'z hoies mali in q'neū mali/ no s'z diligit' d: s'z pot' deest d' d. Nā ita' qz no e odit' d' s'z culpa z malicia. Nec de' odit' hoies rōne nāe/ s'z rōe vicij. Bona. laci' s'z scribit' de b

Diligere ex charitate. sive charitatie p' fieri du' p'licat'. Uno mō s'z rōne fm destrucōem obiecti charit' tae/ vt. s. e aliqd' diligitere ex grā canqz amicu' secū i b'it' udie cōcarnū. Et fm hāc accipiēdem b. Joā. z mgf diligit' b. ex charitate i q'ruoz gnā diligit' b'itū diuine. Alio mō accipit' largi' p' o' diligitere ad qd' charitas i/ dmar: q' s'z ois dilectio meritoria Gabriel dif. xxvij q. vnica. ar. ij. dub. ij. li. ij. S'z qz b'z dicit' d' imedi/ are vbi s. dicit' d' eā sufficient' tactā. Uidere po tes laci' Gabrielē. b. Tbo. s. Bona.

Diligere prim' vide i dicit' d' Proxim'. De ordie diligit' d' vide s. i dicit' d' Lbaritas. Rānes ho diliz gēdi s'z mltē. z aliq' sup' tactē s'z fm s. Bona. P'ria ac z pncipalissima e bonitas rei: q' e p'fectissima in deo q' i finitā: no de' simplr' sup' oia e diligit' d'. S'z rōe e

vnitas amāz ad amāci. z e multiptes. Quēdā idēt' carz: z b'z p'fectissima i amāce ad scipm'io scipm' p' alijs diligit'. Quēdā origis: qz vn' ab alio: sic fili' ce pz. vl' ab eodē tertio: sic ceteri pfanguinei. Quēdā cōt cabilitat' fm varias spēs cōcarnōis i nā/ i vna p'ia/ i vna domo/ i vno officio/ i vna societate/ i h'c'c' i g' r'ia/ i expectata b'icudiez sic de alijs qz p'limis. Et fm q' plures vl' potiores rōes cōcarn' sil' p'currūt i vno d' ligibili/ fm b' mag' diligit' d' e affectiue. Ecqz maiorz affectu' sequit' maior beneficēte effect' ceterz paribz. id e s'z eq' fuerit necessitas/ n' maior i vno qz i alio: etiā mag' diligit' d' e effectiue. Nec sola vnitas amāci e amāci: s'z etiā vnitas aliau' ad amāci/ rōe e diligit' d'. Un diligit' amicu' diligit' oia p'ia amico. Et fm b' grā p' quā qz vnit' deo sūme dilecto/ rōe est grūte dile ctiōis. Uide laci' Gabrielē dif. xxij. q. vnica. ar. ij. i cō clusioibz. Et fm b' mag' e diligit' d' i q' maiores diligit' d' rōnes repiunt'. Qnē modū regularit' tenet b. Tbo. Un. ij. q. ij. q. xxvij. ar. vij. vbi sac' clare mām hāc p'fēq' d'ido ho diligit' d' e q' de' p'mo diligit' d' e. scdo p' rēres/ i de filij/ post domesticz. De q' vide i dicit' d' Lba ritas. Et Gabrielē vbi s.

Diligere deū (vt scribit' Gabriel dif. xxvij. q. vni ca. ar. s. li. ij.) no e alijs qz do bñ velle. b' e velle deū e' bonu' sūmū infiniū/ oipotētē/ iustu' sapiētē zc. b' est breuissime deū velle e' deū. s. bonū/ q' nihil meli' co/ gitari p'z. Hoc em itelligim' noie dei fm b. Aug. s. de doc. cb'ia. Et q'nto mag' b' volum' z i b' cōplacem' ac gaudem': eāto mag' deū diligit'. S'z qz igit' vcl' ler aliqua' p'fectioem no iesse deo/ deū no diligit'. Item null' p'ctō mortali obnox' b'z dilectioem dei: qz null' lus tal' vult eū e' deū. Nō em vult eū e' sūme sapiētē sūme iustu' sūme potētē. Uellet ei vl' deū p'ctā sua i' g' rare/ z sic n' e' sūme sapiētē. aut sua p'ctā nō vdicare/ z sic nō e' sūme iustu'. aut diuinā volūtatē nō e' oipotē tē: cui volūtatē suā p'pōit' p' iobediētā ac p'cepti trāh' gressione. Nā iobediēs deo vult suā volūtatē p'ficere z diuinā p'hibitiōem/ z ita volūtatē dei opositū p'ci p'ctis nō e' effectiue. Nec e' snia b'ri Bern'. i qdā fmōe paschali. L'ui p'cordat' b. Ansel. in calu diabo. Et b'z vera s'z inq' Gabriel inr'p'ariue: s'z nō sp' formalit'. qz hūc accū nolēdi deū nō sp' elicit: qz deū vt sūmū nō sp' app' b' dicit. nollet tñ si app' b' deder' stāre sua rebellig' one ad deū. Diligēs ac deū/ volēdo deū e' p' se vcl' h' deū e' sūmū. z i eo q' tal' e' cōplacere/ p' deū i se/ nō referēdo ad alijs: p'ua cōmodū suū. Pōt etiā b' velle vt sic se suū cōmodū z b'icudo. P'rimū velle e' amor affectiue/ amicitie z cōplacēte ac ordinar'. Scdōs est amor affectiue/ p'cupiē' desiderij q' p' e' ordinar': qm' ad i' p'm' iclūnat' spēs/ sic ad p'mū charitas. Pōt etiā e' iordiar' s'z amās i cōmodo p'p'io ponit' finē. sic ei vcl' rē' deo/ qd' e' tota p'ueritas: fm Aug. li. lxxij. q. Sic z de' amari pōt amore effectiue: dū ex amore affecti uo diuina cōplent' mādara. Nec Gabriel.

Diligere deū ex toto corde/ ex tota oia/ ex totz v' i' ribz: e' p'mū z maxim' p'ceptū/ qd' i varijs passibz sepe re tradit: vt no tat z explanat' Bab. dif. xxvij. q. vnica ar. s. li. ij. Un fm Aug. sup' illd Mar. xij. Diligēs do minū deū ex toto cor. ru. i. icllectu sine errore. ex tota oia. i. ex volūtatē sine p'dictioe. ex tota mēte. i. mēoz r'ia sine obliuioe. Et b' p'ceptū fm Bona. Tbo. z alioz nō tenemur implere p' exclusioem ois affect' ex tranct qz nec e' possibile in p'nci' q' nil aliud sic in mēte vel in amore nō nisi de' p'fertim' plōgo rpe. Un b' mō solū i p'actia implebit'. Sed tenemur iplere solū p' ex clusioem affect' p' rarij. i. p'cti mortāl' eā a corde q' q

mēte/ z ania z corpe. Et sic etiā pōt i via ipleri eū ad iurozio dei p'charitacē: vt de' Pelbart'. S'z qz aūc diligit' deū nō pure p'pter se/ sed p'pter aliqd' aliud: sequit' tur q' illd aliud p' diligit' q' deū. qm' p'pter vnū qd' d' qz tale z ipm' magis: ex. j. Postē. Sicut qz amat diu' tē p'pter pecuniā: sequit' q' p' amat pecuniā illi'. Et q' p'z q' nō e' vera charitas/ gratuita z meritoria vice' ererit/ nisi diligit' de' sup' oia pure p'pter se. i. p' deū ita q' nil sup' deū/ nec e' q' deo: vñ sic vult de' diligit'. ita refert frat' Pelbart'. li. ij. rosarij theologie i dictione Lcharitas. s. ij. Jte fm Tbo. de' e' diligit' d' etiā n' i' bil flagellat' sed flagellaret. sicut filius bon' diligit' p'z' erē flagellat' e' possum tñ diligitere deuz p' b'nficia/ vt p' de' eā m' moituā/ nō finalē: vt vult Tbo. ij. q. xx' iij. ar. ij. Un Aug. sup' Joā. ser. ij. Nō diligit' ad p'mū um: sed ipe de' sic p'mū eū zc. Un bonuz e' cogitare boi dei b'nficia/ vt accēdat ad rediligēdū zc. Diligitere aūc deū ex toto corde zc. b'z vult' est diligitere deū sup' oia: vt dicit' Gabriel vbi s.

Diligere deū sup' oia fm dñm Car. came. li. j. di' stin. j. q. ij. z post eū scribit' Gabriel dif. xxvij. q. vnica ar. s. li. ij. pōt q'ruoz modis intelligi. Nā diligitere su per oia/ vel p' oia. Uel itelligit' q'ntū ad p'fectionē acc' rōne: sicut illa p'fectio accēdat fm itēsiōne q' du alē siue p'fectioem cēntialē. P'rimo mō dilectio incēsa p'fectioz est dilectioe remissa/ respectu eiusdē obiecti. Scdo dilectio obiecti nobilitoz' e' q' itēsa p'fectioz e' di lectioe obiecti min' nobil' vt p'fecti. Scdo mō accēdi tur excessus dilectiois vni' sup' aliā q'ntuz ad obiecti q'ntitatē incēsuā vel excessuā: sic plus diligit' vniū qz alieqz/ q' mai' bonū vel plura bona vult vni qz alieri Tercio mō accēdit' q'ntū ad amoris app'ciationē. sic p' diligit' q' amorē vni' qz illi' magis app'ciat: ita q' si alier' amorē ex elicitōe dimittere oporteret/ elicit' rer pot' dimittē ei' q' hui'. Sicut d' hūc mag' diligit' gere cui' amorē mag' eligeret p'feruare. Quarto mō q'ntū ad acc' naturalitatē z firmitatē: qz firmi' z na/ turali' inest sibi dilectio vni' qz alier'. Uide de hoc Scotū dif. xxvij. fm quē excessus ille amoris dei sup' alios pōt intelligi dupl'r. Exrēstue q'ntū ad plura vel maiora bona dilecto volēda. Uel incēsuē q'ntū ad af fecū maiorē. Dicit' aūc affect' maior q' magis repuz gnat affectus oppositio: ita q' hūc talē affectu' facili' in d'itari pōt' ad oppositū dilectiois cuiuscunqz qz ad oppositū dilectiois dei zc. Tenemur ac deū sup' oia diligitere/ s'z qdē tenemur deū velle esse sūme sapiētē/ p'fectissimū/ optimū/ iustissimū/ oipotētissimū: z sic b' alijs attributis/ q' tñ nō s'z plura fm rē/ sed vna sim plex essentia. Dicunt' aūc plura p'pter noim pluralitaz tē vna diuinā p'fectioem simplicissimā scēciū. Diffu se scribit' de b' Gabriel dif. xxvij. q. vnica. ar. ij. li. ij. Jte tenemur etiā b' velle volūtiōe maiore incēsuēna q' magis veller dilectioez sui z cuiuscunqz creaturē de serere qz dilectioem dei. z magis velle q' d'cuqz maluz accedere creaturē qz aliqd' bonū deo p'uentēs ipi non inesse: aut qz deū nō e' sūmū bonū z sūme p'fectū. La r' scribit' Bab. vbi s. Pōt ac volūtas hūana ex suis nālity diligitere deū sup' oia. vt sentit Scot': Decam: P'err' de aliaco z aliq' z laci' deducit' b' Gabri. vbi s' dubio. ij. Nā o' dicamini rōia rectē volūtas ex suis nālity p' se p'formare: s'z diligitere deū sup' oia est dicca men rōnis rectē: q' illi se p' volūtas ex suis nālity cō/ formare: z p' p'ns deū sup' oia diligitere. De q' pl' legi/ to apud Gabrielē. Jte hō p' ex puris naturalibz vcl' le deum esse deū/ z nihil aliud a deo esse deum. Sed talis vult deo maximū bonum/ z nulli alieri vult eā

tum bonū. igit' sic volēdo pl' diligitere deum qz seipm' z qdē qz alijs. Addit rōnem Scot' de forei politico: quā pōderat: qz forz politic' mag' diligit' republicā qz seipm'. nā fm rectā rōne exponit' se p' republica: et vult nō e' vt bñ sit republice. Uale em magis mori qz carpit' viuere vl' fugere. Turpis fugit' q' cū iactura repub. fugit'. Si q' p' qz republicā diligitere pl' se nō amore p'mij futuri/ qd' fore nō credit' vl' dubitat/ sed amore h'uriz. sequit' q' magis diligitere p' de' deū repu/ blica optimū rectore qz seipm'. B'z' aūc amoris dei sup' oia nō p' stare i viatoze de potētia dei ordinata si ne grā z charitate infusa: qz fm legē ordinatā cūlibz faciēti qd' i se est/ z p' b' sufficient' disposito ad grē sus/ ceptioem/ de' infundit' grām: fm illd p'be: L'ouert' mini ad me z ego p'uertar ad vos. Zach. j. Et illd Jo/ co. iij. Appropinque deo z appropinque vob'. s. per grām. Et illud Luce. xj. Querite z inuenietis zc. Et Hierc. xxix. Lū q'nt' me i toto corde v'io/ inueniar a vob'. Et i p' s. xxj. Qui req'iet eū viuēt corda corz. Uim' ac p' grām: nec alio accu magis appropinque do possum' qz diligit' deū sup' oia. Laci' Gabri. scribit' ar. ij. dub. ij. p'ponē. ij. vbi s. Et vt scribit' P'err' alia q' cēsis. S'z qz elicit' accū dilectiois dei sup' oia/ ex pur' nālity sine grā/ nō e' meritoria'. Infer' qz q' nul lus hō pōt stāre lege per iura nālity sine grā recte age re simplr' z absolute: quod p'bat. Uide z Babriē. vbi sup'. Nā null' simplr' absolute agit recte/ de Aliaco: nisi q' agit p'formit' diuine legi. S'z null' agit sic nisi sic i grā fm legē staturā. g. Pōt em aliqz stāre lege p' pura nālity/ sine grā moralr' recte agere: qz p' agere cō formit' rectē rōni: quā p'bi morales/ sicut Aristoteles Tull' Seneca z alijs sil' vocassent rectā rōne. Sed p'bat q' existēs ex grām potest sic agere. g' zc. Et vt de Scot' z cōiter docē. z habz Gabri. dub. iij. vbi sup'. B'z' amoris amicitie di sup' oia e' sp' recte: nec pōt ali q' e' distoz'. Un de Scot' q' diligitere deū sup' oia/ e' acc' d' se recte. cui' rectitudo p' se nota e' sic rectit' p' m' pncipij i opabilitz. Et i. ij. di. vi. q. ij. ait. De' nō p' rōrdiate amari ex amicitia: qz e' tale amabile q' ex sola rōne sui vt obiectū e' dat cōplera rōne bonitat' acūi cōplere incēso. B'z' em ait Bab. am ozis amicitie dei nō p' excedere nec deficere: z hoc nec rōne obiecti nec rōne acc' vl' modi. Laci' ibidē Bab.

Diligere i finē e' diligitere i chz' q' e' finis p' sūmā s. i. vt ei' dilectioe trāseat q' ipe trāsit. vel i finē. i. i moz tē: vt de glo. sup' illd Jo. xij. Lū diligit' suos q' crāt i mōdo: i si. dile. eos. Ubi de L'p'. In finē. i. p'fecte aiām suā p' cis ponēdo. In morte nāqz sp'alia signa dilez ctiōis oñdit. De q' B'z'. p'c. iij. ser. d'cena dñi ait. In finē nō ad t'p's. sic hostes n'ri/ vl' mōs dñi bōa foruzne qz distribuit/ s'z nō vera charitate zc. aut vero amore sed in finē de vera charitate.

Diligere vt repit' i diuis q'ntz accipit' notionalr'. id e' nō pure cēntialr': s'z em q'ntz sumat' pure cēntialr' Lū ac sumit' notionalr' nō e' simplr' idē qd' spirare. eūc em sicut p' z fili' diligit' se. s'z ita spiraret se. s'z. Qnqz ho sumit' part' notionalr' z part' cēn r'ialr': vt. s. nec est pur' cēntiale/ nec pur' notionale: s'z e' equalent' cēnti/ ale z notionale/ vt scribit' Bab. di. xxij. q. ij. li. j. ex co q' i suo qd' nois ponit' eemim' cēntial' z termin' nōz r'ional': vt diligitere sic amore absoluto diligit' d' spirat' s'z. qz amorē alicui ip' s'z. Et sic icludit' i se diligitere c' sentiale: qd' e' oibz modis cēntia diuisa. z silr' icludit' in se spirare. p'mū e' cēntiale: scdm notionale. Et fm Bo. na. dif. xxxij. q. j. li. j. qn diligitere tenet cēntialr' d' vt lūtar' p'placētia/ q' cōis e' r'ibz/ s'z qn tenet notionalr'

sic de voluntate fecunditate ad pducenda psona ex se: qd fecunditas solū ē i duobz/ q̄uis volūtas sic i tribz. Bonauē. Pat itaqz z fili? (vt ait Gabri. vbi s. ar. ij. diligit se se spūscō vt diligit de vtrūqz eēntiale z no/ rionale: qz valde tātibz Pat z fili? diligit se amore ab/ soluto z eēntiali. Et sic diligit de se. pducit spūscōm tanqz amorē vtrūqz vni. s. impēsus z repēsum aliq. Et ē aliq̄ mō sibi loq̄ndi mod⁹. quo Joā. dr. Diligat/ mus inuicē nō tm lingua z vbo: s; ope z vitate. nō tm diligit spūscō: q̄ mō lingua z op⁹ signa sūt inēne di lectiois. s; spūscō tanqz amore vero ab eis producto vni eoz ipēso/ z alteri repēso. Ita Gabri. vbi s. Uide z de h do. Lar. came. q. viij. ar. ij. Diligere igitur nec ē purz notionale/ nec purz eēntiale: s; vtrūqz dr. Et tale/ vt scribit Gab. ar. ij. vbi s. nō ē aliq̄d reale i diuis: s; ē termin⁹ vt signū fcas vtrūqz. In cui⁹. s. dif finitōe qd nois ponit aliq̄d qd p̄tise feat eēntiale. s. cōe tribz z aliq̄d notionale.

Dilectio dei p̄tē distinguit duplex (vt notat dñs Lar. came. q. ix. ar. ij. li. j.) Una increata. s. de⁹. Alia ē qdā forma existēs i nob q̄ nō ē de⁹. Et de p̄ma dr saluatore intel lectisse f̄m August. Joā. xv. Manete i dilectōe mea. Vtrāqz dr dilectio dicit q̄ diligitur fr̄m: sed sub di/ uerso sensu. Nā dilectio creata ē q̄ formalr diligitur s; dilectio increata est q̄ id ē. p̄tē quā diligitur cau salr Lū itaqz Aug. dr Qui diligit primū diligit dilectio nē: nō icelligit de dilectōe p̄ quā/ s; de dilectōe. p̄tē quā. z illa dilectio vere de⁹ ē. Et sic Aug. p̄bare inten dit: q̄ diligit primū sicut debz/ diligit etiā deū. An ipē dr. viij. de trini. c. vj. Qui primū diligit p̄ se q̄ns ē vt ipam p̄tē dilectōem diligit. De⁹ em dilectio est z q̄ manet i dilectōe i deo manet zc. z de h Aliacē. vbi sup. Et dilectio dei ordiata sicut ē p̄fectior inēntē i exēntē dilectōe q̄cūqz creature: ita etiā magis meri toria. Et qm̄ prim⁹ est diligitur p̄tē deū dilectū: q̄ de⁹ magis diligitur per regulā topicā. p̄tē vni q̄d qz tale/ z ipm magis. Dis autē charitatiua dilectio (vt vult Gabri. dist. xxvij. q. vnica. ar. j. li. ij.) z si q̄nqz ad crea turā terminat/ nō tm ibi sicut: s; vltra refert in deum. vñ acc⁹ q̄ amo creaturā. p̄tē se p̄tē nō referēdo i deū nunqz ē acc⁹ charitat. neqz amor creature p̄tē deū ē acc⁹ charitat. p̄tē amorē creature: s; p̄tē amorē dei in amore creature. p̄tē deū inclusum. Nō em est acc⁹ ille acc⁹ charitatis/ vt terminat i primū/ sed vt refert vlti tra i deū tanqz i finē. p̄tē se sūme dilectū. Jo Aug⁹. loq̄ gns de dilectōe primi charitatiue diligitur/ dr em dili q̄dū nō i se: sed i deo vt p̄tē deū. S; de dilectōe primi mi vide i dicitōe Proxim⁹. Dilectio insup gēntia nō s; p̄cordat dilectōi nōli: vt post Bona. scribit Gabri. dist. xxix. q. vnica. ar. j. li. ij. Nā ḡra q̄nqz currit cū nā via p̄sona/ q̄nqz via opposita/ q̄nqz via diuersa. In h em q̄ hō pl⁹ diligit se q̄s primū: p̄cordat nāe ḡra. In h q̄ pl⁹ diligit se q̄s deū/ nāe repugnat ḡra. In hoc q̄ pl⁹ diligit filiū q̄s p̄tem/ currit nā diuersa via a ḡra. Lat⁹ scribit s. Bona. z Gabri. vbi s.

Diluuiū est duplex f̄m docto. z Babel. de Lōchis. vt refert fraf Pelbar⁹ li bro. ij. rosarij theologie. Anū dr particulare: q̄ Plaro z Augustin⁹ dicunt/ q̄ plures p̄cesserūt inundati ones aquaz. s. in aliq̄bz terris z regionibz particulat riter. Aliud dr diluuiū generale. s. q̄ mōs tot⁹ est pu/ nicus. Et tale est duplex. Anū. s. est aque/ qd fuit tem pore Noe p̄tē p̄tē carnalia. Aliud erit ignis p̄flaz gratiois in fine m̄di p̄tē p̄tē auaricie z iniquitatis ac

refrigerationē charitatis: iuxta illud Mar. xxij. Et qz abūdabile iniquitas refrigeret charitatem. Lōra bus quismodi q̄ erit ignis p̄flazatio p̄ m̄m totū/ i cāca al tritudine extēsa sup oēs mōtes: sicut fuerūt aq̄ dilu uij. s. q̄ndecim cubit. de q̄ suo loco videbit.

Dispensare (vt scribit post Secorum dñs p̄posit⁹ Gabri. dist. xxvij. q. vnica. ar. j. li. ij.) materia decē p̄ceptoz nō ē facere q̄ stante p̄cepto liceat facere p̄tē rariū seu p̄ p̄ceptū. Sed dispensare est p̄ceptū reuocare/ vel declaraz re q̄titer debeat intelligi. An duplex ē dispensatio: iuz ris reuocatio: z iuris declaratio. Exēplū p̄mi. Lū chri stus mutauit legē vererē qm̄ dedit nouā: z h q̄ntē ad eceremonialia. nō qdē faciēs q̄ stante p̄cepto dē ceremo nialibz nō eēnt illa p̄uāda. s; faciēs q̄ accu illo manēz re eodē nō renebat q̄s ad illū/ sicut p̄us. Sic etiā dis/ pensat q̄cūqz legislatoz simplr qm̄ reuocat p̄ceptū iuz positū ab eo accu. Exēplū scdū vt cū declarat legilla corē nō intēdiffe q̄ in tali casu particulari legē suā vo luerit quē obligare. Leges em̄ humane q̄ generalr fe runt p̄tē z debēt exceptōem excipe/ dū rō legis defiz cit: qm̄ vitz si legislatoz adesse: vt ali⁹ prudēs inerro gat⁹ excipiet a generali p̄tēntiōe casum particularē. Uide lat⁹ vbi s. Gabri. lē.

Dispensatio ē iuris relaxatio facta euz cause cognitōe/ ab eo q̄ habz ius dispensandi. Anū dispensare dr q̄si diuersa p̄sare: vt scribit s. Bonauē. dist. xix. li. iij. circa lram Et iō in eis q̄ statū ecclēe decolorat dispensandū nō est z in eis q̄ nitunt ius infringere. z h est qm̄ multis cō cedit qd paucis eēt p̄cedendū zc. An Rich. Si non subest rōnabil cā i dispensatōe/ por⁹ ē dissipatio q̄s dis pensatio. Hinc Pet⁹ palu. dist. xxxvij. q. iij. li. iij. Ex parte dispensantis requir̄ auctoritas: z ex p̄tē dispensati cā vilitatis vel necessitas ei⁹ vel resp̄ publicē/ in oi ge nere dispensatiois/ z in oi plaro/ dispensante etiā papa. qz nec Petro nec aliq̄ cōmissa est p̄tē in destructōem sed i edificatōez. Nec palu. Et q̄uis papa (vt scribit Rich. dist. xxxvij. ar. iij. q. iij. li. iij.) nō possit dispensaz re p̄ ius nāe/ nec p̄tē ius diuini: qz sua p̄tē vtrōqz iure est inferior. z vtrūqz supponit tanqz fundamentū. tñ qz est successor Petri/ q̄ p̄nceps fuit ap̄toz cōlem p̄tē habens p̄tē Petri: imo vt p̄tē loqr eandē. z inferior nō possit obligare supiorē/ nec par parē. Pa pa de plenitudine p̄tē dispensare p̄tē p̄tē statuta ap̄toz q̄r̄cūqz si em̄ vim nō habeat ex iure nāe vt dīz vno decreto. dist. lxxxij. Sed nō decet h̄ facile fieri p̄tē reuerētā ap̄toz. ideo cū bigamis dñs papa nō dispensat/ nisi exigētē necessitate. Idē Rich. de voro dr dist. xxxvij. ar. i. q. j. li. iij. q̄ om̄e vortū qd est de his q̄ sunt superogatiois dispensabile ē. qz dispensatio onis in q̄libet tali voro pore est inueniri rōnabilis cau sa. s. p̄fectus maioris boni/ vel vitatio mali: sive p̄ cō paratiōem ad rē publicam: sive p̄ cōmpatiōē ad vō uentē. Reformatio em̄ pacis in cer regna magis est bonū cōmunicari q̄ cōtinentia vniū p̄sonē. In tali em̄ casu si p̄sona q̄ cōtinentiā voverat nubar p̄ obedi etiā domini papē/ sua obediētia magis meritoria ē sibi q̄ cōtinentia/ quātum ad p̄mū substantiale. vjz ratio etiā cōmunis mali: vt vitatio discordiē in cer regna q̄ sunt in pace/ z vitatio p̄babilis transgressiōis vortū: si p̄babilitas sit vehemēs/ possunt esse ratiōnāz billis causa dispensandi i q̄cūqz superogatiois voro. alit ei nō video (in q̄t Rich.) qm̄ obligatio p̄ charitate facta q̄nqz p̄ charitate militaz. Et vt idē Rich. dr. q.

q. vbi s. i vortis maioribz: cuiusmodi sūt vortū p̄tēntē re/ religiois z crucis: sol⁹ papa dispensare p̄tē: qz i vortis istis nō est dispensandū nisi p̄tē cōem ecclēe vult/ eare vel aliquā magnā necessitate. In oibz at alijs vortis q̄ respectu p̄dictoz dicunt vora minorā: cuiusmo di sūt vora abstinētiē z p̄grinatōis ad sc̄m Jacobū z s̄ta p̄tē ep̄i dispensare. ex de vo. z vort redēp. c. j. vbi s. q̄ dispensatio in vortis p̄grinatōis p̄tē ex ei⁹ q̄ p̄ sider arbitrio. p̄ quē f̄m glo. z dñm Hosti. intelligit nō tm papa sed etiā ep̄us. Inferiores at ep̄is i nullo voro dispensare p̄tē/ nisi eis fuerit specialr cōmissum: exceptis p̄tē religiois: qui dispensare possunt in vortis subditorum suoz. Hec Rich. De dispensatio ne vide lat⁹ ap̄ p̄dictos doc. z Bersonē z iuris p̄tos

Dispensator q̄ dispensat exponit. Dis/ pensator fidel est si ad ho norē dñi sui z iusticiā ac salurē subditoz auctoritate acceptaz dispensat. De h. xxv. q. j. s. vlti. Leo papa ait. Un ap̄s. j. Lox. iij. Sic nos existimet hō vt mistros ebit/ z dispensatores misterioz dei. Dic itā q̄nt in dis pensatores vt fidel q̄s inuent. De h Gabri. dist. xxxix. q. j. ar. ij. p̄tēone. ix. li. iij. q̄ z ibidē dr de his q̄ vora z iuramēta dispensatiōem q̄r̄: nulla rōnabili cā subis/ stēre. q̄ dispensatōes f̄m bēn Bern. nō dispensatiōes s; dissipatiōes dicēde sūt zc.

Dispositio est habit⁹ imp̄fect⁹ f̄m bēn T. o. iij. sen. dist. iij. q. j. ar. j. Sco⁹ dist. xij. q. ij. loquit de duplici dispositōe. s. p̄tē z p̄comitāte. Nā dispositio p̄tē est q̄ p̄cedit de/ lationēz culpe: z illa sp̄ ē sine charitate z ḡra/ z p̄tē sp̄ ē informis: qz sola inherētia z inclinatio charita tis z ḡre ad accū/ acc⁹ dr format⁹. Lōcomitās vō ē q̄ s̄l ē cū charitate z ḡra: z sic sp̄ ē format⁹ Sco.

Dissidium (vt scribit Paul⁹ Lorest⁹ li bro. iij. sen. dist. vj.) est hoim coherētū charitate repugnāte distractio. z ē idem qd discordia. vñ dissidiosus. i. p̄tēntosus. Dicit autē a dis/ sideo qd est discordo.

Distare (vt scribit Gabri. dist. xvj. q. vni/ ca. dubio. iij. li. ij.) Uno mō capis p̄uatiue. z sic distare ab aliq̄ nō ē in loco in q̄ ē illud aliq̄d. Et aia i pede nō distat a seipā i manu. Alio mō accipit positiuē. z sic distare dicunt q̄ sūt i locis inē q̄ ē loq̄ medi⁹: z ita idē p̄ distare a seipō: qz idē ē i/ stic⁹ locis. sic aia i pede distat ab aia i manu zc.

Distinctio numeral sive essential ē di/ stinctio aliq̄z/ qz vñ nō ē ali⁹/ neqz aliq̄d idē singularē ē vtrūqz vel ē illoz q̄ de seiniue vere negant: vt Pet⁹ z Joānes. Sic om̄es creature distinguunt inē se. Gab. dist. ij. q. j. li. j. **Distinctio real** nō eēntial ē distinctio aliq̄z/ qz vñ negat de alio. i. vñ nō ē ali⁹: s; aliq̄d singulare z sim pliciter vñ ē vtrūqz: sic distinguunt p̄sonē i diuis z rela tiōes oppositē: vt gnārio actiua z spiratio passiua. ce relatiōes dispate q̄ nō p̄uentit eide supposito. nā p̄tē ē fili⁹/ nec p̄tēntas ē filiatio: z tm vna singularr z sim plicissima diuis eēntia ē pater z fili⁹/ p̄tēntas z filiatio Gabri. dist. ij. q. j. li. j. Distinctio itaqz real ponit inē p̄ sonas diuisas. sūt em̄ tres p̄sonē tres res disticte realr nō eēntialr. z Bulefer dist. xxvj. q. j. li. j. dr q̄ triplex distinctio sive differētia p̄ assignari i diuis. s. eēntial/ p̄sonal z notional. Distinctio eēntial nō h̄ locū i diuis/ nis. Distinctio at p̄sonal ē illa q̄ ē inē aliq̄s duas res/ qz q̄libz ē p̄sona/ z vna nō ē altera: vel q̄ sūt i diuers/ r̄sonis realr distinctio. Distinctio at p̄sonal (vt dr Gab.

dist. xij. q. j. li. j.) ē maria distinctio q̄ ē in diuis. vñ disti gui p̄sonal ē distinctio realr. vt p̄soalr distinctio ē p̄tē p̄sonaz realr distinctio. S; distinctio notional (vt in/ qe Bule. vbi s.) ē illa q̄ ē inē aliq̄s duas notōes/ q̄rū vna nō ē alia: z hęc ē inē gnātionē actiua z spirationē actiua: z distinctio p̄sonal h̄ locū i diuis. Dis at disti/ cto eēntial ē real/ s; nō eēntia: vt scribit dñs Lar. ca/ mēra. qz h̄ ista sic i creatur/ nō tm i diuis. vbi plures res sūt vna iduisibil eēntia zc. Aliacē. q. vj. ar. j. li. j.

Distinctio formalis ē distinctio eoz qz terminū ipā p̄tē z singularē f̄cāes de seiniue vere z affirma riue p̄dicant. z tm nō qdqd vere singularē z affirmati ue p̄dicat de vno etiā p̄dicat de alio. s; aliq̄d singu lare qd affirmat de vno negat vere de altero. sic disti guit eēntia z relatio sive eēntia z p̄sona. nā eēntia est p̄tēntas sive p̄tē/ z tm filiatio vel fili⁹ ē eēntia. z fili⁹ nō ē p̄tē/ neqz filiatio ē p̄tēntas. Sic p̄cedit de sum. rri ni. z fi. ca. c. Firmis. p̄tē generat: z negat eēntia gnāe Itē fides docet x̄bū icarnatū eē/ crucifixū i nā assum/ pra/ passuz/ mortuū zc. De trini. z fi. ca. i. clemē. z illō nō p̄cedit de eēntia. Al distinctio formalr vt idē Gab. h̄z dub. iij. vbi s. ē qm̄ aliq̄ res ē vñ distinctioz formal ter/ z nō ali⁹: sicut fili⁹ ē eēntia: z nō ē p̄tē. igit eēntia z p̄tē distinguunt formalr. Lat⁹ ibi Gabri. post Decā An distinctio formalr alit describit ab Decā dist. ij. q. xj. li. j. Distinctio formalr ē qm̄ vñ nō ē de p̄ se intellecto aliter: z aliq̄d cōp̄tē vni aliq̄ mō/ qd nō cōp̄tē altee ri. An em̄ de distinctio formalr p̄tēntis loq̄ duplr. Uno mō vt illa dicitur distinctio formalr q̄ sic sūt idē re aliter: q̄ tm aliq̄ res ē realr eadē vni/ z distinctio realr ab altero. z sic distinguunt formalr eēntia z relatiōe z est am a q̄libet p̄sona. Et sic nō distinguunt formalr relatiō p̄tēntis p̄sonē/ z p̄sona i p̄tēntis p̄tēntis. Scdo mō di stinctio formalr ē eoz q̄ sūt idē realr: z etiā qdqd realr ē idē vni/ ē idē realr aliter: tm aliq̄d p̄dicat de vno qd nō p̄dicat de altero. Sic distinguunt formalr em̄ alios nā z sup positū i creaturis: qz natura ē suppositū: z quicqd rea licer est natura est suppositū z cōuerso. Cōmunicā ri at affirmat de nā/ et negat de supposito. z in eōca/ bile affirmat de supposito/ z negat de nā. Sic p̄tēntis eas z p̄tēntis distinguunt formalr: qz licet qdqd ē p̄tēntas realr/ est etiā realr p̄tē: z cōuerso. tm p̄tēntis affirma tur de patre/ z negat de paternitate. Similitē cōstitu ere affirmat de relatiōe/ z nō de supposito. Itud est de mēte Decam. dist. xxxvij. li. j. Distinctio formalis ex distinctioe realr/ z cam p̄supponit: vt hag ber Gabri. dist. ij. li. j. vbi s. Nam vbiqz aliqua di stinguunt realiter nō essentialiter/ ubi est dare aliq̄d vñ/ qd est idem cū quolibet sic distinctioz: z p̄ cōfēz quēs formaliter a q̄libet illoz distinguunt. Gracia exē/ pli. Pater z filius distinguunt realiter z nō essentiali ter: z p̄tēntis est dare aliquod vñ qd est idem pa ter z filio. s. essentia diuina q̄ est pater: est etiā filius. z per hoc distinguunt formaliter a patre. quia essentia ē pater/ z tamē filius p̄dicat de essentia/ z negat de pa tre. Similitē essentia distinguunt formaliter a filio: quia essentia est filius: z tamē pater dicit de essentia: z negat de filio. Et f̄m Decam z post eū scribit Ga bri. vbi s. Ibi em̄ est inuenire distinctioem formalēz vbi vna res singularis z indiuisa est plures res: qua rum pluriū vna nō est realiter alia. Equia hoc solus concedit in diuinis/ z nō in creaturis: ideo solum in diuinis distinctio formalis/ z nō in creaturis inueni/ tur. Et quia hęc distinctio est difficillima ad soluen/ dum z intelligendum: imo nō facili⁹ q̄s personarūz trinitas (vt babz Decā z camera. i vna eēntia. Jo nūz

libi ponēda ē nisi vbi scēptur el ecclie au cōtritas cōs pellit. i. nisi vbi ex his q̄ in scēpturis sacris v̄ ecclie de termiatiōe h̄i. Uide lani⁹ Gabrielē vbi s̄. Distictio formal⁹ de p̄ditiōe nō rei s̄ p̄positiōis (vt habet Gabr̄ el disticti. q̄. xj. li. j.) p̄positiōis. i. in qua termini s̄ significatiue s̄p̄ri de se iuncte p̄dicant: r̄ tñ de altero eorū scēpturē s̄p̄ro aliqd̄ affirmat: q̄d nō eo mō p̄cise affirmat de reliq̄ scēpturē s̄p̄ro. Et cū p̄i z cēntia supponit p̄ eadē r̄c̄nibulomin⁹ aliqd̄ attribuit p̄i z nō cēntie: r̄ b̄ ē disticti formal⁹ q̄ mod⁹ loq̄ndi buicat⁹ gr̄a ē inuēt⁹: vt de Gabr̄. Et vt idē ait vbi s̄. ille mod⁹ loq̄ndi theologoz sic intellect⁹ nō ē mal⁹ z excreād⁹: s̄ ē acceptād⁹. Et s̄q̄s p̄c̄ dare breuiorē/der: ait ip̄e. Et Decā Greg. Uide z Aliacē. q̄. vj. li. j.

Distictio formal⁹ dupl^r accipi p̄t fm Greg. Uno mō cap̄t vt ē p̄ditiō p̄positiōis equalēs huic q̄d est p̄ se p̄mo mō. Alio mō fm q̄ est casuale nois forma siue aduerbiū. P̄i mo mō illa p̄cedit a Grego. Essentia disticti formal⁹ licet a p̄i: eo q̄ nō ē idē formal⁹ cū p̄i. p̄c̄ formal⁹ sequit disticti: vt de Grego. dist. xxij. z. xxvij. q̄. vnica. ar. ij. li. j. sed si p̄cedit fallum ēc̄. Si h̄o sumi rursēdo mō r̄c̄ illa ē falsa Essentia diuina disticti/ tur formal⁹ a patre siue formal⁹ p̄ponat siue post ponat: q̄ nulla habz forma: seu q̄ p̄i nō est realitas disticta ab cēntia vel forma vel alia.

Distictio formal⁹ fm Decā dist. ij. q̄. j. li. j. nō est aliqd̄ (r̄ b̄ est q̄d nois ip̄i) q̄ q̄ vnū illoz: ē aliq̄ res ab soluta v̄ relatiua/ z alterz n̄ ē illa res: sic cēntia ē fili⁹ z p̄i n̄ ē fili⁹. iō cēntia z p̄i disticti formal⁹ ex q̄ vna res s̄c̄. nec valet p̄sequētia: vt h̄z Gab. q̄. xj. dist. ij. li. j. Lōcordat aliacē. q̄. vj. li. j. disticti formal⁹ q̄ disticti formal⁹. Nec valet p̄ia: Essentia diuina z p̄ntitas disticti formal⁹: igit in p̄i s̄c̄ formal⁹ teates disticti erē. Uide lani⁹ Gabrielē. Et Oya de quē refert Gabr̄ el q̄ nō alio mō p̄cedēdū sit essentia diuina disticti formal⁹ a p̄sona v̄ p̄prietate p̄sonali: nisi q̄d ē tal nāe q̄ aliqd̄ idē vere affirmat de essentia/ z negat de p̄sona: z cōtra. Et ad illā mētem (ait idē doctor) vidē dent Scot⁹ z Decā final⁹ cēdere. Et notādū vt scrib̄ bit dñs Lardi. came. q̄. vj. ar. j. li. j. volens tradere regulā vbi debeat poni distictio formal⁹. Quēcūq̄ aliq̄ termini dicunt de se iuncte z cōtribit: et h̄ p̄uersione nō regulata p̄ b̄ distictiōis q̄cqd̄ v̄ ois res q̄ ē tūc de ip̄is scēpturē s̄p̄ris v̄ficat disticti formal⁹. Et nū⁹ q̄ aliq̄ p̄i ex q̄d nois distictiōis formal⁹. Exēplū ponit Dio cēntia est p̄ntitas: ois p̄ntitas ē cēntia. z sic isti termini cōtribit p̄dicant: nō tñ p̄uersione regulata p̄ q̄cqd̄ est. q̄ cēntia ē fili⁹: fili⁹ nō ē p̄ntitas. z q̄cqd̄ est de⁹ est deitas. iō idēficat formal⁹ de⁹ z deitas. Sed b̄ q̄d nois distictiōis formal⁹ nō sufficit: vt de Gabr̄el dist. ij. q̄. xj. li. j. q̄ r̄ illa p̄cedit: de⁹ generat. nō sic il/ la: deitas generat. Itē de⁹ ē passus: nō sic deitas ē pas/ sa. Itē de⁹ assūp̄t hūanitatē: q̄d fm plures nō p̄cedit tur de deitate. de q̄ al̄s. Exēplū sc̄dī mēbz de Aliaco. Quicqd̄ ē cēntia diuina ē deitas: z cōtra. iō cēntia diuina z deitas nō disticti formal⁹: ait camē. Et q̄ fm eundē h̄z q̄ vna p̄sona diuina nō disticti formal⁹ malit ab alia: nec p̄sona a relatiōe/ seu p̄sonali p̄prietate vel cōtra. q̄ vna p̄sona nō ē alia. Et q̄cqd̄ ē pas/ s̄ p̄ntitas: z cōtra. z ita ē de alijs p̄sonis z relatiōibz Hec Lardi. came. de distictiōe formal⁹. Uide lani⁹ ap̄d Gabrielē vbi s̄. z doc. alios: q̄ z absq̄ tēme ritate z p̄ntia mām de distictiōe formal⁹ cū formi⁹ dine tractat: z pauca ex multis posuit.

Distictio rōnis. q̄dā dicit eā ēē inē p̄cept⁹ mē

ris: ita fm eos nullē res distictiōis rōne/ sed tñ cō ceptus. Alij attribuit distictiōis rōnis rebz ex aniq̄ mā significatiōis p̄cept⁹ nō synonimos i. ania. De q̄ lani⁹ Gabriel dist. ij. q̄. ij. ar. j. li. j. Et distictiōis rōne vt habet Decā q̄dli. ij. q̄. ij. nō est aliqd̄ q̄ h̄z diuersas distictiōes aut descriptiōes. Sic noia diuersa disticti guunt rōne: q̄ habet diuersas descriptiōes/ vt b̄ z leo Et licz sic distictiōis rōne: possunt tñ etiā disticti realit̄ intelligi (in q̄ Gabr̄. i. i. supra significatiue z in su p̄positiōe p̄sonali supponit p̄ diuersis rebz. Itē vna res d̄z multiplex rōne (imprope tñ) cū habz diuer sas rōnes siue descriptiōes. Differre at rōne vide s̄.

Distictio specifica (vt scribit Gabr̄el dist. ij. q̄. vj. li. ij.) p̄c̄ attribui rebz vel signis. Res autē disticti gui specie dupl^r p̄t intelligi. vel. i. specie essentiali v̄ specie accidentalī. Specie essentiali disticti q̄ nō sunt sub eadē specie specialissima absoluta: v̄ q̄ sunt sub diuersis speciebz specialissimis absolutis: vt h̄o h̄o asin⁹ / sorces/ brunell⁹. Sic brunell⁹ nomē p̄p̄riū eq̄. Specie accidentalī disticti q̄ s̄c̄ sub diuersis spe ciebz accidentalī. i. p̄notatiuis: vt h̄o albu/ homo niger Anie q̄ intellectiue in se differūt specie accidentalī p̄ q̄nto vna est informata aliq̄ habitū sciētē v̄ v̄cū tis/ q̄ alia caret. Et distictio speciuoca nō est nisi fēz speciu singulariū: z nō rēz vniuersaliū: q̄n nullē sine res vniuersales: vt al̄s d̄z. Et res singulares disticti gur specie absoluta/ q̄ significat p̄ diuersas spēs ab/ solutas sp̄alissimas: vt h̄ic h̄o/ h̄ic asin⁹. Et d̄z signā/ ter specialissimas: q̄ duo hoies q̄uis sc̄ant per illas species/ h̄o anial: tñ nō differūt specie absoluta vel est/ sentiali. q̄ anial nō est species specialissima/ sed sub/ alterna zc̄. Angeli autē z anie intellectiue disticti guunt specie essentiali vt oēs p̄cedūt: q̄ anie intellectiue p̄p̄riū sunt p̄ficere corp⁹ tanq̄ forma materia/ q̄d angeli nō p̄nt. q̄ disticti guunt. Nō tñ (in q̄ Gabr̄el vbi s̄. ē aliq̄ ud mediū arguēdū differētia speciuoca nisi ex opatio nibz aut p̄prietatibz naturā rez p̄sequētibz. Luz em̄ p̄ statu isto cēntias rez absolute z nude cognoscere nō valet⁹ illas p̄ opatiōes z p̄prietates arguere oportet. Disticti guunt z ania intellectiua z angelus seip̄is spe cie/ z nō p̄ aliquas realitates supadditas. Lat⁹ vide Gabrielē. Nā esse distictiōis p̄uenit rei immediatē z per p̄is nō p̄ aliqd̄ supadditū.

Distictiōis q̄d distictiue vel q̄ aliqd̄ distictiū alieuius p̄t intelligi dupl^r (vt scribit dñs Lardi. came. q̄. vij. ar. j. li. j.) Uno mō vt p̄ h̄mōi distictiōis intelligam⁹ aliqd̄ existēs ex aiām fm se ab altero distictiōis. sic dicim⁹ q̄ h̄o p̄ aiām suā distictiū ab asino. z q̄ vna aiā fm se distictiū ab alia. Alio mō vt p̄ distictiōis intelligam⁹ aliqd̄ p̄ q̄d vt vere p̄cludi aliqd̄ ab aliq̄ esse distictiōis. sic dicim⁹ q̄ accidēs in sa cramento altaris distictiū ab alijs p̄ b̄ q̄ ip̄m nō ē in subiecto/ sicut alia accidētia. Hoc at mō dicim⁹ i diu inis q̄ pas distictiū a filio p̄ b̄ q̄ ip̄e a nullo est/ z fili⁹ est ab eo. z b̄ vtiq̄ sic esset etiāsi nulla ania b̄ p̄i/ deraret. In p̄mo sensu fili⁹ distictiū a sp̄is sancto se/ ipo/ z nō aliq̄ sui p̄p̄riū: q̄ fili⁹ est p̄sona simplicissima igit a q̄cūq̄ distictiū seip̄o distictiū. In sc̄do sensu filius distictiū a sp̄is sancto nō p̄cise: q̄ sp̄is p̄e dit ab eo. Nam fili⁹ distictiū a sp̄is sancto/ etiaz p̄ b̄ q̄ ip̄e est a patre nascēdo/ z sp̄is sanctus a patre nō nas cēdo/ sed p̄cedendo: igit nō p̄cise p̄ b̄ fili⁹ distictiū a sp̄is sancto q̄ ip̄e spirat sp̄is sancti. tenet p̄sequētia: q̄ nō est idem esse a patre nascēdo/ z esse a patre nō nas cēdo. Aliacensio.

Distictio. Et nomē aliqd̄ distictiue sc̄are p̄t erit/ plicē intelligi. Uno mō q̄ sc̄at aliqd̄ z r̄uce siue insti tutiōis nō sc̄at nec cōnotat aliqd̄. Sc̄do mō q̄ sc̄at ali qd̄/ z ex vi siue insti tutiōis nihil aliqd̄: siue aliqd̄ cōnotat siue nō. Tertio mō q̄ sc̄at aliqd̄/ ita q̄ nec ex vi insti/ tutiōis neq̄ ex cōi v̄ta v̄tentiū aliqd̄ aliqd̄ occurrit in celligēt vocis sc̄atiōem. Ad ip̄i⁹ vocis p̄tentiōem/ ac cipiēdo sc̄are distictiue tertio mō/ viator/ vt scribit Gabr̄el dist. ij. q̄. vnica. li. j.) nō p̄t imponere nomē ad distictiue sc̄andū diuinā cēntiā. q̄ q̄dēcūq̄ nomē iponi tur ad sc̄andū deū/ ad ei⁹ p̄tentiōem illd̄ occurrit au/ diēt z ei⁹ sc̄atiōem intelligēt q̄ nō est de⁹. Sed b̄n p̄ mo z sc̄do mō p̄t viator iponere nomē ad sc̄andū de/ um distictiue: q̄ aliqd̄ nō possem⁹ de illo distictiue lo/ qui: nec aliqd̄ de illo affirmare v̄ negare. Itēz viator p̄t imponere nomē ad distictiue sc̄andū q̄d non p̄t di stictiue intelligere: p̄z q̄ viator nō p̄t deum distictiue intelligere: z tñ p̄t imponere nomē ad distictiue sc̄andū deū. Itē possum⁹ disticti⁹ loq̄ de re aliq̄ q̄ ip̄am in telligere: z ita etiā iponere nomē ad disticti⁹ sc̄andū aliqd̄ q̄ intelligere Uide lani⁹ Gabrielē vbi s̄.

Diuinus d̄z tripl^r: vt notat frat Pelbar. P̄mo mō d̄z diuinus ille q̄ ha bet diuinā cēntiā i v̄nitate cēntiā z reali. Et isto mō pat⁹ z fili⁹ z sp̄is sanctus dicunt p̄sonē diuinē: sic etiā bo nitas diuina. Sc̄do d̄z diuinus id q̄d in q̄dā attributo rep̄ntat ip̄m deū. Istō mō solet mgr̄ Alex. de ales in sūma dicere q̄ aliq̄ dicunt diuinū v̄l d̄z q̄ rep̄ntant dei potētā/ vt placit⁹ de q̄b̄ i legē. D̄z p̄li. i. p̄las⁹ nō de crabas. Alij dicunt d̄z: quia rep̄ntat dei sapiām. Istō mō antiq̄ phi star⁹ studētū phiām diuiserūt: q̄ dā vocatēs theologos siue diuinos/ sicut platon⁹ eos. z q̄dā sapiētes: siue fuerūt septē sapiētes q̄s cō/ fecerūt Apollo. q̄sdaz phos. Deniq̄ aliq̄ dicunt d̄z: q̄ rep̄ntat dei bonitatē. De q̄b̄ p̄s. Ego dixi d̄z estis. Et sic diuinū p̄t dici de creaturis: vt etiā vult sc̄tus Bona. dist. xv. i dubio s̄alibz li. j. sicut d̄z h̄o diuin⁹. Et q̄ fm eundē de⁹ sol⁹ dei p̄p̄riū est: iō deitas mag⁹ de formā dei q̄ diuitas. Uñ Aug. z refert mgr̄ di. xv li. j. P̄i est p̄ncipiū tot⁹ diuinitatis: vel si mel⁹ d̄z dei tatis. q̄ p̄ncipiū est filij z sp̄is sancti. Tertio mō d̄z diui nus q̄ p̄ q̄dā abstractiōem a sensibz secluso speciali dei influxu/ de futuris p̄fagit. Et b̄ fm Tullij li. de diuinitate d̄z variētū. Hoc at fide ch̄iana reproba tur. Et diuin⁹ accipiēdo p̄mo mō/ in diuinis: vt est cō munitis locutio doctor⁹ (vt z habz Gabr̄el dist. xxvij. q̄. vnica. li. j.) est vna cēntia: duē emanatōes siue p̄du ctōes: tres hypostases v̄l p̄sonē: totidē p̄prietates: q̄ tuoz relatiōes: q̄nq̄z notōes: attributa infinita. i. sine certo numero. Essentia est ip̄a nā diuina. Emanatio/ nes s̄c̄ p̄ductiōes passiuē p̄ modū intellect⁹ z volū/ tatis: generatio. s̄c̄ spiratio. Hypostases s̄c̄ p̄i/ fili⁹ z sp̄is sanctus. Relatiōes autē p̄ntitas/ filiatio/ spiratio/ actiua/ spiratio passiuā. Notōes s̄c̄ dice q̄tuoz re/ latiōes: z innascibilitas. vel gn̄re gn̄ari: spirare spi/ rare: z innascibilitas. Attributa s̄c̄ sapiētia/ potētia/ bonitas/ sciētia/ prudētia/ iusticia/ misericōdia zc̄. Quoz mō at illa disticti guunt breuiter/ accipe fm Gabrielē vbi s̄. Relatio z notio q̄ ē in diuinis d̄z relatiō: quia ip̄a p̄sona refert ad aliam. Dicit⁹ notio in q̄ntū ip̄a: p̄ sonē: fm q̄ s̄c̄ distictiue notificant. Lū q̄ nulla relatiō sit cōmunitis tribz/ q̄libet relatio est notio. Ecōuer/ so cū oē nō cōmune tribz nō sit essentialē z p̄sequētes relatio/ notio ois est relatio. Dico notatē q̄ est real⁹ i diuis. quia etiā ip̄a nomia notiois dicunt:

z talia nō s̄c̄ relatiōes diuinē sicut innascibilitas. Di ct⁹ etiā p̄prietas in q̄ntū est solū vnus p̄sonē: z eadē ratiōe d̄z relatio p̄sonalis. Et h̄z s̄c̄ paternitas/ filiatio/ p̄cessio/ siue spiratio passiuā. Et q̄ patet q̄ spi ratio actiua: licet sit vere relatio z notio: nō tamē est p̄prietas siue relatio p̄sonalis saltē formal⁹. Sc̄do sequit q̄ licet relatio p̄prietas z notio/ q̄ realit̄ sunt in diuinis: nullo modo disticti: ista tamē tria no/ mina nō s̄c̄ synonyma: q̄ d̄nt i cōnotat⁹. Nec Gabr̄. vbi s̄. qui z vult z cōcludit: p̄bat vna cōmunitē indi uiduā cēntiā tres hypostases: z p̄sonales p̄prietates: esse i diuis. z hoc sane z catholicē ē credendū. Et p̄z hoc c. firmat. vide lani⁹ Gabr̄. vbi s̄. Et dist. v. q̄. j. li. j. idē d̄z. In diuis ē vna simplicissima cēntia eadē oim̄ b̄de/ q̄ s̄c̄ realit̄ i deo. Eadē dico: in q̄ ip̄e realit̄ est nō formal⁹. Itē i diuis s̄c̄ tres p̄sonē realit̄ disticti/ cre in se: vel a se nō ab cēntia. Uñ Boetij. in diuis oia s̄c̄ idē vbi nō obuiat relatiōis oppositio. intell⁹ git illd̄ Boetij q̄ oia in diuinis s̄c̄ idē vbi nō obuiat relatiōis oppositio. addendū est vel relatiōis in cōp possibilitas. Sic gn̄atio: actio: spiratio: actiue sum⁹ p̄ta: q̄ s̄c̄ in eadē p̄sona nō disticti guunt realit̄. S̄z ge neratio z spiratio passiuē supra nō cōpantur se i ea dē p̄sona. ideo realit̄ disticti guunt. Gabr̄. dist. xij. q̄. j. li. j. dub. ij. q̄ impossibile ē q̄ eadē p̄sona sit gener rās v̄ gn̄ata z spirata zc̄.

Diuinitas aduerbiū sc̄at a diuis siue a deo: sic huanit⁹ ad humanis rē demōstrat. Diuic vero z hūi mane ad deoz atq̄ hoim̄ similitudinē. Et dicim⁹ opus factū a deo diuinit⁹: vt miraculū factū ē diuinit⁹: vt de Guil. Scorin. quē refert Pelbar⁹.

Diuinus z dominic⁹ d̄nt. cēsi vtrūq̄ sit posses⁹ siuū tñ dominic⁹ ipozat circa illd̄ de q̄ d̄z possessorē p̄ modū passiois. Dicit⁹ ei dominic⁹ a dño habi⁹: vel possessus. Sed diuinū nō solū p̄ modū passiois/ s̄z etiā p̄ modū actiois: q̄ diuinū d̄z q̄ habet diuinitatē p̄ quē modū cōsuevit dici p̄sona diuina. Et p̄ter hoc cōcedit ista tāq̄ vera. Q̄b̄s ē aliqd̄ diuinū: q̄ est p̄so na diuina. z ideo mgr̄ h̄ac negat. Q̄b̄s est aliqd̄ non diuinū. Utrū autē illa sit cōcedenda. ch̄s est homo di uinus: d̄t s̄. Bona. dist. xj. circa textū lib. ij. q̄ non. Nā cū sic dicit⁹ diuinus: nō p̄t dicere diuinitatē per modū informantē/ nec possessionē p̄ modū actionis sed solū p̄ modū passiois: p̄ quē modū dicit⁹ diuinit⁹ mus Paul⁹: v̄l diuinit⁹ Joānes. Uñ ip̄ozie s̄c̄ locutiōes tales de ch̄io: p̄p̄tēca mgr̄ cōcedit carum oppositas cū d̄t. ch̄s s̄z hoim̄ est aliq̄ suba nō diui na id est non informata diuinitate: q̄ est suba crea/ ta Bonauen⁹.

Diuinatio est v̄surp̄atio p̄nunciandi fu turos euentus: fm b̄. Tho. ij. q̄. xcv. ar. j. Uel diuinatio est futuroz p̄uidētia dicta a diuio: q̄d auguroz: diuio at d̄z a diu⁹: p̄p̄riū ei est dei futura p̄dicere. Et vt scribit Brulefer dist. vij q̄. ix. li. ij. Diuinatio nihil aliqd̄ est nisi v̄surp̄ata futu roz euentū ad solā sapiām diuinā p̄nunciandi p̄co gnitio: v̄l p̄nunciatio. Itē ois p̄cognitio vel p̄nunciatio h̄iana futuroz mozi hoim̄ bonoz: v̄l maloz: q̄ nō innit⁹ reuelatōi diuinē est illicita diuinatio: q̄ est v̄surp̄ata p̄nunciatio futuroz euentū: ad solus dei sapiāz p̄nentiū. Et iō Hiero. sup Mar. de q̄ di/ uinatio sp̄ accipiat i malā p̄tē. Et q̄ d̄mōcōs s̄c̄ ma/ xie supbi. idco s̄p̄i v̄ndicat sibi honores diuinos: z iō dicit se (falso tñ) q̄ sciat futura p̄igētia sic de⁹ Lū sol⁹ de⁹ possit cognoscere r̄uce p̄p̄a p̄igētia i s̄z ip̄is euidentissimē: z inuēnitabilē. De varijs diuinatō

nido p supstitiões z foralegia sufficienti traccat i sum
mis de calibz pscie pferim i summa angelica. Sic ac
ples spēs diuatiōis fm Jsd.li.ery. l. pstrigiu p som
nia/necromancia/z diuatiō phronica/geomātia/
hydromātia/aeremātia/pyromātia/aruspiciū qñ
inspēctio i ar. De his vide alias auguriū/chromā
cia/foralegiū. Dēs modos p̄dictos ponit Aug. z ha
bēt. xxvi. q. iij. Jgit gen. z q. v. Nec mirū. z ca. Epi.
z q. vij. Nō obseruet. de q̄b̄ lac̄ alias videat. Et di
uinatio specialit̄ a Persis d̄r iūēta. vt pz. xxvi. q. iij.
ca. Un̄ diuini dicit sūt q̄si deo pleni/diuitate em̄ ple
nos se simulāt/z astucia fraudulēta doibz futura p̄e
ccurāt. Et de b̄ sac̄ ml̄ta colligit frat̄ Pelbart. li. iij.
rosarij theolo. s̄ in his ml̄ta sūt nefāda/z arte diabo
lica excogitata zc.

Diuisio carnis vt scribit Bulefer di. xxv.
q. vij. li. iij. est illa q̄ aliq̄s ē forit̄
scōa piugia/z hoc duobz modis. P̄rio mō qñ aliq̄s
habet p̄les v̄ozes successiue. Scōo qñ aliq̄s h̄z v̄n̄
cā v̄ozē q̄ habuit aliū v̄z/z ut̄ duobz modis fit bō
bigam̄ q̄ z ad sacros ordies. s̄ ad diaconatū/subdia
conatū/z sacerdotiū/z potissime ad ep̄atū p̄moueri
nō potest. Indiuisio vero carnis/ est qñ aliq̄s habuit
v̄nicā v̄ozē/q̄ nūq̄z habuit aliū v̄z.

Diuortiu (vt scribit petr̄ d̄ palu. di. xl. ij.
q. ij. li. iij.) est int̄ v̄z z v̄ozē
legit̄e sc̄a separatio. V̄t s̄z Bvuli diuortiu ē separatio vi
ri z v̄roz/q̄nē ad thoz z q̄ntū ad cohabitacionē fas
cra solēnit̄ z publice p̄ man̄ ep̄i z fit inter eos/q̄ sunt
m̄rimonialit̄ p̄fici. di. xxxv. q. j. li. iij. Et dicit̄ legit̄e
q̄ q̄s d̄e p̄iūit̄ bō nō sepat. S̄z nō d̄r bō illos sepat̄
re/vt inq̄t̄ Palu. q̄s p̄na d̄nāt q̄s reatus accusat̄
q̄s maleficiū arat. xxxij. q. ij. q̄s deus. Dicit̄ ac diuoz
tiu fm eūdē a diuersitate mētū/vl q̄z b̄i q̄ m̄imoni
um distrahūt i diuersas p̄es eū. ff. d̄ diuoz. li. j.

Diuortium est duplex (vt scribit Palu.) Un̄ q̄
ad vinculū m̄rimonij: vt p̄t̄ aliq̄s impedimētū p̄e
dens q̄s dirimit̄ m̄rimonij tā p̄eractū. Al̄d̄ q̄ ad cho
rū sicut p̄t̄ fornicacionē vbi etiā fit q̄ ad domū z ba
bitacionē: z vt idē ait. Ille p̄pter cui⁹ adulterij diuoz
tiu celebrat̄. si sit vir tenet̄ restituere dorē/z p̄dit̄ dor̄
nationē p̄pter nuptias: ecōuerso v̄roz p̄dit̄ dorē. licitū
quoz ē p̄pter fornicacionē fieri diuortiu int̄ p̄iuges
altero postulat̄. Et ratio est q̄ d̄ns p̄cessit̄: q̄ nō ser
uāci fidē (imo frangēt) nō tenet̄ vir fidē seruare: s̄
milit̄ d̄icēdū est de muliere z cā diuortij debet̄ eē cul
pabilis. P̄nt̄ tñ recōciliari si vterq̄ p̄erit̄: vl si alter
fornicet̄. De q̄ lat̄ q̄ntas/z in dictione repudiū.

Docere vt scribit Bule. q. iij. plo. li. j.
sen. Uno mō idē ē q̄ ip̄mere sciē
tiā illi q̄ docet̄/z hoc mō sol⁹ d̄cus docet̄/vl imediate
vl mediante intellectu n̄fo. Alio mō est idē q̄ digi
to vel verbo ostēdere sciētā vel applicādo obiecta.

Doctor qui docet̄/vel q̄ insignitus est infi
gnibz doctoris. Et sunt doctores
in duplici differentia: vt scribit Stephan⁹ Bule/
fer. Al̄j sunt doctores textuales: vt quattuor docto
res eccl̄e: z mḡr sentētiarū q̄ fuit vltim⁹. Al̄j sūt que
stionarij: quozū in religionē mendicantiū fuit maḡr
Alexan. de ales: a quo sc̄us Thomas ml̄ta recept̄
Un̄ fere quicqd̄ scripsit in sc̄a sc̄dē recepit̄ ab Alexā
dro de ales. Cōparant̄ aut̄ doctores ad inuicē in expo
sitione sac̄e scripturē cū doctozibz vt habet̄ Berson
parte. j. p̄ta heresim de cōmunionē laicoz sub vera
z specie regula q̄nta: vbi ait. Q̄ scriptura sac̄a in ex

positione partū suarū requisitū/z req̄rit̄ hoies p̄di
cos ingenio. Secūdo exercitatos studio. Tertio bu
miles in iudicio. Quarto imunes ab affecto vicio.
Parz: qm̄ ex opposito alteri⁹ istoz q̄ctoz/solet facil
lime falsus intellect⁹ scrip̄turē suboriri. Ut si sit bō
bebetis ingenij: si iners z neglectoz studij: si superbi
z arrogācis iudicij: si deniq; fuerit infect⁹ z deprava
tus ex affectu alicuius viti; qm̄ execat rales malicia
eoz/z illi q̄ habēt p̄ditiōes supiores bonas p̄ferendū
sūt nō habētibz. inq̄t̄ Berson. Sicut habētes reuelati
onē nō habētibz eā. Et dona gratifdara possidentes
nō possidētibz ea: ceteris paribz zc. Berson vbi s̄. Et
de examinatione doctrinarū parte. ij. p̄sidera. ij. z pre
j. in epla ad studētes collegij Nauerre dicit̄. Iuūāe
q̄ntionē doctoz sup̄ snias: z p̄ferim̄ illoz/q̄ purius
z solidi⁹ p̄scrip̄erūt int̄ q̄les meo iudicio inq̄t̄ ip̄e do
min⁹ Antistodoren. Bonauē. z Durādus vtiq; reso
lucissim⁹ numerādi vidēt̄. Excellit̄ q̄dē in suis quoz
libe. Henric⁹ de Bandauo. Excellit̄ sc̄us Tho. p̄fer
tim sc̄a sc̄dē. Excellit̄ ml̄ti in ml̄tis/vnū i q̄b̄ hoc
minus placet q̄d pure physicalia aut metaphysicalia
aut q̄d ampli⁹ p̄nder logicalia sub terminis theologis
cis inuoluta miscuerūt. Nec Berson. Mibi vt in
genue facear placet d̄ns p̄posit⁹ in Schanbach Ba
buel Biel spirēsis. d̄ns Cardinal camera. Petr⁹ de
Aliaco. Decā: Scor⁹: Alexander de ales: Tho. Petr⁹
de palude: Richardus: sc̄us Bonauētura: Polkor:
Bregon⁹ de Brimio. Paul⁹ corcefi⁹: q̄s potissimū i
hoc ope imitoz/altos nō p̄tēno zc.

Documentū est id q̄d nos docet̄/ siue ex
q̄ q̄d docemur: vt ē illd̄ do
cumentū in moribz (sicut scribit sc̄us Bonauē. di. x
xxij. ar. ij. q. j. li. ij. z Bab. ca. di. Q̄ vult ab vno
extremoz puenire ad mediū q̄s debz inclinare ad al
lud̄ extremū sicut docet̄ p̄ho. ij. erbi. vl̄ aliquidū vl
tra mediū. Sic etiā beūs Aug. vt beresim extirparet̄
q̄ dicebat paruulos ab oi p̄na imunes: vt ad mediū
reduceret. vtz ad p̄nā carētiē vifōis simplicit̄ asse
ruit eos cū alijs p̄coribz eternalit̄ d̄nari: z istū intel
lectū explanauit in Enchiri. vbi dicit̄ p̄nā corū esse
mitissimā/ sicut dicit̄ mḡr in textu. di. xxxij. li. ij. Et
sic intelligit̄ Aug. de fide ad Petr⁹: vbi ait. Firmissi
me tene puulos/q̄ sine sac̄o baptisimat̄ de hoc seculo
trāsēūt/eternē ignis supplicio sempiterno puniēdos

Dolere z dolere de aliq̄ ē duplici: vt scrip
sit sc̄us Bonauē. di. xl. vij. in duj
bjs l̄ali. li. j. Auc̄ ita q̄ dolēs volūtate rōnis absolu
ta velit p̄trariū ep̄ de quo doler̄: sic nulli licite dolo
re de passione ch̄i. Et Petr⁹: q̄ volūtate rōnis p̄tra
riū volebat̄ est redargur⁹. Alio mō dolere de aliquo
est ferri ad p̄trariū volūtate p̄ctaris/ cū nihilomin⁹
hoc velle volūtate absoluta: sic bonū est z dolere ch̄o
z p̄t̄ affici circa eū. z sic afficiunt̄ veri sancti/ qui ma
gnas gratias agūt deo de passione ch̄i: sed tñ mouē
tur in p̄sideratiōe doloz sicut z benignissima virgo
Maria in filij sui mora est passione. Nec Bonauē.
Dolor et tristitia differūt fm Aug. p̄t̄ij. de ci/
ui. dei. ca. xv. qui dicit̄. Dolor carnis tācū modo offen
sio est antiē ex carne: z q̄dā ab ei⁹ passione dissensio si
curi animi dolor q̄ tristitia noiat̄ dissensio est ab his
rebz/q̄ nobis notētibz accidēt. Un̄ pz. q̄ dolor p̄t̄e
accipiēdo terminū: vt scribit Bab. di. xv. q. vnica. ar.
j. li. ij. q̄ ē passio ierit̄s aīē a carne p̄nter ad partē
sensitiuā. Tristitia v̄o q̄ est passio p̄sequēs nolitiōē
rei nobis accidentis p̄nter ad partē intellectuā: siue

ad rōnē verūq; ad appetitū. Ille ac ad appetitū sensiti
uū: ista ad appetitū siue volūtate. Causat̄ aut̄ dolor i
appetitū sensitiuū ab apphēsiōe sensitiua obiecti dif
cōuentis seu lesiui: z a potētia p̄currēte deo tanq̄
causa p̄marz: tō ab obiecto p̄mo z nō ab obiecto apphē
so: vt lat̄ p̄bat Gabriel vbi s̄. Dolor q̄ est passio p̄e
quēs apphēsiōē obiecti discōuentis tanq̄ p̄nt̄. Et
delecratio ē passio p̄ns apphēsiōē obiecti tāq̄ p̄ue
niēt̄ z p̄nt̄. z h̄ in p̄e sensitiua: siue obiectū sit p̄ns si
ue n̄. z p̄ b̄ cā dolor z delecratiō ē apphēsiō cū potē
tia zc. De tristitia q̄ est passio volūtatis/ aliter sentit̄
Scor⁹ i suo tertio dist. xv. alit̄ Decā i fine sui tertij.
Scoro vidēt̄ p̄nter Aler. de ales z s. Bonauē. z
Tho. Vide post eos copiose Gabriel vt s̄. qui pul
cra z noranda scribit zc.

De dolore ch̄i d̄r s. Bona. dist. xv. q. j. li. ij. q̄
abiq; dubio sicut euāgel. d̄r: z fides catholica sentit̄
vera doloris passio fuit in ch̄o. In ip̄o em̄ fuit caro
passibil⁹ z p̄forabil⁹. Fuit etiā x̄us sentit̄d̄ fm quam
aīa cōparit̄ corpi lesio. Et postea inq̄t̄. Quicūq; dicunt
ch̄m nō x̄acit̄ doluisse vel passum fuisse. z si videant̄
tur ip̄m exteri⁹ honozare: fm x̄itatē tñ blasphemāe
ip̄m ip̄issimē. Et i fine ist⁹. dist. z q. vlti. d̄r q̄ i ch̄i/
sto fuit duplex dolor/ vt z sc̄i dicit̄. s. passiois z com
passiois. z vterq; dolor fuit int̄clus z accrb⁹. Mul
tū em̄ i se voluit̄: z multū nob̄ z doluit̄. z vterq; dolo
rū istoz fuit i sensualitate z rōnis: s̄ ordine mutato.
Vide lat̄ ibi. Vbi z p̄bat q̄ dolor cōpassiois fuit in
ext̄ior p̄t̄ in honozationē dei: z separationem n̄am a
deo. Et q̄uis ch̄i dolor (vt vult Scor⁹) fuit maxim⁹
z acerbissim⁹: tñ rō i ch̄o p̄māsit̄ v̄su suo. z volūtate
nō abforpta a dolore a p̄ecit̄ sensitui: z intellectu p̄
p̄ns int̄tuitiue illū dolozē apphēdit̄/ z volūtate ostēdit̄
illa volūtate z doluit̄: q̄ naturalit̄ inclinabit̄ ad oppo
sitū: q̄ inclinatio sufficit ad tristitiā de opposito. Sco
rus disti. xv. li. ij. Fuit aut̄ dolor ch̄i p̄t̄icis acerbis
sim⁹ tā exteri⁹ q̄ interi⁹: vt scribit Gabriel. Exteri⁹
oz p̄pter corpis tenentitudinē/ optimā cōplexionē/ z tra
tis vigorē: p̄t̄ q̄ p̄nē fuerūt magis p̄ceptibiles: z tra
doloris acerbioris cause. Sed z p̄t̄ mortis gen⁹: q̄d
fuit turpissimū/ acerbissimū z diuurnū. Vide lat̄
Gabrie. Fuit z interi⁹ tristitia i p̄e rōnali maior z ex
cellētissima. Nā fuit de sum̄ e nolito. s. p̄ns offensa: z
p̄t̄p̄ p̄ p̄em̄ oim̄ tūc p̄ntium/ p̄teritoz z futuroz.
Vide lat̄ Gabriel. Et q̄uis minor dolor sufficit̄
p̄ p̄cis oim̄: voluit̄ tñ gen⁹ h̄ianū nō p̄t̄e redime
re: sed iusticia. Copiose scribit Bab. de passione ch̄i
li. ij. dist. xv. Et vt scribit Bule. dist. xv. q. iij. li. ij.
L̄his i cruce suspēsus maiorē incomparabil̄ patiebat̄
in mēte tristitiā de p̄cis nostris. itē Adē z Luē/ Da
uid/ Manasse: z de casu suoz discipuloz: q̄s patere
dolorē in sensualitate. vt lat̄ ostēdit̄ Bulefer ibidē
Sūmū tñ dolozē sustinebat̄ i corpe. iō cū clamore va
lido dicebat̄ Hell heli. de q̄ lat̄ als d̄r. Et q̄b̄ parz et
vult Gabriel q̄ null⁹ vnq; mortalis tantū dolozē est
expt̄: licz q̄dā martyz afflat̄: vt Laurēti⁹/ Vincēti⁹.
q̄dam articularim̄ dimēbrati sunt: vt Quincēti⁹: alij
q̄ horribilibz p̄nis varij sūt ext̄incti: q̄ p̄nē vidēt̄
seniores cruce. oibz tñ p̄t̄icis siml̄ iūctis/ p̄z exces
sus p̄nē ch̄i sup̄ oēs allegatas martyz p̄nas: mari
me p̄t̄ interi⁹ z tristitiē puritate sponcanē cap̄ au
gmetū z satisfactiōis p̄ortionē fm diuinā iusticiam
Bab. dist. xv. q. vnica. ar. ij. li. ij. q̄ z pulcra z notan
da s̄ q̄nticare passiois z doloris z tristitiē ch̄i scribit̄
Dolor p̄nē d̄r quē q̄s h̄z p̄ p̄cis cōmissis duobz
modis fieri pot̄: vt scribit s. Bona. disti. vij. q. j. li. ij.

Aliq; ei dolz de clpa p̄t̄ d̄nū q̄d icurrit z lesionē: z
sic dolere p̄t̄ q̄s ex pur̄ n̄alibz: siue ḡa gratifdara: ec
t̄ic doler̄ qñ maiorē s̄t̄e lesiōē q̄ delecratiōē: h̄c di
abol⁹ mō n̄ h̄z p̄t̄ habitudinē peccādi: s̄ tñ habitur⁹
ē cū absorbet̄ a p̄nis p̄ iudiciū: s̄ p̄nitētia h̄c n̄ dif
ponit ad ḡas. imo solū ē p̄na: q̄ sic p̄nitur etiā iu
das. Alio mō ē dolor p̄nitētiē: qñ q̄s doler̄ de clpa
q̄ d̄i offēnsua: z h̄ dolor dispōit ad p̄nias: z h̄ dolor n̄
ē sine ḡa gr̄ifdara. Et h̄c dolor ē diabol⁹ vl̄ demōēs
h̄c n̄ possūt: q̄ s̄t̄ statū i q̄ dat̄ ḡa z irregressibilē

Dolor ē ani vl̄ corpis cruciat⁹ a dolā (sūt extra.
do. i. minuēdo. Augēt ei corpa leticia: dolore minu
unt̄. Notāt̄ ar̄ theologi passim̄ d̄ficitiōēz velē dolor
vt z h̄z Ber. p̄e. iij. tract. ij. de cātorido. Est em̄ dos
lor aliq; i sola rōe: q̄ libero subiaccet arbitrio. Dolor
ist̄ z displicētia: vel odiū: vl̄ delectatō sic elicita cuz
ḡa sufficit ad delectatōēz p̄cti: supposito q̄ null⁹ i cor
pe dolor se q̄ret. Artū d̄r dolor de p̄ctis: z dolor maxi
m⁹: q̄ d̄ n̄llā re al̄a r̄pali tāca delectatō elicit̄ d̄z a cor
de rōnis: sic n̄llm̄ ē d̄nū p̄nē: q̄d eq̄paret̄ d̄no clpe
Dolor al̄i ē quē p̄bi n̄nerāt̄ int̄ passioēs p̄cupiscibil̄
sensual̄: q̄ surgit̄ ex apphēsiōē obiecti discōuentis
ip̄i sensui corpali: vt z d̄m̄ ē. Habz in sup̄ causari
cū motu spiritui: z cōstrictiōē cordis: h̄c vtz q̄ dolo
rē n̄ op̄z eē maximā p̄nitēte. imo nimī z culpabilis
eē possēt̄: vt p̄ore cordis sensual̄: z corpis destructi⁹
porro n̄ ē s̄z h̄c dolorē mensurāda sp̄ bonitas p̄nē
Lui⁹ rō ē. stat̄ ei duos eē z sepe videm⁹ q̄z vn⁹ ex cō
plexiōē n̄ali cor h̄z strenuū z virile nec laxymis ido
neū: ita vt vel vix: vel nūq; flere possit̄. Er̄t̄ alter cor
dis feminei mollis ad oēm miseratiōis occasiōēz la
chrymis lacū: vl̄ pronū. Prim⁹ elicit̄ delectationē
p̄cti sui int̄tēsus in anio: forit̄ et laudabilis in casu
q̄ alius. nec apphēndet̄ illū sapientē verbū. Lor duj
rū male habebit̄ in nouissimo: tā em̄ talis p̄ctā. de
testans p̄pter deū non durū cor habere/ sed molle
dicendū est. F̄t̄ tñ sepe redundātia dolor⁹ cordialis
in corp⁹/ nisi s̄st̄at̄ se libere mēs/ ne fluat̄ in inferio
ra: sic in ch̄o fuit: sic poterat̄ Adā: sicut Maria nul
lū habens motū p̄uenientē iudiciū rōnis impabar̄t
placebat̄ in corp⁹. Ber. vbi. s̄. vide et eundē p̄e. ij.
ser. de p̄nia. in cena d̄ni factō. p̄sidera. iij.

Dolus est executō astutiē: q̄ excogitare fū
erit̄ viē nō bonē ad exēndum ali
quē finē bonū: vl̄ malū. b. Tho. ij. q. lv. ar. iij. z do
lus p̄p̄ accipit̄ tantū i malo/ s̄z abusiue ē i bono. et
s̄z eundē dol⁹ p̄ncipalit̄ fit i v̄bis: fraus v̄o p̄p̄ i fa
ct̄. Quidē. j. meta. vno vsu v̄rūq; cōp̄hēdit̄ cū ait:
In q̄rū subiere locū fraudēq; doliq;. Et qñ accipit̄ i
malū d̄r machinatio ad fallendū aliq̄: i bonū acci
pit̄ p̄ solertia z calliditate: q̄ p̄fert̄ aduersus hostes:
siue latrones adhibet̄. Idcirco malū dolū dicitur: in
q̄ z bon⁹ est. Labeo iuriscōsult⁹ dolū malū dicitur: in
q̄: oēm calliditatē fallaciā: machinatōēz ad circūue
niendū/ fallendū/ decipiēdūve alit̄z adhibētū. Ulpi
an⁹: nō fuit ar̄ corēt⁹ p̄roz dolū dicere: s̄z adicit̄ malū
qñ v̄ces ē dolū bonū dicebat̄. z p̄ solertia h̄ nomen
accipiebāt̄ maxie si aduers⁹ hostē latronēve machi
naret̄ zc. Et dol⁹ ē (vt scribit Aug. sup. v. ps. cū alijs
agit̄ alijs simulat̄. vide i dictione P̄udētia.

Domnus vt scribit s. Bona. dist. ij. i
dub. l̄fali. li. ij. Uno mō i
portat̄ p̄t̄e coccedi subditos. z sic d̄r p̄sidentia fm
habitū. z cōuenit̄ dō ab eō. Alio mō iportat̄ p̄sidentē
tia actualē respectu serui: z sic d̄r p̄cepti eē d̄ns non

rdne mutatio facte i ipso: s3 rone mutatio facte in suo correlatio / z dñs trahit pte nome a domo: vt de Gerson trac. xij. sup Nagr. qz pñdes / z pnceps / aut pmus / z iconomus i domo est: z dñs pñe dñs / q do mus impriū habet / z cui ois familia parat. Dñs et q alicui rei pñtate habet. etiā si vultu alienus sit. Irē dñs is cui pñt subit. Virg. Romanos rez do minos genēqz cogatā. A quo dñum.

Donum (vt scribit Gerson pte. j. d. ori gine iur / z legū pñde. xij.) est potestatis pñtā assumēdi res alias / vt vt alias in sui factatē / vt vsuz licitū fm iura vt leges rōnabilit in / stitutas: z fm eū sextuplex inuenit dñum. scz bñf / cū / ougiale / gratificū / cuāgelicū / canonicū / politicū / Bencificū est dñū fm leges glie. Originale dñū est fm leges original iusticie. Bencificū ē dñū fm leges gratie grū facies. Cuāgelicū ē dñū fm legē pñte cuā gelica: z ita de reliqs duobz suo mō latē scribit Gerson vbi s. Et dñū fm aliqz dñs ius habēdi possidē / di / fruedi / z vrendi ac disponēdi p lēbico volūtatē / z fm aliqz dñm dñm modū: a qdā supioritate vel auctoritate diffinitū. Et dñia rez nō sūt distincta de lege nature vt diuia: sed lege nature sūt oia cōia in oi bus: vt scribit Gerson. q. ij. di. xv. li. iij. S3 iure hūa no dicit hęc domus est mea: hęc villa mea: hic scrup me us: vt ait Aug. bñm. vj. sup Joan. Et seqt. Tolle iura impatorz: qz audeat dicere / hęc villa mea ē. Et post p iura regia possident possessōes: qz ipa iura hūa na p impatores / z reges seculi distribuē gñi hūano. Hęc Aug. Facta est autē diuisio rez inē morales p iniqua tē. i. iollicitudinē / vt p cōsuetudinē iur / genitū / equi / rati natural / trā. Uide latius Sco. z post eū scribit Gab. copiosus di. xv. q. ij. li. iij. z reuocari ē de haben do oia cōia ppter pacificā cōuersionē / z necessariam sustentationē post lapsus. Pla Babu. vbi s.

Dominiū vsurpatum dñs qd nō iusto titulo: sed fraude vel violētia ē obrētū z iniuste a vero dño abla tū / z dñū nō legitimū. Gab. di. xv. q. v. ar. ij. li. iij.

Dominiū vide sup in dictione dominus.

Donare vt scribit Gerson di. xij. li. iij. Uno mō potest intelligi absolute: pur est actus volūtatē liberalitē cōicātis. Vel donare. i. cōdonare siue remittere: vt accipit cū dñs donauit pec cā. Primo mō accipiēdo vep ē id qd dñs / cui pl / do / nat: ille magz tenet donatē: z hoc mō dñs (inqt Gerson) q de innocētī mat / donū dedit qz cui dimittit pccm. Scdo mō penitētī donat plus qz innocētī: qz in nocēs nō habet qd sibi remittat: z cui plus dimittit plus tenet diligere. s. ex cā remissōis / vel cā pserua / tionis. Uide latius ibi Scorū.

Donatio potest accipi pte z cōicr. vt scri bit serus Bonau. di. vij. pte ij. q. j. li. ij. pte donū dñs qd simplicit aliū de est: cuius modi sūt grē infusē siue dona ifusa: z talis ē grā gra / rificatiō vel ad eā abilitās. Alio mō dñs donū qd ē p adiutorū diuinū: nihilomin / tñ p acqñtionē nām z illud nō dñs pte donū: s3 habito respectu ad hoc qd nō acqñt sine dei adiutorio. z hoc mō deus dat dona bonis z malis. Quia em deo dedit lumē dignitatē ab initio qd poterat ad inqñtionē mltroz scibiliū / z tpe nō suberabit qd dedit / nec etiā cōseruationē cū talia possint stare cū pccō mortalī: z ideo qd habet pmū do / nū pē multiplicare. Etiā reprobo existēs / z deo dñs doce re nō inspirādo siue infundēdo: s3 coopando lumini dato / z cōseruādo illd. Exēplū bñius est. deus dedit frumētū auaro / z dedit terrā potētē fructificare euz

recolligit malū de blado de bona terra deo dat. s3 nō sicut si tpe sterile terra sine actu semis faceret fructifi care: hoc em pte esset donū. Prio mō solū large: sic deo dat dona bonis z malis / z demōibz z boibz / qz ius ipis hęc ipa in mala cōuertant. Hęc Bonauē.

Donū fm Bulefer di. xij. lib. iij. capit q stricissime. Lōmuniē est donū bonū omne qd libe / re liberalitē volūtatē z gratiā cōicātū est creaturē: z sic oia naturalia z gratuita nra dicunt donū: fm il lud Jaco. i. Omne donū optimū. i. dona naturalia: ce omne donū pfectū. i. gratuita dona: vt vult glo. Lōfer uatio etiā sanitatē dñs donū hoc mō / z bencit oia qd hz. Un apls. Quid habes qd nō accepisti: qz nō obli / gat ea cōculit. Alio mō donū capit stricte: z sic omne bonū a deo collatū libere supadditū ipi creaturē p liberalē z benuolā sui coopationē ipi / dei coopantē nature nre: z sic iustificatio impij est donū dei. Lasti ras z scia z oēs frutes sūt donū dei. Stricte donū ē oē bonū collatū a deo liberalitē supadditū nāibz p immediatā infusōnē a deo / sine nobis coopantibz: vt fides spes timor seruit / z alij etiā duo timores. Quar to capit donū stricissime p omni bono collata a deo sic qd est essentialitē gratuitū a grā grūfaciēte: z sic se / pte dona spūscī dicunt dona hoc mō: qz fm istū do ctore sp sūt grūta. Donū qd (vt scribit Gerson pte. j. d. xij. q. ij. di. xv. li. iij.) est trāslatio rei ab vno i alterz liberalitē / z irredibit / nō em pccio ē / vt incētio qz fiat redditiō: qz iā nō estz donū pure grūitū. Scd pur appropate distinguit in sepre dona: tūc (vt idē scri bit pte. iij.) in descriptōe terminoz ad theologia vti liū: est grā nō solū iuuās liberū arbitriū vt frutes: sed efficacit / illud expeditēs ad opatiōes salubres sibi cō / gruas. Hęc Gerson.

Dona gratuita sūt duplicia (vt scribit Bule / fer di. ix. q. ij. li. ij.) qdā sūt grē grūdate: z hęc nō disti guūtur ab ipis nāibz bonis. Alia sūt grūfaciētia: sic est sola charitas z grā / q nos facit deo gratos z ac ceptos: z hęc dona gratuita sūt illa vt idē vult di. xij. vij. q. v. li. iij. ppter qd deo acceptat habere dona bñmōl ad vitā eternā. Et charitas est donū gratuitū p essen tiā. Lētere autē frutes z dona dicunt dona gratuita p affluētā ipi / charitatē: z p dona grūta hō ordiat ad vitā etnā. Sūt aut ser gnā donozū spūaliū / p q dñs decorat z pulchificat animā suā tāqz spūsus vt scribit Bulefer di. xij. q. j. li. iij. Prīmū donozū gen / sū frutes tres theologicē. s. fides / spes / charitas: z qz / tuoz cardiales. s. iusticia: prudētia: fortitudo: z rēp / rāria. Scdm gen / sū sepre dona spūscī. s. sapiētia / itellec / scia / pñtū / fortitudo / pietas / z timor dei / scia. xj. Reqñscet sup eū spūs dñi. spūs sapiē z itellec / tuz: spūs pñtū z fortitudis: spūs sciē z pietatē. Irē Greg. sup Job. Nati sūt ei sepre filij: die sepre dona spūscī. Tertiū gen / sū bencidies: z se octo. Paup / as / Auer / miscdia / micras / cordis mūdicia / par / paciētia / psecu tio p chō. Quartū gen / sū fruct / Bal. v. Chari tas / gaudiū / par / paciā / benignitas / bōitas / lōgaitat / māluerudo / fides / modestia / pñtētia / castitas. Quiz tū gen / sū sensus spūales: z sūt duo p modū itelle / ctus. s. vñ / z audir: vñ / sū a se / audir: ab alio: rēc / sū p modū affectus. s. odorat / a lōgin / sopoz a prio / sed tact / z pñtēto. Scptū gen / donozū spūaliū sūt sepre sacra. s. qd alā z suo loco dicit. z i. iij. li. fen. Bñs ar p frutes recte agit p dona spūscī expeditē p bencidies pfecte. Jō p habet / frutū potētē aiē z certificat / p do na expedit / z p habet bencidū ad agēdū siue par

ntēdū pñctū. Et fm Sco. dif. pñtū. li. iij. frutes do na z bencidies fructus / sensus spūales pñt reduci ad frutes. Uide ibi. Et sūt idē cēntrā: licz diuersi noibz noient. Multiplicia itaqz sūt dona dei vt ex pñctis hz De qd z Gab. de dif. xij. q. ij. ar. iij. dub. iij. li. iij. nā / lia z grūta. Et grūta sūt duplicia: qdā grā dñs: qd / da grūfaciētia. qz mltā enūerat apls. j. Lōz. xij. Di / uisōes grāz sūt z c. de qd ipē agit i. iij. dif. xv. Et do na spūscī sūt multiplicia (vt scribit s. Bona. dif. xxx / iij. ar. ij. q. j. li. iij.) Quoddā nāqz donū ē a spūscō: s3 nō cū spūscō: qz ppar ad spūscm. z tale donū ē timor ser uil / fm q bñm. Quoddā ē donū a spūscō z sp cū spū scō: qz p ipm psecrat bencidū spūscō: sic ē donū cha ritatē. Quoddā hō ē donū qd ē a spūscō: z aliqñ cum spūscō. Aliqñ sine spūscō: sic donū qd ē ad spūscī māl / festatōes. z ē ordiatū nō solū ad pñā vilitatē: sed et ad alienā: sic donū pberitē z donū sciē q aliqñ i mal / aliqñ i bōis repiri bñt. Et vt idē vult dif. xvij. q. j. li. i. Spūscūs ē donū q oia dōa grūta donat. s. p cōmi rātiā: z q oia dei dona donat p exēplariatē cām. Bo nauē. Tho. nō dñs qd ē a spūscō donū: s3 donū de ha bitū a. s. ifusu exēlctōre frutes: z fm eū donū. s. nō ē sine charitate. Et spūscūs sine charitate nō hz. S3 s. Bona. tenet q ois bñs a. s. ifus / siue sit cū spūscō / si / ue ē sine. s. ibi ē ē ē donū spūscī. De q videat lat / Gab. dif. xxxv. ar. ij. dub. j. li. iij. z de donis dif. xxxij. idem plura scribit.

Donū z datū vide s. i. dictione Dari: z quō differūt

Dos capit triplē: vt scribit Bule. di. xlij. pte ij. ar. ij. q. j. li. iij. Prio mō iuridice z cū uil / z nihil aliud ē qz illd qd dñs spōs / suē spōs qñ nu biez: hā pñmātoz mīmonij. Scdo mō capit nā / litē z pñctice: sic nihil aliud est qz pñctas z hō alicui rei. sic dñs: Jste ē bñs dñs / i fortitudine / in prudētia: sic frutes dicunt dotes. Tertio mō accipit theologicē z supnālī. z sic diffinit a Tho. de Aqno i. iij. dif. xlij. Dos ē ornatus ppter dñs / z corp / z aiē vñ sufficit / i cō / na bencidie pñctis. Et se sepre dotes. s. tres ipi aiē. s. clara visio dei / fruitio scqns visionē dei: z tētio. Sūt z qtuoz dotes corpis. s. agilitas / ipassibilitas / subri litas z claritas. Et iste dotes notant Sap. iij. Fulge bñt iusti z tanqz scintillē i arūdinerō discurrēt. In ful / goze notat claritas: scintilla ipassibilitas: arūdinerō subrilitas: z i discursu agilitas. Et de his eadē scribit Gerson i expositione. xij. articuli fidei. z tractatu. iij. z v. sup canticū Marie.

Dos ita diffinit a Pe. palu. dif. xlij. q. vij. li. iij. ē pperu / ornatus aiē z corp / uigil / z etna bencidie pscue rās. Un cū chō sit spūsus aiē: trinitas at sit p aiē. iō sic a pte dat ei dos: vt sit dig / spōsa z c. Et vt scribit ff Dñald / i. iij. rōf. rbeol. fm q ex terrenis theologic / ai diuia se trāscrit. Differit hęc tria: dos / donatio / z parafernū. z parti pñt sup i dictione Bona pūgaroz Dos ei dñs qd dat spūsus spōs cū nubie. Sic cū chō nob nubie dat nob charitatē: iō charitas ē dos. Dona tio ē dos ē. tūc ei erit pñmāto nuptiaz vñ nos z chōz Parafernū ē qd dat vxoz ab amicē / spōsi post nupti as. In cel / paraferna sūt gaudia bñz ad iuicem. Et dñs parafernū a para qd ē iur / z feros dos qñ iur / dōrē. Et de dōtibz pñctiqz loq dupl / vt scribit Rich. di. xlij. ar. iij. q. vij. li. iij. Aut fm id qd sūt: aut sub rōe q dō / res sūt. Prio mō i oibz scis sūt itē tres dotes. s. clara visio / pfecta fruitio: z pperu / virtusqz securitatē pfectio. Dotes sūt corpis q sūt agilitas / ipassibilitas / subrilitas z claritas erūt post rēurrectōes i oibz scis

vide lat / ibi Rich. z in dictione tenere. Lapidō dōtē vt id qd dat spōs ex pte spōsi vt z dēn ē tra loquit de dote sacra scptura. Gen. xxxij. vbi habet q dixit Sieben Jacob z filijs ei. Augere dōrē z munera po stulate. Et Exo. xxij. vbi dñs q si seduxerit qz virginē dormierit: qz cū ca: dorabit eā. z habebit eā vxozē. Et dos antiqz solebat assignari: qñ spōsa traducti i do mū spōsi: vt pñt ē hęc sponsū. z qz diu sum / i bac vi / ra pēgrinamur a dño: s3 aplm. q. Lōz. v. Jō donis q factis i bac vita cōferit / n cōuenit ppe rō dōrē. Di / cunt at dotes s3 s. Bona. di. xlij. ar. ij. q. v. li. iij. qñ diuitiē aiē despōsare. z s3 cundē dotes aiē sūt visioz dilectio: cōphētio: siue tēctio: siue fruitio p appropā tiōes. Nā fruitio ista tria cōplectit. z ar. ij. q. j. li. iij. Dotes corpis dicūt nō oēs qñtates / s3 qñtates nobi / les: z pñctales de nouo supadditas nature. Et dō / res i corpibz bñz est s3 pl / z mū / pfectū i diuersis. dotes aiē artēdūt s3 potētias: s3 dotes corpis s3 qñ litates respiciētes elemēta. Et vt notat Tho. de ar / gen. li. iij. ad hō corp / ab ania brā rēspū nō sit ipse aie onerosū: sic ē cōsueuit i bac vita mortali qtuoz rēgrū. duo. s. ex pte scñs: z duo ex pte mor. Nā ex pte sensus pmo rēgrū: vt corp / aiē bēc sit ignobilis passionū. s. corrupuaz: z lesuaz actionū ppuulsiū Rōne pñt puenit tñi corp / dos claritatē. Rōne scēi dos ipassibilitatē. Et sūt ex pte mor / duo rēgrū in bñm corpis. Prio em cōgrū est: vt bñm corp / rāte disponat q motor su / ipz mouēdo nō lassct. Scdo nō i suo motu p rēstentia medi / rētarde: q ad pmū dispōit bñm corp / dote agilitatē. q ad scdm dote sb cilitatē. Hęc Tho. d argen. Quattuoz igit dotes corp / pñctice: vt hz Rich. ar. iij. q. j. vbi s. erūt i corpibz bñz: corp / ei ab ania pñctit: z mouet: z iō erūt dispōit tōes i corp / p qz pñctē ei pfectū. Uide lat / ibi. Et p dotes pñctas erit corp / pfecte obedies aiē suo mō vt ania p suas dotes pfecte obedies deo. Un Aug. xvj. de ciu. c. xxvj. Impabit de / aio anim / corp / tā qz obediet: ibi erit suauitas: z facilitas qnta regnan di vñediqz felicitas. vide lat / Rich. vbi s.

De dote claritatis. Claritas ē qdā refulgentia (vt inqt Scor) z addit sup lucē calorē mālifestatōz sui. Et corpa glōsa p rēurrectōis erūt clara vt mag / ful claritatē: qz qñtates cor / marie ad vñ pñctes: vt color z figura est purissimē nihil impuritatē adm / ptū bñtes. Petr / d palu. di. xlij. q. v. li. iij. z nō solū i qd tpe. erūt fulgida z lucētia imo colorata pulch / colo ribz z viuacissimis. z lux euz b inere pfectissima: cē vtrūqz sūt videbit aie paludē. fulgebūt ei vt dñs sicut sol: q nihil ē lucidū. Hic dñs Mar. xij. vbi chōs ait. Tūc iusti fulgebūt sic sol. Et Sap. iij. dñs. Fulgebūt iusti z tāqz scintillē in arūdinerō discurrēt. Et clarit / ras corpis (vt scribit Tho. argen.) glōsi: nō est omī no iustibz ab oculo nō glōso. Un Aug. de trini. ait. vi sio claritatē ei. s. chōi cōis erit bōis z malis. Uide la / t / argenti. q z recitat opinionē Scor: qz quā scribit z c. S3 qz claritas illa causabit a bencidie aiē vt idē Rich. quā inēqbilitē bñ pñctat: iō illa corpa nō erūt qñla i claritate. qd expisse fecit apls. s. ad Lōz. xv. cō / pando bñs stellis differētibz i claritate: vid lat / ibi Rich. scribit. Et quēadmodū (inqt s. Bōn. di. xlij. de dote claritatē) carbo p sui nām alit / calor / ē adue niēte at igne efficit lumios. z tñ nihilomin / ē colora t: qz tñ ē lux mālifestē frēstri icorparata. Sic i pposito i telligēdū ē qz corp / rēurgēs p nām suā hēbit colorē z claritas lumis supinduct ipz sicut ignis carbonē. **De dote ipassibilitatis.** Impassi (Bona: m 3

biliter ut scribit Thōas argētin⁹. Uno caput ut op
ponit passioi corruptiue et afflictiue q̄ magis fca nā
lit abijcit a suba/ vlt̄ saltē affligit ip̄s paries. Alio mō
puc opponit passioi/ q̄ nec abijcit nec affligit: s̄ magis
soluar et p̄ficat/ q̄ passio nec afflicto nec corruptio:
s̄ s̄ sal⁹ p̄ficat et q̄ parit h̄s passioe. Et ipassibilitatē
p̄mo mō dicit̄ e dos corp̄al̄ ip̄oz b̄oz q̄ q̄dā ipassibi
biliter nobilissima ē in corp̄ales p̄dicoēs. Hāc ipas
sibilitatē cōuenire corp̄ibz b̄oz inuit apl̄s. j. Coz. xv
cū ait. Op̄er ei corruptibile ē iduere i corruptionē z
mortalē ē induere imortalitatē. Sup̄ q̄ v̄bo d̄r glo.
Dēs habebit̄ eqliē q̄ parit nō p̄nt. Quidā dicit̄ hāc
ipassibilitatē puenire ex motu celesti q̄ q̄s ē Tho. ar.
gēt. q̄ d̄r hāc ipassibilitatē p̄ncipalit̄ causari a diuina
volūtatē i q̄ntū tollit ordinē subiectiois corp̄oz ip̄oz
b̄oz/ resp̄ctū q̄ntū agētū actiois corruptiua seu
afflictiua: n̄ imediare mōi ipassibilitatē aliq̄ mō cau
sat ab ip̄a br̄a aia/ q̄ h̄s corp̄is/ for̄mar/ cut de dedit ca
lē h̄rūtē/ q̄ corp̄is ip̄z viuificatū p̄ p̄seruare ab om̄i
actōe lesiua. Et istō videt̄ inuere b. Aug. i li. ad Dio
scop̄ vbi ait. Lā potēt̄ nāe fec̄ de aiaz: vt ex ei⁹ p̄
na fclit̄atē redidit̄ i corp̄o sanitas p̄p̄ta/ z vigor
i corruptibil̄. Loq̄ndo t̄o sc̄do mō d̄ ipassibilitatē. s. i
q̄ntū opponit passioi/ q̄ ē sal⁹ z p̄ficatō/ q̄ passioe pa
riēs nec corrupit̄ nec ledit̄: s̄ p̄ficat̄ ipassibilitatē: s̄ mō
nō spēcat ad dorē corp̄is b̄oz: q̄ potēt̄e sensitiue i
br̄is nō erūt p̄iūre. Vide lat̄ Argē. Sco. di. xlii.
li. iij. d̄. q̄ cā ipassibilitatē ē volūtas diuina nō coagēs
causē sc̄dē corruptiue: z p̄ ē istō ipassibile n̄ potēt̄a
remota: s̄ p̄ inq̄. nō a cā intrinseca: s̄ extrinseca ipediē
te. n̄ d̄ d̄ ipaccabilitatē. Exm̄ b̄ d̄ igne i camio q̄ nō
egit ad p̄sumatōes erūt p̄uoz/ nō q̄dē p̄ aliqua ipas
sibilitatē intrinsecō p̄uoz/ nec ex carētia potēt̄e passi
ue/ nec ex p̄rio intrinsecō ipediēte: s̄ q̄ d̄ ex volūtatē
sua nō coop̄abit̄ ad illā actioē. Scoz di. xlii. q. xij
li. iij. Nec b̄ri erūt ipassibiles passioe aiali vt scribit
Rich. di. xlii. ar. iij. q. iij. q̄ talis passio ē q̄daz
pariēs p̄ficatō fm̄ p̄m. ij. de aia zc. Corp̄o i sup̄ glioz
suz ē ipassibile ab extrinsecō d̄ ḡne actiois corrupēt̄
vt scribit s. Bona. di. xlii. ar. ij. q. ij. li. iij. Hoc ac est
duplex. s. p̄ influēt̄ia: s̄ ignis cōburnit corp̄o p̄ violēt̄ia:
s̄ culcēll̄ diuidit̄. P̄tia n̄ ē i corp̄e glioso: q̄ tal̄ istue
tia aut ē fm̄ ordinē iusticiē/ z bec ē i demōibz z pecca/
triciōibz fm̄ ordinē iusticiē: s̄ i corp̄e glioso nō est
tal̄ passio: q̄ nō meruit̄ puniri. Alia ē fm̄ ordinē nāe
z ista ē solū q̄n̄ pariēs ē tal̄ natē q̄ mā illa appetit̄ eē
sub alio actu. P̄riuatō ei ē p̄ncipiū pariēdi. Qm̄ ac
in corp̄e gliosato iā certit̄atē s̄t a p̄p̄tē: ideo s̄ gli
suz corp̄o p̄oneret̄ i igne iferni/ nō ledet̄. bec Bona.
De dote agilitatis. Dos agilitatē ad hoc ē: vt
scribit Palu. di. xlii. q. iij. li. iij. vt corp̄o s̄ūme obe
diat̄ aig: vt motoz q̄ntū ad motū localē: z p̄gressiū
sine oī difficultatē z fatigatōe. Un̄ sapit̄. ij. d̄. Lāq̄
sc̄ntil. in arūdi. disc̄r. Disc̄r̄sus aut̄ sc̄ntillaz agit̄
est: vt Richar. ait. Et apl̄s. j. Coz. xv. d̄. Surget̄ cor
pus sp̄uale: q̄ rarditas sp̄uge sp̄ualitatē. vide Rich.
di. xlii. ar. iij. q. vj. li. iij. Dic Bug. xxiij. de ciui. di. c.
ij. d̄. Vbi volēt̄ sp̄us ibi p̄rin⁹ erit corp̄o/ z i q̄cunq̄
voluerit̄ velocitatē mēsurabili t̄m t̄pe potēt̄ corp̄o mo
uere absq̄ oī lassitudē z fatigatōe. Un̄ Es̄a. xl. dicit̄
Qui sp̄anc i d̄no murabit̄ forētat̄ illō assumēt̄ p̄nal
s̄ē adq̄: currēt̄ z nō laborabūt/ ambulabūt z nō deficiēt̄.
Jrē c̄q̄li velocitatē s̄ē angeli d̄i ascēdēt̄ cū ip̄o tu
dice. s. d̄no J̄su ch̄io: q̄d nō fieret̄ si corp̄a non essent
agilia/ aut dote agilitatē p̄fecta. Et q̄uis rōe p̄dicte
agilitatē aig b̄oz mouēt̄ sua corp̄a valde velocit̄/ t̄m

nō p̄nt h̄s corp̄a d̄ loco ad locū mouere i instāriq̄ q̄
diuisibile dū a h̄rūtē creatā mouēt̄ necessario fm̄ aliq̄
quā p̄tē sui est in certio a q̄ z fm̄ aliquā i certio ad
quē z p̄ p̄ns mouebit̄ successiue: z nō subito seu i in
stāri. S̄ q̄dlibet corp̄o gliosuz totū suē existē
tiē z mobilitatē z stabilitatē rōnē trahit̄ ab aia: vt scri
bit s. Bona. di. xlii. i fine. q. vlti. li. iij. iō inclinatio ei⁹
ē ad aiam nō ad aliqd̄ ei⁹: q̄m agilitas sc̄q̄ inclinatio
nē z aia p̄ moueri i oīm differētiā postiois: iō z corp̄
pus h̄z habile ad oīm sitū. Un̄ agilitas nō cogit̄ ad
aliquē locū determinatū: s̄ ē p̄mp̄tudo vt corp̄o mo
ueat̄ i oīm locū ad quē vult mouere aia. Bonauc.
De dote subtilitatis. Un̄ fm̄ om̄es: vt scribit
Petr⁹ de palu. di. xlii. q. iij. li. iij. Dos subtilitatis ē
ad subijciendū corpus aniq̄ ad op̄ationes organicas
sensitiuas: vt remora oī grossitiē z ineptitudē ad eas
sensitiue potēt̄e rōni obediāt̄/ z ad op̄atiōes suas pu
rius exercēdas h̄rūtiosiores fiāt̄. Et corp̄o vt idē vult
post resurrectionē erit plene subiectū aig vlt̄ p̄nt. Et
p̄ h̄rūtē b̄rūtudinē aig vt scribit Richar. di. xlii. ar.
iij. q. iij. erit in br̄is corp̄ibz tāra magnitudo h̄rūtis
actiue q̄ p̄ eā multo efficacius poterit̄ penetrare q̄d
ignis vel aer vlt̄ q̄ dimēsiōes: etiā si essent̄ separe. sc̄d
nō erūt tenuiora corp̄a b̄oz/ vlt̄ rariora aerē vlt̄ v̄co
vt q̄dā errauerūt. Nā Grego. xiiij. li. mora. Nō sicut
Enciclus Lōstātinopolitan⁹ v̄bis ep̄us scripsit̄ cor
pus nost̄z in illa resurrectionē gl̄ia erit impalpabile
uentis/ aerēq̄ subtilius. Anselm⁹ magnitudinē suē
h̄rūtis actiue arēdēs d̄ in li. de s̄titudinibz de q̄libz
br̄o q̄ intantū erit fort̄/ vt etiā si velit̄ terrā cōmoue
re possit̄. Un̄ Grego. vbi p̄r. In illa resurrectionē
gl̄ia erit etiā corp̄o n̄m subtilē p̄ effectū sp̄ualis pot̄
tēt̄e: s̄ palpabile p̄ h̄rūtē naturē. Vide lat̄ Richar.
vbi s̄. Nō aut̄ erit corp̄o gliosuz subtilē p̄ carētiā alē
cuius partē mat̄rie (vt scribit Scoz di. xlii. q. xvj.
li. iij.) sed p̄ passibilitatē existēdi cū alio corp̄e fm̄ li
bitū volūtatē aig suē. nō t̄m ex se effectiue: s̄ p̄ alia cau
sam. s. volūtatē diuinā. Corp̄a igit̄ beatorū erūt sub
tilia. Uel (vt inquit Thōmas Argētin⁹ s̄) summe
subtilia: q̄ corpus potēs existere in eodē loco cū alio
corp̄e equali sibi/ hoc est sume z maxime subtilē. S̄
corpus cuiuslibet beati hoc potēt̄. ergo. Patet hoc
quia si dat̄ oppositū/ t̄m nullus br̄us cū corp̄oz suo
posset̄ trāsire cēlū/ nisi dilaceraret̄ ipsuz/ q̄d est falsuz
z catholice doctrinē cōtrariū. P̄terea corpus ch̄it̄
est p̄dētū dicit̄ subtilitate. ergo z corp̄a beatorū h̄z
bebūt eandē subtilitatē. Antecedēs esse v̄z ostendit̄
ch̄is tā in sua natiuitatē q̄ de h̄gine natus fuit absq̄
q̄ h̄gine lesione/ q̄n̄ om̄es celos trāsuit̄ absq̄ cēloz
rū dilaceratiōe. Hinc ad P̄bili. iij. dicit̄ Ap̄lus. Ch̄it̄
stus reformabit̄ corpus humilitatis nost̄rē cōfigur
ratiū corp̄oz claritatis suē. Vide latius Thōmā Ar
gentinē. q̄ z ibidē ostendit̄ q̄ virtute diuina duo cor
pora possunt̄ esse in eodē loco/ id q̄d naturalit̄ fieri nō
posse p̄bat̄ alia. Vide z Scoz vbi p̄r zc. Et Bona
nauc. qui ait. Om̄es cōcedūt̄ q̄ corp̄a glorioza habēt̄
dorem penetrabilitatis z q̄n̄ in dote penetrabilitatē
datur corp̄i subtilitas: z h̄rūtē actiua ad penetrandū
nō glorificatū. ideo penetrat̄ illo nō cedente. Pauca
de dote dicit̄ ex multis sufficiāt̄.

Dubiratio fm̄ s. Tho. z post eū scribit
Sabu. disti. xvij. q. vntica.
arti. iij. dub. iij. li. iij. Uno mō accipit̄ p̄ motū in

vellet̄ in vtrāq̄ parē h̄radicōis cū formidine de/
terminādū alteram. Sic videt̄ dubitatio nihil posset̄
uū dicere p̄ app̄dēsiōe p̄p̄tōis: s̄ p̄uatiōes assensus
vtriusq̄ p̄dicōioz. Nā q̄ duo p̄dicōioz app̄dēt̄/
z neutri assentit̄: dubitat̄ vtrūq̄. Alio mō caput dubi
tatio ip̄ozp̄/ vt erāfferat ad formidindē affect⁹ i aggrē
diēdo vlt̄ sustinēdo terribile. Sic dicim⁹ de formido
loso q̄ dubitat̄ aggredi inimicos. P̄rio mō dubitatio
rio p̄rigit̄ ex infirmitatē z defectu fortitudinis. Accipi
endo p̄mo mō i ch̄io nō fuit dubitatio d̄ sua passioe:
quā certissime nouit̄ iminere fm̄ oīs circūstācias. nā
plen⁹ fuit ḡrē h̄rūtis: s̄ sc̄do mō q̄ i ch̄io fuit infirmi
tas carnalis: q̄ lesione mot⁹ iminētē sensus trepidauit̄
iō erat tal̄ trepidatio i sensualitate q̄uis eēt̄ sumā se/
curitas i rōne/ q̄ auxiliū diuini iūmere videbat̄: q̄d
sensus app̄dēdere nō potuit. Sic locut⁹ ē Amb. cum
ait. L̄bis vt h̄o dubitauit̄. z h̄ q̄ntū ad sensualitatē/ t̄
morē: quē dū oñdit̄ videbat̄ hoibz dubitare: z nō q̄n̄/
tū ad rōnē. Et h̄ ē q̄d d̄ mgr. q̄ Amb. voluit̄ q̄ ch̄is
dubitauit̄: nō fm̄ dubitaciōis affectū/ s̄ dubitat̄ ḡs/
sic modū vt hoibz dubitat̄ videt̄. Est p̄terea triplex
mō dubitandi (vt scribit s. Bona. di. xvi. li. iij. circa
textū.) Est ei q̄dā dubitatio pueniēs ex infidelitate. sic
dubitauit̄ iudei. Et ē dubitatio pueniēs ex tarditāte/
tardit̄ dubitauerūt discipuli. de q̄bz Luc. vi. D̄ stulti
z tardi corde corde ad credēdū. Et ē dubitatio pueni
ens ex pietate. sic cū aliq̄s se cōpassioe maḡ z admir
ratiōe ad modū dubitat̄ se bz: sic Joānes (vt d̄r glof.
Luc. vij. z Mart. xj.) nō fide s̄ pietate dubitauit̄. sed
p̄mo z sc̄do genere dubitaciōis nullo mō dubitauit̄. du
bitauit̄ t̄m discipuli ei⁹/ q̄z dubitaciōi p̄suluit: ideo
eos misit̄ ad ch̄is: vt vidēt̄es mirabilia q̄ faciebat̄ cō
uerterent̄ ad ip̄m. De q̄ mgr li. iij. dist. xv.

Ducere Aliqd̄ dupl̄r dicit̄ i noticiā alēri
us (vt scribit Sab. disti. q. iij. li. iij.) Uno mō imediare. i. sine alia noticia media sic itel/
lect⁹ tanq̄ cā dicit̄ i noticiā cuiuslibz itelligibil̄. Sic
dicit̄ sp̄s itelligibiles (fm̄ ponēs eas) z obiectū i
noticiā sui ituitiua/ vlt̄ rei quā sp̄ritat̄. Alio mō medi
ate. s. mediare sui noticiā: ita q̄ sua noticiā ē cā notici
ā alēri. sic p̄missē cānt̄ noticiā p̄lōmō. z vestigiuz
z imago ducit̄ i noticiā remōratiua ei⁹ cui⁹ s̄t̄ v̄z
stigiū z imago. Vide lat̄ Sabu. disti. vbi s̄.

Dulia gr̄ca dicit̄ ē Δουλεια seruit⁹ d̄. et
Δουλος ser. Est at̄ dulia honor z ser
uit⁹ debita creaturē. Larria q̄ est honor z h̄rūtē debi
ta soli deo: ex b. Tho. ij. q. iij. ar. iij. Et nomē dultē
tripl̄r d̄ (vt scribit s. Bona. di. ix. q. vlti. li. iij.) Uno
mō d̄ dulia fm̄ q̄ndā analogiā. Alio mō fm̄ antono
masiā. z certio mō fm̄ fcarōez p̄riā. Lū at̄ d̄ fm̄ ana
logiā: t̄m ipoztat̄ cultū debitiū nāe sup̄iori: s̄ue crea
turē s̄ue creatori/ fm̄ aliquā rōnē/ fm̄ quā creator cō
municat̄ creaturē: vt potēt̄ fm̄ rōnē dominū. Et h̄mō
accipit̄ i glo. sup̄ illd̄ p̄. In eccl̄ijs b̄ndic̄. d̄m. glo.
Deo: cui debet̄ lafa. d̄no: cui d̄ bect̄ dulia. Lū at̄ accipit̄
fm̄ antonomasiā: sic d̄r debet̄ reuerēt̄ia creaturē vni
tē vlt̄ assumptē. p̄ quē modū accipit̄ sup̄ illd̄ p̄. Ad
oz. sca. pe. ei⁹. vbi d̄r q̄ p̄gdulia maior d̄bet̄ solū hu
manitati ch̄i. Lū at̄ accipit̄ dulia fm̄ fcarōez p̄riā:
sic d̄r dulia honor vlt̄ reuerēt̄ia debita rōnali creaturē
z exhibita. Et illo mō dulia cōsuevit̄ accipi fm̄ cōem
vlt̄. sic laetia z dulia s̄ diuersē sp̄s h̄rūt̄. vt z ibidē
oñdit̄ Bona. vide z d̄ dulia sup̄ i d̄icōe Adozario. Et

Duo accipit̄ aliq̄ n̄ ma/ (Sab. lec. xlii. cano.
sculiner: sic ipoztat̄ dualitatē su p̄posito/

rū. z sic nō supponit̄ nisi p̄ duobz. q̄z q̄libz ē suppositū
sic nō ē v̄z q̄ p̄tr⁹ sic duo: s̄ sic m̄a z forma p̄iūcti.
Sab. disti. vj. q. ij. li. iij. Et sic duo iūcti i diuini: q̄m
ipoztat̄ diuersitatē i p̄sonis. z sic dicit̄ ē d̄ duobz maf.
ge. sic d̄ duobz se. ge. f. q̄ p̄tē d̄iaz i p̄sona: vt d̄r i sym
bolo: Alia est p̄sona p̄tē/ aliq̄ filij zc. Alio mō accipit̄
neutrāl̄. i. i neutro ḡnē. z sic sup̄pōit̄ p̄ q̄bulcūq̄ duo
bus reat̄ z nūero distict̄. sic dicim⁹ q̄ pres bois s̄ūe
duo. Et iā h̄o ē duo. s. caro z aia: z sic p̄tē duo diuersi
tatē z distictionē i nā. z sic n̄ repit̄ i diuis: vt d̄r Bule.
disti. vj. q. ij. li. iij. Et vt d̄r Sco. q. ij. di. 6. li. iij. L̄bis nō
ē duo masculinē: q̄ i ch̄io n̄ s̄t̄ duē p̄sonē/ nec p̄ta sup
posita: q̄ ibi n̄ s̄t̄ aliq̄ duo masculinē: q̄ sic n̄ ē vnio
i p̄sona. Et h̄z i ch̄io s̄nt̄ duē nāe distictē reat̄rōn̄ t̄m
ch̄is ē duo neutrāl̄. P̄riū p̄z: q̄ i eo s̄t̄ nā diuina et
nā h̄uana: q̄ distictū/ n̄c dū nūero/ s̄ specie z genere
Scōm p̄z p̄ illd̄ Athanasij: Nō duo t̄m s̄ vn⁹ ē ch̄is.
Probat̄ z rōe Sab. vbi s̄. q̄z ch̄is nō ē nā h̄uana/ nec
aliqd̄ distictū a p̄sona h̄b̄i: q̄ n̄ ē duo neutrāl̄. q̄ duo
neutrāl̄ d̄ aliq̄ duo reat̄ disticta. Lat̄ Sab. Et ad
b̄ q̄ aliqd̄ dicit̄ duo aliq̄ separi: vt idē notat̄ Sab. ar.
iij. dub. ij. vbi s̄. op̄er q̄ q̄dlibz illoz d̄ ip̄o separi p̄d̄
cēt̄: sic cēntia diuina ē tres p̄sonē: q̄ q̄libz p̄sona d̄ ea p̄
dicat̄. Ad h̄ q̄o q̄ sit aliq̄ duo p̄iūcti/ z n̄ separi: op̄er e
q̄ ex ill̄ p̄t̄uat̄ vnū suppositū rāq̄z ex p̄tibz: ita q̄ n̄
la illaz p̄tū d̄ ip̄a separi p̄dicat̄: sic caro z aia p̄iūcti d̄
hoie p̄dicat̄: q̄ ex ill̄ cōp̄ōit̄ h̄o. z nec caro nec aia sepa
rim de hoie d̄. Et sic licz ad b̄ q̄ h̄b̄i sit ch̄is/ reat̄rē
vtrāq̄ nā. q̄ n̄ ille duē nāe n̄ p̄t̄uat̄ vnū suppositū
z sic i vno supposito: iō ch̄is n̄ ē illa duo. n̄ separi p̄z
nec p̄iūcti: q̄z ch̄is ē p̄sona h̄b̄i/ z nihil aliqd̄: h̄ns t̄m nar
urā h̄uana. S̄it̄ sic sc̄is n̄ ē h̄o z sc̄is: s̄ p̄sona t̄m
h̄uana h̄ns i se sc̄iam. sup̄pōit̄ em̄ solū p̄ hoie z p̄notat̄
sc̄iam ieristē: sic ch̄is solū sup̄pōit̄ p̄ p̄sona h̄b̄i/ z cō
notat̄ nām h̄uana. Et h̄z i ch̄io s̄nt̄ duē nāe reat̄ disticti
ere: ch̄is t̄m n̄ ē duo zc. Vide lat̄ Sab. vbi s̄. De q̄ d̄
re notat̄ d̄ octo p̄p̄tōes: q̄s ponit̄ Bule. disti. vj. q. ij.
li. iij. Et h̄az seprē s̄t̄ negatiue z catholice: z p̄ p̄ns af
firmat̄ eis oppositē s̄t̄ h̄ereticē cēdē. Octaua erit affir
z h̄ereticā/ q̄re sim⁹ cauci i loq̄ndo circa istā mām ad
dere placuit. P̄tia. L̄bis n̄ ē duē p̄sonē. Sc̄ba. i ch̄io
n̄ s̄t̄ duē p̄sonē. Tercia: ch̄is n̄ ē duo supposita. Quar
ta: ch̄io n̄ s̄t̄ duo supposita. Quita: ch̄is n̄ ē duē res/
nāe seu hypostases. S̄p̄t̄: ch̄io n̄ s̄t̄ duē res nāe vlt̄ hy
postases. v̄n̄ nāe/ hypostasis/ z suppositū idē p̄nt̄
tas s̄t̄/ z p̄ eodē accipiūt̄. Septia: ch̄is nō ē duo iduū
dua. Octaua q̄ ē h̄ereticā: ch̄io s̄t̄ duo iduūdua. Dec

Duratio (vt notat Sab. disti. Bule.
ij. q. i. li. iij.) fecat̄ rē duratē p̄notat̄
do successioez i ip̄a re duratē: vlt̄ i alia cōexistēte actu
vlt̄ potēt̄a. oīs at̄ successio ē reat̄ morē. Sic igit̄ oīs
duratio icludit̄ motū q̄ p̄mo t̄pe mēsurat̄. Et differēt̄
duratio āgeli z c̄m̄it̄as dei: vt ibidē notat̄ Sab. q̄z q̄
m̄tas d̄i initio caret̄: n̄ sic duratio āgeli. J̄tē c̄m̄it̄as d̄i
ē simpl̄r imutabil̄ z q̄ntū ad duratōez z q̄ntū ad dur
ratē. Duratio āgeli ē v̄roq̄z mō mutabil̄: q̄ āgel⁹ nō
p̄t̄ durat̄: q̄ p̄t̄ ānibilarit̄: durat̄ p̄t̄ mutari d̄ cognit̄
one i cognitōez: z d̄ affectōe i affectōez. Sic etiā disti
ferūt̄ eē/ fore/ fuisse/ in angelo z deo. q̄z angeli p̄t̄ fuis
se z nec eē nec fore. p̄t̄ eē/ z nec fuisse/ nec fore: si p̄sent̄
instāri creaturē/ z i eodē ānibilarit̄. P̄t̄ fore z nec eē
nec fuisse: nō sic de q̄ n̄cōio cōexistēte cuiuslibz d̄icē r̄p̄s
nec p̄t̄ n̄ eē/ aut n̄ fuisse/ aut n̄ fore: t̄m c̄m̄it̄as n̄ ē aliqd̄
iberēs do: nec duratō ē aliqd̄ iberēs āgelo Sab. vbi s̄.

Durus a. ij. q̄d ē solidū/ firmū/ z firmare
nāe corruptioem sui nō facile adq̄

mitere. cui? Quis est molle in q̄ nā luxuriosior: nec ad
p̄ria sp̄ellēda sufficiens. Accipit r. p̄ asgo r. nocete: qm̄
z p̄ crudeli nulla b̄uanitate mollescit. Et aliq̄s d̄r eē
dur⁹ dupl̄r (vt notat. Bona. li. iij. dist. xv. circa ref.)
Quidā q̄ nā v̄l sicitate capis. r. tal̄ e dur⁹ ad lachry
mas extorres. Aliq̄s e p̄mp̄ ad lachrymas extorio
res p̄ dāno: sed nō p̄ p̄ccō. r. iste d̄r esse dur⁹ culpabilr.
vel q̄ e seqla culpe p̄eritē v̄l negligētē p̄ntis. qz pec
cati nō discunt vt debz. nec odit: v̄l q̄ se debz culpa
bilē reputare. Un̄ m̄gr̄ dist. xv. Sac̄ dur⁹ e cui⁹ mē
tis dolorē oculo n̄ d̄clarat. Sz sciat se culpabilr dur⁹
q̄ d̄flet dāna ep̄is v̄l mortē amici: r. dolorē p̄ci nō ostē
dit lachrymis. M̄gr̄. Et sicur i m̄lito dur⁹ d̄r (vt scri
bit Rich. dist. xvij. ar. j. q. j. li. iij.) q̄ nō cedit r̄cuti.
Et fm̄ p̄bm. iij. m̄chaur̄oz frāgi d̄r q̄ d̄uidit i par
tes magnas. r. cōminui v̄l p̄eri q̄ d̄ redigit in partes
parvas. Ita p̄ q̄ndā s̄l̄rudinē in sp̄ualibz d̄r cor hoīs
dur⁹ q̄ d̄iu diuicē i sp̄iritōi se cāgēt nō cedit: sz obuat
p̄ntēdo i affectu p̄ci. Frāgi q̄ d̄r q̄ nō a p̄ccō recedere
scipit. Quis nō d̄u plene ad deū p̄uersum sit. Lōc̄erī
q̄ nō i cor totat̄ destruit affect⁹ p̄ci q̄ d̄ plene resistit
re a p̄ccō. Nec at̄ resistit q̄dā dolorē nō passio appe
tit⁹ sensiu: sed fm̄ q̄ dolor accipit p̄ duplicētia v̄o
luntatis. Richar.

De littera E

Ebrietas (vt scribit

Rich. dist. xv. ar. iij. q. vij. li. iij.) dupl̄r p̄ ac
cipi Uno mō p̄ ip̄edimēto v̄sus rōnis ex im
moderata vini v̄l alteri⁹ pot⁹ iebuat̄ s̄p̄ritōe causa
ta. Alio mō p̄ immoderata s̄p̄ritōe pot⁹ iebuat̄. P̄no
mō ebrietas p̄ctm̄ nō e: sz passio pena p̄ci. v̄n nō frāgit
etiā ieiunū: q̄ d̄ abstinētia a p̄ccō rē. Secdo mō pec
catū e r. maxie cauēdū. v̄n frāgie ieiunū q̄ d̄ abstinē
tia a p̄ccō rē. Tūc at̄ mortal̄ e ebrietas: vt scribit gerf.
i regu. moza. sic r. gnāl̄r oīs delectatio cibi r. pot⁹: q̄ n̄
aliq̄s tāta libidie comēdit r. bibie q̄ postpōit deū: sic
q̄ vbi etiā dei p̄ceptū vno mō v̄l alio debet a se vio
lari: nihilomin⁹ a tali delectatōe n̄ cessaret. Sec⁹ si de
lectat̄ etiā i p̄sensu libo circa deū: nō b̄ facer̄ si de
p̄hiberet. tūc em̄ v̄l nullū e v̄l em̄ veniale delictū. In
ebriare q̄z aliū (vt idē paulo post scribit) vt vsu care
at rōnis i ei⁹ norabile d̄rimētū: p̄ctm̄ mortalē e. Uti
nā b̄ p̄sideratē n̄ra tēp̄tate bibuli: q̄ ad c̄gles hau
sus seinuicē iuicāt: r. puocat̄: putātes illū eē ceteris
pl⁹ laudādū: q̄ pl⁹ vini deglutuerit rē. Et ebrietas ab
aliq̄s describit̄. q̄ e p̄ quā mētē q̄dā sui obliuio gene
rat̄: ex sup̄stuoꝝ potuū idulgētia. J̄s̄. li. E t̄m. Uel
ebrietas e appētē bibēdi v̄ltra mēsurā: ex q̄ puēt rō
nis puatio. Uel ebrietas e puatio v̄sus icellec⁹ facta ad
aliq̄d ep̄s: ex immoderato potu vini: v̄l cuiuscūqz alte
ri⁹ rei potabil̄. Paul⁹ Lorens⁹ li. iij. senf. dist. vij. ita
ait Ebrietas q̄ sceler̄ sc̄p̄ vt in lācē alterā p̄p̄det als
capitate: als iḡscibile malū videri pōt.

Ebrius r. ebriosus differūt: vt bz Bab. dist.
vj. q. j. ar. ij. li. iij. Ebriosus nō sp̄ e
ebri⁹: nec sp̄ furiosus furie. Sz ebrius (vt inq̄t Sco.
di. vj. q. v. i fine q̄re li. r. Rich. eadē di. ar. j. q. ij. z Bo
nauē. dist. v. circa ec̄. li. iij.) d̄r q̄ e affuce⁹ ad ebrietatē
z nō sp̄ e ebri⁹: qz nō sp̄ ip̄edit̄ ab actu. P̄ōr at̄ (vt d̄r
Bona. aliq̄s p̄uer⁹ iebuari: aliq̄n sobri⁹ eē i actu: ita
q̄ nō biberit muleū: q̄re si tūc baptizat̄ baptizatū est.
Sz ebri⁹ d̄r q̄ vino plen⁹ e. Un̄ ebrius d̄r p̄suetudie
ebri⁹ q̄o actu. Nic Aug⁹. hom. v. sup̄ Joā. Nō curo
ebri⁹: nō d̄r ebri⁹: sz ebri⁹. Ebrius at̄ r. furios⁹ bz

peizare p̄ntē: v̄l b̄ne lucida infualla: n̄ rpe ebriat̄ aut
furie. Ad b̄ em̄ d̄r Aug. Nō curo ebri⁹. malicia ei sa
cerdos̄ n̄ ip̄edit̄ effectū sac̄ri rē. Uel ebri⁹ d̄r q̄ nimio
potu e alienat⁹ mētē. Ebrius q̄ sepe fit ebri⁹. Ita ebe
tas r. ebrietas d̄runt: q̄ ebrietas fit ex cā: ebrietas fit ex
Eccē ap̄d r̄eologos aliq̄d rep̄tū r. (moribz
subitanē i speratūqz d̄mōstrat. Un̄ Gerf. p̄c. ij. eccl̄ia
mētē p̄grini ait. Ecce notat certitudinē z ostēdā p̄
sentialearē. grādē i bono v̄l malo nouitate aut am̄i
rationē: stuporē z terribilitatē. r. fm̄ b̄ d̄m̄. Ecce
ce morz. qz nihil cert⁹ mortē: nihil p̄ntali⁹ q̄ ad ieu
cabitatē z necitatē rei. qz nihil i bono vel i malo pl⁹
nouū aut subitanēū p̄p̄ i choatōez stat⁹ imutabil̄ r. q̄
ni. qz nihil am̄irabil⁹ r. tribilit⁹ p̄p̄ i certitudinē final
iudicij: qm̄ v̄lctimū tribilit⁹ e morz: p̄ferti q̄na. Nec

Ecclesia p̄r multip̄l sumi: vt scri
bit d̄ns Lar. scribit p̄ sumi (Gerf.
bit d̄ns Lar. cano. Uno mō p̄ tēplo m̄lū. r. sic sumi
tur i ve. re. Deul. xxiij. Eunuch⁹ nō serabit i eccl̄ia: nō
igrediet̄ māser. i. d̄ scoto nat⁹ vsqz ad decimā gnatio
nē. Et i no. rest. j. Loz. fj. Nunq̄d domos n̄ b̄ctis ad
mādūcādū z bibēdū: aut eccl̄ia d̄i p̄ntē. J̄llo mō eē
accipit. xvj. q. j. Quicūqz. et. ij. q. ij. Latoz. vbi d̄r q̄ ne
mini licz eccl̄ia edificare nisi d̄ licētia ep̄i. Alio mō ac
cipit p̄ tēplo sp̄uali. Et sic multip̄l p̄ sumi. Uno mō
p̄ticularit̄. r. sic q̄libz rōnal̄ creatura quā d̄ sp̄ualit̄ i
habitat̄ p̄tē d̄i eccl̄ia d̄i: sic d̄r replū. Un̄ apls. Nesciet̄
qz replū dei est v̄s: r. sp̄s dei ha. i. vo. f. p̄ gr̄as: sz for
te min⁹ p̄p̄ie. qz eccl̄ia gr̄ecē: puocatio latine d̄r. Lōuo
catio at̄ n̄ e vni⁹ sz pluriū. Alio mō maḡ gnāl̄r p̄ al
qua p̄gregatiōe cāliū creaturaz: sicut v̄l siue p̄ticulari
ri. Et sic itēz multip̄l p̄ sumi. Uno mō p̄ oibz aḡscē
tibz clare vel b̄rifice catholicas v̄itates: r. sic vocat̄ ec
cl̄ia triūphās. d̄ q̄ d̄r: Lauo ei⁹ i eccl̄ia scōꝝ. ps. cxlij.
Alio mō p̄ oibz coḡscētibz enigmatice b̄ v̄itates. Et
sic n̄ solū scōꝝ (vt eccl̄ia triūphās) sz et̄ cū b̄oīs malos
z cū hoibz demōes cōp̄hēdit. Un̄ eē q̄nqz noie eccl̄ie
maliḡni signant̄: vt cū d̄r: O d̄iū eccl̄iaz maliḡnā. ps.
xv. licz b̄ mō itēz eccl̄ia multip̄l possz sumi. cū q̄nqz
sumit̄ p̄ hoibz i mortali corpe nāl̄i v̄itētibz: r. eniga
maticē coḡscētibz catholicas v̄itates. r. sic vocat̄ eccl̄ia
militās. d̄ q̄ d̄r Act. xj. Accēdite vobz r. v̄m̄s̄to grege
i q̄ posuit vos sp̄s̄s̄ctūs ep̄os regere eccl̄ia dei. Et il
la eccl̄ia vt scribit Jaco. d̄ valē. ps. cxvij. bz tria arria
s̄. fidē: sp̄s̄: r. charitatē. Nā q̄dā bitat̄ m̄ i p̄mo arrioꝝ
s̄. h̄ntes fidē i formē. Alij i scōꝝ: qz b̄nt fidē cū aliq̄ sp̄s̄
sz nō opat̄ p̄ charitatē. Alij. i. iustit̄ bitat̄ i scōꝝ arrioꝝ
clēse. f. op̄ates p̄ fidē formā sp̄s̄ r. charitatē. z isti b̄n
p̄ntē laudare r. b̄ndicē d̄m̄. H̄z r. b̄c eccl̄ia tria arria
s̄. tres stat⁹. Nā i p̄mo sc̄p̄ i capite: sicut penitētēs. i. se
cūdo p̄ficiētēs: i scōꝝ p̄fecti. Nec ille rē. J̄c eccl̄ia d̄r ca
tholica. i. v̄l: eo q̄ v̄l p̄ totū s̄t m̄dm̄ diffusa. d̄ q̄ v̄
delat⁹ Bab. vbi s̄. q̄ z alias pōit eccl̄ie acceptōes. r. q̄
re eccl̄ia d̄r scā. Appellat̄ at̄ eccl̄ia multis noibz: vt r. no
tat Guil. ep̄s i suo Rōnali. qz q̄nqz d̄r corpe: ch̄i: q̄nqz
qz eē rgo vocat̄: iust̄ illd̄ Emuloz vos rē. Q̄nqz sp̄sa
quā ch̄is sibi d̄sp̄savit i fide. d̄ q̄ i euāg. Quis b̄z sp̄s̄
sam sp̄s̄sus e. Q̄nqz m̄: qz q̄ndie i baptismo sp̄ualis
filios dei parit. q̄nqz filia: iust̄ illd̄ p̄be. P̄o p̄ntē ru
is nati s̄t tibi filij. J̄c q̄nqz pōit p̄ vidua: qz p̄ p̄s̄u
ras nigrescit: r. vt Rachel nō plolat. Q̄nqz meretricē
figurat̄ p̄ eccl̄ia de gētibz p̄gregatā. Q̄nqz vocat̄ cl
iuras p̄pter cōiōnē scōꝝ cū v̄l. murata: p̄ munitōez
sc̄pturaz: q̄bz herenci arcēnt. Habz b̄c lapides r. li
gna d̄tēsi generis: qz diuersa s̄nt merita singulorū.
Quicq̄d aut̄ synagoga p̄ legē accipit: b̄ nunc eccl̄ia

a ch̄o cui⁹ sp̄sa e p̄ ḡtam recepit: r. in meli⁹ cōmura
uit. Hec Guil. J̄c q̄nqz i sacra sc̄ptura eccl̄ia vocat̄
vinea: q̄nqz ager: q̄nqz messis: r. q̄nqz oliueti: vt v̄l
d̄r eccl̄ia ap̄d Jacobū de valē. sup̄ ps.
Ecclesia militās (vt scribit Baulē. dist. ij. q. iij.
li. iij.) e p̄gregatio oim̄ fidelitū viatorū sub ch̄o mili
tantiū p̄ diaboli: carnē: r. m̄dm̄. Un̄ pagani z infide
les nō s̄nt de eccl̄ia militāte: nec b̄r z comp̄hensores.
nec ch̄is: licz sic dux r. rector eccl̄ie militāte. Habz au
tē b̄c eccl̄ia sua arma. P̄mo baptisim⁹ e armatura
intraētū eccl̄iaz militāte. Secdo e terribilit̄ (fm̄ q̄ d̄r Lā
ticoz. iij. J̄p̄ e terribilit̄ vt castroz acties ordinata) qz
munia r. forz: z b̄ p̄ p̄formatōez. Tertio d̄r acies: qz
p̄uicta r. v̄nita e ch̄o: r. b̄ p̄ eucharistiā. Quarta d̄r or
dinata: r. b̄ p̄ sac̄m̄ ordi. Quinto qz aliq̄ ex ea extra
bunt̄ p̄ mortē corpalē: nō institutū e sac̄m̄ m̄m̄onij:
ad multiplicādū plē. Sexto qz multi p̄sternunt̄ per
culpa moralē: nō institutū est sac̄m̄ p̄ntē ad resurgē
dū. Septio e sac̄m̄ exētiū. f. exrema v̄ctio. Et q̄
cūqz eḡressus fuerit eccl̄iam militāte cū oibz armis
suis. f. sac̄is p̄ferētibz ḡtam: sine dubio vadit ad ec
cl̄ia triūphātē. Quicūqz ho exire de eccl̄ia militāte si
ne armis necarijs ad salutē: vt e baptisim⁹: p̄ntia: sine
dubio i infernū vadit. Bulefer. Et eccl̄ia militās fm̄
Lardi. camei suis vesperijs p̄r dupl̄r sumi. Uno mō
p̄ eccl̄ia v̄l: r. sic e v̄nica eccl̄ia: r. eē quā nō e sal⁹. de q̄
d̄r apls q̄ ch̄is e caput corpe eccl̄ie: r. corpe ei⁹ e eccl̄e
sia. Col. j. Alio mō p̄ eccl̄ia particulari: r. sic s̄nt plēs
eccl̄ie. iust̄ illd̄ d̄r cū euāgē apls: Saluat̄ vos oēs ec
cl̄ie ch̄i Rōm. xvj. Utroqz aut̄ p̄dictoz modoz ad
huc multip̄l sumit̄ eccl̄ia. Nā sumēdo eā p̄ eccl̄ia v̄ni
uersali. q̄nqz sumit̄ p̄ p̄gregatiōe oim̄ fidelitū actu ep̄i
stētū. q̄nqz ho general⁹ sumit̄ p̄ p̄gregatiōe oim̄ f̄i
delitū a rēpore ch̄i v̄l aploz vsqz nūc succedētū. Et
sic distiguit̄ eccl̄ia ch̄i p̄ra synagoga Moysi. Et isto
mō accipit Aug. eccl̄iaz i li. p̄ manicheos: vt bz. fj. di
stin. c. palā. r. alibi. vbi d̄r: q̄ euāgēlo nō crederet. nisi
cū eccl̄ie autoritas cōp̄elleret. Hoc em̄ mō eccl̄ia e ma
ioris auct̄is q̄ euāgēliū sit: qz h̄uī eccl̄ie euāgēlistā si
ne sc̄ptoz euāgēlij pars existit. Q̄nqz aut̄ r. ad huc ge
nerali⁹ sumit̄ eccl̄ia p̄ p̄gregatiōe oim̄ fidelitū a p̄nci
pio m̄di vsqz ad p̄sumatōem seculi. r. sic nō solū com
p̄hēdit eccl̄iam ch̄i: sz etiā synagoga Moysi: r. eos q̄
v̄l sc̄p̄t sub lege nāl̄i. Et isto mō accipit Aug. li. xv. d̄ ci
ui. dei. ca. j. vbi d̄r. q̄ nō solū a rpe corpal̄ p̄ntē ch̄i z
apl̄oz ei⁹: sz ab ip̄o Abel vsqz i h̄uī seculi finē pegri
nādo p̄currē eccl̄ia. Et Greg. i q̄dam homel. d̄r: q̄ ab
Abel iusto vsqz ad v̄lctimū electū sp̄ m̄at̄ eccl̄ia. Hoc
em̄ mō synagoga vocat̄. appellat̄ noie eccl̄ie. Nūc. fj.
Lur eduxit̄ eccl̄iam d̄ni i solitudinē. Sed etiā sumē
do eccl̄iam p̄ eccl̄ia p̄ticulari: itēz multip̄l sumi pōt.
Uno mō p̄ q̄cūqz p̄gregatiōe fidelitū siue viroz siue
mulier̄. Et sic d̄r. j. P̄c. v. Saluat̄ vos eccl̄ia q̄ est in
babylone. Et isto mō sumit̄ i pluribz sac̄re sc̄pturē lo
cis. Alio mō sumit̄ specialr. p̄ tota p̄gregatiōe clerico
rū. r. sic nunq̄ accipit̄ i r̄erū sc̄pturē diuicē. Sed cleri
ci nomē eccl̄ie approp̄auerūt ad sc̄ptoz: vocātes se ec
cl̄ia stasticos. Alio mō sumit̄ ad huc maḡ specialr. p̄o
aliq̄ particulari collegio clericoz. Et sic i iure canonico
eccl̄ia itēz habet varias sc̄tatiōes: vt notat̄ c̄ d̄ ver.
fig. c. l̄ i clerici. i glo. Sz bis z alijs sc̄tatiōibz om̄issis
eccl̄ia militās p̄ntē s̄p̄ra p̄ eccl̄ia v̄l p̄ isto mō descri
bi. Eccl̄ia e oīs ho fidel̄: v̄l oēs hoies fideles actu vel
habitu implicite vt explicite credētēs. Uocō at̄ catholicas
v̄itates q̄bz q̄libet viatorz actu v̄l habitu explicite vel

ip̄licite firmi⁹ assentire tenet. Sz dico oīs ho vel oēs
hoies: qz fm̄ aliq̄s nō solū i pl̄ibz hoibz: sz i vno solo
p̄r v̄l potuit stare eccl̄ia. Nam vt d̄r Aug. sup̄ ps. cxvj
vij. Aliq̄n i solo Abel eccl̄ia erat. Et vt q̄dā d̄icit̄ Ali
q̄n. r. p̄ passionis ch̄i tota eccl̄ia: r. tota fides eccl̄ie
ch̄iane i Maria matre ch̄i remāserat. Hec d̄ns Lar
dinalis came. i suis vesperijs.
Ecclesia Petri (vt idē d̄ns Lar. scribit) p̄r sumi
dupl̄r. Uno mō p̄ eccl̄ia quā Petr⁹ apls p̄sonalr̄ res
pit. Alio mō p̄ eccl̄ia p̄ticulari in q̄ ip̄e sedē tenuit. Et
ista d̄r fuisse eccl̄ia romana. Et capis multip̄l. Q̄nqz
eccl̄ia romana sumit̄ p̄ sumo p̄ntificē z q̄buldā p̄sby
ter⁹ z diacono: q̄s nō ex auct̄e diuicē sc̄pturē: sz ex cō
suetudine obseruatē h̄ntē papā z cardinales voca
mus. Q̄nqz sumit̄ p̄ solis cardinalibz: q̄nqz p̄ oibz cre
dētibz fidē aplicā p̄dicatā romanis. q̄nqz p̄ oibz cleri
cis romanis. q̄nqz p̄ oibz fidelibz romanis p̄ d̄iocef. Et
sic v̄l eccl̄ia p̄ vocari eccl̄ia romana: r. oēs fideles
p̄nt̄ appellari romanū: vt d̄icit̄ aliq̄. Sicut apls Paul
us eē J̄taliā nat⁹ anteq̄ romē fuerit se eē hoicem ro
manū asseruit. vt p̄z Act. xvj. Et isto mō fm̄ illos su
mit̄ eccl̄ia romana v̄bitiqz innuit̄ q̄ p̄ fidē errare nō
pōt romana eccl̄ia: vt. xxiij. q. j. Pudēda. r. c. Aduo
catur. Petr⁹ at̄ apls ex ch̄i iustitōe ep̄atū tenuit
q̄z ep̄s romane eccl̄ie. Et idē Petr⁹ p̄ntē rpe sum⁹ p̄ntē fuit
q̄z ep̄s romane eccl̄ie. J̄d q̄dē t̄at⁹ d̄ducit̄ Petr⁹: alia
eccl̄ia i. j. vesperiaz. r. i fine p̄cludit̄ ex oibz: q̄ Petri ec
cl̄ia lege regulat̄. b̄ e q̄ v̄niuersal̄ eccl̄ia nunq̄ p̄ er
roz legi difformar: sed semp legis ch̄i regulē p̄for
mat̄. nō solū p̄ fidē mortuā: sz etiā p̄ fidē sp̄e z charita
te formatā. r. nō q̄ntū ad quālibz ip̄i p̄ortidē. Et
in b̄ p̄sistit p̄formitas eccl̄ie ch̄i: ad ch̄i regulā seu le
gē. Hinc est q̄ d̄r Luc. xxiij. Petre rogauī p̄ te: vt nō
deficiat fides tua. Nec dubitādū e ip̄m in b̄ fuisse ep̄
auditū. qz fm̄ aplm̄ Heb. v. Exaudit̄ e p̄ sua r̄uev
rētia. Et cū nō loq̄tur de aliq̄ eccl̄ia particulari: sequit̄ q̄
inrēdit de eccl̄ia totali. Lōstar q̄ q̄ ch̄is p̄mitit̄ Pe
tro q̄ nō deficiet fides sua: nō int̄elligē de ei⁹ fide p̄
sonali: sed de fide gnāl̄i eccl̄ie dei cōmittēde regim̄i
Petri. J̄c p̄z r. b̄ Nat. vi. Ego vobiscū sū vsqz ad
p̄fūma. seculi. Ubi ch̄is p̄mitit̄ discipul̄ suis nō solū
p̄ se: sed p̄ suis successoribz i eccl̄ia dei seip̄m: nō q̄dē
corpalr̄ aut solū sac̄ralr̄: sz p̄ fidē sp̄ualr̄ sp̄ adesse vel
affuruz. Un̄ d̄r Greg. q̄ p̄ b̄ q̄ ch̄is vsqz ad p̄sumatō
em seculi cū discipul̄ se eē p̄mitit̄: ond̄it ip̄m nūq̄
a credētibz recessur̄: etiā rpe antich̄i. Uide lat⁹: Alia
cē. vbi s̄. Et ita Petri eccl̄ia sp̄ i fide p̄fuerabit i oibz:
v̄l i aliq̄bz rē. Quis eccl̄ia i bis q̄ facti s̄nt: sz nō q̄ fidel
errare p̄t. vt i mule⁹ loc⁹ bz Berson.

Edificare idem q̄d p̄struere. Et edificare
domū i padiso (vt scribit B̄a
leser. dist. pl. q. j. li. j.) est mereri vitam eternā. Nunq̄

impellum fm q de Aug. q elyna homis debz incipe a senectipio: iuxta illud Eccl. xxx. Misere anierue pla...

B est elyna vt est op⁹ meritoria: Et hec diffinitio dat de elyna no generalr sed de elyna meritoria. hec em...

occidisti. Prolixior est Sab. conclusio. iij. Dare ho ele molina extra casus necessitate psona miseris indige...

post Alex. de ales. z vt notat Palu. Lu medicu vifi tar infirmos aut aduocari defendit pupillos z do...

Elicitu et elicitu Illa voca bula no fue rnt apd scros z pboz i vsu: s; apd modernozes scho...

Energia vt habet circa teptu disti. viij. li. ij. f. Bona. dicit ab en qd est in z er...

interior labor vel defectus. Un Bannadi in diffinitio...

Enigma ve dicit Aug. xij. de trini. est sili...

Ens in coi fm Scorozellu z alios di. iij. li. j. fen...

Equale sile/planus. Res dr alteri equalis...

Equaliter dr ab eqle. Un Sapię. vj. dr. Equale...

Equus fm Breg. xxxj. moza. in scptura plu...

Equitas qua noiat Pbs epikcia /ppode/...

Equivalencia ali qz ad seimicic mul...

Errare est aliqd p alio putare: vl falsuz pro...

Erroz dr iudiciu falsuz. Er errozem cauere (ve...

Equitas qua noiat Pbs epikcia /ppode/...

Equivalencia ali qz ad seimicic mul...

Errare est aliqd p alio putare: vl falsuz pro...

Erroz dr iudiciu falsuz. Er errozem cauere (ve...

Equus fm Breg. xxxj. moza. in scptura plu...

Equus fm Breg. xxxj. moza. in scptura plu...

son in expositioe sup. vij. p fah pnia. signant superbi...

Errare est aliqd p alio putare: vl falsuz pro...

Erroz dr iudiciu falsuz. Er errozem cauere (ve...

Equus fm Breg. xxxj. moza. in scptura plu...

corde dñi ad eales vifioes v' apparições ponit' se fo/ midade q' desiderade. Narrat em de qda scō pze: q' cū ei diabol' in spē ch'i appareret: ille clausis oculis dixit se in hac vita nolle ch'im videre. ac diabolus hu militate ei' cōfusus/ statim euauit. Ecōtra de plib' narrat q' se ad vifioes idoneas reputauerit z deside/ rauerit: q' ad mltas infamias z errores p'cipitari sūt. Et ideo (in q' Bonauē.) si simplr q's adoraz ch'i ad/ versariū/ nō excusat a pctō criā si credat ipm ch'istū. Sec' est sub p'dicōe. De q' lacus Bonauē. dr. Et vt idem scribit dist. xxv. q. ij. in fine. li. ij. Aliq's simplr b'v' verula cū audie aliqd nouū p'dicari nō debz sta tim assentire q'usq' nouerit illd vniuersalit' ab ecclia teneri. Vñ p'ter remediū diuine inspiratiōis z orōnis (ad qd sp' recurrēdū est) hñt simplices remediū hu/ manē instruciōis ad qd pñe pfugere vt errores vale/ ant declinare. Semp em de' habuit z habebit aliq's iustos z famulos q' vitarē fidei z in se z etiā i simpli/ cibus p'seruare: dñi simplices inuicem eis z credunt. Nec Bonauē. Vide de causis errantiū Berlonem pte. j. de sensu l'ali sacre sc'pturē.

Erroz intolerabilis est qñ aliqd (vt scribit Sa/ bu. di. xvij. q. ij. ar. ij. p'clone. vij. li. iij.) sub vi p'cepti p'inet in snia a q' appellat. qd cōiter in suo gñe ē p'ce/ caū: pura q' est p'ra us diuinū v' bñanū canonicū. vt si q's excoīcat q'a dat elemosnā paup'i. aut q'a non opabat illud qd in suo gñe illicitū est. aut dū p'cipit qd impossibile est. Vide lat' ibi Sab. allegātes ad b' **Erroz deceptio v' falsa existimatio.** z iura. errores q' ascribunt' Mg'oz p'ncipi sniaz a doctoz/ bus parib' sicut z aliq's q's z recitat stephan' B'u/ lefer di. v. q. vj. li. iij. sunt z notant octo assignant: z in q'libet libro duo. In p'mo dist. xvij. de q' charitas q' est amor dei z p'imi nō est qd creatū/ s' est spūscū. De b' vide Bonauē. dist. xvij. q. j. li. j. Et Berlonē pte ij. de mystica ebcologia spectatiua. pte. vij. p'sidera/ tione. xij. z alios. Secund' dist. xvij. ponit' vbi dicit Mg' q' hęc noia / trin' z trinitas nō ponit' qd possi/ tiuū in deo. In scdo dist. v. de q' in angelis beatis p' mū p'cessit meritis. Scds est ibidē vbi de q' nihil de alimento tranfit in v'urē bñanē nature. In tertio li. dist. v. de q' ania separa est p'ona. Scds ibidē de q' ch'ist' in triduo fuit bō. In q'ro li. dist. j. de q' bap'ti/ smus Joānis cū impositiōe manū eq'pollebat bap'ti/ smo ch'i. Scds ibidē de q' deus p' cōicare potētiaz creatū creature. Vñ licz (vt ait B'u'lef.) seminauerit mltos errores q' nūc reputant' errores: sic de p'ceptōe zc. cū isti p'posici apud oēs v'ros doctozes z ab omni schola repudiant' z p'dēnant' zc. Carpit q's Scoros errores mltaz seccaz q. ij. plogi/ z iudeoz z etiā h'oz reticoz. Et ponit octo v' r. vias ad elidēdū has se/ ceas. Vide. s. in v'bo Lertitudo v'icatis ebcologicē/ z de erroribus lacus als.

Esse capit' tripl'r: vt notat Sab. di. xxvj. q. vni/ ca. ar. ij. li. j. Uno mō sincathegorematicē vt est acc' cōplexiū vniens extrinca. Alio mō carbe gorematicē. z hoc duplr. P'io modo vt feat esse ex/ istentiē. i. rem actualiter existētē. Alio mō significat esse possibile vt scz cōuerit' cū ente: cui nō repugnat esse in rerū natura. licz sic nō v'itate accipit. Item esse qñq' cōstruit' cū genitiuo: vt esse creature: z sic semp capit' carbe gorematicē p' esse existēre/ vel possibile. i. qd pōt esse. Qñq' cōstruit' cū accusatiuo seq'ntē: z tūc rēq'ie accusatiuus p' supposito: qui nō ponit' s'z sub/ intelligit': vt esse anial: subintelligit' aliqd esse anial: homo v' asin'. Vide lat' Sab. z quō capiat' in mo

dalib'. Vide z de esse san. Bonauē. dist. xvij. lib. iij. z Sab. dist. eadez. q. vnicā. zc. Et differē esse z posse eē vt ibidēz scribit. Et vt scribit Berlon traca. v. sup Magnificat. Omnis res creata habz triplex esse: q'z quodlibz pōt dici p'ens/ suo mō habz esse in arte di/ uina. nec qualescūq' esse/ sed diuinū z v'itale qd factū in ipō scz v'bo vita erat. Et qualis vita: numerū illa q' est lux vera q' illuminat oēm hoīem vententē in hūc mundū. Siqdem omnis creatura est in deo creatrix essentia. Habz secūdū esse in intelligētia āgelica f'm sapiam quaz effudit de' sup oia opa sua q' ab initio creata est imediate angelice. Postmodū de multas b' esse cōicacū est oib' in p'ma creatiōe: z in p'sequenti in oīum hoīm illuminatiōe: z plus z min' clar' z obscu riuo. Habet certū esse ois creatura in p'prio gñe seu material' seu spūali. Nec Berlon vbi s'.

Esse f'm aliq's est q'druplex. de q' vide Tho. super j. di. xxvij. z lib. de ente z essentia. z Scotū li. iij. dist. vj. q. j. Et B'u'lef di. vij. q. j. li. j. scz esse essentia/ esse existētiē/ esse subsistentiē: qd est esse suppositale/ z esse positionalē: qd ipoztat cōpositiōes p'dicari cū subie/ cto: f'm q' de p'bus. v. Metaph. q' esse feat verū/ z nō eē falsū. z sic tot pñe ponit esse rei/ q' p'dicata pñe ē de re p'dicari. De re. i. de noīe feat re. S'z f'm p'dicata esse essentia/ z esse existētiē nō distinguunt': nisi esse essentia accipret' vt excederet se ad esse potētiāle v' obiectiuū. z sic esse cēntē diceret posse esse. s'z pōt se esse nō esse. sicut posse esse beatū nō esse beatū Sic em accipiedo differētia est inf esse essentia/ z ex/ istētiē: sicut inf posse esse/ z actualit' esse. Noia q'dem sunt ad placitū: tenēdus est em v'us eoz. cōis. Et f'm Sab. dist. vj. q. ij. ar. j. lib. iij. Esse ens essentia nō dif ferūt f'm rem featam: q'a idēz est in re esse rei/ entitas rei/ z essentia rei. Et essentia est illud quo aliqd dicit' formalit' ens. Esse v' o omne qd habz aliquā realitatē extra suā causaz z intellectū. Vel magis p'pe loquen do esse est realitas extra suā cām z intellectū. D' ex/ tra suā cām: p'pter esse in potētia/ seu esse potētiāle. Et d' ex/tra intellectū: p'pter esse obiectiuū. nō q' esse in potētia v' esse obiectiuū sic esse simplr loquendo. Nā qd est in potētia em simplr nō est/ s'z p' esse. Si milie q' est obiectiuē em simplr nō est: s'z cognoscitur Vñ antich'ist' est in potētia em z est obiectiuē: q'a p'e esse z p'e intelligi: z em falsū ē dicere q' antich'ist' ē. La tius Sab. Sūt itaqz in potētia v' potētiālit' z obie/ ctiuē dēminatōes distrahētes: qm' distrahūt f'minū a sua p'ria featiōe/ s'ue ampliātes z excedēt extra p'riam featiōem: sicut moru' / coru' / generan/ dus/ p'ducēdus respectu ly bō. Differūt em hęc voca/ bula/ esse ens essentia f'm modos grāmaticales: sicut v'bum/ participiū z nomē. Esse quoqz f'm eūdē Sab. vbi s'. nō differūt ab existēre. Nā existēre ē eē actualit': z b' idē esse. Nam qd nō est actualit' / simplr nō ē. Est ergo idē eē/ z actualit' esse. z p' p'sequēs idem eē z existēre/ accipiedo vt cōiter eo v'itur. nisi forte ex/ istēre diceret esse/ per se v' eē torale: aut aliqd h'mōi. Ex quo sequit' q' idē est existēre ens/ existētia z essen tia. q'a sicut se habz existēre ad esse: sic existēs ad ens: z existētia ad ly essentia. Sab. i.

Esse in loco p'ingit' tripl'r: vt habz Sab. dist. xxvj. q. vnicā. ar. j. lib. j. z dist. ij. q. ij. li. ij. s. cōmē/ suratiue/ s'ue circūscriptiue/ v' dīmēsiue. cuius scz partes cōmensurant' partib' loci: ita q' totū est in to to loco: z vna pars in vna pte loci/ z alia in alia pte. z nullē dūe ptes extēsiue in eadē parte loci. illo mō corpus extēsiuū est in loco/ v' quantitatiue est in lo/

co corp'is. Et esse in loco circūscriptiue/ occupatiue cōmensuratiue/ z dīmēsiue/ z quantitatiue idē sunt. Scdo mō aliqd dē esse i loco terminatiue s'ue diffi/ niuē: qd. s. est realit' vbi est loc' / nō nātū sil' esse alibi indifferēt: s'ue quod sic certo loco terminat' q' ex/ istens in illo nō est sil' aprū nātū esse in alio distāti ab illo/ vel q' diffinit' certū locū in q' est totū i toto coruz mixtū. i. nihil ipm' / quin ipm' / z totū in q'libet pte loci z nihil ei' extra talē locū. Hoc mō ania rōnalis est in corpe z corpus ch'i in loco sp'eciē p'serare. B'u'lefer dicit/ corpus ch'isti esse sacramentalit' in loco: hoc est sub sp'eciē. Vñ factaliē esse in loco dicit' eē p'ens alicui loco sub signo v'isibili. Et dicit supra notant' aprū nātū. q' z si corpus vel spūs p' potētiā dei pōt sic replicari in diuersis locis/ vt corpus ch'i in sacro: hoc em nō est f'm p'ria aprēuōne. q' potētia supnat' ralis nō p'fert aprēuōne in natura. Hoc mō spūs an gelici z aiē rōnales sūt i loco/ z corpus ch'i vt z vult dñs Cardinalis camera. q. v. ar. ij. lib. iij. cū ait. Licz corpus ch'i sic localit' in celo/ z realit' in eucharistiē sacro: em ipm' est circūscriptiue i celo z diffinit' i sa cramentō zc. Tertio mō z hūc addit Hugo lib. j. pte ij. ca. xvij. s. repletiue vel imēsiue/ z illud dē esse re/ plētiue i loco qd replet oēm locū: ita q' nō est possibil' loc' quē nō replet: vel dicit' esse in certo loco p' indistā tiā nō em terminat' illo loco/ quin sic siml' in oīi loco etiā f'm p'ria naturā/ z ille mod' soli nature diuīe cō uenit: sed illo mō p'rie nō est in loco: q' nō p'inet i lo/ co: q' p'pter suā imēsiuatē ita est in oīi loco/ vt em nul lo loco dētinat': f'm illud Hier. xxij. Eclū z terram ego impleo. Vñ Hiero. in epla in bis q' deo in sc'ptu/ ra attribunt'. Excl'ioz celo/ p' fundioz inferno/ lōgū/ oz terra/ imēsiuas ei' latioz est mari/ q' celū z terrā im p'leat p'culdubio null' loc' ē ab ei' p'sentia absens zc.

Esse in loco adhuc dupliciter potest accipi: vt scri bit Sab. di. ij. q. ij. lib. ij. licz nō p'rie scz f'm substā/ tiā z f'm opationē. Scdm substātiā est in loco in cui' substātia vere z realit' p'inet' in loco/ z nihil ipius est qd nō sit p'sens tali loco. Sic est in loco q'cquid circū scriptiue vel diffinit' iue est in loco. Scdm opationē est in loco q' aliquē effectū p'ducit in loco: licet nihil ei' essentia sit p'sens isti loco: sicut dicim' qñqz solē eē in aere/ quē illuminat z calefacit licz iproprie/ z ange lus est in loco diffinit' iue: nō em p' opationē: sed p' suā substātiā p'bat Sab. vbi s'. Erronea autē est opinio eoz/ q' dicere voluerūt q' angelus nō sit in loco corpo reo f'm substātiā: s'z em f'm opationē: dū scz aliqd opa tur circa corp' ipm' mouēdo localit' v' alia sp'eciē mo tus: sic angeli mozozes orbū/ z angel' Tobie hunc dicit' fuisse i corpe assumpto nō f'm substātiā sed em mouēdo illud corpus z opādo in eo. Vñ articulus Parisiensis. cxiij. q' substātiē separe sūt in loco p' opa tionē/ z q' possunt moueri ab extrinco i extrinco/ nec in mediū: q' possunt velle opari i extrēo v' in extrēis nec in medio erroz. Et qd dē esse in loco p'mis duob' modis. s. diffinit' iue z circūscriptiue dē locale z scdm locū mirabile: s'z nō qd esse in loco certo mō. s. reple/ tiue sicut de' / q' esse repletiue in oī loco nō localit' nec diffinit' iue v' cōmensuratiue aut mobiliter: q' nullo loco ab esse potest/ nec aliq' terminari vel circūscribi: z dicit' esse illud esse vbiqz.

Esse vbiqz scri dicit' vt scribit s. Bona. di. xxx vj. q. i. ar. ij. li. j. puenit soli deo p'ue z singularit': ita q' nulli aliq' nec intelligi pōt puenire si recte intelligi tur. Nā de' dē esse vbiqz: ita q' ex p'cedi intelligit' idē itas z totalitas/ ex pte loci p'aliatas z vniuersalitates

p' additionē idēitatis/ excludit' vniuersale. Qd q'uis sit i oib' singularib' em f'm aliud z aliud suppositū/ z ita numeratū p' cōditionē totalitatis/ excludit' numerus. Nā q'uis numer' sit vbiqz em f'm aliā z aliā pte p' cō/ ditionē p'aliatas a pte loci excludit' spūs creat' / qui q'uis sit in plib' p'rib' corp'oz nō em in oīib' nisi vt vnit' p' cōditionē vniuersalitat' excludit' corp' ch'i sub sacro/ qd q'uis sit in plib' nō em in oib' necē pōt: q' hoc solū puenit ei sub sacro zc. Et vt idē ait: q' eē vbiqz dupliciter pōt accipi de deo/ sic z esse sp. Uno mō sp' impoztat diuinā imēsiuatē f'm durationē/ z sic idē est qd eternitas: z cōuenit deo eternalit'. Alio mō cōnotat simultatē spūs: z sic puenit ei a pncipio epūs. Sic esse vbiqz vno mō ipoztat p'fentialitatē diuine imēsiuat' p' quā ē p'sens oī co qd est s'ue sibi s'ue aliq. z sic idē ē eē vbiqz qd deū esse imēsiuū: z sic puenit deo eternalit'. Alio mō put' pnotat locū creatū s'ue re: z sic puenit ei ab initio re' z locoz/ p'pter cōnotatū/ z pue nit sp' z ad hoc est p'p'riū: q' puenit soli z sp' vno mō licet nō eternalit': sicut etiā est in dēmōstratiuis. Et iste mod' accipiedū (vt idē ait) deū esse vbiqz est v'ita rior z f'm hūc modū puenit ei eternalit'. Nec Bona.

Esse in oibus reb' creat' deo cōuenit: z hoc pōt intelligi dupliciter vt scribit scdm Bonauē. di. xxvij. ar. ij. q. j. li. j. Uno mō vt idē sit qd esse p'fencē cui libz rei nō cōnotādo effectū. Et sic vniuersalit' ē i oib' reb' z eo q' incim' est cui libet rei/ z sūme p'sens z tot' in q' libet re. Alio mō pōt cōnotare effectū. Sicut artifex dā i artificio esse p' pnotationē effect' / z p' imp'fionē suē s'it'udinis: z sic cū vni creaturē plus dicit' q' aliq' mag' est in vna q' in alia. Et hoc pōt esse dupliciter. s. extrinse que q'ntū ad ea q' habēt eē diuurnū/ vt in corpe incor' ruptibili plus q' in aia sensibili vel incensiuē quātū ad ea q' habēt esse nobilit' / vt in aia sensibili q' i cor' pore incor'ruptibili/ v' v'roqz mō/ vt in anima rōnali q' in corpore corruptibili. Assignat autē mgr' dupliciter modos existēdi deū in reb'. Et vni modū accipit Aug. de p'sentia dei ad Dardanū/ q' dicit: q'alis est de' in oib' creatur' / alit' in sc'is/ alit' in ch'io p' vniōz nē. Aliū modū accipit a Grego. q' dicit sup. v. cārico. q' de' est in reb' tripliciter. s. potētiālit' / p'sentia lit' / z ef' f'fentialit'. De q' lacus Bona. di. xxxvj. ar. ij. q. ij. lib. j. vbi z ait/ q' vbiqz est de' / s'ue p' nām s'ue p' grām/ est essentialit' / potētiālit' / p'sentia lit'. Existētia itaqz dī in creaturis est triplex f'm mgr' / vt post euz scribit Sab. di. xxxvj. q. vnicā. ar. j. li. j. q'daz est gnālis q' oēs creaturas cōseruat. Special' q' in existētia v' asit' stētia aias sc'as inhabitat. Singular' q' p'sentia nar turā humanā assumēs in v'itacē suppositi sibi copu lat. De ista in. iij. li. sentē. dē. De scda di. xij. li. j. De p' ma di. xxxvj. li. j. Et esse in oib' reb' creat' aliq's a se p' potētiā/ p'sentia/ z essentia dupliciter intelligit' alicui cō perere f'm Sab. vbi s'. Uno mō simpliciter vt v'ba so/ nant: q' ipm. s. certo casu posito: v' p' certā potētiā est in oib' / vel q' esse in oib' existētib' zc. necessario sequit' ad suū esse: ita q' repugnat ipm' esse/ z nō esse i oib' existētib' / z cōuerso repugnat aliqd esse i q' ipm' nō est. P'imo nō esse in oib' creatis nō est p'p'riū deo q' hoc potest p' potētiā diuinā alicui creaturē cōicari zc' d' e' p'p'et replicare corp' ad diuersa/ vbi z sic ad diuersa ita ad oia: sicut diffuse ostē dit Sab. in l'oz cio. xlvj. in ep'posi. canonis. P'terea si nihil esset in mūdo/ nisi solus bō: tūc eius ania est vbiqz: oia deniqz sūt sibi subiecta pura p' corp'oz: Est et. a. intime p' sens corp'oz. Sed esse in oib' reb' creatis p' potētiā scdmō intelligendo soli deo est p'p'riū: q' nulla

creatura necessario est in omnibus alijs a se: z b mo locu...

Essentia. Noie eentie (ve scribit mgf li. j. di. v. li. j.)...

Essentiale. hoc vocabulo alie pbi vrum / tur aliter theologo: vt notat...

Essentiale. (caz de tribu psonis: z d' ab eentia. d' q'...

Etas. pte accipi duplr vt scribit Rich. di. xliij. ar. j. q. viij. li. iij. Uno mo...

Eternum. vario mo accipit i scriptura: vt z notat Alex. d. ales. ij. pte...

magn' sup. iij. Pbr. tract. vlti. z ppe loqndo solus de' e' e' n'...

incipit q' ad eentia: est en murabile q' ad acc' d'...

Eucharistia. Greca dicitur est: eu x a g n o t i a: z id e' q' d' b' a g r a...

allat: vt de Scor. di. viij. q. j. q. rri. Omnis qz deuotio ecclie est in ordie ad b. sacm. p. b. em clerice cu maio ri diligetia p. soluit officiu diuinu: p. b. popul' deuo tius audie missam qz qd cuq; aliud officiu eccl'ast' cu. p. p. er. b. etia singli diliget' cōstituit ad sacm pnie dū iuxta ecclie ordinarōez volūe saltē in anno sel' cōi car. Excedit itaq; fm Scoruz vbi. hoc sacm alia in f. cando/ in f. cato/ in p. nēdo z p. nēdi modo. In f. cado: qz cert' f. car alijs sacris. alia em cere f. cāt qz tū ē ex se. tū qnq; nō hnt effectū p. indispōitōez sus cipiētis: qz effectū nō hnt nisi in suscipiēte. Istū autē nūq; carce suo f. cato. s. p. nētia corpis chī. nec p. r. ipe diri p. malicia p. s. cātōz/ nec p. indispōitōez suscipiē tis: qz bz effectū suū nō solū in suscipiēte/ s. extra in sp. bus illis in p. tider. f. uariis. In f. cato: qz alia f. cāt grām accidentālē z creatā: istū f. cāt grām subalēz/ in creatā/ z gratiē ceteroz/ sacroz/ creatiōē quia chūstū fontē grāz. In p. nēdo: qz alia sacra nō cōtinent qd significāt. qz grā nō est formāl' in sacris ceteris/ sed in suscipiētibz sacra. Istud autē in se realit' p. nēte gra tiā subalē qz f. cāt. In mō cōtinent: qz cetera sacra nō p. nēnt grāz nisi in vsu/ sicut nō sunt nisi in vsu. Istud autē p. nēnt p. manēt etia antec' vsu. vt p. z. alō. Significāt itaq; istē spēs effectū gratiū duplicēz. scz grām subalē z accidentālē. Subalē p. nēpalr: qz est corp' chī verū qd realit' cōtinet sub sp. bz. z ma gis f. cāt illē spēs ex diuina institutiōē qz ex natural' s. t. uditudine. significāt etia gratiā accidentālē: qz digne sumēt in vsu. i. sumpciōē hui' sacri cōf. qz sicut p. panē z vinū corp' r. f. cāt z nutritiōē p. grām vitā aīē cōseruat z fouēt. Illa tū f. catio gratiē sumēt collare nō est p. nēpalr/ s. aduēticia: qz eucharistia est sacz verū etia si nō sumerēt: licz ad suspōitōē sit ordinariū. Significāt etia spēs illē efficacit' corp' verū: qz p. cur rūt ad p. nētia corpis chī sub eis p. cētī tāq; causē s. t. ne qz nō certitudināl' ex assistētia diuina qz pactus est cū ecclia semp' ephibere suā p. nētia bis sp. bz rite cōi s. cātō. Et qzuis chī in sacro altaris sit quātus/ est tū ibi modo substātiū. i. indispōitū z nō mō quan titariū: vt de Pet' paludēs q. iij. di. x. li. iij. z h. b. berur de p. s. c. di. ij. c. singuli. zc. In hoc sacramēto sunt tres actus: vt scribit B. uleser di. viij. q. j. li. iij. Prim' est p. s. c. actio. Secund' est ipm sacm. Terc' tius est ipm p. c. p. c. actio. P. s. c. actio est qdam actus sa cramentalis p. nēpalr ad ipm sacm: z sunt qzba necessa ria ad p. s. c. actio. An cōs. c. actio est aliq' a sacro: z vt s. dicit' est. Sacm sunt ipse spēs. s. albedo/ z rotun ditas: qz prius erāt informātia panē/ post p. s. c. actioez: illa eadē remanēt in sacro eucharistie. Perceptio est quidā act' sacri qz est via ad b. qz corpus chī sumit a fidelibz: z ad incorpōrādū caput. s. chīm ipsi mēbro: scz hōi fideli/ z ipz chī mēbrū capiti. Per hūc actū digne suscipiēs incorpōrāt chīo/ z cori trinitati vnū tāq; mēbrū capiti/ z ista incorpōratiō fit p. amorē z gra tiā. nihilomin' in p. s. c. actioē dāt grā p. s. c. actiōi s. t. diu gnis z percipiētī. Fuit autē hoc sacramētū figuratū multiplici: vt alō videri pōt: apud B. uleser di. viij. q. j. li. iij. z apud M. g. m. z infra. Diuina qz p. nētia z bonitas relucet in b. sacro pl' qz in alijs. An z cē tera sacra excellit vt dicit' est z qsi cōsummatiū est oim aliōz: sicut charitas oim f. c. ruz. Lat' scribit B. uleser di. x. q. j. li. iij. Et Bab. in ser. qdā d. corp' chī: qz incipit/ Memorā fecit mirabiliū suoz zc. z in illo. E. s. r. i. c. e. s. i. p. l. e. u. t. b. o. i. s. Et sacra eucharistie dī vnū rōne signi z causē. Vel qz rōne aīē p. s. c. actiō dī refe ctiō: sic dī vnū p. nēpalr/ vna cēna: vbi mltā p. c. r. r. u. n. t.

ad vna refeccōz. s. cibī z pot'. Dī etia vnū: qz ab alijs diuisū z distinctū. s. a bap. tismo z p. s. t. i. m. a. t. i. o. e. vt scri bit Paludēs di. viij. q. j. q. rri. Et qz oia qz s. t. ad vnū z idē p. figurādū ordinant' z ad idē causandū: ideo dī vnū. Et b. sacm eucharistie post agni paschal' esum fuit a chīo i. p. a. c. e. n. a. v. l. t. i. a. l. u. n. a. x. i. i. j. p. m. a. d. i. e. a. z. y. m. o. z. r. u. i. n. s. t. i. t. u. t. u. m. Hinc dī M. a. r. x. x. v. j. P. n. a. d. i. e. a. z. y. m. o. z. accessit discipuli ad i. e. s. u. z. d. i. c. e. t. e. s. Ubi vis parcm' tū bi mā. pas. Ponit autē san. T. b. o. q. r. u. o. z. r. o. n. e. s. q. u. a. r. e. post cēnā vltimā imēdiare aū passionē b. sacm sit in s. t. i. t. u. t. u. m. z p. n. o. n. a. t. Paludēs q. j. ar. iij. P. n. a. qz ad p. s. c. actioē ecclie p. g. r. u. e. b. a. t. qz caput ei realit' p. i. u. g. e. r. e. r. u. t. S. e. c. d. a. qz v. i. t. a. s. s. e. q. u. i. d. z. f. i. g. u. r. a. t. i. o. e. z. a. d. u. e. n. i. e. r. e. v. r. i. t. a. t. e. / c. e. s. s. a. r. e. d. z. f. i. g. u. r. a. T. e. r. t. i. a. r. o. qz b. sacm ē memo riale dīcē passiois. Quarta qz b. sacm f. r. e. q. u. e. n. t. i. d. u. e. r. a. t. e. o. v. l. t. i. m. o. r. e. c. e. d. e. r. e. d. n. o. t. r. a. d. i. t. v. t. s. i. c. a. r. t. i. m. e. m. o. r. i. e. i. m. p. r. i. m. e. r. e. t. F. u. s. i. o. r. e. c. i. t. a. t. b. a. s. r. o. n. e. s. B. a. b. d. i. s. v. i. j. q. j. ar. iij. dub. iij. li. iij. P. n. a. p. n. a. l. t. i. r. o. ē. s. t. d. i. u. i. a. v. o. l. u. t. a. s. c. u. i. p. l. a. c. u. i. t. t. u. c. i. n. s. t. i. t. u. e. r. e. z. q. a. s. i. c. p. l. a. c. u. i. t. / b. e. n. e. z. p. g. r. u. e. i. n. s. t. i. t. u. e. r. e. f. u. t. v. o. l. u. t. a. t. i. o. e. m. d. i. u. i. n. e. p. o. z. c. a. q. r. e. d. a. n. o. ē. z. c. Et qzuis b. sacm sit vnū p. f. e. c. t. o. z. z. o. r. d. i. n. e. t. i. d. i. u. e. r. s. n. o. i. b. o. n. i. p. a. l. N. a. s. z. s. a. n. T. b. o. d. i. v. i. j. ar. i. iij. q. j. v. o. c. a. t. b. sacm eucharistia/ sacri f. c. i. o. n. i. s. v. e. l. h. o. s. t. i. a. / s. i. n. a. r. i. s. z. v. i. a. c. i. o. n. i. s. n. o. qn f. c. a. t. a. p. b. e. c. n. o. i. a. ē. t. a. l. i. j. s. p. u. e. n. i. r. e. p. o. s. s. i. n. t. N. a. p. o. i. a. s. a. c. t. a. p. s. e. r. f. b. o. a. g. r. a. t. i. a. In oibz etia aliqd offerit deoz: oia v. t. u. t. ē. h. n. t. e. x. s. a. c. r. i. f. i. c. i. o. qz ē. c. h. i. s. o. b. u. l. i. e. i. n. c. r. u. c. e. J. e. c. m. p. e. r. o. i. a. p. s. e. r. f. g. r. a. i. n. q. c. o. i. c. a. r. e. o. e. s. f. i. d. e. l. e. s. n. o. r. e. p. r. o. b. i. S. i. l. t. o. i. a. n. o. s. r. e. f. i. c. i. u. t. z. v. i. a. t. o. z. i. b. t. m. d. a. n. t. v. t. p. u. e. n. i. a. t. a. d. p. a. t. r. i. a. S. e. d. h. u. i. c. s. a. c. r. o. p. u. e. n. i. u. r. p. a. n. t. o. n. o. m. a. s. i. a. z. e. x. c. e. l. l. e. n. t. i. a. i. o. b. s. a. c. r. i. m. p. m. o. d. i. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. a. qz a. d. r. e. f. e. c. a. z. z. p. n. e. n. t. a. z. v. t. d. e. P. a. l. u. d. e. s. i. s. a. b. e. u. qd ē. b. o. n. u. s. z. c. h. a. r. i. s. g. r. a. qz i. s. t. i. b. o. n. a. g. r. a. z. qz e. x. c. e. l. l. e. r. e. t. p. i. p. m. n. o. s. o. l. u. p. s. t. a. t. g. r. a. / s. e. d. e. t. i. a. c. o. r. i. n. e. t. f. i. n. i. s. g. r. a. z. s. c. h. i. s. qz e. s. t. p. l. e. n. g. r. a. U. n. B. o. n. a. u. e. d. i. s. v. i. j. c. i. r. c. a. t. e. x. l. i. iij. a. i. r. Et b. p. u. e. dī eucharistia. i. b. o. n. a. g. r. a. T. u. qz p. n. e. p. a. l. t. e. s. t. i. b. i. r. o. b. o. n. i. T. u. e. r. i. a. r. a. t. i. o. g. r. e. D. i. z. s. a. c. r. i. f. i. c. i. u. v. l. h. o. s. t. i. a. qz e. s. t. s. i. m. p. l. e. i. n. s. t. i. t. u. t. u. m. i. n. m. e. m. o. r. i. a. s. u. m. m. i. s. a. c. r. i. f. i. c. i. j. i. n. c. r. u. c. e. p. o. i. b. z. o. b. l. a. t. i. z. i. d. ē. s. a. c. r. i. f. i. c. i. u. c. o. i. n. e. r. e. z. p. i. p. m. i. t. e. z. p. s. i. l. u. s. p. n. i. o. f. e. r. t. e. s. a. c. r. i. f. i. c. i. j. f. r. u. c. t. u. s. s. u. s. c. i. p. i. e. n. t. a. p. p. l. i. c. a. t. Et qz oia sacri f. c. i. a. p. e. c. e. l. l. i. t. e. c. o. r. p. z. s. a. g. u. i. s. c. h. i. Paludēs dī s. i. n. a. r. i. s. i. d. e. s. t. c. o. m. u. n. i. o. qz a. d. f. i. n. e. i. n. v. i. a. a. i. c. Paludēs z B. a. b. qz p. i. p. m. c. o. i. c. a. n. t. o. e. s. f. i. d. e. l. e. s. s. u. m. e. t. e. s. n. e. d. u. i. i. n. e. a. d. e. g. r. a. t. i. a. s. p. e. c. i. e. s. i. n. e. o. d. e. n. u. m. e. r. o. qz a. b. o. i. b. i. d. ē. c. h. i. s. n. u. m. e. r. o. s. u. m. i. t. D. i. z. v. i. a. c. i. o. n. i. s. qz a. d. f. i. n. e. i. n. p. a. t. r. i. a. a. d. q. u. e. p. d. u. c. i. t. P. a. l. u. z. B. a. b. a. i. c. N. o. s. o. l. u. m. qz e. m. v. i. a. t. o. z. i. b. d. a. t. / s. e. d. qz a. c. h. i. o. i. a. m. e. i. r. e. a. d. p. a. t. r. e. d. a. r. i. e. s. t. z. qz p. n. i. c. i. p. a. l. e. d. a. t. t. r. a. s. e. u. n. i. b. z. e. x. b. m. u. d. o. a. d. p. a. t. r. i. a. t. a. qz c. i. b. z. p. f. o. r. a. z. d. e. d. u. c. e. s. a. d. m. o. n. t. e. d. e. i. b. e. a. t. i. r. u. d. i. s. v. t. f. u. i. t. f. i. g. u. r. a. t. u. p. e. r. p. a. n. e. s. u. b. c. i. n. e. r. i. c. i. u. d. a. r. i. H. e. l. i. e. i. n. c. u. i. f. o. r. z. t. u. d. i. n. e. a. m. b. u. l. a. u. i. t. a. d. m. o. r. e. d. e. i. o. z. e. b. i. j. R. e. g. l. i. x. i. j. E. o. f. o. n. a. t. P. a. l. u. d. i. s. v. i. j. q. j. l. i. iij. S. i. c. dī c. i. b. v. i. a. t. o. z. r. u. i. D. i. z. c. o. m. u. n. i. o. qz v. n. i. t. n. o. s. i. p. s. i. c. h. i. o. z. v. n. i. t. n. o. s. i. n. e. n. o. s. i. p. o. s. t. a. qz mēbra capiti chīo i. n. u. i. t. e. s. v. t. s. c. r. i. b. i. t. B. u. l. e. s. e. r. d. i. v. i. j. q. i. iij. l. i. iij. P. r. e. t. e. n. i. l. l. a. n. o. i. a. h. i. b. e. c. p. r. i. a. qz u. i. b. dī panis vitē. Dī z panis angeloz: z i. o. qz u. i. a. c. o. i. n. e. r. e. c. h. i. m. qz e. s. t. b. e. a. t. i. t. u. d. o. a. g. e. l. o. z. / n. e. c. a. n. g. e. l. i. m. a. d. u. c. a. t. c. o. r. p. c. h. i. s. p. n. a. l. i. t. v. t. s. c. r. i. b. i. t. B. a. b. d. i. s. i. j. q. j. ar. iij. dub. ij. l. i. iij. qz nō m. a. d. u. c. a. t. s. a. c. r. i. m. M. a. d. u. c. a. r. e. e. m. s. a. c. r. i. m. n. o. c. o. u. e. n. i. t. a. n. g. e. l. i. s. n. e. qz n. a. t. u. r. a. m. p. r. i. a. / n. e. qz i. n. c. o. r. p. e. a. s. s. u. p. t. o. c. u. m. a. d. u. c. a. r. e. s. i. t. a. c. t' a. i. e. v. e. g. e. t. a. r. i. u. e. q. u. e. a. n. g. e. l. o. z. e. x. e. r. c. e. r. e. n. o. p. r. v. t. v. u. l. e. P. e. t. r. o. d. p. a. l. q. j. ar. ij. l. i. iij. S. z m. a. d. u. c. a. r. e. c. h. i. m. s. i. d. e. v. n. i. o. z. n. e. e. m. c. u. c. h. i. o. p. e. r. g. r. a. t. i. a. / s. i. c. a. g. e. l. i. m. a. d. u. c. a. t. c. h. u. s. t. u. z. F. u. s. i. o. B. a. b. v. b. i. s. D. i. z. b. s. a. c. r. i. m. / s. a. c. r. i. m. c. o. r. p. i. s. z. s. a. n. z. g. u. i. s. c. h. i. z. a. l. i. j. s. d. i. u. e. r. s. i. s. r. e. s. p. e. c. t. i. b. z. p. l. a. a. l. i. a. n. o. i. a.

sibi attribuunt in ordine ad fruct' quos opat' / z s. i. n. e. m. qz p. d. u. c. i. t. / z. o. r. i. g. i. n. e. v. n. d. e. p. c. e. d. i. t. U. n. d. i. c. e. l. e. s. t. e. d. u. l. i. u. a. n. t. i. d. o. r. u. s. p. i. r. i. t. u. a. l. i. s. v. i. r. e. m. i. r. a. b. i. l. i. u. m. m. e. m. o. r. i. z. a. l. e. B. r. r. a. a. n. i. e. / d. o. r. a. l. i. u. m. s. p. o. n. s. e. z. s. i. c. d. e. a. l. i. j. s. D. e. qz b. u. s. l. a. r. e. t. r. a. c. r. a. t. a. B. a. b. l. e. c. c. l. x. x. v. z. l. x. x. v. i. i. n. e. p. o. s. t. i. o. e. c. a. n. o. n. i. s. U. l. i. u. s. h. u. i. s. s. a. c. r. a. m. e. n. t. i. e. s. t. p. r. e. c. e. p. t. i. o. s. e. u. s. u. m. p. t. i. o. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. e. S. e. d. v. i. u. s. p. s. e. c. r. a. t. i. o. n. i. s. v. i. a. d. i. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m. v. t. d. e. S. c. o. r. z. qz i. n. t. e. r. m. i. n. o. p. l. a. r. i. o. i. s. v. e. r. b. o. z. i. n. c. i. p. i. u. r. s. p. e. s. e. s. s. e. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m. U. i. d. e. a. t. l. a. r. i. o. d. i. u. s. p. o. s. i. t. u. s. B. a. b. a. r. i. j. d. u. b. i. j. q. j. d. i. v. i. j. l. i. iij. N. o. i. a. t. qz p. s. e. c. r. a. t. i. o. a. d. o. c. t. o. r. i. b. z. qd s. a. c. r. a. l. e. qz r. e. q. s. i. t. u. a. d. e. s. s. e. s. a. c. r. i. Et s. u. m. p. t. i. o. e. r. o. d. e. a. c. t' s. a. c. r. a. l. i. s. qz u. i. a. a. d. h. u. i. c. a. c. t. u. s. s. a. c. r. i. m. o. r. d. i. n. a. t. Et c. u. v. e. n. e. r. a. b. i. l. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. a. s. i. c. o. i. m. s. a. c. r. o. z. p. f. e. c. a. s. s. i. m. u. m. i. o. p. l. i. b. z. a. c. m. u. l. t. i. p. l. i. c. i. b. z. f. i. g. u. r. i. s. e. s. t. f. i. g. u. r. a. t. u. m. v. t. d. i. i. n. P. a. l. u. d. e. s. i. z. s. a. c. r. a. c. t. u. e. s. t. U. i. d. e. a. t. p. o. s. t. B. a. b. q. j. d. i. v. i. j. ar. j. l. i. iij. z. i. n. c. a. n. o. l. e. c. c. l. v. N. g. r. d. i. v. i. j. l. i. iij. q. r. u. o. z. p. n. a. c. i. p. a. l. e. s. c. o. m. e. m. o. r. a. t. f. i. g. u. r. a. s. s. m. a. n. a. a. g. n. i. p. a. s. c. h. a. l. e. m. o. b. l. a. t. i. o. n. e. M. e. l. c. h. i. s. e. d. e. c. h. z. e. d. i. c. i. t. e. v. o. z. o. r. d. i. n. a. t. e. c. e. l. e. b. r. a. d. u. i. s. i. n. e. p. e. r. o. z. m. a. d. u. c. a. d. u. b. s. a. c. r. i. m. r. e. q. r. i. t. i. e. u. n. i. u. m. n. a. t. u. r. e. n. i. s. i. a. d. s. i. t. i. n. f. i. r. m. i. t. a. s. qz r. i. m. e. t. p. i. c. u. l. u. m. m. o. r. t. i. Et s. i. p. r. i. c. u. l. a. n. o. e. s. t. i. b. i. p. s. e. c. r. a. t. a. (c. r. e. d. o. i. n. q. r. B. a. b.) qz s. a. c. r. d. o. s. p. r. a. s. i. u. s. n. o. d. e. b. e. t. p. s. e. c. r. a. r. e. s. i. c. i. n. s. i. l. i. p. r. a. s. i. u. s. n. o. d. e. b. e. t. s. u. p. p. l. e. r. e. d. e. f. e. c. t. u. s. a. c. r. d. o. z. i. n. m. i. s. s. a. d. e. f. i. c. i. e. n. t. i. s. n. e. c. i. s. f. i. r. m. e. s. t. t. u. c. i. n. p. i. c. u. l. o. qz e. x. c. u. s. a. t. e. u. i. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. a. s. s. u. m. e. d. i. c. u. i. i. p. e. c. a. m. n. o. d. e. d. i. c. i. t. s. i. c. qz p. a. n. i. s. v. o. m. i. t. u. c. o. i. c. a. s. d. u. s. n. o. e. s. t. s. z. s. u. f. f. i. c. i. t. i. l. l. i. f. i. d. e. s. c. u. d. e. s. i. d. e. r. i. o. s. f. m. i. l. l. u. d. B. u. g. U. r. e. d. e. z. m. a. d. u. c. a. s. t. i. z. c. Et s. i. s. a. c. r. d. o. s. i. n. c. a. l. i. c. e. p. o. s. t. s. u. p. r. o. z. a. q. u. a. t. m. i. n. c. a. l. i. c. e. h. a. b. u. i. s. s. e. d. e. p. h. e. d. i. r. z. i. p. m. s. u. m. e. d. o. i. e. u. n. i. u. m. s. o. l. u. i. t. r. e. n. e. t. t. u. c. i. n. e. s. a. c. r. i. f. i. c. i. u. i. m. p. f. e. c. t. u. r. e. l. i. n. q. u. a. t. d. e. n. o. u. o. v. i. n. u. m. p. s. e. c. r. a. r. e. z. s. u. m. e. r. e. n. o. i. e. u. n. i. u. m. J. e. t. s. i. qz s. e. r. a. p. s. e. c. r. a. t. i. o. e. m. e. m. i. n. i. t. s. e. n. o. e. s. s. e. i. e. u. n. i. u. m. d. e. b. e. t. p. c. e. d. e. r. e. z. m. i. s. s. a. z. p. f. i. c. i. e. r. e. qz i. n. p. i. c. u. l. l. o. qz m. a. r. e. s. t. e. m. a. g. i. s. c. a. u. e. d. u. s. s. m. a. g. i. s. e. s. t. r. e. l. i. n. q. r. e. s. a. c. t. a. e. c. c. l. i. e. i. m. p. f. e. c. t. a. (B. e. m. s. a. c. r. i. l. e. g. u. z. e. s. t.) qz d. e. f. i. c. i. e. r. e. d. e. b. i. t. a. q. u. i. t. a. t. e. s. e. u. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. e. s. a. c. r. d. o. z. s. u. m. e. r. e. S. i. c. e. r. i. a. s. i. a. r. e. p. s. e. c. r. a. t. i. o. z. r. e. c. o. l. e. r. e. z. i. n. u. m. i. n. e. r. e. r. e. g. r. a. t. i. a. s. c. a. d. a. l. i. s. n. i. s. i. p. c. e. d. e. r. e. t. i. n. b. c. a. s. u. d. z. p. c. e. d. e. r. e. c. u. p. r. i. c. i. o. e. c. o. z. i. d. z. p. o. s. i. t. o. p. s. i. r. e. d. i. s. i. n. h. o. s. c. a. d. a. l. i. n. o. i. m. m. e. t. / t. u. r. e. s. t. c. e. s. s. a. r. e. H. e. c. B. r. a. x. a. n. i. n. s. u. m. a. l. i. iij. r. i. x. U. i. d. e. a. t. z. P. a. l. u. d. e. s. i. s. q. j. z. p. o. s. t. e. u. U. n. d. e. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. e. f. o. r. m. a. U. t. B. a. b. v. b. i. s. n. o. t. a. t. B. a. b. q. iij. v. b. i. s. N. u. l. l. a. t. b. a. p. r. i. a. s. s. i. g. n. a. r. i. p. r. o. f. o. r. m. a. qz z. s. i. s. e. q. d. a. t. b. a. r. e. q. s. i. t. a. a. d. f. i. e. r. i. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. e. i. d. e. s. t. a. d. b. v. t. s. p. e. s. i. n. c. i. p. i. a. t. e. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. a. n. i. l. l. a. t. u. n. v. e. r. b. a. r. e. q. r. i. t. a. d. e. i. s. e. s. s. e. qz s. i. n. e. v. b. i. s. m. a. n. e. t. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. a. U. e. r. b. a. a. r. qz r. e. q. r. i. t. a. d. e. i. s. f. i. e. r. i. s. f. e. f. o. r. m. a. p. s. e. c. r. a. t. i. o. n. i. s. n. o. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. e. v. t. v. u. l. e. S. c. o. r. z. p. o. s. t. e. u. B. a. b. Et qd B. u. g. d. e. A. c. c. e. d. a. t. v. b. i. a. d. e. l. e. m. e. n. t. u. z. s. i. t. s. a. c. r. i. m. p. v. e. r. b. u. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. f. o. r. m. a. p. e. l. e. m. e. n. t. u. m. s. i. t. s. a. c. r. i. m. p. v. e. r. i. t. a. t. e. d. s. a. c. r. i. s. c. e. t. e. r. i. s. qz p. s. i. s. t. i. t. u. i. n. v. s. u. s. s. e. u. q. d. a. o. p. e. r. a. t. i. o. n. e. n. o. a. r. d. e. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. a. qz s. o. l. a. i. n. f. a. c. t. a. h. z. e. s. s. e. p. m. a. n. e. s. U. e. l. dī qz a. d. f. i. e. r. i. c. u. i. u. s. l. i. b. e. r. s. a. c. r. i. r. e. q. r. i. t. m. a. t. e. r. i. a. z. v. b. o. z. f. o. r. m. a. z. n. o. a. d. e. e. v. l. m. a. n. e. r. e. Et s. i. c. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. e. s. t. B. u. g. Et s. o. l. e. s. p. e. s. p. o. s. t. p. s. e. c. r. a. t. i. o. z. s. u. n. t. s. a. c. r. i. m. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. e. o. i. b. z. a. l. i. j. s. s. e. m. o. n. i. s. I. s. t. e. a. r. s. p. e. s. s. u. n. t. f. o. r. m. e. q. d. a. s. i. m. p. l. i. c. e. s. / n. o. c. o. p. o. s. i. t. e. x. m. a. t. e. r. i. a. z. a. l. i. a. f. o. r. m. a. qz e. t. i. m. a. t. e. r. i. a. l. i. t. h. a. b. e. r. e. n. t. m. a. t. e. r. i. a. i. n. qz v. i. c. z. s. u. b. i. e. c. t. u. i. c. u. i. i. n. h. e. r. e. r. e. t. i. n. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m. s. u. b. i. e. c. t. u. n. o. h. n. t. n. i. b. i. l. e. m. a. b. e. i. s. d. i. s. t. i. n. c. t. u. e. s. t. d. e. e. e. n. t. i. a. s. a. c. r. i. z. i. o. b. u. i. c. s. a. c. r. o. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. e. n. o. p. r. a. s. s. i. g. n. a. r. i. m. a. t. i. a. n. e. qz f. o. r. m. a. qz s. e. d. e. e. e. n. t. i. a. s. a. c. r. i. z. i. o. d. e. f. o. r. m. a. p. s. e. c. r. a. t. i. o. n. i. s. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. e. e. s. t. d. i. c. e. d. u. U. n. B. a. b. v. b. i. s. ar. ij. a. i. c. L. o. n. s. e. p. c. r. a. t. i. o. n. i. s. d. i. u. e. r. s. a. z. s. p. e. z. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. e. d. i. s. t. i. n. c. t. e. s. u. n. t. v. e. r. b. o. z. f. o. r. m. e. A. l. i. a. n. a. qz e. s. t. f. o. r. m. a. p. s. e. c. r. a. t. i. o. n. i. s. s. p. e. z. p. a.

nio/ alia species vini/ nec sil' sit cōsecratio vtraru' qz/ nec vna qntū ad effectū cōsecratiōis (qz est p. nētia cor. porz) z sanguis chī) expectat alia: vt lat' p. bat. Bab. Possunt tū ambē cōsecratiōes dici vna p. s. c. actio/ e. d. u. e. e. a. z. f. o. r. m. e. / v. n. a. f. o. r. m. a. e. o. m. o. qz h. e. c. d. u. o. s. a. c. r. a. d. i. c. u. n. t. v. n. u. s. a. c. r. i. m. z. v. n. a. e. u. c. h. a. r. i. s. t. i. a. F. o. r. m. a. a. r. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a. a. d. p. s. e. c. r. a. n. d. u. p. a. n. i. s. s. a. c. r. i. m. / b. i. s. v. b. i. s. c. o. s. t. a. t. D. o. c. e. s. t. c. o. r. p. m. e. u. Et p. u. i. c. t. i. o. e. m. v. t. s. c. r. i. b. i. t. B. l. i. a. c. c. i. s. q. v. z. B. a. b. z. qz a. d. d. i. t. n. o. e. s. t. d. e. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. p. s. e. c. r. a. t. i. o. n. i. s. s. e. d. d. e. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. p. s. e. c. r. a. t. i. o. n. i. s. qz e. a. c. r. i. a. v. o. l. u. n. t. a. r. i. e. o. m. i. s. s. a. v. e.

baptisimū / q̄ recepit sacralit̄ em̄: qz em̄ signū z nō rē
 s. p̄ctōz purgationē. Sūp̄st̄ itaqz sacralit̄: q̄spect
 es vt sc̄ipm̄ p̄nēces nō sp̄ualit̄: qz nō sump̄t̄ rē sa/
 cramentū. s. sp̄ualē nutritionē p̄ gratiē augmētū. Et sic
 recipit sacramētū em̄ est recipit facim̄ vt sacramētū
 z nō rē sacramētū. Hoc autē duplicat̄ p̄tingit̄: vt ex in
 dispositiōe suscipiētis / z sic em̄ est maloz / vt ex p̄fē/
 ctiōe sumētis: qz habet gratiā in termino nō vltra au/
 gmētabilē / z hoc ē p̄fectissimoz ch̄i. s. z h̄gimis glo/
 riosē stante opinione q̄ in cōceptiōe filij recepit corā
 gratiā / ad quā fuit p̄ordinata. Ab̄us autē dicit apl̄s
 fm̄ pbabilit̄ opinione corpus tale / quale tūc habu
 it. i. mortale z passibile. de q̄ Bab. dub. iij. vbi s̄. Et
 in expositione canonis lec. xxxvij. z. xlvj. zc.

De accessu huius sacramenti. Pōt est autē tripli
 cit̄ intelligi aliquē indigne accedere ad sūp̄tionē huius
 dignissimi sacri: s̄ sc̄ilicet per oppositū tripl̄cit̄ di
 gne accedere. De q̄ legito Bab. di. ix. lib. iij. q. ij. z
 sc̄m̄ Bonauē. eadē di. circa textū. Uno mō p̄ cōpara
 tionē cō ad id qd̄ sumit̄: z sic indigne accedit: cui⁹ sic
 gnitatis nō est p̄portio p̄uentens ad id qd̄ sumit̄: z sic
 accipiendo nulla creatura digne sumit̄: qz dignitatis
 creaturē ad dignitatē creatoris / q̄ in hoc sacro sumit̄:
 sicut finit̄ ad infinitū nulla vnqz esse poterit p̄orto
 Dico Job. xxx. Nūqz pōt hō iustificari cōparē deo.
 Et seq̄. Ecce luna nō splēdet stellē nō sūc mūdē in
 p̄pectu ei⁹: quāto magis hō p̄redo z fili⁹ hōis h̄mis
 De q̄ idē Bab. lec. i. xxxij. canonis. Secdo mō p̄ cōpa
 rationē ad cōsecrationē effect⁹ hui⁹ sacri: z sic indigne
 accedit / q̄ accedēdo nō p̄sequit̄ sp̄ualē nutritionē per
 gratiē augmētū. Tercio mō p̄ cōparationē ad culpā /
 quā māducatō p̄rabit̄: z sic indigne accedit / q̄ acce/
 dendo mortali peccatō ita nouo peccō mortali se in
 uoluit. De q̄ lec. vij. in expositione cano. laci⁹. Si autē
 aliq̄s (vt scribit paludē. di. ix. q. ij. li. iij.) an sit in peccō
 mortali dubitat / aut credit se esse in eo: z tūc aut hoc
 est ex p̄scia scrupulosa / z temeraria / aut ex pbabili cō
 iectura. Si p̄mo mō / debet cōsciet̄ deponere: sed q̄
 usqz p̄sciam deposuerit cōicere nō debet: qz cōsciet̄
 erronea ligat / z obligat. Si scdo mō debet cōteri z cō
 fiteri aliē periculo se exponit. Si hō credit se nō h̄re
 mortale si fecit qd̄ debuit nō peccat: s̄ sibi dimittit̄.
 Si nō fecit qd̄ debuit peccat: s̄ min⁹ q̄ sc̄iens. Nec
 Paludē. vbi z alia pulera de māducatōe scrip̄t̄ relit̄
 q̄. Et distinguit̄ modus de māducatōe scrip̄t̄ relit̄
 quē accedēdo nō recipit gratiā nō t̄m̄ incurrere offē/
 sam: vt dicit sc̄m̄ Bonauē. q. vij. di. ix. li. iij. z Ale
 xand. pre. iij. q. xlvj. mēb. iij. ar. ij. Lācellari⁹ in desho
 ribz de eucharistia. J̄c sup̄ magnificat̄ tra. ix. pre. iij.
 sc̄m̄ Tho. pre. iij. q. lxx. ar. iij. Un̄ aut Bonauē. Di
 gne māducare est sufficiens p̄parare. s. p̄cti ois ex/
 pulliōe / reuerētia / z dilectiōe: z hic mod⁹ opponit̄ in
 dignitatē scdo mō dicit̄: z idē habz Alexā. vbi s̄. Qui
 dā autē (vt idē vult Bonauē.) sūc q̄ fm̄ veritatē suffi
 cientē p̄parant. quidā fm̄ pbabilitatē / qdā n̄curo
 mō se p̄parant: imo p̄cinnūc. Qui q̄ sufficiens se p̄pa
 rat māducat digne / q̄ se nullo mō p̄parat māducat
 indignē. Qui autē min⁹ sufficiens se p̄parat. s. fm̄ p̄/
 bilitatē p̄cti q̄ h̄catē nō māducat digne: qz nō se
 p̄parat digne sufficiens / nec indignē: qz se p̄parat p̄/
 bilitatē: tal̄ q̄m̄ nō recipiat gr̄az nō t̄m̄ incurrit offē/
 sam. Sc̄m̄ Bonauē. Uide z Bab. di. ix. q. ij. ar. j. li.
 iij. Accedēs aut ad facim̄ eucharistie manētē in se pec
 cato mortali reddit̄ indignus sc̄cdo mō: non tamē
 semper cōctio modo vt probatur de illo q̄ p̄ sui p̄zo/
 bationēz sufficientem manet in eo peccatū mortale /

qui gr̄az nō cōsequit̄ ex ope opato / z t̄m̄ nō peccat nouo
 peccō mortali. S̄ māducat eucharistia i mortali alte
 ro trū modoz / sine sui pbabili p̄bationē / peccat nouo
 peccō mortali in sacri suscipiōe: qz est simpliciter indi/
 gnus cibo vitē / cū sit sp̄itualit̄ mortu⁹ / z est p̄ceptoz
 dei p̄ eo q̄ negligit̄ se pbare / z p̄ p̄cōns māducat ad
 iudiciū: z ita peccat nouo mortali: vt dicit Bab. ar. ij.
 vbi s̄. Et nō solum mortale: sed etiā qdā alia reddūt ac
 cedentē indignū culpabilē: qz accedēs sine mortali p̄
 pbitionē ecclē / q̄m̄ nō habeat in se culpā mortali p̄
 lē: vt pōt cōtingere in cōcōcato p̄ errorem a suo iud/
 dice qd̄ fieri pōt sine culpa iudicē. Zari⁹ explanat Ba
 bz. p̄clusiōe. iij. vbi s̄. Un̄ Richar. q. iij. disti. ix. ar. ij.
 vult q̄ interdicti / suspēsi / z cōdicati vel etiā inulti
 excludunt a suscipiōe hui⁹ sacri. J̄c si q̄s incidit in
 firmitatē / p̄pter quā nō possit sumere sacramētū sine
 irreuerētia / z nihilomin⁹ sc̄ient̄ sumere indign⁹ sui
 mereret: z de h̄ vide Bab. lec. vij. vij. z. ix. vbi habet̄ ca
 sus in quibz abstinendū est / licz abstinēdū sit sine cul
 pa. Uide z Richar. de pollutiōe nocturna vbi s̄. quā
 do impeditur vel nō dignā sūp̄tionē: sed de hac suo lo
 co videbit̄. Maior sup̄ p̄paratio requirit̄ ad digne cō
 secrādū q̄ ad digne sumendū: qz qd̄d̄ requirit̄ ad hoc
 requirit̄ / ad illud: qz cōsecrans tenet sumere. Et ad cō/
 secrādū digne m̄tra alia requirit̄. s. ordo / vestes / lo
 cus / tēpus / oīones certē / ieiunij nature: z qdā alia.
 de q̄b̄ vide in expositi. cano. a lec. vij. vj. qz ad lec. xv.

Quibus danda sit vltimā eucharistia: z sic
 de dispensatione hui⁹ sacramēti parit̄ notādū fm̄ do/
 ctōres Alexan. pre. iij. q. xlix. Richar. z Durādus et
 Bab. ar. ij. di. ix. q. ij. li. iij. q̄ rē copiose differit. Un̄
 fm̄ p̄dicos si peccator occultus perit in publico: tūc
 curat⁹ sup̄ tenet sibi dare: qz h̄ cū nō habet legitimas
 exceptionē quā ei in publico obijcere possit: z ne sit p̄
 ditōz criminis vt reuelator p̄fessiois: null⁹ peccōz occul
 tus i publico noiatim est arguēd⁹ / nec cōfūdēd⁹. Si
 autē effect manifest⁹ / pōt negare. Plura Bab. vbi sup̄
 Nec in hoc curat⁹ p̄cipar aut cōsentit peccō recipientis
 nec facit p̄ charitatē p̄ximī dādo qd̄ nouit mortu⁹
 ferū accipiet / nec sic peccat dādo: qz facit qd̄ debet /
 z cauet qd̄ cauēdū ē. s. p̄ditionē criminis occulti / z sc̄ā/
 dali p̄rimoz / pl⁹ qz cauēdū ē p̄cti p̄ximī q̄ alienū:
 qz ordiata charitas a se icipit. Null⁹ aut faciedū qd̄ de
 ber / facit p̄ charitatē p̄ximī etiā si qd̄ facit p̄rio p̄ acci
 dēs noccat: dū nocumētū nō p̄ se seq̄t̄ actū dāns / nec
 eius voluntatē. Un̄ nō dicit dñs nō dare sc̄m̄ canibz
 s̄z notice sc̄m̄ dare canibz Marc. vij. Nolite. i. nō ha
 bere voluntatē aut cōplacētā dādi sc̄m̄ canibz z im/
 mūdis / nec in aliq̄ casu dāda est hostia nō cōsecrata
 p̄ cōsecrata: qz in sacro veritatē nulla debet esse fictio
 Per hoc etiā daret occasio idolatrādi recipienti: qz s̄z
 Aug. p̄r⁹ debet sumēs adorare: z sic adorātū recipit
 Uide de hoc Palu. q. iij. ar. j. di. ix. li. iij. q̄ ponit̄ xj.
 p̄p̄ositionēs i ḡne de diuersis peccis: remitto lectorē ad
 Bab. vbi s̄. ex q̄b̄ oibz isert̄ palu. h̄c p̄p̄ositi. q̄ publicē
 ce meretricēs / z publici vsurarij s̄t oīno ab altari arcē
 di / nisi p̄nias egerint: ita q̄ post p̄niam puatā possint
 admitti ad eucharistia sc̄rero. nō autē i publico: nisi
 p̄ publicā p̄nias p̄p̄ scādali. Nā manifestā delicta nō
 s̄t ecclē corrigēda: s̄z p̄ntē cōficari s̄ p̄nias / q̄ fuerit scā
 dalizati ex culpa. Un̄ vt sacerdos dz inijgere p̄niam
 publicā vt dz publicare q̄p̄e ē h̄e p̄nietēs q̄ p̄. zre.
 c. j. d̄ vsurj. Lōsonar Anco. pre. iij. c. xij. c. xij. s̄. ij. Et
 Rich. di. ix. q. iij. ar. ij. li. iij. s̄. Bona. q. iij. Alex. p. iij.
 q. xlix. mēb. j. Sūdo d̄ mōre roberij. p̄c. j. tra. iij. c.
 ij. B̄tē. i. li. vij. c. i. p̄. ar. iij. s̄. Tho. dist. ix. q̄rti.

q. v. ar. j. Et dicit̄ itaqz h̄ fm̄ Rich. post Alex. q̄ nul
 li infamū noroz vt s̄ b̄stridēs / magi / s̄oznēgi / ducl
 latoroz / cornicatos / alcatoroz z artes pbibitas exer/
 cētēs / z māfeste in mortali peccō sordētē dāda ē eucha/
 ristia / nisi p̄niam pegerint / z ad dñm reuerſi fuerint
 De q̄ videro Bab. dub. iij. vbi s̄. Nec dari debz euy
 charistia h̄re: in q̄b̄ nō est tāra rōnis p̄fectio q̄ possunt
 z cognoscere p̄ fidē in h̄ sacro p̄niam ch̄m̄ deū verū
 z hōiem natū ex h̄gic / passuz / resurrexisse a mortuis:
 ascēdisse ad celos: z inde vētuz iudicare viuos z mor
 tuos / Nō d̄bet inqz isti accedere vt de puerj d̄r Alex.
 mēb. v. q. xlix. pre. iij. z sic de q̄ pueris minoris etatē:
 p̄ca q̄ sit. vt. xj. anoz: in eis viger discretio iudicē
 cū z capacitatē cō q̄ in h̄ sacro p̄niet. nō autē infātibz
 tali rōis iudicio carētibz. Sic d̄ energumini / frenēz
 rici / amētibz idē ē: nec d̄vrsu rōnis puat̄. nisi ba
 buerint lucida int̄ualla in q̄b̄ discretōes h̄nt̄ h̄m̄i ci
 b̄z / al̄s nō h̄nt̄ ip̄edimētā: in his cōicari p̄nt. Impu
 beres h̄o oīno carētēs discretiōe / an̄ septemū cōicādi
 nō s̄nt. licz gr̄a p̄nū faciāt. Et Alex. videt̄ declinare
 ad h̄ q̄ nulli dāda est eucharistia: q̄ nō p̄ h̄re deuo/
 tionē nec fidē actualē q̄ aliq̄ mō arēdit̄ qd̄ sumat. rez
 quirit̄ em̄ fm̄ apl̄m̄ p̄mā p̄batio sui / z discretio hui⁹
 cō. Uide z lat⁹ Bab. dub. iij. vbi s̄. Freneticus h̄o z
 gmentibz si carēt vsu rōnis z discretiōe: dāda nō ē eu
 charistia zc. Nec dāda ē eucharistia suscipiē ad p̄ba/
 tionēv criminē eoz dep̄hēdit̄ / id qd̄ estz cetera dñm:
 sed de rērand⁹ nō ē. Deut. vij. z Mar. iij. s̄. s̄. Ba
 bz. dub. v. vbi s̄. Et h̄c de dispensatiōe hui⁹ sacri: in q̄
 p̄niet vt z realit̄ corp⁹ ch̄i: qd̄ sūp̄st̄ de h̄gine / p̄pe
 dit in crucez / regnat gl̄iosus in celo in sede maiestatis
 ping. id qd̄ est d̄ suba fidei catholice z ceteris fidelibz
 notū. Et h̄c latissime in expositione canonis lec. xxxij.
 Lōcordat Corc̄i⁹: vt infra dicit̄ d̄ fructu h̄o sacri. i. fi.

De accidentibus sacri altaris. Lōs autē est opi
 nio oim̄ catholicoz / accidētia sacri altaris ē sine sub
 iecto: vt z h̄z p̄ct⁹ de pal. q. iij. di. xj. lib. iij. q̄ z reci
 p̄t̄ triplicē modū dicendi ibidē. z sentit̄ q̄ p̄ nihil ad/
 dicit̄ / s̄ p̄ solā diuinā vturē subsistit zc. Possumus
 h̄o in sacro altaris arēdere duplicia accidētia: vt z no
 tar Bab. di. x. q. vnica. ar. j. li. iij. qdā q̄ fuerit in pane
 z vino: z manēt pane z vino desinētibz: post p̄secratio
 p̄ spēs panis z vini: z sūc ea q̄ sentit̄ post p̄secratio
 nē: q̄ nō afficiūt corp⁹ ch̄i / s̄z p̄ntēt ip̄m p̄ realē ip̄i⁹
 p̄sentā: z illē s̄t realit̄ sacri eucharistie. h̄c s̄ calor:
 odor / sapor / pond⁹ / color / h̄nditas: z s̄t̄ta q̄ ibi sen
 tiunt̄: z ita post p̄secratioēz sic anec. Alia s̄t accidētia
 corp⁹ ch̄i inexistētia p̄ inhesionē vt p̄dicatōes: q̄ sicut
 corp⁹ ch̄i in sacro p̄sens nullo sensu percipiūt / q̄ etiam
 eidē corp⁹ insunt in celo vt̄ melle p̄nt. Un̄ notādū q̄
 corp⁹ ch̄i q̄rūt ad oia sua sub̄stia z accidētia sibi i celo
 inherētia ē in toto sacro z q̄libet cō p̄ce tā magna
 q̄ minima. q̄ seq̄t̄ q̄ corp⁹ ch̄i nō ē in sacro circūferēz
 p̄ntē: s̄z t̄m̄ in loco diffinitive: vt z. s̄. d̄c̄m̄ cō mō q̄
 alia intellectiva ē in carne tāqz in loco capiēdo locū
 large. Et q̄m̄ in eucharistia sic q̄ntitas q̄ corp⁹ ch̄i
 est q̄ntū in celo: nō t̄m̄ p̄ cā est q̄ntū vt est in sacro. Et
 h̄c due s̄t cōcedēdē. Corp⁹ ch̄i q̄ntū lōgū / lacū sic vel
 sic figuratū ē in sacro. s̄z nō illē. Corp⁹ ch̄i ē q̄ntū / lon
 gū / lacū / figuratū vt ē in sacro. Nay d̄ntia p̄z ex lo
 gica q̄ p̄ma tācū vly / Corp⁹ ch̄i qd̄ in celo h̄z p̄ces
 ex p̄es fm̄ lōgū z lacū cōctas z figuratas h̄ corp⁹
 in sacro. Sc̄da valēt̄ r̄m̄ / Corp⁹ ch̄i h̄z p̄ces ex p̄z
 r̄s z figurā in sacro. Bab. v. s̄. Et factio nulla sic
 actio vt̄ passio autē q̄m̄ mortuo in corp⁹ ch̄i z eius
 accidētia p̄r quā ex p̄mentū accipi possit p̄sentē

ip̄i⁹ sub sacralibz sp̄ebz. Rōiqz voluit de sacri
 z mysteriū cē sentiri occultit̄: p̄ct̄re fides. sic fides ca
 reret merito si būana rō credēda cognosceret naturā
 li exp̄mētō. Lat⁹ Bab. vbi s̄. z lec. xv. canōis. J̄c
 nō solum in diuersis locis cē p̄ corp⁹ ch̄i diffinitive z sa
 cramentali: s̄z ē ip̄m z al. d̄ corp⁹ q̄ntū: z cē p̄ p̄ d̄m̄
 nā potētā i pl̄tibz locis circūscriptiue z cōm̄sū: ab̄it̄
 qz p̄ p̄secrari a duobz p̄s b̄ns sit in d. ue. f. aliaribz cō/
 lebratibz: z p̄secrati p̄seruari i diue. f. ac dist. h̄. r̄z
 seruaculis: z vbiqz ē cōp̄ch̄is. Et q̄nta in p̄secratioē
 ecclē corp⁹ ch̄i incipit h̄re nouū locū z sub̄stia / nō
 cū d̄sc̄rit̄ cōllūnc mouet̄ d̄sc̄dēdo p̄ medios orbēz
 z acra. In p̄secratioē q̄qz eucharistie corp⁹ ch̄i mu/
 rat̄ locali mutatiōe: acq̄it̄ em̄ qd̄ p̄r̄ nō habuit. s. no
 uū locūz. S̄z illa mutatio nō ē succ̄ssua: z iustitāz
 nea. i. tota sit. z p̄ h̄ nō d̄r mor⁹ local. J̄c ad morū lo/
 calē hostie sit mouet̄ localit̄ corp⁹ ch̄i z successiū: q̄
 mor⁹ sp̄ebz eucharistie / codē morū sit mouet̄ corpus
 ch̄i sub eis realit̄ p̄ctū. J̄c corp⁹ ch̄i nō mouet̄ a sa
 cerdore hostiā mouētē: nec p̄ se nec p̄ accidēs / mediaz
 te vt̄ imediare / sed a solo deo p̄mo z imediare / vel ab
 aia ch̄i cū deo p̄currere. qz corp⁹ ch̄i in hostia est im
 proportionabile p̄tuce mouētis: z ideo moris sp̄ebz
 ip̄e imediare mouet̄ corp⁹ suū. Sic z aia ch̄i qz glo/
 riosa z diuine volūcari p̄sentā / h̄ns corp⁹ suū in
 plena p̄tate / ip̄m mouere p̄ ad oēm locūz in q̄ nouit̄
 deū ip̄m velle mouere. Nec ois p̄ctas logical̄ cōue/
 niēs corp⁹ ch̄i vt ē in celo / p̄uenit̄ etōz vt est in sacro:
 z cōuerso. P̄z qz in celo ē localit̄ circūscriptiue in
 sacro nō sic / s̄z diffinitive. J̄c stat ip̄z in celo mouet̄
 localit̄ z in sacro d̄sc̄rere. J̄c in celo sentit̄ corp̄aliter
 z organice / nō sic in sacro. z fm̄ h̄ nō eadē p̄dicata si/
 bi p̄uenit̄ vt est in celo / z vt est in sacro. licz eadē cō
 ueniat̄ h̄c z ibi. q̄ dū mouet̄ in celo / vt̄ ē dicere q̄
 corp⁹ ch̄i ep̄stēs in sacro mouet̄ / sed nō vt in sacro /
 m̄tō: z sic de alijs. H̄c sup̄iora diffuse z abūdē tra
 ctant̄ a Bab. di. x. ar. ij. in m̄tra p̄clusionibz / z in q̄z
 p̄finitōe canonis lec. xliij. xlv. xlvj. xlvij. De actiōe q̄z
 accidētū hui⁹ sacri videat̄ lat⁹ Bab. di. xj. q. j. li. iij.
 vbi d̄ q̄ accidētia illa sunt q̄ntitates sensibiles q̄ appa
 rent post p̄secratioēz in loco vbi fuerat panis vt̄ vinū:
 vt sunt color / sapor zc. q̄ accidētia post p̄secratioem
 manētia per se stant nulli subiecto inherētia: vt z p̄r⁹
 dicit̄ est. Et h̄c spēs sacralis respectu passi extrinsec⁹
 applicari habētis subiectū trāsmutabile: h̄nt̄ eandem
 vim agēdi sep̄atē quā haberēt si sube panis z vini so
 rent p̄uicere. Uide latius cū ibi / z in canone.

De materia cōsecratiōis eucharistie. de qua
 videat̄ Paludēsis dist. xj. q. j. li. iij. z post cū Bab. q.
 ij. eadē di. Un̄ panis est materia p̄secratiōis eucharis
 tie. z h̄rener fides religiōis. z h̄t̄ extra de sum. tri. z ff
 de ca. c. Firmiē. z in c. Lum̄ maribz. de cele. z de con/
 sacra. dist. ij. in m̄tra cap̄ta. Et d̄r norant̄ / panis: q̄
 nō pasta aut farina aq̄ mixta s̄. u puluētū est m̄re /
 ria p̄secratiōis corp⁹. vt in exp̄one canonis. lec. xxxv.
 d̄. Nec p̄bat q̄ i solo pane triticeo fiat sacri eucharis
 tie p̄secratio. qz ad h̄ nec ē auctas sacre sc̄pturē / nec
 d̄c̄m̄iatio ecclē / nec reuelatio / nec exp̄icntia vt̄ rō.
 Uide de h̄ op̄iones q̄s recitat Bab. vbi s̄. z lec. xxxv.
 canōis. Nō t̄m̄ excusat̄ a peccō q̄ in pane nō triticeo sci
 enrer celebrat̄: nisi vsus ecclē in q̄ sacri p̄fite op̄o/
 sitū tenent. Quilibet autē celebrās aut sacra m̄strās
 tenet̄ se p̄formare p̄suerudini ecclē in qua officium
 suū agit. tō nō cōformans se cōsuetudini peccat: mā
 p̄ime inposito vbi dimittit̄ ceterū / z assumit̄ incertū
 in rāo sacramētō. L̄c̄tum em̄ est q̄ in pane triticeo

fit psecratio omni fideli. Sz an fiat i pane no triteico opinionones sunt doctoz: qd refert dno pposit? Bab. vb. 8. Ad coficiendu ane sanguis chri factm: necariu e vniu naturale de vna vitis expfufuz. vt hf de pscera. dist. ij. In sacrameto. Ponit z alias auctoritates Bab. p. 2. lone. iij. vbi. dist. xi. Et quo patz q no in vno artificiali/aur de pomis aut pitis expreffo: nec in vino botris inclufo/ nec in agresto/ nec in balsamo: fm Perru de palu. arti. v. licet dicat vniu Engaddi. Sz in vino vernaciano greco creteli q sunt vna ppe dica) pte fieri consecratio. Nec de clareto/ si spes vni mutata est. Nec in aceto psecro: cu euc no fit vniu. secus si redit ad acedine: fm Perru de palu. Uex de aceto distinguit Alex. Uide lect. canois. xxxv. In mucho en expreffo licz no defecato pte fieri psecratio. De admixtione aque cu vino in calice de Bab. p. lone. v. vbi. q. huc admixtio requit de ministris non de facti necessitate. qz minister psecras si aqua miscere scierit ter negligit: mortalit peccat. licz ne pfaciat nisi formamurad/ bcrefimo introducere conaret. De qz idē ley cri. xxxv. canois. 8c. Et debz esse aq elemētario/ z no rosacea/ v/ artificialis/ aut silis. Nec sufficit q aqua admixta sit in vltio aut ctatbo. Bur p pluuiā: qz illa admixtio no est factalis. vt bz Alexā. Illa autē aqua pmo cōuerit in vniu: z ita totū cōuertit in sanguinē chrufti. De qz Bab. dub. iij. vbi. z lect. xxxv. canois la tius scribit. Ratio at qre apponit aqua in psecratio/ ne vini est: qz aqua signat populū/ vinum autē signat chruftū: qui est caput/ z illa cōmixtio signat vnionem cū capite. Bulef. di. ij. q. ij. li. iij. Hoc z tā in azyrno qz in fermētato fieri psecratio. vt bz dno pposit? Bab. dub. ij. vbi. qz vtroqz romana ecclia vta est in b sacrificio ex certis causis/ licz mō in azyrno em. De qz videat ipe lect. xxxij. cano. z Aliacē. q. v. li. iij.

De diuisione huius facti. De qz legit Bab. lect. lxxx. canois. z dub. iij. q. j. di. xij. li. iij. vbi de qz dum sic diuisio huius sacrameti/ ibi est vera fractio. qz realis diuisio partiu facti: qz ptes post fractionē etiā loz co separāt. Ipa ho fractio no est in corpe chri/ qd in regru ac totū sub qilibz diuifiois particta pmet: sed est in spēbus. Ille em spē qz extēse sunt/ z ptes habēt sicut z loco distinctas: qz partes realit abinuicē sep parant/ frangi pnt. Et licz no sit fractio corpis chri: est tū vera māducatio corpis chrufti zc.

De fructu huius facti z effectibus pfulico Perruz de palu. di. xij. q. j. li. iij. z Bab. q. ij. eadē di. Varij ac diuersis modis z vjs huius facti fructus colligere nisi sunt. Bab. tū de vbi. qz sicut oēs veteris testamētī oblatōes z sacrificia figurabant figuratū vnicū chri sacrificiū per chm in pncipio noue legis patri in ara crucis oblatū. z in cur? vtruce poplo pauerunt: ita in illo psecratissimo crucis vnicō sacrificio habem? pferē cre qdūqz lex nature v/ mosaica suis sacrificijs cōru/ lit impfecere. f. pcedz remissionē/ gte collarōez/ z glie participationē. Et licz semel oblat? est chrufti in cru/ ce in apra carnis effigie. offerit tū idē in alcari qridē vclar? in panis vniqz spē. no qdem qstū ad ea qz p/ nam importat/ sed qstū ad finē sacrificij: qz est placatō offēse pnis/ z iperatio eterne salutis. Et idō v/ sacrificiū dicitur: qz idē in eucharistia offert/ qz in cruce i/ molat? est/ z ad eundē finē. Uide ad b Bab. lectone lxxxv. canois. z lect. lxxxv. qz diffuse fructus z effectes huius facti pscrubit. Et no solū illud factm est sacrifici/ cū/ sed etiā cibo potusqz aie spūalis. fm illd Joā. vj. Caro mea est et sanguis me? v/ est pot? z idō in pane z vino q pfecta refectio corpis quotidie ady

hibet/ z in vita corpali sustentamur/ cōfortamur/ z roboramur: institutū est vt per b pfecta refectio spūal nob significet. De quo lect. xxxv. z. lq. canois habet: vbi z agit cur sub duplici spē est institutū/ p/ duplicem sem lez eius effectū. valz em vt de Ambro. ad rusticō/ nem corpis z aie. Uide lant? Bab. lect. lq. c. b item factm eucharistie in rōne facti no em pdest bis a qbz sumit/ sed etiā alijs p quibz offert. Nā pces ecclie no sunt frustra. exaudir em spūsus spūsam suā/ chris. f. eccliam. Nihilqz vt inqz Paludēsis di. xij. q. j. li. iij. in hac vita ē qd carū satisfactio mortuoz/ qntū facti factiū mediator. Et no solū fructificat in dōis iustis sed etiā in peccatibz p quibz offert vt a peccis puerant/ cur. Et maiorē fructū offert qz sacrificia veteris testa mētī: qz efficacior est vras qz figura. Uide lant? Bab. bz. p. lone. ij. q. ij. di. xij. li. iij. z f. mone. iij. d corpe chris q incipit/ Euriētes iplente bonis. z lect. lxxxv. cano nis. Insup etiā in qz cibz aiām nūtrit z roborat z restaurat depdita/ z restaurata augmētāt: qz cibo il/ le viuificat. Un Joā. vj. Qui māducat me/ vniat p/ me. Ad viuificandū autē p dicitā rēgrunt. Un Innoē. de offi. missē. pre. iij. c. vij. Eucharistia si digne sumatur/ a malo liberat: z pseruat in bono/ vniatā dēlet: z cauet mortalitā. Et p huius facti vtrucqz vniatē vniat tues augmēt: z oium giaz fructus exuberāt. De b lag ce Paludēsis. q. j. ar. iij. di. xij. li. iij. Hic subscribe theologoz eloquētia Paul? Lortē. di. ij. suaz senē. li. iij. ch. air. Permagni inest sane scire qles effectes psequat factz eucharistie: in qz sane meminerim? ab his gte z gloriē fōres oziri/ atqz etiā intelligēdiū ē eū qui capitali rabe vepet/ baud eiusmodi facti effectū nancisci posse. sed ignoscibile labē dēicere/ munitiqz tāqz lozica qdam p scelerā futura. Quincitā sciri deqz bet idē no mō ad libantē/ sed etiā ad ceteros manare. Laurūqz esse lege neqz flamē id nocissimis depeculas rozibz/ siue danistis aut dānaris boibz libādū pber? at. Eodēqz mō eos excludi q nature ozru ifani dican tur q no stolidē desipiat/ tenuēqz vim rōnis nāciscant tur. Jam illud etiā notū est pfulione semis nocur? na si mō cū capitali rabe fiat/ eiusmodi libū pocillū qz impediri. Silisqz est rō eoz qui once eiusmodi fa cri libum tenarūt. Nam a ieiunio b sacrificij gen? obiri debere pcedū est. Sz z piazou flammī sacrifici cādū pū? ēē volum? qz libū multitudini dīspertiat. nec et a sacro cessationē dari placz: etiā si minime pu blicū delubri flamē esse dicat. Nec Lortē.

De frequētatōe huius facti legere potes s. Bona. di. xij. q. pen. li. iij. z Ricē. eadē di. ar. vj. q. j. z Palu dēf. ea. di. q. j. ar. iij. q. de qz expeditat frēqnt sumeret qz sepe peccam? z sepe medela idigem? et p. lone. ij. ibidē ait. Expedi qdē in boie q sentit per b detozdēz augeri/ reuerētā no minui. Ecōtra si sentiat hō de/ uotionē no augeri/ z reuerētā minui: qz nimia famē liaritas parit pceptū. Debz aliqñ abstinere z no qre/ die sumere. Indispositio itaqz bonuz est abstinere/ z malū est sibi cōicare/ sed dispositio bonū est ex bñlica te abstinere. et si ex maiorē cbaritate ille abstinere/ z ille ex minorē sumit: ille q pl? bz de cbaritate/ pl? ruzet rē de pmo essentiali. Sz simplr loqndo mltō mē? ē debite sumere/ qz obire omittēre. qz illi sumēti pdest et ope opato: z dat ei remissio peccōz z augmētū vras rū. Dec Palu. q. j. in fine. Qui aspulat dno ppositi nus Bab. di. xij. q. ij. arti. ij. p. lone. iij. qz vult qz facti eucharistie frequētatō est laudabil? vel cōmēdabilis indignē suscipiēti: qz vult cū merito possit quis aliqñ abstinere. Laudabile itaqz est mltas sibi z ecclie accu

mulare fructus spūales fm illud apli. q. ad Cor. vj. Honoramur ne in vacuū gram dei recipiam. Et. i. Ti mo. iij. Noli negligere gram q in te est q data est tū/ b: bī ac fruct? accumulānt p frēqntationē huius facti Potest z aliqz cū merito abstinere: qz talis abstinē tia pōr. pcedere ex humilitate sui/ z p sīderatiōe imen se dignitatē dei inclinante ad vtrūqz cbaritate/ z p cō sequēs erit meritoria/ z ad hoc facit qz Lortē dīm no recipiēs in domū suā ex sui humiliatiōe cōmēdat a dno. Nō tū videt qz abstinēdo pēpue merca/ cū ac cedēdo plus dignificat et diuinā bonitatē z elemētā. Sz ceteri paribz fructuosus est frequētare factm eu/ charistie qz ab eis sumptiōe abstinere: vt idē pbat Bab. bz. p. lone. v. vbi. qz si equē digni sūt aliq: accēdes plus meret qz abstinēz: hoc ex ope opato/ qz se pnat abstinēs. Copios? pbat Bab. vide z eūdē lec. lxxxv. canois. z Duran. q. iij. di. xij. li. iij. Et Palu. vbi ē Et lz no peccēt vt Bab. de p. lone. vj. vbi s) ipudē ter tū agit z stulte qz dispositi abstinēt a sacrali cōio/ ne. Nā accēdere no est in pcepto nisi in casu: vt semel in anno z in mortis periculo. de quo lect. lxxxv. cano nis. Suleūqz est maiorū bono dimisso/ acqredō ap/ pcedēdere min? sz mai? bonū ē accēdere qz abstinere Potest z aliqz vt habet Palu. vbi s. pluris v/ sepi us vno die celebrare: lz ita fieri no debet absqz rōnā/ bili causa. Primo in die natiuitatē dñi. Scdo ppter defunctū occurrentē post missā/ qz sine eo sepeliri no debet. Tertio ex necessitate infirmoz. Quarto ne/ cessitate ptergrinoz debētū i festis diebz audire mis sam. Quinto p nuptijs. Sexto si habeat duas ecclie/ suas/ vna inuitatā alicra cōmēdatā/ et qlibet p/ta vult hie missam. Lant? Palu. hos casus recitat quē vide. Sed requirit qz sit sp ieiunio ieiunio nature: ita qz abluōnē no acceptet. Cōtra illd ēē videt qd scri bit Richar. di. xij. ar. vj. q. j. cū ait li. iij. In suscipiē do gū factz debz esse desiderū amplioz cōiuctōis cū chri z reuerētā ad factm. Un si hō experimētaliē cō gnoscit qz ex frequēti suscepiōe huius facti feruoz cha ritatē auget i ipō/ z reuerētā ad factm no minuit frē qnt debz cōicare: no tū i die plus qz sc. ar. de p. lone. di. pma. Sufficit. vide lant? eū ibi si placet. Nō est autē b necessitate salutē laico sub vtrazqz specie sumere: z qz vno hoc nō sit illicitū: qz olim in qbusdā ecclie qz erat cōsuetū/ z hoc mō est cōsuetū: vt refert Paludē. di. xj. q. j. ar. j. in qbz sda monasterijs. no tū expedit: qz p hoc daret occasio z fomētū errozi eoz/ qz dicitur neces sariū esse cōicare sub vtrazqz specie. Etiā non expedit sic dare oibz ppter periculū effusōis (vide lant? Bab. q. ij. ar. iij. di. xij. dub. j. li. iij. z alias causas lect. lxx p. iij. canois.) Et qz vno sepi? olim vt habz Paludē. ar. v. q. j. di. xij. li. iij. tenebant oēs fideles ad cōican/ dū/ hodie tū ad min? sel? cōicare in pascate tenent fz ca. Dis. de pe. z re. et i articlo mort. Tenent at oēs ce lebrātes cōicare quōtēs celebrāt. Tenent z curati ce lebrare p se vel p alios dñicis diebz/ z maioribz festijs vnicatibz/ qbz plus obligat ad auditiōē missē/ z quo tēs necessariū ē subdit. Tenent z sacerdotes no cū/ rari rōne sui officij fm Tbo. z post eū Bab. dubio. ij. vbi s. Et qz vno magna sit vtilitas frequēter sumere eucharistiā/ no tū licz codē die sepi? cōicare extra cas sus pcessos: de qz vide Bab. lect. lxxxv. cano. z di. ij. q. j. li. iij. qz ibidē de frēqntatōe huius facti mltā scribit.

De ministro huius facti. Sol? autē sacerdos est dispensator huius facti: sicut z celebrator: vt dicit. Et pbat Palu. di. xij. q. j. li. iij. Un ab illo solo debz dē pscari/ cui? digiti sūt sacri/ qz etiā no dēz tangere ni

si duobz digitis sacris. Et no sacerdos no pōt p ficeri rē: si qz psumpserit de facto iurrit irregularitatē. Jē heretic? z scismatic? / suspēsus/ excoicac? / v/ de/ gradatus v/ simoniac? iordie. Dō illi pnt p ficerē: de qbz lant? perr? Paludē. Ad hoc autē qz aliqz sit ido neus mltis huius facti requirunt aliqz de necessitate: all qua de cōgruitate: vt z notat dno pposit? Bab. di. xij. q. j. li. iij. De necessitate requit potestas ordie/ fa cultas scrmōis/ itegritas inēctōis: de qz z lect. j. cppo. ca. De cōgruitate mltā requirunt/ qz ad duo reducun tur. f. ad rēmōtiōē ipediciū vt sūt culpe mortales aut penē canōicē: pura irregularitas/ excoicatio/ sus/ pēsiō/ z qdaz qz no sūt culpe/ nec penē. de qbz lect. vj. z sequēti videre potes. Jē ornāmēta vestis sacerdot/ tales/ signa gest? oōnes. Jē loz? / vasa/ tēpus/ ser/ uitoz respōdēs: de qbz lect. ij. cano. z lect. xij. di. Sol? lus autē sacerdos (vt dicitur est) dispēscatōz ē huius facti nisi necessitate cogere diacon? possit dispēscare/ si iuy be? ab epō/ v/ p b rero p sence: v/ si absens fuerit sa/ cerdos tūc necessitate ingruēte/ pōt diacon? infirmis eucharistiā ministrare: vt lant? declarat Bab. dub. vj. vbi sup. di. xij. Latē? ho i nullo casu factm hoc dispē sare debz (vt ibidē dicit) pōt tū laic? vt ibidē dē factm si inuenerit in loco inhonesto z terra vel luro ipm lez uare: dū ali? psecrat? no adesset/ z in loco honesto po nere. donec significaret sacerdoti/ qz ipm acciperet ex inde asportaret. hoc em ad reuerētā facti pnter. In nullo autē casu pnt laici eucharistiā psecrare/ hoc em sol? sacerdotibz ē cōcessuz zc. Et de istis videat z Sco. di. xij. li. iij. vbi diffuse ista declarant qz breuif hie tā gunt: qz licz sine vtilitā. no tū sūt magne speculariōis Norādē qz sūt ppositōes qz pnt Aliacē. q. v. li. iij. Primacōsecras in pctō vntali ppter hoc no peccat nec mortalit nec venialit: qz de tali no est necesse cōf tēri. Scda ppositio: cōsecras ex ptes in actu pcti moy talis ex hoc peccat mortalit: qz simplicit māducat in digne. Un videt qntū ad hoc idē iudiciū de psecran te z māducatē. Tertia ppositio: cōsecras ex ptes i pctō mortali: de qz no penitet nec penitet: qz pnterū ē z de illo no recolit: sz hoc sinō sit ex negligētia crassa v/ af fecrata excusat. Si ho ex negligētia mala peccat mor talit/ licz no ita grauif hie qz peccat actualit. Parer: qz j. Lortē. de apla. Probat aut seipm hō. Jdeo hō p/ bare/ z se examinare tenet fm possibilitatē fragilitatē hūanē zc. Et si hoc faciat sufficit. Un parz qz nec z di gne p ficiēs no tenet esse in cbaritate zc. Quarta ppo sicio est: cōsecras qz peccat mortalit qz vno de illo peni ruerit si cōfessus no fuerit peccat mortalit: qz tenet p us p fiteri qz psecrare/ v/ cōicare. Lūus ratio ē: qz no tū debet deo recōciliari: sz ecclie ad hoc vt digne reci piat factm eccliafice vnicatē zc. Et b vep est si occur rat oportunitas p ficedi sine scādalo Altas nō. Jea pe tr? camera. vide z Scorū. Dec de mistro z p pscqno d sacro eucharistie dignissimo doctozes Aliacē. Sco rus: Bab. Occā. Palu. Berson. z ceteri mltā alia scribūt i f. mōibz suis d b venerabili sacro pauca suffi

Euāgelii dicitō greca est (ciant zc. anio. Nā ev bene z αγγελο nūcio dē. Quare at se bona nūciatio. Eusebi. li. d pparatiōe sic ostēdit. Euā gelii dicitō qz eternoz atqz incorruptibili bonoz qz certe supma z maria sūt zc? aniqz simis p dicitā tpbz Nup ho spēdore sui orbē illustrātia cūcē boibz anū/ ciat/ qz no eetas caduca/ qz burus seculi diuitias/ nec breuē hāc calamitosamqz vitā/ nec instabilia corpōz cōmoda: sz aiaz qz icellecualis subē sūt/ a qbz z corz

Excoicationis effectus (ve babs Bab. di. xvij. q. ij. ar. ij. dub. j. li. iij.) in gey nere. Dum maximus est separatio a diuina siue separatio a spualibz. Sed est separatio a pmonitione siue a pforz rio fidelium i humanis siue acribz legitimis /z ad quellz ber hozz reducuntur multi effectus. de q vide laci. De cez de palu. Et Bab. vbi s. q. mltro de b scribit. Ex q sedt q cu mag matricare zn leuit fulminada e excoicatio rtois snia p grauissima aiaz picula /ra excoicadoz qz ceteroz int qz viuut /z puerfant eis pncipatu de q bn loqf Scor di. xij. li. iij. ostendit q apli raro z ni si p grauissimis peccis publicis vti sut gladio excoicatio nis. z in oibz eplis Pauli no inuenit q excoicauerit nisi terz vt ibide declarat Scor copiosius.

De participatione cu excoicaz. Et autem multi plex participatio cu excoicaz: vt scribit Bab. q. ij. di. xvij. li. iij. Queda i diuis factis. s. z officijs / qda in acribz legitimis humanis. Queda in crimie / qda in acribz ceteris / qda sic ex pceptu clauit: vt qn no crez die pncipaz pntem excoicandi pntem hoibz aut si credit no aduertit / seu curat. Queda fit ex rtoze / aut ex amore /z fauore excoicaz rtoz / cu remorsu psci entie / qda fit ex animi leuitate aut icosideratoe / qda ex iqrantia / qda ex certa scia / queda p luez spuale ad reducenduz excoicatu / qda p luez epale speratu z alijs modis. Snt autem certz psonz /z certz casus exce pti in qbz sine pcto pt coicari cu excoicaz maiore ex coicacione vt est vilitas spual / z corpale ei /z suledo / z pcedo /z siliu ad co debitu z reperedo / vltia pueni edo cu cora iudice. Itz lex mrimonij etia excusat Itz filij familias serui z ancille rustici seruiet / z gey neratit q an excoicacione fuerit excoicato affrici p ex coicacione a debito no absoluit. Ignorantia em excu sae: vt si iqrat aliqz ex excoicatu. Item qneu cuqz qz fuerit excoicaz si no fuerit denunciata / no e viciadu fm decretu pntij Eofian. excepto eo q manz violetas iteat i clerici clericali puilegio no nudaru. Itz neces sitas excusat: vt si excoicatus fame laboraret aut alia necessitate exrea subuenedu e ei: z sic excoicato poe dare elpna. De coia z singula copiose declarat dno p poste Bab. vbi s. q. z recitat duas opiones qz vide apd cu. E alius ar i qbz coicates hmoi peccat mortali ter / colligunt scz: vt z bz Bab. Dum qn coicaz cuz excoicato / z excoicatoe maiori i pcto mortali. Sed qn excoicaz: est excoicaz cu pncipatibz. Terzi du coicaz i diuis. Quare du coicaz p pceptu supioz. Quis cas du coicaz pncipat i pceptu clauit vltudic. Scz p du sic nimis frequet. Et addit s. Bona. Septim du verisilic credit q p sua coione snia iudicis venit i pceptu. E alius aut qbz qz icidit excoicacione maiore Vnde mltos apd Richar. di. xvij. ar. xj. q. v. li. iij. qz recitare logu est. Ponit z hos palu. di. ca. q. iij. z foz te mltz qz Rich. Et isti casus habet de imunitate. e. ti. Cleric. Dis ar voluuntarie coicaz excoicato excoicaz rtoe maiore / z denunciato i casibz no exceptis excoicaz e ipo iure / siue i diuis et coicaz siue i humanis. Itz pti cipaz excoicato excoicatoe maiore cu suis pncipibz post canonicam monitione icidit iudicis decreto maio re excoicacione. Itz p munitate cu excoicato maiore ex coicacione sciens in crimie / p q cal excoicaz eade maio re excoicacione multat. Sz co: cas excoicato miore ex coicacione ex casus pdictos / siue i diuis siue i humanis in casibz no pccillis icidit sniaz excoicacionis miore. Itz coicaz excoicato excoicatoe maiore i crimie / mortali aut i diuis / aut etia i humanis p trina monitione / vel i pceptu clauit / aut pceptu iudicis peccat mortalit in

casibz no exceptis. Vide declaratoez oim illoz diffus se apud Bab. ar. ij. vbi s. in multz coclusionibz. Effectus aut pncipal minoris excoicacionis est separatio a pceptioe sacroz. nec poe eligi ad aliquam dignitatem ecclia sticam nisi ignoret ei excoicatio ignoratia pbabi li no crassa aut supina: poe tm eligere z oia q snt iu rtdicacionis (si qua habz) exerce. Latz videt apd Ba bz di. xvij. q. ij. ar. ij. dub. j. li. iij. Habz z excoicaz rto tria noia: vt scribit frat Osuald in. iij. rosa. theo lo. scz excoicatio / anathema / z separatio. Excoicatio tri plex est. Maior q sepat a coione fidelium z pceptioe sacroz. Anathema est etne moz /z danatio. Sed a ex coicatio di minor: z sepat a pceptioe sacroz / z non a coione fidelium. Terzia di excoicatio minor ab hoie: q no dicit a iure / sz infligit ab hoie tm: z sepat a coione fidelium aliqz / z no sacroz. v. q. ij. pnti. Paludeto ponet ples casus qbz qz icidit excoicatoez: vt z rtoz cu est. s. Int cetera de q dicit si plene cratis / no odio vlt inuidia vlt indignatoe / sz leuitate iocosa se adinu cem pcutit: no icidit / sz videat ne moduz excedat. Et fm cude / leuis inectio manu i in dicit pnter ad epm. No leuis (z vt dicit) enoz mis lesio ad papa spe ctat. Et excoicatio licz infligit vt medicina ad corru gedu comacate: infligit tm etia in terroze alioz. Deo bet ac vitari excoicaz / vt caueat miore excoicatio. z pmo in crimie. scdo in diuis: vt si intrat eccliaz rpe di / uinoz / debz egi. si noluerit exire / debet elici cessare donec exire: pdicationi tm inesse pt. Et silr celebras si nodu incept canonie: q incepto pcedere dz vsqz ad supioz inclusue / z postea cessare: ac coione z coplen das in armario aut loco secreto coplere. Ita bz Bab. dub. ij. vbi s. Et si mltro pla repiant z legat apud iur r i scriptis etia rheologos de excoicatoe: pauca tm ex mltis scribere posui vt iuuare rudiozes. Ad alioze lectione remitto te ad alios. Et Bab. mltz de excoz municatione locis supra ractis scribit zc.

Excusare est obiecu crimie purgare z res pellere. An Lice. de amicitia. Nulla e excusatio peccati si amicitia peccauerit. Aliqd ac excusare a pcto pt ee duplr: vt scribit Bab. di. xvij. q. ij. li. ij. Vel in toto / vlt in rto. In toto excusat q ex / istete acz aliqz simplr ad pctm no ipurat. In tanto: qn pp tale no tollit simplr ro pcti: sz tm pp ipm accz pcti no ipurat ad tara pena qnta imputat illo excu sante no exite. Ubi aduerteddyt ide dr Bab. q cu oe pctm actuale sit voluuntariu: z solz acz voluuntariu est in / crimie bonz vlt virtuosus / ceteri acz tm p pformitaz te ad actu elicitu voluuntariu sit virtuosu vlt virtosi. z hoc denoiatoe extrinseca. Ido qdqd minuit rone voluta rij fm san. Bona. q. vj. di. xvij. li. ij. respectu alicuius acz minuit ronez vtur /z pcti. Et si ignoratia simplr tollit voluuntariu: simplr excusat a toto. Si ar no oino priuat / sed aliquantulu minuit voluuntariu: no excusat a toto / sz a rto. B est: no tollit rone pcti / sed rone ali / cui gradz grauat / q pcto inesse si ignoratia non accidit. Et ex b cocludit san. Bona. q ois ignoran tia aliqz mo excusat pctm: p quato aliqz mo minuit ra tionem voluuntariu: p eo q puat cognitione licz ex alia p / te qda ignoratia magz aggruat pctm qz excusat: vt ignoratia affectata. qz ideo aggruat: qz i ipa e volu / ta: z ita auget racione voluntariu ex vna pctm stante illa coplacencia ignoratie qz vult ignorare de actu suo an sit elicitu / vlt no: vt sic minz retrahat ab eli ctendo. vel coinuando actu tam elicitu: si dicitur ra tio actu non esse elicitu / z nihilominz elicit: maior est pemptus: z illuz graduz tolleret ignorancia etiam

effectata vide laci Bab. vbi s. Executor vide in dictione pcurator Exeplar fm pncipatez vocabali (ve scribit s. Bonaue. di. xvij. q. j. lib. j. dicit expssione p moduz actui. Un exeplar dz ad cuiu imi / tacione fit aliqd sic coctario imago passiu: dz ima go qd altez expmte / z imitat: sicut filiu imparozis dz imago pns z imago imparoz est i numo. Latz scuz Bonaue. vbi s. Et vt notat Bulefer di. vj. q. v. li. j. Exeplar vno ide e qd imago. Alio mo dz illd qd e i aliqz pduccete pfecte representas aliqd: z sic pnt accipi tur. Imago vo pnt est i aliqz pducto expsse represente aliqd. Na qncunqz aliqd pducti expsse represente aliqd dz imago pnt. vt b gra. Pictor voloz depin gere Lesar / imaginē opete necesse habet pnterare p sente cesare fm accideta ei / vbi Lesar e exeplar: qz id ad cuiu imitatione fit aliqd. s. pictura. Pictura aut dz imago: qz est id qd exprimit altez / z imitat. s. cesa re: qz no e pfecte cesar. Et exeplar e duplex (vt ide scri bit Bulefer. di. xj. q. ij. li. iij. s. interi / qd est aliqzro expssio i mere artificis sz qua artifex pducit opa sua ad extra / sicut domifcaro p exeplar domz qd e acz coiccedi / q est siluio do rei cogitue. Exeplar exeri est qda forma exterior fm qua artifices mechanici regu lar suas opariones / z exeplar grece dz αρετετυποσ z fm b. Tho. i qsti. de vitare. q. vij. ar. vij. est id ad cui uis imitatione fit aliqd ex inctioe ager. Exeplu vero fm Cicrone. q. rctio. est alicui facti vlt dicit pnter cu certi autoz noie ppositio. Et exeplu est qd aut scq mur aut vitam. Exeplar aut e ex quo aliud sile faci mus. Itz exeplu e res q nobis imitada pponit: vrpuz ra in Latone q ne cupit seruire moze sibi conscuit. Itaqz exeplar e ipe Laro a q sumit exeplu. Illud co teneu hoc coiteno est. zc.

Existere vide sup in verbo esse

Existencia dei in creatur: vide s. i dictione esse

Exitus vt describit Srephanz Bule. di. j. q. j. li. ij. est pductio passiu alicui / tus rei in esse reali fm qua formalit dz pduci ab alia re. Et ois exis est pductio: sed no viceversa: qz pdu ctio actiu no e exis / z sola pductio realis dz exitus. Itz nulla res poe exire a seipsa: nulla em seipam pdu ctu. Un necessario habet distinctio psonaz i diuis. Et est duplex exitus. s. creatuz increatus. Creatuz qua vna res pductur ab alia. Increatus qua vna re in / creata ab alia pducit. Hoc mo des pater pducit fili um. Itz duplex est exis increatuz: generatiu / z spira riuz. Generatiu e quo filiu pducit a pte p genera tione: exis iste profusus e ineffabil vt scribit Berfon pte. ij. ser. in Lema dnt. Exis spiratiu e q spissicis pducit p spiratione. Exis creatuz ex pre fundameti so lu est duplex. s. immediat z mediat. Immediat est p ductio passiu / q pducit creatura imediate a deo sine qcuqz ca media. Hoc mo angeli creati sut: qz nullo mo nec extrinseco vt sole aut alio agere / nec intrinse co: qz absqz materia. Exis mediat e qn pducit res a deo imediate ca scda: vt sole z hoie bo. Angeli ac cri uerut (vt ait Bulefer vbi s.) a deo exitu imediate: qz ex nihilo. De em ab initio creatuz qtuoz. s. spūs age licos / celiu empyreu / materia pma z rēpus z ista cri uerut imediate a deo. Itz ois aia intellectiu pducit a deo exitu imediate: qz absqz ca media. Silr viruz res rheologicales: fides / spes / caritas z gra: z omis habet supnatural exite a deo exitu imediate: qz nul lata media. Elementa vo z oia alia corpa exiuerunt a deo exitu mediate: qz mediate materia pma. Simili

ter oia ista corpa z gnabilia exite a deo mediate me / diate. s. ca media efficiere extrinseca z intrinseca. b. B. B. Exorcismus z exorcizare grez (lefer. ca sū: vt de Hugo de sa cramet. pre. vj. c. r. e. f. o. g. i. q. d. o. s. exorcismus adiuratio dz. e. f. o. g. i. q. d. o. s. adiuro dz. Et aut adiuratio ptra dia / bolu: vt habet de cose. di. iij. ca. Ante decē dies. Et ex orozite sūt q sup carecumios seu cnerguminos. i. eos q habet spm imūdu / inuocāt nomē dñi nři. Jesu cbz diuina vtute obiecta adiurates cu vt egrediat ab illis vt scribit Bab. di. vj. q. ij. ar. j. li. j. Et cu in bapuzimo ho pnt deo psecrat loge magz qz res inaiare (q cul / rui diuio a plicant z bndicunt) etia bapuzimo exorciz mus pnter: vt diaboli pns fugiat ne bapuzim pte cione impediatur. insidiat etia saluti hoim: nec etia ba puzatis cessat insidiari. Habet em fiducia vt Jorda / nis influar p os eius Job. xl. i. insidiat vt puerat ba puzatos. Exorcizatio e itaqz rā puulz qz adulez ante bapuzimū adhibēda cobitct pns demōis ne impedi at sacm tradi bapuzadiz. mltis hoc pbar Bab. au / exorcizatoz pclusioe. iij. vbi s. Et fm Paulu corz. li. iij. senē. suaz di. j. in fine dicit q exorcizms fons: deo mōis afflictoz z exurbaroz dz. No at expellit poresta re demōis p aliquā vtute sibi. rāqz subiecto expitctē / neqz naturalē nec supnalez fm Albertū Rich. z Pa lude. q. iij. iij. finē z Bab. dub. ij. di. vj. q. ij. li. iij. dub. ij. sed ex diuina vtute sibi ex decreto miscdie affli ctē: vtute em diuina arat diabolu: vt dr Richar. ce Paulu. ne de cetero (ceterz paribz) rācu possit exorciz / sarū / qntū possit si exorcizaz no esset / nec ppter b exor cizim e sacm noue legz: qm no e signū efficac a deo instituti gre ex ope opato pferēde. No em instituz e imediate a deo: sed ab ccelia / cui em cbz assistētia p / mltis nec pstat gram: sz tollit ipcdimētu gre p bapuz imū pferēde. Expellit itaqz demō no p re corpale vel sensibile ab obsesso: sz solu vtute diuina imediate / vel mediatez angel scis qd fit qnqz ex merito alicui de uoci orāz / aut deo obseqm / p salute obsessi. Vide laci Bab. q z aduertaz referre opionē z argumēta cu

Exorcismus est triplex (vt notat dissoluit. Bulefer. di. vj. q. ij. li. iij.) Quidā e exorcizms Sa lomōis / z est ille q fit p aliqz vba sacra z p certos cha / racteres / qbz fugant demōes. Ali e exorcizms bndiz rtois / z est qn puzat aliqz creatura vt ordm et ad ali quē actu bndicti. z isto mo exorcizaz aq bndictionis. Terzi e exorcizms solēitaz / z sic diffinit. Exorcizms e puzatio diaboli ne noccat bapuzado a susceptioe facti / ne etia habeat rāca pntē sup exorcizatu / quātā hiet si no est exorcizaz / z isto mo exorcizant pueri z adulei bapuzadu p puzationē diaboli zc.

Exprobatio ab exprobare qd e im / propare qd pnter ali / is. Et exprobatio e i gestio ipropij i facie. Sz oblocu / tio e occulte detractio. b. Tho. sup ps. xlij. Di aut ex probro ab ex z pbz. Est aut pbz scelz ac flagitiu / z p metaphorā pignia accipit / q ex scelere scqz soler. vt darū e ei pbz b est i gminie a scriptu. Dic pbzozus di cimz i gminiosuz / z opprobzare i gminie obijcere / a q opprobriū p ipa i gminia. Itz exprobare i gminiosu aliqd obijcere / vlt qlecūqz culpa obijcere. Un expro / bziatio ipa pbzi obieccio. Tereti in Anō. Na itec co mēozatio qsi exprobrato e i me oz / bnticij. Licē s amī cicia Odiosuz sane genz hoim officia exprobratiū. z Mar. xvj. Exprobrauit incredulitate cor. a q exprobra bile. Un vni viciū pt ee exprobrabile: b e exprobrabi us decretabili / alio duplici sz Ricb. li. iij. di. xxxij.

ar. v. q. v. An i pfectu dei / aut i cōspectu boim. Pri mo mo illud viciū ē exprobrabilē q magi hō dōrdū nāf a sine vicio: sic exprobrabilior ē i pfectu di iracū dia q ē supabūdāta irē q i cōpātia q ē supabūdāta corpāl' cupiscētiē respectu delectabilitū f3 taceū z gu stū: z hoc tū rōne fortior' iper' tū rōne nocuē lesiōis Plus em nocet ira q̄ inēpētātia. Un Greg. v. mo/ ra. Per irā pdit sapia / iusticia / z cōcordia: s3 nō pdit sic iusticia z cōcordia p inēpētātia / tū rōne effect' qz efficit ira peiores effect' . s. bōicidū / discordiā / z rei / publicē itaq' turbationē atqz appōriat peiori vicio scz odio z inuidiē q̄ p̄rariant' oprie viciū q̄ est chari tas: sed inēpētātia nullū a p̄prie malū p̄rio. Est z il lud viciū scdo exprobrabilē qd magi ipedit vsuz ra tionis / z reddit boiem s̄tiorē b̄uē. S3 loquēdo in cōspectu hominū dicit idem Richard' q' exprobra/ bilitō ē cōā hoibz inēpētātia q̄ iracūdia: qz p̄b. vj. etbi dr. Turpior ē incōmētia q̄ ē circa p̄cupiscētiā / q̄ ē circa irā: qz p̄ in p̄pātia magi ipedit rōnis vs' z efficit hō s̄militō b̄uē. Un p̄b. iij. etbi. dr. Inēpē tātia iuste exprobrabil' ē: qm̄ i existit nob: nō f3 q' ho mīes sum' s3 f3 q' aialia: talibz viciqz gaudere z ma gie diligere bestiale ē. Un p̄a. dissuadēdo de. Nolite fieri sic equ' z mul' qd nō ē itellec'. b' Rich. z post

Extrasis (vt scribit Berfon (eū fr Pelbar. pec. iij. d. mystica theologia specu/ lacua pre. vj. d. d. c. xxxvj.) est raptus mētis cū cessa tiōe oim opationū i inferioribz potētis. Et ē duplex f3m duplicē vim mētis. Unā cognitīuā / z aliā affecti uā. Prima extrasis ē rapt' i spū. Scdo rapt' ē spm̄. Estas f3m eūde extrasis species qdā rapt' / q̄ sic a p̄p̄o rapt' i supiore potētē aīe rōnal' / q̄ spūs vl' mēs. vl' itelligētia noiat' / dū mēs ita i suo actu suspēsa est q' potētē inferiorē cessant ab actu suis: sic q' nō nec imaginatio / nec sensus exteriorē imo qnqz / nec po tētē nāles / nutritiue / z augmētariue / z motiue possi sine eipre i suas opatiōes p̄tias. Rapt' ē minor' effi/ caciē i suspēdēdo / vl' ipediēdo actu inferiorē. Inuenit' tū etiā in oī potētia supiore respectu inferior'. Extrasis hō i sola mēte fit: s3 z acc' inferior' potētiaz nō soluz debilitat: s3 tollit fundit' quādiu durauerit. Paul' traqz exēpl' cā in suo raptu duo exprimit' / q' p̄currūt i extrasis descriptiōe. Exprimit' em̄ potētia q̄ raptā est. s. certū celiū ipm̄ aīe / qd celiū i potētia cognitīua ē mēs vel itelligētia / z in affectiua ē ap̄t' mētis / vl' eī' scin tilla. Exprimit' scdo cessatio oim inferior' ab actu suis / alioq̄n quāo Paul' nescisse an i corpe vl' eī' corpe' fu issit. Berfon: vide z i dicitōe rapt'. Et extrasis f3 Jac. d. valētia. traē. ij. plogi sup' p̄falee. ar. ij. d. qdā staturus hoīs p̄p̄latur' existēt' alienari / q̄s eī' scipz. z extrasis icludat mētē excessuz / addēdo alienationē ab oibz sen sibz: z etiā addēdo affectū mētis. s. q̄cē i bono contē / plādo / vl' stuporē i aliq' tribili sibi obiecto ex pauore. Et iō de Diony. c. iij. de diuī. no. q' amor diuīn' exra sim facit. Un tres grad' eleuariōis itellec' sup' nām sui / vt ē excessus mētis / rapt' z extrasis dicunt' erēs cē li p̄p̄lariōis. Nā excessus mētis simplex dicit' p̄mū celiū p̄p̄lariōis. Extrasis hō scdm̄ celiū. Rapt' autē dē z certū celiū ad qd rapt' fuit Paul' / z etiā Joā. euāgē lista / qn̄ sup' pecc' dū i cēna recubuit. Et forsan oēs apl' i die p̄tēcoctas. Nec Valētia. Vide z differēt am Rapt' Extrasis z mētis excessus i dicitōe Rapt' Extrā vncō d' q̄ videat' i hō vncō ista lra U

Exultatio ē exēssio exīoz p̄p̄p̄s i signū inīoz / gaudij: qz iter' gaudij sui magnitudie ad exīoz p̄dit f3 b. Tho. iij. sen. di.

xlviij. q. iij. arti. j. Un exultatio in magnis gaudijs dicit' z venit ab exultō frequentatiuo hō ab exilio: qd est exco / p̄do z q̄s saltādō p̄p̄o. Et exultō p̄p̄e fecit supra modū exilio atqz eff'oz: z q̄s gestibz q̄bus daz z saltibz aff'ctū animi ostēdo: siue ita id fiat sine scuz / ita seu voluptate aut alia q̄cūqz affectiōe zc.

De littera F

Fabula est res ad vilitatē siue delecta/ tionē boim p̄ficta: vt s̄t poeta / rūsabulē. Et dī fabula a fādo. Paul' apl' s̄. Tim. iij. Erit em̄ tps cum sanā doctrinā nō sustinebūt / sed ad sua desideria coaceruabūt / libt mgfos p̄uritiētes auribz: z a vitare qdēz audirū auer rēt / ad fabulas aut p̄uerent'. Sup' qdō hōis Berfon pre. j. f̄mōe de tribulatiōibz ex defectuoso eccl'astico / rū regimine adhuc eccl'ie p̄uēturis: z de signis earū / dez / signo. viij. sic dr. Fabulē z nō sanē doctrinē qdēz sūt: q̄ in p̄sua sibilibz hūanē sapiē hōis / vl' i sublimi/ tate f̄monū / aut f̄m̄ zelūz p̄rētionē aut inanē gl'am: nō in reuelatōe spūscī / s3 f3 traditōēz boim p̄stītū. Vide z de fabul' poetaz / quō z Berfon eas inēpēt' pre. iij. de mystica theolo. speculatiua. pre. iij. slide. xxiij. z alior' apō Zaccāriū z Bapēstā mā. z alios. zc

Facere est opari vl' in ope eē. Et aliqd dicit' dupl'r facere f3m s̄nāz san. Anselm casu dia. c. j. z post eū scribit Bab. di. xliij. q. vnica. ar. ti. j. li. j. Uno mō positīue. Et b̄ dupl'r. s. Vel de nouo efficiēdo / vl' factū p̄seruādo. Alio mō negatiue non faciēdo oppositū / seu ipm̄ nō p̄hibēdo cū tū b̄ possit. Et sic dr' de' aliquā rē q̄ erat facere / non esse: cū cessat facere eā esse. Et s̄l'r q̄ nō s̄t pōt' dicit' facere nō eē: qz cū possit ea facere nō p̄ducit' eare s̄nt. Ita etiā scribit dñs Cardinal' camera. q. xij. ar. j. li. j. Hoc mō loq' z Aug. xij. li. de ci. dei. c. xvij. Res qd de' p̄didit z vt p̄p' nō eēt egit' q̄diu nō fuerūt: z vt posteri' essent qn̄ esse ceperūt. P̄tio mō sumit' p̄p̄e. scdo mō ipropē. Accipiēdo facere p̄mo mō / oēs enīatē possibīle de' p̄t' facere. Pars ex fide. Un Sap. vj. vbi de sapia mō creata dr': q' ē oim arēfex / z hōis oēs hēute. Et iterū cū sit vna / oia p̄t. Et Sap. xj. Quō possz aliqd p̄manēz re nisi tu voluissēs. z s̄l'ia m̄ta. Accipiēdo facere p̄ mo z scdo mōis / oimē possibīle enīciabile deus p̄t' facere esse verū: b̄ nō nisi auctē. p̄bati p̄t. Ad b̄ at est ex' p̄ressa auctas Mac. xij. Apō deū oia possibilia sūt. Scdo p̄ illō Luc. j. Nō erit ipossibile apō deū oē ver bū. i. oimē enīciabile nō iplicās p̄diciōnē. Tertio per illō Ben. xvij. Nūqd deo est qdēz difficile: Ex ill' sez quif' q' deum eē omnipotentē est fide creditū. qz se solo p̄t in oim effectū positīuū sine opatiōe causē sez cūde. qd rōe nāli. p̄bati nō p̄t. Vide de b̄ Sco. p̄tēz. aliacē. m. q. xij. ar. j. z Greg. arimī. di. xliij. li. j. z Bab.

Facere aliquid meli' q̄s facit' / distm̄ (vbi s̄. guēdū est sic z Mg' distinguē di. xliij. li. j. z p' euz scribit Bab. eadē dif. q. vnica. Nā ly meli' / p̄t' referri vl' ad factēdi modū vl' ad effectū factū. Si p̄mo mō tūc (sicut bñ de Mg') si mod' faciēdi ad sapiam rez fert' artificios: nō p̄t de' aliqd meli' facere siue meliōz ri mō z sapia z artificio. Si at scdo mō / p̄cedit mg' q' de' p̄t aliqd meli' facere. i. aliquā rē meliōz. Per b̄ p̄z an de' possit facere mūdū meliōz. De q' p̄sulico laci' Camera. q. iij. lib. j. z Bab. vbi s̄. Facere hō ali qd meli' q̄ ad nos / bonū est p̄siliū: vt scribit Berfon pre. iij. an serm̄. Sep̄tuagēsimē. d. accidit. Facere sp̄ meli': qd fieri p̄t habita rōe circūstātiāz / p̄sonē / epiō loci / medij / z finis. Et ēt modi f3m circūstātiāz: res q̄ est meliōz de se erit inf' dū min' bona vl' grādē malū.

Facere dicit' adiret eccl'iaz cū fuit debere dñō (suo in sua egritudine zc. hōa pducere / p̄currere: z hōmō scātia acciōez dei / f3m Lamer. q. xij. ar. iij. li. j. p̄t' capi dupl'r. z p̄cordat' Ba bei. q. vnica. ar. iij. dif. xliij. dub. iij. li. j. Uno mō p̄p̄e pur dicit' accū diuine voluntas' inēpēt' / z cū b̄ ba bitudine ip' ad effectū exēp̄tū. Et sic dr' f3m vna opi. q' de' nō p̄ducit' infinite qdēz p̄ducit' / s3 in eūl'r: z magi / z min' q' maior z minor ē effect' p̄ducit'. Alio mō p̄t' capi impropē: pur p̄t' dicit' actū diuie vol' l'itaz' inēpēt' q' de' vult aliqd eē vl' fieri. Sic illa opio est' vera q' de' qdēz de' p̄ducit' / s3 inēpēt' / qz nihil ē aliqd dicere / de' infinite p̄ducit' a. i. infinite vult a eē vl' fieri: z b̄ ē p̄babile. cū acc' q' sic vult sicifi ni': qz ē idē qd de'. Probabil' em̄ p̄t' dicit' f3 Aliacē. q' hēz de' sit potētia infimica. nō em̄ eūl'r nec infinite p̄ducit' oia: nec ē alicui' ent' finit' infinite: s3 solū fin ite p̄ducit' / z tāre p̄t' dicit' q̄ntēz enītas p̄ducit' est p̄ facta. Vide z Bab. z Grego. vbi s̄.

Facere aliqd de potētia absoluta / z aliqd de po tētia ordiata dicit'. Un qdā de' p̄t' facere de potētia absoluta: z qdā de potētia ordiata. De q' videat' Decā qdē. v. q. j. z Bab. di. xvij. q. j. ar. iij. dub. ij. li. j. z dñs Lardi. camera. q. xij. ar. j. li. j. Un deū facere aliqd de potētia absoluta dr' illō qd simpl'r z absolute p̄t. S3 deū posse aliqd de potētia ordiata p̄t' dupl'r itelligi. Uno mō stante: qd p̄t' stante sua ordinatiōe q̄ ḡnalit' voluit sic vl' sic ēt' facit' / z sic solū p̄t' illa q̄ ip̄e ordiā / ue se factuz. Alio mō p̄t' itelligi magi large: qd pōt' itare vitare leg' seu sc̄pturē diuie. z sic possibile ordi / nare p̄t' dicit' illō qd est possibile absolute: z nō obuiat alicui vitari leg' ordinatē vl' sc̄pturē sacre. Et vtroqz istoz modoz dr' q' ipossibile ē de potētia ordiata vl' mū iudiciū nō fore. qz sic simpl'r z absolute possibi lē: nō itar cū q̄na dei ordiāz / z obuiat sacre sc̄ri / pturē. Nec z p̄t' Aliacē vbi s̄. Predictēz distinctiōi p̄cordat' illa distinctio Mg' in ex. z q̄rūdā āriqz: q' qdā de' p̄t' de potētia / q̄ nō p̄t' d' iusticia. Illō ei dr' nō posse de iusticia / qd obuiat ordiatiōi suē volūtat' / vel vitari suē leg': qz vtraqz ē regla iusticie. S3 illud dr' posse de potētia absoluta / qd absolute simpl'r p̄t' qz / uis oppositū ordiāz erit z reuelauerit. Nec itelligē dū ē p̄p̄ca q' i deo s̄t' due potētē. Una absoluta / alia ordiata. qz vnica ē potētia ad extra q̄ oim mō est ipse de'. Nec sic ē itelligēda distinctio: q' aliq' p̄t' de' oz / dinatē facere / z alia p̄t' absolute z iordinatē: qz de' ni hil p̄t' facere iordinatē. s3 sic ē itelligēda: q' posse ali / qd aliqū accipit' f3m leges ordiatas z institutas a dō. z illa de' dr' posse facere de potētia ordiata. Ali' acci pit' posse p̄t' posse facere oē illō qd nō includit' p̄diciōz fieri: siue de' ordiāz se b̄ facit' siue nō. qz de' mul ra facere p̄t' que nō vult facere: f3m Mg' m li. j. senē. di. xliij. Et illa dr' posse facere de potētia absoluta. Uij de z de b̄ infra in hō / Potētiaz z Bab. z Lameracē.

Facere malū z male facere dicit' / vt z h3 Bab. di. xliij. q. vnica. li. j. Un p̄b. ij. Etbi. Nō ē iust' q̄ iustū opat' / s3 q̄ opat' quō iustū. i. iust'. Sic d' facere iniustū vl' malū. Et f3m eūde Bab. ibidē differūt f3m stricēā malū: malū facit' / z fac' malū f3m appellatōez Nā p̄ma valz. i. facit' actū q̄ est malū. Scdo valce: fa cit' actū male. Uij illā dñam Decā nō arēdit: qz qz eūde est dicere. de' vult malū / z malū vult de'. Et f3m inētiōz sc̄oz: vt z dr' Bab. vbi s̄. De' nō p̄t' facere ma lū nec p̄t' p̄t' malū. qz nō p̄t' facere male nec p̄t' p̄t' ma le. Ita si ex vsu loq̄ndi idē valz. de' malū facit' / z de' fa cit' malū / z de' fac' male. oēs s̄t' negādē. qz vs' tenēd'

est ne de' occasio error' simplicibz. Pōt' ar' de' i casu tollere p̄ceptū. Un ad Dzeā dicit'. Accipe fontē cariat: z b̄ q̄tū ad illū. s3 manēte p̄cepto nō p̄t' oppositū p̄t' p̄t' p̄t' qz b̄ iplicat: p̄t' p̄t' / nō p̄t' p̄t' zc. Et q̄tū de' sic cā imediata oim effectū. vt diffuse p̄bat Bab. dif. j. q. ij. ar. ij. li. ij. nō em̄ p̄t' b̄ facit' malū cl' p̄t' (vt idē vult ar. iij. dub. iij. vbi s̄) vl' p̄t' m. qz facere p̄t' m̄ ē facere id ad cui' oppositū tenet. De' ar' ad nihil tenet seu ob ligat'. Nec sc̄q̄. de' fac' oēs effectū: z p̄t' m̄ ē effect' / q̄ fac' p̄t' m̄. qz fac' / i p̄t' m̄ ē fac' oēs f3z qd / z i maiore factōz simpl'r. qdēz m̄ positū ē i p̄t' de' p̄t' efficit' De q' videat' idē Bab. di. xxxvj. ar. ij. p̄t' m̄. j. z. ij. Omnis aut enītas positīua ē a dō. vt ibi dr' li. ij.

Facere qd i se ē. De q' videat' Alex. pre. iij. q. lxx. ar. iij. z Berfō pre. j. trac. d' erroribz. circa arē magicā z d' aricul' reprobaz. dicit' iij. z Bab. lec. lxx. canōis. z di. ix. q. ij. ar. j. li. iij. z di. xxij. q. ij. ar. iij. li. ij. Un fa cere qd i se ē / est vt rōe p̄t' quā p̄t' p̄t' dēre deū ē z in uocare adiutorū dī. Dicit' Beda. Unūqz p̄t' p̄t' sc̄llū gere deū esse. z sic natura nō deficit in necarijs ad eē nāle: ita z de' nūqz deest faciēti qd in se est ad eē gra tūz z spūale. Un Bab. lec. lxx. canōis. p' Alex. Jte fac' qd i se ē q̄ illūinat' lumie rōnis nālis aut fidei / vt vtroqz cogit' p̄t' turpitudiez: z p̄ponēs ab ipō resur gere d' siderat' diuīnū adiutorū q̄ possit a p̄t' mūdāz rēz dō suo creatori adberere. hēc faciēti de' ḡt'z suā rribuit necario necessitate nō coactiōis / s3 imutabili caris. Statuit em̄ de' hēc faciēti itudere ḡt'z p̄t' quā a crimibz emūdāz. Inde dr' apl' ad E p̄b. v. Surgē q̄ dormis / z exurge a mortuis. i. opibz mort' faciēdo qd in te ē: illūinat' te ch̄s. Vide z Bab. dif. ix. q. ij. li. iij. Et vt idē scribit dist. xxxvj. q. vnica. ar. ij. p̄t' m̄. iij. li. ij. q̄ remouet obiect' q̄ ē cōsensus i p̄t' m̄: z eliciēdo p̄ libez arbitriū motū i deū / bonū fac' qd i se ē. vltra eī ex se nō p̄t' supposita sp̄ ḡnali influētia dī: sine q̄ oīno nihil p̄t' nā f3 Alex. pre. iij. q. lxx. ar. penul. i q̄libz dō mine ē rō recta p̄t' nāz q̄ q̄libz p̄t' cogit'ere suū p̄ncipiū scz deū. p̄t' ei q' q̄libz hō sc̄t' nālit' se nō sp̄ fuisse / sc̄t' se factū esse z hēz p̄ncipiū: z sc̄t' q' ab illo p̄ncipio h3 qdēz bonū h3: a q̄ d3 p̄t'ere bonūz suoz defectūz sup p̄t'ciōez. In cui' signū nlla fuit boim natio q̄ volue eē sine dō a q̄ necaria z subuētiōez p̄t'erer. licz multi errantes z decepri coluerūt idola p̄t' deo. Lū q̄ f3m illā morōez p̄ libez arbi. opat' hō recurrendo ad illū quē sc̄t' suū p̄ncipiū: z p̄t' ab eo lumē cognitōis fidei z boni: fac' qd i se ē. z b̄ ḡnal' i q̄libz boie. In fideli autē potēre q̄ h3 fide ifozmē: nihilomin' fidei illa ad duo radiat. s. ad dinā iusticiā dānatē reprobos / z ad dinā miam saluāzē electos. S3 q̄ aueriat suoz arbitriū ab actu p̄t' / p̄siderādo dinā iusticiā dānatē reprobos: z p̄uerat' ipz ad obediēdū deo z diligēdū deū p̄siderāz rōe mē q̄ saluat electos. Et q̄ p̄mo ḡnal' rior: ex sc̄do spes. b̄ faciēdo fac' qd in se ē. Nec Alex' i effectū: z p̄ eū Bab. vbi s̄. Null' ar' ē adeo obstinat' vt dr' sc̄t'is Bona. di. xliij. q. j. li. j. q' nō possit facere qd in se ē z q' nō possit redire ad cor. z tō tenet sic z alij: s3 nō p̄ q̄ libet instāri / s3 p̄ loco z tpe. Si at tu q̄ras. qd sit loc' z tps (idē ar) meli' docz vncō q̄z arō. tū qn̄ dñs vifi rat eū inītoz allocutiōē vl' extioz p̄dicatōē: vl' aliq' ra li in q̄ ē oppoz: unitas redēdi ad cor. si tūc negligat' inēdit' in p̄t'epuz z obmissiōis p̄t' m̄. Bona. ar. ij. q. j. in fine. Lōtingit' insup dupl'r facere qd i se ē f3 p̄ b̄ bilitatē iudicio p̄t' p̄t' / vt vult Alex. z scz bona. z illud nō semp' sufficit f3z vcritatē. q̄a nō nūqz discō dar iudiciū p̄t'ciētiā iudicio vcritatis diuine. nec fa cile pōt' iudicare bō se sufficiēter contritū: z ita nescit

de fm evidentiā an odio v' amore dign' sic: etiā fm p'sentē iusticiā. r. tuc accedēs nō p'sequit' g'ram / saltes ex ope opato: nec peccat nouo pctō mox illi accedēdo ad factm eucharistię. Vide lat' de b' Sab. di. ix. q. ij. ar. j. li. iij. Infidel' aut' vt idē scribit Sab. di. xxvij. q. vnica. li. ij. facit qd in se est: dū arbitriū suū cōformat rōni / ac toto corde perit ac q'rite illūinari ad cōfessū h'itate r' iusticiā r' bonū. Fidel' v' facit qd in se ē: si fz regulā fidei delectat' pctm / p'ponēs in oib' obedire dō r' eius p'cepta fuare. pctm delectādo remouet obicē: volēdo deo rāq' sumo bono obedire p'pter deū / habet bonū mortū in deū. Vide lat' Sab. v. b' s. Nomi aut' facit qd in se est nūq' de' deest. vbiq'q' natura de / ficit in suis opatōib' / ibi de' supplet vicē eius. sicut p'z in corpe hūano formato puero: qz nō p' p'ingere ad vltimā p'fectōez hoīs: idē de' nō deficit. vt d' Bw / lefer di. iij. q. xij. li. ij. Qm' Berson pre. ij. in regul' mo / ral' ait. Nulli facit qd in se est (b' est bñ v'cēti donis dei iā habet) deest de' necessarijs ad salutē: siue sine illa credēda / siue opanda. Idē pre. iij. tracta. de dire / ctiōe cordis. p'side. xxvij. dar hāc regulā q' hō in o'ioz ne sua p'siderat si faciat v' fecerit p'babili p'icetur qd in se est: r' q'qd' speccat p' tūc ad se vel ad suū officiu' iuxta naturalē p'cedēdi modū. nō cūm req'rit euidētia. r' si sic / tūc ferat audacter r' sine scrupulo deū tētan' / di totā cōgēdo sui directiōē in deū / expectādo suū di / uini' auxiliū. q'li dicat cū Josaphat rege. Eū igno / ram' qd agere debeam': supple vltra ea q' egim' aut fecim': b' solū habem' residui vt oculos n'fos ad te di /

Facultas est p'as q' aliqd h' ad nutum fm san. Tho. pr. j. q. lxxij. ar. ti. s. Et qm' diuites facile q' volūt agūt / factū est vt fa cultate op opib' capiam'. Et d' facultas a facilitate: vt d' Berson tract. xij. super Magnificat. Vel d' a fas: vt idem d' lect. iij. de vita spūali anie. Fallere r' decipe r' h'mōt p'nc dupl' accipit: vt scribit Petr' aliaceñs. q. xij. ar. iij. li. j. Uno mō vt includit in suis descriptiōib' ista s'ncat' h'ogemata. s. iniuste / indebite / iordiare. Alio mō vt nō includit ea sed tūmō fallere vel decipe: est in aliq' causare assensūz fallum siue erroz. accipiēdo p'mo mō istos terminos / claz est q' de' nō p' fallere v' decipe: sic nō p' peccare v' iniuste aliqd facere. Sz scdo mō illd est dubiū: nec est clare sacre scpturę p'iu' p'ōt nāq' oēm deceptiōez v' erroz de' se solo causa / re in mēte rōnalis creature. qz cuiuslibet deceptiōez v' erroz de' est cā. Nā oim re' z mortū de' est cā. fm Aug. iij. de tri. c. iij. Vide r' lat' ibi dñm Lardiz na. camera. De' aut' nō p' de potētia ordinata rōnali creature flm dicere / v' cā decipe: r' b' p' seipm imediā ace r' directe. licz b' nō a p'paret mibi (inq' ipē) claz ex scpturis. Et d' / per seipm imediare: inq' non est p' legē ordinata: imo possibile ē de potētia ordiata q' de' de' cipiāt aliq' cāq' cā mediata siue mediare creatura. Tū p'mo: qz d' factio cuiuslibz erroz r' deceptiōis de' est cā: vt dicū est. Tū scdo: qz fm Augu. r' scros aliq' merent' decipi: r' p' p'ns iustū est eos decipe. q' deus b' p'c. Tū tertio: qz mltā sunt in antiq' testamēto / de Ja cob r' Rebecca: q' spūscī familiari p'ilio excusant' a mēdaciō: r' tū in illis deceptiōē Isaac. vt p'z Bēn. xx / vij. q' de' p' bonos decepti. r' mltā silia crepla p'nc in / ducti. Tū q'ro: qz etiā in nouo testō āgel' bon' aucte dei apparēs magis in somnis: dicēs eis vt p' aliā viā reuertant' in regionē suā. r' sic decepti' Herodē. Vñ sequit' Martb. ij. Vidēs q' illusius esset a magis rē. Jcē. iij. Regum. vlt. legit' deū dixisse. Quis decipiet Achab: Et egressus spūs ait. ego decipiā. Et sequit'. Ingrediar / r' ero spūs mēdax in ore oim p'betaz. Et dic' dñs. Decipies r' p'ualebis / egredere: r' facias. Di cit' etiā Petr' vbi q' de' p' seipm frequēt' fallit: nō directe / sz indirecte r' p' accidēs / dicēdo aliqd v' facti / endo: q' aliq' rōnē nō intelligētes crediderūt flm. Sic p'z in euāgēlio de illis q' dicit' ch'is Jo. ij. Soluite tēplū hoc: r' in triduo reedificabo illd. q' per b' credide rūt flm r' fuerūt decepti / intelligētes de tēplo lapideo qd dixerat' d' tēplo corpis sui. Pōt insup de' (vt idēz ait) imediare p' seipm r' directe de potētia absoluta rō / nali creature flm dicere / r' eā decipe. nec includit hoc aliq'ā imp'fectōez in deo: imo videret' imp'fectō' si b' nō posset sicut creatura b' pōt etiā sine pctō. qz aliq' pōt demereri vt decipiāt. r' mirabile videret' q' deus nō posset talē punire r' ipm decipe p' seipm imediates cū manifeste dicat Aug. lxxij. q. v. q' de' decipit per malos angelos / r' p' malos hoies. Et s'lt' de' iustie si / los isrl' decipe egyptios. r' mltā silia p'nc induci. U / de latius Lardinalē vbi s. Qñq' deus impat' p' de / ceptionem ad punitionē maloz. De b' vide r' in dicitōe Mentiri. r' dicere falsum / in verbo Dicere rē. Falstas fm s. Bona. di. xxvij. ar. ij. q. iij. li. ij. n'bil aliū est q' defect' veri / tatis in re q' nata est v'ificari: sicut malicia d' puatio / nē bōitaz / r' reccitūdis circa actōz q' nata ē reccitūdi.

r' ideo actio mala inq' actio ē a dō: inq' r' mala r' iniusta a deo nō est: sic enūciatio flā inq' r' enūcia / tio a deo ē. inq' r' hō flā: nō est a deo. Pla ibi s. Bo / na. Et q'uis (vt idē ait) nō possit p'cedi q' deus faciat falsitate o'ionis siue orationē falsaz fm q' est falsa: p' r' p'cedi q' de' faciat aliqd: q' fecit aliq' o'io est flā ne / cessario. sicut cū iustificat' impiuz / facit aliquod: quo facto hęc enūciatio est falsa. iste est impi' / enūciatio igit' fm q' flā / nō ē a deo. Et ad eādē suam loq' Pel / bar' vt infra videbit'. Falstas q'q' est q' putat' ee qd nō ē: fm Aug. li. v. ij. p'fessionū. Et falstas cōsistit in ineq'itate rei r' intellect' / fm san. Tho. in q. d. veri. q. j. ar. r. Et flm est factio rei nō ita se habētis: sz Au / gu. li. d. doctri. ch'ia. Jcē falstas est flā vocis v' alicu us signi factio / vel in adēq'io rei r' intellect'. Sic p' oppositū: v'itas est adēq'io rei ad intellectū. Differt aut' falstas / mēdaciū r' p'urū fm Buil. Scoti im / taroz di. xxxij. li. ij. r' doctores alios: v'z refert' frat' Pelbar' li. ij. rosa. cb. col. Et h'nt se ex additiōe adim / uicē. Nā sup' falstare mēdaciū addit' intētiōez fallēdi q' est a pre volūtat'. qz vt d' Aug. Mēdaciū ē flā vo cis platio cū intētiōe fallēdi. ecce mala volūtas. Rur sus p'urū sup' v'ra qz addit' hęc: q' aliqd' assumat' p' modū restimōij. Vñ oim p'urū ē mēdaciū / nō ecō / uerfo. r' oim mēdaciū est flm / r' nō ecōuerfo rē. An aut' de' possit facere v' causare falstare: Rūdet ad b' Buil. scotista / r' fr' Pelbar' / r' fm snias Bonauen. vbi s. Quinē bonitaz' causalitas licz efficiat' id qd est flm: r' falstare nō causat'. Probat'. qz oē qd est ali qd positū ē a deo. Jo. j. Dia p' ipz scā sē: sz illd qd ē Falstas fm aliq'ā (flm ē aliq'q' putayoz rē. est q'ruplex: vt recitat' Sab. di. xxxij. q. ij. ar. j. li. iij. Quēdā in vocis aut' fmōis f'catione: puta qm' nō est adēq'io sermōis ad rē: ita q' res nō h'z vt sermo feat. Scda flitas ē sermōis ad mēte p'ferētiā: qm' mens p' ferentis differt' fmōis: b' est: afferit' voce p' vero / qd credit' flm. Tertia ē falstas in obligatiōe. vt cū quis obligat' se / ad cui' oppositū obligat'. vt si q' p'mittit se facit' aliqd' illicitū / v' qd vergit' in dectiozē c'ctū: ibi em' in fmōe p'missōis apparēt' obligatiō. Nō em' pōt se q' obligare p' volūtatē sup'ioris. Quarta ē fal / stas in discretōis seu piculi: dū. s. loq' seu p'mittit in q' est piculū falstaz'. P'ia flitas p'nc d' r' ē flitas. Sz q' mēdaciū d' falstare: licz p'nc acceptū dicat' dupli / cē falstare: p'mā scz r' scūdā. tū p' c'cedi siue p'nc si / ue ipsope ad oēs q' r'uo' modos falstaz': vt mēdaciū cōit' sit falsa vocis factio fm aliq'q' q' r'uo' modoz: siue fiat cū intētiōe fallēdi siue nō. de q' vide suo loco. Falstarius vt scribit Sab. di. xv. q. ij. ar. j. li. iij. est q' falstare' iducit seu cōmittit directe v' indirecte ad p'imi deceptiōē iniustā. D' em' / falstari a falstare: q' si falstare' cau / sans. Oponit' ac falstas v'itaz: vt r. s. meminim'. Sic q' v'itas est adēq'io rei ad intellectū: vt d' em' est. ita falstas ē in adēq'io rei ad intellectū. b' est: qñ ali' se res h'z q'z app'hdit' ab intellectu. tūc est falstas nō quidē in re: qz res tal' est q'lis in se ē. sed in app'hdētiōe intellectu' q' ali' rē app'hdit' v' iudicat' q' ē in se ipa. li / cet res qñq' denoiatiōe q'dā extrinseca d' flā: vt flm aurū qd est vilioze metallo p'mittū. falsuz vinū qd ē q' p'mittū: p' q'nto ralia ali' app'hdunt' q'z sine: app' hēdunt' em' vt pura / cū tū sine p'mixta. Et p' hęc fal stas p'ngere q'rupl': vt ibidē m'cat' Sab. in mēte: in v'bo in scriptoz in ope. In mēte dū mēs app'hdēdi do rē errat' / ali' app'hdēdo q'z se b'eat. In voce aut

scptoz: dū res ali' feat' q'z se h'z. In ope: dū aliqd' simu / lat' qd rñ in opatōe aut opato nō inuenit'. In v'bis ar / rorupl'r pōt p'ngere falstas / q'rupl'r q'z falstis rela / tionib' / mēdaciō / p'missōib' / fallaciōib' / v'boz canel': loq'ndo v' r'acēdo decipit'. In scptis etiā multipl'r. in opatiōe siue reb' s'lt' varijs mōis. s. in suba rei / in mē sura / in pondere / in nūcro / in p'harūca simulatiōe. Id qd r' latius declarat' Sab. notabi. v. vbi s. Expen dēs ac monetā falsam p' vera r' iustā: falstas' est r' re / net' restituere. Vide eūdē ar. ij. p'clō. iij. Jcē expēdēs monetā nō currentē scient' aut' al' m' n' valent' p' bona r' currentē: fraudat' p'rim' r' tenet' restituere. r' b' est de mēte Angeli r' Anro. Vide Sab. p'clō. iij. Nec excusat' expēdēs in casu q' b'mōi monetā falsā v' m' nus valēs data est sibi p' bona. qz c'p'a alteri' r' erroz p'z nō d'z alteri nocere. Culpa em' suos debz tenere atrocēs / r' nō alios. Impuret' q' sibi recipiēs monetāz falsam / p'fractā v' integrā: sz m' n' valent' p' bona q' nō cauce p'p' q'z. Si v' sc'iter recipit' malā vt expen deret' p' bona: aggrauat' pctm r' restituēdiōis debetuz rē. Trāfferēs v' monetā de certo loco vbi minor' va lozis estimat' / ad locū vbi mag' valēt: nō peccat' si nō al' fraudē cōmittit. licz em' cuiuslibet ex industria sine alteri' dāno lucrū q' r' erit: dū tñ cā nō radat' aut' dimi / nuat'. Ita sentit' Anro. r' Sab. post cū p'clōne. v. Mis insup r' q'libet' p'rim' defraudās p' falstare cōmissam siue in rex' suba / q'itate / pōdere v' mēsurā: siue i ver bo aut' in scptoz p' r' p'nas canōicas r' legales q'z in / cidit' / r' pctm mortale qd cōmittit: tenet' de oim dāno inde securo. Ita cōiter tenet' sentit' doctores. r' affir mat' r' p'bat' Sab. p'clōne. vj. vbi s. Uider' eūdē cō / ditione. vj. de his qui per doluz r' falstare aliqd' ac / quirūt / quomodo tenent' restituere.

Fama fm Rich. di. xxv. ar. vj. q. j. li. iij. est illese dignitat' stat' / v'ira r' morib' cō / probat'. Infamia v' est q'cum ad vitā r' mores lese dignitat' stat'. Vel fm alios fama est mōis de aliq' re rumor sine veri cognitiōe: siue bon' siue mal'. Et b' em' differt' a rumore. q' rumor sp' de r' c'cedi d'f. faz ma v' d' etiā de re inuenerata / firmataqz in boium opinione: q'uis incerta. Et frequē' ponit' p' laude r' cele b'ritate. Virgili'. Sum p'ius Encas fama sup' g'bera notus. Fama vt aliq' volūt' grecū vocabulū est. Illi em' q' d' dicit': qd nos fama. Alij volūt' dici a fan / do. Hinc famosuz r' infamē dicim' in eadē f'catione. Licz. Nō poll' inq' audēo: nā me ad famosos v'ruit' ma' accedere. Plaur'. Qui etiā me misex' famosum fecit flagitijz suis. q'uis qñq' i bonū accipiat' famo / sus: vt al' d'f. Vñ Hieronym' de Judib'. Hęc erit in oib' famosissima: qm' timebat' deū valde. nec erat qui diceret' malū verbū. Accipit' r' fama dupl'r: vt scri ptis reliq' Sab. dist. xv. q. xvj. ar. j. li. iij. Qñq' cō / r' r'z sic nō est ali' q' opinto habita de p'ditiōib' aut morib' alicui' signis exteriorib' exp'ssa. Qd addit': qz sola opinio mēte clausa nō facit' famā de aliq'. sed ex / p'fessio hui' opiniois siue vocib' / siue scptis / siue alijs signis. r' sic nō distinguit' p'ra infamā v' diffamā: sed cāq' fugius diuidit' in hęc mēbra. s. famā bonā / r' famā malā: que d' diffamia v' infamia. Alio mō ca / p'icr' stricte vt distinguit' cōtra malā famā: r' sic ē op'io nio bona honestate vitę ac morū. Et inter bona bo / minis (vt ibidē d' dñs p'poset' Sab. Fama non me / diocre / sz magnū bonū est: quonā r' si postponit' bo nis spūali' anie / g'fē scz r' virtutib' / camen preferit' oim' bonis exteriorib' / puta temporalib' diuitijs. Vñ p'urb. xxij. Meli' ē nomē bonū q' diuitię mul

re. Et Eccli. xij. Lura habe de bono noie. B em magi...

Famulus

seru. Diferunt aut famul. seruus/mancipiu/vernacul. Si vocablorum...

Fantasia

phantasia grece latine dicitur imaginatio. ve de Paul. Lorensius in pemptio...

ci/ scribit Berfon pre. iij. suoz opez tract. de ofone...

Fantasma

vt scribit Gab. di. iij. q. ij. li. iij. fcat pncipalr ipaz re...

Fatum

est effectus diuinitus preultus. Et fatum est inderens...

dispositio p qua puidetia suis queqz necite ordinibz...

Fatuus

stult. Et qda dicunt fatui (ve scribit Rich. di. xlv. ar. iij. q. iij. li. iij.)...

Fauor

q fauer. Et fautores (ve scribit Paul. d. xlv. ar. iij. q. iij. li. iij.)...

auxilio illos. qd q n e mecu/ me e. puare ho psona...

Felicitas

fm P. hum. j. Ebi. z vt refert Bulefer. diffinc. iij. q. ij. lib. ij. est operatio...

Fenerare

improprie qnqz accipit p mura tuare. Un Deucero. xv. f. q. iij. rabis genitb...

generabis. i. moruabis: vt exponit Tho. Lur saci qd sequit fauer. Nam addit / a nullo ipse accipies mu/ rium. vbi pro fenore ponitur mutuum. Alexander ho dicit q ibi ponitur consequens pro antecedente. Nam fenus seqt abundantia. no em pt fenerari nisi abundans. Ponit q fenerabis / p abundabis. Est ei fenus: rra hēbis abundantia q poterit mltis gētib si vo lueris fenerari. Permittit ergo lex abundantia suis obseruatorib. i. feneratorib. Nec recitat Bab. di. xv. q. xi. li. iij. Significat r fenerare ad vsurā accipi: vt est opud li. digestoz: r als patz.

Feruo idem est qd calor: q cū sit ex igne: ex rario r p. frigitur accipit. Feruo autē charitatē est habitus acquisitē charitatē vel eius act: vt scribit dñs Cardinal. q. ix. ar. iij. li. j. Et Bab. dist. xvij. q. iij. ar. iij. dub. iij. lib. j. Feruo charitatis est pōpū rudo seu conat volūtaris ad actus charitatē elicienduz: q est pēise per habitū charitatis acquisitū ex actib frequenter. hoc est feruo charitatis supponit p actu charitatis seu volūtaris pnotan do volūtarē pōpū rudo dicitur facilitatē ex inclinatio/ ne habitē charitatis acqfite puenientē hōi feruoze veniale minuit: dum em veniale cōmittit / generant in hōie habitē oppositū actui charitatis: p qd volū/ raris conat seu pōpū rudo tollit seu remittit. Et peccato ho omittit actū boni negligunt: ex psequē/ ti nō gignunt habitē pōpū rificatē pōpū rificatē: quibus nō genitū pōpū rificatē nō facilitat ad op. Et sic habitus infusus sine acqfite nō inclinatur: vt ē opinto mul/ toz. r dñ in. iij. sen. Sic q cū talis acqfite habitus non gignunt: pōpū rificatē non acruat ad op p solū habitum infusum rē. Signunt autē frequentia bonoz actū: r eoz omissione vel oppositōz actū cōmissioe remittit tur seu tollunt. Vide r latē de B Bab. r Perz d ali. vbi s. q. ix. ar. iij. li. j. q dē q charitatē remittit q ad ei feruoze nihil aliū est q min⁹ feruidos r incēlos accē charitatis r minus feruēt r min⁹ delectabiliter eli cere: r sic diminutio hui⁹ feruoze pōt per venialia fi eri: r ralis corruptio: sic q cor⁹ feruoze p p rnuat/ rione peccatoz venialitū r omissionē actū fm chari tatē eliciendo: nō tñ charitas tollit que manet in e gra (nisi aduenitē mortali) per quaz ad huc possit in actus meritorios qrtum est de se pēise: vt inqē Bab. vbi s. Uider. s. in dictione L baritas.

Fermentum dicitur q feruēdo crescat. Est em farina q subigit priusq addat sal ad puluis moduz decocta: r relicta donec acescat. Et fermentum verbum: idē qd miscere seu crescere facio. Est aut duplex fermentū vt scribit Bulefer di. xi. q. xi. li. iij. Quoddā est corpale r ma/ teriale: r est illud qd facit leuare pasta: r vocat grece leuain. r dñ a feruo ferues. Un panis dñ fermentat: qñ in ipō pane ponit fermentū. Aliud est fermentum spūale: r est pēim. Un Luc. xij. dñ. Arēditē a fermē/ to pbariteoz qd est hypocrisis rē. r dñ per similitudinē Un. j. Lopez. dñ. Aplus. Expurgate ver⁹ fermentū ve stris noua confersio sicut estis asymi. r paulo post. Nō in fermēto vereri neq in fermēto malitiē r neq/ cie: sed in asymis sinceritatis r veritatis.

Fictus vt habz Bonauē. di. iij. ar. ij. q. ij. li. iij. r post eū Bab. eadē di. q. ij. est q aliud pēndit foris / aliū int⁹ hz: vt si qd vellet susci/ pere baptisimuz eo mō quo ecclia incendit dare: r tñ oppositū habet in ania. vt ostēdendo se esse disposit/ tum ad suscipiendū baptisimū: r tñ nō est dispositus

in animo. aut qd nō habet rectā fidē. aut qd hz peccat/ tum mortale in actu vel pōpō: vel cōplacētā / vel nullā displicētā de peccō. Et illo scō mō cōit loquū tur sancti r doctozes de fide accedētib ad baptisimū vel sacm aliud: qui sez accedēdo ponit obiect gratie sez infidelitātē aut mortale peccm: qd tūc actu volun tatis cōmittit: aut de q cōmissio nullā hnt displicētā: hic grām nō cōsequit. Dñ em Sapie. j. Spūsan ctus discipline effugiet fictū. Et Scorus di. iij. q. v. lib. iij. Nolentē deus nō iustificat. fm illud Augu. Qui creauit te sine te: nō iustificabit te sine te. Quaz re inqē Scor. Qui hz peccatuz qd sibi nullo modo displicet / nullo mō recipit grām. Et san. Bona. vbi s. Fict⁹ est qui se corpaliē r subijc: sed incert⁹ volū/ rante aduersat. Un cū triplex sit potentia interior / r r/ plicat pōt aduersari. Aut discredēdo qrtū ad rōnalē. Aut malū appetendo: qrtum ad r cupiscibile. Aut sa/ cramentū ptenendo: qrtum ad irascibile. r in cali nō hz effectū sacm. qd deus nulli inuio dar iusticiam nec grātā. Alioqn nō esset iusticia. Uider de hoc Ri char. dist. iij. ar. j. q. ij. lib. iij.

Fictio fm Perz palud. dist. iij. q. v. lib. iij. quattuor mōis ptingit. Dñ em fictus qui nō credit / q induer⁹ accedit / q aliter celebrat. i. p prohibitionē ecclie suscipit: puta ab excoicato / vel p cōm rēu ecclie: qd in omi sacro est obfandū: me alit ter celebrat / r fictio incurrat / r fruct⁹ pdat. Item q ptemnit sicut q ridendo accedit. Et fictio q fieri p in p fessione est qdrupler: vt hz Beron pre. ij. q. ij. Nam fictio est pnciose mētens. Quēdā dolose dimidiās. Quēdā patiēter inficiēs. Quēdā insufficiēter discun tiens. Fictio triplex prior ipedit ne p fessioy vel pncisa absolutio valeat ipsi sic fingēti quin opteat vt necē/ sariū sit itez de oib sacraliter p fiteri. Quarta ho f/ ctio p inueniri licz nō bona: nō tñ sicut pōzes equa/ liter mala. vbi licz absolutio nō pferat grām / nec pec cara delect: pferat tñ cessante fictioe. nec oprebit de sic p fessio itez p fiteri. Lōuentur in B sacia doctozes qui cōmunit dicit q vnū peccatū mortle nō delectur sine alio. als nāq sequer⁹ q grā stare siml cū peccō mor tali. Mentēs autē in p fessione pnciose / peccat mor/ taliter. Sec⁹ autē est de mendacio qd ex gñe suo: als esset solū veniale: vt vitz miscēdo quādas leuē circū/ stantiā falsam / vt excusatioēz fruolā. De his fultus scribit Beron vbi s. Lōcordat Tho. cū ceter⁹ docto.

Fides in scēptura varijs mōis accipit: vt r ha bet san. Bona. dist. xij. li. iij. circa te/ rē. r Bab. eadē dist. q. ij. Et Beron pre. j. fmone de errorib p fide / r mozes circa pceptū / Nō occides. Et Alex. pre. iij. q. lxvij. mēb. j. ponit. xi. fidei acceptio/ nes. Nā fides qñq accipit p spōsione. j. Tim. v. Pri mā fides irritā fecerūt. Qñq p fidelitate Hiere. vij. perijt fides: r ablata est de ore eoz. Qñq dñ pscitā d faciendo vt nō faciēdo. Rom. xij. Omē qd nō est ex fide peccm est. Glo. ptra psciam. Qñq dñ gnāl r as/ sensus pclusionis accept⁹ per rōnē pbabilem: fm q argumentū dñ rō rei dubie faciēs fide. Qñq dicit co gnitio patriē. Rom. j. Iusticia dei in eo. si euangelio reuelat ex fide in fidē. Glo. ex fide spei in fidem spei. Et dñ fides qd fidētissimaz certissima est: vt inqē Bo nauē. Qñq dñ symbolū fidei (qd credit⁹) vt p obiecto fidei. Un Athanas. Nec ē fides catholica rē. Qñ/ qz dñ sacm fidei. i. baptisim⁹. Sic dñ Augu. ad Bos nificiū. Quid est aliū parulos hē fidē nisi fidei sa cramentuz. Qñq fides dñ habit⁹ informis. Jaco. ij.

Sine opib⁹ fides mortua ē. r demōes credūt r p rē/ miscit. Qñq dicit habitus charitate format⁹ Ro. j. Iustus ex fide viuit. Et Abacuc. ij. Iustus i sua f/ de viuit. Qñq capif p actu credēdi. Rom. x. Fides ex auditu est. Et Augu. Fides est credere q nō vides. Naz em acceptio nū tres sūt mag⁹ in vsu cōmuni. Nā fides aliqn ac: p rē p actu: qñq p habitū: qñq p obiecto. Pro actu est assensus veritatē reuelatē. Pro habitū est habit⁹ ex hōi assensib⁹ frequētatis acqf/ tus / vel inmediate a deo infusus inclinās i intellectū ad assentiendū veritatib reuelat⁹. Pro obiecto ē ve ritas credita / aut res p ipm significata. De pmo dicit tur / fides ex auditu est. Audie⁹ p p bñ dei. De secūdo Hebre. xi. Sine fide ipōssibile est placere deo: qd de habituati intelligēdi est. De tertio. j. Tim. iij. Enu/ tritus vbi s. i. i. veritatē credendaz. Tre fides fz Perz de palu. di. j. q. v. ar. v. li. iij. accipit p intērio ne faciēdi: vt cū ait pclusionē. j. In adulto fides pua erat remediū ptra origiale. In paruulo fides aliena sed illa fides nō est fides habit⁹ / nec actus fidei elici/ tus aut impar⁹. Nō alit igit fides reqrit ad efficaciaz faci/ nisi q phibeat intēsiōe hoc faciēdi qd de⁹ in/ stituit: r talis intēsiō fides dicit. De hoc vide r Bab. di. j. q. ij. ar. iij. li. iij. dub. j. Et fides fm quālibet bas rū r mū acceptio nū / q in cōmuni vsu habent pōt sub/ diuidi. Nā fides tā actual⁹ qz habitūalis diuidi pōt in fidē formatā r fidē informē. Ita diuidit mgf post serm Aug. di. xij. cū dicit in certu q fides accipit p eo q credit / r est vtrius: r eo qd credit / r nō est vtrius. Fidē dicēs esse vtrius: q charitate format⁹. Illa ho nō esse vtrius / q sine charitate est / q manis est r mortua. Credim⁹ autē fide actuali r habituati. Actuali forma lit. Habituali tanqz dispositioe nos disponēte. i. cō/ causante r inclināte ad actū credēdi firmi⁹ eliciendū. Pōt est r fides diuidi fm casū acceptioēz in fidē ac qfita / r fidē infusam. Fides etiā fm tertā acceptioē pōt est subdiuidi in plicite fm diuersitatē articuloz r veritatū credendaz / r fm has diuersas acceptio/ nes / alit r alit habet diffinitū. Nam r varie diffinit⁹ a scis r doctozib: vt paulo post patebit. Fatendū autē est (vt scribit Paul⁹ Loreti⁹. li. iij. suaz sen. di. vij. fidē a parente rerū deo manare. Ecem ea q fide cōr/ tent: sūt sup nature cōplexū ita / nec in hōim cōem plationē sine diuina patefacioe cadūt. Nā nōnullis qdā deus sine intermedcio edicit: vt ea q sunt in deci viris discipulis aut varijs patefacta: nōnullis qdaz per pcones edicit. Itaqz obeam cām articulatam est fidei distincta rō. Nā quēdā ad diuinitatē: qdā ad hu manū amicitū inducū p rē: q vno senatus symbo/ lo cōcinent. Ex q est intelligi necesse ad incolumitatē hōim fidē esse necessariā q credenti ab auctoze rerū deo inserat. Et postea ait. Nihil fide restat. ecem ra tio multū a rez diuinarū cognitioe abest / idqz pclare patet q ab omi filosofoz genere est naturalit rez humanaz explicatioe r rubarū fuisse: scim⁹ multaqz ab his inter se pugnātia cōscripta legim⁹. Itaqz quo splēdid⁹ dei notio elucesceret necesse fuisse dicim⁹: vt fide in hōim mētes rez diuinaz agnitioe illaberet: q ozaculo nihil sit in oi natura veraci⁹ quāobre iure pmulgatū est: ne culiceat a rata fidei mēsiōe desc/ scere. Nec r plura Loreti⁹. Desciscunt autē iudei paribi heretici infideles: vt ibidē docet / qui ex chria noz ceu extrudunt. Vnde aut a varijs describit f/ des. Unde fides fm magm est vtrius qua credit⁹ qd nō videt / qd ad religionē p rē. r dat de fide habitū ali format⁹: qz vtrius dicit q est habitus r fides qua

in deū credim⁹: nō em est vtrius: vtrius etiā auriga vtrius tā theologice qz cardinali: vt dicit scūs Bona uen. di. xij. q. j. li. iij. Et necessario fides spm r cha ritatē pcedit / tanqz regula r auriga ip saz. De q lat⁹ ibidē. Fides fm Hugonē lib. j. de sacramētis ait. Fi des est certitudo. i. certa cognitio quēdā animi de re bus absentiū supra opinionē r infra sciētā cōstru ta. Certitudo dicit id est certa adhesionē cognitio / p qd distinguit ab estimatioe cōcertura r opinione que dubitationē r formidīnē de oppositō secū cōparunt. Latius declarat Bab. di. xij. q. ij. ar. j. lib. iij. Sed vbi est dubitatio / fides nō est: r hęc diffinitio est ge/ neralis pueniēs actuali r habituati infusē r acqfite. Fides fm Perz de aliaco. q. j. plogi. ar. ij. ē assen sus ver⁹ firmus sine formidīnē nō cūidēs. vt breui⁹ fides est assensus certus nō cūidēs. Nā certitudo importat pmas duas cōditiones. Certitudo em est assensus ver⁹ firmus sine formidīnē. Quic descriptio nī cōcordat cōmune dicit⁹ Augu. Quid est fides nisi credere qd nō vides. capit em credere p certitudinē / ut assentire: r capit nō videre p nō euidēt cognosce re. Fides (vt scribit Damascē. in qrtō) est coz q spe/ rant hypostasis. i. substantia. Uel sic. Fides est assen/ sus nō inqficus circa primā veritatē. Nec diffinitio dat quāru ad actū suū pncipalē / q est assentire pme veritatē reuelatē. r ideo dicit assensus nō inquisit⁹. i. rōne argumētariā: sed acceptus p reuelationē. Fi des fm b. Dionysii in libro de diuinis noib⁹ sic diffi nit. Fides est ratio simplex veritatē p se existēs. Per rationē simplicē intelligit cognitiōe acceptā p reue lationē nō p argumētariā inqfitionē veritatis p se existēs. i. veritatē prime / vel veritatē certe. Fides fz beatū Augu. est illuminatio mētis ad summā verit/ ratē. i. cognitio reuelata illuminās mētē ad cognō/ scendū summā veritatē. Nec dat de fide fm pccatū mū actū credēdi. Aplus genitū doctoz ad Hez bre. xi. ita diffinit fides est substantia rez sperandarū argumentū nō apparentiū. Et diffinit fidē formatā q est habitus / r ideo diffinit p p riu actū / r p riu ob iectū. Actus at fidei est credere / q est actus intellect⁹ vero assentiētis / pcedēs ex volūtarē imperio: qz nuly lns credit nisi volens fm beatū Augu. sup Joan. Et ideo actus q est credere / nō solū habet p obiecto ve rū qd est obiectū intellect⁹: sed etiā finē vt bonū qd est obiectū volūtaris. r p hęc etiā diffinit aplus cū dicit argumentū obiectū intellect⁹ in verbo nō apparenti um. Obiectū em fidei est veritas non visa. i. nō cui⁹ dens / aut firmi⁹ adheret fides nō ex rei cūidētia: sed ex auctoritate diuina. Obiectū volūtaris in verbo rez rū sperandarū. In vbo substantia qd p genre ponit in nunt fidei quidditatē / r accipit substantia cōnotatiue. vt dicit a substādo / r p quādā rei inchoatione: vt dicit scūs Tho. scda scōe. q. iij. ar. j. Et post eū Nicola ua de lyra. seu p causa aut fundamēto rei / q rez sub/ sistit in se in esse subiectiuo / vt in intellectu in esse ob iectiuo: vt vult Glofa Heb. xi. Et nō accipit substan tia absolute p re p se subsistere / aut p rei essentia: sed vt dicit est. Sic ergo fides dñ: i. substantia rerū sperā daz. Nec sunt bona in futura b ritudine nobis cōse renda. i. vltio r fruicio diuine essentie: inqñrū est que dā inchoatio futurē b ritudinis: qz fides est p rima virtus infusa / sine qua rez sperandas nemo cōsequi pōt: r ita est causa rerū sperandarū: quia facit rez sperandas quādoqz subsistere in nobis. qd est dicitu facit cōsequi futura bona. et est fundamentū oim bo noz / qd nemo mutare pōt: sine q nō est bona edifi

caro. Et dicitur fides magis fundamētū reſp. ſperādāz rū q̄ credendāz v̄l rēndāz: ve notat ſcētū Bona uē. di. xxiij. q. v. in fine li. iij. Per hoc em̄ qd̄ dicitur ſpe rādāz: magis dat̄ intelligi finis r̄tutis / q̄ eſt ip̄a be atitudo expectata q̄ p̄ hoc qd̄ dicitur: credendū v̄l amā dū v̄l rēndū. Nā iſti actus nō tantūmodo ſūt in finē: ſed etiā in ea q̄ ſunt ad finē zc. Et argumētū fm̄ gloſaz p̄ certitudinē reſp. q̄ nō apparēt accipiē. hoc ē cer ta z firma adheſio. Et diſtinctio apli ſic poteſt exponi Fides formata eſt ſubſtātia rerū ſperandāz. i. incho acio quēdā / cauſa v̄l fundamētū aſſequēdi reſp. ſperā dāz in veritudine. argumētū nō apparēt. i. certa z firma adheſioa cognōtio ſperādāz. i. nō dū apparētū um / q̄ em̄ ſperam⁹ nō apparēt / fm̄ illud apli. Rom. viij. Spes quē videt nō eſt ſpes. Nā qd̄ videt q̄ nō ſperat: Et qd̄ dicit ſubſtātia rerū ſperandāz diſtin gunt a fide cōmunit ſumpta. Qd̄ dicit argumētū diſ tinguūt ab opinione / ſuſpitione / z dubitatione. Et p̄ hoc qd̄ dicit nō apparētū diſtinguit a ſcientia z in tellectu: z generalit̄ a nō euidēt / p̄ quā ſit aliqd̄ ap̄ parit̄ / z qd̄dam mō viſibile intellectui. Et fm̄ ſcētū Tho. ita poteſt poni in forma diſtinctio. Fides eſt ha bitus mē. i. q̄ inchoat̄ vitā æterna in nobis faciēs in tellectū aſſentire nō apparētū. z addendū eſt firmi⁹ z certe: alias cōueniēt diſtinctio ſua opinioni z ſuſ pitioni: vt dicit Bab. quē videre pores laurus. Uide acur Berſon pre. j. ſermonē de erroribz circa fidē / qui z alias ponit diſtinctiones. Un̄ Augu. in lib. de p̄deſ ſtinatione. Fides inq̄ eſt cogitare cū aſſenſione ea q̄ ad cōtānā p̄tinent religionē. Fido. Fides eſt qua ve rāci credim⁹ id qd̄ nequaquā videre valemus. Lxxv. fto. Fides eſt ſcētū religioſis fundamētū. Fides fm̄ Berſonē eſt v̄tus qua ea / q̄ ad fundamētū religio nis p̄tinet recte firmi⁹ credunt. Latiffime alias de fide ſcripſit Berſon. Generalit̄ vero fides poteſt diſtincti (ait Bab.) vt cōueniat fidei fm̄ q̄ p̄tinet ad r̄tutē logicā z p̄tinet ad r̄tutē inſuſe q̄ acquirunt / tā habituali q̄ actuali / tā formate q̄ iſormi / q̄ talis eſt. Fides eſt noticia adheſiua certa z firma veritatis ad religionē p̄tinentē p̄ reuelationē accepta. Dicit notī cia adheſiua qd̄ ſcludit tā actualē aſſenſuz q̄ habitū acq̄ſitū vel inſuſum ad actū aſſenſendi inclinātē. Diuidit em̄ cōmunit noticia adheſiua in actualē ec habituale. Dicit certa z firma ad excludenduz notī ciaz adheſiua euz formidine de oppoſito. Et licet certitudo / firmi⁹ z euidētia frequēt accipiunt v̄tus p̄ alto a doctoribz: tū ſi p̄tē accipiunt termini nō pa rū differunt. Certitudo ergo reſp. obiecti (credere ſcēz veritatē) inſalubilitatē. Nā certū eſt q̄ in fallibile eſt: cui ſcēz aſſenſiēdo nemo fallit. Firmi⁹ reſp. in tellectus adheſionē qua ſcēz cōſtant̄ ſine formidine ad heret aſſenſiēdo veritātē. Euidētia reſp. maniſe ſtationis modū: q̄ ſcēz veritātē ſic maniſeſtat: vt intel lectus nō poſſit diſſentire / q̄ maniſeſtatio ſic vel p̄ co gnitionē experimētālē / quē p̄ſupponit noticiā inuēti ſā terminoz: aut p̄ cōplecionē notā ex terminis: aut p̄ demōſtrationē ex h̄mōi p̄ncipijs. Dicit em̄ euidētia quāſi expreſſa et clara vidētia aut viſio. Et hęc euidētia nō eſt fidei: ſed ſcientiē z intellectus p̄nci p̄iorū. Fides em̄ eſt nō apparētū id eſt veritatū nō euidētū. Fides ergo eſt certa imo certiffima imo oī humana cognitione v̄t certior. Eſt em̄ reuelatorum a deo fm̄ illud Joan. j. Deus nemo vidit vn̄q̄. Un̄ genituz q̄ eſt in ſinu patris ipſe enarrauit. Et ij. Pe tri. j. Nō volūtatē humana aſiquādo allata eſt p̄be ta: ſed ſpiritu ſcētō inſpirati locuti ſunt ſcēi dei boice

Reuelata autē a deo (qui eſt p̄ma z inſalubilis verit̄ tas / cui falſuz ſubelle nō poteſt) certiffima ſunt quibz falli eſt impoſſibile. Impoſſibile em̄ eſt q̄ reuelatuz fallat: z hoc ſufficit ad certitudinē fidei. Nunq̄ cre dens fallitur. Et dicit in diſtinctione fidei / firma: ad excludendū ſuſpitionē z opinionē quē habet annexā formidine de oppoſito. Eſt em̄ firmi⁹ adheſio de ratiōe fidei. Nā dubitās in fide inſidelis eſt. Ergo ſi qd̄ nō habz. Hinc in ſymbolo Bebanali dicit. Hęc eſt fides catholica: quā niſi quiſq̄ firmi⁹ fideliter q̄ crediderit ſalu⁹ eſſe nō poterit. Et ſanctus Augu. in de fide ad Petrū / in om̄ibz capitū / quibz credēda p̄ponit / p̄mitte: firmiſſime tene / z nullatenus dubit̄ tes. Et dicit bene / firmiſſime in ſuplatiuo: q̄a viator nulli veritati firmi⁹ adherere debet veritatis fidei. Quod z in ſanctis martyribz exemplatū eſt: quos fides magis adherere fecit v̄tati credere q̄ aliq̄ ſci / entia rei ſcētē. Nā nec per blandimēta nec p̄ comen ta induci poterāt vt cōtra fidē aliquid ſaltē ozrenus dicerēt / quod in ſcētis nō cōtingit. Suleus em̄ eſt ce qui pro quacūq̄ certa cōcluſione geometrica morē ſubiret: vt de ſcētis Bonauē. Un̄ ſcribit Hieronym⁹ (vt z cū refert Bonauē. q. ij. plogi) Tolle inq̄ argu mēta cū de fide agitur / paſſoribz z piſcatoribus cre ditur / nō dialecticis. Et Grego. Fides nō habz meri tū: cui humana ratio p̄bet experimētū. Qd̄ eſt verū rū q̄ aſſentitur p̄pter ſe ratiōi: tūc auferit̄ locus fidei / quia in aīa hoīs dominat̄ violētia ratiōis. Sed qm̄ fides nō aſſentit p̄pter ratiōē / ſed p̄pter amorē eius cui aſſentit deſiderat habere ratiōis: tūc nō euacuat ratiō humana meritū / ſed auget ſolatiū. Et p̄mo mō intelligit Hieronym⁹ z ſimilr Grego. q̄ nō ſunt in ducēda argumēta dialectica quibz homo p̄ncipaliter innat: q̄a innendū eſt auctoritati p̄ncipali q̄ ratiōi. vt de Bonauē. vbiſ. Dicit p̄trea in diſtinctione fidei veritatē ad religionē p̄tinentē. Un̄ quēcūq̄ non p̄tinet ad ſcētā cōſequendā / neq̄ ad illā condu cūc: nō p̄tinet ad religionē qua de ſumm⁹ colitur in via / z tandē beatificet in patria. vt habz Bab. vbi ſ. Dī vltimo / per reuelationē accepta. Nā fides non innat demōſtratiua p̄batiōibz / nec exp̄tentiē: q̄ gene rāt noticiā euidētē / ſed em̄ auctoritati reuelatē. Et per hoc diſtinguit a prudētia z ſapientia. ſimilr a viſiōne beatifica. Fides eſt triplex. vt habet (ſione beatifica. Berſon pre. iij. ſermonē dūcē p̄ſiōis. ſcēz: fides v̄tua: fides mortua: z fides ſcētā. Fides v̄tua eſt credere dei veritatē / z cū hoc cū amare: z timere p̄ affectionē. Et abſq̄ tali fide nullū op⁹ eſt meritouū. ad Gal. v. Fij des eſt q̄ per dilectōez operat. Et dī v̄tua: quia opari facit p̄ dilectionē dei. Fides mortua eſt credere vitā / tē euāgelij dei: ſine h̄ q̄ quis faciat opa. Et dicit mor tū: q̄a nō mouet creaturā ad bona opa exercēda. Ja co. ij. Fides ſi nō habz opa mortua eſt. Si nō habz ſcēz opa amoris / z timorē dei: mortua ē. De q̄ infra vij debet. Fides ſcētā eſt debil̄ quēdā credulitas / z q̄ ſiry ma nō eſt: q̄ in r̄pē ratiōis recedit. Marti. xij. Ad r̄pus credūt: z in tēpore ratiōis recedūt. Sicut etiā hi qui tēpore perſecutiōis negāt fidei veritatē p̄pter timorē perdēdi bona coz / aut vitā t̄palem. Hęc Ber ſon qd̄dam eſt acq̄ſita / ſon. z pla de b vbiſ. quēdā inſuſa. Et differūt. q̄a fides acq̄ſita eſt habit⁹ naturalit̄ acq̄ſit⁹ ex actibz credēdi frequētatis. Sed fides inſuſa eſt habit⁹ a deo ſup̄naturalit̄ z imediare in aīa creat⁹. Eſt aut̄ fides inſuſa habit⁹: h̄ eſt: q̄litas p̄ducta a deo i aīa / inclinās ad cōſdē act⁹ mediare v̄l imediare ad q̄s inclināt habit⁹ acq̄ſit⁹. Differūt z

ex eo qd̄ fides inſuſa eſt vnica circa oēs articulos credē dōs: nō ſic fides acq̄ſita. Differūt etiā: qd̄ fides in ſuſa corripit p̄ quēcūq̄ errorē / circa quēcūq̄ articu lū. Fides acq̄ſita ſtat cū errore reſp. alteri⁹ articu li ſeu obiecti. Eueniūt aut̄ in hoc fides acq̄ſita z in ſuſa: qd̄ veritatis habitus inclināt ad actū credēdi: de acq̄ſita maniſeſtū eſt. De habitū inſuſo quō incli nat ad credēdi articulos fidei ponit Bab. duas po ſtiones p̄bables di. xxiij. q. ij. li. iij. q̄s breuitat̄ gra omitto. Et fides acq̄ſita ad credēdi articulos fidei eſt neceſſaria: q̄ Rom. x. dicit. Fides ex auditu ē. Lō gior eſt Bab. ar. ij. vbi ſ. Alludit Scot⁹ eadē di. qui rōne hoc idē p̄bat: z ad credēdi articulos neceſſe eſt credere rectē / hoc eſt credere eccliam eſſe veracē zc. Nō aut̄ naturalit̄ rōne p̄bati poteſt fidē inſuſam ad credēdi articulos fidei eſſe neceſſaria: qd̄ ad credē dū oīa credibilia ſufficit fides acq̄ſita. Ergo non eſt alia neceſſaria. Poteſt z q̄s firmi⁹ adherere veritati ſine fide inſuſa. Plura Bab. zcluſiōe. ij. vbiſ. Po reſtū fides inſuſa ponit p̄trea acq̄ſitā: vt ſcriptura patet. Nā ad Heb. xj. dicit. Impoſſibile eſt ſine fi de placere deo. Sed multi placere deo ſine fide ac q̄ſita. vt pater de infantibz p̄ chio ab Herode occi ſi. Et ſimilr de infantibz baptizatis in q̄bō nō eſt ſi des acq̄ſita: ſed inſuſa. Probat mltis reſtimonijs Bab. zcluſiōe. iij. vbiſ. Reſp. vero oīm / reſpe ctu quoz eſt fides inſuſa reſp. eorū eſt poteſt fides acq̄ſita: alias fruſtra eſſet fides inſuſa / cū v̄ra / q̄ ſit p̄pter inclinare ad actū. Uide Bab. zcluſiōe iij. Diuerſoz inſup articuloz diuerſe ſunt fides ac q̄ſitē nō ſolū numero ſed ſp. diſtincte: qd̄ actus credēdi diuerſos articulos diſtingunt ſp. e. er go habitus ad ipſos inclinātes. habit⁹ aut̄ diſtinguū tur penes actus. Eſt aut̄ vna fides inſuſa ad oīs ar ticulos fidei mediare vel imediare inclinātia. Eſt em̄ vnus habitus ad oīa credibilia inclinās: hoc aut̄ eſt idē ſp. in aīa ſp. diſtincte: qd̄ in om̄ibz habet ca ſdem obiecta / z actus ſp. diſtincte. Uide Bab. laurus vbi ſ. Et vt idē dicit dub. j. Fides inſuſa nō fruſtra aīa a deo donat̄ imo fruſtuſe / z ad p̄fectionē z ad v̄tili tatē homis inſundit. Nō em̄ poteſt a diuina bonita te p̄cedere aliqd̄ vanū z inuilit̄: ſicut nec a diuina ſapi entia aliqd̄ inordinatū. Dei em̄ (vt dicit Deuſ. xxiij. q. i. p̄ſcra ſunt opa: etiā ſi nos lateat v̄tilitas domi / fides q̄ inſuſa in actu p̄mo p̄ficiet intellectū: eſt em̄ ip̄a p̄e ctio: acq̄ſita: eſt imo q̄cūq̄ habitus naturalit̄ acq̄ſi to: pura ſcientia / ſapientia / prudentia / naturalit̄ acq̄ſi ta. Nā fides inſuſa eſt habitus ſup̄naturalis: z orna rus aīe cā multū p̄ficiēs / z nobilitās. qui p̄pter ſu p̄fectionē nō poteſt cauſari niſi a deo. Augmētū q̄ ſit p̄ fidē inſuſam. Nā ſunt q̄ velle magis aſſentire / z t̄m̄ min⁹ aſſentire: idē qd̄ p̄tū illud ap̄loz. Dñe ad auge nobis fidē: z p̄tū idē i collegerā qd̄. Om̄ipoz tēs ſempiternē de⁹ da nobis fidei ſp. z charitatē au gmentū. hoc aut̄ augmētū ſit p̄ fidē inſuſam. Fides acq̄ſita dicitur corripit p̄ errorē p̄tariū circa eūdē articulū: vt ſcribit Bab. dub. ij. vbi ſ. Im poſſibile ē cū qd̄ eūdē articulū ſit credat z diſcredat. Stat tamē ſimul act⁹ credēdi vnū articulū cū erro re circa aliū. Sic z habit⁹ fidei acq̄ſitē p̄ habitū errorē cōtariū corripit: vel p̄ longā negligētā eliciendū actū ſuū circa p̄tū obiectū p̄pter defectū cōſeruatē. laur⁹ Bab. Habit⁹ vero inſuſus ſicut a ſolo deo creat⁹ do inſundit: ita ab eo ſolo annihilādo corripit. Un̄ nulla cā creata cū corripere p̄t. Corripit demerito ric / nō qd̄ p̄ qd̄ dicitur morale ſicut charitas: ſz p̄ erro

rē circa quēcūq̄ articulū p̄tinet. Un̄ p̄ quālibet be reſim corripit fides inſuſa: alioq̄n idē eſſet fidelit̄ z be reticus. Heretic⁹ p̄ e rorē p̄tinet circa certū fidei ar ticulū. Et fidelit̄ p̄ inſuſa: ſicut dicitur eſt de erro re / ita dicitur eſt de dubio p̄tinet cōdē rōne: qd̄ dū b̄tās p̄tinet circa quēcūq̄ articulū heretic⁹ eſt. Et dicit p̄tinet: qd̄ error nō p̄tinet: ſilr z dubiū circa ar ticulū particulare nō repugnat fidei inſuſe. licet acq̄ ſit fm̄ eūdē articulū. p̄t em̄ qd̄ circa aliā quā verita tē in canone bibliē p̄tētā errare v̄l dubitare exp̄ticit̄ ce / z t̄m̄ eūdē ip̄ticit̄ credere. Hic t̄m̄ vere fidelit̄ cenſet ſit laur⁹ firmi⁹ credēs fidē catholicā cē v̄rā z ſilr oīa cōtēra i bibliā: ignozat aut̄ Sarā v̄rozē fuiſſe Abrae aut̄ credit cā fuiſſe m̄tē Abrae / vel dubitat p̄ actus inſormari nō eſt fidelit̄. Et credēdo oīa p̄tētā in bibliā eſſe vera i implicare credit Sarā fuiſſe v̄rozē Abrae. Quāuis exp̄ticit̄ ignozet / dubitet / aut̄ oppoſitū pu tēt: qd̄ neſcit hoc p̄tinet i bibliā. Tria q̄q̄ vicia eneri uant fidē: z cā impediūt: vt habet Berſon ſer. j. de ſ. Anto. p̄t. iij. ſ. curioſitas / carnalitas / z iniquitas / aut̄ ingrātudo / z incredulitas z nullū p̄ctū adeo ſic amat diabol⁹ ſicut incredulitatē. Nouit em̄ fidē rā dicē eſſe oīm bonoz q̄ ſi fuerit delecta / z ab humano corde eradica: de tali hōie actū eſt nunq̄ bonū deo placētē. p̄tēt fructū: qd̄ ſine fide impoſſibile eſt pla cere deo. Pla Berſon vbi ſ. Quō fides inſuſa z ac q̄ſita diſtingunt ſp. diſtincte. vide Bab. Fides eſt duplex. ſ. inſormis z formata. Fides inſormis / q̄ eſt in aliq̄ ſine charitate / z nullū p̄ctū re pugnat fidei niſi hereti. Hęc fides inſormis (vt dicit ſcētū Bona. in ſolu. argu. q. j. p̄t. ij. li. iij. di. j.) non placet deo tanq̄ meritouū ex condigno: bene tamen placet deo / ſic diſpoſitū de cōgruo. Dicit z hęc fides mortua / nō idē qd̄ caret v̄tilitate z efficacia: ſed qd̄ ca ret vitā gratūta / q̄ eſt vitā p̄fecta. Et ideo fides iſormis nō eſt p̄tē virt⁹: ſz large. Sicut z habit⁹ poli tici inſormis dicunt eſſe v̄tutes: vt idē ſcētū Bonauē. ait. di. xxiij. li. iij. z hęc eſt etiā i malis ch̄tiani. p̄ illū em̄ habitū qd̄dam mō intellect⁹ hoīs dū captiuat̄ i ob ſcūū ch̄tī. Et vt credit vere nō apparētā vt viret er ronea z ſanctifica. ſicut i mltis ch̄tiani carētibz cha ritate / qui libent̄ audūt v̄ba ſalutē / z abhorēt hereticā p̄tētā: vt dicit ſcētū Bonauē. vbi ſ. Uideat̄ z Bab. di. xxiij. q. ij. ar. iij. z dub. iij. z. iij. Idē de qd̄ oīs fides acq̄ſita eſt v̄tus intellectualis: qd̄ oīs talis cau ſa ab actibz intellect⁹ elicit̄. ſ. aſſentire vero certo ex auctoritate teſtis. ſ. Et etiā oīs fides acq̄ſita eſt v̄tus moralis capiēdo v̄tutē: vt diuidit̄ in politicā / q̄ eſt habit⁹ acq̄ſitus. z gratuita / q̄ eſt habit⁹ iſuſus: qd̄ ac quirit̄ ex actibz impatis. Nā apprehenſo vero certoz ſed inuidentē z ita nō ſufficiēt p̄bato / nō cogit̄ in tellectus aſſentire / ſed q̄nū eſt de ſe poteſt nō aſſen tire: idē qd̄ aſſentit firmi⁹ volēs aſſentit: z ita ex impe rio volūtātē. hoc eſt qd̄ dicit Aug. q̄ cetera poteſt hō nolēs. L̄ cetera. ſ. ieiunare intrare eccliam. credere nō poteſt niſi volēs. Sed fides inſuſa p̄tē nec eſt virt⁹ tus moralit̄ / nec intellectualis: ſed gratuita. P̄ hō em̄ diuidēs v̄tētē moralē z intellectualē loquit̄ de v̄tū ribz acq̄ſitis nō inſuſis. Et ad aſſentit̄ dū catholicē cuiūq̄ veritati quācūq̄ ſcētā p̄ experientia v̄l de mōſtrationē requirit̄ fides inſuſa / q̄ mōſtrat z oſten dit rōne obiectalē credēdi iſtā qd̄ deus talē v̄tātē tra didit aut̄ v̄tētē p̄ ſe imediare / vel p̄ eccliam aut̄ ſcōpū rā ſacrā: vt ſcribit Berſon pre. j. de erroribz circa fidē Fides formata dī q̄ eſt cū charitate z opibz bonis. Uel (vt dī Bab. dub. v. vbi ſ.) eſt cui i eodē ſubie

eo seu in eadē anīa afficitē caritas. Un̄ habit⁹ fidei nō mutat p̄ter aduētū caritatē / sic nec corp⁹ boīa p̄ter vestimētū: licet eo ornēt neq; mutat p̄ter destitutiōē caritatē. parz q̄ idē habit⁹ fidei tā infusus q̄ acquiritus. sicut t̄ ac⁹ ei⁹ potest successiue esse forma⁹ z informis. Forma⁹ autē p̄ caritatē q̄ est forma hui⁹ eū: nō q̄ informat eas (vt dicitur Bulefer di. xxiij. q. j. lib. iij.) s; q̄ reddit eas placētē deo. Ut vt dicitur Bab vbi s̄ dicit formare hircos / v̄ forma / nō q̄ ibereat hirci bus / r̄ dicitur specē. Sed dicitur forma hirci p̄ q̄nto p̄ caritatē ac⁹ hirci p̄ficiunt: q̄ p̄ caritatē in debitiū finē vltimū. s. summū bonū p̄ter seipm̄ qd̄ est de⁹ referū tur. Perfectionē autē ē actus in deū relac⁹ q̄ relac⁹ in aliū finē: vt honestatē aliquā moralē circa deū. de q̄ vide in dicitōe caritatē. Et sicut calor natural⁹ (vt scribitur Jac. de Valē. sup. j. ps.) decoct⁹ partes hūctas z concret⁹ z cōpacat eas adinuitē: vt videm⁹ i arborib; vt est in eitate sic folia recinent fixa. Sed recedē te calore: vt in aestiūno folia cadūt: ita parit accidit in corp⁹ mystico ecclē. Nā mēbra ch̄i humectant p̄fici dēz / r̄ v̄tificant p̄ caritatē. Et sic ignis sicut calor caritatē concret⁹ mēbra suo capiti ch̄i / r̄ inf̄ se tan⁹ q̄ folia arbori / r̄ sicut palmices i vite vt p̄z Jos. xvi. z sic folia coz. i. opa radicanz z solidant p̄ fidē z caritatē formata: r̄ sic nō defluūt / imo faciūt fruct⁹ meritorios / r̄ p̄sperant in p̄mo. Sed si deficit eis talis fides aut caritas: sicut decidit a corp⁹ ch̄i mystico / sic foliū in arbore. Et sic etiā opa coz. effluūt in vacuū: r̄ sic etiā facta ecclē / r̄ bona opa q̄ facit ecclē nō p̄ficiunt eis. Et sic etiā ipi imp̄i cāq; vāni z inuiciles p̄ficiunt a facie dñi in iudicio / cū dicit eis. Jte z discēdit⁹ te a me maledicti in ignē eternū Mat. xv. Et sic p̄z quidē obliuati z oēs iusti z ip̄gnitētes nō erūt cāq; lignū v̄tē zē. S; rāq; ficulnea arida z maledicta ex q̄ decidit folia. z p̄ficiet eos v̄tē diuicē vindicte: sic v̄tē p̄ficiet puluē a facie terrē. Hec Ep̄stolipolitanus ep̄s. Et fides q̄ p̄ caritatē operat⁹ vt scribit dñs Cardinalis came. q. ij. ar. ij. li. iij. est p̄ncipiū sufficientē ad salutē: dñi nō habēs eā legē obseruet z ideo habēs eā sapienter tenet / cū lex hoc p̄cipiat / r̄ p̄ h̄ mēbra ista itelligēda sūt (vt idē ait zē. cū dicit. sola fides sufficit.)

Fides demonū de q̄ b. Jaco. de ca. ij. Demōes credūt z cōt̄m̄t̄. Demōes autē vt inq̄t Bab. du. vij. di. xxiij. q. ij. li. iij.) credunt fide actuali ex signis z cōiunctis: etiā ex scriptura / quā nouerūt. z ex illi ac⁹ibus credendi generat⁹ in eis habit⁹. Nō tñ habēt fidē infusā: q̄ illā nō habuerūt ante casuz / vt qdā volūt. nec est verisimile q̄ de⁹ post casuz obstinat⁹ in malicia z odio dei infunderit donū gratuitū: q̄le est fides informis. Et q̄ hui⁹ credat demōes: vt dicit Scor⁹ dif. vij. li. ij. ille tamē ac⁹ credēdi ē i eis mal⁹: q̄ odit il lud credidit. z vt ait scrib̄ Bonauē. credūt coacti: r̄ q̄ si cū qdā murmure. Hui⁹ dicit qdē ipi fidē informē sed nō de genere hui⁹: large acceptē: q̄ nō adhibebāt ipi veritati p̄ncipiū p̄ter se.

Fides est necessaria hōi ad salutē: s; q̄ (vt h; Bab. di. xiiij. q. vnica. li. iij.) nō solū cadūt p̄positiōes cōtingentes: s; etiā veritates necessarie demonstrabiles. Patet p̄ aplm̄ ad H. b. xj. Redere oportet accedēti rē ad deū: q̄ est. z quādrēntib; se remuneratōr sic. Prima deus est: necessaria est: z demonstrabilis. Secūda deus inq̄rētib; se remuneratōr est: est cōtingēs. Un̄ oēs articuli fidei aliqd̄ enūciatēs de deo intrinsecū: vt deus est etern⁹ z vnus: verbū ē a p̄e eternalē genit⁹: sp̄s riculscūs ab vtroq; de⁹ est etern⁹ / sapiēs / iust⁹ / ois potēs / bonus. z sic de alijs attributis sunt necessarij

quaz multę sunt demonstrabiles z naturalit̄ notę. qd̄ dā tñ sup̄naturalit̄ cognoscibiles: z dicitur in theologia broz demonstrabiles. Articuli q̄ q̄ aliqd̄ enūciant de deo p̄ respectū ad extra ad creaturā: vt q̄ est incarnatus / q̄ est passus / iudex futur⁹ viuoz z mortuoz / beatificator electoz. z p̄ sequēs indemonstrabiles. z p̄ sequēs nō sunt scibiles: licz sunt euidētē cognoscibiles ex noticiā intuitiua terminoz. sed nō nisi obiectis. Siquēz inuēntia dei noticiā est beatifica. Et licz qdā p̄positiōes sunt necessarie / vt dicitur ch̄i z demonstrabiles: possūt tñ credi similit̄ opinari. Nā qui eis assentit inducitur leui p̄suasione: opinatur eas. Qui hō assentit inductus autē reuelat⁹: credit eas. Qui autē demonstrat⁹ iā nec opinat⁹ nec credit⁹: s; euidētē noscit eas: eisq; scia p̄prie dicit firmis assensu. Hec Bab. vbi s̄. q̄ z ponit veritates fidei p̄sequētes. Un̄ (vt idē ait) fidel⁹ legēs l̄salit̄ canonē biblię: z capitulos eius / sensus: acq̄rit p̄fēs fidei habit⁹ z nullū sciētē cōfusiōē. Canon em̄ biblię nō est tradit⁹ p̄ modū sciētē demonstratiue: vt ex p̄ncipijs euidētib; deducant cōfusiōes: quib; assentiat p̄ter p̄ncipia ex q̄b; deducant. ergo legēs nō acq̄rit habitū sciētē. Et q̄nq; ex h̄itac vna / alia inferit. Sicut apl̄. j. l. xv. videt̄ zeludere resurrexerit mortuoz ex resurrexerit ch̄i. Jte legēs biblię: si ē fidel⁹ immediatē assentit oib; z singulis ibi tradit⁹: q̄a credit oia reuelata a deo: nec vni plus q̄ alteri: nec vni p̄t̄ alē. Quinimo cuiusq; ibi traditō assentit etiā si cetera nō eēt ibi tradita: z hoc p̄p̄t̄ auctoritatē dei singla z oia reuelat⁹: r̄ ita plures acq̄rit habit⁹. vñ tñ h; habitū infusum q̄ oib; z cuilibet h̄itari sibi tradit⁹ immediatē assentit: v̄t ad m̄nus cuiusq; eque assentit / licz mediātē illo p̄ncipio. Om̄e reuelatū a deo est ver⁹ zē. Qui immediatē assentit: nō tñ sine fide acq̄sita. De h̄ loq̄t san. Aug. xvij. de ciuit. dei. c. xj. ponēs dñiam inf̄ scripturā sacrā / z dogmata p̄hoz. di. Quicq; scz p̄berat⁹ z sc̄pturaz canōis sapit z v̄t̄ nō fm̄ hōiem / sed fm̄ deū q̄ per eos locut⁹ est sapit z v̄t̄: ibi p̄hibitiū ē sacrilegiū. deus p̄hibuit. Si dicitur est / Honorā p̄tem eū z mater eū: de⁹ iussit. Si dicitur est / Nō m̄chaberis: Nō homicidiū facies / Nō furaberis zē. b̄m̄ō: nō hęc ora h̄iana / sed ozacula diuina fuderūt. Quicq; p̄bi qdāz inf̄ falsa q̄ opinari sūt / verū v̄t̄ idē ore p̄terit: laboriosis disputatōib; p̄suadere moliti sūt: q̄ m̄dm̄ istū fieri dē: eūq; ip̄e p̄uidētissim⁹ administrat de bono nestare virtutū / de amore patrię / de fide amicitie / de bonis opib; atq; oib; ad mores p̄hos p̄ncipiū reuoz: q̄uis nescitēs ad quē finē / et quo nā mō essent ista om̄ia referēda / sunt p̄p̄t̄icis. h̄ est: diuis vocib; q̄uis p̄ hōies in illa ciuitate (scz ecclē) p̄plo cōmēda / ta sūt: nō argumētationū p̄ccartationib; inculcāta: vt nō hōis ingenitū / sed dei eloquiū p̄tēnere formidaret q̄ illa cōfiteret. Hec Aug. vbi exp̄sse innuit (vt dicit Bab. di. dif. xxiij. q. vnica. ar. ij. zellone. v. li. iij.) p̄cessum sc̄pturę nō esse argumētariū / s; magi rāq; ex ore dei plane reuelatū. Et vt idē dicit zellone. vij. Maiorē in ecclē p̄ studiūz theologiciū p̄ter acq̄sita fidē quā auz gmetat / r̄ circa qdā credibilia d̄ nouo acq̄rūt mltos apphēsiuos z adhēsiuos habit⁹ p̄sequētaz / opinio / nū z sciētaz in seipos p̄ducūt p̄quirēdo z exponēdo sc̄pturas: nūcynā per aliā q̄ z ad intellectū sc̄pturaz sciētiaz: pura Metaphysicā / naturalē p̄hiat / r̄ moralē immiscēt: p̄ qd̄ fidē acq̄sita augmētāt. Uide latius Bab. Et si (vt inq̄t san. Bona. di. xxi. q. vl. li. iij.) certitudo fidei a p̄e dictantis nō habz incrementū: h; tñ p̄ficere ex p̄e ipi⁹ credētis. Nā fm̄ cognitiōē s; d̄

des crecit qñ erudit ad sciētā fm̄ affectū hō qñ ad deuotiōē exercit⁹ z roborat⁹ ad cōstātiā / z v̄t̄oq; mō creuit fides fm̄ diuersitatē tēpōz. Q̄ em̄ creuerit quātū ad deuotiōē satis ostēdit doctoz eruditōes. Uide latius Bonauē. vide z de augmētatiōe fidei Bab. di. xxi. q. vnica. ar. ij. dub. ij. li. iij. Apl̄ q; (vt inq̄t Bab. di. xxiij. ar. ij. zellone. vij. li. iij.) p̄p̄t̄e ce sci / q̄ reuelationē veritatū scripturę a deo receperūt credunt noticiā cōtēntudinis z euidentię habu / isse / q̄ oēm dubitationis motū penit⁹ excludit. Ita sentit Decā. vide latius Bab. Illa tñ certitudo nō r̄ / te euidēs ex euidētia rei causata p̄ demonstratiōē: sed a deo immediatē reuelatē: r̄ ideo nō fuit sciētia / fuit tñ euidētia. i. certitudo maior q̄ fidei imo equalis sciētē: r̄ q̄ fides nō excludit oēm motū leuē dubitatiōis: sed dubitationē p̄ncipalē. Qui vero audit p̄dicatiōē articuloz / z vidēs fieri miracula / nō acq̄rit noticiā euidētē articuloz: sed solū acq̄rit fidē: licet incertiorē: q̄ firmā assentit p̄dicatiōi: z p̄dicatōi p̄ter testimo / niū miraculoz / nō tñ h; noticiā euidētē. ita vult Decā. iij. q̄libet. q. x. z post eū Bab. dub. j. vbi s̄. Ubi z dicit q̄ null⁹ ac⁹ euidēs est respectu falsi. Et si Saracenus p̄dicat legē Nabumeci / facere potest miracula a parentia. cuius tñ legis articuli sunt falsi. Sicut z Antich̄is facit a p̄p̄t̄ia miracula / p̄ approbationē falsę doctrine. Sic q̄ audis illoz flaz p̄dicatiōē / z vidēs miracula apparētia / nō acq̄rit noticiā euidētē / r̄ vidēs miracula vera / acq̄rit noticiā euidētē / p̄sertim cū nō facile discernit inf̄ miracula vera z falsa. Uide z p̄a apud Bab. vbi s̄. z in fine dubij ponit notabile dicitū / q̄ de⁹ nūq; deserit rōnalē creaturā si ne auxilio oportuno / facientiq; q̄ in se est / nulli de⁹ est dñs in necessarijs ad salutē zē. Hec p̄a de fide: q̄ nō inuēntia cēsi / scribere nō omisi.

Fides actus generalis fm̄ om̄es theologos lib. ij. sentē. est vt intellect⁹ credētis firmis p̄ncipiū veritatū inuēat p̄ter se nec humanā rōnē / aut miracula p̄ncipiū palit̄ regit zē. Specialit̄ vero ac⁹ fidei sunt quatuor. Prim⁹ est credendo amare. Secūdas est credendo in deū ire. Tert⁹ fidei ac⁹ est credendo ei adherere. Quare⁹ est credēdo mēbris ei⁹ incorporari. Secūdas actus fidei est exterior cōfessio fm̄ q̄ dicit apl̄us Roma. z. Corde credit⁹ ad iusticiā: ore autē fit cōfessio ad salutē. Tert⁹ actus fidei v̄t̄ pot⁹ effectus est mortis susceptio. Quare⁹ ac⁹ fidei est triūphario / r̄ctus q̄ p̄ est tentationū insule / q̄ null⁹ sc̄iūs sine vera fide possit de illis triūphare zē.

Articulus fidei quid sit z vñ dicit. vide in di / ctione Articulus supra

Fides est duplex. Explicite z implicite: vt notat Bab. di. xxi. q. vnica. li. iij. Et fm̄ hoc aliq̄ veritas explicite credit / alia implicite. Fides explicite est actus assensus carbolice h̄itac sive vniuersalis sive particularis. Sic q̄cūq; apprehendit aliquā veritatē carbolica z ei assentit / habet fidē explicite illi⁹ veritatē: vt assensus illi⁹. omne reuelatū a deo est verū. Canon biblię est ver⁹. H̄is satiatie quinq; milia ex quinq; panib; z duob; piscib; fides implicite est fides habitualis aut actualis assensus alicui⁹ p̄positiōis generalis: mltas p̄cularēs veritates i se includētis. Dicit em̄ p̄positio vniuersalis vt generalis includere oēs illas p̄culares / q̄ ex ea inferri p̄nt in bona p̄sequētia immediatē / aut mediātē hō coassūptō. Exēplū vt assensus hui⁹. om̄e p̄tētū in scriptura canonica est ver⁹ est

fides implicite nō qdē illi⁹. De p̄tētū i scriptura zē. sed oim̄ p̄cularitū veritatū i Canonē p̄tēnt: vt illi⁹ In p̄ncipio creauit de⁹ celū z terrā. Adā creat⁹ est: de paradiso. H̄is cōgnauit cū discipulū. H̄is descēdit de celis zē. Dicit aut fides habitual⁹ ē fides implicite h̄itac ad cui⁹ assensuz inclināt. Jte eadē fides actual⁹ est implicite z explicite respectu diuersoz. Nā assentiēs illi⁹. qd̄ credit ecclē / est h̄itac carbolica / habz fidē explicite illi⁹ p̄positiōis. Quicq; credit ecclē / ē h̄itac carbolica. Et habet fidē implicite oim̄ veritatū / q̄s credit ecclē. Nā assentiēdo huic explicite: Quicq; credit ecclē zē. Implicite assentit oib; h̄itacib; q̄ ex illa de⁹ duci possūt: sicut huic. Euāgelii p̄ncipalē carbolica veritatē. Jte habēs fidē infusā oia credibilia credit implicite / etiā si actu nihil apprehēdat. Hinc instantes baptizati nōdū rōntis vsuz habētēs / oia credēda implicite credūt: p̄terea stat aliquē implicite credere aliquā veritatē / r̄ explicite ei dissentire: imo ei⁹ p̄posito cōsentire. Patet: posito q̄ aliq; credat sicut ecclē credit. hoc ē credat illā qd̄ ecclē credit ver⁹ ē / r̄ dissentiat huic. Abzā habuit plures vxores / r̄ assentiat ei⁹ op̄positū credēs ita sentire ecclē / alle implicite credit illā. Abzā habuit duas vxores: q̄ sic credit ecclē / et explicite eā discedit. Hec Bab. vbi s̄. Hec fides implicite vt idē ait: q̄ fidelis credit quicq; ecclē credit verisimilissima est fidelit̄. Nā si fuerit i corde defendit ab oī heretica p̄mitate: vt dicit Decā in trac. de sacro. ca. j. z post eū Beron cācel. Nō em̄ aliq̄m̄ hereticū valet q̄ corde credit qd̄ ecclē carbolica credit. i. q̄ crey dit illā qd̄ ecclē credit est ver⁹: qm̄ talis nūq; p̄naciū alicui errori p̄rio fidei adheret. Nā etiā erroneū aliqd̄ credit postq; sibi ostēdit p̄rariū hui⁹ credere ecclēam p̄tinuo corrigit errozē: nō em̄ si h̄tē sil credere illā. Uex est qd̄ ecclē credit / r̄ nō credere aliqd̄ qd̄ ecclē credit a p̄p̄t̄ētib; vt tale. Quid aut sit credere implicite q̄e supra in h̄bo credere.

Fidelis dicit q̄ fidē habet z mō p̄ ch̄iano hōie accipit q̄ verā p̄fiteat fidē. infidelis p̄ p̄rariū. Et si deles q̄ sunt mēbra ecclē sunt in duplici differentia / qdā dicunt maiores in ecclē: vt z notat Bab. vbi s̄. q̄ ad qdā p̄cularit̄ credēda tenent z q̄ nō tenent minorē q̄ sunt in ecclē. Et illis incumbit officiiū regēdi z docēdi alios h̄bo h̄itac / z exēplo honestatē: sicut sūt pastores ecclē / ep̄i curati / r̄ legētes i vniuersitatib; z fm̄ aliq; maxime in theologia. Quidā sūt minorē z sūt simplices z subiecti / r̄ doctrina z regimī ne indigētēs / illi in p̄culari credere debēt q̄ deus est z q̄ est muneratōr / q̄ mediator est sive redēptōr hūani gñis. Un̄ apl̄s ad Heb. xj. Oportet credere accedēti rē ad deū: q̄ est. z inq̄rētib; se muneratōr ē. z Ac. iij. vbi Pet̄r loquēs de ch̄io ait. Nō est in aliq̄ alio sal⁹ neq; aliud nomē in q̄ oporteat nos saluos fieri. vide plura apud Bab. vbi s̄. Sūt itaq; duplices ecclē filij. Maiorē. i. q̄ est nō tñ credere: s; etiā fidē deicēdere ac in eadē simplices instruire. Minorē q̄z q̄ maiorē instructiōe i fide instruit / nutriunt / z roborant. Et p̄ fide p̄firmāda z habēda clariorē notā dē sūt p̄fides q̄s ponit diffusē z abūde p̄bat Bab. di. xxi. ar. ij. li. iij. Prima h̄itac. sicut saluādis oib; necessaria fuit fides i fusa p̄ q̄lib; statu ecclē: ita z ac⁹ fidei ad v̄t̄ē v̄t̄ē rōe. Bū em̄ nō ē accepta deo / nisi p̄ caritatē qd̄ ad volūtātē / v̄t̄ p̄ficiat habitū supernāli qd̄ ad intellectū. De⁹ at de lege ordiata nō p̄ficiat oiaz nisi p̄ficiat eā fm̄ totū. ideo caritative volūtātē nō p̄ficiat nisi p̄ficiat intellectū fidei. Dei em̄ p̄fecta sūt opa Deū. xxiij. Et ad Heb. xj. Impossibile est sine fide placez

ad inchoatōes p spm̄ scm̄ q̄ ad p̄summatōes. Ad no
 straz em̄ adopcionē duo p̄currūt. s. redēprio quē sc̄a
 est p̄ filij missionē. z gratificatio quē sc̄a est p̄ missio
 nē sp̄s̄s̄ci. Et b̄ est quod d̄r in li. de ania z sp̄. c. vj.
 A p̄e p̄ filij sp̄m̄ scm̄ ad nos diuisa descēdūt. p̄a s̄o
 q̄dē tradidit filij quo redimeret nos. misit sp̄m̄ scm̄
 qui seruos adoparet in filios. filium dedit in p̄e
 cum redēprio / sp̄m̄ sanctū in p̄uilegiū adopcionis.
 Et sic p̄a p̄ omnē modūz verū esse q̄ sumus filij
 adopriui per eb̄stū. Per q̄d ac donū fiam⁹ filij ad
 opriui. Respōdet idēz in fine q. q̄ filij dei sum⁹ in q̄
 rum sum⁹ cōformes imagini filij natural. fm̄ id Ro
 ma. viij. Quos p̄destinauit cōformes fieri imagini fi
 lij eius. Hoc autē est dupl̄. Aut per p̄uationē a ma
 lo: hoc est per gratiā bap̄tismalē. quē in q̄s̄uz est sa
 cramētalis: medela est p̄ra malū. Aut per ordinē ad
 bonū. Et hoc p̄c esse dupl̄. Aut ex parte intellē
 ctus: sic est fides. Aut ex parte affect⁹: z sic ē chari
 tas. Si autē dicat timor v̄l humilitas facere filios:
 hoc est disp̄satiue. Filiatio quoq̄ per adopcionē (vt
 idēz ait q. v̄l. ist⁹ distinctio) cōp̄t nobis res p̄
 ctu tot⁹ trinitatis: a qua sum⁹ creati / z recreati: z sic
 cōp̄t nobis respectu ch̄isti. Un̄ ch̄ist⁹ p̄c dicit p̄a
 ter noster. Sicut em̄ in diuinis nomē p̄ncipij accipit
 tur essentialit̄. vt pote cum d̄r / respectu creaturē. Ac
 cipit etiā notionalit̄ cum d̄r / respectu p̄sonē. Sic no
 mē p̄is si dicat respectu p̄sonē / dicit personalit̄. Si
 ho dicat respectu natural creaturē / essentialit̄ d̄r. Un̄
 sic pater z filius z sp̄s̄ sanct⁹ sunt vnū p̄ncipiū re
 spectu creaturē ratiōe productiōis naturē. sicut sunt
 vnus pater ratiōe collatiōis gratiē. Bonauē. z in fi
 ne d̄r. Ch̄istus est pater noster s̄z diuinā naturā: z est
 frater noster fm̄ humanā naturā. Hoc autē nō facit
 cōfusiōnē. p̄p̄tatiue / nec relationū. quia nec paterni
 tas illa nec fraternitas p̄p̄tatiue personales impos
 sibile est. **Filius filij** Quidā sunt legitimi / q̄
 (car. dam illegitimi. De quib⁹ legito Ricbar. di. xij. ar. ij.
 q. ij. lib. iij. Filij legitimi z naturales sūt qui nascū
 tur ex legitimo matrimonio / seu in eo cōcipiuntur: s̄z
 ue ante bap̄tismū s̄z post: z hoc s̄z matrimoniu
 sit legitimū fm̄ rem z veritatē / v̄l fm̄ ecclēie approba
 tione: s̄z ab initio s̄z ex post facto z p̄habitu z re
 putationē: v̄l v̄tūq̄ / v̄l alterius. Si ho aliquis clā
 destina matrimonia v̄l iuridica iure p̄sumpserit in
 gradu phibito etiā ignoratē / soboles d̄ tali p̄uicē
 ne suscepta: p̄orsus illegitima cōsuetur de parētū
 ignoratiā nullū habitura subsidiū: cū illi taliter cō
 trahēdo nō exp̄es sciētē / v̄l salteꝝ affectatores igno
 rantē videātur. Filij legitimi z nō naturales sūt ad
 opriui s̄z arrogari. filij naturales z nō legitimi sūt
 nati ex cōcubinis in domo. Nō legitimi nec natura
 les sunt nati ex adulterio. Similit̄ dico de illis q̄ na
 scuntur ex incestu. Illegitimi em̄ sunt qui nascuntur ex
 copula nō legitima. Dicitur etiā nō naturales nō a
 natura generis / sed a natura sp̄it̄: p̄ tanto quia natu
 rale in dicitū ratiōis manifeste tali copulē cōrarium
 est. Latius scribit Ricbar. Filius autē est quē nuptiē
 demonstrat: inquit Paludēsis eadez dist. q. ij. Filij
 autē illegitimi duob⁹ modis legitimantur: fm̄ iura ca
 nonica. vt z habz Ricbar. vbi. z Petrus de palu. dist.
 xij. q. ij. lib. iij. Dum⁹ est per sequēs matrimoniū:
 q̄n scz solutus generis filij de soluta: postmodūz in
 facie ecclēsiē cū ea cōrabit. hic autē modus nō exp̄en
 dit se ad natos ex adulterio. Secundus mod⁹ est per
 dispensatiōes d̄i papē: z hic modus legitimādi p̄c
 se exp̄ēdere ad quoscūq̄ illegitimos: z ad om̄s illegi

timos accus in tota ecclēia. Sc̄z autē iura ciuilia le
 gitimantur sex modis. Pr̄m⁹ est q̄n pater filij nati
 ralem ex cōcubina susceptū / nō spurij tradidit curiē
 ciuitatis suē vel metropolitane: sit officialis in illa
 curia: quod cōtingit p̄ter curiē honore. Secūd⁹: q̄n
 pater filij naturalē iungit officiali curiē ciuitatis suē
 vel metropolis. Tertius: q̄n ip̄emet naturalis filius
 offert se curiē deficere prole legitima. nam alis nō li
 cetur sibi se offerre. Quart⁹: q̄n deficere prole legit
 ma / ip̄a p̄cubina offert. p̄ filio suo legitimādo p̄ces
 impatori: z impator eas suscipit. Quint⁹: q̄n pater in
 testamento solēnter p̄fecit vocat eum legitimū filij
 suū. Sextus: q̄n in testamento publica manu cōfecit
 vel manu p̄p̄ta habere subscriptionē triū testium s̄z
 de dignoz vocat eum legitimū. Nec Ricbar. vide
 arur z Petrus de palude vbi.

Filius familias vt scribit Ricb. di. xlv. ar. ij.
 q. ij. li. iij. d̄r ois qui nascit ex
 legitimo matrimonio / z nō dum est m̄cipiat. is (vt
 idēz vult) restari nō potest / etiā si pater p̄m̄t: nisi
 sit miles: qui de peculio castrēsi v̄l quasi castrensi re
 stari potest. Peculij autē castrēsi d̄r q̄d milites in ca
 stris miliciādo acquirūt. Quasi castrense dicit / q̄d si
 lius familias de sciētia sua acquirit. De quo alis lati
 a fingo d̄r forma (z suo loco dicit̄.

Figura a fingo d̄r forma (z suo loco dicit̄.
 aspect⁹ qualitas. Et d̄r tripl̄: vt scribit
 san. Bonauē. di. xlvij. ar. ij. q. ij. in fine li. iij. Uno
 modo d̄r dispositio ex clausione lineaz: z hęc non pe
 rit q̄ru ad terrā: q̄z vno est orbicularis. Sc̄do mō d̄r
 figura exterior rei facies s̄z pulchritudo. Dic. i. Co
 rin. vij. d̄r. P̄terit figura hui⁹ mūdi: z hęc trāsibit.
 sicut d̄r in glo. nō suba / s̄z pulchritudo. Tertio mō si
 gura d̄r fictio v̄l fragilitas: a fingo is: vt vasa figuli.
 z sic etiā p̄rāsibit nō suba / s̄z dispositio partū q̄ ad
 terrā: z pulchritudo z fragilitas. Lapid⁹ z figura p̄ q̄
 cūq̄ re vel p̄ q̄cūq̄ exēplo ducere in v̄tate rei. z sic in
 antiq̄ testō māna resp̄sabat sc̄ssimū sacm̄: z sic d̄
 alijs figuris. Lapid⁹ z figura p̄ imagine resp̄santē
 imagiatū. vt imago crucifixi resp̄santē ch̄z. Buclef.

Finis vt scribit Bab. q. xj. plogi. Aliq̄n accipit p̄
 aliquo acq̄redo per opationē. sicut sanitas
 est finis deambulatiōis: z ille finis est amari z de
 re amore p̄cupiscētiē. Alius est finis amari amoy
 re amicitie p̄ter quē finis p̄m̄us p̄ducit. quia enim
 homo diligit seipsum / p̄cupiscit sibi sanitatē. Sumi
 liter qui diligit deū summe p̄ter se / om̄ia agit prop̄
 deū: z illi deus est finis om̄niū op̄z suoz. P̄m̄us
 finis est prior intētiōe: sed vltim⁹ in executione. z
 est realiter effectus: z est cōmuni⁹ ignobilior illo fine
 ad quē ordinat̄: salte in estimatiōe agētis qui intēdie
 eum. Et ab alijs d̄r finis q̄ zc. Sc̄do finis vt frequē
 ter p̄terit op̄ationē: z si fm̄ rectā ratiōnē intēdatur:
 nō est ignobilior illo q̄d est ad fine: nec est effect⁹: nec
 acquirit per ip̄am op̄ationē. Et hic ab alijs dicit̄ si
 nis gratia cuius. Finis autē sciētē p̄p̄e loquēdo est
 amati a discere: s̄z amore amicitie / s̄z p̄cupiscē
 tiē q̄d mouet ad acquirēdū sciētā. Videlacius Bay
 bu. Et finis libri sentētiarū est (vt inq̄t san. Bonauen.
 q. ij. plogi) vt boni fiam⁹. Refert autē loqui de fine
 z causa finali. vt notat Bab. di. j. q. v. ar. j. li. ij. Nam
 finis est termin⁹ rei vel op̄atiōis. vt p̄ncipus lineę
 z forma. aut effectus p̄ductus est termin⁹ motus vel
 op̄atiōis: quo scz p̄ducto cessat motus aut op̄atio.
 Sc̄z cā finalis ē illo q̄ agēs mouet ad opandū. Et de
 cā finali. s̄. dicit̄ ē. Accipit em̄ frequēter finis vt ēe se
 exp̄ēdit ad cāz finalē vt d̄r idēz Bab. di. xxxvij. q. v̄tica

ar. j. lib. ij. Un̄ sic accipiēdo finē / finis fm̄ Bab. z
 Beg. de art. capit̄ tripl̄. Cōmuni⁹ p̄p̄e / z magi
 p̄p̄e. Cōmuni⁹: quodlibet volitū s̄z volutiōis obie
 ctum d̄r finis. Sic accipit August. xj. de trini. c. vj.
 vbi d̄r q̄ volūtas videndi nō habz finē nisi v̄sionē:
 s̄z illud referat ad aliud / s̄z nō referat. z voluntas
 videndi fenestrā / finē habz fenestrā. Finis p̄p̄e dicit̄
 fur nō quod dicit̄ volitū / sed volitū p̄ter q̄d aliud est
 volitū. Et sic accipit finis q̄ est cur⁹ gratia scz aliud ē
 volitū. Et illos duos modos distinguit Ndḡ in cer.
 di. xxxvij. lib. ij. cum d̄r. Finis volūtat̄ est vel illud
 quod volum⁹ per q̄d implet ip̄a volūtas: vel potius
 aliud p̄ter quod illud volum⁹. Finis magis p̄p̄e ē
 id p̄ter quod aliud est volitū: z ip̄um p̄ter se em̄ est
 volitū. Sic d̄r. ij. Metaph. Finis est q̄d nō ē aliud
 causa / sed alia illi. id est: finis est q̄d nō est volitū p̄
 p̄ter aliud / sed p̄ter se em̄. Alia autē sunt volūta p̄ter
 ip̄um. Et cōm̄tator ibidē cōmē. vij. d̄r: q̄ d̄sc̄prio
 causē finalis est: vt nō sit p̄ter aliā causam. p̄ codes
 ergo capit̄ finē ibi / z causāz finalē zc. Haber autē bo
 mō dupl̄cē finē: vt scribit Bab. di. xxxvij. q. v̄tica. ar.
 ri. j. lib. ij. vbi ita d̄r. Dō q̄ subsistit ex dupl̄ci sub
 stantia. s. sp̄uali z eterna / atq̄z corpali mortali: dupl̄
 cem habz finē. Unū supernaturalē. Aliū naturalē: q̄
 humanus dicit̄ p̄e seu politicus vel ciuilis. Nunc p̄
 p̄secutione finis p̄m̄i datē sunt leges p̄portionarē ad
 illū finē. z illę appropriatē dicunt leges diuine r̄colo
 gice / s̄z de iure diuino. Quēadmodū nō om̄es vir
 tutes: sed eas d̄rāp̄at quē immediatē ad deū ordinant
 r̄cológicas z diuinas nominant̄: fidē / sp̄em z cha
 ritatē. Ad p̄sequendū autē aliū finē humanū / ciuilez
 seu politicū / leges alię largiunt. Quāz a deo reuelan
 tur: vt iudicialia veteris testamēti. Quāz plurimū p̄
 humanā inuestigatiōnē imposūt. ille em̄ q̄z ois ordi
 nerit finalit̄ ad finē beatitudinis eterne sicut ea quē
 corpis sunt / z corpus ip̄um p̄ter aiām factū: eas em̄
 non dicim⁹ diuinas. Alioq̄n leges z reglę medicina
 les si a dō reuelant̄ / leges diuine dicerent̄ zc. Et vt
 ait Paul⁹ Cor̄inth. lib. iij. suaz sen. di. x. in p̄ncipio.
 Quodcūq̄ ab hom̄i ḡne exp̄tat / id oīno finis cā ep̄
 p̄cti: q̄ est amissio z lib̄p̄dit̄ op̄is humani zc.

Finis est duplex. s. vltim⁹ z p̄ncipalis z min⁹ p̄n
 cipalis. vel finis sub fine. vt notat san. Bonauē. di.
 xv. li. ij. ar. ij. q. j. Finis vltim⁹ potest accipi dupl̄: vt
 scribit Bab. di. j. q. vj. li. j. Vel p̄ beatitudine creata
 possibili volūtati. z hęc est fructio ip̄a stricte accepta:
 vel p̄ obiecto beatifico. Si loq̄mur inq̄t Bonauen.
 de fine p̄ncipali sicut oīm creaturaz cā rationaliū q̄
 irrationaliū: finis est de⁹: q̄ om̄ia p̄ter semetip̄z cre
 aut altissim⁹. om̄ia em̄ fecit ad laudē suę bonitatis.
 Si autē loq̄mur de fine nō p̄ncipali q̄ est finis q̄dam
 modo / z finis sub fine: sic om̄ia sensibilia alia sc̄a s̄
 prop̄ hominē. Et hoc insinuat p̄b̄ cum d̄r. Sum⁹
 finis nos q̄dammodo oīm coz quē sunt. Insinuat etiā
 sc̄ptura multo excellētius cū d̄r. Faciam⁹ hom̄em ad
 imaginē z similitudinē nostrā: z p̄sit piscib⁹ mar̄. quia
 em̄ homo rōnis capax: ēideo habz lib̄tate arbitriū
 natus est piscib⁹ d̄nari. quia ho per similitudinē natus
 est in deū redere imediare: ideo om̄es creaturę rōna
 les ad ip̄um ordinant̄: vt mediāte ip̄o in finē vltimūz
 perducant. Bone ho volūtati (vt idēz d̄r Bonauē
 tu. dist. xxxvij. q. ij. li. ij. v̄n⁹ solus est finis p̄ncipal.
 Potest autē statuere plures fines: z hoc tripl̄. Uno
 modo ita q̄ finis sit sub fine / p̄ter finem. Alio mō
 ita q̄ v̄n⁹ sit finis p̄ncipalis / alter non p̄ncipalis: ita
 tū q̄ finis nō p̄ncipalis nō referat ad p̄ncipalē actū

alter. Tertio modo ita q̄ v̄terq̄ sit finis p̄ncipalis.
 Exemplū autē hui⁹ assignari p̄c in eo q̄d frequēter
 accidit. vitz cū quis vadit ad eccliam ad p̄cipiendū
 distributiones. Hoc em̄ p̄c facere tripl̄. Aut ita q̄
 p̄ncipaliter intēdie honore z gl̄iam dei cū vadit decan
 rare laudes. Et sil̄ cū hoc intēdit obtinere pecuniā vt
 paup̄ib⁹ distribuatur / v̄l in alios vsus licitos ad hono
 rem dei p̄curat. Alio mō p̄c aliq̄s ire ad ecclias / in
 tendēs deo placere: z siml̄ cū hoc pecuniā acq̄re: ita
 em̄ q̄ eius acq̄sitiōes ad deū nō referat: nec em̄ ip̄as p̄
 cunā statuit finē p̄ncipalē: p̄ eo q̄ ip̄am nō diligit p̄
 p̄ter se. Tertio mō vadit q̄s ad eccliam duplicata in
 tētiōe: q̄ vult deo placere / z vult obtinere pecuniā:
 quā sicut auar⁹ appetit acq̄re: vt possit thesaur⁹ suū
 ampliare z in eo delectari p̄ter se. P̄tio mō statuere
 diuersos fines est bonūz meritoziū: z p̄mer ad bonā
 volūtate. Sc̄do mō statuere diuersos fines nō est bo
 nē volūtatis loquēdo formalit̄. atq̄ nō sic repugnat
 quin possit cū ea stare: est em̄ ibi p̄ctū veniale / non
 mortale. Et hoc vult Bug. in li. p̄fess. cū ait. Min⁹
 te amat qui tecū aliq̄d amat quod non p̄ter te amat.
 Tertio ho modo statuere diuersos fines nō est bonē
 voluntatis / imo p̄ra bonā voluntatē. talis em̄ vult
 duob⁹ d̄nis seruire. z hoc est impossibile. sicut dicit̄
 Mart. vj. Quē em̄ sic p̄ncipaliter duos intēdit fines
 verificat illud p̄p̄tatiue. Loangustari est strari: ita
 vt alter decidat: z palliū breue v̄tūq̄z operiri nō po
 test. z talis ē volūtas hypocritarū. quibus vt damna
 tionis eterne cōminat sc̄ptura: p̄ eo q̄ terrā ingrediū
 tur duob⁹ v̄s. Et ideo dicit̄ Eccl. ij. Ne accesseris ad
 ip̄um duplici corde. Qui em̄ accedit in corde / z coz
 de hypocrita est. z q̄a gaudiū hypocritę ad instar p̄ū
 cti est. Ideo d̄r D̄zec. x. Diuisum est cor eoz: nunc
 interibūt. Nec Bonauē. Et paulo post. Lū autē so
 lum sit summū z verū bonū quod quiterat humanū
 desiderij: necesse est q̄ volūtas bona ad b̄ q̄ sit recta
 statuatur sibi finē v̄nicū. Et q̄z (vt idēz ait) plures fi
 nes nō p̄ncipales cōtingat construere: tū ad hoc q̄
 volūtas sit bona: necesse est v̄nū solū finē esse p̄ncipalē.
 Nam aliter nō diligit deus ex toto corde. Deus
 itaq̄ finis sit p̄ncipalis om̄niū op̄ationūz nostrarū:
 quē z magnificare debem⁹: quoniam hic est finis nos
 ster / ista salus / ista p̄fectio / istud p̄ncipiū z vltimū
 creaturę rōnalis opus bonū. vt habz Berson tracta.
 xj. sup̄ Magnificat. Un̄ z Ricbar. dist. xij. ar. j. q.
 j. lib. iij. ostēdit v̄tē humanę vltimū esse finē per se.
 Et hoc dupliciter potest accipi: vt q̄. ij. dicit̄. Uno mo
 do p̄ bono in quo vltimo d̄sc̄it homo. Alio modo p̄
 quicte bonis in illo bono. Sic beatitudo ē finis ho
 minis vltim⁹ / vel ip̄e de⁹ qui est summū bonū. Un̄
 de lan⁹ Ricbar. Nō discrepat ab his Jacobo de Ua
 lencia / cū ita scribit tracta. j. c. iij. plogi. in p̄salctiū.
 Duplex inq̄t est finis legis. Un⁹ vltimac⁹ z extrin
 cus: q̄ est ip̄e deus z hō ch̄ist⁹. Et alius ē finis inerin
 tus: q̄ est duplex. scz finis qui acquirit in ip̄is bea
 tibus: qui d̄r ip̄a felicitas. z alius est finis legi habitus
 lis: quo acquirit z habet ip̄e de⁹ z ip̄a felicitas. z iste
 finis d̄r charitas. Et sic d̄r Ap̄ostol⁹. j. ad Timo. j. q̄
 finis om̄is p̄cepti est charitas.

Firmamentum est celū stellarū z sup̄rema
 spherarū: fm̄ Bristo. Non autē fm̄ astrologos modernos: et san. Tho. p̄c. j. q.
 lxxvij. ar. j. q. z. ij. Et vt scribit Bulefer di. xij. li. ij.
 Firmamentū est celū in q̄ sunt stelle fixe: q̄ in p̄ma
 ria rex cōditiōe positū est in medio aquaz. Alio mō
 cōmuni⁹ p̄ om̄ib⁹ orbibus celoꝝ capit̄.

Flagellum *grecce μαστιγὴ καὶ ἰσθμὸς* flagellū lo dī. Et dī flagellū: q̄a caro eo per ruffa/cōflagrare: s̄ est ardere videat. Nōnūq̄ fcat ramoz/ seu virgāz/ summitatē. Virgī. in Georgi. Ne ve flagilla summa petas: eo q̄ crebro venozū floru agiect. Et q̄ flagellū diminutiū d̄ flagrū/ sustinēs flagella: vt scribit Richar. di. xv. ar. j. q. iij. li. iij. s̄/ bi imilla per opartonē iustāz: cuiusmodi sunt oia illa que dicitur infligit. siue per actionē iniustā: cuiusmodi sunt aliq̄ que deus frequēter a peccatoribz infligit ut/ p̄ p̄mittit: non satisfacit ea sustinēdo sub ratiōe qua patietur: inq̄rum t̄i volūtas sustinētis ea patietur sustinet in t̄erōne remissiois p̄ne sibi d̄bitē pro suis peccatis: sunt sustinētī satisfaciōis mareria. S̄ for maliter ip̄a satisfactio in actu volūtatē cōstitit. Fla/ gella t̄i q̄ ip̄met deo imittit/ maiorē efficacā habēt inclinādī volūtatē ad bonūz q̄ illa que nō imittit: sed imittit p̄mittit. Et vtilitares flagelloz possūt accipi ex scripturis in generali vel in speciali. vt scribit sc̄tus Bonauē. di. xv. in dubijs s̄alibus. Erudit em̄ flagellū. Un̄ Dierē. vj. Per om̄e flagellū crudeliter iustitiam. Itē vt scribit. i. conuertit. Ps̄. Multiplicatē sunt infirmitates eoz/ et postea accelerauerūt. Pro/ bae insup. Un̄ Eccl̄. xvij. dī. Uasa figuli p̄bat for/ nar. Terū quoq̄ facit flagellū. Jaco. j. Om̄e gaudiū existimare fratres zc. Itē arat Esaiē. xvij. Uexatio dabit intellectū audiri. Uoxorae etiā. Job. vj. Dec̄ sit mihi p̄solatio vt affligēs. Satiar. i. fecūdar. Exo. j. Quanto magis opprimebat/ tanto magis multipli/ cant. Uoxorae. Mart̄. v. Beati qui p̄secutionē patiūt̄ p̄opt̄ iusticiā. Corozat. ij. Corinth. iij. Id q̄d in p̄senti est momentaneū z leue tribulatiōis zc. Bo/ nauē. lib. iij. Ratio autē quare viri sanctissimi cor fla/ gellis atreunt in hac vita/ est vt scribit Berfon can/ cellar̄ parthibis̄ p̄. ij. eracta. de indulgētis. cōf̄/ deratiō. xvj. q̄a p̄fidentes in dei misericordia/ q̄ faci/ de eis cū reuatiōe p̄uentū p̄cunt hic puniri: z nō in/ finē peccata. s̄. venialia diff̄rr̄ purganda: quoz deo/ petitiōe exaudiēs cōmūrat s̄miam/ z p̄nā purgatoz/ r̄ij in p̄nā rēpōzaliū b̄i/ cū r̄ij/ z in augmentū essen/ tialis p̄m̄ij. s̄. cū acceleratiōe paradisi. Hinc est illud Auḡ. Die vte hic secat vt in eternū parcas. Nōcetur de/ Nauricio impatore qui elegit hic puniri: z p̄di/ torie occisus est. Sic aliq̄ iusti vniūt z moriūt̄ ignoz/ timozē quo ad mōm. S̄ moza iusti subita/ quoz p̄/ cessie bonavita nō minuit merita/ si moriāt̄ ita. p̄ca/ nil temere in d̄candū. Erētissimū signūz indulgētē salutaris est bona facere/ z mala pati. Nec Berfon. varie accipit in sacra scriptura vt colligit ex/ doctozibz frat̄ Pelbar̄. li. ij. rosar̄ r̄beolo.

Flos *grecce ἄνθος* flos dī. Et dī flos: q̄a caro eo per ruffa/cōflagrare: s̄ est ardere videat. Nōnūq̄ fcat ramoz/ seu virgāz/ summitatē. Virgī. in Georgi. Ne ve flagilla summa petas: eo q̄ crebro venozū floru agiect. Et q̄ flagellū diminutiū d̄ flagrū/ sustinēs flagella: vt scribit Richar. di. xv. ar. j. q. iij. li. iij. s̄/ bi imilla per opartonē iustāz: cuiusmodi sunt oia illa que dicitur infligit. siue per actionē iniustā: cuiusmodi sunt aliq̄ que deus frequēter a peccatoribz infligit ut/ p̄ p̄mittit: non satisfacit ea sustinēdo sub ratiōe qua patietur: inq̄rum t̄i volūtas sustinētis ea patietur sustinet in t̄erōne remissiois p̄ne sibi d̄bitē pro suis peccatis: sunt sustinētī satisfaciōis mareria. S̄ for maliter ip̄a satisfactio in actu volūtatē cōstitit. Fla/ gella t̄i q̄ ip̄met deo imittit/ maiorē efficacā habēt inclinādī volūtatē ad bonūz q̄ illa que nō imittit: sed imittit p̄mittit. Et vtilitares flagelloz possūt accipi ex scripturis in generali vel in speciali. vt scribit sc̄tus Bonauē. di. xv. in dubijs s̄alibus. Erudit em̄ flagellū. Un̄ Dierē. vj. Per om̄e flagellū crudeliter iustitiam. Itē vt scribit. i. conuertit. Ps̄. Multiplicatē sunt infirmitates eoz/ et postea accelerauerūt. Pro/ bae insup. Un̄ Eccl̄. xvij. dī. Uasa figuli p̄bat for/ nar. Terū quoq̄ facit flagellū. Jaco. j. Om̄e gaudiū existimare fratres zc. Itē arat Esaiē. xvij. Uexatio dabit intellectū audiri. Uoxorae etiā. Job. vj. Dec̄ sit mihi p̄solatio vt affligēs. Satiar. i. fecūdar. Exo. j. Quanto magis opprimebat/ tanto magis multipli/ cant. Uoxorae. Mart̄. v. Beati qui p̄secutionē patiūt̄ p̄opt̄ iusticiā. Corozat. ij. Corinth. iij. Id q̄d in p̄senti est momentaneū z leue tribulatiōis zc. Bo/ nauē. lib. iij. Ratio autē quare viri sanctissimi cor fla/ gellis atreunt in hac vita/ est vt scribit Berfon can/ cellar̄ parthibis̄ p̄. ij. eracta. de indulgētis. cōf̄/ deratiō. xvj. q̄a p̄fidentes in dei misericordia/ q̄ faci/ de eis cū reuatiōe p̄uentū p̄cunt hic puniri: z nō in/ finē peccata. s̄. venialia diff̄rr̄ purganda: quoz deo/ petitiōe exaudiēs cōmūrat s̄miam/ z p̄nā purgatoz/ r̄ij in p̄nā rēpōzaliū b̄i/ cū r̄ij/ z in augmentū essen/ tialis p̄m̄ij. s̄. cū acceleratiōe paradisi. Hinc est illud Auḡ. Die vte hic secat vt in eternū parcas. Nōcetur de/ Nauricio impatore qui elegit hic puniri: z p̄di/ torie occisus est. Sic aliq̄ iusti vniūt z moriūt̄ ignoz/ timozē quo ad mōm. S̄ moza iusti subita/ quoz p̄/ cessie bonavita nō minuit merita/ si moriāt̄ ita. p̄ca/ nil temere in d̄candū. Erētissimū signūz indulgētē salutaris est bona facere/ z mala pati. Nec Berfon. varie accipit in sacra scriptura vt colligit ex/ doctozibz frat̄ Pelbar̄. li. ij. rosar̄ r̄beolo.

cente Aplo. Lbaricas nunq̄ excidit. Sed flos m̄di hominis est delectatio rēpōzaliū: cuius iudic̄ ē cupi/ ditae/ que erāsit: q̄a m̄dus trāsit z p̄cupiscētia ei/ scz in morte: z tandē in seculi p̄sumptione dū perit bunt mali. Tertio flos aliq̄ fcat bonas affectiōes z volūtatē ac opa meritoria: vt d̄r Hug. de arca. li. iij. c. xj. In flore inq̄t̄ eria sunt fructuū spēs/ z decor/ spe/ cies z odor redolēs: q̄ om̄ia in bono ope sūt. Primo em̄ sicut in flore sperat fructus in futurū: ita in bono ope futurē retributiōis fructū expectat. Secūdo: sicut flos p̄ spēm fulget: ita bonū op̄ p̄ exēplū fulgēs ap̄ p̄ter vidētibz admirationē. Tertio: sicut flos p̄ odorē rem delectabilē est/ sic bonū op̄ angeloz bonis hoīz b̄i/ ac deo. vt etiā L̄hy. d̄r. Quarto: flos aliq̄ fcat r̄i/ n̄tū. vt p̄ez Esā. xj. Egrediet̄ r̄ga de radice iesse: z flos d̄ radice ei/ ascēder zc. Ambro. sup Lucā. li. j. d̄r. Radix ista ē familia iudeoz. s̄. p̄is dauid/ q̄ dicebat̄ Jesse. virga autē Maria flos c̄bis. Un̄ z r̄ga Baroz flores z fructū amygdalaz p̄duxit: ad figurādū ch̄z stū. Nūc. xvij. Er c̄bis d̄r flos fin̄ Z̄rā. s̄. Esā. ratiōe puritatis: q̄a p̄c̄m̄ nullū habuit rōe m̄ij ē pulcritud̄ nis: q̄a speciosus p̄ filijs hoīm. Er rōe fructuositatē: q̄a fructū saluē n̄r̄ p̄tulit zc. Itē per flores vinee d̄r s̄gnant̄ p̄dicatores. Est autē m̄plex floz. redolēs: em̄ p̄mo flos vinee in p̄dicatozibz: q̄ inebriat̄ m̄tes aud̄ itoz. Secūdo flos oliuē in misericordibz: quia suauē est op̄ misericordie miseris: z more olei r̄fouet. Tertio flos rose in mart̄ribz: q̄ cruore ruelāt. Quarto flos lilij in r̄ginibz: q̄ candidā carnē castā habēt z incorruptā. Quinto violē in humilibz. s̄. viduiz z p̄fessoribz: qui p̄ humilitatē tenēt/ nec in aliū se subleuāt sicut z vio/ lē/ licz pulerī sine in r̄cumbz. Nec Greg. Post eū s̄n/ gula declarat frat̄ Pelbar̄. lib. ij. rosa. r̄beolo. in di/ ctione Flores. s̄. v. vj. vij. z. vij. Er ibidē offendit p̄/ p̄terates istoz floz: q̄ p̄ s̄titudinē in scriis repiūt.

Fomes *grecce ἄνθος* fomes dī. Et dī fomes: q̄a caro eo per ruffa/cōflagrare: s̄ est ardere videat. Nōnūq̄ fcat ramoz/ seu virgāz/ summitatē. Virgī. in Georgi. Ne ve flagilla summa petas: eo q̄ crebro venozū floru agiect. Et q̄ flagellū diminutiū d̄ flagrū/ sustinēs flagella: vt scribit Richar. di. xv. ar. j. q. iij. li. iij. s̄/ bi imilla per opartonē iustāz: cuiusmodi sunt oia illa que dicitur infligit. siue per actionē iniustā: cuiusmodi sunt aliq̄ que deus frequēter a peccatoribz infligit ut/ p̄ p̄mittit: non satisfacit ea sustinēdo sub ratiōe qua patietur: inq̄rum t̄i volūtas sustinētis ea patietur sustinet in t̄erōne remissiois p̄ne sibi d̄bitē pro suis peccatis: sunt sustinētī satisfaciōis mareria. S̄ for maliter ip̄a satisfactio in actu volūtatē cōstitit. Fla/ gella t̄i q̄ ip̄met deo imittit/ maiorē efficacā habēt inclinādī volūtatē ad bonūz q̄ illa que nō imittit: sed imittit p̄mittit. Et vtilitares flagelloz possūt accipi ex scripturis in generali vel in speciali. vt scribit sc̄tus Bonauē. di. xv. in dubijs s̄alibus. Erudit em̄ flagellū. Un̄ Dierē. vj. Per om̄e flagellū crudeliter iustitiam. Itē vt scribit. i. conuertit. Ps̄. Multiplicatē sunt infirmitates eoz/ et postea accelerauerūt. Pro/ bae insup. Un̄ Eccl̄. xvij. dī. Uasa figuli p̄bat for/ nar. Terū quoq̄ facit flagellū. Jaco. j. Om̄e gaudiū existimare fratres zc. Itē arat Esaiē. xvij. Uexatio dabit intellectū audiri. Uoxorae etiā. Job. vj. Dec̄ sit mihi p̄solatio vt affligēs. Satiar. i. fecūdar. Exo. j. Quanto magis opprimebat/ tanto magis multipli/ cant. Uoxorae. Mart̄. v. Beati qui p̄secutionē patiūt̄ p̄opt̄ iusticiā. Corozat. ij. Corinth. iij. Id q̄d in p̄senti est momentaneū z leue tribulatiōis zc. Bo/ nauē. lib. iij. Ratio autē quare viri sanctissimi cor fla/ gellis atreunt in hac vita/ est vt scribit Berfon can/ cellar̄ parthibis̄ p̄. ij. eracta. de indulgētis. cōf̄/ deratiō. xvj. q̄a p̄fidentes in dei misericordia/ q̄ faci/ de eis cū reuatiōe p̄uentū p̄cunt hic puniri: z nō in/ finē peccata. s̄. venialia diff̄rr̄ purganda: quoz deo/ petitiōe exaudiēs cōmūrat s̄miam/ z p̄nā purgatoz/ r̄ij in p̄nā rēpōzaliū b̄i/ cū r̄ij/ z in augmentū essen/ tialis p̄m̄ij. s̄. cū acceleratiōe paradisi. Hinc est illud Auḡ. Die vte hic secat vt in eternū parcas. Nōcetur de/ Nauricio impatore qui elegit hic puniri: z p̄di/ torie occisus est. Sic aliq̄ iusti vniūt z moriūt̄ ignoz/ timozē quo ad mōm. S̄ moza iusti subita/ quoz p̄/ cessie bonavita nō minuit merita/ si moriāt̄ ita. p̄ca/ nil temere in d̄candū. Erētissimū signūz indulgētē salutaris est bona facere/ z mala pati. Nec Berfon. varie accipit in sacra scriptura vt colligit ex/ doctozibz frat̄ Pelbar̄. li. ij. rosar̄ r̄beolo.

impedire. Hoc vult Bernhardus: que vt refert Sab. z copiosius pbat vbi. Secūdo mō sic q̄ qualitas ip̄a que fomes d̄r s̄tum ad essētiā suā maneat in parte sententia: non t̄i possit inclinare volūtatē p̄ra iudic̄ cū ratiōis ad aliq̄ accū. z hoc p̄ter habitū aliq̄ez in voluntate impediētē b̄mōi inclinationē. Er b̄ po/ est dupl̄ fieri. Vel simpl̄ impediētē: ita q̄ nō po/ rest inclinare ad accū ratiōis diff̄rmē: nec ventatē nec mortalit̄/ aut mortalit̄ em̄. Tertio mō intelligit̄ auferr̄: sic q̄ non possit inclinare ad aliq̄ accū sine om̄i inobediētia z reb̄. ad rōnemz volūtatē: ita q̄ neq̄ ad famē/ nec ad sitim/ nec ad formū: z sic de alijs. Er si fomes mirigari possit scz per dignā cu/ charitē sumptionē/ z per gratiā: nō t̄i p̄nit̄ tolli/ tur. Hinc Aplos. Uolūto corp̄ meū z in seruitutē redigo. itē: nō quod volo facio. Er rursus. Uelle mi/ hi adiacet/ posse aut nō inuenio. Hinc exclamabat. Infelix ego homo/ q̄a libabit me de corp̄e mort̄ bu/ iuz/ Er subiūgit: gratia dei supple liberauit me p̄ se/ sum ch̄ristū. Non itaq̄ semp̄ cōcedit̄ sententiā spiri/ tus: vt scribit Berfon tractatu. ix. sup Magnificat̄. eximiosus fomes carnis actualē. Fomes rei al̄s ip̄e ponit plures ratiōes. res sūt p̄ncipales: humiliatio: p̄nitētia seu p̄batio: z coronatio.

Forma *grecce μορφή* forma dī. Et dī forma: q̄a caro eo per ruffa/cōflagrare: s̄ est ardere videat. Nōnūq̄ fcat ramoz/ seu virgāz/ summitatē. Virgī. in Georgi. Ne ve flagilla summa petas: eo q̄ crebro venozū floru agiect. Et q̄ flagellū diminutiū d̄ flagrū/ sustinēs flagella: vt scribit Richar. di. xv. ar. j. q. iij. li. iij. s̄/ bi imilla per opartonē iustāz: cuiusmodi sunt oia illa que dicitur infligit. siue per actionē iniustā: cuiusmodi sunt aliq̄ que deus frequēter a peccatoribz infligit ut/ p̄ p̄mittit: non satisfacit ea sustinēdo sub ratiōe qua patietur: inq̄rum t̄i volūtas sustinētis ea patietur sustinet in t̄erōne remissiois p̄ne sibi d̄bitē pro suis peccatis: sunt sustinētī satisfaciōis mareria. S̄ for maliter ip̄a satisfactio in actu volūtatē cōstitit. Fla/ gella t̄i q̄ ip̄met deo imittit/ maiorē efficacā habēt inclinādī volūtatē ad bonūz q̄ illa que nō imittit: sed imittit p̄mittit. Et vtilitares flagelloz possūt accipi ex scripturis in generali vel in speciali. vt scribit sc̄tus Bonauē. di. xv. in dubijs s̄alibus. Erudit em̄ flagellū. Un̄ Dierē. vj. Per om̄e flagellū crudeliter iustitiam. Itē vt scribit. i. conuertit. Ps̄. Multiplicatē sunt infirmitates eoz/ et postea accelerauerūt. Pro/ bae insup. Un̄ Eccl̄. xvij. dī. Uasa figuli p̄bat for/ nar. Terū quoq̄ facit flagellū. Jaco. j. Om̄e gaudiū existimare fratres zc. Itē arat Esaiē. xvij. Uexatio dabit intellectū audiri. Uoxorae etiā. Job. vj. Dec̄ sit mihi p̄solatio vt affligēs. Satiar. i. fecūdar. Exo. j. Quanto magis opprimebat/ tanto magis multipli/ cant. Uoxorae. Mart̄. v. Beati qui p̄secutionē patiūt̄ p̄opt̄ iusticiā. Corozat. ij. Corinth. iij. Id q̄d in p̄senti est momentaneū z leue tribulatiōis zc. Bo/ nauē. lib. iij. Ratio autē quare viri sanctissimi cor fla/ gellis atreunt in hac vita/ est vt scribit Berfon can/ cellar̄ parthibis̄ p̄. ij. eracta. de indulgētis. cōf̄/ deratiō. xvj. q̄a p̄fidentes in dei misericordia/ q̄ faci/ de eis cū reuatiōe p̄uentū p̄cunt hic puniri: z nō in/ finē peccata. s̄. venialia diff̄rr̄ purganda: quoz deo/ petitiōe exaudiēs cōmūrat s̄miam/ z p̄nā purgatoz/ r̄ij in p̄nā rēpōzaliū b̄i/ cū r̄ij/ z in augmentū essen/ tialis p̄m̄ij. s̄. cū acceleratiōe paradisi. Hinc est illud Auḡ. Die vte hic secat vt in eternū parcas. Nōcetur de/ Nauricio impatore qui elegit hic puniri: z p̄di/ torie occisus est. Sic aliq̄ iusti vniūt z moriūt̄ ignoz/ timozē quo ad mōm. S̄ moza iusti subita/ quoz p̄/ cessie bonavita nō minuit merita/ si moriāt̄ ita. p̄ca/ nil temere in d̄candū. Erētissimū signūz indulgētē salutaris est bona facere/ z mala pati. Nec Berfon. varie accipit in sacra scriptura vt colligit ex/ doctozibz frat̄ Pelbar̄. li. ij. rosar̄ r̄beolo.

ligit/ sentit/ vegetat/ mouet. est homo aial/ corpues substantia. Discrepat Occam in. ij. q. xxiij. z. xxvj. z in q̄lib. ij. q. x. z. xj. Unā itaq̄ formā substantiā esse in vno p̄posito assēnemur. Id q̄d z diffuse p̄bat d̄ns p̄positus Bab. li. ij. vbi. Er potissima ratio est nō esse ponendā pluralitatē sine necessitate. s̄ est: sine ra/ tione euidēti/ experientia vt auctoritate: cui nō licet con/ tradicere. sed nihil tale est in p̄posito. Un̄ Aug. d̄r eoz/ de iasticis dogmatibz d̄r. Neq̄ duas aīas dicimus in vno homie. Probat multis alijs Bab.

Forma *grecce μορφή* forma dī. Et dī forma: q̄a caro eo per ruffa/cōflagrare: s̄ est ardere videat. Nōnūq̄ fcat ramoz/ seu virgāz/ summitatē. Virgī. in Georgi. Ne ve flagilla summa petas: eo q̄ crebro venozū floru agiect. Et q̄ flagellū diminutiū d̄ flagrū/ sustinēs flagella: vt scribit Richar. di. xv. ar. j. q. iij. li. iij. s̄/ bi imilla per opartonē iustāz: cuiusmodi sunt oia illa que dicitur infligit. siue per actionē iniustā: cuiusmodi sunt aliq̄ que deus frequēter a peccatoribz infligit ut/ p̄ p̄mittit: non satisfacit ea sustinēdo sub ratiōe qua patietur: inq̄rum t̄i volūtas sustinētis ea patietur sustinet in t̄erōne remissiois p̄ne sibi d̄bitē pro suis peccatis: sunt sustinētī satisfaciōis mareria. S̄ for maliter ip̄a satisfactio in actu volūtatē cōstitit. Fla/ gella t̄i q̄ ip̄met deo imittit/ maiorē efficacā habēt inclinādī volūtatē ad bonūz q̄ illa que nō imittit: sed imittit p̄mittit. Et vtilitares flagelloz possūt accipi ex scripturis in generali vel in speciali. vt scribit sc̄tus Bonauē. di. xv. in dubijs s̄alibus. Erudit em̄ flagellū. Un̄ Dierē. vj. Per om̄e flagellū crudeliter iustitiam. Itē vt scribit. i. conuertit. Ps̄. Multiplicatē sunt infirmitates eoz/ et postea accelerauerūt. Pro/ bae insup. Un̄ Eccl̄. xvij. dī. Uasa figuli p̄bat for/ nar. Terū quoq̄ facit flagellū. Jaco. j. Om̄e gaudiū existimare fratres zc. Itē arat Esaiē. xvij. Uexatio dabit intellectū audiri. Uoxorae etiā. Job. vj. Dec̄ sit mihi p̄solatio vt affligēs. Satiar. i. fecūdar. Exo. j. Quanto magis opprimebat/ tanto magis multipli/ cant. Uoxorae. Mart̄. v. Beati qui p̄secutionē patiūt̄ p̄opt̄ iusticiā. Corozat. ij. Corinth. iij. Id q̄d in p̄senti est momentaneū z leue tribulatiōis zc. Bo/ nauē. lib. iij. Ratio autē quare viri sanctissimi cor fla/ gellis atreunt in hac vita/ est vt scribit Berfon can/ cellar̄ parthibis̄ p̄. ij. eracta. de indulgētis. cōf̄/ deratiō. xvj. q̄a p̄fidentes in dei misericordia/ q̄ faci/ de eis cū reuatiōe p̄uentū p̄cunt hic puniri: z nō in/ finē peccata. s̄. venialia diff̄rr̄ purganda: quoz deo/ petitiōe exaudiēs cōmūrat s̄miam/ z p̄nā purgatoz/ r̄ij in p̄nā rēpōzaliū b̄i/ cū r̄ij/ z in augmentū essen/ tialis p̄m̄ij. s̄. cū acceleratiōe paradisi. Hinc est illud Auḡ. Die vte hic secat vt in eternū parcas. Nōcetur de/ Nauricio impatore qui elegit hic puniri: z p̄di/ torie occisus est. Sic aliq̄ iusti vniūt z moriūt̄ ignoz/ timozē quo ad mōm. S̄ moza iusti subita/ quoz p̄/ cessie bonavita nō minuit merita/ si moriāt̄ ita. p̄ca/ nil temere in d̄candū. Erētissimū signūz indulgētē salutaris est bona facere/ z mala pati. Nec Berfon. varie accipit in sacra scriptura vt colligit ex/ doctozibz frat̄ Pelbar̄. li. ij. rosar̄ r̄beolo.

Forma fm̄ Perrū Cardinalē camera. sumit̄ r̄ri/ plicat. q. ix. ar. iij. lib. j. Uno modo largissime: p̄ om̄i significato terminoz abstractoz: sicut per terminos abstractos p̄dicamētōz accidētū. z sic figura d̄r for/ ma rei figuratē/ z paternitas patris/ z rarietas ignis. Er isto modo sepe reperit̄ q̄ forma non distinguit̄ a suo formabili. Alio mō sumitur minus large: p̄ om̄i eo q̄d nō est subiectū vel compositū: z sic d̄us z an/ geli dicunt̄ formē. Alio modo nō sumit̄ ita large pro om̄i eo quod est causa in alio genere causē q̄ efficiētis/ finalis/ aut material̄. Er s̄ est difficile explicat̄ re que sic ista causalitas. sed de hoc videat̄ al̄s. Tr̄i/ pliciter autē fm̄ eundē cōtingit̄ aliq̄a formā acquiri successiue cōtinue/ vt augeri. Uno modo solū creat̄ suē: q̄a intēdēs nō habz saltē realiter gradualē: sicut forma substantialis mixti. Alio mō solū intensiue: q̄a extensionē nō bz sicut formē substantiaz sp̄ialiaz: vt noticia vt amor intellectual̄. sed nlla forma habz in/ tensionē z extensionē: quin si fiat successio p̄tinua in/ exēptione/ fiat etiam in intēptione. z s̄r cōtra: z b̄ na/ turalit̄ loq̄ndo. q̄a absolute oppositū ē possibile. Nec

Forma *grecce μορφή* forma dī. Et dī forma: q̄a caro eo per ruffa/cōflagrare: s̄ est ardere videat. Nōnūq̄ fcat ramoz/ seu virgāz/ summitatē. Virgī. in Georgi. Ne ve flagilla summa petas: eo q̄ crebro venozū floru agiect. Et q̄ flagellū diminutiū d̄ flagrū/ sustinēs flagella: vt scribit Richar. di. xv. ar. j. q. iij. li. iij. s̄/ bi imilla per opartonē iustāz: cuiusmodi sunt oia illa que dicitur infligit. siue per actionē iniustā: cuiusmodi sunt aliq̄ que deus frequēter a peccatoribz infligit ut/ p̄ p̄mittit: non satisfacit ea sustinēdo sub ratiōe qua patietur: inq̄rum t̄i volūtas sustinētis ea patietur sustinet in t̄erōne remissiois p̄ne sibi d̄bitē pro suis peccatis: sunt sustinētī satisfaciōis mareria. S̄ for maliter ip̄a satisfactio in actu volūtatē cōstitit. Fla/ gella t̄i q̄ ip̄met deo imittit/ maiorē efficacā habēt inclinādī volūtatē ad bonūz q̄ illa que nō imittit: sed imittit p̄mittit. Et vtilitares flagelloz possūt accipi ex scripturis in generali vel in speciali. vt scribit sc̄tus Bonauē. di. xv. in dubijs s̄alibus. Erudit em̄ flagellū. Un̄ Dierē. vj. Per om̄e flagellū crudeliter iustitiam. Itē vt scribit. i. conuertit. Ps̄. Multiplicatē sunt infirmitates eoz/ et postea accelerauerūt. Pro/ bae insup. Un̄ Eccl̄. xvij. dī. Uasa figuli p̄bat for/ nar. Terū quoq̄ facit flagellū. Jaco. j. Om̄e gaudiū existimare fratres zc. Itē arat Esaiē. xvij. Uexatio dabit intellectū audiri. Uoxorae etiā. Job. vj. Dec̄ sit mihi p̄solatio vt affligēs. Satiar. i. fecūdar. Exo. j. Quanto magis opprimebat/ tanto magis multipli/ cant. Uoxorae. Mart̄. v. Beati qui p̄secutionē patiūt̄ p̄opt̄ iusticiā. Corozat. ij. Corinth. iij. Id q̄d in p̄senti est momentaneū z leue tribulatiōis zc. Bo/ nauē. lib. iij. Ratio autē quare viri sanctissimi cor fla/ gellis atreunt in hac vita/ est vt scribit Berfon can/ cellar̄ parthibis̄ p̄. ij. eracta. de indulgētis. cōf̄/ deratiō. xvj. q̄a p̄fidentes in dei misericordia/ q̄ faci/ de eis cū reuatiōe p̄uentū p̄cunt hic puniri: z nō in/ finē peccata. s̄. venialia diff̄rr̄ purganda: quoz deo/ petitiōe exaudiēs cōmūrat s̄miam/ z p̄nā purgatoz/ r̄ij in p̄nā rēpōzaliū b̄i/ cū r̄ij/ z in augmentū essen/ tialis p̄m̄ij. s̄. cū acceleratiōe paradisi. Hinc est illud Auḡ. Die vte hic secat vt in eternū parcas. Nōcetur de/ Nauricio impatore qui elegit hic puniri: z p̄di/ torie occisus est. Sic aliq̄ iusti vniūt z moriūt̄ ignoz/ timozē quo ad mōm. S̄ moza iusti subita/ quoz p̄/ cessie bonavita nō minuit merita/ si moriāt̄ ita. p̄ca/ nil temere in d̄candū. Erētissimū signūz indulgētē salutaris est bona facere/ z mala pati. Nec Berfon. varie accipit in sacra scriptura vt colligit ex/ doctozibz frat̄ Pelbar̄. li. ij. rosar̄ r̄beolo.

ris ad informatur: illa necessario includit imperfectionem...

Forma quae dicitur de formis. Et hoc dupliciter: ut scribitur...

Formalitas est quasi quaedam potentia...

Fornicatio est omnis illicitus coitus...

Fornicatio est triplex: ut scribitur Ricardus...

Fornicatorum notoriorum. Vide in dictione...

Fortitudo est virtus que est in dictione...

Fortuna est causa per accidens...

Fortitudo est virtus que est in dictione...

de bona fortuna de qd ca qre aliq boies sunt bn foru...

Fortuitu dicit illud qd agere a pposito aliqd cue...

Fortuna r casus differit fm Arist. Casus est ca...

Foru for a ferendo: qz illuc cause ferant. Est r for...

ad istu foru pntet claues potestas: r scie. Ali est for...

Kraus est exercitio iniusticie in factis: fm scem...

Fraudare id e qd decipe/circuvenire. Et frau...

Fraterna correctio. Vide. s. in rbo/correctio...

Fraudulenter qnqz accipit si/ (frausna. mulatoz...

Fructus fm scem Tho. s. q. q. ff. arti. s. r Guil. Scoriffa...

lati snt tres vt scribit Jo. de Uale. sup illd ps: r r vj...

Frui q. ij. ar. j. r post cu scribit Sab. di. j. q. iij. ar. j...

Frui aliquo cotingit duplicif accipit sicut r pducere...

ficur no pducere: ita qd ex natura sua ad neutrum detur...

in pceptu vel specie. De quo latius vide ibi dnm ppos...

Fundamentum est uniuscuiusque rei: quod alii...

Fructio dei ve scribit Berson traci. ix. sup Ma...

fructio dei ve scribit Berson traci. ix. sup Ma...

Fructio est duplex ve ex dictis habet scz viqz pay...

fructio est duplex ve ex dictis habet scz viqz pay...

via pcedat necesse habet declinare a malo z tendere...

Furtum est occulta acceptio rei alienae z est ni...

furtum est occulta acceptio rei alienae z est ni...

intelligendu est no actu illicito: sed actu debito...

Furtum est duplex. s. manifestu. Et est quado...

Furtum est duplex. s. manifestu. Et est quado...

Dicere qd demones p seipfos futura cōringencia ptes
sciare certitudinalit: hoc est eis attribuer qd dei est.
z ideo est infidelitas z infidelitari frequenter annexa
idolatria: ideo diuinaro est prohibita. Quāuis autē
demones nō possint per seipfos futura cōringencia
scire certitudinalit: tamē frequenē vera p̄dicūt: quia
euentū futurorū aliquo modo p̄sentunt. Hoc autē
est quadruplicē sicut dicit Bugu. in. iij. super Sen.
ad litterā. Aut em̄ sensus vel ingenij acrimonia/ aut
mūlta experientia/ aut dolosa cautela/ aut aliena do
ctrina. Sensus acrimonia: vt quādo vident diligen
ter z cōsiderant ad quid inclinet affectio nostra: vel
que sine inducentia vel retrahētia. Experientia tēporū
qz ex calibz videt accedere ralia. Dolosa cautela/ quā
do p̄ponit aliqd facere/ z p̄dicūt quasi aliud sic facerū
rus. Aliena doctrina: quādo iusto dei iudicio p̄mē
ritur addiscere ab angelis. Et sic patet qd demones fu
tura cōringencia: z si possunt p̄babiliter p̄sentire nō
p̄nt tñ certitudinalit p̄dicere. Bonauē. vbi sup. qui z
de astronomia dicit qd q̄ dicit solū cōcurrando/ si
ue fm legē astroz/ siue diabolica comētia dicit. Jē
de somnijs i quibz p̄vident futura. Reprehēdit autē
scriptura eos q̄ cōfidentia habent in somnijs nisi fu
erint ab altissimo missa. Uide larius Bonauē. z in
dictione Somniū zc. Et vt scribit Baulser distm.
xxvii. q. j. lib. j. Nullū futuz cōplecti de necessario
cognoscit. vt Anicibz erit. Sicut em̄ illa in se est cō
ringens: ita ierā deus cōringent cognoscit eaz. Sed
bene sequit. Deus p̄scit me celebraturū. ergo celebra
bo. Item p̄scit anicibz im̄ damnādū ergo dānabit zc.
Unde noticia dei est causa in cōsequēdo vel in inferē
do mali/ z nō in effēdo z ibi est necessitas cōsequētiē
nō cōsequētiē. q̄ nec antecēdētia. Sz quālibet eneca
tē futurā incōplectā deus necessario cognoscit.

De littera B

Abella vt scribit Ga

Abel di. xv. q̄stio. v. lib. iij. dicit p̄statio que
imponit rebz vsu hominū subiectis emen
dis aut v̄ndēdis/ aut de loco ad locū transferendis
vt vino carnisbz z ceteris ad vitā z vsu pertinen
tibus. Uide z in dictione P̄statio

Gaudium est passio cōcupiscibilis pueniēs ex
p̄fectionis appetitē cōiunctione fm
interiorem a p̄pensionē sensus vel intellectus fm
beatū Thomā. iij. senen. dist. xli. q. iij. arti. j. Uel
sic. Gaudij est affectus animi alicuius p̄sentis boni
opinione cōcepta/ z differt a iubilo. Iubiluz em̄ dicit
vt scribit Grego. lib. xxiij. moralium. quādo ineffabi
le gaudij mente concipit qd nec abscondi possit/ nec
sermonibz aperiri: z tamē quibusdāz prodit mortibz
quāuis nullis proprietatibus exprimat. Idem. x.
xviij. mor. Jubilatio dī quū cordis leticia oris effica
cia nō expletur: sed quibusdāz modis gaudium p̄dit
qd ipse qui gaudet/ nec regere p̄gualer/ nec exple
re. Differt gaudium a delectatione vt notat Baulser
distm. iij. distm. j. lib. j. Omne em̄ gaudium est dele
ctatio: non cōterario. Gaudere em̄ p̄prie est solius vo
luntatis delectatio. Delectatio autē potest esse in om̄i
potentia cognitiua: etiam sensitua. An potentia gu
statiua delectat in cibo/ auditus in sono melodioso.
Gaudij autē p̄sentis vitē est breue z caducuz. de quo
ira scribit Berson pre. ij. ser. de oibz scis/ qui incipit.
Beati q̄ iugēt in fine. Nonne inq̄ p̄prie gaudij p̄

sens sicut p̄prie est: a q̄ linea miserie trahit in infir
mitatē: q̄ ducit in bonis dies suos/ in p̄prie ad infer
na descendit: Lucus bono cōtra lineā describit gau
dij z p̄solationē sine crimino duraturā: q̄ breue b
z momētaneū tribulatio in nobis sup̄ modū immē
sum glie p̄odus opatur in nobis per grām/ z in futu
Gaudium est duplex. Vt z (ro per gloriā.
patriē. Gaudium vitē admittit tristitia/ gaudijz pa
triē nullā admittit calamitatē. Gaudijz patriē est du
plex. scilicet essentialē/ z accidētalē. vt notat Bab. dist. xj. q.
vnicā. art. iij. dub. ij. li. ij. Gaudij essentialē est quod
habet d̄ obiecto beatifico: qd est deus/ z est videre deū.
(vt scribit Baulser di. xvii. q. iij. li. iij.) z amare ipz. z
dī aurea. dī z p̄mū substantiale/ z denari. Sz p̄mū
z substantiale fm eundē est in p̄e sensitua. nō em̄ solū
ania erit brā/ sed oēs aliq̄ sensus erit beati suo mō: qz
quiescēt z sūme delectabunt in obiectis sibi p̄uenti
tibz. Gaudij accidētalē vt Bab. ait: est qd de creaturā
ra habet: siue de se/ siue de alio: z dī p̄mū accidētalē.
Et augmentū gaudij est duplex: vt ibidē notat Bab.
scz: fm intensiōē/ z fm extensiōē. p̄mū attendit fm
additionē z vniōē pluriū graduū gaudij. Secūdu:
p̄nes pluralitatē obiectoz de qbz est gaudij. Et gau
dij dī augeri fm Bonauē. di. xlv. circa lram. li. iij.
vel numerositate/ vt intensiōē/ siue q̄litate. Augmē
tum gaudij q̄tū ad numerositate: nō ponit augmen
tū in p̄mō essentiali: qz illud est in vno solo/ sed in p̄
mō accidētalē qd cōsistit in gaudio de bono creato. z
illud p̄ augeri: maxime q̄tū ad obiectū: vt de plu
ribz gaudeat tūc qz pus. Hinc Mḡ di. xlv. lib. iij.
sent. ait: q̄ maior erit gaudij sc̄oz in resurrectiōē z
post q̄ fuerit an: z q̄ diuersa receptacula hēbūt anie
sc̄oz. Si loq̄mur intensiue (inquit Bonauē.) sic non
augēt nisi p̄ accidēs. qz inclinatio aīe ad corpū q̄ ipz
recardat ne intensus ferat in sūmū cēlū qz in illā aufe
rat. Sic de angel scribit Bab. vbi s. q̄ angelozū cui
stodietū gaudij essentialē/ nō augmentat neqz inten
siue neqz extēsiue: qz q̄tū ad hoc sunt p̄fecte beati.
Beatitudo autē est stat⁹ oium bonoz p̄gregatiōē p̄fe
ctus. sed vbi est stat⁹ p̄fect⁹/ ibi nō est p̄fect⁹. Sed
bñ gaudijz accidētalē angelozū custodietū augēt ex
beatificatiōē custodietoz intensiue z extēsiue. De plibz
em̄ gaudēt: z ex eūerū effecē d̄ siderati crescit gaudij
intensiue si p̄sūt/ aut de nouo generat. Sicut ex opz
posito tristitia de aduēru noluit: fm Bugu. xiiij. de ci
ui. dei: sed angel⁹ desiderat beatitudinē ei⁹ que custo
dit. ergo. Jē si gaudij est angel⁹ de vno p̄tōze p̄niaz
agētē: q̄nto magis z mai⁹ de beatitudine eius dē p̄niz
rentis. Nō autē mai⁹ extēsiue: qz nō de alio/ sed de illo
de q̄ nūc hz gaudij p̄uersiōis. q̄ mai⁹ intensiue. Me
ref z augmentū gaudij accidētalē angēl⁹ p̄ opa custo
dit. Nō autē ex d̄natiōē custodiri angel⁹ custos tristia
tur/ aut gemitū z p̄cipit/ aut glie d̄er inētuz incurrit.
Tū qz vebemēs gaudijz z delectatio expellit om̄ē
tristitia etia p̄tingentē. vij. Echi. Tū qz beatitudini
repugnat oīs tristitia z p̄na. sic cōuertit: miserie oīs
delectatio z gaudij. Uide larius ibi Bab. vbi s. Lōz
cordat san. Bonauē. di. xj. ar. ij. q. ij. lib. ij.

Gaudij accidētalē in beaz ē duplex: vt scri
bit Rich. di. xli. ar. v. q. vij. li. iij. sen. Quoddā ē rē
ceptū sp̄aliter a dō misericorditē retribuēt. Quoddā
actū ab ipō beo recogitādo bona opa sua/ z sibi p̄p̄lay
cendo in eis. P̄mū gaudij magis p̄prie hōne p̄
mij q̄ sedm: q̄uis secūdu aliq̄ mō habet: eo q̄ oia q̄
h̄nt beati/ p̄ncipalit a deo s̄. Lū q̄ beaz placet se fe
cisse opa bona q̄ in p̄tōze moralit fecerūt: maxie inq̄z

rum vidēt qd illa bona eos ad p̄niam disposuerit seu
inclinauerit: p̄ illis h̄nt aliqd accidētalē p̄mū/ exten
dendo nomē p̄mij ad q̄libet gaudijz bonoz: nec tñ
sic gaudet de illis opibz sicut de illis q̄ fecerūt in cha
ritate: de qbz gaudet rōne opis opari z radicis z for
mē. de alijs aut gaudet: rōne opis opari tñ: nec pro
illis habet aliqd accidētalē premiū a deo speciali
ter datum. Nec Richar.

Generatio est mutatio ex non ente in ens: fm
Aristo. lib. de generatiōē z corru.
Uel sic. gñatio est mutatio huius cori⁹ in b̄ rotū nul
lo sensibili manēte eodē vt subiecto: fm eundē. Et d̄
bac plura apud P̄p̄sicos perquirro.

Generatio accipit dupl. scilicet large z stricte: vt no
tat Bab. di. xij. q. vnicā. ar. j. li. j. z di. xvij. q. vj. lib. j.
vbi z addit certū modū. Large gñatio est p̄ductio cu
iuseūqz nō de nihilo. z isto mō qñ p̄ductio est non de
nihilo: si p̄currit materia z subiectū: necesse est ibi p̄
ductio p̄ informatōē z imp̄sionē informatiōez ma
teriz/ z imp̄sionē forme. tal in diuis nō hz locū. Aliē
z stricte cap̄t gñatio: vt est p̄ductio viuētis a viuētē
q̄ viuēs rōe suē p̄ductiōis p̄se p̄ducit vt totalr silē
z eiusdē rōnis cū p̄ducto q̄tū ad oia/ excepta sola p̄
ductiōē: sic gñari passiuē est nasci. Et dī/ viuēs zc.
p̄pter p̄cessiōē sp̄sifici: que nō dī gñatio/ sz p̄cessiō.
qz liz sp̄sificiōis sit p̄subaliū patri z filio/ z p̄cedat de
suba p̄m: qz tñ p̄cedit vt datus/ z nō vt natus: seu vt
imago p̄m. ideo eius processio/ nō dī gñatio. De rōz
ne em̄ imaginis p̄se est qd sic filius ipsi cui⁹ est ima
go: al⁹ nō dicitur imago p̄fecto. Sec⁹ est de dono: d̄
cu⁹ rōne nō est qd sic simile donatī/ vt obiecto ama
to z dilecto. Hinc est qd dī in simbolo Athanasij: nō
factus nec creat⁹ nec genit⁹/ sed p̄cedēs. Cap̄t z gē
neratio largissime: p̄ p̄ductiōē cuiuscūqz de nouo. de
q̄ Bab. dist. xvij. li. j. Et p̄ gñationē fm p̄hos acq̄ritur
alicui esse simplr. i. esse substantiale eāqz termin⁹ illi⁹
mutatiōis. vt z notat Bab. di. iij. ar. ij. dub. j. li. iij.
Et gñare de sui p̄p̄ia rōne est silēm sibi in suba z na
tura p̄ducere. vt de san. Bonauē. dist. ix. q. j. lib. j. vbi
agit de gñatiōē. Sibi vō silēm in natura p̄ducere tri
pliciter est. Aut p̄ imp̄sionē suē silētudis in alio: z sic
generat character a sigillo: lumē a luminoso: species
ab obiecto. Alio mō p̄ educationē sp̄i p̄siliū ab alio: z
sic gñatur elemētū ab elemēto. Tertio mō p̄ p̄ducti
onem filij de fili/ siue de seipō: z sic gñatur aīatū ab
aīato. z iste tertius mod⁹ est p̄fectior. An nō reperit ni
si in substantijs habētibz formā nobilē: q̄ est vita. z iste
mod⁹ gñatiōis est fm nascētiā: est in deo z creatur
ris/ sed differēt. Uide em̄ lari⁹ ibi. Et gñatio in diui
nis est om̄imode p̄fectiōis: z aīatio in diuis fac̄ realē
distinctionē: im̄ generatē z generatū. vt idē ait q. ij. vbi
s. Nō rōnalē vt intellectuale solū: sic dixit Sabellio.
z realē q̄tū ad p̄sonā/ non q̄tū ad essentia: sicut dixit
Aristo. Et est distinctio in supposito: z etiā rōe relatio
nis est distinctio. z rōe tal est distinctio p̄sonal. Uel
tius videre potes apd san. Bona. vbi s. P̄terea vt
ides q. iij. gñatio filij est ḡna. Tū rōe generatū. Uz
rōne genit. Rōne generatū: p̄ sūmā z p̄fectā fecū
ditatē. Rōne genit: p̄ sūmā z p̄fectā q̄litate. q̄rū
vtraqz p̄ditio tollit ne filij sit posteri⁹ p̄e. Et cū p̄du
ctio filij a p̄e sit p̄ natura z sūmā potētā: q̄tū fuit
p̄t genit: s̄ fuit ap̄ ḡna. Uide lari⁹ Bonauē. z Ri
char. de med. vil. sup. j. senē. di. ix. ar. j. dī: qd gñatio
nis ratio in deo est ḡna p̄ductio alicui⁹ fm subam
per modū nature de suba generatū. Dī: fm subam.
Per b̄ excludit accidētē gñatio: q̄ est mutatio. Et dī: p

modū nature: excludit p̄ductio volūtarij: vt p̄ssifici.
excludit z aliē gñatiōes. Et fm Bab. di. v. q. j. li. j. ge
nerare z gñari in diuis nō p̄nt p̄dicari nisi de illis de
quibz imēdiare p̄dicūt ex cōi vsu loqueritū: z b̄ iōnabi
lit: ne em̄ apd oēs generatō realit distinguit a genito.
p̄cedat in diuis essentia realit distinguit ab aliq̄ in di
uinit. Et qz gñare z gñari p̄mō z imēdiare p̄dicant d̄
suppositū in diuis: ideo de solis suppositū/ z nō d̄ essen
tia p̄dicat. An essentia nō est generat⁹/ nec genita nec
p̄cedēs: sed ē p̄t qui generat: z filius q̄ gignit: z sp̄i
ritualit⁹ qui p̄cedit. z hoc habet de sūma trini. z si
carbo. Dānam⁹. Et z cordat Aliacēf q. vij. li. j. qui z
vult qd hoc intelligat de generatiōē ad intra z gñali:
nō de gñatiōē ad extra z ḡpali: qz nō ē dubiū qñ essen
tia diuina generet q̄cquid generat ad extra. z id essen
tia diuina (vt dī) nō p̄t gñare nec generari in diuis:
qz nō p̄t realit distinguit a quocūqz supposito in diui
nit. Sed si generare (vt dī Babu. ar. iij. vbi s.) cap̄t
notaliter: tūc illa p̄t p̄cedi. essentia est generat⁹. i. est
id qd generat. nō tñ cōcedit per b̄ q̄ est generat⁹ vel
generat. Jē gñatio in diuis ponēda cap̄t em̄ sub rōne
p̄ductiōis: inq̄rum. i. aliqd per eā cap̄t esse. z ideo
gñatiōis in diuinis nō assignabit materia vt q̄si ma
teria: sed em̄ termin⁹ formal. Quō autē intelligat illa.
filius est substantia patri. Uideat de hoc in dictione
Substantia. z Aliacēf q. vij. li. j. z Bab. q. ij. vbi s.

Generare volūtariē vt scribit Bab. dist. vj. q.
vnicā. ar. j. li. j. p̄t intelligi tripl. scilicet volūtariē volūtariē
ce antecēdēte: vt scz pus voluit/ z postea genuit. vt an
tecedēte siue p̄sequēte: vt scz pus genuit/ z post volū
tatis actū sibi in genito cōplacuit. Uel volūtariē cōco
mitatē: ita qd siml genuit z gñare voluit. voluit quis
des cōplacēt. nō p̄tingēt. Pat autē nō dī generat⁹
a volūtariē natura vt intellectū eo mō q̄ a fortitudine
aliq̄z forz dī. Sed b̄ mō dī generat⁹ a gñatiōē: sicut
calefactiō a calefactione. z sic p̄ filij genuit nec vo
luntate/ nec necessitate. Neqz etiam intellectū neqz
natura. Sz genuit volūtariē concommitatē: qz genuit
volēs/ sicut potēs. vt de Mḡ. z qñ voluit gñare ge
nuit: z qñ genuit voluit. qz ḡnalit⁹ z genuit z voluit.
Et q̄uis p̄ genuit filij necario necitate incurabili
tat/ nō tñ genuit necario necitate concommitatē: qz p̄ nō
p̄t gñare filij. z qz cū p̄ sit op̄ nō p̄t ab aliq̄ cogi.

Gñatio vniuoca dī i gñatiōē acc̄ntali (Bab.
qñ r̄mim⁹ formal. i. accidēs sz sc̄ozū p̄ductū ē eius/
dem ratiōis siue sp̄i cū p̄ serōne p̄ducendi. An si ab
igne calefit lignū vel lapis: est gñatio vniuoca: qz ca
loz p̄ducit in lignū/ vel lapide est eiusdē rōnis cū caloz
re ignis. licz ignis z lignū/ vel lapis differat sp̄e. Sz si
ignis calefaceret se sic grane mouet se. vt si aq̄ cale
facta se reducet ad p̄stinā frigiditatē: nō est gñatio
vniuoca p̄t diuersitatē specificā caloz p̄ducti i igne
z formā ignis: q̄ est rō agēdi. Loq̄ndo autē de gñatione
subali: illa dī vniuoca qñ generat⁹ z genitū nō sūt al
teri⁹ sp̄i. vt qñ ignis gñat ab igne: in hac at gñatiōē
sūt grad⁹ de qbz vide Bab. di. ix. q. ij. li. j. Gñatio at
in diuis nec simplr vniuoca/ nec equoca simplr ē di
cēda. Id qd p̄bat Bab. vbi s. art. ij. Affert Berson
erac. xj. sup Mḡ. cū ita scribit. Fallit autē cōrurboc
nōnullos h̄nt de diuinitate finonē: dū nitū p̄ ysi
cas coaptare p̄sideratiōes ex creaturū sup̄as ad illaz
q̄ deo p̄ueniūt: q̄ pl⁹ in infinitū discōcuntur creaturaz
p̄p̄eratiōē q̄ assimilant eis. Exēpli grā. Ponim⁹ si
de docti gñatiōez nālez filij dei de p̄e queunt: si
generatio tal sit vniuoca vt equiuoca. qd em̄ dicit:
instātiē plures occurrunt. Expediōz via tenet: q̄ nec

yniuoca de generatione nec equocatione. Probat z ibide Berfon. Et generatio yniuoca de ab ynitare: z equiuoca a diuinitate. Et gnatio filij in diuis e qer/ na: vt inq; Bab. Et vt idē Bab. scribit ybis. ca in generare creatō qd genito ē duo p dīderare. f. quod/ z q. In generare qd est ipm generas. quo/ est rō generandi: q est pncipiū elicitū generatiōis. In genito qd: est terminus totalis. f. res q generat. quo/ est terminus formalis. Illa g duo: quod z q: nō sp/ sed frequē distīn/ guunt. Nā angelus pducens intellectōes est qd: z q: ex pte pducens/ idem est de aīa separata. Sicut si accidēs separū pura color: per diuinā potētā pducere color/ rem f. partū: idē est qd z quo: ita ex pte generantis/ qz generari. Bab. di. ix. q. ij. ar. j. lib. j.

Generatio et spiratio differūt. vt bz san. Bonauē. di. xij. q. iij. li. j. Nā generatio est ab vno/ s; spiratio a duob; z qz generatio est emanatio p modū pfecte assimilationis: ideo ad vnu pncipiū respicit. qz qd spiratio est emanatio p modū pncipiū: ideo ē a duob;. Aliā pōte differētā Bonauē. ibidē. Et generatio diuina (vt scribit Bab. di. xxij. q. iij. li. j. e) ineffabilis: q a pte filio cōtactū essentia z sapia: q idē sunt: Loqerentia pfectissima/ sicutudo z cōlitas. ideo multas noib; candē rē non synonyme significatib; noīat. Nā vt ipa gnatio seu natiuitas ostēdat cōnaturalē patri/ genitō dī filio. vt ostēdat cōternō/ dī splēdor patris. vt ostēdat oīno filio z cōlis/ dī imago patris. vt ostēdat imaterialitē genitō/ dī verbū. Sapia g impoztat absolute essentia: qz hoc est illi esse qd sapē. vij. de trinit. c. j. Filius generatiōis/ imago sicutudo verbū hęc oīa de. z additē expresse. Primū absolūtū z cōmune: cetera relatiua s; z pba scōe psonē. Bab. ybis

Generari et nasci differūt fm Bab. di. iij. q. v. ar. i. li. iij. vbi dī. Nō est idē gnari: z nasci ex vna/ z esse filii ex pte altera: etiā in eadē spē viuētū vita sensitiua. Nā hęc noīa: filio/ p; ma; dūtaxat de nominatē supposita. nā nō supponūt nisi p supposito: z pnotat gnariōes actiua v; passiuā cū sex p dīstinctionē zc. Generari ē z nasci denotant qd dēiq; pducit p generationē aut natiuitatē: sive sit suppositū/ sive natura/ sive ps suppositū. Rō diuersitatis huius nō ē nisi impossitio fminoz: quā ex cōi vsu loqndi colligim;. Nō cī admittit loqndi vsus aīam plis eē filiā mris: nec manū/ aut caput. Alioq; ma; vna gnatiōe generaret filios mltos aut filias. Lōcedit autē loquēdi vsus manū infanti/ pmo nasci aut gnari v; caput. q sequit q licz natura hūana in chō nara est/ z de vira gine genita: nō ē filia virgis. Itē nō omne natū de gine est chīs. Pz de nā humana que nara ē de vira gine: z tamē nō est chīs. Vide laci/ ibi Bab.

Generatio ē duplex. f. iustoz/ z nequā. De quo Berfon pte. i. de auferibilitate papē ab ecclia. p dī. vi. De pma dī illō ps. cxi. Gnatio rectoz bndicē. Et illō chīs Mar. xxiij. Amē dico vob; qz nō pterib; gnatio hęc donec oīa fiāt: loquēs d gnatiōe iustoz/ rū: q pūat illi de q dēm est: Amē dico vob; q res/ qret a gnatiōe hac oīs sanguis ab Abel iustoz. Et d gnatiōe nequā b; ps. lxxvij. Gnatio pua z exasperatō. Gnatio q nō dīrexit cor suū: z nō ē credit/ cū dō spūs s; z Mar. xij. Gnatio malaz adul. sig. qrit zc.

Genus multis modis dicit. Est em pncipiū pncipiū puz yniuocū qz generatiōis: vel ab eo q genuit/ v; a loco in quo quis genit/ est: vt Drestes a Zātalo ducit gen;. Et Plato ē Atheniēs gne. Et p metaphozā mltitudo dī gen; vt rōanū gen;. Est z gen; cui supponit spē: de q in logica. Vocam; itez

gen; per qd alicui rei q litas declarāt. vt gen; mont; gen; vire/ gen; exēpli/ gen; marmoris/ gen; color; / gen; veltis. Virg. Qd gen; h; boīs. a q generatū. i. p singula genera. Et aliq dicit esse eiūsdē gnis pur gen; de p sanguinitatē: qz dēscēdit ab vno gnatiōis pncipio. vt scribit Bab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. Sic nō intelligit illō Actu. xvij. Gen; dei sum; ita q eiūsdē sum; nature cū deo. Alio mō dicit eiūsdē generis q pprehēdunt sub eodē gne logicali maxie pncip;. z sic aīa rōnal/ z angel; dicit esse eiūsdē gnis cū deo: qz s; subē spūales z intellectuales s; de;. Et cōprehēdūt sub h; gne spūs intellectual; quō nulla alia creatura est eiūsdē gnis cū deo. Vel illō dī esse gen; dei qd ac/ cedit ad deū aliq pncipitate: analogice tñ. z ita accedit natura intellectual/ creata ad deū qdaz maiori sicutudine qz ceterē nō intellectuales. qz nō tñ ad huc natu/ ra/ intellectualis infinite distet a deo fm pfectiōis: etiā fm modum intelligendi: fm Bab. in. ij. vbi s;.

Gladus ensis a clade dicit videt: qz ad cladem sic inuētus. Dī z gladiū in neuro genere: z est gladi; seclari; z spūalis. de qbz in seclura p sepe habet. Gladi; seclari; q punit rei z noīi boī mico. Spūal gladi; q alicui dī mucro spūal/ vel ex cōicatio q pōtētes vrit zc. Et fm Aug. p manicheos. li. ij. Ille accipit gladiū: q nlla supior vel legicia pteate iubente/ in sanguinē alicui; armaf. Qui hō ex aucte pncipis v; iudicis (si fuerit psona puata) v; ex zelo iusticie qsi ex aucte dei (si sit psona publica) gladi; dī vrit: nō accipit gladiū/ sed ab alio sibi pmissio vrit/ cur/ vñ ei pena non debet. Uñ Mar. xxvij. Qui accipit gladiū/ gladio peribit. i. pēto gladi; seu occisiōis dānabit. Hęc refert Bab. Biel di. xv. q. iij. lib. iij.

Gloria que grece dī do; est frequēs de aliq; fama cū laude. fm Luce. in Rbero. Vel fm Amb. sup epla ad Ro. Bha ē clara noticia cū laude. Uñ apls. ij. Lox. j. Nā glia nra hęc ē cōstionū pscie nre. Bha hō gna quā scī hnt est mag; qncupl;. Est em intēla/ extēla/ cōna/ pfecta z integra: ex san. Tbo. sup Esa. c. xxxij. in fine. De q ps. Exultabūt scī in glia: lerabūt in cubilib; suis. ps. cxlij. z ps. lxxvij. Beati q habitāt in domo tua dñe: in seclā secloz lau dabūt te. Et fm Bulefer di. x. li. j. Bha/ vita eterna: beatitudo/ visio clara z fructio sequēs illā claraz v; sionē oīo modis idē sunt. Et dī/ vita eterna: a parte post/ nō a pte antec. Et glia z beatitudo stat in aīe potētia. Et vt dī san. Bona. q stat i ambab; potētis: s; in intellectu/ z in voluntate. Sed pū dē Scot; q nullus habit/ est simul z semel in intellectu z in voluntate: sed dī q beatitudo principalitē est in voluntate qua tenet deus p amorē amicitie. z ista opinio Scot; tenet p babilior. Itē glā fm noīs interpretationē vt scribit Berfon pte. iij. de hō z hymno glie: est quasi clara s; cum laude v; honore noticia. Est autē honor exhibitio reuerētē in signū xruis. soli autē dō honor z xrus: per pūo glia: cui z soli debet exhibitio su pma reuerētē: in signū xruis infinite. Et de h; diffuse scribit Lācellari; ybis. Differūt ar glia leg; euāgelice/ z glia iudeoz. Nā glia tota ipnagoge vt scribit Jaco. de Valētia ps. xliij. erat in apparatu exteriori z in actib; materialib; qz oīa intelligebāt ad lram: z p sola opa exteriora purabāt iustificari. z tō tota glia tēpli Salomōis erat in apparatu ornamento; z vaso rū aureoz: z sic tota glia iudeoz referebat ad corp; z nihil ad animaz. nec curabant de interiori iusticia. Sed oppositum docet lex euāgelica. Nam vera iusticia z ornate debet esse in nobilitate pte: s; anima est

nobilitate corpe. ergo verus ornate debet esse in ania. Sic ornate chūstianoz z iusticia z pfectio nō cōstitit in actib; exteriorib; s; in ornate anie/ z deuotione z virtutib;: z nō in apparentia z vana glia exteriori/ s; in bona intēione interiori. ne quod foris ostēdit/ in/ tuo a mercede euacuet. qz chūstian; nō expectat in hoc mūdo pīari nec felicitari/ sed in alio. z talē aīaz cō/ cupiscit chūst; z dī pōsar sibi. Vide laci/ z pulcra ibi Jacobū Valen. Est z vana gliaz inanis q dicit ce nodopia: de quo z sup dicitur est. z alē de ea dicit. De qua z Berfon in mltis suoz opoz locis. z est viciū capitalē: Lūius filie sunt seprē: s; inobediētia/ iactantia/ hypocrisis/ cōtēntio/ discordia/ psumptio noui/ tati/ z pīnacia: fm scū Tbo. scōa scōe. q. xxj. ar. iij. Ab ea discedere horat aplus ad Gal. vj. Nō efficiamur ianis glie cupidit/ amice. puocātes/ iuicē inuidētes. Dī ar glā vana: i. p; z ē pētm. vt idē scribit san. Tbo. scōa scōe. q. xxxij. ar. j. Primoz: qñ est d nō en/ re/ v; de crāstoz: v; de pēto. Scōo: qñ qrit ab hōi/ bus/ z nō a dō. Tercio: qñ nō ordīnat ad debitū finē. Et illa glia vana z inanis tunc est pētm mortē: cum qz gliaz de aliq; falso/ diuine reuerētē pūo. vel cū quis cōstituit finē vltimū in glia hūana: ad que ordīnat etiā virtutē opaz: p qua talia acq; rēda nō recu/ sare facere etiā ea q sunt p deuz. Tūc autē est veniale quū quis gliaz de aliq; diuine reuerētē nō pūo: vel quū licz gliaz optet: tñ p illa acq; rēda mbit faceret pira charitatē dei z pūo. De q laci/ cōsulto Berfo/ nem pte. ij. de seprē vitijs capitalibus.

Glorificatio a verbo glorifico: qd est glōsum factio. Et glificatio ipi; chū; z cu/ iustibet hōis ptece bti: est triplex. vt scribit Bulef. di. xvij. q. v. li. iij. Quēda est cōtial: q p sicut in opitō opatiōib; intellectu z voluntatē tendētib; in deū: z hęc dī glificatio aīe. Bha est qdā psubaltio: q p sicut in p/ fecissimis opatiōib; potētiaz sensitiuaz: fm qz ten dūt in sua obiecta pfectissima. qz sic aīa chū; est glori/ ficabil; sic potētē sensitiuē s; nare glificari fm qdā. fm opatiōes suas. Et dī/ fm qd: qz aīa ē glori/ ficabil; simplr. Quēda est accidētāl cōueniēs aīe: q est qdā gaudū de aliq; facto victorioso: vt gines de h; q v; kerūt in gūnitare/ z sicut doctozes: z dī aureola. Et sicut multē gaudēt oēs de ptoz bonoz: z vocat vt pūo. Bha est glificatio accidētāl corpis. Et sicut qtuoz do/ ces: de qbz dicitur est in dicitōe/ Nos. Pūa glificatio a doctozib; sacris vocat stola. Scōaz tertia vocat se/ cūda stola. Et in h; excedem; angelos q hnt. solū pma: qz nō hnt potētias sensitiuas. z sic erim; mag; beati extēsiue. Sicut hōies dānari pūo pūunt qz demōes: s; extēsiue. qz Lucifer solū pūit in intellectu et vo/ luntate. hōies autē cū h; pūunt in potētis sensitiuis: vepore in inferozib;. Et ideo sic hōies pūunt: ita hō mīnes pūunt in potētis sensitiuis. qz de pūoz ē ad miserādū/ qz ad pūicēndū. Et h; est p m gīm Joā/ nem Berfonēve atē Bulefer. Tora hō glia z lēgia regni chū; p sicut in tribu. vt scribit Jacobo de Valen. ps. xij. Pūo qz p; cōpleuit desiderū z pūicētiā suā in omnib;: qz in oīo sicut exaudit/ p sua reuerentia. Scōo p sicut in glificatiōe sui corpis: qz tūc ania dī dñari toti corpi post resurrectiōes. Tercio: in gloria anie q resultat ex visione diuine essentie zc.

Glos appellat foroz viri. vt hab; Mg di. xij. li. iij. z fm Paludēsem q. j. eadē dist. dicitur vroz fractio.

Gradus cuiuslibet act; xruis. vide. s. in hō; act; iusticie z cuiuslibet xruis.

Gratia que grece dī χάρις: z multipl; accipit. Aliq; em p amorē: aliq; p pcessiōe bñfi cū seu alic; indulgētē v; auctēat. Aliq; accipit p dō; nō spūali. Et s; Luce. in Rbero. Bha ē in q amicitiaz rum z officioz alteri; memoria z remuneratū volūtas pūct. Et fm eundē. ij. Rbero. Gratia est s; quā dicitur hōies rogāri gratis aliqd facere/ nō p re alia: nec vt sibi quicq; qui faciūt euentat/ sed vt cui faciū unt. Et s; san. Tbo. ij. q. xxij. ar. iij. Bha nihil aliū ud est qdā inchoatio glie in nob; v; auriliū quo indiget hō ad bntudinē psequēdā. Bha est vire/ spē; cialis reddēs grām bñfactori: fm eūdes scōa scōe. q. evj. ar. j. cadē sicutudo dī. z gratie a grece χάρις Tēs dicitur: eo q lētia fcent. Nā z letari vident q danc; z accipiūt bñficiū. Tis ideo esse fingunt: qz z bene/ fici esse in alios debem; z alioz bñficia suscipere: z bis qui in nob; liberales fuerūt retribuere zc.

Gratia dī a gratis quasi gratis dans/ vel gratis dātū. vt notat Bab. di. xvij. q. vnica. li. ij. Et sic acci/ pit acue z passiuē. Actiue p gratiosa dei voluntate: dans oīa liberalit; gratis/ nō ex debito. fm illō Apli Rom. xj. Quis pōz dedit illi/ z retribuēt ei; q. d. nul; lus. Nō em pūcūm; diligēdo deū/ sed ipē pōz dilex rit nos. j. Joā. iij. De hac grā pē illō accipi Berfo. xv. Per grām. i. gnōsaz voluntatē dñi nri telu chū; credit mus saluari. Et illō Ro. iij. Iustificati gēis p grām ipi; p redēptōes q est in chō iesu: que pposuit de; p pūicariōzē grā illa q redēptō sum;. Fuit gratiosa dei voluntas qua de; p nob; pati voluit chū; z ipē se volū tate obtulit. s; illō Esa. liij. Oblat; est: qz ipē voluit. Alio mō accipit passiuē p dono aliq; gratis dātū. z sic licz multipl; accipit vt rāgit Alex. pte. iij. q. lxx. mē bzo. j. cū redigēdo acceptōes illas ad cōpēdiū/ p acci pi quadrupl; f. largissime/ large/ stricte/ z stricissime me. Primis duob; mōis nō distinguit p dona natu/ ralia: sed vltis modis p ea distinguit. vt scribit Bab. di. vbi s;. Et de h; vide z eūde di. iij. q. vnica. li. ij. z Bonauē. q. ij. eadē di. Bha igit passiuē largissime est donū a dō gēis. i. sine debito dātū. Et illo mō diuidit in gratiā increatā/ z creatā. Bha increata est spūsan ctus q dāt rōnali creaturē ad ei; sctificatiōes. fm illō Rom. v. Lbaritas diffusa est in cordib; nris p spm scdm q dāt; est nob;. imo tota crinitas illab; mēta bu manē. s; illō Jo. xiiij. Ad eū veniē; z māsionē apd eū facim;. sicut loq; de se z pte. Bha creatā h; mō est oīs creatura: qz oīs tal; est a deo gēis p dātū: z sibi pī creaturē aut alteri donata. fm illō. j. Lox. iij. Quid habes qd nō accepisti? Ita loq; de grā Apl. j. Lox. xv. Bha dei suz id qd sum. Nā z ipm ē accepit grā; a deo. Sic imago dei nob; pcreata q est ipa aīe natu/ ra/ dī grā. fm Alex. vbi s;. Bha large est dei donum nature rei sup; additū: sive psequat naturā genera/ liter/ sive hāc naturā specialit; vt sunt corpa fornicu do/ animi vigor/ ingenij pspicacitas: z industria/ bo na memoria/ cognitio rez: etiā nāltē acq; sicut pul/ critudo/ eloquentia/ affabilitas: etiā exterior; rerum possessiones. Omnia em hęc gratia a deo donant. fm illud Jacob. j. Omne dātū optimū/ z omne donum perfectū desursum est a patre luminū. Et illud Joā. iij. Nō potest homo accipere quicq; nisi dātū fuerit ei a celo. Hoc modo dicitur hōies sanos ingeniosos: potētes/ diuites zc. grām multā cōsecutōs deo. Et pncipes scribūt/ Dei grā. L. barhard; dur wittenber; gensis. Joannes abbas dei gratia in Bebenbusen. Alexius dei grā abbas in Alpersbach; amice noster z dñs obf; uadus zc. Sic bñ legentē/ bñ carantem bñe

dicim⁹ gratia. Prope gra z stricte est donu supnatu
rale a solo deo supadditu nature: ve est donu pphetic:
donu linguaz / z virtutes infuse. Hoc mo accipit. j.
Lxx. xij. vbi dicit. Diuisiones graz se vn⁹ a se spūs. Et
subiungit q sunt fimo sapie / fimo sciencie / fides: gra sa
nata / opatio virtutu / pphetic / discretio spirituu: ge
nera linguaz / interpretatio sermonu. Et sequit. Nec
ois opat vn⁹ atqz ide spūs diuidēs singulis purvult
Sic dicim⁹ vtrees nāliter acqribiles: sicut innocen
tia / misericordie / pietate / rpancia esse grās. z his duob⁹
modis dicit gra gratia data. Sia pmissime sive stricte
sime accepta est donu supnaturale a solo deo creatu
re rōnali infusum: q ipa reddidit gra deo z accepta ad
vitā eternā beatifice possidendā. Sic accipit Rom.
vj. Scipedia peccati mores: gra dei vita eterna. Et hanc
gratia Aug. in epla. xcv. q ad papā Innocentiu z
doctriā Pelagii: noiat gratia chīanoz dicēs. Gra
tia chīanoz nō est natura / sed qua saluat natura: q
pdestinacō vocatur / iustificamur / z glorificamur. ve
dicere possim⁹. Si chāst⁹ pro nobis / quis z nos est?
Nec gra acceptu facit hūcē deo. z dicit gra gra
tiam facies. Et per hāc distinctionē grē / ve ait Babz.
dis. iij. li. ij.) multē auctoritates loquētes de gra sol
uunt fm vtrāqz opationē. f. An angeli fuerūt creati
in gra. declarat z lat⁹ idē Bab. xxvj. li. ij. hanc q
druplicē grē acceptōne. Uideat z san. Bonauē. di.
Gratia diffinit ab Itō. (xxvj. li. q. circa rex.
sic. Gratia est donu misericordie diuine: per qd ē bonē vo
lūtatē exīe. i. bona opatio. Itē gra est quidā nitor
anīe. i. qdam pulchritudo pūtiās ad amorē scēm: scz
dei. Itē gra est iustificatioz remissio peccōz. Itē gra ē
sanitas mēris z delectatio cordis: z dat a Chrysostō
mo. Et istis oib⁹ sumit mgra⁹ diffinitio grē grū facie
tis. Gra ē forma nob a deo grās data sine meritis pce
dētis / grū facies hūcē: z op⁹ bonū reddēs dignū
vita eterna. Bulef. dis. xxvj. q. j. li. ij. z ceteri. Et gra ē
forma spūal / nō materialis s; tbeol. qz gra ē lux spūal
in mēte. Et p dicitis hī q dupler est gra. f. gra grū fac
tēs / z gra grās data. Et describunt hoc modo.

Gratia gratū facies: est q hūc amīe dei cōstī
tuit / z dign⁹ vita eterna. Bab. di. xxvj. li. ij. Est ei qdā
forma aīe a deo infusa: q aīa formalit reddidit deo cha
ra z gra: z qua ordinat ad vitā eternā possidendā. nisi
obicē posuerit vlpē dimētū. Et gra ē forma accidē
talī anīe infusa / nō substantialis. inderet em anīe cū sit ei⁹
oznat⁹ / ipam denominās z gratū facies. est z nitor aīe
ad pūtiandū sanctū amorē. Estqz ipa gra habit⁹ aīe
fructuosus: nō acqstīe / s; infusus: qā qūctas dirigēs an
mā / z inclinās ad opa meritoria. z iste habit⁹ est a so
lo deo infusus. Est z vit⁹: qz bona qūctas mēris q re
cre vult / q nemo male vit⁹: quā de⁹ in nob sine nob
opat. Itē hūcē pscit / z op⁹ eius bonū reddidit. q vit
tus. Itē em describit hūcē p hō. Nec est habit⁹ ac
quisit⁹: qz nec ex actib⁹ meritorijs. bi em p supponne
grām. nec nō meritorijs: qz tūc inclinaret nisi ad accē
nō meritorios. Lū omīs habit⁹ acqstīe ad similes
accē / inclināt eis ex qbz gūat. scz qz sit hō infusa.
Et ideo dī gra grū facies: qz reddidit deo acceptū: z ideo
charitas sic vocatur. Bonauē. di. xxvj. q. ij. li. j. Ue
z (ve inqte Bab. di. xxvj. ar. ij. z cōne. iij. li. ij.) licz ideo
sint realit charitas z gra. qz codē habitū q spūscūs
inhabitacō atam / volūctas inclināt ad suū finē sup oīa
diligēdū. nō tūc sūt termini synonymi charitas z gra.
quia habit⁹ ille dī charitas: qz eo habz volūctas deū
charuz. gratia: qz deus bz ipam sibi gratā z acceptā.
Differētē g in pnotacō: qz charitas pnotat deū in rōe

diligibil: gra pnotat deus vt gratū hūcē sive accep
tate / z ita vt diligētē. Substractive hō idē scāt: qz
cū dē habitū infusū q hūc diligēt deū: z pp⁹ quē de⁹
acceptat hūcē tāqz vitā eterna dignū. z qūctas pperas
pūctit charitacō creatē / conuenit z grē / z conuēso.
vtraqz em grificat naturā: vtraqz reddidit opa merito
ria vitē eterne. Un de h lat⁹ Bab. vbi. Nec sūt ter
mini pueribiles: vt ibidē pbat. Et grā gratū facies
vt de Bulef. di. xv. q. j. li. j. est quā qui bz dign⁹ ē vit
ta eterna. z eōdera: qui non bz dign⁹ est pgnā eterna.
Ita gra est vctimētū nuptiale sine q nemo acceptat
z admittit ad vitā pbenne z brām. Nec gra (ve sen
tir Bonauē. di. xxj. q. j. q. rti.) necāria est ad delēda
peccā. sic em dicitur nos sanare diuina misericōdia. Et h
dicūt sancti / z sonat scptura: quē maxime ponit grās
esse necāria ad delēda peccā. Un Bulef. di. iij. q.
ij. li. ij. De⁹ ita statuit z determinat legib⁹ sue sa
pientie: q nullus sive homo sive angel⁹ beatificabit:
sive habeat gratā z gloriā: nisi mediāte merito pūo
vel alieno. pūo inqz p adultis gratiā. alieno in in
fancibus: z hoc merito cōgruo. Et grā gratū facies
dicit duplici: vt scribit scētus Bonauē. di. vj. ar. ij.
q. j. li. iij. Aut gratū facies de nō graco. z talis est
grā baptisimatis penitentialis. Aut magis gratū fa
ciens de iam grato: z talis est grā cōfirmatiōis: quē
gratā acceptā ampliat z pfirmat. Et qd dicit / gratia
est fides: intelligēdū est. i. comitat fide operacōe per
charitacō. Et cum dicit / grā virtutū: nihil aliud in
telligit nisi charitas: quē est vit⁹ in se spūalis z alia
rum virtutū forma. z quādoqz cā carū. vt de dno p
posūt Bab. di. ij. q. j. ar. iij. dub. ij. li. iij. Dī z gra
sacramentalis: inqz eum ordinat ad sanandā animā a
morbo peccati: vlt ad sanitacō cōseruandā / vel augen
dā. z grā virtutū dicit: inqz eum ordinat ad bene ope
rādum. Et hē gratie nō distinguunt re / licz ratioe. vt
enec Alexā. q. vij. pre. iij. dub. ij. li. iij. q. iij. Dis. j. li. iij. Aliter tū sentit Tho. Est itaqz idē
in re gratia virtutū / z grā sacramentalis habit⁹ quo
anīa sanat per sui iustificatiōē: z dirigit ad mērito
ria opationē. Declarat h lat⁹ a Bab. in. iij. vbi scz.
Gratia gratis data vt idē Bab. scribit diff.
xxvj. li. ij. est donu supnaturale / datū alicui ad vit
litacō sui vel alioz: quo habēs nō est formalit graco
deus. pōt em tale donu stare in peccatozē q nō est gra
tius deo. Hāc diffinit Alex. de peccōz. iij. q. lxxij.
mēb. ij. Est donu infusū rōnali creaturē sine meritis
q nūc in se est: disponēs ad salutē pūā / vlt alteri edifi
catōz. Disponēs intelligit nō de pūā / sed qū distan
ter: ppter grām gratū facientē: q est dispositio de pūā
quo: qz sufficiens. Et oēs grē ppter charitacō sunt grē
grās datē: vt bz Berson tract. vj. sup Magnificacō.
Gratie effectus. Uide. s. lra E. In gra ar duo
considerant: vt inquit Bab. dist. xxvj. q. vnica. arti.
iij. dub. ij. li. ij. Unum: q est habitus quidā inclinās
voluntarē ad actū certo mō elicendū: sicut qlibet ha
bit⁹. Secūdu: q est decor qdam diuine cōplacēs voy
lūtatē: pp⁹ quē accē (ad quē tanqz cā partial / inclināt)
ordinat ad pūtiū beatitudinis tāqz dign⁹ pūtiari sic. Qd
nihil aliud est qz nisi diuina ordinatio seu volūctas: q ab
eterno de⁹ ordinatū ē / voluit actū a tali qūctate pcur
re re actiue cū li. arbi. pducē pūtiare beatitudie: z nul
lus actū li. ar. tali qūctate nō pcurrētē pducē sic ppter
miare. Itē fm eundē. Fides / spes / charitas: sūt tres
habit⁹ distincti: est tūc vna grā q ē charitas: qbz spes
z fides formāt. Sūt ē eadē grā in infātib⁹ z adult⁹:
nō ppter defectū grē / sed vsu ratiōis. Itē grā nō

distinguit a gloria: nisi sicut charitas vitē a charitate
partie: q nō distinguit specie / s; sicut imperfectū z pfe
ctū in eadē spē. sicut albedo remissa ab albedine intē
sa. Et itē grā fructio dei pfecta: sive in re est grā con
sumata. Itē grā bz se ad libez arbitriuz / sic fessor ad
equū: vt ait Aug. ad Sixtū pfoz. Et qū fessor: b ē
grā ab hōit qd sit p actū moztē: oīno ipa volūctas sic
displacēs. Hoc etiā mō voluntas est pedissequa grē:
qz grā ex natura sua defimare inclināt ad obiectū:
qd est finis vltim⁹. Uide lat⁹ Bab. di. xxvj. li. ij. q.
vnica. ar. iij. dub. ij. Et rē ad acceptōis qz accūs tal
est vt placat deo: sic grā est cā pncipalis / z volūctas
quasi scōaria. Et h vult Mg. dist. xxvj. li. ij. dum
ait. Lū meritū ex sola grā esse dicat: nō excludit libe
rū arbitriū. qz nullū meritū est in hōit qd nō sit p li
berū arbitriū. S; in bonis mēris causē pncipalē
tas gratie attribuit. qz pncipalis cā meritorij est ipsa
grā qz exicit libez arbi. / z sanat atqz iuuat volūctas
hoīs vt sit bōa. Et fm legē statuat vt scribit dno p
posūt Bab. di. xxj. q. vnica. ar. j. li. ij. Impossibile est
mereri sine grā in qūctis statu. Congruētias ponit
scētus Bonauē. eadē di. q. ij. Uide post eū Bab. vbi.
Sec⁹ de potētia dei absoluta. Quātūcūqz igit fa
ciat homo opationē absqz grā / nō meret. qā nō pēat
deus quātū / sed ex quātū faciat. Et h est qd dicit Na
gister: q hō indigebat grā operāre z cooperāre in sta
tu naturē / insturē: licz nō s; oīm modū gratie ope
rāris. z ita nisi qd sit in grā / nihil meret ad vitā eter
nā. S; vide clat⁹ Babz. vbi. Un fm Bersonē de
vita spūali anīe lectōe. i. lra B. Gratia necāria est
ad oīm bonū. Signa autē meritorij gratie sunt tria
fm Alexā. pre. ij. q. lxxj. scz Lumē veritacō in rōnali
lectia in bonis in pcupiscibili / Pax pscientē in irā
scibili. Ponit z dno Berson cācella. in Triperto alia
signa: q sunt: Displacētia cōmūsoz peccatoz / Pro
positū cauēdi peccā ppter deū / z positū pūtiēdi. Plu
ra alia signa ponunt a diuersis scētis z doctorib⁹. S;
oīa illa signa nō sunt euidentia: qz nō possum⁹ sine re
uelatiōe euidentē cognoscere vt in nobis sit vey lu
men lectia / z pax: an apparētia z sopificata: vt in de
cepis a diabolo. nec an peccū displiceat finalit ppter
deū. z ideo generāt in nob pcurā / nō euidentē no
ticia. Hinc ē qd dicit. Nescit hō an amorē vlt odio di
gnus sit. Quāobz vt z Bulef. scribit dist. xxvj. q.
ij. li. ij. Null⁹ pōt scire se cē in statu grē qūctūqz
sit iust⁹ certitudinalit absqz reuelatiōe. Et oīa signa
a doctorib⁹ assignata sūt fallibilia. licz pcuratit ali
quo mō possit sciri / nō tū certitudinalit. Ponit idē
Bulef. qtuoz signa di. xxvj. q. iij. li. j. Poessimuz
aut signū z pūtiū quo hō pōt pcurare se cē in grā: ē
qū homo bz moztificatiōes carnis z oīum desiderioz
ruz mūdanoz. Secūdu est: qū aliqz nō bz remozsus
pscientie: maxie de mozt. j. Lōzinth. iij. Nihil mī
bi cōscius sum: tū in hoc nō iustificat⁹ sum. Tercius
est gaudere cū gaudētib⁹ / flere cū flētib⁹. qz chari
tas oīs suffert. Quartuz: est excusatio peccā alicui scū
pūtiū: dū nō pōt sufficētē pbari. Charitas enim
opie multitudine peccatoz zc. Itē grā z fructus effi
caciōes sunt ad merēdū in statu naturē / lap se: qz su
issent in statu innocētie. Homo em magis indiget
ad iurozio post lapsū / qz acc. ergo deus q in necessa
rijs nulli deest / efficaciorē gratiā z fructus pferit in sta
tu naturē / lap se qz acc. Uide copios⁹ Bab. di. xxj. q.
vnica. li. ij. Et vt Ambro. ait) Bīa forioz est qz naruz
ra. Ergo pōt pōtēst grā in repūmēdo foritē z conser
uādo castitatē / qz natura possit perabere ad carnales

peupiscētis. Itē deus in pferēdo grā nō arēdit fu
tura peccā / sed pscētē dispositiōē z idoneitatē ad re
cipiendā grā: sicut z mō ei confert gratiā quē scit ca
surū: imo quē ab eterno reprobauit: nec frustra. No
uit em dno etiā bonū ex lapsu elicere / z ex eo q grām
pferē casuro. In vtroqz em cōmendat dei largitas z
sapientia: z arguit hominis ingratiudo z iniusticia: quā
a tā benefico z benigno se querit sine cā. Itē grā nō
necessitat hōicm ad bonū: sicut nec habit⁹ acqstīe
fructuosus necessitat hōicm ad opus fructus. Inclinat
autē: sed liberatē arbitriū nō tollit. Ideo bon⁹ grām p
libez arbitriū moueri pōt / z frequētē mouet ppter
grē inclinacōē: nihil cōsiderās de eo ad quod grā
inclināt. Un sepe ptingit hūcē grā nō spactus /
licet ferri in illud sūmū bonū ad qd bz desiderius ba
bituale. Quis em homo hūc charitacō peccatōz / si sp
actu psciderat quātū deus amabil⁹ est: z qz nephas ē
offendere eū. Un accipit salubris regla: q hō p deuo
tas medicatiōes si cōnt se cōuertat ad dnm pscidēdo
actualit eius bonitatē / z peccatū quātū: inqntum
z cāū bonū est malicia. sic em nūqz peccaret. Babz.
Gratia est vit⁹ vt dicit Scotozell⁹. est em habi
tus z nō virtuosus. ergo fructuosus: z per pscūctas vit⁹.
Est autē habit⁹ a deo infusus z vit⁹ quē pscit in vo
luntate sicut charitas: z est fructus theologica. Et quo
puz defectus Tho. qui sine cā distinguit gratiā a vit
tute in. ij. dis. xxvj. q. iij. Lūctus pbario est: qz inqz ab
ipā grā fluūt fructus q differūt per essentia. Ita z re
fert frat Pelbart⁹ in dicitōe / Gratia. s. xv. Scōtus
dicit optime grām eādē virtutē esse q est charitas: ita
q nō distinguit grā a charitacō in re: vt z. s. dicit⁹ est:
Gratia qūqz accipit (sed solū ratioe zc.
absolute. vt notat Bab. di. iij. q. j. ar. j. li. iij. vt fecit
qualitatē illā quē est grā / nihil pnotādo. Alio modo
accipit pnotatiue: z sic supponit p re: z cōnotat accē
pationē habitū cā ad vitā eternā. Sic etiam culpa
vno mō absolute p actu illo quo offendit de⁹: nō cō
notādo offensam: sic grā z culpa nō opponunt. Alio
mō accipit culpa pnotatiue vt supponat p re positua:
pnotādo repulsiōē a vitā eterna: z cōnotat accē ad pgn
nā eternā. Sic termini: gratia z culpa opponunt: z p
codē supponere nō possūt zc. z sic nō possūt eē in co
dem culpa z grā. repugnant em grā z culpa. Et quo
sequit q deus de potētia absoluta pōt remittere cul
pā z pgnā sine infusioe grē: pōt etiā accipere ad vit
tā eternā: z illā cōferre sine grā. De quo als dī. Verū
de fetō fm potētia ordinatā neutru p. Si qdēz ordi
nauit nulli dare vitā eternā in futuro / cui non dedit
gratiā in pūti scēlo. Qd nob manifestū est ex scptura
z scōz scptis zc. Et ad pscidēdū z acqrdā grās vt
ex scpturis z doctorz dicit colligit p necāria sūt qn
qz. Prio fides: sine q impossibile est placere deo. Heb.
ij. z p pūis hie gratiā gratū facientē. Secdo necāria ē
pūia p peris: per quā iustificat hō s; doctorēs in. iij.
li. Tercio pceptoz dei obfuarā. Quarto mādatoruz
ecclie obediētia. Nā per trāsgressiōē pcepti cuiuscū
qz / sive dei sive ecclie: statim pdit grā gratū facies.
Silt⁹ p quodēqz moztē peccū: ideo ad pscidēdū
necāria ē. Quinto oīs peccā moztalis deuitatio. Nec
z colligit frat Pelbartus rosa. tbeol. lib. ij.
Gratia prima quē a Bonauē. dī grā iustifi
cās: est q inuult⁹ sic iust⁹: vlt q iustificat ipi. vt scribit
Bab. di. ix. q. j. li. iij. Et dī pūia grā qz oīa nō p suppo
nit: qm ipa peccō iustificat. Et facta p q pferit prima
grā sūt baptisim⁹ z pūia. s; eucharistia z pfirmatiōz ex
crema vnctio nō pferit pūā grā / s; grās p supponit.

q. i. li. ij. Quis ex trinfeca rone peccat: q. opponit magno bono formalit qd z puat. Sic z odium dei maximu est malum: qz formalit opponit charitati dei: q est maxim bonu. Et hoc idē vult di. xij. q. ij. ar. ij. du. ij. li. iij. Et (ve ab eodē scribit di. xxxv. q. vnica. li. ij. ar. ij. du. ij.) grauitas ait peccati sumit ex recrudie quā puat. Un il lud peccm est graui? ex peccati genere qd opponit recrudie dmi mcliori. Ita autē recrudie est melior: q fini est immediatior: ceteris paribz. Loqndo autē i eodē gñe peccati mortalis illud est graui? i q volūtas maioru libidine peccat: qz quāto magis conatū tāro pfectiorē acru dicitur: tāto magis tenet ad recrudie neglīgēte graui? peccat. Hec Bab. Berendū qñqz grauitas peccati: vt idē dē Bab. di. xij. li. ij. ex arduitate vt pfecte pcepti vt pceptoz illud peccm pbibentū. Sic grauiorē sunt trāsgressiōes pceptoz pñe tabule qz scde. z grauior est sacrilegiū qz simplē furtū: z graui? parricidiū qz homicidiū simplē. Berendū etiā ex maiori (vt dicitū est) peccadi libidine ad quā sequit maior cōrept. Itē ex grauiorē dāni sequela. Itē ex mltiplici circūstātia actuali z psonē dignitati resistēdi fornicatione maioru ingratitudie: sic de alijs mltis. Ponit scūs Bona uen. ples modos qbz peccati grauitas cognoscit di. xxx ij. li. ij. in explanatiōe textus. Dicit itaqz vñū peccm graui? alio. Uno mō causalitate: sic peccm diaboli dē esse maius: cui? inuidia mors introuit in orbē terrarū. Scdo mō generalitate: sic peccm pmi parētis dicit fuisse mai? qz in totū genus humanū se diffudit. de q paulo post dicit. Tertio mō enormitate: sic peccatū Iude dē esse maximū: qz vendidit deū. Quarto mō ingratitudie: sic peccm illi? dicit esse mai? / qui pfa pcepte dona gfarū. Quineo mō periculositate: z sic peccm ignozitiē dicit esse maximū: qz periculosūz Sexto mō inseparabilitate: sic peccm cupiditatis dicit esse maximū: qz cū alia vitia cū hōie cōsensit: sola auaricia tuenescit. Septimo mō oportunitate: z sic supbia dicit esse maximū: qz etiā ex ipis bonis opibz cōsurgit. Octauo pñtate: sic luxuria dicit eē grauius: ad quā hōies magis sunt proni. Nono mō maioris gñe impugnatione: sic peccm in spm scrm dicit esse maximū. Decimo mō rōne maioris offēse: z sic peccm idolatrie dicit esse maximū. Undecimo rōne facilitatis resistēdi: sic dicit magis qz peccm Ade fuit grauiū simū. Duodecimo rōne i prohibeatis atqz libidinis: z sic cuiuscunqz generis peccm mai? pē fieri ab altero. Di mō dē psonē assignari a doctoribz: z sunt magis cōsueti. qz z recitat scūs Bonauē. vbi s. Et fm hęc ve scribit Bab. di. xij. q. j. li. ij. peccā habēt se vt excedentia z excessa in grauitate. Simpliciter tñ graui? est ex genere siue obiecto / qd. f. formalit repugnat maiori bono: z ita erit circa obiectum magis bonū. Similit vbi plures rōnes grauitatis z malicie cōcurrūt. Hinc Scorius di. xij. li. ij. ait grauitatē peccati ex hoc pcludi: qd opponit magis irensē bonitati. y lqz bonitas opposita est magis necessaria. f. qz peccm tale est magis cōtra plura pcepta: z magis ardua qz aliud peccm. Et peccm Ade (vt idē ait Bab.) nō fuit grauiū simū simpliciter: ex quibusdā accidentalibus circūstātijs: qz totū genus humanū ex sequela infecit: z originali iusticia spolauit. z qz fuit psona dignissima: z ad resistēdiū fortissima ppter adiutoriuū originali iusticie: z hoc ex maiore ingratitudie pcessit. Sed peccm Eue fuit simpliciter graui? peccō Ade: qz pcessit ex maiore superbia volētis assimilari deo: z credētis hoc fieri posse: z ex maiore libidine z cōtempnū dei. Cuius signū etiā qz

grauiorē pena mulier qz vir punita est. Quo ad circūstātia vero accidentalē dignitatis psonę resistēdi fortitudo / prudētia z vigore: dāntē se qle graui? fuit peccm Ade qz Eue: qz dignior fuit z maiore prudētia z fortitudine pdit? / cui? trāsgressio in totā posteritate recdū dicit. Nō autē fuit simpliciter grauiū simū peccm Ade: qz nō fuit i deū tāqz in obiecto: nec formalit opponēbat charitati dei: / quia illā puabat demerito: sicut qdlibet mortale: nec pcessit ex maxima libidine: nec fuit ptra pceptū maxime arduū: sed ex circūstātia vt dicitū est. Et si Adā nō peccasset / ppter peccm Eue genus humanū nō perisset. Nō em Eua sed Adā pñcipiū fuit totius generis hūani. Videat latus Bab. z Scor. di. xij. li. j. Ponit z scūs Bonauē. di. xxxv. li. iij. in dubijs libz hos grauitatē peccati modos. Dicit em (vt inquit) vñū peccm graui? alio: aut rōne cōtempnū: z sic peccm in spm scrm: aut rōne libidinis: vt peccā ptra naturā: in qbz libido totū absorbet naturā rale iudicatoriū: aut rōne in gradicū inis: z sic peccm tū Ade in paradiso. aut rōne punitio nis: z sic peccm adulteri. in q pceptibz mebz: z mecha lapidibz obyrui. Sicut dicit Deut. xij. Unēlemēs papa. z refert magis gūissime di. xxxv. q. ij. in omibz peccis adulterio est graui? / Et subiūgit magis grauiū simū pceptū cāt adulteri / graui? fornicarij: sed cūcūctis hīs graui? inestuosū / qz oēs trāscēdit ptra naturā delinquentes zē. Tanto insup grauiora sūt peccā / quāto diuini inflicte aiām decinent alligatā: vt habēt de cōsuetudine cū tāto referēt Bab. di. xv. q. xij. li. ij.

Gula grece λαμναργα z λαμναργος gulo sus heluo z λαμνος guttur. Et est gula imoderata cibi auiditas. vel inordinatus appetitus cibi z potus fm b. Tho. scda scde. q. cxvij. ar. j. z Albertus magnus in cōpendio suo li. ij. ca. xx z fm Loretus li. ij. senē. di. vij. Gula nō mō gustu obsonat: sed etiā opfophaga inestpitua vocat. Hec em tanqz sus feta solidā alacritatē scurrilitatē cōgnoscit / loquacitatē / mētisqz caliginē gignit atqz etiā sobrietati est hostis z inimica. Et fm Bab. di. xij. q. j. li. ij. Gula nō est aliud qz inordinatū a peccatis cibū refectiois suauit. Un vt idē dicit peccm mulieris inchoatū fuit in superbia pgressus habuit in auaricia. Cōsumationē vero in gula in actu comedēdi ptra pceptū: z ita terminatū in inobediētia. latus ibi Bab. **De gula** est imoderatū vsus ciboz. Et cōmittit tur quinqz modis. vt scribit Richar. di. xv. ar. iij. q. vi. li. iij. in solu. argu. z habēt dē p. di. v. Quisqz. Aliqñ ei hō idigētē tpa puenit. Aliqñ tpa nō puenit: s; cibos lauiorēz qz. i. pcciosos. Aliqñ q sumēda sunt expete accuratū. i. cū nimia sollicitudie pparādi. Aliqñ et qñtas ciboz / z tēpus cōgruū: s; qñtitate intrē perata sumēdi / mēsurā refectiois excedit nō min? abiecius est qd desiderat / z tñ ipso estū imēnsi desiderij dererit? peccat. Quolibet autē pccioz modoz pōt eē gula peccm veniale: sic p eā nō frangit ieiuniū / z in q libet potest esse tanc? excessus q est peccm mortale: sic p illā frangit ieiuniū qd est a vitijs abstinerē / z in ali quo casu ieiuniū ecclie. Richar. Gula autē fm Berfonē. p. ij. traē. de cognitiōe peccoz venialiu z mortaliū um: cōsideratiōe. xi. Et desideriu aut appetit? deordī narius in māducādo / z est de se veniale. Si est appetitus solū ex natura: z qñ nō trāsgredit pceptū dei vel ecclie sine rōnabili causa: sed qñ tale placitū habet in māducādo / qd pponit diuio amoz. Hoc est dicitū qz pōt fieri trāsgressio mādaroz dei qz q abstineret? māducando / z ibi est peccm mortale. sicut si aliquis

ppter suū gulosum māducare: vult rape alienū: aut nō vult ire ad eccliam qñ ad h tenet: aut qñ scienter omittit facere aliqd mandatorū dei ppter nimiam suam repletōem aut inebriatōem. Itē qñ hō sciēt se inebriat? peccat mortale. Et similit facit ille q aliu p maliciā inebriat aut agit p inebriati malo. f. vel ad decipiendū vel infamandū. Hec Berfon vbi s. quēz vide re potes parte. ij. de vicijs capitalibz. z in suo tripliciter circa peccm gule: z in regul? moralibz. vbi z ostēdit qñ est peccm mortale. Gula fm Aug. sic describit. Est imoderata cibi auiditas. Vel sic. Gula est vorax edacitas nature finibz nō pccā. Et est aduertēdū / vt scribit Berfon de sepe vicijs capitalibz qz gula nō dicitur seu denotat quēlibet appetitū edēdi vel bibēdi: sed solū inordinatū. qz ex eo inordinat? dē qz recedit a debito rōnis. nec viciū gule in suba seu qñtitate cibi pte pñt: sed in pccipiscētia nō regulata rōne. Et ideo si aliqz excedat in qñtitate cibi: nō ppter pccipiscētiā / sed qz illud sibi necessariū esse existimat / h nō pñt ad viciū gule: sed ad aliquā ipericiā. Sed tūc pñt ad gulā: qñ aliqz ppter pccipiscētiā cibi delectabil? scilicet enter excedit mēsurā edēdo. Plura de gula scribit Berfon vbi s. Et fm Berz xxx. li. mo. qñqz sūt species gule. f. inepa leticia / scurrilitas / inuidicia / mulriquitū / hebetudo sensus curia inelligētia. De his lat? Berfon vbi s. Et qd mali inferat gula vide per pulere eundē cācellariū pre. iij. finē dūteqz aduēt? d gula: z alā. p eā em relinqunt de? z ei? pcepta: multa qz mala facit: vt ibidē ostēdit

De littera H

Habitus est quedam

Habitus est quedam animi qñtas adqñta ex frequētia actibz vt ex no multū vehemētē: q ania facitē dispositū ad aliqd faciēdū. Et differt a dispositiōe: qz hęc facultas ille difficult? mobil? ē a subiecto: fm Arist. i pñca mētis. Un beūs Tho. ait. Habitus est qñtas de difficult? mobili / q homo pōt vti quū voluerit / reddēs operationē delectabilē. Et habitus est fm quez ad aliqd nos habem? hñ vel male. Tho. pma pte. q. lxxij. arti. ij. Et vt babz Arist. i postpñdicamētis: habitus multū modis accipi pōt. Bab. dist. xij. q. j. li. ij. accipit p qñtate anie q dēterminat potētā i agēdo. Un pbs dē. Habitus sunt fm qz ad passiōes nos hñ vel male habem? mus: puta ad iras. Siquidem vehemētē vel remisse male habemus: si medie / bene. Et pōt sic describi: vt idē Gabriel scribit: accipitēdo p habitū adqñtū. Habitus adqñtū est qñtas ad soluta difficult? mobil? / ex actu vel actio potētē vital? genita / ad similitū actiū pductiōem potētē inclinariua. Hęc diffinitōem diffuse declarat Gabriel. pauca ex mult? referā. Dicit qñtas: z capis p qñtate accitū / ad excludēdā formā subalē. Dicit absolutā: qz habitus nō ē pceptus: nec em modus rei. Nā habitus est pductiū actus: respectus aut nō est de numero actiū. Dicit difficult? mobilis: qz excludunt act? potētē cognitiue z appetitiue q facitē corrūpū. nō em pmanēt cessante pñtia obiecti in se vel in aliq sui representatiua. Habitus autē manet trāscēte actu / etiā dū se potētia puerit ad aliud: vt pñt i dormire / z se ab actuali obiecto pñtatiōe aut pterē. Dicit ex actu vel actio potētē. f. elicit? genita: ppter spēs sensibiles z intelligibiles immediate ab obiecto causatas / si ponant. qz licz inclinēt potētā ad pductiōem act? cognoscēdi: nō tñ sūt habitus. Et dē immediate: qz illō qd relinquit post pñā noticiā

abstractiua i sensu interiori: vt intellectu inclinās ad filēs noticiā abstractiua siue dicant spēs memorię: si fm alios intētiōes: vere se habit? Itē pōt hęc clau? sula ad excludēdū vtutes nāles: de qbz loqit pbs. vj. c. ca. vi. q sūt qñtates dispositiōes qdā nāles. Dispositiōes ad vtutes. Sic molles carne apti mēte dicit. ij. de ania. Quidā ei p pplexiōē corpis disponit ad vtutes / qdā ad vitia: vt cholericū nālit inclināt ad irā. Sanguinei ad māfuetudinē / q ppe nō se habit? innēunt ei tēs vtutes seu dispositiōes in puer? z tūc: vt dē pbs in qbz nō pcesserūt act? ex qbz generētur. Dē potētē vitalis: qz ex actio potētē mere nālit: ad actū vñū dēterminat? / q ē p act? sui frequētiā nō alit assuefieri: aut magis ad filēs inclinari possūt: nō causat habit? Sic lapis doctū i act? nō assuefuit sur sū ferri zē. Dē vltio: ad filiū actiū pductiōem inclinatua. i. filiū actiū cū potētia pductiua: inclinare est cōcausare. in h ei inclināt habit? potētā ad pductiōem filiū actiū: qz est cā pñtalis pductiua filiū actiū cū potētia. Vide lat? Bab. vbi s.

Habitus at qñqz accipit gñali? (vt idē dē Bab.) f. p qñbz qñtate inclināre potētā ad actū pductiōem siue sit genita ex actio filiū: siue nō. Sic pbs notat vtutes nāles habit? / q nō sūt qñtates corpales omēs act? pcedētes: vñ ait. E rei puer? z bestijs nāles inextitū habit? / z loqit de vtutibz nālibz. S; diffinit? est habit? ppe accept? / fm qd ē gen? vtutes moral? habitibz vero (vt inqit Bab. di. xxxv. q. vnica. ar. ij. dub. ij. li. ij.) neqz laudamur neqz vitupamur meritoze s; actio. Sic vitū habit? sine actu nō est culpabile: licet habeat gñarōis pñcipiū culpabile. f. act? viciosos Et habit? māifestat ex actio: vt dē Scor? dist. xxxij. li. iij. z exactio frequētiat? (vt ē cōe dēz) gñat habit?.

Habitus qdā se cōtinent vtuosū: qdā cōtingēt. Habitus cōtinent vtuosū fē q geniti fē ex actio voluntat? elicit? cōtinent: z intrinsece vtuosū: cū em fē in voluntate: habit? ptingēt vtuosū ē: q gignit ex actio ptingēt vtuosū: sic habit? aliaz potētiaz. pura intellectu / aut potētē excuriue / dū gñant exactio a voluntate ipatis. Dēs ei indifferēt iclināt ad actus laudabiles: z vtuosos z vitupabiles / seu viciosos: qz inclināt ad act? filēs eis. ex qbz gñant q aliqñ se vtuosū: qñqz vicio si extrinseca denotatiōe. Hęc est snia b. Tho. in. iij. scpto. dist. xxxij. q. iij. vbi dē: q sol? habit? voluntat? ē bon? formalit? ceteri s; bōi maritalit? nō bonitate sui gñis / s; bonitate suę voluntat? / vide de b co pios? Decā. iij. q. xij. z. q. r. ij. scē. z p cū Bab. di. xxxij. q. j. li. ij. Intelligit at Tho. p ly formalit? cōtinent? necessario z intrinsece: z p mālit qd dicitū ē extrinseca denotatiōe: vt cōtingēt: in q aut potētia ponēdi sint habit? vide copiose Bab. dub. j. vbi s. f. i. potētia executiua corpali: vt patet in scriptozibz: z in cōtra redis: z i potētia cognitiua tā sensitiua qz intellectuua Nō pōt at sufficient? pbariz euidēt: qz aliqz habit? sit i appetitu sensitiuo ponēd? / qz oia q ex pūmur nobis inesse p frequētiā actus experimur qñqz i nob p trāsmutatōez corpale siue frequētia act? appetitiui. Nam ois talis inclatio: pura ad gulā / ad delectatōez carū nis pē induci p qñtates corpales ac p artē medicinę z alias vias. Nā medici p artē suā diminuūt cōcupisctias: z sic disponūt ad act? castos zē. Vide latus Bab. In voluntate at ponēd? ē habit? / ex actio suis elicit? gñat? / qz qlibet expit i seipo: qd p mltos act? elictios i voluntate circa aliqd obiectū facit? inclināt z intēsus ad eliciēdū act? cōsiles qñtis difficile ē possit. pbari: vt dē Scor? q. xxxij. q. ij. q. r. z p suaderi

rationabilis tenere. Nam voluntas potest in suos actus. s. vel
 le z nolite respectu cuiuscumque obiecti ex sua libertate/
 etiam quicquidque incensus sine habitu. ut patet in martyri-
 bus nolentibus imolare idola z hereticis nolentibus re-
 uocare errores. Plura hab. vbi s. Sunt autem quatuor
 conditiones habitus: vt idem refert Gab. dub. ij. vbi s. qd
 ponitur doctoribus z phis. Nam facit potentiam in qua est elice-
 re actum suum ad quem inclinatur delectabiliter/faciliter/pri-
 mo. i. festinant z expedit. i. recte z rra molestia qd ad
 primum. Resistencia z rra qd ad secundum. Retardancia qd ad
 tertium. Contra impedientia qd ad quartum. z quia ille qd dicitur
 nec frequenter inueniunt in habitu non enim vniuersaliter
 in omni habitu nec sufficienter ad ponendum habitum. Nam ha-
 bitus inclinans intellectum ad speculandum vel assentiendum
 alicui principio vel conclusioni naturali non delectat intel-
 lectum. Licet delectatio postea sequi possit in voluntate si
 bene complacet in illa speculatione. Item habitus inclinans ad
 odium aliquem non delectabiliter sed magis tristabiliter.
 Nullus enim delectabiliter vult alteri malum. licet si malum
 illud sequitur voluntas delectet. Vide plura dub. iij. Et in
 eadem aia vt idem dicitur sunt plures habitus tam apprehensiuus
 appetituum z intellectuum qd inclinatur potentia ad actum z qd
 da pregrit apprehensione obiecti. Sic voluntas non potest
 elicere actum aliquem circa obiectum nisi prius per intellectum
 apprehensum z ipi voluntati ostensum. Inuisa enim amara
 re possunt in cogitata vero nequaquam. Aug. r. d. tri-
 ca. j. Et ita nec habitus inclinare potest ad actum voluntatis
 nisi obiecto per actum voluntatis presentem. Sicut dicitur de habi-
 tibus intellectibus ad habitus qd non inclinant intellectum
 ad assensum nisi actuali apprehensione credende vitas
 putat. Dum autem illa actu habeat in intellectu habitus ad-
 hesiuus inclinatur ad assentiendum. Sicut habitus apprehen-
 siuus qd non presupponit cognitionem actualem in potentia
 sed ad ipsum inclinatur deo ex varijs causis habitus ap-
 prehensiuus quibus mouet quibus non. laicus scribit Gab.
 b. u. dubio. vij. vbi sup.

Habitus est duplex. s. acquisitus de quo dicitur est: et
 infusus. Et sic dicitur duplex sic habitus fidei z spei:
 sic duplex distinguitur habitus charitatis. s. acqui-
 situs z infusus. Habitus charitatis infusus vnus
 est respectu omnium diligibilium dei z creature propter
 deum: qd principaliter inclinatur ad diligendum deum propter se z
 omne quod vult deo diligi propter deum: z mediante illo tanquam
 principio per aliter inclinatur ad diligendum proximum. Habitus
 charitatis acquisitus secundum diuersitatem actuum specie distin-
 ctus z ipse pluralitatem specie. Et qd patet quod bonitas per
 primum non mouet ad diligendum cum charitativum: sed boni-
 tatis dei propter cuius preceptum de diligendo proximum: dili-
 gens deum vult diligere z proximum siue bonum sit siue ma-
 lus. Gab. di. xv. q. vnica. ar. j. li. iij.

Habitus vt idem dicitur potest Gab. scribit. di. xxx.
 iij. q. vnica. ar. j. li. iij. est qd dicitur generis subalterni de ge-
 nere quatuor. Habitus sub se infra genera subalterna/
 quibus descendit ad species specialissimas. Est enim qd dicitur
 habitus moralis qd dicitur intellectualis z habitus infu-
 sus z acquisitus: z quilibet membrorum diuiditur in intelle-
 ctuale z morale siue appetituum z habitus acquisitus siue
 infusus intellectualis diuiditur in practicum z speculati-
 uum. Specularius diuiditur potest in mathematicum natura-
 lem z metaphysicum seu diuinum (vt loquitur philosophus. v.
 meta. z quilibet membrorum vltra varijs modis subdiuiditur
 potest donec veniat ad specialissimas. Nec Gabriel.
 Sed quod scientia speculativa non proficit hominem ad bene-
 moraliter viuendum: deo illis diuisis procedit ad diuisio-
 nem habitus practici. Et diuidit Gabriel habitum practicum
 intellectualem qd est circa agibile z circa factibile. Et

qd est circa factibile dicitur ars z potest diuidi per plures
 diuisiones quibusque veniat ad specialissimas z artes spe-
 ciales mechanicas. Similiter z habitus practici circa
 agibile multipliciter subdiuiditur: quod neque scientia practica
 ea neque prudentia est vna circa omnia agibilia. Diuerso
 enim agibilibus tanquam diuersorum obiectorum diuersi sunt
 habitus. Imo quilibet virtus moralis habet specialem
 prudentiam sibi conseruam. Siquidem alia specie est pruden-
 tia circa obiecta fortitudinis: alia circa obiecta tempe-
 rantie: alia circa obiecta iusticie. Et ideo secundum diuisio-
 nem virtutum moralium potest subdiuidi prudentia. Un-
 de tota diuisione habitus intellectuum practici in nu-
 mero virtutum non recipit nisi fides z prudentia. Habitus
 appetituum siue moralis potest diuidi in habi-
 tum bene disponentem appetitum circa deum vel circa crea-
 turam. Primus est duplex. s. spes z charitas. Charitas
 est circa deum: vt diligibile in se. Spes vt diligibile
 le tanquam commodum mihi. Habitus appetituum circa crea-
 turam autem disponit appetitum bene ad seipsum aut qd ad
 alterum. Et secundus ille vocatur contra notie iusticie. Primus
 nomen commune habet. vide latius Gab. Et habitus qd dis-
 ponit circa primo appetibilia vel fugibilia in contra dicitur
 temperantia: qd vero circa alia dicitur fortitudo: z sic in co-
 numeratione virtutum omnium solum tres sunt theologice. s.
 quibus habet. s. Loy. xij. Et quatuor cardinales. de qui-
 bus Sap. vij. de qd infra in verbo vire dicitur. Corrigit
 autem quibus habitum ligari ne in actum suum exire possit: sicut
 cur per ebrietatem scientia: vt dicitur. iij. celi. Et vt de Gab.
 di. iij. q. ij. ar. ij. dub. j. li. iij. post brem Tho. eadem dis-
 q. ij. ar. j. z. iij. Et habitus (vt inquit Gab. di. xxx. q. j.
 li. j.) si dicitur aliquid distinctum a cognitione actuali: sic in
 deo non est habitus nec scientia diuina est habitus: sicut co-
 gnitio actualis eterna. Si vero accipitur contra. vt ex-
 dit se ad cognitionem actualem z habituale. Sic potest
 concedi in deo esse habitum scientie. Sed quod frequenter ha-
 bitus capitur: vt quod distinctum ab actu: factus dicitur non
 omnem scientiam esse habitum: quod vix est de scientia diuina
 non est tamen difficultas nisi de nomine. Gab. z de habi-
 tu alias multa.

Habere aliquid dicitur tripliciter: vt scribit Bulefer
 di. vij. q. j. li. j. formaliter scilicet quando est subie-
 ctum illi quod habet: vt album albedinis. Secundum causas
 licet vel effectiue seu virtualiter quibus. potest effectiue pro-
 ducere illud quod sic habet. Tertio modo dicitur aliquid habere
 aliquid exemplari: quando. s. intelligit seu cognoscit
 illud quod sic habet. Isto modo artifex habet domum. Sol
 non habet ranam exemplari. Item cognoscens rosam habet
 eam exemplari. Bulefer. Alij modo dicitur habendi videantur
 in postpredicamentis z in logica.

Hereticus dicitur est: grecum hereticus dicitur ab electione
 quoniam vnusquisque eligit disciplinam quam pu-
 rat esse meliorem secundum Hieron. in epistola ad Gala. z habet
 xliij. q. iij. ca. Hereticus. Et hereticus ratione pertinacie est
 species peccati in spiritum sanctum. s. impugnatio veritatis secundum
 brem Tho. iij. sententia. di. xij. q. ij. ar. ij. z ab eo venit he-
 reticus tanquam creatus ab abstracto. De hereticis autem z de
 heresi multa scribit Occa in dialogo. pre. j. z post eum
 Gab. di. xij. q. ij. li. iij. Et hereticus vt describit Occa li.
 ij. dialogo. pre. pme. ca. vj. z Hiero. Et dogma falsus
 fidei primum orodore. i. error primum catholicę veritati.
 Est autem omnis hereticus dogma falsum siue error: z non euer-
 so. Die enim hereticus ait Hiero. sup. epistola ad Gal. Per-
 uersus dogma habet. Dogma autem perversus est dogma fal-
 sus: sicut non omne dogma falsus est hereticus. Nam in multis rebus
 errare nullum aut minimum peccatum est. vt de Aug. i. Enchir.
 ca. xx. Sicut hereticus sicut z infidelitas quoniam est peccatum

non quod error est hereticus. Et qd sequitur quod non omne dogma
 falsum est hereticus: cum omnis error dogma falsum sit proce-
 dendum. Dicitur fidei orthodoxę primum qd excludit omnes
 alij errores fidei orthodoxę non primum: sicut error in rebus
 naturalibus. de quibus fides catholica nihil primum asserit
 rit: vt sunt errores de vi z numero elementorum de mo-
 tu defectu z ordine siderum: de figura celi: de generi-
 bus z naturis animalium fruceum lapidum fontium mōri-
 um z ceteris huiusmodi: qd studio physici insudarunt: z qd
 scientia ad religionem non pertinet. De quibus Aug. vbi s. c.
 vij. loquitur. Errores in his rebus falsa sunt dogmata: non
 hereses sicut dicitur. Et hac diffinitione sequitur quod error in
 fide non ideo est hereticus: quod ab ecclesia datur: sed quod fidei
 primum. Un hereticus ab ecclesia datur primum datur autem
 fuerit hereticus. Vide Gabriel lac. Determinatio autem
 ecclesie non facit possessionem primum vera esse falsa: nec primum
 us falsa esse vera. Sed quod vera est ecclesia approbat: aut
 si falsa reprobat z datur. nec aliquid hereticus est noua: vt
 ibidem ostendit Gabriel. Cum autem dicitur hereticus esse nouam:
 dupliciter intelligitur. Vno modo quod de nouo incipit esse fal-
 sa. Alio modo intelligitur hereticus esse noua quod de nouo as-
 fra vel defensa: quod alijs ea de nouo asserit vel defen-
 dit: non quod primum fuerit falsa vitari fidei primum. sic in ml-
 tis canonibus accipitur noua heresis. vbi sepe fit mentio de
 nouis heresibus introductis vel introductis. vt primum. x.
 iij. q. j. c. j. Dis hereticus autem datur hereticus sequitur/
 aut noua primum fingit. Similiter eadem q. c. Moradum. sic me-
 rito de noua heresi. Hereticus autem error dupliciter accipi-
 unt: vel per habitum vel actu assentiendi falso. vel per ob-
 iectum quod est oppositio falsa seu articulus falsus: primo modo
 accipiendo per esse noua fides z noua heres ac error: quoniam
 quod primum de nouo credere vel errare. Sicut tertio modo non est error
 nouus aut heres: nec vitas catholica noua: quoniam si ipsa
 primum fuerit formata fuisse error: heres autem fides catho-
 lica: reddendo singula singula. Determinatio autem
 ecclesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determinatione diffini-
 nit vitas quod approbat fuisse catholicas. z per z de-
 minatione sua diffinit asserit quod reprobat fuisse ec-
 clesie aut summi pontificis declarat z diffinit quod aliquid vi-
 tas catholica per tali acceptanda est quod primum per tali habita-
 no est. sic de heresi. Un ecclesia sua determination

mittat sine vlla audietia curie seculari excommunicat
 dus relinquit: qz si quones reuerent (vt ait Richar.
 di. xij. ar. v. q. iij. li. iij.) cōseruaret in fide vica z aliq
 to bonis rpalibz/aliq securi in heresim relaberent fa
 cilisqz infici possit tota mltitudo: qd diligent cauē
 dū est. Un̄ Hiero. Resecandē sūt putridę carnes / z
 scabiosa ouis a cautis repellēda: ne tota dom⁹ massa
 corpus z pecora ardeat / corrūpant / putrescāt / icere
 one. Arri⁹ in Alexandria vna scintilla fuit: s; qm̄ nō
 statim oppressus est p totū orbē eius flāma depopula
 ta est. Hec Sabri. vbi s. post Richar. Un̄ apl⁹ ait.
 Hereticorū sermo sicut cancer serpit. Cancer autē (vt
 scribit Berson pte. j. de erroribz circa pceptū. Nō oēs
 eides) morbida tabes / nisi cauterio celeri fortiqz tol
 lat / crescit assidue sua cōragio. Nō aliē heretica pestē
 que dū vult se fouere fit egrioz. dū defensorē qrit il
 le mittit qdū in rete pedes suos: z in maculis ei⁹ am
 bulat. se nō euoluēs: sed inuoluēs: ac pōdere suo de er
 rore in erroze mēas. Uex qpe ē illd pbiū. Vno icō
 ueniet daco mltā sequūt. pferri dū error i pncipiō /
 q paruos crescit in plimos / z fit velut vna carnea re
 nebraz / q colligat heretici. Multa ibidē Berson de
 hereticis z heresibz zc. Heretic⁹ fm̄ Rich. di. xij. ar.
 q. j. v. li. iij. ē ille q pfit et ebim / z ei⁹ dogmata corū
 pic: s; cū hoc annexa est pincta. Heretic⁹ vt diffinit
 Aug. z habet mgf in textu in fine di. xij. li. iij. est q
 p aliquid rpalis cōmōdit: maxime glorie pnciparū /
 qz sui grā falsas aut nouas opiniones gignit vel seq
 tur. Aug. de vtilitate credendi: z habet. xxiij. q. iij. q
 verba tractat z refert Berson pte. j. in assertōibz ma
 gistri Joānis parui / z infra Berson in articulo specias
 libz ptra Petz de Luna ait. ppie dicit heretic⁹ q p
 rinacit asserit imo dēterminat heresim. Est autē pceri
 nar q nō est parat⁹ corrigi / z q nō qrit causa sollicitu
 dine veritate: sed impugnat z ad ipugnandū oēs in
 ducit sub pēnis terribilibz / quācū in ipso est zc. He
 reticus vt scribit scūs Bonauē. di. xij. li. iij. circa te
 ptū est qui diuī legē ignorācia vel cōtempu pncipar
 inuenoz ppij error: aut alienti sectaroz catholicę ve
 ritati mauile aduersari qz subijci. z vt ibidē scribit.
 Differe heretici a scismate: qz hec est ptra fidē. Scis
 ma ptra mores vel vinculū charitatis. Sentētia autē
 cōtra fidē racione adinuentiois dici potest supstio
 id est supflua institutio: de q latius Bonauē. Fue
 runt autē plures heretici vt scriptis reliqz dñs Lardī
 nalis camera. in de laudibz rtheologie. vt Manichei
 Arriani. Sabelliani / Pelagianī. Aliqz numerū q
 varjōs timoz / stimulis dolor / tormētis / labor / mo
 lestijs / z cencacionū periculis chū eccliam infestaru
 Aduersus qz doctozes catholici p scripturę sacre vi
 crozio sissime pugnauerūt / qui qdē heretici dissipauē
 rūt legē euāgelicā falso mō gloriando / z scripturas p
 uertendo a vero sensu / que qdē lex euāgelicā est tem
 pus faciendū (vt scribit Jacobz de Valencia sup illud
 ps. Beati immaculati. Tempus faciendū dñe dissipauē
 rūt legē euā zc. Alias de hereticis z de heresibz plura
 a doctozibz pseribunt. Sed sufficiunt pauca rtheolo
 gie rroni z neophito.

Hierarchia penul. pdu. latine sacer pncipa
 principatus zc. Et vt notat Sab. disti. ix. q. j. arti. j.
 lib. ij. Hierarchia dicit a gera qd est sacer. z archia pnc
 ipat⁹ qñi sacer pncipat⁹ z describit a scō Bonauē.
 di. ix. li. iij. sic. Hierarchia est rez sacraz z rōnabilitū
 ordinata potestas in subditis debitu rētinēs pncipa
 tū. Et est triplex. s. suprelect⁹ seu rberarchia q dicitur

na. Celestis q est angelica / z subcelest⁹ q est bhana /
 ue ecclastica. Quia em̄ hierarchia nō est nisi in suba
 itellectuali. Suba autē itellectual ē triplex. diuina an
 gelica z bhana: triplex est hierarchia. s. suprelect⁹ z
 est sacrosctā trinitas / ac diuina psonaz vnitas. quā sic
 Dionys⁹. c. iij. d. angelica hierarchia dicitur. Est pul
 critudo diuina: vt simplex: vt bona: vt pfectōis auctoz
 pura nullā pzozius admixtionē difficultatis accipiēs
 rerū singulos p meris lucē suę pncipales facies / z sa
 croscro mysterio pncipales quātū qsqz inuicē / z gnuē il
 lius i se ex pmerē imurabile nitit effigie / i q diffinitōe
 rāgit icreatę hierarchie psonaz pncipales / essentiaē vni
 tas cōicabitās sūma pfectio. z pfectōis liberal dif
 fusio / q declarāt abūde a Sab. vbi s. De hac hierar
 chia vide Bersonē. pte. ij. traē. de nobilitate. z pte. iij
 tracta. de caricorū originali rōne.

Hierarchia creata fm̄ Diony. vbi s. tā angeli
 ca qz bhana est ordo sacerdotū z scētia z opatio / q ad
 dei similitudinē p vnto nitit / ac p mō suo ad imitatio
 nē dei ex indulta sibi diuine itelligētie luce subuehit
 Un̄ breuit vt de Sab. dist. ix. li. ij. Hierarchia creata
 est sacra qdā potestas pncipales pncipales ordies cōicans
 iferentibz dētinato ordie qd a pma pte diuina susce
 pt⁹ hierarchia angelica est triplex (vt. Lat⁹ Sab.
 plex fm̄ Diony. s. eparchia. i. suprema: mēarchia. i.
 media: z hyperchia. i. infima. Sumit ac hec distinctio
 fz pncipales qz pōit Diony. q sūt scētia / ordo / actio
 Uel aliē accipit hec distinctio: z clar⁹ fm̄ tres status z
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz

rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes statū cōreplatiuoz ē hierarchia suprema
 penes statū pclaroz ē media. penes statū actiuoz ē sū
 pra hierarchia infima. Un̄ supme hierarchie est ime
 diate cōuerti ad deū p act⁹ cōreplatiuoz / z ad saluē
 officia / q sūt stat⁹ cōreplatiuoz / pclaroz / z actiuoz
 rū. Penes stat

rep. desic. redit. etia puctio illoz. et tenet q sol' chis est ho in triduo. Uide latus Sabriel vbi s. Posset et certio accipi p supposito subsistere in na composita ex ma z ania ronali tanqz ex forma ipam mam infoz mance. z sic vbi est ver' ho: sed no in triduo. Et illa acceptio fm Sabriel videt esse pua. Na apd omnes phos ho describit anial ronale. z oe anial e corp' s: o e corp' copositu e ex ma z forma/ v' saltu suppositu subsistes i huanitate. Huanitas aut e na coposita ex ma z aia ronali. fm illa, certia acceptioe dz q chis i triduo no fuit ver' ho: qz in illo triduo psona chis no subsistebat in na huanitatis: no fuit ver' ho: ve pbat Sabriel. Un' hec. ppositio Lbis i triduo fuit ho: nullo mo est pcededa fm omia doctores modernos: vt dicit Brule. dist. xxij. q. j. li. ij. de q z in dicitoe Triduo dz. Astipulat Paul' Lorest' dist. v. li. ij. suaz sent. cu ait. Multi etiā chis illo ipō mozt' triduo hoicm ex trusse adiecerūt: qd sane falsuz oino videri debet: cū maxime moztis viciis incertis post lectū hoicm esse desinere: qñ qdē moztis hois ab atē secretioe nascat' q hois absoluta rō cumulat'. Jōz male Hugo victor' chis ipō triduo hoicm exisse pbare conat': aniam hoicm esse affirmans. nec multo sec' a sniaz pncipe in hac opione peccat': qñqz alio fleru declinet' z qñ al cert' pedis solca altiuscula vta: ne claudicatio appa rear. Hec Lorest'. Uideat' z s. Bona. dist. xxj. q. j. li. ij. Persona qz vbi no poruit i triduo chis nominari vt de Sabriel vbi s. qz chis vt alio dz e nome suppositi ti i duabz nā s: diuina z hūana subsistēis. In triduo aut no fuit nā hūana: qñqz nihil subsistebat i nā hūana. Nomē itaqz chis i triduo p nullo suppositu: z pce p' er' i se falsus fuit: vt de Scor' dist. xxij. li. ij. Et licet fm finōis pnciatē vt inqz Sabriel. Ille chis i triduo fuit i sepulcro aut i inferno: sūt falsē. nū ille: chis tacuit in sepulcro: chis descēdit ad inferna/ sūt pcedē de. Parz p'mū: qz chis cū illa dēminatōe i triduo p nullo supponit: qz cū sine affirmatiue sūt falsē. q ad se/ cūdu p'z: qz psona vbi q e vel fuit chis tacuit i sepul' cro: qz ab equalēre ad equalēs. possit tñ pma pcedi in qz Sab. si ly i triduo dēcēmiaret ly tacuit seu fuit. se/ cūa si dēcēmiaret ly chis: qz tūc chis alienat'.
Homo est duplex: exterior z interior: ver' z noz uis Un' famosa e apli distinctio de hoie veteri z noz uo: interiori. s. z exteriori. Dat interiori qdqd speccat ad diuina: dat exteriori qdqd ad vicia z ad brucates speccat affect'. P'mū vocat spūalē hoicm: alēp aialē. Hui' dīstīctōis m' emic' Berson tracta. vij. sup. Ma gnificat. Un' Alex. de ales. q. lxxij. mēb. ij. p'c. ij. hō exterior dz pprie cū puerit hō ad extiora bona p'cupi scēda p' se. Hō interior dz cū puerit hō ad interiora sū ue eterna p' se. Et fm h' exterior corripit' interior rez nouat. Lū cū hō sicut de Breg. i'cipit' exteri' interi re/ tūc incipit' interi' viuere. Prop' qd' de apl'us ad Epb. iij. z Col. iij. Expoliātes vos veterē hoicm cū actibz suis/ z induite nouū. Alit' dz in glo. ij. Loz. iij. Quicqd e in nob cōc cū peccore/ extior hō ē. is q' int' e imago dei. Et Bug. xij. de erini. c. jz li. xij. z. xvj. zē. Quicqd habem' i aia cōc cū peccore/ recere dz ad int'iozē hoicm p'cinere. sequit': vbi icipit' nob aliqd occur rere qd no ē nob cōc cū bestia vbi icipit' rō: vbi hō in extior tā possit agsci. Sed h' dicit' Alex. itelligit' inqñ tū z iugit' cū ronali p'ce ad quā ordinat': vt inqz Sab. dist. xv. q. vnica. ar. ij. dub. j. li. ij. Uel hō extior cas pif dupl'r. aut p p'ce sensitua hois: vt de glo. ij. Loz. iij. Qui psonat glo. Epb. iij. sup illō Deponite veterē hoicm. Loz' extior hō ē aia interior. Loz' accipit' p

oia sensitua: ania p p'ce icellectua. Sed o accipit' hō extior p homie/ sinē suū i extioribz creatur' ponē re. Hō interior p oppositū ē hō finē suū i deo creatore. **Homo vetus** fm Alex. ē hō p'ctōz (p'ctioēs rēz p'pago veterē) Ade. Un' glo. ad Epb. iij. sup illō: Deponite vos. z ē Amb. Hō interior si vicia p'ctina sequit' ver' dz. Si at' i nouitate vice abulat/ alien' a seculoz ri errore nou' dz. Et glo. in illō. L. ol. iij. sup illō. Expolite vos veterē hoicm. Hō ver' vita ver' i p'ctis fm Adā: z i glo. allegata ad Epb. iij. In interior hoie agi cur hec veritas z nouitas. p'z q' hō ver' z nou' p' tiner ad interior hoicm acceptū p p'ce icellectua: z nō ad extiorē acceptū p p'ce sensitua. Et tā hō ver' qz no uis iuenit in veraz portioē inferiori z superior: qz fm veraz portioē p'igit peccare z mereri. de inferior: qz circa spalia meremur z demeremur. Et hō extior ac cept' scdo mō p'cinet ad portioē inferiorē. Interior hō ad verūqz: qz p'ceptō finē agit fm portioē superiorē ordinādo extiora ad finē/ agit fm portioē inferiorē. Accipiēdo at' hoicm extiorē p'mo mō p p'ce sensitua: sic nō p'cinet ad aliquā portioē ronāis. interior hō p p'ce icellectua p'cinet ad verāqz. Sab. dist. xxij. q. vnica. ar. ij. dub. j. li. ij. Ponit z Berson p'c. iij. tract. ij. d' cā ricordo differētia veterē z noui hois fm aplm. q' ver tus tyrānizat lege carnis: z p'cti qd obuiat z dissonat rōni. q' legi dei subiect' nō ē: q' captiuat nos sub iug' qz p'cti: z ita d' reliqz. Et nou' agit/ ducit z regit spū librat' z iusticie/ z adop'ōis filioz dei/ z spe heredita tis etne. Et idē L'acella. p'c. ij. ser. i. cēna dñi. q' incipit A deo exiit: de eos solos p'ua appellatōe hoies dicit debere q' boni sūt: z ad deū oia referūt. Ponit' igit' hō eē vere iudicat' ex p'ce aie: z nō ex parte corpis: qz hō e aial ronale. Un' Aug. sup Jo. dz. Nō distat hō a peccore nisi icellectu z rōne/ cū corp' mortale hēat sic z peccora. De q' videre potes Pelbar. ser. d' vno v' pluribz marribz: q' incipit Qui vicerit. Sūt at' cūca creata p' p'ce hoicm: vt copiose scribit Sab. dist. xv. q. vnica. li. ij. ar. ij. dub. iij. vep. loqñdo d' sine pncipali z vltio oia creata sūt. p' deū: vt dz Prouer. xvj. Uniuersa p' se semetipsum opat' ē dñs. Et Apoc. iij. Tu creasti oia p' voluntatē tuā: loqñdo at' d' sine sub fine: sic oia sensibilia/ imo oia corpalia creata sūt. p' hoicm. Un' Bēn. j. dz ad hoicm p'ductū. Erscite z multi. z re. cer. z subijctioe eā: z dñami p'scā. ma. z vola. ce. z vniuer' ani. q' s' su. cer. Et Bēn. ix. post lapsum. Terror v' ac tremoz sic sup cūca aiancia frē z sup oēs vola. celt' cū oibz q' mouent' sup terrā zē. Et. j. Loz. iij. z allegat' mgt' dist. j. li. j. Dia v'ia sunt siue mōs/ siue vita/ siue mozt' siue p'ctia/ siue futura: oia v'ia sūt: vos at' eb'it' chis at' dei. Et p'ba. Hō ē qdāmō finis oim. Hic etiā platonici dicit' z Arist. j. Polif. Dia p' hoicm: ipm hō p' deū factū. Hic resurrectōis futurē nēctas cōcludit': altoqñ nālis insturctio finis frustra eēt: vt de Bēn. parte. ij. fmōe i Lena dñi.
Homo rectus dz vt inqz s. Bona. i. plo. ij. sen. qñ i' celligētia adēq' sūmē viciari i cōg'scēdo: volūtas p'foz mat' sūmē bōitaci i diligēdo: z v' z p'ctinat' sūmē pore stari in opando. B' at' ē qñ hō ad deū puerit' ex se toto. Fecit at' de' hoicm rectū: vt de E. cōs. s. i. p'ce in inquit Berson sup cārticacārticōz: imiscuit se in finis qōnibz p curiostracē/ instabilitatē z cupiditatē. P'mū i rōna li. scdm i irascibili. certū i p'cupiscibili
Honestas dz honoris stat' / termin' boni / z fia nis honoris: vt scribit Berson trac. xij. sup Magnificat. Est aut' honor ille bonū bone stū/ bonū puenitō appetitū ronali vt ronalis est. Et

bonestas vt scribit Paul' Lorest' lib. iij. sniaz. dist. viij. nō mō germana virtus: sed etiā tanqz qdā rēp' rāte p'dicio describit'. Honestū (vt scribit bēn' Tho. ij. q. c. lxxv. ar. j.) est idē qd spūalis pulcritudo: v' qd est honore dignū. z est idē qd v' r' refer' nōnunqz ad corpis pulcritudinē. Terēt'. Ita medij amē bone stus est: h' est formosus. Et honestū (vt ait Zullij.) ē qd sua nos vi trahit: z allicie sua dignitate. Et finis nature icellectualis est (vt scribit Berson tract. x. sup cārtico Marie) vt suscipiat ad bonū honestū: q' solo fruatur/ z in illo delectata q'escat. nulla ad hūc finē acti git irronalis creatura: qz nec ad illū creata est: memo radum/ icellectūdu/ z amandū. Et vt Licc. ait. j. offi. Nihil honestū eē pōt qd iusticia vacet.
Honor p'rie est reuerētia z dignitas q' ex cā aliq' altui exhibet'. Virgil'. Naud eqdem calu me dignoz honore. qñqz accipit' p pulcritudine: aliqñ p obseruātia z cultu. Virgil'. Semp honore meo: sp celebrabere donis. Interdū p pudicia: qñqz p p'z mo: qñqz p sepultura. Virgil'. Lernit ibi mestos: ce moztis honore carētes. Et honor est maximū bonoz rum extior fm Aristo. lib. iij. Ec. Et li. j. Rbe'. Honor est beneficaciū glie iudiciū. Et Tho. ij. q. c. cxxij. ar. ij. Honor ē cumilibz virtus p'mū. Honor fm Bersonē p'c. iij. de vbo z h'mno glie: est exhibitō reuerētie in signū virtus. Solut' aut' deo honor z vir tus zē. Honor fm Alex. in. iij. p'ce sum. q. cxxij. fm p'ria rōne est p'ccatio p'minētie in aliq' exhibitōe il li q' honozat'. Honor pōt accipi material' z formal'. Material' accipit' p eo qd exhibet': vt beneficū/ oby sequū/ obediētia z h'mōi. Formal' aut' honor accipit' p ipa p'ccatioe p'minētie vel dignitat'. Et est honor q' debet' deoz: ē latria: q' hō p'ccatōeū suū p'dicōz. Et est honor q' debet' homi: z est honor dultē. Et qñtū ad p'ccatioem honor nō dz equoce nec etiā vnuoce: s' analogice/ quādamodū rō p'minētie cui' est. quārū hō ad exhibitōem equoce dicit' nisi discernat' ipsa p'ccatio zē. Est z honor parētū q' parētes debem' ob seruare Un' Exodi. xx. dz. Honora p'iem tuū z m'fem tuā vt sia lōgcuus sup terrā. Et D. c. v. Honora pa trē z m'fem tuam sicut p'cipit' tibi dñs. vt lōgo vtuas tēpore z bene sit tibi. De q' honore multa colligit' fra' Pelbar' li. iij. Rosarij theol. Et latria q' est fuit' ce cult' soli deo debet' rōne sūmi dominij z bonitatis z p'ctis (d' q' sup) sic triplia honore (vt scribit Jacobo d' valēna sup illud ps. Scitote qm dñs ipē est de' zē.) scz oblatōe/ rōne sūmi dominij. z p'stratiōe rōne sū me potestatis: qz ex nihilo nos creauit. z p'ccatiōe lau dis/ rōne sūme bonitatis: z p' bñficia recepta
hora annuū siue diurnū siue nocturnū spaciū s' gnificet. Et hōz canonice: z has adaptare hōz diei vt p'mā p'mē/ certia tertie: q'uis singularibz psonis sic p'gruū/ nō tñ necessariū: vt scribit Berson p'c. ij. in regul' moralibz. Horas em' qdā puenire vel subsle qui p'ra itētiōe seu vilitate fas ē: vt de sero dicere ma tuinas p mane seqnet'. vsum tñ cecke cur' su' ē p'nci palioz tēcul' aut quā actual' incolit' bñficia: z regula rit' inseq' debz/ nisi dispēset: v' supioz' auctas v' pau tras/ v' p'ia p'uenitū charitas atqz vilitas zē. Et hō re dñice q' sūt: z qd q'libet' hora chis passus sit p salu te n'ra. Uideat' Sabriel dist. xv. q. vnica. ar. ij. li. ij. ce lec. xij. cano. zē. Un' hora maturina p'cedēdit: ligat' vt lacro. ad Annā p'mo/ deinde ad Laiphā ducit': cez dist' molestaf. Hora diei p'ma corā p'fide Pilato sicut' z accusat'. Hora tertia linguis iudeoz crucifigit: mu;

dar' flagellat'/ coronat'/ purpura illu forte vestit'. Ho ra sexta p'tem' / eicit' / p'dēnat' / cruce onerat' / crucifigit' Hora nona in cruce census / sicut' / clamās magna voce moztis. Hora vespina lat' lācca pforat': ac d' cru ce moztis' deponit'. L'opletozij hora sepelit': ac sepul' crū postis custodibz claudit' signat'. Ecce nullū t'p' aut etas iuenit in q' sal' mōi nō pateret'. Sabriel vbi sup. z in cano. laci' vbi s. vident'
hostia (vt de E. fici') vt cū refert Sabriel lec. ly. cano. dicebat' qd ad hostiū tabnaculi duce bat: manibz offerētū ipositis capiti ei': vt sic fcaref q' p ipam ad scēā pateret accessus. Uel iō: qz p vincē/ dis vel iā viciis hostibz offerēbat'. L'apif z hostia tri plicat': vt idē scribit lec. lxxx. cano. in fine. Et fm Bru lēcz dist. x. q. v. lib. iij. capif multis modis. P'mo mō capif hostia cōiter p oi sacrificio qd offerēbat' do in lege antiq': siue esset p expiatiōe p'ctōz: siue p pace hūda. Scdo mō capif p sacrificio p'rie qd offerēbat' pagani z idolat' z idolis p victoria hūda. Tercio mō capif magis p'uerz idē est qd sacm eucharistiē. z sūt ille spēs panis z vini. s. illa albedo z illa rō rūdita s' q' v' p'mē corp' chis. Sic accipit' cū dz: hostia frāgit' vel diuidit'. Sic etiā accipit' cū dz: Hostia p'ccat': vt de Alexan. de ales. qz p'ccatio p'rie loqñdo respicit' spēm p'cinēre/ nō corp' p'centū. Nihil em' p'ccatiōis corp' chis additū ē vel sacrificatiōis. Quarto capif ho stia p'p'issime p re p'ctā in ipa hostia: z ē ipē chis. Un' canit' cētia in h'mno. O vere digna hostia. Sic dicit' apls ad Epb. v. Qui dedit semetipm p nob oblatio nē z hostiā deo in odorē suauitat'. Et Amb. In chis semel oblata ē hostia ad salutē p'rens. Quid g nos? Nōne p singulos dies offerim': sed ad recordatōem moztis ei' z vna ē hostia z nō multe. L'apif z hostia qñqz p pane p'uertēdo in corp' chis: vt i pncipio anq te canonis intēitū: cū dz. Suscipe scēā trinitas hāc ob latōem seu hostiā. vbi demōstrat' panis z vinū i alta ri postica. q' z si nō offerunt' in se: offerunt' tñ fm id i qd p'uerunt'. L'apifz vltio hostia p' q'cūqz homie iusto z scō: s'cificāre se total' dño. Hec Sab z Brule. vbi s.
humanitas q' grece dz φιλανθρωπία accipit' cur tripl'. s. p nā hois: z p' h're q' p'stite i exteriori subiectōe/ p'dēscēdēdo de p'ccibus alioz fm b. Tho. sup epl'as Pauli ad T'ru. iij. cuius tres pres ponit Berson p'c. iij. ser. de scō Ludouico z sūt hūnitas/ māsuerudo z miscētia: q' appellatōe vul gi p'ccas nūcupat': vt cāgit Bug. iij. d' cui. dei. Hūa nitas p'ccata fecit eruditōem atqz istitutiōem i bōas artes. qz q' sincerit' cupiūt z assequunt': h' sūt maxime hūant. qre z artes ipē libales hūanitas' studia ap'pel' lata sūt hūanitas: fm s. Bona. di. v. q. vl. li. ij. z post cū Brule. dist. j. q. j. lib. iij. p'uenit accipi tripl'r. Uno mō p humanitatē possunt icelligi pncipia p'stitiuoz etā hominē: vel pro paribz cōstituentibz hominē: vt corp' z ania. Et sic dicim' q' duplex est hō. s. interior z exterior. hō interior ē aia: hō exterior ē corp'. alit' tñ h capif: vt dicit' ē s. Alio mō p hūanitatē p' icelligi for ma p'na totū copositū. Tercio mō capif p p'ccatiōibz corpis hūant vel p'ccatiōibz ipm hoicm inqñtū est hō vt iste fecit mihi magnā hūanitatē. i. magna charitatē exhibuit. z sic r'isibilia est p'p'ū homis. Et descri bit hūanitas vt de Brulefer vbi s. h mō est nā coposi ta ex corpe z ania icellectuali. hō hō ē nā coposita ex corpe z aia icellectua q' ē suffēctata ab aliq' vel aliq' d' suppositū sustētās talē nām. Dico p'dict' modis inqz Bonauē. pcedendū est filii dei assumptis hūanitatē. Si em' nomic humanitatis icelligant' pncipia

re de? iccepit esse hō / verbū factū est hō / verbū factū ē
chūs. Parer: qz nūc deus est hō: nūc est chūs: z qñqz
nō fuit hō neqz chūs. Verbu em licet fuerit ab eterno
nō tñ fuit ab eterno hō vel chūs: qz nō fuit ab eterno
subsistēs in duabz naturis / diuina z humana. Nō ē
semp subsistebat in humana. Jē illē sunt cōcedendē
de? factus est hō. Similit de? vel chūs factus est hō
Deus incipit esse chūs. de q laic? legito Sab. vbi s.
Donit z de signis reduplicatiuis ipse idē ppositiōes
Sūt autē signa reduplicatiua inqñtū pue ea rōne q
z silia. de his fustus in logica tractat. z de his ppositi
tionibz inqñtū ad pñens: dicit Sab. q veritas ppositi
tionis in qua idiomā hūanē vl diuinē nature pñcaat
de subiecto cū signo accepto reduplicatiue accēdi de?
bet ex suē totalis exponētis veritate. Un dicit illas
de vi sermonis esse falsas: chūs inqñtū hō est crea
tura. Chūs fm q est hō est cōpositus: chūs fm q hō
est finitus: chūs fm q hō nō est eternus: chūs fm q hō
nō est deus: qz oim hāz pñacres sunt falsē. Ideo si il
le in auctoribz inueniunt cōcessē exponendē sunt ad
sententia istū impozitiū / in q sunt fm mentē ponētū
inrellctē: vt chūs fm q hō est creatura pcedit ad hūc
sententia. Chūs fm humanitatē est creatura q valet
istā / humanitas chūs est creatura. Jē dicit ibidē q ly
fm qd / vel equalēs qñqz accipiūt speciuocatiue / z tūc
accēdendū est an speciuocet ratiōne cōceptus: sic fa?
cit appellatiōne rōnis. Quādo vero speciuocet rōnes
pncipiū vel causē / impozat q terminus cui addit s?
gnificet illud / rōne cui? pñcaatū cōuenit pncipali sub
iecto: vt q est eius pncipiū vel causa. vt ignis inqñtū
tū calidus calefacit. hō inqñtū hāz liberū arbitriū
peccat zē. Et sic illē sunt cōcedendē: chūs inqñtū hō
meruit: chūs inqñtū hō passus est: chūs inqñtū hō
resurrexit / q oēs essent falsē si inqñtū caperet redup
licatiue: qz certē eaz exponētēs / z quartē essent fal
sē: id qd logic? facile discernit. Jē illa: chūs est crea
tus fm hūanitatē ē cōcedēda: z illa. chūs est factus fm
humanitatē: inceptit esse fm humanitatē: est finitus
fm humanitatē: qz in illis ly creatus / factus / inceptit /
q dicitur primū esse post non esse simpliciter distrahunt
p ly fm humanitatē ad significandū primū esse sim
pliciter nō chūs sed hūanitatē / q nō est chūs sed aliqd
chūs: z p hoc valet tñ. Chūs est creatus fm hūanitatē
i. chūs humanitas ē creatura: sicut illa. Sorres est pin
guis fm facie / valet illa. Sorres facies est pinguis zē.
Uide laic? Sab. vbi s. Lū prudētia ita qz z cauce dis
cernēde sūt ppositiōes de pñcaatū signis z quō distis
de sine z sic respōdere vt vitē equiuocatiōnis cō
pōdit ad hoc vt idē Sab. dicit illas ppositiō
in sensu reduplicatiuo. Chūs fm q
nus / finit? / oipocēs / imortal / imu
illa. Chūs fm q de? est verbū vel
passibilis. Similit illē vere sunt
su ppositū / aial / corporeus /
ranē. Jē illa est pcedenda:
p. parer accipiēdo redup
si caperet causalitē vel
hōicem nō est causa
atura est ratio ppter
z speciuocatiue est
aris sine de cōicari?
inimemes / multa
eologiaē pzo?

Nā in greco scribit εἰδωλον. Est autē idolatria sū
mulachroz cultura / vel est cultus deo debitus crea
ture exhibitus. Et scribit Thō. scda scde. q. rctiij. ar.
pmo. Idolatria est exhibere larrā id est cultū dei cre
ature. Un idolatra vel potius idololatra est idolorū
cultor. Et idolatria vt scribit Berfon parte. ij. in regu
lis moralibz est exhibitio honorū vere vel interpretati
ue / aut attributiue dū alicui creature aliter qz sibi po
test cōpetere / z fm eundē varie sunt species idolatrie
quēdā pprie: qdaz solū analogicē dicit: oēs tñ ex ge
nere suo morales existūt / vt in iuocatiōibz demoz
nū. In astrologia de iudicijs circa ea q dependēt puz
re ex libero arbitrio: in necromācia z pūromācia z gen
eralitē in supstitiōibz oibz pñbitis: atqz nefarijs qz
effectus neqz a miraculo neqz a natura rōnabilitē ex
peccari possunt. Un subiuūgit postea. Adozas adozas
ratione deo debita absolute idolorū / vel diabolū trāfigu
rantē se in angelū lucis / seu chīm a mortali crimine
nequit excusari. Neqz hic ignorācia inuincibilis loz
cū habet: sed probādi sunt spūs si ex deo sint. Sec?
si sub cōditiōne implicita vel explicita hęc adozatio
fuerit vbi probabilis cōicctura de sic agendo cōtin
gere: quē admodū hostiā nō sacrata imo lapidē m hō
stie similit casus aliqz licite faceret adozare. Pia intē
tio faciendi z tenēdi fm intētiōne ecclē / si non exu
saret multos ex chūianis simplicibz idolatre cenferē?
tur in adozatiōibz imaginū citius pulcre qz turpis
z veteris qz noue quasi numie aliqz ille magis qz alie
replemēt. Nec Lācellarius. Et (vt scribit scrius Bo
nauentū. di. xxv. q. lib. ij. circa rctū. Dupliciter cōsue
uit apud antiqz cōmitti idolatria / vel in hoc qz sin
gebant nouā sculpturā / cuius nō erat reperire oim
sile extra: vt ostendēret specialitē z singularitē cultus
ei exhibendus / vel qñ fiebat aliqz imago q esset repre
sentatiō alicui? rei extra quā qz credere in illa imā
gine esse venerandā: idco dñs pñbit cū dixit Exo.
xx. Nō habebit deos alienos: nō facies tibi sculpturā
neqz oēm similitudinē. Quo vbo nō solū dñs inren?
dit pñbere idoli fabricatiōne: sed oēm idoli venerati
ōne. Et in hoc etiā includit qz vult oēm larrie cultū
sibi soli deferre zē. Uideat z mgr i cetero vbi s.

Ieiunium (vt scribit Brulefer di. xv. q. r. li. iij.)
dicit qdā inestitū tenuē in quo nō
bil reperit. sed est semp vacuū. Secūdo mō dicit ab
tinentia a cibis z vitijs. Et est duplex. scz corpale ee
spūale. Ieiunū corpale fm theologos li. iij. sentē. di
ctm. xv. est abstinentia a cibo z potu inuētu satisfaci
endi / vel vitandi pctm / vel acqrendi vitā eternā. Ali
ud est spūale z est abstinentia a pctō mortali. z ad hoc
ieiunū qlibet viator tenēd ieiunare. Et fm hoc scrius
Bonauen. accepit ieiunū tripliciter di. xv. li. iij. f. pro
prie cōiter z cōmunitime / Proprie dicit afflictio car
nis fm gustū cōmunit oīs carnis afflictio q cōstitit i
vigilijs z flagellis z ieiunijs pprie dicitis. Cōmunit
me ieiunū abstinentia ab oim mortali. Et li. viij. Hoc
est ieiunū qd elegi dissolue zē. Et fm Richar. di. xv.
ar. v. q. vj. li. iij. triplex est ieiunū. Unū scz ab inqñra
tibz abstinerē / z ab illicitis voluptatibz seculi / qd est
pfectū ieiunū. de cōse. di. v. z hoc ieiunū frangit per
qdēunqz mortale. Aliud qd est accus xuris abstinen
tiē z hoc ieiunū frangit p gulā quē est mortale pctm
Teretiū est institutū ab ecclia / z hoc p quālibet gulā
frangit / q est pctm mortale inqñtū hoc ieiunū inclu
dit illud qd est necessariū ad acū virtutis abstinentie
Richardus zē. Et capiēdo ieiunū strice p abstine
tia a cibo z potu triplex est ieiunū vt notat Babilē

dist. xv. q. iij. ar. f. li. iij. post Rich. f. nature xuris ce
ecclē. De ieiunio nature z ecclē copiose videtur
ibi Babilē lectiōne. p. canonis sui. Ieiunū nature
est abstinentia cibi z potus integro die naturali. Hoc
mō ieiunat q p vigilijs quoz horas a cibo z potu abs
tinet. z tale ieiunū requirit ad digne suscipiēdū eucha
ristiā. Hoc mō ieiunū dē purā pñacōne z p pñcās
nec est xris nec acc? xuris. Ieiunū xris est acc?
reperatiē. z est refrenario delectatiōis gust? in cibo z
potu fm regulā recre rōnis / vel habitus ad hāc incli
nās. Et sic ieiunat q reperare cibū z potuz sumit fm
q ratio recta dicitat pgruere habitudini psonē stat?
z officij cuius: nō curando an semel vel plures in die
cibū sumat. hoc mō semp ieiunandū est. qz nunqz in
cibo z potu ptra regulā rōnis excederet. Ieiunū
ecclē est abstinentia a cibo z potu fm regulā ab ecclē
sua instituta. Est autē regula ab ecclēsa instituta q iei
unās pter cenam nullū cibū sumat. z p hoc soluit ie
iunū quisqz in die naturali plus qz semel comedit.
Ipa autē vnica comestio cena dicit. quia refectio in di
ebus ieiunioz fieri solet fm antiquū ecclē morem
post vesperas. Uidelantus Babilē vbi s. Et ieiun
ioz ecclē qdam sūt de pcepto: vt qdragesima ro
ca / exceptis dñicis diebz. Et qrtuoz tēpora. Item vigi
liē apostolorū / pter vigiliā Philippi z Jacobi ac Jo
annis euangeliste. Jē vigilia natiuitatis dñi z vigi
lia assumptionis glisē virginis dñe nostrē. Vigilia
omniū sanctorū: scz Joānis bapiste z sancti Lauren
tij: fm Innocē. z doctores cōmunit. Item vigilia pē
recostes. Sicut vigiliē ieiunāde cadūt in dñicam / an
cipiant qñcum ad ieiunū in die sabbati. Uide Ba
brielcm allegatē ad h iura. Sūt z alia ieiunia non
de pcepto / sed de pñlio: vt Aduētus dñi Jē Rogati
ones: Jēz qrtā z sexta feria. Babilē vbi sup fustus
scribit iuribz id pñmās. Est autē ieiunū institutum
vt corpus castigatū spūi subiciat: z ad seruandū ei
ad spūalia exercitia nō destruat. Uel fm Rich. ad cō
pressiōem vicioz institutū est ieiunū. Hinc paludē
sis. Finis ieiunij est carnē domare. z spm ad deū le
uare zē. Sūt autē tres cause excusantes aliqz a ieiun
io ecclē. f. infirmitas / paupras / labor: siue sit infir
mitas languoris / vt q laborat morbo aliqz / siue sit in
firmitas geatis: sicut senes sūt / z pueri: siue infirmi
tas pñcōis: sicut minor valitudo psonē: ppter pñcō
nem serus vel alteri? accidētis. Un palu. Pregnā
tes inquit z nutrices si pbabiliter timeēt de periculo
earum vel serus in vtero aut pueri ad vbera / non de
bent ieiunare. Idem dicemus de senibz z debilibz zē.
De his tribz causis copios? differit Babilē notabili
iij. vbi s. Et inter cetera dē. qz si rāta est abstinentia q
hō ab operibz vitiozibz impediāt qñs ad ea dē neces
sitate nō teneat / nisi dicitur est ieiunū / z si nō sit illicit
tum. Un Hiero. dē de pñca. dist. v. Rōnabilis hō
minis dignitatē amittit q ieiunū charitati vel vigi
lias sensus integritati pñere. Et quo sequit. si doctor
legens i scholis in theologia q anime salutē respicit:
aut pñcās in publico populis: si p ieiunū impedire
tur q minus possit pñicare aut legere / solū dūm est
set ab eo ieiunū: vt bis vitiozibz vacare possit. Jēi
unū autē ab ecclēsa pceptum obligat ad culpā moz
talem oēs fideles ipm sine excusatiōe legitima nō
seruātes. Et Babilē pbat Babilē ar. ij. clusio. vni
ca. dist. xv. q. iij. li. iij. Et hoc est de mente Alexan. de
ales parte. iij. q. c. ij. scri Thome in qrtō scripto disti.
fv. q. i. de ieiunio. Et scda scde. q. c. l. v. ar. ij. D urā
di z paludēsis dist. xv. Richar. de media villa cadem

dist. qrti. ar. iij. q. iij. z. iij. Et cōmunit officē theolo
gi in hoc pcordant. Similit z Panormi. de obseruari
one ieiunij. ca. j. z scqñti. z cōmunit omēs sumit. Dicit
ieiunū pceptū: quia ieiunū de cōsilio nō obli
gat nisi fieret ex pceptu. Dicit: omēs fideles: qz nō
obligat infideles / q nō sūt ecclē mēbra / obligat ac
oia mēbra tā viua qz mortua Dī: sine legitima excusa
tōe. qz hōs cām iustā z rōnabilē excusare eū / nō peccat.
Ieiunium soluit tribz modis seu frāgū. f. sept?
comedēdo: cibo nō pcesso vedō: vt est esus carniū
In q pñcōis oēs docto. casei qz lactis / butyri / ouoz.
Sed rigor ille est hodie relaxat? in multis locis: vt
scribit Babilē. Frāgū z ieiunū pmaro tempē mā
ducādo. Et temp? comestiois vt in qdragesima ē ha
ra regularis post vesperas dicitas: nō tñ oportet ves
peram diei expectare / sed officij. vt. f. anecqz celebre
officiū vel pñcōis / nō edat: vt vult Perus de pal
lude ar. iij. dist. xv. li. iij. z est sine Innoctij. In ali
is ieiunijs vt habet Babilē nulla hora est dērmā
nata in iure ad comedendū. sequat autē ieiunans pa
triē mozē. quē si nō seruauerit / excepta rōnabili cau
sa / peccabit. Addendū est z hoc qz seruatores nobilit
(vt scribit paludēsis) si gustāt aliqd ad faciēdum p
bā de toxico: vel coqui ad pbādum cibū / qz nō sumit
p modum nutrimenti / nulla est fractio ieiunij: etiā si
deglucit. Item si qz nō ppter famē / vel ppter voluptatē
aut puritā aut aliqd hōmōi pñbarer p modū medicī
nē / nō frangeret ieiunū: vt vult paludēsis. Licet em
infirmos quicqz sumere cibi ne infirmos reddant
Sūt q supstitiōse ieiunāt donec appareāt stelle in cę
lo zē. Illi pñca ieiunū frāgū potissimū q agunt in
fraudē ieiunij. Agere hō in fraudē ieiunij is dicit qui
māducat ea vel co mō q impedit finē institutiōis ie
iunij. Est autē ieiunū institutū fm scrius Thō. in qrt
to. z. ij. ij. pter duo. Unum afflictio corpis / ad satisfi
ciēdū p peccatis: z ad repmēdaz pncipalē delecta
tiōem q caueat a cōmittēdis. Qui qz sic ieiunat / vt
suo ieiunio afflictioz corpis p famē penit? effugiat:
aut in nullo pncipalē sua delectatiōe fraudet: z B
ex intētiōe / agit i fraudē ieiunij / Et qz idcirco mane co
medūt vt famē nō sentiat / aut rancū / vt ingurgitanē
multitudine aut delectatiōe ciboz / vt cōcupiscentie
p omnia satisfaciāt: licz em semel comedāt / in fraudez
ieiunij cibum sumūt. Babilē qz z casus z dubia po
nit / z dissoluit. Et dubio. vj. dist. xv. q. iij. ar. ij. li. iij.
de hospitibz z cauponibz dē. Ministrātibz publicis ci
bos qz ieiunū pceptū soluit eis / in quibz nulla ap
paret excusatio legitima / nō excusant a mortali: sed
velut peccato pñcōis iudicant obnoxij. id qd m
tis z diffuse pbat Babilē: q de ieiunio nō pauca scri
bit. Addendū est z hoc qd scribit Berfon in regulis
moralibz de gula. qz ieiunū ecclē vel alteri abstinen
tiē nemo cū notabili z pognito grauamine sui cor
por? z vsus rōnis obligat / secluso scādalo. Nemo tñ
leuiter sibi fingat grauamā ex ieiunij abstinentia: qm
ex ipa pauciores pereūt qz ex gula. Pueri (vt idē inq
z sup cauz est) z senes z pregnātes z nutrices z ifir
mi z paupes nō habētes vñ semel refecti pñt / z laborā
tes nō habētes alium statū cōpetentē: z trincerēs aut
crozitare plati: z aliqz pñtudine diocesis in q sūt in se
quētes ab ecclēsa ieiunijs regulare tus excipit. Jēi
nat aut diuersis intētiōibz hoies / vt notat frater Os
uald? li. iij. rosarij theologie Gulosus vt postea au
dit? comedat. Hypocrita vt laudat? bon? vt merca?
Un paludēsis dist. xv. q. iij. li. iij. ar. Ieiunū aliō ē

Spirituale pna a vitis abstinerere. Aliud naturale an...

Jejunium (ve inqt Jfido.) e psonia vici abfti...

Idem est qd fat. cuius inceptio est salu...

Ignis fm rheologos z etiā phos. Uetz Aug. sup...

fecit sapie qd est cognitio. Na pfectit quatu ad cogn...

reus z fumofus / z talis est tenebrosus / z iste est in in...

reus z fumofus / z talis est tenebrosus / z iste est in in...

igne qd fit nequiffimoz hoim corpa exustur corpa...

igne qd fit nequiffimoz hoim corpa exustur corpa...

igne qd fit nequiffimoz hoim corpa exustur corpa...

igne qd fit nequiffimoz hoim corpa exustur corpa...

are infectu p fumū sacrificioꝝ ipſis idolis imolatoꝝ rā vel tantū aſcendet ille ignis (ve dicit ſcꝛꝛs Bona uen. di. xlvij. pte. ij. q. iij. li. iij.) quātū durāt corpoꝝa cōſumptibilia z paſſibilia. Quātū mūdus purgabit iſto igne / z renouabit circa tēpus iudiciꝝ magis tene tur hoc auctoritate ſcripture z ſcꝛꝛꝝ qꝛ rōne. Et ſi per ſuaſiones ponat Perꝝ paludē. di. xlvij. li. iij. quē vide: Purgant autē iſte mūdi partes / qꝛ maculaz ſūt pctō. Et iſtꝝ ignis cuiſdē ſpeciei ſeu nature cum igne iſto elemētari / qui nūc eſt i mūdo: ve ſentiūt do ctōꝝ. ſicut aque diluuiꝝ tēpoꝝe Noe fuit cuiſdē ſpe/ ciei cū aqua elemētari / que nobiſcū eſt. Hinc dicit Augu. p. de ciui. dei. Figura huiꝝ mūdi mūdanoꝝ igni cōſagracione peribit: ſicut factū fuit aquaz in undatione diluuiꝝ. Sed motus huiꝝ ignis nō cōue/ nit illi naturali: ſed ve iſtrumentū diuine volunta tis. Illū autē ignē duplici cōſiderare poſſumꝝ. Uno modo ve vrit corpoꝝa quibꝝ applicat: z hoc ſibi cōue/ nit naturaliter ſicut aſceri igni corpoꝝibꝝ applicato. Alio modo: ve ſpecialitꝝ agit in talia corpoꝝa / qꝛ crune maculata p pctā / z hoc cōuenit ſibi per ſupnaturalē virtutē momentē ipſꝝ ignē tanꝝ ſuū iſtrumentū z in hoc nō cōuenit cū aliꝝ ignibꝝ / nec tamē ppter hu iuſmodi ſupnaturalē virtutē iſte ignis diſtinguit ſpe/ cie / vel gñe ab aliꝝ ignibꝝ: qꝛ talis diſtinctio eſt a pñ pio eſſentiali z intrinſeco. Hęc autē vtuſ ſupnaturali s / nec eſt intrinſeca / nec eſſentialis ipſi igni: qꝛ iſta virtus vel eſt volūtas diuina imediata / vel eſt virtus angelica applicā hūc ignē talibꝝ locis / quibꝝ deo pla cet ipſꝝ applicari. Tho. de Argenteina di. xlvij. li. iij. p. cluſione. ij. Vide z latus Bonauē. q. i. z ſequentiꝝ vbi ſ. Et ille ignis incipit ante iudiciū dicit em i p. Ignis ante ipſꝝ pcedet / z inſtāmabit in circūcū in i micos eius. Et ſequit iudiciū: qꝛ plara ſentētia cōtra impioſ chꝛo dicit. Ite maledicti in ignē eternū zc. Tūc iſte ignis tanꝝ iſtrumentū executioni ſentētie iudicis a pñ quibꝝ locis circūſtātibꝝ cōcurrē / in uolue oēs impioſ: z cū impioꝝ vehemētꝝ deſcendit cū ipſis in infernū. vnde tūc implebitꝝ verbū dñi: quo ait Deu. xxiij. Ignis ſuccēſus eſt in furoꝝe meo / z ar debet vſqꝝ ad infernū nouiſſima. lōgior eſt Tho. ar/ gentinē. p. cluſio. ij. vbi ſup. Vide z Richar. di. xl vij. ar. ij. q. iij. li. iij. z alioſ. Quos purget z crucia bit ille ignis. z. q. v. z. v. vbi ſup. Addendū eſt z illō qd habet ſcꝛꝛs Bonauē. di. xlvij. q. vltima. li. iij. pōt dicit ſic ſup illud Malachie. Purgabit filioſ te/ ui: dicit gloſa. Duos ignes legimus futuros. Unus qui purgabit electoſ / z pcedet iudiciū. Alterū qui re proboſ cruciabit. fm hanc gloſam inquit Bonauē. dicendū qꝛ ſi dicantꝝ duo ignes / quātū ad ſubſtāciā / ſue duo rōne duoz effectū dicendꝝ eſt futurꝝ ignis ad elemētꝝ pbatōneſ / qꝛ debet vniuſcuiꝝ opus pbari z purgari in igne / ve totalitꝝ ſiſtant mūdici in cōſpectu dei. Et hęc pcedet factiē iudicis z purgando amicos / z inſtāmabit in circūcū inimicoſ. Eſt etiam ignis futurꝝ ad purgationē mūdi / z purgabit z de inde reproboſ cruciabit. Bonauē. Aſtipulatꝝ Pau lus corinthꝝ lib. iij. ſuaz ſentētiar. diſti. vij. cū ait. Nos proꝝ ſuaſ intelligi volumꝝ duplex eſſe ignis fu turi genus. Unū qd vi nature nicaſ. Alterū qd qua/ rinuſ iuris dicūdi tēpus antecēſſerit. dei iſtrumentū eſt futurū diſſimilitim iure vſurū eſſe volumꝝ. Sicꝝ dez fontes vicioſ ignis natura plectent. Probi au tē quibꝝ nihil ſit expiabile pccatū ſine dolore ad hu/ ſū agent. Iſte inſup ignis ve habet Paludē. Tho.

Argentinē. z Richar. z alij nō perueniet ad paradſ ſum / nec ad celū: quia nihil ibi purgabile inuenit / ve quia nec locus tam cito inſicit peccato / ſi ſemel vel bis ſolū in eo peccat: ſicut quis vno tactu leproſi nō leproſus efficit: ſic paradſ uſ: qꝛ in eo ſcl tantū parē/ reſ peccauerūt nō eſt infecta / nec celū ppter peccatoꝝ maloꝝ angeloz: ideo nō purgabit igne. Multa alia de iſto igne z flagra tōis ſcribūt doctōꝝ. Et dr Rich arduſ. poſt iudiciū nō erit ignis niſi in ſphera ſua vbi eſt purꝝ z in inferno vbi eſt turbidus z ſumofuſ zc. Vide z alioſ.

Ignorantia fm doctōꝝ theologꝝ z canonꝝ ſtaſ / quedā eſt bona qua ignorā tur ea que eſſent occaſio peccati: ve necromantica ſci entia z hmoi que melius eſt neſcire qꝛ ſcire fm Aug. di. xxxvij. ca. Quāuis. Quedā eſt mala qua qd igno rat qꝛ ſcire expedit / z deberet. Et hęc eſt mſimplex. Alia iuris: alia facti. de quibꝝ ſtatim dicet. Eſt z ignoran tia quedam indifferens (ve ſcribit frater Petbartus lib. ij. roſariꝝ theologꝝ. in dictione peccati. S. l.) ſcꝝ que nec eſt bona nec mala ſimplex / qua qd ignorat ea qꝛ nō tenet ſcire nec ſibi expedit: qꝛ talia nō ſunt ſi bi neceſſaria ſcire ad ſalutē. nec nocet ignorare. Que autē ſunt neceſſaria ſcire ad ſalutē dicit Tho. p. ma. ij. q. lxxvj. qꝛ oēs fideleſ tenent ſcire ea qꝛ ſunt fidei: et vniuerſalia iuris pcepta: ve ſunt articuli fidei / z cōfi cti et cōmunicare ſemel in anno. de qꝛ ſup dixerunt. Et qꝛlibet debet ſcire qꝛ ad ſuū officiū pertinent. ſicut prelatus plus debet ſcire qꝛ ſubditꝝ. Unde Ser/ ſon parte prima tractatu de pſtatione circa materiaſ fidei ptra herereſ diuerſaſ. z ſidera. vj. ponit hanc re/ gulā. qꝛ nulluſ que ſunt officiꝝ ſui pmititꝝ ignorare. que regula reſpicit: ve ait / nedū platoſ maiorꝝ / aut principēſ ſuperioꝝ: ſed minorꝝ z inferiorꝝ in vtro qꝛ ſtatꝝ clericali: ve ſunt curati z cōfeſſoꝝe pñi: z in ſtatꝝ laicali ve ppoſiti Baliani zc. Serſon.

Ignorantia multiplici potest diſtingui: ve no/ rat dñs ppoſituſ Sabz. di. xxxij. q. ij. li. ij. Primo fz oppoſitionē ad ſcientiā / z ſic capitꝝ triplici. i. poſitiue Et duplici. Negatiue. Poſitiue idē eſt qd error idē aſſenſuſ falſi vel diſſenſuſ veri. Ignorat em qꝛ quia errat falſꝝ credēdo / aut vero diſſentēdo. Sic igno/ riuſ eſt errāſ. Ignorantia eſt error in anima. Et erraz re fm Aug. in Enchiridion. ca. xvi. nihil aliud eſt qꝛ verū putare / quod falſꝝ eſt / falſꝝ qd verū eſt / vel certū habere pro incerto. Incertū vero pro certo ſiue falſum ſiue verū. Et hanc ignorantiā poſitiuā qui dam vocāt ignorantiā pꝛauē diſpoſitiōis: p eo qꝛ po/ nit diſpoſitionē malā. ſcꝝ errorē ignorantię. Aliꝝ cla/ riuſ nomināt ignorantiā erroneā. Negatiue dupli/ citer accipitꝝ / vel ve includit negationē infinitantē: ve ſcꝝ ſimplex negat ſcientiā in ſubiecto / ſiue apro nāo ro ſiue nō nato ſcire. Sic infans dicitꝝ ignorans. imo ſic lapſuſ eſt ignorāſ: quia nō ſciens. Alio modo acci/ pitur ve includit negationē priuantiē. ſcꝝ qꝛ negat ſcꝝ entia in ſubiecto apro nāo. Negatio em priuatiā nō ſolū priuat qualitātē a ſubiecto: ſed cū hoc ponit aperi tudinē ad ipſam. Ut cecꝝ dicitꝝ nō videns natus ca/ men videre. Negatio autē inſinitāſ totū negat. Et ſic ſola rationaliſ creatura dicitꝝ iſtꝝans p tēpoꝝe qꝛ apra nara eſt ſcire. Sic infancēſ nō ſunt ignari nec creatu ra inſenſibilis. Primo modo pꝛadicoꝝie. Tertio modo priuatiue. Et qꝛlibet pꝛadicoꝝie modoꝝ iſtꝝantia accepta pōt diſti/ gui in ordie ad obiectū. i. ad id qd iſtꝝat / z tunc diſtin/ guit in ignorantiā iuris z facti.

Ignorantia iuris (ve ſcribit Sabz. vbi ſ. z di ſtin. vj. q. ij. ar. ij. dub. vij. li. iij.) pōt diſtingui fm di ſtinctōem iuris. qꝛū aliqd eſt naturale: aliud diuinū aliud humanū ſiue poſitiuū. Et illud vl eſt canonicū vel legale. Et ſic qdam eſt ignorantiā iuris neceſſa rꝝ ad ſalutē: z eſt ignorantiā iuris nō neceſſariꝝ ad ſalutē Lognitiō ſo iuris neceſſariꝝ ad ſalutē non eadem eſt apud omēſ: ſed variaſ fm diuerſoſ hominū ſtaſ. quia qdam ſunt neceſſaria ſeri pſtato qꝛ nō ſūt neceſ/ ſaria ſeri ſimplici ſubdito. de qꝛ ſ. dicitꝝ ē.

Ignorantia facti etiā diſtinguitꝝ quia qdam ē facti in ſcꝝ: qdam eſt ignorantiā circūſtātie: qdam eſt ignorantiā ſequelē ad factū. Exempla ſūt manifeſta Et ignorantiā facti duplici potest pꝛingere (ve refere Serſon parte. ij. de natura z qꝛitate pſcientie) aut. ſ. adhibita diligentia: z hęc excuſat a toto. ſicut patz de pꝛubitu Jacobi z pa pꝛimo genira ſilia Laban. que z pꝛubitu talis ignorantiā excuſauit Aut talis ignoran tia facti cōingit nō adhibita debita diligentia: z hęc excuſat a tōto / ſed nō a toto. ve patz de facto Lamceb dū occidit Laminū tamē ſerā pꝛuaret occidere. Ad factū talis ignorantiā nō excuſat a toto: ſed bñ a tōto Hęc Serſon poſt magiſtꝝ.

Ignorantia tertio mō diſtinguitꝝ in ordine ad volūtatē tanꝝ ad cauſam. Et ſic ignorantiā qdā eſt affectata: qdā crāſſa z ſupina: z iuincibil. Et haſ ma/ giſtꝝ ponit diſt. xxij. li. ij. cū ſub aliꝝ vbiſ.

Ignorantia affectata eſt qꝛ volūtas vult neſcire ſiue vult ſcire actu poſitiuū. ſic de qꝛbuſdā dr. Noluit itelligere ve bñ ageret. Et alibi. Recede a nob ſciam viaz tuaz nolūmꝝ. Job. xxxij. Illa iſtꝝantia (ve ſcribit Serſon parte. ij. de natura z qꝛitate pſcientie) duobꝝ modis cōtingit pꝛ. directe z indirecte. Directe: qꝛ accꝝ volūtatꝝ ſerſin ipſam ignorantiā. ſicut cū aliqꝝ vult ignorare ve excuſationē peccati habeat / vel ve a pec cado nō rembat. Indirecte ſo iterū duplꝝ pꝛingere debet z pōt. Et hęc dr ignorantiā male electioſis vel ex paſſiōe aliqua / vel ex malo habitu pꝛuiciēſ. Alio mō cū aliqꝝ noticiā quā de aliqꝝ dēt hęc / nō curat ad qꝛere. z fm hūc modū ignorantiā vniuerſaliū iuris qꝛ qd ſcire tenet volūtatꝝ dr qꝛ p negligentia pꝛuiciēſ Lū em nō niſi pꝛ negligentia habeat volūtatē ha/ beri videt. Serſon.

Ignorantia crāſſa z ſupina (ve ſcribit Sabz. di. xxxij. q. ij. li. ij.) eſt ignorantiā qꝛ pſequitꝝ negligē etiā inqꝛēdi tēpoꝝe: qꝛ qd nō affectat nec voluit eſſe nec placet. ſed em tolli poſſet ſi diligens cura inqꝛēdi z pꝛ ſciēdi ad eſſet / qꝛ dr crāſſa: qꝛ cauſat ex deſidia z pigritia laborandi ad adqꝛiſcōem ſciēdi: qꝛ frequēter ad/ berz crāſſiſ z pinguibꝝ hoibꝝ. Et dr ſupina: qꝛ ē men tiū ad inferiora ac certena declinatꝝ / nō porētū (ve riuſ nō volētū) ad ſupioꝝa eterna z ſalutaria ſe erige re. De qꝛ dr. Sapientēſ ſunt ve faciāt mala: bene au tē facere neſciūt. Hier. iij. De qꝛ videatꝝ z Sabz. fmōe. j. in Lena dñi.

Ignorantia iuincibilis ē qꝛ manet poſt oēm diligentia poſſibilē z debita: z excuſat a pctō. Et dr in uincibilis (ve dr Sabz. vbi ſ. nō qꝛ ſimplꝝ poſſit vinci: ſed qꝛ manet poſt qꝛ hō fecit oia ad qꝛ tenet p eiꝝ expulſiōe. Sicut inuincibilis dr illa qꝛ parochianꝝ ali qꝛ ignorat ieiuniū cetero die obſeruādū: p eo qꝛ ſuus plebanꝝ vel paſtoꝝ pñiciatꝝ die z hora qꝛ pñunciari ſolet: quo tñ parochianꝝ ille pſens fuit diligenter au ſcultāſ inuicidādo: licz ſimplꝝ illa ignorantiā vinci po/ tuit. qꝛ tñ fecit qd debuit intrādo eccliam / audiēdo ſer

monē / z auſcultādo diligētꝝ dr illi inuincibilis. Hęc iſtꝝantia iuincibilꝝ ve ſcribit Serſon par. ij. de nā z qꝛitate pſcientie ſub dup lci qꝛitate reperit. Una innata: alia incidēs. Innata oīno excuſat z a tanto z a toto: ve in infantibꝝ z a natura inſenſariſ. Incidēs ſo tres rū duplex eſt fm qꝛ duplꝝ pꝛingere pot. Una nāqꝝ in cidit ſine culpa: ve qꝛ gñ exempli hō dādo opam rei licitę efficit furioſoſ. z hęc qꝛ totaliter ligat ſen im/ pedie rōnem ſeu vſum rōniſ / excuſat a toto: ſed non. Alia ſo incidit ex culpa: ve qꝛ hō pſticit cauſam ſue ignorantię. z tūc fm aliqꝝ ſi talis ignorantiā rōnē ſeu vſum rōniſ oīno ligat ſeu impedit: tūc peccatꝝ qd ſe quif excuſat. ve gñ exempli. Lū furioſoſ qꝛ p ſuam culpā incidit in furia: ex vi illius furie occidit hominē / talis em nō peccat: qꝛ ve anial bꝛutū in ſolo im/ pꝛu mouet / z nō rōne. Aliꝝ aliter ſentit qꝛ dicitꝝ: qꝛ talis ignorantiā nō excuſat a toto / ſed bñ a tōto. Un in caſu pcedēti talis furioſoſ minus peccat qꝛ ſi furio/ ſuſ nō eſſet: peccat tamē. Prima opinio (in qꝛ Serf.) pꝛbabilꝝ videtꝝ: ppter dubiū em talibꝝ ſi ſanctꝝ debz fm canoneſ pñia inuigi: ve dr Serſon. Vide z cū dē lect. ij. de vira ſpūali anime.

Ignorantia qꝛto mō diſtinguitꝝ in ordine ad actu pcti ve ſcribit Sabz. vbi ſ. z ſic eſt aliqꝛ pcedēſ pcti: aliqꝛ pꝛomiſſō: aliqꝛ ſequēſ. Pꝛecedēſ: qꝛ ſi ſerret peccāſ / nō peccaret. z talis ignorantiā eſt cauſa vel diſpoſitio ad pcti actū / p qꝛno ſine ea nō ſiſteretꝝ ipa ignorantiā nō ſic volūta. Locomitiōſ eſt dū qꝛ pec/ cando aliqꝛ ignorat / qꝛ nec ſunt cauſa nec effectꝝ pecca ti. ve ſi qꝛ peccāſ in die dñico / neſciēſ eſſe die dñicaz: qꝛ tamē ſi ſerret pꝛer b nō haberet ſe aliꝝ ad pctm: ita qꝛ nō minꝝ peccaret. Sequēſ eſt qꝛ eſt pꝛna z effectꝝ peccati: ve ignorantiā qꝛ pſequitꝝ ebꝛitacōz: ve in Lorb cognofcente filiaſ. Vel ve dicit ſanctꝝ Thomas in ſcūda ſcē. qſti. vij. ar. vij. que eſt volūta formaliter ve affectata: vel vꝛualiter / ve ſupina. De Lorb ſo dicit cunc ſanctꝝ: z Bonauē. diſt. xxij. li. ij. cum fuiſſe culꝝ pabilem: licz ex alia parte dicitꝝ cum fuiſſe aliqꝛtenꝝ excuſabilem. Vide eum laciꝝ ibi. Ex quo pꝛz qꝛ Lorb nō omnino excuſat a culpa inctꝝſuſ / cum cognouit filiaſ ſuaſ. Vide latus de hoc Bonauē curā qſti. iij. in fine vbi ſupra.

Agere ex ignorantiā z agere ignorādo vel iſtꝝ ranter differūt (ve ſcribit Sabz. diſt. xxxij. q. ij. li. ij.) Nam agere ex ignorantiā eſt ignorantiā eſſe cauſam vel diſpoſitionē ad hmoi actū: puta quādo agēſ nō ageret ſi nō ignoraret. ve ſi quis in ſexta feria comē/ det carneſ / ignorans eſſe ſextam feriā / nō comēſtu ruſ ſi ſerret. Sed agere ignorādo eſt dum ignorantiā habet ſe ve pꝛingentꝝ ad opatiōem: ita qꝛ pꝛter cam agens nec agit / nec ab actione ceſſat. ſuo modo aliud eſt peccare ex ignorantiā / z peccare ignorādo. Et igno rantia aliqua excuſat p quāto minor eſt cōtempꝛuſ voluntariꝝ z reſcuſus eius a regula ſua zc. Que auꝝ tem ignorantiā excuſat z que nō: cōſulito de hoc ſanꝝ cruꝝ Bonauē. diſtin. xxxij. qſti. vltima libri. ij. et Sa/ bz. diem vbi ſupra. Omniſ autē ignorantiā (inquit Bo nauē) ſi ſiſtꝝ modo excuſat peccatū. Et ratio hu iuſ eſt: quia minuit de ratione volūtatꝝ: minuit em de ratione cōtempꝛuſ. ceteris em paribꝝ magis cōtempꝛit qui peccat ex indultia qꝛ qui ignoratꝝ peccat. Et iterum cum voluntariū includat in ſe cognitiōem: qd priuat cognitiōem / pꝛuat de rōne vō/ lūtatꝝ. quia qꝛ peccatū mēſuratur fm quantitatē in libidiniſ z pꝛēptꝝ z ignorantiā / diminuit de rōne hoꝝ generaliter. verū eſt qꝛ omniſ ignorantiā inqꝛēdi hmoi

excusat peccat. et si rata sit qd fuerit oino rone voluntarij z rone peccati... Excusare a toto fm Gabriel qd accipit no imputat ad peccat. Excusare a toto qd ppter tale no tollitur simplr rone peccati...

Excusare a toto. Si aut no oino puat sed aliquantulu miuit voluntariu: no excusat a toto sed a tanto. B est: no tollit rone peccati: sed rone alicuius gradus grauitatis qd peccat in se si ignorancia no accidisset. Ignorancia aut affectata magis aggrauat peccat qd excusat. Uide latius Gabriel z Bonau. z infra. Sed ignorancia inuincibilis (inquit Gabriel ar. ij. vbi s.) pcedes voluntatis accu: siue positua siue negatiua siue iuris siue facti simplr excusat a peccato: no solum in rone sed i toto. Nemo em faciens omnia z eoz nihil omittens ad q tenet peccat. z q facit qd debet no peccat. Sed ignorantia crassa pcedes eoz q homo scire tenet no excusat accu voluntatis a peccato simpliciter z in toto: sed aliquantulu z in rone. quia sic agens accu als diffors mem agit pta lege q pcepit inqere q recta sit. Unj. Coz. xiiij. Siquis ignorat ignorabit. Et ad Eph. v. Nolite fieri impudetes sed intelligetes q sit voluntas dei. Pars scdm: qd ppter ignorantiam hmoi minor est peccatus: q minus graue peccat. Talis etia ignorantia no excusat peccante ve i inferno no ardeat: sed forte ve minus ardeat. Uide latius Gabriel z mgm i eoz dist. xij. li. ij. Sed ignorantia affectata pcedens eoz qd homo scire tenet peccat aggrauat atqz auget. qd volens ignorare legem p qua retrahi posset a peccato magis pemitit graui peccat. Et dicit pcedens: qd ignorantia qd pcomitat z q sequit no habet se ad actum voluntatis in rone causae. sed de pcedenti: qd nullo mo ab ea depedit: qd nihilominus fieret accu si ignorantia no pcomitaret. Unj ebu? habes ignorantia inuincibilis z furiosus licet ex sua culpa furia z ebrietate incidit in interficendo hoiem no peccat: ve z pus dicitur est qd ad hoc qd accu sit furiosus vel vitiosus: requiritur vltus ronis: qd qd tales sunt puari peccare no possunt: sic nec mereri. Et dicit ignorantia eoz qd qd scire teneur. qd ignorantia reru impetinetu no auget nec minuat neqz excusat rone peccati in actu voluntatis. Ignorancia qd pmoz parentu (ve inquit Gabriel) culpa eoz nihil excusabit vel paru. quia ignorantia illa no fuit eoz: qd qd cognicio necessaria fuerit ad salutem: nec ratio: qd si fuisset inuincibilis excusasset a peccatis: etia si vey fuisset qd ignorado purabant no ideo pceptum trasgredi licuisset qd nouerit. Unj si qnqz ignorantia excusat: hec excusat qd id qd agit ignorat esse peccatu vel credit esse bonu. Uide latius Gabriel. Et ignorantia fm Alex. qd dicitur est i intellectu speculatiuo: qd a intellectu practico. Quatu ad pmu no semp pcomitatur ignorantia peccati. Multi em peccat sciens: habentes sufficiens scientia de faciendis: ve theologo effemini nati. Est aut ignorantia in intellectu practico fm qua aliquis cu peccat no habet experientiam boni: aut iudicat actum malu nunc faciendum: no qdem ve malu sed ve conueniens vel vtile aut delectabile: aut aliqd nunc omittendum. z illa ignorantia oem peccat comitat. Et vult phs. iij. Et b. Dio mal? igras. Uide Sab. post Alex. ar. iij. vbi s. dub. iij. z alios latius de igracia.

Ignosci id est no imputari ad culpam. Augusti. in libro de bono coniugali ante mediu di

aniabz illabi posse concedunt. Nec Berson. Sed qd dr glo. sup illud Luc. iij. Ecce ho habes demoniu. in traucrat diabol? vñ pterat ebus. chis aut eritac vbi illapsus erat. Respondet ad B. Babri. vbi s. qd glofa illa loquit de ingressu z egressu: no fm illapsus vl sub stantia sed fm effectum gte z malicie. Unj no vult glofa plus dicere nisi qd vbi fuit gra vbi cooptioe diaboli incept esse malicia. Propriu itaqz e diuine sube illa bi ronalu creaturę. ve z vult s. Bona. disti. viij. parte ij. q. ij. li. ij. smaz. z hz mgf eade dist. i. ceteru.

Illuminare id est illustrare. Unj illud Jo. j. Deus illuminat oem hoiem zc. z qd h? luminatio. Unj ho illuminat p gram doctrina zc. Sz supma illuminatio q est in hac vita (ve habet palude sis dist. j. q. j. li. iij.) est p gram z charitate sine qbus ho est in tenebris. Et via illuminatiua (de q plura scribit Berson parte. iij.) est q ho ia incipit videre z cogi scire dilecti sui que pus ppter rubiginem pcoz videre no poterat. z cognoscere in qua in b qd tot bnificia z ca ea pult ita q ab eoz laude z gratiaz actioe no cessat re debet eam no pncipalr debem? deu diligere ppter bnificia sua: sed ppter imelsam suam bonitate z p se ipm. Sic em ppter lumē no videtur res finalr: sed mediate lumine videt clarius occasionalr. sic illa via dicit illuminatiua: qd accedit p uocat z illuminat omne hoiem ad deu diligendu. Hac via illuminatiua Dauid habuit: cu i ps ait. Benedic aia mea dno: z oia q in era me sue noi scro et? zc. Pla de hac via Berr.

Illusio siue delusio/eror/pstigiū/ ppe accipit? do differit. Na eror supius est ad reliq duo. z delusio supius ad pstigiū. Na ome pstigiū est delusio: z ois delusio est eror z no eoductio. Est aut eror generalr iudiciū falsum/ puenies ex variatioe circa obiectu/ potētia vel mediū: qd no est apparet vel res alter q est apparet. Pstigiū fm Alex. de ales parte. ij. q. xliij. membro. iij. arti. j. dicit demonis illusio: qd no habz causam ex parte matatiois rei sz ex parte cognoscētia. z hoc siue qntum ad organū siue ad vtutem seu potētia. Illusio aut pot fieri explicit fm eudem Alex. ibidē. Aliq sola agitatiōe hoim oñ dēniū z occultatiū: sicut in transieronibz. Aliq vtutē qd rudam corpoz mineraluz/ qd certis rebz apofata faciūt ea vtute naturali sibi indita apparere talcm q/ lis no est. Sic etia de scrus Bonau. qd ex potētioe cā delē z dispositioe/ palce apparet esse serpētes opatio ne naturali. Ex his duobz modis fieri pot illusio sine demonū cooperatioe: qz i ipi his modis vri possunt. Et qd inquit Bonau. dist. viij. li. ij. iste mod? no later demones/ z sūt ministri veloces potētes q necessaria sunt ad hoc statim offerre: ideo sensus nostros frequer deludūt/ ostēdētes rem aliter q sit. Tertio modo fit opatioe demonū: qz res existēs no apparet/ vel no existēs apparet: aut res existēs aliter q se habēt apparet. Quomō aut hoc ptingat ponunt varij modi a doctoibz qui tamē fm Gabrielē (qui copiose z ppul cre hos ponit dist. viij. q. ij. arti. iij. li. ij.) ad tres reduci possunt. Potest em diabol? formare formas/ sicut potē diuersaz formaz corpa qd subito formare z as/ sumere. Formas igit diuersas a se formatas potē vti sui obiecre seu alteri sensat offerre/ z illas frequer mutare. Illas aut formas sensus volēs nolēsqz appē bendit. Unj si forma Petro simile obijcit/ iudico me videre Petrum. Sic legit in epistolari beati Hieronymi de scro Hilartone diabolū se trāfigurasse in psonas mulierū nudaz. Et i miraculis beati Hieronymi diabolū se trāfigurasse in psonā Siluani. Et

Nicea in psona Simonis magi: ve dicit in itinera? rio Lemēris. Potest z demon phantasmatu z specij es seu habitus mouere/ iposqz pntare potēte cog/ nitue/ z p b imaginatiōem ad eas cōuertere. Sic p forcem pueritiōem interioris phantasmatu videt vitas Sic dicit Augustin? exēplificat: ve recitat scrus Bonauē. qd dicitur canca pueritiōe cogitabat cuiusdā mulieris imaginē qd carnaliter cōmiserit videbat etia vigilado. Et sicut in somno videt dormiēt q videt audiat z sentiat multa i vtate: cu spēs seu phantasmatu ra mora veniūt ad organa sensuū/ qd demō pntare potēte cogitue/ z p hoc ad imaginatiōem ad eas cōuertere. z per immisiōem fumo: spūs animalcs imutaret: phantasmatu diuersimode variare/ ac in tentiōi offerre/ z facere diuersa homini apparere. Et hoc modo frequētissime vrit demon: ve dicit sanctus Bonauē. Et hui? signum est: quia nunqz facit homi nem aliqd somnare de aliquo cui? imaginē nec i ro/ ro nec in parte vnqz habebat in interiori organo vtutis imaginari. Nunqz em cēos a natiuitate facit somnare d coloribz/ neqz urdos d somis: nec eis talia rēpntat in vigilia vel in somnis. Et dicit illud p/ pte (inquit Gabriel) dicit pstigialis. Pot aut demon suis pstigijs (ve ibidē dicit Gabriel) ac multiplicibus dolis illudere sensibz humanis. Et hoc pbat p Augustin. in de spū z ania. c. x. viij. Et in de ciuit. dei. libro x. viij. ca. xviij. ad idem aliqd tangit Aug. Sed in lo/ co pfacto sic inquit. Quēdam muliercule post sarbanaz puerse/ illusionibz z phantasmatibz seducte credūt se z pntent nocturnis horis cu Diana paganoruz dea z cum Herodiade z innumera muliez multitudinc equitare: earumqz iustionibz obrepere. Jpe nanqz sarbanas qui se trāfiguratur in angelū lucis: cu mentem cuiusqz muliercule ceperit/ z hac sibi per infidelitatem subrugauerit: illico diuersarum psonarū specj es mēte quā captiuā tenet i somnis deludēt/ moy do lecta/ modo tristitia: mo cognitas/ modo icognitas psonas ostendens/ p deua quocqz deducit. Et cum solus hic parit spūs infidelis no in anio/ sed in corpore opinat cūente. Jdcirco nimis stultus z ebos est qui hec omnia q in spiritu fiūt/ etiam accidere arbitrat in corpore. Nec bñs Augustin?. Jtem in Titus patru legit qd dicitur duxerit puellam ad scrm patrem: qd vlt debat eis eq. sed scrus ille p dēpēdit ea esse puellā. Et oratioe lua pstigiū diaboli fugauit. Jtem Bocci? iij. de psola. macro. iij. Et Aug. libro. xviij. ca. xviij. de ciuit. dei. Et Quid? xiiij. Nctamos. de socijs Ulyssis narra. Ubi Aug? tangit de trāformatiōibz sociorū Ulyssis in varias bestiaz formas carminibz Lurz ce deq. Que trāformatio fieri no potuit subalr: sz em apparet/ z fm aliq accidētia exteriora. Poterat em diabol? aliā formā alteri? corpis ostēdere z eos occultare: vel mō pstigiū itruētū oculos fallere zc. Uide ad B. late Aug. vbi s. z s. Tho. i de potētia. i. q. xviij. ar. ix. z. x. z Sabri. qd tres modos declarat exacti? qd dmo nes nos illudere cētāt. qd vide apd eudē. Uide z bos modos illusionis apd scrm Bonauē. dist. viij. pte. ij. q. ij. li. ij. copiosius.

Imago quilibet est similitudo: z no eonuerso. beatus Thomas parte pma. q. xxxv. arti. j. Et differe imago a similitudine tripliciter fm eundē. q. xiiij. ar. ix. vbi s. Quia imago pertinet ad formā scz specialcm: similitudo autē ad naturā. Imago ferris pertinet ad cognitionem veritatis q est pncipiū demonstrās naturaz, intellectualē: similitudo autē ad amorē vtutis. Imago

go pincet ad potestas. f. memoria / intelligentia z vo-
luntate. Similitudo vo ad habitus pfectos. f. innocen-
tia z iustitiam. Et differre a statua imago ppter qd im-
ago ppter supficiem em eius rei fferet cuius est imago. Un-
pictores imagines faciunt colorz diversitate z lineamentis
quo bus dā similitudine reddentes. Statua vo ē qd nō
mō supficiē / sed solidū corp⁹ atq; pfectū reddit. Sea-
tuarū em effigies rep lignis vel marmoribus / vel ebor-
re / vel metallis exprimites: q; ars statuaria vocat. Est
aut duplex imago: vt scribit s. Bonauē. dist. xvi. q. ij.
li. ij. n. alio. f. z artificial. Et cū hō nō repntet p formā
artificia / sed p suā formā nā: em z potestas ei nālicet
inditas: iō hō nō est imago artificial / sed nālis zc. Et
imago fm eūdem. q. j. vbi sup de expssam similitudinē
nem z quia homo dicit expssam similitudinē dei
ideo homo dicit imago dei. Et vt notat Gabriel dist. iij.
q. ix. ar. j. li. j. Imago dicit qm imago. i. imitatioz ago
Et fm qd repit in creaturis tripliciter accipit: vt scribit p
Aliacē. q. iij. ar. j. li. j. Gabriel vbi s. Uno mō p suba
formata ab artifice ad similitudinē alteri: fm aliq;
qua accidētia eius dē speciei cū accidētib; ei⁹ ad cuius
imitatiōem format: ducēs in noticiā rememoratūā
ei⁹ magis distictā: q. f. repntat vt distictū ab alijs ca-
lis accidētia nō habētib;. Ut sic. Est suba formata ab
artifice ad similitudinē alteri: fm aliq; accidētia cō-
formia / z eius dē speciei cū accidētib; dissimilib; rep-
sentat. Un imago cesaris ppter dē inq̄ntū cesarē rep-
sentat: z nō inq̄ntū est pictura. Et ppter de statua Her-
culis / q̄ q̄ntū ad figurā z colorz est eius dē rōnis cui⁹
Hercule: nō q̄ntū ad subiectū. Sic ppter qd imago nō
est pmo similitudo totius: sed est pmo similitudo acciden-
tiū. qz accidētia i imagine z pcepto sunt eius dē rati-
onis nō substantiē. Secūdo mō accipit imago p rati-
formato siue fiat ad imitatiōem alteri siue nō. Quō
duo hoies multū similes dicunt alter alteri imago.
Tercio mō accipit p omi vniuoce pducto ab alio qd
fm rōnem suē pductiōis pducit vt simile. illo mō fili-
us dicit imago patris. Et notificat sic imago (vt scribit
Gabriel) Imago est similitudo dei repra in creatur /
nata ducere in cognitiōem recordatiūā ppter distin-
guentiū psonas z vnitatis essentīē cū qdā sui imitati-
ōe. Et h in fmōib; de festo trinitatis clar⁹ Gabriel
expssit. Aliacē describit vestigiū: qd suo loco patet.
Et licz creatura rōnalis improprie dicit imago trinitatis
vt dicit Gabriel q. x. vbi s. qz nihil reperit in creatura
eius dē speciei cū deo: tñ in q̄libet creatura rōnali: so-
lū tali reperit imago dei: qz in q̄libz rōnali creatura ē
inuēnire trinitatē / p quā ipa pōt duci in noticiā reco-
datiūā. f. mentē / noticiā z amorē in q̄b; p̄stite rō ima-
ginis vt i patrib; z eōipō mēs imago dei est qd capax
eius est. vt dicit Aug. xij. de trini. z habz mḡ in textu.
dist. iij. li. j. Jē creatura rōnalis est imago dei ppter s;
militudinē accidētiū similitū cū deo: sicut iustū / sapi-
ens / intellectuū. Sed ille ppterates sunt i deo vere
z p̄substāntialiter z eminet⁹ q; in creatura rōnali in q̄
sūt accidētia. iō creatura rōnalis z sola dicit imago dei
q̄uis nō ita pfecta sicut si essent verobiq; accidētia tā
in deo q; in creatura. Disticta aut ratio imaginis rō-
dicaliter z originaliter in anie substantia: sed pfecte z
completive in substantia anie z duob; actib; ab ea p-
ductis. f. actu volēdi z intelligēdi. id qd est ptra sc̄m
Tho. qd ponit qd imago p̄stite in potētis anie / z nō in
actib;. sed ptra cū est Aug. Pter de Aliaco. Pōt et
p̄stite in suba anie z duob; habitib; corepōdenti-
bus illis actib; vt dicit Gabriel Nam sicut pater in
diuinitate habet fecunditatē ad pducēdum tā filius q;

sp̄m̄ sc̄m: z cōicat filio fecunditatē pducēdi. f. f. Ita
suba anie est fecūda tā intellectuōis: q; volūtōis: z cōi-
cat actu intelligēdi (quā pmo pducit) fecunditatē p-
ducēdi cū ania actu volēdi. Si qd act⁹ volēdi ē
a suba anie: z ab actu intelligēdi. act⁹ aut intelligēdi
a sola anie suba. S; qz pfecta imago cōsistit in suba
anie: z actu intelligēdi deū: z amādi deū / qd act⁹ qz nō
possit esse i pre sensitua / ideo in pre sensitua brū
Aug. nō p̄stite rōnē imāgis.
Imago fm Aliacē. z post eū notat Gab. dist.
iij. q. x. ar. iij. dub. ij. lib. j. capit. duplt. Uno mō pte
supponit p suba anie / qd est memoria: intellectuā: et
volūtās: z sic hō nō p̄didit imaginē dei: licet p p̄m̄
bene p̄diderat efficacā bene opandī ex ipedimēt⁹ q̄
incurrit. Alio mō capit: vt ē nomē q̄si collectiū sup-
ponēs p suba anie: z actib; cognitiōis et dilectiōis
dei. Istos p̄didit hō p statu naturē lapsē. Et sic int el-
ligit Aug. cū dicit. Creatura fuit in hoie imago dī quā
nō seruauit. Sed de imagine qd est in diuis / qd dicit
expssionē plone: z et expssionē in sumo vni⁹ ad vniū
p̄sulito s. Bona. dist. xxx. q. ij. li. j. z quō filius ima-
go ppe dicit: imo dicit imago pulcerra: vt speciosissima
patris: z ita dilectissima a pte. vt scribit Ser. trac.
iij. sup Magni. Repit at in ch̄iano triplex imago.
vt scribit Jaco. de valencia. q. finali. post cōmētaria
sup cātica. f. imago trinitatis / ania: quā accepit p cre-
ationē / p quā dicit bon⁹ naturalit: cui⁹ meminit z Ser.
pre. iij. de vbo: z hymno gl̄ie. Scda est imago ipius
Adā terrent in carne: p quā natura nra dicit corrupta:
z sauciata fomite: z morbo p̄cipi: vñ eueniūt omnia
mala culpe: quā imaginē accepim⁹ p libidinōsā ḡnā-
tionē. Un de Augu. cōtra faustū. z. xij. sup Sen. qd
hāc imaginē reliq̄rūt p̄mi parētēs in nob imp̄ssa expe-
stigio: z similitudine sui p̄cti. Tercia est imago ch̄i
in ania quā accepimus per ḡram baptisimī z regene-
rationē. Un apls. j. ad Loi. xv. qd postq; omēs vltz
ad ch̄m potuim⁹ imaginē ipius Adā terrent: pot-
tem⁹ ergo imaginē ipius Adā celestis: qd est ch̄us
Per hanc imaginē homo cōfigurāt ch̄usto p bapti-
smū: z ecclesiastica sacramēta: qd quidē imago ch̄usti
licet ad p̄sens nō tollat imaginē ipius Adā de car-
ne: tñ tollit ipam ab ania nostra. h̄c valencia. Et qad
p̄m̄ū dicit Pelbartus: post doctores. qd ania huma-
na dicit imago dei q̄ntum ad tria qd sūt in ea. f. memo-
ria: intellectu: z voluntas. de qd Brulefer. dist. xv. q.
j. ij. z. iij. v. z. vj. quō homo sit imago dei: qui nō
parū multa de hoc scribit. z Astipulat Serfon. trac.
iij. sup Magni. Et hō fact⁹ est ad imaginē dei.
Unde sicut dñs fecit hominē: vt sibi soli subiectus
dominaret ceteris rebus mortalib;: ita sibi indidit
p ceter⁹ rōnem tanq; legem intima: vt viuam. neq;
em̄ vt scribit Ser. pre. ij. in recōmēdatiōe licentian
doz. p̄t aliū dicit hō fact⁹ ad imaginē: z similitudinē dī
nisi qz sui capax p rationē effect⁹ est: fm Augu. et ex
postiores catholicos zc.
De imaginibus sc̄oz. Imaginū introductio i
ecclesia: nō fuit absq; rōnabili causa: ppter triplicē ei
causam introducere fuerunt: vitz p̄t simpliciu rudi-
tate: p̄t affectuū tarditate: p̄t memoriā labilitatē / qd
p pulcre declarat san. Bona. dist. ix. q. ij. li. iij. vt scz
simplices qui scripturas legere non possunt: vt in
his picturis sacramenta nostre fidei legent. et vt
homines excitarent in his ad deuotiōnē / qd p nobis
ch̄us gessit: ac si oculis cernerent. Solet enim af-
fectus noster plus excitari visu q; auditu. Hinc Ora-
tiō in arte Segni⁹ irritat anios demissa p aures q;

q sunt oculis subiecta fidelib;. Et creto mō iō. qz ea
q̄ audiri solū facili⁹ tradunt obliuioē q; ea q̄ vidē-
tur. Et qm̄ imago ch̄i iuro ducta est ad rēp̄sentādū
cū qd p nobis crucifixus est: iō ois reuerētia qd ei of-
ferretur / exhibet ch̄o. z ppter ea imagini ch̄i debet cul-
tus latitē exhiberi. Latit⁹ Bonauē. Lōsonat Gabriel
lectiō. xij. canonis. z Alexā. de ales. Idem Gabriel
de lectiō. xij. cano. L̄hiana religio sustinet in eccle-
sia z oratoris imagines: nō p̄mitte eo sine vt ipē ad-
ozent / sed vt fidelū mētes p eaz inspectiōes excitent
zur ad reuerētia z honozē exhibēdū his q; sūt ima-
gines in quoz cognitiōem recordatiūā ducunt. Est
aut dominū q̄ntū solidus error qd iō ad imagines
afficiunt vt in ipis credāt esse aliqd numinis gr̄e vt
sc̄itaris / q; potētēs sine facere miracula / p̄stare sa-
mitares / eripe a piculio: z a nocumētis ac insidijs pre-
seruare. De q; b; latit⁹ Gabriel exp̄ssit cōditō lect.
xij. Un Serfon parte. iij. de simplicitate cordis no-
rula. xij. ar. Imaginū nec vltus nec incuit⁹ p̄hibet.
sed talis imbelis qd mediatōis cor ne sursum ferat qd
circūlariū fuit aut inuisitacū dicitur. Supuola-
re igit frequēter nūc rēctāsi recidit crebro cogat. Et
de adoratiōe imaginū vide in dictione Adoratiō zc.
Nec p̄crendū esse censit qd scribit Serfon pre. iij.
fmōc. j. de natiuitate dñi. Nos tales nō adorare ima-
gines dōm⁹. f. lignes z lapideas: qz nihil p̄t ad-
ozamus nisi deū. Si inclinor ante imaginē crucifixi:
nō oportet p̄trea me adorare illud lignū ex qd facta
est portus qd q̄uis aliud. sed est iō: qz solū deū adoro
quē crux illa rēp̄sentat. Quāntū ad sc̄oz z sc̄oz ima-
gines pariformit eas nō adoro: sed honozō sc̄oz et
sc̄oz qd per has rēp̄sentant imagines. Nec Serfon.
P̄trea vt idē ait parte. iij. trac. de exercitijs discre-
tis deuozoz simpliciu. Nemo credat sc̄oz imagines
(sicut qdā heretici senserūt) esse p̄tēdas: sed sūt po-
tius reuerētē tractādē: z ea intentiōe qd ecclesia dei eas
instituit digne honozādē. Et sic dīcam⁹ ab his visibi-
lib; mente transire ad inuisibilia / corp̄alib; ad sp̄ia-
lia. Ille nāq; est finis imaginū. Nō discrepat ab his
Guibet in Rōnali diuioz cū ait de imaginib;. Sed
nos illas nō adoram⁹ / nec deos appellam⁹ / nec spem
salutis i eis ponim⁹: qz h̄ esset idolatrare. sed ad mō-
riā z recordatiōē rez olim gestaz eas veneramur zc.
Quare aut imagines in qd rāgētia coopunt / cām
ē dē Brulefer dist. xv. q. vj. in fine li. iij. ad designā-
dū clausiōē paradisi celestis. rempe aurē passiōis ei⁹
amouēt: ad designādūz ap̄tione illi⁹ ianue qd est faci-
lis ingressus ad videndū deum facie ad faciē. Plura
ol̄s de imaginibus.
Imaginari ab imago: quod p̄t est alicuius
rei similitudinē mēte cōp̄ehen-
dere. A q̄ imaginariū dicit⁹ qd re nō est: sed tñ cog-
nitiōe cōp̄hēdit. z imaginatio actus ipē. Et vt scri-
bit dñs Lardi. came. q. v. in finclib; p̄mi sen. Ima-
ginari p̄t multipliciter capi. Uno mō idē est qd mēte
p̄t. Et isto mō nō solum vtra sed etiam impossibi-
lia z paradictoria possunt imaginari: quia nō est aliū
q; mēte formare p̄titionē. Alio mō idē est qd mē-
te formare aliquā p̄titionē cū apparenia / qd ita sit
vel cū apparenia qd nō sit repugnācia qn ita possit esse
Et isto mō dicit mlti qd paradictoria nō possunt ima-
ginari. sic loq̄ndo p̄cedo inq̄t Pter: qd p̄tito de cri-
nitare est imaginabilia a ratorē. Un Aug. loq̄ns de
ip̄a. j. de trini. Adorat inq̄t credit⁹ z sic intelligit. Est
aliq; auctēs inueniant dicere qd ipam imaginari aut
tūpe nō possum⁹: intelligēdū ē qd nō p̄tete z clare: s;

m̄ impfecce z enigmatice. Nec Aliaco
Imaginatio idē est qd p̄tācia: vt b. Tho.
pre. q. lxxvij. ar. iij. de. Un-
aut imaginatio vt scribit Ser. pre. ij. de nā p̄moz
mocuū: ē potētia app̄hēsiua / in q̄ imagiōes rez sen-
sibiliū rēp̄sentant. Ita vt p̄t abstrahit q; sensus: quū
sensus nō accipit formā rei nisi ipa re presente. Imā-
ginari vo formā rei referuat / re etiā ipa absente. Et i
h̄ differre a sensu cōmuni: qz sensus cōis indiget p̄sen-
tia rei exterioris / sicut sensus particularis: imāginari-
tio vo nō. Ita vtus vocat chesaur⁹ formaz: qm̄ formā
me rez a particularib; sensib; recepit in ea retinent⁹ z
seruant. Serfon. Qui ampli⁹ de hac potētia scire vo-
lu erit / ad p̄m̄ recurrat. De imāgiatiōib; multa ap̄
Serfonē habentur.
Immediata dicit sine medio vt p̄tino nullo spa-
cio interiecto zc. a q̄ immediatus.
Et aliqd dicit duplt̄ immediat⁹: vt scribit Ser⁹ q. j. qd
libet. Vel ita qd ipm̄ sit mediū inter p̄m̄ū z vltimū. z
tūc est immediat⁹ positio. Vel ita qd inter ipm̄ z p̄m̄ū
nō sit mediū: aut paucoza sunt media q; int̄ terrā z
p̄m̄ū. z sic est immediat⁹ negatiue. Exēplū Supficiēs
est immediatior subē q; color: ita qd habz rōnē mediū po-
sitiue inter illa. sed risibile est immediat⁹ hōi q; color
negatiue. nō em̄ mediat int̄ illa extrema positioe qd
tanq; mediū int̄ extrema includit. Illū immediat⁹ dē
negatiue vbi aliqd tanq; mediūz magis excluditur.
Latus vide Scotū.
Immensum capit tripliciter: vt scribit Brule. Neg-
gatiue / p̄tatiue / z affirmatiue.
P̄tatiue qdem nō habet mēsurā / est tñ oprū natū
habere. Negatiue immensum est qd nō est mēsuratum /
nec est aprum natū mēsurari: nec p̄t mēsurari: z sic
deus est immēsus z etiā infinit⁹ / negādo actū / potētā /
z ap̄titudinē: nō em̄ est immēsus p̄tatiue / nec infinitus
P̄tatiue immensum est qd habet summa plenitudinēz
p̄titiōis z entitatis sine termino z sine fine. z sic de⁹
est immēsus solus. immensum ac negatiue bene dicit de
ente p̄hibito: puta chymera. Immētas ac in deo q̄ez
tuoz cōp̄lectit fm Bureo. in cōp̄n. p̄t qd de⁹ immē-
sus dicit: vitz infinitatē / cōp̄hēsiuitatē / inct̄rūserit
p̄tibilitatē / z eternitatē. Nā p̄t de⁹ p̄m̄o p̄siderari in
sc̄is: sic est infinit⁹. ps. Magn⁹ dñs z laudabil⁹ nimis
z magnitudinis eius nō est finis. Scdo p̄t p̄siderari
ri in op̄atiōe ad intellectu: sic est in cōp̄hēsiuitatē. Un
apls. O altitudo diuitiaz sapientiē z sciētīē dei q; inq;
cōp̄hēsiuita sunt iudicia ei⁹. P̄trea de⁹ dicit ser-
dere sup cherubin. i. sup plētudinē sciētīē z sup oēm
intellectū creatū. Tercio p̄t de⁹ p̄siderari in compact-
one ad locū: sic ē inct̄rūseritū. Un Amb. Nihil p̄t
sc̄p̄ū / nihil circūsc̄p̄ū / nihil diuisum habet trinitas.
Nō em̄ loco claudit: nō eximatiōe p̄cludit: nō exare
variā. Quarto p̄t de⁹ p̄siderari i compactiōe ad du-
rationē: sic ē etern⁹. Nec Pelbart⁹.
Immortale p̄t accipi p̄tē vt ip̄tore: vt scribit
Gab. di. xij. q. vni. ar. j. li. ij. P̄tore
vt dicitore oppōit hūc qd ē mortale: vt vitz negatio
includa negat potētā mortēdi: z sic valet imortale. i.
nō potēs mori. Improprie vt nō opponit p̄tadictoriā /
sed quasi subcōtrariē: vt vitz negatio includa non ne-
gat potētā / sed actū. valens tantū: imortale. i. po-
tens nō mori. fm illū modū mḡ cōcedit qd homo p
statu innocētē fuit mortalis z imortalis. Accipit⁹
do (ait Gabriel) imortale p̄tē homo nō habuit cor-
pus imortale. p̄ statū innocētē: qz p̄ illo statū hō po-
tuit mori. potat em̄ ab eis dē agētib; pari a q̄b; nūc s;

applicata fuissent: no em habuissent doe impassibi/ licatis p qua corpora sanctorz reddunt simplici im/ passibilia. potuit z homo phiberi a sumptioe cibi: po/ tuit igne comburi/aqua suffocari/a bestia comedi vel/ occidi a demone vel homie. Habuit em corpus opti/ me complexionari z ita tenet q potuit cosequeter a/ suo pntario calore vel frigore excelliuo corruipi. Sz/ bene homo habuit corpus imortale/ scdo modo acci/ pto do imortale: qz potuit no mori p statu illo: qz ha/ buit p illo statu adiutoria z remedia ptra omnia mor/ tem inducena: z ita potuit morte curare. Copiose b/ pbat Gabriel vbi s. arti. ij. Habuit z prudentiam co/ piosam omnia mala cauendi zc. Et vt idē de Si homo/ in padiso no peccasset/ mortu no fuisset. Un ad Ro/ ma. v. dicit. Per vnu hoiem pccm in huc mundu in/ travit/ z p pccm moza. Alia aut fuit imortalitas sta/ tus innocencie: vt idem Gabriel de dubio. iij. vbi su/ pra. z alia erit status glorie. Na illa no reddidit coz/ pus spuale/ sed z seruabat corpus aniale/ idigens ci/ bo z potu. z in b fuit imortale quia habuit sufficien/ tia munimeta contra omnem mortem. Sed immoz/ talitas glorie reddet corpus glosum z spuale: ita vt/ no idigat cozpalibz alimentis: nec alterari possit auc/ ledi a qbuscuqz eximicis: sed erit in plena potesta/ te spūs ipm viuificacis: anitme. s. ronaf qntu ad ages/ re z pari p donu glie zc.

Immittere dicit qst iteus mittere. Un imitte/ re cognitiōem (vt scribit scūs Bona/ nauē. dist. viij. q. x. li. ij. Et post cū Gabriel cadē dis/ tin. q. ij. arti. iij. dubio. iij. lib. ij.) accipit dupliciter. Uno mō est pncipalr ac sufficiter causari vel effice/ re cogitacōes in mēte homis. Alio mō largi vt ē pncipaliter/ vel occasionalr aut excitatiue mouere ad co/ gitacōis formatiōem. Pmo mō accipiedo nec an/ gelus bono nec malus potest mēti nostrę imittere cogitacōes: hoc em soli deo est. q solus pōt sufficite/ ter. i. sine pcurfu alterius causę infundere cogitacō/ nes eas in mēte creando: omniū em effectū ipē ē cā/ pncipalis z sufficiens: sine q nihil factum est/ ita nec/ etiā fieri pōt. z ita nulla creatura pter eum pōt cē cau/ sa coralis cuiuscunqz effectus: vt alio dicit. Accipien/ do autē imittere scdo mō siue largi: sic pōt angelus bon/ nus bonas/ z malus malas imittere cogitacōes per/ moduz incitancis z impellencis. Potest em obiecta offerre z specios habitus z phantasmas mouere. qz/ bus oblectis aut moris sequitur cognitio siue cogi/ ratio: nisi potētia cognitiua circa alia sit vehemen/ tius occupata. Ita em expimur in nobis q nōnunqz/ apris oculis pterreuntē nō videm: vel saltem nos vi/ dere nō credim: ppter forte imaginatiōem circa alia/ qua interiora. Et vt ait scūs Bonaue. demōes poss/ sunt cōpellere ad cogitacōes malos: sed nō ad cogi/ tatiōes malas: intelligēdo p cogitacōes malas vi/ ciosas. Cogitatio em q ē de malo nō est mala/ nisi dū/ sequit affectio mala q ē in pte nra. vel nō pnt com/ pellere ad cogitacōes malos simplr: vt scribit Gab/ vbi s. liz possent offerre obiecta z mouere phantas/ ma: qz mēs nra nō pōt multa cogitare. dū q frequēter/ circa salutaria est occupata/ nō pōt necessitati ad di/ mittedum illa/ z se puertere ab istis (excedit rē Gab/ riel) dū q mens fuerit ociosa/ z nō circa vilia occu/ pata/ pōt diabolus imittere cogitacōes turpes z ma/ las. Sic si fuerit i bonis vehemēter occupata. Et q/ sumit Gabriel duas regulas notabiles ad euitadas turpes cogitacōes. Prima: sollicitē curādū ē ne ptingat animū a bonis z vtilibz cogitacōibz reuocare. J

lis em manētibz alię male subtrahere nō pnt. Ninc cō/ cordat illd Hiero. ad Pauli. Semp aliqd opis fact/ co/ vt ce diabolū inueniat occupatū. nō em facile capi/ tur a diabolo q bono vacat exercitio. Qd nō tā de ex/ riori ope z exercitio q de interiori intellectū vitare ha/ ber. Scda regula: formāda est affectio dilectiōe dei z/ eernoz: z locū nō inueniet cogitatio turpiū. Na fm/ Aug. sic qdqz venerit in aim illuc rapiat: vbi imper/ dilectiōis currit. Sic em (vt de Bonaue.) facile ē ei q/ solite ē in bonis animū exercere/ malas cauere cogi/ tatiōes. qz tali multo facilius est z delectabilius i bonis/ vltari cogitacōibz q sic carnalibz i fedis z turpibz ima/ ginibz. Et p pōtētia (inqt Gabriel) immissiōis distincio/ nem auctōitates multę q sibi vidēt pterare cocoz/ dancur formaliter zc.

Immundicia impuritas feditas. Et qdā ē spū/ alis fm Zy. sup Leui. xj. z Deu/ tero. xij. z est idē qd pccm: z nō pōt esse i bñicis: qz ca/ rē rōne: q nō possunt peccare. Alia ē imūdicia cozpal/ z illa pōt esse in bñicis. Et imūdicia cozpalis ē qdru/ plex fm s. Bonaue. dist. xij. in fine li. iij. Quēdā ē cō/ iūcta spūali fm vitare: vt pollutio venies ex turpi/ cogitacōe/ vel crapula. Quēdā est pūctia spūali fm cō/ fornicatē: vt pollutio venies ex diabolica illusiōe vel/ ex naturę supfluitate/ in q sentit pcuri z delectatio/ inordinata. Quēdā hō ē pūctia spūali/ tñ ē generās/ horrozē imūdicie in aia: vt pollutio venies ex infir/ mitate. Quēdā aut ē pure cozpalis/ nullū horrozem/ imūdicie in aia generās: vt imūdicia in pede. vt quā/ do aliqs habet lutosos z macularos pedes. Et nulla/ (vt inqt scūs Bona.) cozpalis imūdicia de pte est/ imeditiua celebratiōis aut sacre cōiōis. sed bñ de p/ accidēs rōne cōcomitacōe alieuz/ vel scqle in aia. Ita/ z post Bonaue. scribit Gabriel lecti. x. cano. Et Ber/ son parte. ij. tracta. de pparatiōe ad missam/ z polluti/ one nocturna. q z multa de b scriptis norāda relique/ rūr: z pollutioe. de qua z infra suo loco amplius dicit. Et vt inqt scūs Bonaue. pma imūdicia impedit a/ cceptiōe sacramēti: ppter b q hō debet se reputare im/ mūdū. Un nō recipit sacm cū reuerētia q sic imūdus ē/ nisi necitas cōpellat: z ppter irreuerētia pua fructu/ z incurrit dānū. Scda est imūdicia q est in illusiōe dia/ bolica arceri debet ex pgruo. qm qntis nō sit certū q/ ania ibi maculara sit: tñ rōnabilr pōt dubitari. Et tō/ q se reputat imūdū/ bñ facit. Un Jld. i. sen. li. z bñ i/ de re. dist. vj. Nō est pccm qd qd nocturna illusiōe pol/ lut: qz extra memoriā cogitacōnū sese pscntiat/ in qnacu. tñ b vt tētarē/ culpe sup attribuit: suamqz/ imūdicia statz flentz ergat. Tercia imūdicia ē idif/ ferēs: qz em est pēna: z iō nō arceat a pceptiōe sacmēti. Si tñ rōne horrozis abstineat deuotio z reuerētia est/ laudāda. Un nec mulier mēstruata arceat/ nec etiam/ mulier post partū: sicut dicit iura. Quarta simplr ē/ indifferēs. inec oēs has imūdicias pma magis impe/ dit: vltima nullo mō. Qēs em impediūt de pgruo fm/ grad. qn ac ppter pollutioem sic obstinēdū idē p/ liz/ lic dicit. Si sentit aliqs in qnacuē illā multū aiām/ inclinasse. qz in actu illo dat hō pscntiū: tñ b fiat si/ ue in somnis siue in vigilijs pfulēdū esse ei facere re/ uerētia sacro. Si aut sentit nām magis expeditā z vl/ terius deuotio trahat ad pceptiōem/ z solēntas tri/ buat aliqd qd multū recōpset: dico ipm (inqt Bona/ ue.) sine remozsu posse accedere. Et qzuis pollutio ste/ pccm veniale vt scribit Beule. di. xj. q. xv. li. iij. magis/ tñ ipedit q aliū veniale ppter horrozis diuurnitatē z/ maiorē deordiacōez. Sz de pollutioe infra qdā habēt.

Immutabile capis duplex vt vocat Beule. dist. viij. q. ij. li. j. sen. i. puauiet: vob/ let sicut illd qd nō mutaf: z cū apriū nariū est mutari. z sic de nullo mō est imutabilis. Negatiue dicit illd/ imutabile/ qd nō solū de facto: sed nullo mō etiā mu/ tari pōt. sic de deo est imutabilis. Un Aug. vj. de trini. ca. vj. Omis creatura mutabilis: sol deo imutabilis/ Et ad Titū vlti. Sol deo habet imortalitatē. Qd ex/ ponēs Aug. d trini. li. j. c. j. dē qz vtra imortalitas im/ mutabilis est. De q vide Perz de aliaco q. vij. ar. iij. li. j. Et fm Gabriel. dist. xl. q. vni. ar. iij. li. j. Immuta/ bile est duplex. reale z cōplexionale. Reale ē necessa/ riū. Cōplexionale est qd nō pōt mutari de vitate i fal/ sitate/ vel cōuerfō: qz aliqn fuerit verū z postea fi/ at falsum: vel cōuerfō. z tale imutabile nō ē necessa/ riū: qz licz aliqd tale vcz nō possit mutari de vitate i/ falsitate/ potuit tñ nunqz fuisse vl esse vcz: z ideo nō/ necessariū. sicut b cōplexū Deus scit q Perz salua/ bit: tñ scit q perz salua bit: nō pōt mutari zc. po/ tuit tñ nunqz fuisse vcz. Sic z de illa deo pdestinatū/ ue Perz: sic nō omē imutabile est necessarium. Ba/ buel vbi supra.

Immutabilitas dicitur p puauiem mutabilitatis/ Et imutabilitas dicitur tripliciter (vt scribit scūs Bona. dist. viij. q. ij. li. ij.) Uno mō dicitur inuariabilitas. alio mō i cor/ ruptibilitate tertio mō inuerfibilitate. Si pmo mō ac/ cipiēdo in nulla oino est creatura: neqz p naturā neqz/ p gram. Na oē creatū aut est accidēs/ aut bz accidēs/ z ita variabile. sic accepta variabilitas pte/ ptiū est/ ipi deo. Si accipit scdo mō: sic in aliqbz creaturis est/ In qbusdā p nām: vt pura in simpliciō. In qbusdā/ p gram: vt pura in glificacis cozporibz/ q sunt incor/ ruptibilia. nec sic est pte ptiuz diuine essence. Si/ hō tertio mō dicitur imutabilitas: sic oibz creaturis/ tēst/ p gram: nulli aut p naturā nisi soli deo. Inuerfibile/ em p naturā est qd ex seipso habz vt possit stare. b autē/ est in q nulla est variatio vel varietas: z in q oino nū/ la est essence mutatio: nec ad esse/ nec ad esse: b/ est solū eernū. ideo hęc inuariabilitas ē in solo deo: ce/ est pte ptiū et. Inuerfibilitas aut p gram inest oibz/ bus vel pluribz creaturis: qz deo sua gramata bonita/ te cetera ptimec ne in nihil cedat. z loqr de creaturis q/ dicit qd cōplexū z p se existēs. Nec Bona.

Immutatio sensus duplex (vt scribit Rich. dist. xij. ar. iij. q. ij. li. iij.) Quēdā quā pcomitat ma/ terial organū trāsmutatio. Quēdā quā cal trāsmuta/ tio nō cōcomitat: sed pacit sensus em passioe animal/ In pma imutacōe sensus ita recipit formā sensibiles/ q vere denoiat ab ea. vt cū hō calidus ita sentit calozē/ q instm sensus est calidū. In scda mutacōe ita reci/ pit stitendū forme sensibiles q nō denoiat ab ea. sicut/ cur pte i visu. Albus em vidēdo albu nō efficit albu/ albedo em vniuoce nō pōt de albedine q ē in pari/ ere/ z de ei similitudine q est i oculo. Pma imutatio nō/ pōt esse sine mālī trāsmutacōe/ q stare nō possit cum/ impassibilitate bēoz. sed scda imutatio nō requit de ne/ cessitate nisi qndā imutacōem seu passioem animalē/ sine hac aut esse nō pōt: qz sensus ē qdā passio aialis/ loqndo d actu sentiedi. Scdo mō icelligo inqt Rich. q i bñs qlibet sensus erit i actu: qz passio tal/ sensus/ ē qz scēdaria pfectō: z hęc erit vt idē credit. nō em mō/ p aliquid influxū ab exteriori/ vt forte a bñicidie aie sed/ etiā p susceptiōem a rebz q sūt extra aiām.

Impassibilitas Stoici tunc ipsi passibilitate/ dixerunt: vtiqz qz tunc nō/ bil sentires aut pateret. alioqn lapidū eēt pares. sz

qz passionē quālibet fuerit tunc sensus: nec surrepit. qz/ q velut effrenis arqz tyrānizās rōnēta scribit Serf. pte. iij. de passioibz aie. p sicut. Et vt idē ait tracta. v. sup Magnific. Impassibilitas aie p hūanā industriā/ nō pōt adqre: neqz p tunc p luerudiales a phis possi/ ras. Lēz itaqz carnis q fomes dicit/ semp itrozus heret/ fm theol. q lēz cōpesci paulo min pte assuefacione/ zua nō euellit. Nec i hac vica requit impassibilitas aie p/ psecutiōe sglitacis/ eterne. manifestat bec gra dei cōz/ qz iugū suauē z onus leuē: q subito pessimos z iuce/ ratos dicit malos iustificat: z p baptisimū z martyriū/ puebit ad cēlos. Nāc nō icellegerūt gram z purifica/ tiōem spūs homies illi sine cōz: sicut nec hū pōt sine/ cōz/ qd ēa cui vult z qzito vult cōicac. Paruit i illo la/ crone bñdicōe comite suo i passioe z regno. Nec ipas/ sibilitas i via hū pōt neqz i pna sine stabilitate. Sz/ et: iuxta illd Bonū ē gra stabiliti coz. Lō fundit in b/ vanitas phoz/ q crediderūt tunc i bñicidie moralibz ascēde/ re posse cēlū: vt deducit Berlon. Passibilitas aie aie/ sic sepe occasio tunc excedē. sicut i paulo declarā/ ex vilitatibz p rētatōes varias puenitōibz: qz cē cū/ passioibz nemo nescit. Un q nō ē cēntat qd scit. Et p/ multas rētatōes oget nos intrare in regnum dei. De/ passibilitate aie ibi Berlon. q a multis viciōibz coz/ lerari pōt: debet qz vt excuriat eniti. De ipassibilit/ tate q ē dos/ vide sup i dicitōe Dos ipassibilitatis.

Impeccabilitas dicitur impotētia peccādi. Im/ peccabilis q nō peccat. Et ca/ pit tripliciter. Uno mō pure negatiue simpliciter. z sic capi/ des z ea q nō hnt libez arbitriū dicuntur impeccabilia/ Scdo hie seu negatiue z p nām: z sic sol deo ē ipes/ cabilis. Tertio negatiue p gram: z sic bñ i pna dicitur/ tur ipeccabiles aut p gram singularē in via: sicut suz/ tur mī chū. Ita Guil. vorziloiqz scribit z frat Pelbar/ li. ij. rof. theo. i dicitōe Innocētia zc. De q z als

Impedire est implicare z inuoluerē retardare. Pōt ar diabolus hoiem impedire deo p/ mētere multiplicr: vt scribit Perz palu. di. xxiij. q. ij. ar. iij. li. iij. Hō em ex b q ē spūs pte sup creaturā/ cozpalēz ad motū localē phibēdū vl faciēdū. vñ pōt/ cozpa ipedere ne sibi ēt mutuo appropinquē vl dire/ cte vl idir ecte/ infponēdo se inf eos z i cozpe assupto. sic accidit spōso q d pōsauerat idolū/ z mibitōm pte/ tū iuvēcula. nec potuit cā cōgscere ppter b. Scdo mō/ pōt hoiem inflāmare ad actū illū/ vel refrigerare ab/ actu illo adhibēdo occulte tunc rez qz oprime noz/ ue ad b validas. Tertio turbādo imaginatiōem z ex/ timatiōem q reddat mulierē cōfosam: qz pte imaginati/ onē impmere. Quarto phibēdo directe rigozē mēbz: sicut z motū localē cuiuscunqz organū. Quinto phibēdo/ immissiōem spiritū ad mēbz i qbz ē hō mortua qz i/ tercludēdo vias semis: ne ad vasa gnatiōis descēdat/ vl ne ab eis recedat: vl ne excidat: vl ne cūctat: z m/ tis alijs modis. Lū aut faciūt mulieres soritegia cū/ fabis z gallaz resticul: nō ē credēdū qz tunc illaz rē/ rē vir impotēs reddat: sz occulta tunc demōnū illuz/ dēte forziatō p illa cozpalia. Pte ar pmittere deo sup/ hūc actū p que p mū p m trāsfundit qz sup alios hū/ nos. sicut z sup p ptes/ q magis icaratōibz defuunt/ qz alia aialia. Vide latu palu. q z pome exēpla. z ma/ gis pmittere deo (vt post alia idē de) p ptes demōes/ sentre qz i iustos. Un angelus dicit Tobie i illos q liz/ bidini vacat zc. accepit demōnū pte/ sz aliqn i iuz/ stos: sic in Job. ppter qd debet facere p fessioem z h mōi/ ne ferro manēte i vulnere frustra sit malagma appo/ nre zc. Et postea p lōne. ij. Nō ē pās sup cēra: imō

nec sup eglu post deu d lucifero in naturalibz valcat...

Imperium est accus ratiōis ordināris cū qdā...

Imperiti indocri illiterati: quos d Dionysius vo...

Impletio ab implere qd idē est qd facere reple...

Importunitas est euagatio mētis ad illicita...

Impossibile est qd fieri nō potest...

q. iij. ar. ij. li. iij. nō s; accipit pte ve negat oēm poss...

Impressio ab impimo qd idē est qd imitatio...

Improuidentia est defectus intelligētię z so...

Impudentia sumit tripl. s. negatiue/puact...

Impulsus ab impellere. Et nomē impulsus (ve...

cut solus est esse necesse solus in seipo sicut in loco...

In Gabriel dist. ij. q. xj. li. j. vt cū d; Essentia ē i...

Inabilis idē qd icpō: nō abil' v' n' idoneo. Et ali...

no loquendo de inabilitate / tunc nullus predictorum est inabi...

Inanis gloria que grece dicitur xeno doxia (li. iij. est inordinata appetitio excellencie...

Incantatio vel etiam rebus quibusdam aduersis aliqd sup natura moliuntur. Est autem incantatio suspensio...

Incaratio secundum Scotum est dependencia nature humane ad personam alterius nature...

Incaratio est terminare dependencia suppositale nature assumptice. Et que sequitur incarnationem non est unio...

in passum non in habitu. Non est habitus sed natura assumpta...

Incaratio ariatio in hoc celesti mysterio differunt secundum Scotum. Incarnatio enim respectu carnis assumptice...

no multiplici de causa: ut scribitur. Bonau. dist. i. li. iij. circa certum. Primaque deo impleuit quod profumit...

Incaratio rationes et congruitates docet. san. ceti plures ponit. Sed secus Bonau. breuiloquo li. iij. ca. j. reducit ad tres...

Ponit tamen doctor varias rationes cur in fine mundi dicitur incarnationis distulerit. Quare una est secundum Bonau. dist. i. q. vlt. li. iij. Et post eum Gabriel scribit...

era et notanda: que possent mouere boiem ad diligendum deum...

Incendere est inflammare. ut scribitur. Bonau. dist. viij. pre. ij. q. v. li. iij. sen. Incendere est accendere...

Incendarius proprie dicitur qui ciuitatem castrum domum segetem et similia aliena incendit...

Incestus sanguineus vel affinitiuus abusus. Vel ut inquit palu. dist. xij. q. j. li. iij. Incestus est concubitus...

De castitate & pennis phibitū. Un' Levit. xx. di. Qui sup' vrozē filiā matrē ei' duxerit scelus opac' est. viii' ar' debet eū eis nec pmanebit eantū nephas i medio vij. Bugu. li. de adulterinis coniugijs. z habet. xxij. q. vij. Adulterij. Adulterij malū vincit fornicationē. vinci tur aut ab incestu. Pei' est em' cū mfe qz cū alia vrozē cōcumbere. Un' Grego. ad Felice epim. z habet. xxv. q. iij. Nec eā. Nec eā quā aliqz ex p'ria cōsanguitate cōiugē hūit vel aliq' illicita pollutioe maculavit i cōiugū ducere vlli cōiugū licebit: qz incestuosus est ralis cor' z abomiabilis deo z cūctis bonis homibz. Incestuosus nō nullo coniugij noie deputādos a sacris partibz statutū esse legitur zc.

Incipiētes inchoās. Incipiētes apd theologos z p'dicatores v' cōcionatores verbi divini sepe memorant: z de coz' statu. Est em' stat' incipientium, p'ficiētiū z p'fectoz'. Quos Berson p'ce. ij. ser. de domino euāgelico facto i e'gna dū i cōparat' tract' cū ait. Sūc nōnullē in ipō p'fectu erat' distārie Jacqz aliqz dicit pōt' in fanul' sicut incipiētes. Aliqz puerulus v' p'ficiētes. Aliquis adulescens v' p'fecti. Sed nunqz p'cingunt in hac regione ad plenā virilit' eratē creāte in deū moriēdo necesse ē. Infanculos dicim' novit' ablutos z renatos p' bapti smū aut p'niām q' ad p'mū articulū vel titulū pueruloz' mansuculos q' p'ficiunt ad victoz' expugnatio nē q' ad scdm. Adulescētos dētiqz q' cū beniamin adulescēto l' frū i mēris excessu p' libera' divinoz' cō rēplationē z s'ruicōnē q' ad certū. De his idē L' accl' l'ari' p'ce. iij. de mystica theologia p'ctica. p'fidera. ij. Perfecti sunt q' vrozqz epe scūt v' p' arma iusticie a dext' z a sinistris velut ambidextri dicētes cū aplo Scio abudare z scio pcuriā pati: gaudere cū gaudē ti b' flere cū flētibz. Et vero de incipiētibz z p'ficiētibz v' videt' expiētia cū scripturaz' auctoritate doctriqz est: qd plus eis p'dest tēpus aduēsticatioz' s'qdē ipsa moderata sit: z talis q' iudiciū rarōis integrū custodi ar: z i q' dē munere paciētia pueniū opet. Hec est an tiparistās q'dā spūalis q' cōtrariū fortificat. Hec est cos ferrū exacuēs. Hec abstinētiū pueros ablacant' auellensqz ab vberibz. Hec malle' dilataz' z errēdēs in tribulatiōe (in q' p's) dilatast' mibi. Hec lima po lēs/purdās eruginās/clarificās. Hec forna' in qua aurū murgat' v' rutilat. Hec v'ga qua p'culsus crispit' ab inferno v' dicat' tribulatus ex snia. Dñe si sic viui rur: z in talibz vita spūs mei corripies me z vivifica bis me. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Et illud. ingrediat' pueredo in ossibz meis: z subter me scateat v' requiescā in die tribulatiōis: z ascendā. s. p' rēplationē ad p'lm accinctū n' m. s. summoz' civi um. Aduēsticās itaqz (v' vult Berson) potēttozi qua dā manu mouet eos eripere se ab hoc limo p'fundo: z a terra se subleuēt dū illic tribulatiōē z dolorē in ueniūt agūt studio s'us: qd p'bera subiūxit: z nomē dñi iuo caui. Pla Berson als z Bab. de sciētibz p'fi

Incongruitas est duplex v' (ciētibz z p'fect' scribit s. Bonauē. di. iij. q. iij. Una est ex discoherētia accidētū: v' Lathonisē Alia ex discoherētia intellectuū: v' cū dicit' p'les pe/ eri. Prima incongruitas tollit veritatē z falsitatē. Se cūda nō incongruitas habet falsitatē z iudicā: z ideo qz p' negationē remouet falsitas. z scēi malūt loq' vere qz p'p'arē sermōis seruari: z loq' minus vere ideo ne gant p'les decos. Pōt' m' dicit' (v' idē ait) q' quibz hac vox dñi nō sit vox f'caturā s'm arē z ipositionē: tñ est vox f'caturā ex accōmodatiōe v' v' olli p' illiz iō ge

nerat falsus intellectu/affirmatiua z negatiua verū: quia nō grāmatica. Hec Bonauē.

Inclinatio s'm Occa. q. xij. certū q'libet. z q. iij. certū sentē. z post eū Bab. di. xxij. q. j. ar. iij. dub. iij. li. iij. accipit duplici. Uno mō large: z sic nihil aliud ē q' esse in potētia ad aliū sine oi' accuitate ad s'ruū. Sic d' materia inclinat' ad oēm formā ad quā ē i potētia: z sic inclinatio nihil addit ei qd inclinat': s'z ē ipā forma v' mā q' ē i potētia ad aliud. Secdo accipit stricti' v' addit accuitatē ei qd inclinat' Et sic inclinat' ē esse i potētia nāli ad aliq' respectu cu ius bz accuitatē. Illo mō materia nō inclinat' ad quā cūqz formā. Materia ei respectu forme nullā bz accuitatē. z illo mō accipit cū habitu attribuit'. Acc' ac: inclinatōis: qz nō ē in potestate volūtatē: s'z nec bay bit' viciosus postqz fuerit acq'it' nō impurat' ad pec carū: v' idē Bab. de vbi s. Et p' hūc modū excusant' p ni moe' a pctō. Et hoc videt' Aug' iij. de li. ar. iij. extra sine dicere q' nō ē i p'ate n'ra: qd v'isū cāgamur: qd v'isū p' intellectū cāgamur p' affectū. s. volūtatē. Nō s'z s'c' illi moe' p'mi pctā: neqz etiā meritorij si fuerint ab habitu v'iuolo. Et licet volūtas nō sit libera qntū ad actū ill' inclinatōis: est tñ libera ad nō seqndū eū. Pōt' em' ex sua libertate s'm inclinatioē g'ē actū s'ruū elicere cū maior' conatu: z auertere intellectū a p'fide: ratiōe p'ioz' obiecti v' cessz p'mus acc' s'ue inclinatio Nā habet' qn' stat' sub actu s'ruo tūc nō inclinat': neqz habet' ille cogit' volūtatē ad p'scētū s'ue inclinatioē actu elicitō libero: qn' possit elicere actū s'ruū dissent' endo: licet qnqz difficile sit nō p'sentire. Vide lat' De cā. q. iij. q. sen. Natural' at' inclinatio ad m'la hoicm disponit v' ipedit: v' tenet Berson. p'ce. iij. d' mystica theologia p'ctica: qd z ex p'plicat. In serere bonā nāz innatā a parētibz v' aliūde v' iūuētate acq'itā: dicit' esse mirabilē opozā. Estqz (v' idē in q' p'hi cōe dicit' aīas in seq' corpa: qd exp'mēto quotidianocogit' accipiedū est: v' nō necessitat' v' coactiōis sit hęc seq' la: sed inclinatiois. Junat aut' mir' modis ad opatio nes bas v' illas cōformitat' inclinatiois naturalis: s'z ex aduerso dissonāstātū obest q' vix libertas animi/ vix disciplinatio/ vix conatus assuefactionis sufficit euincere. Vide lat' Bersonē ibidē inclinatiois itaqz bonē naturales p' singulari dei g'ra habēde s'z zc.

Inconsideratio est speciale pctm' ipudētē v' scribit s. L'bo. ij. q. iij. ar. ij. z opponit' rectitudi iudicij in moralibz. Est em' v' idē vult inconsideratio defec' iudicij in agibilibz buz manis pueniēs ex eo q' p'temnie v' negligit' arēdey re ca ex qd' rectū pcedit iudiciū zc.

Inconstancia est speciale pctm' ipudētē (v' de b. L'bo. ij. q. iij. ar. ij. Deficiēs a p'ficiendo bonū p'positū: cū p'ncipiū ē in appetitū/ finis aut' in intellectu: v' ibidē vult ar. v. Inconstātia circa abstinentiā a delectabilibz ē filia luxurie: licet etiā q' ē i terribilibz oriat' ex luxuria z ē qn' dō nō stat' p'stās i p'posito: s'z sine cā rōnabili ex aliq' passioē p'cipue ex amore z cupit' facit' s'ruū illi' qd' delibauerat. de b' v' de Berson p'ce. ij. de vicio seu pctō luxurie.

Incontinentia s'z Anū Bellū ē quū a qd' re b' voluptatibz nos tenere d' bem' nō tenem'. Et v' de b. L'bo. scda scde. q. clv. ar. et. ij. p'p'ie ē circa zcupiscētiās race'. s'm q' ē circa hoz nozes dicit' z b'. Improp' ē nō ē circa v'itres. P'ia z pctm' duplr. s'z recedēdo a rōne z imergēdo se turpibz. Scda tñ p'mo. Tertio nō ē pctm': s'z ē p'fectio v'ru cū. z s'z cūde L'bo. dou' s'z spēs incontinentē. s. puolatō cō

stij z sbilitas i p'cedit'at'. Vide z d' B' B' B' p. ij. d' cez libaru z castitate eccl'asticoz. actu. iij. z apd alios zc.

Incorporeum Aliqd' d' ē incorporeū duplr: v' scribit Gabriel dist. iij. q. j. lib. ij. Uno mō qd' nō indiget solatio corpis: nec p' se nec p'per alios: z ita sol' d' est incorporeū. Alio mō qd' nō indiget p'per se. Un' Bern. homel. ij. sup' Lan. Dem' sol' deo sic imortalitatē sic incorporeitatē. cū nō sola neqz p' se neqz p' aliu solatio indiget inst'f' corpore. Ligt' at' oēm spm creatū corporeū idigere so latio. Hec Bern. Sed (v' ait Gabriel vbi s.) q'neuz ad op'atōes p'rias nullo mō corpibz adiuuat': idiget tñ corp' aliq' i misterio alioz' seu p' alios. sicut an/ gel' cū m'ic' idiget qnqz corp' p' eos qd' m'ic'it. z illo mō angeli sūc incorporei tā boni qz mali: ita q' nō hūc corpa sibi vnita tanqz partē sūt essentialē. Hinc Diony. de diu. no. c. iij. circa p'ncipiū/ intelligibiles oēs spūalesqz subē v'cluti incorpales z oīm mā caren tes intelligunt'. Sed q' Greg. i dom. ep'p'bie noīat an/ gelū anial rōnale trāssūptiue p' oī illo qd' habz rōnez v' intellectū. Et p'mo mō accepit Bern. incorporeū: v' p'z ex tētu v'boz' suoz' vbi s.

Incorruptio idē qd' itegritas/ p'fectio zc. Alia ē i corruptio quā tenem' i via atqz alia quā possidēbim' i patria. De q' scribit B' son p'ce. ij. in f'mōe de v'bis dñi. Venire ad me oēs q' la boratis. Incorruptio p'ie est impassibilitas corpis z eerna stabilitas cordis. Incorruptio nō v' est casti tas corpis z puritas mēris. Un' ad cōmēdatiōem spō sē d' in Lan. Pulera es z decora filia hierlm. Pul/ era v'z mūdica corpis. decora: puritate mēris. Verū em' s' sciedū q' hāc ipam v'ie incorruptiōem p'fecte neq' q' obtinere possum' i hac vita. Lat' p'bat B' B' zc.

Incubus d'z demō coīēs cū muliere. Succubus ar' demō coīēs cū viro. b. L'bo. p'ce. j. q. ij. ar. iij. Vide z i d'ctōe Demon.

Indeuotus qnqz accipit' (v' scribit s. Bonauē cu. dist. ix. ar. ij. q. iij. i solut' argu.) p' illo q' accedit ad eucharistiā cū peccādi p'posito. Un' d'z i glo. j. L'oz. xj. Indigne māducat q' accedit infidel' v' indeuot' z pctōz' ē i deuot': qz charitas facit' deuo tū/ q' caret pctōz' zc

Indignatio est dolor p'urbās p'p'os secūdas indigno collaras s'm B'risto. lib. ij. Rbet. Et indignatio p' filia ire sumit. qz qd' nō valet vi dere v' audire eū cui irascit: s'm b. L'bo. ij. q. iij. ar. vj. ar. ij. Et venit ab idign' ita z idignoz' irasco: z ind' gnabūd' irascēs. z indigni: s'z ē p'cc' merita. z idignā rer' per indignatiōem.

Individuum grece ατομον z est id qd' indi/ uisum ē in ser: diuisum a q'libet alio v'lima diuisiōe. b. L'bo. j. p'ce. q. xij. ar. iij. Et in diuiduū d'z duplr' (v' scribit s. Bona. dist. q. iij. li. iij) Uno q' d'z de vno solo. z b' mō i diuiduū d'z qd' ē idi/ uisum i ser: sic absq' dubio ch'is s'm q' bō ē i diuidu/ um. Alio mō d'z i diuiduū qd' ē ab alijs diuisuz: z sub sistit i se z p' se. Hoc mō accipiedō i diuiduū humana nā i ch'is nō ē i diuiduū: est em' vnica v'bo increata s'z suo supposito. Individuū s'm Bab. li. j. sen. dist. xxij q. vnica ar. j. ē res singular' s'ue total' s'ue p' se subst itēs s'ue al'f' i m'itēs. vñ q'libz res cōstēs ē i diuiduū. qz q'libet ē singular'. Nā v'le aut' ē ens rōnis em: aut' si ē ens reale ē singular' res: s'z scādo z p'dicādo sic cō munit. Et i diuiduū d'z qd' de vno solo p'dicaf. Et illd' (in q' Bab.) nō ē qd' noīs i diuiduū: s'z rermioz' singla/ riu' q' dicunt' i diuiduū. Lat' apud dialecticos vide

ro de individuo.

Induere ch'is (v' scribit s. Bona. dist. iij. li. iij. circa certū) est aliq' habitū accipe/ que hō s'ic aliq' mō p'formis ch'is. Un' Aug. i li. d' bay p'fimo. z refert eū ing' dist. iij. li. iij. Induūt hoīes ch'is aliqū v' s'qz ad sacri p'ceptōem: aliqū v' s'qz ad v' rē p'ficiatōem. atqz illd' p'mū bonis z mal' pōt' eē cōz mune: s'z at' est p'rium bonoz' z pioz'. Dēs q' d' in ch'i noīe baptizant' ch'is induūt: v' s'm sacri p'ceptiōē vel s'm v'ie p'ficiatōē. induūt em' ch'is que p' gra/ etiā inhabitantē habēt.

Indulgentia (s'm Archidiaconū e' de peni. z re. c. Indulgenti. li. vj.) qnqz d'z remissionē penē/ qnqz p'ccōsiōem s'z qnqz disp'fari/ onē: qnqz accipit' p' vacare seu opam dare/ indulgere vñ d'z. Indulgere gulē noli q' v'etris amica ē. Estqz in dulgentia moll' z delicata p'missio. Quintilian'. Mol lis illa educatio quā indulgentiā vocam' neruos oēs z mēris z corpis frāgit. Est em' indulgere obseq' z ali qd' delicatē p'cedere. Accipit' z p' venia z pctōz' remisi/ siōe. Et indulgere p' ig' scere: q' qd' carpit' theologos z v' mibi videoz' nō hū qm' ipi' th'ologū accipit' v'oz cabula. z nō semp' i sensu p'rio: v' ipi' poētē z orato res sumūt: ar' i sensu p'rio: v' v' de serui' ipis. Sūc em' noīa (v' aut' ad placitū. Audi eloq' nūssimū the o lo gū Paulū L'ortēsiū vocabulo indulgentiā v'centē li. iij. suaz sniaz dist. iij. cū ait. Quāqz aliq' theologoz' dissensioē creat': cuiusmōi senar' indulgentiā dicat'. Et paulo post. Quāqz vehemēt' s' indulgentiā auctozaz' mēti ad mulcē libariōem valituz' dicat' (v' theologū volūt' v'ebemēt' rñ qdā p' solutiōis gnā/ ob cēnne' p' miū mereri qd' loqe sit cēpōzariē mulcē liberatiōē p' stātū. Hec L'ortēsi' eloq' neta clar' q' z alia de indul gentiā ibi notat. Accipiam' hic z s'm theologos indul gentiā p' his q' dan' i eccl'is Et diffinit' sic. Indulgentiā ē q'dam remissio penē debite p' pctō post p'ritiōem habitā d' deo. v' colligit' e' de p'ce. z re. c. qd' aut'. Quas qdē indulgentiās dāt' p'ari. Un' indulgentiā ē penē rela xatio: quā qd' iuste p' culpis p'p'is facere debuisset de thesauro eccl'ie ad diuinā iusticiā p'soluedā sumpra. z (v' dicit' id) indulgentiā solū s'p'icū penā/ nō culpā: z ita nā c'p'as: z a pena absolutū. Exp'mant' at' indulgentiā d' uerf' vocabul': v' scribit frat' D'uald' l. iij. rōf. the ologie s'm glo. sup' Lan. Accipit' de spōsa duoz' est vulgare italicoz. Et d'z carena a carētia hoīm vel etiā cibariōz. Nā i ill' xl. dieb' hoīes includunt' i aliq' loz co secreto iuxta eccl'iam: vbi nō habēt p'fōrē hōim. Un' colligit' ex gestis sumoz' pōficū. Differentia est nē sepe nā v' sepe nariū/ q' dragena z carenā: q' etiāz carētia aliqū d'z. Nā Clemēs papa p'm' p'stituit q'dra genā: p' quā designauit p'niām. xl. diez cū septem an/ nis seq'ntibz. quā penā iniūgebat rōne vni' pcti moz/ tal': ita q' p' istos. vij. dies penitētes excludēbāt ab eccl'ia/ z incedebant capite discoopro/ sparso crine. ce post eodē dies iniūgebat eis p'nia septēnis. De q' v' de lat' alioz: z frām D'ualdū vbi s. Et infra hos an/ nos seprē nō vebant' carnibz/ nec vino: nec etiā lecto nec balneo. sed dormiebāt in terra aspa vel lapide. Et explecis illis annis hūit' ipis p'mo cōicere corpe do/ m'itico. Septenā Innocēti' papa iniūgebat p'm' p' vno pctō mortali. z p'nia hō vocabat' sepr' naria vel sepe nna Innocēti'. Et quid penitētes singul' illi' p' se p' nerie dieb' facere tenebant' legito apud alios. Sed carena s'ue carentena erat pena inclūdēs penitētiām quadragene z septene: quia sic penitētes abstinebāt a cibis/ z a conuersatione hominum: z ieiunabant

in pane q̄draginta diebus: licet mō canōes penitētiales sine arbitrarj p̄negz arbitrarie. Mō aut̄ papa dās q̄dragena vel septena vel carenā in lris indulgētijs: p̄cedit̄ absoluerē illos q̄ debite vrunt̄ indulgētijs: vel canā grām p̄ferre remissiois q̄ntā isti p̄ eadē pe nitētijs meruerit. Et sic p̄ annū p̄nialē p̄ferre tantaz grām remissiois q̄ntū hō mereret p̄ se penitēdo p̄ an nū. Valēt̄ ac indulgētie vt est cōis doctoz opinto / vt abūdanā meritoz chū / z scōz q̄ vltra merita chū scī sustinuerūt. Sed frāct̄. maro. i. trāctatu de idul gētijs: dē. q̄ cū merita scōz sine vltra p̄dignū remu nerata a dōz sic exhausta q̄ solū dant̄ ex merito chū z passiois ei⁹. cui⁹ minima gurea sanguis vel sudoz sufficeret ad expiatiōem oim̄ peccōz q̄ vnq̄ fuerūt p̄ peccata vel p̄perrabunt. Sed illud nō videt̄ vt p̄bat frāct̄ Osuald⁹ li. iij. Rosarij r̄chol. Quare addēdū ē id q̄ scribit paludēns. dist. xx. q. iij. q. iij. q̄ vult q̄ in valore indulgētijs est triplex cā. Vna ex p̄cedētia et p̄cedētia: scilicet ex parte ecclie. q̄ diffuse videatur apud paludē. Et t̄rū valēt̄ (vt idē dē) q̄ntū sonāt̄ cet̄ am in foro dei hic z purgatorio. Plura vide apd̄ pa ludeñ. Nec indulgētijs p̄cessio ē parūpēdenda seu p̄cedēda: s̄z amplectēda (vt scribit Berson p̄. ij. tra. 7. era. 8. indulgētijs. p̄sidera. xij.) deuore in fide / spe / et charitate dñi n̄rī Jesu chū: q̄ p̄t̄e talū clauū ecclie / nasticaz dedit̄ hoibz. Lōtat̄ em̄ q̄ fructuosior est et acceptabilior deo z hoibz opatio talibz inuitēs indul gētijs q̄z alicera (z h̄ ceteris paribz) nō inuitēs. Lōstū igit̄ est solū z sanū q̄ abiqz curiosa discussio de p̄cisa vel euidēti z certa q̄ntificatiōe seu mēsuratiōe h̄mōi indulgētijs / studeat̄ hō p̄us tales adq̄rere fm̄ q̄ntā tē s̄e vocatiōis: p̄dus aūe valoris illi relinq̄rē q̄ oia facit z fecit in numero / p̄dēre z mēsurā. Vt aut̄ idul gētie valēt̄ (vt doctozes scribūt) exp̄it̄ duplex cōditio: vt z scribit Bulefer dist. xx. q. iij. li. iij. z Bona. q̄ eas relaxatiōes vocat. Et ē duplex. s̄. ex p̄cedētijs z ex p̄cedētijs. Ex parte donātis req̄rit̄ potētia hoj nēsta z rōnabil̄ cā. Ex parte recipiētis exp̄it̄ p̄fessio cū vera p̄ritōe / z fides cū vera deuotiōe: vt vere de pec catis sit penitēs z vere p̄fidēs q̄ p̄stozis indulgētia valeat̄ sibi. Thomas nō discrepat ab h̄ q̄ q̄ntoz p̄o nit̄ req̄sita ad valorē indulgētijs i. iij. dist. xx. Primo q̄ sit p̄rit⁹ z p̄fessio. v̄l intelligit̄ B̄ fm̄ iterp̄tatiōem ecclie suo t̄p̄e vel i p̄posito: vt aliq̄ volūt̄. frāct̄ Osuald⁹ dist. Lardi. Panoz. Joā. and. palud. q̄ dē vere penitē tijs p̄fessio. s̄. i p̄posito: t̄m̄ ē q̄ p̄fessio: marie euz viri ciat̄ seculares vere p̄riti. Si hō cōmode nō p̄rit / p̄rerant̄ z h̄būt̄ indulgētijs: s̄z nō existētēs in mortali nō p̄riti. B̄r̄. p̄. ij. tra. 7. de indulgē. p̄side. iij. ait. P̄rās clauū ecclie sup̄ indulgētijs p̄cedētijs modis q̄ bus p̄suenit̄ vt ecclia v̄l ecclie p̄lari a sumo vsqz deoz sum p̄ q̄eadē dīez z annoz p̄suppōit̄ nēcio remissioem v̄l indulgētiā i foro secreto p̄scie v̄l p̄fessiois sa / cramentā de facto vel in voto seu p̄posito: z septi⁹ i fa / cro iij. renozē bullaz: q̄b̄ iserit̄ hęc clausula: vere p̄e nitētijs z p̄fessio: nisi collator indulgētijs itēdat̄ factio eē q̄ hō sit i charitate / p̄rituosqz cū p̄posito t̄p̄e z loco p̄fessioem facere actualē. Et̄ ac ista (inq̄t̄ B̄r̄.) fauo rabilior iterp̄tatio sine p̄fessioe q̄libz zc. Et q̄ h̄cat̄ s̄i dē indulgētijs tārtū valere apd̄ eccliam. Et subsc̄ rō / nabil̄ cā: q̄ dē s̄. Bona. Nō ei credēdū ēc̄ alicui⁹ va lozis si q̄d daret̄ eā cūtibz videre cornamēta. Hinc B̄r̄. p̄. ij. de forma absolutiōis p̄fessiois sacral̄ scri bit. q̄ p̄rās p̄latoz i dādo indulgētijs nō est nisi q̄dā p̄rās disp̄satiōis: q̄ d̄z cē rōnal̄ et ad edificatiōez. Et iō si dēt̄ sine cā rōnali bas v̄l illas indulgētijs: vt p̄ca. p̄

solo intuitu fauorū humanis: vel alio tali modo: non oportet q̄ indulgētie tancū valeant: q̄ntū sonant. de q̄ latius Berson. vñ indulgētie: vt scribit s̄. Tho. in iij. dist. xx. z Rich. eadē dist. ar. iij. q. i. si dant̄ ab eq̄ q̄ p̄t̄ eas dare: z p̄ rōnabilē causā. s̄. p̄ vtilitatē ecclie: valent̄ his q̄ sūt in statu gratie: dū tñ faciunt̄ id q̄d cōrinet̄ in forma indulgētie. p̄ casē em̄ remittēt̄ v̄l tōra pena p̄ctis dēbita: vel ei⁹ p̄ortio fm̄ ip̄az tē / nozē. Valent̄ em̄ q̄ntū sonāt̄: pura. xl. dies indulgē tie valēt̄. xl. dies p̄nie siue sit iniuncta siue non. Est aut̄ in arbitrio dant̄ indulgētiā taxare quantū ref̄ m̄it̄ de pena: vt dē s̄. Tho. Uel fm̄ alios t̄m̄. valēt̄ q̄ntū sonant: fm̄ taxatiōē factā a sacerdotē v̄l a le ge: vel a diuina iusticia. Si vero dēt̄ remissio plena oim̄ peccōz ille q̄ ipsā lucrāt̄ si tunc morit̄: statim euolabit̄ in paradisu. z sic vñ tārtū q̄ntū valēt̄ plenaria indulgētia ad decē dies: aliq̄ ad centū / aliq̄ ad mille. q̄ t̄rū tenebat̄: q̄b̄ soluz̄ remāet̄ expedit̄. Uideat̄ ad hoc paludēns. dist. xx. lib. i. Sol⁹ aut̄ papa sup̄m⁹ (vt scribit Berson p̄. ij. tra. 7. de indulgētijs cōside ra. v.) chū cū patre z sp̄scō p̄t̄ dare plenaria auz̄ toritate oimodā indulgētia a pena: z a culpa: quā dū p̄fert̄ dar̄ inuēribiles: z infinitos indulgētijs dī es. Plura ibi B̄r̄. P̄t̄ aut̄ hoc facere ecclia vr̄vult Rich. vbi s̄. q̄ hoc facit̄ ex diuina auctoritate. The fauz̄ em̄ meritoz. s̄. chūst̄. z martyriū z cōfessioz: z q̄ntū recōmendauit̄ ecclie dispensandū: cū ecclie i p̄lāt̄ tradidit̄ clauēs regni celoz. Meritū ei⁹ passio nis chū sufficiēs fuit̄ p̄solutiōe oim̄ p̄naz n̄ris p̄cis debita. Voluit̄ tñ ad bonū nostrū nos adultos per aliq̄ obseq̄a p̄nalita fieri p̄cipēs illius meriti. Uñ de eundē Rich. q. ij. z. iij. dist. xx. li. iij. Et si (vt inq̄t̄ Paludēns. dist. xx. ar. iij. li. iij.) indulgētia est dēt̄er̄ nitata z taxata q̄ ad quāritatē elyne: q̄ tancū dar̄: oim̄ tū cōfēq̄: q̄ aut̄ nō tancū: q̄ nō p̄t̄: nō lucrāt̄ induly gentiā. licet em̄ alias bona voluntas sufficiat ad mē rendū sed ad satisfaciendū nō sic. Hoc mō pauper z diues nō sūt eiūsdē cōditiōis. Nā q̄ morit̄ parat̄ satisfacere nō p̄t̄ hoc est immunitas ita z velle lucrari indulgētijs nō facit̄ eas lucrari. Si aut̄ simplici ter dicat̄ q̄ indulgētiā habeat̄ / q̄ tali pio loco subue nerit̄ intelligit̄ fm̄ suā cōditiōē: de quo vide Palu den. Possūt̄ aut̄ dare indulgētijs (vt habent̄ palu lude z Rich.) tam bonus q̄ malus. Unde Rich. li. iij. dist. xx. ar. v. q. i. ait. Malus epus potest in / dulgētijs dare: quia nō facit̄ indulgētijs de pro / prio merito: quo p̄uat̄ per mortale p̄ctm̄. Sed de thesauro ecclie: cuius p̄ctm̄ non abstulit̄ sibi dispen sationē. Si aut̄ non concordat̄ diuine intentiōi sua dispensatio nulla est. Unde nec bonus nec mal⁹ in / dulgētijs cōcedere p̄t̄ nisi (vt dicit̄ est) ex rationa bili causā. z Rich. vbi s̄. Hinc Berson tra. 7. de in / dulgētijs ait. cōcedētēs indulgētijs talit̄: z i inten / tiōe. z in v̄bis v̄l in sc̄pt̄ suas p̄cessioes moderēt̄: vt nec diuine iusticie cū mīa derogēt̄: nec scādālū marie p̄silloz p̄beat̄: v̄l ne facil̄ p̄cessio maior̄ indulgētie p̄ minimis v̄l exiguis caus̄ pariat̄ in arduis z legit̄i / mis p̄ ecclia z republica negotijs d̄rimētū. hęc B̄r̄. P̄t̄ z (vt inq̄t̄ Palu.) dare indulgētijs q̄ i hac h̄z ple nitudinē p̄t̄: vt sum⁹ p̄nari⁹ / q̄ dar̄ cētū dies. Le / gar̄ p̄t̄ dare i sua puicia indulgētijs penes. Ep̄s. et sup̄iores. xl. dies cōit̄: in dedicatiōe at̄ vnū annū siue sit vnus siue plures: p̄ annuērsario nō nisi. xl. dies. Abbas aut̄ non p̄t̄ dare indulgētijs / nec quicū / qz inferiores ep̄s. Itē archiep̄s potest dare indulgē tijs p̄ totā puicia: nisi sit p̄ctis: q̄ subditos non

habet̄ saltē q̄ ad vsum iurisdicciōis. Vide ad B̄ B̄r̄so nē parte. j. de p̄t̄e ecclieastica / q̄s possit̄ dare indulgē tijs. Indulgētie aut̄ valēt̄ si implet̄ p̄ditio q̄ i eis cō / p̄bēdit̄: vt. s̄. faciat̄ vel dēt̄ B̄ v̄l illud. Et nō solū valēt̄ illi q̄ implet̄ p̄ditioem. imo etiā aliq̄ p̄ q̄ B̄ sic / siue v̄ / uis siue mortuus: dū tñ forma indulgētie h̄ habeat̄. vt pura q̄ dicat̄: q̄cūqz B̄ fecerit̄ / v̄l p̄ q̄cūqz B̄ fecerit̄ / it̄ / ue viuus siue mortuus: habeat̄ tancū de indulgētia. Sed aut̄ si forma B̄ nō habeat̄. q̄ ille q̄ dar̄ indulgē / tiā est disp̄sator / z applicat̄ cui vult: nō aut̄ ille qui nō implet̄ p̄ditioem. Valēt̄ aut̄ indulgētie defunctis p̄ modū suffragij. De q̄ videas sc̄m̄ Bona. dist. xx. q. penul. li. iij. Et Sabriel lectōe. lviij. canōis. q̄ vult z tener: z p̄bat̄ auctoritatibz sumoz p̄ntificū: q̄ idul gētie valēt̄ defunctis p̄ modū suffragij. q̄n z s̄ / mi p̄ntifices dederūt plenarias indulgētijs p̄ anima bus in purgatorio / visitatiōibz eccliam b̄i Laurēti⁹ c̄ / muros v̄bis. Uideat̄ ibi. Et dē p̄ modū suffragij: q̄ nō ē intelligendū q̄ q̄ntū mod⁹ suffragij tollat̄ effica ciā indulgētijs: ita q̄ op⁹ ill⁹ p̄ q̄ dant̄ indulgētie factū p̄nari⁹ nō plus valeat̄ antiq̄ q̄ si idem opus vel suffragiū factū esset. p̄ eis nullis indignētijs ad / ieris: sicut q̄ daz̄ intelligere voluerūt. sic em̄ frustra dar̄ indulgētijs p̄nari⁹. Sed q̄ dē p̄ modū suffra / gij / excludit̄ modū iudiciarie p̄t̄is: q̄ dicit̄ iudicia / lem absolutiōem: z p̄neḡ debet̄ in aliā p̄nā volūta / re ac deuore assumptā cōmunitatem. Et ille mod⁹ iu dicialiter absoluit̄: z q̄b̄ pena debita in aliā volūta / rie ab eis ac deuore assumptā cōmunitatē: vt vult Ale / fan. de ales p̄. iij. q. lxxij. m.embro. v. Et post̄ cum sc̄m̄ Bona. dist. in. iij. dist. xx. q. v. Vñ em̄ dicit̄ car assumit̄ illud opus: vt puta p̄griatōez / elemosinā orōnē / p̄ributiōem ad opus salutare / vel aliō h̄mōi: p̄ q̄ dant̄ indulgētie. z ita indulgētie p̄ficiūt̄ eis p̄ mo / dū suffragij. p̄ter aliq̄ op⁹ ab alio factū: z eis per modū suffragij applicat̄. Mō plura Sabz. vbi s̄. z als. Berson videt̄ declinare a p̄dictis p̄. iij. fm̄ oē p̄ defunctis. Plura aliq̄ de indulgētijs scripserunt. Hęc pauca sufficiant.

Indurare q̄ntū accipit̄ p̄ nō misereri. Vñ apl⁹ ad Roma. ix. Lur⁹ vult misereri: z quē vult indurat. i. nō misereri: vt exp̄nt̄ Aug⁹. li. j. ad Simplicitiū. Et dñs Lardi. came. q. xij. li. j. Et indurari in peccis est p̄seuerare in peccis: ea nō velle di mittere. Quō aut̄ h̄mōi duricies causat̄ dicit̄ Berson parte. ij. de cordis induratiōe. q̄ dē neminē deserit / nisi p̄us deserat̄ p̄ auerstiōem ab eo p̄ p̄ctm̄. sed deser / tiōne facta / cadit̄ hō in p̄fundū z p̄remnit̄. Lōrēnen / ti hō dē nō dar̄ grām / sed resistit̄: ac p̄inde nō emolli tur cor / nec liquescit̄ ad gr̄e susceptiōem. eadē pena d̄anatiōis infligit̄ / z obduratio p̄firmat̄. Causa igit̄ obduratiōis ē volūtas auertēs: z hęc iniūtiar. volūtas resistēs: z hęc p̄intuar. culpa p̄mētēs: z hęc cōfirmat. deus grām nō dāt̄: hęc nō liberat̄. dē iuste p̄nitēs: z hęc ordinat̄. Berson. Alex. de ales p̄. f. z Tho. ac Rayne. i. sumā aliq̄ docto. sup. j. dist. lxx. triplicē po / nit̄ cām: cur dē aliq̄s p̄mitit̄ indurari in peccis ita vt p̄eacēti cū dicit̄ p̄s. Suavis dñs vnuer⁹: z mi seratiōes ei⁹ sup̄ oia opa ei⁹. Prima est causa defici / ens: z h̄ est lib̄z arbitriū / q̄d eligit̄ malū: z sic deficit a bono. Secda cā ē p̄mētēs. s̄. dē. cui⁹ iusticia dicit̄ vt hoies p̄mitat̄ i suo libero arbitrio: z nō cogat̄ eū q̄ nō vult accipere suā grām / nec resurgere a peccis. Ter tia cā est p̄mētēs. s̄. p̄ctm̄ tā originale q̄ actuale. Nāz hō p̄ p̄ctm̄ suū demeret̄ p̄dere grām dei z separi a dō

Esa. lix. Iniquitates v̄e ditulerūt in v̄s z dēt̄: z p̄ se quēs hō indurat̄ ex p̄p̄ia malicia. Et fm̄ B̄nōn. i. sum ma p̄e. ij. c. viij. ca. ix. Auaricia p̄cipue facit̄ hoiem indurari i malicia sua. Exēplum de Juda p̄ditore z p̄ncipibz sacerdotū ac p̄barisicis q̄s iduravit auaricia Scōo indurat̄ bonoz rēp̄ozaliū p̄spera fortuna. Vñ Aug. ad Marcellinū dē. Nil infelix⁹ felicitate. i. pro speritate peccatiū: q̄ mala volūtas velut hostis ince rior roborat̄. i. idurat̄ in sua malicia / vt p̄p̄ta et sua. Exēplū de Antiocho rege durissimo in p̄speritate sed postea in infirmitate se recognouit̄. ij. Macha. ix. Tertio indurat̄ criminū assuefactio diutina. Nā fm̄ p̄m̄ p̄suetudo est alicra natura. Et B̄r̄g. dē. Diffici le surgit̄ quē moles malē p̄suetudis p̄mit. Exēplū de assuetis i luxuria z h̄mōi. Quarto indurat̄ ira / odi um z inuidia: q̄ sic frigesce cor a dei amore z p̄glaf̄ sicut glacies ex frigiditate indurata. Sen. xli. Ma ledicē furor eoz: q̄ p̄tinax. z indignatio eoz: q̄ dur ra. Vltimo indurat̄ emēde p̄cept⁹ / etiā p̄ flagella. Et iō B̄r̄g. dē. Quos p̄ntia flagella nō corrigūt / ad fur rura supplicia p̄p̄ua p̄ducūt. Exēplū de iudēis a dō mulep̄r flagellatis z de regno cicc̄s a d̄buc iduratis De q̄ z Pelbart⁹ scribit zc.

Industria est frequē exercitiū circa rē honestā q̄ industria d̄z: b̄ est studiosus / vi gilās / callidus. Ponit̄ Berson p̄. ij. de mystica rbe ologia p̄ctica. z tracta. de h̄bo z h̄ymno gl̄ie duodez cum industrijs p̄ p̄ctica. Prima industria est voca tiōni dei intēdere / vel vocatiōem dei attendere. Sc̄daz p̄p̄ia cōplexiōem agnoscere. Tercia: officii vel p̄p̄it̄ statū asp̄icere. Quarta: semet ad p̄fectiōem extēdere. Quinta: occupatiōes effugere. Sexta: curiositatē deponere. Septima: lōganimitatē assumere. Octaz p̄hos: passionum vel affect⁹ onū originēs aniaduertere. Nona: t̄p̄s idoneū z locū inquirere. Decia: somno z cibo moderat̄ indulgere. Undecia: mēditatiōibz p̄p̄is generatiuis affectuū insistere. Duo decima: sp̄ritū a p̄b̄at̄s matibz auertere. Hęc vltima (vt inq̄t̄ B̄r̄.) difficulter est in p̄ctica.

Inesse Aliq̄d inesse alicri tripl̄ p̄tingit̄: vt notat̄ Babel. dist. xxxvij. q. vnica. ar. j. li. j. sc̄z p̄ potētiā / p̄sentia z essentia. Per potētiā res inest al / teri quā habz suē subiectā potētiā: quō etiā i corpali / bus aliq̄d inesse p̄t̄ alicri / ab eo tñ localr̄ distat̄. s̄ / cut sol p̄ potētiā suā i istis inferioribz / z rex in regnē sui terris z hoibz. q̄ tñ mod⁹ loq̄ndi apd̄ p̄hos nō sa / tis est v̄sitarus. Per p̄sentia aliq̄d d̄z inesse i alio dia pliciter. Vno mō p̄sentia cognitiōis: q̄. s̄. est sufficē ter p̄ns vt cōḡscat̄ aliō vel cōḡscat̄ ab alio: quō obit̄ et̄ cū d̄z eē i potētia cognitiua / q̄n̄ actualr̄ cognoscit̄: lz ab eo realr̄ distet̄. Sc̄do p̄ p̄ntia idistatē: quō. s̄. vnū nō distat̄ localr̄ ab alio. z isto mō loc⁹ d̄z esse i locato. z cōuerfo locatū i loco. Hic mod⁹ p̄ntia ē v̄sitar⁹ apd̄ p̄hos. Sed eē in alio p̄sentia est eē in aliq̄: z nō ab eo neqz aliq̄ sibi ierifeco distare q̄n̄ sit v̄bicūqz ē i p̄m̄ aue aliq̄d ip̄. Et illo mō forma d̄z esse in mā p̄sentia. qz v̄bicūqz ē mā v̄l pars materie ibi ē forma. Illo mō lo catū n̄ ē i loco / nec cōuerfo: cū locatū fm̄ aliq̄d sui dē stat̄ ab aliq̄ ip̄ loci / z cōuerfo. verū tñ p̄sentia q̄ntū valēt̄ tārtū. i. p̄ se: quō dicit̄ q̄ hō p̄sentia ē aial. z rō nal: qz hęc ē necessaria: z p̄se hō ē aial. V̄l etiā valēt̄ tā rtū. i. immediate / quō ania d̄z p̄sentia disciplinabil: qz cō sentia ei⁹ est illud cui immediate cōuenit̄ eē disciplinā bile. Et vt idē scribit̄ Babel. ar. ij. vbi s̄. Dē ē i oibz rebz p̄ potētiā: qz dē est causa oim̄: qz b̄ est esse i alio p̄ potētiā posse p̄ducere v̄l p̄suare siue agere in aliud

capituler illuminat pias mētes. sol⁹ est q̄ baptizat in/ teris: sol⁹ q̄ ḡm ac dona hēturū infundit: sol⁹ q̄ pec/ cata remittit. Et dico: sol⁹ cōtra: nō excludo patrem nec sp̄m sc̄m. qm̄ q̄cquid efficit cōtra s̄m naturā diuī nā: s̄m̄ efficit cōtra trinitas: cui⁹ opa ad extra sūt in/ diuisa. Et b̄ mō nō em̄ p̄sona cōtra: sed etiam ip̄a trini/ tas caput est qd̄ influie in mētia grām z hētes. Pa/ ter itaq; caput est: z sp̄s sc̄s caput est: sicut filii: nō eria/ sed vnū caput oim̄ electoz/ hōminū z angeloz/. Hec Gabriel. Et ab influere venit influētia. De q̄ v̄/ de in dicitōe Insuper infra.

Infidelis pōt capi duplr: vt scribit Bulefer di/ stin. xxxij. q. j. li. iij. vno mō qz caret fide: vt ille q̄ est baptizat⁹ z n̄ est hereticus. Alio mō qz caret factō fidelit. nō est baptizat⁹. Infidelis qz d̄ nō fidelis. Vñ infidelis seru⁹ est q̄ dona ministrū sa/ cramentoz/ z officiū accepit z h̄ subditis ociosus sub/ trahit. Et iō (qd̄ abstr) a pastozib; cū h̄pocritus depu/ tand⁹: vbi erit ser⁹ z stridor dentū: vt d̄ Mar. xxiij. Uideat de b̄ Gabriel dist. xij. q. j. ar. iij. dub. v. li. iij. q̄ z mulea de pastozib; ibi agit. Dis autē vita infideli/ tum p̄c̄m̄ est: s̄i z dū ex infidelitate op̄at: alit̄ nō opoz/ tet qn̄ possint bñ z moralr operari: sicut de fidelibus extra grām: vt sn̄a rector tenet: vt scribit B̄r̄. par/ te. ij. in regulis moralib;. Ab infidelis venit infidelit/ tas. cui⁹ species sunt tres: vt scribit beūa Tho. ij. q. q. x. ar. v. z. vj. scz paganoz/ q̄ ḡuis est: iudeoz/ q̄ gra/ uioz: hereticoz/ q̄ grauissima zc.

Infinitum est cu⁹ sp̄s q̄ntitatē accipiētib; ē aliqd̄ accipit extra: vt dicit p̄b. iij. p̄b. iij. q. v. q̄ d̄ ub. cu⁹ ius quātitatē accipiētib;. i. quātitūq; accipiētib; semp̄ restat aliqd̄ accipit. Et infinitū siue interminatū accipit duplr. Carthagoremarice z sine carthagorema/ rice (vt scribit Gabriel dist. j. q. iij. li. ij. sn̄a p̄. Cartho/ goremarice ē adiectiuū p̄uarie oppositū huic termi/ no finitū: valēs cōtūm. i. quātū nō terminatū. Et q̄a rō infiniti q̄ntitatē zgruit s̄m̄ triplicē quātitatē. s̄m̄ extēsiōem multitudis vigoris pōt imaginari triplicē infinitū. Infinitū extēsiōe est extēsiō sine termino. Et q̄ddā est simplr infinitū nulla ex parte terminatū nec s̄m̄ lōgitudinē nec latitudinē nec p̄funditatem/ nec s̄m̄ aliquā differētā positōis. Est et q̄ddā infini/ tū s̄m̄ qd̄ qd̄ ex vna p̄te v̄l s̄m̄ vna dimēsiōnē ē termi/ natū/ z nō s̄m̄ aliā. vt infinitū s̄m̄ lōgitudinē/ z non s̄m̄ latitudinē. vel infinitū s̄m̄ lōgitudinē sursum: z terminatū deorsum. Infinitū discretiue est multietū/ do nō terminata vel nō numeralis. Infinitū incēsiue s̄m̄ vigorē est infinitū p̄fectiōe. z ē imp̄fectio nō men/ surabilis/ vel p̄fectio nō terminata/ vel p̄fectio q̄ ex/ cedi nō pōt/ aut q̄ nulla maior cogitari pōt: aut perfe/ ctio oim̄ p̄fectōem em̄inētē includēs: z cui repugnat vis imp̄fectio. Et p̄fectio infinita est duplex. Quēdā est infinita simplr: illa. s̄. q̄ dicitur est. z illa soli deo p̄ue/ nit. Et est p̄fectio s̄m̄ qd̄ siue i genere: z hęc est nō ter/ miata i cadē specie: b̄ ē qd̄ i eadē specie excedi nō pōt: cui⁹ scz nō est dabil grad⁹ v̄l m̄ s̄m̄ p̄fectiōis. b̄ mō infinitū ē adiectiuū: z nihil refert p̄ponere v̄l postpo/ nere. Vñ nihil refert sic dicere: dies futuri sūt infiniti z infiniti sūt dies futuri: capiēdo infinitū carthagorema/ rice. Itē de infinito s̄m̄ multitudinē d̄ pariformit̄ sic de infinito s̄m̄ magnitudinē. Alio mō capit̄ infinitū sin/ carthagoremarice: z sic nō ē termin⁹ simplr: sed equa/ let huic oim̄ aliq̄ntū: z nō rātū qn̄ mai⁹. v̄l aliq̄ntū z q̄ntūlibet mai⁹. vel rātū/ rātū/ rātū: z sic sine statu: b̄ est bipade bipedale zc. z sic sine statu aut. j. ij. iij.

z sic sine statu. illo mō terminū sequētē quē d̄ ter/ minat facit stare cōfuse em̄: z sic capiēdo multū re/ fert p̄ponere: v̄l p̄ponere. Vñ mltū refert dicere. p̄ res p̄nuit sūt infinitē: z infinitē s̄ p̄es p̄nuit.

Infinitū s̄m̄ Aliacen. q. xij. ar. iij. li. j. pōt dici q̄e/ tuoz mōis. Vno mō in duratiōe: qz durat p̄tern aliē z sic s̄m̄ p̄b. nō solū de⁹ est infinit⁹. sed om̄es aliē in/ telligētē: z celū imo materia. Alio mō qz mouet rpe/ ḡno: z sic solē potētē actiue sūt infinitē: sic intelligē/ tē: z corpa celestia/ q̄ mouēt v̄l localit̄: v̄l saltē motu/ alteratiōis zc. Alio mō qz mouet motu s̄m̄ locū rpe/ et nō p̄nuit z imediate. z sic s̄m̄ p̄b. solē potētē ima/ riales: sic intelligētē sūt infinitē. Quarto mō qz ē infinitū simplr. s̄. v̄l s̄m̄ q̄ntitatē: v̄l s̄m̄ vigorē. z sic s̄m̄ p̄b. nihil ē infinitū: nec s̄m̄ q̄ntitatē p̄fectiōis: nec s̄m̄ i/ rētionē vigorē. S̄z q̄cūq; opinio fuerit Aristō. tamē m̄ḡi B̄reg. tenet qz q̄libz se q̄ndo rōnē naturalē babz/ ponere: aut saltē nō negare qz ē aliq̄ rēs infiniti vigo/ ris incēsiue. z qz de⁹ est illo modo infinit⁹ parz: qz hoc importat dignitatē: nec includit p̄radicatiōē vt nūc̄ p̄suadere. Oppositū tū maḡ videf̄ dicendū: s̄m̄ Alia/ cen. vt ibidē ondit: vide eū. Dēs autē theologi et p̄b̄i p̄cordat ponētēs z dicētēs deū esse infinitū/ s̄z est diu/ uersitas i mō p̄bandi. Et s̄z s̄. Bona. dist. xliij. q. iij. li. j. duplex est infinitū. s̄. actu z in potētia. Infinitū i/ potētia de⁹ pōt facere: z facit. Infinitū vero i actu nō pōt facere nec fac̄. Id qd̄ nec p̄uenit sibi: nec creatu/ rē: vt ibidē ondit z p̄bat m̄l̄s̄ v̄bis: quē vide. Cui v̄g/ dent aduersari Occā B̄rego. de arim. in. j. dist. xliij. q. iij. q̄ volūt nullā includere d̄dictiōēz deū posse fa/ cere actu infinitū. De q̄ p̄sulito Gab. dist. j. q. iij. li. ij. q̄ multa de hoc scribit.

Infinitū s̄m̄ Tho. j. p̄e. q. vij. ar. ij. vbi ait. Et se/ simplr infinitū est p̄p̄tū deī. Vñ aliqd̄ aliqd̄ a deo p̄e/ esse infinitū s̄m̄ qd̄: nō simplr. Nā infinitū simplr nō pōt eē a p̄ncipio aliq̄: vt d̄. iij. p̄b. iij. Sed oia alia s̄/ a deo a p̄ncipio p̄mo. Vñ nec maria/ nec numer⁹ p̄e/ dici infinitū simplr s̄m̄ qd̄: qz sūt a deo creata. Et qz potētia matē nō se extendit nisi ad formas natuz/ rales: z limitatas: s̄m̄ et de numero. hęc Tho. Itē malū culpē d̄ infinitū: nō simplr s̄m̄ se/ s̄m̄ qd̄. s̄. respectū diuine maiestatis cui p̄rariat: nec ē ordina/ bile in finē. Vñ Berson de vita sp̄uali antiē lectio. j. Loro. ij. Omne p̄c̄m̄ est infinitē offensiuū. nō tamen cōcedendū est qz p̄c̄a om̄ia simpliciter sint equalia: p̄/ vt dixisse Stoicos referunt. Seneca et Tullius et alij. Non em̄ offēsas etiā infinitas opoztet ponere equalēs esse/ sed vna est grauior altera et multiplici/ or. Berson. Multa de infinito videre potēs apud Gabriel.

Infinitas ab infinito d̄ducit. Et infinitas actu/ alis est in cognitiōe diuina: qz actualit̄ cognoscit de⁹ infinita possibilis. Omnia em̄ et singula cognoscit/ bilia deus cognoscit cognitiōe infallibili: z determi/ nata. z hoc p̄bat auctoritate fidei: z canonice scriptu/ rē. ad Rom. iij. vocat ea quē nō sūt tanq̄ ea q̄ sūt. Et Heb. iij. Omnia nuda z apra sunt oculis eius. Sap. iij. Scit om̄ia z intelligit ea: z qua rōne vna cognoscit: z alit̄ cognoscere pōt. Uide latius Gab/ bue. dist. xxxvij. q. vnica. ar. ij. p̄clōe. j. z ar. iij. dub. iij. li. j. vbi determinat: an deus infinita cognoscat: z quid B̄rego. de hoc sentiat. Vñ Augu. xij. de ciui/ dei cap. xvij. vbi clarissime ostendit contra philoso/ phos deū infinita sua scientia cōphendere. z se q̄ inf/ initas quodā ineffabili mō: qz sciē ip̄ius incōphēns/ bilis nō est: deo finita est zc. p̄la Gab. vbi s̄.

Informare d̄ns Cardinalis camera. p informa/ re intrinsece. q. iij. ar. j. li. j. nō inel/ ligit aliud nisi cōicare alicui cōcretiue illud qd̄ aliqd̄ cōtinet abstractiue sicut aia/ q̄ est abstractiue v̄ta cō/ munitatē corpoz/ q̄ sic v̄lūēs. Et s̄m̄ eundē differunt inexistere/ informare z inherere. Vñ licet cōueniat p̄ esse in: differūt r̄i: qz nō om̄e qd̄ inexistit alicui infoz/ mat illud. Sic patet de deo q̄ inexistit cuiuslibet rei/ z tñ nō informat aliquā rē. S̄m̄ nō oē qd̄ informat in/ heret: sicut patet de intellectu h̄mano/ q̄ informat cor/ pus/ z tñ nō inheret ei: qz inherere v̄ltra informare re/ quirit q̄ illud qd̄ inheret alicui subiecto dependeat ab ip̄o in genere causē materialis. Sic autē nō est de intellectu/ cū nō sit eductus de potētia materię: sed cre/ atus. Hęc ille. Informare (vt scribit Berson p̄e. iij. in descripiōe terminoz/ ad theologia v̄lūū) est actu/ are subiectū in genere causē formalit̄ virtute cuius/ creatiōis denotiatiōis/ q̄ cōp̄erit formē in abstracto cōicant materię/ v̄l totū cōposito in cōcreto/ nisi sine denotiatiōes includentes negatiōes atq; subiecto re/ pugnatēs. Et charitas informat oēs h̄rutes vt sup̄ di/ ctū est. de q̄ scribit Bonauē. di. xxxvj. q. vlti. li. iij.

Infundere a q̄ infundit: z p̄p̄tē humor dicit infū/ di z diffundit: vt scribit sc̄us Bo/ nauē. di. xiiij. li. j. in dub. l̄a. sed qz charitas humorū cōparat: ip̄a dicit infundi z diffundi: qz sicut arbor fo/ mētū z vitas z viriditate habet ab humore: sic tota sp̄ualis machina ab amore. Itē autē amor infundit in/ quātū intra recipit. Diffundit vero in q̄ntū ex irimis p̄cedēs dilatat affectū ad dilectiōē m̄ltoz/ z mouet oēs anī v̄ros ad bonas opatiōes/ opat̄ em̄ magna si/ est. Si vero opari renuit amor nō est. sicut dicit B̄re/ go. Et ideo d̄ns dicit Joan. vj. Flumina de v̄tere ei⁹ fluunt aque viue. Vñ ad Rom. v. Lbaritas dei diffu/ sa est in cordib; nostris p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ q̄ datus est nobis zc. Et qz habet (vt idē Bonauē. ait) originē indeficitē sem̄ sicut flui⁹ ip̄a nō minuit.

Ingenitus z nō genit⁹ differūt s̄m̄ m̄ḡm di. xxxvij. Solus em̄ pat̄ dicit ingenit⁹ rus nō sp̄s sc̄s. Potest autē ingenitū capi duplicit̄ sic etiā sapiētia ingenita: vt scribit Gab. di. xxxij. q. j. ar. j. lib. j. post d̄m̄ Cardinalē camera. q. vij. ar. iij. ser. in fine. lib. j. z sc̄us Bonauē. di. xij. q. iij. lib. j. Vno mō dicit ingenitū om̄e qd̄ nō est genitū: z sic el/ sentia diuina est sapiētia ingenita. Vel vt inq̄t Bo/ nauē. p̄ eo qz nō generat̄ sic dicit de essentia z sp̄s sc̄s Alio mō dicit ingenitū qd̄ est non genitū/ z est gene/ rans: vel vt dicit sc̄us Bonauē. pur tātū valet inge/ nitū q̄ntū nō ens ab alio: z a q̄ aliq̄. hoc mō dicit notio/ nē solius patris: qz dicit p̄p̄tē z dignitatē i patre P̄mo mō vt inq̄t Gab. z Aliacen. qz filius est sa/ pientia ingenita idēntice ad istū sensum qz filius est diuina essentia siue sapiētia q̄ est ingenita/ z capiēdo sapiētia ingenita essentiatē z ly sapiētia genita p/ sonalit̄ termini isti possunt affirmari de filio vt vult Camera. Sed secūdo mō filii nō est sapiētia ingeni/ ta: qz ingenitū hoc mō soli p̄i cōuenit/ z nō diuī essentie. De hoc notē ingenit⁹ p̄la scribit sc̄us Bonauē. di. xxxij. li. j. sentē. z Bulefer di. xij. q. iij. z xxxij. lib. j. doctor subtilis ponit lōgā declaratiōē hui⁹ termi/ ni ingenit⁹ di. xxxij. li. j. Sufficiat hęc modica anno/ tate q̄ ingratitudo. Est autē ingra (taste.

Ingratus a q̄ ingratitudo. Est autē ingra (taste. tateudo quēlibet p̄c̄m̄: qz tollit debz/ tū gratitudis/ qd̄ est debz/ bonitatis s̄m̄ b̄m̄ Tho. sc̄a sc̄e. q. cvij. ar. j. Et ingratus vel ingratitudo dicit̄ dupliciter: vt scribit sc̄us Bonauē. di. xxxij. li. iij. cir/

ca tēp̄tū. z li. ij. dist. v. q. j. Vno mō d̄ obliuio h̄ficiē/ cū cōreptū: vt pura qn̄ est loc⁹ z rpus agendi gr̄as z recoḡscēdi: z sic est specialē p̄c̄m̄ sub om̄issione. Alio mō dicit ingratus q̄ recipit bonū z reddit malū. Et hęc est circūstātia p̄c̄i: z sic est in oī p̄c̄o/ z rāto magis ag/ grauius/ quāto h̄ p̄la bona p̄cepit. Vñ Aug. de p̄nia z habet de pe. di. v. c. p̄sideret. Ingratus em̄ extitit q̄ plen⁹ virtutib; deū oim̄ nō t̄muit. In hoc em̄ quā qz p̄c̄o/ sic culpabilior: q̄ est deo acceptior: idēo em̄ Adā plus peccauit: qz om̄i bono abundauit. Hinc L̄br. s̄m̄ sup̄ Mart̄. Quanto maiora b̄nficia sunt homib; cōstituta/ tāto grauiora peccātib; iudicia. Et Bernar. Ingratitudo est hostis gratię: inimica salu/ tis: qm̄ nihil ita displicet deo quāmodū ingratitudo. Ingratitudinē superbi hoīs caput Berson par/ te. j. sermōe. de circūstātia d̄ni: cum ait. Sed vt tibi pessima: vt tibi nequam ingratitudo cordis humani cordis incēsiuū/ z certe inhumani/ dū ad tantā gra/ tiā nobissimā dei cui nō corrigētis: nō emollit̄: non flectētis: humilis est ip̄e/ q̄ est deus benedictus in se/ cula. Et tu ceruicē erigis: tu superbis terra ce/ cinis. Tu sordida pellis inflatis z tendis. Tu in qua n̄ fla/ ris z tendis sordida pellis: saccus stercoz/ z vermicū/ Dumilis est ip̄e legisatoz/ ruz/ obseruās legē tuā z tu quotidie legis suę iugū suauē z leuē cōtumacit̄ exercitū z cōfringis zc. Hęc Berson.

Inimicus cōrariū est amicus. Est autē amicus qui amat z indissolubili familiaritatē iure cōiunctus est. de q̄ vide in dicitōe amic⁹. Inimic⁹ cus p̄ oppositū/ q̄ nō amat: sed q̄ ledere aut nocere stu/ det. Et ē duplex: vt notat Bulefer. di. xxx. q. iij. li. iij. scz nature humane/ qui ē supra/ vel s̄m̄ h̄arū vie. scz diabolus. Alius est inimicus hoīm. s̄. facit̄ alicui in/ iuriā/ vel inferēs aliqd̄ damnū. Et ē duplex. qd̄ p̄so/ nalis/ alius cōis p̄secutor ecclesię: vt Nero z alij tyrā/ ni. Potest autē inimic⁹ cōsiderari duplicit̄: vt scribit Scorius di. xxx. li. iij. scz p̄ se. i. in q̄ntū inimic⁹ z p̄ ac/ cidēs inq̄rū hō. P̄mo mō inimic⁹ nō est t̄m̄ ma/ ius p̄uariōe boni: sed habitū positūo vitij. sicut inu/ stus dicit/ nō t̄m̄ carēs habitū iusticie: sed etiā habēs habitū iusticie p̄rariū causatū ex acc̄b; inuist⁹: z inu/ stus inq̄rū talis ē mal⁹ z vitiosus: z p̄ p̄sequēs nullo mō ē diligend⁹ sic. hoc em̄ mō odiuit inimicū q̄ dixit. Deficiat p̄c̄oēs i terra z inq̄rūa vt nō sint. Nō sint qd̄ inimici siue inq̄: qz v̄tere impios z nō erunt. Prouerb. xij. Loquēdo autē de inimico p̄ accidēs. s̄. d̄ boicē q̄ nūc ē inimic⁹ possum⁹ diligere. s̄. velle sibi bo/ nū sp̄uale/ q̄ attingit v̄l nat⁹ est attingere deū/ v̄l ali/ ud bonū indifferēs/ qd̄ pōt ordinari ad illud. De p̄i/ mo. s̄. ip̄m diligere deū amore amicitie vt ē bonū ho/ nestū. v̄l cōcupiscere sibi deū: vt ē bonū cōmodi ip̄m audire missas/ p̄dicatiōes/ cōrrectionē/ instructiōē/ p̄ quē p̄uertit ad diligēdū deū. De sc̄o ip̄z vitare vt/ ra corporali/ esse sanū/ diuitē/ fortes/ z h̄mōi. Latius Scorius rē p̄sequit. Possum⁹ z (vt idē vult) opposita velle sibi. scz paup̄rē volūtariā z ita carere diuitijs. Itē infligi sibi a deo p̄ aliqua mala ad cōrrectionē si cre/ dere ip̄m p̄ cōmoda z alia bona semp̄ addere ad p̄c̄a sua. Sicut iudex z actor debet nolle reū ex supposito ne nō esse talē. Possum⁹ z velle sibi opposita illoz/ cō/ modoz/. Et q̄ ad hoc p̄formit̄ dicit̄ ē de bono for/ tūz/ z de bonis corpis. S̄z de vita corpalī videt̄ du/ bū an possim illā sibi odire vel nolle dicit Scorius. Sed si ē malus tyrā⁹ vel p̄secutor bonoz/ debet vel/ le eū nō esse talē v̄l nō esse finalit̄ reprobiū. Sed si po/ nant̄ opposita istoz/ potest velle sibi potius mortē: tñ

cu quadā tristitia / qd nō ē simplicit: s; cōdiciōalis si nō esset talis zc. Un i sine. q. cōcludit Scor. Pius ē laborare p vira primi saluāda: qz supponēdū ē si est bon? qz erit melior / z valebit sibi z alijs sua bonitas: z si est malus supponēdū ē qz corriget. Hoc em ē pie iudicare. s. semp inerpāri meli? qn nō est oppositū manifestū. Hec Scor. Addendū est z hoc qd scribit Berson in regulis moralib; vbi dicit de diligere. pri mū sicut scipm / qd ē velle primo oia ea q fm recram rationē hō veller / sicut primū suū velle sibi. Hec aut sunt indispenabilē bona charitatis z glorie. z paulo post ab inimico parato coraliē satisfaccere de iniuria / ego teneor satisfaccione suscipe vel indulgere / tñ ver bñ meū aut societate soliciā / aut talia dilectōis signa possūm incedere ad mei z sui caueclā. z nō ad ran / corē. Jc inuicū nō paratū corrigi diligo quātū sus ficit ad salutē: si ei nolo malū dānacionis / neq; dāni opalis p iniusta media. Jc inimico meo incozigibili apare fas habeo: vt talis sibi sit i aia / vel in reb; / qli ter sufficit ad hoc qz neq; mihi neq; reipublice iniu / stū damnū posse inferre. Hec Berson magn? cōficiē tē cōsolator. Sūz z hēuoz gnā inimicōz q ifestāz z infestariē eccliam. de qz vide Jac. de Ualē. sup ps.

Iniquitas est ppe in proximi: peccatū aut in scipm. Improprie vero sunt idem. Thomas pma parte scdē. q. xxiij. arti. j.

Iniuria (ve scribit post Petz de Palu. di. xvij. q. j. ar. ij. li. iij. Gabr. cadē di. q. ij. ar. j.) dicit oē qd nō iure fit. Facere iniuriā est simplicit ali; quē nolentē ledere / z scientē quē z qz quō pter illius volūtatē fm Aristo. v. ethi. Iniuriā pati ē quū a vo / lenitō iniusta inferunt Br. j. recto. Iniuria ppe (ve Vulpian? sentit) est iniqtas atq; iniusticia. Nā quū qz iniuē vel iniuste sniam dixit iniuriā fecisse mani festū ē qsi nō iuriā. Ponit z iniuria adverbiali ē hoc est sine causa z imerito. quādmōdū iure p merito ac cipi solet Licet. Neq; i iniuria factū ē / hoc est nō sine causa / nō imerito. Quāq; p cōtumelia ponit. Plinius vs. Tot ab co iniurijs affect? / cor cōiutis lacessitua. Quādoq; p damno. Pacu. Parior facile iniuriā / si est vana cōtumelia. Sz hēc a d grāmaticos z poetas Ex iniuria aut eria oziri solēt: ve scribit Berson pte q de vicio z pctō itē. Primū ē rancoz in affectu. Secū dū rancoz signū in effectu. Tertū est actio ptra in / iuriantē. Primū tenet qlibet statim remittere / etiā si nō roget. Secū dū tenet qd remittere si roget scz ve / niā pctēt: z iuxta suā facultatē emēdare parato. Ter tiū nō tenet qd remittere zc. De iniuriā patiendo ba / beo eū dē; p. ar. iij. ser. de cēna dñi. Exēplo chri: vbi z increpae impatiētē: cū ait. Erubescat chriānus di / scipulus hēc auditiō / quē cāra leuitate frangūt iniu / riē: quā d vni puerile verbū duri? factū implacabili ter creādesit / reficte paciētā / iugū dilectōis a cerui / cū cōiutē / descindit vestē nuptialē charitatis / beni / gnitatē excreat / z oculo rozo / facie minaci / tumēri silentio / vel cantino latratu ad vindictā exercēdā / co / ra iracūdiē furentis audicare currit z rapit. Porro quāto faci? esse obliuiscit iniuriā / z hōiem ad parē ex hoc mōo trāstūru: nequaq; talib; irerenti z impli carū recardari / z arēdere illud Terētianū. Nōi in vi ra nihil esse melius humanitate atq; clemētia. Pul / chra Berson vbi s. ponēs exēplū de David.

Iniusticia est p quā aliena singuli p leges acci / nēt fm Aristo. li. j. verbo. Et est du / plex. s. illegal / opposita iusticiē legali. Alia s; ineq̄lita / tē ad alcey. de q Tbo. scda scdē. q. lviij. ar. v. zc.

Innascibile v' innascibilitas duplr accipit. ve nome Gab. di. xxvij. q. vnica. art. j. lib. j. Primo est res nō nata. Scdo est res nō pdu / cta: nec per pductōes cōmunicata: nec pductōis vel pducti pstruua. Corollariū: nec essentia / nec par / nitas / nec filiatio / nec spiratio actiā aut passiua: nec pstruua est innascibilitas. Et capiēdo pmo mō inna / scibilitas: nō est pstruua pns: qz puenit nō solū pns: sed etiā spūscō. Sed capiēdo scdo mō: nullo modo est pstruua pns: qz par nō est pstruua pns: z innasci / bile est tñ par. qz nec essentia / nec relatio / nec pstru / rum ex essentia z relatiōe: puta spiratio / actione nec fili? nec spūscō. Est tñ par: qz tñ illa sūt i diuis Et vt idē pauis vbi s; zcludit. Si innascibilitas acc / cipit p aliq; reali in diuis distincto quōcumq; a patre essentia z paritate: z spiratiōe / actione: z pstruua ex essentia z cōi spiratiōe fm modū loquēdi doctoz: est nomē fctū nō habēs correspondētiā in re. Si āt fcat pte pntatē: z nihil quōcumq; distinctū a pntate: tūc sic pntas est pstruua pns: ita z innascibilitas. ve scribit Bzulefer di. Gab. rix. q. vj. li. ij. capif qdruptl. Pri mo mō p pura innocētia p essentia: z sic dī esse boni / tas: cui ex se annexa est ois pfectiō: z ut effe pgnar na ruralit ois impfectio siue miserie / siue culpe / siue cu iuscūq; alteri? tā potētia q actu. z sic sol? dē ē inno / cēs. Scdo capif innocētia pura p participatōes: z sic est qdaz bonitas p participatōes: carēs omī miscdia tam culpe qz pēnē: tā actu qz habitu: siue potētia siue pntē. Hec solū repit in beas spiritib;. Tertio capif p statu q carē vitioz pctis: tñ ille stat? est mix? mul tis miserie pgnalib;. Hoc mō oēs scī viatores sunt innocētēs. De qz dī ps. Innocētēs recti adbeferē mihi. Quarto mō capif p statu carēte cōpa z miseria pntē possibilit: tñ ad vtrūq; in b statu erant Adam z Eua ad pctm. Et Innocētia fm Licet. li. offi. est puri / tas animi oēs iniuriē illatōes abhorrēs. Et innocētia integritas est: sic nocētēs ppe dicit q iniuriā aut ma lesiciū cōmiserūt. Innocētēs xpo dicit q ab omī ini / iuria z maleficio abstinet. De qz ps. xxij. Innocēs manib; z mūdo corde q nō accepit in vano aiāz suā: nec iurauit in dolo primo suo: hic accipiet bndictiō / nē a dño: z misericōiam a deo saluari suo. Aug. dē vera innocētia. Eā (in q) innocētia pbat deus q hō nō me / tu pntē fit innocēs / s; amore iusticiē. Nā q rōre non peccat: qz ut non nocet cui vult nocere / z abstinet ab iniq; opere? tñ fit sola volūtatē. Idē sup ps. xxx / vij. Vera innocētia est vbi integritas ē sine pctō: v' dicitō est sine debito flagellū sine merito zc. Innocēs pntē duplr pōt dici fm Ricb. di. xiiij. ar. ix. q. j. in so lū. argu. lib. iij. Aut q nō est nocēs nec fuit. z tal' in / nocēs penitere nō tenet. sed sic pnia nō facit pctōem innocētē. Aut q nō est innocēs / s; tñ fuit. z talis inno cēs penitere tenet. z b mō pnia pctōz reddit innocētē. Hāc innocētiā dē a pctōib; requit. Un Latāri? li. vj. diui. insti. ar. Nihil scā z singlaris illa maiestas aliā ab hoie desiderat qz solā innocētiā: quā si qd ob / tulerit deo: sac? pie religiosq; itauit. Et li. vij. c. xxx. Tāta est vis innocētiē vt ab ea ignis ille refugiat in / noxijs qui accipit a deo hāc potētatē vt ipios vate: iustis obtempere zc. De innocētiē statu vide in di / ctione Scarus. infra.

Innocentia ve scribit Bzulefer di. Gab. rix. q. vj. li. ij. capif qdruptl. Pri mo mō p pura innocētia p essentia: z sic dī esse boni / tas: cui ex se annexa est ois pfectiō: z ut effe pgnar na ruralit ois impfectio siue miserie / siue culpe / siue cu iuscūq; alteri? tā potētia q actu. z sic sol? dē ē inno / cēs. Scdo capif innocētia pura p participatōes: z sic est qdaz bonitas p participatōes: carēs omī miscdia tam culpe qz pēnē: tā actu qz habitu: siue potētia siue pntē. Hec solū repit in beas spiritib;. Tertio capif p statu q carē vitioz pctis: tñ ille stat? est mix? mul tis miserie pgnalib;. Hoc mō oēs scī viatores sunt innocētēs. De qz dī ps. Innocētēs recti adbeferē mihi. Quarto mō capif p statu carēte cōpa z miseria pntē possibilit: tñ ad vtrūq; in b statu erant Adam z Eua ad pctm. Et Innocētia fm Licet. li. offi. est puri / tas animi oēs iniuriē illatōes abhorrēs. Et innocētia integritas est: sic nocētēs ppe dicit q iniuriā aut ma lesiciū cōmiserūt. Innocētēs xpo dicit q ab omī ini / iuria z maleficio abstinet. De qz ps. xxij. Innocēs manib; z mūdo corde q nō accepit in vano aiāz suā: nec iurauit in dolo primo suo: hic accipiet bndictiō / nē a dño: z misericōiam a deo saluari suo. Aug. dē vera innocētia. Eā (in q) innocētia pbat deus q hō nō me / tu pntē fit innocēs / s; amore iusticiē. Nā q rōre non peccat: qz ut non nocet cui vult nocere / z abstinet ab iniq; opere? tñ fit sola volūtatē. Idē sup ps. xxx / vij. Vera innocētia est vbi integritas ē sine pctō: v' dicitō est sine debito flagellū sine merito zc. Innocēs pntē duplr pōt dici fm Ricb. di. xiiij. ar. ix. q. j. in so lū. argu. lib. iij. Aut q nō est nocēs nec fuit. z tal' in / nocēs penitere nō tenet. sed sic pnia nō facit pctōem innocētē. Aut q nō est innocēs / s; tñ fuit. z talis inno cēs penitere tenet. z b mō pnia pctōz reddit innocētē. Hāc innocētiā dē a pctōib; requit. Un Latāri? li. vj. diui. insti. ar. Nihil scā z singlaris illa maiestas aliā ab hoie desiderat qz solā innocētiā: quā si qd ob / tulerit deo: sac? pie religiosq; itauit. Et li. vij. c. xxx. Tāta est vis innocētiē vt ab ea ignis ille refugiat in / noxijs qui accipit a deo hāc potētatē vt ipios vate: iustis obtempere zc. De innocētiē statu vide in di / ctione Scarus. infra.

Innocens pfecte siue omīmode ve scribit Bru / luser di. rix. q. iij. li. ij. dī qui nec ha / bet peccatū mortale / veniale. nec originale de factor ex modo pceptiōis. Hoc dico (in q) ppter xgines

Innouare qd venit innouatio. Ubi (nocens. nauen. di. lviij. ar. ij. q. iij. lib. iij.) substantia remanet eadē: sed sub alijs proprietatib;. qre oia elemēta s; sub stantia post iudiciū remanebūt: s; qntū ad q̄litarē in nouabunt. manebūt autē q̄litarēs oim elemētoz quā cū ad substantiā. s; quātū ad rōnē corruptiōis innoua bunt. sūt z formē subales vt melior z pbabilior tenet opinio. de q̄litaris Bonauen.

Insensibilitas est vitii qd p̄mittunt necel / saria vitē cōtra rōnē: ideo est p̄m fm bñm Tho. scda scdē. q. cxiij. ar. j. Et a sensus venit sensibilitas: z sensibile qd significat tā id qd sen tit qz id qd sentit. Jc sensitiū qd sensus causaz p̄stat grece α φ ο ο v v x z est idem qd stulticia / z cōtrariat sapientiē. b. Tho. scda scdē. q. xxxv. ar. iij.

Inspiratione vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspiratione vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

Inspirare vel insufflare fm Gab. di. xvij. q. j. ar. j. li. ij. scnten. idē est qd spm face / re z cū corpi vnire. Un dicit. Formauit de hoīem de limo terrē z inspirauit in faciē eius spiraculū vitē: z sic sol? dē insufflauit spiraculū vitē in faciē Adē: ita creat aiām cuiuslibet hoīs. Hinc dī ps. xxxij. Qui fin xit singillatim corda eoz. Et Zach. Qui plasmauit aiām hoīs in eū. Jc Esa. Qui siupit z fecit te in vte ro. Et Ben. ij. dixit Adā. Hoc nūc os ex ossib; meis z caro de carne mea. Nō dicit. Ania ex aia mea. Un dī tur intelligi qz anie ratiōales nō sūt de aia p̄m hoīs: sed caro de carne. Id qd z latus pbat Gab. ar. ij. vbi sup. p̄cludit. iij. Inspirare qnq; dicit imittere: a qm spiratio. qui qdē mod? ē diuiaz vocationū: ve scribit Berson pte. ij. in ser. de verbis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. quā mltis modis fieri cōstat: sic nāq; tñ / moze / amore / pudore / cōpuncōe / deuotiōe / intelligē tia / sapientiā / datione / redditiōe / augmētatiōe / z cōlū matione cuiuslibet gratiē. Berson.

eo ex fluxu ei? imaginat causari tepus dicit fmū ma / teriale teporis. de q alias dicit lari? . Et aliqd fieri in instāri (ve scribit dñs Cardinalis camera. q. ix. ar. iij. lib. j.) dicit qñ nulla ei? pars p̄fuit aqz illud est. Et q seqt q nō stat aliqd idiuisibile fieri z illud nō fieri i instāri. Patet: quia nihil eius ante p̄fuit cū ipsum careat partibus.

Instans eternitatis est ipsa eternitas / qd dē est. ve scribit dñs Cardinalis camera. q. vij. Que ideo dē instās: qz sicut instās epi si esset totū simul: nec i eo esset pri? aut poster?. Sic ipsa paternitas tota sūt s; ne successione prior? z posterior? existit. Un ibidē dicit q gnatio in diuinis est pductio instātanea: loquēdo de instāri eternitatis: qz ē pductio eterna. Ex his parz q ista cōsequētia nō valēt. Filius dei ē i isto instāri / nec ante fuit nec post erit. q̄ incipit esse vel desinit cē. patet de instāri eternitatis. Patz z scdo ifaucta sub stitias q̄rūdā dicitū qz p̄radictoria sūt vera i eodēz instāri eternitatis. hoc em clare falsū ē: qz sicut ad cō / radictoria esse vera i eodē rpe requirit qdlibet eē ve rū in toto illo rpe aliter nō essent p̄radictoria: sic ad ipsa esse vera i instāri eternitatis requirit qdlibet esse verū eternalit. qd māifeste iplicat Aliacen.

Instigare mouere. Un instigare ad bonū nihil aliud est qz assentire z cognoscere p̄ncipiū ostēdēs ali quā opationē esse bonā iustā: cāq; fieri debere. Hoc aut nouerit de nocēs: z dānari: nouerit em se prae velle agere z peccare Gabr. di. xxxij. q. vnica. arti. iij. dubio pmo lib. ij.

Instigare mouere. Un instigare ad bonū nihil aliud est qz assentire z cognoscere p̄ncipiū ostēdēs ali quā opationē esse bonā iustā: cāq; fieri debere. Hoc aut nouerit de nocēs: z dānari: nouerit em se prae velle agere z peccare Gabr. di. xxxij. q. vnica. arti. iij. dubio pmo lib. ij.

Instigare mouere. Un instigare ad bonū nihil aliud est qz assentire z cognoscere p̄ncipiū ostēdēs ali quā opationē esse bonā iustā: cāq; fieri debere. Hoc aut nouerit de nocēs: z dānari: nouerit em se prae velle agere z peccare Gabr. di. xxxij. q. vnica. arti. iij. dubio pmo lib. ij.

Instigare mouere. Un instigare ad bonū nihil aliud est qz assentire z cognoscere p̄ncipiū ostēdēs ali quā opationē esse bonā iustā: cāq; fieri debere. Hoc aut nouerit de nocēs: z dānari: nouerit em se prae velle agere z peccare Gabr. di. xxxij. q. vnica. arti. iij. dubio pmo lib. ij.

Instigare mouere. Un instigare ad bonū nihil aliud est qz assentire z cognoscere p̄ncipiū ostēdēs ali quā opationē esse bonā iustā: cāq; fieri debere. Hoc aut nouerit de nocēs: z dānari: nouerit em se prae velle agere z peccare Gabr. di. xxxij. q. vnica. arti. iij. dubio pmo lib. ij.

Instigare mouere. Un instigare ad bonū nihil aliud est qz assentire z cognoscere p̄ncipiū ostēdēs ali quā opationē esse bonā iustā: cāq; fieri debere. Hoc aut nouerit de nocēs: z dānari: nouerit em se prae velle agere z peccare Gabr. di. xxxij. q. vnica. arti. iij. dubio pmo lib. ij.

Instigare mouere. Un instigare ad bonū nihil aliud est qz assentire z cognoscere p̄ncipiū ostēdēs ali quā opationē esse bonā iustā: cāq; fieri debere. Hoc aut nouerit de nocēs: z dānari: nouerit em se prae velle agere z peccare Gabr. di. xxxij. q. vnica. arti. iij. dubio pmo lib. ij.

clinetio seu fualitatis ad obiecta sua no expectado re... gulã ronis puenies nobis ex pco pmoz parerit: lex... nãe corrupre idẽ. Jrd lex mbror: fomes pcc: rãnus... mbror: pãario iusticie originalis idẽ. Instinctus in... trinsicus nãe intellectus corrupre/est inclacio for...

Intellectus grece gnoũs dicit. Et e vis aie q̄ iustibilia pcepit fm Aug. li. de spũ z ania. Et fm Aristo. vi. ethi. intellectus e habitus pncipioz/ z li. magnoz moralium. Intellectus e habitus circa pncipia irelligibilia. Et intellectus dicitur multiplici...

Intellectus noster est duplex. s. humanus z fidi...

sent. Si vt est humanus: sic intelligit conuersus ad imaginẽ z sensum: z iudicat fm causas inerinsecas z inferiores. z ideo deficit in assentiẽdo: quia nõ assenti...

Intelligere vt scribit san. Bonauẽ. dist. xij. in dubijs s. lib. j. z dist. xij. li. iij. circa extrũ. duplici dõ. Uno modo largitẽdem qd cognoscere aliqd qd per nomẽ dõ. Illo modo pcedit assensum fidei: q̄ est ex auditu. nec aliqd credit quin...

adunã/ z nõq̄ intelligunt: qz nõ pnt rone pbari/ si/ cut est historia huana gesta pcurres: nemo potest p/ bare p rone q̄ B daz genuit Isaac: sed solũ p auctozit...

Intelligentia est p qua animus ea pspicit q̄ sũt fm Lice. li. r. b. eto. z fm de/ arũ Tho. intelligẽtia pnt fcar actu intellectus z ali...

Intelligentia potest capi q̄rtuor modis: vt notat Brulefer. q. iij. di. ij. lib. j. Et fm Sui. Scoti. caput triplici. Pimo mo p natura mere spũali intellectua li siue ronalĩ nata p se existere: sic intelligẽtia est qdaz...

Intelligentia simplex: vt scribit Berson pre. iij. de mystica theologia speculatiua pre. ij. p. sidera. x. est vis ante cognitũa suscipiens i mediare a deo naturalẽ quãdas lucẽ in qua z p quã pncipia pma cognoscuntur esse vera z certissima...

Intemperantia vide in dicitõe tẽperantia.

Intentio q. vj. di. xxxvij. li. ij. z post eum notat Sabzi. cadẽ di. q. vntica. arti. j. Uno mo p potẽtia in/ tendẽte. Alio mo p habitu quo intẽdit. Tertio mo p actu intẽdẽti: qnãz p obiecto qd intẽdit. Pimo mo accipit eũ intẽtio dõ oculõ: cũ ho lumẽ accipit p habi tu dirigẽte. (cũ dõ q̄ intẽtio e finis) ipe sicut dicit acci...

libet volitũ dicit finis cõiter pprie. z sic volitio illius ppter qd aliqd est volitũ dõ intẽtio. Magis pprie volitio eĩ qd est ppter se volitũ: z aliõ ppter ipõ intẽtio ap pellaã. Quibõ apparet q̄ oibõ his tribõ modis: intẽtio aliq̄ est vsus/ aliq̄ fructio/ aliq̄a mediũ inter vsus z fructio: si ponit mediũ: sp̄ eũ est finis mediũ vltĩ mi. Nec Sab. vbi s. Et fm scribũ Bona. di. xxxvij. li. ij. tene q̄ i noie intẽtiois claudis sũ accõ rõis z volũ tatis. qz (vt inq̄) intẽtio dicit quãdã collationẽ vni us ad aliud: z cũ hoc quãdã puerfionẽ eũ quietariõẽ pũmũ pntet ad intẽctũ. Scdm ad volũtatẽ. Ba...

Intentio fm Sab. di. vj. q. j. li. iij. est actõ potẽti eũ abere q̄ fert i aliqd. Fert aut aliqd vel vt i obiectũ vel vt in terminũ vel finẽ: vt latõ declarat Sab. de baptisante vbi sup. z di. xxxvij. q. vntica. li. ij. Brulef fer di. vj. q. ij. li. iij. intẽtionẽ pprie capã vltĩ stricte sic diffinit. Intẽtio est actõ volũtatẽ tendentis in aliquẽ finẽ p aliqd vltĩ q̄ vltĩ ad ipõ finẽ ordinata/ z pprie loquẽdo fm eũdẽ triplicẽ est intẽtio. s. actualis habitũ rualis z virtualis. de q̄bõ z Sab. scribit post Scotũ i qro di. vj. q. vj. lcc. vj. canonis. Unã actualẽ intẽtio nẽ (inq̄ Sab.) habz q̄ habet actu in volũtate elictũ respectu huiõ qd intẽdit. vt dõ q̄ habet actualẽ velle intrare eccliam/ actualitẽ itẽdẽ intrare eccliam. Unã qnã qd actu intẽdit celebrare. Ista inq̄ Brulefer est pfectissima: nec est in dormiẽre. Habitualẽ ho intẽ rionẽ (ait Sabz. vbi s.) habet q̄ habet in se habitũ de relictũ ex actu intẽtiois frequẽtato: inclinãt eũ ad si miles actõ: qualẽ etiã hõ põr dormiẽs habituatõ. Et ista inq̄ Brulefer est impfeca: z põr esse in dormiẽre Intẽtionẽ autẽ actualẽ dicit Sab. habet is q̄ ex xente itẽtiois actualis p̄habere pcedit i opõ ex illa rãq̄ ex radice: ita q̄ illa intẽtio actualis sit pncipiũ ordinariũ ad oẽs illos actõ sequẽtes: sicut intẽtio finis habz i se itẽtionẽ mediõz ad hũc finẽ ordinatoz: sic nũc in/ tendẽs ire ad sermũ Jacobũ ex itẽtioẽ huiõ finis ordi nat mltã alia necessaria ad illũ finẽ: exquẽs autẽ illa ordinata nõ sp̄ cogitat de eũdo ad sermũ Jacobũ: sed se pe p opariõẽ circa mediã: vel alias distrahã ab actu ali intẽtioẽ pma. nihilominõ tũ dõ oia facere ex pma itẽtioẽ z xualitẽ hõc illã pma itẽtionẽ i psecutione mediõz p quãto hõc actõẽs mediõ pcesserunt a pma actuali itẽtioẽ/ z in eã tanq̄ in finẽ ordinant: Quod ex eo patet: qz interrogaõ cur hoc agis statim respõ dderet. ppter ire ad san. Jacobũ. In q̄ cõsonat Brule fer z exẽplificat de celebrãte missãz. Et itẽtio actuali fm eũdẽ nõ req̄rit in baptisante ad hoc q̄ bapti zere: nec itẽtio habitualis sufficit: qz ista e in dormiẽ rẽ. Sã intẽtio xualis est necessaria. Sufficit emã baptisantẽ q̄ pũr habuerit intencionẽ: sũt dicendũ est de oibõ factis. In oĩ emã factõ necessaria est intẽtio sal tẽ xualẽ. Lõsonat dicit Scotõ di. vj. q. vj. li. iij. quẽ...

lati videri potest. Et Sab. di. vi. q. j. ar. ij. conclusio. v. lib. iij. vbi dicitur qd ad baptismum...

Intendere ve notat Scotus dist. xxxviii. lib. ij. dicit aliud redere. Hoc potest accipi generaliter...

Intentio Bona. dist. xl. q. i. li. ij. z post eum notat hoc idem Sab. ead. di. q. v. nica. li. q. Uno modo intentio de voluntione finis simpliciter...

concordat scilicet inuentioni: qd est inuentione de opus bonum vel malum: ut illa Ambrosio. Biffere? tu? operi tuo non me imponit...

Intentio fm Berlo. (sibi offerunt seu reddunt. pre. ij. de intentione ac fine actionis seu operationis in generali...

napre, illa duo sba opposita. s. indebitus / z (indebito modo accipiuntur diuina: cu alteri eoz ad hoc qd inuenio...

Intensio fit pluriu graduu accumulatio. de q apud phos z alios. Videantur pla de ea. z dno Cardinali camera. q. ix. li. j. sen. z alij zc.

Interdictum dicitur ab interdictio. phibeo. Est aut interdictum (ve dicitur) Paludensium...

Sabri. lect. ix. canoia. Et qm plis est in dicitur (ve scribitur Paludensium) qd qd vadit secum fert suu in dicitur...

Interpretatio est duplex: ut scribit Jaco. de Valeria: tracta. ij. ar. iij. plo. g. in psaltes. Una dicitur vna lingua in alia scilicet...

Intrinscum (vt notat Gab. di. ij. q. j. ar. j. li. j. dicitur quod est de essentia rei: puta res nec...

Inuidia est tristitia de bono (scilicet esse non potest et cetera) nis alienis: fm Joa. damas. Hug. lib. ij. de sacris. de. Inuidia esse odium alienae felicitatis...

mortale: ut scribit Berfon pre. ij. de sepe viris capt. qz dicitur per artem charitatis. Charitatis autem nihil est...

Inuidia est egritudo suscepta propter alterius res secundas: quod nihil nocet inuidie. Nam si quis doleat...

Inundatio dicitur aquae abundantia et affluentia. Et inundatio illa tpe diluuii non fuit naturalis sed miraculosa...

Inuoluntarium simpliciter est illud (ut scribit Scotus di. xliij. q. j. ar. iij. li. iij.) quod voluntas simpliciter remurmurat...

Inuocatio dicitur quodammodo inuocatio: ut scribit Berfon pre. ij. in fine de natiuitate virginis Marie. Fuit pro curatio...

Inperdulia dicitur quodammodo inperdulia: ut scribit Berfon pre. ij. in fine de natiuitate virginis Marie. Fuit pro curatio...

Intra dicitur quodammodo intra: ut scribit Berfon pre. ij. in fine de natiuitate virginis Marie. Fuit pro curatio...

ad penam seu vindictam. Et intelligitur hec dicitio (ut scribit Berfon pre. ij. de sepe viris capitalibus) non de ira...

Intra subita dicitur quodammodo intra: ut scribit Berfon pre. ij. in sermo. dicitur sexagesimo: est in hominibus quod facile irascitur...

Intra dicitur quodammodo intra: ut scribit Berfon pre. ij. in sermo. dicitur sexagesimo: est in hominibus quod facile irascitur...

per pnam: est velle punire peccata: et ista non fuit in christo nec in beata Maria: quia nullum habuit peccatum. De prima ira dicitur. Irascimini et nolite peccare etc. Glo. Quid iustus quod vultis peccatis quibus irascatur propter peccata? quod alienigenis: sequitur peccatis per pnam se deo offerat. Gulefer. Et ira secundum san. Bona. Uno modo dicitur pure affectione. et sic ira dicitur affectus deestimationis alicuius mali vel apparitionis mali. Alio modo ira dicitur affectus cum pena: et sic ira habet perturbationem et inquietationem animum. Bona dicitur esse intrinseca differentia. quia aut per perturbationem illa solam tangit potestates inferiores: et nullo modo tangit oculum mentis. Aut tangit oculum mentis ad rebus turbando sed non excedendo. Aut oculum mentis attingit ipsum perturbando et obnubilando. Et secundum Bona dicitur in quaduplici differentia reperitur. secundum quod colligitur ex dictis sanctorum: et habet san. Bona dicitur. dist. xv. q. vi. li. iiij. Uno modo de pure affectu deestimationis: et modo potest esse in Adam in statu innocentie. Alio modo dicitur motu deestimationis cum inquietatione et perturbatione partem sensualis sine aliquo perturbatione mentis. et hoc modo fuit in christo affectio irae. sicut enim de euan gelio. Inframedo perturbavit spiritum. Tertio modo de affectu deestimationis cum commotione et perturbatione: non solum partem sensualis sed etiam rationis ad rebus. et hoc modo reperitur ira in viris iustis qui irascuntur ira per seolum. De quibus dicitur Grego. quod inde mens perturbata profertur ut clarificetur oculum per collatum immisissimum ad rebus turbat: ut postmodum clarum efficiat. Quarto modo ira de affectu deestimationis cum commotione sensualitatis: et etiam mentis: ita quod commotio illa habet secundum perturbationem mentis annexam vel ad illam est ordinata: et sic est ira per vitium. et reperitur per prohibitionem a domino.

Ira dei ut Augustinus super illud. ps. Tunc loquitur ad eos intra sua etc. scribit. Non oportet inquit ira et furore dei perturbacionem mentis intelligi sed vim quam iustissimam vindicat subiecta sibi ad miseriam universam creaturam. Ira dei est motus qui fit in anima: qui legitur dei novum cum eandem legitur videri a peccatore peccari. Per hunc enim motum iustitiam animam multam vindicant: quibus possit ira dei recte intelligi etiam ipsa mentis obsecratio: qui consequitur eos qui legem dei transgrediuntur. Idem ps. vi. Non cadit in deum iudicium perturbatio sed quod in eis imminit stris fit: quia per legem eius fit ira eius dicitur. in qua ira non solum arguit se non vult aniam que nunc orat sed nec corripit. i. emendari vel erudiri. Et ps. ix. ait. Multum irascentis dominus dum non requirit dum quasi obliuiscit: et non attendit peccata: et per fraudes et scelera ad divitias bonorum rebus punit. quod maxime in illo antichristo euertitur est: qui visus adeo beatus videbitur hominibus ut etiam deus punit. Idem Augustinus ps. xxxv. Ira dei non est nisi auctoris vultus eius. De ira et furore dei scribit Berson pre. iij. in expositione. j. psalmi pnia. Scio inquit tu domine (de deo te) quia tu semper idem es: ideo tu in varios affectus non mutabilis es. De te quoque scriptum est. Tu autem domine virtutum cum tranquillitate iudicas. furia ergo spiritus transquillit: irascens semper placat. Non est furor tuus: non est ira tua in te et in tuo affectu: sed extra te est effectus tuo furor tuus: pena est inferni. Ira tua purgatorum pena. In inferno quasi furendo arguis. in purgatorio quasi irascendo corripis. In illo per iustitiam arguis insolubilitate: in isto per misericordiam corripis salubriter: et tamen ab utroque opto liberari dicens. Domine ne in furore tuo arguas me etc. Nec Berson. Non potest autem deus maiorem ostendere iram peccatori (ut scribit Jacobus de Calatrana super illud ps. x. Plures super peccatores laqueos) quam non dare sibi gratiam: et dimittere eum in adinventionem

bus suis. Nam est natura sua corrupta: viciata spiritus in diversa scadala et diversos laqueos postquam non habet preseruatorem. Ita iudei obstinari post mortem christi fuerunt in diversa scadala: et incidere in diversos laqueos per illos. xl. annos: ut ait Iosephus de bello iudaeo. Id quod et declarat et ostendit Jacobus valde videtur.

Iracundia est excessus irae: ideo est vitium oppositum mansuetudini secundum san. Thoma. ii. q. i. cl. vii. art. j. Differentes ab ira: ut placet Donato: quia ira est ex causa iracundia ex vitio multum irascens. Ab ira venit irascor et iratus: ac iracundus. quae ita differunt: quod iratus est qui ex aliquo re lacessit: iracundus qui ex quacumque causa parva causa mouet ad iram: sicut alterum ex causa est alterum ex moribus.

Irasci est appetere vindictam: secundum Aristoteli. iij. Rhetorice. propter apparentem parumpensionem. Gulefer. di. x. q. iij. lib. j. Et deus dicitur figurative irasci vel offensus: tunc accipiendo irasci per velle vindicare: non includendo passionem committentem istiusmodi velle. De for. male est irasci vel offensus: quod formaliter est volens vindicare peccatum commissum contra legem suam: ut scribit Scotus: et post eum Sab. di. xij. q. j. ar. j. lib. iij. Et ut scribitur san. Bona dicitur. di. xl. v. in dubio lra. li. j. Deo habet signa irae: non quae fecerit ira in ipso sed quae fecit ira in nobis: et hoc quod in nobis sunt. Et (ut scribit Paulus) Lore. lib. j. distin. viij. sent. suarum) quoniam ira est appetitio aliquid mali cum libidine velle committere minime suapte spiritus: modo in dei natura cadit. Ex quo fas est scire eum quos odio vacare. Nam cum nulla sit eius voluntatis peluitas ad malum: pabsurdus est opinari quippiam odiosus esse deo. Si quidem cum omnia ab eo tanguntur ab auctore dimanent: si quippiam illi odiosum esse diceret: necesse esset confiteri eum id haud esse velle. quo nihil dici potest in omni theologia indocuit. At nos interdum metaphoricis quibusdam illi odiosa esse dicimus. Nam illi et malorum genera esse odiosa et aliquid ingentis boni genus velle affirmamus. quod haud fieri sine minoris boni ademptio ne potest. quemadmodum quarum iusticie tunc de bonum velle affirmat. quod fieri sine aduersione nequit. Quos enim generis humani societatis iuribus descriptio fuerit: nisi tot fures tot grassatores tot homicides tot depeculatores tot hostes publici placent. Nam ceterum seruari hominum incolumitate possit tot flagitiorum vexationum cedum dirptionum rapinarum imputa scelera ferant: Atque etiam gaudium et delectatio: quarum parbenice sint a dei natura absunt. Nec Paulus Lorelius etc. A deo quoque omnis turbida affectio abest: ut idem sentit.

Irregularis a quo irregularitas: et est (ut scribitur Scotus) di. xxv. q. j. lib. iij. in) abilitas ad susceptionem et executionem actuum ordinum. Vel irregularitas est impedimentum repulsiō executionis diuini officij seu sacramenti ex canonica institutione pueniens. Ista frequenter incurrit a iure: quibus posset aliquando infligi a iudice secundum iura. Incurrit autem a iure ex quibusdam criminibus: et ex quibusdam non criminibus: et ex quibusdam que quibusdam sunt et criminibus: et non criminibus. Et sic scribitur per hoc irregularitate incurrit. Primum ex criminibus. Et hoc quadrupl. Primum propter simoniam. ut quoniam quis emit ordinem vel beneficium: et in huiusmodi casibus quibus solus papa potest dispensare. ut per se de simonia. c. nobis. Et idem per. j. q. j. Simoniacus autem in beneficio nescio (ut scribitur Scotus) di. xxv. q. j. li. iij. si sic iure puniatur: tunc ex quo sibi placet quod simonia illis obtinuit: tenentur resignare. et toto tempore quo tenent iniuste tenent: tenent ad restitutionem omnium que perceperunt. Nec Scotus. Et

probant hoc de simonia in diuersis capitulis. Secundum criminem quo irregularitas perhibet est furum in aliquo ordine: pura quoniam ipso tales prohibet accedere: et contra eius prohibitionem faciunt: et furuue suscipiunt ordinem: tales efficiunt irregulares. Tertium criminem: in eo quod ministrat in ordine non suscipiunt: maxime sic est sacerdos ordos solentis ministratio. Et quod sit irregularis per extra de clerico non ordinato ministrare. Quartum criminem efficiens irregularitatem: est promaciter se habere in non seruando canonicas penas. Et hoc per de clerico exco. caro vel deposito ministerium. ubi intelligitur de maiore exco. car. Nam qui in maiore exco. car. graui peccat: nullus tamen irregularis: raris nota incurrit. Sed: sine criminibus perhibet irregularitatem. et tripl. sequitur cum irregularitate quibus seruitur: non criminem. Unus quibus seruitur: propter prohibitionem uti: ut ne ordos facit suscipiat: nisi manu iurat. ut per de seruis non ordinatis. Sed de facto non impedit: ut ait Richar. Sed sequitur illegitime natus: quibus huiusmodi illegitimatus non sit ex crimine illius qui taliter nascitur. Et istud per extra de filiis presbiteri non ordinatis. Richar. di. Defectus natalium non impedit alicuius ordinis susceptionem de facto sed huius de iure propter facti reuersionem: et cum eis (ut inquit Scotus) facit dispensat. Tertio sequitur corpe vitiatum: vel in aliquo morbo laborati enormiter trun carum: vel graui et immodico morbo laborare et debilitati. tales enim sunt irregulares: nec debet suscipere ordos. ut patet de corpore vitiatum. et extra de clerico debilitato. Sic et irregulares secundum Richar. quod ad reprimendum carnis tentationem sibi abscindunt virilitatem. is enim non habet iustam causam castrationis sue: quod vere carnali vitio repugnans est. Secus si ex causa iusta abscindant. Tertio: indifferet. quibus ex crimine: et quibus non ex crimine aliquis efficiat irregularis. Et hoc contingit dupl. scilicet: per homicidium et bigamiam: quibus vtriusque est sine peccato. et quibus cum peccato. Pars primus de iusto iudice: qui iuste dicitur non tenet: quod ipse vna cum notario et teste sunt irregulares: et consilium. ut patet extra de homicidio voluntario. Unus Richardus ait. Et zelo iusticie iudex suspedit larrones: fit irregularis: et sic actu crucis aliqui homo fit irregularis: inquit Richar. dist. xxv. ar. iij. q. iij. lib. iij. Homicidium autem quibus est peccatum: ut cum nocens innocente occidit. ut patet de se: quod est contra mandatum dei. Quod autem bigamia inducat irregularitatem: hoc per extra de bigamia. Quod possit esse sine peccato: quod habet matrimonium cum muliere corrupta: efficit bigamus: sed hoc potest facere quod sine peccato. Quibus est peccatum bigamia: quod posito casu quod aliquis ducat uxorem virginem: ex hoc non contrahit bigamiam. sed si postea illa mulier de seculo mariti sui peccauerit cum alio viro: tunc in primo rebitu quo legitur maritus peccauerit cum huiusmodi uxore adultera: ipse contrahit bigamiam. et hoc ut plurimum non caret peccato. maxime si ratione sue sacrande libidinis fouet scienter adulteram: et non corrigit: neque repudiat eam. Uide latius de irregularitate Richar. di. xxv. ar. v. Et Petrus de palu. cadet di. q. iij. etiam alios: fratrem Osualdum li. iij. rosarij theologie. Et Antio. parte. iij. rru. xxvij. per sex capi. et Berson. Et hoc sufficit.

Iris secundum Aristoteli. iij. Metheororum: est speculum solis: quia in ea imago solis exprimitur. Et diffinit sic communiter. Iris nil est aliud quam nubes rosida soli opposita: radijs solis multipliciter informata. Vel est refractio visus a nube rosida ad sole. Plura colligit de iride frater Pelbarus lib. ij. an fine rosarij theolo. et multa Aristoteli. iij. Metheor. et Seneca. Et quod vocatur bulus est physici: apud philosophos de eo videbis. Posuit autem deus arcum vel iridem in nubibus: in signum

federis. Nam Bona dicitur deus ad Noe. Ponam arcum meum in nubibus caeli: et erit signum federis inter me et terram: et non erit ultra aquae diluuij ad delendam uniuersam carnem. Et hoc factum est propter Noe assicuracionem: quod Noe maxime timebat ne iter fieret diluuium: et quod tunc orabar ne fieret. ut refert Iosephus lib. antiquarum. Alias rationes vide apud alios. et colligit aliquis frat Pelbarus lib. ij. rosarij theolo. Et de signis iridis videro apud philosophos: et de generacione eius.

Irisio et sublamnatio conueniunt in fine: sed differunt in modo. quia prima fit naso rugato: secunda vero sic oritur: ab his et cachinno: ex san. Thoma. scda scda. q. lxxv. arti. primo.

Iter idem est quod via. Iter salutis et pditionis: quo vel in celum vel ad inferos iter. De his duabus vijs dicitur Marti. viij. Inerare per angustam portam: quia porta et spacio via est que ducit ad pditionem: et multi sunt qui inerat per eam. Quae angusta porta et ardua est que ducit ad vitam: et pauci sunt qui inueniunt eam. De his Lactantius lib. xj. diu. institu. c. iij. Dux sunt vijs per quas humana vitas pcedi necesse est. Una scilicet que in celum ferat: altera que ad inferos descendit. Quas et poere in carnis vitijs: et philosophi in disputacionibus suis induxerunt. Sed inquit melius est verius: quod duas istas vias caeli et inferorum esse dicimus. quia iustis immortalitas: iniustis pena eterna posita est. et in c. iij. Utra est igitur virtutis ac bonorum via que fert non in Elysios campos (ut poere loquuntur) sed ad ipsam mundum arcem. Be tua malorum exercet penas: et ad impia rarrora mittit. Est enim criminarios illi quod prauis religionibus instituit: auerit homines ab itinere celesti: et in viam pditionis inducit. Plura Lactantius.

Iter quoddam est terrestre: quod agit pedibus corporis. Quoddam est spirituale et celeste iter pternitatis: quod pagrat pedibus mentis: qui sunt pes sinister in intellectu: et volitio pes dexter in affectu. ut scribit Berson parte. j. fimo. p viagio regis romanorum. Hoc iter quod le est si quis interrogauerit: respondeat propheta: id esse viam mandatorum dei: quae neder ambulasse: sed cucurrisse gloriabatur ipse: cum ait. Uiam mandatorum tuorum cucurri: cum dilatasti cor meum. Et iustus. In via testimoniorum tuorum delectatus sum sicut in omnibus diuitijs. Et talia sunt in hanc sententiam absque numero. Etenim tu qui pegrinans hic a deo: si pcedo vis ad vitam ingredi: serua mandata. Nec est enim via regia: hoc iter pspicuum: hoc copendiosa semita que ducit ad vitam. Magister Joannes Berson cancellarius etc.

Ironia graeca dicitur est: et est vitium quo quis affectu minor de se quam credat: ideo semper est peccatum. tamen leuius ut plurimum quam iactantia. ex sa Thoma. scda scda. q. lxx. art. ij. Est et ironia figura cum aliqd contrarium dicitur et illusionem. De qua apud gramaticos. Ironia ut scribit Paulus Lorelius lib. iij. sen. di. viij. tamen maxime crimen purat: cum palas sibi aut neuos quosdam addit qui desinit: aut quaedam prestanciora deymit que suspunt. Eodemque modo offeratio malum capitale nominat: si dolo se aut cum alteri iactura fiat.

Jubilatio est declaratio quaedam et illustratio gaudij pcepti. Eadem Jubilatio dicitur per. De qua in dictione Gaudij. Et Jubilus secundum Berson tract. viij. sup Magnificat. non est nisi gaudij cordis inter sum: quod nec retineri potest nec foris exprimi. Et san. Thoma. sup ps. xxxij. dr. Jubilus est leticia immensa: quibus exprimi non potest: sed voce datur intelligi etc.

Jucunditas est gaudium ad exercitia adeo primum pens ut alios exercet ad gaudium

dum, san. Tho. iij. sent. di. xlix. q. iij. ar. s. **Judens** dicitur est quicquid legem moysaica ad litteram tenet. Dicitur etiam iudex a nomine principalis tribu. s. iudex: qui etiam plus bebet dicebant: quod ab Hebraeo: cuius familia cultus dei tenet ceteris idolatria sedata. Dicitur etiam iudex a rebus circumstantiis. **Judex** a iudicio dicitur quasi ius dicitur iudicatio que est iusti iudicium. sicut Arist. i. j. Politico. r. Dicitur etiam iudex quod est actus iudicis in quantum iudex. i. in quantum est ius dicens. ideo est actus iusticie. i. exsecutio iusticie: sicut san. Tho. scda scda. q. xl. ar. j. Et iudex est triplex. vt notat Sab. di. xv. q. vi. li. iij. scz: ordinarius/delegatus/et arbitrarius. Ordinarius cui ex officio gnatate vel officio conuenit iudicare. sicut huius dignitate vel officio cui annexa est iurisdictio: sicut episcopus/ archidiaconus etc. Delegatus cui ex speciali commissione ordinarius iudicis conuenit incerta causa: vel etiam generaliter cognoscere seu iudicare. Arbitrarius qui nullam habet potestatem/ sensu litigantium in iudice eligi. Requiritur autem iudex ad sententiandum. de quo dicit Deutero. xvj. Iudices in magros constitues in omnibus portis tuis: vt iudicet populum iusto iudicio/ nec in altera parte declinet. Non accipies personam neque munera: quia munera excecant oculos sapientium: et mutant verba iustorum. Iudicis quoque non est (vt inquit Ambrosius) sine accusatioe danare. et habet. ij. q. i. de manifesta. Vt est hoc nisi crime sit notorium. fama enim publica reum accusat. In iudicio autem quatuor necessario personarum requirunt. scz: iudex/ actor/ reus/ testis. alie personarum sunt de congruitate: vt assessor/ aduocatus/ procurator/ tabellio sive scriba/ executor. et ita non semel/ sed in casu requiruntur hec vltime personarum. Potest autem esse iudex quilibet qui non prohibetur. extra de spon. c. l. u. apud. Prohibentur autem surdus/ mutus et pectus furiosus/ impubes/ femina/ seruus excorsus/ psanguineus/ rei et inimici actoris vel alia causa suspecti: nec infames: vel heretici: vel imperici etc. Nam malus iudex iudicando peccat mortaliter: sicut Alex. d. ales in. iij. Et Rayne. et Hostiensis. Nec licet iudici vedere iustum iudicium. q. i. q. iij. Non licet. Nec iudex accipiat munera: vt dicitur est. Possunt autem dicere personarum ad iudicium requiritur deficere multis modis a iusticia quibus innocentes danificant. vt notat Sab. vbi dicit. Et hoc vel scienter et ex proposito corrupti prece/ pccio/ fauore/ inuidia: aut certa malicia. Aut ignoranter vel non a proposito pcc negligentia aut alium casum pcc voluntate accidentem. Ubi aduerendum vt idem scribit: quod quilibet in officio constitutus tenet hanc peritiam tantam vt possit officium iuste exercere. Unus iudex ecclesiasticus hanc debet saltem mediocre scientiam: licet emines sit affectada. In seculari autem iudicio vt de Arto. si habet consuetudine causarum vel peritiam iudicandi/ potest committere causa ignoranti: et pcc esse ordinarius. Nam a milites pcc esse iudices. danant enim assessores iudicibus vt consulat ignoranti iura. Dum ergo non habet peritiam sufficientem/ assumat assessores iuris peritos: vt tales consulant quorum informationibus suas suppleat impericias. Debent autem iudex se reformare deo in tribus: scz: in veritate/ et bonitate. vt scribit Sab. post Alex. de ales pre. iij. q. xl. h. d. cum iudicando gerit vice dei. Dicitur etiam iudex dicitur Iero Moyse. Prouide de omni plebe viros sapientes et metes deum in quibus est veritas/ et qui oderunt auaricias: qui iudicet populum omni re. Prout sit in auctore: veritas in iudicij discretioe/ bonitas in animi receptioe. Unus Deute. xvj. Iudices in magros constitues in omnibus portis. Ecce auctores presens vt iudicet populum iusto iudicio: et iudicium veritatis. Nec in altera parte declinet: ecce

rectitudo animi etc. Uidelat. Sab. et quod personarum admittunt et quod prohibent in iudicio: et s. factum est. De son pcc. iij. ser. ad regem frater iusticia ponit etiam signa pcc quod cognosci possit si iudex aliis diligat iusticia sicut tres habitudines seu respectus quod in vnoquoque iudice. Unus respectus est ad deum et ad religionem suam. Alius ad deum suum suamque danationem. Alius ad semetipsum quod se subdit ratiōi. Dicam. q. i. in q. amor dei suamque religio nis signus est iudice terrenum diligere iusticia. Logior est ibi Berfon. Et addit postea: quomodo vnusquisque iudex hanc tres virtutes theologicas iusticie fortiores: Spem in potentia dei quod ei datur/ sic pstantia. Fides in sapia dei: quod ei dabit prudentia. Charitate in veritate dei: quod ei dabit clementia/ benignitatem et clementiam. Alios quoniam iudex est corruptus/ et subuersus a throno iusticie: facile admodum nisi pfirmar/ sic et stabilius in deo. Per has virtutes facile potentia timebitur/ opas et munus danam caueclaz. deficit iudicando aut p auferentia/ aut p ira subita. Alia signa ibidem diffuse declarat: que vide **Judicium** vt scribit Sco. di. xlvij. q. iij. (si placet. j. li. iij. gnatie accipit p quatuor certa noticia. et illo modo sensus etiam distinet apphendes obiectum/ vel distinguens obiectum ab obiecto: vbi requirit forte magis distincta apprehensio/ de iudicio. Unus. q. de ania: de sensus comū iudicare de sensibilibus diuersorum sensuum. Alio modo de iudicio certa apphensio intellexit/ alio/ etiam quicquid. et huiusmodi diffinitiuam cognitio de aliis pcc dicit iudicium de veritate illius. Iuxta illud. j. Et. Unus/ quisque deum iudicat que cognoscit. et hic est bonus iudex. Adhuc magis pcc dicitur de aliquo vero coplexo. quod sicut Aug. iij. de libe. arbi. nullus iudicat de regulis et iuris: sed sicut cum de aliis. Unus omne verum complexum apphendit esse verum per alios. quod si est immediatum/ adhuc iudicat verum p rōes terminorum: sicut p b. m. j. Postea. Puncta pia cognoscim/ in quantum finis cognoscim. Adhuc magis pcc dicitur de rebo complexo quod est conclusio: quod de pccione iudicat nedum p terminos/ sed p pccipia. Adhuc magis pcc dicitur de pccione practica quod spectantur ea. quod iudicium est dicitur in intellectu/ practici personarum iusticie. Iusticia autem non respicit speculabilia/ sed opabilia. Adhuc pcc dicitur cum lex non tamen determinat agenda et fugienda/ sed determinat reddenda premia bene meritis: et supplicia male meritis: vt ex amore pcciorum alliciant ad bene agenda: et ex timore pcciorum vel suppliciorum reuera habent a male agenda. Pcc dicitur pccie iudicium accipit vt est certa determinatio de pccia vel supplicio reddendis quod de aliis pcciorum practici. Illas autem veritates licet quod libet possit ex pccipis practici eliceret/ sic quod ratio/ cinado iudicare. Unus adhuc secretus iudicium accipit vt pcc pccinet ad hanc autem determinandi. Iuxta illud extra de sententia. Sententia non suo iudice lata nulla est. Ergo complexissima ratio iudicij stat in huius quod pcc pccia de terminator auctentica reddedi alicui sicut merita sua. vt de Scor. Illa autem complexa determinatio includit pccfectu dicitur in intellectu: de huius pccfectu velle volutates: non qualescunque/ sed efficax. Et quod sequitur quod pccipaliter iudicare includit pccipaliter dicitur pccipaliter velle habere velle efficax: vt de Sco. di. xlvij. q. j. li. iij. Et vt scribit Jaco. de Uale. Ps. xlix. Iudicium est actus iudicis. Et sic pcc duplex actus iudicis. Quia autem iudicat sicut leges/ aut pccuaricatos et obfuaricos legis. Pccmū de iudicium discretiois: in quantum iudex interpretat et declarat difficultates et enigmata legis: et discernit in ter ea. quod eiusdem est pccdere legem interpretari: et discernere et iudicare sicut legem. Scdm de iudicium examinatio/ nis: in quantum iudex examinat obfuaricos et pccuaricos

res legis: et pccnt sicut merita et demerita. Et sicut dicitur de vnusquisque quod suum est etc. Quorū autem inuentum (in q. Berfon pre. ij. ser. factum in cocilio Remensi dicitur. ij. post Pascha. in vnus quod iudicia circa agibilia et credibilia/ vel nullum est vel obscuro/ rimidum/ et incertum vel erroneum: quod nec ipso eruditur/ nec dei/ nec regulari bene viuendi disciplina pccducit. Iudex igitur peritiam hanc debet etc. Passiones autem pccerit verum iudicium vt vult idem Berfon pre. iij. de passionibus animi/ que pcciculosas esse dicit boi dimittere se nimis labi et pccudari i imaginibus vel fantasias pccferim vitiosas/ et circa peritiam/ ra sempiterna labeta. vt sicut bnficia/ honores/ et diuitie. Nam cum generentur habitus ex actibus frequentat/ et habitus causent. naturaliter sic vt pondere suę inclinationis sic inueniunt imaginariam veritatem/ et ex consequenti totum boiem quod necessitate quod erabit huiusmodi velut brutum: vt quod admodum sic in illis/ quos pccba bestiales appellat. Sic vtique verum est quod ois imaginatio pccfundata habet suam insaniam vel ebrietatem/ et quod demoniaca passione: sicut dicit Origenes. Ledit quod notabiliter seu pccerit tota iudicium rationis/ patet in philocapitis: patet in am/ brosios: in auaritia: inuidia: in imparicibus/ in quibus verif/ cat illud pccerit. Furores sic lesa septem paricentia. **Judicium rationis** est duplex sicut sicut Bonau. Quod dicitur in solo dicitur et hoc est ratio. Aliud est sicut iudicium diffinitiuum vt fiat vel non fiat: et illud non quod est sine voluntate/ quod quicquid enim ratio deliberet i ea parte determinat diffinitiuum iudicium quod pccpccat voluntas. Et ideo cum dicitur quod voluntas sequitur iudicium. Si intelligit de iudicio quod pccst in solo dicitur non est sicut verum quod ad illud sequitur voluntas necessario. Si autem intelligat de iudicio diffinitiuo. ex hoc non sequitur quod voluntas sequitur pccipaliter actum alienum. imo potius actus alienus erabit ad pccm **Judicium est duplex.** s. approbatiuum et codenariuum vt scribit Sco. di. xlvij. q. j. li. iij. Nam iudex potest esse manifesta aliquid ex quibus sequitur in particulari illud esse pccm adu: pura quod bene meruit. vel pccm adu: male meruit. et pccma sicut est approbatiuum: scda codenariuum: ut ista quod i nobis ferunt due alie sicut: pura si pro aliquid pccnant digna merito/ et iudex inueniat pccpccata non esse vera: sequitur sicut pccm adu: pccm adu: sicut si aliquid pccnant aliquid digna supplicio: et inueniant non esse vera: sequitur sicut pccm adu: sicut pccm adu: pura tales coram nobis accusati pccm adu: innocere. Scor. Et iudicium sicut sicut Bonau. di. xlvij. q. iij. li. iij. de tri/ pccic. s. cōter/ pccie et appropriare. Iudicium cōter dicitur collectio manifesta meriti ad pccm. Iudicium pccie dicitur discussio meritorum et pccio cum quod dicitur discussioe/ et sententia diffinitioe. Iudicium dicitur appropriare ipso iudicio. Unus iudicat/ et codenariuum. Primo modo ois iudicabit in extremo iudicio: quod ois pccnent: et parebit quod deo oibus retribuet sicut merita. et hoc est quod de aplus. Des manifestari oportet etc. Secundo modo pcc dicitur iudicium discussiois non ois iudicabit: et erit quod ois ordines vt distinguit beatus Gregorius et magister di. xlvij. li. iij. Ter/ tio modo sicut de iudicium codenariuum iudicabit mali solus: et illud iudicium incipit in pccni pcc executione in futuro. Unus iudicium non iterabit: sed cōsummabit. Hec Bonau. et concordat Scor. Et ad hoc vt iudicium sicut firmum pccurrit auctoritas et potestas. Auctoritas i sententiando: et potestas non retribuedo pccm sicut merita si aliter eorum dicitur non est iudicium. hęc duo pccipaliter sunt in deo (vt scribit sicut Bonau. di. xlvij. q. j. ar. j. li. iij.) Nam in ipso est auctoritas ad sententiandum: quod do

minis ois est/ et nos ois serui eius. Est etiam potestas ad retribuedum: quod potestissimus: et non est quod pccra eius se valcat erigere vel et sicut irritare. hęc duo cōcitant deus trinitas homini christo auctoritate dando et dñm sicut dicit Beatus. ij. Dñm fecit deus hunc iesus. Potestas et etiam habet sicut cetera subiecto. Nam vlt. Dara est mihi ois potestas. et ideo ipse est quod pccstrucus est a deo iudex vno: et mortuorum: sicut dicit Beatus. x. Et sicut vtraque natura habet auctoritatem: sed sicut diuinitate pccni/ pale et naturale sicut humanitate cōmissam. de quod latio. ibi Bonau. et infra. **Judicium est duplex** vt notat sicut Bonau. di. xvij. li. iij. circa textum. Unus in pccnti. et hoc est iudicium in pccni foro. et hoc magis est iusticie quod iusticie: quod modo est rēpus misericordie. Aliud est iudicium postremum/ et illud est iusticie quod signant psalmigraphus dicit **Judicium extremum:** hoc est vltimum sicut finale/ et erit vniuersalis separatio bonorum a malis: vt dicit beatus Tho. iij. sent. di. xlvij. q. j. ar. j. de quod pcc. xcv. Iudicabit orbem terre in equitate/ et pcclos in veritate sua. Et Eccl. xij. Lucea quod sicut adducer deus in iudicium pcc errato/ sicut bonum sicut malum sit. Et Esa. iij. Dñs ad iudicium veniet cum sicut pccpcc suis/ et pccncipibus eius. Et Luce. xij. Uidelat filium hominis vententem in nube. De quod Matthe. xxv. et xxvj. Luz veniet filius hominis in sede maiestatis sue. Et Mar. xij. Joan. v. Et. ij. Cor. v. aplus. Des enim nos manifestari oportet ante tribunal christi: vt referat vnusquisque pccna corporis: pcc gestie sicut bonum sicut malum. Et. j. ad Thessa. iij. Et. j. Peritiam iij. et alias in multis locis sacre scripture tractat de iudicio illo extremo. Preterea Aug. Hiero. Grego. Luce. Lucean. qui et plura de hoc iudicio scriptis rest querunt. Uidelat Sab. ser. j. dicitur. ij. aduentus dñi. Et dies huius iudicij varie notat in scripture pccter effectus illius diei ineffabilitate. generaliter vocabatur lo dies iudicij nominat/ et alias dies ire/ dies caliginis/ dies calamitatis et miserie notari solet. De quod vii de Sab. ser. ij. vbi dicit. Dicitur hęc dies amara pccioribus. Di et dies iudicij oceanus: vt scribit Aug. pcc. viij. qd ita post finem huius seculi accepta eterna vita: tunc non cruet anie iustorum obnoxie pccalibus/ vel dicit oceanus iudicij um/ quod post duas gnariones futurus est. Una quod ad corpus. Altera quod ad aniam pccinet. Et in illo iudicio sicut Tho. d. Argenti. di. xlvij. li. iij. sicut iudex pccncipalis sicut enim vnus/ tñ iudices assessores cōtingit esse plures Nullus enim purus homo: solum christus potest iudicare pccna auctoritate/ et iudicabit vt vult Palu. di. xlvij. lib. iij. in forma humana et ghosa. Unus Joan. v. dicit. Pcc omne iudicium dedit filio vt modo dicitur est. Et ille qui fert sicut sicut iudex pccncipalis/ et ralis est solus christus. vt scribit sanctus Bonau. di. xlvij. q. j. li. iij. Assessor res autem erunt apli et alij pccfecti christi imitatores in extremo iudicio rati vt iudices iudicabunt: quod Mar. xij sup illo pccbo. Vos quod reliquistis oia. dicit Glo. quod relique rūt oia/ et secuti sicut dñm hi iudices erunt: et loquitur de iudicibus quod ad extremum iudicium. Et de iustis hominibus dicit Sap. iij. Quod iudicabit nationes et dominabunt populis. Et loquitur ibi scriptura de extremo iudicio: et tales sunt apli et alij pccfecti homines christi imitatores iudicabunt p modum assessorum. Et tunc pccfecti omnes qui erunt assessores christi habebunt plenam noticiam oim pcccorum: tunc iudicandorum/ nec latebit eos aliqua circumstantia iudicanda: et sicut naturalis cognitione non cognoscant: tamen diuina reuelatione cognoscant. Nec Tho. Argenti. Quod ragens aplus. j. Cor. iij. ar. Noli

re ane repna indicare / q adufqz veniat dñs q illumi
nabit abfcondita tenebrar / r manifeflabit cõfilla cor
dñi rē. Uideat r Ricbar. di. xlvij. li. iij. q. ar. j. q. j.
q ad hoc vt oibz clare manifefte diuine iuflicie pfe
ctio in opibz fuis ordinauit diuina puidencia eſſe vē
turū vniuerſale iudiciū qd erit oibz māfēſtū in quo
electi ſui pñij r reprobi ſui ſuplicij recipiēt cõplemē
tū. Tūc em̄ augebit ſu pliciu reproboz r gaudiū ele
ctoz. Uide lacī eūdē vbi ſ. r Palud. di. xlvij. q. dicit
iudic. ū generale furuz oim fm fidē iuxta illud apli
Om̄es ſtabimus ante tribunal ch̄i rē. cuius iudex
erit ch̄i: aſſeſſores apli r pfecti. Aſſiſtētia autē illa (vt
vult ſc̄iſ Bonauē.) nō erit ad p̄ſulendū: qz dñs cõ
ſilio nō indiget: ſed erit tanqz ad quēdā honorē r ap
probandā ſuam iudicis. Et in illo iudicio ch̄i ſub
vtraz forma a parebit ipſis beis. Damnaſis hō ap
parebit fm humanā naturā. vt ſatis bene declarat
Tho. Argeñ. duabz p̄luſionibz. di. xlvij. li. iij. fm
Scorū a beis videbit in forma glorioſa: ſed dānati vel
nullā formā glorioſam videbūt / vlt videbūt in corpe
glorioſo: ſed nec ex hoc ſequit aliq̄ delectatio aut Sco
tus di. xlvij. q. j. li. iij. in ſolu. argu. Cõſiſter autē hoc
iudiciū in duobz actibz p̄ncipalit: vt ſcribit Argen
nēſis di. xlvij. li. iij. quoz vn⁹ eſt diſcuſſio meritoz.
alius eſt retributio p̄mioz: r ſic erit iudiciū diſcepta
tiois: alterū retributiois. Uideat Palu. di. xlvij. q̄ri
Et q ad p̄mioz retributioē oēs iudicant: vel ad p̄
nā ecernā / vel ad gaudiū ecernū. Ita r angeli r az bo
ni qz mali iudicabunt iudicio remuneratiois / quan
tū ad p̄mū accidētale. Boni qdē remunerabunt de
minifterio hoibz imp̄ſo / qd tūc ſinit. Mali hō pu
nicentur pro ſua nequitia qua homines ſeduxerunt:
r ad peccatum adduxerūt. Etiam boni angeli tunc
magis gaudebunt de noua ſocietate hominum be
atoz. Et ecouerſo mali aliq̄ mō tunc punient de no
ua ſup eos cõſultatioē mulcoz damnatoz. Uide laſ
tius Tho. Argeñ. Bonauē. r Ricbar. r alios. Et in
hoc iudicio nō interrogabimur quātū fuerit inellec
noſter acutus r cruditus (vt ſcribit Berſon pre. j. cō
ſide. ir. an monach⁹ p ſtudio poſſit negligere diuina)
ſed q̄lis fuerit affectus n̄ ad dñm deū n̄m. hoc ē q̄
ſimpler q̄z recer / q̄ p̄ h̄iū r deuo r q̄z ſp̄rane
us r fidelis i dei ſeruitio fm eā vocatioē q̄ vocatus
fuerit diuinit. Uide plura r deuota apud eūdē pre
iij. ſer. dñice. ij. aduētus. Et licet vnusqz ſit iudica
tus particularit in fine vite ſue / tñ vniuerſale iudici
um erit neceſſariū p̄pter q̄rtuoz. Primo ad māfēſtā
dū veritatē p̄ſone ch̄i om̄ibz genitibz r populis r lin
guis. Secundo veniet ch̄i ad manifefandū oculi
ra. Tertio veniet ch̄i ad iudicandū male iudicata.
Quarto veniet ch̄i ad iudicandū nō iudicata.
Uec declarant ſuſius a Jacobo de Valencia p̄. ij.
Et iudiciū finale d̄ occultū / inquātū eius rēpus eſt
nobis ignocū. vt dicit idē p̄. ij. r alias d̄ r habet ſe
pe in ſcriptura. Uide Mar. xij. De die autē illo z ho
ra nemo ſcit neqz angeli in celo / neqz filij n̄ſi pater
rē. Decatū dies iudicij d̄ dies mala z amara valde
p̄ccōtibz (vt tactū eſt ſup) damnatis vt ſcribit Jacobo
de Valen. p̄. xlvij. Sed d̄ matutinū r dies clara z
mane in qua reſurgēt oēs iuſti r claritatē glorie poſt
tenebras z p̄ſecutiones hui⁹ vite recipient. Dicit etiā
mauriciū: quia om̄ia que in hac renebroſa nocte fu
erunt occulta: tunc erūt oibz manifesta.

De iudicis ſnia i ext̄o iudicio de
qua habet Mat. xxy.

De ſnia iudicis na ſcribit Paulus Cor̄thius

cū ait. Reſtare nūc videt vt ſententia dicunt de locis
perſequamur. quā quidē iure generatū in om̄es deū
laturū dicimus: vt r p̄m̄is afficiāt probi r flagitioſi
ſa ſceleratoz reoz imanitas vindicet. Sentētia autē
vniuerſal iudicij (vt ſcriptis reliquit Pecc⁹ de palu
de diſt. xlvij. li. iij.) erit vniuerſalis ſepatio bonozū
a malis: r remuneratio bonoz r puniſtio maloz: nō
ſoluz in anīa / ſed in corpe. Ad bonos dicit. Venit
te benedicti pat̄ mei poſſidere paratū vobis regnū
a cõſtitutioē mūdi rē. Tunc dicit r bis qui a ſiniſtris
erunt. id eſt: ad impios. Diſcedite a me maledicti in
ignē ecernū: qui paratū eſt diabolo r angelis ei⁹ rē.
vt dicit Mat. xxy. Executio hō hui⁹ ſentētiē nō fit
modo (inquit Pecc⁹ de palude) ſed ſic poſt genera
le iudiciū. Nūc tamē ſit executio particularis iudicij:
quo qlibet iudicabit in morte per p̄mū vlt p̄nam
permanētē ad ſolā animā rē. Horribil maloz ſnia:
ſz bonoz delectabil r iucūdarē. Et p iudicij ſnia ſc̄i
parabunt boni a malis. Uñ Scor⁹ diſt. xlvij. q. j. li.
iij. at. Et ſi extremū iudiciū generale ſit futurū: ad
hoc tñ nō poceſt haberi demõſtratio: quā minus nocū
eſt q̄ reſurrectio. Sed ad iſtō bene ponunt cõgruen
tiē. qā congruū eſt om̄es malos finalit ſeparari ab
om̄ibz bonis. Itē vnusqz aut aſcribit regno / vel
carceri. tota mltitudo p̄uſa ad regnū debz aliq̄ de
terminari ad poſſidēdū illud: r tota alia mltitudo
relinqui carceri: vt ſic ſit ſequēſtratio duarū familia
rum / ſeu duarū ciuitatū. ſicut tractat Augu. per to
tum de ciuit. dei. Hec autē ſequēſtratio ſic per iudiciū
generale. Uide alias p̄gruētias: r lacī ap̄ Scorū.

De iudicij loco

Locus iudicij general⁹ vt ſcribit Scor⁹ di. xlvij.
q. j. li. iij. r diſt. xlvij. q. v. li. iij.) pbabilis eſtimatur
terra p̄miſſionis / ſiue vallis vlt pars Joſaphat decer
minata ibi. vel tanta pars quāta ſufficit p reprobis.
Uñ Joelis. iij. dicit. Adducā om̄es gētes in vallē Jo
ſaphat. Nō autē om̄es erūt in illa valle: ſed ſep̄r ele
cti erūt in acere: r maxime p̄fecti cū ip̄o iudice ſz gra
dum ſuz dignitatē r excellētē norabil r collocari. Et
vt vult Scor⁹: electi nō erūt in terra / ſz rapient ch̄i
ſto obuiā i aere: r p̄ n̄s reſpectu ipſi⁹ p̄is ſit̄ intelli
gēda eſt hora. Sz qd tūc d̄ eſt media nocte: accipit
a Mat. xxy. r ab Ap̄lo. j. Thelā. v. Dies autē dñi
ſicut ſur ita in nocte veniet. Qd nō videt intelligēti
dū ad ſram. qā r ſi dñs poſſet ſe manifefcare ſingulz
tū magis pbabile eſt ad cõfuſionē reproboz: qui vlt
debūt r ab inuicē r a bonis vt ſint in loco illumina
to: r per p̄ſequētē tūc in loco reſurrectiois r iudicij nō
ſunt tenebre mediet noctis. Ea ergo hora forte q̄ ch̄i
ſtus reſurrexit: ea in cõparatōe ad illā regionē reſuſ
citabunt mo: tui. vlt ea hora qua ad iudicā⁹ eſt a Pi
lato. vlt ea qua expirauit in cruce. Si qdē de h̄ cer
tum nō habem⁹ ex ſcriptura. r quodēqz illoz ponat:
exponēdū eſt illis / media nocte: p̄ incertitudine. Hec
Scor⁹. Uide lacius alios doctores.

De ſignis que p̄cedent iudicij diem.

Hieronym⁹ (vt refert Ricbar. di. xlvij. ar. j. q. iij.
li. iij.) enumerat q̄ndeciz ſigna futura ante iudiciū:
que tñ nō affirmat / ſed d̄ ſe ea legiſſe in annalibz li
bris hebreoz: r ſunt hec. Primo die maria om̄ia ex
alabunt. xv. cubitis ſup mōres. Secūda: om̄ia equoz
ra p̄ſternentur in p̄ſudum: ita qz vix poſſint videri.
Tertia: redigent in ſtatū antiquū. Quarta: om̄es be
luē z alia que mouent in aquis cõgregabunt r ele
uabunt ſup pelagus moze p̄cenoſis inuicē inuigent
tes. Quinta: om̄ia volatilia celi cõgregabunt iuuicē

in cāpis plorātes / nō guſtātes neqz bibētes. Septa
ſumina ignea ſurgēt ab occaſu ſolis zera faciem fir
mamēti vltz ad ortū corruētia. Septia oia ſidera er
rantia r fixa ſpargēt ex ſe igneas comas ſicut comete
Ocraua: magn⁹ terrēmor⁹ erit: ita vt oia edificia al
to p̄ſternant. Nona oēs lapides rā magni q̄ parui in
q̄rtuoz partes diuidēt vnaqzqz petra aliā collidēt.
Decima oēs planētē fluēt ſanguineū rotē. Undecia
oēs mōtes r colles r edificia i puluere redigēt. Duoz
decima. oia alia veniēt ad cāpos de ſiluis r mōtibz
rugētia nihil guſtātia. Tredecima: oia ſepulcra ab
ortu ſolis vltz ad occaſus parebit cadaueribz ad re
ſurgendū. Quattadecima: hoies de habitaculis ſuis
recedēt: nō intelligētes neqz loquētes: ſz diſcurrētes.
Quintadecima: oēs morient r reſurgēt cū mortuis
lōge an̄ defuncti. Et q̄uis (inquit Ricbar.) incertū ſit
vtr ſigna p̄dicta p̄ceſſura ſint iudicij. vt narratū eſt
tū ibi ſine qdā q̄ parū h̄ic verifiſſime: tñ certū eſt
qz aduentū iudicis aliq̄ ſigna ſine p̄ceſſura r p̄ter iu
dicis reuerētā / vt hoies ad iudiciū p̄parēt q̄rū ſi
gnoz aliq̄ ponunt in euāgelio. Et ideo dicit dies ma
gnus eo qz magna ibi fiet: vt inq̄ mgr di. xlvij. q̄ri
Hec offēra r ſigna r: ſc̄iſ Bonauē. di. xlvij. li.
iij. circa rextū. r in fine dr. Hec vtr ita ſe habeat de
us nouit: r de his parū ſcribit Paul⁹ Cor̄thius li.
iij. ſuaz ſentē. di. vij.

Judicia dei dicunt duplici. Uno mō iudicant
ua p̄cepta q̄ erāt in lege / q̄ frequēt i p̄s. vocant iudi
cia. Alio mō dicunt diuina diſpoſ. io / r diuini p̄ſij
diſſimio / r iſta ſūt incōp̄chēſibilia q̄ntū ad cogniti
onē: qz an̄ ſūt q̄ ad noſtrā cognitiōē deducant. Uñ
ſi ad n̄ram cognitiōē deducant: nō tñ cõſc̄im⁹ q̄re
facta ſint niſi ſp̄s dei reueler / q̄ ſcrutat p̄funda dei:
ita ſcribit ſc̄iſ Bonauē. diſt. xlvij. li. iij. circa rextū.
Uñ ad Ro. xi. dicit ap̄lo. Qz incōp̄chēſibilia ſūt iu
dicia ei⁹. r. p̄s. xxxv. Iudicia tua abyſ⁹ mltā. i. hoibz
abſcōdita: vt dr Lyra. Uñ Aug. Iudicia tua qz hoz
miſerer / hos exccas nulli ſūt p̄nitus ſcrutabilia: tñ
vtrorqz ſalua: hos corpalit em̄ / illos r ſp̄ualit. Ju
diciū autē dei r hoim eſt diuerſum: vt ſcribit Berſon
parte. j. tracta. de p̄ſtatioē circa matentiā fidei p̄ di
uerſas hereses cõſide. vij. Alii em̄ iudicat deus / ali
bō. D̄o inſpicit corda / ſc̄iſ qd incus agat. Dñi autē
ho iudiciū id ſpectat qd for / eſt. r p̄r cõſiderari p̄ ſig
teſtes / voces r opa. Idē de vita ſp̄ualit an̄ ſc̄. iij.
Corolla. iij. at qz alio r alio reſpectu deus ipe iuſtifi
cat r cõdemnat. Uale q̄pe legiſlatōres publicos. de
publicis tancūmō ſentētiare: r ad iudiciū ſuū oculi
ra reſeruari. Propterea idē op⁹: ſicut ē occuſū ecclē
z manifefſū deo: ſic alit r alit poterit iudicari. Idē
Berſon pre. iij. de ſola. theo. li. j. triplicē deo curias
triplicemqz thronū deputat. Reſidet in p̄ma curia r
throno indulgēs grā. Reſidet in altera curia r throno
nō corrigēs miſcōdia. Reſidet in tertia curia r throno
dānans iuſticia. de q̄ p̄ aplm. Horrēdū ē incidere in
man⁹ dei viuētis. Et fm Jaco. de Valeria p̄. ex. Ju
diciū dei eſt triplex. ſ. examinatōis r diſcretiois r ſe
cretōis. i. m̄ſterioz ſcretorū. Et ideo q̄qz p iudicia
in ſacra ſcriptura itelligunt ſc̄rēta iudicia dei ad Ro.
xi. Q̄ altitudo diuiniāz ſap̄ie r ſciētē dei / q̄ incōp̄
chēſibilia ſunt iudicia. i. ſc̄rēta ei⁹. Itē p̄. xxxv. Ju
dicia dei abyſſus multa rē.

Judicare poceſt accipi triplicif. Si accipiat in
cōi appropriat ch̄i / q̄ nōm iudicam in natura di
uina fm quam eſt creator: ſed etiam in humana fm
quā eſt redemptor: ſic iudicabit poceſtate ordinaria r

delegata. Paſ autē r ſp̄ſſcōs nō iudicabūt niſi po
ceſtate p̄ncipali ſeu ordinaria. Iudicare autē fm qz ac
cipit ex poceſtate delegata nō eſt ch̄i appropriatū: ſz
p̄p̄riū: qz nulla p̄ſona in trinitate eſt homo niſi p̄ſona
ch̄i. Iudicare hō poceſtate p̄ncipali ſeu ordinaria cō
mune eſt tribz p̄ſonibz: r cōliter eis cōuenit: qz in eis
eſt vna r eodē in numero iudicandū poceſtas r ſune
vn⁹ iudex. appropriari tñ poceſt p̄libz p̄ſonibz fm rati
onē aliā r aliā: nō em̄ incōueniens eſt qz idē ſub rōne
diuerſa p̄libz appropriet p̄ſonibz. Uñ ſapia ſub rōe q̄
importat cognitiōē a p̄p̄riat filio: r ſub rōne qua
eſt bonū a p̄p̄riat ſp̄ſſcō / cui a p̄p̄riat bonitas
q̄ requirit ad iudicandū / iudicare p̄r appropriari p̄i
cui a p̄p̄riat potētia. Rōne autē diſcretiois q̄ requirit
in iudicio p̄r appropriari filio cui a p̄p̄riat ſap̄iētia.
Rōne autē reccitū dñis q̄ requirit in volūrate iudicandū
eis p̄r appropriari ſp̄ſſcō / cui a p̄p̄riat bonitas
Dec Ricbar. di. xlvij. ar. j. q. j. li. iij. Uideat r Sco.
eadē di. q. j. q̄ dicit qz ch̄iſ habet poceſtate cõmiſſariā
vt hō: ſed nō p̄ncipalē. r ita nō cõpetit ſibi p̄ncipalit
iudicare vt hō rē.

Judicare q̄n ſit p̄c̄m r q̄le offēdit Berſon pre. ij
de cognitiōe p̄ccōz ventialiū r mortalū. p̄ſide. v. vbi
ait. Iudicare aliū venit de ſupbia. p̄c̄m autē hoc iudicij
um fieri de opibz alteri⁹: vel de ip̄amer p̄ſonaz. hoc
fit duobz modis. Uno mō p̄ certitudinē. Altero p̄ p̄
ſumptioē leuē ſolūmō r ſuſpitiōē. Iudicare alium
ſumit eſſe malū erga deū r iuſte domnādū p̄c̄m eſt
moralē: qz cōtra bonitatē ſp̄ſſcō: qz i vno momēto
ſp̄ſſcōs p̄r hoiem ſacere bonū. ſicut Paulo fecit
Mar̄e magdalene z mulē aliqz: r p̄r hō eadē hora
p̄nitere. Eſtqz ſtultū z iniuſtū iudicare de hoc qd ne
ſc̄i / qd certū iudicari debet ad bonū qz ad malū. Judi
cari de opibz p̄r eſſe q̄n opa de ſeip̄is ſūt talia qz q̄cūqz
qz mō ip̄a nō p̄nt b̄nifici / nec p̄ bonā incertitōē / nec
alio mō. Et ibi ſc̄i� bene p̄ certo iudicari q̄ ſūt mala / r
qz alter malefecit. Si opa ſūt indifferentia / vlt talia qz
poſſunt b̄n r p̄nt male fieri iudicare p̄ certo qz mala
ſint: niſi alit appareat eſt p̄c̄m moralē: qz tā cito imo
cūctus iudicari d̄ bonū qz malū q̄n ſic fieri poterat b̄n.
In hoc tñ caſu r in alijs haberi p̄nt ſine moralit p̄c̄
cato aliqz ſuſpitiōes r iudicia leuia / quāqz bonū ſit
eas cauere. Et cauere debet b̄n ne in tali caſu qd malū
loquat / aut diffamet aliū p̄ tales leues p̄ſumptioes.
r ſpecialit in affirmādo cas plus iuſto / aut p̄ bonū
alec̄r⁹ ſicut ad faciendū mozi hoiem cōuenit certifi
mū habere iudiciū: r ſimilit in exulādo ſiue relegan
do extra patriā hoim / vel auferēdo ſibi bonā famā
ſuā nocabilit: in paruo tñ damno nō eſt tale periculū
Dec om̄ia Berſon. Idē parte. ij. de reſolutione ſup
Lan. circa irregularitatē p̄ſide. j. ar. q. alit in moralit
bus q̄qz iudicat iuriſta / alit rheologus: qz primus
magis inſpicit ſop cōtento ſuz r extrinſecū: ſz rheo
logus magis attendit ſop p̄ſciētē: r intrinſecū q̄ ad
deū rē. Aliter qz iudicat carnalis / alit ſp̄ualit: vt idē
ſcribit Berſon tracta. ij. de pollutiōe diurna p̄ſſio
ne. r. vide cū ibi.

Judicium temerariū ſeu ſuſpicioſus eſt quū
aliquis iudicat de his q̄ ſunt dubia vel occultā p̄ter
aliqz leues p̄ccētas fm b̄m Tho. ſc̄da ij. q. ix. ar. ij
De illo habet Leui. xij. Nō facies qd iniquū eſt / nec
iniuſte iudicabis. Et Mar. ix. Ut qd cõgrariū mala
i cordibz v̄ſis. r cū ſc̄. xj. Venit em̄ Joānes neqz mā
ducās neqz bibēs: r dicit demoniū habet. Venit fili⁹
hois māducās r bibēs: r dicit. ecce hō vorax r pota
tor vini publicanoz r p̄ccōz amicus Luc. xj. dicit.

Nolite iudicare et non iudicabimini. nolite condemnare et non condemnabimini. Et Joannis. vij. Nolite iudicare secundum faciem sed iustum iudicium iudicare. Et de illo remercario iudicio sepe apud apostolum habet ut ad Rom. iij. Et. j. Lxx. iij. z. vj. Et Jaco. iij. Aug. in ser. dñi in mōre. z. habet. f. j. q. iij. ca. Temerariū. Temerariū iudiciū plerūq; nihil nocet ei de q; temere iudicat. Et autē q; temere iudicat ipa temeritas necesse est ve noceat. Et in ep̄la z. habet. xxxvj. q. vj. Iniquū est ut q; de alio iudicare velit: z. iudicari de se nolit. Et de ciuitate dei lib. xij. Ignorātia iudicis plerūq; ē calamitas innocētis. Et de pasto. Temerarijs iudicis plena sūt oīa de q; desperam⁹ subire p̄uertit z. sic optimus. de q; multū p̄sumpserim⁹ deficiet z. sic pessim⁹: nec timor noster cretus est nec amor z. et in ser. Namque in re mere iudicat q; de meritis alioz. z. facile reprehēdit q; magis am̄re vituparet dānare q; emēdare z. corripere: q; viciū vel sup̄bie est v̄l inuidiē. Hiero. ep̄la. v. Nō em̄ cōfiteēte latēbras hōib; scire aut nudare permissum est: dicēte scriptura. Nō in facie videt deus autē in corde. Deus sol⁹ intima z. secreta cōspicit: sed manifesta est vox dñi mōntis. B. fructibus eoz cōgnosceris eos. Am̄b. sup. Beati immaculati. Iudice ille de alteri⁹ errore: q; nō habet in seip̄o qd̄ cōdemner. iudice ille q; nō agit cadē q; alio putauerit esse p̄uictenda: ne quū de alio iudicat in seip̄m sententiā ferat: iudice ille q; ad p̄nuictandū nullo odio nulla leuitate ducit. Grego. Deber q; q; p̄uas h̄uicē p̄pendere: z. p̄ q̄litare virtū curā alioz suscipere: ne dū delectat loq; co gl̄ie: fiat subdit⁹ auctoz ruine: z. q; grauat pondere suoz velit fieri iudex alienaz culpaz. Durus em̄ est ut q; nescit tenere moderam̄ia v̄re sup; iudex fiat v̄re alienē: talis p̄a de temerario iudicio. idē. Et Jo. Lxxvj. Sūt aliq; qui de om̄ib; male iudicat. Dicūt em̄. Si q; studet z. vacat humilitati hypocrita est: si recreationi gulosus est: si paciētiē timidus: si iusticiē impatiēs est: si simplicitati facus est: si prudētiē maliciōsus est: si macuritati p̄legmatic⁹ est: si iucūditati dissolutus est: si religioni singularis ē: si societati seculari est: si silencio z. paci dissimularoz ē: si alioz corpeptoni p̄sup̄uolus est: si instat vigilis z. orōnibus indiscret⁹ est: si dormicioni somnolētus est: si p̄dicacioni z. alioz saluti appetitor laudis est: si desistat negligens: si habet gratiā hōim adularoz est: si adulari renuit dicit q; sup̄bus est. Nec Joā. Lxxvj. Plura de hoc iudicio q; p̄posuerā scripsi: z. ideo ut legentes p̄teritatis auctozitatis scōz z. scripturaz hoc cōsuetū viciū cauere. de q; al̄s m̄tra scribūt

Jugum est multiplex: ut notat Berson parte. ij. sermōe de verbis dñi. Venite ad me oēs qui laborat. scz iugū status humani: iugū cordis p̄uicti: z. est iugū iudici/seculi/diaboli/inferni. Jugus status humani est corruptio z. moralitas: z. multiformis infirmitas q; b; om̄e humanū gen⁹ subiacere dinoscit. Nā scriptū est. Graue iugū sup. filios Adam. Jugū cordis p̄uicti est volūtas p̄ua vel cōsuetudo p̄ua: qua ratio nostra captiua tenet z. sepissime ducitur q; nō vult. De quo m̄si filius nos liberauerit nūq; veri liberi erimus. De cuius p̄ona nobis p̄mittit. Ecce ego venio dirumpere iugū captiuitatis vestre. Jugū iudici est obseruātia legis ad litterā. Jugus sculi est cupiditas. Jugum diaboli est peccatū vel iniq;itas de quo illud. Esate. Jugum em̄ oneris eius z. virgāz humeri eius z. sceptrū exactionis eius superasti. Exactor at noster est diabolus: qui ad peccatum instigat: ut in fine nos ad iugū eterne damnationis

nos trahat. Jugū inferni: est eterna dānatio: q; falsūculi ad comburendū colligabunt: ut illic cōiungantur in pena: qui cōles exierūt in culpa. De hoc iugo p̄ accipi quod dñs de per. Dzeam. Propterea imponet eis iugū: qd̄ nō aufere. Lact⁹ m̄gr Joānes Berson d. bis iugis. Sūt alia quinq; iuga boum curiositate: v̄re: q; nōq; sensuū exioz: q; iuga qd̄ in euāgelio cōmmerat: z. v̄re excusat⁹ habet a nuptijs/ea sep̄batū ire dicebat. Et differit iugus z. onus. Jugū dñi fuit: tatis est assumptio. onus hō eius qd̄ aliū esse p̄t: q; hoc qd̄ discere sub iugo p̄cipimur: scz ve sim⁹ mites z. humiles corde. Est ergo iugū monastic⁹ ordo: onus autē pietas mētis z. corp̄alis exercitatio. Nā dñs dicit. Jugū em̄ meū suauē est: onus meū leuē. Super q; bus h̄bis per pulcra scribit m̄gr Joānes Berson cancellari⁹ parrisiēsis: in eodē sermone de h̄bis dñi. Venite ad me. Item iugū christi. i. charitas est: ut ibidē dicit

Iumentum est om̄e animal seruīs (cir. zc. homi: f. z. n. Tho. p̄ma parte. q. lxxij. ar. ij. Iumentū appellatio animalia cōtinetur: a iuuādo: hoc est auxiliando

Jurare generalit̄ fecit omnē actū iurādū: siue bonum siue malus siue indifferēt. Et iurare est deū in testē vocare: z. est act⁹ latriē. Nā Dico ronpm⁹ sup. Dacth. Qui iurat aut venerat aut dicitur eū per quē iurat. san. Tho. scda scē. q. lxxij. ar. iij. Et fm̄ san. Aug. in de h̄bis dñi. Jurare est deus in testē assumere: intellige imēdiare in se/ v̄l mediane creatura. Et alibi fm̄ eundē. Jurare est ius veritatis deo reddere. hoc fit eū in testē veritatis aduocaf. Est autē nomē dei adeo terribile z. venerabile (ut scribit post scem Bonauē. Bulefer dis. xxxij. q. ij. li. iij.) q; nullus debz eū in testimoniū assumere nisi nouerit quid loquat. Nā ignorātia nō excusat in tali iuramēto. Hoc em̄ debz v̄nuisq; scire: q; nō debet iuramēto aliqd̄ firmare: nisi sic de illo cert⁹. Nā si talis ignoret rez de q; iuret: hoc ip̄o scit se male iurare si eā iuramēto affirmat. z. iam nō excusat a ep̄la. Nā m̄gr Joānes Berson pre. ij. de cognitiōe petōz. venialiū z. mortaliū. p̄sideratione. xij. Jurare falsum sciet̄ in oī casu est peccm̄ mortale: siue in reb; serijs/ siue in iocis. Sz si per inaduertētā aut facilitate loquēdi peccat: p̄t esse veniale peccatū. q; mala p̄suerudo nō excuset eos qui p̄ ip̄am peritū. Ibi videt q; grāde malū est assuescere se iurandi. Nec Berson.

Jurare per creaturā (ut scribit Alexā. p̄e. iij. q. xj. ar. ix. z. habz Dḡ di. xxxij. lib. iij.) est creatorē eius testē veritatis adducere. Inductū autē ē iuramentū: quia homo sciēs hōiem mēdacc. i. posse mētiri z. ignorāte: z. per p̄sequēs posse fallere z. falli: ideo necessariū est adducere testē veracē z. sciēs: qui nec fallere nec falli possit. hic autē est solus de⁹: qui nō decipit/ nec decipi p̄t. Hinc p̄ iure introductū est: ut q; sub inuocatiōe diuini testimoniū dī. can. p̄ certo ves ro habeat. Ideo de Bplus ad Heb. vj. Om̄is cōtroz uerisē finis est iuramētū ad p̄firmationē. Vide lact⁹ Bab. di. xxxij. q. j. lib. iij. q. clarus rem ostēdit.

Jurare per deum (ut scribit Lācellarius p̄e ij. in reg. mo.) est eū testē veritatis adducere: z. sic licite/ immo meritoz dū veritas subest/ z. reuerētia comitat⁹/ z. pia necessitas ex humana infirmitate cōsurgens impellit.

Jurare in vanū (ut idē magister Joānes Berson cancellari⁹ parrisiēsis dicit) est p̄rie deū in falsitate (cui⁹ esse testis nequit) inuocare. ideo dū ex delib̄eratiōe fit/ semper est mortale.

Juramentum fm̄ Raymūdū describit. Est affirmatio vel negatio de aliq; sacre rei attestatiōe firmata/ vbi sacre rei attestatiōe includit rā deū q; est scr̄ptōz q; creaturā in q; re iuratur dei p̄fectio f. z. Hostiē. z. Boffre. z. Archi. iuramētū est assertio v̄l negatio de aliq; licito possibili z. honesto sacre rei attestatiōe firmata. Et iuramētū a iuro dicit: iuro at a iure. Quid em̄ ē aliud iurare q; p̄mittere adhibet testib; nos ita seruaueros. ac si ius est? Licet autē tres comites. s. veritatē/ iudiciū z. iusticiā: ut scribit Tho. ij. q. lxxij. ar. iij. z. di. xxxij. q. ij. ar. iij. d. q; b; p̄la videbit. Bab. di. xxxij. q. j. li. iij. q. hos comites iuramētū z. cōditōes z. circūstācias late p̄scq; q; singula reficendo breuitatis gra. Nos tāgit z. Hiero. ca. iij. Jurabitio viuē dñs in veritate in iudicio z. in iusticiā z.

Juramentum fm̄ Scotū dist. xxxij. li. iij. est assertio dicit humani q; ipsuz sit verū z. hoc vltimate. Assertio extendit ad dicitū affirmatiū et negatiū. Est autē assertio vltimate q; sit p̄ inuocatiōe diuini testimoniū. Nā vltimoz z. certioz assertio esse nō p̄t. Et q; sequit q; nō em̄ dū corā iudice tacitis serōz reliquit/ is/ aut euāgelio/ vel elcuar⁹ digitis: sed vbi cūq; z. q; buscūq; h̄bis deū in testē suē assertiōis q; inuocauerit iurat siue dicat p̄ deū/ siue de⁹ noue/ siue corā deo dico/ aut deo teste/ siue v̄nuat dñs/ siue hęc faciat do min⁹/ hęc addat: v̄l al̄is q; buscūq; modis q̄ru diuersi habent in diuersis scripturaz locis. Nec vna em̄ est: sed multiplex forma iurādū. Alexā. de alca pre. iij. q. xxxj. mēb. iij. ar. j. oēs modos iurādū ad q̄tuoz reducit. Jurās em̄ veritatē p̄mā z. summā q; de⁹ est z. reuerētis z. in testimoniū iugē assertiōis adducit. Debet autē veritas ista reuereri in q̄ntē p̄ncipiū hōis veritatis. Et tūc forma iurādū est: testis ē mihi de⁹: scit deus q; nō mētior: ait Bplus. Hoc dico corā deo. i. deo sciēte z. testificante. Tertio in q̄ntē iudex ē z. retributoz p̄e mioz q; viciā cūcti tribuit. Quare aia mea: det. s. beneficiō. vel viuē dñs. Ita est. i. vera est assertio mea sicut v̄z ē dñm viuere/ z. vitā bonis tribuere. Quarto in q̄ntē retributoz p̄ne malioz/ tūc ē forma iurandi. Nec facit mihi deus/ z. hęc addat/ vel nō saluer. et sic de alijs formis ad p̄dictas reducēdis. de q; b; vide z. Bab. vbi s. Jurare autē p̄ execrationē ut vult br̄s Aug. p̄. vij. est grauisimū iurissurandi gen⁹ cū hō dicit. si illud feci illud parat. Nā p̄. vij. Si reddidi retribuentib; mihi mala/ decidā merito ab inimicis meis inquit Augo.

Juramentum ē duplex. s. assertioz qd̄ ē de p̄nti z. p̄missioz qd̄ est de futuro fm̄ bēn Tho. scda. ij. q. lxxij. ar. iij. Sed fm̄ Babri. di. xxxij. q. j. li. iij. Juramētū assertioz ē respectu cuiuslibz r̄pis p̄teriti p̄nti z. futuri. Et ē assertio alicui⁹ cū iuramēto nō exhibēdi p̄ assertentē: ut cū aliqd̄ iurat fuisse vel esse: ut si q; cras iuret eclipsim futurā aut pluuia/ aut nō esse v̄ rurā z. h̄mōi. Rari⁹ em̄ iuramētū assertioz ē de futuro. z. in iuramēto assertioz q̄nq; ferē simpliciter de certitudine/ q̄nq; de credulitate: ut dū dat testimoniū de idoneitate plonē ad sacros ordines p̄mouēde. Juramētū p̄missioz ē q; q; iurat se aliqd̄ esse facturū/ vel nō facturū: z. est r̄m futuri: ut dū q; iurat se alicui dāturū. c. florenos/ aut v̄tūz: ad talē locū vel nō v̄tū r̄: v̄tūz iuramētū est obligatiōz. Assertioz qui dē obligat assertentē ut v̄z dicat: q; talē testē inducit/ p̄missioz: ut q; iurauit faciat z. semp manet obli

gatus donec iurati p̄ficiat. Ad hoc habet bēn Tho. di. xxxij. q. ij. ar. i. q; dicit q; in assertioz sit em̄ vna obligatiō: in p̄missioz duplex. de q; videt Bab. cō. clu. iij. vbi s. Verūq; aut iuramētū q̄nq; sit simpliciter sine obligatiōe sui vel alteri⁹ ad p̄nā. q̄nq; cū obligatiōe: ut q̄n salus p̄ua aut filioz aut rerū iuratis eterna vel sp̄alis obligat deo ad p̄nā si peiorauit. ut si dī. Si nō ē verū qd̄ dico/ aut si nō implerero p̄missum illud: hoc parat v̄l illud mihi p̄tingat aut filijs meis/ aut possessioni meē: z. soler fieri bis z. filijs verbis. Nec faciat mihi de⁹: hęc addat/ nō saluer: nō v̄ uat fili⁹ meus: incēdio percat possessio mea zc. Itē p̄ salutē meā: si q; iurādo dicit/ vel p̄ filij meū. Sicut Saluē p̄ salutē p̄baronis iurauit: obligat em̄ hoc deo. Nā Aug. in ser. de p̄iurio. Lū q; aut p̄ salutē suam/ salutē suā obligat deo. cū dicit: p̄ filios meos op̄ p̄tnerat eos deo: ut hoc cūntat in capite eoz qd̄ exie de ore ip̄i. Si verū v̄z: si falsum falsuz. Et licet oīs creatura sit in plena dei potestate: ut nō mag⁹ cā deo obligare possim⁹: tñ cōcessuz a deo ē: ut possim⁹ deo tanq; n̄m oppignozare. Et illud iuramētū dicit execratorū/ qd̄ est grauisimū fm̄ Augo. (ut dicit⁹) gen⁹ iuramētū z. nō nisi i execratiōe iuramētū. licz sine peccato p̄ creaturā iurare: ut in q; Bab. p̄clufi. ij. vbi s. Quā aut iuramētū sit sine obligatiōe h̄mōi dī iuramētū assertioz v̄l p̄missioz simplex.

Juramētū ar. (ut scribit Ber. de vita sp̄ali aīe lēc. iij.) sit z. vorū nō obligat vbi verū gūt palā ad dēntio rē certū. Idcirco recipiūt dispēnsatiōē/ z. relaxatiōē aut cōmūrationē ut sapiēs (p̄ferim sup̄ior) iudicabit. Nec iuramētū debet plus obligare q; voluerit/ aut rōnabiliter velle debuere obligare ordinator talis iuramētū/ z. in cui⁹ fauorē sit. Dinc saluat qd̄ dicit de p̄fitione iuramētū apud vniuersitates z. collegia sup. multis q; manifestū ē nullo mō custodiri. Habēnda itaq; p̄sumptio q; exigētes talia iuramēta nō intēdūt obligare ad ea/ q; nec ip̄i nec p̄tes eoz obseruare z. subintelligit semp: z. si nō explicet. Nec aut filis ad dirio. Si z. quātū rōnabiliter talia cadūt iub iuramētū iura cōsuetudinē z. vtilitatē politici. Nec Berson.

Juramentum dolosum i assertioz qd̄ iurās oppositū ei⁹ sentit qd̄ iurādo asserit. In p̄missioz qd̄ iurās se aliqd̄ facturū in ip̄o actu iurandi intēdit op̄positū/ nec intēdit se obligare ad illud qd̄ iurat. z. illud iuramētū quāuis obliget ad p̄nā eternā simpliciter z. ad seruādū p̄missum in foro ecclēie certiori: nō tñ obligat ad scdm̄ in foro cōscientiē interiori. Diffuse hoc p̄bat Babri. p̄clufiōe. v. di. xxxij. q. j. li. iij. Videt ad hoc scrips Bonauē. cadē di. ar. ij. q. j. lib. iij. z. P̄e trus de palu. in q̄ro. di. xxxvij. q. ij. de votis. Obligat tamē iurās dolose in foro cōscientiē ad hoc ut ius cui iurauit ex dolo suo nō ledat fm̄ illud. j. Thessa. iij. Ne quis sup̄grediat⁹ z. circūueniat in negotio fratrem suum zc.

Juramentū incautū p̄t dicit dupliciter (ut scribit Babri. ar. j. vbi sup) Vel q; transit sup. maceriaz oīno illicitā: puta aliq; iurat se facturū oppositū ali⁹ cui⁹ p̄cepit: ut q; iurat se aliq; velle occidere/ vel ad/ ulcerarū: v̄l q; trāsit sup. maciā q; de se ē licita: sz tñ iuranti nō ē licita: puta aliq; abiurat opa p̄fectionis scz nūq; inratūz religionē/ nūq; v̄sitarūz infimū z. in hoc ponit obicē sp̄sificō z. eius mortio. Nā licet quis licentē possit p̄silia nō acceptare: nō tñ licet se ad nō seruandū obligare. Possit etiā poni iuramentū aliquod incautū: quando iurat se facturū quod nō potest facere: z. q̄n iurat purat se posse. Videt Bab.

Scor. xl. xxix. li. ij. z ferio Bonave. cadē di. q vult iuramentū incauti dicit qd vergit in exitū malū. v. l. in exitū min⁹ bonū. Et p̄mis duob⁹ modis inq̄r Sabz. zelusioe. v. vbi s̄. nō obligat ad p̄missi observantiā obligat enī ad mortalē culpā: qz nō p̄t inferior se ob/ ligare ad nō obedendū superior: nec ad id qd fm se ē illicitū. Sic ḡ iurans nō solū nō obligat tali iuramē to: sed etiā nō debz servare: qz nō p̄t sine mortali sol vere p̄missum. Un̄ Amb. li. de offi. Est nōnūq̄ cōtra officiū solvere p̄missū. sicut Herodes q necē Joānis p̄t̄it̄ ne p̄missus negaret. z Judo. in solito. In ma/ le p̄missa recunde fidē. In turpi voto mura decretū Ad incaute vouisti nō facias. Impia ē p̄missio q̄ sce/ lere adimplet. Et li. ij. sen. ca. xij. ait. Nō est. Nō ē ob servādū sacm / q̄ malū incaute p̄mittit. Nec aliqd iuramētū inquit Sab. qd obviat charitati ad servādū obitgar: qz ob obligatiōe charitatis absolui nō debe/ mus. laci⁹ p̄bat Sab. Jre q iuravit nō intrare religio nē potest intrare sine p̄cō: qz nō tenet tali iuramēto: z ita nō obligat ad nō intrādū. vtroq̄ autē mō iuramē tū incauti obligat ad mortalē culpā: qz q̄cūq̄ vocat deū in testes zra se ipm deū mortalit̄ p̄ccat: qz dñs nō est dissensionis de⁹ (ve dicit apls. j. Loz. xij.) ve laci⁹ p̄bat Sab. Talis ḡqz in actu iurandi peccat z mortalit̄ peccat: z nō postea dū iuramētū nō servat: qz deū irruciet p̄mēdo. nō autē cū oppositū ei⁹ qd iuravit fac. Nec iuramētū iuravit q̄ iuravit se factu rus qd nō p̄t / dū servare nō potest nō obligat: qz ad impossibile nemo obligat. Si autē postea facere pore rit iurans manet obligatus: ve faciat cū possit: ve si qd iuravit ad sc̄m Jacobū z sup̄venit mortalis in/ firmitas nō tenet durate infirmitate: manet tñ ob/ ligatus ve cōualefcens impleat. Et si dū iuravit p̄ba bilit̄ puravit se posse excusari in favorabilib⁹: secus si nō putabat aut sc̄lece putabat se posse. Et preferim excu. at si impedimētū de novo sup̄venit qd p̄sum nō est zc. Pla Sab. vbi s̄. z zcl. v. ij.

Iuramentum coactū est iuramētū metu extortū ve si quis iurat aliquid esse verū aut se aliquid factu rum induccus metu alicuius mali quod timeret in/ cidere: etiam si nō iuraret ve scribit Sabz. distin. xx/ xix. arti. j. lib. ij. Illud iuramentū ve idem inquit arti cu. ij. zelusioe. viij. in foro cōscientie est obligatoriu: quia quicunqz iurat volens ceteris paribus. id est si impletio iuramenti nō vergit in deteriorē exitum ob/ ligatur servare iuramentū z fidem si potest. Sed iu rans coacte iurat volens: quia voluntas non potest cogi simpliciter neqz lingua ad formandū verba si/ cut manus ad operādū: pura scribendū vel percu tiendū aut tenendum aliquid: nec metus excusat eū etiam qui cadit in cōstantē virū: quia metus non ca dit in iurationem. hoc est: nō inducit virū cōstantē ad iurandum cōtra mentem: quia ad nō mētiendū seu dolose iurandum. Et si metu inducit ad iuran/ dum verum z licitū tenet tali iuramento: quia om̄e iuramentū licitū est servandū. Ad hoc sunt multa iura (ve inquit Sabz.) Et dicit in foro cōscientie: qz in foro exteriori nō ligat. nō em̄ cōp̄t̄ accio ei qui inu ste cōp̄ellit ad iurandū. Si quis autē metu mortis iur rat raptori dare. c. florenos tenet sibi dare: qz homo tenet magis sustinere t̄m̄rā cēporalem q̄ frangey re fidem sacramēto firmatā. Habet tamen is reme/ dum quod potest in iudicio rep̄tere aut iudici des nunciare: qui ex officio tenetur raptorem ad restitu/ endum compellere. nec debz iurare q̄ non velit de/

nunciare: qz b̄ est zra fraternā correptionē / z ita illi/ citū ad qd nō cōp̄ellit met⁹ cadēs in p̄stācem virū. Sec⁹ est in infirmitate: vbi met⁹ tollit obligationes infirmitatē. de q̄ suo loco dicit. Et est casus ille sp̄alit̄ a deo except⁹: qz noluit sic iurantē obligari. Singula p̄dica meli⁹ declarat Sab. Om̄e autē iuramentū (ve idē vult Sab. zcl. j.) cū debet circūstātia est licitū sepe meritorio. Id qd est p̄ errorē Manicheoz bere/ ticoz dicitū: q̄ in nullo casu iurare liceret. mori ver⁹ bis saluator. Mart. v. Audistis qz dicitū est antiq̄. Nō iurabis reddes autē deo iuramēta tua. Ego autē dico vob: nō iurare oīno. z sedē. Sic fmo est: est / ē: nō / nō. Et Jaco. v. An̄ oīa fr̄es mei nolite iurare neqz per celū / neqz per terrā / nec aliqd qd ē iuramētū. S̄z p̄ hoc bereticoz p̄bat qd dicitū est autē se p̄p̄re / sa/ cro ch̄i z aploz / z rōne. Nā Deute. vi. d̄. Dñm deū timēbis: p̄ nomē eius iurabis. z Mar. v. Redde dño iuramēta tua. Reddim⁹ autē dño iuramēta fm̄ Aug. qñ iuram⁹ p̄ deū. Ad b̄ innūcere doctoz autēca adduci possent. S̄z n̄. aior est autēca ecclē q̄ sic de/ terminavit in c. Et si ch̄is. de iureiurādo. Probat ex facto. Nā deus iuravit p̄ angelos z ora p̄betaz. Un̄ Ben. xxi. ait ad Abzā. Per memetipm iuravit: qz se cisti b̄c rē. Et frequēt h̄ verbū b̄ / vno ego d̄ dñs. Et in p̄s. Iuravit dñs dauid vitarē z non frustrabit eū. Jre in nouo testō frequēt dñs ad p̄firmatiōes p̄dit carē vitarē / addidit. Amē amē dico vob: qd est fidelit̄ carē / vl̄ veracit̄ / siuei fidei / aut in vitarē: dico vob: qd est iurare: qz ē deū in testē assumere: q̄ fidelit̄ est z verit̄ tas. Et frequēt Paulus in ephis ad Ro. ix. Veritātē inq̄r dico in ch̄io: nō mētor. Et ad Phil. j. Testis est mibi deus. Et. ij. Loz. xij. Lozā deo in ch̄io loqm̄r. Apoc. x. d̄r angelū iurasse p̄ viuētē in secula seculoz. Et m̄tra etiā testionia adduci possent. Probat z Sa bz. rōne ibidē: quē vide. P̄t̄r at iuramētū esse acc⁹ bo nus z licit⁹ z honest⁹. Nāz h̄c restitutorio fieri p̄t in bonū finē moralē vl̄ theologicū. Moralē: dū fir p̄t ceteritudine habēdā b̄uanaz assertio: q̄ ē honesta z necessaria b̄uano p̄t̄it̄. Theologicū: dū fir ad cer/ tificādū p̄m̄ in fide z doctrina salutē finalit̄ p̄p̄r deū. Laci⁹ p̄bat Sab. Estqz iuramētū acc⁹ laci⁹ ve di cti est: qd adducit de⁹ in testionio vitarē / canq̄ vitarē infallibil̄ z oīm cognitoz. hoc ac est reuerentiā deo ex/ bibere: qz p̄stari z p̄ficari deū esse sumā z infallibilē lem vitarē. h̄c autē p̄t̄it̄ ad culeū laci⁹. Et si ille acc⁹ p̄cedit ex charitate z ordinat̄ in deū finalit̄ sicut oīs acc⁹ charitatē / tā dei q̄ p̄m̄: est meritoz. S̄z qd d̄r Mart. Ego dico vob: nō iurare oīno. qd z heretic⁹ p̄ suo errore p̄firmādo adducit. hac autē re intellexit om̄e iuramētū phibituz Manicheoz: b̄ ex ignorātia ve d̄ Bonauē. q̄ nesciebāt distinguere inf̄ negardēz p̄positā signo vniuersali z postposituz. S̄z meli⁹ d̄r fm̄ Aug. lib. p̄ mēdaciū. qz z si dñs phibuit oīm mo dūz iurādū: siue p̄ deū / siue p̄ creaturā: hoc nō est sim pliciter / s̄ ex cā. b̄ est: ex leuitate / nō autē ex nēccitate: ne sez ex facilitate iurādū veniat ad p̄suerudinē iurādē: z a p̄suerudine in p̄iurūz cadaf. Dñc Eccl. xxxij. Un̄ multū iurās replebit iniquitate. In re tñ vero licit̄ ra z honesta nō phibet iurare. Debz at iuramētū fieri nēccitate charitatis z vtilitatis p̄m̄i. Annumerat Alex. nouē causas p̄phēas sub hac nēccitate: q̄s vide ap̄ Sab. di. xxxij. ar. ij. dub. j. li. ij. S̄z qd dicitur Jaco. Nolite iurare. vbi nō videt phiberi iuramētū: s̄z iurādū volūtas. Nolite. i. nō velitis / non volūtatē sp̄ōtanea habear: qm̄ ad iurādū nō debz quēqz volū

tas sp̄ōtanea inducere / s̄z nēccitas trahere ipozitua. Dñc Aug. ad Dila. ait. Iuratoz cave qñtū potes. z hoc p̄p̄r piculū p̄suerudis / z casus in p̄iurū. ve la tius ostēdit Sab. z Aug. Et qd dñs d̄r. Sic fmo ve/ ter: est / est: nō / non zc. Dicitis p̄cordar. b̄ est: si iurare cogis / scias de nēccitate venire infirmitatē / coz: vel / qz qd aliqd suades. q̄ vtiqz infirmitas malū est. Laci⁹ eius declarat Sab. Ex qd sumit ip̄e h̄c doct̄ina: q̄ licz iurare p̄ se malū non sit: em̄ caudā est sumope iu rādū frequentia z p̄suerudo etiā in sermonib⁹ veritate subnitio. nec medioct̄er laborādū est ve p̄suerudo h̄c vincat. Difficile em̄ est fm̄ Aug. iurādū p̄suerudi nē extinguerē. vñ san. Bona. di. xxxij. q. j. li. ij. Assi/ duras iurādū minuit reuerentiā vitaris: z qdāmodo disponit ad assertōes falsitatē. Un̄ ad iuramētū quis nō debz ire vltione / sed coact⁹. neqz p̄r nēccitate nō esse iurandū ibi ostēdit sanctus Bonauēura. **Iurare** icē p̄ creaturā in simplici iuramēto licit⁹ tū est: si iurās h̄car cū iurādū nēccitate infirmitatē bonā nihil attribūdo creaturē aliqd numinis / vl̄ aliqd co gnitiōis. f. sc̄eritoz attribūdo vel infallibilitatē. qd est mala inrētio: sic peccaret. Et tō iudētis rāqz par/ uulis phibitū ē ne p̄ creaturā iurēt: z p̄cessum iurare p̄ deū: ne honor deo attribūd⁹. f. veracitas z infallit/ bilitas creaturē attribuat. Et fm̄ b̄ intelligēdi sūt ca nones z parū dicta phibentia iurare p̄ creaturas. Et p̄t̄ candē cām nō ē iurādū p̄ idolū aut diaboli: ne di uina reuerentiā transferat ad idolū. Et de b̄ h̄ loquit Alex. p̄. ij. q. xxx. inē. ij. ar. ij. Uideat post eum dñs p̄p̄s̄ Sab. q̄ pla scribit di. xxxij. q. vnica. ar. ij. zcl. one. ij. lib. ij. Om̄e qz iuramētū suis comitib⁹ debet circūstātionarū obligat iurādē ad vificādū qd iuravit: saluis p̄ditiōib⁹ gñalib⁹ q̄s in iuramēto sub/ intelligi ius cōevoluit. De q̄ laci⁹ vide Sab. zcl. ix. vbi s̄. Et qz testimoniu dei inducit in iuramēto: ma/ rime ei debet reuerentiā. z p̄r b̄ p̄ucri añ annos pu/ bertatē: furiosi z fatui: s̄l̄r z p̄iuri phibent a iuramē to: in qd tenēdū est ne debet habēat vl̄ p̄stene reue/ rentiā. Et qz nō indiget hoīs dicitū p̄firmare: nisi quia de ei⁹ veracitate dubitat. Derogat ac h̄m̄i dubitatio dignitatē p̄sonē: ideo p̄sonis magne dignitatē nō p̄e nit iurare. ve s̄t sacerdotes z religio: q̄ nisi mag⁹ nē cessitate aut vtilitate iurare nō debēt. ve docent cano nes. S̄l̄r cleric⁹ laico iurare nō debz nisi in certis ca/ sūb. Iurādū autē est p̄ deū / etiā p̄ creaturā: sed nō nisi inq̄sum in ea reuocet aliqd vestigiū dei. Et maxime iuramētū ceteri parib⁹ inq̄r Scor⁹ est iurare p̄ deū: qz nihil aliqd licite iurat nisi inq̄rū in ip̄o sp̄ali mō ē de⁹. P̄t̄it̄ ac Alex. de anglo. ix. causas q̄r iuramē/ tū fieri debeat ex nēccitate. P̄tia est: p̄ vitarē fidelit̄ aut doctrine: aut als viti p̄firmādo. Secda: p̄ vitarē de/ clarādo aut manifestādo. Tertia: p̄ amicitia p̄hēda. Quarta: p̄ pace reformādo. Quinta: p̄ fidelitate ser/ uādo. Sexta: p̄ obediētia z subiectōe recognoscēdo. Septima: p̄ p̄suerudine ecclē staturis / z lege seruā/ dis. Octaua q̄ cū sequēt̄ est p̄r malū caudē / vl̄ calumniā caudē: ve fieri soler in p̄statiōe litis: z in cautiōe pacis seu vādi aut debiti soluēdi. Nona: p̄ in/ famia purgādo. Das causas Sab. recitās declarat meli⁹ z p̄bat per scripturā. Pro bono quoqz publico licz accipit iuramētū ab idolat̄. qz bonū publicū etiā ordinat̄ ad sp̄iale. Nā pax ecclē multum p̄m̄o/ uet bonū sp̄iale maxime in infirmis. Ita Jacob pro bono suz posteritatis recepit iuramētū a Laban ido/ latra. z Judas Nachabe⁹ a romanis p̄ vtilitate gē tis suz. Sic ch̄iani accipiūt hodie iuramēta a sara/

cenis: nō autē p̄ vtilitate sp̄ali vl̄ p̄sonali: quia sic sp̄o nēda est salua anie cōmodo sp̄ali: nec idolū est vne/ randū: hoc em̄ idolatrate est. Uide laci⁹ Alex. z Sabz. Uel forte dicit potest sicut in vltura: qz quis cogē te necessitate: pot bene vti p̄cō alteri⁹: nō quidē pec/ cato sub rōne p̄c̄i / sed actu alteri⁹ qui fit ab alio p̄cō. Nec iurādū est dñtas diebz solētib⁹: nisi ex magna necessitate. in illis em̄ diebz sp̄ialib⁹ vacanduz est. ve habet in c. j. de ferijs. Sic etiā in alijs sacris diebz in quib⁹ infirmitatē est sp̄ialib⁹: ve in ieiunio z q̄ruoz tē/ poz. ve declarat laci⁹ dñs p̄p̄s̄ Sabz. Laci⁹ iurando nō omittēs iuramēta rēpore estuo p̄r gradines z rēp̄stare: vana est z sup̄sticiosa / impia z in iustitia: q̄a male videt sentire de deo qui porēs est vltici. Ita in granarioz celeratio sicut in campo. Ita in semine s̄/ cut in germine. ve fusius declarat Sab. Et accus iurandi qui vestit⁹ est om̄ib⁹ circūstātiē comitib⁹ fm̄ diceamē recte ratiōis est bon⁹. qui nō habz circūstāti am oppositā z viciosa: est malus: vel qui carcer aliq̄ circūstātia ad eius bonitatē necessario requisit⁹: acc⁹ ceteroz iurādū denoiat bon⁹ vel mal⁹ vl̄ indifferē. Uide laci⁹ Sabz. post Scorū dist. xxxij. q. ij. li. ij. z qñ iuramentū vl̄ acc⁹ iurādū sit peccatū vel nō. Et multa alia de iuramēto ap̄d alios legere porēs: z ap̄d vtriosqz sc̄ulos. Sed h̄c pauca sufficiāt: volui em̄ istū libz nō excedere in quāritate: sed paruū esse z p̄ inē p̄ntibus theologie studere.

Iurgium idē esse videt cū rigo. fm̄ san. Tho. ij. q. q. xij. ar. ij. Differēt em̄ iurgū z lis: qz iurgū leuior res est. siqdē inf̄ benignos z p̄m̄q̄s concertatio qdam iurgū d̄r. Iner inimicos autē lis appellat. Leci. Adm̄roz nō rez solū sed etiā x̄boruz elegantia si iurgant benignozum cōcertatio: non lis inimicorum iurgium dicit zc.

Jurisditio est facultas atqz potestas iurisdicū di. Jus dicere em̄ est p̄esse iuridicū do / z legib⁹ gubernare: ac iusticiā ministrare. Juris/ ditio (ve scribit m̄ḡ Joānes Berson p̄. iij. in descri ptiōe terminoz ad theologia vtilit̄) ē p̄as dādi ius: hoc est: exercādū qd iustū est. Jurisditio politica est iurisditio coerciua alteri⁹ / vl̄ ve alterius etiā inuiti. Et ve idem scribit p̄. j. de origine iuris z legū. p̄sidero. xij) iurisditio describit vl̄ interpretat: qz est iurisditio idē: potestas seu factas exercēdi ius. Uel d̄r iuris/ ditio quasi iuris dicitio. i. p̄nūciatio seu p̄mulgatio iuris. Et est quadruplex iuxta quadruplicē leges: di uina sez: naturalis / canōica / civilis. Itaqz iurisditio diuina est potestas exercēdi ius quod cōp̄t̄ alicui fm̄ legem p̄riam diuinā: z hoc in alterū vel tanq̄ in alterū. Non enim p̄p̄e dicit̄ habere quis iurisditioz nem in semetipm̄: nisi forte cōsideretur tanq̄ alter si: ve vellent aliqui de penitētia dicere: p̄portionab⁹ lis est descriptio triplex / triplicis alteri⁹ iurisditiois fm̄ triplicē legem. Diuidit autē iurisditio qñqz in co erciua: q̄ sez fert in inuitū. z directiua seu reglatiua z ordinatiua. q̄lis fuitz ē in statu innoctētiē: q̄lis ē sa p̄ctis ad inspiētiozes: z p̄fectioz ad ip̄e p̄fectioz: ve in angel̄r posuit Dion̄ h̄c Berson. Et cadē infra d̄ auferebilitate papē ab ecclā. z d̄ vira sp̄iali aīc. lcc. ij. ve scribit Berson p̄. j. de origine iur / z legū: **Jus** est p̄as seu factas p̄m̄q̄ p̄nūciēs alicui fm̄ diceamē p̄m̄e iusticiē. Idē lcc. ij. de vira sp̄iali aīc. **Jus diuinū** fm̄ cundēz parte. iij. in descriptioz bus terminoz ad theologia vtilit̄: est ius cōp̄tēs ali **Jus euangelicū** (cui ex lege diuina. est ius cōp̄tēs alicui ex lege charitatē: inq̄r Berson.

Ius fm Arist. j. Politicor: est ordinatio civitatis ad salutem. Vel est qd vl natura vl civitas vl populus. **Ius divinum** (vel gens vel puerudo iuber. z ea gelicid idē sunt fm Bersonē prec. ij. in recōmendatōe licētiādoz. in Decret. Sūt ar q̄tuor genera taliū que p̄rie dicunt ad ius divinū z euangelicū p̄tinere. Prīmū gen^o est eoz q̄ p̄tinent ex p̄te in textibz canōticz sepeurē. vt q̄ in p̄ncipio fecit de^o celuz z terrā. Scdm: est eoz q̄ p̄sequunt p̄sequēter clare in cōsequētia necessaria z euidēti apd oēm vrentē rōne ex eis q̄ ibidē cōtinent. Tertiu: est eoz q̄ licz nō se quant in cōsequētia clara apud oēs vrentes rationes: vel aliūde doctoz. tñ apud exercitatos in sacris lris p̄sequētia iudicat op̄tima vl seq̄la. Quarta: est eoz que p̄ reuelatōez factā ecclēie p̄stāt: z vl ex p̄te z manifeste p̄ p̄betas seu miraculosas arrestatōes. Vel i p̄tite per cōmūne attestatōne totius ecclēie vel cōciliū gñalis eam sufficēter p̄sentatōis. ac p̄ successione legitimā deriuatā ad posteros p̄ eos qui tales reuelatōes habuerūt manifeste. veritates om̄es aliē tanto dicunt mag^o p̄tinentes vl impertinentes ad theologia z suos p̄fessozes quāto p̄xim^o vel remoti^o possūt in ferri ex p̄dicatōe. Hec Berson. Uide eundē lectōe. iij. Cor. vij. de vita spirituali anime.

Ius positiuū dīz de humanū: z sunt p̄tinentes humane. De illo iure Berson prec. ij. in recōmendatōe ne licētiādoz scribit: dicit. Ut igif p̄ne varie p̄ va rios delictos ferrē necesse fuit: quēadmodū p̄ diuerz sicare morboz ordinār medici diuerzitate remedioz particulariū. Cōstat autē h̄mōi cōstitutōes arbitraras esse: vt plurimū: que licz institutiōes p̄formitātē quādam habeāt ad legē diuinā in hoc q̄ nō ei palam dissonat: alioquin eēt iniquē. nihilomin^o nō ita p̄tinent ad eā quin aliē p̄ne possent equalitē stantibz illis p̄ncipijs cōstitui. z hoc est ius quale appellamus pure positiuū vel humanum.

Ius naturale est qd vbiqz candē vim habz: nō quia sic videt vl nō. fm Arist. li. j. Politicor. Vel ius naturale dīz quod est cōmune omnīū nationū: eo q̄ vbiqz instincū nature nō p̄tuitōe habet aliqua. Et ius naturale (vt scribit san. Bonauē. di. xxvj. ar. j. q. iij. li. iij.) Quēdā dicitur simplr: vt deum amādū. Quēdā fm ep̄us: vt om̄ia esse cōmūna. Et ius naturale vl diuinū papa tollere vel mutare non potest. Et fm Richar. di. xxij. ar. j. q. j. lib. iij. Ius natura le est qd natura docuit om̄ia animalia. z sic lex natura lis ē quā naturalis ratio practica obseruādūz in agi.

Ius naturale dicitur triplr. (bilibz cōstituit. vt scribit sc̄us Bonauē. dist. xxvij. q. j. ar. j. lib. iij. scz: cōmūnet p̄rie z magis p̄rie. Et fm hoc triplr. ceter diffinit ab Jsid. Uno modo sic. ius naturale est qd ille qz euāgelio p̄tinet. sic diffinit in p̄ncipio De/creti. Sic habere cōcubinā est ius naturale: qz est p̄tra legē euāgelicū. Un̄ Deure. xxij. dī. Nō mecha beris. vbi p̄hibet om̄is cōcubinū nō m̄imonial. Et j. Corin. vij. dī. Bp̄lus. Habcat vnusquisqz suam vxorē: p̄ter fornicatōez zc. Scdo modo dī p̄rie: z sic diffinit in p̄ncipio Decretoz. Ius naturale est qd est cōmune nationū. z hoc ius ē qd dicitur ratio recta Tertio modo dicit ius naturale p̄ximū: qd natura docuit oia animalia. De q̄ latus Bona. vbi. Et ali/ quid dī esse de iure nature duplr: fm Richar. di. xxvj. ar. j. q. j. lib. iij. Uno modo illud quod causat ex naturali necessitate nō cooperante volūtate: nisi illud q̄ natura instituit. z sic dicitur q̄ de iure nature ignis est ascēdere sursum: sic m̄imoni ū nō est d iure nature

re. Alio mō dī ē de iure nature illud ad qd natura insti clinat: sicut p̄ lib. ar. p̄ficiat. fm quē modū act^o xru^o tū dicunt de iure nature. Et sic m̄imoniū est de iure nature: qz ad ipm̄ inclināt natura gñis z sp̄s p̄ cōpa rationē ad p̄ncipalē ei^o finē: qd ē bonū plus: z p̄ cōpa rationē ad scdāriū: qd ē murū obsequiū in rebz domesti.

Ius civile est qd est sociale ad vitā: z (eis zc. iusticiae sit ad libertatē z eq̄litate: vl fm p̄portionez: vel fm nūerū. vt vult Arist. v. Ethicor. Vel ius ci/ uile est qd q̄sqz p̄p̄s vl civitas sibi p̄ximū diuina hu manaqz cā cōstituit. vt habet dist. j. circa p̄ncipiū.

Ius gentium ē sedū occupatio/ edificatio/ mu nicio/ bella/ captiuitates/ futures/ postliminia/ feg/ dera pacis/ induciē/ legatorū nō violādōz religio/ cō nubia int̄ alienigenas p̄hibita. B inde ius gentiū: qz eo iure oēs fere gētes vunt. vt habet dist. j. Jus gentiū.

Ius militare est belli inferēdi solēntias: sedez ris faciēdiqz nec^o signo dato: regressio in hostē: vl pu gne cōmissio. Jcē signo dato receptio. vt hī di. j. Jus

Ius p̄rio ipositū ē ad faciēduz rē (militare. iusta. Scdo: arē q̄ cognoscit. Tertio: locū: Quarto: id qd reddidit iudicē: ex san. Tho. ij. q. iij. ar. j.

Ius et equitas differē. qz ius oia recta z iustez p̄hibita exigit. Equitas hō est qd de iure m̄ltū remittit: s; Donatū sup Terē. Differūt z ius z fas. Fas p̄p̄ est lex diuina: Ius hō est lex hūana. fm san. Tho. ij. q. iij. ar. j. Differūt z ius z lex: qz ius gñale nomē ē. lex hō iuris est sp̄s. fm Jsid. lib. Eximol.

Ius patronatus est p̄as p̄sentādi ecclēi ad be/ neficiū ecclēsticū: s; Tho. iij. sen. di. xxvj. q. iij. ar. ij. fm Richar. li. iij. di. xxij. ar. v. q. iij. p̄

Iusticia fm Richar. li. iij. di. xxij. ar. v. q. iij. p̄ ur est virt^o p̄ capi q̄tuor modis. Uno modo cōmūssime. s. p̄ qualibet rectitudine anime: siue in declinādo a malo/ siue in faciēdo bonū. z sic ē q̄dam virt^o iusticia general: fm quā q̄libet hō sc̄us dicit iust^o. vt de san. Bonauē. di. xxij. li. iij. circa ter. Sic dī Mat. vj. Accēdite ne iusticiā vestrā faciatis corā hoibz. Quāqz caput iusticia p̄ seueritate: vt apud eūdē Bonauē. videri licz. z sic distinguit p̄ m̄scōiaz. Alio modo caput iusticia p̄ rectitudine: p̄ quā hō ius stificat in p̄spectu dei: z sic sumit p̄ charitate. Ita ac cepit Aug. li. lxxij. q̄sti. Iusticia que p̄ cetera diffūz dī est dilectio dei z p̄ximī. Tertio: p̄ qualibet virtūz ē ordinata per iusticiā legalē ad bonū cōmune: z sic est idem cū qualibet virtūz: differēs tñ fm rōnē. Quar to: p̄ habitu determinatē volūtatez ad firmū seruire volendū rectitudine debita in operatibz q̄ sunt ad al terū. Et p̄ esse duplr. Uno modo ad alterz qui est p̄ sona singularis: z sic est iusticia particularis distincta ab alijs virtūibz. Alio mō ad alterz qd est cōmūnta ris. z sic est iusticia legalis: z om̄i virtūi gñaliter inq̄z/ tum p̄cipit opera exteriora: z exteriora cōiustilibz virtūz ad bonū cōmune referri: fm q̄ de Pbs. iij. Eth. Un̄ Licē. sic diffinit in antiq̄ r̄drozica. Iusticia ē ha bit^o animi bon^o cōi utilitate p̄uata/ cuiuslibet qd ē suū eritū. Caput z alz p̄ ipō iurē: qd est sua iusticia: z eritā p̄ actu reddēdi vnicuiqz qd suū est: z ad gaudēdū dum de opere iusto. qz vt de Pbs. j. Eth. Neqz ius/ sum aliqz diceret nō gaudētē op̄atione iusta. Prīm o modo iusticia nō est virt^o/ sed est obiectū iusticie virtūis. Scdo mō est act^o virtūis. Tertio modo est virt^o. z hoc mō caput q̄tuor modis: vt. s. dicitur est.

Iusticia fm dnm̄ p̄positū Hab. di. xxij. q. vni/ ca. ar. j. lib. iij. est virtus dirigēs appetitū vt se dñi habz beat in ordie ad alterz. Potest autē quis se b̄ic ad al/ terum duplr. Primo cōicando se alteri quātum p̄e

se illi cōicare. Scdo: cōicando illi aliqd aliū q̄ se: vt cōmunicādo sua. Virtus inclinās ad p̄ximū actū dī amicitia q̄ quis seipm̄ dar primo q̄ntū p̄e se dare: z quātum p̄ximū p̄e eū habere. Et hęc est perfectissi ma virt^o moralis: qz virt^o iusticie simplicior/ ē perfe ctior/ hęc bñ ordināre hoīem ad seipm̄. z hęc ami cicia est p̄fectissima: sicut iusticia. Si autē cōmūntet p̄ximū aliud a se. sicut ergo bona eximilia/ vel bona inextinca: aut bona p̄tinentia ad cōiuectū humanū: siue ad vitā humanā. Iusticia ordinās circa hōs ex/ trinsecū: quibz hoīes inq̄gēt cōicacione: dī iusticia cō munitatē. Et fr̄quētius dī iusticia p̄ rāto qz ea q̄ sic cōmūntant cōmūntat illi qd cōmūntat in aliqd equi/ uolens. Si autē cōicet aliqd necessariū ad p̄ximū. i. ad siml in aliq̄ cōmūntate ciuili vl domestica viuē/ dum. Aut ergo ē regimē z b̄ cōuenit p̄sidiē. z hęc spe cies ē innotināta: possz tñ dici p̄sidentia vl dñario iusta. Aut cōicet ei subiectionē iustā: hęc nomiat obe diētia. hęc Bab. Uideat de B. Rich. di. lxxvj. ar. j. q. j.

Iusticia fm alios describit. Iusticia (li. iij. est habit^o per quē iustoz op̄atōes fiūt: z p̄ que agūt z volūt reo iustas. Arist. v. Eth. Uel ē virt^o q̄ singula sua fm leges possidēt. Idē li. j. Rbero. z ē virtūz p̄ clarissima. Et ipa est om̄is virt^o: fm eundē. vj. Eth. Iusticia fm Licē. i. offi. est splēdor mag^o ex quo vlt ri boni noīant. cuius mun^o p̄mitū ē: ne cui qd nocet nisi lacessit^o iniuria. deinde vt cōibus p̄ cōibz vtatur p̄uatis vt suis. Et lib. iij. Rbero. idē ait. Iusticia est eq̄tas ius vnicuiqz tribuens p̄ dignitate cuiusqz. Et fm Macro. Iusticia ē fuare vnicuiqz qd suū ē. De iusticia venit innocētia/ amicitia/ cōcordia/ p̄tetas: religio/ affect^o hūanitas. Dīs virtūibz vir bon^o p̄ miū sui/ acqz deinde recipit rectoz effici. Et Al/ pian^o. Iusticia ē cōstans z p̄p̄ua volūtās ius suū cuiqz tribuens. Iusticia vt inq̄ Paul^o Lorentus lib. iij. suaz sentē. di. vij. ē virtūz libripēdi q̄ boīm acci/ ones ad p̄pendiculiū z amūssim dirigat. Et ē duplex. Una: q̄ est dī tribuitur. altera cōmūntat. de q̄z pau lo post dicit. Iusticia fm Bersonē prec. iij. in descri/ ptionibz terminoz ad theologia veltū: est virt^o mor/ ralis inclinās reddere debitas alteri: vl vt alter ē fm rectā rōne. Iusticia fm Aug. ē virt^o tribuens vnicui/ qz qd suū ē. Quē diffinitio inq̄ Berson prec. ij. de sep/ tē virtūibz. p̄uenit iusticie rā fm statū vie/ q̄ s; sta tū p̄rie. Et alia diffinitio Augu. Iusticia ē subuenire miseris. Quēnt iusticie tñ fm statū vie. Ponunt autē fm Macro in. iij. li. duo eius act^o. s. act^o ei^o in pa rias: qui ē deo regēti subesse. z act^o eius in vitā: qd ē mi/ seris subuenire. bi sunt act^o gñales/ z dare vnicuiqz qd suū ē: ad quos tenent oēs. Sūt z sp̄ales ei^o act^o: scz: solido deseruire/ vl subuenire miseris: z iniquos morbo corrigere z punire. De q̄ latus Berson vbi. Et fm eūdē prec. ij. d̄ sollicitudine ecclēsticor. Iustici/ cia ample sumpto vocabulo: cōparat ad deū z ad p̄/ ximū: imo z ad seipm̄ sic ad alterz: p̄t in p̄nia fir dū sp̄us carnē subijcit futurū. Iusticia fm eūdē prec. j. de origēne iur^o z legū. z prec. iij. de directiōe cordis: est p̄/ peruat p̄stās volūtās ius suū vnicuiqz tribuens. Hęc autē descriptio cōp̄tē p̄ncipalē iusticie diuine in ordie ad suas creaturas. De^o nēpe sol^o ē: q̄ volūtate perpe tua z cōstātē dat vnicuiqz rel qd suū est. suū inq̄ nō ex debito rigoris/ s; ex liberalissima z dignissima do/ natione creatoris/ z in directiōe cordis. Hinc p̄surgit ordo q̄ est partū disparitūz rez sua vnicuiqz tribuens dispositio. Hinc p̄cēnter orit par: q̄ nihil aliud ē q̄ ordis rāq̄litas. p̄p̄ca bñ dī: q̄ op^o iusticie ē par z

Iusticia diuina vt scribit san. Bona. di. xxvj. ar. ij. q. ij. li. ij. duplr p̄uenit accipi. Uno mō dī ius/ sticia ip̄s^o diuine bonitatis cōdecētia. Alio mō dī ius/ sticia p̄t p̄sidiē meritorz exigētia. Si p̄mo modo accipit/ decet diuinā iusticiā aiam rōnalem infūdēre carni ex Adā p̄pagatē. tū ex b̄ q̄ est rex cōditoz. tū ex hoc q̄ ē p̄uitor siue administrator. Diffusio de hoc ibi/ dem san. Bonauē. z de q̄ videri p̄ Scor^o di. lxxvj. q. j. li. iij. Et hęc distinctio vt norat Scor^o: p̄t haberi ab Ansel. p̄sok. r. vbi loquens ad deū dī. Cū p̄nis ma los iustū est: quia illoz meritis cōgruit. z subdit. Cū parcis malis: iustū ē. nō quia illoz meritis/ s; qz eūz volūtate vl bonitati p̄decēs ē. Et rāra ē illoz mēbz/ rū distinctio: qz deus cōtra p̄imā iusticiā operari non p̄t: nec p̄ter eā/ sed p̄ter iusticiā scdām p̄t op̄ari: licz nō vniuersalit. qz nō p̄t dānare iustū vl beatū. Hęc Scor^o. Et (vt idē ait) in deo nō ē nisi vnica iusticia re z rōne. Tamē p̄ter illā exēndēdo iusticiā/ poni potest aliqua iusticia: vl magis aliquādo iustū in cre/ aturis. Ntra quoqz iusticia dei in hoc ostēditur: vt sc̄ptis reliq̄ sc̄us Bonauē. di. vj. q. j. lib. ij. q̄ rāra m feruat iusticiā: vt ordinē institutū nullo modo infrim/ gar. tantū peccatū odit vt p̄pter peccatū q̄s charissiqz mos repucat/ abijciat. Un̄ credo inq̄ q̄ tā spectan dū monstrū diuine seueritatis in angelo nobilissimo z p̄mo homie: quoz vt rūs p̄p̄s manibz plasmaue z decorauit/ de^o nobis infirmis p̄posuit z ostēdit: vt addiscam^o quātū de^o odit peccatū: z maxime supbiā: qz p̄ vno motu cordis nobilissima creatura oīum cre aturaz p̄ternaliter z sine spe veniē ē dānata. z p̄ vno esu pomi z ipē Adā z roca posteritas vsqz ad finem mūdi ē mortalitati z m̄ultiplici p̄nalitati subiecta. z nisi dñs reliquissz nobis semē/ quas fodoma suissez mus. Et bis efficacissimū relinq̄t argumētū: qz hozz tendū est incidere in man^o dei viuētis. Si em̄ dō nō peccet nobilissimo angelo supbienti/ dā cr̄ de vilit^o simo cinere z abiectione in alrū se extollēt: cū iace/ re debeat in cinere z cilio: immo in ipō sterquilinio. Hęc sanctus Bonauentura.

Iusticia hominis tota q̄ acquirē regnū celo/ rū p̄sistit in tribz. s. in mūdicia cordis/ z op̄atione bo noz/ z paciētia in aduersis p̄ter deū. que q̄dam tria (vt scribit Jaco. de Valētia ps. iij.) maxime debem^o q̄rere a deo: vt ibidē ostēdit. Et vera iusticia cōsistit in corde/ locutiōe/ z op̄atione exteriori. z hoc tā in p̄/ ceptis affirmatiuis/ qz negatiuis. vt idē scribit Ps. xij. Prop̄ qd iusticia euāgelica excellit z p̄stāt ius/ sticiā vt. leg^o. nam hęc p̄hibebat manū/ z op̄ationē malaz. Sed ista p̄hibet animū/ z linguā/ z manum: scz: p̄positū/ z locutiōe/ z op̄ationē malam zc. Iusticia erga proximū in nouē cōsistit. scz: in tribus circa personā/ in tribz circa famā/ in tribz circa bona rēp̄ozalia. Uide eūdē ibi. Differē autē iusticia ab alijs virtūibus. Nam om̄es aliē virtutes faciūt hominē perfectū z bonū virū: eo qz sūt homis ad seipm̄. sed iusticia est ad alterū: vt in distributiōibz z cōmūnta/ tionibz: z vt cōiuit cū alijs. De quo consulas latus Jacobū de Valētia. Ps. c. Et fm Arist. v. Eth. z res/ fert Jaco. de Valē. Ps. xij. Iusticia dī a iuxta. Un̄ illud dī iustū quod fit iuxta aliqd p̄ncipiū regula/ riuū z rēcificatiū/ z mēsuratiū. Un̄ sicut op^o do/ mificatōis z cūi scūqz alter^o art^o/ reddidit iustū z re/ crum quādo fit iuxta illā regulā in ensuratiū: cum qua fabricatores mēsurat sua opera: ita p̄titer op̄e/ rationes hūanē reddunt z dicunt iustē: qz sūt iuxta aliquā legē z regulam: z cōformantur z adequantur

Ab legi z principio reglarum. De quo latius vide Libris...

Justicie divisiones

Justicia est triplex: ve notat Brulefer di. v. q. v. li. ij. scilicet: innata: acquisita: z infusa. Justicia innata...

Justicia Quaedam est legalis

Justicia legalis consistit in operationibus que sunt sine fine. Justicia legalis consistit in operationibus que sunt sine fine...

Justicia Quaedam est essentialis z primaria

Justicia Quaedam est essentialis z primaria. altera est participata seu derivata z attribuitiva dicta...

bien inclinatur habet eam facere suo vel redderet talis...

Justicia originalis ve scribit Brulefer di. j. part. 1.

Justicia originalis ve scribit Brulefer di. j. part. 1. q. j. li. iij. est quedam habitus supernaturalis imediata...

Justicia publice honestatis. de qua Richar. di. 11. art. 1. q. 11. lib. iij. z doctorum: est pinguitas...

Justicia publice honestatis. de qua Richar. di. 11. art. 1. q. 11. lib. iij. z doctorum: est pinguitas ex spualibus...

gnatione. Et ista pinguitas que dicitur publice honestatis...

Justificare est (assi. in. vj. lib. vt refert Sco. iustitiam facere)

Justificare est (assi. in. vj. lib. vt refert Sco. iustitiam facere. Aliquid ac de iustificare seu iustificatio...

Justus a iure dicitur (no preparat voluntas z est is qui iura suat)

Justus a iure dicitur (no preparat voluntas z est is qui iura suat. Quis ponit p mediocritate...

ad iustificationem impij. Et q. j. vbi. ad hoc q. ania ad...

Justificatio autem impij preter legem communem que fit...

Justificatio autem impij preter legem communem que fit si dicitur iustificatio adulti aliquid qui prius se no disposuit...

Justus a iure dicitur (no preparat voluntas z est is qui iura suat)

Justus a iure dicitur (no preparat voluntas z est is qui iura suat. Quis ponit p mediocritate...

Tertio legari z laudare debet: qz no permittit eum cadere in hunc peccatum: sed seipsum preseruat. Quarto: laudare manus suas in sanguine illius peccatoris. i. corrigere seipsum: z preseruat ne cadat in culpam. nec puniat sicut ille. Na laudare manus in scriptura: nil aliud est nisi se innocente reddere. z no eum peccatoribus precipare: sed a peccato preseruat: z corrigere zc. Et ve idem ait ps. lxxij. Castigatio iustorum deus: maruina. i. velox. Na qui iusti delinquit in aliquo ciro z velociter castigat eos deus. Un ps. Et sui flagellat: tota die: z castigatio mea in manibus. Per oppositum: castigatio sceleratorum e coniecta vesperina: z sera: qd deus no castigat eos vsqz ad mortem: qz moriuntur quo ad corpus z animam ad penam eternam. Un tales mala capiunt in interitum zc. vt dicit ps. cxxij. Un de Ambrosio. qd ilico si quis post peccatum flagellat: hoc dedit sibi in bonum. Na signum est qd deus no seruat sibi punire post mortem: Per oppositum: malum est signum qd scelerati no flagellantur in hac vita: qz signum est qd deus seruat penam in alia. Idco ait Augustinus. Hic vix dicit hic fecit: vt in eternum parcas.

Barbagozema vt scribit B. u. l. i. j. est dicitio qd est p se feciua alicuius rei vniuersal vel particularis. Sinc barbagozema est dicitio qd non est p se feciua: sed est dispositio dictionum barbagozematice zc. De qm in logica plus scripsimus. Kyrieleyson. id est: dñe misere. Et sic due dictiones. Na Kyrieleyson vocatur. i. dñe. vt Kyrieleyson. id est: pñs/auritus/dñs. vt in qd Joannes Lozaston. De hac dicitio Kyrieleyson ita scribit Joannes Reuchlin vir nra repeteare doctissimus: latine/ grece/ z hebraice lingue peritissimus: ad Bebelium poeta nostrum z amicum familiarissimum: z de Kyrieleyson bñ esse: pñs qd p bypiston: scdm qd Jora scribedus: cui sic acceruit in pma pace. Eleyson verbu impetratiuū ceera syllabū acceruit sicut antepenultima acuro. nec sic dipthongus vñs qd est z h vocalibus. quapropter a nris ob ignozantia Hellenismi male cepit pñciari b totū Kyrieleyson qnqz syllabaz: qsi p synaloephim elisis vocalibus. Hec Lapnio zc.

Labium z Labrum idem sunt: a qd dicitur nunciū Labellū. Labia diue scribit Hiero. epla. j. mystice veriusqz refta mēti cōsonātia intelligūt. De quibz duobz reftamētia in puerbis dñi Prover. xvj. Et diuiniatio in labijs ei. in iudicio no errauit os eius.

Labor est fatigatio vltiūcio qdam vltiū anmi vel corporis grauioris opis vel muneris: sicut L. i. cc. lib. ij. c. scilicet. Uel dñi opera. dñi z labos sic bonos/lepos. de quibz in gramatica dñi. Et labor dñi dupliat. vt scribit san. Bona. di. l. vij. ar. ij. lib. iij. in fine. q. j. Uno mō pñciat sic dñi opus penale. z hoc mō nec corpa supcelestia/ nec angeli boni laborant. Alio mō cōmunit: sic dñi labor quocunqz obsequiū: fm quē modū angeli dicunt laborare in vinea dñi/ z circa nos: qd nobis obsequunt. sic z corpa celestia. Hec Bonauen. Labor aut manuū ad tria ordinat. vt lris mādauit Sab. di. xvj. ar. ij. dub. j. li. iij. post Alexā. scz: ad octiū vicandū/ ad corpa domandū/ z ad victiū qredū. De pmo Hiero. ad Rusticū monachū. Semper aliqd opis facio: vt te diabolus occupari inueni/ ar. De scdo Apl. ij. L. xv. annumeras ea qd corpa castigat. dñi. In laboribz/ in ieiunijs/ i vigilijs: in castitate zc. De tertio Actu. ff. Ad ea qd mibi opz erāt z bis qui mecū erāt ministrauerūt manū istē zc. Et la

bozare qnqz manualit etā eppedit deuotior religio: sicut vt scribit Berson pre. iij. de exercitijs discretis deuoror simpliciu. Un ptingit nōnūm qd vt b negligenter no qdez ob corpis debilitate/ sed ex desidia z carnis voluptate deueniūt ad magna picula suaz aiāz: no solū in malis cogitaciōibz/ sed etiā qnqz in grauioribz. Prudenter itaqz z recessime religionū institutores suis deputarūt filijs certas horas no solum ad contrandū/ orandū/ ad meditandū: verū etiā ad labozes manuū exteriores faciendū. pue clare pñ in regula scilicet Benedicti: z aliorz approbaroz ordinū institutiōibz. No em aliq cogitatio tā turpis/ tā abominabilis malaz excedat: quā no inueniat deestanda ociositas. Hec Berson. Et idē in serm. de vbiis dñi. Venite ad me oēs q laboratis. ponite ipse pñs hoiūm labores. Peccat qz parates (vt idē scribit pre. iij. ser. dñice septuagesime de accidia) cū no docēt pueros labozare vno vltio modo. Alio piculū est: futurū pauerari piculū: z d malis q eveniūt: pferim in senescure zc. Discretio autē laborz est necaria: vt ibidem ostēdit Berson p mltā exēpla. Differūt laborare z cōneratū: vt idē scribit in ser. Venite ad me. vbi s. Na qui leuē aliquā molestiā sustinet: laborare simplr dicit pot. qui vō graue/ z q supra vires suas esse videat pot: ac iure oneratus esse narratur zc.

Lac plura fecit fm pñciates apud doctores: vt z scribit frat Pelbart lib. ij. rosa. rbeolo. in dñi crone/ Lac. Prio ppter albedinē fecit castitaz z hruoz z cādorē. L. acicoz. v. Quasi colūbe inqre lacte loqz id est: cadentes puritate: z p pñs gratiosē hoibz. sic z aniq tales do accepz sunt zc. Aliq fecit p dulcedinem sapiē diuine dulcorē desiderabilē. j. Des. ij. Rationabiles lac pcupiscite. Aliq ppter pueniciam lacis in alimētū paruuloz: fecit facillē doctrinā nouelū vlt simplicibz in fide tribuendā. j. L. op. ij. Quasi carnalibz tanqz paruulis in chio lac vobis portū dedi zc. Un Hiero. sup Judic. homel. v. dr. Lactis cibus in scripturis dñi moral instructio doctrine: q incipitibus velut paruul daf. i. mox inqre correccio/ enūciatio simplicis fidei/ z disciplina correcciōis/ z scē conuersatiōis: no pñda z secretiora mysterioz eis statim tradēda sūt. Aliq lac fecit malū. Juxta illd ps. Coagulatus est sicut lac cor eoz. i. maloz: qz lac coagulatus in caseū: z tandē ex caseo per decoctionē fit foris rissimū bitumē: adeo qd etiā marmora z durissimos lapides in fractiōe pñciat. q fecit obstinatiōis comū est humor ex (pressionē in malo.

Lachryma oculis stentiū manās. Flere autē est lachrymas fundere: z lachrymē causant ex tristitia: z aliq ex affectu tenentate: pñpue cū cōsiderat delectabile cū tristabili: vt ex deuotiōe. ex san. T. do. ij. q. j. lxxij. ar. ij. Lachrymē aut sunt viles: nisi sint nimitē. Un Berson pre. iij. de religiōis pfectiōe/ ac mox deratiōe ait. Ferme nihil mentē nostrā sic purgat: noluminat z serenat vt pñda cōpūcio/ z lachrymaz. inundatio. Uep id qdem si obseruat illd/ ne quid nimitis. fit aut nimitis dū ex his incurrit euacuatio z p turbatio cerebri. duz pñcia flens reddat impetoz ad opa sibi de necessitate faciendū incūdentia: vlt ex voto vel ex pcepto vlt ex superioris instituto. quāobrem hec lachrymaz pñsio nōnūm est abiciēda zc. Hoc idē vult pre. iij. de exercitijs discretis deuoror simpliciu. vbi z vult q lachrymaz abūdanā rēctiōis malaz z cogitaciōes: z maculā aniq efficacit ablat: z purgat z exinguit. si tñ discretio non desit: ita vt caput/ senz suz z rō no ledant: z dūmodo firma spes de dei mise

ricordia no absit zc. Quisqz autē fice deliberare teporalia/ vel seipm (vt idē scribit tract. vj. sup cārico vgi nis) aut addit pñciōem deo. quā apponere chis docu cur tam vbo qd exēplo suo: Uerū tamen no sicut ego volo/ sed sicut tu: fiat voluntas tua. Et ita plozant me/ ritozē si dicit suo no dissente affectu vel effectū suū. Si vō pñciōem bñmōi nec affectu nec effectū plozant/ eis addiderint/ actu vel habitu lamentū iam est secū/ li/ no fm deū: z mortē operat. Uide latz ibi Bersonē Felices ac sūt lachrymē (inqt Berson) qd benignē manus pñciōis abstergūt: z beati oculi q in talibz liqfi eri elegerūt qd eleuari in supbia/ qd omē sublimē vide re. qd auaricie z penulātie famulari. Et Lassiōdo. su per ps. Fuere mihi lachrymē meā: qd flet est cibus aniaz: corrobortatio sensū: absolutio peccoz: refectio mentis: lauaculū culpaz. Et Lachrymē lauāt delictū: qd pudor est pñciat. Idē sup Mart. Sicut post vehemētes imbres/ mōs ac aer purz efficiat: ita z post lachrymaz pluuias/ serenitas mentis sequit arz tranquillitas. Breuo. in pasto. Uniuersitūsqz mens cā tū penitēdo cōpūctiōis suē bibat lachrymas/ qntū se a deo memit amississe p culpas zc. Plura alia similia als inueniuntur.

Laicus vno mō capif p indocto/ impio/ insipie te z lapideo. Un laic⁹ dicitur a laos grece/ qd est lapis laetne. Scdo mō laicus capif p hominē no habēte ordinē sacramētalē in ecclia chri: vt scribit B. u. l. i. j. lib. ij. De q videtis in dicitioe L. leri/ cus. Et nota qd scribit scūs Bonauē. dist. xxxij. ar. ij. q. j. lib. ij. De qd laicis in qd mō cōtinent supbia regnat/ qntūz ad ea q sunt fidei z mox. Cū em sicut idioz psumūt sacra scripturā exponere q est pñda/ sicut oim scripturaz. Lū itez habēt qdam bonē/ statē exteriorē/ pñmū vitā oim alioz: z merito hu ius duplicis supbie exccant/ vt incidat i errozē istū pessimū p quē exccant a deo/ vt nesciant discernere qd bonū est z qd malū: dum multa genera peccoz ponit esse a deo malo. Quos L. s. pñmōstrat. v. ca. Ue q dicitis malū bonū/ z bonū malū: ponētes reuelucez: z lucē tenebras zc. Quare no oēs scripturē libros legāt laici. Quā nihil ē tā scēm z salubre z piū q no pñngat aburi. sic de libris cūenit inqz Berson pre. j. in pñci pio de laude scriptoz pñdica. j. qd no est culpaine qd scribentū: sed scelus est in abusu. no tñ arcēdi vlt denf vt idem ait: ab opusculū moralibz z deuoror: nul lam in se difficultatē/ nec ambiguitatē/ nec absurdit ratē in translatiōe gerentibz: cuiusmodi sunt histozie: vel vitē/ vel legendē sanctoruz: necnō meditationes sanctē zc.

Lamentum qrela/ qntas. Et est duplex lamētū (vt lris prodidit Berson tract. vj. sup Magnificat. Unū est in sola rōne. no redidās passionālī ad sensualitatē. z B appellat displicētia vlt odiū/ vel detestatio vel abominatio libere elicta per iudiciū rōnis. Sic pportionabilē de gaudio z desiderio: ita generalit de omni noie passionē sonāte compe rit accipere suo mō. Lamētū aliud est qd orit z radicāt i sensualitate: aut orit in rōne deriuat: et redidat ad cor sensualē. no aliter dē ceteris affectibz/ qd phi solas pprie voluerūt dici passionē q sensum afficiunt z q dāmmodo affigunt. Itē lamētum aliqd est teporale: h est p solis temporalibz incōmodis apprehensis a ratiōe: sub rōne penē afficiunt. Aliud spūale p solis malis culpē apprehensum sub ratione offensē diuine bonitatis z iusticie. Lamentum penē habent damna ti/ no lamētum culpē vt offensua fuit: aut est diuī

iusticie qd est in viatoribz plurimis inuenire. Et lamētū culpē. pue est offensua diuine iusticie hoc qd lū z ppe est laudabile. z meritorū: nec pot pcedere: nisi ab electiōe libera voluntatis: de quo multa Berson vbi supra.

Largitas liberalitas. Differūt at largitas hūmana z diuina. Un Berson pre. iij. de mendacitate spūali. Alia longe est diuinoz rōnū: z magnificētie dī cōditio/ q absqz detrimēto sui: dat omibz affluent/ pmpriorz est ad eādē: qd sum⁹ ad recipiendū. Jōz vult semp esse p sanctū desiderū dispositū ad suscipiendū dona sua: qnto em ea feruent⁹ desiderabis z petes: tāro abundanti⁹ accipi es zc. Aliū est largitas humana: q no ita omnibz subuenire defectibz pot: sic diuina largitas. de q fusius Berson vbi s.

Lasciua fm Lassiōdoz sup ps. ē indecēs mox dissoluti anī: z corpis ex intēperantia carnali pcedens. Uel lasciuia est mollicies peculiaritā: z nequitia. A lasciuio. i. molliter ago: z la sciet molliter nequiter zc.

Latria nomē la tria (vt scribit Scor⁹ dist. ix. li. ij.) pot equiuoce accipi. Uno mō p cultū siue reuerētia exhibita dō in actu interiori rōne sūmū dominij: vel sūmū boni. Uel p reuerētia exhibita dō actu exteriori: vlt habitu iclinate ad talem actū Et fm eum est xrus moxialis: z no theologica: qz no habet deū p obiecto/ sed honozē deferendū dño in creato. Latria itaqz est reuerētia soli dō debita: z si bi exhibita. Hāc diffinitōez declarat Brule. dist. ix. q. j. li. ij. Latria est sūma veneratio potēntialis. Lul tus reuerētia honoz i proposito sūt idē z religio. Religio aut fm Tul. est q supiorz cuiusdā nature (quā diuinā vocāt. cultū ceremoniazqz affect: z a tali religi one dicunt oēs chriant religiosi de religiōe chriana: cui⁹ religiōis chis ē sūm⁹ pñciat. Dicit latria pie/ tas: in qntū rēdit i deū sūmū bonū: qd est pat oim sū m⁹. Dicit seruit⁹ simplr z anthonamālice: qz ipē de⁹ sic est supm⁹ dñs. sic sibi cōrōndēs sūma fuit/ q dē latria. d q fuiturē de saluator Nat. iij. z Deut. vij. Soli deo seruites. Hec Brulefer vbi s. Latria/ vt vult Aug. noiat illd q colit de⁹. Quō aut colit deus pntelligi dupl: vt scribit s. Bona. dist. ix. ar. ij. q. j. li. ij. Aut sic actu: aut sic habitu. iō nomē latria eq uoce dicit. z aliq stat p actu: aliq p habitu: fm aut q stat p habitu ipē aniq habitare ipaz ad cultū dē: sic ē habit⁹ xrus in qntū ē circa bonū: z iusticie z meritozū: z ad salutē necessariū. z circa hō opa pñcipue cō sistit xrus habit⁹. Probat z ibidē s. Bona. q latria sit x⁹ cardinal. q. ij. vbi s. qd est cult⁹ deo debite. Un fz Aug. d. cul. di. l. x. c. j. Idē est apd Grecos latria qd apd nos religio: ex cepto q nomē religiōis ē i pl⁹ Unz ibidē dicit q cult⁹ dō dicit qntoz noibz nūcupat. duobz apud grecos: et duobz apud nos. Apd gre/ cos nāqz dicit latria: z theosebia/ siue eusebia: apd nos vō dicit pieras: z religio: ita q ista duo noia rñdēt istz duobz: licet qdamō sint in plus. Dñt aut latria z the osebā fz pñā accēptiōez: licz aliq accipiāt p eodē qz theosebia dicit cultū interiorē: q ppe spectat ad xrus theologicas/ z latria fuiturē exteriorē q spectat ad iusticiā. i. xrus cardinalē. Hec Bona. vbi s. Si ar latria dicit cult⁹ interiorē: cū ille cōsistit i credendo: z diligēdo: z sperādo deū: sic dicit x⁹ theologica non ab alijs distincta/ fz cōse qns ad oēs illas: de q latz Bona. q. ij. vbi s. Et latria (fm Jaco. de valen. ps. xxxvij qd p dicit) no discrepat est cult⁹ soli dō debite rōne sū

me offiporecie z mactaric z sapietie z bonitaz / z i
munere z cofessione laudis z adoratioe consistes z sic
z iure ppter scipm debet deo ipa latria: s; ad huc chio
z deo pti respectu nri debem? z tenemur exhibere la
tria ppter tria bnificia recepra. s. caritatis / redemptiois
z glificatiois / z rone victorie z triuphi / que chio ob
tinuit de mudo z diabolo zc. Eade die ps. xliij. et sic
#e chio coepit latria: q; creator z vniuersal dñs / z iu
dex / z redemptor z ver? des? (ve idē scribit ps. lxxij.) Et fz
eudē ps. xcv. latria consistit i erib. s. i cofessioe fidei z
laudis cū mūdicia cordis / z in oblatione z adoratioe
ne. Et vt idē ostēdit differt latria veter? testamēti z no
ui. Nā illa latria nō fiebat cū tali pfessioe interiori z
exteriori / nec cū tāca mūdicia ex pre offerētiis z obla
tiōe: q; ibi offerēbant aialia bruta. Hic autē offer? sacri
ficiū pup. z mūdū de se bonū z acceptabile. Et sic las
tria nra fit cū maiori scimonia z magnificētia: q; of
ferre chis de? z bō: agnus sine macula z immortalis
Nec ille. In qlibet insup re bō soli debet laus honoz
z glia: sicut ipe est oia i oib. Hinc ps. Dis terra si
ue ois creatura adoret te de? z psallat tibi: psalmū di
cat nomini tuo altissimi. Nulli fo creature daf laus
bōmō p latria (ve scribit Berfon pre. iij. trac. j. de cari
coz origiali rōne) nec vt signū est ve imago: nec p
aliis quāuis attributōes si pte sciam? sicut nlla res
creata summiū bonū est: neq; vt res neq; vt signū vel
aliū attributū. Brucro laudam? in creatur? deuū ado
ratioe latrie: sicut in cruce z i imaginib; chis: imo sic
in oī re. quēadmodū qlibet est imago vel vestigiū re
nuē trinitat? nō min? naturalit? q; aliq; fit artificiali
ter. Laueñ in laude vel latria creaturaz a scādalo q;
le fietet si adoraret publice de? in demone vl? ei? ima
gine in asino vl? in bufone: imo nec i angelis et hoib;
q; nūcunq; scis quū ppius eis et aler honoz inest.
Nec Berfon. Et p latria ve semel dieā inrelligit rbeo
sebia. leuit? vel seruit? soli deo debet? / q; z adoratio
stricissime supro vocabulo dici solet. de q; latri? vide
sup i dicitōe Adoratio. z Bab. lec. xlij. canonic.

Laus est sermo elucidās magnitudinē virtutis fz
Aristo. li. j. z. iij. rbero. z b. Tho. sup. ps. xij.
vij. Dicit autē a laudo q; bō qd aliqñ fecit verbis extol
lo. Hoz. Laudabūe aliq; clarā Rhodon aut Michi
lenē. Aliqñ idē est qd noio. Plautus. Id vt scias Jo
uē supmū restē laudo. Un illaudat? qui ne noiarī q;
dē dign? est. hoc ē illaudabilis. Ullaus fm aliq; p
prie est vox ppli de aliq; recta loquētis. Differūt autē
laus z laudatio: q; laudatio est oīo ipa laudancē lau
des z rines ipi? laudati. Laus fo ē virtus ipa nō ali?
unde pueniens: sed suis nra radictō. Virgili? Pzi
mā merui q; laude coronā. Hic laudabile dignū lau
de (z collaudo sil laudo) deducunt. Differūt z laus z
honor vt scribit Jaco. de Valē. ps. cxlvij. Nā honor
ē pmiū virtutis z tribuit bonis. iij. etbi. aut est exhibi
tio reuerētiē in testimoniū virtutis fm leccronē. Sed
laus est cōmemoratio bnificioz receproz. Et sic ho
noram? bonos z virtuosos indifferent: sed laudamus
benefactores agendo gratias p beneficijs recepris.
Sed q; quicqd boni ē in nobis recipim? a deo. Jam
nō solū tenemur honorare deū eo q; est bonus de se:
sed etiā iugiter tenemur laudare eū cōmemorādo be
nificia eo q; oīa recepimus a deo: z q; omēs creature
qui eqd boni habent a deo acceperunt: ad oēs lau
dare debēt. Hinc ps. Laudate dominū de cęlis zc.
Laus igit pte deo debet a quo est omē bonū z me
ritū nrm. Hic Bug. ad Sixtū pbrē. Lū coronat
de? merita nra nihil aliud coronat q; mīera sua.

Laudabile accipit multiplicat (ve scribit Sab.
di. xvij. q. j. ar. iij. dub. iij. li. j. Uno
mō p omī natura q; est bona sine se creata sine crea
ta. Sic loquit Bug. iij. de libe. ar. dicēs. Si laudat
rōnalis creatura q; facta: est nemo dubitet laudandū
esse q; fecit. Alio mō dicit cur? bonitas ordinat ad ali
quē aliū actū. Et sic dicit. j. etbi. q; oprimoz non est
laus. Tertio mō accipit laudabile vt opponit vitupa
bili: z sic est aliq; bonū existens in nra potestate di
gnū retributione z laude. Sic vituperabile est aliq;
vicius existens in nra potestate dignū increpatione
z pene. De isto dicit. iij. etbi. a pbo. Nullus itaq; im?
properabit egoz ex natura vel infirmitate vel ex pla
ga: sed magis miserebit. Lū autē q; ex vni potatōe vl
alia incōmētia ois vtiq; increpabit. Earū autē que cir
ca corpus malitiaz q; in nobis increpant / q; aut non
in nobis nō. Et sic accipit Aug. iij. de libe. ar. Mo?
rus q; huc vel illuc volūtas cōuertit nisi voluntari?
atq; in nra potestate positus / neq; laudandus cū ad
superiora neq; culpandus bō esset cū ad inferiora de
corquet. Primo z secūdo mō charitas est laudabilis
sed nō tertio mō. Nec sumus laudandi sicut deus in
fundit nobis charitates / q; nō est in nra pte: q; uis
sumus aliq; mō laudabiles / si nos disponim? ad reci
piendū charitatē. Similit charitas laudabilis ē / in?
quantū ē oper? meritoz i causa z principii. Gabriel.
Ratio autē laudis vel vituperij fundat in libertatem
arbitrij vt scribit Berfon. parte. iij. de passionib; ani
mē pside. vij. quare passionēs omēs in animalib; brutis
etis censendē sunt bonē z pulcre. Exēpli grā. Buda
cia z animositas in leone z gallo: ira in tigride z apro
voluptas in porco / hirco / z passere: timiditas in lepo
re z oue: fraudulencia in vulpe: adulatio in canē: sup
bia in equo: tristitia melācholica in cano: auaricia i
cornice. Passioēs itaq; istē neq; male sunt vel deoz?
mēs in genere moris / cuz desit ipis animalib; libertas
arbitrij in q; fundat ratio laudis vel vituperij. Nec
Berfon. Prererea laudabilis ia dicit q; bene agit: vt
scribit Sab. di. xvij. q. j. ar. j. li. iij. qm sicut ppter pas
siones: ita ppter actus fm se p sideratos simpliciter vt
sunt ac? appetitus sensitui: nō vt cōformit vl? diffor
mit rōni recte sunt elicit nullus laudat vel vitupera
tur. Sed fm passionēs z actus vt cōformes vel dif
formes ratiōi recte laudamur vel vitupamur. Laus
igit z vituperiū fm p m (ve ait Bab.) nō cōuenit pas
sionib; inerinsece essentialit? z ex se: sed p quādā deno
minationē extrinsecā scz p moderatiōne virtutis. Et
q; sequit q; quāto aliquis est magis passionat? sicut
oportet / z quādo oportet z ppter qd oportet zc. tan?
to laudabilior est z virtuosior z cōuerso magis passio
natus sicut nō oportet z qñ nō oportet zc. est magis
vituperat? magisq; viciōsus: z sicut virtus habet sey
dare passionēs: ita z actus appetit? sensitui. Virtus
em est exercitare passionēs z actus qd idē ē. qñ oportet
ret pura irasci / eunere / audere zc. Eius etiā ē sedare
passioēs viciōsas z refrenare siue supabundātes si
ue deficientes et reducere ad medium fm debitas
circūstācias. hoc ē cobibere appetitū sensituiū ne elij
ciar actus cōtra rōnē: z exercitare vt eliciat fm ratiōē.
Nec Gabriel. zc.

Legitimum dicitur quod est legi conforme ve
inquit Berfon parte secunda de
cōtractibus parte. j. p sideratione. j. Illegitimum p op
positum idem quod illicitum zc. Contractus autēz
quidam sunt legitimi quidam illegitimi vt ibidem
ostendit Berfon

Lenitas clemētia vel mansuetudo vel miticas:
Nihil em ita efficacē ad corredōes emē
dacionēz multoz reperit est quēadmodū lenitas.
vt inqt Berfon parte. ij. de parulis ad chm trahen
dis p sidera. iij. Nihil em homini meli? est facilitate
z clemētia (ait comic?) Hinc saluator noster ait. Disci
te a me q; mitis sum z humilis corde. Id pbat Ber
fon p multa exēpla. Quis egregiū doctozē Bug.
tanq; sidus aliq; deuoluū adq; hūit ecclie z Ambro.
Qua virtute: vtiq; deuolūcia z miritate. Videto la
tus ibi Lancellariū.
Leo in secura qñq; significat diabolu / ppter seuā
voracitatē. j. Petri. v. Aduersari? vester dia
bol? tanq; leo rugi. cir. que. quē deuo. Quis fecit ho?
minē scm: sicut Marcus figuratus est i facie leonis
Ezechielis pmo.

Lesio inflicio vel molestia zc. Lesio corpis est du
plex vt scribit Gabriel dist. xv. q. xv. ar. j. li.
iij. Quēdā infert damnū vltimū: pura mortē vel mu
tilatiōem membroz / aut vulneratiōem irremediabi
lem: qd reddit inutile ad exercitiū opatōnū natura
lium sibi debitar. Alia est circa vltimā: z est vulnera
tio vel debilitatio organi vel mēbz curabilis: aut nō
in toto rollēs opatōem nālem: sed aliqñeulū impēdit
ens. Prīma d; lesio enozmis: scda mediocris / z in le
sionib; circa mortē: tenē ledēs dāna q; incurrit lesus /
atq; p iuncti p sencia z futura: passioz dolorēs com?
pensat / z medicoz impēfas (si q; sacre sunt) soluere.
Hoc probat post Scotū Gabriel arti. ij. conclusionē
qñta vbi supra.

Leticia est gesticōis animi clatio voluptaria fm
cia in anio est cōmōtio suavis iucūditatis in corpore
fm cū dē li. ij. de si. bo. z ma. Bur leticia est exultatio
qdam animi gaudio effervētiore cūctū rex expecta
rū fm Aulū Bel. li. ij. nocti. acti. c. xxvij. Vel fm bēm
Tho. iij. sen. dis. xlij. q. j. ar. j. Leticia est expsio vl? ef
fere? infior fm q; ipe affect? dilatat roborat? z pfect?
ex p iūctiōe appetit? Diciturq; leticia qñ laticia. quia
dilatat vt de Berfon parte. iij. trac. ij. de canticozdo.
Sūt autē duē leticie. s. bona z mala / fm p m: vt z re
fert Berfon pre. ij. fmōe de oib; sanctis: q; incipit Et
utabūt feci. Una q; est studioz: pura / laudabil / tra
qlla / diurna. Hinc est illd q; p hia admirabiles bz
delectatiōes firmitate z puritate. Alia d; q; a viciōsis
vitam pecudū eligenib; inquirif. z hec feda / turpis /
in q;ta / hzeuz / nocitura / qualis fuit Sardinapali.
Hanc leticiāz varietatē locis plurimis scriptura san
ctā nō siluit. Examinā inqt iusti in dño. Ecce bonam
leticiam. Audi malā. In maleficijs suis letificant re
gem. Et talia sine numero posuit sacra sepeura. Et il
lus Qui letant cū malefecerint z exultāt in reb; pesti
mis Prouerb. ij.

Leue d; illud qd est narū ferri a medio: fm Aris.
li. j. de celo z mū. Leuissimū autē qd supfert
oib; alijs ab eo sursum latis. A q; leuitas: qd aliqñ di
cit sine pōdere. Nō p stulticia / incōstantia / vilitate
ponit. Est z leuitas spūalis q; maxime p sinit in ferui
da charitate: z ecōtra grauitas in mortalit pccī mali
gnitate. Et sicut ē in mālīb; q; leuita perit sursum z q;
uia deorsum. sic codē mō est in spūalib;. Quāobzē sic
decedēt i feruida charitate redūt ad locū sumū sic
lū. s. empyreū nisi ipedianf: z b. p ptes antiq; restat /
mēri. z p ptes q; nodū satisfecerit p pccis / q; recardā
tur donec pfect? purgant. Decedēt fo in mortalit
pccī deorsum: zc. tēdūt ad locū infimū q; ē terre medi

um: ita scribit Tho. Argē. circa dist. xlv. li. iij. sniaz
Nā pccm trahit deorsum: nō fm ordinē nāē (vt inqt
s. Bona. di. xlij. ar. j. q. ij. li. iij.) cū nō habeat pformi
tatē ad illū: sed fm ordinē iusticie: q; pccm cū sit vilis
simū disponit boiem ad locū vilissimū z infimū

Leuir est fraf viri. Leuiticos dicunt duoz frat
vxozes / q; nō sūt sibq; pīs affines: nec vir so
roris / z vxoz fratris: q; affinitas nō causat affinitatē
Dopotet em q; semp psona q; est cā affinitatis sit cō
sanguinea alteri illoz. palu. dist. iij. q. j. li. iij.

Leuita Er apzo noie leuitē appellat diaconi: vt
scribit s. Bona. in expōitiōe ecclē dist.
xxij. li. iij. In q; noie claudif apz? coz ac? z pnci?
palis. s. mīstrare sacerdoti specialr z imediare in sa
cramētis. Ad diaconos em pntet cozp? bñi trāssere
in pmitua ecclia: etiā sanguinē dispēfare. vñ imedia
te isti sacerdotib; assistūt z mīstrant. Et dicunt leuitē
vt idē ait: nō q; officij bēant leuitaz: s; q; p sicut illi z p
illd officij pfigurātū.

Lex est rō sumā iustia i nā: q; tubet ea q; faciēda sūt
p hibeatq; pna. Eadē rō quū ē in mēte hoīs cō
firmata z pfecta ē lex. Licc. li. j. z. ij. de legib; ar. Lex
est neq; hominū ingenijs excogitata / nec scm aliqd
populoz: sed eternū qdā qd vniuersum mōm rege
ret i pēradī p hibeatq; sapia. Jdē. ij. de nā deoz. Lex ē
recti pceptio prauitq; depulsiō. Item lex est pstrutio
pplī in q; maiores natū siml cū pleb; aliqd sanz crūt
vt hī dist. ij. c. lex. Tho. pma scda. q. xc. ar. j. Lex est res
gula z mēsurā actū agēdoz vel omittēdoz. Ec. q.
xc. ar. j. idem de. Lex est dictamē ratiōis pētie. Ber
fon pre pma de origine iuris z legū. Lex inqt est regu
la pformitatē habēs ad dictamē rectē rōnis. Jdē par
te. ij. in rēcōmēdatōe licentiādoz in decretis ait. Do
min? sicut fecit boiem vt sibi soli subiect? dominare
tur ceteris reb; mortalib; ita sibi indidit p ceteris ra
tiōem tanq; legē intimā z vnicā. Neq; em p aliud
d; hō fact? ad imaginē z similitudinē dei / nisi q; sui cap
par p rōnem effect? est. Aug. z cypositōzes catholici.
Et idē Berfon pre. iij. in descriptōib; terminoz ad the
ologā vtiliū de. Lex est recta rō pētie fm quā mo?
z opatiōes rex in suos fines ordinare regulant. Vel
est ipa tal? regulatio in q; cunq;. Lex fm Alexā. de ales
in. ij. pre sume est sanctio scā / pētie honestū: p h
bēatq; p rariū. Et d; lex a ligādo. i. obligādo: vt scri
bit Gabriel dist. xxxvij. q. vnta. ar. j. li. iij. Vel a legē
do. i. dictādo qd agendū sit. vel qd publicē legat. Et
quis istē termin? lex sit general ad oēm legē creataz
vel increatā / nālē / humanā vel diuinā: scriptā vel nō
scriptā. tñ qñq; restrigif ad vnā speciē: vt de Petri
de Aliazo. Et q; lex decalogi obligatoria ē: q; z pceptū
z mādatū d;: exēdēdo pceptū ad p hibiōem. Dicit
dū ē de ca. de q; videat Berf. lec. ij. de vita spūali aie.
z i d; pte eccliastr. p h. vlti.

Lex obligatoria (ve notat Sab. di. xxxvij. q. vnt
ca. ar. j. li. iij.) ē signū vey reuelatuz creature rōnali:
qd ē notificatiū rectē rōnis dicātis ligari eā ad ali.
qd agēdū vel nō agēdū ad vitā eternā psequēdā z da
mnatiōem euitandā: vt scribit Berfon de vita spūali
anie. lecti. ij. Dicit signū notificatiū: q; nulla lex (in
quit Sab. vbi s.) obligat libe. ar. si notificata nō fue
rit: alioqn nālter factū z isentatiūmo z bruta dicit?
tur obligari / z legē obligatoriā hē. em? trāsgressio ef
fice ipurabil? ad penā: z obseruatio ad pmiū. qd null?
d; s; qd de parul? vtero mortuis ē dicitū: q; ibi
nec ē lex nec pceptū: em? trāsgressio ipuraf ad nouas
culpā actualē: s; ē ibi qdā statutiū diuinū: q; nō obf?
p 2

non reddat hereditas amissa in Adā pmo parere. Un absq; libera cōmissioe vel omissoe ad cui? oppo- sicuti rōnalis creatura obligata fuerat pccm eē nō pōt. Null? q; q; i g'ratia inuincibilē sufficiens allegare p' trāsgressōe legis appellari pōt; nec q; ad deū nec q; ad boīes. p'lerūq; tñ apud boīes aliq; esse scīos p'sumit q; nō pōt iuridice p' testes iustā ignoratiōe causāz affi gnare. p'pter qd dānat q'ngz apud boīes ille q; vere est innocēs apud deū. An aut saluēt ignoratiōes legē. Dic' Petr' aliacē. q. ij. ar. ij. in fine l. iij. Si alicubi essent ignoratiōes legē z nomē ch'i. s. q' lex illa siue p'ceptū ba ptismi eos nō arcat; nec illā seruare tenet; sed de eius nō obseruatiōe p' ignorantiā excusant; tñ p' nā legē ius te subire cōpellunt. Exēplū de latrone q; legē hāc q' latro suspendat seruare nō tenet; q; nō debet esse bo/ mīda sui; z tñ p' nā legē p' iudicē iuste cōpellit iusti nere. Sic dicendū ē de infancib; q; decedūt sine bap'ti smate. s. q; impotētia eos excusat ab obseruatiōe p'cepti de bap'tismo habēdo; z ideo eis nō imputat ad cul/ pā nouā q; nō fuerit bap'tizati; z ita de circūsiōe; s; nō sed q; nō dānent; q; sola amia ch'iana saluabit; z q; pacatū dei seruauerit qd nō ē in ist; ideo dānant; nō q; culpā incurrerit ex nō obseruatiōe; s; q; pacatū nō ser/ uauerit. Hec dñs L cardinalis vbi sup. de quo legi/ to alias latus.

Lex est triplex fm qd triplex ē signū notifi/ catio. s. inenale vocale z scriptū: sic triplex ē lex. s. indita siue p' inspirationē siue p' nālē dicentis euidē etiā siue p' doctrinā. Lex placē: lex scripta siue qd idē est lex mētalīs vocalis z litteralis. Et dicit in descri/ ptioe legē vbi sup. signū vey: q; signa falsa z si q'ngz ligare dicunt p' accidēs quō ligat cōsciētia erronea: ni hilomin' de p' se z p' p'ie legē obligatiōe vim nō ha/ bent. Dicit recerōnis; q; signū rōnis erronee p'prie nō est obligatiōis: etiā si signū esse vey. Gratia exē plit. v' signū siue p'prie explicat p'ceptū aliqd ema nasse a supiore iustū: quāuis signū sit vey tñ nō ē obligatiōis; q; nō est signū recte rōnis. Nādarū em inuisti nō emanat a recta rōne. Dicit dicitis seu vo lēris ligari creaturā rōnalē zc. Ad excludendū leges cōsulōriā aut p'missuā. Et ad innuēdū q; recta rō/ tio p'cipit vna cū volūtate ē ratio obligatiōis infe rioris. i. q; inferior obligat. Nā quārcūq; notificat volūtate supior; nisi cū de' vult nos illi p'formari hoc est nō tenemur velle quicqd de' vult: etiā cogitū tū vt tale. Sed tenemur velle quicqd de' vult nos vel le diuine tñ volūtate cogitū tenemur nō remurmur/ rare. Hec Bab. vbi s. z in pmo di. vlti. zc.

Lex p'ceptiua (vt scribit Berson. pte. iij. in diffinitionib; terminoz ad theologia viliū) p'prie est lex libero arbitrio insinuata signo hōo aut scēro in/ bene sub p'na dissoluitiōis amicitie inf' deū z liberū arbitriū ne p' cōmodo v' incōmodo violēt; z lex p'cep/ tiva z si multiplici' diuidi possit: tñ soler a doctozib; bus diuidi in legem diuinā/ naturalē/ z humanam siue positiuam.

Lex diuina est signū verū creaturē rōnali reue/ latū notificatiōis recte rōis diuine volēt; tenent illaz seu ligari ad aliqd agēdū v' nō agēdū p' cōsecutiōe sclicitatē eterne. Et d; reuelatū ad excludendū legē na turalē z humanā q; nō habent p' reuelatiōe imēdiatē a deo. Dicit p' p'secutiōe ad excludendū leges poli/ ticas etiā a deo reuelatas: vt sūt leges vete. resta. q; di cunt iudiciales. Un nō idō p'prie d; lex aliq; diuina seu

de iure diuio appropriatē q; reuelata. Tradidit ei de us p'les leges p'ib; vete. resta. p' regimie politico z ci uili. vt puta iudiciales q; nō imēdiata z directa itērio ne ordināt ad finē vltimū z sup'naturalē: ideo nō sūt p'prie diuine. Et lex diuina (vt scribit Aliacē. q. vesp'ria/ rū) vt sumit p' legē diuine; s; inspirata q'lis ē lex Moy si v' ch'i. Uno mō pōt sumi p' aliq; regula vna data a deo aliqd p'cipite vel p'hibēte. Alio mō p' aliq; vna cōgregatiōe p'les tales regulas cōtinēte q'ltē tota d; c'rina ch'i dicit lex ch'i. Sic capiēdo adhuc sumi p' p'prie p' aliq; totali cōgregatiōe solū tenent p'cepta z p'hibitiōes; q; hęc duo solū tenent ad legē p'prie di c'tā. Alio mō potest sumi large p' aliq; totali cōgre/ gatione: nō solū cōtinente p'cepta z p'hibitiōes: sed etiā cōsilia z p'missiones p'moz/ cōminatiōes suppli ctoz z multa h'mōi: q; licet nō sint de substantia legis p'prie; q; nec ligant nec obligant eo q; his nihil impa tur aut p'hibet: ipsa tñ sunt fortissima adiutoria ad legē sustinendā. ideo dicunt partes legis diuine cōi/ ter dicere. Et lex diuina fm Bersonē parte. iij. in de/ scriptionib; terminoz ad theologia viliū in boībo p'prie est lex p' diuinā reuelatiōe acceptā ad regimie plurimoz p' fine b'itudinis p'ncipalit' ordinata. P' mū ponit ad differentiā legis p'uarē: aliud ad differē tiā legū iudicialiū in antiqua lege. Et in lege pure di uina (vt scribit Bab. di. xxxv. q. vnica. ar. j. l. iij. iij.) assignari possunt quattuor gradus. In pmo ponunt leges imēdiatē reuelatē a deo p' tota cōitate hominū aut p'ncipaliori parte scriptē in biblia: z p'sertim in euāgelijis latis a ch'io ad cōsecutiōe b'itudinis. In secūdo gradu ponunt leges diuine q; p'cedētib; so lis deducunt in cōsequētia euidētī. In tertio gradu ponunt leges diuine ex p'dictis deducē p' successiuā relationē aploz z alioz equialētē scripturę canonij; ex: sicut determinatiōes eccl'ie q; spūscō credid' regi. In q'ro gradu sunt leges specialit' inspiratē z reue/ latē q; b'udā singularib; p'sonis p' se/ aut pro paucis ad hoc electis. De q; p'la scribit Berson de vita spūa li anie lē. ij. Corolla. vij. Et lex diuina fm Jacobū de Valētia. p's. cxvij. nihil aliud est nisi effect' z signū z imago diuine volūtatis; q; in ea lucet z manifestat diuina voluntas erga actus humanos. Et ideo lex ista dicit recta z iusta; q; est tara z cōdita iuxta diuī nā voluntatē q; dicit mētrū z mensura oim actū hu manoz. Et ideo actus humani incatū dicunt et sunt iusti z recti in quātū sunt facti iuxta diuinā legē z sūt ipi cōformes. Et tota lex diuina (vt idē scribit) p'prie in dilectione dei z p'ximi vt ait saluator Mart. xxij. z Luce. x. sed in tali dilectione oportet q; seruet speci es modus z ordo fm Augu. id est q; diligat illud qd diligendū est: z modo z ordine q; diligendū est. vt las eius ibi scribit ep's L bustopolitan'. A lege aut diui na nulla lex/ aut obligatiō pure hūana potest absol/ uere aut excipere vel instituere quod mō obseruetur vt scribit Berson parte. ij. tractatu de nō esu carniū.

Lex diuina fm diuersos effect' diuersis noib; nominat in scriptura (vt notat Jacobo de Valentia traē. iij. c. iij. plogi sup p's. in quātū ligat et obligat boīes dicit lex dñi. Sed in quātū est a deo placē z scri pra in tabulis dicit sermo dñi siue eloquiū dñi. Sed in quātū prohibet mala fieri dicit p'cepta siue p'ceptū in quātū aut admonet bona fieri dicit mandati siue mandata. Sed in quātū est restituta a deo z p'prie tis dicit testimonij domini. Sed in quātū p' legem cognoscim' volūtatem dñi dicit voluntas dñi. Sed in quātū fuit cōfirmata p' morem ch'isti testatoris

Sicut testamētū dñi. Sed in quātū iustificat obseruan tes d; iusticiē siue iusticia dñi Sed opatiōes q; fiunt fm iusticiā dicunt iustificatiōes. Sed punitiōes z p' mīatiōes q; fiunt p' iusticiā dicunt iudicia dñi. In quā tum hō dicit z dirigit homines d; via. Item in quātū ei' scripta omnia sunt impleta in ch'io d; vitas. In/ quātum sum' per eā liberati d; misericordia in quātū deo pacificati d; par. Dicit z lignum vite: z h' metaphori ce: quia de' dedit hāc legem loco ligni vite in q; Adā p'uaricat' est vt cam suaret z coleret/ expeccando ex ea fructū vite. Et patres veterē testamēti eā seruauerūt vsq; ad tps ch'i. Dicit z lex dñi z vinea dñi Mart. ij. z. xij. q; data est nobis ad colendū. Dicit etiā leges lex diuina. Un ch'is Luce. ix. dixit. Messis qdē mul/ ta. Et Joan. iij. Aspiciate messes: qm̄ albe sūt. Hęc la tius declarat Jaco. de valē. vbi s. z p's. cxvij.

Lex eterna vt scribit Aug. 3 Faustū: s; fere Pe trus de aliacō i p'mū sen. ē diuina mēs seu volūtate ordinē nālem seruari iubēs/ turbari verās. Un patet fm eundē q; sicut volūtate diuina est simplr p'ma i ge nere cause efficiētis: sic ipa lex simplr p'ma in genere legis obligatiōis. Quare sicut nulla causa potest agere ipa nō agēt: sic nulla lex pōt obligare ipa nō obligā/ re. Uel lex eterna est summa ratio/ cui semp obtepe/ rādū est fm Aug. vbi s. Et fm Bersonē parte. iij. in descripiōib; terminoz ad theologia viliū. Lex eter na est diuina volūtate ordinatiua rez a sua arte p'du/ cibili v' p'ducit/ q; ad opatiōes z morē z fines sin gularū. Uel est p'prie z p'ans voluntas ius suum vnicuiq; tribuens.

Lex prima (vt scribit Berson vbi s.) est bñplaci tum seu voluntas sup'mi dñi dei p'stitiētis reb; a se p'dictis fines suos z morus z opatiōes ad illos. Uel sic. Lex p'ma est diuina volūtate p'stitiētis ordinem reb; bus a se p'dictis zc. z fm Aliacē. d; lex in creata.

Lex euāgelica d; lex p'fecte libertatis: q; libe/ rat a seruitute p'uaricatiōis vt scribit scūs Bonauē. dist. plij. q. penul. li. ij. siue etiā a seruitute legis duz in ea dat spūs charitatis q; est spūs libertatis: fm il/ lud qd dicit ap'ltus Roma. vij. Nō accepistis spiritū seruitutis itēp in timore: sed spūs adoptiōis filioz. Et iō ex hoc nō sequit' q; est sub lege euāgelij sit libera tus a seruitute terreni dominij zc. Et lex euāgelica no minat quinq; nominib; (vt scribit Jacobo de valētia p'sal. cxvij.) Dicit em lex in quātū fuit a ch'io lata. Sc/ cūdo dicit testimonij in quātū fuit a deo patre ap/ probata z restituta in bap'tismo. z in transfigura tiōe cum dixit Sic est filius meus dilectus: p'm au/ dite. Fuit etiā restituta p' p'phetas z angelos. Ter tio dicit iusticia in quātū iustificat rōne p'stitoz z mā/ datoz affirmatiōz z sacramētoz. Quarto d; p'cep/ tum rōne p'hibitiōz: quia p'hibet omē viciū. Quin/ to dicit iudicia in quātū tribuit p'mū obseruatiōi/ bus. Ex quo patet q; vna z eadem lex habz multa no mina fm diuersos respectus. Sed q; in tota lege ni hil iubet nisi charitas z dilectio dei z p'ximi: quia in his duob; mādatis vniuersa lex pēder z p'hibet: vt pa tet Mart. xxij. Ideo tota lex de culcu diuino q; p'prie ad dilectiōem dei: vel de p'ceptis moralib; q; p'prie nent ad dilectiōem p'ximi: vt scribit Jaco. de Valētia p'sal. xlij. Et vt idē scribit p'sal. cxvij. lex euāgelica tripliciter iustificat/ z facit dominē dignuz vita eter/ na. Primo per fidem in quātū credit Jesum ch'im esse verum deū z hominē z redemptorē totius gene/ ris humani messiam in lege p'missum. Secūdo iustif icat p'charitatem p'fectam erga deum z p'ximū. Ter

tio p' spem in quātū cōtemp't' reb; frenis ponit finem suū in celestib; a ch'io p'missis. Et sic nō opat' p' ali/ qd p'mū tpale/ sed p' vitas eterne p'missam zc. Et lex euāgelica d; lex seu regula ch'i: et illa lex pōt su mi vno modo stricte (vt scribit dñs cardinal' came. q. vesp'ria) p'gregatōe illoz. et sil' eoz q; docuerūt apli z discipli ei' auctitate sua. Un lex ch'i seu regula: d; tota doctrina euāgelica: intelligēdo p' euāgelijū nō solū doctrinā q'ruoz euāgelioz s; gñalē nouū tes/ tamentū. Quādoquidū doctrinā suā vocat' Paul' euāgelijū. ij. ad Tim. j. Sed sic capiēdo adhuc pōt multiplici' sumi. Uno modo p' talis doctrine vitate siue sit i mēte siue in sepro: vel i voce. Alio mō pōt sumi p' talis vitar' vel obiecti intellectuali cognitōe Un nō min' p'prie d; lex vel p'ceptū: vel p'hibitiō ipsa cognitio agendoz: vel nō agendoz: quā ipa veritas enuncians qd agendū: vel nō agendū. iō d; veneray bilis Hugo. j. de sac'ra. pte. vj. c. vj. Quid cognitō faciendoz fuit: nisi qdā ad cor boīs facta p'ceptio: et qd rursū cognitio vitandoz: nisi p'hibitiō. Hęc aut cognitio pōt esse multiplex: q; vel solū app'heniua: v' iudicatiua. Et si iudicatiua: vel cū formidine: vel cū certitudine: vel p' eē habitual' v' actual': vel ab hitu acq'sito solū: vel ab habitu etiā infuso. Un fm hoc loquēdo p'prie lex ch'i pōt di ci fides infusa: vel acc'cius/ q; creatura rōnalis fir/ miter assentit doctrine ch'ianę veritati. Hęc dñs cardinalis aliacē. Ultra legē at veterē dñs op'ba/ buit instituere legē euāgelicā: vt scribit Berson p' te. ij. in recōmēdatiōe licentiandoz in decret' facta p'arrisijs. Si qdē ad nihil p'fectū adduxit lex antiqua dicente aplo ad Heb. vij. Nihil ad p'fectū adduxit lex. Erat em figura: z umbra nouę legis. Nā oia in fi gura cōtingebat eis: ait apl's. Adueniente igit re: v' luce iplera est lex nō solura. Ac p'inde p'stitiuit' apli discipli: z euāgeliste tāq; doctozes hui' legē: z ceteri successores eoz: q; theologos noiamus: nō s; cor rice lē q; occidit/ sed fm interiorē spm̄ q; iustificat. Hęc Berson. Lū ergo lex euāgelica sit regula: z dif positiō toti' vite nostre: vt nos bonos efficiat: et do charos: z acceptos ad vitā eterne in q'ruoz cōsistit. P'io p'cipit diuinū cultū: cū dicit. Diliges dñm deū tuū ex toto corde zc. z p'cipit omēs articulos fidei: cū dicit. Si credis in deū in me credite. Et sic p'cipit spem/ fidē/ z charitatē/ z lacriā: z hoc quo ad deum: Scō p'cipit omnē innocentia: z iusticia z puritatē: cū dicit. Beati mōdo corde. Tertio p'hibet omne viti um: z separat p'rauos a iustis in meritis cum dicit. Discēdite a me omnes qui operami iniquitatē Mart. vij. Quarto minat' perpetuā p'na obstinatis in iudi cio: cū dicit. Ite maledicti in ignē eterne. Et ista q'ruoz cōtinet lex euāgelica q; docet quid agendū: qd credendū: qd perendū: z qd fugiendū. Hęc dñs Ja co. de valē. ep's ch'istopo.

Lex creata seu p'cipitata: vt scribit Berson p' te. iij. in descri. ter. ad theo. vti. est participatiō: v' ema natio: vel mutatio: vel similitudo qdā analoga lez gis eterne: v' effectus ei' ordinē in reb; condit': aut seruans: aut seruare dicās.

Lex naturalis obligatiōis: vt scribit Bab. di/ sin. xxxvij. q. vnica. ar. j. li. iij. est signū naturalit' ba bitum notificatiū recte ratiōis diuine: volētis cre aturā ratiōalē ligari ad aliqd agēdū: vel nō agēdū: p' cōsecutiōe finis sui naturalis: qui est sclicitas humana: siue monastica: siue iconomica: siue politi ca. Dicit aut signū pure naturalit' habēdū: qd iudiciū

est autem homini non impeditio in usu debito rationis. Impedit autem per corpus per errorem per vitia mala: et differt a divina: quia deus per revelationem. Lex vero naturalis est naturalis lumine intellectus: quantum ad quod acquiritur lumine naturali intellectus. id ipsum deus potest immediate reuelare: sicut patet in datione preceptorum in veteri lege veteri et noua. Differt etiam per finem. Nam lex diuina deus per ordinem deus per se ad felicitatem eternam. Naturalis vero ad felicitatem humanam huiusmodi vice in rebus quibus partem huiusmodi per naturalem et diuinam. Videat de hoc Sermon de vita spirituali ante lecturam. Corol. v. et preterea in descriptione terminorum ad theologia veluti: ubi ait. Lex nature est in rebus creatis regulatio motuum et operationum et tendentiarum in suos fines. Et legi natura licet consonum est: ut scribitur Hab. di. xv. q. xv. arti. iij. du. j. lib. iij. ut inuicem homines communis pacis et reuerentie et caritatis quales sunt fures de medio tollant.

simpliciter necessarii: sed sunt de lege nature communiter accipiendo. de quo plura legitur apud Sab. Legio quia naturalis stricte precepta non sunt dispensabilia: ut ibi de dicitur Sab. conclusionem. iij. quia illa fundantur in principis principis evidentibus et necessariis: queque necessaria mutari non possunt: quia evidentia sunt declaratione non indigent. ergo non sunt dispensabilia. Et quia uis legislatoris deus circa obseruanciam preceptorum secundum tabule simpliciter dispensare potest per precepti relaxationem: non enim sic dispensat de facto propter magnam eorum cum lege nature primationem. Non enim illud implicat contradictionem. Unde negandum non est quod deus precipere possit alicui occidere innocentem cum plenam habeat dominium et potestatem occidendi et uiuificandi. In quo casu reuocaret preceptum de homicidio: quantum ad illum cui oppositum eius precipere. Si enim legis precepisse Abrahamam ut occideret Isaac filium suum. Genes. xxiij. Sic Deus mandauit ut acciperet fornicariis et faceret filios fornicationis. Dece. p. quibus sunt doctores. Non precipit Deus fornicari: sed contrahere matrimonium cum fornicatrice post contrahit eam deinceps. licet etiam ad litteram hoc precipere potuisset. Quod non sit magis legi nature dissonum fornicari quam occidere innocentem. Item sentit doctores de Sansone quod instinctu spiritus sancti ac familiari eius consilio seipsum cum Allobilibus iterum ergo reuocatum est quantum ad cum preceptum. Non occidit deus. Hab. ubi supra.

Lex humana que et positua et preceptua dicitur: est signum verum humana traditione et auctoritate immediate constitutum notificationem recte rationis volentis rationali creatura ad aliquid agendum vel non agendum propter finem aliquem rationi consonum vel ratione obligare. Et finibus duplices fines distinguit ius humanum siue lex humana in legem canonicam et civilem que dirigitur distinguit ex preceptis. Nam finis legis canonice est preseruatio felicitatis eterne in que concordat cum diuina. Finis legis civilis est felicitas humana monastica/politica vel iconomica: in que puenit cum lege naturali. Potest enim eadem lex esse diuina naturalis et humana: alia enim et alia ratione. de que videtur Sermon lect. ij. de vita spirituali ante et in de pote. eccle. p. s. vlti. Ad hoc videatur et Sab. di. xxxvij. q. vnica. arti. j. li. ij. Et Sermon. pre. iij. i. descript. ter. ad theo. vii. Lex humana seu positua est lex per rationem ex lege naturali ducta et sequens. probabile ad finem debent humane creature. Dicitur autem probabile quod plura et magis sapientibus appetere. Lex positua iuste requirit legislatores prudentes et auctores: Prudentes ut scilicet recte ratione practica dicere quod faciendum per conseruare. Auctores: quod de lege ligando: si non quibus sint prudentes ligat conseruare: nec aliter que si nihil possideat. Nec Seco. di. xv. q. ij. li. iij. Et ut scribit dominus Cardinalis came. Quicquid est iustum lege humana: est iustum lege diuina. Nam omnis lex humana debet esse persona legi diuine. Et que sequitur quod nullum principis edictum per latum preceptum/politice statutum/aut ecclesie decretum est iustum vel iuste obligatorum nisi sit diuine legi consonum. Unde Augustinus. vera religio. c. xxij. et li. j. d. li. ar. ubi dicitur quod iustitia iure poli. est iustum iure fori/et ecclia. Et sic ostendit Joan. saltebertus in suo politerarico li. iij. c. vj. omni legum iustitia est iusta si non diuine legis imagine gerat. Unde Aliacensis ait. Quicquid est iustum aliquo iure est iustum iure diuino: et quicquid diuino iure est iustum nullo iure iniustum: ut clarum est. Ex quo patet quod quicquid est iustum in foro interiori: est iustum in foro exteriori. Nec Cardinalis in principio in primis sententia. Unde Seco. di. p. l. iij. q. i. sic

Nulla lex est recta nisi que sit a voluntate diuina accepta. De lege humana et positua non parum scriptum reliquit Sermon in multis locis. Lex primata ut scribit Sermon pre. iij. in descript. ter. ad theo. vltimam est lex per diuinam reuelationem accepta ad regimen plene singularium vel paucorum. Diuina autem reuelatio est illustratio humane nature rationalis ad quam habenda vel modum habendi ipsa de comuni cursu sibi indito non attingit. Lex ciuillis et epalis (ut idem scribit Sermon ubi supra) est lex humana ad finem nature socialis vite bene regulade immediate et principalem ordinare: et illi que cura conseruare gerit sufficienter promulgata. Sed lex ciuillis et epalis est lex humana ex principis creditis vel per se nos probabitur deducta/ad finem supradictum immediate et principalem ordinare: per illum vel illos que curam comunicat habent sufficienter promulgata. Lex charitatis secundum eundem Sermonem in via eius ius iniquum fruetur deo pro se et ceteris omnibus ut dicitur pro deum quomodo docuit iuste placuerit ad meritum vite eterne. Sermon. Lex consiliatiua secundum eundem ubi supra. Uel consiliu est lex libo arbitrio inuincibilis: cuius obsequio laudem habet: et violatio culpa non habet. Sed lex consiliatiua (ut ibidem scribitur) est media inter preceptum et consiliu: est lex libo arbitrio in seruata signo/aut ubi/aut sepro: ligas ne violat. cuius in violatio non est dissolutio amicitie et unitatis inter deum et liberarbitrium: nec inter homines ad inuicem. Hec Lacellaris parisiensis Lex ut sit iusta duo sunt necessaria (ut scribit Sab. di. dist. xv. q. ij. li. iij.) auctoritas et prudentia que secundum finem rationis bene aueritate dicere quod faciendum et quod expeditur ad finem debentem et ad pacificam conseruationem et necessarios conseruare sustentationem. Et que per se non est iustitia in practicum possessione et dominio re. Nam que ad finem leges bene instituas possident iuste possident. quod non est casus tenent iuste tenent. Dicitur et lex iusta secundum eundem Sab. di. dist. xv. q. ij. arti. j. li. iij. post bene Tho. p. ma. ij. q. xvi. arti. iij. ex fine/et auctore et ex forma. Et fine quod ordinat ad bonum commune. Et auctore: quod non excedit preceptum et ferretur. Et forma: quod finem proportionem imponunt subditis onera in ordine ad bonum commune. Et finem leges huiusmodi onera inferretes proportionabiliter unum non plus alio grauare iuste sunt. per oppositum iniuste sunt si excedit limites facultatis statuentis. Aut quod non faciunt ad utilitatem boni communis: sed magis ad cupiditatem propriam statuentis aut gloriam eius. Uel etiam onera iniquiter imponunt multitudinibus: licet ordinat ad bonum commune. Et in foro conscientie non ligat nisi forte ad vitandum scandalum/vel turbationem: propter quod etiam que debet iuri suo cedere: secundum illud Mart. v. Qui angarij auerit te mille passus/vade cum eo alia duo: et quod abstulit tibi tunicam/da ei et pallium. Sunt etiam leges iniuste cum fuerint contrarie mandatis diuinis: sicut leges tyrannorum inducentes ad idolatriam/aut alia peccata. et tales leges non solum non obligant: sed oino non sunt seruande: quod oportet plus obedire deo quam hominibus. Act. iij. Hec Thomas. Lex iniqua (ut scribit Sab. di. dist. xv. q. vj. arti. ij. dubio. ij. li. iij.) dicitur que est contra ius naturale vel diuinum/aut etiam contra ius posituum contra libertatem ecclesie: aut facta ad opprimendum pauperes/et iniustitiam impediendum: ut de Hostiensis. li. v. de restitu. §. Quid de condentibus leges iniustas: multa iura ad hoc agens. Et licet de iure talia statuta non valeant: tamen factientes ea et preseruentes ac voluntarie ea obseruantes

atque secundum ea iudicantes peccat mortaliter. et si sunt contra ecclesiasticam libertatem sunt excommunicari. Statuuntur etiam tales leges restituere tenent de dantur quod pueri aut alicui ratione talis legis: et sicut obsequium et aliquid per eas adquirentes. multis probat Sab. di. Differunt esse in lege et sub lege: ut scribit diuus Augustinus sup. illud ps. j. Sed in lege domini. Unde que est in lege/et in lege agit. que est sub lege secundum legem agit. Ille vero liber est/iste seruus. Deinde aliud est lex que scribitur et imponit seruicium. Aliud lex que mere prescribit ab eo que non indiget seruo. Et esse sub lege (ut scribit sermo Bona. dist. j. li. iij. circa textum) dicitur tribus modis: vel quantum ad causam/vel quantum ad obseruationem/vel quantum ad mortuum. Quantum ad causam sunt illi que nati sunt sub peccato. Quantum ad obseruationem sunt illi que lege obseruatur. Quantum ad mortuum sunt illi que timore seruunt. Et his itaque non sunt sub lege quantum ad causam/vel quantum ad mortuum: sed solum quantum ad obseruationem: aliter eam quam homines. quia esse sub lege obseruatur ad obseruationem potest esse dupliciter. vel quantum ad obedientiam obligatoriam/vel quantum ad obedientiam spontaneam. Et primo modo sunt homines. Secundo modo christi que se mera libertate legalem obseruauerunt (ut exemplum daret) veri obedientis subdidit. Unde apostolus ad Gal. iij. et referre magister in principio. iij. in fine. Et uenit igitur plene tunc redemptio misit deus filium suum factum de muliere factum sub lege: ut eos que sub lege erant redimeret: ut ad optionem filiorum dei recipemur. De legibus veteris testamenti Leges veteris testamenti quidam dicunt iudiciales/que dam ceremoniales/quadam morales: ut notat Sab. di. dist. xxxvij. q. vnica. arti. j. li. iij. Morales fuerunt precepta de actibus virtutum: de quorum numero est decalogus: que etiam habemus in noua lege. Et moralia ad ius naturale pertinent: et ideo nullam mirabilitatem receperunt monstrant. Ceremonialia sunt: ut precepta de actibus exterioribus diuini cultus: quibus homo diuinitati seruicium proficit: ut sacrificium/et vestes sacerdotes/et templi inuolutus: que dicuntur ceremoniales: ut recitat sanctus Thomas p. ma. secundum de q. iij. ar. iij. quasi munera cereris/que dicebat dea frugibus/et eo quod primo ex frugibus oblationes deo offerebant. Uel ut Valerius maximus refert/et a Cere oppido iuxta Romam: eo quod ibi sacra romanorum oblara sunt. Inde precepta legis que ad exteriorem dei cultum pertinent ceremonialia dicuntur. Et dicitur ad exteriorem cultum: quia actus interioris cultus dei sunt actus virtutum moralium: sicut fidei/charitatis et spei. Et lex veteris (ut inquit Rabbi Salomon) bene habebat sexcenta precepta ceremonialia: ideo grauior lege noua. De qua alibi dicitur: et infra. Judicialia sunt de actibus particularibus iusticie obseruande inter homines: ut est illud: Oculum pro oculo: dentem pro dente. Hec etiam precepta tangunt Deuter. vj. ubi dicitur. Hec sunt precepta/et ceremonie/et iudicia. Precepta antonomastice dicuntur moralia. Ceremonie et iudicia/precepta de exterioris cultus diuini actibus et de iusticiis libus retributionibus. Et quantum ad iudicialia lex noua est leuissima: quia nulla iudicialia christi imponit: ut plenius videre poteris apud Sab. di. dist. iij. vltima libri tertij. Fuit autem (ut scribit Scorus dist. iij. vltima. li. iij.) vetus lex multo grauior noua lege. Et post alia de. Et ideo noua sacra que habet efficaciam et iure passionis christi tam exhibere potest per de gra. q. 4.

judicari sunt mortui... non est scriptus in libro vite... liber vite apertus in iudicio...

Liber conscientie... ut scribit Brule... dist. xliij. li. iij. est ipe intellectus...

Liberalis... ut scribit Stephanus Brule... dist. vij. q. vlti. li. i. dicitur quod non expectat...

Liberalitas... ut scribit Brule... dist. x. q. j. li. j. sen. primo modo per quod dicitur...

ralis dabit propter bonitatem... recte quibus oportet... liberalitas finem habet...

Libertas... est naturalis facultas... quod cuiusque facere libere... nisi quod vi aut iure facta...

in diversis... acceptio... diversa habet... notata... liberitas supponit...

Libertas... est multiplex... liberitas a peccato a misericordia... a necessitate...

libertas supponit... voluntate... notando aliquid... se fieri contingenter...

Libertas... est duplex... bona et mala... ut dicitur... liberitas est duplex...

liberitas... bona et mala... ut dicitur... liberitas est duplex... bona et mala...

Libertas... est duplex... bona et mala... ut dicitur... liberitas est duplex...

Libertarbitrium... quod per se loquitur... de libero arbitrio... ut dicitur...

malu: vt vul: secus Bonau. Sed postqz chis ianu...

Lingua dicit a ligando cibo fm Varro. Lingua...

Locus est superficies corporis aliud prineris imedia...

Locale dicit qd continet a loco/mesurat loco/cd...

Locutio est vocis p lingua explanatio: fm Aris...

vt quis oes sint mali: spes tm sic de correctioe, als dz...

Lucerna a lucco grece lychn vocat: z lucernaz...

Lucrum finis debet esse sub fine celesti (vt vult...

Lucru turpe dr vt scribit Bab. di. xv. q. xij. ar...

capit. Sic mlti acco snt lege pbibiti vbi tm nulla lex...

Luctus no solum dz ploratio: sz etia isigne indicu...

Ludus dz i fact: ioc: i vbi. Et ludoz qda snt bo...

do ludebat David corā arca dñi. Quidā turpes: et
les ludi sūt inq̄ fugiēdi. Quidā sūt ordiati ad recre
ationē q̄ bñ z male p̄t fieri: ab his p̄gredies vt fre
quenti abstinerē debēt. Dñs enī iterdū cā recreatiōis
vt p̄t. sū mō distinguēdū est de spectacul vt ibidē
dicte. Et quāuis alcaroz vt scribit Bab. vbi s̄: ar. ij.
p̄clutōe. ij. ex cupiditate lucrās aliqd̄ nobabile lucra
tur ab aliq̄ quē nō attraxit z q̄ sua donare p̄t/ etiā si
ne dolo z fraude peccet mortalit. Jpm̄ enī ad lucri re
stitutionē vel erogationē de necessitate saluē reneri
nō ē certū euidēt. Ludēs enī ex cupiditate agit z cba
ritatē p̄mi cōcupiscēdo bona p̄mi cū dāno ei⁹: et
quāuis certū nō ē de restitutiōe faciēda: cū p̄sū est z
secu⁹ agit si q̄ reddiderit vt in pios vsus distribue
rit. Bab. lōgior ē vbi s̄. vide ad hoc Richar. di. xv. ar.
v. q. viij. l. iij. Lud⁹ autē scacoꝝ vt idē Rich. d̄ sine ta
pillis phibit⁹ esse nō vidēt: eo q̄ ibi exerceēt humanū
ingeniū nisi forte i casu cū hoies agūt p̄nam. Bab.
enī di. xv. q. xij. ar. ij. dub. ij. aliē sententia vidēt ex dicitis
Dero. z de p̄cc. di. v. Nūq̄. Nō decc clericū ludis
cpus cōsumere: p̄sertim inq̄ Bab. cū lud⁹ ille scaco
rū valde aim distrahit z tepus plurimū p̄sumit. Nū
mis deniq̄ miser ē q̄ in sorē dñi assumpit: extra dñz
i huiuscemodi vanitatib⁹ recreatiōe q̄rit/ q̄ si sūmo
ac delectabilissimo bono/ recreatiōe haberi nō possit.
Et sic de Hiero. Ama sciētā scrip̄turaz/ z carnis vi
tia nō amabis: ita de ludo dicit p̄t. Ama sciētā scrip̄
turaz z ludū z ociū iners nō amabis. Bab. Et p̄ccra
kid⁹ de q̄ d̄. j. Lōz. pan glo. Lud⁹ est gesticulatio li
bidinosa cuiusmodi ēi choreis. Spectacula sūt: sic
de Aug. z circhara z venatio z hmoi. Dicit autē s̄. Bo
naue. di. xvj. in lralib⁹ dubijs. li. iij. q. lud⁹ choreaz
nō ē mal⁹ fm̄ se: sicut pars de sorore Moyss̄ Erod. xv
sed sic mal⁹ q̄dupliciter de cā. p̄pter modū/ q̄n ē mod⁹
lasciu⁹: p̄pter finē q̄n sit ad puocandū libidīnē: p̄pter
rpa vt si fiat tpe tristitiē: p̄t p̄sonā: vt si fiat a p̄ona
religiosa. his remoz p̄t fieri. penitēti autē nō cōperit
qz est tpe tristitiē. Similit̄ iudicandū ē de spectacul.
vt idē dicit scūs Bonauē.

Lumen naturale fm̄ Peet. de Aliaco di. ij.
q. iij. ar. iij. li. j. dicit lumen
sue cognitio sine errore intellectu possibit de cōi cur/
su nature. Et d̄ sine errore: qz cognitio erronea nō de
bet dici lumē naturale: s̄ pot⁹ tenebra. Et vt idē ait
in lumē naturalē nō ē nobis p̄ se aut p̄ experiētiā no
tū vñū tñ cē deū. Articulū q̄q̄ de vnitare dei (vt idē
inq̄) credidit: p̄t z pbauerūt i lumē nālī: p̄z i libz
Aristotel⁹ z alioꝝ plurimū p̄hoꝝ. Et quāuis articulus
de vnitare dei nō possit nobis fieri euidēs i lumē na
turalit̄: hoc p̄t in lumē sup̄iorū: qz in lumē sup̄nālī.
Et vt idē d̄ q. v. ar. iij. li. j. p̄tetas p̄t est q̄ intrat lu
mini nālī/ nisi vbi oppositū doceat lumē fidei. Uñ vt
tpe aicno sūt digni vocari p̄t/ q̄ p̄cedūt aliquid ita
difficile ad sustinēdū sicut z positio de trinitate abs/
qz hoc q̄ ad hoc cogāt fidei auctoritate. Jcē ois positio
tio debet a catholicis/ z ab oib⁹ negari/ cuius oppositū
circūscripta fide apparet euidēs i lumē nālī. z hoc ni
si ad p̄cedēdū ipa cogit auctoritas fidei zc. Et lumē
fm̄ Berio. p̄t. ij. de oculo d̄: oē qd̄ manifestat. Si
gnat autē de⁹ duplex lumē sup̄ aias. s. vñū nālē z aliū
sup̄nālē: vt scribit Jaco. de valē. p̄t. iij. Lumē naru/
rale ē lumē itellec⁹ agētiā z rōtis q̄ oia nālī aia nra
p̄t cōscere p̄ studiū z actionē. z sic p̄t cōscere quō
aia nra ē imortal⁹ z depēdēs a p̄mo esse/ qd̄ ē de⁹: p̄t
nālī cōscerūt p̄t deū z itelligētiā/ z aiam nraz ē
imortalē z in cadē p̄t itellec⁹ ponit lumē rōtis/ q̄

dicit inferior pars: per qd̄ p̄t cognoscere q̄ sunt bona
vel mala iusta vt iniusta/ turpia vel honesta/ agēda
vt nō agēda. Uñ sicut p̄mū lumē d̄ speculariū/ ita
secūdū d̄ practiū. z tñ vt rōis lumē d̄ nobis naru/
raliter instrū. Lat⁹ de hoc Valēria. Lumē autē super/
naturale est illud qd̄ infundit ex sp̄ali dono sp̄sant
eti: eleuās itelligētiā vltra naturā sui: ad apphen/
dendū ea que sunt sup̄ humanā facultatē: p̄t sp̄it/
ruffanc⁹ diuidit singulis p̄t vult. j. Lōz. xij. Et it
lud dupl⁹ puenit ad nos. Uno mō p̄ sp̄iale infusio/
nem z illustratiōē. z sic receperūt ipm̄ p̄tarchē z p̄
p̄tēz in ve. testō. z apli z scri doctores in nouo testa.
Secdo puenit illd̄ lumē ad simplices fideles per do/
ctrināz p̄dicatiōē. Lōgior est ibi Valēria. Et lumen
sp̄ialiter accipiēdo: vt notat Guil. Sco. imitator sū/
per. j. dist. iij. p̄t. ij. ar. j. est quoddā mētis accidēs qd̄
nobis lux vera de⁹ infundit: quo itellec⁹ noster p̄t
per creaturas deū z sanctā trinitatē cognoscere. Uñ
de cōtō scribit Joā. j. Erat lux vera q̄ illumina omne
hoies venientē in hūc mōm. Jcē omnis potētia cogiti/
Lumen est duplex. (sua d̄ lumē potētiāle.
sc̄: corpale/ z sp̄iale. Uñ Alex. p̄t. iij. q. xij. d̄: q̄ in
corporalib⁹ vep est q̄ mai⁹ lumē obfuscat minus lu
men: nō aut in sp̄ialib⁹. Lū⁹ rō est: qd̄ omnia lumina
corporalia sunt ad vñū actū. s. manifestatiōis: qui act⁹
z z plenissime est a lumē sup̄iorū. In corporalib⁹ autē
nō sic. Nā lumina donoz aut virtutū nō sūt ad vñū
actū. Uel vt d̄ san. Tho. p̄t. iij. q. ix. arti. j. q̄ si duo
lumina fuerūt eiusdē ordis/ maius obfuscat seu ab/
sorbet min⁹. sicut lumē solis: lumē cadēle: qd̄ sunt in
ordine illuminātiōis. vbi hō maius lumē est in ordine
illuminātiōis/ z min⁹ in ordine illuminati. tūc maius
lumē nō obfuscat/ sed auget lumē minus: sicut solis
lumē illuminat aeris lumē. z Bab. di. xij. q. vnica.

Lupus Per lupū q̄q̄ facit (art. j. lib. iij.
malus pastor. vt scribit Berion parte. ij.
in fmo. facio in cōcilio Remēti: dñica. ij. post pasca.
q̄ lanā z lac ouū/ imo carnes z ossa p̄ violentiā z ex/
actionē surripit/ castat z op̄tmit. z p̄ gulas z luxuria
lanā z lac ouū cōsumit/ qui de ouib⁹ non curat. La
les exccrat Ezechiel: cū ait. Tac comedebat: z lanis
opiebantini. Qd̄ crassum erat occidebat: gregē autē
meū nō pascebat. qd̄ infirmū fuit nō cōsolidasti:
z qd̄ egrotū erat nō sanasti. qd̄ cōtractū est non allū
gastis: z qd̄ abiecerum est nō reduxisti: z qd̄ perierat
nō quesisti: sed cū austeritate imperabaris eis/ z cū
potētiā. z reliqua in hanc sententiā.

Lux vt scribit Bulefer est q̄litas corporis lucidi
Lucidū est p̄t corpus habēs lucē. Lumino/
sum: est ipm̄ corp⁹ illuminatū. Et lux fecit id q̄ color
res manifestat vt videri possint: sicut quo visibile in
potētiā/ sit actu visibile. Sumit z trāsumptiue ex
vfu loquētiū ad omne illd̄ quo manifestat cognoscit/
bile. sicut d̄ Ap̄ls ad Ep̄he. v. Omnia q̄ manifestant:
a lumē manifestant. Et sequit. Omne qd̄ manifestat
lux est. sic de⁹ z angeli lux z lumē dicit. sicut z dona
z habit⁹ lumina dicit. Hinc d̄ in simbolo Niceno.
Deū de deo lumē de lumē. vbi lumē est notionale p̄
qualitē p̄sona. z oēs tres sūt tria lumina notionalia:
z sunt vñū lumē essentiale. Dicim⁹ z lumē fidei/ luy
Lux fm̄ san. Bonauē. acci (men gratie/ glie/
p̄t cripl⁹. Uno mō p̄ forma subaltī: q̄ d̄t esse corp⁹
lucido. A q̄ luminoso/ corp⁹ est p̄ncipal⁹ actiu⁹.
Alio mō lux d̄t esse fulgur qd̄ est circa corp⁹ lumino/
sum. qd̄ sequit existētiā lucis in tali numero: z qd̄ est
etiā obiectū sensus z operatiōis instrumētū. z sic est

accidentale cōplēmentū. Et triplex ē act⁹ lux (vt idē scri
bit Bona. di. vlti. ar. ij. li. iij. s. manifestare/ dirigere
z delectare: sic z i luce sp̄iali. vide cū lat⁹. Uñ lumē
(vt scribit Rich. di. vlti. ar. v. q. j. li. iij. p̄ se ē delecta/
bile/ p̄ accidēs aut p̄t esse tristabile/ inq̄rūti aliqd̄
ostēdit qd̄ displicet: z qz infern⁹ ē loc⁹ ois tristitiē. iō
simplicit̄ loc⁹ tenebrosus ē/ nec ē ibi aliqd̄ lumē pur⁹
qd̄ visus delectet: ē ibi enī lumē aliqd̄ obscurit̄ p̄mi
rū q̄ dānari videre possint vñ doleant. Rich. Et lux
z lumē apud mltos p̄ codē accipiunt. Est tñ aliq̄ dif
ferētia rōis noim. Nā lumē supponit p̄ luce/ z p̄no/
tar ei⁹ cōflurū a luce: hoc ē p̄ductionē a luce. Probat:
qz lux solis nō p̄t dici lumē: qz nō est p̄ducta ab alia
luce corpali. Lux lunē/ stellaz ac nubū z inferiorū p̄
irradiatiōē solis sup̄ ea causata p̄t dici lumē/ z etiā
lux Et lux etiā p̄t dici q̄litas mētis/ z lumē remissa
ab ea p̄cedēs: vt refert Bab. fm̄ aliq̄s vbi s̄. Et d̄ qd̄/
dicere lumē scūs Bonauē. ponit. vij. op̄iones/ ex
q̄b⁹ nihilomin⁹ vix colligit p̄t (vt ait Bab. di. xij. li.
ij.) qd̄ sit lumē imo nec adēq̄ta fecatio nois. Et lux (vt
idē dicit Bab. dub. ij.) ē accidēs solis: qz p̄t etiā au/
ferri a sole p̄ potētiā diuinā sicut fr̄q̄nt habēt i p̄be
ris. Et fm̄ q̄sdā ita sol fuit p̄uar⁹ lumē i passiōe dñi.
Jcē pot̄ augeri. Uñ s̄. sa. xxx. Et lux lunē sic lux sol
z lux sol̄ ite septupliciter sicut lux septe dicit. Nō ē q̄
lux de essentia solis/ sicut p̄t ei⁹ essentia: licet sic acci/
dens p̄tū seu inseparabile naturalit̄ sicut albedo ei
gno. Nec Gabriel.

Lux et lumen radius et splendor differunt fm̄
Richar. li. ij. di. xij. ar. ij. q. j. Et Tho. in scripto. dist.
xij. eodē li. ar. iij. Et Pelbart⁹ post eos refert. lib. iij.
rosa. theo. Lux dicit quādā formā accidentālē i cor/
pore lucido existētē actu/ a q̄ alia illuminat: vt ē lux
in sole vt in siderib⁹ zc. Lumē autē d̄t fm̄ qd̄ lux ipsa
p̄ sui multiplicatiōē ē recepta i corpore diaphono illū
nato. Sz radi⁹ d̄t illuminatiō diffusio fm̄ directā line
am oppositā corpi lucido: puta soli z hmoi: z ideo vbi
cūq̄ ē radi⁹ ibi ē lumē: s̄ nō eōuerso. Lōtē git em̄ lo
mē esse i domo ex reflexiōe radioz sol: quāuis nō ex
directa oppositiōe p̄pter aliqd̄ corp⁹ icriaciēs: p̄t cu/
ms obstaculū radi⁹ nō p̄t directe intrare talē domū
illuminatā. Et est triplex radi⁹. s. rect⁹ reflex⁹ z fract⁹
sue refract⁹. de q̄ i p̄p̄tētia videri p̄t. Et Algazel i
sua p̄p̄tētia. z i meteoroz. Aristo. Splēdor hō d̄t lu
mē reflexū a superficie corporis opaci poliet p̄teritū z
erit sicut a superficie argēti vt aq̄q̄ vt lapidis p̄ciosi:
ex q̄ reflexiōe radi⁹ aliq̄ creūt.

Luxuria dicit generalit̄ oēm inordinatā cōcupi
scētiā delectatiōis sicut carnal̄ sicut sp̄
alis hac peccauit lucifer fm̄ Scotū: z post eū scribit
Bulefer di. v. q. j. li. ij. s. capiēdo luxuriā p̄ inordina
to amozē suū p̄t vt alteri⁹/ sicut cū inordinat⁹ amoz
suū p̄t cōcupiscētiē. Et qz p̄cupiuit b̄ritudinē inēstī
simē: qz nō minorē q̄ de⁹ habet. z qz p̄cupiuit beiti/
dinē nimis accelerādo. qz nolebat eā mereri: s̄ aū tē/
pus deterrimari volebat h̄c. volebat z eā h̄c sine me
rit⁹ vltra ordiatiōē diuinā. Fuit z inordinat⁹ amoz
excellētē sup̄ alios. peccauit h̄c mō p̄cō luxuriē.
Et licet p̄tē vt ē distinctū capitale viciū z alia capi/
talia d̄t esse i actib⁹ venereis: excedit tñ ad oē delecta
bile mouens appetitū inq̄rūti delectabile: vt scribit
Bab. di. vij. q. vnica. li. ij. Luxuria (vt inq̄t Loreti⁹)
plū cū castitate inir/ z varia armoz genera ad dimi
candū affert. Jcē luxuria ē p̄cupiscētia excedēde vo/
luptatē/ vt p̄cupit⁹ desiderii sup̄ modū/ vt p̄ rōnē ef
ferēs fm̄ Hugo. li. de sacris. Et fm̄ be. Tho. scda. ij.

q. cliij. z i q̄sti. de malo. q. xv. Luxuria ē appetit⁹ inor/
dinar⁹ venereoz: z p̄ncipalit̄ ē circa voluptates ven/
nreas. Secundario autē dicit excessum in alijs (vt in
quit Tho.) Et fm̄ Licc. luxuria sicut luxurtes sicut lu
xus est imoderata appetitio cuiuscūq̄ rei gratē rōis
nō obēp̄rās. capiturq̄ p̄ imoderata p̄fusioē. Intelz
ligimus (inq̄t Licc.) q̄ sit turpe delectare luxuria: de/
licare ac mollit̄ viuere: sicut etiā p̄ nimia rei abūdā/
tia. Uñ luxuriari q̄quo mō p̄fundere mō nimis abū
dare fecit. Virgil: Luxurie segetes tenera depascit in
herba. Repit z luxurios z luxoz aris. in eadē fecatiōe.
Dicunt autē hec a luxoz qd̄ fecit solui: a q̄ etiā luxa z
luxata mēbra dicunt soluta/ z suis loc⁹ mota. Jcē lu
xari q̄rū mēbra suis locis mota sūt. Plu. Alceę radiē
decocta luxatis prodest.

Luxuria fm̄ Berion in triplex de cōfessioē cir
ca pecm̄ luxuriē/ z i triplex de p̄ceptis decalogi. ca. xj
z i regulis moralib⁹ vbi sic scribit. Luxuria ex genere
suo moralē dicit⁹ p̄pter corrupciōē generatiue vir
tutis maiorē q̄ nutritiue ac minorē ei⁹ necessitatē. z
qz p̄t h̄c p̄cepto. Nō mechaberis: z vt p̄ bona ma
trimonij act⁹ iste q̄rat excusari. Lōtēntus i delecta/
tiōē luxuriē circa obiectū sibi phibitū ē mortale pec
cātū: sicut sit i cogitaciōe/ sicut i h̄bīs/ aut i visu/ aut ca
ctu/ aut nutib⁹/ aut opatiōe. Quāobz familiaritas
magna hoim carnaliū muruo p̄sertim ad nudū: quā
rūcūq̄ ei⁹ d̄t gener⁹ aut ex⁹/ aut diuersē gratē p̄ciu
lo p̄tā ē: ideoq̄ vitada ē. Grauitas p̄cōz luxuriē
ex genere sic ordina⁹ fm̄ graui⁹ z min⁹ graue: quāq̄
ex circūstātijs possit coz grauitas alit̄ variari. Besti
altras cū brutis/ sodomia cū codē sexu/ aut i vase nō
ordinario/ mollicies fecū/ sacrilegiū dicatay/ incestū
parentū/ stuprū/ z ginū/ adulteriū ligatay/ fornicay
tio solutoꝝ/ Luxuria generalit̄. Et licitū ē (inq̄t Ber/
son) suā castitate sicut p̄tā vitā defendere vim vi re
pellendo. Et cōpaf luxuria porco vt idē scribit i cōpē
dio rheologie de septe vitijs capitalib⁹. Supbia hō
vel yana glia cōparat leonē. Inuidia canē. Ira lupo.
Acidia asino. Gula vfo. Auaricia erico cōparat. Lō
parant z illa vitia fm̄ eūdē sepre grauib⁹ infirmitari
bus. Supbia seu yana glia cōpaf corpis inflatiōē.
Inuidia lepreura frenchi: acidia leargie: auaricia h̄y/
dropis: gula epilentie: luxuria cōparat febri. Et fm̄
eundē p̄t. ij. de septe vitijs capitalib⁹ luxuria sic de/
scribit. est ex imūdis desiderijs veniens lubrica mētis
z carnis p̄stutio. fm̄ alios sic describit. Luxuria est
libidinose voluptat⁹ appetit⁹/ z itelligētiā h̄c libi/
dinofum appetitū/ q̄n est ex cōsensu ratiōis: sic scz qz
ipā rō cū cohibere possit/ nō tñ cohibet: qz tūc talis li
bidinosus appetitus est pecm̄ mortale. Luxuria fm̄
Jfido. est solutio i voluptates: voluptates autē mari
me venereę soluit anim hois. Adhuc fm̄ alios luxu
ria ē corpis inēdētētia ex p̄uritu carnis originē tra/
bens. Et fm̄ Grego. xxx. moralium. octo assignant
filie luxuriē. s. cęctas mētis/ inēdētētia/ inēdētā
tia/ p̄cipitatio/ amoz sui/ odiū dei/ affect⁹ p̄fensē scu
li/ horoz seu desperatio futuri. De q̄b⁹ Berion plura
scribit. Species hō sūt. vij. s. simplex fornicario/ stu
pū/ adulteriū/ sacrilegiū/ incestus/ rapē/ pecm̄ zera
naturā. de q̄b⁹ s̄. z Ber son pla de his scriptis reliq̄.
Uideat z Alex. p̄t. ij. z abs habēt i sumis Anomni
z c. z colligit pla Pelbart. li. ij. Luxuria (vt inq̄t Loreti⁹)
plū cū castitate inir/ z varia armoz genera ad dimi
candū affert. Jcē luxuria ē p̄cupiscētia excedēde vo/
luptatē/ vt p̄cupit⁹ desiderii sup̄ modū/ vt p̄ rōnē ef
ferēs fm̄ Hugo. li. de sacris. Et fm̄ be. Tho. scda. ij.

Quantum ad primum modum potest hoc iterum contingere tripliciter. Primo modo per ipsam concupiscentiam in solo primo motu consistit: tunc non est nisi veniale peccatum. Secundo prout ipsum motum naturalem sequitur concupiscentia in delectatione: licet non in opus: sic est peccatum mortale. Tertio modo illa concupiscentia considerari potest: prout etiam ex delectatione consistit in opus: tunc est mortale peccatum: etiam si pro tunc non transcat in actum ab extra. De quo latus consulto Beronense quod ponit remedia parte. quod in sermone de sancto Bernar. Et parte. iij. in sermone de sancto Anthonio. s. oratio: fugere occasiones quibus quod erari potest ad perpetrandum peccatum sicut colloquia: et fugere occasiones. Item ieiunium: et genera: et quod ad remedium contra hoc peccatum et contra omnia alia: esse seipsum loqui: audire de sancta scriptura ad vitam misericordiam nosse: renouanda et lauanda: ut ratio rediret clarior: per quam videre possemus et habere virtutes: si pura esset. De hoc videri multum litterarum mandatur: sed hec precepta sufficiunt nobis: et adhuc rudibus in theologia etc.

De littera B

Magica ars que pro

Macula turpitudine fordes. ponit et p nota et signo et infamia. A quo maculosus sordidus immundus. Et macula anime quod sicut Paulus dicit: nihil est aliud quam prauatio gratie et remissio quod ad maculam non est nisi restituro per penitentiam. Sicut macula lingue est prauatio lucis et purificatio est eius illuminatio. Paludensius dicit. q. j. ar. q. iij. lib. iij. Et hec eadem est remissio quo ad culpam que culpa est defectus quidam voluntarius: sed omnia prauatio gratie est defectus quidam voluntarius siue voluntate persone: ut in moralibus actualibus siue voluntate nature ut in originalibus etc. Vide et in dictione Reatus. et magistrum in excerpto di. xviij. lib. iij.

Magister is appellatur qui alicui rei preceptis curam gerit sicut Hostien. magistri pro pue dicuntur artem preceptores. Transfert tamen hoc nomen ad omnes quibus propria cura rerum incumbit. Dicitur tamen autem vel a monendo vel monstrando quod magister ceptis possit vel quod magister quod ceptis diligentiam et sollicitudinem rebus quibus preesse debet. Hieron. sup illud Mar. xxiij. Magister scimus quod verax es. magister vocatur quod si laudatur mysterium cordis sui simpliciter aperiat eosque velit habere discipulos. Et epla. lxxxiij. Magister pbe etar et vice crudelitatis eligendus etc. Jaco. in epla. c. iij. Nolite plures magistri fieri fratres mei scientes: quoniam magister vel magister accipit iudicium summum

Magnum per quod dicitur: ut notat Bab. di. xix. q. j. lib. j. et eadem scribit dominus Cardinal. camera. q. x. ar. j. lib. j. Uno modo largissime et sic idem quod perfectio vel perfectio. Sic de Aug. vi. d. rri. quod ibi quod non mole magister sicut idem melius esse quod magister etc. et illo modo quod libet res est magna vel magnitudo quod ad. Secundo modo capit large per omni contentente plura siue sit per se unum siue ag gregarium: quod numerus: plures exercitus et motus magnus dicitur et unum maior alio: ita accipit Aug. cu. de. quod anima est maior seipsa quam recipit virtutes. Tertio modo stricte capit per aliquod contentente plura eiusdem rationis facientia unum per se siue illa plura distinguantur loco et sic siue non. Sic charitas ita est magna et maior charitate remissa. Quarto modo capit per stricte siue est species generis: distinguat per similitudinem et capit per aliquod continere plura eiusdem rationis facientia

per se unum distinetur loco et sic. Et hec de magnitudine dimensura. Et sic modo loquitur Aug. v. de tri. et allegat Mag. di. viij. li. j. cu. dicit quod deus est sine quantitate boni: sine quantitate magni. Sic etiam quantitas quadrupla distinguit. Est enim quantitas virtutis duracionis distinetur: et quantitas motus. quod facile ex dictis patent. Sed magnitudo in diuisi finis versus seorsum ut Bab. et Aliace si scribitur: quod accipit ut est in abstracto: sicut sapientia perfectio. et sic nullo modo distinguitur ab essentia. et illo modo plures dicuntur equales propter essentiam unam in eis. Et sicut omnium personarum est una essentia: ita et una magnitudo. Et sic pars non est formaliter essentia: nec est formaliter magnitudo. et sic similitas ex se siue formaliter nec est equalis: nec in equalibus similitudine: sed tamen ratione essentia: quod est eadem versus personam. et similitudine. Alio modo accipit magnitudo per omni realitate positua siue ab soluta: siue relativa. Isti modo similitas ex se formaliter est quod ad magnitudo: sicut ex se est quod ad entitas realiter: ex se est perfecta et perfectior omni creatura: eius ex se reperitur gnat omni imperfectio. Vide latus Bab. et Aliace sem.

Magnanimitas quod fortitudinem marie est com uncta. ut scribit Paulus Lore. li. iij. sent. suaz. di. viij. quatinus scilicet in rebus magnas difficultate versat: cuius est animi tenuitas. quod greci μεγαθυμια vocant. Dponit quatinus magnas paruum in se suapte natura dissident. hec est nature sue infirmitas que robur virtutis delubra: ac a rerum magnitudine recedit: quod est apertissime capax. hec Lore. Et sic Arist. iij. Ethic. Magnanimitas est virtus que versat circa magnum. Et li. j. Rhetor. est virtus magnas beneficiorum effectiva. Latus suus est pusillanimitas. Magnanimitas sicut san. Tho. q. iij. q. cxxij. ar. j. importat extensionem animi: vel ad magnum absolute: vel sicut proportionem. Et ibidem ar. iij. Magnanimitas autem est virtus tendens ad maria finem rectam rationem. Et magnanimitas si vltra modum se extollar: ut inquit Seneca de quatuor virtutibus facit vix minorem inflatum turbidum: inquietum in quod si quis excellens dicitur atque factoz neque glecta honestate festinans etc. Et sicut eundem. Si magnanimitas a comitate humana sic remota: feritas quod am erit et imanitas etc. De hac virtute multa videntur apud philosophos etc. Et Anro. parte. iij. riu. iij. c. v.

Magnificencia que grece dicitur μεγαλοπρεπεια est magnas rebus et splendida positione cogitatio atque administratio: sicut Lice. in Rhetor. et sicut Arist. li. j. Rhetor. Magnificencia est virtus magnitudinis superu effectiva. Latus suus est modicitas. Magnificencia (ut scribit san. Tho. q. iij. q. cxxij. ar. j.) est virtus factiva magnorum. Et est virtus generalis: si sumat facere ceteris. s. per omni ope. Si vero proprie. s. per proportionem exteriorum: est virtus specialis: Magnificencia dicitur Paulus Lore. li. iij. suaz. sent. di. viij. ex fortitudine nascitur: quod est magnorum ope: perfectior: cuius decentia superu collocandorum. Magnificencia (ut inquit Beron tract. iij. sup Lant. Martij) non de honore vel gloria curat: sed de opibus claris: quod gloria digna sit et honore. colit lucem et spernit umbram. Gloria sua est (sic de Aplos) testimonium scientie sue. non de alieno pedit iudicio: cui modicum est si iudicet ab hominibus: vel ab hominibus: aut ab humano dicit. Nam qui se iudicat dominus est. Sic humilis pindem fuga glorie. sic magnanimitas in operacione magnorum: cui dignitate meritorum. Denique cum gloria in domino gloria. hec Beron. Et sic eundem de pecc. iij. ser. de scis Petro et paulo. Differunt enim magnificencia et supbia. Nam supbia dicitur per quod quare laudat: sicut bonum alibi euenire debet: siue non. Magnificencia

etiam et oino per se unum solus habet oculum ad uelutate alterius: et ad honorem dei. talis quod si illa modicus est bonum cum re deberet personale virtutum incurredo: vel ut glia illa haberet aliter: non enim ob id desineret facere quod facit. In tali vero casu supbia oino bonum operari conaret. Magnificencia proprie patet (ut idem scribit tract. vi. sup Mag. c.) est per se unum maris foris inchoatorum: sic ad magnitudinem spectat aggressio per se unum magnorum.

Magnificatio dicitur (ut scribit Beron tract. v. sup Lant. x. gis.) est spes pietatis corde: ope vel ope pueniens ex consideratione vel perfectione diuine magnitudinis et maiestatis sui domini. Est enim maiestas quod si magnitudinis ita. Et magnificatio dicitur a creatura: non in augmentum sui in se: sed quod magnus esse predicat: canit et laudat. Aut certe quod consideratio facit ad eas cui magis facit quod potes est. Nam quod iustificatio: hoc est magnificatio. ut de idem Beron tract. j. sup Mag. et tracta. ij. sup eodem Lant. x. gis. Magnificare dominus nihil aliud est quam magni facere. non est facimus deum aliter magnus sicut ac modum fecandi magnitudinem dei sine numero: in genere duo. Uno interior in anima cogitare et diligere deum. Etiam fide et charitate magnificat in anima deus: quoniam magnus ab ea et in ea facit. Modus autem est exterior tam multiplex quam varia se signa quod representare potest ab extra magnitudinem dei. Quid est ei facere: nisi aliquid intellectu representare. sic per voces: sic per colores vel species colorum: sic per obiecta quod libet sensui: sic per enigmas figurarum in scripturis scitis. sic per relationes mysteriorum. Hec magister Joannes Beron cancellarius etc.

Maiestas est decus amplitudo et dignitas: vel pluri vel senari vel magister vel principis vel imperatoris: aut etiam puaei magni vel aliter: etiam vel maiore. Et maiestas criminis iuriscosule diffinitur esse: quod aduersus populum romanum vel aduersus securitatem eius committit. Et sicut san. Tho. sup eplam ad Hebr. Maiestas est summa potestas.

Maius et minus capiunt dupliciter. ut scribit Bab. di. j. q. ij. li. iij. Uno modo ut maius dicitur quod excedit aliud in certa et determinata quantitate. et sic non attribuitur infinitis: nec unum est maius alio. Alio modo largi: ut maius dicitur quod continet oia quod continet aliud: vel sibi correspondens: et tunc est maius. et sic continet dicitur unum infinitum esse maius alio: et minus esse medietate esse totum: quod totum. Sic (ut idem scribit li. ij. dist. j. q. iij.) aliqua dicitur esse maius et minus equalis dupliciter. Uno modo ut dicitur comparatione unius quantitate ad aliam finem mensuram: ut equalis dicitur quod eadem est mensura. Maius quod excedit aliud in certa quantitate. minus quod excedit in quantitate. et sic non attribuitur infinitis: eo quod infinitum non est mensurabile. Alio modo accipitur largi: illi terminis: ut equalis sunt aliqua sic se habentia: quod quod est in uno: id vel sibi correspondens est in alio: et nihil vltra. Sic si deus in quodlibet proportionali hoc est pducere lapides: multitudinem lapidum pducere: est equalis multitudinem proportionali partium hoc est: licet vtraque multitudinem sit infinita. Et maius largi dicitur quod continet oia quod continet aliud vel sibi correspondens: et tunc est maius. et sic maior est multitudinem partium totum: quod totum est medietas: et minus medietas

Magis et minus ut notat (quod totum) Bab. san. Bona. di. viij. lib. j. circa excerptum dupliciter potest considerari. In comparacione ad idem: sic dicitur in questione et resolutione. Vel in comparacione ad diuersas subas et naturas: sic dicitur gradus excessus: et sic est bene ponere magis et minus in eadem respectu creatoris et creature: et respectu creature ad inuicem: sed in comparacione creature ad creatorem est excessus improporzionabilis

infinitus respectu creature: ad se inuicem: est proportio maior et minor per se unum (nabitis. Hec Bonau. ut attribuitur obiectis se discernenda. Latus est maior seipso sicut humanitate: in: nos seipso sicut deitate. et sic magis not per se unum humanitate. h est dicitur: diuinitas in ebo maior est: quod creator: quod humanitas quod est creatura. Un casus in Symbolo. Equus per se unum diuinitate: minor per se unum

Maledictio est imprecatio (sicut humanitate. Anro. pte. ij. riu. viij. ca. v. Un maledicere est idem quod malum dicere. Per ac maledictio fieri dupliciter. ut notat Bab. di. xviij. q. ij. ar. j. lib. iij. post Tho. Uno modo maledictio ibi consistit. ut dicitur ex tra vel odio imprecatur malum per se unum: non in bonum personam: sed in malum eius appetit vindictam: et vel iudicet. et h modo oibo modis prohibita est. De hac loquitur Aplos Ro. xij. Benedicite maledictis vos: et nolite maledicere. Alio modo fit imprecatio maior in bonum eius cui imprecatur. s. ut per hec mala corrigat: et cor: cor a peccato per se unum vel liberet. sicut medicus fecit et abscondit mendum ut vitam per se unum. et h modo maledictio quod est licita et saluifera. puta quod is quod maledictus aliter sanari non potest: talis est excoicatio. et quod diabolo in corrigibilis est: et maledictio in bonum eius dirigit non potest nec de tanquam iam iudicari a deo irrenocabit sententia: non est maledictio cend. Nam apud Anro. de maledictio dicitur

Maleficium est virtutum naturalium fascinarum siue obstupescencia. et fit quod diabolo per aliquam arte ipedit natura. ut quod ad res seru foris legas: ru ipedit diabolo quod aliis non possit cogitare: propter suam dano ipeditur circa pre generatiua. Et maleficium siue incantationes potest quod fieri per adhibitoz re: naturalium maleficium: ut venenarum herbarum radicum lapidum et ceterorum similitum: quod occidit per se unum nocentur demones. ut scribit Bab. di. viij. q. ij. ar. iij. duz bi. li. ij. Et non est dubium quod talia applicata suis partibus sunt hie non ex demonum virtute: sed sua natura: propter opationem efficacem. De quo latus consulto ibidem Bab. Uideat et scitis Bonau. di. xxiij. ar. ij. q. ij. lib. iij. Et Paludensius eadem dicit. Fuit autem maleficium per multos gnos spiritus: quod ut scribit Scotus di. xxiij. li. iij. habentes paciores cum hominibus: seruare permittit: non quod veraces: sed ut alij eis adherant. quod si nulla pacta fuerit: nulli eis seruaret. et ut illi quibus seruare permittit: eos celaret. Nam ex superbia sua precipue appetunt honores diuinorum. Deus autem permittit eos exercere potestatem suam: ad impenediendum aliis vel ab aliquibus actibus: in quos possent si non essent impediti. et hoc vel propter peccata eorum: vel propter aliquam altam causam occultam: et hoc modo magus habens pactum cum demonibus: peccat ab eo ut istum imperat a tali actu: tali mlicre quod diu talis maleficium per se unum seuerat: pura acus curuata: vel aliqua virtutum. Et hoc dicit fieri aliqua virtute occulta. ut inquit dominus pro se unum Gab. lectio. iij. canons. non insistere ei a quo talis fieri dicit: sed assistere. sicut quod modum maleficium in cataractis quod dicitur effectus: pducere dicuntur: ut exrabere lac vaccarum de sedibus: vel manubris securium. quod fit non aliqua naturali virtute maleficiorum: neque ex eorum merito: sed virtute occulta: siue mala siue bona assistente. Sic scilicet fecerunt aliqui miracula assistere virtute diuina: non seipsum merita seorsum: sed sic etiam nonnulli reprobis miracula fecerunt: demones expulerunt propter generadus fide in populo etc. Possunt autem malefici nocere rebus suis maleficis. ut scribit scitis Tho. in. ij. di. viij. viij. Nam sunt elementa peccare: ac mentes hominum alienare et corpora ledere: et temporalia bona perdere sicut diabolo fecit ipsi Job. Dicit enim Joannes

vider in pcepto: qd malefic? qui p aliq signa expe-
 riora exerceat sua maleficia: nō facit illa per opera sua
 imediate/ sed p demones. sicut qm malefica iningit
 scopā in aquā vt fiat grandis. talis incinctio non cau-
 sar grandinē/ sed diabolus: ex pacto si deus pmise-
 rit. Similr qm malefica acum incti: uar dicit. qd dū
 acus sic st: rādiu talis nō possit core cū vroz. Sū
 milit qm malefic? imaginē cereā pūgit: tūc diabol?
 maleficiatū pungit. Nec licet talia maleficia p aliq
 maleficiū tollere. vt vult ides Tho. in. iij. di. xxxij.
 q. ij. qd fz Apostolū: nō sunt faciēda mala vt euēniat
 bona. Remediū ptra impedimētū per demonē scri-
 bit Scor. Si per oratiōes sanctorū impediāt vire?
 demones: dū sic. Si autē deus illos nō exaudiat: tūc
 si sciret/ maleficiū destrueret. demon nō fatigat cū
 amplius: quia ex pacto nō adest nisi dū durat aliq
 signū. Ex hoc patz (vt ides ait) qd erufatica est illa q/
 stio: an liceat tollere maleficiū intētiōe curadi male-
 ficiatū. nō cī solū licz/ fz est meritorū destruere opa
 diaboli. Nec in h est aliq infidelitas. quia destruent
 nō acq̄scit operibz malignis/ sed credit demonē pos-
 se z velle fatigare dū tale signū durat: z destructio ta-
 lis signi imponit finē tali vexationi: vt dicit Scor.
 Nō tamē licz ministerio demonū per alias incanta-
 tiōes curare piores. Sed curādē sunt (vt z Bab. in.
 quit dist. vij. q. ij. ar. ij. dub. ij. lib. ij.) sanctorū ora-
 tionibz fuis ad dūm elemosinis z pns operibz. Vel
 si deo amouere nō placz/ patēter veniūt tolerandē.
 De maleficijs alō dicit. Et de his norāda sc̄ptis rēli-
 quis doctor eruditissim? Martin? plausibz egregius
 verbi diuini seminator z concionator z pastor ecclē
 Tubinge: que z de sagis doctissime p̄dicatē audiui.

Malicia est mētis atq; animi deprauatio: a tra-
 mite veritatē/ deua. fz Ambro in Ex-
 ameron. Et fm Luce. li. ij. de natura deoz. Malicia
 est versua z fallax ratio nocēdi. Et differa viciōsita-
 te: qd malicia certū cuiusdā viciū nomē est. viciōsitas
 omniū. Et malicia est triplex: que qduplici bonitati
 (de qua. s. dicitur est in lra B.) opponit. vt scribit Ba-
 bz. dist. vij. q. vnica. ar. j. li. ij. Positiua vlt p̄uatiua
 quo ad tres sc̄q̄nes bonitates. Sz p̄uatiua em̄ p̄i-
 me bonitati: qz nihil est malū naturalit. Sz dūtaxat
 nō ens nō est bonū naturalit. Secūde opponit malitē
 cia ex gnē: quia scz trāstē sup obiectū discōueniēs: vt
 velle comedere venenū vlt archillā: odire deū. Tertie
 opponit malicia ex circūstantia: qz habz circūstantiā
 acru inordinatē: pura cōtra dictamē ratiōis recte licz
 trāstēat sup obiectū p̄uiciēs fz dicamē rōis recte. auc
 caree aliq circūstācia debita inesse acru vt sic bonus
 virtuose: vt velle comedere cibū nature p̄uientē cō-
 tra p̄ceptum ecclē: in tēpore scz p̄bitio: vt carnes in
 sexta feria. Quarta malicia est in demerito: dū acru
 nō elicit fm inclinationē charitatis. Vel qz nō inest.
 vlt si inest: nō tamē fz eius inclinationē elicit. lōgior
 est Bab. vbi. Et vt idē scribit di. xxxvij. q. vnica. ar.
 ij. dub. ij. li. ij. Quēdā sunt positiua: quibz essentia
 liter est annexa malicia: vt larciniū/ furtū/ adultē-
 riū. de quibz dicit Phis. ij. Ecclē. qd mox noiata
 cōuoluta sunt malicia: cōnocant em̄ deformitatē illa
 noia. Vide larc? ibi dūz p̄positū Babz. Excecat autē
 malicia intellectū duplr. vt scribit post Scorū idem
 Bab. di. xxxvij. q. vnica. ar. ij. dub. ij. li. ij. Uno mō
 p̄uatiue. Alio mō positiue. positiue: qz auerit a cō-
 sideratiōe recta. volūtas em̄ eligens oppositū alicui?
 dicitur a recta rōne: nō p̄mitit intellectū diu stare in
 illo dictamine: sed auerit ipm ad cōsiderandū rōnē

pro opposito si qua possent esse ratiōes sophistice aut
 pbabiles ad illud. aut salte auerit intellectū a suo
 vero dictamine: ad cōsiderandū aliq̄d iperrincns: ne
 scē illa actualis displicētia: ac remozius qui habetur
 eligēdo oppositū dicitur. positiue autē exccat. Nam sū-
 cur volūtas recte eligēs finē/ p̄cipit intellectū cōside-
 rare illa q̄ sunt necessaria ad illū finē. z intellectus sic
 inquirēdo/ media ordinata ad illū finē rectuz gene-
 rar in se habitū prudētie. Ita voluntas eligēs seu p̄-
 stituentis sibi malū finē (poteest em̄ sibi p̄stiuere ma-
 luz finē vt inordinatā delectatiōis) impat intellectū
 p̄siderare media necessaria ad cōsequendū illū finē.
 Et sicut habit? generat? ex impio volūtatē bene eli-
 gētis in intellectu dicitur circa mediū ad illū finē bñ
 electū assequēdū: est prudētia: ita voluntate mala eli-
 gēte/ habit? acquirat? ex intellect? dictamine circa ea
 que ordinant? ad illud male electū: est error z habit?
 directe opposit? habitū prudētie. z poteest vocari im-
 prudētia vlt stulticia: nō em̄ p̄uatiue/ sed positiue et
 contrarie. quia sicut pudēs habz habitū quo recte z
 p̄ompre dicat media ordinata ad finē debitū. ita il-
 le habet habitū quo p̄dēp inueniat media ordinata
 ad finē a volūtatē mala p̄stiuē. Et quia talis habit?
 eius generat? ex impio volūtatē male eligētis: pro-
 tanto verū est qd volūtas mala exccat intellectū: nō
 qd faciēdo errare circa aliqua cōpleta/ sed faciēdo in-
 relectuz habere actum p̄siderandi obiecta media ad
 maluz finē. Et habitus ille error est in agibilibz: licet
 nō sic error deceptiuus q̄tem ad speculationē. Nec
 Scorus. hoc est (vt inquit Bab.) error ille nō est er-
 roz in cognitiōe veri. qd illa media inuēta ad finē vlt
 riosum p̄stiuē ad cum cōsequendū: vera sunt me-
 dia. Est autē error in moribz: quia cū finis p̄stiuē ma-
 lus sit/ z malicia dicit? error in moribz: omnia q̄ ad hūc
 finē ordinant? mala sūt: z sic erronea in moribz. Pec-
 care autē ex p̄p̄ia malicia p̄p̄ie (vt scribit Berson par-
 te. ij. de peccato in spm sc̄m) est quādo volūtas sc̄t
 z poteest alicui malo resistere: z em̄ ex sola malicia illd
 eligit: z hoc est peccatū in spm̄ sanctū: quod graui?
 est alijs. quū grauius sit peccare ex malicia/ qz ex in-
 firmitate vel ignorātia. Et multa mala p̄ueniunt ex
 malicia: que enumerat Berson parte. ij. in Lenteio?
 gio de impulsibz. decade. vij. Et sicut malignus im-
 pulsus ex pura z excoGITATA malicia puocat ad pec-
 candū: ita honestas sola trahit bonos ad laudabilē
 dicit quasi (ter operandū z c.)

Malignus malus ignis. i. p̄uā habēs inen-
 tionē: fm san. Tho. sup. Ps. xxxvj. Est em̄ malign?
 asper/ difficil/ inuidus/ auarus. Hinc malignā vlt
 dicimus. que angusta z ardua ē. Virgilius. Adit? qz
 maligni. Et malignus dicit? quasi male igneus: in-
 quit Berson de impulsibz. decade. vij.

Malivolentia est voluptas ex malo alteri?
 sine suo emolūmēto. fm Luce. in tuscū. questionibus.

Malus q̄ p̄tat? vlt opponit bono: z ē gnale nomē
 curpia silt z deermētofa p̄pleccens. Un
 dicim? malū culpe/ p̄ne: malū militē: malū grāma?
 ticū/ logicū z c. Et quilibet malus vt scribit Bulefer
 distm. xij. ar. ij. q. ij. lib. j. bonū propriū querit z nō
 cōmune. Un quārumcumq; malū videant? concordat?
 re: nunq; tamē sunt concordēs simpliciter. Un mere-
 rit? querit vel inēdit p̄ncipalit? pecuniā/ aut p̄p̄iaz
 delectationē. fornicator? fo aliquid aliud z c. Et malū
 omnia trahit ad suū interitū. vt inquit mgf Joānes
 Berson cācellari? tract. vij. super Laticō virginis. Et

malū fm Joāne damasc. li. ij. c. iij. z sc̄tū Tho. ij.
 sc̄t. di. xxxij. q. j. nihil aliud est q̄ bonū puatio. sicut
 tenebrē sunt puatio luminis. vel nihil aliud est q̄ bo-
 nū ungfecū. z maluz est corrupciō boni. vt inq̄ san.
 Bonauē. dist. xxxj. lib. iij. circa tērtū.

Malum est triplex. s. nature. p̄ne z culpe. vt no-
 rat Bulefer. di. iij. q. vj. li. ij. Vel qdruplex est maluz
 vt scribit Berson parte. ij. de sc̄p̄e p̄ctiōibz oziōis
 dūcē. Unū originale/ aliud actuale. qd est duplex. naz
 aliud est mortē/ aliud veniale. Quārtū est p̄na p̄ctm̄
 p̄sequēs. Prīmū autē malū est innatū: duo sc̄q̄ntia sē
 malū additū. Quārtū est malū inflictiū: ab oibz his
 p̄ctm̄ liberari: dū in p̄sona ecclē orātes z loq̄ntes di-
 cin?/ Sz libera nos a malo z c. Et malū vt inq̄ Ri-
 char. di. xxxvij. li. ij. z di. xl. li. iij. p̄ncipalit? dī de cul-
 pa/ qz de p̄na. ergo illa p̄na ē peior q̄ est p̄p̄inquo?
Malum nature vt ait Bulefer (p̄cto z c.
 di. iij. q. vj. li. ij. est deformitas vlt mōstruositas em̄
 in aliq̄d ente naturalit: p̄ueniēs ex supfluitate vlt dimi-
 nutione nature. sicut cecitas/ vlt claudicatio/ vlt alia
Malū p̄ne est p̄na. Malū (indispositio.
 culpe est p̄ctm̄. Et maluz culpe dī qd cōmittit? male
 agēdo: q̄le est homicidiū/ furtū z b̄mōi. Malū p̄ne
 qd dē? ob mala cōmissa imittit: vt est illd p̄betiōuz.
 Ego dñs creās malū. Et illud p̄bere Amos. ij. Si
 erit malū in ciuitate: qd dñs nō fecerit. Et maria ma-
 la sūt mala culpe. vt scribit Bab. lect. lxxij. canōis. qd
 separāt nos a sumo bono. fz illd Luce. xliij. P̄ctā vlt
 fra diuiserūt in vob z deū vestrū: z p̄ctā vlt abscōn-
 derūt faciē ei? a vobis. Mala media sūt p̄ctoz occa-
 siones q̄ inducūt ac p̄cipitāt in mala culpe. q̄les sūt
 tērtatiōes demōnis/ mūdi/ vlt carnis. Tertis sunt ma-
 la p̄ne corpis z anie afflictiua. vt dolor z tristitia: z
 cetera afflictiua. De quibz lect. lxxij. canōis. ides scri?
Malum culpe duplr p̄r accipi: vt (bit z c.
 scriptis p̄didit Bab. di. xxxij. q. vnica. ar. j. li. ij. post
 Bonauē. Uno mō p̄ctiue. Alio modo abstractiue.
 Concretiue p̄ctiue duo. substarū. s. qd res illa est q̄
 denoiat? a malicia. pura hō malus vel ania mala: aut
 actio mala. z p̄notatuz hoc est malicia. A q̄ hō p̄ctōz
 dī malus. Alio mō abstractiue vt solū p̄notatū ipoz
 rat. a quo p̄ctōz dī malus. z hoc mō maluz idē est qd
 malicia: z hz se ad ly maliciōsus/ sicut p̄ctm̄ ad ly pec-
 cator. Ux qz z malicia z p̄ctm̄ p̄t q̄ns accipi pure
 abstractiue: vt p̄ctm̄ impozat illd a quo res aliq p̄t
 mō denoiat? mala: z nō rē ipaz denoiat. Alio modo
 vt accū aliq̄ impozat substratiue quē in se hz pec-
 cator: vlt quē faciēdo dī p̄ctōz: z cōnotat illd a quo dī
 formalt? p̄ctm̄: vt accū homicidij dicit? p̄ctm̄ z accūz
 in tēp̄ratē. litz acc? ille esse possz z nō esse p̄ctm̄. Nō
 ergo acc? homicidij grā exēpli a se denoiat? p̄ctm̄/ sed
 ab aliq̄ alio. Et malum pure abstractiue seu p̄ctm̄ nō
 est ens aliq̄/ sed puatio boni. z sicut q̄tū ad rōnem
 formales malū nihil est/ qz puatio boni: sic nō hz cām
 efficiētē/ sz deficientē. h est: nō habz cām per quā sic
 aliqd: sed qz deficit cā ipm qz deficit. h est: qz bonuz
 nō ē/ malū cē dī. i. puatio bōi. Sz capiēdo malū p̄ctē
 tūc aut abstractiue/ nō pure vt ipoztat? aliquā sub-
 stratiue: oē malū ē a cā positiua efficiētē. p̄bat B Bab.
 vbi. ar. ij. Un san. Bona dist. xxxij. ar. ij. q. j. li. ij. po-
 nere malū aliq̄ esse qd nihil habeat de bono: nō solū
 est p̄ctm̄/ sed heretic?/ sz etiā manifestē cecitatē/ z stul-
 ticiē illi?. ergo est cā positiua. Et q̄tū ad formale nul-
 lus p̄t inēdere malū. vt scribit Babz. vbi. dub. j.
 qz sub ratiōe illa nō est appētibile. Bonum em̄ est qd
 omnia apperūt. j. Ebi. z san. Dionysij. Nemo opat? ad

malū respiciēs. Nihil ergo inq̄dit? a volūtatē p̄st. p̄t
 bonū simplr/ vlt bonū sibi. Alē p̄t accipi vt inēdat
 aliq̄d malū simplr/ sed bonū sibi. Sic malū p̄t fieri
 ri z sic q̄ns ex inētiōe: licz nō nisi a malicie sūt. Sūc
 em̄ quidā qui hnt maliciā inseparabilē cōiunctā. z q
 talia inēdunt: per p̄sequēs inēdūt id qd est eis inē?
 parabilē cōiunctū. Bab. Et cū dī: malū est in bono.
 intelligēdū est. i. bono aliq̄ carer. bono qd habere de?
 beret carer. i. tale nō habz. Et malū esse in bono p̄ctē
 tūc verū est: nō abstractiue. sicut cecitas z puatio vlt
 de aliq̄ scz boie p̄dicat. ceteras autē de nullo. Uide Ba-
 bz. dub. ij. vbi. P̄t autē malū duplr tūgi bono: vt
 scribit san. Bona. di. xxxj. li. iij. circa tēc. Ux vt corz
 rupēbili/ aut inq̄rum medicinali. Si inq̄rum corz
 rupēbili: sic malū sc̄dat bonū. Si inq̄rum medicinali?
 licz curat? z expellit. Et est exēplū. morbz iūctus na-
 turē sanē cā viciat z infirmat. morbz fo iūct? inēdi-
 cine nō reddit medicinā morbidā/ sed p̄ctm̄ curat? ab
 ipa. Et qm̄ inq̄rum est bonū medicinalit: idē non
 sc̄dat a malo/ sed potius curat malū. Et sic intelligit
 Magf di. xxxj. li. iij. cū ait. Si p̄cubius q̄ sic cā p̄os-
 lis culpa carer: qd Ap̄ls fm indulgentiā p̄mittit (ira
 em̄ ait) hoc autē dico fm indulgentiā: cū autē p̄ctat? vlt
 ma nisi culpe? Et sequit. in cōinētiē malū est qz
 cognoscat vroz certam vltā necessitatē p̄ctādi libe-
 ros/ sed ibi est nuptiaz bonū. nō p̄ctm̄ illud malū cul-
 pabile est hoc bonū/ sed illud malū fit veniale p̄p̄e
 bonū nuptiale. Qd non rep̄ndit Ap̄lus/ sed malū
 in cōinētiē z c. Et cum dī. omne malū est ab instinctu
 diaboli. intelligēdū est (vt scribit san. Bona. dist. xij.
 ar. ij. q. ij. li. ij.) sicut a mouēte p̄mo/ nō sicut a motoz
 re p̄mo. Nā absente diabolo peccatū p̄t esse a libe-
 ro arbitrio/ vlt volūtatē p̄p̄ia/ vlt atē abēte carnis cō-
 cupiscētia. Et malū quoddā ē z grāz diuina: vt forni-
 catio. vt scribit sc̄tū Bonauē. dist. xij. lib. iij. circa
 explanationē tēp̄. Et est malū contra grātiā/ ratiō?
 nē/ z naturā: vt z odomitiū. z illud est pessimuz. Vel
 si quod aliū gen? peccatū sit peius: vt blasphemia in
 deū: sine sp̄is blasphemie. Et de hoc Magf m. iij.
 dist. xij. Qz si q̄ ad summū p̄uenit maloz/ z inde
 tū velit reuerti ad vltimū vlt: suscipit deus libēter: z
 amplectit? z facit omnia quartū? ad priorē reuocet sta-
 tum. talis est (inquit Joānes Lbylost. de reparatiōe
 lapsi) erga homines pietas dei z c. Et in malo duo cōst-
 derādā sunt: vt lris mādauit Richard? scz: natura:
 z viciū. z sic homis natura ita ex charitate debz dil-
 gi/ qz tū cito vitiū odiat. Sic per elemosinaz quibz
 debz subuenire indigētiē nature: vt per h eius malū
 cia non foueat. De quo Babz. latio? scribit post Ri-
 char. dist. xvj. q. iij. ar. ij. p̄lone. vj. li. iij. Sūc autē
 quēdā mala (vt ait Scor?) que nō sūt p̄uiciēda p̄ bon-
 mico/ sed relinq̄nda vltiōi diuine. scz omnia in quibz
 homo vt hō nō poteest sufficiētē docere vltatē co mō
 quo debet doceri ad hoc qz iuste seraf sentētia debite
 p̄uiciua. Nec Scor? dist. xxxij. lib. iij. Unuz insup
 malū dī maius vlt minus altero. Un qm̄ dicit. Inter
 duo mala min? est eligēdū. vt habet. xij. di. duo ma-
 la. intelligēdū est de malis p̄ne. Nā dūz necessitas
 compellit duaz p̄naz/ alterā incurere: eligēda ē mi-
 nor. vel maius malū est fugiēdū. Sed nunq; ma-
 lum culpe est eligēdū. Lum em̄ ex lege euāgelicaz
 nemo est p̄p̄ctus ita vt cogat peccare. non est dabi-
 lis casus in quo necessitat? homo ad peccandū. Lum
 fm Aug. omne peccatū actuale sit voluntariū. nec fa-
 ciēda sunt mala culpe (tam mortalis qz venialis)
 vt euēniat bōa. ad Ro. iij. Vel intelligit illa auētas?

In duo mala min' malū ē eligēdū: negatiue. qz ma lum nō cadit sub electōe. i. vnū malū est minus alio. Sab. di. xv. q. ij. ar. ij. p'one. iij. li. iij. Est itē minus malū vt scribit Sco. q. iij. di. iij. li. iij. alicui q' iure seruet legē chīanā / qz q' impune punitat' agere ē cā: qz min' malū est aliq' bona agere / mala fugere: qz libere z impune mala perpetrare / z bōa omittere. Vide ad hoc Sab. dist. iij. q. ij. lib. iij.

Abāmona qñqz vocat' possessio terrena: vt scribit san. Bona. di. xlv. circa rex. lib. iij. De hac facit hō sibi paupes amicos: dū coz sub uenit necessitate. b. paupes autē chīi orāt vt grati suis bñficijs. Dicit d' Martb. v. Facite vob amicos de māmōna iniquitatis. Ex quo patet q' bñficiū epale (in d' Bonauē. nō est sic finis mortuū: sed sic aliquid inducēs. z qm' b nō pncipalit' intēdit: ideo ppter hoc non orāt finalit'. z ozo nōyēdit / sed imperat' p accidēs. s. p acq'sitionē amoris.

Abandatiū d' qñi mā' (p acq'sitionē amoris. nu datū. vt scribit Bulefer. di. xxxvij. q. j. li. iij. Et differēt mādacū pceptū / phibitio. Mā datū est cōe ad pceptū z phibitioz. pceptū est tūc mādacū affirmatiuū: phibitio d' mādacū negatiuū. Mādatū ē respicit affirmatiuū z negatiuū. Et mā gara dei dupl' ptingit impleri. vt scribit san. Bona. di. xxxvij. q. ij. li. iij. Quo mō qñū ad gen' opis. Alio mō qñū ad intētionē mādanis. Si loq'mur de intē tōe mādaroz qñū ad gen' opis: sic p grās grīs dar ras ptingit ea pleri sicut p fidē mādarū d' adoratioz ne: z quādā naturālē pteratē z deuotionē mādaroz de parētū honoratiōe. z sic de alijs. Alio mō est loq' d' impletōe mādaroz qñū ad intētionē mādarū. z sic qz deus picipit mādara ad b' q' volūtas nra pformet volūtatē suē. z bec nō p' esse absqz charitate: z chari tas esse nō p' abiqz dono grē gratificatiōis mādara dei fm intētionē mādarū: abiqz hōi dono non pñe obfuarit. Et b' est qd' d' ap' Ro. xij. Qui diligit p'ri mū / legē adimpleuit. Et itez. Plenitudo legē est diu lectio. Et. i. Tim. j. Finitis pcepti est charitas. de coz de puro zc. b' ipz ēc insinuat Deut. vj. vbi p' enūera tionē mādaroz decalogi subdit mādarū charitatē q' d' Diligēs dñz deū tuū ex toto coz. zc. Et paulo post d' Mādara dei leuia s' z suauia. b' intelligit vt ipse ait in respectu hūic charitatē. Hōmī ei hūic charita tē est facile diligere inimicū. s' nō hūic est valde diffi cilez qñi iposibile. Et est erm' in auitō: q' leues sūt ad volādū qñ hūic pēnaz abūdāe: qñ nō pēnis puant' fues s' z volare nō pñt. Jō dñs d' Mādara sua esse leuia: qm' volēt' illa fuari z pueri ad se: dac chari tarē z pēnaz hūicū p quā pñe volare: z se sup seipōs facili' eleuare. Pelagi' autē errauit: q' credidit aliqūe er simpliciter mādaroz obfuarā qñū ad exteriora opa dignū esse vita' g'na. qd' est f' fidē piāz sanā. Cū ap' s' h. Coz. xij. enumerās multiplex gen' opis. z post b' subūgit. Si charitatē nō habucro nihil mihi pdest. Jō qd' Pelagi' nō p' siderauit: qre in errore lapsus est p'itioz. Adstipulat' p'dict' Berson pre. iij. d' p' silijs euāgelic' z itaru p'fectōis. vbi p' m' lta p'cludit q' cha ritas z cū mādara p se z essentialit' integrat' / p'ntiūz z p'ficiūt vitā chīanā zc. Eze idē d' p' s. tract. p' ser am flagellānū se. Mādarū suē lex chīi sufficiēt' data est in pcept' decalogi: qz obfuarō fecā cū bona simplicitate. Et vt ita dicat' grossa fide: fact' est ad sa lutē: p' p'ntiūz latēz z populariū absqz noua g'uitimōz rīū onep' ipositiōe. i. iij. ill' chīi. Si vis ad vitā igrēdi fua mādara. D' qz. q' diligit p'rim legē ip'ntiūz. q' il lud solū mādarū deberet in lege p'ntiūz. Ad b' videat'

san. Bona. di. xxxvj. li. iij. circa rex. qui ita d' q' man datat' documēta in sacra sc'ptura multiplicat' p' duo vices: p' r' mouēdā cēritatē ex p'ce inellect' / z p' p' ex cludēdū fastidiū ex p'ce ipsi' affect'. necesse est cū q' sciam' modos fm q's debem' ordinari ad p'rim' ad deū. z qz illi varij sunt / z nos ignorātes sum' / nec pos sum' s' illa capere: id oportuit diuisim p' diuersa doq' cumēta distinguere. Rursus q' affect' noster fastidie vnū z delectat' in varietate. ideo diuers' mōis sc'ptur' ra docet z insinuat vnū z idē: vt affect' n' dū in diuer sis z varijs idē inuenit / p'ficiat in varietate: z delectat' in varietate: vt rāo p'fect' sit maior / qnto delectat' lioz. z p'perea mō in ipa sacra sc'ptura recipiunt māda ta obligatiōis / mō attractiua / mō monita salutariz: mō documēta p'p'era / mō euāgelizant' / vt ex omib' his excludat' fastidiū: z hō p'fect' dirigat' ad bonū. Et ex b' p'ntiūz p' q' sacra sc'ptura si mag' s'it' opime tradita est: z nihil p'nter supflūū / nihil ēc diminiūtū.

Mādatū facere z p'ficere (Nec san. Bona. differunt. p'ficere cū vltra facere ipoztat' mentione / z ad p'fectōēz gl'ie obfuarē mādarū. Sab. in. ij. senf.

Abanducatio d' tria. s. fractionē / delectatiōē z nutritiōē: fm sc'ptū. Lho. iij. sen. di. xij. q. j. ar. iij. z vntē a hō māducare. Ponit autē Bulefer di. ix. q. j. li. iij. d'ntia int' ista tria hōa: māduco / edo es / z comedo grāmāticē loq'ndo. Naz edo es esse: est comedere totalit' / vt vorare / vt rursip comedere cibū sine masticatione. Comedo sc'ar cum alijs comedere rursip / vt cū alijs vorare. z nō differt ab edo nisi q' cū b' sc'ar societate ēc. Māducare hō idē est qd' bonestē comedere. s' illa differētia sepe cōf fūdit. Nā Eccl. d'f. Qui edūt me adhuc eluriet zc.

Māducare sacm p' fieri q'drupl'. s. mandu care sacm z nō sacralit': z māducare sacm sacralit': z nō spūalit': z māducare sacralit' z spūalit'. De q' p'la legito ap' Sco. di. viij. q. iij. li. iij. Et Sab. di. ix. q. j. ar. j. li. iij. Bonauē. Bulefer zc. Jē Bersonē tract. ix. sup Lārico h' g'nis. Māducare sacm nō sacras licet: est māducare hostiā p'feratā: que realit' z hō cō tiner corp' chīi: nō nōyē talē. b' est fm Rich. sine int' rētiōē g'nalit' / vt spūalit' iplicita / vt explicata sumēdit ipm vt signū tale p'ntēs corp' chīi. b' modo sumūt bruta animalia / infideles / heretici. Circa b' sacm etiāz māl chīiani sumētes cibū illū sic aliū cibū: nō discernētes eū a cōi cibo. De q' b' ap' l'us. j. Coz. xi. d' q' rā l'udiy cū sibi māducat' / nō d'judicās corp' dñi. i. nō discer nens a cōiō abis. vt exponit Scoz. Et b' fieri p' ex ignorātia. vt si q's sumeret hostias: nesciēs eas esse cō fecratas: qz forte inueniret eas expositas extra locuz p' suere reseruatōis. vel ex infidelitate: sic pagan' s' daret' sibi. z sicut mlier illa de q' legit' in legēda sancti Brego. q' panes p'feratos exerat: nec credidit ibi ēc corp' chīi. vel ex p'ceptu / etiā stāte fide: vt a malo chīi stiano. Possz tñ māducare sacralit' capi largi' (vt d' Rich.) p' manducatōē spēt: q' est sacm: z sub q' realit' p'ntet' chīs. fm quē modū manducat' ab omī mādu cātē spēs p'dicatas: sive hoīe / sive bruto. Et sic nō re / fert dicere: sumere sacm / z sumere corp' chīi sacralit'. s' ita nō accipit' cōi. vt vult Sab. di. ix. q. j. ar. j. li. iij.

Māducare sacm sacralit' ē māducare sacm vt signū corpis chīi in eo realit' p'ntet': ita recipiūt fidey lea credētes p'nter sub sp'eb' q's sumūt corpus chīi: sive sint boni: sive mali. Cū māducatio sacralit' (vt inq' Berson tract. ix. sup Lā. marie) dūrat' ē actual' / s'ceptio sacm corp' cū informi fide sive charitate. Et vt Bule. ait di. ix. q. iij. li. iij. māducare sacralit' ē

māducare sacm ita q' requirit intētiōē: z intētiōis regu lorio. Vel fm fidē q' est in ipō: vt fm fidē q' est in alce / ro. Intētiō inq' necessaria est (vt ip'e ait) z oportet sic māducare fm cū credere q' sub speciebz latcat aliqd' spūale qd' sumere intēdit / vt oportet / saltē intēdar' / vt mere qd' alios credere estimat: qz ipse nō credit.

Māducare sacm spūalit' dupl' potest acci / pi. Cū mō ex p'ce modū: sic est māducare corp' chīi nō sub p'ria spē visibilit' / sed sub regimēto accidētūz panis inuisibilit'. z sic qñqz sumit sacralit' / sumit spūalit'. Alio mō ex p'ce effect' / vt est māducatio quā sequit' spūalis refectio z mutatio anie. quo modo sumit qui digne accedūt. Cū sic māducare spūalit' (vt ait Bulefer) est cū fide z spe z charitate chīo adherere. dist. ix. q. ij. lib. iij. z di. xj. li. iij. idē ait. Māducare spūalit' est recognoscere istud sacm: z affici circa ei' passionē que fuit in mltiplici afflictōe corpis z effusioe sanguis. In q' manifestat' immēsa d' claritas. z in b' aia p'fecte reficit' z delectat' eur. Tunc q' spūalit' māducat' (vt scribit san. Bona. di. xij. pre. q. j. li. iij. in solu. argu.) qñ mouet' moru fidei z charitatē: qz tunc masticat' z incorporat' ideo si negligit nō reponat' effectū. Māducatio autē sacm solū spūalis / nō sacralis fit p' fidē b' sacm: que p' dile ctiōē opat'. vt ait Berson tract. ix. sup Magificat'. Refert' q' d' dicit' māducare sacm spūalit': z mandu care corp' chīi spūalit'. qz māducare sacm spūalit' includit māducare spēs: q' sunt sacm. S' māduca re corp' chīi spūalit' / nō. Cū spūalit' māducat' q' etiā sacm nō māducat'. Et sic māducare spūalit' ē chīstio incorporati: quo mō māducat' qñqz in chīm credūt: ac p' charitatē ei vnūnt. z per b' corp' suo mystico incor porant'. fm ill' d' Aug. Rede z māducasti: crede fide firmata. In māducatiōe corpali duo s'nt: masticatioz incorporatio. In spūali masticat' p' fidē: incorporat' per charitatē: nō cibū māducat' / sed māducat' cibo. i. suz mēa chīo. fm ill' d' Aug. Libi sum grādū: cresce z mā ducahis me. nō ego in te / sed tu muraber' in me. vij. p'fess'. Et illo mō māducat' spūalit' etiā q' nō suscipit' sacm: imo qñqz sunt in g'ra. Māducat' etiā spūalit' infāres baptizati q' credūt in chīm fide firmata: non eliciēdo actū fidei aut charitatē: sed habēdo fidem z charitatē infusas. Hec Sab. di. ix. q. j. ar. j. li. iij. Et dicit' habet' q' triplex est. Māducatio p'ma ē sacra / lioz bec officit': q' est mors mal'. S' da spūalit' bec p'ficiat' / non sufficit. Tertia sacramentalis ē spiritue / alio: et illa sufficit. fm c. Omis vtriusqz. Videat' de hoc Sab. sc'ptū. iij. de cena dñi: q' incipit. hoc facite in mēa cōmemoratiōē. Et fm eundēz di. ix. vbi. Mā ducatio spūalis est de necessitate salutē: sine ea cū sa lus adipisci nequit. Nā incorporatio q' homo incorp orat' chīstio p' fidē z charitatē per q's fit mēbrū coz / poris chīi mysticū: est necessaria ad salutē. sed bec in / corporatio est spūal' eucharistie māducatio. Cū Jo. vj. d'f. Nisi māducauerit' carnē filij hoīs zc. non ha / bebitis vitā in vob. qd' fm Aug. intelligit' de mādu catioē spūali. Hec Sab. p'one. j. vbi. Māducatio hō eucharistie sacralit' rōne sui effect' nō est de neces sitate salutē. qz sine effectū eucharistie p' haberi sal'. qz effect' eucharistie nō est p'ma g'ra q' iustificat' / m' p'ius / s' illa p'supponit. z p'ma g'ra sufficit ad salutē. q' nō requirit' alia. Effect' autē māducatiōis eucharistie est g'fē augmētū q' ania deo grata nutrit': z cresce in g'ra vt ad perfectionē veniat. Hec autē p'fectio non est necessaria ad salutē. quia qñqz grad' gratie / gratifi / cat' z reddit' habentē dignū vitā: z p'ntiūt' de cōde rez

gni. Dñs p'p'osic' Bab. p'one. ij. z p'one. iij. idēz ait. Māducatio sacri eucharistie est de salutē neces sitate rōne p'cepti diuini z ecclie. est cū p'ceptū diuini nū q' nemo p'ntat' ea que deus instruit p' cōsequen / da salutē: etiā si fuerint de p'silio: licz p'siliū diuini nō ligit' ad sui executionē: tñ ne p'ntat' de q' al' b' v' de z eūde sc'ptū. de sc'ra Bartholomeo. Ex quo sumit' q' viator dum pbabilit' sibi iminet' exitus de via: tes net' sumere sacramētū eucharistie quod instruit' est p' viatico creuntū de ecclia militāte dū affit' factas percipiēdi: quia al' videt' cōcēnere. Est etiā p'ceptum ecclie. vt patz per c. Omis. de pe. z remis. vbi p'prie ecclia omib' fidelib' vtriusqz sexus / adultis suscipe eucharistia ad min' anie singul' in pascatē. Uez: qz p'cepta sunt affirmatiua / nō obligat' p' comp. Excipi' unur est quidā casus in quib' al' zc.

Māducare digne fm Bonauē. est sufficient' se p'parare scz: peccati omis expulsiōe / ruerētia z dy latione. Per oppositū: indignē māducare. de quo vt deat' dñs p'p'osic' Sab. dist. ix. ar. ij. q. j. lib. iij. z lect'. lxxvij. canonis: vbi z agū d' indigne sumētū p'na. Vide z lect'. vij. Et quantā quisqz diligentia habere debet vt caueat' indign' accessue. Idēz babz lectiōē vij. canonis. Vide z eundē fmone. j. in c'na dñi. De quo z Berson in suo Tractato. z Scoz' dist. xvij. q. j. lib. iij. que b' cuitatis g'ra omittimus.

Mānifestum est id quod p' cōfessionē vt p'ba tionē legitime notū fuerit. vel euidētia rei. que nlla possit' cōg'uerfaciōe celiari. vt habet' in c. Quū olim. de hō. signi. Et manifestū idē est qd' clar' / ap'rum: quasi ad man' foris stane. Tunc manifestū verbū. z manifestū idē qd' clar. z manife stariū: q' vulgo notoz' d'f. Plaut'. L'apio fustem: obrūco gallū furē manifestari. Inde manifestū b' ly: qd' differt a manifestū z notozū. vt scribit Bulefer dist. ix. q. j. ar. j. lib. iij. Nā manifestabile est illud qd' potest manifestari in publico p' cōfessionē duoz' testū. Notozū d'f' quod patet. de quorūde in l'ra. l'.

Mānsio idē qd' habitatio. Accipit' z p' diuersita te p'mioz. Cū d'f' Joā. xij. In domo p'ris mei mansiōes mltē sunt. i. d'ntiā s'ras p'mioz. vt exponit Sab. di. x. q. vnta. ar. ij. dub. j. li. iij. Uel vt d' B. i. diuersa p'mia meritoz. Cū fm Richar. dist. xij. ar. ij. q. vij. lib. iij. In beatitudine est p'side rare beatitudis obiectū. s. bonū increatū: quod vnt' z idē existēs ab omib' participat'. z ipam dispositiōēz beatoz per quā id bonū clare vidēdo z p'fecte dilij gēdo ipz participat'. Et parte obiecti participari nō est vn' alio beatoz: qz idē est obiectū qd' omis partē / cipat'. sed ex p'ce dispositiōis beatoz vnus est beatoz alio: inq'zrū vnus videt' alio clari' deū z diligit' perfe ctus. Sūt igit' inegalit' beati: p' inegalit' ex parte beatoz dispositiōēz. Cū d'f'. In domo p'ris mei mā / sionē mltē sunt zc. Mānsio autē dei in hoīe / z hoīs in deo d'f' vniūficatio z habitio vitē eterne: saltē in rōz dice: vt hic vnt' in c'ntū: qz sūā g'ras bz. Dic' ar ap'lo q' g'ra dei est vita g'na. De hac mānsione p'multa scri / bit Berson tract. ix. sup Magificat'. Et exponēs ill' lud' in domo p'ris mei zc. mltē sūt inq' mānsionēz: z nū vnica est. Mltē qd'z ap' mltē: rudinē singul'ariū g'fāz formalū differētū in p'fectione. sicut stella dif fert a stella fm aplm. Est autē vnica g'ra gratificāō obiectalit' clarit' z obfuar' / nō in actu suo intrinsec' / co (qui cerre vnt' est z imēsus z idē) sed in effectū ex / trinsec'co. Sic saluat' ill' d' p'sa. q' vna ē vox l'ca: nūā z vn' ardor cordiū. Vide lanius Bersonē zc.

feria domus de lapide ligna calx tegule / q̄prop̄
 nō imcreo materie appellatōe ligna oia cōprehēdūt
 qd̄ gr̄a v̄lū parit z siluā / z materia vocat̄: cū ligna
 dicit̄: nō solū ea materia q̄ edificatō apra ē. Dicit̄ z ma
 teria fabrica lignaria. Et materia vt̄ describit̄ p̄bi est
 subiectū p̄mū vniuersū q̄ ex q̄ aliqd̄ fit. Dicit̄ diffi
 nitionē z cō declaracionē p̄gr̄io apud phos. j. p̄p̄
 sicōz. Et licz in causa naturalī cōi p̄ductōe p̄su po
 nit̄ materia vt̄ scribit̄ Sab. di. v. q. ij. ar. ij. dub. ij. li. j.
 tū respectu potētie diuine pl̄ influētis i oēm effectū
 q̄ q̄cūq; causa nō pl̄ p̄su p̄ponit̄ materia q̄ forma.
 qm̄ sic de p̄ductōe forma in materia p̄existēte: ita pos
 see creare materia sub forma nālī p̄existēte. Ponit̄ et
 ibidē q̄ essentia diuina nō sic mar̄ / v̄l q̄ materia.
 Nā materia ducit̄ i p̄fectionē z nulli attribui pōt̄ nisi
 qui pōt̄ attribui aliqd̄ imp̄fectōis: sed in deo nihil im
 p̄fectōis existit̄ zc. Et fm̄ p̄m̄ plura attribuit̄ ma
 terie: vt̄ habet̄ Scot̄ di. xij. li. ij. z Sab. cadē di. q. j.
 f. q̄ p̄ se p̄ncipiū nature. j. p̄p̄. qd̄ ē p̄ se causa. ij. p̄p̄.
 sicōz z. v. meta. q̄ est p̄ se fundamētū formaz. j. met̄.
 ta. q̄ est pars alicuius cōpositi. vj. metap̄p̄. q̄ ē p̄ se
 subiectū mutacionū substantiālū. v. p̄p̄. q̄ est termi
 nus creatōis z q̄ ē p̄ se causa cōpositi. ij. p̄p̄. q̄ ma
 teria idē sub vt̄roq; termino trāsmutacionis. j. p̄p̄. q̄
 oīa in naturali p̄bia habēt̄ lati⁹ declarari. de quibz
 mō sup̄ sedemus. Dicit̄ q̄q; materia esse in forma (vt̄
 scribit̄ Berlon tracta. ix. sup̄ cāico Marie) ne dū qz
 recipit̄ influxū formale ab ea: sed qz comunicat̄ sibi
 potētiatē subiectiua: vt̄ subter in ca: sicut in ma
 teria quāuis dicit̄ solū partē: nihilomin⁹ appetit̄
 simul est vt̄ accipiat formā vt̄ p̄ficiat̄ ab ea. Sic loca
 cum appetit̄ locū vt̄ cōseruet̄: z locus locatū vt̄ cōser
 uet̄ m̄. Sicut deus inq̄t̄ Berlon q̄ bonoz n̄foz non
 indiget vult̄ gratia pietate cōicare se creaturē sup̄.
 p̄terim rōnati q̄ cōicatio dicit̄ ibi habitatio fm̄ triplex
 gen⁹ cause exēndēdo ad creatōnē z cōseruacionē et
 obiectalē motōnē: vel imutacionē vocabulū cause.
Materia potest capi duplici⁹ (vt̄ Berlon
 scribit̄ Bulefer. q. ij. dist. vij. lib. j. Primo mō fm̄ se
 z absolute vt̄ est nuda z denudata ab omni forma.
 Istō modo ab Arist. j. de gene. z corrup. vocat̄ ile.
 Ab Augustino vero z alijs vocat̄ materia informis
 Unde sic materia distinguit̄ ab omni forma / z nullaz
 includit̄: illo modo materia est inuariabilis nec hab̄
 bet vicissitudinē. Illud aū dī habere vicissitudinē
 qz recipit̄ vnū post reliquū vicissim / quādo qz aū
 aliqua vicissim sūt dicunt̄ mutabilitatē. Alio modo
 potest materia capi vt̄ est formata: z sic nō caret va
 riabilitate. Et fm̄ Sab. di. xij. q. ij. li. ij. materia capit̄
 triplici⁹. Uno mō p̄ partibus quātitatiuis: ita qd̄ oē
 illud dicit̄ habere materiā qd̄ habet̄ partes quātitati
 uas. Secūdo modo capit̄ materia pro substantia mo
 tu z trāsmutatiua subiecta. isto modo cētum habet̄
 materiā: quia habet̄ partes quātitatiuas z est substā
 tia motui circulari subiecta. Tercio modo accipit̄ p
 ente existente in potentia ad formā substantiālē: qd̄
 cum forma substantiālī narū est cōstituerē vnū totū
 cōpositū. z sic capit̄ philosoph⁹ j. p̄p̄ sicōz. Uide Sa
 brielē ibi recitancē duas opiniones diuersas. Unam
 quē vult̄ cētū habere materiā. Alia huic aduersatur.
 Utraq; tamē opinio p̄babilis potest sustineri: z rati
 ones alterius soluere: vt̄ videre potēs apud Sabrie.
 Et materia p̄ima p̄rie nihil posita amec formā vel
 appetat: vt̄ mulier virū z turpe pulcrum: z formā in
 forme fm̄ p̄m̄. z post eū scribit̄ Berlon parte. ij. tra
 ctatu p̄mo de cāncōdo originali ratiōne: qz tū fm̄

Berlon materia puranda est pure nihil. Alioquin
 qualis esset pars essentialis cōpositi: dicit̄ tū ex se nō
 bil esse sup̄plēdum est formale quale comunicat̄ sibi
 forma. z hoc modo dicit̄ ens solū substantiālē: vt̄ idē
 scribit̄ tractatu. ij. sup̄ Dagnificat̄: qd̄ de se nō est p̄m̄
 cipalit̄ nihil cū sit pars substantiālīs cōpositi: sed cōsi
 derata sine forma nō est actus formalis / er informis
 dicit̄. Et sic turpis appetens formā sicut aliquid pul
 cruz zc. Et materia p̄ma est terminus creatōis fm̄
 Augu. z magistrū di. xij. lib. ij. Dicit̄ em̄ est q̄ diuersa
 nomibz nomiat̄. Bene. j. In p̄ncipio creauit̄ deus ce
 lum z terrā: z habet̄ Sabrie. di. xij. q. j. arti. ij. cōclusio
 ne. ij. lib. ij. Et vt̄ idē dicit̄ arti. ij. dubio. ij. vbi sup̄
 licet p̄ naturalē potētiā materia nō pōt̄ stare nuda
 tamē p̄ diuinā potētiā potest ab omni forma tā sub
 stantiālī q̄ accidentali separi z separari cōseruari.
 Uide lacius Sab. qui z in fine dubij refert̄ duas opi
 niones. Unā Augu. qui videt̄ velle materiā in p̄m̄
 cipio creatā simpliciter esse nudā ab omni forma tā sub
 stantiālī q̄ accidentali. Qui videt̄ repugnare Hugo
 de sacra. li. j. parte. j. ca. iij. Idem videt̄ fenire magi
 ster. Nā aut̄ horū sit verius vel qd̄ factū fuerit tpe no
 uit̄ q̄ fecit̄. Uide lacius Sab. vbi s̄.
Materia est triplex (vt̄ notat̄ Bulefer in p̄logo
 lib. senen. scz in qua ex qua z circa quā. Materia in
 qua est subiectū recipiens in se aliquod accidens. Un
 de omne subiectū recipiens aliqd̄ accidens ab eo realit̄
 distinctū est materia in qua ip̄sū accidens. Et mater
 ia in qua cuiuslibet sciētie est tpe intellectus. Dis
 tinctū color est in corpore. z omnis sciētia in ania. Ma
 teria ex qua est illa ex qua cū forma cōstituit̄ cōpositū
 tum. Materia vero circa quā est ipsuz obiectū potē
 tiā circa quā versat̄ ip̄a potētia.
De materia sacramentorum. Unde Sabrie.
 dist. iij. q. vntca. arti. j. lib. iij. ar. Capiendo materi
 am z formā p̄rie pro altera parte cōpositi substantia
 lis in sacramentis nō est assignare neq; materiā vcz
 formā cū sacm̄ nō sit cōpositū substantiālē p̄ se vnū:
 sz v̄l opatio qd̄ā circūstātionata q̄bis z inēctōne zc.
 Aut aggregatū ex his: z hoc qd̄ ad sex sacra v̄l sp̄s ac
 cidētales p̄manēs: vt̄ in sacro eucharistie. Sed mā
 sicut z forma / qm̄ sit de sacris mērio capis metaphis
 ce. Et hoc dupl̄. Nā qz sacm̄ ē signū sensibile duo i
 eo p̄siderant̄. s. sensibile aliqd̄ qd̄ fecit̄ effectū sacralē.
 z ip̄a factio p̄pter quā sensibile signū est impōsitū ad
 significādū. Pro p̄mo sup̄ponit̄ nomē sacm̄: z scdm̄
 p̄notat̄. Et sic p̄mū. s. signū ē māle v̄l b̄stratū: scz for
 male seu p̄notatū. sic factū substratiue dicit̄ mā: sz factū
 eū formale dicit̄ forma. de q̄ i logica tractat̄. Et ita lo
 quēdo de sacris oia sensibilia in sacris. res: opatio: z
 q̄ba: pura i bap̄tismo aq; lotio: q̄ba dicit̄ mā / z ip̄a si
 gnificatio forma. Sic aut̄ nō cōiter loquūt̄ doctores
 d mā z forma sacroz. Alio mō qz i sacris no. rēta. ē
 res aliq̄ sensibil v̄l corpca. quā Aug. z Hugo noiant̄
 elemētū. Et q̄ba sine q̄b elemētū nō ē sacm̄: saltez in
 alijs ab eucharistia: fm̄ illō Aug. hom. vij. sup̄ Jo. j.
 q. j. derrabe. Accedat̄ q̄bū ad elemētū z sit sacm̄. Et
 le mētū ac (qz maḡ māle siue corpale) dicit̄ mā. z q̄ba (qz
 maḡ sp̄ualia) dicit̄ forma: sic cōpositū subali: forma
 ē sp̄ualior mā: z p̄ncipalior ps cōpositi. Sic q̄ba i scan
 do sūt p̄ncipaliora q̄ res sensibiles i factō: ita
 cōtia. q̄ba in bōies obrinuerūt p̄ncipatū i factō: ita
 cōiter accipit̄ doctores materiā z formā i sacris. Ue
 rū qz i re sensibili etiā duo frequēt̄ sūt: opatio trāsi
 ens: z res (in q̄ sit opatio) p̄manēs: vt̄ aq̄ oleū chrisma
 zc. Opatio vt̄ lotio vinctio q̄ materia p̄inqua: aq̄

oleū chrisma zc. materia remota: qz i rebz ill v̄t p
 manēs sūt nō ē factz: sz i opatōe accedēte. id bap̄t
 mus nō dicit̄ aq; lotio iaq. Utraq; q̄ mā m̄ rāte diffi
 nitio bap̄tismi. De q̄ sup̄ in lra B. z i dicitōe Bap̄t
 mus. p̄t̄ quā cū dicit̄ bap̄tismi ē lotio. Remota cū ady
 dit̄: i aq. Et d mā cuiuslibz sacri videat̄ suo loco
Matertera dicit̄ foroz m̄is. Matertera magna
 .i. foroz ei⁹ p̄ matertera. i. frat̄ z so
 roz pau z pau: q̄s alij vocāt̄ paroz aūcul⁹. Amū
 ra matertera maria. P̄ter⁹ de palu. dist. xij. li. iij. z dicit̄
 matertera q̄si mar̄ alca.
Matrimoniu de sacro m̄imonij valde plu
 ra sc̄p̄erūt̄ docē. ex q̄bz p̄pau
 ca vel modica scribere visum est id qd̄ vltimo loco oz
 dicit̄ in sacra: qz m̄n⁹ habz de sp̄ualitate: vt̄ vult̄ s.
 Tho. q̄uis sit p̄mū i via gnātiōis: tū i via sciat̄ z p̄
 fecitōis est posteri⁹. Est z vey sacm̄: vt̄ scribit̄ Tho.
 argē. qz sacre rei signū. Et nō est solū signū ḡe: sicut
 cetera sacra: verū etiā est signū p̄iūctōis ch̄bz ecclē:
 q̄ sūt res sacrasissime. Dicit̄ apl̄s Paul⁹ ad Ep̄. v.
 loquēs de m̄imonio ait. Sacm̄ b̄ magnū ē zc. z ma
 rimoniu est sacm̄ no. le. z fecit̄ ḡram (vt̄ inq̄ Tho.
 argēti.) quā etiā aliqd̄ mō causat̄. z p̄ p̄ns fecit̄ p̄iūctio
 nē fidelit̄ cū deo: q̄ sit p̄ ḡram z charitatē / z vnitatē
 seu p̄iūctōem ecclē cūz ch̄o. Et m̄imoniu qd̄ L oz
 est⁹ li. iij. sniaz dist. vij. p̄nubiū vocat̄: nō mō sacm̄
 esse vult̄: sz etiā nāe mun⁹. Itaq; ob eam p̄t̄ q̄ sacm̄
 noiat̄ eū i senar⁹ parritōe p̄sistat / haud dicim⁹ i em⁹
 p̄t̄e aut̄ licitatōe sc̄ari: qm̄ qd̄ sit p̄mulgatio lata. vt̄
 siq; ob sp̄salia sacra pecuniā accipet̄: nō mō reperit̄
 dap̄ sz etiā m̄nucal ambie⁹ postulat̄: seruitusq; cētū
 ra p̄ccat̄. Et ob eā p̄t̄ q̄ nāe mun⁹ noiat̄ / haud q̄q;
 i p̄nubijs de pacificēdo aut̄ de pecunijs captiūdis cau
 tū cē dicim⁹. Nec Corret⁹.
Matrimoniu sic describit̄ fm̄ Scotū. est vincu
 lū indissolubile in marē z mulierē ex mutua trāstācōe
 p̄t̄is corpoz suoz sc̄m̄uicē facta / ad p̄cedā p̄lem
 debite educādā. Uel fm̄ Aug⁹. li. de q̄gitate bec⁹ x̄ḡis
 ait. M̄imoniu ē legitima societas inē v̄z z feminā
 in q̄ ex pari p̄sensu semetip̄m alteri debz. Et m̄ḡ. iij
 sen. dist. xxvij. M̄imoniu ē viri mulierisq; p̄iūctio
 marital̄ inē legitimas p̄onas / iduiduā v̄z p̄iūctio
 dinē recinēs. Et h̄z. xxij. q. ij. s. j. Cōiunctio ibi vt̄ scri
 bit̄ Bulefer nō capit̄ p̄ p̄iūctōe carnali: sz p̄ p̄iūctio
 one aīoz q̄ sit placitōe v̄boz de p̄nti: v̄pote Ego acci
 pio te i mēa: z ego accipio te i mēū. Ponit̄ z p̄iūctio p̄
 genere / cetera p̄ differētis (vt̄ inq̄ Tho. argē. dist. xij.
 vj. li. iij.) Et dicit̄ m̄imoniu (vt̄ dicit̄ Tho. argē. dist. xij.
 q. i. m̄is munitū. i. officiu: qz dat mulieribz esse marres
 Un Aug. i li. j. Faustū. M̄imoniu iō dicit̄: qz nō ob a
 lud debz mulier nubere nisi vt̄ in fiat. Et l̄z (vt̄ scri
 bit̄ P̄ter⁹ paludē. dist. xxvj. q. j. li. iij.) p̄ gnātiōis sit
 actor z pene v̄toris dñs: tū m̄imoniu plus ascribit̄
 m̄i qz p̄t̄: qm̄ ei⁹ officiu plus apparet̄ i m̄imonio q̄
 officiu viri. Nā aū partū onerosus: i partu doloroz⁹
 post partū laboriosus sibi nascit̄ part⁹. Ut vt̄ scribit̄
 Tho. argē. nomē sequit̄ cognitiōem. z iō nō semp̄ a di
 gniori / sz ab euidēiori z certiori ē res denomināda.
 Licz em̄ ania hominis est dignior q̄ corp⁹: tū qz corp⁹
 est magis sensibile z cognoscibile q̄ ania: idco homo
 magis dēnomiat̄ a corpē qz ab aīa. Dicit̄ em̄ hō ab hu
 mo. Sic qz cert⁹ z euidē⁹ h̄ac mat̄e facere ad gene
 ratiōem z nutritiōem hui⁹ pl̄is. q̄ spectat̄ ad officiu z
 m̄imonij qz h̄uc p̄tem: iō m̄imoniu merito dēnotat̄
 a mat̄e. z q̄ mat̄ est magis officiosa circa p̄lem qz p̄
 vt̄ inq̄ brūz Tho. dist. xxvj. q. j. ar. j. li. iij. Et certoz

ho possessio magis dicitur p̄imoniu / qz vir magis z viri
 lū laborat in adq̄rēdo qz v̄toris dicitur p̄imoniu qz
 si spectas ad p̄tis officiu. paludēns z Tho. argē. Uo
 cat̄ aut̄ m̄imoniu alijs nomibz. s. nuptie / p̄iugiu / cō
 nubiu. Nuptie qd̄ dicit̄ fm̄ Rich. dist. xxvj. ar. j.
 q. j. li. iij. co qz nubentū capita velenit̄. Uelant̄ aut̄ (vt̄
 vult̄ paludēns) mulieres vt̄ nouerint se sp̄ virū fore
 subiectas. xxvij. q. v. femie. Rōne cēntie (ait Rich.)
 dicitur p̄iugiu: vel qz cōi iugo p̄iugant̄. Rōne effect⁹ q̄ est
 p̄les dicitur m̄imoniu q̄si m̄aris munitū. i. officiu: co qz
 m̄ari incūbit officiu nutritiōe pl̄is: vel q̄si mat̄e mu
 niēs: qz p̄ ip̄m ple munit̄: vel q̄si m̄rem monens. s. ne
 derelinq̄t v̄z. Rich. Nuptie dicit̄ fm̄ paludēsem a
 nube: vt̄ sicut nubes t̄ps offuscāt z turbiduz reddidit̄:
 sic nuptie dñt offuscāre nuptā / vt̄ qd̄ ad gēst⁹ lasciuoz
 z p̄act⁹ corpales oibz reddat̄ obscura z turbida p̄ter
 q̄ viro suo. Cōnubiū autem dicitur q̄si siml̄ nubiu. z cōi
 iugiu q̄si siml̄ p̄sensu uncrū zc. Et dicitur vnū m̄imoz
 niū inē v̄z z mulierē rōne vni⁹ simi: pura rōne p̄ol
 generādē. Individuitas ho m̄imonij p̄t̄ p̄siderari
 dupl̄. Uno mō inq̄ntū vinculū. Alio mō qd̄ ad habi
 tatiōem z thoz. P̄mo mō nō collit̄ iduiduitas m̄ari
 monij p̄ diuortia celebrata causa formicariōis. Un p̄o
 na p̄tes separi a p̄iuge fornicāre nō p̄caudit a iudiz
 ce / nisi sub hac p̄dicōe qz toto tpe b̄mōi separatiōis ca
 ste viuat̄: nec licz sibi p̄rabi cū aliq̄ p̄sona viuētē p̄i
 ge fornicatoze. z si voluerit poterit eidē recōciliari / et
 m̄imoniu sibi cohabitare sicut p̄mo. Et p̄dicā dif
 finitō data p̄ m̄ḡm nō p̄t̄ v̄nterfalli oī m̄imōio
 sed solū m̄imōio fideli z p̄sumato p̄ subsequētē car
 nale copulā. Et signū in b̄ sacro ē q̄bū vel nūz. z b̄ ē
 signū p̄ncipale. sed signū min⁹ p̄ncipale ē culpa car
 nal. Signatū in b̄ sacro ē p̄iūctio ch̄bz ecclē: q̄ cōi
 iūctio fecit̄ p̄ signū: z p̄ illā p̄iūctiōem carnalē zc. Et
 acc⁹ certiores (vt̄ scribit̄ Tho. argēti.) q̄bz p̄sonę ma
 rimoniu p̄rabēt̄es se mutuo obligāt̄ iū sacm̄ t̄m̄.
 Sed ḡra a deo data p̄sonis legitime p̄rabentibz / a c
 etiā p̄iūctio ch̄bz cū ecclē p̄ m̄imoniu figuratū / sune
 res sacri t̄m̄: sed ip̄a p̄p̄ea p̄sonaz p̄rabētum mu
 tuo obligatio est sacm̄ / z res sacramēti. Nā respectu
 actū certior q̄ sunt sacm̄ t̄m̄ / ista obligatio est res
 sacramēti: sed respectu p̄iūctiōis ch̄bz cum ecclē
 quā fecit̄ z respectu ḡe quā efficit̄ / est sacm̄. Uide
 cur ad b̄ Rich. dist. xxvj. ar. iij. q. j. li. iij. et an sit ma
 rimoniu in genere relatiōis. Et fm̄ cū b̄ sacm̄ p̄mo
 figurat̄ charitatē q̄ p̄iuges debēt̄ se mutuo dilige
 re dilectiōe sc̄ā. et h̄ac rem dispositiue efficit̄. Signi
 ficat̄ z v̄nionē ch̄bz z ecclē quā fecit̄ / sed si efficit̄. Ip̄a
 aut̄ charitas est res t̄m̄. Nec Rich. Licet̄ aut̄ p̄rabite
 m̄imoniu mulier qz vir. s. in. xij. anno. vir i. xij. Ra
 tionē ponit̄ P̄ter⁹ de pal. dist. xxvj. q. j. ar. ij. li. iij.
 qz licz vir z mulier valescāt eqli tpe ad rōnē: tū ad
 potētiā acc⁹: qz minor potētia sufficit̄ ad patiendū qz
 ad agendum.
Matrimoniu p̄tract⁹ matrimonij z sacm̄ dif
 ferit̄ fm̄ Scotū. m̄imoniu vt̄ sup̄ dicit̄ est. Cōtract⁹
 ho matrimonij est maris z femine mutua translatio
 corpoz suoz p̄ vsu p̄p̄eruo / ad p̄cedā p̄lem debi
 te educādā. Sacramētū matrimonij est cōp̄ssio cer
 roz q̄bz maris z femine ad sc̄m̄uicē signantū: rra
 ditiōem mutue potēstatis corpoz ad p̄lem debite p̄
 creandā ex institutione diuina / efficaciter significas
 gratiā p̄ferendā mutuo p̄rabētibz ad p̄iūctiōem mu
 tuā antoz gratiosam. Scot⁹.
De matrimonij essentia. Et hec fm̄ Rich. cō
 s̄tit̄ in sensibili actiōe suscipientis sacm̄. Un q̄bz

la in statu innocētie māssēne inēgra z pura / mō ac
 sūt pūmra etiā mal. Et p pūctra bona pūgij (ve scri
 bit Tho. Argēti. z ceteri) ac carnalis copulē a pctō
 sufficiēt pōt excusari: z hoc oēs catholici dicūt z ma
 xime ille cor^o excusaf a culpa mortali / qñ sit grā pro
 lus ve vult scūs Bonauē. Est em̄ inq̄ Tho. argenti.
 m̄rimoniū res bona / q̄ q̄s vti pōt sine pctō. Est em̄ a
 deo institutū: ve dicitū ē sup. q̄ est bonū. Imo (ve idēz
 vult) acūs carnalē copulē pōt esse meritoria / suppositū
 eo q̄ h̄mōi pūx sit in charitate sine q̄ null^o acūs pōt
 esse meritoria de cōdigno. Si autē ille ac^o sit cā red^o
 dendi debet: z nō intēdit plē tūc nec est pctm̄ mortā
 le nec veniale. Sz si nō exp̄git: sz tpe exp̄git: z tūc vel
 hoc fit rōne indigētie v̄l p̄pter libidinē satiādā. Pū
 mo adhuc excusaf a pctō: q̄ nō solū ad officiū: sed in
 remediū ē institutū m̄rimoniū post lapsū. vbi s̄. v̄l
 sum ē. Si scō mō duplēt pōt p̄tingere v̄l sua inē
 tio ita absorbet h̄mōi libidine q̄ nō solū cū suis: sz et
 am̄ cū alia si coplā possz habere h̄mōi libidinē velle
 exp̄lere: z tūc mortalit̄ peccat: eo q̄ sua inēctio caret
 rōnigali fide. sed si manet inera limes m̄rimoniū
 tūc dicitur q̄ nō mortalit̄ sed venialit̄ peccat. Et ra
 tione p̄culi annexi / q̄ se exponit h̄mōi hoies / q̄ sic su
 am̄ exp̄lere volūt libidinē: q̄ notabilit̄ abbecciat v̄l
 tā suā: z inēctū vitiāt z corrūpūt vires corpales q̄
 q̄nq̄ efficiunt paralitici / q̄nq̄ epilēctici / q̄nq̄ leprosi
 rōne hui^o nō pōt se excusare a mortali: etiā in h̄mōi
 libidine effrenata / q̄nq̄ attentant aliq̄s inatuales
 adinēctiōes / q̄ sūt ita turpes z enormes q̄ nequaq̄
 pōt excusari a pctō mortali. Hec Argētiēsis. Vide
 z Bulefey di. xxxj. q. iij. v. z. vj. lib. iij. z Scorū de
 illis bonis eadē di. z alios.

De effectu matrimonij q̄ fm̄ Scorū di. xxvj.
 li. iij. est dūz gratiē in animā p̄rabētū: z hoc nisi sit
 obēz peccati mortalis bincz inde. Nō em̄ sufficit ad
 gratiā p̄cipiendā q̄ cōtrahēs nō sit fieri^o respectu sa
 cramentū: sed oportet q̄ p̄t^o p̄gnituerit: q̄ istud sacra
 mētū nō dar p̄mā gratiā. Secundus effectus est vni
 oniaz p̄rabētū: sed p̄m^o effect^o totalis est vnus
 sz glosa p̄uctio aniaz.

De cōditionibus q̄ q̄nq̄ apponunt in m̄rimo
 nio dicendūz videt. de q̄b̄ scriptis aliqd̄ reliquit
 Richard. di. xxvij. ar. ij. q. ij. li. iij. cū ita ait. Cōditio
 nū a p̄dicta in p̄actu m̄rimoniū q̄dam sūt p̄ra
 m̄rimoniū substantiā: ve si alter dicat alteri. Cōtraho
 tecū si generationē plis eutes / q̄ est p̄ra bonū pro
 lis. Vel p̄trabo tecū si p̄curaueris venena sterilitatē
 v̄l aliqd̄ h̄mōi / z tūc nulla est obligatio (inq̄ Tho.)
 vel donec inueniā aliā honore v̄l facultate meliores /
 q̄ est cōtra significatiōē sacramēti (ve inq̄ Ricb.)
 aut si adulterandā te tradas / q̄ est p̄ra bonū fidel.
 z sub talibz cōditionibz nullū est m̄rimoniū. Non
 discrepat ab hoc Tho. Argēti. di. xxxj. li. iij. q. vult
 q̄ quādo aliqd̄ aponit / q̄d̄ repugnat alicui r̄m̄ bo /
 noz m̄rimoniū: tunc nō p̄rabit m̄rimoniū. vide
 eū si placet. Quēdā sūt cōditiones (ve ait Richard^o
 vbi sup.) q̄ nō sūt p̄ra substantiā m̄rimoniū: z istarū
 quēdā sūt turpes aut impossibiles / z m̄rimoniūz
 sub talibus cōtractū cōditioibz tenet: q̄ p̄ nō adie
 cris habent: ve si dicat. Cōtrahā tecū si furacū fueri
 v̄l si deū offēderis. Talis cōditio (inquit Bonauē.
 di. xxvij. q. ij. li. iij.) p̄ nō adiecta habenda est. Quē
 dā sunt cōditiones honeste z possibiles: z istarū quē
 dā sunt de p̄terito (ve si dicat) Cōtrabo tecū si marit^o
 tuus mortuus est: quēdā de p̄senti (ve si dicat) Con
 trabo tecū si tu es virgo: z sub istis z cōsimilibz cōdi
 tionibz m̄rimoniū cōtractū tenet existētibz rebz

in cōditionibz appositis. aliter nō. Quēdā sunt cōdit
 riones de futuro: ve si dicat. Cōtrabo tecū si patri
 tuo v̄l patri meo placuerit: z tūc indicandū est sicut
 de spōsalibz sub cōditioē p̄tract^o: q̄z ve d̄z c̄f de cōdi. in
 despō. appo. Sup eo. h̄mōi p̄sentis nō ē de p̄senti ha
 bēdus. licet p̄ h̄b̄s de p̄senti euidēt^o exp̄mal: q̄z ali
 no arbitrio nō habito sed habendo cōsistit. Hec Ric
 bār. Videat ad hoc scūs Bonauē. di. xxvij. q. ij.
 li. iij. z in fine dicit. Si cōditio est de futuro q̄d̄ ē ne
 cessariū. Ut accipio rei meā si soloz cras: tūc ē ma
 rrimoniū. Si autē cōditio ē p̄tingēs dicit tpe q̄ nō ē
 m̄rimoniū: eo q̄ cōsensus. exp̄det de futuro sicut
 z cōditio. Et ideo iudicādū s̄t sicut de futuro: nec est
 m̄rimoniū / nisi carnalis copula subsequat: q̄z tunc
 icelligit a cōditioē a p̄posita recessisse. De alijs cōditio
 nibz ibidē vide Bonauē. Nec illud p̄recedūndū ē q̄ in
 nuptijs celebrandis tria debēt obseruari epa. s̄a tpe
 p̄mē dūcē adnēz vsq̄ ad octauā epiphaniā tpe se
 ptuagesime vsq̄ ad octa. pasce: z a tertio die an̄ ascē
 sionē ch̄i vsq̄ ad octa. p̄cecoses sicut festū tritoniū. z
 hoc maxie fit p̄pter dissolutiōes q̄ ibi sūt: z p̄t^o chore
 as. Sz m̄rimoniū q̄d̄ sit p̄ simplicē p̄sentis p̄t in istis
 epibz b̄n fieri. ve scribit Bulefey di. xxxj. q. vj. li. iij.
 Vide ad hoc Argēti. di. xxxij. li. iij.

De dissolutione matrimonij. M̄rimoniū pos
 se dissolui duplēt p̄t icelligi (ve scribit Ricb. di. xxvj.
 ij. ar. ij. q. ij. li. iij.) aut q̄ntū ad thoz aut q̄ntū ad vni
 culū. P̄tio mō p̄t dissolui p̄ murūū dissensū: si em̄
 ambo dissentiūt a carnali copula: p̄t p̄cordit̄ facere
 p̄tinētie vorū / q̄ facio vn^o aliū nō tenet obedire: q̄n
 tū ad carnalē copulā. Scō mō m̄rimoniū dissoluit
 nō p̄t p̄ murūū dissensū. Lur^o rō ē: q̄ murū^o p̄sent^o
 nō ē tota m̄rimoniū cā: sz ad b̄ncipalit̄ p̄currit istita
 rto diuina: q̄z de^o ordiāuit ve p̄ murūū p̄sentū viculū
 illū nō maneat subiectū volūtati eoz: nō q̄ntū ad vin
 culū dissoluit nō p̄t p̄ murūū dissensū. Et. q. ij. idē ait.
 q̄ m̄rimoniū nō p̄sumat: adhuc nō est nisi p̄uctio
 spūal^o: z iō p̄ mortē q̄ hō spūalit̄ seculo mort^o solū
 ui p̄t: q̄z mortē mort^o p̄ b̄ q̄ in religione p̄fiteat. M̄ri
 moniū hō p̄sumatū ve idē scribit. q. iij. vbi s̄. nullo
 mō p̄t solui q̄ntū ad vinculū nisi p̄ alteri^o p̄iugū coz
 poralē mortē: ita em̄ facti sūt vna caro p̄ carnalē cōm
 ritionē: z iō p̄ religionē q̄ hō spūalit̄ mort^o solui
 nō p̄t: q̄z ita nō ē p̄uctio spūal^o: sz etiā carnal. Vide
 lat^o ibi Richardū. Ex murūo em̄ p̄sentū dissolui p̄
 q̄ntū ad thoz p̄ religionis ingressū altero etiā reman
 nētē i seculo / si nō sit suspēct^o de incōtinētia: ita em̄ q̄
 vorū castitatē emittat an̄q̄z alē p̄fiteat. Si autē m̄
 ē ita iuuentis q̄ de ipa possit oziri suspitio / si remane
 ret i seculo vir p̄fiteri nō d̄z / nisi ipa religionē t̄ret q̄n
 tūq̄z remanēs i seculo velit castitatē vouere. vide la

De impedimētis m̄rimoniū (ri^o ibi Ricb.
 ponit ecclia magnā sollicitudinē circa m̄rimoniū im
 pedimēta / z q̄ plonē sūt legitie / z q̄ nō ad p̄rabēdū:
 q̄d̄ impediāt / q̄busq̄z m̄rimoniū impedit^o z p̄tractū
 dirimit / z nō ē admirandū inq̄ Scor^o di. plj. in fine
 li. iij. si sollicitudinē tācā ponit ecclia i ordinādo ma
 rrimonia: q̄z cōtēas ch̄ianoz v̄l m̄rimoniū / p̄ cui^o
 v̄luz m̄ltiplicat p̄p̄tū ch̄ian^o: z iō sic ordinari debet
 ve in ei^o p̄tractū z vsu vitent^o / q̄ obuiāt charitati /
 sicut in deū sicut p̄mū: z seruāda sūt q̄ p̄gruūt bo
 nestati: ve sic honestū m̄rimoniū ch̄ianū p̄grue fce
 illā b̄ndictā cōiunctionē ch̄i z ecclie. de q̄ dicit Ap̄lus
 Ep̄he. v. Sac̄m̄ autē hoc magnū ē dico ē ch̄io z ec
 clia: q̄ p̄uctio nūc ē p̄ fidē z aliq̄lē dilectionē: sz i p̄ria
 erit p̄ visionē z p̄fectā fructiōē spōsē nō habēt: macu
 lā neq̄z rugā ad spōsū speciosū p̄ filijs boim. b̄ Sco.

Qm̄ hō alia sacra sine spūalia: hui^o ac actio carnalis
 cōiuncta est. s̄. p̄uctio q̄ est p̄ cōiunctio facili^o recipit ipe
 dūctā: ve scribit s̄. Bona. dist. xxxij. ar. j. q. j. li. iij.
 Impedit autē m̄rimoniū error plonē z p̄ctiōis. Error
 hō fortunē v̄l q̄litaris: ve sūt diuitie / pulcritudo / tur
 pirudo / boni mores z mali sūt m̄rimoniū accidētia.
 z iō error circa taliā nō impedit. De q̄ lat^o vide Ricb.
 dist. xxx. ar. j. q. j. z. ij. li. iij. z Sco. eadē dist. q. j. z Lor
 restū li. iij. dist. vj. suaz sniaz. Et error p̄ctiōis ē i q̄
 rātia seruicū: z maxime q̄ p̄ctiō h̄git i deteriorē
 p̄tē impedit m̄rimoniū: ve inq̄ Tho. argēti. dist. xxx.
 li. iij. Et q̄ ad p̄ctiōem fuerit z libtratis part^o seq̄
 tur m̄tē de iure cōi: ve habz Ricb. dist. xxxvj. ar. v.
 q. ij. li. iij. z ibidē ponit rōnē / quā vide. Et fur^o de vo
 litate d̄m̄ pōt p̄rabere m̄rimoniū. Est on^o m̄rimo
 nū sit i aliq̄ repugnāis futijs p̄suetis. d̄m̄ em̄ p̄cedēs
 p̄rabere relaxat sibi illa futia p̄suetā ip̄licite. Scor^o
 lat^o de b̄ scribit. dist. xxxvj. q. j. li. iij.

Matrimonij impedimēta sūt duodecim: q̄ ec
 p̄ctū dirimit. Et cōp̄hēdunt h̄s v̄luz. q̄s referit s̄.
 Bona. z Ricb. di. xxxij. ar. j. q. ij. li. iij. Error / p̄ctiō
 vorū / cognatio / crimē. Lur^o disparitas / vis / ordo / li
 gamē / honestas. Si his affinis / si forte coire neq̄bis.
 Hec lociāda verat: p̄nubia iūcta retractāt. De q̄b̄ ce
 Hosti. zc. Error fecit erroz plonē. De q̄ videto doc.
 dist. xxx. z Tho. argēti. z alios. ve q̄n̄ aspurat esse illū
 vel illā / q̄ v̄l q̄ nō est. Cōditio fecit futurū. de q̄ z do
 ctōres dist. xxx. de q̄ z s̄. Uorū p̄tinētie solenne: p̄ua
 cū em̄ z si impediāt m̄rimoniū p̄hendū: nō dirimit
 p̄ctū. De q̄ z vide in dicitōē Uorū infra. Cognatio
 est tripler: q̄d̄ carnal^o / q̄d̄ spūal^o: tertia legalis. De
 his suis locis d̄z. Lur^o disparitas: pura q̄n̄ de duobz
 p̄iugibz infidelibz vn^o p̄uertit ad fidē ch̄ianā / alio p̄
 fuerante in sua infidelitate: tunc fidel^o pōt p̄rabere
 m̄rimoniū de nouo cū p̄sona fidel^o: z dissoluit p̄mū
 m̄rimoniū. Uis z violētia z coactio. Coactio ē ab
 soluta nō impedit p̄tractū m̄rimoniū: q̄z p̄sentis hois
 nō pōt absolute cogi. Coactio hō p̄ctiōnata pur in
 ducit mētū cadētē in p̄stantē v̄l impedit m̄rimoniū
 em̄ / q̄ntū ad iudiciū dei z ecclie. Coactio hō leuis
 est leui motu p̄ueniens nō impedit m̄rimoniū: q̄z ta
 lis coactio potius nō debz dici coactio. De hac relati
 us p̄quirro ap̄d doc. dist. xxx. li. iij. Ricb. z Argēti.
 Prohibet q̄z ordo nō q̄libz sed sacer ordo. p̄hibet cō
 trahēdū / z dirimit p̄ctū: ve z sentit̄ docto. Scor^o et
 Bona. dist. xxxij. li. iij. eo q̄ ecclia facit tales p̄sonas
 illegitimas ad p̄bēdū nō solū p̄hibēdo ne fieret: sz et
 am̄ si fieret annullādo. De q̄ vide z Ricb. dist. xxxvj. ar.
 et. j. li. iij. Et ex eo maiores ordies impediūt m̄rimoniū
 um q̄ tal^o deputat hō h̄m̄ misterio sacro / q̄d̄ red̄re
 m̄dicitā mētis z carnis: p̄spicacitatē icellect^o: z seruo
 re affect^o: ad q̄ dispōit p̄tinētia: z ad coz opposita fre
 q̄ntia carnal^o ac^o: ve d̄ Scor^o. Et q̄d̄ istud statutū
 de p̄tinētia clericoz (ve scribit fra^o Osuald^o i rosaf.
 Theol^o) fecit ecclia: q̄z potuit / q̄z licuit / q̄z decuit / q̄a
 exp̄diēs fuit. z lacini tale statutum sup se libent^o re
 ceperūt. Sz greci dederūt tergū / nec i tā nobile statu
 tū p̄sentē. nō ablatū ē ab eis regnū zc. Itē ligamē
 impedit: pura si habz legitimā vxorē viuētē: z si cū alia
 p̄bit / nō tenet m̄rimoniū: q̄z de iure nāli vna debz esse
 vxor vn^o. Itē honestas. i. publice honestas / iusticia.
 de q̄ videat dist. xlj. z sup i dicitōē Iusticia. Impedit z
 offinitas. De q̄ sup i lra B. z dist. xlj. li. iij. Ultio d̄z:
 si coire neq̄bis. h̄ est ipotētia coeūdi. Et ipotētia coeū
 di ē q̄n̄ carnalē copulā nō pōt exercere. v̄l ve d̄ palud.
 di. xxxij. q. ij. li. iij.) Impotētia coeūdi ē viciū animi

z corpis v̄l veriusq̄ / q̄ q̄s ipedit aliū carnalē cōm̄isce
 ri. De q̄ vide lat^o ap̄d eūdē. Et h̄c ipotētia q̄nq̄ ē ex
 p̄e viri. i. vel ex frigiditate nāli / vel ex lesiōe accidētia
 li: ve si caret testiculo: v̄l ex incāctiōē ē m̄lectat^o: z
 si ē maleficiū p̄p̄ctū: s̄ ē v̄lra eres annos durauit. z
 si inerim nullo remedio sanari p̄t. Vide z de b̄ l. Bo
 nauē. dist. xxxij. ar. ij. q. ij. li. iij. Quāz p̄tingit ex p̄e
 mulier^o: ve si mulier ē ita arca q̄ vir nō p̄t ei carnalē
 p̄iugū: q̄ q̄d̄ ipotētia coeūdi salte p̄p̄ctua ipedit z dirit
 mit p̄ctū m̄rimoniū. z si hui^o ipotētie nō p̄t subuentū
 ri (ve inq̄ Scor^o) nec p̄ arē nec p̄ nām. de b̄ lacissime
 vide ap̄d doc. Tho. argē. Ricb. s̄. Bona. Scorū: pa
 ludēsem. dist. xxxij. li. iij. Si autē ipotētia sequit m̄ri
 moniū cōsumatū / nō dirimit: ve d̄ Scor^o. q̄z tūc p̄rās
 ē tradita verē: ille cui sit tradita missus fuit i posses
 sionē. Impedit z furta m̄rimoniū p̄bēdū. z b̄ si p̄bit
 tpe q̄ vacat tpe vsu rōnis: nec lucida bz inualla: z ex
 sit i furta. Si em̄ p̄bit tpe q̄ habz lucida inualla: tūc
 m̄rimoniū tenet. q̄z ve inq̄ Ricb. dist. xxxij. ar. ij. q.
 q. j. li. iij. illo tpe p̄sentit̄ p̄t. Cōcordat Tho. argē. eadē
 dist. Impedit z icell^o m̄rimoniū p̄bēdū. de q̄ legi
 o Ricb. q. ij. vbi s̄. z argē. Dupl^o at p̄t p̄siderari in
 cell^o. Ano mō rōne criminis q̄ incestuosus inficit: z sic
 p̄hibet m̄rimoniū p̄bēdū / licz nō dirimat p̄ h̄mōi p̄
 hibitiōem p̄ctū. Alio mō rōne affirmatis quā in d̄uz
 tpe incestuosus adq̄rit. z sic nō solū p̄hibet m̄rimoniū
 um p̄bēdū / sz etiā dirimit p̄ h̄mōi p̄hibitiōem p̄ctū. s̄
 q̄ lat^o ap̄d doc. z Ricb. vbi s̄. Itē p̄t adulteriū vir
 p̄t dimittere vxorē / z vicuersa: nisi i tpe fornicat^o fu
 erit: vel si vxor vi oppressa fuerit: aut si crederet mor
 tuū: v̄l si alē sub specie mariti cogit eā: v̄l si maritus
 tradidit eā adulterandā / p̄ferit inuitā. Que si mar
 itus post adulteriū cognouit eā / z tolerauit. vel si ma
 rimonio i infidelitate veriusq̄ p̄tracto vir d̄dit vxo
 ri libellū repudiū / z vxor alē nupserit: tūc ei si vxor
 p̄uerat ad fidē / vir tenet eā recipere. Ad dūc aliq̄ vir
 abstinentē p̄ volūtātē vxoris ei occasiōem adulteran
 di dedit. Lat^o de b̄ scribit Ricb. dist. xxxvj. ar. j. q. j. li.
 iij. Et Tho. argē. eadē dist. q̄ z addit q̄ si vxor alicui
 ius fuerit ab alieno viro vi oppressa: q̄z tūc excusaf p̄
 ipotētia. Ille excep^o p̄t vir v̄l vxor dimittere vxorē z in
 vxor p̄t adulteriū: z b̄ i penā mulier^o q̄ fidel^o fregit z in
 fauorē viri q̄ fidē suauit. Si aut mulier velle se coiriz
 gere z em̄dare / nō tenet eā dimittere. v̄l si fornicario
 soli viro nota ē: tūc d̄z coiripe eā i occulto. Sz si sen
 tret eā icōrigibilē / ne suo crimini vidat p̄sentire: tūc
 credo inq̄ Ricb. q. ij. vbi s̄. tenet eā dimittere. vide la
 t^o eū. Diuortū r̄m̄ (ve inq̄ argēti.) nō debz fieri in
 ter iuges auctoritate p̄ria: sed debz fieri iudicio ec
 clesie. q̄z in ceteriōibz cōrrectiōibz nō debz i eadē cau
 sa idē esse actor z iudex: nec etiam reus z iudex zc.
 Videat ad hoc scūs Bonauē. dist. xxxv. q̄st. ij. z. iij.
 lib. iij. Impedit z etas m̄rimoniū. Unde pueri vel
 masculi ante decimū quartū annū: puelle hō siue fe
 mine ante duodecimū fm̄ leges m̄rimoniū inire neq̄
 queūt. Q̄ si ante p̄dicta tēpora inierūt. i. m̄rimoniūz
 p̄tractū / separi possunt. cetera de despō. impu. A no
 bis. Et hoc habz mḡ dist. xvj. li. iij. nisi ante carna
 liter se cognoscāt: quia tūc malicia supplet etatē. z q̄n̄
 q̄ complexio p̄uenit temp^o. ante hoc hō temp^o nō v̄l
 det habere prudentiā z discretiōem q̄ requirit ad b̄n
 bendū m̄rimoniū cōsensū: nec h̄ne potētia coeūdi
 q̄ requirit ad reddendū m̄rimoniū debirum. Si autē
 ait Scor^o habz discretiōēz sufficiētē z p̄rātē istā ad be
 bitū p̄sentū p̄t p̄bere. q̄z h̄z q̄d̄ d̄z z p̄sentū i q̄. h̄c
 Sco. Vide ad b̄ argēti. dist. xvj. lib. iij. z s̄. Bonauē.

eadem dif. ar. ij. q. j. Impedit z vrozicidii mifimontu...

Crimina q phibet mifimontu zbedu z dirimie...

Crimina q phibet mifimontu zbedu / fz no diri...

Abedia m f m Buil. Scoti imitator e i. j. dif. rj...

Abedia noie mechie (ve bi. xxxij. q. ij. mercurij...

Abedicina remediū. Est ar duplex medicina. f...

Et vt noeat Sabitel dif. rj. q. ij. ar. ij. dub. f. li. iij...

Abediator z medi differit fm s. Bona. z post...

Abedium z frem Pelbarru qnq dz p obnegati...

Mediu e duplex. f. mediū colligariē z mediū cō...

aliqua vntem. ficut mlier nobil mediare nobilitate...

Mediu est duplex. ve scribit Gabriel vbi s. f. s. i...

Mediatio (ve scribit Berf. pre. ij. ser. d narij...

Mediu cognitiois e qdruplex (ve scribit Berf....

ma radiatioe. pportione excedat ad oculū: fz nec tale...

Mediu qddā e in zecib: ve e pēu. z e rāqz mediū...

Mediu virtutis inqrdū e. ve pbs ait. ve sapiēs...

Abediocritas e mediū inf excessus z defectus...

Abeditatio (ve scribit Berf. pre. ij. ser. d narij...

anē obrut? circa sensibilia ad euagatōes pnis. Me- ditatio est puid? anē obrut? in vitat? cognitione seu in q̄sitiōe vebem? occupat? Lōreplario est p̄spicax z liber adē expedire? anē obrut? in res spirituales p̄spicax ciendās vs q̄q̄ diffus? z i diuina spēcia suspēs? Lō- giratio igit? vagat? z serpit sine labore z fructu. Me- ditatio igit? z inrēdie cū labore z fructu. Lōreplario circūuolat: z circūfert sine labore z cū fructu. In co- giracōe ē euagatio / i meditacōe inq̄sitiō / i tēplacōe admiratio. Hęc Ser. videt? eūdē de meditacōe tra- ctat. de meditacōe cordis. Et de orōne z valore eius vbi z de q̄ meditacōe ē in se bōa: qm̄ circa bōa verfat. Alio q̄n nō cēt meditacōe / s; mendax: z curiosa p̄scrutatio. p̄la de meditacōe z alias scribit Berfon. Et me- ditatio in p̄ncipio difficil? p̄ exercitiū fit facil? vt idē habet in de meditacōe cordis zc. Et de mult? mōis meditando vide ap̄ eundē i mlt? locis.

Melior copariū ē a bono. Et aliq̄s dī esse meli- or alio duplr: vt scribit Sab. dist. xv. q. vij. ar. iij. li. iij. post b. Tho. vi. q̄li. ar. ix. z. vij. q̄li. ar. vi. Uno mō simplr: z sic melior est q̄ ē charitate p̄fectior z p̄ p̄ns sanctor. Alio mō s; qd pura p̄ cōpa- tiōe sive respēz ad aliō: vt melior ad militiā: ad ma- gisteriū: ad placōes: ad officiū: vel aliq̄s hōi. Et dī melior q̄ bono ē simplr: z ad creq̄ndū ea q̄ officij sūt mag? idonea. Un nō sp̄ melior ē fm̄ qd: seu p̄paratio nē ad officiū: q̄ est melior simplr: qz i singul? officiis tā sp̄ialib; q̄ corp̄alib; requirunt aliq̄ p̄zet morālē bo- nitatē: ad hoc. q̄ aliq̄s sit idonea ad illō offm̄ creq̄n- dū: sicut ad militiā corp̄alis fortitudo. Ad magisteriū scia: ad placurā fidelitas z prudētia: fm̄ illō. Quis? puras est seru? fidelis z prudēs quē p̄stituer dñs sup familiā suā. Et p̄ b̄ itaq̄ aliquē ēē simplr sanctor: et charitate p̄fectior: q̄ tñ bz defectū alicui? cōditōis req̄sire ad certū officiū: vt qz min? doct? vt prudēs in exteriorib; z p̄ p̄ns min? bono ad placōis offm̄. Et dī norant q̄ est bono simplr: qz opariū? p̄supponit suz positū: z q̄ n̄ est bono? n̄ ē bono? ad q̄dē q̄s officiū. Hęc Sab. z p̄positōe. ij. dt. Peccat p̄cō accēptōis p̄sonaz q̄ ad officia curā aniaz habetia bonū p̄mo- uer? z idoneū: p̄termisso sciēt? eoz: quē reputat ad ips? officiū ere q̄ndū meliorē. Un Hiero. sup Leui. viij. q. j. licet. Qui p̄stantior est exoi p̄plo q̄ doctior: q̄ sancti- or: q̄ i oi v̄tute eminentior: ille eligat? ad sacerdotiū. Et b̄ accēptante p̄plo. Jēleo papa. ex p̄b̄ter? eiusdē ec- clēsie: aut diaconib; optim? eligat?. Probat latr? z rō- ne Sab. vbi s. Subdit: z postea s; Alex. z b. Tho. q̄li. iij. q. xv. q̄ nec i hoc cōsanguinei sūt p̄ponēdi meliorib; qz in talib; nō est attendenda ratō carnis: sed rō sp̄ialis. Si aut? est equē idonea p̄cō cōsangu- neus p̄ferri: qz ex hoc nihil vtilitat? perit ecclēie: et cū b̄nō est p̄tra charitatē: vide latr? Sab. vbi s.

Melius s; s. Bona. di. q̄li. i. dubijs lra. li. j. dī duplr. Aut simplr: aut i ordie ad finē: s; simplr loq̄- mur melior ē bō p̄firmat? i grā: q̄s potēs labi. Si in ordinacōe ad finē: q̄ qdē p̄sistit i pueniēdo sic meli- or fuit facere boiez i libertate peccādi: s; tñ p̄mū melius ē simplr: b̄ aut ē meli? fm̄ qd. P̄ ar itē aliq̄d ēē meli- or alio: vt scribit Sab. di. q̄li. iij. q. vnica. li. j. vel bonita- te essentiali aut subalt: aut accidētalī. Un de? poreff facere mōm meliorē tā subalt? q̄s accidētalī: tā in tēsiue q̄s extēsiue. Rem declarat fusi? Sab. Et fa- cere meli? nō semp̄ tenemur. Un notē pusillanimes scrupulosi vt inq̄ Berfon pre. ij. trac. de remedijs p̄ pusillanimitatē magn? p̄ciē p̄solator? q̄ nō sp̄ rene- mur agere meliora: z meliori mō q̄ possum? maxie

sub obligacōe p̄cōi mortāl. qm̄ de? oipotēs q̄uis hōe possit a nob̄ licite exigere: qz ipe dñs z nos sui ei? inq̄ tñ sic agere voluit: sed p̄cō? est vt certa q̄ dedit p̄cōz pra suam? q̄d si fecerim? sufficit sibi: z manebim? in ei? dilectōe z grā zc. Jdē vult trac. vi. sup cāctico ma- rī: z de p̄fectōe cordis.

Membrum pp̄ie dī caro arē cegēs. dī z para- alicui? Mēbz? q̄o chū est duplex scz vez z mysticū: vt scribit Bzulefer dist. ix. q. v. li. iij. Mēbz? chū vez ē aliq̄ p̄s integrat? vera ip̄i? veri cor- poris: p̄stirūēs vacit? z itegrat? ip̄m corp? chū vna cū cēctis mēbris: vt ē man? p̄cō. Mēbz? chū mysticū est q̄libet creatura rōnalis pura / existēs i charitate ee grā: vt q̄libz hō iust? hōs fides z charitatē. Hoc mōs do scēi p̄cōs ve. test. fuerūt mēbra chū an̄ incarnatiōis nē filij dei cū habuerūt fidē z grām: ac p̄ p̄ns infuxit chū i eis sensum z motū zc. Prima diffinitio cōp̄er- rit bñ angel? bonis z hoib;. Scda solū homib; bonis Ex q̄ h̄i q̄ null? demon ē mēbz? chū. Jē null? infide- lis ē mēbz? chū. Jē chūiani z fideles existētes in p̄cō mortali nō sūt mēbra q̄dū sūt i illo p̄cō: qz nō bñe grām: s; potēs sūt mēbra luciferi z diaboli. p̄ Breg. i homel. An nō mēbz? diaboli Judas? Pilat? / Nero des zc. Un i euāgel. P̄i vī diabol? ē. Et Jo. viij. Et p̄ie diabolo est? zc. De hic Bzule. dist. viij. q. x. li. iij. ait. Fideles existētes i p̄cō mortali nō sūt pp̄ie de cor- pore chū mystico: qz ē pur? z nitidū: sicut corp? chū ē ex purissimis sanguib; v̄gis p̄ceptū: sic corp? chū sūt mysticū ex pur? fidelib;. Jdē dist. iij. q. iij. lib. iij. ait. P̄cōres pura luxuriosi / auari zc. sūt de ecclēia z mē- bra chū: s; puerida: s; p̄nc sanari p̄ p̄niam. s; hereticū sūt ab ecclēia p̄cū zc.

Memoria accipit duplr (vt scribit Sab. dist. xx. vij. q. ij. ar. j. li. j.) Aliq̄ p̄ habitu in- tellectuali derelicto ex actu q̄ p̄cō ē p̄ncipiū p̄sistis acc? Scdo p̄ oi p̄ncipio acc? itellectui sive sit ip̄amet aīa / sive aliq̄d iberēs aīe / sive p̄bēdēs verūq; z sic accipit endo oē v̄bū nascit? de mēoria. Et mēoria s; Licet. i rbe- toz. ē p̄ quā aīm? reperit ea q̄ fuerūt. Un fm̄ Aris. dī me- mo. z remi. Mēoria ē iterata f̄sūptio alicui? app̄hēsi- sensū vt itellectu. z mēoria ē in mltis aīalib; remiscē- tia tñ i hoib;. et mēoria ē p̄s itegrat? prudētie: qz ad cā- req̄rit exp̄imētū mltōz qd b̄i nō p̄t absq; mēoria p̄e- ritor z ē mēoria n̄ fururoz nec p̄ntiū / s; p̄teritor. vñ sensū ē p̄ntiū: spes fururoz: mēoria p̄teritor. Aris. i dī mēo. z remi. Et vt scribit Berf. p̄tē iij. i cēnlogio. d̄ p̄ceptōib; p̄ceptōes vltie z posterior? cellule cerebri: q̄ mēorariū dī / sumūt cū circūstātia p̄terit. Et illic spē- cies q̄n sopite dicunt? nisi fuerit excitatē p̄ vias igen- aras a nā vñ phāras mēora sūt: z itūit d̄ cellul? aceri- orib; z medijs i postremā: z ecōera. Berf.

Memoriale a mēoria deriuatū: de q̄ mēorariū vñ mēoria bēm? vt qd facit nos recordari de aliq̄. vñ mēoriale passiois chū. Nēm? ē triplex mēoriale pas- siois. s; i sc̄pro / vbo z sacro. In sc̄pro: vt qm̄ passio de scribit? vt narrat p̄ sc̄pura: vel qm̄ imaginib; exp̄mūt. z bec ē mēoriale q̄n moruū: z bz fieri ad visum q̄ app̄- hēdit mag? de lōginq̄. In vbo: vt pore qm̄ aliq̄s v̄bore nō narrat passioēs chū: z illō parti ē vñ i z parti mor- tuū. Unū ē i corde bonoz p̄dicatoz: s; moruū i cor- de tepidoz z maloꝝ. vel vñ i corde z cogitacōe: nō vñ i voce. z b̄ est audiēdum. Audir? aut nō ita op̄- prebendit de lōginquo. In sacramēto vō est memori- ale cum ip̄m corpus chū significat? z p̄ntet in specie panis: z sanguis in specie vini. z hoc est memoriale vini: qz ipe chū sēipm̄ ibi p̄bet offerēs nobis corpus

Nulla aut? est mēlura extēsiōis angeloz: qz i angel? nō ē q̄ntitas mol? cū sint extēsiue idiuisibiles: z ita nō sūt extēsi. qre nec mēsurabiles s; extēsiōē. Ratio at- mensurē fūito cōgruit vt dicit? ē. Un vō scēi dicunt q̄ deus mēsurat? extēsiue nō intelligit? q̄ de? q̄ sim- pliciter est mēlura / mēlurē p̄ creaturā aliq̄uā aut etiā suz essentiā. Sed itelligit? q̄ sicut p̄ repus z partes ep̄is mēluram? oia sp̄alia: ita duracionē dei infinitā cognoscimus: qz necessario coexistit om̄i tpi in actu z in potentia. Quāctas vō duracōis q̄rūcūq; alioꝝ a deo nō cognoscit? a nobis nisi ex hoc solo: qz coexistit maior vñ minori tpi in actu vñ in potētia. Est aut? de us mēlura p̄fectiois alioꝝ vt dicit? est. Hęc singul? la latius declarat Sab. di. ij. q. j. p̄ totū li. ij.

Mercatura dicit? ars vñ actus mercandi. Et ē triplex mercatura. scz nauigatio deuictio. i. feneratorio z negotiatio fm̄ Aristo. li. j. poli- ticor. Negotiatio de se nō ē victiosa: licet habeat tur- pitudinē idō licita est si sit ad finē honestū vñ necessa- riū. i. q̄ negotiator lucret moderatē. s. vñ ad suz fa- milie sustentacionē / vel poupez vñ cōitari? si in bone- fto vñ iusto p̄tractu z nō ad caritātē fm̄ bñm Tho. q. lxxvij. ar. iij. Un Berfon p̄c. j. tracta. de mō vñ dī- oim fidelitū ponit hāc regulā mercator? q̄ nō in die dñica mercet? nec p̄iurēt? ab illicito sibi cauēat lucro nec ad diē vendat? vñ carū p̄pter dilacionē / vt debuit suū ep̄e p̄missio soluar? nec sc̄ciēs mercant? equā sta- rēā habeat? / equa pōdera / z equā mēlurā. Et ad cauē- dū p̄iuracōes z mēdacia z alia p̄cā (vt idē ait p̄c. ij. de cognitōe p̄cōz venialitū z mortalitū. p̄side. xx. de p̄ctis q̄ sūt in mercātis. Ego p̄sulo (inq̄ Berfon) seruari cōsuetudinē q̄rūdam bonoz z fidelitū merca- tor? hoc est nō supferre suas merces: sed eas vēdere ad vñ v̄rbū / z qm̄ videbit? bec cōsuetudo cū? z bre- uitas emet? z fiet placitū deo / vult z q̄ p̄ mercātā nō p̄dat? seruiciū dei / ad qd tenet? p̄ p̄ceptū dei z ecclēie. z q̄ custodiāt bona fides? z q̄ nō vēdat? carū ad credū- litatē q̄ ad argentiū / in q̄ hō debet examinare suā cō- sciētā. Uide latr? Berfonē ibi. Et vt ait Amb. lib. iij. de officijs in p̄tractib; vicia coz q̄ veniūt p̄di tuben- tur. Ar iust? intima v̄rit? vēditōr quāuis i ius impo- ritā f̄s̄icunt? doli actionē z accusat. Et dicit? mercatura a mercor? z differūt merc? z mercatura q̄ merc? ē spe- cie ip̄a q̄ emt? venditur? / a q̄ mercimonitū z cōmer- cū. Mercatura vō ē acc? ipe emēdi ac vendēdi merc- ces. Mercē Varro a merēdo ere dicit? vult. Mercis appellatio vt vult? Alpinus ad res tñ mobiles p̄t? nec / z merc? aliq̄n dicit? pecunia / aliq̄n ius ip̄am recū- piēdi / aliq̄n ē p̄ntū coz? serui alicui? vt scribit Ber- son parte. ij. operuz tractatu de cōtractibus parte. j. cōsiderationē quarta.

Merces est illud qd recōpensat? p operis reri? buacione: ideo reddere mercedē est acc? iusticie: sicut reddere p̄cū rei emp̄e fm̄ bñm Tho. p̄ ma scōe. q. xij. ar. j. Mercenarius vō accus is dicit? q̄ sit p̄pter mercedē nō aut? q̄ est circa cā. Bñs Tho. iij. senten. di. xxvij. q. ij. ar. j. z dicit? a mereoz. magna q̄ qz merces p̄mitit? chūianis deū diligentib; z ei? p̄cē pra seruantiū. de q̄ vide Berfonē in sermōe de oib; lectis pre. ij. q̄ incipit. Exultate qm̄ merces via copio- sa est in cēlis. Et alias de hoc dicit?

Mercenarius (vt scribit sc̄us Bona. dist. xxvij. q. vi. li. iij. dicit? ille q̄ p̄ncipalit? habet oculū ad mercedē. Nā si cā aspice? rē nō p̄ncipalit? nō p̄pter hoc mercenari? est? fm̄ hoc intelligendū est q̄ duplex est merces. vñ creata z in

creata / sp̄alis z eterna. z fm̄ hoc duplex est m̄tēnari- us. vñz bono? z malo? z du plex mercimonia. vna latu- dabilis alia v̄tuperabilis. Nā q̄ p̄ncipalit? respicit ad mercedē creatā z rēporalē malus mercenari? est: z bñe v̄tuperat? Joā. dicit? Mercenari? aut fugit: qz mercē narius est. Ille v̄ro q̄ respicit p̄ncipalit? ad mercedēz extēnā de q̄ Sen. xv. Merces tua magna nimis bon- us mercenari? est. z hic mercenari? panib; abūdāt sp̄i / fidei / z charitat? sicut de Amb. sup illud Lu. xv Quanti mercenarij zc. Un moe? charitat? fm̄ aliq̄d gen? mercimonie possit cē mercenari? .i. fm̄ q̄ cōst? ruit mercedē suā circa bonū increatū / ad qd tendit? si- cut ad finale p̄mū / z desiderat? rāq; om̄e bonū. latr? Bona. De malo mercenari? loq̄ Sabri. ser. j. dñice Misdia dñi. Mercenari? inq̄ est q̄ locū qdē pasto- ris tenet? sed lucra aīaz nō q̄rit? / rērenie cōmodi in- biat? honore placōis gaudet? / sp̄alib; lucris pacat? / ip̄ela sibi ab hoib; reuerētia lecat. Sabri. post Breg. in dom. q̄ z dicit? q̄ nō pastor sed mercenari? vocat? / q̄ nō p̄ amore intimo oues dñicas: sed ad sp̄ales mer- cedes pacat.

Meritum qm̄ accipit? vt ordinat? ad bonū / qm̄ qz vt ordinat? ad malū seu penā. z sic dicit? meritiū malū: z hoc pp̄ie dī demeritiū. Uocabu- lus itaq; meritiū qm̄ est idiffēctō / plerūq; tñ z bonū sumit? z deserbit? sic fm̄ bñm Tho. p̄c. iij. q. xij. ar. vj. Meritiū est actio q̄ iustū ē vt agēt? aliq̄d deī. Uel fm̄ Berfonē p̄c. iij. i descriptōib; rermioz ad theo- vñlū. Meritiū est acc? laudabil? fact? ad bonū alrej- ritus vere vñ interpretatiue seu reputatiue p̄ q̄ exigit? p̄- mū. Dicit? reputatiue p̄pter deū / q̄ bonoz n̄oz non eger. Demeritiū p̄ oppositiū est acc? v̄tupabil? fact? ve- re vñ interpretatiue seu reputatiue ad malū alteri? pro- q̄ exigit? supplicitiū. Scor? dist. xvij. lib. iij. ita diffinit. Meritiū est aliq̄d acceptatū in alio / p̄ q̄ ab acceptāre est aliq̄d retribuendū illi: in q̄ est q̄s debitiū illi. p̄ illo merito vel alteri p̄ q̄ meruit. Nō em̄ meritiū dicit? se- acū q̄ sit in potēstare ei? cui sit retributio: sed hoc so- lū est qm̄ aliq̄s mereret? sibi ip̄i. qm̄ aut? vñ? meret? alte- ri p̄ oīones vñ alias afflictōes acceptas deo: quāuis illa sine in potēstare merētis: nō tñ sūt in p̄are ei? p̄ q̄ facit? z tūc meritiū formalit? dicit? ordinē alicui? acc? laudabil? i merētē ad acceptāre qd acceptās acceptat? vt cōtribuat? ei p̄ q̄ accipiat. Ex hoc sequit? q̄ vñ? po- rest mereri p̄ alio. Scorus. Uel meritiū est opatio ali- qua libere a volūtare elicta ad p̄mū retribucionē il- li vñ alteri acceptata. Et meritiū corū n̄m cōsistit i iu- sticia z opatiōe fm̄ iusticiā: z p̄ sequēs in opatione fm̄ v̄tute erga deū z p̄ximū. Sed iusticia p̄supponit mundiciā z puritatē: sed talis iudicia p̄sistit in dect- nādo ab om̄i malo. ideo oportet q̄ anteq; q̄s opere? iusticiā sit sine macula: vt scribit Jacoby de Valēria p̄. iij. z sic p̄fecta iusticia chūiani cōsistit in declinā- do a malo z faciendo bonū: qz v̄tūm p̄supponit p̄mū: ideo p̄mū meritiū beatitudis est mundū se cu? stodire abstinento a malo / postea sequit? opari bonū Valēria. Et fm̄ Sabri. di. xxvij. q. vnica. li. ij. ad rari- onē meriti in actu duo requirunt? in genere. Primū lū- bera ei? dicitio. Scdm̄ ad p̄mū retribucionē accepta- tio. de q̄ vide s. in dicitōe actus meritor?. Radix sē- om̄is meriti (vt scribit Sabri. di. xxvij. q. vnica. li. ij.) pp̄ie loquēdo de merito p̄sistit in affectōe iusticie vo- luntatis nō in affectōe cōmodi: nec in affectōe iusti- cie vt regular affectōne cōmodi (vt dicit? Scor? i. ij. eadē di.) z obiectū circa qd aliq̄s meret? est de? vt idē vult. Uideat? latr? z Scor? z post cū Sabri. vbi sup.

Radix qz meriti est charitas q pmo inclinac ad dilecti...

Meritum ex condigno est meritum p q exigit p...

Meritum de congruo est meritum vt scribit Ser...

gni sed ex sua liberalitate: etiam ei qui inimicus est...

licitate plurimifacit ad meritum. qntruncunqz em in boie...

Meritum teporale fz Berfo. e acep laudabil mo...

Mereri dicit tripliciter vt scribit serus Bonau...

per deū in qbz de congruo se disponit ad gratia. Ille...

Meritum aliqd esse esse respectu alicuius cofe...

Meritum esse infinitum tripliciter potest acci...

meritū chīi potuit dici infinitū: qz acce psonę infini/ re. Siquidē omnia opa chīi fuerūt vbi cāqz suppositi/ qd fuit infinitū. licz illa opa hūanitatē chīi nō fuerūt vbi fm naturā infinitā diuinā: sed fm naturā finitā humanā. Tercio mō meritū dicit infinitū extrinsece qd acceptat p infinita. Et hęc infinitas sicut z scda nō est infinitas simpliciter s; fm qd. Nō autē requirunt infinitas i merito vt acceptet p infinita. Vñ vt de Sco/ rus di. xix. Sicut omne aliud a deo ideo bonū est: qz a deo volentē nō cōuerso. Sic meritū intarū meritū ē/ p quāto acceptat. Nā ideo meritū ē: qz acceptat non cōuerso: qz meritū z bonū iō acceptatū. Pōt ac me ritū qd dicitur rārū z p rancē acceptari passiuē: quātūz p quātis vult tota trinitas acceptare actiuē: qz qntū vult tantū pōt. Nec vt p infinitū acceptet requirunt for/ malis ratio infiniti i merito. Nec requirunt infinitas ex circūstācia simplicit: sed bñ de pgruo. ppter qd magis cōgruū fuit meritū in se finitū (sed tñ psonę infinite) acceptari p infinitū extrinsece qz psonę finitę: qz ibi nec rōne opīs in se nec rōne opantis esset pgruitas acce ptariōis et p infinitis. Et meritū chīi nō tñ fuit ac ceptatū vt exhiberit: sed etiā vt pūsum/ siue vt exhi bendū ad aliū tñ vt pūsum/ z ad aliū vt exhiberit. de q. l. r. videat Bab. vbi s. Et licz meritū chīi fm se fi nitū fuit simpliciter p infinitis tñ B de filiis (si fuerit effene) acceptatū ē sufficient. passione etiā sua z mor te qz p hoim rēpartione ipe chīi parti obrulit tñ pre destinacē gratiam finalē z gloriā efficacē meruit. Et quātis oibus B de filiis salutē pncipalit meruit chīi passio: cōopabat tñ saluādoz operatio tanqz meritū de cōgruo vel cōdigno. Nec singula plibz vbiis vel copiose z abūde declarant z pbant a Bab. di. xix. ar. ij. in. v. conclusio i. ij. z mltca alias de merito scribū tur. Nec sufficiant paruulo.

Abessias hebraice grece chīs latie vncē d. sūt ac mltca noia messie plibz ei noibz mes sas in lege pmissus scribit z notat (vt scribit Jacobo de Ualē. traē. iij. ca. j. plogi sup ps. s. Deus dñs rē/ cragramatō/ vbi dñi/ nomē dñi/ salutare dei/ depra dñi/ brachiū dñi/ scūs dñi/ scrūscōz/ iust/ heres/ rē/ sacerdos/ chīs fili/ dei/ dauid/ messias. Dico supra/ dictis noibz notat messias chīs: quoz qdam sūt sibi naturalitē pna z quedā ab effectu vt poter. Nā natu ralis est de/ z filius dei z dñs: sed ab effectu dī salua tor z depra dei zē. Messia autē iudei tpolit regnacu rū quidā expectat. Qōra qz scribit Beron traē. xij. sup cārico qz dicit. Fallunt q iudei Messia ex/ peccātes (nescio quē) rēpozalt apud eos regnacu: cū poterit pompaqz seculari/ cū de pauprate regnacu/ rē messie de passioe z abiectioe sua pphētie oēs ad tēp/ ra messie respiciētes implere sine zē.

Abetaphora dicitur latine translatio. de qua vi deat apud grāmaticos. Fmz cū nomē aut verbum ex ppo loco in cū translat: in q aut propoū deest aut translatū ppo melius est: vt clasi s; qz unimicte habenas. Item arretris auribz asfo. Et ferrū armare veneno. Nā z venenū armare/ z ferrū armare translatio est. Itē rustici dicūt gemmā in vici/ bus z sicut segetes. Itē illa ad ornātū lumen oratio/ nis generis claritatē z cōtionū procellas z eloquen/ tē flumina. Et de metaphora plura scribunt a Lice/ rone z Quiniliano li. viij. z nihil ad nos. a quo me taphora q est idem quod translatio z metabozicus a um. vt metaphozica locutio z metaphozice. Sancti autē sepe loquuntur metaphozice que locutiones non sūt intelligēde fm pphetatē vboz vt scribit Bab. di.

xxxvj. q. vntca. ar. iij. li. j. vt cum deuo dī vicio/ agn/ leo/ lapis zē. fm Aug. Sic etiā Ansel. cū dr. Creatu ra in deo est creatrix eēntia. capit creaturā in deo pro causa productiua creaturę. z ista est essentia creatrix oium. Sic de est vita viuētiū/ omīs boni plenitū/ do: omīta in omībz causalit. Et his piz multoz argu mētoz solutio/ z mltaz auctoritatū pia z catholica expō. Scī itaqz sepe loquūt metaphozice/ non sine cā. Et vñ bñmōi metaphozica locutioe vt boīca qnqz ad dei laudes allicit: vtqz in nullo alio a deo querat delectationē/ z solationē auxiliū: qui solus est cā for talis oium delectabiliū vtiliū. a quo omīta sunt ex/ peccāda: quū ipe immediare (z nullo alio si piaz cōcur rente) omīta pōt q desiderari honeste valēt/ tribuere. Ideo de Aug. In creatura deest qd laudam: in cre/ atore nihil deesse pōt. Laudent ergo creatorez totum: ibi est causalit. s. qz ex parteo singulis inuenit. Et vt scribit pre. ij. in ser. dñice. xix. post ptecostes. collatōe eiusdē fmonis. Tercio ait trāsumptioibz metapho/ riqz pdicantes vrimur: quatin noua min/ fastidiat varietas: z a cognitis ad apphēdenda magis igno/ ra subuectez subleuet. Quia ei nobis (exēplī gratia) dom/ materialis sensu/ quocidianoqz vsu maxime cognoscit per illū/ silitudinē: quasi per vehiculū alit/ quod in occultaz rep. s. z scientię z glorię cōpreben/ sione facili/ eleuamur. Beron. Sic etiā obumbrat/ rō figuris vñ scriptura vt credēda (q acumē nostrę intelligētē naturalē excedūt: quibz z intellectē/ qz dif ficulitate assentit) manuduētiōe quadā v/ ducru inel ligat homo: z ad fidē firmā mirabiliū opoz di/ ex cely leniū hoīs intelligētā z potētā inflāmēt/ z incitat. De quo videre potes Bab. ser. j. dñice. xij. zē.

Abetus est expectatio mali. fm Arist. iij. ethic. Uel meze opinio magni mali impen/ dens. Qui subijciunt pigricia/ terror/ timor/ pauoz/ exanimatio/ z turbatio: z formido. Est ac duplex me tus. vt notat Bab. di. xxxix. q. j. li. iij. Quidā est me/ cadēs in pstantē virū. i. in virū viuofuz. vt de Ri/ char. di. xix. ar. j. li. iij. z est (vt ait Bab.) dū qz me tu maioris mali fugiēdi eligit min/ malū: z ille pē ca/ dere in virū pstantē z rruofuz: vt qn nō leui estima tiōe/ sed certitudine malit: saltē certitudine sufficiente in acito hūanis scie malū sibi inferendū. qd maius est sibi incōueniens qz acitū illū displicentē elicere. z pōt ptingere qz fm recess rōnez sibi sit mai/ incōueniens: vtpote moza/ carcer/ munitatio enormis/ stuprū: z si/ milita. Lū em ille sit dñs volūtatē suę: pōt velle alit/ qd/ qd alit nollet. z impare acitū alit nolletū anteqz in/ currat ista mala. z b fm recess rōnē. Et talis meze dī cadere in pstantē virū: dū illd malū fugiēdū sit ma/ gis incōueniens viro qz illud qd tali metu elicit. vt si quis voluerit aliquē interficere nisi det cētū flo. me/ tus inducēs ad dādūz c. flo. cadit in pstantē virū. qz vir pstantē z rruofuz mag/ debz velle z effectualiter tradere cētū flo. qz vitā pdere. Et ergo nullus metus pōt inducere virū pstantē ad peccādūz mortālē: qz p nullo malo fugiēdo dicitur ratio recta peccādūz est mor talit. qz nō pōt esse maius malū qd iminet qz se pec/ catū mortē. Et licz meze culpā attenuet: nō tñ a cōpa excusat. Vñ Augu. ij. de ciu. dei. Talis porū qlibet mala pati decernat: qz malo pscntiat. Et refert Bab. di. xv. q. iij. ar. ij. pēlo. iij. li. iij. Et iste meze dī meze iust: z ipedit mfmomū: etiā qz ruz ad iudiciū dei/ z qz tū ad iudiciū ecclie. De q pulas Rich. di. xxx. ar. j. q. j. li. iij. Et Bonauē. cadē di. Et Tho. argēti. Pe trū de palu. q. j. ar. ij. q. z dr q respectu fornicarij ace

nō pē esse iust/ meze. qz melius est omīa mala pass: qz soli malo pscntie. Et Bonauē. dr q nullus timor respectu peccāti pētrādū/ pōt nec debz cadere rōnabilr in virū pstantē: s; respectu alicui/ rei faciēde q nō est nostrę salutē pna. Sicut vir pstantē rōnabilr pūz debe ret pmittere se infici/ qz deū negare. Assentit Sco. cū dr di. xxx. li. iij. Nullū meze pōt inducere aliquē ad peccā mortē fm rectā rōnē. qz nō pē esse mai/ ma lūz qd iminet qz sit illud peccā. quia nlla pena peior **Mertus** cas (est qz culpa mortal. Nec. Sco. deo in vñū incōstantē vt scribit Bab. di. xxx. q. ij. li. iij.) est qn maius malū v/ incōueniens admittit ad fu giendū min/ malū/ v/ cōueniens vt q peccat ne sub/ stantiā rpalē pdat/ aut mortē sustinet car corpale: ne di uicias habitas pdat. Et dr meze leuis: q fm ebeolo/ gos mfmomū nō ipedit. z de quo Richard/ videat di. xxx. ar. j. q. j. li. iij. zē. Et vt ait Bab. Nullū ē pec carū mortē magnū v/ paruū qn vitari possit absqz hoc qz incidat aliud mortē. qz nūqz pōt mortālē pec care: nisi pleno volūtatē pscntu. Volūtas autē nō pē cogi ad pscntū: licz possit volētari mēbra extērio/ ra ad acitū: qui tñ nūqz est peccatū volūtatē nō cōscn/ tiente. z ideo magis mortale semp vitari potest absqz cōmissioe: minoris peccati mortalis. Bab. vbi s.

Abens ruz zē. z alia pnoia possessiua: nostruz: vestrū: pnt attribū alicut duplr. vt scri bit Bulefer di. xvij. q. vj. li. j. Uno mō mediāte cō positioe: qn scz attribuit alicut in ppositioe. vt liber est meze. Alio mō immediare seu sine cōpositioe: qn scz attribuit alicut sine cōpla vbalit. Et qn meze z ruz attribuit alicut mediāte aliq cōpositioe: ponit ba/ birudinē pntā. s. possessioez. Vñ quicūqz hz deū: bz etiā oia q pnt ad deū cōit. Itē de essentialibz in di/ uinis dicit pnoia possessiua. vt de deus meze. Dñe dñs nr. Itē illa pnoia spēali/ dicit de filio qz d essen/ rialibz: ppter incarnationē. Specialissime tñ dicit pōt p possessioe: qz spūscitū est noster: co qz spūs est pi/ gn/ hereditarij eterne. Et qn dicitur/ spūs nr: tūc nō dī spūs a spiratioe passiuā: qz pna est spūscitū. s; dī: spūs nr/ ab inspiratioe: qz p cū nob bona inspirant. Vñ dr. Charitas diffusa est in cordibz nrīs p spūm/ scm. Et qn illa pnoia addunt alicut sine cōpositioe: nō ponit suā pntā habitudinē nisi solū ad terminū cui addunt. Vide de hoc Bonauē. Et vt scribit Ber son pre. ij. de pcratibz. pre. ij. pōnc. viij. Vñ aliquid dī meze v/ ruz: qz d pēct ex legibz nedū diuis/ s; posi tiuis. pterea pntū habēdū est: nedū a theologia/ s; a canōstis: qz si discordare videant/ lex cūgelica seu rbcologica tanqz archirectoria iudex erit/ v/ epikeis

Abiles grece (seu gnomice) vel interpretatiua. ce o t x t i o t h o: veniēz a mille: qz mil/ lesim/ quisqz. B ē: qz quis ex millenario nūero fuerit. B q militoz verbū. B est: militā exercito. z cōmilito no men: qz siml militat: focū in bello. Et regla militū con git Luc. ij. Nemine pcuratis. s. in psona p potentiā indēbit. Nemini calūniā faciāt in rebz qz p militiaz facere possēt. Et pētri estore stipēdijs vestris. i. d red dicit vñs multis rpbz. Accipiēdo vō ad defendēda patriā. q. d. cha. xv. Accipe gladiū scm mun/ zē. Ro. xij. Nō sine cā gladiū portatē. Nec refert Ber son pre. j. traē. de mō viuēdi oim fidelitū. Et mlt. cia chīana est qz die pugnare p vicia. Dinc Job. Mili tia ē vita hoīs sup terrā. In hac militia (vt inqz Ber son pre. iij. ser. dñice. j. B dūē. de gula) necesse ē die qliber plari p oim maledictoz societate ryrāni capti/ tanei/ peccā mortalis/ falsi pditoris: qz est sine nūeto. z

eū se tenēt. p bñano gñe domina penitētia/ z ois mul ticulo ruz: quaz grata dei est regina. alioqn tota humana natura iam dudū fuisset omīssa. **Miraculum** est res q vnde manauit/ aut q rōne cōstituit: dignoscere est ar. duuz. vt elicit ex plogo vltimi capi. j. li. Valerij maz ymi. Uel sic. Miraculū est qd quid pter naturę vsuz euenit. z ideo in admiratiōez nos trahit. Et venit mi raculū a miroz. Mirari autē pte est vt aliq tanqz nō ua obstupescit. Aliq mirari est cū voluprate z dele ctatione intueri/ z aliq venerari. Dinc admirabile. id est: admiratiōe dignuz. z admirabund/ s. i. admira/ tione plen/ zē. Miraculū fm Alexā. de ales. pec. ij. q. xliij. mēb. r. pē finē. z post eū scribit Bab. di. viij. q. ij. ar. iij. dub. j. li. ij. large acceptū: est operatio vt opus qd sit pter solitū naturę cursuz. Et ad stipulat Aug. in de vtilitate credēdi. q ait. Miraculū est ar duum aliqz z insolitū supra spem z facultatē existēs admirariis. Arduū dicit fm Alexā. sup potēstatē na/ ture. Uel dr arduū: qz solus de/ facit. Sic em miracu luz (vt inquit Bulefer di. vij. q. fj. li. ij.) in istis ope/ ribz in quibz natura pnt nō potest. vt qz fiant rose in hyme. Uel dicit arduū: qz solus deus id facit. Ita opus incarnationis est miraculū: z pductio Lucē ex costa. Itē iustificatio peccatoruz (inquit Bulefer) qd maius est miraculū qz celi z terrā creare. vt vult Ja cob/ de Valentia in Ps. lxxvij. z Ps. lxxvij. Item reburrectio general/ erit miraculū. Nec late deducit Bulefer vbi s. Dicit insolitū: qd est cōtra solitū cur/ suz naturę. sicut illūtiatio cęci. Sup spēm ruz bñoz nē. sup factatē. i. sup rōnē z pntē admiratē. Propē pntuz: cēlypsis sol nō est miraculū. pē scdm: creatio anie intellectiue. ppter vltia duo respectu dei nullaz est miraculū. qz nihil est sup factatē dei. De rōe autē miraculū pte supet etia se. vt se pto reliqz Rich. di. xvij. ar. iij. q. iij. li. iij. Vñ est: qz fiat p actiua potē/ tiā supnaturalis agentis: qd ope naturę fit. z si qnqz sit mirabile eo q ignozet cā: fm Augu. rj. de ciu. e. iij. rñ miraculū nō est. Aliū est: qz in materia non sic aliq dispositio nisi solū pura potētia obediētē ad b qz in ipsa v/ de ipsa fiat illud opus qd est miraculuz. Tercū est: vt sit pter modū pntuz. Vñ de Aug. j. lib. rētracta. c. xij. qz si solita essent/ miracula non sic. Quis autē nō omē mirū vel mirabile sit miraculū: tñ omē miraculū z est mirabile/ z est mir. Et propē ista tria dicit q miraculū est opus arduū pter cursuz naturę z insolitū. Nec Rich. qui z ibidē vult: qz in/ stificatio impij q fit d lege cōmunt nō est miraculosa: qz nō est insolita. z de lege cōmuni requir aliq disposi/ sicio in aduleo qui iustificat: qz vñ effectiue fiat p po tentiā supnatural/ agentis. Iustificatio autē ipij pter legē cōm: qz fit si dñs iustificat aduleū aliqū q pnt se nō disposuit: miraculosa est. qz in tali iustificatiōe se omīa illa tria q ad miraculū requirunt. De qz. s. dicitū **Miraculum** pōt (est in dicitōe/ Iustificatio. duplr ptingere. Uel qz ruz ad rē factā. v/ qz ruz ad faciēdi modū. qz ruz ad rē factā: qn effect/ v/ respōdit nō cō currēt cā scda nālī. Aut in subiecto non hñre ordinē nālēz ad rē effect/ suscepōez. Exm pmi: vt ē creatio noui effect/ insoliti fm se totū de nihilo. Exm scd: vt suscitatio mortui cadauer/ alūtiatio cęci nari. sic parē vrgis dimētiōnū penetratio/ replicatio cūst/ dē corpis siml ad loca distincta circūseptiue locatā: sunt miracula. Scdo: qz ruz ad faciēdi modū em: cū aliqd pducit a causis naturalibz/ sed in moza bzeuiz oze qz sit solit/ naturę cursuz: pē incōsuetā z subitā

applicacione accinoz et passinoz. Illo modo subita pducio ranarum de pulvere terre: que non fieri possit per naturam repletoz: de miraculo quod ad modum non quod ad factum. Et hoc verum si homo effectus educant de potentia materie sic quasi subito qualificare et disponere. Foris enim substat: alio modo pducit seu generant in materia: nisi materia disposita. In termino autem dispositionis forma inducit instantaneam sive subito: sicut est in ligno igne apposto. quod dum sufficere calefactum est et exicca: tum in omnibus et partibus uniformiter: subito erumpit flamma. Uide latius Bab. di. viij. q. ij. ar. iij. li. ij. Et quarto dispositio materie accelerat per celerem actuorum applicacionem et impeditur remotionem: ratio effectus celeris pducit. Unum si illa successuaz morosa applicatio materiam fructus arboris fieret subito: subito pduceret fructus: sicut fieri potuit in herba Baroni subito pducere gemas flores et fructus. Nume. xvij. et ita de alijs. Et sicut de san. Aug. in de mira. scripturam: quod nihil eorum que fecit deus per Moysen et Baro: natura factum est. i. non est possibile naturam quodammodo ordinare ad illa. ut cum ex aqua factus est sanguis: et rana ex pulvere cinis: fess et locuste etc. Erat enim materia illorum in potentia ad huiusmodi formas. Sic et in his operibus non fuit miraculum quod ad factum sed quod ad modum faciendi: ut prius fuerit quod per naturam fieri possit successuaz. Et huiusmodi modus subdistinguit Alexam. Nam autem huiusmodi operatio fit subito. id est: in instanti: sicut fit a divina virtute. et sic per primum dicitur miraculum. Ut fit subito seu repete. id est: in tempore quasi imperceptibili. et sic dicitur quod non est miraculum: sed dicitur mirabile. Sed quia difficile primum illa distinguuntur quasi sic vel sic fiat: deo frequenter miraculum per mirabilem et coarsum: mirabile per miraculo accipit. Quis dicitur ferat miraculum et mirabile. ut infra videbis in dictione Natura. Et latius subdistinguit Bab. vbi. Nam ille conversiones vel mutationes in instanti vel repete: possunt dupliciter fieri. Vel sic quod effectus illi non pducunt a principiis nature: sed immediate a deo: sive in instanti sive successuaz. et tunc est huiusmodi miraculum secundum primum modum: licet eundem effectum natura possit pducere in re. Alio modo potest effectus pducere a principijs nature in instanti vel in re subito: propter instantaneam vel repentinam applicacionem actuorum passivis propter solitum naturam cursum. et tunc non est propriissime miraculum: sed proprie mirabile. Huiusmodi miracula secundo modo. Nam et natura potest pducere effectum in instanti dispositio recipiente. Sic tenet Philosophus de lumine.

Miracula sunt duobus (et visio. hęc Bab. vbi. plicia. Vera et miracula falsa sive mendacia. ut scribit Gabr. vbi. Miracula vera dicuntur ea que ordinant ad bonum finem. scilicet eruditionem ecclesie et salutem fidelium. talia sunt miracula bonorum angelorum et sanctorum. Miracula falsa et mendacia sunt que ordinant ad deceptores et subversionem videlicet riu. licet quibus res ille verere sunt que videntur. Unum omnia miracula demonum sunt signa falsa et prodigia mendacia. Et secundum Philosophum de Apologia. ij. ad Theophrastum. ij. de antichristo. Quis est inquit aduersus fides operans sathanam in omni virtute signis et prodigijs mendacibus: et in omni seductione iniquitatis his qui peccant. Incedit enim homines decipere per miracula sua: et facere credere non deum esse deum: et seducere in interitum sempiternum. Et ideo omnia eius miracula sive sunt pervera reprobatione mutaciones sive per apparetia solam et illusionem: falsa sunt et mendacia signa. Et quis miracula prope secundum primum modum suppositum demonum facere non potest. quia non potest facere aut inducere res aut formas novas in subiectis vel materia non disposita ad eas susceptioes. primum enim facere miracula secundo modo dicitur. Per primum: quia non potest facere aut inducere res aut formas novas in subiectis vel ma-

teria non disposita ad eas susceptioes. Pars secundus: quis primum repete actiua passivis applicare propter solitum naturam cursum: propter que ipsa actiua pducit veras res de nouo: que talis iam subito pducere non possent: nisi demonum misterio actiua passivis applicarent. Unum dicitur Exo. vij. quod virga Baro plecta versa est in colubrum. fecerunt autem malefici per incantaciones egyptiacas et arcana quodam silu. et ptecerunt singuli virgas suas: que versę sunt in dracones. Sicut ergo versio virge Aaron in colubrum fuit vera: sic et virga magorum Paradoxis in dracones facta est: secundum san. Aug. non fantastice sed et vel. collez cetero seminum: vel aliter. ut per glo. ibidem. Et sic August. demones quibus malitiam natura cum suaz non amiserunt. Ideo dum per incantaciones eorum malefici aliquid efficere conantur. discuntur per mundum: et subito femia eorum de quibus hoc agit afferunt. Sicque ex illis permittente deo novam reprobacionem pducunt. Hęc Glo. Et plura de his in dictione: Malefici. Omnia que demonum miracula est aliquid quod ad rem de nouo pducta vera sunt: et quod ad finem signa sunt mendacia. quia omnia operantur ad fallendum et per dendum homines. Tercio differunt miracula dei et demonum: ut scriptis mandatur Bulefer dist. vij. q. xj. li. ij. Bulefer scilicet san. Tho. di. vij. li. ij. q. j. ar. ij. et frater Pelbartus li. ij. rosa. theol. in dictione demonum. §. lv. quibus dicitur: ubi diabolus operatur. Vel miracula dei sunt ab ipso deo: demones autem sua faciunt ministerialiter. Alio modo: quia miracula dei sunt per publicam iusticiam sed veritate et apparetia: demonum sunt per priuatos seruos. Et sic differunt ex parte mistrorum. Differunt et ratione veritatis: quia spiritus per miracula dei sunt ad veritatem ecclesie vel aliquid quod: ut ad augendam fidem vel confirmandam vel ad sanationem infirmorum. Sed miracula demonum sunt ad gloriam vantantem et curiositatem: ut volitare per aera: facere rana: et huiusmodi. Differunt et ratione finis. quia miracula dei una ordinantur de se et ex intentione dei ad laudem et gloriam dei: et ad veritatem ecclesie. sed diabolica ad contrarium modum: primum vel ad fraudem vel deceptioem aut vanam gloriam: ex intentione demonis faciendis. Unum antichristus isti miracula dicitur signa mendacia. ij. Theophrastus. ij. eo quod fallere incendit animas.

Miraculum signum et prodigium dicitur. ut scribit Bulefer. di. vij. q. xj. li. ij. quia signa sunt parua miracula. prodigia vero sunt magna. Unum dicitur de sancto Spiritu: quod fecerit signa et prodigia magna in populo plebis gratia et spiritu. sicut est resuscitatio mortuorum. Signum facere rana. Miraculum est commune veritas. Differunt et miracula et mirabile. de quo in dictione Natura videbitur. De miraculis infra scriptis mandatur Berson. Unum per. ij. ser. de quattuor domibus. dicitur. it. post percoctos: de et tenet nullum prope et vere dicitur miraculum ab alio quod a deo posse creari: quoniam solus est qui super omnem causam naturalium cursum et ordinem dicitur. Multum tamen fuit sententia: et inter alios ut opinatur August. fuit: deus per malos nonnunquam mirabilia operari. et hoc non sit falsi testis absit: sed in damnationem illius qui facit: tam illorum qui seduci et erroribus excipari meruerunt. Et quodammodo dicitur de antichristo ad probationem electorum. Unum per. Sine charitate motus posse trahi ferri non negat. j. Lopez. xij. Et de nouissimo die aiebat pro. Nisi dicitur mihi in illa die. dicitur nonne in nocte tuorum percauimus: et in nocte tuo dimonia eiecimus: et in nocte tuorum rutes multas fecimus: et tunc ptebor illi: quia nunquam noui vos. Mar. vij. Et de phitonissa Samuelis per phceę et suscitatrice. j. Regum. xvij. Et Juda: latris cogens est argumentum. Miracula vero que scri fecerunt per diuinitatem ea fecerunt. ut apud eundem Berson. videre h. Poie

et multas causas quare tam martyres quam confessores viri et mulieres fecerunt et faciunt miracula: in opusculo Berson per. ij. contra impugnatores ordinem carnis. s. ut predicatio eorum et nomen: Jesu christi in quo tunc est factus: efficaciter probat. Sic Petrus claudum: per illum oculo milita iudeorum sanauit. illos in ania: et in coram poro et in ania. Sic et ceteri apostoli non ad ostensionem sue sanctitatis: sed ad exaltationem nominis christi. Aliquod firmiter predicatio propter ministros preminatur. Aliquod ad confirmationem christianorum nondum plene in fide fixorum. Alias causas vide apud eundem. Et plura ibidem de miraculis. per. j. de potestate ecclesiastica: ait. Potestas faciendi miracula de donum gratis datur: conuenire potest quilibet ex fidelibus: prout ad edificacionem ecclesie iudicabit expedire spiritus sanctus: qui distribuit singulis prout vult. Et miracula dei: reprobis: ut idem ait epla ad magistrum Vincentium: suspensa sunt: nisi facta per examinationem diligenter. Et in sermone vbi. si gratia nostra fidei et moris inopis habeat miracula: incredulitatis nostre signa sunt: et damnationis: nisi melior emur: in dicitur. Plura alia de miraculis magister Joannes Berson. Nec tamen est contra dei ordinaciones etiam hoc tempore fieri miracula. Non enim ut ait Eusebius abbreviata est manus dei: ut non possit redimere. Cui igitur ut ait Berson per. ij. in fine. de mirabili victoria cuiusdam puellę: res uelacione occultorum et operacione miraculorum genus humanum indiget excitari et reuocari: nunc in vno populo: nunc in alio: prope confendunt est talia nobis non denegetur. Sicut enim potestatem suam non alligauit sacramentis: ita nec alligauit ea alicui reprobis: locis aut personis. Quoniam in multis eius miserationibus semper assistit humano generi: cogitans remedia et auxilia puidedo. Hęc magister Joannes Berson cancellarius parisiensis. q. 7. alia plura de miraculis scripsit.

Myrrha arbor quedam arabie. Viris autem passio: nis christi metaphorice myrrha dicitur: per accomodam similitudinem. ut scribit Jacob. de Valen. Ps. xliij. Nam myrrha est quedam parua arbor aromatica: que nascitur in arabia. cuius succus etiam dicitur myrrha. que dem arbor agitata a ventis per aris. s. ab aquilone et austro: emittit sudorem preciosissimum ad modum gummi: que dicitur prima myrrha. sed quia non potest exire multum de succo primo modo: ideo agricolę vulnerant arborē faciendū parua incisionem in laterē trunci. et sic emanat copia succi et liquoris. Et sic totus ille liquor que egreditur ab illa arborē in mense Martij: tam per agitationem ventorum: quam per incisionem factam in laterē: dicitur myrrha prima et electa: et uoluntaria et preciosissima seruata ab omni corruptione: et sanas et desiccans omnem putredinem. Iste autem liquor que emanat in sequentibus mensibus: dicitur myrrha secunda. que licet sit bona: tamen non est tam valoris et virtutis. Ad hunc ergo arboris liquoris similitudinem tam christus quam sua passio dicitur prima myrrha et electa. Nam in mense martij christus fuit agitata et afflatus a duobus ventis per aris scilicet: a iudeis: et a Pilato cum suis ministris de populo gentili: que primo in horco emisit sudorem sanguinis: postea per flagella et clauos: et ultimo per vulnere lateris: exiit sanguis et aqua in remissionem peccatorum. Unde omnia facta receperunt virtutem. Hęc Jacobus de Valencia.

Miseria est copia tribulacionis et inopia solacionis: que in misericordia que patitur et a nemine releuatur. secundum Aug. li. diffinitionum. Summa autem misericordiarum inuincibilium medicina est obliuio: inquit Berson tracta. j. circa principium super Magnificat. In duobus vero consistit post lapsus nostra miseria: ut scribit Jacobus de Valencia. Ps. cxix. Primo que fuit nobis

abbreviata vita. Secundo: quia illa breuis vita est variata per multas etates et infirmitates et defectus. Nam incipimus ab infancia: et mutamur in pueritiam: et inde in iuuentutem: et inde in senectutem: et inde in decrepitate. In quibus etiam sunt multi et varij defectus: et infirmitates et miserie. imo quanto magis crescit dies: magis crescit miserie: et sic nunquam homo in eodem statu permanet. Hinc dicitur. Multę tribulaciones iustorum. Et per multas tribulaciones oportet nos intrare in regnum celorum. Et illud. Omnes qui pie volunt in christo viuere: per secutionem patient. Et item. In mundo pressura habebitis. Et illud. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum. Hoc tamen suauiter est apostolus et martyribus. Ite corpus castigare ieiunij: etiam afficere lacrymis et oracionibus: voluntatem ipsam odire: solitudinem amare. sed suauiter hoc est veris christi professoribus et virginibus. De quo vide latius Berson per. ij. sermone de vbi dicitur. Venire ad me oves qui laboratis. Et ania apud Bersonem. per. ij. de medicacione spirituali. in principio. conuenit se esse deperit in hunc certum ac dolorosus carere per se: et se esse pauperem: egrotum: captiuum: lesam: saucia: nudam: omnibus egentem. Plura ibi de miseria humana scribit Laccellarius. Et ut sub vno concludant omnia de vniuersitate bonorum: in profundum omnis miserie sumus inieci post peccatum primum parentis.

Miseria est duplex. scilicet: pene et culpe. ut scribit Bab. di. iij. q. vnica. lib. ij. Unum finem est angeli miseria pene poterat esse miseri in primo instanti creacionis de potentia dei absoluta: quod ad afflictionem et incommodum: licet talis afflictio non fuisset prope pena: quia pena connotat culpam. Pena enim dicitur illatio incommodi: seu afflictio pro culpa commissa. tunc autem non peccat culpa. potuit autem infligi a deo immediate pro illo primo instanti: si cur daret beatitudo. Unum scribit Augustinus. de libe. arbi. Si deus ab initio fecisset homines in pena: non esset propter hoc deus vituperandus: aut iniustus. Sed de miseria culpe. Quis aliquid opinari sicut quod angelus in primo instanti non potuit peccasse. tamen dico (inquit Bab.) quod angelus in primo instanti potuit fuisse in miseria culpe. quia potentia perfecta ad operandum: et non limitata ad recre operandum: potest operari non recte. talis est angelus. habuit enim in illo instanti voluntatem perfectam: et tunc potuit huiusmodi peccata volueret. et non limitabat tunc ad rectam operationem: quod in secundo instanti: quod non fuit confirmatus plus in primo instanti quam in secundo. potuit huiusmodi operationes non recte. potuit enim se amare amoris amicitie super omnia et rectam rationem. Uide latius Bab. ibi.

Misericordia est egrotio animi ob alienam rui miseria. Item: secundum Seneca. li. de clemencia. Misericordia est Damasc. li. ij. c. xij. est tristitia in alienis malis. Vel misericordia est egrotio extrinseca alterius iniuria laborantis. Nemo ei paritudo: aut per ditionis supplicio misericordia commouet. Et Luce. li. rufcu. q. sti. Misericordia est alienę miserie in nostro corde copassio: que vti quis si possumus subuenire: prope pellimur. Et san. Aug. li. ix. de ciui. di. 2. s. Tho. prima per. q. xj. ar. ij. Misericordia secundum Paludensem dist. xl. vj. li. iij. duplter accipitur. Uno modo pro passione pro qua aliquis copartit alteri patienti: quasi pro passionis alterius in se ferens. Alio modo accipitur pro actu vel habitu voluntatis: que aliquis vult subleuare miseria alterius. accipiendo miseria primo modo: ipsa non est in deo. quia misericordia ut de passione includit in se tristitia et pena. sed nec tristitia nec pena sunt esse in deo. nec misericordia ut est passio. Sed accipiendo secundo modo misericordia pro voluntate releuandi miseria alterius: sic est in deo: quia deus nihil agit circa nos nisi vult. Et deus pro sua beneficentia miseria nra se quod releuat. Et ipse est voluntas

vide ibi qui z paulo post scribit sacerdotē posse vna die p̄ces missas celebrare. sicut in festo nacalis dñi: z vbi necessitas exigit. pura si q̄s moriat. Tertio: cā bonestad. vt li alij magna p̄sona supuenies velle mī/ sam audire. Itē p̄ter p̄grinos vel hospites: aut cor meātes v̄ infirmos aut ip̄osos. Et p̄ter raritatē d̄e/ ritoz z paup̄ratē eccl̄iaz/ sacerdotēs p̄rios non ha bencius. Legit etiā q̄ Leo papa sepe sepeicos/ z aliq̄n nontes cadē die missam celebravit. sacerdos enī alias missas cadē die celebraturus/ in vltima t̄m missa p̄su sione sumat. qm̄ si in p̄ma sumeret/ ieiun⁹ nō esset. z sic alia missa impediret. als autē quoties celebrat/ tot t̄ns corp⁹ cb̄i z etiā p̄fusionē sumat. **De valore missae.** P̄ter missa vale/ (rōnali zē. re triplr. vt scribit Scor⁹ in q̄libe. z Bulefer dif. xij. q. iij. li. iij. sez: sp̄alissime. s. ip̄i celebrāt. Secdo sp̄alissime p̄ tota eccl̄ia: ram pro vniū q̄s p̄ mortuis. Sp̄alite valez illis p̄ quibz celebrat. Probabile autē videt vt scribit Scor⁹ q. xx. q̄lib. q̄ missa nō solū va let v̄tute meriti sive op̄is op̄antis/ sed etiā virtute sa crificij/ z op̄is op̄ati. Vel non solū valez v̄tute meriti p̄sonalis sacerdotis offerētis/ sed etiā v̄tute meriti ge neralis eccl̄ie. in cui⁹ p̄sona per ministrū cōm offer/ tur sacrificiū. Alioq̄n missa mali sacerdotis q̄ in illo actu non meret p̄sonalr/ sed demeret: nulli valeret in eccl̄ia. q̄s reputat cōter incōueniens. Nā q̄ncūqz ebuit vt sumim⁹ sacerdos offerre: panis quē d̄c. i. ca ro eius est mūdi vita. Juxta illd̄ Jo. vj. Panis quē ego dabo caro mea est p̄ mūdi vita. Et de valore mis/ se legito Bab. lect. xxvj. canōis: q̄ rem mltis extēdit z declarat. Necnō cōsulas dñm Cardinalē camera. q. v. ar. j. li. iij. de valore missae. Et Bersonē q̄ de mis/ sa p̄ multa norāda scripsit reliq̄: q̄ omnia breuitatis gra relinquo. Sup̄titiosum autē est/ friuolū/ camera riū z vanū: imo noctiuū asserere p̄ auditiōnē missae/ lia v̄ ralia bona rōpalia/ quēqz asserunt. vt scribit Berson p̄e. iij. p̄tra sup̄titiosos sermōes. Stat em̄ q̄ bona illa de quibz ibi d̄c: q̄ aliq̄s illo die nō moria tur subito/ nō fiat cecus: nec carebit sustētiōe suffici enti corporal̄ vite. z ita de quibusdā bonis r̄palius. Stat inq̄ q̄ bona illa sine alicui⁹ homi in detrimētū suę salutis: z mala opposita in bonū suū. Ergo dice/ re q̄ missa v̄nuer salit cōferat illa bona: est dicere q̄ in casu missa deuote audita op̄at in p̄iudiciū salutis et̄ne. Pro B facit quod d̄c Bug. multos in peccatiō/ ne p̄speritatū exaudiri deo irato: z paruisset in Ap̄lo de stimulo carnis. Et in pueris q̄ridie cernim⁹/ v̄bera eis in bonū puenire. Nō ergo p̄ r̄paliū solū bonis au diēda est missa. De q̄ lacius legito Bersonē v̄bis. J̄/ la autē quē requirunt ad celebratiōnē missae: sicut sunt vestimēta/ orōnes z ea q̄ in missa sūt r̄p̄sentant n̄e redēptionis mysteriū: q̄s in incarnatiōe sūt inchoa/ tū: in natiuitate z p̄dicatiōe p̄morū/ in passiōe com p̄lectū/ in resurrexiōe declarati. z ideo q̄dā r̄p̄sentāt p̄tinetia ad incarnatiōnē/ q̄dā ad natiuitatē/ q̄dā ad ch̄i p̄dicatiōnē. q̄dam p̄mēria ad passiōnē/ q̄dā ad resurrexiōnē. Que singla sez vestimēta/ introit⁹: ḡla in excelsis/ epl̄a/ offerentiū/ graduale/ euange/ lium/ p̄fatio/ eleuatio: q̄d significēt legito apud R̄/ char. di. xij. ar. iij. q. iij. li. iij. quē q̄ mules s̄ z lon/ ga/ om̄tio. z als illa videant. De missa mlti p̄la scri/ p̄serūt: Gabriel doctissime in canōe scripsit.

Abittere fm̄ san. Bona. di. xv. q. iij. lib. j. Uno mō impoztat dñiā subalem: vt cum spoztat dñiū. vt cū d̄c: deus mittit angelū. Alio mō d̄stinctōez p̄sonalē: vt cū ipoztat auctoritatē i mitterē

re z subauctoritatē imisso respectu mitterē. vt cū d̄c: pat̄ mittere filiū. Tertio mō ipoztat d̄stinctiōnē soluz q̄tū ad modū intelligendi. sicut cū d̄c. volūtas ē in/ strumētū seipm̄ mouēs: qz idē est mouēs z motus. Sitr cū dicit. Spūsc̄tus mittit se: idē est mittens z missum/ rōne differēs. mittēs inq̄ fm̄ q̄ est deus: s̄/ mitti vt scribit dñs (missum fm̄ q̄ donū. Cardinal camera. q. xv. ar. j. li. j. z post cū Bab. di. xv. q. vnica. ar. j. li. j. est personā aliquā ab alia p̄ductā p̄ nouā existētiā in aliq̄ creatura rōnali fm̄ sp̄ales mo/ dū existēdi in ea manifestare. p̄duct. z ista manifestat̄ tio fit aliq̄d operādo circa creaturā: per quā op̄atōez personā q̄ mittit/ manifestari d̄c. Mittere hō est p̄/ sonā aliquā p̄ductā per nouā existētiā in aliq̄ crea/ tura rōnali: fm̄ d̄terminariū modū existēdi in ea ma nifestare. p̄duct. Bab. v̄bis. Et quo p̄mo seq̄t q̄ miteri t̄ d̄ p̄cessiōnē ep̄alem/ z notatōe et̄nā. Itē dūe per/ sonē solū mittunt: qz em̄ dūe p̄sonē p̄ducunt. Et licz cū mittit filius aut spūsc̄tus/ etiā veniat pat̄: z nouo mō existat in creatura rōnali. fm̄ illd̄ Jo. xij. Ad eū veniem⁹: pat̄. s. z ego fili⁹. em̄ pat̄ non mittit: qz nō est p̄sona p̄ducta. Itē mittere nō impoztat p̄ductionem mitteris/ s̄z p̄sonē missē sicut ly mitti. Itē p̄sona miteri sc̄p̄s: qz p̄sona p̄ducta p̄t de nouo existere in crea/ tura rōnali fm̄ nouū modū existēdi in ea: z in ea alī quid op̄ari vnde manifestet. Sic spūsc̄tus nouo mō existēs in ap̄stol: z p̄ducēdo sonū z ignē sup̄ capita ap̄stolorū/ manifestauit suā p̄sentiā: z seipm̄ misit. Itē mittere cōuenit tribz personis: sed mitti nō. quia em̄ dūe p̄sonē sūt p̄ducte. Itē mittere z mitti impoz/ tant respectū eundē realē. s. p̄ductionē passiua p̄sonē missē: z nullū respectū ratiōis: qz p̄diciario inrelz lect⁹ nostri nihil op̄at in b̄mōi missiōibz. Omniū hōy rū d̄ctoz (inq̄ Bab. ratio/ est ip̄ositiō z vsus termi noz: q̄ colligit ex mō loquēdi D̄gr̄/ z sc̄oz. Et miterē nō est d̄ctio norional/ sed oibz tribz p̄sonis cōis. Mitti nō puenit p̄i. qz mitti est p̄sona p̄ducta crea/ ture d̄cti: s̄z pat̄ nō est p̄sona p̄ducta. Un Bug. iij. de trini. Si etiā pat̄ visibil̄ mūdo apparuisset/ non misit absurdissime a filio v̄l spūsc̄to d̄ctere miteri. Cōuenit igit miteri solū duobz p̄sonis. s. p̄ducte. Assentit v̄tute san. Bona. di. xv. q. iij. li. j. cū ait. Missio sp̄ duo h̄z ex suo intellectu. s. emanatiōnē: z manifestatiōnē per effectū. qz ergo ipoztat emanatiōnē/ passiue missio d̄/ cta est. Hinc est q̄ cū pater oīno caret p̄ncipio: q̄ de ip̄o nullo mō p̄t dici missio passiua. Et vt idē d̄c in fi ne q̄stionis. Mitti nō remouet a p̄e qz d̄c ignobiliz tate/ sed qz d̄c emanatiōez z subauctoritatē: q̄ q̄uis nō sit ignobilizat/ r̄n nō cōuenit p̄i. Et mitti h̄z Bug. gust. iij. de tri. est cognosci esse ab alio. z tūc fili⁹ mit tur cūqz tēpore cuiusq̄ mente p̄cipit. Quia q̄ p̄nci palit̄ missio ipoztat manifestatiōez: z p̄notat in missio emanatiōnē: vt inq̄ san. Bona. q. iij. v̄bis. ideo ma nifestatio sumit p̄ h̄ q̄s est mittere p̄ modū actiōis: z per h̄ q̄s est mitti p̄ modū passiōis. s̄z emanatiōez troz biqz v̄niformit. Un sensus est. p̄i mittit filiū. i. d̄clat/ rar siue manifestat filij emanatiōnē/ siue filiū emana/ re. In passiua h̄o sensus ē. fili⁹ siue spūsc̄tus mittit: idēst manifestat ab alio emanare. Pat̄ itaqz mittit fi liū: z fili⁹ mittit a p̄e. qz fili⁹ emanat a p̄e: z manife stat a p̄e. Vide lat⁹ ibi san. Bonauenturā.

Missio est duplex. s. visibilis/ z invisibilis. de q̄ v̄/ de z infra in d̄ctiōe/ p̄cessio. Missio visibilis d̄c d̄scri bit. Est aliq̄ apparitiō rez corporaliū fēz circa crea/ turā rōnalez h̄ūanā: eidē creaturē rōnali r̄p̄sentans missiōnē i visibilē p̄sonē. Bulefer dif. xv. li. j. Lon/

cordat Bab. di. xv. q. vnica. li. j. Missio invisibilis vt ait Bab. est hōis p̄ grām gratūfacientē ad op̄atio sine signū alicui⁹ sensibil̄ ostēsiōe. Qu. s. s. per grās qua invisibilr anie infūdīt eā illapsū sacrificatiō accē ptat ad vitā: z i filiū regni ac heredē d̄i ad op̄at. talis modi invisibil grē collatio: z hōis p̄ grām ad op̄atio d̄z missio invisibil. Et missio visibilis vt idē ait Bab. q̄nqz fit p̄ realē assūptiōnē nature create visibilis: in v̄nitate p̄sonē. Nec missio est filij incarnatiō: de q̄ li. iij. d̄c. Alio mō fit sine tali assūptiōe. de q̄ z dist. xv. li. j. s̄c̄n. In b̄mōi ac signoz sensibilū apparitiōe seu invisibil. s. missiōe n̄ sp̄ sc̄at invisibilis missio tunc fieri p̄mo: dū apparēt rez corporales/ sed simplr tunc fieri p̄mo: dū apparēt rez corporales/ s̄z simplr tūc fie ri/ aut p̄ facta fuisse: z adhuc p̄manere vt dū visa est colūba de celo d̄scēdere: z sup̄ ch̄m manere Mar. iij. nō tūc p̄mo ch̄is recepit grās neqz grē augmētū: quā s̄z oēs plenitudinē h̄uit ab infanti/ z p̄ceptiōis sue. Suo mō apli in die penthe. dū sup̄ capita eoz appa ruit ignis: nā h̄uit grām. licz tūc recepit grē augmētū. Bab. v̄bis. post dñm cardin. camera. q. ix. ar. j. lib. j. s̄c̄n. autē ille sp̄s q̄ sic apparuit vt rez rez/ vt idē scribit Lardin. z tū potuerūt eē tales q̄/ les apparuerūt: v̄l potuerūt eē aliq̄ aliq̄ p̄uenientes cū alijs rebz: z s̄libz accidentibz exterioribz. Un q̄n s̄. apparuit i specie colūbe d̄c Perr⁹. q̄ fuit vera rez z tū h̄ potuit fieri p̄ vera colūbā/ v̄l p̄ aliquā alias rē de nouo creatā habentē accidētia extiora s̄libz accidē ribz colūbe: z sic d̄o placuit ita factū est. Aliacc̄n. In illis aut rebz ait Bab. visibilis invisibile mitti d̄c nō in se/ sed i aliq̄ instrūto ad ip̄s fecandū/ p̄ aliq̄ eius nāles p̄p̄tates: licz s̄ angeloz ministerio facte fue/ rūt rez ille nō tū sc̄abāt angelū/ sed p̄sonā. s. Et cuz nō fuerūt assūptē ad agendū aliq̄d: sic h̄ūanitas ch̄i q̄ fuit hypostaticē assūptā: n̄ sic rez ille visibilis/ sed ad indicādū solū nō optuit q̄ durarēt d̄m̄ q̄ habe bāt explere suū offm̄: ita sentit s. Tho. j. q. xliij. ar. **De missione visibili filij z. s. de q̄ Bab.** (ti. v̄/ scribit di. q̄ ch̄i em̄ se/ visibilis miss⁹ est i incarnatiōe sua: q̄ n̄ solū apparuit/ s̄z h̄ūanā nām in v̄nitate sup/ positi nūqz d̄relinq̄dā assūptū. Un v̄tate fact⁹ ē h̄o: z missio visibil filij p̄ria: et mariaz h̄uit v̄tilitatē/ vt ait s. Bona. dist. xv. q. ij. li. j. de q̄ in. iij. lib. s̄c̄n. d̄c. S̄z missio spūsc̄ti (vt idē inq̄) visibil v̄tilis ē ad ma nifestandū: z emanatiōnē: z inhabitatiōez zē. Spūsc̄ sc̄tus ac q̄druplici specie visibilr miss⁹ est: vt h̄z Bab. di. xv. li. j. s. in specie colūbe sup̄ ch̄m baptizatū ap parēte in iordane Mar. iij. In specie nubis lucidē i r̄p̄figuratiōe Mar. xvij. In specie flar⁹ sufflante ch̄o resurgētē: z dicētē. Accipite. s. q̄r̄i remi. petā Jo. x. In sp̄e ignis siue lingue igneē in die penthe. Act. ij. In his ac q̄tuor sp̄ebz miss⁹ est: vt signaret ef fec̄t aliq̄s sp̄alēs p̄. s. causat⁹ i receptiōe/ in specie q̄dē colūbe: z colūbina ch̄i sc̄abāt simplicitas: arqz h̄ūilitas. In sp̄e nub lucidē/ elucidāda v̄tās. In sp̄e ignis feruida charitas. In figura linguaz docētū p̄ dicaroz itēgritas. In sp̄e flar⁹: affect⁹ v̄uacitas. Fla r⁹ nāqz de inf̄toz v̄tē p̄ncipio p̄cedit: signūqz ē ierū/ stens v̄tē: h̄mōi v̄cro visibiles missiōes. s. em̄ i no/ ua lege factē s̄ ch̄o discipulis: ac credētibz. z n̄ in v̄/ teri lege: licz i illa vis̄iōes mltēz: z apparitiōes p̄tibz/ ac p̄p̄lo legitū factē: vt nubes p̄regēs filios isrl̄ i de fto a calore sol. Arqz ignis lucēs eis p̄ noctē: vt h̄z/ beſ. Et ro. xij. Illa tū apparuerūt ad rep̄itādū. s. in uisibilē missū p̄ donū charitatē/ s̄z ad alios effect⁹. nec decuit tūc sp̄s signū plenitudis grē exhiberi an

sp̄s plenitudinis grē/ q̄s ad ch̄i aduentū incepit: v̄t vult apls ad Gal. iij. vide lat⁹ Gabriel v̄bis. **Missio** q̄dā est p̄ auctoritates (vt scribit Gabriel dist. x. q. vnica. ar. iij. li. j.) vt q̄n mittēs p̄ria p̄tate nō ab alio subdelegata alij mittit. Alia est p̄ ministri r̄iū vel subauctoritatē. z q̄uis a solo deo p̄ auctoritatē rē mittant angel: tū ministerialr. p̄tingit ab angelo angelū mitti. Nam a q̄cunqz angel⁹ mittit/ referit ad auctoritatē diuinā tanqz ad causam p̄ncipalē z p̄mā Quā ab alio: s̄ p̄z pillud Zach. ij. Angel⁹ q̄ loq̄/ bat in me/ egrediebatur/ z alius angel⁹ egrediebatur in occursum eius: z dixit ad eum. Surre loq̄re ad puez istū di. Abiqz muro habitabit hierusalē. Vide lat⁹ us Gabrielē. Et de missione angeloz vide b̄m̄ Tho mā dist. x. z. r. Bonauē. z Rich. Et sup̄ in d̄ctiōe An gelus. Omnis aut missio angeli q̄ vn⁹ alij mittit. et ministeria illa r̄ducunt ad auctoritatē dei/ cui⁹ mā/ datus z ordinatiōis oēs parēt. **Missio demonis** (vt scribit Alex̄. de ales par⁹ te. ij. q. xxxvj. mēbro. ij. quē sequit Gabriel q. vnica. ar. ti. ij. li. j.) respicit ordinatiōem p̄tatis ad r̄trādum: q̄ p̄as r̄tandi est sub p̄tate diuina. Et licz intētiō d̄i aboli in r̄tando p̄raria ē intētiōis diuine: cum illa ste mala/ illa bona: nihilomin⁹ v̄t d̄c r̄tatiōe diaboli Tentatio em̄ q̄ diaboli r̄tavit b̄m̄ Job q̄ntū fuit d̄ volūtate diaboli/ fuit ad seducēdū: sed eā ordinatiōe d̄is ad bonū. s. ad p̄tatiōe p̄batiōem z coronatiōem. Sic cū dñs p̄mittit malos r̄tatiōe diaboli v̄neci/ de ceptio ip̄a q̄ tentat⁹ decipit: inq̄ntū pena debita p̄c̄/ caris decepti a deo est. Nā z pena qz iusta bona est/ q̄ culpe ordinatiua. Et angeli mali a deo mittunt. Un d̄c. iij. Regū. v̄t. d̄. q̄ exercit⁹ egl̄i stabat corā domi no a dext̄r̄ z a sinistris. s. boni angeli z mali. Similr in t̄tatione Job mal⁹ angel⁹ v̄t d̄c b̄n̄: sicut z hōy mo dei creaturis malē: z multa alia testimonia addu cit Gabriel. v̄bi s̄. Nec p̄ter h̄ d̄c mittit eos ad seducēdū z p̄dēdū anias cui⁹ est saltiare. fm̄ illd̄. j. Tū mo. ij. Qui vult oēs homines saluos fieri. Vide lat⁹ Gabrielē ibidē. Et missio maloz nihil est aliud q̄ oē diatio p̄tatis eoz ad punitiōē. z p̄missio volūtātē/ co/ rūde ad seducēdū. d̄c em̄ iuste op̄at p̄ p̄tatiōe istū gēdo. Un glo. sup̄ illd̄ ps̄. Immisiōes p̄ angelos ma los. Et ē b̄n̄ Bug. Possim⁹ sine dubitatiōe mal⁹ an gel⁹ attribucere moztēs p̄coz: z moztēs p̄mo gēntioz z obduratiōes egyptioz. Nāc em̄ rē cū d̄c facere b̄z nō instrigādo z inspirādo. sed d̄sc̄rēdo h̄ facit: vt illi opez in filios diffidētē: q̄s d̄c iuste debiteqz p̄mito rit. Vide lat⁹ Gabrielē allegās ad B̄ auctores.

Abysterium d̄c secretū. z illud (vt scribit s. Bō nauē. dist. xj. circa certū li. iij.) nō est inuestigādū vt hō velit rōne comp̄hēdere q̄s dñs voluit occultare. z q̄ aliter facit/ peccat z p̄sumptuos sus est: dum se eleuat ad id ad q̄s non p̄t p̄tingere. Qui autē disputat de fide/ nō ad mysterij inuestigatiō em̄: sed p̄t⁹ ad d̄fens̄iōem: ille nō facit p̄tra hoc q̄s d̄c Aug. z m̄ḡ dist. xj. li. iij. cum ait. Mysterium fidei credi salubrit̄ p̄t inuestigari salubrit̄ nō p̄ rē. **Abysticum** ier̄p̄rat abs̄cōditū. Inde theologia mystica q̄ imitit ad sui doctrinam exp̄itiōis habitis ad intra in cordibz anioz deuoraz De q̄ Berson p̄e. iij. de mystica theologia speculatiua p̄s̄. j. z i si ne videat i d̄ctiōe Theologia. **Abitis** d̄c q̄ semp fuit sine ira. s. p̄i z b̄m̄li. mā/ suet⁹ h̄o q̄ de feritate r̄ducit ad h̄ fm̄ b̄e. Tho. sup̄ ps̄. xliij. Et mittit p̄rie d̄z lenis/ r̄ct̄mēnō/

ma fuce. cui perariu e imitio: hoc e asper seuus cru...

Admixtio est in anio ptemens moderatio cupl...

Admodestia est in anio ptemens moderatio cupl...

Admoderamen Un moderamen inculpatu cure...

Admoderamen salarij ex qtuor atredt potest fm...

Admodus Species ordo ita describunt s Bersone...

diviue bonitas finietis. Mensura e mod: numm...

Admodus cognoscendi deii e qdruplex (ve habet sa...

Admodestia est in anio ptemens moderatio cupl...

Admodestia est in anio ptemens moderatio cupl...

Admodestia est in anio ptemens moderatio cupl...

lit p frictioes vl frictioem mebru pudedi: etia p...

Admomentu sumit duplr. p instati z p tpe imp...

Admonachus id e qd solitari. Et d r a monod...

Admoneta dicta est q nos signi impfioe vl auro...

ecr moneta falsam p vera z iusta/falsari e: z tene...

Admonstru de dcoordinatoe aliqua i natura: z de...

Admonstru de dcoordinatoe aliqua i natura: z de...

Admonstru de dcoordinatoe aliqua i natura: z de...

biliter tradendi. Et morosus in tradendo re qua tene...

Abors est recessus anime a corpe fm Aristo. lib. de...

Mors tripliciter potest dici: scilicet per se...

carce siue qlitaceo pmas aut p h radical confuprio...

Mors ut est puatio vite habet coparacione ad in...

Mors Noxam subire incedione placendi deo...

ut vult Bonau. vbi talis oprio def: vt q iusticia de...

Abortale accipit tripliciter. Uno modo de naturalen...

Abortus est actio cuius potetia fm Aristo. Et mo...

Mortuus localis (vt scribit Deca. j. q. d. lib. q. v. r...

credas quod missus fuit Raphael Tobie: sed frequen...

Moueri localiter aliqd potest esse vel imaginari...

Mouere organice et non organice: vide infra...

Motus vis sensitiva duplex. scilicet naturalis et animalis...

Motus anime nihil aliud est (vt scribit Berson p...

Motus est triplex. scilicet naturalis/sensitivus/rationalis...

Motus seu appetitus sensitivus est qui ex procedit ima...

iste mor? sensualitati. f. considerate respectue: put est qdam mo ad rone ordinabil? /z ab ea puaabilis z est huana z desribit hoc mo sic. Primus mor? e mor? sensualitatis fm impulsu fomicitis tendens speruose ad fruitione creature delectabilis. bmo pmo motus sensualitatis qdammo in nostra potestate sit? /z qda modo no. Si em qlibz eoz singularim consideret? sic in nostra potestate sunt: qz quelibet eoz possumus puidendo declinare z impedire ne insurgat. Si aures omnes simul considerent non sunt in potestate nostra: qz licet impedire possum? ne iste vel ille insurgat no est en in potestate nostra facere quin aliqs insurgat: imo duz vni obuiare nitimur ex altera parte potest altus mor? surrepe /no em potest esse siml in eoz vo luntatis recitatis pta diuersa in actu: vt dari potest ex eplu de naua /q singula forma sue nauis obstrue re potest ne p illa aqua intreret: sed no pot oia simul obstruere vt aqua nulqz intreret. Et ratio est: qz bmo pmi motus sensualitatis: sicut sit pta ita sit pena peccati. f. originalis: z ideo merito dicunt venialia: qz hoc ipso venia digna sunt. Vide latius Bersone ibi de p/ mts motibz de qbz z videt pores Alexand. de ales parec scda. q. cxxv. m. b. j. Et Babri. lec. lxxviii. cano/ nis /q z diffinitione pmi mor? supra postea abude de clarat. z pmi motus oriunt? ex lege carnis /q imedia? re est coitua sensualitati /z in diffinitione fruicio ca/ pif. p. delectatioe. Et ois pmi mor? viciu est: sicut z qlibet actus surrepticius: qz ois motus a lege fomice ortus: z ois actus surreptici? est pta ordine pmeue infirmitatis humane nature. igit? est vicius. Sed neqz pmi mor? neqz ali? actus infensualitatis e peccati? essentialit? intrinsece: qz illo mo peccati? est in sola voluntate: cui? est libe. ar. It? aliqs mor? pmi mor? neqz mortalit? neqz venialit? est culpand?. pater d cor ruptis violent. de quibz videas apud Aug. r. de ciui. dei ca. xxv. An quauis (inqt Bab.) violenter corrupta delectatioe sentiat nequa? /z peccat si no mente co sentiat. Nullus ergo carnis motus peccati? inducit si oino volutas no co sentiat. Hinc bea Lucia ad Pa/ scasti? tyrannu inq. No inquinat corpus nisi de co sensu meitis. Na si me inuita violari feceris / castitas tibi duplicabit? ad coronas. Vide alia apud Babri. vbi s. q. z rone id pbat. scz aliqs pmi motus no esse peccati? z post hoc air. No solu pmi motus in sensu sed naturalis co delectatio vel coeristatio in appetitu intellectiuo (si ponit?) no est peccati? qz sicut nec motus sensus: ita nec co delectatio vl? coeristatio naturalis e in potestate volutaris. Primoz aut? motu illi caru imputant? ad veniale peccati? qui sunt volutaru per liberi arbitrii veru vel interpretatiu co sensum: qz sim plicite inuoluntariu no est peccati? fm beatu Augu. z scm Bonau. di. xli. q. v. lib. ij. Si collat? libez arbi. nullo mo erit peccati? Tollit aut? respectu illius mo tus q nec simpliciter nec interpretatiue e volutaru. An carnalis tentatio fieri potest sine actuali peccati? qz illa fit p pmos motus. Hi aut? fieri possunt no co currere libero arbitrio vere vel interpretatiue: vt dictu est. Videre pores lacius Babri. lec. lxxviii. canonis de pmi motu. Et sermone secudo dnice. xxj. vbi air q ante actu elicitu peccati? esse no potest. Si ergo relu/ crat? nolens delectabile /z delectatione coronat? pro re sistendi merito / si acceptat actu elicitu co sentiendo: co summari? e peccati? veniale vl? mortale. Potest tam? etiaz venialit? peccare / si tardius repellit si impfecere ante plena deliberatione co sentiat: z sic parz quando

pmi motus sur pta vel no. De quo lacius alias. bze/ uia nobis z pauca sufficiant. **Motus rationalis** qui est ipius rationis / cuius est actus humanos regulare /z in fine vltimu di/ rigere / que qd? ratio est potencia superior in qua sit co summario: z hinc est qd in ratione consistit peccati? mortale. in sensualitate vero q est potencia inferior no consistit nisi veniale. de q consulas laciu? Bersones pre. ij. in copen. rbeo. de pmi motu.

Abulier est illa que amplius virgo no est. Quaz re Licero obiurgantibz eu nonnullis: qd seragenarius Popilia? gine? duplifer respodit. Eras mulier erit. Mulier? appellatioe (vt vult Lanius u rificosultus) eti? virgo viripotens continet: hoc est ma tura viro: ia plenis nubilis annis. Un? illud de bea ta virgine Maria dicit? Apoca. xij. Apparuit signus magnu in celo mulier amicta sole z luna. Et illud Mulier circudabit viru. Et illud saluatoris. Multi er ecce filius tuoz e. Et illud Prover. vltimo. Mu lier e forte quis iuvenit: pcul de vltimo fimo preciu eius. Nec em est mulier illa fortis z sapiens beata vir go Maria q infirmitate z fatuitate pma mulieris se z posteritate sua perdenis repararet: ac prudetia ozis /z pede virtutis caput serpentis coereret: q pma muliere decepit z viciu: vt scribit Babri. sermo de q. de nariuitate beate Marie virginis. Mulier air fm Bui. Scoti imitator? di. xvij. lib. ij. z alios dicit? qm mollis aer. z hoc tripliat. Pmo ppter infirmitate? ppter qua est fragilior et mollior ad resistendu malo qz vir: vt in pluribz. Secudo ppter molliendu Eccl. xij. Melior est iniquitas viri qz mulier benefaciens Lyra. Melior est. i. minus mala est. f. ad cohabitandu dum: qz magis emollet cor viri ad peccandu carnali? ter qz iniquitas viri cohabitatis allicitat ad co sentiedu. Na fm Berson? in multis locis dicit mulieru cu vi ris familiaritate pnciosissima esse zc. Vel aliter fm Guilelmū Scoti imitator?: vt ce refert frater Pely batus libro scdo rosarij theologie: quia vir significat fortem in virtutibus: mulier infirmu. Melior aure? dicitur iniquitas viri. id est hominis fortis casus in viciu: scilicet occasionaliter: quia fortius resurgit qz mulier benefaciens. id est qz si infirmus operet? bo num: quia ex hoc in superbia erigit. Tertio modo di citur mulier propter sexus coera viru distinctu: sicut Eua fuit dicta mulier cuz esset virgo ad huc in para/ diso /z ppter sexum /z ppter Ade inductione in pecca tum molliendo cor illius ad co sensum. ergo molliis. Et ob hoc mulier quasi molliis aer. Unde Digenes diffinit? dices. Mulier est caput peccati / delicti ma/ rer / transgressio legis antique / expulsio paradisi / et co sequenter arma diaboli. Mulieru regulam ponit Berson parte pma tractatu de modo viuendi omniu fidelu cum air. Regula mulieru est q non se indece re ornatas ostendat. Aures / collu / guctur / z caput regane: humiliter in ecclesia z vbiqz se habeant: nec alias mulieres per supbia sua inuicent.

Abultus a um. a quo multitudo / quod est fre quentia z copia. z multitudine quod multis modis fieri potest: z multum quodqz valet id est omnes: vt cum dicitur mulier cuiqz labur. Mulier vt dicit Augustinus. xx. de ciuitate dei id est omnes. Et talis modus loquendi (vt inquit sanctus Bonaz uentura. diffinitioe. xliij. arti. j. q. ij. lib. iij. frequen? inuenit in scriptura.

Abultiloquium est multitudo locutionis cuius supfluitate vel pter veritatem re vel necessitate. Et sic intelligit? Prover. x. In multiloquo no deest peccati? ex Alex. de ales tracta. de mul tiloquo. Et multiloquiū e filia gula: fm beu Tho. ij. q. cxxij. ar. vj. Multiloquiū qz multiloquiū di/ ci pot. Et multiloqua nocet? pteplariu z studioso z di uina pteplariu: vt vult Berson pre pma epla ad stu/ dentes collegij Nauarre: cu air. Ad dā cxxp? qz nihil ita me det meitis z pteplariu pl? insidiosum: nihil ita pnciosissime rei epis. f. psumptiu: nihil postremo pfe crioi scholasticoz aliude pbaroz pl? obuias: que ad? modū colloqa / no solu praua qz corripit bonos mo/ res / sed eti? illa q supflue diuqz prabunt? aut super rumoribz vulgo volitabit? aut sup ludicr? pibz z in eptis fabulacionibz / aut sup pteplariu boim in aduersa edēdit: z siltibz qbz a maē vlsqz ad vesperā / imo pfun dā pleriqz nocet? dies sensum atterit: p q du se oblecta uerit vel ignauit? vl? idignatōi vel fastidio suo mede ri putares / cristicoz z inqreioz z mēredissipatoz remanēbūt. psumt en nec nego (vt idē inqre) pbaroz viroz colloqa / q ascesum pteplariu z sue arduita/ tes discrimina suo labore suisqz piculis experti sunt Nec cecellari? parsiēsis. z idem vult parte. iij. de mē dicrate spūali pre. ij. zc.

Abundus capl? dupl? (vt scribit Babri. dist. xl. iij. q. vnica. ar. j. li. j.). Uno mo p tota pgregatioe oim rez creatoz sive sine substantie sive ac cidetia. Un? fm Possidoniu i merbeoz. mūdus est q pstat ex celo / terra / z terrenis celestibusqz naturis. Et sic excludit? de? q no est qd creatu. Sive fm Possido niū mōs dē q pstat ex dijs z boibz: ihsqz rebz qz horum gfa p dicit? sicut ab ornaturqz dē. que greci καο μου vo/ eae. Alio mo p toto qdam coposito vel aggregato ex multis pteis sub vno corpe /z illo pntēte. Et h du/ pliciter. Vel p se p partibz q sūt subē / vel indifferē ter p omnibz. Un? mōs fm Berson? pre. iij. in descip. terim. ad theologiā vtiliū est vniuersitas rez ab arte diuina p dicit? qz res ab ei? dominatissimo z liberti? mo regimine suis legibz ordinant. Vel sic. Mūdus est ens vniuersum z pfectu. Vel est vniuersitas pfe cta. Iste mōs fm veritate quā ponit scrips Bonauē. dist. j. q. ij. li. ij. in esse pducit? est. z no solu fm se totu: sed et fm sua pncipia / q no ex alijs / s. de nihilo sūt p duca. Nec aut? vicias rli? cuiuslibet fideli sit apes z luci da. Latuit en? prudentia vel prudentia p bica / q logo rempe ambulauit p dūta. Quos redarguit ibi sanct? Bonauē. z cor? errores de pducitōe mōi. z vbi dicit? eit (inqt? ipe) p hoz pteia subuenit nob sacrosctā scri ptura q dicit oia esse creata. Mūdus? itaqz no fuit p/ ducit? ab eterno: vt z Bulefer scribit dist. j. q. j. li. ij. qz in pncipio creauit? de? celū z terrā: z mōs p ipm fa ctus est. Jo. j. In pncipio creauit. i. in initio epis zc.

Mūdus archetypus (vt inqre Berson vbi s. p/ te. iij. est deus vt ab ipo vnico z simpliciss. mo. p duci bilis est mūdus exterior. p veraqz sui parte spūali. f. z corporali. Mūdus idealis idem: z mūdus exēplaris idem. Mūdialis ars /z pmozialis idē. Et vt scribit Bulefer dist. xliij. q. j. li. j. Mūdus archetypus est fili us dei / vel noetia diuina. Un? sanctus Aug. de q mōs iste sensibilis factus est de nobilissimo mūdo. Etiam fm aliqs mōs archetypus? capl? p mūdo co mplari: ab archos qd est pnceps /z rps? qd est mōs qm pncipal? mūdus. Et isto mō mōs nihil aliud est nisi esse cogni tum rerū creabilū sive idea: vt sunt co plexa necessa/ ria / aut determinatōe volutaris vt ptingētia. Et d isto

mūdo exēplari loquit? Boetius. iij. de pof. merito. ij. ad decum. Tu cūtra supno ducis ab exēplio pulcrū pulcerrim? ipe Mūdum gerēs: simliqz ab imagine formās. Epif? z mōs p hōie / q dē microcosm? . i. mū? noz mōs fm p m z Bego. qz iuxta aliqd ois creatu ra hō dē. Iste mōs (vt inqre Berson) pntēce in se dupl? cem subam: corporalem. f. z spūalem / dei capace / ad fi nē beatitudinis ordinatas. Iste minor mōs (vt idē air) est nexus qdaz duplicis subē corporalis z spūalis / ra tione cui? nec? ipe capax est oim tā spūalium qz cor? posalū: gerēs eoz qndam imaginē z exēmplū. Ma crocosimus hō fm eundē Berson? est maior mōs exē platus / z pducus a mūdo archetypico deo pntēs i se vniuersam creaturā corporale z spūalem ad ipm deo um finaliter ordinatā. Et mōs spūalis in mūdo ma/ iori est vniuersitas creatoz spūaliū. Vel specialis? mōs spūalis est vniuersitas intelligentiaz sepotaz cu suis actibz vel habitibz spūalibz ordinata ad deū. z inter se z ad inferiores creaturas. Hierarchia cele? stis idem. Speculū gerentis idem. carena gerentis / rias idēz. carena aurea idē. liber spūalis idē. Mūdus corporalis est vniuersitas subaz corporaliū vel extē saz cu suis accidētibz ordinata p genera / spēs / z mōi uidua z p mōe? /z sine subordinatōe ad supmū fi nē decum. Carena argēta idem. liber nature vñibilis z sensibilis idem. carmen sensibile mōi idē. scala Jaz cob idē. vel est macrosm? Mūdus spūalis in micro cosmo est ania rōnalis. vel babēs agere suū separatum ab organo corporeo. potētia rōnalis idē. microcosm? spūalis idē. hierarchia spūal? z subgelicqz idē. Mōs corporalis i mōo minor est aia: put ipa habet agere su um p organū corporeū. aut e co positu ex corpe z ania sic se habere in agere suo corporeo. potētia organica idē. Nec Berson. pntētiū. vbi ponit diffinitōes terminoz ad theologiā vtiliū. Capl? z mōs p amarozibz seculi. Un? dē: Mōs en? no coguit. i. mūdani hoies Joan. j. Itē p mōi delectabilibz z vicijs. Un? j. Joā. ij. dē. No lire diligere mōm. i. mūdi delectabilia iordinata: neqz qz ea q in mūdo sūt. i. vicia. vel p statu mūdi q ad cul pam. Un? Joan. x. Mōs in maligno posit? est. Capl? tur z p mūdana puerfatioe. que vana est z immūda: vt habet scrips Bonauē. dist. j. arti. ij. q. j. li. ij. Un? Jo an. xvij. dicit saluator. Regnu meū no est de h mun do: intelligit? de mūdana co uersatione. quia ipe no re gnar in malis / sed in bonis: quoz co uersatio est i ce lis. Similit? diabol? est pnceps mūdi /z no deus Jo an. xij. z xij. intelligit? de mūdane z secularit? con/ uersationibz. Ipe naqz suadet diabolus in delectatōibz seculi / solat? am qreere (vt scribit Berson parte. iij. cra creatu de diuersis rēratōibz diaboli) Capl? z mōs pro multitidine reproboz: vt dē Bulefer dist. j. q. j. li. ij. Un? Joan. xvij. dicit. No rogo p mūdo. i. p reprobis. Capl? z mūdus p superiori z pfectiore parte mūdi sensibilis. f. p illa parte qz co mūe mouet? z motu regu lari. f. prosperia. Bulefer dist. xliij. q. j. li. j. z alij do/ ctores. Et Bonauē. vbi sup. Capl? z mūdus p orz naru muliebz quasi munit? /z ius alij a mouēdo di/ ctum velint. quonia id genus ornatus sic qd sumūe mulieres / ac deponit. Et mūdū in neutro genere veteres dixerūt. Hinc fit mūdus a. um. f. est purus rertus / politus. A quo imund? / impur? / obscurus. z mūdo z mūdificō verba. hoc est depuro / dētergo. Et mūdicia que z mūdices dicit? hoc est lauricia. z con/ trarium eius est imundicia / vel imūdices q z pro lu xurie specie accipit. z aduerbia mūde z immūde: q a grāmaticis laciu? differunt.

Murmurare capit dupliciter: vt notat Brule. di... mō ppe. z sic nihil aliud ē q̄ aliqd bonū factū loq̄ male...

Abutare prope est trāsferre. Varro. fac vt te ali... q̄ cū omī familia mutes. Jē variare vñ mutare animi...

cedēdo nomē mutatōis: res sē supnāles mutatōes. Una de nullo mō reat̄ ente i ens. z hęc ē creatio cui...

Abutuū tibi ad tps/ post rēpois lapsum reperca... dam: vt scribit Gabriel dist. xv. q. xi. li. iij. Iniaz. vñ i...

Debz tamē recipiens mutuū p̄ legem amicitie z be/... niuolētie mutuat̄ q̄ndā beniuolētiā quā pōt incedes...

De littera M

Nasri idō dicitur: qz... Nam vel odor vel spūs nare nō desinit fm...

Nasce vide sup̄ in dicōe Generari: vt de filio dz... Nasce hō rēpoalit̄ illud dz qd̄ de nouo pro...

nē video apd̄ Bona. Et in q̄ sensu possit pcedi hęc p... positio Diuina nā est caro facta. Si em̄ intelligit sic...

Nasce vel gigni filiū dei spūaliter in cordibus... nostris: nō ē aliū (vt scribit Berlon pre. ij. f. mōe facto...

Natiuitas est duplex. s. natiuitas in vtero / q̄ se... rus fit pmo hō: vt patz Nat. j. dicē te angelo ad Joseph. Qd̄ in ea natū est: de spūs sancto...

Natiuitas hominis ē triplex (vt scribit Berf. pre. iij. i ser. de scō Antonio) Una ē dolorosa. Alia gr̄osa. Tertia gl̄iosa. Prima ē corpāl: due alię sūt spūal...

Natus quibus est nomen: et est idem quod filius, quibus est precium. Unum illa negat christus est natus. Illa vero procedit quod est natus de spiritu sancto. Nam in prima accipitur nominaliter: quod mutat regimen principii. Sic ei natus accipitur pro filio / in secunda accipitur principaliter. et sic capitur generaliter / ut pro viuentis. producto de aliqua materia: sive viuentis: sive non viuentis. Sic dicitur vermes nasci de cadauere / sic procedit christus esse natus de spiritu sancto de circumstantia cause actiue: non materialis. Non enim natus est de spiritu sancto sic de materia. Sic natus est de virgine / sed de spiritu sancto natus est tanquam de officio: sive de causa efficiente. Nec Bab. di. iij. q. vnica. ar. iij. dub. ij. li. iij.

Natura generaliter accipitur per entitatem. Unum Augustinus contra Manicheos in libro de moribus corinthios ait. In catholica ecclesia de omni natura ac quibus subactio esse autem creaturae dei: et paulo ante. Ipa natura nihil aliud est quam id quod intelligitur in suo genere aliquid esse: ita ut nos iam nouo nomine ab eo quod esse vocatur entia: quod plerumque subactio nominatur. ita veteres quibus hec nomina non habebant per essentiam et substantiam naturam vocabant. Et quod per quod b. Augustinus per naturam intelligit quod omne quod in suo genere aliquid est. et omne quod habet aliquid esse / et omne quod esse sive quod est / et nos quodlibet tale vocamus esse: sive essentiam. Hab. scribit dist. xxxvij. q. vnica. li. ij. sic deus et angeli dicuntur natura. Unum natura (ut idem scribit dist. j. q. i. lib. iij.) secundum Decanum est res aliquid positua habens esse reale: non enim esse obiectiuum in anima. Et natura intellectualis (ut ibidem dicitur) est anima angelus / deus: vel quod habet intellectum pre se essentialiter: ut homo. et dist. v. Natura (inquit) ut distinguitur per personam: accipitur quodlibet entitate quod non est forma / littera incohibilis.

Natura secundum Brulem capit dupliciter dist. j. q. j. li. iij. et di. xxxij. q. j. lib. j. et Boetius in libro de duabus naturis: et vna persona. Uno modo per eo quod potest distinetur et perfecte intelligitur ab intellectu nostro et positue / isto modo omnis natura positua est natura: sic deus angeli dicuntur natura. Secundo modo capitur per aliquam substantiam quod potest agere vel pati. non solum instrumentaliter / sed etiam tanquam principale agens: sic sola substantia de genere sube est natura. Isto modo deus non est natura: nec accidens. Tertio modo accipitur per diuina specificam / sicut inueniuntur in specie specialissima / vel subalternata: ut rationale respectu hominis. Quarto modo capitur natura per se principium motus et quietis. Et sic dicitur Aristoteles in physica. est principium mouendi et quietandi in quod est primo: et per se non per accidens. Secundus Hilarius: natura est omne quod potest esse principium nitari / alicuius: quod de natura. isto modo voluntas in diuinis non est natura: quod non est principium alicuius / quod de natura: quod spiritus sanctus non nascitur / sed procedit. hoc modo secundum Franciscum de Mayo. ista se habet per ordinem. substantia: natura essentia: et quidditas. Unde omnis substantia est natura / sed non e contra. Nam ponimus multas quidditates in deo. scilicet bonitatem / volitionem / et intellectum. et tamen non ponitur nisi vna essentia. Et natura dicitur a nascendo secundum b. Thome. j. pte. q. xxxij. art. j. ea enim facit omnia nasci. Unum primo ipositu est ad significandum generationem viuentium: ut corpora naturas: et publicatio dicitur natura quod nascitur. postea translatus est ad significandum principium generationis: vel mutationis huius in trinitate: quod principium est forma: vel materia. de qua multa philosophi. et philosophi. et dicitur de principijs reipsum natura: ut sunt materia: et forma. Interdum natura ponitur per vi. vnde herbarum arborumque naturas dicimus.

Natura secundum Bonam tripliciter accipitur: ut ipse scribit dist. xxxvij. li. ij. circa textum. Uno modo natura de res quod naturaliter est / vel per se quod naturaliter inest. Se-

cundo modo de natura largitur non solum res per se ens vel per se naturam inherens: sed etiam omne quod conseruat naturam: vel quod saltem aliquo bono non peruat. Istos duos modos ponit magister Sina in dist. xxxvij. li. ij. Tertio modo de natura largitur omne ens quod est in aliquo naturali / sive sit naturaliter inherens sive non: sive saluatiuum sive non. Et hunc dicit Augustinus. quod natura est omne quod de se facit potest accipi natura tribus modis / secundum quod facere dei accipitur tripliciter. Uno modo facere deus creatio. Secundo modo concreatio. Tertio modo cooperatio. Et ita secundum quod extenditur ad naturam faciendo / extenditur nomen nature facere deus de se actionem substrata peccato cooperatio libero arbitrio: sic etiam nomen nature se extendit ad illam actionem. Et sic facere dei nunquam se extendit ad deformitatem sic nec natura. Unum Augustinus. et allegat magister in rectori vbi dicit. Quoadbre quod natura non est deus non fecit: quod natura est omne quod fecit. Item omne quod natura bonum est deus ex nihilo fecit: non diabolus. Et hac auctoritate non potest haberi quod actio substrata deformitati non sit a deo. Bonauentura.

Natura adhuc accipitur dupliciter (ut idem Bonauentura scribit dist. xxxvij. q. ij. fine li. ij.) Uno modo de se quod copertit rei a sua naturali origine. et sic copertit creaturam / ut ex ea producatur de se de se vult. Opus enim respectu sui artificialis habet in se potentiam perfecte / cuius omnia subiacet eius voluntati. et per haec naturam de se nunquam facit: in quo quod facit de creatura / secundum haec naturam facit. sic mulier de co facta non est formata contra naturam. Alio modo de natura per prius vis infusa rebus secundum quod res naturales paguntur curis suis suos et motus solitos. Hoc modo accipiendo naturam aliquando deus facit contra naturam: aliquid ad se supra naturam. Tunc facit contra naturam / quando facit aliquid cuius simile in natura et a natura: habet tamen alio modo omni diuerso: ut patet in hoc quod natura dat alicui visum et successiue in prima generatione: similiter et dat vitam: nunquam tamen eorum reducit ad visum / nec mortuum ad vitam. Si ergo deus virtute hoc faciat aut alicui eorum visum restituat et mortuo vitam: tunc dicitur facere contra naturam. i. contra solitum cursum naturam. et tunc dicitur miraculum. Quando vero deus facit aliquid cuius simile in natura facere non potest / et ad quod natura non habet ordinem secundum propriam virtutem: sicut quando deus factus est homo: vel quod corpus mortale factum est gloriosum / tunc facit supra naturam. Et illud opus proprie dicitur mirabile et non miraculum. Nec s. Bonauentura.

Natura est duplex. scilicet naturans quae est deus. De hac Quodius loquitur primo Metamorphosis. cum ait. Hanc deus et melior licet natura diremit. hic mens et causa a Platone appellatur. Unum Seneca. Nihil aliud est natura quam deus et diuina quodam ratio totum inundo et partibus eius inferta. Alia est natura naturata quae indidit creaturis. de qua supra. Hanc distinctio nem inuenit Berson super cantico Marti: tractatu. ff. Et ut idem vult in trilogio astrologie theologiae: contra superstitionem cuiusdam medici: et de erroribus circa artem magicam / natura aut miraculo diuino causantur omnia: alia de diabolica passione operatio spectata est. Unde dicit quod omnis observatio cuius effectus expectatur aliter quam per rationem naturalem aut per diuinum miraculum / debet rationabiliter reprobari: et de pacto demonum expressis vel occultis velle mittere huius suspecta. Sicut determinauit tempore nostro inquit ipse sacra theologiae facultas Parisiensis. vniuersita.

Natura intellectualis est triplex (ut ostendit Brouiler dist. xxxvij. q. iij. pma. li. iij.) scilicet supra et diuina Alia est media et angelica. Alia est infima et humana

Natura humana (ut idem ait dist. j. q. j. li. iij.) nihil aliud est quam humanitas. Quid autem sit humanitas patet supra in littera B. Unum natura humana (ut scribit Brouiler dist. v. q. vnica. li. iij.) nihil aliud est nisi compositum ex materia et forma rationali. Et omne tale compositum de natura humana / sive actu dependeat ad aliquid suppositum ut in libro de substantiis in seipso / ut in Sorze vel Petro. Et licet natura quibus substantiat se ipso / et per se quibus sit persona in creaturis / non est in forma persona: quod esse persona non est de ratione eius formali: ut latius videtur post se apud Brouiler vbi dicitur. Et quibus pars compositi est natura. Unum dicitur quod hominem compositum esse ex duobus naturis: corporali. scilicet spirituali: carne et anima. sicut dicitur in christo esse tres naturas: carnalem. et animam et deitatem. Nec Brouiler. Et natura humana in christo est similis nature nostre quantum ad essentialia (ut scribit Brouiler dist. j. q. j. ar. iij. dubio vlt. li. iij.) quod eiusdem spectei essentialis: sed non est similis in omnibus accidentibus. Nam in natura assumpta fuit et est breuiter et summa charitas / scientia et dona in summo: quod non sunt in nostra. sicut in vno homine sunt accidentia quod non sunt in alio: sicut alia in iusto / alia in peccatore. Et quibus (ut idem Brouiler ait dist. j. q. j. ar. iij. dubio. ij. li. iij.) non est suppositum sunt idem: non enim vniuer saluati omnia non est idem supposito. Et quod dicitur uenit nature quod est suppositum / uenit etiam supposito. Assumit autem uenit nature quod est supposito. Sed posse assumi non potest. Brouiler huc. Et nomine nate quibus christus assumptus (ut habet magister dist. ij. li. iij.) non intelligitur nate communis specificae: sed natura singularis. quod est hec caro / et hec anima. et non assumpta est singularis propria singulari: care: quod omne existens eo quod est / est singularis. Unde latius Brouiler vbi dicitur. Et late de tractatu Decanum in primo dist. ij. q. vj. Sicut autem in christo duae nate (ut oia sentiunt catholici) iniret et perfecte diuina. scilicet humana sub vna personificatione huius (ut scribit Jacobus de Valeria p. s. cap.) Nate huius assumptae nate humana sine aliqua personificatione creatura: imo personauit et supposita illa per personificationem suam. et sic manet vna sola supposita / et vna sola persona habens duas perfectas naturas. Et ratione istarum duarum communiter idiomata in christo. Et sic de christo vultur deus et verus homo. et deus creator et creatura / et mortuus et passus secundum distinctas naturas: ut alia supra dictum est. Iste christus est substantialis et coeternus et coequalis patri secundum diuinitatem: sed est minor parte secundum humanitatem. et secundum humanitatem accepit regnum mundi a patre ex parte: et patrem sacerdotalem summa: et iudiciaria patrem. Et sic respectu huius humanitatis de patre filio. Sede a dextera: donec possit. in. eu. sca. pe. euo. Et sub iureiurando dedit sibi sataniam eternam et iudiciaria patrem. Nec Brouiler episcopus vbi dicitur.

Natura diuina (quod teste Damasceno in primo suo est pelagus infinite sube) capit quibus modis. Uno modo proprie ipsa natura diuina sive deitate in quibus tres personae coexistunt quod est increabilis. et sic est prima entitas composita per se spiritus sanctus. Alio modo capitur personam sive notionalem: et sic capitur per aliquod includentem et habentem diuinam naturam. Sic patet de diuina natura / similiter filius et spiritus sanctus de diuina natura. sic diuina natura valet sic persona diuina / quod includit naturam. Tertio modo capitur per se principium nature / productiuum naturaliter diuine persone. isto modo itellectus in parte dicitur natura: in media secunda: non autem voluntas. Quarto modo per quibus vi existere naturaliter in natura diuina. isto modo oia attributa patre dicitur natura. scilicet in tellectus / voluntas et sapia: quod deus naturaliter habet sapia: Quinto modo capitur per idem est quod incommutabilis necessitas. et sic de solis partibus circa actum eliciti. Isto modo f3

noiales est incommutabilis per se ad se spiritum sicut filius. Vide de Brouiler di. r. li. j. Naturale venit a natura: quod est secundum naturam. Et nate / les filij dicuntur illegitimi / quod sola natura non coniugali lege sint orti. Et nate est quod uenit res secundum substantiam eius. i. quod per se inest ei. secundum brouiler Thome. pma se cude. q. r. ar. j. Et nate (ut scribit Petro) paludis. dist. xxxij. q. j. li. iij.) est cuius principium est natura. sicut igni ferris fursum: vel materia / ut moris: vel forma / ut moris elementis. Vel secundum naturam vltimam: sicut fluxus et refluxus maris / et moris circularis ignis et aeris. Unum secundum naturam principiale vel speciei: ut adamantis attrahere ferrum. Unum generis: ut grauis ferri deorsum. Et quod dicitur nate et res qui inclinationem nate vniuersalium quibus particularis: sicut graue ascendit ad supplem vacuum. Item natus est secundum inclinationem nature speciei quod est causa a non vltima quibus natura generis. sicut licet ferus ut graue habeat redere deorsum: tamen ut alterari ab adamante virtute celesti ferri fursum: ut in actu patris de sepulchro Nabumet. Nec paludis. Paulus Lorentius theologus eloquentia brouiler tiro meit nate lib. iij. sinax suax dist. vj. in principio. Na quibus ex principio genere nate necessitate ortu est affirmatio: quod admodum igne dicitur supra suapre na capessere: ex quibus genere nec coniubi nec id quod dicitur lybera optioe cumulat nate dicit volumus. Alio modo quibus nate expectim ad quod appetendum natura moueat. quod quod in media anis optioe expectat ut actus nate nominant. Et quibus gne pbam coniubi nate dicit: quibus ad id nature ro cui appetitioe moueat perandi ea. Nec Lorentius. Que et latius hic pbat Scor dist. plij. q. iij. li. iij. scribit vocabulum naturale equocari. que imitatur Brouiler dist. j. q. j. li. iij. Quod apparet ex huius quod dicitur uersio opponit. Et illa est vna doctrina theologorum cognoscendi multiplex. Opponit enim nate vno modo supnaturalis. Hoc modo incarnatio (inquit Brouiler) sive vniuersa huius diuini ad naturam humanam non est naturalis / sed supnaturalis: quod non fit ab agere naturali naturaliter / sed supnaturaliter: quod a solo deo potuit fieri. Secundo modo vnde distinguitur contra violentiam. hoc modo incarnatio filij dei est naturalis. quod quilibet creatura habet naturalem inclinationem ad obediendum diuine potentie: et maiorem quibus ad quodcumque quibus aliud. Unde potentia obedientialis est illa quod deus potest facere de creatura et opere suo quod non impliat contra dictionem. Tertio modo ut distinguitur contra liberum. hoc modo incarnatio huius non est naturalis / sed libera: quia deus inere et libere vniuert sibi in vniuersa personae naturam nostram. Et (ut idem ait Scor) resurrexio erit naturalis: ut naturale opponit violentie: sed non naturalis / ut naturale opponit supnaturalis: sed erit supnaturalis. Ratio patet: quod passus inclinatur natura / licet ad formam quam recipit. Ratio scilicet: quod non recipit ab agere naturale ordinem habere ad istud agendum / sed supra totum istud lacus videre potes apud Scor eu. Addit adhuc quibus modum naturale Brouiler pue distinguit contra artificialem. huius modo (inquit Brouiler vbi dicitur) incarnatio christi est artificialis: quod est ab arte diuina: similiter et quibus liber creatura. Et naturalis creaturam et rationalis (ut idem Brouiler scribit dist. j. li. iij.) sunt duplicia. scilicet essentia: et ve essentia anis / et ea quibus sequuntur ea naturalis / et necessario: ut intellectus et voluntas. Alia sunt accidentalia ut elementa / ingeniositas / pulcritudo corporis / facilia / Et possunt dici quibus gratias dare. Brouiler. Unum quibus naturalibus per fidei et charitatis supnaturalis inductione sed non principaliter. Unum Berson in trilogio astrologie theologiae. pte. j. positio. iij. sic de. Fides quibus sit supnaturalis / non ffurat rationes et congruentias naturalium: et

charitas supernaturalis mortua naturalia ad amaduz qm talia facit ad solatōez fidelitū arz mūdanoz. B em obseruare cōuenit ne fidelis dei amicus vraf tali bus rōnibz z obseruatiōibz tanqz pncipalibz z cogen tibus mortuis ad credendum deo: sibiqz per charit atem inherendū: alioqz meritum fidei pderet: z irri sio maior apud infideles z humanos seqret sciētibz il lis qz talia nō pvincūt. Hec Berson.

Neccesarū est qd nō pōt nō esse. z sic necessario pducit qd nō pōt nō pducere. Et necessariū simpliciter qd per nullā potentia pōt nō esse: qd soli deo cōuenit. vt inqz idem Gabriel dist. i. q. ij. li. i. Dm̄ em qd nō est deus: potest nō esse: sicut qnqz nō fuit: z ita nō est necessarium simpliciter: sic sacramēta nō sunt necessa ria homini simpliciter. pōt em esse sine sacramētis. Etia nō sunt necessaria homini ad finē: qd est beatitudo: qd deo potest beatitudinē pferre sine sacramētis. beati fi cat em angelum sine pūijs sacramētis: similr z homi nē si in statu innocētie stetit: nullis pcedentibz sa cramentis. Deniqz de facio saluat qd daz sine sacramē tis: eos scz qui ppter defectū ministrorū sacramētis q desiderat vti nō possunt: sicut d baptizatiōe baptismo flaminis vel sanguinis. Nō em (vt ait mgf) deo suas potentia alligauit factis.

Neccitas dicitur a nō cesso: vt dicit Guilbel. Scoti esse. Etso autē ē ab ope vaco. Un apls ad Col. i. Nō cessam⁹ p vob orātes z postulātes vt impleamini agni tione voluntatis ei⁹ zc.

Neccitas qdam est absoluta / qdam ex suppositi one. De q videat Gabriel dist. xvij. q. i. li. i. z dist. xx vij. q. vnica. arti. ij. dub. iij. li. ij. Et Decam in qdli. vij. q. ij. z habet in pmo dist. xvij. Et Alexā. parec. ij. q. lxx. arti. penul. Et Gabriel in. iij. dist. i. q. ij. Neccitas est absoluta vlt simpliciter dicta est qn aliqd est simplici ter necessariū / ita q eius oppositū includit contradicōi onē. Et hec ē absolute necessaria: Nō est rībilis: de us est: z bimōi. quia contradicō est qd hē sine falsē z contradicōie verē. Neccitas ex suppositiōe vel ex cō ditione est qn aliqua pditionalis est necessaria: qzuis tam ante: cedēs qz psequēs sic cōtingens. Sic hec ē neccitas: si Petrus est pdestinatus / Petrus saluabit. z cū tam antecedēs qz psequēs est cōtingēs. Et dicit neccitas pditionata. i. fm qd. (vt inqz Berson par. te. ij. in cōpendio theologie de sacramēto pfirmarōis) vt si homo nō debeat debilitari / necesse est bene come dere. Et isto mō dicit pōt (ait ipē) q cōfirmatio ad sa lucem est necessaria. Nam ad h q debeat vita spūalis z salus in baptismo adepta robuste ptra hostes spūa les custodiri / necesse habet hoc sacramēto pfirmari z cōfortari. Daz em hoc sacramētū ad robur: nō aures simpliciter ē necessariū: sicut nec cetera vt z sup dictū est. Nec obstat qd dicit ipē Berson q absoluta neccitas est: si illud sine quo res esse nō pōt / necessariū mō dicitur: si baptisim⁹ necessarius ē ad salutē: qz sine eo nō ē sal⁹ nisi cū neccitate excluderet sacramētū. Vel neccitas ex suppositiōe (vt inqz Gabriel vbi s.) dicit qn aliqua talis cōsequētia est necessaria. Sic dicitur q deus nō de neccitate acceptat accūm elicitū ex charitate creata / loquēdo de absoluta neccitate. Sed pōt de potētia sua absoluta istum actū nō accep tate: accipiēdo nō acceptare / p n velle alicui dare vi tam eternā. quia fm scōs deus nihil agit ad extra de neccitate: nec aliqd aliud a se vult necessario. qz hēu qz accū posteo in viatoze / deus nō de neccitate naru

re vult sibi dare vitam eternā: z p psequens nō accep tate talem accūm. Hec Gabriel in pmo vbi s. Est p terea adhuc multiplex neccitas: de qua multipliciter neccitate videant doctores. sc̄tus Bonauē. dist. vij. q. i. li. i. Richar. Thomas Guilbel. Scoti. Pelbartus: dñs ppositus Gabriel dist. xvij. q. vnica. arti. i. li. ij. Est em neccitas violentie siue coactiōis q mouet cō tra naturam: vt lapsus peccatus neccitatē sursum mo ueri. vel qualis est neccitas corruptiōis ligni postea in ignem qd violēter ab igne corrumpit. Neccitas ho coactiōis est ptra voluntatem. Est etiam neccitas indigentie vt cibi z potus in paupe. Et qdam est vā gens: vt cum primo subueniēdum est: sicut ē elemos syne distributio: z orando (vt inquit Berson de pfecti one cordis) p qualibet z in qlibet aduersitate primo rum p sua eruditiōe / castigatiōe / psolatiōe / paciētia cibo / potu / veste / sanitate. Sciet pater omnium deus / z vult desiderium paupis exaudire: z pparatiōem eo rum audiet auris sua. Berson. Est pterea neccitas i curabilitatis qlis est in morte z in pmo moribus (in qz sc̄tus Bonauē.) Hanc neccitatē incurrit homo ex carencia originalis iusticie. Ps. De neccitatibus meis erue me. Est z neccitas ex pignēte q est in mares riā disponēda ad formā vlt disposita. Est z neccitas imutabilitatis eterne. hec sola cadit in deum: z nulla alia. Hoc modo deus pater necessario gignit filium neccitate imutabilitatis eterne z pncipalr est i deo (vt inquit Bonauē.) qz ipē solus est q pncipalr sibi oī no sufficit: z qui secum oīno cōuenit. Hec autē neccitas nō repugnat libertati voluntatis / sed soluz verē ribilitatis: qlis nō est in deo. Nec neccitas coactiō nis (vt idem ait) cadit in deum zc. Est insup neccitas ras finis (vt ait Gabriel dist. xvij. q. vnica. li. ij.) siue cōditōnata: sic necessariū est ad finem / sine q finis ha beri nō pōt. sic merita sunt necessaria ad beatitudinē psequēdam. Et h potest accipi fm potētiā dei ordi nariā vel absolutā (vt idē ait Gabriel dist. xvij. q. vnica. li. ij.) etū dicit q deus dat grām facienti qd in se est neccitate imutabilitatis z ex suppositiōe: quia dispo sūe dare imutabiliter grām facienti qd in se est. Illa q ordiatiōe stāte z suppōe nō pōt nō dare grām facienti qd in se est: quia tūc esset mutabilis. Sic pdestinatū nō pōt nō saluare in sensu composito: quia impossibile est pdestinatū nō saluari: licz in sensu diuiso q pdesti natus est pōt nō saluari: qz pōt nō esse pdestinatus: cū pdestinatio cuiuscunqz (vt suo loco infra videbit) sic cōtingens. Sic omnis ordinatio dei ad extra est cōtingens. Hec Gabriel in. ij. vbi s. Et fm sc̄m Bona uē. est adhuc qdam neccitas ex naturē institutiōe z est neccitas ex corruptiōe. Prima est dara. sc̄ba est quā incurrit homo ex culpa. Prima neccitas oīno excludit culpam: sc̄ba ho excludit culpam actualē mortālē nō veniālē. Un sicut vult Aug. de pfectiōe iu sticie hoīs: qz hō noluit vitare peccm cū potuit: iusticiū ē ei nō posse cū velit.

Neccitas fm bēn Thom. in. iij. sc̄pro: dist. xvij q. i. z post cū scribit Gabriel eadem dist. q. vnica) qdā dicitur moriēdi. z hec neccitas moriēdi partim inest ho mini ex natura / partim ex peccato. Ex natura qdeme qz corpus homis compositū est ex contrarijs / q nara sunt agere z pati ad inuicē fm diuersas partes orga nitas: ad qrum actiōem sequit tandē corruptio corz poris / corruptio. i. qualitatibz ad opationes vitales reqstas. Item ppter psumptiōem humidit radical: ex ppter violētiā extrinsecā: tamē in statu innocētie p donū a deo gratis datum (siue id fuerit lignum vitę

siue originalis iusticia / siue verūqz sil) largita est hu iusmodi immortalitas. Nā p hoc donū potuit cauēri oīs corruptio / z p psequens mors: sed ppter peccm donū illud pdidit: z ideo relicta ē hūana natura (vt dicit Dio ny. de celesti hierarchia) i statu q debet ei ex nā suoz pncipioz fm qd dictū ē Gen. iij. Terra es z in terrā reuerteris. z ideo post peccm neccitas moriēdi inest hoī ex peccō sicut ex remouēte phibēs donū illd. i. vitę cōseruariū. Lhis ar. (vt idē ait ar. ij. vbi s.) q est verū bū pīs nō habuit simpliciter moriēdi neccitatē fm assumptā naturā: qz potuit nō mori. q nō habuit ab solutā moriēdi neccitatē. Potuit naqz naturā assū prā pperuo pseruare. pbat plius ibi Gab. Jea etiā in alio hoīe nō est absoluta moriēdi neccitas. Ex po tētia ho dei ordinata in natura būana a ho assūpta fuit moriēdi neccitas: qz hūbz assumpsit nām hūā nā cū generalibz suis defectibz penalibz sine peccō: s3 magis defectus fuit moriēdi neccitas. qz illū assū pte. Illa autē neccitatē moriēdi fm naturā būanāz chīs assumpsit nulla sua neccitate: s3 sola misericor dia z amorosa voluntate / potuit em nō assumere: s3 vo luntate ex nimia dilectiōe generis humani naturam humanā assūpsit / peccm tū nō assumpsit: lōgior ē Ba dri. phando. B stipulat sc̄tus Bonauē. cū dicit. Neccitas patiēdi in chō fuit vitz ppter nostrā redē ptiōnē: z fuit neccitas moriēdi z patiēdi nō cōtra cōtra sed assumpta. Bonauē. di. xvij. q. ij. li. ij. qui z ibidē ponit qd duplicē neccitatē fm qtuoz grā cau saz. Est em neccitas fm causas formālē fm quā dicitur neccitariū est calidū calere. Et est neccitas fm cau sam materialē fm quā dicit q necesse est caloz in sū mo pueri in ignē. Et ē neccitas fm causam efficiē tē / q dicit neccitas fm violētiā z coactionē z h3 hāc dicimus q lapidē fortē ipulsum necesse est moueri: de q sup dictū ē. Est etiā neccitas fm causas finālē fm quā dicit q terra necesse est esse demē: qz ē ad diuidēdi solida z dura. solo qro mō (ait Bonauē.) neccitas patiēdi fuit in chō vitz ppter nrām redē ptiōnē (vt dicitū ē. Quātū em in se fuit neccitatē nō habuit ad patiēdiū: qz nec fuit in eo humanē cōditō onis corruptio / nec potuit esse coactio: z ideo nō pōt ei puenire neccitas fm alia tria grā causaz. Hec f. Bonauē. q z lae⁹ rē pteat.

Neccitas quedā ē psequētie / qdam psequētis Neccitas psequētis est illa: vt scribit Bulefer. q aliqd ita est q nō potest nō ita esse / vel q ita sit vt nō possit oppositū ei fieri z dicitur absoluta. Neccitas psequētie in q vna ppositio siue neccitaria siue cōtin gens in bona cōsequētia infere aliā siue cōtingentē si ue neccitaria. Videat ad hoc sc̄tus Bona. di. xxxvij. ar. ij. q. i. li. i. Et Gabri. di. xx. q. vnica. ar. i. li. ij. vñ ponit exēplū. Deo ita pordinauit hoīem redimi per passionē chīs. q sic est redēptus. Lū q neccitate cōse quētie stat cōtingētia antecedētis z cōsequētis / sicut necesse est me moueri si curro. sequit. Curro q moue or: z cū antecedēs ē cōtingēs silr z cōsequēs. Sic neccesario sequit: si hō loquit vitit quāuis ipm viuere nō sit necessariū: hoc mō ex suppositiōe diuie ordina tiōis (qua ordinauit nullū de massa pditiōis. ppa gati saluare regularit) i. si nō excusat suscipiēdi in po tētia nisi p sacramēta (vt scribit Gabri. dist. i. q. ij. li. iij.) Ipsa sacramēta sunt ad salutē neccitaria: qz impossibile ē aliqē saluari sine sacramētis stante il la ordinatione chīs. Nisi qz renatus fuerit ex aqua z spūitū nō potest introire in regnū glōroz Joan. iij. Sic in pfecto (vt dicit sc̄tus Bonauē. dist. xxxvij.

ar. ij. q. i. li. i.) nō est neccitas absoluta sed solū cō sequētie: qz neccitario seqt. Deus psc̄re hoc: qz erit zc. Sic etiā (vt ait Gab. di. xx. li. iij.) nō fuit simpliciter neccesse hoīem reparari: sicut nō fuit neccesse hominē cre ari / z hoc cōtra Anselmū q voluit in li. Lur deus hō q hoīem ad beatitudinē creatū / a iusticia la plus ne cesse fuit reparari / ne de⁹ in suo ope frustraret z inua nū fecerit qd de rā sublimi natura facere cepit. li. ij. c. iij. z multa alia Ansel. Lur rationes nihil pbāt nisi pcedant ex ordinatione diuina supposita / qz cū ordi natio nō est simpliciter neccitaria: sed mere cōtingēs de pēdēs ex libera voluntate dei cui licz qd vult facere / nec aliqd opus dei ad extra est neccitariū cū deus ad extra nō nisi ptingent agit. Sed reparatio fuit opus ad extra. Alius itē mod⁹ fm Augu. z Leonē papam redimēdi hoīem nō defuit deo: vt mgf deducit di. xx li. iij. Modus tū ille redimēdi p vngentiā passionē fuit cōgruētissimus oīm modoz qz potuit redimi genus humanū: qz ille mod⁹ pūsus est z pordinat⁹ ab infinita sapiētia trinitatis / z ex nimia dilectiōe ho minis: sicut dicit aplus ad Ephe. ij. Deus q diues est in misericordia ppter nimia charitatē suā / q dilē xit nos cū essem⁹ mortui peccatis / cōmificauit nos in chō / cuius grā estis saluati. ideo modū ordinauit q mag⁹ hoī p fuit z pgruētior fuit. Hui⁹ atē cōgruētie varias causas ponit sc̄ti / qru aliqz ponit mgf in te xru vbi s. Aliquas qz addit doctores sc̄tus Tho. sc̄tus Bonauē. Alexā. z ceteri. Quō autē chīs nos sua passione z morte redemit: videre potes Scotū z post eū Gabri. di. xx. li. iij. ar. ij. dub. j. Sponre em chīs us aiām suā obrulit p iusticia ad patz honozē p nobis quā oblationē pat accepit tanqz satisfactiōez p oīm peccis. vide lae⁹ vbi s.

Neccitas quedā est pcepti siue mīstri. quedāz sacramēti. De q videat Gabri. circa sacra. Et Berson pre. j. de potestate ecclīastica psc̄dera ijz tracta. ptra bēnctim de cōmunionē lateoz sub veraz specie q dicit q circa ministratiōē vlt ministratiōē sacramētoz rū qdam sūt de neccitate sacramēti z de iure diuio quedā vero sunt tantūmō de neccitate pcepti et de iure humano seu posituo. Exēplū in materia nostra q fiat consecratio p talē verboz formā. q in tali mā panis: qz p sacerdotē hoc est de neccitate sacramēti z iuris diuini. Qu aut fiat in rēplo seu altari sacro q cū talibz vestibz z cū lumine / q cū talibz ozonibus epla z euāgelio / z q ieiunio stomacho / ieiunio etiaz nature. Hec inquā oia (dicit Berson) arqz silia sunt de solo pcepto humano z variabili. Sicqz ecclīa pos sit ex causis rōnabilibz etiā pmissa omia / z aliqua ra lia imutare / z imutata sub pcepto tradere sic q tunc peccaret hō faciendo illud in quo nūc meret z q trās grediendo peccaret. Et transgressio neccitatē pcepti graue peccatū est / sicut qz ex cōmunicat⁹ nō cōsecrat Verū hēc transgressio nō impedit cōsecrationis ef fectū pncipalē / q est transsubstantiatio. Altera neccitas cōsecratiōis vlt sacramēti cōsistit in hoc q mini ster sic rite ordinat⁹ / habens intētiōē cōsecrandi cū forma z materia dicitur / qz si alēp defecerit nihil eū cū z peccat. Hanc potestare tradit doctores cōcorz dist parē esse in oīmibz q cōsecrati sunt sacerdotes que potestas collata fuisse credit in cōna domini dñi dñi xī chīs apls. Hoc facite in meā cōmēmoratiōē. Ubi doctores cōiter sentiūt q Judas fuit illic sacer dos cōstitutus sicut prius electus in aplatū potestas rem pdicandi z faciēdi miracula suscepit. Et hic sumit argumentū (inquit Berson) q potestas ecclē

flatus non necessario fundat in fide vel gratia: sed in charactere baptismali/que d lege comuni necessario presupponit.

Negatio est enunciatio alicuius ab alio fm Arist. li. j. perib. ermetas: et differt a puatione q negatio est remotio alicuius simpliciter. Puatione est remotio alicuius in subiecto apud nato ad illud fm Arist. lib. iij. meta. Dicitur autem negatio a no et ago: qm ponit p dico. Un negare nihil aliud est qm dicere aliquid non esse. Et negatio fm doctore subtile in pmo. di. xxiij. in solutioe secundi dubij. et post eu scribit Suius belmus emul? suus tripliciter capis. Na pma dicit negatio extra gen? .i. q om negat enitaret. Et nihil fundus ponit de q est pmo pncipiu. s. de quolibet affirmatio vel negatio: et de nullo ambo simul. Secundo dicit negatio puaas: et est illa q aliqd negat ab aliquo ponit in apertitudine ad essendu: et sic par in diuis non dicit ingenitus: qz no habet apertitudine ve gignatur. Tertio dicit negatio in genere: et est illa q aliqd ponit in q fundat. Differt en a negatioe puaae: qz no ponit apertitudine: isto mo pacer bene dicit ingenit? ve alias dicit. De negatione pla alia apd dilecticos pcurico et quedam in logica scriptisimus.

Negare deum dupliciter fieri pot (ve scribit Jo. eob de Gal. sup ps. xij. Dicit inspiens in corde suo non est deus.) Uno mo directe et assertiue. Alio mo in indirecte. Primo mo Ad no negant deū: qz semp cognoit deū esse creatorē et dnm. S; secundo mo no negant deū in indirecte et dubitative/inquatu puaant ei aliqd inesse siue deesse deo/ qd est contra ei maiestare et imensam sapientia ad qd sequebat deū no esse deū: qz puaant esse inuidu et finitū sapientia/ qd et ibi pbat. Et sic Ad credendo diabolo et vxou inducit in eodē erroze: sicut in indirecte. Sed gentes et qda pbi magi directe negauerūt deū: dicentes deū no habere curam nec puidentiā de actio humanis: sed iudei magi directe negauerūt deū negādo chm esse deū/ et messias in lege. Vide lat? ibi Valeria.

Negligentia est omissio vel cōceptus. Et fm b. dicit sollicitudinis fm ineriorē actū. Differt autē sic a pigritia et corpore q pigritia est tarditas in exequendo pceptis prudentie. Corpore est remissio in exequendo pceptis q ceperit. Negligēs dicit quasi nec aliq gens fm Jfido. et bñ Thomā vbi sup. Et tūc est peccatū mortale quādo pmitit actus de necessitate salutis vel circūstātia eius/ vel quū volūtas est a deo re: missa in his q dei sunt/ ve corali? deficiat a charitate missa in his q dei sunt/ ve corali? deficiat a charitate missa in his q dei sunt/ ve corali? deficiat a charitate puenit (ve vult Thomas) negligentia est quādā remissione volūtatē: ve homines no papiant ea q debent/ et obmittit q sūt de necessitate salutis/ siue sit act? siue circūstātia erit pēn mortale/ vel si volūtas sit irātū remissa ve corali? a charitate dei deficiat est peccatū mortale: et hoc pēpue quādo sequit ex cōceptu. Obmissio vero circa ea q no sunt de necessitate salutis ob defectū feruoris/ no est mortale sed veniale peccatū. Vex Thomas scda scde. q. liij. arti. j. Et ve scribit Alexan. de ales de negligentia scda scde. q. vij. qn inq gratia dei excusat peccatozē ad cōuertendū faciēs re/ cognoscere peccatū suum: tūc tenet cōteri vel dolere actu de peccat. alias nouo peccat: sed hoc plus docet spiritus sancti vnicio q homo. Nulla autē negligentia vel omissio est criminalis culpabilis (ve scribit Berson pre. xxvj. in regulis moralibus) absq cōsensu vero vel interpretatio comitate vel puio. Et paulo

post. Sola negligentia mortalis est p qua id qd sub pcepto cadit omittit. Quis culpabilior in exercitijs spūalibz et hierarchicis: vt in missa/ q pphanis et mercatura/ vel opario. Et qdaz est negotiatio ve scribit Richar. di. xvj. ar. iij. q. ij. li. iij. q nullo mo exerceri p sine mortali peccō. et ab hac necessariū est abstinere ve pgnitentiā. Quedā vix p exerceri sine peccō: no tū ē impossibilitate/ et ab hac expedie abstinere pgnitentiā pferatē/ et maiorē pgnitentiā perfectionē. Un dr de pnia. di. v. Qualitas. Pgnitentiā vtilis est dispendia pati/ q periculis negotiacionis astringi. qd difficile est inter emētis videntisq comertū non interuenire pēn.

Negotiatio est enunciatio alicuius ab alio fm Arist. li. j. perib. ermetas: et differt a puatione q negatio est remotio alicuius simpliciter. Puatione est remotio alicuius in subiecto apud nato ad illud fm Arist. lib. iij. meta. Dicitur autem negatio a no et ago: qm ponit p dico. Un negare nihil aliud est qm dicere aliquid non esse. Et negatio fm doctore subtile in pmo. di. xxiij. in solutioe secundi dubij. et post eu scribit Suius belmus emul? suus tripliciter capis. Na pma dicit negatio extra gen? .i. q om negat enitaret. Et nihil fundus ponit de q est pmo pncipiu. s. de quolibet affirmatio vel negatio: et de nullo ambo simul. Secundo dicit negatio puaas: et est illa q aliqd negat ab aliquo ponit in apertitudine ad essendu: et sic par in diuis non dicit ingenitus: qz no habet apertitudine ve gignatur. Tertio dicit negatio in genere: et est illa q aliqd ponit in q fundat. Differt en a negatioe puaae: qz no ponit apertitudine: isto mo pacer bene dicit ingenit? ve alias dicit. De negatione pla alia apd dilecticos pcurico et quedam in logica scriptisimus.

Nemo id est nullus homo. et capis dicitur (ve scribit Scepban? Bulefer dist. xxj. ar. ij. q. ij. li. j. Uno mo pnie et de rigore finōis: et tūc tūc valet sicut nullus homo. Hoc mo no intelligitur ista auctas. Nemo nouit filiu nisi pater: et nemo nouit patre nisi filius: no tū exclusio spūscō. ve dr Berson tract. xj. sup Latico xgias q porsus est eiusdē cognitōis essentialis cū pte et filioz. Alio mo capis nemo vualiter: et sic stat p natura aliq no cognoscere. et sic ista est vera. Nemo inter angelos nisi Gabriel nunciāuit xgini Marię christi pceptionem.

Neophytus greca dicitur ē. Et em vto qv t d v: idem quod nouella planta. Quare neophyt? is dr qui nou? est in fide/ vel religione. ve habet di. xlvij. c. Quonia. Et fm Richar. di. vj. lib. iij. circa lram: dr a neos qd est nouū: et phytos qd est fides: qst nou? in fide. vel a phytos qd est qre: quas si nou? qstoz. Et Mg dr di. vj. li. iij. ar. Neophytus nouit? interpretat? vel rudis. et dr neophyt? nup ad fidē puerus/ vel in disciplina religiosę pueris ruz idē qd ignorātia. Diffe? (dis. ruz tū ista tria: nesciētia/ ignorātia et error: fm Francisc. Maro. et Sui. scoris. in scdo. di. xxij. et canōistas: ve refert frat? Pelbar. li. ij. rosa. the. in dicitōe/ Peccatū. S. r. Nam nesciētia solū simplr negat sciam coz q scire qd no tenet. Et hęc fm Dio? ny. est eq in angel? et beatis q mltra nesciūt. et deus sal cit eis qn vult reuelationes talū illuminādo. Sed ignorātia ponit negationē puaatōis addētis debitu? scēdit: qz est nescire qd tenet scire. xxvij. di. c. fin. Et ruz autē dr puationē dispositōis. qz vltra p dicit ad v die volūtatē affectōez: aut ad min? de maliciā. Un cū ignorātia de carētia sciētię/ vel puationē ei? noticię quā qd nars est hęc: Error addit vltra hoc puaa dispositōis: q ipedit ne habeat sciam vitaris: intrātū q ap probat temerarie tenēs vera p falsis: bñs falsa pncipia et falsas opiones: et qd falsam sniam pferit d hīs q nescit. Tūc q pnie dr errare/ verū p falso putādo. hęc spūscm. (xxij. q. ij. In qdō zc.

Neuma Cur autē b vocabulū neuma/ ad scandū

spūscm tractū est no sar iuencio (inqte Berr. pre. iij. tra. ij. Co. iij. de cāricozdo) nisi q spūs dñi cōtinet oia et sciētia bz vocē qd spūscū fuit i aplis. Significat autē neuma cōbinationē vocū vlnorulaz ordiatā

Nexus (ve scribit f. Bona. di. r. pre. ij. q. ij. lib. j.) pnie dicit de spūscō siue vnitas amboz. Rō hui? ē: qz par et filius cōcant in spūz: ideo amboz rū est vnitas. Et rursus ille spūs ē amor: et ideo cōcant in eo vt in vno amore: qz amor p pūssime nex? est: ideo spūscūs pnie nex? ē: qz amor mutuus est amor vnic? et substāci? Hęc ille. Et qn dr q spūscūs est nex? amboz: tantū valet vt dicit Bulefer di. r. ar. ij. q. ij. li. j. id est spūscūs est amor vniformis ab vno pncipio pducitō pducit? a duobz. Vide et d hoc infra in dicitōe spūscūs.

Nihil significat pēn. Un Jo. j. Sine ipō factū ē nihil. i. pēn: vt ait b. Augu. Al nihil fecit etiā no aliqd. Un idē ait i lib. d natura boni exponēs illud Jo. j. Dīa p ipm facia sūt et sine ipso factū est nihil. i. sine ipō no ē factū aliqd. Nihilū idē qd nihil vide z i dicitōe res. infra qd sic nihil. Et aliqd esse de nihilo fm Bñfel. in mono. tripliciter pōt intelligi: ve recitat f. Bonauē. di. v. in dubijs lrali. li. j. Uno mo vt nihil accipiat simpliciter puaatōe vel negatiue. vt cū dicit d tacere: ille loqz de nihilo. Alio mo positue: vt si ita dicit aut itelligat aliqd fieri ex nihilo: sicut cul tellus de ferro. Tertio mo partim positue/ partim puaatōe: vt si dicit aliqd fieri ex nihilo: qz post nihil ē aliqd: sicut dicit de paupē fit diues. Rō aut hui? mlt? tripliciter (ve idē ait) est hęc. Na pmo distinguēdū est: qz negatio ei? qd ē nihil pōt sūtere intra v? extra ad verbū ferri: si ferat ad vbi tūc fieri de nihilo ē no fieri: sicut loqui de nihilo. i. de nulla re. Si autē no ferat ad verbū tūc affirmat fieri/ et tūc duplex est: qz de tera intelligit materialit? et tūc fecit q nihil sit de materia alicui? / et habet scdus sensus. Jcē pōt teneri ordinalit? et tūc ē sensus. creatura dr fieri de nihilo: et habet tertio sensus. Un itelligendū ē illud mgt? di. v. li. j. Ostendit qz ex illis vbiis filiu et spūscm no ēē de nihilo: dr de aliq/ nec tū de aliq materia. Un Nila. i. xij. li. d. cri. ait. Unigenit? de? cū nars sit patre et cast? auctore/ cū ex manere natus ē no ē nars? ex nihilo: et cū ante rēpus nars? est no ē natus ex nihilo: et cū ante rēpus nars? est in oim sensuz puenit nascēdo. Hinc ap re dr: vt ait mgt? q filius no ē nars? ex nihilo: sicut z spūscūs no est dicend? ē v? pcedere ex nihilo: qz filius de substātia pns nars? est. i. a patre: cū q eiusdē substātię est et eadē suba. Et q sensu accipiēdū est etiā illud par genuit id qd est ipē. i. filiu q est hoc qd par. Hęc mgt? Et fm eūdē Bonauē. di. j. q. j. li. ij. Aliqd dr etiā ē ex nihilo. Uno mālit ve ex ferro extrell? Sedo mo creatur? ve ex pte filii. Tertio mo ordiatit? ve d mane fit merides. pms duobz modis vep? ex nihilo/ nihil fieri. Tertio mo vep? ē fm naturā: s; falsum sup naru rā. Per hūc em infinitā q no indiget fulcramēto materię factit? pōt aliqd pducit ex nihilo sicut de aliq alioqn no esset hūc pmi pncipij infinita: sed egeret materię fundamētoz: ideo illi hūc solū hoc attributendū ē necessario quāuis no possit cōsistē repiri in alio quo creat. hoc em ē ei? pmi sicut z ipsa omnipotētia Hęc scūs Bonauē.

Nobilitas est qdā maior claritas fm Ar. li. ij. i. bco. Al nobilitas (ve idē vult) est honorabilitas pgeniez. Na arēdit fm hūc ge neris. Et. iij. politicoz ad dr q nobilitas siue ingenuitas ē hūc et diuicē antiqz. Al fm Boetiu li. ij

psa. vj. de cōso. phi. Nobilitas ē qdā laus veniēs de meritis parētū. Et cū nobilitas sit qdaz de meritis/ veniēs laus parētū: hoc i ipa nobilitate bonū ē (ve inqte Berr. pre. iij. ser. de natitate Marię xgias. p. d. j.) ve iposita nobilitate necessitudo videat ne a maiorū hūc re degenere. Altez nobilitas bonū: qz pbabile ē fm Arist. ex bonis bonos nasci: pferim vbi disciplina bonaz artū et hūcū tā cōfessum a puero tradi pōt et debet nobilitate. et hoc si vero z no ficto noie nobiles ve lint haberi zc. Et z nobilitas corpis (ve ibidē dr Berr. s; quā dare videt armōnicaj cōplexiōis dispositio bona. Jcē nobilitas fm eūdē Berr. pre. ij. tra. de nobilitate sic describit. Est cūpniētia qdā v? pncipalitate vel excellētia int? alias res sui generis habēs facultatē aliz quā in illas pferim p pncipio influēdi. Sic nobilitas descripta ait Berson puenit cū libertate q ē dignitas aliq supiō? no alceri? gra: dēterminatio patz. j. polit. multa p exēpla qm in oi gñe dñaf aliqz vniū qd in illa lo gñe pmi ē z nobilitissimū tā in aiatō qz in ania cas rētib. Nobilitas i pms ē supeminēt nec extra i ipsa trinitate brā q ad sanū itellētū dr supcēlestis hierarchia. Et z nobilitas i angelis fm triplicē hierarchia q cēlestis a pella. Et z nobilitas in ecclēstia bierarchia q subcēlestis dr exēplata p cēlestē fm tres status ecclē. Nobilitas hō large p dēderata ponit a pbi losophātibz et theologis fm qreuz grad? creaturaz. qru aliq hūc ē solū nāle. Alia ē z viure qdā ē z viure z sentire: qd etiā hoibz supaddit itelligere. et q res sint nobiliores ceteris abūde declarat Berr. vbi s.

Nobilitas hois recipit i supiori mētis apice/ q creatura ē ad imaginē z similitudinē beatissime erimtar? fm res potētias i vna essētia. memoria/ itelligētā/ et volūtātē pformit ad hierarchias/ ordines angeloz. Nobilitas ē itēz irōne s; duplicē portione supiorē/ et inferiorē tāqz vix et mulierē. Et nobilitas hūana respicitēs pncipalit? aiam/ v? hoiem vt hō ē magi arēdit a phis iū illd. Nobilitas sola ē anim q moibz ornar. Quo i loco fas ē inseq distinctionē theologicā scipiētū um/ pncipitū z pfectoz: quā Ar. no soluit sub alijs licz vbiis ponēs int? hoies qdā pncipitēs v? scipiētēs alios rpatos tāqz pncipitēs. certios hereticos tāqz pfectos aut diuiales: de qru numero Hecoz erat/ et vix debet no hois mortalē ēē filius: sed dei. De nobilitate hō corpis et aliaz rez vide latius scellariū parisiē. vbi s. Nobilitas hō fm theologis magi pōt euchi vt sit vna pfectissimaz hie s; tres theologicas veritates militātiū. Altera in cēlesti felicitate pperuo regnātū. Sic ei de? legat fecisse chūanos/ gen? electū/ et regale sacerdotiū. Reges insup z regnū tāqz nobilitissime regnes sup oia pferim i plenissimo pūij coz poz dñto. Un Salomō. Melior ē sapiēs vtro forri/ et q dñaf oio suo expugnatore vbiū. S; q facit pēn feru? ē pēn. et ita feru? vltissime rei imo nihili/ cū nihil fiat hoies cū peccat (inqte Berson). Illud inqūā nihil de q Jo. Sine ipō factū ē nihil. Glo. id ē pēn: qd aut magi alienū ab oi nobilitate qd pns aduersum foroz suę libertati q ignobilissimū fuitur? tale inqū qz ē mācipiū tā ipurū abominādū detestabile. Sūt aut ser pectio nobilitatē (ve scribit Berson de nobilitate) q sūt nālis/ parcalis/ honestatis/ vernalis/ heritcalis/ supnaturalis/ qru singular? talia est descriptio fm Bersonem.

Nobilitas naturalis ē cūpniētia qdā notabil? boi pueniēs ex pspicaci iudicio rōnis. Hęc no ē p se moralit? v? meritoze laudabilis/ nec ex electiōe liberi ar bittij dicit laudabilis.

Mobilitas paritellis est peminencia qda nota...

Mobilitas honestatis est eminencia qda notabil...

Mobilitas supnaturalis est eminencia qda nota...

Mobile est id qd ex bono pdijte genere. Genero...

Mocere est malu. Culpe p pene. sic etia duplex...

Mocere est malu. Culpe p pene. sic etia duplex...

Molo no semp priuat omimoda voluntate: vt Bo...

Molitio vide infra i dicitoe volitio. lra A.

Molle fm Scoru est triplex. Nolle. i. simpliciter...

no tristat: sed qd no vult pditionale inqru in se...

Mult certia psona a nolo: est acer postu. (Acer)...

Nomen varia feat. Noia sut instituta ad placit...

Nomen accipit triplr: vt babz san. Bonau. di...

deo habeat vnu solu nome an plura. Aliqn nome ac...

Nomen Noia qtuor: hie vocabula (vt scribit...

Nomina ista abstracta sapiencia iusticia dilectio...

one conotant aliud. i. subiectu / que scz subiectu z ob...

Nomen accipi differet in diuinis potest esse tri...

Nomina predicabilia de deo vel significatia...

spiratoz sine spirato. Et itez qda pterea sine adiecti/ na ve ia dicat: qdam abstracta z substantiva: vt pater/ nitas/ filiatio/ spiratio/ generatio zc. Comunia ve/ ro sine q indifferenti ta p supposito q p essentia sup/ ponit: etia si ad imaginacione essent distincta: vt ens/ reo aliqd creator/ gubernator/ sapiens/ paros Bab. di. iij. q. j. lib. j. Uideat ad hoc Cardinalis camerace/ sis q. r. li. j. vide z apud eosde regulas de pdicatione/ istoz noim notandas. Sed ne logior q esse ppositi/ sim remitto te ad Bab. z Cardinalē.

Homina diuina sunt multa. Unde Scorua di/ stin. xij. lib. j. dicit q ad minus multa nomia impo/ nunt q significat deū in cōmuni: qz sic materialit po/ test cōcipi a simplici viatore. Vel si vcz est q distin/ cius potest significari qz pcepti: potest deus nominari/ a viatore noie significante hāc essentia. quicqd sic de/ ist: s verisimile est deū nominari tali noie: z hoc sine il/ lud nomē sic impositū ab ipso deo vel ab angelo cog/ scēte ipm deū vel a viatore. verisimile est em q mul/ ta nota sint in sacra scriptura distince illā essentiam/ significante: sicut iudei dicūt de nomine dei: qd vocāt/ terragrāmaton. Et vester deus dicit Exodi. iij. Nec/ dices filijs israel. qui est misit me ad vos/ hoc nomē/ mibi est in eternum. z cap. vi. Ego dñs qui apparui/ Abraā zc. Nomē meū Adonai indicauit eis. Est ergo/ deus notabilis a viatore noie significante ppiā essen/ tia: vt est hęc essentia: qz viator pōt vti illo signo intē/ dens exprimere significatū illius signi/ siue ipē im/ posuerit illud signū/ siue aliis qcuqz q cognouit si/ gnificatū: z tali etiā signo pōt viator vti tanqz noie: licet nō po tuerit illud tanqz signū. Nec Scorua. Et/ licet multa sine noia diuina/ nō em diuersitas rei di/ uersis vocabulis significare exprimit: sed varietas/ sensuū z effectū in creaturis mōstrat (vt scribit Ri/ char. di. xlvj. lib. iij. circa textū) in quatuor. scilicet cōcepti/ onibz diuersis/ qz a creaturis accipiunt diuersas ra/ tiones attributum deo: ita vt nō sit in deo diuersitas/ fm res/ sed fm rationē em: q em pceptioes casē nō sūt: qz illi res/ sed deo realit vnitas sine reali p/ alitate

Homina diuina fm Dugonē de serō Uicore/ sūt qdruplicia: z post eū scribit hoc idē Bulefer. di. xij. q. iij. lib. i. quēdā sunt multiuoca/ qdaz diuersiuo/ ca. Alia symbolica/ z alia anagogica: ideo aut diu/ ne nature noia imponunt (vt inqz Paulus corinth. i. li. j. di. ix. in fine. qten) ei absolutio i rez creatay abso/ lutiō: splēdescit/ multa qz etiā interdū metaphoricōs/ inducunt. Multiuoca dicunt illa (vt inqz Hugo) q/ sub multiplicatiōe vocū imponat vnā z eādē re oino/ vt theos deo oia talia sūt synonyma i diuis. Alia sūt/ diuersiuoca. z dicunt illa noia diuina q imponat vnū/ z idē significatū sub alia z alia rōne: sicut veritas di/ uina sub rōne veritatis/ iusticia diuina/ misericōdia diuina/ essentia diuina. Alia sūt symbolica z dicunt illa noia/ diuina q ex visibilibz creaturis qsi trāsūprie attri/ butimus deo sicut lux z ardor. Dicunt em q deus est/ lux: qz nihil obscurū ē in deo. licet nō sit lux corporea. Sub illo mō attribuit deo leo: z hoc ppter fortitudi/ nē lapidis seu petra ppter stabilitatē. Itē chis ē agnus/ zc. Dicit ac symbolū esse collatio visibilitū formay ad/ iuisibiles a syn qd ē con. z bolos qd ē puentia. Noia/ anagogica dicunt noia q attribuit deo cū cres/ su: vt deē supsubstantialē hęc ē distinctio Dugōis z/ de post eū scribit Bulefer vbi s. Dicit ac qnqz aliqd/ de deo p cam: vt idē vult Bulefer di. xxx. q. j. li. j. vt tu/ es patētia mea. i. tu causas i me patētia. Dñe spes/ mea. i. cō spēs meę. Itē aliqd dē de deo p vnionē boc

modo omnia pdicara que dicunt de natura ascripta a/ sbo dicunt de verbo diuino etiā. vt chris est flagel/ latus p nobis/ mortuus zc. Dñs autem dē de deo per/ quandaz cōparationē ad aliqd tēporale: vt dñs refu/ giū zc. Nec Bulefer. Sāci quoqz frequēter solent/ nomina pnotatiua supponētia p deo/ z pnotatiua cre/ aturā: dicere relatiua. vt scribit Babri. dist. xviij. q. j. ar. iij. li. j. Et licz talia noia nihil nisi absolutū fecerit: ppter hmoi pnotatiōne dicunt relatiua Sic dicitur/ spes z refugiu/ misericōdia zc. noia relatiua. i. pnotatiua. Sic etiā donū soler dici nomē relatiuū: nec de respec/ tum ratiōis: qz nullus ralis est ponēdus: vt de Ba/ bri. vbi s. Illa quoqz nomia: intellectus z voluntas/ aliquādo capiunt absolute: vt z pōte dicit aliqd ab/ solutus in deo: nō cōnotādo aliqd notionale: vt dicit/ Babri. dist. vij. q. ij. lib. j. Aliqñ vt determinare pno/ tant aliqd notionale. q distinctio nō est distinctio ali/ cuius realit existētis in deo: sed est distinctio vocabu/ loz. Et simili mō potest dici de intelligere velle/ z cō/ teris attributis. Primo mō accipiēdo illa noia: inel/ lectus diuinus/ voluntas diuina: sunt termini synony/ mi cū essentia. z ita qd quid pdicatur de essentia/ p dē/ caur de intellectu diuino: similē de voluntate. z ita/ sicut essentia est principiu elicituū generatiōis hbi/ z spiratois spūsancti: ita z intellectus. Similit volun/ tas z actus intelligēdi z volēdi. Sed accipiēdo scdo/ mō intellectus/ pnotat generatiōes: z voluntas pnotati/ onem: ita q qd nominis intellectus est illud principium/ pnceudi verbū: z voluntatis est illud principiu spū/ rādi spūsanctū. Sic ergo absolute sumēdo p primo/ mō: de omibz attributis dici pōt (fm Dca z Bab.)/ quod de qlibet eoz verificat ē pncipiū elicituū: nō/ pro se/ sed p re. pura essentia diuina. Sed scdo mō vt/ pnotant actū generādi vel spirandi: pcedit qz filius/ pducit per modū intellectus/ z nō spūsanctū. id est: fili/ generat: z spūsanctū nō generat/ sed spirat. Sic em/ intellectus de diuina essentia elicituā actus spirādi. Itō ergo mō ppter diuersa terminos pnotata aliqd/ dē de intellectu/ z nō de voluntate: z cōtra. z negant/ de se inuicē: qz gñare nō est spirare. Babri. post De/

Homina rerum nō/ (cam vide lacus zc. nunqz attribuunt signis quasi metaphoricē: p ali/ quas similitudines pporcionales rephas signoz: ad si/ gna q est rez ad res. Sicut aliqñ genus dē materia. qz sicut materia vna diuersa formis informat cum/ quibz facit vnū: ita vnū gen/ per differētiās determi/ nat cū quibz constituit vnā diffinitōes: vt scribit Bab. dist. vij. q. ij. lib. j. vbi paulo ante notat q frequēter/ per res intelligunt nomia rerū. qd est dicit. frequēter/ nomia rez. i. pme intētiōes accipiunt nō p rebz/ sed p ipis mēt nominibz. vt cū dicit. Qualitas accidēta/ liter pdicat d nomie subiecti: vt hic homo est qualis. Et hoc frequēter ptingit qñ pdicatu est scdū de impo/ sitionis. Et per hoc multē autōritates que als essent/ derigore verborz false/ saluant. Babri.

Homina dei dē sanctū: qz nomē impollutū/ in/ corammatū/ cōsecratū/ pfirmatū sine terra/ sine con/ creatiōe materię: z ab omi pzoisus impuritate liberū/ z alienū: vt scribit Berson sup Lārico Martē. erac. v. Sanctū inqz nomē illi/ q dedit filio suo iesu chō/ nomē sal. Nā ideo Iesus a deo z angelo z boie no/ minat est: qz saluū facit ipm suū a peccatis corū: ipo dicente. quia nemo venit ad patē nisi p me. Vel/ nomē dei dē sermō scitāre. quā Dionysius describēs: ait. Sāctitas est ab omi inqñatiōe libera z pccatū/ ma z incoammatissima puritas. Dēccē em vocatur

agros sanctū: ab a qd est sine: z ge terra zc. Uide lac/ us ingim Joānem Bersonē vbi s.

Homina dei apd hebreos pcpua: fm Jhd. lib. Etymolo. vt cū referre fratē Pelbart: sunt les pmiū/ Eli: qd nomē chis dñs i cruce exclamauit. Marc. xv. Eli: qd est interpretatū deo me. Scdm nomē est/ Adonai. De quo Exo. vj. Ego dñs: z nomē meū ma/ gnū Adonai nō indicauit eis. scz patriarchis/ sed tibi/ Moyse: z interpretat dñs dominās: fm Hieron. Ter/ tiū nomē est Sadai: qd fm eūdes Hieron. interpretat/ tur oipatēs. Quartū: Sabaos. i. exercitiū vel vir/ cutū scz angeloz dñs. Sed pte his est vltimū nomē/ dei: z pcellētissimū apd hebreos: quod dē nomē dñi/ terragrāmaton. sic dicitur a terra quod est quatuor: z/ grāma lfa: quasi qtuor lfa: z hoc nomē fecit diu/ nam essentia purat nude: put in se cōsistit circūscū/ pro omi alio. ideo est nomē incoamunicabile alteri: et/ pmiū solius dei. Et dicit ineffabile: qz facit rem in/ effabilez. scz nudā essentia diuinā. De quo vide in lfa/ z. Et chris (vt scribit Christophoranus cōs/ Jacobo/ de Valēria. tracta. iij. c. j. plogi. in Ps.) ppter dē no/ men dñi terragrāmaton/ notificās ineffabilia de pa/ tre: que omia cōprehendunt sub hoc nomie Iesus. Un/ hoc est nomē qd deus nō reuelauit patribz veter/ nis testamēt: qz solus chris/ debebat ipm nobis re/ uelare. Habz autē chris/ multa noia: vt z ibidē osten/ dit. z q. finali. post cōmētaria sup Lāri. ar. iij. p. clo. j. Nā (vt ipē ait) ista decē noia/ verborz dei/ scilicet: vltas/ dei/ eterna sapiētia dei/ lux eterna/ siue lumē/ ars pa/ tris/ eterna vita/ lex eterna/ z chris/ z reparator hu/ manę nature/ z Iesus: vnā z eandē personā diuināz/ fecit realiter: sed differunt quo ad modos scandi/ z/ fm effectū. Un/ Iesus chris/ dē verbū patris inqñū/ ab eterno est dicitur a patre: z est pceptus diffinitiuus/ quo patet diffinit z cōphendit seipm. Et dē etiam/ verbū patris: per qd pat ex tēpore dixit z creauit oia/ creata ad tēra. Itē chris/ dē filius eternus/ dē patris: inqñū/ ab eterno est pductus a pte per modū na/ ture. Itē dē veritas dei patris: inqñū/ est imago pa/ tris equalis/ z ipsi p oia filia. Item dē sapiētia pa/ tris: inqñū/ est genit/ z pductus de tota sciētia z me/ moria scēda patris: z per ipm omia sapiēter dispo/ nit. Itē dē lumē: inqñū/ est cogitatio patris: sicut lux/ mēt ipsi soli. z pcedit a patre eternaliter sicut lumē a/ sole. qz sicut nūqz fuit sol sine lumine/ nec cōuerso. ita nunqz pat fuit sine filio/ nec cōuerso. Et sicut lux/ mē pcedens a sole illuminat z viuificat omia: ita fil/ ius pcedēs a patre illuminat z viuificat omia: z ma/ ritime omne hōicm vementē in hūc mōm. Itē chris/ dē ars patris: inqñū/ in eo ab eterno cōtinent idē z/ rōnes oium rez creatay: ad quaz instar ex tēpore fa/ cra sūt omia. Itē dē vita per essentia. z qz omibz in/ fluit esse/ z dat viā naturalē: z spectatūe hominibz/ dat vitā gratię z glē. Et dē lex eterna: inqñū/ ab eter/ no omia puidit: z ex tēpore oia regit z rice disponit. Item dē chris/ inqñū/ est: inqñū/ ex tēpore verbū caro factū/ est: z est deus z hō: per quod verbū incarnatū dē pa/ trē nobis locut/ est. Itē dē nomē dei: per qd dē p/ no/ tificauit nobis suā voluntatē. Itē dē Iesus: inqñū/ est/ saluator z reparator hūanę nature. hęc Jacobo dē Va/ lēria. Et fm eūdes in plogo vbi s. Chris/ dē dētra/ de/ z bchris/ dñi: eo q pat per ipz opatus est ineffa/ bilis. Itē dē hēres: inqñū/ recuperat hēditatē dei: scz gen/ hūanū de potestate diaboli: tāqz filius pmo/ genit/ pñs. Item dē sermō scētoz: qz iust/ z caput ois/ scitatis z grē: a quo oēs gratię deriuant ad sua mē/

bra. Item dē rex: quia heres patris. Itē dē sacerdos/ quia seipm sacrificiū p omibz obulit/ z omia sacra/ gramēta ecclēastica cōstituit. Dicit z chris/ qz vnice/ oleo lēricę donoz spūsancti: nō ad mēsurā p ceteris/ tanqz caput: vt ab eo descēderet vnio ad sua mēbra/ per participatiōne. z sic fit vnus chris/ ex capite z mē/ bris. hęc Jacobo de Valēria vbi supra.

Homina populi dei: q magis in scētura frez/ quētant lunt ista. scz: Jacob/ israel/ scimē Abraz/ filij/ Abraz/ siue israel/ siue Jacob/ filij dei/ ppls dei/ vinea/ dñi/ ciuitas dei/ cōsiliū z pgregatio iustoz. ecclēia dei/ siue dom/ dei: quod corp/ mysticū/ siue boiez mysti/ cum aut chris/ appellam. De quibz copiose scribit/ Jacobo de Valēria. c. ij. tracta. iij. plogi. in Ps. vbi/ dicit fm Augu. ptra Faustuz. z. xvj. de ciuit. dei. c. ij. q multa noia sunt iposita antiquis patribz veteris/ testamēt: que nō sunt imposita a casu nec hūana vo/ luntate/ sed solo dei pcepto z inspiratiōe: inqñū/ m/ li fuerunt imagoz figura chris/ z ecclēie: quia omia/ ptingebāt ill/ in figura. de q laci/ legito ibi Valēria.

Homina locoz in quibz habitat populus di/ que magis frequentant in scriptura sunt quinqz. scz: Hierusalē/ Syon/ iudca/ terra isrl/ z hereditas dñi. De quibz lacus scribit Jacobo de Valēria. tract. iij. c. iij. prologi. super Psal.

Homina legis diuine. de quibz scribit Valen/ tia. c. iij. vbi s. dices. q lex dñi fm q bz diuersos effe/ ctus z respectos: ita diuersis noibus nūcupat. Nā in/ qñū/ est a deo lata/ z inqñū/ ligat z obligat homi/ nem: dē lex dñi. sed inqñū/ est a deo plara/ z scripra in/ tabulis: dē sermo dñi siue eloquiū dñi. sed inqñū/ p/ bibet mala fieri: dē pcepta siue pcepta. inqñū/ ar ad/ monet bona fieri: dē mādatū siue mādata. S; inqñū/ rum est testificata a deoz pphetis: dē testimonia dñi. Sed inqñū/ per legē cognoscim/ voluntatē dñi: dē/ voluntas dñi. S; inqñū/ fuit pfirmata per mortē chri/ testatoris: dē testamētū dñi. Sed inqñū/ iustificat/ obseruātes: dē iusticię siue iusticia dñi. Sed opera/ tiones que fiūt fm iusticia/ dicuntur iustificatiōes. S; punitiōes z pmiatiōes q fiūt p iusticia: dicūt iudicia/ dñi. Inqñū/ hō dicit z dirigē boies/ dē via. Inqñū/ eius scēpta oia sunt impleta in chō/ dē veritas. Inqñū/ eius p legē sum/ liberati/ dē misericōdia. Itē inqñū/ dē pa/ cificati/ dicit par. Itē arbor siue lignuz vitę: z b mes/ raphorice: quia de loco ligni vitę dedit hāc legem: z/ hāc patre veteris testamētī suarūt vitę: ad ipz chri/ ex qua receperūt fructū in tēpore suo. i. fructū redē/ ptiōis. z sic eādēz legē fm veritate colētes/ nos expe/ ctam/ fructuz glē. Dicit z lex dñi vinea. dē z seges. De quo vide lacus ibi Jaco. de Valēria.

Homina diaboli z populi eius magis frequētas/ ra in sacra scriptura: vt idēz scribit Jaco. de Valēria/ vbi s. c. v. Un/ diabolus dē quia diuisus: qz ab initio/ in veritate nō stetit/ sed a deo discessit. z sicut ipē fuit/ diuisus/ ita etiāz fuit diuisor: quia hominē a deo per/ pccm separauit: z cōtinue in hōmies z samā semiauit. Mat. xij. z a veritate diuine legis nos separare cona/ tur. Scdo dē sathanas. i. z iuzor aduersari: quia ab/ initio nob aduersat z inimicat/ z omi vitari resistit. Itē dē peccator: qz ab initio peccat z mēat. Joan. vj. Itē dē eximinator. Apo. ix. qz eximinos diuē visio/ nis z bitudis eiecit/ z p tunc conat extrahere. Item/ dē mors. Apo. vj. qz hōicm in mortē dēicit: z actor/ mozt ipē fuit. z hęc sc noia diaboli magis frequētas. Dicitur etiāz Bellal z leuiathan terribilis z vastās. S; nomia ppli diaboli sunt Sodome/ Egypcius: in

epka Jaco. eo qd res sūt oeccecati i tenebz pccōp. Jre dī Babylō: qz p fūio. Bpo. xvj. qz inf mēbra diaboli nō est ordo/ s; horoz z p fūio: cū oēs seruat vicijs z mal cupiditate: z sic in eis nō ratio. s; sensualitas dīaf. Et idō p talia nomia in seprura cōicer pps sine mēbra diaboli/ aut heretici z infideles z mali intellu/ gunt. Hec Eustopolitanus epus vbiā.

Thomina pūaritia: sicut sūt cecus/ paup/ reb/ nebrus: nō addit aliqd ei qd cecus dī/ paup vī obcurus: sed scane hūc nō hīc lumē/ diuitias vī vīsum. vt scribit Bab. di. j. q. j. li. iij. De pūaritia noībz qūto z legito larius apud dialecticos.

Thoiā prime impositiōis: qd scāt res ea rōe: vt nō sūt signa. Thoiā scōe ipositiōis qd scāt res ea rōe: vt sūt signa. Et em pmi: vt hō: anīal. Et em scūdi: nomē/ pnomēz. De q legito z sulas logicos z Bulefer di. xxi. q. iij. li. j. z in logica de hoc scripsimus.

Thominabile effabile/ narrabile: dī sūt. Et nō/ minabile est illd qd p dicit vī vo/ cari/ vī appellari. Et sic capī duplr. Uno mō apūu/ dinali: z sic est illd qd apūu natū est dicit. Alio mō p/ tērialiter: z sic est illud qd p dicit: nec sūt idē. Cōstat em q cecus apūu natū est vidē: nō em pōt vidēre na/ turalit. Ediuēro d lapide respectu vbi sursum. Loro/ larius. oīs res creata est apca nata noiari. Et q meli/ cognoscat deus/ distincti/ noiari. qre bti distincti/ pūe noiare deus qz viatores. Fideles qz distincti/ loquūf de dō. qz infideles z pbi. Nominabile siue effabile fm san. Bona. di. xxi. q. j. li. j. dī duplr sicut intelligere.

Uno mō per pfectā xpīssionē. Alio mō p sempiternaz narratiōez. Si dī effabile siue noiabile fm pfectā xpī/ pssionē. sic dīcēdū qd dī sibi soli ē intelligibil: z sic sibi soli ē effabilis: nō alio noiē qz ipse sic: nec alio vbo qz ipse sic: sicut nob ē incōprehēbilis: ita z ineffabilis. ita etiā innominabil. Et p hūc mō dū loquit Dion. z pbi. Si vō dicat effabile z noiā/ bile s; qlemētūz noiariōez. sic quēadmodū dō est no/ bis cogitabilis: ita z effabil: z noiabil: z q meli/ cogno/ scit/ meli/ effat: z meli/ noiari z xpīssus. Un xpīssus sius noiari fidelis z seprura q fidei suffragat: vt sacra seprura qz ratio vī pbia. Uide z in dīcīōe/ ineffabil. Jca sentit Bonauē. Ric. z Tho. z Pelbar.

Notio fm Bui. scōis. in pmo. dī. xxi. dī a no/ sco is: qz notioes faciūt nos vīre in cogni/ tione diuinoz. Un fm Boet. Notio cōmunicat acci/ pēdo est simplex pceptus mētis quo res cognoscit. Sic autē nō accipit in diuis. Sed pūe fm q est in di/ uinis: sic dīcē formā relatiuā fm q est pncipiū innores scēdi personas diuinas. Un notio pūe est formale pnci/ piū cognoscēdi psonas. hēc theologī cōmunicat. Et capī triplici/ notio fm eūdez Bui. scōis. z post euz scribit frater Pelbar. Uno modo cōmunit p manū/ nudatiōe nostri intellectus in cognitionē diuinoz. Jto mō sunt infinitē notioes: qd qlibet creatura pe/ nos manu ducere in generali ad cognoscēdū deuz. z sic antiq dcozes ponēbāt notioes infinitas: s; nimis impzōe. Scōo mō dī notio impzōe fm numez di/ uinaz psonaz accepta ita q sicut tres psonē sūt noz/ rē: sic tres sūt notioes quibz noscūtur. scz: ingenera/ tio in pte/ z generatio in filio/ z pcessio in spūscō. sicut dī Damascē. lib. f. c. viij. Omnia inqz in diuis sūt pcr ingenerationē/ generationē/ z pcessionē. Et isto modo accepit antiqui qdam doctores notioes: sed adhuc impzōe. Tertio mō notio capī pūe: z sic dī qlibet diuina originario: siue dicat negatiue sicut in/ nascibilitas. siue affirmatiue: sicut ceterē notioes.

Ponunt em a Magistris cōmuni/ em qnāz notio/ nes. pūe: z sic ordinat q tres sunt in pte. f. in nascibi/ litas/ z generatio actiua/ z spiratio actiua. Jce z due sūt in filio. scz: gñario passiuā/ z spiratio actiua. De/ niqz vna ponit in spiratio scō. scz: spiratio passiuā. Et fm eūde Bui. z Tho. in sepro pmo. dī. vi. q. v. ista tria: relatio/ z pūctas/ z notio: z si sunt idēz vt/ differ/ rūt em ratiōe: in hoc q relatio dī relatiue ad suuz rē/ minū vī obiectū. S; pūctas inqz em pstruit psonā/ nam: notio hō dicit inqz dū dicit in cognitionē perso/ ne diuine. Et rēplū: pūctas dī relatio fm q ad filiū referē. Et dī pūctas inqz em soli patri puenit. sed dī notio inqz em notificat patrē. Et vt scribit san. Bona uēura dī. xxi. q. iij. lib. j. Denotatio notiois im/ portat emanationē vt actus importat z relationē. Et notio nō supponit psonā: quia ptes notioes sūt in eoz/ dez psona (vt idē ait) z notio nō dēnomiat nisi suppo/ sitū: vt dī in fine illius qstionis. Uide z de notioe in dīcīōe/ pūctas: z in dīcīōe/ pūctas: z in dīcīōe/ an/ vr scribit Strepban/ (diuinas).

Notionale Bulefer in plogo sent. est illud qd puenit vni soli psonē/ vī solis duabz. vt pūctas/ spū/ ratio actiua. Dicit autē pūctas vī noīa notionalia: qd faciūt nos deuenire in noticiā triū personaz. Uī/ de eūdem dī. ij. q. iij. li. j. z omē pūctū est notionale: sed nō cōuerso: quia pūctū cōuenit vni psonē: notio/ nale hō duabz. Et notionale in plus se babz qz p/ pūm. Uide ad hoc Scorū. q. j. quortū.

Noticia est idē qd cognitio. Et qdam est apūben/ sua quo aliqd vel aliq cōplez vī incōz/ plere cogitam. Noticia adheſiua siue iudicariua: ē act/ intellēz quo assentit vī dissentit alicui cōplexo/ ppositionali: credēdo ipūm esse verū vel falsum. z est em respectu cōplexi ppositionalis. Et fm Lameracē. Noticia qdaz est sensualis/ alia intellectual. vt dedu/ cit p fatus doctor de bñis: quē multas formāt notio/ cias cōplez de sensibilibz. q. iij. ar. j. Et noticia sen/ sualis fm eū est noticia ad quā causandam per se cōz/ currit hūc aliqua sensualis/ aut aliqd existēs in ipā. Intellectualis: est noticia intellectualis siue nō. de quo multa ibidē. Uide z Brego. dī. ij. lib. j.

Noticia intuitiua est noticia incōpleza termini/ vel terminoz rei vī rerū: virtute cui/ potest euidēter cognoscat aliqua vītas cōingens: maxime de pscēti. vt q res est vī nō est: q est hic vel ibi. vt est visio ceter/ noz sortis. Per hāc em cognosco euidēter sorte esse z si per potētā diuinā illa visio cōseruaret sorte de/ structo: per eādē cognoscerē euidēter sorte nō esse. Dicit/ per potētā diuinā: quia naturalit est impossī/ bile. Nā visio intuitiua depēdet causalit ab obiecto in fieri z esse. Et hēc noticia non est em sensibiliū/ sed etiā intelligibiliū: licz nō oīum: qz nō est respectu ba/ bicitū/ sed respectu actū em: qd intellec/ noster cog/ noscat intellectioes z actus volūtatis/ dēlectatiōez z tristitias. Nā euidēter scio me intelligere velle/ nol/ le cogitare: quod fieri nō pōt sine noticia intuitiua. Et hē vey qn ē sufficiēter pfecta noticia intuitiua. Potest em illa noticia intuitiua qnqz esse nimis rez/ missa/ z nimis impfecta z obfcura. Vel p esse aliud impedimētū ex parte obiecti vel mediū: tunc pauzē cōingentes possūt euidēter cognoscat. A tali etiaz no/ tia intuitiua incipit experimētalis cognitio: z p cō/ sequens omīs noticia intuitiua est singularis. Uide de hac noticia intuitiua mgm Joannē Bersonē tra/ cta. v. super Magnificat. z in logica/ z oīe.

Noticia abstractiua duplr accipit. Uno mo/ do accipit p noticia vniuersali abstracta a mētis sin/ gularibz: vt pceptus specific/ oīm hoīm. z tal cogni/ tio nō est aliq q cognitio alicui/ vniuersal/ abstracti/ bilis a mētis singularibz. Alio mō accipit Noticia ab/ stractiua fm q abstractit ab existētia z nō existētia: z ab alijs p dicitōibz q cōingēt accidit rei: vt cū dī/ de re pūctē nō pōt sciri an sit vī nō sit/ vel alia vey/ ritas cōingēs: vt noticia q habet de obiecto in eius/ absētia: z oīs talis naturalit acsfira pūpponit no/ ticiā intuitiua cui/ dē obiecti. De noticia pla videant/ apud Bab. q. j. plogi. z Cardinalē camera. q. iij. li. j. z Brego. d. ar. z. s. an dīcīōe/ cognitio. Et mltā apō/ dialecticos: q oīa breuiat/ cā omīto. Et fm s. Tho. quortū. vij. vī. viij. vel. xj. c. iij. noticia dī quadruplr. scz: natura/ potētā/ habi/ z actus cognoscēdi.

Noticia infallibilis (vt scribit dñs Cardinal/ came. q. xij. ar. iij. li. j.) est q nō pōt esse falsa/ siue assen/ sus ver/ quo nō est possibit falli. Falli autē est assen/ tire talit esse qualit nō est. vī nō talit esse qualiter est.

Noticia dei (vt scribit Bulefer dī. xxi. viij. q. j. li. j. c. iij.) licet sit vnica ac simplicissima/ ac summe/ cadē: sibi em pter dū cōs status rez/ z p dīuersos/ effect/ noticia diuina qnqz noiari pscētia/ qnqz sapia: qnqz pūctā/ qnqz dispositio/ qnqz p dīcīōe/ qnqz pūctā. Pōt etiā vocari ars/ scia/ sapia z noticia Jta autē qteroz dicit noticiā dei vī cognitiōez: inqz em est de oībz. Pscētia dei est de futuris. sūt pūctā. Dispositio est noticia dei inqz em est d rebz fiēdis. Un sicut sapia z noticia est in pl/ qz pscētia obiectiue. f. rōne obiecto: ita etiā pscētia est in pl/ qz dispositio. Pscētia em est tā de bonis qz de mal futur. dispo/ sitio autē solū est de rebz positīue fiēdis: z sic nō est d

Notorium vt scribit (mal. hēc Bulefer zc. Bab. dī. xxi. q. j. dub. iij. li. iij. dī/ tribz modis. f. qd cōstat per pūctā p fessione in iure fa/ cta: vel p iudiciū sniam/ aut p facti euidētā: vt q of/ fere se p pccū: z nlla p rērgūri factōe celari: vt in c. qstū. de cōba. de. z muli. Notoriū pūm duobz mōis dī notoriū iuris. Tertio mō dī notoriū facti. S; cri/ mē publicū vī mātētū dī: qd ex scia z certo auctore/ pcedit. z p pbari. Occultū hō qd pbari nō p/ vī qd ab ecclia colerā. vt in c. vestra. de cōhabitatōe clerū/ z muli. Un notoriū fornicator debz euitari: qd debet statim euitādū iudicari. Iudicari. f. nō a subdūz/ s; a/ plaris. Plura de hoc Babz. vbiā. Uide z de notoriū iuris z facti Bersonē p. j. in assertiōibz mgm Joā/

Notum per se/ vt sepris reliqz dñs (nis parū. Lardi. camera. q. iij. ar. ij. li. j.) est pposi/ tio q vel alia sibi equualēs in scādo cui/ libet vt rōne/ potētā naturalit pōt esse nota absqz indigētia noticiē/ alicuius extrinseci. Dī/ vel alia sibi equualēs zc. vī/ oīno sūt. qz ipsa ppositio p se nota debz esse talis: q/ cui/ libet aduertēt cā sit euidens: nec possit naturalit esse dubia. Per pūctū excludunt pponēs dubiē credi/ tē vī opinare. per scōz hō pponēs q licz nō sūt dubiē: tū possint esse dubiē an dēmonstratiōez vī experitiāz. Dī/ sine indigētia noticiē. qz si ad suā noticiā alia no/ ticia cēt necessaria: iam nō esset per se nota. Dī/ alicu/ ius extrinseci: qz nō excludit noticiā terminoz. Per hoc qd dī/ per se. nam sine noticia terminoz nō pōt esse aliqua pō nota. sed nō sufficit noticia terminoz/ rū: sed cū hoc requirit formatio pōnis. Un dī p hā. Principia cognoscim/ inqz em terminos cōscim/ Et fm eūde Perz aliacēsem: ipā pō/ z nō scārū ipī/ pōnis dī p se notū. Nō em ipē ponit cōplez scabile

sicut aliqui imaginātur. Et quo sequit q nulla ppo/ sitio pūctēs est p se nota: sicut istē z siles. ego intellē/ go: ego diligo: qz qlibet per experitiā intellectualē est nota. Et licz mibi sit nota: nō em cui/ libet alteri. nec pō demonstrabil/ nec oīs pō immediata est p se nota. Nāz oīs pō demonstrabilis est dubitabilis: sed nulla dubitabil/ est per se nota. Et multē sūt immediatē: quē/ absqz experitiā cognoscat nō pōt. sicut istē. aliqd mo/ uet/ calor est calefactiū. Uide luri/ Aliacēsz. Et qz/ uis/ vt idē ait paulo post/ ista pō. deus est: nō sit per se nota nobis existētiū in via. ipā em quā formāt bea/ ri in patria est per se nota. qz ipā quā nos habem/ est naturalit dubitabilis. sed beatus apūhēdēs illos cer/ minos/ z formās pōnem naturalit assentit ei sic pū/ mō pncipio. nec possit cā plus dubitare qz pūctū pnci/ piū. Nec illa pō. deus est: quā formam/ z illa quam format brūs/ sunt oīno siles specuocē: sed vna est pfectior alia in specie. Prz. aliter vna est/ p se nota si/ cur alia: qd est falsus. Et licz ista pō: de/ nō sit no/ bis euidēs/ aut euidēter demonstrabilis: ipā em est na/ turalit pbabilis. Pbi em naturalit rōe pbauerūt pū/ mōz morozē esse/ pūctā cām esse/ pūctū pncipiū esse. vt pūz. viij. Pby. z. xij. Meta. igif. Uide luri/ Camera cē. Et (vt idē ait) qz sola dei gñita vniōe cū mēre nā/ per modū obiecti vībilis/ ac lumis sufficiēter de se/ lucētis: cū alijs ex pte potētē nē intellectualē reqstēz/ pōt euidēter cognoscat deū esse. z ibidem pbar.

Notitas vt scribit san. Bona. di. xxi. in dubi/ liali. li. j. Uno mō sonat in vīem. alto mō nō: qn est facilis aduēctio q sniam etiā facit: quē/ nō habz ortū ex vitare antiqua. Hinc Apl's. j. Tim. vlti. dī vocū nouitate esse vīrādas: pphanas scz. Un z nouoz terminoz absurdā inuēctiōe arguit z rep/ hēdit Berson parte. iij. de modis scādi: qm stabilt/ tas sciētiāz multē depēdet a quid noīs terminoz/ Faciūt deniqz tales vt ab alijs nō intellēgāt: q mu/ tati terminos quos posuerūt ptes eoz. z qd sequit nī/ si confusio linguaz babilonica in edīcīōe turris

Notum dī duplr: vt scribit (scē. hēc Berson. san. Bona. di. xxi. li. j. circa rex. Uno mō nouū dī p antiqatē cursus norū/ z p suctudine/ rōnalis creaturē: z sic de/ nō cessante in ser dībz/ fac/ cere nouā creaturā: imo mltā facit miraclosē z mirā/ biliter p solitū cursus naturē z p suctudinis bñanē. z ista noua dūcī pūe. Alio modo dī nouū: cui/ nulla sūt/ mltitudo pscēti/ nec etiā aliqd pncipiū creatū quod/ esse ipī/ seminariūz. Sic dī Mg dī. xv. lib. ij. q. nouā creaturā facere cessauit. Un Ecēs. Nihil sub so/ le nouū: nihil em pduxit cuius nō fecerit aliquo mō/ simile: vel cuius non pduxerit pncipiū/ seminale in/ operibz sex dierū. Et dī deus fecisse nouū: cū mulier/ circūddēdit vīrū. Hic em. xxxj. vbi notitas attendit/ in hoc (vt idē ait san. Bona. di. ij. lib. iij.) q ipse/ erat deus z hō: cui/ simile nunqz pscēsserit: in hoc qz/ ab instāt pceptiōis chūst/ vī fuerat ad eo pfectus/ q pscēre nūqz potuit. z hūc simile nunqz fuit: z ita/ nouū. De q videre poteris Babz. scōm. ij. Annūciā/ z noīs beare Mariē qz gis: qui incipit: Hec est dies. q/ pulera z notāda de h scribit. Nouū z solū tale dī esse/ gērnū. Berson pte. iij. tracta. ix. super Magnificat. Uetera sunt omīa z ad interitū scēctā quē separāt/ ab eterno. Breuis distinctio veteris z noui: sic z rem/ pōtal/ z eterni zc. z tracta. xij. sup Lāico q gnis/ alt. Quia fecit mibi magna q potēs est: qn creauit me: rēdēit z se vniuit in tabernaculo meo: quādo noua/ scēta sūt oīa in celo z in tra. Quō noua: z oī nimirū: qd

eternitatis se pucta. Uidit b ps. septuaginta ad can-
 ticoz nouitate. Lacare dno canctio nouu: qz mirabi-
 lia fecit zc. Et nouu dñ qnqz qd facit boiem nouu. ve
 pceptu de dilectioe dñ nouu: qz exuro boie veteri/ in-
 duit nos boies nouu: qm fm deu creat est in iusticia z
 scitiate vitar. Eph. iij. Et dñ nouu: qz facit d filio ire
 filiu regni z dei. De q vide Bab. ser. de scis Simo/
 capif quadruplr. ve scribit (ne z Juda.
RAOR Bulefer di. xij. q. ij. li. ij. Uno mōp ipis de/
 monibz: vt vult Aug. sup Gen. Scdo mō p pctō: vt
 dñ a noceoz es: qz pctm plō oibz nocet. Tercio mō ac/
 cipit nox p absentia illūinatōis sup bēmisphēriū no/
 strū. Et hñō capif duplr. Uno mō p absentia solis.
 Alio mō p absentia lūis causari a nube lucida q fuit
 scē pma die. Quarto mō accipit nox p tribulatione
 vlt aduersitate. Un ps. j. Et in lege ex medicabit die
 se nocet. Pro iniquitate accepit Augu. sup illd ps. v.
 Qm nō deo volēs iniquitāte eu es. Iniquitas (ait ipse) ma/
 lignitas mēdaciū/ homicidiū/ dolz z qdqd bñdō est:
 ipa nox est. q trāseūte sic mane vt videat dies. La/
 pit z nox p erroze pscie. d q Bab. ser. j. dñice. v. pēgrī.
 Un Jo. ix. Venit nox in q nullz opari pōt. Nox inquit
 Bab. est erroz pscie debitu finē in suis opibz nō inuē/
 deo. Et qdūqz pncipalē finē sui corpis creaturā cōstit/
 ruit/ in nocte abulat. Dis creatura nox est ex se: qz va/
 nitati subiecta ē ois creatura. Ro. viij. Solz creator
 lux est. Ego inqte sup lux mōi. qdūqz hāc lucē nō pncip/
 par: in tenebz est. Accipit z nox allegorice: vt scribit
 Jaco. de Valen. sup. j. ps. Et sic lex vēr dñ nox: z lex
 noua dñ dies. Et sic dñ Bpls ad Ro. xij. Nox pccis
 dies ar appropinqbit. Et dñ nox ipis illd ab Adā vsqz
 ad chm. vt idē Ualē. scribit ps. cxvij. Propz absen/
 tiā chm z vēr lex dica ē nox: qz oia ptingebāt illis in
 ymbra z figura. Sz cū ois est chm sol iusticie/ facez
 est dies sup vniuersaz terrā. z q oino crāt octia sub
 ymbra z figura: apparuefē māifesta mōtē fūēfē im/
 plera in chm: māifesta apparuerūt in luce māifesta p/
 rēfurrectōez. Fugauit gēbz triplicē noctē in suo ois/
 z rēfurrectōe. Nā fugauit ymbra oim certimonia/
 lūi veteris legi. Scdo fugauit tenebras pctōz oim.
 Tercio: ignorātiā z supstitōez idoloz de pplō gēnti.
 Sūr in sup noctes ymbz creaturaz: sūr qz tribulaz/
 tiōes inqz aut exeri: ex pctis/ aut pgnis tribulati/
 bz exurgētes. vt dñ Berlon pre. iij. sup Lāci. cāri. sim/
RAubes qnqz sancti dicūt z meta/ (psalmate. v.
 phouice. qz sic p nubes fra/ ita z nos per
 eos irrigamur pluuia salutaris grē. De q videre po/
 res Bab. ser. iij. de oibz scis: q incipit / trus ei in
 vt est vior opio nō im (nubibz zc.
RAumerus porat rē supadditā rebz nūerat: sz
 supponit p rebz pnotādo cas esse ples. Et sic plā nō
 supponit p re vna/ sed p mlis: ita nūer. cū pceptus
 nūeri est vñ z idē genz bñs sub se mlcas spēs: quaz
 qlibet feat res ples: vt binari/ ternari/: nō ē nisi duē
 res distince z nūer spēs est pdicamentū qntitat. de
 q videat in logica. Uide Bab. di. xxiij. q. ij. li. j.
RAumerus est triplex. vt notat Bab. di. xxiij. q.
 ij. li. j. i. essential/ accidētal/ z mathematic. Nūerus
 essentialē ē nēcario puenit rebz: ita q ipis manētibz
 illi spēs nūeri nō pōt de eis negari. z est rez q non
 pnt p se facere vni. vt nūer/ cū angeloz. Nūer/ ac/
 cidētal est nūer/ feat p terminū nūeralē: q pōt de af/
 firmari z de negari de rebz ipis manētibz in esse. vt
 nūer/ duaz aquaz sepataz: q se duē aq. z si pfluunt
 vel pūgūt: nō duē aqz/ sz vna dieit. Nūer/ mathe/
RAumerus est du/ (mathe ē supior ad vtrūqz.

plex. i. nūerās/ z nūerat. Nūer/ nūerās ē intellect/
 fecerēs pres multitudis qō numerat: vel etiā cōcept/
 prus qbz nūerat. illo mō de est nūer. Un in ps.
 Qui nūerat multitudinē stellaz. Numer/ nō nūer/
 rat est res nūerat. Et ille capif duplr. Uno mō striz/
 cez: ad istū tres rēgrūt p dōes. i. q. q. q. mltitudo qz
 daz vno mēsurata. Et id dñ nūer. mltitudo ex vni/
 tatez p fusa: fm Boe. z etiā p hñ. Scdo: q tal nūer/
 sit qlibet sua pē maior. hñc ponit Dion. vltio de dt
 vi. noibz. Tercio: q vnitates inf se sint essentialit di/
 stince. ideo dñ Boe. de trini. Ubillā est diuersitas
 scz essential: ibi nullz est nūer. Et fm b p nūer/
 rus describi sic. Est mltitudo ex vnitatz essentialit
 diuersis p fusa: quarū qlibet minor est ea. Scdo mō
 capif magis cōiter: p qlibet plāitate rez distincez:
 siue essentialit siue nō. Et qm (vt inqte Bab. di. xxi/
 iij. q. ij. ar. ij. li. j.) in diuis nō sit nūerus capē stricez:
 est tñ ibi nūer/ cōiter acceptus z large: qz nō est ibi
 mltitudo aliqoz essentialit diuersoz. z est ibi plāli/
 cas psonaz realit distincez: vt ex fide supponit. Et
 nūerus in diuis nō addit aliqd psonis numerat. vñ
 trinitas in diuis nihil aliqd impoztat qz psonas pīs
 z filij z spūscī realit distincez. Et fz san. Bonauē.
 di. xxiij. ar. ij. q. ij. li. j. In diuis aliqd mō est nūer/: z
 aliqd modo nō. Nā fm q dñ distincez psonalem fm
 originē: sic dicendū est nūerū esse in diuis/ sed fm
 aggregatōez z diuisione sustērialē nō est ponēd nū/
 mer/ in diuis. Un vt idē ait. In diuis negadū est esse
 nūer/ simplr: sed pcedēdū est nūer/ esse psonaz.
 Dē Bonauē. Et sicut pcedit vt ait Bab. q trinitas
 angeloz non est nūer/: ita cōcedi potest q trinitas
 psonaz nō est nūer/. i. feat p vñ terminū nūer/
 rales. i. trinitas: z ita trinitas psonaz est vñ nūer/
 nihil aliqd impoztat: nisi q in diuis sit tres psonē: qz
 vna nō est alta. licz sint eadē essencia. Ille tñ termin/
 nūeralis trinitas/ nihil ponit in deo. i. nō impoztat ali/
 quid supadditū vlt aduentēs deo/ aut diuis psonis.
 Uex si nūer/ solū pdicaret de pluribz essentialit di/
 stincez in deo: nō esset nūer/. Sic em p z filius z
 spūscūs nō distinguūt nūero: qz sit vna res nūero
 singularissima z simplicissima. Si tñ nūer/ acci/
 pit vt pdicaf de qbusdaz pluribz realit distincez: vep
 est qd dicuz est. Et si dñ. in diuis trinitas est maior
 vna psona vlt duabus. i. nihil aliqd est dicere qz tres
 psonē sūt ples psonē qz duē vlt vna: sic pcedit. Si āe
 intelligit de maioritate dignitat/ aut pfectōis: sic tr/
 nitas nō est maior psona vna vlt duabz. Bab. dubi. j.
RAumerus (vbi. post Decā in Lētiogio.
 pluralis frequēter moze scēpture ponit p singularit:
 ecōuerso. vt habz Mgī dist. xxxij. li. ij. z Bab. eadez
 di. q. vnica. ar. ij. dub. j. in fine. z san. Bonauē. q. ij.
 eadē di. ar. ij. Un ps. Ecce in iniquitatibz cōceptus
 sum. Glo. iniquitātes sunt pctā originalia. Ratio autē
 vt idē ait qre scēptura origiale cū sic vñ plālit nomi/
 nat: est ppter mltiplicitatē inclinationū ad malum q
 ex originali peccato nascunt. Augu. z refert eū Ma/
 gister in rex. q ait. quia in scēptura per singularē na/
 merū plālis nūer/ sepe significari solz. vt ibi. Ora/
 ergo ad deū vt auferat a nobis serpentē/ nō ait serpe/
 res: quos pariebat popul/. Et ecōuerso: p plāle feat
 singlar/ nūer/. vt in euāgelio. Morui ei sē q qre/
 bāt aiaz puert. nō ait: mortuū est/ cū loqrēt de Dero/
 de. Et in Exodo. Fecerūt dōs aureos cū vñ fecerūt
 vitulū. de q dixēt. Isti sunt dii tui isrl. Ita z origina/
 le vñ plāli nūero feat: cū dicim. puulos in pctōzū
 remissionē baptizari: z in pctōz z iniquitatibz pēcipi:

in q Mgī. Persepe qz in scēptura numer/ cert/ ac/
 cipit p incerto. vt est illd Danie. vij. Millia milliaz
 mltitudo ei: z decies millies cētena millia assistebāt
 ei. De quibz Bab. ser. de scōz Michaele: z serm. j. de
 oibz scis. z Apō. vij. Duodecim millia signati zc.
RAumisma gēca numū vo μισμα vocāt. quo z
 lacini eodē mō vtunt. Horaz. Re/
 mltit accēptos regale numisma p dillippos. Maro.
 Cur data sit eqti diu qnqz numismata grē. Numisma
 hō z τὸ τὸν νόμον: qd ē lex: qz pmutatōe vti hoies
 solerent lege nūmū vsus introducēt: qz propz nri
 numū/ monerā appellauerūt: qd signo numismat/ mo/
 neretur/ cuius pēz est. Et numisma est certa mēsurā
 oim cōmutabilitū/ z venalitū/ z numismat/ vsus ex/
 necessitate est inuēt: vt z vult Arist. v. Ethic. c. ij. z. j.
 Polit. Nā cū oēs res adiucē immediate pmutari nō
 pnt: z hoies sine eaz cōmutatōe/ p eo q nō oibz oia
 necaria abundāt/ sustentari nō possint: pferri in tāra
 mltitudine boim. Tū ppter distancā locoz in quibz
 pstitūt res cōmutatōe/ z difficillime eaz transporca/
 tionē. Tū propz distancā rēpoz futuroz quo res si/
 ne sui corruptioe fuari nō pnt. Tū ex mltiplici boim/
 indigētia. Quō aut numisma dōbeat esse vlt monera:
 scz in certo pōdere z caractere/ pncipis autēz bñcis
 insignitū. Lōsulas Bab. dist. xv. q. ij. li. ij. z vide in
RAunc fm Arist. iij. Pbyli. (dicitōe/ Monera.
 est pmutatio epis: z sic est eius suba. contē/
 quat em pteritū z futurū. z oino est terminū epis. est
 em hū/ pncipiū/ z illi/ finis. Hec ille. Et vt dñ Bl/
 berz/ nūc est suba epis: fz Arist. qz tps nihil aliqd est
 qz nūc fluru suo suscipiēs ē pncipiū. Nā sic videm:
 in linea est pncipiū/ z terminū: sic in tpe est
 nūc/ z pncipiū/ z terminū in pncipiū z in fine. Qd pēz
 est hū/ mor/ terminū ad nūc/ pura iam pteritū/ z ali/
 qd incipit in nūc/ (pura futurū) nec alit pres epis pēz/
 nūc esse possent. De q vide laci/ apd Alber. z post cū
 fratē Pelbartū li. ij. rosa. tico. in dicitōe/ Tpus. p.
 vij. Et qd dñ Arist. iij. Pbyli. Nihil habem/ de re
 nisi nūc. i. pscns tps intelligit: sic q nūluz tps est sit
 z adēqre nisi nūc. qm vt etiā Aug. li. xj. psc. dē. Tē/
 pus pteritū iam nō est: z tps futurū nondū est. pscns
 aut solū tps est. z si semp pres stare/ nec in pteritū
 trāfrectam nō est tps/ sed pscntas. hēc Aug.
RAuptie idest: matrimoniu seu p nubiū. de q vlt/
 de z in dicitōe/ Nūmōniū. Et nuptie
 scōz/ sz etiā certiz qre sit licitē. dū tñ stāt bono anio:
 scz ppter plem generādā/ vlt pē fornicatōez vicandā:
 vel pē nēcitate suā sustērandā: vt cū hñc cū mlhere
 vt ipm foueat: z ecōuerso. Hec san. Bona. di. xliij. ar.
 ij. q. j. li. iij. Un Aug. Nō pccimim/ quācastibz nu/
 ptiaz. Et Hieronym: etiā q dñs nō dānauit septē/
 virā. i. q habuit septē vīros. De q legiro z Rich. dist.
 xliij. ar. ij. q. j. li. iij. z Perrū de pal. eadē di. q. ij. z ali/
 os. Sz qd dñ Chyff. sup Marc. q scōz nuptie fz ve/
 ritatis rōnem sūt pē fornicatio. i. signuz incōnētie.
 Vel intelligi qz nō pstat sufficiētē d moze pōz: s
 pūgite. Sūr z scōz nuptie honeste: nō cū ita honeste
 ceteris paribz (vt ait Rich. q. ij. vbi. s.) sicut p mē: pē
 signū alicuz pncipis ad incōnētiā. Un aliq bñdū/
 etiōe carē: q nō carē p mē. Un sacerdos (in q Palu/
 dētis/ bñdices scōas nuptias suspēsus est: nisi p fuc/
 tudo cōfiter: z ad sedē aplicā ē mittēd. Dico/ suspē/
 sus pmo p boiez: nō q iure ipi/ sit suspēsus. Habēt
 z scōz nuptie ait Rich. q. ij. vbi. s. rōne facti qzruz ad
 oia q sit de essencia z nēcitate facti. aliq tñ accidētalitā
 defunt. i. pfectio scōionis. Sūr z nuptie spūales. i.

pūcto chm cū ecclia: q bñc in via inchoant/ z in pñā
 psumant. Vel inchoant: qm vniuit naturā būanā cū
 diuina in vtero vgnali in ope incarnatōis. Sūr z nu/
 ptie chm ad boiez: q inchoant p fidē z baptisimā/ rati/
 ficant p charitatē/ psumant p glām. De b legere po/
 res plā apd Bab. ser. j. dñice. x. z Berlonē pre. j. ser.
 facto Lōstātie: in die scēi Antonij. Et pre. ij. pōit pla/
 genera spūaliū nuptiaz: tracto. de Lāricoz origina/
 li rōne. z tract. ij. de cācticis z solatio. Tomo. ij. Et Ja/
 cob de Ualē. ps. xliij. ar. Tres nuptie legūt in scē/
 ptura: qz p fecit filio suo. Pzio fuerūt nuptie icarnaz
 tiōis: in qbz vbi vniuit sibi boiez in vnitatē suppositi/
 ti. De qbz Jo. j. dñ. Verbū caro factū est. z Mar. xij.
 Sile ē regnū celoꝝ hōi regi q fecit nuptias filio suo
 zc. Scōz fuerūt nuptie rēccōnētiōis: in qbz chm vni/
 uie sibi corā eccliaz in vnitatē mystica. Tercie nuptie
 fuerūt glificatiōis: q factē sūt in die rēfurrectōis. vbi
 chm rēcupauit corp/ glōsolum. Quē p ficient nob in
 die rēfurrectōis: vbi nos rēfurgem/ induci stola glē.
 de qbz Apō. ij. Gaudete exultate qm vnefēt nuptie
 agnuz spōsa ornauit se. De b laci/ scribit Jaco. Ualē.
RAutritio est duplex: fm dñz Lardina. came. q.
 vj. ar. ij. in fine. li. iij. Unapē dicat
 q est p puerionē alimēti in rēaldā: ita q ex illa fia/
 rēfauratio rei deperditē: sic capiēdo spēs sacrales nō
 nutrit. Alio modo vocat nutritio quēcūqz reductio
 mēbroz anialis ad statū pziōz fm qlitares. z sic pē
 hō nutriti ex hostijs psecratis: qz tal hostia bz accōz
 nālēi mēbra hois qlē hñc/ psecrati. iō sūt mō p re/
 ducere cōplexionē lapiaz ad statū naturalē: salte fm
 qlitares qlit qūqz alia nō psecrati. licz nō possit con/
 uerri in materia mēbz anialis. Hec Bliaecēs. Et dñ
 fuerūt nutritio z rēfrectio: vt scribit Bulefer di. xij. q.
 vj. li. iij. Rēfrectio em alimēti supior est ad dispēduz
 loca euacuata p digestionez. Nutritio insequit rēfē/
 ctionē: qz ē alimēti in aliū puerio p hñcē digestiōis.

O est interiectio affe/
 ctū fcans. Nulla aut ps oionis efficacior
 est ad mouēdos affect/ qz interiectio: tra/
 dēre Hugone/ z expēntia restē. vt z scribit Berlon
 pre. iij. sup Lāci. canet. simpalmate. x. Un de quali/
 bet pteritōe oionis dñice cū suspiratiōe interiectiua
 dici soler a qbusdaz. vt D pater/ D nosfer/ D qui cō
 in cēlis. De quo vide Berlonem ibi.

Obduratio pē capif duplr: sic cōf dicitē doctoz
 rez: z scribit dñs Lardina. came. q.
 xij. ar. ij. li. j. Uno mō p ipa reprobatōe. Alio mō pro/
 obstinatioe mēris in pctō: z sic nō est reprobatō/ sed
 pctō/ scēla ei. qz ille cui deo nō vult miseri/ z grām
 pferre: a pctō nō pūrgat. Silt pstat q iustificatio nō
 est pdestinatio/ sz pdestinatioe effect. Et Aug. lxxxj
 ij. q. ij. ar. ij. vj. accipit obduratiōez scōo mō/ cū ait.
 Proflus cui vult miseri: z quē vult idurat. sic pēz p
 cētē ppharādis qd ibidē introducit. Et Mgī di. xli/
 li. j. Si meritū qm obduratiōis z misericōie: obdura/
 tiōis inuenim/ miē nō inuenim/. accipit ibi Mgī
 obduratiōez pziō mō. i. p pna reprobatōe/ sz p rēpo/
 rali obstinatioe cordis: cuius meritū est frequēter p/
 cedēs pctm. sicut pēz in ppharāone. qd sic dñ Augu.
 vbi. Propz crudelitātē quā exercuit in eis qbz mlt/
 sericordiaz būanitas debebat mēi vte pgnā: vt indu/
 rarēt ei cor. Et obduratio fm scēi Bonauē. dist. xl.
 ar. ij. q. j. li. j. Et pccōdar Richar. eadē di. in spirito
 est trāfatiue dicitā: ab obduratiōe i corpibz. In corpō
 nō ar duriciā scēqz triplex pncipis: qm mltit corpz

per eandē naturā: nō sic spiritus. Dup. em̄ est qd̄ ē in/ abile ad suscipiendū: est stabile ad permanēdū: iterum fore ad rebellādū / siue resistēdū. Et vt dicitur. iij. Mē/ rbeo. Dup. in corpore est qd̄ nō cedit tacui. Scdm̄ hūc triplicem modū cor obdurari dicitur tripl. Primo mō dicitur cor obdurari: ex hō est inabile ad impōsitiōes gr̄ie suscipiendū. Vel cor hūanū dicitur obdurari: qm̄ nō cedit tacui diuine inspiratiōis: et p̄ceptis diuini rebellat. Et de tali scribitur Eccl̄. iij. Cor dup. male habebit in nouissimo: Et q̄ amat piculuz / p̄bit in illo. Et hō mō (in q̄ Bonauē.) sonat in passiōe: et est pena conse/ quētiā culpā. Scdm̄ mō dicitur cor obdurari qd̄ est in peccō stabilitū: qd̄ est multū cōpacū ad amorē peccati: et hō mō obduratio est peccati cū dispositiōe: siue dispositiō peccati p̄cedēti. Tertio mō dicitur cor obdurari: cor res/ belle: qd̄ vult deū et eius mādara et gr̄as impugnare. et hoc mō est spēale peccati gen̄. s. peccati in sp̄m̄ sc̄m̄. Et fm̄ Aug. li. de p̄destinatiōe sc̄r̄oz. et etiā refert Guil. Scoti imitator in p̄mo di. xij. Obdurari: est obuiari re dei mādara: et resistere diuine inspiratiōi ex voluntatis malicia. Et h̄z illū triplicem modū diuine auctō/ ritates p̄cedit de obduratiōe q̄ vidēt sibi obuiare: sed diuine v̄s p̄cedūt fm̄ mēbra p̄dictę distinctiōis. Et cōcedūt ergo ē qd̄ obduratio vno mō est pena: p̄cedēdū nihilomin⁹ qd̄ alijs modis est culpa siue dispositiō culpę. Et obduratio in q̄tū est pena vt ait san. Bonauē. q. ij. vbi dicitur: de aīe in p̄iudiciōe. et ira de defec/ tiōne penale. et pena oīs in q̄tū talis est iusta et ordi/ nara. Vide lat̄. i. i. Causa autē obduratiōis vt scribit Berson p̄e. ij. de cordis induratiōe: est volūtas auer/ tens: et hęc iniuriat. volūtas resistēs: et hęc p̄nuat. cul/ pa p̄merēs: et hęc p̄firmat. De⁹ gratiā nō dāns: et hęc nō liberat. deus iuste punitēs: et hęc ordinat.

Obedientia est volūtas p̄p̄te subiectio. h̄z Jo an. damas. li. iij. c. iij. Et obedientia hoīs ad deū fm̄ san. Anselmū: est affectio volūtatē p̄iūctę deo. Obedientia hoīs ad hoīes: est debita reue/ rentia minoris ad maiore. Obedire: idē qd̄ parere. ex ob et audio cōponit. Aliquē autē teneri ad obedientiā alteri p̄t̄ intelligi dupl. vt notat Tho. de argenti. di. xij. lib. iij. sc̄m̄. Uno mō de necessitate. Alio mō de p̄gruitate. Un̄ in talibz q̄ spectat ad regimē et gub/ bernationē domus et familię: filius familias tenet de necessitate p̄t̄ obedire. cū in his q̄ spectat ad indissolu/ bilē filij obligatiōes: sicut fit in m̄rimonio: filius nō tenet de necessitate obedire p̄t̄. q̄m̄ hoc debeat de con/ gruitate. Un̄ cū Ap̄s de ad Coloss. iij. filij obedire p̄t̄ v̄s per oīa: h̄ est em̄ placitū deo. Ibi p̄ oīa non intēdit Ap̄s facere distributiōes simplr̄ generalē: s̄z accommodā: q̄tū ad ea q̄ spectat ad regēdā familiā: et regimē ipsi⁹ dom⁹. Junior quoq; debz obedire seni/ oribz in om̄ibz q̄ nō sūt deū. Obediēdū quoq; etiaz indocē et simplici plato. De q̄ legito Bersonē p̄e. ij. in q̄stionibz / cū suis respōsionibz. et tract. de p̄paratiōe ad missas: et pollutiōe noctur. Sepe ei tāto erit obedientia tua placētiōr dō / tibi q; fructuosior: quāto est indignior ille cui p̄per deum subijci nō refugis. Multa alia de obedientia scribit Berson. Nec autē est obediēdū superior / vel p̄ncipi deū. vt scribit Berson p̄e. ij. dialogo duoz milicū Frāci et Angli. Creatori em̄ v̄l deo est magis obediēdū. Un̄ Pet̄ de palu. di. ij. ar. iij. p̄fōne. ij. li. iij. Deo tenet hō in om̄ibz et per oīa obedire: nō solū in indifferentibz / sed in his q̄ de se vidēt mala. sicut occisio innocētū / v̄l fornicatiō zc. Et obedientia erga deū in duobz p̄sistit: vt dicit Berson p̄e. iij. ser. dicit in ramis palmaruz. In in/

nocētia: et penitētia. Innocētia est sibi canere a peccō. pnia dicit peccati qd̄ tam est p̄perratū zc. Multa alia de obedientia dicunt. Et Anco. parte. iij. c. iij. et diffinit sic h̄z Guil. vt ibi recitat Baco. Obedientia est obēperātia fm̄ regulā sacre sc̄pturę maioribz q̄bus cūq; debita. Vel sic. Obedientia est spēcācia et rōnal p̄p̄te volūtatē abnegatio. De excellētia de Greg. viij. q. ij. Scieduz qd̄ obedientia sola fidei meritū possidet: sine q̄ quisq; infidel esse p̄uincit: etiā si fide videt res/ nere. Et h̄z san. Tho. sc̄da sc̄de. q. ex. Obedientia ē ex/ cellētissima virtū moralium: sed theologicę ea excellētior est. Multa de hac virtute Anco. vbi s. et alij.

Obe idē qd̄ repagulū. v̄l dicitur cuiuscūq; rei obiectio v̄l obstaculū. Un̄ obez gratię q̄nq; dicitur peccati mortē q̄tū ad reatū. Q̄nq; dicitur peccati mortē q̄tū ad actū interiorē et exteriorē: qd̄ est p̄sentis et p̄placētia peccati. Prīmū remouere nō pot hō: qz peccati quo ad reatum nō remouet nisi p̄ peccati remissionē. qd̄ solū dei est: qui tū parat est remittere faciēti qd̄ in se est. Obiectio sc̄da mō dicitur pot remouere peccatō: qz pot cessare a p̄sentia et actu peccati: imo odire peccatū / et velle non peccare. Sab. di. xij. q. v. nica. ar. iij. dub. iij. li. ij. Et vt idē ait ar. ij. p̄fōne. iij. vbi s. Ania obiectio remotiōe ac bono motu in deuz ex arbitriū libertate elicito primā gratiā mereri p̄t de cōgruo: qm̄ actū faciēti qd̄ in se est: de⁹ acceptat ad tribuendū grām p̄mā: nō ex debi to iusticię / sed ex sua liberalitate zc. Et obez (vt scribit san. Bona. di. xij. p̄e. ij. q. ij. li. iij. in solu. argu.) nō tū est peccatū / verū etiaz sollicitudo et distractio. Quare autē sacramētū eucharistię nō habz efficacitā in recipiēte / triplex est obez. vt scribit Bulefer dist. xij. q. x. li. iij. Prīmū obez est p̄m̄ moralis: in quo cōmunit̄ offensa mortalis. Sc̄da obez est om̄is debi te p̄paratiōis. Tertio obez est sollicitudo v̄l distractio nimia circa exteriora. Vide lat̄ ad hoc Sab. sc̄m̄. j. de eucharistię sacro: qd̄ ad dignā ei⁹ suscepōez requirit̄ obiectio remotio. i. peccati mortalis amotio zc.

Obiectum est obiectio cuiuscūq; rei ac etiā h̄z obiectio cuiuscūq; rei. P̄bi obiectū vocat̄ q̄quid cerni pot: h̄ est: q̄quid oculis obijciat. Vel sic. Obiectū nō est materia ex qua / sed est materia circa quā. Et obiectū habet rationē forme in q̄tū dar sp̄m̄. fm̄ san. Tho. p̄ ma sc̄de. q. xvij. ar. ij. ab obijciō: qd̄ ē oppono. Et obiectum fm̄ Guil. Scoti. in p̄mo. dist. xxxv. dicit qd̄ se obijciat seu p̄sentat potētē opanti: puta color dicitur obiectū visus: et sonus obiectū audit⁹. Itē ens vel verū est obiectū intellect⁹ nostri. Et Berson tracta. v. sup. Magnificat / ait. Quidā dicit qd̄ obiectū intellect⁹ naturalē et p̄ statu p̄sentē est q̄d dicitur rez naturalit̄ habita per abstractionē intelligētię v̄l intellect⁹ agēti ex fantasmatibz. et p̄e. iij. in L̄ cōtlogio de cā f̄na / li. dicit ens esse obiectū intellect⁹ et voluntatē zc. Et essentia diuina (vt ait Sab. vbi s.) est obiectū intellect⁹ eius dei. Obiectū (vt dicit Sab. di. xij. q. v. nica. ar. j. lib. iij.) ē circa qd̄ opatio versat̄. sicut artifer circa materiā. Et obiectū qd̄ est ad finē duplex est. Aut est veritas practica cognoscēdi. Aut est materia circa quā sunt aliq̄ opanda: vt ibidē dicit Sab. Et obiectū cē (vt inquit Pet̄ paludēs. di. xlix. q. v. li. iij.) est in qd̄ fert quocūq; mō potētia. Potētia autē (dicit Sab.) est vis animę elicitiō actū seu opationē. Om̄is autē opes ratio animę rōnalis versat̄ circa finē tanq; circa obiectū immediatē / v̄l circa mediū ad finē. Et p̄ter h̄ v̄t r̄tus diuidit̄ in moralē et theologicā immediatē.

Obiectum: quoddā est p̄m̄ p̄mitate originis

vel generatiōis: qd̄ dā p̄m̄ p̄mitate adequatiōis: qd̄ dā p̄m̄ p̄mitate p̄fectionis: vt notat Sab. dist. iij. q. j. lib. j. post Decā. et dist. xxxvj. q. iij. lib. j. Obiectū cū p̄m̄ p̄mitate originis: vel generatiōis. est qd̄ terminat actū intellect⁹. Obiectū p̄m̄ p̄mitate adequatiōis nonis est. qd̄ p̄dicat de oibz a potētia apphensibilibz qd̄q; ē cōmunissimū inf̄ oīa alia apphensibilia: ab illa potētia siue qd̄libet sub eo p̄sentū sit apphensibile sub p̄p̄a rōne: et in p̄culari siue non. Vel qd̄ p̄dicat de om̄ibz p̄ se cognoscibilibz a tali potētia / q̄ mō hoc cōe colorat̄: vel lucidū dicit esse obiectū p̄m̄ v̄s: nō qd̄dem qd̄ hoc cōe sit visibile: s̄z qz de om̄i visibili p̄dicat. Obiectū v̄ro p̄m̄ p̄mitate p̄fectionis est p̄fectū simū apphensibile a potētia. Et h̄z eundē Sab. vbi s. post Decā deus nō est obiectū p̄m̄ p̄mitate generatiōis p̄ statu isto. Nā ipse de⁹ nō cognoscit a nobis p̄ statu isto / nec cognitione intuitiua / nec abstractiua / nec de⁹ est obiectū intellect⁹ nostri p̄mitate adequatiōis: qz nō de om̄ibz intelligibilibz p̄dicat. Sed de⁹ est obiectū p̄m̄ intellect⁹ nostri p̄mitate p̄fectōnis: qz deus est ens p̄fectissimū. et cū sit aliq̄ mō a nobis cognoscibil. Itē deus est p̄ncipiū nostrę cognit̄iōis tanq; cā efficiens: et nō vt obiectū cognitū. V̄l de lat̄ Sab. vbi s. Et h̄z eundē dist. xxxvj. q. j. lib. j. obiectū est termin⁹ ampliatū ad q̄nq; tpa. Un̄ n̄ seq̄t̄ a est obiectū: ergo a est. i. sine q̄stōis dub. v̄l.

Obiectū volūtiōis est illud qd̄ volūtas vult ipa volūtiōe: sic obiectū intellectiōis: est qd̄ intellect⁹ in/ telligit ipa intellectiōe: vt in q̄t Sab. dist. xij. q. v. nica. li. ij. ar. ij. p̄fō. iij. Un̄ (vt idē ait) Si voluntas vult aliq̄d cū certis circūstantiis: vult etiā illas circūstantias: vt vult aliq̄d p̄t̄ deū: qz sic dicitur est / et in tali loco et tpe: vult etiā deū rōnes tps / et locū: et om̄ia illa siml̄ vna volūtiōe. q̄ singla sūt partialia obiecta: q̄m̄ v̄s sit p̄ncipali⁹ alio.

Obiectū fidelē est virtus credita: sic obiectū sciētię est virtas scita: et tot sūt obiecta: quot credibilia: licet inf̄ illa v̄s possit dici primū obiectū: qd̄ est q̄st̄ p̄ncipiū ex quo alia inferunt. Quale est hoc cōplexū Omne reuelatū a deo est verū in sensu quo est reuelatū. vt deū esse trinū: et v̄s est reuelatū a deo: et⁹ go verū. Vide lat̄ Sab. dist. xxxij. q. v. nica. arti. j. notabi. j. li. iij. Et s. Bonauē. eadē dist. q. ij. Et cōgruio obiecti theologici (vt idē ait Sab. q. xxxvj. ar. iij. dub. ij. li. iij.) est p̄ actu fidi. De obiecto charitatis vide in dictione diligere et de obiecto spei in dictione spes.

Obiurgatio idē est qd̄ reprehensio. Obiurgatio onē benignā dicit Paul⁹ Loreti. li. iij. suaz sniaz dist. v̄j. in fi. esse egroratiōis medicinā. Nā et Absinthiū stomacho interdū darum. et mel q̄q; vultneribz interdū adiectū obest. Quod castigatiōis genus cū ex charitate dimanet lacissime patere volum⁹. Nā hoīes et maiores et minores gentiū obiurgandi sūt. id q̄ etiā q̄nq; facinorosi n̄cpharij: qz homibz licere dicim⁹ modo id clementiori obiurgatiōe fiat. nec verendū sit: vt medendo bilis excretur. Itaq; inde sinenti mō suauis castigatiōes tanq; q̄bellaria ex saccharo apponant: vt oz suauitas res/ deat. Hęc Loreti. De frastra et correctiōe vide s. in dictione. Correctio frastra.

Oblatio est om̄e qd̄ exhibet in cultu dei. Sacrificiū vero si inde fiet aliq̄d sacru cōsu/ mendū: fm̄ b. Tho. ij. q. i. xxxv. ar. iij.

Oblatio (vt scribit Bulefer dist. j. p̄e. ij. q. iij. li. iij. capit̄ tripl̄. Uno modo cōmunissime. i. pro oi

illo qd̄ deo iuste offert cū deuotiōe / siue actu interiori / siue exteriori. Sc̄do mō cōter. sc̄z pur distinguit̄ decimā et p̄mitiā. et sic q̄d cūq; offerebat deo p̄ter decimā et p̄mitiā / dicebat oblatio. Tertio mō capit̄ oblatio stricte. et sic distinguit̄ p̄ra sacrificiū et holocaustum. Et sic capiebatur p̄s. Acceptabis sacrificiū iusti/ cę et oblatiōes et holocausta. et sic fiebat in rebo inani maris: vt puca in liquidis. Vide et de hoc in dictione Sacrificium.

Obligari (vt scribit Petrus de Aliaco i p̄ncipio in p̄m̄ suaz) est teneri ad aliquē cē vel nō esse / siue ad aliquā dispositiōem habendā / vel aliq̄ dispositiōem cōmendā. Sed teneri est haberi a suo superiori p̄bitiōem vel p̄ceptū de aliq̄ cōstete in inferioris liba p̄tate. Et vt scribit sc̄m̄ Bona. dist. xxx. q. iij. li. iij. q̄nq; mōis obligat̄ aliq̄s ad aliq̄. Prīm gen⁹ obligatiōis est p̄ter mādara diuina. Scdm̄ est p̄t̄ v̄s r̄tū emissum. Tertio ē p̄ter officium susceptū. Quarta est p̄ter vitādū sc̄dālum. Quinta est p̄ter cōsciētie iudicium.

Obligatio est duplex sc̄z absoluta et p̄ditionalis (vt scribit Bulefer dist. xxxvj. q. ij. li. iij.) Obligatio absoluta q̄ dā simplr̄ ad aliq̄ faciēdū obligat̄: ita qd̄ si illud nō facit / incurrit om̄isōis reatū. Obligatio q̄o p̄ditionalis ē q̄ dā obligat̄ ad aliq̄d faciēdū / si vult puenire ad p̄m̄. et hęc obligatio in eo q̄ om̄ie rit nō inducit om̄isōis peccati: sed ponit implicite cō/ ditiōis defectū. Si loq̄mur de obligatiōe p̄ditionali mādara decalogi obligat̄ ad opa formata. Si q̄s em̄ vult ad vitā ingredi necesse est ex charitate suare mādara: q̄ qd̄dem charitas est meriti p̄ncipiū. Si autē loq̄mur de obligatiōe absoluta tūc distinguedū est i ip̄s mādara. qz dupliciter cōuenit de eis loq̄ / aut de eis in v̄s collectis pur habet reduct ad mādara duo charitatis: aut de q̄libz p̄ se singillatim. Si p̄m̄. cum igit̄ p̄nuat̄ regula iusticię fm̄ ordinē ad deū et ad primū p̄ quā excludit om̄e peccatū: sic cōcedit potē qd̄ obligane ad aliq̄d opus formatū: vel in se habet v̄s exire p̄ se / sic in illud. vel in dispositiōe si nō habet v̄s: possit in illud exire: vel in dispositiōe siue p̄ p̄paratiōem ad illud. Tenet em̄ hō sic mādara decalogi implere vt p̄ ip̄oz impleriōem p̄parat locū ip̄i ḡf̄: qua obreā ex/ ear. cum loc⁹ et tps est in opa meritoria / ad implēda duo charitatis mādara. Si loq̄mur de quolibet singillatim et p̄ se: sic accipiēdo p̄t̄ opus formatū: hoc est op⁹ meritoziū. Et loquēdo de obligatiōe absoluta mādara decalogi nō obligat̄ ad opa formata. Et vt scribit Berson p̄e. ij. i regulis moralibz: nō ē fuitus s̄z libertas parere legibz. qui obligatio p̄ votū aut p̄ceptū (ceteris paribz) auget virtutis et meriti rōnē. v̄ro biq; em̄ addit circūstantia bona in voto larric / in p̄cep̄ pro obedientiā. Et vt ibidem dicit / subdit obligantur obedire superioribz in his dicitur respectu q̄z sūt superioroz: et dū regulas sup̄ dñatiōis nō excedūt. Nullus q̄s acc̄ (vt ibidē dicit) debet ab hoīe p̄hiberi sub pena peccati mortalis alicui iusto / etiā subdito: nisi ad illum tam sit obligat⁹ p̄ legē diuinā explicate vel implicite / etualiter vel in forma. Nam sol⁹ de⁹ est q̄ h̄z bec imperiū eterne vite et mortis. Vide lat̄ ibi Bersonē de obligatiōe. Itē nos obligamur deo ad gratiā iudiciem et gratiorū actionē: ex eo qd̄ nō punie nostra peccata venialia pena eterna: q̄ntum sibi obligamur de remissione peccatorū mortalium: quia cōmunit̄ peccatū eternam in temporalē. Bulefer dist. v. q̄st. p̄ma libri. ij.

Obligari ad impossibile. Un̄ creaturā rōnalē

est vacatio a labore: cuius cōtrariū negociū est. Alij quādo oculū p̄ litterario studio capiūt. Et est oculū malū de quo Berſon in ſermone de ſcō Bernar. p̄c. ij. dū ait. Deniq; in oi eua afflictioe/dū amorē caſtū z diu nū parcuris: oculū p̄cul abſit. Et dicit oculū inera. de q̄ ait Bernar. Sūma malicia ē oculū inera/ z deſideria occidit pigz (vt inquit Berſon zc.) Et z oculū ſanctū ſc; vitę p̄ſeruarię z ſtudioſe: z illud (vt inquit Berſon in regulis moralib; de acidia) debet hō quārū ex ſe eſt magis appetere q̄ officia vitę accitę/ p̄ſeruari cū obligacione imminente tamē manifeſta neceſſitate aut ſuperioris p̄cepto rōnabilē accedente dimittendū ē oculū p̄ charitate p̄ſeruari. Inabilis p̄ſeruari ad oculū p̄ſeruari laborer ipe exercitus ad ſui aliorūq; p̄ſeruari. Et ſi aliquis ad vitę vitę valet velut ambę dexter magna p̄fectio eſt/ z mixtura hāc in ſtatu p̄ſentis in/ digencię optimā iudicamus. Nec Berſon. De ocioſitate vtro mala multa alias dicit/ q̄ multaz docuit malicia (inquit ſapientē Ecclē. xxxij.) z hęc ē veneri nō ingrata. Nunc Quidius in de reme. amoris. Oculū ſi collas perire cupidus arcus. De quo z in criūpbo ven eris ſcripſimus.

Oculus Oculi dicunt quia cilioz regumibus eos deus occuluit fm Uarronē. Et oculi uſ est triplex: mentalis. ſ. viatoris/ angeli/ z beati/ minis. Un ſcribit Petr⁹ paludēſis diſti. r. q. iij. li. iij. Oculi viatoris nō videt corpus ch̄i in ſacra/ mento: qz nō videt p̄rie niſi imediate p̄ma p̄ncipia aut mediate p̄cluſiones p̄ illa: ſicut oculus corpora/ lis videt lucē imediate z colorē mediane luce: neu ro autē mō videt hic qd eſt ſacramēti fidei: quia non eſt p̄ ſe notū. nec eſt demōſtrabile. Nec oculus naru/ ralis angeli boni vel mali poteſt corpus ch̄i clare et imediate videre z indirece: qz eſt de ſupnaturalibus intelligibilib; qz ſupnaturalia ſenſibilia angelus nō vit/ cū etiā ad oculū hō videat ea: puta mortuū reſu ſcitaciū/ vel oculū reſtituciū. Supnaturalia autē inel/ ligibilia angelus nō videt naturalit. tale autē eſt eſſe corporis ch̄i in altari. ideo. Oculi ergo naturalis angeli nō videt clare eſſe corpus ch̄i: ſed cōſicit in fallibilit̄ ex miraculis ſenſibilib; q̄ clare videt fieri ad reſtituciū veritatis. Sed de oculo beati hominēz angeli dicendū q̄ vterq; videt hoc clare. hōis qd em quia qd audit hic z credit illic clare videbit fm il lud. Niſi crediteris nō intelligeris: z ſicut audiuit mus z vidim⁹. Idē de oculo angeli: quia hierarchia noſtra illuminabit a hierarchia celeſti: a qua differet luce z enigmate. Un ipi clare vident omnia de quib; credendis nos illuminat: credibilia vero nobis z eis p̄ ſtatu vitę cōmunia: ſicut trinitatē z hōi meru eſt ipſi videre ſicut z nos. Credibilia autē nobis p̄ria ſi/ cur articulos incarnationis videt p̄ reuelacionē. vnde de omib; myſterijs gratiæ. de quib; nos illuminant ad fides: habet ipſi gratuitā viſionē. Oculo autē coz/ porali mortali videt nō poteſt ch̄us in altari fm q̄ eſt ibi: quia velatū eſt ſpeciebus opacis vltra quas act/ es ſigi nō poteſt. Nec etiā videt oculo imoztali beate virginis. vide lacus vbi ſup. Sed q̄ aliquādo appa ruit in ſpecie pueri/ vel carnis crude vel ſanguinis di cit Paludēſis q̄ ille ſpecies carnis vel pueri apparē/ tis nō ſunt p̄rie ſpecies ch̄i apparētis in p̄ria effi gie plus q̄ p̄ria: quia tūc oportet eſt ipſus deſcende re de celo. z cū ille ſpecies aliquādo diu fuerunt ſub clare reſeruat: tādū corpus ch̄i fuiſſet incarce/ rat: ſed ſunt ſpecies ſupinduce p̄iorib; corruptis. vnde nec eſt videt in p̄ria ſpecie: qz nec ipe ē i. forma

pueri vel carnis vel ſanguinis: ſed torto integer. Et ſub illis ſpeciebus eſt verū corpus cōi/ nō obſtate rā/ rione aliquoz dicentiū q̄ nō manet ſacramētū: quia ibi mutant ſpecies ſenſibiles/ q̄ ſunt de rōne ſacra/ menti. ergo ch̄us nō manet ſub ſacramēto. Rationē illoz ſoluit Paludēſis vide eū: q̄ diu em manet quā/ titas ſemp eſt ibi coz⁹ ch̄i: licet qualitates mutent pura q̄ ſpecies a fumo denigrant vel ſpecies vini in/ frigident/ aut caleſiant aut rareſiant zc. Et de ratio/ ne ſacramēti altaris eſt quātitas cū aliq̄ colore z figu ra: ſ; accidit et q̄ ſi iſte color vel cōtrari⁹ iſt: iſta figu ra vel alia. Unde mutatio circa iſta dū tamē maneat quātitas/ nō mutat ſacramētū: tādū em manet coz/ pus ch̄i tādū ibi māſiſſet ſubſtātia panis. Iſtas aut ſpecies (inquit Paludēſis) nō debet miſcer ſu mere p̄pter horrozē z excuſat a p̄cepto ecclēſie q̄ celez bzantes cōmunicet: quia ad inſoliciū nō referit/ vel cō ſicit in alia materia. Debet aut reſeruari in loco vbi eſt verū corpus ch̄i ſi ſi verū coz⁹ ch̄i. Nec Paludēſis. Corpus itaq; ch̄i nō videt oculo cozporali/ neq; p̄ ſe/ neq; p̄ accidēs. Per ſe nō: quia ſubſtā/ tia nō videt. Nec p̄ accidēs: quia accidētia q̄ vident nō ſubſtitant in cozpoze ch̄i: ideo per ea nō videt cozpus ch̄i (vt inquit Sabi.) Videt autē ad hunc ſenſum hoc eſt ſpecies vident/ ſub quib; vere z reali ter cōtinet ch̄us: licet nō p̄ omia ſicut cōtētū in cō/ tinente loco. De quo lacus cōſulito Sabi. lectione p̄v. cano. Un iſte poſitiōes fm dominū Lardinalē cameracē. q. v. lib. iij. video cozpus ch̄i vel tan/ go zc. nō ſunt vere niſi ad iſtū ſenſus. Video vltē go ſpecies ſub qb; eſt cozpus ch̄i zc.

Oculus eſt duplex. dexter z ſiniſter. Per ſiniſtę q̄nq; intelligit cōſideratio minis p̄ncipalis. p̄ dextę magis p̄ncipalis: vt timor ſcruilis eſt donū ſpūſan/ cti z bonus: qz timore p̄nēz eterne ambob; oculis de/ clinat z facit bonū: tū eſt minim⁹. Timor vero iniſtal eſt ille/ q̄ reſpicit p̄nā ſiniſtro oculo: ſ; oculo dextero reſpicit offenſam: z iſte eſt melior p̄cedēt. Sed timor ſilialis eſt caſtuos/ z eſt q̄ oculo dextero reſpicit amozes deſ: ſed oculo ſiniſtro reſpicit offenſas: z iſte optim⁹ eſt z ſpeciale donū dei. Bule. di. xxvij. q. iij. lib. ij.

Oculi autē rōnalis ſūt duo (vt ſcribit Berſon p̄e ij. de myſtica theologia. p̄ſide. vj. vn⁹ ſpectas ad coz/ gitiūſ porētā. alter ad affectuā. Ille ſecūduſ p̄rie dicit ocul⁹ amoris vel ocul⁹ ſpōſe de q̄ in euſde can ticiſ. Vulneraſti coz meū in vno oculo z tuoz. Et cō/ ſide. xj. dicit. Reducunt quinq; ſenſus ad duos ocu los/ q̄ ſūt intellectus z voluntas cognitiōis z amoris. Viſus em z auditus per appropriacionē magis ſpe/ crant ad intelligentiā: ceteri tres ad affectū vel amozē.

Oculus ſimplex eſt oculus recrus. de q̄ vcrias. Si oculus tuus fuerit ſimplex/ totū cozpus tuū ſup ple opationū euarū inq̄ Berſon tractatu. xij. ſup cā tico briſſime (gimis) erit lucidū z rectū. Ratio: qz z ſi nis p̄ſtitueſ bon⁹/ z ad finē ordo rectus. nō diſtorzus p̄ inepitū dinē aut vitū zc.

Oculus dei. Oculos deus habere dicit p̄ eo q̄ oia videt z nihil eū laet. in coz⁹ cōſpectu ait Ap̄lus ad Heb. iij. Nulla creatura inuiſibilis eſt. Oia em nuda z ap̄ta ſunt oculis eius. Alij em oculi reſpectu gratiē ei⁹ intelligunt: vt eſt illud in p̄. xvij. P̄ceſt p̄ū dñi lucidū illuminās oculos: ita ſcribit Hieron. epiſtola prima.

Odiū eſt ira inueterata fm Licc. lib. iij. tuſcu. q̄ſti. Odiū fm Aug. li. diſſinicionū ē ves tus ira ex plurib; cauſis collecta diuurno tpe p̄ſeue

rās. Et fm bñm Tho. p̄ma. ij. q. xxi. ar. ſz. ij. Odiū eſt diſſonācia appetit⁹ animalis/ vel appetit⁹ rōnal⁹ ad ſp̄hēſū vt diſcōueniēs: ſicut amor eſt ſonācia eius ad p̄ueniēs. Odiū (vt ſcribit Gabriel diſt. vj. q. v. itca lib. ij.) eſt q̄ q̄ſq; qz h̄c nō pōt cupia p̄rariātib; inui det. Vel vt alij dicūt. Odiū eſt q̄ voluntas reſiſtit ab ob tecto diſcōueniēt: vt vt diſcōueniēt. Et de⁹ nō p̄t ha bere odiū ad inera: qz de rōne ſui imp̄fectiōem: ad extra tñ odit p̄ctm. Et (vt idē ſcribit Gabriel vbi ſ.)

Odiū dicitur ſtatim vt ſua vidit pulcritudinē/ inoz/ dinare ad ſe p̄uerſus/ p̄ſumpſit: volēs ſua p̄fectiōem eſſe a ſe: z eam dominū ambuit. qz qd h̄c nō potu/ it: put voluit/ deo inuidit/ z affectu odiū p̄rariūt: z iſ firmat⁹ ē. qz h̄ ipm a deo oimō ſepauit/ z p̄fectū obſta culum poſuit: ſicut p̄fecta charitas p̄fecte deo iūgit. Sic q̄ ſupbia p̄ſumpciōis p̄mū ſuit generatiōe. Su pbia ambitioſis p̄mū ſuit p̄ſumatiōe. z odiū dei auer ſio ſuit i mali p̄ſumatiōe. z p̄ h̄ p̄cordari poſſent mul tē auctoritates ſcōz z doctoz/ q̄ nō vniformit̄ diabo lum peccaſſe aſſerūt: qz his oib; peccatis peccauit. Et q̄ ad inchoatiōem p̄ctm diaboli inſitariū ē in p̄ſupciōe p̄ſumatiū i ambitioe: p̄ſumatiū inuidiē z odiū auerſio nō zc. Et ita nō tñ vno p̄ctō/ ſ; plurib; peccauit. Ba/ briel p̄ſone. iij. z. v. vbi ſ. z. laci⁹.

Odiū dicitur duplex (vt ſcribit s. Bonauē. diſt. xij. ar. ij. q. j. li. iij. i ſolu. argu.) aut cū qdā diſciplina aut cū ſi ſurreptioſis vindicta z ira. Et p̄mū eſt i cupiſci bili: ſcōm in iraciſibili. z tale eſt in p̄nia. Sicut em p̄ trā z zelum iraciſt hō/ z indignat̄ p̄ctis p̄mū: ſic per p̄niam p̄ctis ſuis zc. Et odiū deducit ab odi hō ano malo/ qd ſcat odio habeo. a q̄ oſus z poſus d̄ q̄ odio habet. Hinc odioſus interdū q̄ odio habz: interdum moleſt⁹. z ab odio venit odiōz. An autē de poſſit odi ri d̄ Scor⁹ q̄ implicat p̄ratiōem q̄ de⁹ odiat: qz nihil odit niſi p̄t malū aliq̄ exiſtens vel apparēs: z deo nulla eſt nec apparer malicia. Alij tamē ſere om̄s dicit q̄ voluntas creata p̄t ex ſua p̄uerſitate odire deū z h̄ p̄t ſua liberatē. Et hęc opinio videtur p̄cordare ſep̄uris. Vel dic fm Buleferū diſti. vj. q. ij. li. ij. q̄ deus etiā in ſe z abſolute pōt odiri fm Scorū. Si āe p̄ſideret inq̄ntū puniēs: ſic bñ p̄t odiri i ſuo effectū. z ſic p̄t opinioes p̄cordari.

Odiū dicitur differre ab inuidia: qd odiū i bztoz etiā natura cōperit. Inuidia hō hūanū genus nō excedit fm Plucarchū. differūt q̄q; qz iuſte inuidem⁹: odio hō iuſte q̄ plures habent. ſicuti q̄ neq; maloz p̄ſuſu dinē fugiūt. Multi odio ſe habēt: nemo ſibi inuidet. Et odiū dei eſt filia luxurię. Odiū hō p̄mū ē filia in uidię. Et vt vult Anto. p̄c. ij. citu. vij. c. iij. ozit ſre q̄n ter ex ira. Propter qd d̄ Aug⁹ in regula. Licet etiam nunq; habeatis: aut q̄ſcelerrime finitatis/ ne ira cre/ ſcat in odiū. i. ab ira peccat poſtea in odiū. Dire ctius tñ ozit ex inuidia. Et rō eſt fm bñm Tho. ij. ij. q. xxxij. ar. vj. qz ex inuidia ipm bonuz p̄mū reddidit p̄riſtabile/ z p̄ p̄ſeq̄ns odibile. ſ; ex ira ozit odiū fm q̄ddam augmentū. Nam p̄ iram appetim⁹ malū. p̄i mi fm quādam mēſurā: p̄t. ſ. habet rōnem vindictę poſtea p̄ p̄tinuatiōem irę p̄uenit ad h̄ q̄ malū p̄mū abſolute deſiderat: qd p̄t ad ratiōem odiū. Et ſic pa tet q̄ cauſat odiū formalit̄ ex ipa inuidia: ex ira au tē diſpoſitiue. Vide multa de odio Anto. vbi ſ. z be arū Tho. Et odiū qd eſt paſſio pura nō eſt peccatū ſed odiū dei vel p̄mū ſemp eſt peccatū. Et poteſt deſcribi q̄ odiū eſt q̄ appetit malū alicui⁹ in malū eius qd p̄ tanto dicit. quia q̄ appetit malū p̄mū p̄ p̄t aliquā bonam cauſam: vt pura infirmitatē vel

morem: ne noccat bonis: vel vt cōuertat ad deum: zc. h̄mō: iſtud p̄rie nō eſt odiū: quia nō inēdie p̄ctē malū illi⁹. Et differre ab ira: quia ira⁹ appetit malū alicui⁹ ſub rōne boni. ſ. ſub rōne vindictę/ vt puniat is p̄ra quē eſt iracundus de defectu cōmiſſo. ſed odiūſ ſolum inēdie in malū exoſi. Et odiū eſt p̄rariūm charitati. Et eſt odiū ſui: z eſt odiū dei: z h̄ horreduz. z eſt odiū p̄mū/ qd eſt fugiēdū. Et de his late ſcri bit Anto. vbi ſ.

Offendere z defendere p̄rie p̄raria ſunt. Of/ fendere eſt ledere moleſtare: defen/ dere eueri. Aliquādo offendere eſt inuicere. de q̄ alj dicit⁹. z quo offenſio z offenſa q̄ differūt. Offen ſio ſemp paſſiue accipit/ offenſa hō accitue. Licc. In cozpe egro odioſa eſt om̄is offenſio. Idem. Quū tot eius offenſas pari nō poſſem/ inde diſceſſi. z Offenſa videt in dicitōe Reat⁹. Et offenſio p̄mū nō ſit ſine of fenſione dei: quia p̄s offendit. Et licz (vt ſcribit Jac cob; de valēria p̄ſal. l.) peccatoz ledat p̄mū: tamē in p̄mū offendit deum: quia ei⁹ legem trāſgredit z p̄e/ uaricat z violat/ z eius p̄cepta p̄emnit: z p̄ſeq̄nti le dit p̄mū/ inſerēdo ſibi dānū in fama/ vel in bonis / vel in p̄ſona: z hoc corde/ vel ore vel opere ſic oē p̄e/ catum eſt inſinitū in debito: qz eſt p̄ra deū infiniū. Et licz p̄ dāno z iniuria p̄mū poſſit ſatificari aliq̄ ſi/ nito p̄ctō: tñ iniure facit deo nullū p̄ctū tūctū p̄t ſa/ rificare. Vide lat⁹ valēria vbi ſ.

Officiū eſt act⁹ p̄gruus cuiuſq; p̄ſone. Vel ſic Officiū eſt qd q̄ſq; efficit de cōz p̄ ſue p̄ditiōe p̄ſone. In q̄ antaduerece opere qd loco p̄ue/ niat/ qd tēpori/ qd rez aut p̄ſonaz dignitati. Hinc officioſus d̄ obſequioſus: z q̄ facile in cōtētib; q̄hibet honozē. z quo officioſe cū officio/ z obſeq̄ſe. Et dicit tur officū ab officio: qd antiqui qz eſt p̄ra vrbancur. Officiū etiam d̄ magiſtratus: vel q̄ honozis gratia inſtitutus eſt: vel qz opem populo fert. Vel quia ius qd cuiq; debet reddidit. Legere hō artes actiōem ſuam officii vocant. Un officii grāmaticū: officii medicū: officii architecti. z officii p̄ſb̄teri eſt caſte viuere ex pacifice: z officii ſacerdotale eſt celebrare diuina. vt (vt dicunt) miſſam habere. Et illd nō imponit vt neq; ceſſario hō exequat (vt ſcribit s. Bona. diſt. xij. li. iij.) ſed p̄ loco z tpe vt ſibi videbit expedire. Et iō ſi p̄ſcia dicit q̄ ſe abſt inēdū ob ſui indignitatē z reuerēt am ſacramētū/ nō peccat. Nec etiā p̄dicatōz/ niſi q̄n vt det ininere piculū: vel negligit officii p̄ inobedienci am. eſt em ei inuictū vt illud exequat. Ep̄i z officl um p̄ illo qd ſit ab aliquo. Un officii mēdaciū hōis (vt ſcribit Jacob; de valēria p̄ſal. v.) eſt zizaniā z diſ/ cordias ſeminare. Enim erant in ſup ſc̄p̄tē officia fm doctozes piculoſa. ſ. cura rei familiaris: militia: p̄cu/ ratio: adm̄iſtratio: mercatio: aduocatio z officii ep̄a/ cus/ q̄ tñ nō ſunt p̄hibita. Nā z de ep̄atu (qd ceteris piculoſi⁹ eſt) d̄ apls. Qui ep̄atū deſiderat/ bonū op⁹ deſid̄erat. ij. Timor. iij. Gabriel diſtin. xv. queſti. x. arti. p̄mo. lib. iij.

Officiū eccleſiaſticū quādoq; ſumit p̄ iuz re officandi. quādoq; p̄ obligatiōe ad officandū. q̄n qz hō p̄ actu officandi. Eſt autē huiusmodi actus ſic deſcripſibilis (fm Berſonē parte. ij. tractatu de ſimo nia. ſuppoſitiōe. ij.) q̄ eſt exercitiū aliq̄d imp̄ſum ad vtilitatē alterius vel alioz p̄ p̄ſecutione felicitatis eē ne/ z damnationis euitatiōe. Unde per hanc vltimā clauſulā differet officium eccleſiaſticū ab officio temp̄ porali vel ciuili: vici; ratiōe finis p̄mū ſeu p̄ncipalitē inſenti. quonā finis officij ciuiliſ eſt felicit̄

ras seu tranquillitas politica vite presentis. Officius aut ecclesiasticum habet sine aletore vitz saluce eternam a numeru. Serfon.

Oblocustum dicitur oblatio vel sacrificiu qd vl ex debito vel spore oblatu totuz incendebat. De quo vide z in dictione sacrificiu. z in dictione oblatio.

Omissio imponat ppermissione boni debiti in ordie ad pprimu. Primo mo opponit iusticie legali. Secundo vero opponit iusticie spectali fm bnm Tho ma scda scde. q. lxxix. art. iij. No aut qeunqz dimissio inducit pccm omissionis (vt scribit scus Bonau. di. v. q. j. lib. ij.) Eoingit em ometer circustantia: z tuc no est pccm omissionis: sed negligetia qdam. Eoingit omittit actuz: hoc duplicat. vel generalit vl spectalit. Generalit fm qz apprebedit pceptu affirmatiu: uis: sicut trasgressio ptra negatiu. Un no omittit q no vitar fornicatione: sed q no honorat parentes: et fm q est actus specialis potest esse actus principalis vel no pncipalis: z no est omissio pccm pncipalis: nisi si pper actuz pncipale: sicut patet de eo qui cneat ire ad maritanas teneat se inducere z surgere de lecto: sic de alia. z quauis sine multi actus vna e omissio. Ad hoc aut q sit peccatu censendu esse omissionis oportet q sit omissio actus no circustantie: affirmatiu no negatiu: pncipalis no annexi. Hec Bonau. di. de omissione vide z in dictione pccm omissionis. Et Serfon parte. ij. in regulis moralibz: q ait q nulla e negligetia: vel omissio criminalit culpabilis absqz conscientia vero vel interpretatio comitance vel preuio. Et in compendio theologie de peccato veniali z eius cognitione. ait omissio eozu. f. ad que homo tenet: quia alias ppe no esset omissio: aliquando coringere potest ex sola inaduertetia siue obliuioe: vt puta gratia exempli. Et aliquis hora debita q tenet ire ad ecclesiam obliuiscit ire. Et talis omissio nullu vel modicu est peccatu: quia ia extra actuz voluntaris est. Si aut illa obliuio ex aliqua alia causa siue ppinqua siue remota pcedente circa qua homo preuidere poterat z debebat coringere: esset maius pccm circa illa qz circa ipam omissione in se. Si aut pper infirmitate vl alio qd esset impedito vel detentio ptra sua voluntate: tuc omissio no habet rone pccm: nec ppe debet dici omissio. Si vero subiacet voluntati hois tuc habet rone peccati. Un quado qd no vult hora q debet ire ad ecclesiam vitas laborē zc. tuc talis actus ppe voluntatis z de se p pmet ad omissione. Al aliquis negligit ire hora debita ad ecclesiam: qz vult ludere vel bibere: z ludit vel bibit. certu e q ille actus ludendi vl bibendi illa hora est actus cotruer illi omissioni. Sed si qd de sero vigilat ex q coringit q omittit ire ad ecclesiam hora matutinaru certu est q ipse actus vigilandi de sero no est cotruer ipi omissioni. vide latus Serfo. Per hoc quifqz apud se perpendere potest quando peccata omissionis sunt mortalia vl venialia: vel gratia vel leuia. p sideratis sez obligatione qua quis ad faciendū aliquid tenet z necessitate vel utilitate illius ad qd sic tenet z causa seu occasionibz ex quibz omissio cofurgit. Serfon. Et vt idem ait in regulis moralibus. Quancū obligamur z quociēs ex diuina auctoritate querere salute nostrā eternā tancū z coriens obligamur bene opari ex gratia. Et quia no p quolibet momento tenemur actualit tendere ad beatus dinē eternā (cū hoc sit pceptū affirmatiu) idcirco no emp culpabiliter omittim dū extra gratiā aliquid

operamur zc. **Omnipotens** accipit dupliciter (vt notat Sab. dist. iij. q. vnica. ar. j. li. j.) Uno mo quia est agens qd potest in omne possibile mediate vel imediate. Alio modo accipit pte rbo loquide p illo qui potest in omne effectū imediate z in quocūqz possibile: qd no est ex se necessariu: nec in quocūqz pte rbo loquide: ita in quā imediate: qd sine omni operatione cuiuscūqz alterius cause agentis potest in quocūqz effectū. Eo cordat Scotus dist. iij. lib. j. Et fm dnm Cardinalē cameracē. omnipotens dupliciter potest intelligi. Uno modo quo ad effectū. Alio modo qd ad efficiendi moduz. f. quia se solo potest in omne effectū. vtroqz modo deus est omnipotens. Un Exodi. xv. dicit. Omnipotēs nomē eius. De primo em no est dubiu. De secūdo modo pbabile est fm fidem (vt inquit Btiacēss q. xij. arti. j. lib. j.) Et fm eū dem deus dicit omnipotens vel omnipotentia no a potentia passiva sed actiua. Patet pprimu: quia est actiua fidei: vt apparet in simbolo q no dicit omni potentia a potentia passiva: quia nihil potest pati cū se ineratū mutabilis Jaco. j. Apud que no est trasmutatio: nec vicissitudinis obūbratio. Dicit z de oipotēs q nullā in molitēdo macerā efflagiat cū nullo anrecedēte moliat: vt dicit Paul⁹ cor. ii. j. di. vij. Et do minū deū que chiani ob vniuersalē suā pēatē quā habet z in substantiā z actionē oim creaturaz vocane oipotēte ipi pbi voca uerūt pprimā causā a qua dice bant oziri q cause secūde essent z q cause essent: vt z offēdit z scribit Martin⁹ planch doctoz sacre theologie z egreg⁹ cōcionator in opusculis de sagis veritate pma. Et deus dicit oipotēs no qz est oia potest (vt scribit Sab. di. vltia. q. vnica. ar. iij. lib. ij.) no em potest esse natura lapidis: aut natura no vitalis: sed est q potest: quia potest facere omne factibile: hoc est omne postiuū etiā in pēto: z quauis a deo est act⁹ peccadi: no tū dicit peccator: vt alias dicit. Omnipotens itaqz valet rācū. i. potēs facere oē factibile: ita q factibile distribuit z no potēs. Un potēs generadi no ē potēs sic nec pfectio: qz potēs est respectu factibilitatē em: fm modū loquēdi scōp: z ita fili⁹ est oipotēs qz omne factibile potest pducere z destrucere. nec oipotēs dicit potēs respectu cuiuscūqz ad cui⁹ esse no se quis ptradictio: f. em respectu factibilis ad qd no se quis ptradictio. Sab. di. xx. du. ij. li. j. Et qn dicit oia q habet patē bāz fili⁹: valet rācū. oia q habz patē q dicit pfectionē simpliciter. i. essentialē: q est in oibz tribz psonis habet z filius. Sec⁹ de pfectione notionali. sic fili⁹ est oipotēs sicut pater. Hinc tres psonē sūt equales fm potēs (vt dicit Cardinalis came. q. x. ar. iij. li. j.) Hinc dicit in simbolo. oipotēs pat⁹: oipotēs fili⁹: z pbāt auctoritate scōp: z scōpuz z symboli. Un Et est. j. di. Un⁹ ealēssim⁹ creator oipotēs rex potēs z mētēd⁹ Jo. j. Sine ipō factū ē nihil. Jē ex d sū. tr. z si. co. c. firmis. Jpe ē creator oim visibilū spūaliū z corpaliū: pē z rōnabilitē psuaderi. Nā de⁹ est cā oim q oipotēs. Dia em essentialit dependet a deo. z p cōse: quēs est cā oim. Antecedēs pbāt: qz omne aliud a deo no minus depēdet a deo qz vna creatura ab alia: sed vna creatura dependet ab alia. ergo. Et q sequit deū esse oipotēte est fide creditū. qz se solo potē in oem effectū postiuū sine cooperatiōe cause secūde. hoc aut rōne nāli pbari no pot. Lur⁹ Scot⁹ ponit. iij. rōnes. De q videlat⁹ Sab. vbi s. Pētz aliacē. q. xij. arti. j.

Et Grego. de art. dist. xij. li. j. Vide z in dictione Potēs. Et aut dicit Deus no potē peccare: q no potē omnia. z p pns no est oipotens. Rndet fm mgrm dist. xij. z Babiēle arti. iij. vbi s. dub. j. Pat⁹ de⁹ qdqd potē ee potēs. nūc aut peccare infirmari z mori deficere et bmo no est potē: sed est no potē: qz est deficere. Ue: tūtamē qdqd postiuū est (vt mo dicit⁹ est) in pēto de⁹ potē pducere. z sic omne postiuū qd potē pducere creatura potē pducere deus. nec tū id sequit q potē peccare/mori/menciri zc.

Omnipotentia fm Pētz de aliaco q. xij. ar. j. li. j. potē accipi duplr. Uno mo large. z sic describit. Oipotentia est potēs ois pducibilis pductiua. Alio mo stricte. z sic describit oipotētia q est potēs cuiuscūqz facibilis siue ois pducibilis ad extra pductiua. Primo mo no sumit apd scōs: sed scō mo. Nam oipotēs pmo mo dicta no ē pfectioem simplr. nec illo mo de⁹ dicit oipotēs: qz talis no puenit cuiuscūqz pfectio simpliciter: qz nec filio/nec spūi ancro/nec essentia diuine. sed scō mo de⁹ pfectionem simplr. Et illo mo de⁹ dicit oipotēs: z talis puenit cuiuscūqz pfectio simpliciter. pducere itaqz diuinā psonā no ē pfectionem simplr: sed bñ potē pducere creaturā. Et oipotētia (vt scribit scus Bonau. di. iij. in dub. lrali. li. j.) est sol⁹ dei ppe: qz de potentia infirmitatē q in nulla creatura potē esse: nec in chio/nec i alia fm humanā naturā. Un si de chio dicit oipotētia: b intelligit fm idiomatū cōcariōem. Si autē dicit de credentibz distributio est accōmoda solum de miraculis. No itaqz potē cōcari oipotēs alicui creaturę: nec omē chū (vt z idē vult scus Bona. dist. xij. q. vlt. li. iij.) nisi caren⁹ q cōmunicat ei nomē z excel lentia diuinitatis: b est (vt dicit⁹ est) p cōmunicatōem idiomatū qz ozū habz ex psonali vniōe. Sicut em possum⁹ dicere q homo est deus: ita possum⁹ dicere q homo est oipotēs. Quare no potest cōmunicari oipotēs creaturę: quia omis creatura eo ipō q ex nihilo est: deficit a summa stabilitate. Unde no existit p seipam: deficit a summa simplicitate. Un no agit p se totam/deficit a summa immēssitate: vnde distare potē in ipa rēus a substantia: z quado in se no subsistit/nec a se/nisi sustentē a diuina potentia. idēo impossibile est ipam esse oipotēte: no potest em seipam sustinere. Lat⁹ ibi declarat scus Bona uctū. quare creaturę no cōmunicat oipotēs: sicut sol⁹ deo cōuenit summa stabilitas/summa simplicitas/summa cetā immēssitas. sic etiam oipotēs que necessario requirit ista tria Ideo oipotēs cōmunicari no potest alicui creaturę: nec amne chū/nec aliqz Et qz quis alicui creaturę cōueniat vt possit omnia scire nec tū cōuenit vt possit omnia facere. Vide ad B z Babiēlem dist. xij. q. vnica. arti. iij. dub. iij. li. iij. q dicit q ratio oipotētie includit esse pncipiū omniū factibilū de no esse ad esse. Nec autē repugnat creaturę: quia nulla creatura potē esse pncipiū omniū possibilium: quia no suppius. Vide z ibidem q oipotēs: tia attribuitur homini chio p cōmunicatōem idiomatum: sicut ceterere ppeccates diuine zc. Et qz vbi vt modo dicit⁹ est oipotētia sol⁹ deo cōuenire. Serfon tamē videt aduersari parte. ij. fm de de dominio euāgēlico facta in cēna domini. q z oipotētiā ac tribuit creaturę: ita em scribit. Quia tam no vno sed triplici ritu chūstian⁹ monarcha est: chūstiano omnia dedit in manu: chūstianum fas est dicere potētissimū. Audebo dicere z oipotētissimū: z arguar bla sphe mie si no hoc opus similibz nobis de se dixerit: Omnia

possum: omnipotens sum (exponit Bernar.) in eo q me cofortat chūstian⁹ ad Pbil. iij. Si parua est apostoli auctoritas: tibi facis sit illa chūsti: qui ait. Credenti pbil est impossibile. Marthei. xvij. Vide latus ibi Serfonem.

Operatiō dei vide infra lsa p.

Operatio est multiplex. Quēdam ad locū: q vocat motus localis. Alia ad formā absolutam. z hęc est multiplex fm multiplicitate formaruz Nam sunt forme no vitales. Similit qdam vitales. z hęc alique sunt vegetatiue potētie: alię sensitivę: uel alie potētie intellectiue. Forme ad quas est operatio vegetatiua sunt forme substantiales totales: ad qe est generatio. vel partialis: ad qe est nutritio vel augmentio. Forme potētie sensitivę z intellectiue sūt forme accidentales. f. cognitiois sensitivę z intellectiue zc. Babiēle li. ij. dist. vij. q. j. qui de ibidem q omne motū localem potē causare angelus in assumpto corpore fm specier: ita motū membrorū palpebrarū/manuū/pedum/linguę: motū etiam inspiratiōis z respiratiōis: etiam motū qui videt esse pgressiū. Lat⁹ Babiēle. No autē potē angel⁹ in corpore assumpto in operatiōes vitales potētie vegetatiue: vt est nutritio auy gmentatio/generatio: vt ibi rotunde pbat Babiēle. Potest z in cōmestione que pcedit nutritiōem. Et lz no potest fieri vera nutritio: potē tamē fieri iuxta potētiā elementū per angelum q potest subito z imper⁹ fecerit miserū si veller: vt sic apponēdo corpori apparet augmentari z crescere (vt ibidē dicit) Unde dicit Raphael Tobie. xij. Videbar qdem vobiscuz manduca re z biberet: sed ego cibo inuisibili z potu vroz: qui ab hominibz videri no potest. Si qdem visus fuit cibū masticare z trahere: sed cōuersus no fuit in corpus vivens zc. Item nec potest angelus in assumpto corpore producere actus potētie sensitivę: cognitiois sez z appetitiōes. hoc est neqz visioem neqz auditiōem: quia illi actus requirūt animā sensitivā tanqz pncipiū actiū z organum. Et omnes cognitioes quas angelus habere videtur p membra seu partes assumpti corporis: no sunt nisi cognitioes intellectiue: quas etiam habere possit corpus no assumpto Patz: quia mouēdo linguā qba format/ quibz loqui videtur: z per hęc verba pcepit suos alijs ex p m ere Percipit etiam voces loquētiū: z intelligit sermo nes eorum qui sine cognitione fieri no possunt. Et hęc cognitioes in angelo non sunt sensitivę: sed iny tellectiue zc.

Operatio intellectus est que componit z diuidit simplices cognitioes in se formas/componēdo ex eis ppositioes affirmatiuas: aut diuidēdo facien do ppositioes negatiuas per quas discurre arguendo. Format insup intellectus noticias adhectivas quibus assentit vel dissentit ppositiōibz. Vide de B multā Babiēle dist. iij. q. ij. li. ij. Et assensus huiusmodi (vt idē dicit) quadoqz generat ex sola notitia intrinseca ceterorū ppositiōis. z talis potest dici experitiōis necessariē. Et talis assensus vocat intellectus capiēdo intellectum no pro potentia habituali: sed pro notitia actuali distincta ptra alios habitus quibz no cōtingit assentire falso. vj. Et. Aliquado generat assensus ex necessaria illatiōe ex euidentiū pmissio. Et sic vocat sciētia: si fuerit necessarior: hoc est ex alijs sensibus pmissarū necessariarū ppositiōibz: ipam in necessariā cōsequētia inferentiū. Quāqz ex ppositiōibz no necessarijs f. fals. z sic assensus falsē generat

error. A verſus ptingētibus z pbabilibus. z sic dicit opinio. ſuſpicio. plectura. Et qñq; gñat ex auctoritate ſola: et ſic eſt fides. Nox aut accuſat habitus derelicti eiſde noib; noiant: hē vidēt opatiōes intellectus: vt dicit Bab. vbi ſ.

Operatio voluntatis eſt quā opat voluntas. z eſt actus ipſius voluntatis. Et opatio voluntatis cū exercit ore: nō eſt magis meritoria vlt demeritoria: qñ ſit ſola interior ſine exteriorē ſpara. Qd intelligendū eſt ſtā te ſp equitate acc interioris: dū fuerit cū exteriorē: et ſine exteriorē. pbat Bab. diſt. xliij. q. vnica. li. ij. vt ſi ſit hō volēs occidere z occidat: ille nō eſt maior pgnā dignapd deū: qñ ſi veller occidere: z nō occideret. Suſpoſito qz eſt plena: z in oib; ſit z voluntatē occi dēdi hiet. Et piformit dico de diuerſis hoib; bñtib; eque plenā/ac intenſā voluntatē occidendi: quoz vn⁹ occideret ali⁹ ipedit⁹ nō occideret. Nā vnus nō pl⁹ demeret qñ ali⁹: pbat z auctoritate Auguſt. lib. j. de lib. ar. c. iij. Si cui nō ptingit facultas cōcubendi cum vxore aliena: planū tñ aliq modo ſit cum cupere: z ſi pñs nō deſt ſibi eſſe cū ea. non min⁹ reus eſt: qñ ſi in ipō facto deſpēderet. Quidā aut nō min⁹ re⁹ eſt: niſi qz nō minor pena dign⁹ eſt. Idē Augu. In ipō anio vbi appetit voluntatē hoim eſt hūanoz mēſura facto rū pñuo pena ſe qñ culpā. Et infra. Affect⁹ voluntas eſt oim factorū meritorūq; mēſura eſt. z ſe qñ. ex qñta tū qd ppe voluntatū: nō eſt temporū ſpacū ſue recte facta ſue pctā meritorū: zcludit. mēſura pctōz nō i pductioe temporū eſt: ſz i voluntate peccantiū. pbat z rōne Bab. vide cū. Et ſi forte ptingeret tantā eēvo luntatē i eo q nō opat: qñta eſt i eo q op⁹ exercet: vbi voluntas cadē eſt meriti diſſile eſſe nō p̄t. Peccat at pl⁹ hō extenſiue z comitate exteriorē opatiōe: qñ ſo/ la interiorē voluntate: qz peccat pl⁹ b; pctis. Nā tam voluntas interior mala eſt: qñ opatio exterior im⁹ pata. z vtrūq; eſt pctm: z pōt dici vnū pctm qñrum ad iputabilitatē: act⁹ tñ exterior nullā pñā bōitatē moralē habet: pper quā magis imputat voluntati qñ ſol⁹ act⁹ interior: ſz Occā. Vide lat⁹ Bab. de his diſ. xliij. q. vnica. ar. ij. p̄clio. j. z. ij. z. iij. li. ij.

Operatio humana eſt quā opat hō. Et vt ſcri bit Jaco. de valentia. p̄. l. ſere i fine. qñtuoz ſūt ge/ nera hūana: opatiōnū ſm p̄hm. ij. c̄bi. Nā qdā ſūt mere naturales: z ſm iſtas nec laudamur nec vitu peramur. Et qdā ſūt: q pcedūt ab habitu virtutis: ſic opa t̄pantiſ z forſ: z t̄les opatiōes dicūt virtuoſe: et ſūt p ſe laudabiles: z p̄miande: qz ſunt totalit⁹ bonē. Quēdā at opatiōes ſūt totalit⁹ p̄trariē vtur: ſic furca/ homicidia/ z adulteria/ z ebrietates zc. q ſūt ſp mala z vitupanda. Quēdā vtro ſūt opatiōes. q nō pcedūt ab habitu virtutis: nec ſūt aliq mō p̄tra virtutē/ ſed ten dunt ad virtutē: z ſunt p̄ virtutē: ſic ſunt illi actus et opatiōes ex qb; fre qñtat⁹ generat habit⁹ virtutis/ q q dē opatiōes licet nō ſint totaliter bonē/ nec dicunt virtuoſe: tamē nullo modo ſūt dicendē male: imo ſe bonē z laudabiles. Rōne finis ad quē tendunt: z rōne habit⁹ virtutis: quē generat: eo q exercitatio talū opatiōnū generat habitū virtutis. idco licet t̄les opatiōes non p̄mient in ſe/ tamē p̄miant in habitu virtutis quē generat: z in opatiōib; ſequentib; virtu tē. Ita pariter in vita c̄biana (vt ibidē ſcribit) ſūt cō ſiderada qñtuoz genera opatiōnū. Nam qdā proces dunt ab ipſa charitate: z fide formata: vt ea que ſi unt ab aliquo viro iuſto ſm legē: z p̄cepta diuina et talia opa dicunt totaliter bona: z meritoria vite eter nē. Quēdā aut ſunt p̄tra diuinā legē: z charitatē ab

aliq peccatore: ſicut furca z homicidia/ z adulteria/ z falſa teſtimonia/ q totaliter ſūt mala: qz pcedūt a ma lo p̄ncipio z mala voluntate: z iſta dicunt ſimpliciter mortua: qz merent mortē eternā. Quēdā aut opera ſi unt ab aliquo q nec ſūt ex charitate: nec p̄tra charita tem: nec p̄ter deū/ nec p̄tra diuinā legē: ſed naturalit p̄ter aliq d naturale intereſſe: vt defendere cognatū z languinē. q qdem opa nō ſūt meritoria ſm Breg in homē. quia aliud eſt diligere p̄ximū p̄ter deum: z aliud p̄ter p̄ndatē sanguinis z cognatiōis. Quē dam aut ſūt q licz nō pcedāt a charitate/ tñ nō ſūt co tra charitatē/ nec p̄tra legem dei. imo ſūt ſm legē diu uinā z p̄cepta/ z p̄ter deum: z ordinant i charitate: ſi cur ſunt elemoſynę/ z opatiōes/ z alia opa miſericōie q ſiunt ab aliq peccatore/ nō p̄ponēt manere i illo pec cato/ ſed deſideratē agere p̄niam: p̄t accidit in mul tis. q qdem opa licz nō dicant ſimplr bona: tamē d ſe nullo mō dicunt mala poſtq; nō ſūt p̄tra charitates/ nec diuina p̄cepta. Valentia. Et iſte opatiōes p̄nt dicit informes/ qb; peccatū ania intēdit facere qd in ſe ē: ſz diſponit ad vitā (vt ſcribit Berſon de vita ſpūali anie lectioe. j. ſere in p̄ncipio) nō q iſta diſpoſitio ſuf ficiat: vt pote q longinqua eſt/ z nihil de vita ſpūs ha bens in ſe: ſed qz nihil interit ania mai⁹ vabz qd ſay ciat qz vt bñ vta ſuis naturalib; potētis z donis qz buſdam gratuitis: licz nō viuificatis. Vide plura a q pud Berſonem.

Operari meritorie eſt parere fructū vite (vt in qdā Gabriel diſt. iij. q. j. p̄clutioe. ix. li. iij.) a q cooperor. De q vide in lra L. Et p̄ncipiū opatiōis hūanę eſt vo lūtas: ſine q nec op⁹ ē meritorū/ nec laudabile (vt dē Cor⁹ diſt. xvij. li. iij.)

Operatio diuina eſt vbi de⁹ opat. Un eſt illud Joā. ij. Pat me⁹ vsq; mō opat. Hec opatio nō p̄t im pediri vbi de⁹ opat vt te ea cauſa: quēadmodū ſcribit ſcūs Bona. di. xliij. a. j. q. j. li. iij. Opat at de⁹ p̄ſer uado creaturas ſuas i cē z actiuitate ſua: z coopādo acciōib; cap. Ipo em agere/ volēte/ ſeruatē z coope rāte/ m̄lites partit: ſegeres creſcūt: ſumia fluūt: et i ſabbō. de q videre potes doctorē Martiniū plāſcō ſitate ſeu p̄pone. j. i opuſculo de ſagis.

Operire idē ē qd regere/ velare/ occultare. Aliō ē opiri i p̄ſpectu homis/ aliō ē in p̄ſpectu dei: vt ſcribit s. Bona. di. xliij. p̄. j. q. j. li. iij. In p̄ſpe ctu hois cooperi p̄t aliq d: ita tñ q p̄ter h nō deſinat. ſicut pictura opit p̄no: nō qz nō ſit/ ſz qz nō apparet. In p̄ſpectu autē dei quē nihil pōt latere/ opire eſt face re q nō ſit. Et h mō charitas opirit/ p̄tra peccata de lendo: z id cum iam nō ſunt: remoro operimēto mo do apparent.

Opinio ſumit multiplici (vt ſcribit Petrus de aliaco arti. iij. q. prologi. Uno modo pro p̄ſumptōe ſeu aſſenſu temerario: quo quis eſtimat ſe ſcire quod nescit. Et ſic ſumit Aug⁹. in libro de vellu tate credendi. ca. xxj. Tria ſunt inquit genera p̄fecto improbāda ac deſtāda. Unum eſt opinantiū. i. coz q ſe arbitrant ſcire qd nesciunt zc. Et infra qd opina mur in qd debem⁹ error. Alio mō ſumit p̄ aſſenſu ali cius poſitiōis indifferēt. Vide lat⁹ ibi Lardi. vt deat z ſcūs Bonauē. diſt. xliij. li. iij. q. v. q ponit du plicē acceptōes vocabuli Opinio. Dē em vno mō opi nio acceptio vni⁹ p̄tis cū formidine alteri⁹. Alio mō dicit opinio acceptio anie gnāta ex rōnib; pbabilib; ſm q p̄ſuevit dicit q ſyllogiſm⁹ dialectic⁹ gnāt opinioq nem: z ſyllogiſm⁹ demōſtratiu⁹ generat ſciam. P̄iz mo modo/ vt habet ſecum annexam formidinem

z vacillationē (vt in qd s. Bona.) nō pōt stare ſiml cū habitu fidei circa eadē materiā: p co q p̄fidet facie ple ne p̄ſentire in alterā parte: ita q oino reputat ei⁹ op/ poſitū falſum aut erroneū. nec p̄ter h aliquā rōnem ſupuenietes pōt ad oppoſitū inclinari. Si aut opinio dicat ſcō mō: ſic circa idē ſiml z ſeml p̄t eſſe opinio z fides: qm̄ multi fideles habēt ad ea q credūt mul tas v̄ſimiles rōnes/ z multas pbabiles q habēt ge/ nerore opinione. z illa acceptio gnāra fidei nō repuḡt imo ſubſeruit z ſamulat. Eſt em i fidei fomentū quo ad infirmos: z oblectamētum quācum ad p̄fectos Dec ſcūs Bonauē.

Opinari idē ē qd putare ſuſpicari/ opinione hēe Lacta. li. iij. Id em opinat quis qd nescit. An aut li ceat p̄trarie opinari diſcutit p̄quire z cōmēraf. s. Bo nauē. di. xxvij. q. iij. li. j. Et p̄cordat beūs Tho. i ſcri pto euſdē p̄mi diſt. xxvij. ar. vlt. Un p̄trarie opinari ſm ſcūm Bonauē. vel pōt eſſe circa ea q ſpectāt ad do ctrinā humanę inſtitūis: vel circa ea q ſpectāt ad do ctrinā c̄biana religiois. Et circa ea q ſpectāt ad do ctrinā humanę inſtitūis licet p̄trarie opinari/ z p̄ aſſere re: qz illa nō faciūt ad ſalutē. Dinc credo Gabrielē di giſſe diſt. iij. q. j. ar. iij. dubio. ij. li. iij. In opinabilib; q ve opinabilia dicunt nō ē incōuenies aliq nūc ſm vnā opinione aſſerere: z nūc eius p̄trariū ſm aliā opi niōem. h cetā fre qñt p̄hos z ſcōs feciſſe inuenitur. Sed ſi p̄traria dicerent dēterminatiue. Hec Gabi el. Aſſerere aut p̄traria in his q ſpectāt ad doctrinaz religiois diſtinguēdū eſt: vt idē vult s. Bona. vbi ſ.

Nā qdā ſunt de neceſſitate fidei/ qdā de neceſſitate ſc̄pturę/ qdā ſunt his annexa: vt ſūt q faciūt ad fidei applicatiōem/ z ſc̄pturę expoſitiōem. Et ea ea q ſūt de neceſſitate fidei opinari p̄traria ſimplr eſt pctm in al tero. ſ. q falſum opinat. Eſt ſic ſimplex opinio/ ē pec catū erroris. ſi aut aſſertio z deſenſio: nō em ē error/ ſed heretis dicēda ē. In his at q ſūt de ceratūdie ſci ſi p̄ter ignozātes ſc̄pturas licz p̄trarie opinari/ nec eſt culpa: vt ſi vn⁹ hō ſimplex credat q Jacob ſuit pater Jſaac/ alſ nō ſed ecōuſo. Et licz p̄m⁹ h ſuſpiceſ vel opinē/ tñ nō peccat: qz iſtā ſc̄pturā. Sciētī at ſc̄ptu rā nō licz: imo peccat ſi ſiml p̄t opinē. ſi at deſendat/ heretic⁹ ē iudicād⁹: qm̄ dicit ſc̄pturę ſacrę. In his at q ſūt annexa fidei vlt ſc̄pturę: aut vna opinio ſequit ad fidē z ſc̄pturā/ z ad alterā ſequit oppoſitū. Et tūc dicēdū in qd Bona. q an p̄coratōem licz p̄tē opinari ſz poſt p̄coratōem nō licz: imo pctm eſt: ſicut i his q ſūt deſtinata p̄ fidē z ſc̄pturā. ſicut ſūt de opione Po rorani circa p̄trarietas: dicebat ei iſtas nō eē deū: z ad h p̄ſequit p̄nū fidei. Et em ecclia adozet p̄trarietas: tūc adozare nō deū: z nō de⁹ eē adozād⁹. Un poſtq; oſtēſum ē ſibi incōuenies/ niſi retraxiſſet errozē/ ſuif ſer ab ecclia heretic⁹ iudicad⁹. ſz h retraxiſſet i cōcilio Remēſi (vt dē Bern.) In his q ſūt annexa fidei/ nec repugnāt/ qz dubia ſūt/ licz opinari: ſz nō licz aſſerere dubiū circa deū: qz opinari ē rōnis p̄ferētis: ſz aſſere/ re dubiū circa deū ē rōnis ſupbiētis. Bona. vbi ſ. Et i ſine illi⁹ qōnis dē. Qui p̄tia aucte de deo aſſertit vlt aſſirmat qd nec ſc̄ptura nec fides dē/ nec ad illa ſequi tur/ p̄ſuſpicioſus ē iudicād⁹/ etiā ſi vix dicat. z ſi dubi tet corde z aſſirmat ore/ mēdax ē. Si vtroq; mō aſſer rit/ ſupb⁹ ē. ſz ſi ratiū mō opinat/ nec aſſertit: ſz opinioq uē eenei: talib; nō peccat. Et (vt idē dē diſt. xij. q. j. li. ij.) meli⁹ eſt pie dubitare qñ aliq d temere diſſimire. Et vt idē in qd diſ. xv. li. ij. circa rēpū qñ aliq d aſſertit/ vt dicūt catholici tractatores in h nō diſcordāt: qz qd aſſertit/ p̄ reuelatiōem ſpūſſci dicūt: qui nō eſt p̄trari⁹

In eo hō in q opinant diſſentire poſſūt. Et aliqñ diſſ ſentunt: qz opinio venit aliqñ ex pbabili p̄ccura ra tionis in q hō frequētē decipit/ deceptio eſt porius q eſt pena qz culpa: a q vix aliq tractatoz catholicoſ imunis ſuit. z iō talis diſſenſio rēpbēſibilis nō eſt. qñ/ uis em diſcordēt aliq mō iudiciū: p̄cordat tamē deſi/ deria. Dēs em catholici tractatores v̄tatē dicere vo/ lūt. Hec ille. Opinio aut quā habz cōis doctrina illa pozt⁹ ſemp ſeqūda eſt: vt in qd Berſon p̄. iij. ſup cā rica cārico. p̄titiōe. j. qm̄ curioſitas eſt nō doctrine p̄ erariſ opinioib; extraneis delectari. Un mō opinio de p̄ceptiōe brē Marie x̄gimis q ipſa p̄ſeuata ſit p̄ſi nē/ ab oi original pcti p̄tagiōe eſt mō imitāda z tenē da: quā mō dēs catholici z x̄i c̄biani tenēt. de q re diſ ſule ſcribit. Gabriel diſt. iij. q. j. li. iij. Nec tñ (vt idē m ait) p̄ter h culpād⁹ eſt beūs Bernard⁹: ſed nec ſcūs Tho. ſcūs Bonauē. cet̄riq; doctozes cū magno mo deramic oppoſitū opinātes: qm̄ coz tpe h licuit: quū nulla dēterminatio vel p̄clij vel apoſtolice ſedis facta ſuit. nec ſententia illa generalit̄ r̄tē ſuit p̄orbē celebra ta. q ſi p̄ceſſiſſent haud dubiū in qd Gabriel qñ p̄m⁹ p̄ſiſſime ſue opinioi ceſſiſſet: z aplico magiſterio cō ſenſiſſent. Hec Gabriel.

Opinio heretica eſt q p̄trariat fidei p̄naciēter. Et ad h q aliq d ſit opinio heretica redunt p̄cipue tria ſm Alex. de alco. ij. q. iij. de hereti. Et poſt cū habent tur in ſūma Ange. vñ p̄ p̄is ſm iſta tria iudicat opinio heretica. P̄mū eſt falſa credulitas in rōnali: qd eſt qz erret in articulis fidei/ z eius ſacramētis. ſ. bay p̄ſimo/ euchariftia z ſic de alijs. extra de hereti. ca. ad abolendū. Un iſta falſa credulitas p̄tra fidem eſt duſ p̄liciter. P̄mū dicitur z p̄ncipalit̄: z ſic om̄e illud qd eſt p̄tra articulos fidei eſt falſe credulitatis. Secūdo indirecte z ſecūdario: ſicut eſt dogma p̄uerſum vlt ex⁹ poſitio extorta i ſc̄pturis diuinis/ ex quib; ſequit coz⁹ rupeto alicui⁹ articuli fidei vel dēterminatiōis ecclē ſiē z huiusmodi: vt volunt canonici. Secūdo requirit p̄uerſa voluntas in cōcupiſcibili: ex qua vult rez mere cōtra fidei vlt eccliam. Tertium requiritur deſen ſiois vel aſſertiois aut etiā ipugnationis p̄naciētas ex parte irraſcibilis. ſ. q p̄tinaciter hoc tenet: quia ſiquis erret in fide z alijs p̄dictis/ ſi tamen parat⁹ eſt corrigi/ nō eſt hereticus. parat⁹ in rēpū. xxij. q̄ti. iij. ca. Dicit apoſtol⁹. z ca. Qui in ecclia ſz glo. ibidem. z. xxij. q̄ti. j. Hec eſt fides. z extra de ſumma trinit. z fide cathol. ca. Damnam⁹. Xbo p̄tinaciter zc. Et vt ſcribit Frazer. P̄elbarr⁹ in Roſario theol. illi opy nioni magis adberendū eſt que magis videt concoz⁹ dare cum dicitis ſanctoz z dēterminatiōib; ecclēſiē Si autē de alijs reb; tūc fauēdum eſt ei qui melioz ribus ratiōib; roboratur. Et Albertus magn⁹ dicit: qz frater ſimplex z quilibet homo potēſt cū ſalutē ſe⁹ qui in cōſilijs quācumq; opinione voluerit/ dū modo alicuius magni doctozis opinione ſequit zc. Et ſm Auguſt. in ſūma. in materia iuris diuini veteris ce noui teſtamenti p̄ferret theologus. In materia x̄o iuris poſitiui canonici p̄ferret i materia canonici ſal. Sed in materia legali p̄ponitur legiſta. Sed quid de doctozib; quatuoz ecclēſiē cum opinant cōrrant: dicitur ſm Bloſ. diſt. ix. ca. veteris. Qz quādo p̄e dicit diſcordant/ tunc in diſputatiōib; ſubtilib; et queſtionib; p̄ferret Auguſtin⁹. Sed in trāſlatiōib; bus vel diſſonantib; z interpretatiōib; p̄ferret Hierony mus. In moralib; aut Gregori⁹. In finib; x̄o z iudē c̄is p̄ferret Ambroſi⁹. vt z notat Gabriel. xv. diſ. c. Si cut. z i Angeli. ſūma. Et h tenēdū eſt p̄ reglā gnūi q

dicta scdop ab ecclia appbaroz sut firmi teneda: r p
cipue dicta qrtuoz doctoz vsqz ad vltim tota serua/
ri debet: r dependit vsqz ad sanguis effusionē. dif. xv.
c. fi. r. xv. q. j. Sūt qdē. Intellige nisi eēne retracta
ta ab eis dē vel p eccliaz correctā. xvj. dist. j. r. j. di.
xxij. c. j. Et nisi discordaret in decretis eoz. Que autē
opinio est magis sequenda qm discordat doctozes: Di
cendū ēz Amō. r doctē. q in iure canonicoz ciuili su
p bis q spectat ad articulos fidei r ad salutē anie/ qm
doctoz appbaroz ē diuinas: decisio spectat ad papā
cui standū ē. In alijs aut licet cuilibet eā/ q sibi pla/
cet opinione seqz. pura de Salomone vtz sit sal/
uar/ vel damnat. Sile fuit oli de Marię virgīs af
suptōe in corpe glificato. Sed iā fm q de Hostien.
de ferijs ca. cōqstus rē. approbata r cōis opio est q
sit glioso corpe assūpta. Idē de Juno. de p. ne unni

Optimū qddā ē simplr: veditur (tans rē.
quit Bona. qddā ēz ordie vniuersi. Un
Dion. Optimū ē optia adducere. loqz de optio i or
dine nō absolute: sic vinū ē bonū in se/ r tū nō est bo
nū in ordine sanādi febricitatē. iō nō vult qres debu
erit fieri i optio statu simplr/ s in statu i q optie sal
uaret ozdo vniuersi: r ex pulcritudo hic pstitit i ordi
nato pcessu/ q puenit ab ipfecto ad pfectū: ab inferi
ori ad supremū merito ad pmiū. hic aut ozdo reqz
rit veritabilitatē naturę intellectualis saltē a pncipio
sue creatōis. Alias nisi esset vtilis mereri nō pos
set. Al pōrdici: q optimū dici pōt/ vel cōpando ad
pncipiū q pducit/ vel cōpando ad ppiā bonitatē. et
gradū pfectōis essentialis: quē recepit a pducēte.
Primo mō vtz ē: q semp optimū pducit optia. i.
optia volūtate: q sua volūtate q semp ē optia r inf
nita. Scdo mō nō est vtz q optimū pducit optia
semp: qz tūc nō pducere nisi vni/ vel saltē nisi res
pfectissimę speciei: vt recitat Sab. di. xxiij. q. vnica.
ar. iij. dub. j. li. ij. vbi r scribit cū qrit. qre de nō pdu
pit naturā impccabilē: q melior esset peccabilis: Rū
dē q nō placuit: diuine em voluntatē: cā qrenda nō
est. cū fm se sit iusta r optia: nec habet causā priorē/
nec aliā regulā. fm illud apli Rom. xj. Quis pōz de
dit ei r retribuet illi: nec qz res bona iō voluta/ s qz
voluta ideo bona.

Opus Opera sūt multiplicia: r de qbusdā vide
in dictione opatio: de alijs in seqnti. Est ei
op carnale: est op penale: est op satisfactoriū: ē op
moralit bonū: est op pformatū: est op superogato
ris: ē op mortuū: ē op icarnatōis: ē op dei: est op
laboriosū de qbus pauca videant. Et op grece ē γογ
δ. Et dnt op r opa: q opē sūt diurnū offm. Op
vero finis fructū q ope fm Alpiantū iuriscōsuluz.
Teren. vtrūqz vno vsu optie expst: cus ait. Qd in
ope faciundo opē psumis tue. Hinc opē pciū. i. fru/
ctuozū r ad rē pncēs. Aliqñ tū op p opa capividef.
Urgi. Mollibē straz opa ad fabilia surgit. Opus
qñqz p necesse accipit: vt egrotanti opus ē medico.
Nec opct venit q fcar parit necesse est. Et opam
dare est diligentia ipendere: r ppe opa ad corp: cu/
ra ad aniz: diligentia ad vtrūqz referē: de q alias dixi

Opus bonū moralit est op elicitū: aut (mū
ipatu cōformit ad dictamē recte. i. iculpabil rōnis:
r quū mltā dicit rō recta dēre puenire actu: vt sit
recte ex plibz depēdet ei rō bōitaz/ de qz sulas Sab.
dist. xl. q. vnica. ar. j. li. ij. Nullū ac op bonū qntūcū/
qz puū: vt scribit Brule. di. xxiij. q. vi. lib. ij. possum
facere sine dūrio auxilio: r gnali influētia: qz scda cā
s p ager: nisi mediare pma. Id qd mltz pbat doctoz

Martin^o planesch i opusculo de sagis maleficio: ve
ritate seu ppositioe pma. Differēt aut opa mōzalia r
opa meritoria. Nā opera mōzalia dicunt illa (vt scri
bit Brulefer dist. xxxij. q. ij. li. iij.) q eliciunt vel impe
rant ab ipa volūtate fm esse cōpletū dictamē recte ra
tōis. Opera meritoria dicunt illa q eliciunt a volūta
te fm inclinatioem charitatis vel grē. r oē op^o merito
riū ē op^o mōzale: s nō cōtra.

Opus virtuosum r laudabile est triplex (vt no
cat Brulefer in plogo. j. sniaz. Nā qddam est opus
virtuosum simplex pncēs ad vitā ptemplatiua: cuius
modi est amare deū/ audire missam/ r ozare deū. Alij
ud est opus virtuosum simplex pncēs ad vitā actiua.
sicut est recipe hospites/ ministrare infirmis. Dicunt
autē simplicia: qz nō sunt pmixta. Tertiuū est opus vir
tuosum pncēs ad vitā actiua. Deriuat tamē a pncē
tudine ptemplatiōis: vt est pdicare/ alios docere. nō
em simplr pncēs ad vitā actiua docere: sed etiā ad cō
templatiua. Et opus vitę ptemplatiue est simplicit
melius r nobilius qz sit de facto op^o simplex vitę acti
ue: qz vitā ptemplatiua est simplr melior vitā acti
ua. Et hez opus simplex vitę actiue sit virtuosum r bo
num: nō est tamē eque pfectū: imo min^o pfectū opre
deriuato ex ptemplatiōe. Est aut duplex difficultas i
opere virtuoso. Una ex parte operatiōis: r hez nō facit
opus in se esse virtuosū. nō em sequit Difficili^o ē mi
hi teunare qz ozare: q melius est teunare qz ozare rē.
Alia est difficultas ex parte opis i se. Et illa facit op^o
bonū magis meritorū. Un docere r pdicare sūt diffi
cilioza opibz solūmodo ptemplatiōis/ difficultate ope
ris in se: qz sūt magis meritoria. Op^o itaqz vitę acti
ue deriuatū a vitā ptemplatiua est simpliciter nobilit
r virtuosū in genere moris qz sit simplr ptemplatio.
Nam magis r pfectū est illuminare qz lucere. Illu
minare em psupponit lucere. r sicut maius est illumi
nare qz lucere: ita mai^o est ptemplari alijs tradere qz de
facto ptemplari solū. Hec Brulefer vbi s.

Opus bonum siue bene opatū (vt scribit Sab
el dist. xxiij. q. ij. ar. iij. dubio. iij. li. iij.) intelligit opus
qd a potētia elicitur puenient ad finē ppiū potētie
cui^o est. Sic quis oculi. i. potētie videndi finis est vi
dere. Equi sclozem suauiter ferre/ velociter currere/
r iperrite hostes inuadere. Jō dispositōes qbz ocul^o
dispoit ad pfecte r clare vidēdū dicūt vtrū oculi. Et mē
broz fortitudo q equ^o ad fines suos bñ dispoit/ ē vtrū
eq. Sic ē qz finis ppi^o irrellec^o ē cōgnitio vtrū finis
ppi^o volūtatis ē ad pcepto boni/ habit^o inclinatōe inelley
ctū ad apphēdēdū clare obiectū/ r ad assentēdū. pm
pre r firmi^o vtrū ē vtrū irrellec^o. Et hīc inclinatōe volū
tatē ad delectabilē volēdū bonū/ r nolēdū malū ē vit
tus volūtatis. Hec Sabuel. Et opera nra (vt scribit
Lhōpolitian^o eps ps. lxxvij) sūt i duplici genere. Nā
qdā pncēt r dirigunt ad pmiū r pncēt ad charitaz
tē pmiū. Et qdā dirigunt in solū deū: r ista pncēt ad
cultū diuinū r latriaz: sicut ozo/ oblatio/ r adoratio.
Vide latri^o ibi Valētiā.

Opus excellens duplr pē dici (vt scribit a. Bo
na. dist. xl. q. iij. li. ij.) Aut fm vanā estimatiōe: sicut
alijs reputat excellētiā vidicare se de aduersarijs/ et
pdnari alijs. Aut fm vitarz dictamē r sic sustinere i
mniostissimuz gen^o mortis pro chō est opus magne
excellētie. r tale op^o excellētie nō p dūidit^o op^o bñti
tatē: imo siml^o cū illa stat r nectio eā reqrit tanqz sociā.
r dū i se hēat difficultatē r dignitatē r charitatē pām
bulā/ r bñtitatē anezā: nō ē miz si disponit ad maio
rem glām. Bonauē.

Opus laboriosum qñqz dicitur magis tale ex ipso
ope: qz arduū est aliqñ rulu^o excedēs vires nales. Alio
mō dicitur laboriosum ppter opantiū defectū ppter quem
magis laborat. r ista laboriositas minuit meritū: pti
ma auget. r ad illa pmouet charitas: qz facit aggredi
ardua. Sab di. xvij. q. iij. ar. iij. du. iij. li. j. r di. xxiij. li.
ij. Hinc Aug. Dia seuu leuia r ppe nulla fac charitas
Meritū autē (vt Sabriel vbi s. dē) nō cōmensurat la
bori sed perfectioni charitatis r intensiōni accūs: vt
r alio dicitur.

Opus facile. Et duo sunt q faciūt opus facile.
Primo affectus opantiū. Scdo ptiū rei adipsēdē:
vt dē Jaco. de valē. ps. cxvij.

Opera qdā dicunt vitia: qdā dicunt mortua: qz
dā mortificata. Opa vitia dicunt q sūt ex radice spi
ritualis vitę/ q est charitas: ppter q operās remune
rādas est vitā eterna. Hec tamē p sequēs pncē mōz
tale mortificantur: nō per se: nec absolute: sed p acci
dens: r in relatiōe ad peccatōz. qz durāre pti mōz
lis obstaculo/ bō ptingere nō pōt ad efficacitā illoz
opez: qz cum pccō mortali remunerari nō pōt i vitā
eterna. Ricb. dist. xiiij. arti. viij. q. ij. li. iij. Et dicit
tur opa vitia (vt habet paludēs dist. xiiij. q. vj. li. iij)
quia facta sunt a viuēte vitā grē: r sunt meritoria vi
tę eterne qz dū in mēdiunt. Opera mortua dicunt
illa q facta sunt a carēte vitā grē: vt ait Pct^o de pa
ludē. vel q nō sūt meritoria vitę eterne ppter defectū
debite circūstātie: q tamē sūt bona ex genere/ r p pē
qns nata viuere. Quę vō sūt mala ex genere/ nō sūt
mortua p uarietate: qz nunqz sūt nata viuere. Quę autē
a pncipio erāt meritoria/ r postea supuenit mortale/
dicunt mortificata (vt dē paludēs) Vel opa dicunt
mortua fm Ricb. vbi s. q nō sūt ex radice spūal^o vi
tę/ q est charitas. r talia sunt opa bona i pccō mortu
li facta. Bonit r differētā hāc int opa mortua r mor
tificata Sabriel dist. xiiij. q. iij. ar. iij. dubio. v. li. iij.
post magistz r docto. Mortua dicunt q nunqz accē
prata sunt ad beatificā pmiatiōe. r talia sūt omnia q
nō sūt elicta ex grā: sicut oia opa existētis in mortali
Etiā opa existētis in grā: nō tñ ab eo in finē vltimuz
ordiatā. Sed opa mortificata sūt q ad pmiū eternū
sūt a deo acceptata: sed p sequēs mortale pncē ab al
fēcutione pmiū impedita: talia sūt opa meritoria ex
grā elicta lapsū i mortale pcedētia. Et i opa p cul
pā mortificata reuiuiscat p pmiām: nō tñ mortua. qz
qd nunqz vitē nō reuiuiscat. r qz opa pūs mortua nō
lā habuere efficacitā respectu futuri pmiū beatifici/ nō
adqrūt illā p finitōem impedimēti. Vide latri^o Sa
briel vbi s. Et dist. iij. q. j. in fine li. iij. vbi dē q op^o
bonū mortuū. i. in mortali pccō factū nunqz reuiu
scit/ qntū ad meritū opantiū: qz mereret si nō mortali
fiere: sed qntū ad effectū quē aliū de habere pōt reuiu
iscere. Exēpli causa. Elemosynā in pccō mortali fa
cta nō reuiuiscit qntū ad meritū dāris: reuiuiscit ca
mē qntū ad oionē pauper elemosynā recipientiū: q
bus impetrat grām dāri. Sic abstinentia r corpis ca
stigatio in mortali facta nō reuiuiscit q ad meritum
abstinentis. sed qz castigatio ex ipō ope habz carnē sub
ijcere spiritui/ qntū ad illū effectū reuiuiscit. qz cedē
te fictioe caro subieccior est spiritui qz si nō pcessisset
castigatio. Sic susceptio baptisimatis qntū ad meri
tum qd mereret si susciper cōtinus nō reuiuiscit: sed
qntū ad effectū quē habet ex opere opato p diuinā as
sistentiā reuiuiscit. Nec vt sic est opus suscipientis/
sed dei suo signo assistētis. Hec Sabriel. Et de operi
bus satisfactoriis est idem iudiciū sicut r de alijs opibz

bus: vt vult idē Sabriel di. xvi. q. ij. post dubiū qre
li. iij. Opus em meritorū mortificatū reuiuiscit. sed
opus mortuū. i. extra charitatē factū nunqz reuiu
scit: vt sup parz. Astipulat Ricb. r paludensis vbi s.
qz r latri^o videre potes. Sed his videt dissentire Ja
cob de valētia in fine psal. l. qñ dē q iustificat^o p pe
nitiā pōt mereri augmentū glie p bona opa q fe
cit dum erat in pccō: r h p nouā oblationem in vrute
nouē grē. Probat h multis rōne r exēplo de illo qui
est extra grām pncipis/ r tamē multa bona agit als:
r exul a terra ppter pncipē/ illa opa p sine ei/ postqz re
dit in grām cū pncipe. Talia sūt (vt ipē vult) elemētia
nō est negāda in deo respectu iustificari p pniām: quī
ante pniām nunqz cessabat ozare/ r alia bona opa ex
ercere. Hinc dē Luc. xvj. Facite vobis amicos de mā
mona iniquitatis/ vt cū defeceritis recipiat vos in eter
na tabernacula. Subiūgit r valētia q talia opa fa
cta a pccōze nō sunt mortua/ sed vitia/ r a pncipio vi
uo: qz a grā puenitēe r impellente ad bñ agēdū sūt fa
ra. Sed si qz diceret: Talia opa sūt facta ab hoie mor
tuo in pccō: q sūt mortua. Negat in qz p se qntia: sicut
nō valer: Dom^o facta est ab homie albo/ q est alba: co
q accidit domificatōi q sit alba: ita accidit hoī q sit
peccator in qntum agit talia bona. sed nō accidit sibi
imo est necesse q opct p grām saltē puenitēe r dispo
nente. Et i talis hō nō dicat viuere vitā grificata: r
men viuere p talē grām disponente qntū ad illa bona
opa agēda. Bona igit opa facta in pccō valēt iustifi
cari p pniām post puerionē eo mō q dicitur est in xtu
re noue charitaz. Quare ibidē hozat epa Lhristopo
litanus: q existētis in aliq pccō/ nō debz cessare ozare/
nec bona opa agere cū pposito r conatu agēdi pniām
Hec Valē. Vnde ad b Sabrielē dist. xvj. q. ij. ar. iij. du
bio. iij. li. iij. q nō par multa scribit

Opus carnale est op^o pccū. Et qz (vt scribit scōs
Bona. dist. vlt. arti. ij. q. j. li. iij.) generat vtrūqz spi
ritualis. Et tūc dē peccatū purridū qñ ania in eo req
escit finalr: vt idē dē q. ij. vbi s. Quādo aut sit peccat
ū mortale delectari in ope carnali: consulat Berson
partē. ij. in qntionibz qbusdam/ r sūis respōsionibz: q
ita scribit. Qsquis tenet^o fuerit de aliquo peccato
mortali/ si delectat in eo delectatiōe mōzosa/ r placez
at sibi illa delectatiōe rōne deliberata: ita q nō vellez
q tenatio recederet: sed q tenatio duret amplius:
posito q nō vellez actualiter cōmittere peccatū: hoc
est exercere peccatū suū ad extra/ peccat mortali. Sic
intelligit illud beati Thome de aqno qui dicit q cō
sensus delectatiōis peccati mortalis est peccatū mor
tale. Propterea (inquit Lancellari^o Parisiēsis vbi
sup) cōsistimū est statim abigere tales recogitatio
nes operū carnalium/ tam alioz qz suozum: qntū
sit aliquādo in tali recogitatione vicium qddam cu
riostitatis notie quā nō oportet esse peccatū mortale/
porius qz sit delectatio carnalis. Et hec curiositas cō
munit est apud quēlibet ex sensibz. vt oculus non sa
curat visu/ nec auris auditu. r potest magis dici de/
lectatio huiusmodi sensualis qz carnalis seu libidino
sa. Hec Berson.

Opus insuper carnale opponit spirituali. Nam
op^o carnale est opus carnis vel victiosum vel maluz.
Opus vō spūale est opus spirit^o vel bonum vel vtu
osum/ vel meritorū. Et opera carnis dicunt opera
tenēbrarū: r opera spirit^o arma lucis dicunt: vt dicitur
est. Opponunt r ex eo: quia caro cupiscit aduersus
spiritū: inquit apls. Annūerat aut apls ad Gal. v.
opeca carnis: que sūt fm cū Fornicatio/ imūditia/

ponit ab aliquo rebore facia alicui principi. Alia est theologica z e quida' sapoz mēris in deū terminatus. Et de hac oōne dupliciter loqui possumus: vt scribit Thom. Argentinēsis. di. xxiij. li. iij. Uno mō vt ē publica conuentionis alicui ex officio. Alio modo vt est priuata cōuentus alicui ex merito vite. Primo modo oratio boni laici nō est efficacior q̄ mali sacerdotis: quia sacerdos dicens oōne q̄ cōfert factū vncio/ nis exiretēz. que oō sibi cōuenit ex officio orat em in psona totū ecclēz: ideo vt sic oō est efficacior oratione cuiuscūq; laici: q̄ orat tanq̄ psona priuata z singularis. Licet scūdo modo oratio boni laici efficacior esse solet. Unde ad hoc Sabielem lectione. lxxij. canonis.

Oratio fm sc̄m Bonauē. di. xv. lib. iij. capitur tripliciter. p̄rie cōmunit̄ z cōmunit̄. Proprie oratio est ascensus ad deū ad aliqd de gustandū vl' imperandū vel exoluendū. Cōmunit̄ vero oratio dicit̄ fm q̄ cōprehēdit oēm actū cōceptiue ad deū relatiū. Cōmunit̄ fm q̄ cōprehēdit omnē bonū actū fm q̄ dicitur. Non cessat orare: q̄ non cessat benefacere in Blosa. j. ad Timotheū. v.

Oratio varie a multis describit̄. Unde Alexan. parte. iij. q. lxxvij. multas oōnis diffinitiones recitat verbalit̄ differentes fm sententiā satis cōcordantes quas z vide apud Sabielem. lxxij. canonis. Dicitur malice. lib. iij. cap. xxiij. ita diffinit. Oratio est ascensus intellectus ad deū. Cui cōsonat illa Augu. in sermone de oōne z ieiunio. Oratio est pius mēris affectus in deū directus. Dicit affectus p̄ fm Bruleferū diffin. xvij. q. iij. lib. iij. id est actus affectandi vel affectūs z pius a pietate. Pietas autē capit p̄ cultu diuino cōpleto fide: spe: z charitate. Ex quo sequit̄ q̄ nulla oratio est p̄rie oratio nisi fulciat̄ fide: spe: et charitate. Oratio em̄ est quedā autē pulcherrima emissio ab arca. Noe ecclēz: quādo ē bene ordinata recitatur ramū oliuę virentē. Unde duę sunt alę. scz fides z spes: z sine his nō potest volare. Charitas autē est vita orationis: quia mortua est sine ipsa: etiā ordinata pulcherrimis plumis. scilicet humilitate z subditate. reuerentia z deuota. Item Pagani z infideles nō possunt orare quādiu sunt tales: quia oratio est pietas cōplectens cultū diuinū totū. id ē fidē spem z charitatem. Unde licet Idolatres colendo idola perunt multa a dijs suis: tamen nō orant: quia oratio est affectus pius: z oportet q̄ sic charitate formatus. Item Iudei licet multa petant a deo permanentes in perfidia sua nō possunt orare: quia nō possunt habere affectū piū nec demones z damnaei possunt orare: quia licet habeant fides z spem: nō tamen formata: nec timent timore seruili: sed horribili. Nec viatores in ecclēia christi quādiu sunt in peccato mortali orant p̄rie loquēdo. Parer: quia nō pie orant: quia pietas complectit̄ spem fidē z charitatem: quia sunt sicut ligna arida et sicca non animata. Unde differētia est inter petere z orare (vt idem Brulefer scribit) hinc bene tales possunt petere: sed nō orare: qz om̄s qui orat petit: sed nō cōuerso: nisi dicere vltis q̄ alia sit oratio informis z ista est sine charitate. Alia formata charitate: z quādiu homo est in peccato nō potest orare. Unde periculosum est (vt ait Brulefer) accipere elemosinas z bona ad orandū: vt faciunt religiosi z sacerdotes: quia sunt fures z latrones: quia missę coz z orationes nihil valent quantū ad opus operantis: siue ad meritū personale. Secus quantū ad opus operatū. Iusti vero z bene dirigentes affectū suū piū in deū

ppie orant. Un̄ om̄es sancti z ipe christus p̄riusime z sine intermissione p nobis orant. Oratores itaq; siue p̄ces creature nūq; sunt deo grate: nisi sit in gratia. Probat̄ z per illū Gen. iij. Respexit dñs ad Abel z ad munera eius. Ad Loin autē non respexit: nec ad eius munera. Un̄ Est. j. Cū multiplicaueritis p̄ces: nō exaudiat̄: manus em̄ vestre plene sunt sanguine. Et dicit oratio in deū directā: p̄ter quod nullus homo per se potest orare aliis hominē: nec potest orare angelos: nec beatos: nec virginē gloriosam. Et licet nullus homo possit orare sc̄os: potest tamen licite rogare z petere ab eis aliqd: tñ sancti orant cōtinue deum p nobis. Et oratio est ascensus mēris in deū. sed mens in deum nō ascendit nisi purget̄. Nō discrepat a superior diffinitione illa Hugonis: cū dicit. Oratio est cōuersio in deū per piū z humilē affectū. Uel fm Blosa. sup illud. j. Thessal. vlt. Sine intermissione orare. Oratio est ex p̄ssio desiderij p̄ter bonū adipiscendū vl' malū reuoluendū: informata per verbū exteriū vel interius. Aliud diffinit sc̄us Grego. x. moral. dicens. Oratio est amara in cōpunctōe gemitus: z nō cōposita verba resonare. Cui similis est illa Hugonis. Deuotio ex cōpunctōe pcedēs: q̄ datur fm statū penitētis. Item sanctus Bernbardus in quadā epistola. Oratio est hominis deo adherētis affectio z familiaris q̄das z pia aliquid locutio: z statio illuminat̄ mēris ad fruēdum dō q̄ diu licet. Cui psonat illa san. Ambro. Oratio est cibū mēris: claraq; alimonia suauitatis: q̄ mēbra nō onerat: sed in ornamēta cōuertit. Ornamēta vtiq; morū atq; virtū. wilhel. in dina ihero. sic diffinit in sua generalitate. Oratio est petitio q̄ ad deū dirigit̄: vel ad personas: vel psonā p̄ter ipm. Petitio autē gen̄ est ad orationē: q̄ generalit̄ est locutio inclinatio alterius ad bonū p̄standū vl' malū remouendū. Et dicit inclinatio: nō operatio. q̄ nō est idē: oprare z petere. mulet em̄ oprat̄ desiderat̄ que nō petūt: z oprare vel desiderat̄ que omnino habere nolūt. sicut viri sancti z sapientes qui mlt̄a cōcupiscūt z desiderat̄ fm sensuualitate: a quib; tñ se abstinet̄ viriliter: z auerunt. Qui autē petit indubitat̄: ostēdit sese velle obtinere quod petit. Hec wilhel. Ex his patet q̄ oratio est actus quidē potētis rationalis: qz relatus ad deū. qd referre in deū soli potētis rōnali cōuenit. Est em̄ oō ascensus intellectus ad deū. videt̄ z esse actus volūntatis z affectus. Est em̄ oratio fm Augu. pius mēris affectus in deū directus. vtrūq; itaq; videt̄ sanctorū diffinitiones astruere orationē esse: vl' actū intellectus vl' volūntatis. De quo videas z Sabielem. lxxij. canonis. Oratio fm san. Tho. iij. sen. di. xv. Et. ij. q. lxxvij. or. iij. est oratio ratio per quā nostri cordis inima manifestat̄ deo. Uel oratio est ostētio volūntatis nostrę et a quo impetrare speram; id qd desideram; Sermon parec. ij. in ser. de oratione/ate. Nūcius est oratio q̄ duab; alijs subiecta est fide: spe q̄ animata ē charitate. z que ornata est tanq̄ plumis virtutū multiplicitate. Un̄ quid est oō: nisi ascētio vl' eleuatio mēris in deū per piū z humilē affectū: quo fit vt duz oramus nos familiari quadā p̄mitate deo colloquimur. Multa ibi de oratione scribit̄ z als in mltis locis: scz d̄ medicitate sp̄iali. parec. j. z in sermo. p deo functionis. pre. iij. z in multis alijs locis: sz laconismo. **O**ratio qdam est pure mēta (gaudemus. h. qdam pure vocalis: qdam media vel mixta. De quo videat̄ sc̄us Bonauē. dist. xv. arc. ij. q. iij. li. iij. z Alexan. parte. iij. q. i. mēb. ij. ar. vj. Et Sabielem. lxxij. canonis. Oratio pure mēta est qñ labia nō mo

uent: sed cor ad deū loquit̄. Quō orabat Anna. de q̄ f. Regū. j. dicit. Et glosa sup illud ps. Exaudisti dñe deprecationē meā dñi clamare ad te. Clamor fit ad deum nō voce sed corde: qz mulei silentes labijs clamauerūt. mulei strepentes corde auerūt nihil impetrare poterūt. Clamor ḡ incus vbi deus exaudit. Oratio pure vocalis quando nihil cogitat in bis: q̄ dicit nec in generali nec in specialit̄: qz referat intentionē ad sensum verborū vel finē: sed cū orat fabricat castra hoc est mente versat inania: z penitus impertinētia. Et sic mēta simplici excedit vocalē (vt inquit sanctus Bonauē.) acceptio: qz est deo: vt vult Berson parte. ij. de sollicitudine ecclēsticorū oratio mēta lis q̄ vocalis. Oratio mixta in qua scz orat mēta lis z vocaliter. z de ista distinguendū est fm sc̄m Bonauē. vbi supra. quia aut verba illa impedūt affectū: quia sic inflāmaris est: qz imediate fert̄ in deū. z tali virtute oratio mēta lis. Si autē inuaf̄ virtutē vocalis: z mulei sunt tales z maxime illi qui nō sunt viri spirituales: ad q̄rū affectus puocandos institut̄ re sunt vocales orationes. Et vt idem ait. Lredo q̄ ois sit sacrificatio: quia nulla est in qua nō laborant virtutes animales: z quātū delectant̄ spiritus tñ caro frequēnt̄ tabescit: z virtutes animales minus sunt inentē regimini corporis. Lredo tñ (vt idē dicit) q̄ illa inter ceteras est magis satisfactoria in qua accēditur homo ad gemitū: quia hec est in qua deus maxime delectat̄. Vide latus ibi sc̄m Bonauē. Lōsonat Brulefer di. xv. lib. iij. vbi ponit p̄ regula q̄ ois oratio vocalis requirit orationē mēta lis: sed nō eod̄ verso. Apud deū em̄ nō est agendū verbis sed affectibus. Hinc dicit March. vj. Dantes nolite mulei loqui sicut ebrii faciūt. Et licet oratio mēta lis sufficiat quo ad deū: qui inspector est cordis: vtilis tamē est priuata vocalis p̄ter plures causas: q̄ assignat̄ doctores. Alexander. Thomas z ceteri post eos. scz p̄ter excitationē interioris deuotionis: p̄ter mentis illuminationē: que fit per verba. Item p̄ter recordationē faciliorem rerū tempore orandi. Unde Blosa March. vj. sup illud. Nō apud deū agendū est verbum: sed rebus: intentione cordis: affectu simplici. Quarto p̄ter mentis ab euagatione custodia. Quinta causa est plenior debiti redditio. Sexta est redun dantia quedā ab ania in corpus ex vehemētē affectione ac deuotione fm illud ps. Letatū est cor meum: z exultauit lingua mea. Sepe em̄ om̄es oratioes deuotione accēta in fluctus z suspiria in iubilos: z voces incōsiderate prorumpit. Septima causa est in structio primorū. Unde glosa March. vj. Vult deus rogari z venerari: vt bonitas eius deinceps ad pluri mos: z status iusticie seru erur apud subiectos. Unde lacius apud sanctū Bonauentū. distin. vltima. z Sabielem. lxxij. canonis illas causas clarius expli cantē z deducētē. Et cū in oratione (vt scribit Paludensis. disti. xv. q̄stioe. v. arc. j. lib. iij.) precipue attendat̄ orantis deuotio: ideo rātū debet oratio extendi quātū orantis deuotio potest procedi: ideo si multum potest preendi: z oratio debet esse diuturna z plura. Si autē prolixitas vl' diuturnitas fastidiū parit nō est vltra protractenda. de cōsecratione distin. v. Nō mediocriter. Melius est septe psalmodia decāre cū puritate: z spirituali hilaritate q̄ totū psalterij modulatio cū tristitia. Lccris ergo parib; crebris oratio melius valet. De prolixitate orationis exempla sunt in Lbusto: in Arsenio: in beato Dominico: qui pluries p̄notabat in oratione. De crebritate in Bar

thomeo qui centies p̄ dies z centies p̄ nocte flexis genibus orabat. De attentione z deuotione in monachis egypti: q̄ (vt dicitur i vitisparz) nec offitabāt nec spuebāt psalmodizantes. Et vt idem Paludensis scribit z clusione. iij. vbi sup. Licet nō semp actualiter debe mus orare: tñ in virtute semp orare debem;: quia vt dicit glosa ad Thes. Nō cessat orare: q̄ nō cessat bñ agere. Noctis tamē z repositib; cōstituitis orare debemus ne intentio nostra frigeat: vt tenēres surgere ad matutinas quicunq; debent eas orare illo reposito. Unde ps. Media nocte surgebas ad cōstitendū tibi. vnde hora nō licet p̄terire: nec anticipare: vt nomē sic cōsonū rei nisi ex causa. Et fm hoc possunt accusari vel excusari: qui dicūt matutinas in sero: quia si hoc faciūt vt plus dormiāt vel p̄ter alia nō licita causas accusabiles sunt: Si autē p̄ter breuitatē noctis z solennitatē officij: vt qdam ecclēsticū faciūt: excusabiles sunt. Locius Paludensis. Un̄ Hugo dicit q̄ ante horam orare prouidentia est: post negligētia. In hora obedientia intelligendū est (inquit Paludē.) quādo hoc fit ex rōnabili causa. Clerici quoq; z bñficiari z religiosi ad horas canonicas tenent iure diuio z humano. Et p̄ter hoc tenent attendere corde p̄cepto diuino: z si nō humano: quia hoc importat oratio: q̄ est ascensus mēris in deū. Oratio quoq; debet esse attentā (vt inquit Paludēnsis z clusione. iij. vbi s.) quātū ad verba: vt impleat̄ p̄ceptū: nec ad hoc deuotio interior requirit̄ quā purus hō impetrare nō potest: sicut nec in vtero baptizare. Unde studiose z deuote sine sincopa z festinatōe z garrulatiōe loco z re: porē dici debet. Et ad orationē sicut ad q̄libet opus bonū potest requiri duplex attentio (vt idem Paludēnsis scribit) Uno mō vt oratio ab intentione pcedat. Alio mō vt intentio cōtinue comit̄ orationē. Primo mō requirit̄ attentio ad orationē tam publicā q̄ priuata: nō solū qdam p̄ter meritū: sed etiaz ad vitandū peccatū: quādo oratio dicit̄ ex p̄cepto. Primum patet sic: quia nullū opus meritorij est: nisi ex interiori ne pcedat. alit̄ em̄ nō est opus humanū cui hō sit hō p̄ rationē z voluntatē. Si ergo oratio debet esse meritoziora oportet q̄ pcedat ex intentione. Similit̄ si vultur transgressio p̄cepti: quia p̄ceptū dat hominibus: ideo oportet q̄ nō pcedat ex sola imaginatiōe q̄ cōmunit̄ est nobis z bñficiari: sed ex deliberatione q̄ requirit̄ attentionē. Nō requirit̄ tamē q̄ attentio cōcomit̄ ratur actualit̄ totā orationē: qz nec hoc requirit̄ in q̄buscunq; bonis operib; nec est possibile p̄ter euagationē mēris humane: requirit̄ tamē q̄ orans nō scit̄ cū distrabat mēte ab intentione. hoc em̄ nō potest esse sine culpa mortali vel veniali: si em̄ euagatio sit solū fm actū interiorē. licet sit remeraria z gratis ex quo est a pposito: forte tamē nō est peccatū salte graue: nisi si esset cōemptus: quia ecclēsia nō habet iudicare de actib; interiorib; mere. p̄ter hoc em̄ nō potest ea phibere ex p̄cepto: p̄ter qd si minister ecclēsticū dicendo horas cogit̄ aliud: nō videt̄ trasgressio p̄cepti ecclēsticū quantū est ex natura facti. Si autē euagatio mēris sit ex hoc q̄ aliquis scienter se occupet in actu exteriori: qui nō secū parit̄ attentionē orationis: tunc videt̄ esse culpa mortalis: z dicere cōtra p̄ceptus ecclēsticū. quod habet̄ extra de celebratione missaz. Dicitur. vbi dicit. Discrete precipientes in virtute sancte obedientie: vt diurnū officij pariter z nocturnū quantū eis deus dederit studiose pariter celebrent z deuote. Hoc autē modo obseruant qui occupantes se in actu exteriori scient̄ sibi attentione subtrahere.

Plura ibidem Paludensis. Debet insuper oratio (ve idem dicit) esse integra vt nihil de ea fures sincopan do omittendo/nimis festinando. Unde tenet redire cere si norabiliter male dixerit. Licet possit ei penite ria comurari ne duplicatū dicat officiu: quia vicarij us dei potest comurare restitutionē deo faciendā in aliquo deo acceptans. Et ad hoc q oratio sit meri/ toria sim eundē/vel satisfactoria/vel liberatoria siue acquiratua requirit q eius attentio sit in cetera. Itē q sit cōtinuata habitū nō aut accu: nisi q sponere nō euagel mēto: quia si sponere deliberatue euagauit rit in illis/que tūc dicit nō videt acquirere sed tene/ tur redire: cū orare sit actus mētis nō oris. Et sic nō oratio nisi sit attentio. Nec Paludensis. qui de orati/ ois et eius effectu per multa scribit/ et qualis atten/ tio habenda in oratione sit legito et Serione parte/ cunda de sollicitudine ecclesiasticor. et parte. iij. tra/ ctatu de oratione et eius valore valde plura scribit. Sed quia laconismo gaudemus/ te ad Serionē re/ mit. imus/ qui et ibidem vult q orans vocaliter ora/ tionē quā tenet exoluere (quia de voluntarijs nō opoz ter repetitionē fieri) si percipit orans q euagat/ nec attendit ad verba vel ad sententiā si facit hoc ex inadi/ uertentia et displicet sibi dū aduertit/ nequaquā dicens/ dus est incurrere orationē/ nec ad iterationē ob/ ligat. Plura ibi orationē vide Serionē et alias/ et quā orationē in ceteri opere licet rē.

De orationis conditionibus. ad hoc videatur Richardus distm. xv. ar. iij. q. vij. lib. iij. scilicet Bon/ nauēti. distm. xv. in dubijs litteralibus. lib. iij. Bui/ lefer. distm. xv. q. iij. lib. iij. Et Gabriel lectio. lxij. canonis. Ad hoc em vt oratio sit impetratoria vt ex audibilibus requirunt aliquē conditiones. scilicet vt ille qui petit peccat humiliter et frequē et bona intentio/ ne/ qd est pie perere et etiā pleurantē et veltia ad salu/ tem/ qd orans sit cōstante fundatus in fide. Unde Ja/ cob. i. Postulat in fide nihil hesitans. Talis autē (in quit Richardus) oratio semp exaudir inquantū bō orat p se: quāuis nō semp inquantū orat p alijs. Ut/ de laurus ibi Richardū. Bulefer predictis assentit qui vult q oratio fiat discretē: ideo mater filiozū Ze bedei petens q vnus filiozū sederet ad dextrā/ alijs ad sinistrā/ nō fuit exaudita: quia oratio eius fuit in/ discreta: vel si quis malediceret alicui. Secundo q fiat pie id est ad salutē: quia omnia que petimus pecc re debemus p salute nostra: ideo Paulus nō fuit ex/ auditus. Et multi petunt multa qui nō exaudiant: quia nō pie. id est ad salutē petunt. Et illa cōditio pete/ re pie: fm bēti Thomā disti. xv. quarti. q. vltima. in/ cludit omnia ex parte petentis ad orationē efficacē re/ quisita: vt sunt q cōfident peccat humiliter recta intē/ rione ordinare accente. Nō peccit autē pie/ qui nō peccit ex fide spe et charitate: fm Hugo. qui orare dicit ad/ herere deo fide spe et charitate: quare existens in pec cato mortali nō peccit pie. de quo laurus vide Gabrī. lectio. lxij. canonis. Tertio peccat pleurantē. et ista p seuerantia (inquit Bulefer) debet intelligi maxime sine inreceptione peccati. Quarto oportet q fiat iu/ ste. et gratia et charitate: et hoc est pie orare. Quinto requirit q fiat p pna salute: q aliquādo psona pro qua orat est indigna et in peccat: et quādoque aliqz pete cū istis cōditionibz indubitanter accipit: vt inquit Bulefer. Licet ita cito nō accipiat/ ramē accipit. Un/ Richar. vbi supra. Omnis oratio debito mō facta: vt dicitur est exaudir/ nō semp statim/ sed p illo tēpore q diuina misericordia exauditionē pspicit veltiorē esse

omnibz pensatis. Unde Bugu. homel. c. ij. sup Joan. qdam nō negant/ sed vt pgruo dent rempe differūt. Istas orationis pditiones diffuse ptractat Gabrī. in expositione canonis vbi. s. Nec illud esse pterendumz censui qd scribit dñs Cardinal camera. q. xiiij. ar. ij. lib. i. q in qualibet oratione a quouis viatore: imo ab vniuersali ecclesia facta p salute alicuius viatoris: siue p quocūqz ptingenti futuro vt possibilis: debz salte ha/ bitualit et implicite circūstantia siue p dicitō diuini be neplaciti subintelligi. Pz p sile de oratione dñica: in qua dñs/ fiat voluntas tua. Sicut patz p exēplū de chō: qui qñ orauit: dices. Pat/ trāteat a me calix iste: subz iungit illā pditionē: nō sicut ego volo/ sed sicut tu. de qua oratione chū paulo post videbit. Ex quo sequit (vt ibi vult Aliaco) q in casu aliqz licite potest oray re p aliqz qd scit vel salte firmiter credit se non impe/ traturū. sicut videt fuisse oratio chū. Nec ppter h se/ quit q talis oratio sit stulta v' ociosa: qd iste ad illaz tenet: et chūst' fecit illaz in exemplū imitatiois/ et ad mysteriū: sicut dicit doctores. ideo nō frustra. Itē si cui reuelaret sua dānatio (vt idēz tenet) iste p' licite/ imo tenet orare p sua salute/ et velle se esse saluādū. qz iste ex tali reuelatione nō absoluit a pōri obligatio/ ne: nec post minus tenet ad pcepta dei de dilectione sui et oratione qz pus. S3 hoc est ptra Grego. arim. In nullo autē loco pgruētius orat qz in ecclesijs dō p' secat. qd ondit p illud Ps. lxvij In ecclesijs bñdiz cite dño. Et dñs. Domus mea dom' orationis vocabit tur. Multas ad hoc ponit doctores rationes: q conz grūētius sit in ecclesijs orare qz alio. Vide copiose de hoc Gabriele lectio. lxij. canonis.

De orationis effectibus et valore. Tres autē sunt effectus orationis. Prim' cōmunit est omnibz actibus charitate informatis: qui est mereri. Secund' effect' orationis p'ius: est impetrare quod petit. Tertius est quē principalit' efficit: scz qdam spūalis recessio mētis. Et potest addi quart' qui est solutio debiti. ad quod orans tenet. De his dñs p'posie Gabrī. lectio. lxij. canonis. Et inter ceteras orationes oratio dñica est efficacior: vt ostēdit Richard' di. xv. ar. iij. q. vij. lib. iij. et hoc ppter auctoris dignitatē. Chūst' enim ore suo imediare illaz fecit/ et discipulos docuit. vt ha beatur Mart' vj. Et hoc ostēdit etiaz orationis sentēz tio sa breuitas: que multū cōmēdat orationē voca/ lem. Vide ad hoc san. Bonauē. dist. xv. in dubi. l'fag lib. iij. De oratione dñica p multa scriptis reliaz Gabrī. lect. lxij. canonis. Et Serion p'cipuā de esse orationē dñicam de medicitate spūali. et tracta. de pe ritionibz in oratione dñica cōtēntis: et alijs locis suozū opey. Potest insup oratio vt meritū in triplici gra/ du intelligi valere alicui siue p aliquo: fm Scotū. q. xx. quodli. Uno modo spūalissime: et sic semper valec orati qñ est in gratia: ipe em habz morū anīm bonū et elicit opus bonū. iste mor' et illud opus nō sic sunt alterius p quo orat sicut oratis. nec pōt iste ordinata volūtate sic illud alteri dare: q nō sit suū meritū: qd magis tenet ex charitate diligere seipm qz aliū: imo forte nō posset dare alteri sic: cū illud esset peccatuz. Alio mō generalissime: sic valec cori ecclesie: nec enim debet orans aliqz de ecclesia excludere: sed ex inten tione habituali omīs includere. Tertio mō. s. mō medio valec illi cui per orantē spūaliter applicat. non em valec et spūalissime. vt patz ex pmo mēbro: s3 nec p'ise valec sibi generalissime sicut alicūqz: sic enim frustra in ecclia essent speciales orationes assignare: aliq p viuū/ aliq p mortuū. et iterum p viuū aliqz et

alio: puta p bñfactoribz amicis et alijs. vt patz in ozo nibz in nullali Romano p diuersis assignatis psonis et statibz vel cōgregatiōibz. F: iustia in qua essent iste specialit' assignate: qz nō plus valeret illis qz genera/ lit' alicūqz in ecclia. Nec Scotus. Vide ad hoc Gabrī. lectio. xxvj. canonis post Scotū. de valore ozo/ nis vide multa apud Serionē et alias. Scri qz et do/ ctores multa de ea scripserūt et.

De oratione chūstī. Oratio vt dicitur ē est ascē sus mētis in deū: et ita inferioris ad superiorē/ et mi/ noris ad maiore. Sic chūst' fm diuinitatē nō orauit: qz in hoc fuit equalis patri: sed cū patre orantibz peti/ ta pcedit. Sed bene orauit fm assumptā naturā fm quā fuit minor patre (vt scribit Gabrī. di. xvij. q. vni/ ca. ar. iij. dub. ij.) Oratū qz chūst' p se et suis mēbris: que tñ nō simpliciter voluit: sed sub cōditōe vt est illd in aucte. Pater dimitte illis qz nesciūt qd faciūt. i. cō ditionalit' si cōuersi pnam agerēt. Per hoc possunt cōcordari multe scripture quaz aliq asserūt chūm nō exaudiri: vt illud ps. Et lamabo p die et nō exaudies: aliqz asserūt semp exaudiri: vt illud Joan. xj. Ego autē scieba: qz semp me audis. Deuit autē chūm orare maxime in dieb' carnis suz (vt dicit scūs Bonauē. di. xvij. lib. iij. et q. penult. idēz ait) et pcedat Bulefer qz chūst' fuit in omī petitiōe (qua petijt vt exaudiret) exaudiri. hoc ē in oi eo qd petijt. volūtate rōnis siue rōne absoluta. Non autē in omī eo qd petijt volūtate carnis vel pccatis fuit exauditus: nō em petebat vt exaudiret: sed vt nos erudiretur sicut petijt calices a se transferri et suis crucifixoribz cōdonari. Unū ex volūtate carnis ad ostensionē naturē assumpse. Al/ terū ad ostensionē benignitatis et misericōdiz rē. Nec oio chūst' fuit ficta (vt scribit Gabrī. vbi paulo antea.) Tū qz nō fuit nisi p eo qz volebat appetitus sensitiu' in cuius psona orationē pposuit. Tū qz (vt dicit scūs Bo nauē.) et mō dicitur est: qz ille orones (licet exauditus nō sit nō em fuerūt frustra) qz magis fuerūt ad nram eruditionē qz ad petiti impetrationē. Similit' mag' ad veritatis humanę naturę ostensionē/ ac pccatis et misericōdiz. Etia ad ostendēdū qz erat deo obediz ens et nō cōtrarius: dū orando eū vt suū pncipiū reco gnoscebat: vt dicit dñs Tho. Itē ad nostrę imbecillitatis cōformacionē: vt nō diffidamus si pericula passionū pborremus: et per hoc spem erexit in nobis ptra naturālē aduersitatis timorē. Itē vt ostendat volūtate nostrā diuine volūtati in oibz subijciendā pferim in eo qd adiurit: nō sicut ego volo sed sicut tu. et in hoc ordinant charitatē in nobis q affectū no strū diuine volūtati p oia conat' subijcere: vnde ma/ gis in orone p nobis orauit qz p se. Nec Bonauēti. et post eū Gabrī. vbi s. Et cōsonat Cardinalis came/ q. xiiij. ar. ij. li. j.

Orator grece p'nt dō dicit. Et venit ab orando hoc est dicēdo. Differūt autē orator et rbe/ tor et declamator: sic orator est q in iudicijs vel in cō/ cionibz agit. Rbetor qui rbecoric' p'fret. Declama/ tor qui aut docēdi alios/ aut excedēdi se grā fictā cau sam agit vt in veris causis postea possit orare qd de/ clamare dicit. Quare declamator erit ficto rhemare cōponere. Hinc actioēs ipe orones et declamatiōes vocant. Differūt et orator spūalis et secularis: vt ha/ bet Guil. parisiensis in de rbeo. diuina. ca. ij. et post eū scribit Gabrī. lectio. xxxj. canonis. Un' orator se cularis intendit sua oratione mouere iudicē et incli/ nare in partē suā: vt scz p parte sua iudicē et senten/ tiz. Orator vero spūritualis p orationē suā quā corā

alissimo fundit: nō intendit ipm mouere que scit tm/ dubitant' in vltimitate stabilitatis in nobilissim. um: sed potius semetipm/ vel a malo in quo est bonū/ vel a bono in melius qd est diceret: quia intendit semet/ ipm facere idoneū p orationē. vt ei cōcedat. qd impe trare intendit: vt si petimus liberationē a malo qua rinus inuicū istius petitiōis malū a nobis deus au/ fcrat. Si petimus donationē alicuius boni: vt inuit tu orationis efficiamur hoc accipere digni et idonei: nō vt p illā orationē sciamus deū vt nobis hoc cō/ ferat quasi nūqz cōferre voluerit. et tūc pmo velle cō/ ferre incipiat: sed ab eterno hoc conferre disposuit. Ad petitionē ramē nostrā factā vel faciendā tēpore certo. Secus est de bonie qui petitionibz vincit ve hoc vt illud faciat/ qd nunqz facere disponit: et ita de nouo incipiat velle facere. Nec Gabrī. vbi sup. Nō tamē cū deus disponit vel vult aliud facere: disponit in oem euentū (vt scribit Bulefer distm. xvij. q. iij. lib. iij. in fine.) sed p suppositis antecedentibz/ q siue bona opa: sicut disposuit nos saluare. si tñ velimus p bona merita salute acq'ere rē.

Ordo est parū disparitūz rerū sua cuiqz loca erit/ buens dispositio: vt dicit Bugu. xij. de ciuit tate dei. Si em omnia inquit Bugu. essent equalia iā nō essent ordinata: ideo dicit parū disparitūz: vt res ferē Guild. Scotista distm. xv. lib. j. et disti. xliij. eius dem libri. Un' ordo est charitatis et dicit ordinatus amor. ordinat' autē amor ad deū proximū ad seipsum Chūstus est deus et primus simul. Moses similis inter deū et primū mediator erat. Melius deniqz bon' nū zclabar vtriusqz. Nec Serion tractatu. ix. sup cō/ nico Marię. Et ordo vt scribit Bulefer disti. xx. q. pma lib. j. potest sic describi. Ordo est habitudo prio ris ad posteri' et cōtra. et vbiqz est ordo ibi est pri' us et posteri' et qz modis possunt dici prius et poste rius/ tot modis potest dici ordo. Et de ordine dilige doz vide in dicitōe Diligere.

Ordo est triplex (vt scribit scūs Bonauē. di. xv. ar. ij. q. j. lib. j.) scz fm potentia/ fm antecessione/ et fm origine. Ordo fm potentia dicit quozū vnū est superius ad aliud inferius. Et hoc potest esse dupli/ citer vel in loco vel in dignitate. Et hic ordo nō cadit in diuinis. Unde dicit Eusebius. In diuinis est nu/ merus sed nō ordo. Ordo vero fm antecessione dicit esse eoz/ quozū vnū prius est: alterū vero posteri'us. Et hoc duplicif. Aut quia antecedit duracione siue tēpore: aut prius naturali intelligentia siue cognitio nerz hic ordo nō est in diuinis: qz hic ordo tollit equa litatē et simultatē/ quoz vtriusqz p'fere est in diuinis Ordo autē fm origine/ siue fm emanationē est pdu/ cētis ad productū. Et iste ordo est in diuinis: quia ibi est ordo pncipiū et pncipiari/ siue pducentis et pro ducti. Et q. ij. vbi supra dicit q ordo dicit esse alicui' duplicif: aut sicut ordinari/ aut sicut rationis ordina di. Ordo in diuinis sicut ordinari dicit psonę patris et filij et spūritus sancti. Sicut rationis ordinandi dicit naturę. Natura em dicit vim productiuā fm q dicit philosoph' qd est vis insita rebus ex similibus similia pcreans. In diuinis autē est ordo fm produ/ ctionem. id est dicit ibi ordo naturę. i. naturalis ordi/ nationis est in diuinis nō plus qz ordo duracionis: quia vbi est ordo perfectionis/ ibi est magis perfec tum et minus perfectū. Sed in diuinis nihil est im/ perfectū seu minus perfectū: sed dicit respectu aliozū a se est ordo causalitatis et ordo perfectionis. In deo

ad respectu alicuius qd est in deo est ordo originis. id est aliquod originis: et aliqd originatu Babu. dist. xxxv. q. ij. lib. j. Astipulat Paulus Corneus dist. ix. lib. j. sententiarum in fine: facendum erit inquit nature ordine in diuinitate statui cu semp ordo ad quodp am principiu collatione referat: sed intelligendum est origine ordine sine antegressione statui qui domino Augustino auctore nature ordo dicat

Ordo alius est perfectionis alius generatio nis. Na prius ordie generatiois frequent sunt poste riora ordine perfectionis: vt scribit Babu. dist. xxxv. q. ij. vnica. arti. ij. dubio. ij. lib. ij. Ubi plura de ordi ne virtutu theologicaru dicit: et in fine ordine perfe ctionis. caritas est prior fide et spe vt dicit Apollolus Mayor bonu charitas. Item charitas est forma omni um virtutu: qua in donis creatis nullus est maius. Secus de ordine generationis. de q plura Gabriel. et concordat dñs Cardinalis cameracensis q. vnica. ij. sententiarum. ar. ij. Sic actus fidei ordine generationis est prior actu spei et charitatis: quia no potest volun tas per actu suu tendere in obiectu nisi cognitu est per intellectum. Cognitio autē obiecti theologici est per actu fidei: et loquendo de virtutibus theologicis ac quisitio. Nam de infusa loquendo no est inter eas ordo generationis: quia simul infundunt. Deus em creatio perfecta sunt opera (vt dictum est supra) perfi ciendo aiam / simul ea perficit fm omnes potentias: intellectu scilicet per fide: voluntate fm duplicē eius affectione / per spem et charitates. Potest tamen dici q fides infusa est naturaliter prior alijs: ppter actum eius / qui potest esse sine actu spei et charitatis et non ecouerso. Hec Gabriel / qui de acquisitis theologicis virtutibus loquitur est.

Ordo quida est (vt notat sanctus Bonaueru. dist. xliij. q. iij. lib. ij. qui respicit natura fm oem statum / et est ordo qui respicit natura fm statum suę corruptionis: et fm hoc quedā sunt de dicamine nature simpliciter: quedam de dicamine nature fm sta rum. Deum esse bonozandū dicitur natura fm omnē statum: hominē vero adequari homini dicat fm sta rum suę prime conditionis. Hominē autē homini subijci: et hominē homini famulari dicat fm statum corruptionis: vt mali cōpescant et boni defendant / nisi em essent huiusmodi dominia carentia malos ppter corruptionē que est in natura vnus alteru opz pmeret / et cōmunicet homines viuere nō possent. Nō sic autē esse si homo mansisset in statu innocētie: quilibet enim in gradu et statu suo maneret. Et fm Gabrielē dist. ij. q. vnica. artic. j. lib. ij. duplex est ordo. scilicet nature et tēporis. Ordo nature est quo posterior nō potest esse sine priorē: sed ecouerso prius est: sine posteriorē. Sicut vbi vnū dependet ab al tero / et nō ecouerso. Dependēs in hoc ordine est poste rius / et a quo dependet est prius: licet sint simul du ratione. Sic sol est prior radio suo licet tempore sint cōeui: quia radius dependet a sole / et non sol a radio: et ista prioritas seu ordo nature vnuerfalis est inter causam et effectū. Ordo tēporis est: quo vnū dura rione precedit aliud: ita q vnū prius incipit: sicut in ter ptem et filiu in creaturis. Bab. vbi s. qui et ibidē dicit et pbat q inter corporū forma aiacionē et anima ti assumptionē fuit ordo nature in vbi dei incarnationē precedit em ordine nature formatio corporis aiacionē: et aiatio assumptio. Cōceptio qz corporis chri / aiatio / et assumptio in vigne perfecta est: nō epalis / sed instancie. i. cora siml. Nō pūqz virgo pēnsuget /

pressit: dicit. Ecce ancilla dñi etc. nō videt fuisse opo ratio aliqua specialis ad incarnationē: s; vltimo in stanti verborū corpis formatio / animatio / assumptio simul cōpleta est. Plura de hoc ibi scribit Babu. Uñ Aug. in d fide ad Perru. c. xv. Firmissime tene et nul lare nō dubites: nō carnē chri sine diuinitate pceptaz in vtero virginis pūqz susciperet a vbo. sed ipum verū bum deū suę carnis acceptioe pceptū: ipamqz carnes verbi incarnationē pceptā. Ad idē Damasce. li. ij. c. ij. Simul fuit caro / sil vbi dei caro / sil aniat caro etc.

Ordo angelicus fm Dgim di. ix. li. ij. et Grego. est multu do celestiu spirituum: qui inter se aliq munere gratie simulant: ppter angelos diuersoz ordi nu: qui se excedunt in munere gratie et nature. ideo sequit sicut in naturaliu donoz participatioe cōue niūt. Ordo itaqz fundat in dono nature. cōmplet au tem dono gratie. Na meliora naturalia disponūt ad maiora dona gratuita: vt dicit scūs Bonauē. Et in qz liber hierarchia ponunt tres ordines. In prima: fm o mes sunt Seraphim / cherubin / cheroni. In media et infima diuersitas inuenit. Nam scūs Dionisi⁹ in media ponit dominatioes / potestates / et virtutes. S; san. Grego. et Bernar. ponit dominatioes / pncipal ius / et virtutes. Sicut in tertia hierarchia ponit Dio nysi⁹ pncipal loco virtutū. Ecouerso Grego. vir tutū ordine ponit loco pncipalū ordis. Rationē di uersitatis ponit Bab. dist. ix. q. j. lib. ij. que videre po tes. Et nomia ordinū imposita sunt a donis grarū: quib; sese exellūt. Et em donū vnus dign⁹ altero. Na omnib; eminet charitas: fm san. Augu. deinde sciētia: deinde tenio. Et dona illa gratuita cōmuna sunt omnib; angelis. Sicut em omēs sunt beati: oēs perfecte deo fruunt: omēs semp vidēt faciem patris: omēs firma tēione adherēt deo. Et vt scruct distin crio ordinū in nominib; ab eo dono: quilibz ordo no minat qd in eo excellēt⁹ est: a quo nō superior ordo nullus nominat. Et primus a fructioe siue charitate nominat. et dicit nomie Seraphim: q est simplr do num excellentissimū. Secundus: a sciētia aut visione denominat Cherubin. post charitatē et excellētius donū visio seu sciētia. post illud tēio cor respōdens spei: per quaz quiescit in eo angelicus spūs vt in suo bono: ideo ab illo dicit et denominat. Tertius: tēio nō siue sedes: qd quiescē impoztat. Inferiores ordies a donis nominant: quib; ferūt in creaturas obiecti ue. inter illa videt mai⁹ donū dominari angelis bo nis. ideo pms ordo secūde hierarchie ab illo deno minat ordo dominationū. deinde bonis hominibus principari. vltimo malis spiritib; licet quilibz ordo suo inferiori dominet ac principet. Sic ergo secūd⁹ ordo nomē habz pncipalū. Tertius: potestates etc. Angeloz autē beatorū multitudo innumera in no uem choros seu ordines est distincta. Numc⁹ autē supernoz ciuū deo numerabilis / nobis innumera bilis est. Et illi nouē ordines tres hierarchias consti tuunt. scz: supramā / mediā / et infimā. Et hec copiose habent apud san. Dionysiū: et post eū scribit Babu. vbi s. Et ad singulos ordines angeloz / fm san. Bo nauē. assumunt saluadi: qd boies saluadi pnt in via ad tantā gratie eminentiā elcuari: et in patria ad tantā glām sicut angeli. Igit pnt ad singulos ordines assumi. qd vbi est patras in glia / nō est dispari tas in ordine. Et (vt vult Grego. homel. xxxij.) assu munt ad singulos ordines homines terreni / ordinū officia in terris imitantes. Uñ ait. Dist. in cōuersio nōes hominū / singuloz agminū ordinib; cōgruū

et in corpore fore per puerfationis similitudinē deputan tur. Vide latus de ordinib; angeloz dñm pposuruz Babu. dist. xij. lib. ij. et in seqentibus de angelis. de quibus et supra dictum est.

Ordo quāq; sumit p mō vidēdi religiosoz. et hoc mō ples sunt ordines: vt ordo scū Bndicti / scū Bu gultini / sancti Dmici etc. de q alio dī. Et videt d vis ordinib; Anton. in summa. Uñ ordinē ingredi dī / amus: b est religioē intrare / vlt assumere talē regu lam vt modū vidēdi monasticū vt religiosum etc.

Ordo vt est sacm habet et describit a doctoz di. xliij. li. iij. et vt scribit Tho. argēti. dist. xliij. lib. iij. sent. Nō solū in reb; naturalib; de quib; locuti s; pbi: v; etia in reb; ecclasticis / de quib; loquūt theo logi: b est dare ordinē. qz vbiqz est dare multitudi nē / diuersos grad⁹ et potestates / et dignitates includen tem: ibi est dare ordinē: sed in scā dei ecclēsia est dare hmoi multitudinē: qd hmoi gradualis diuersitas di gnitaris potestatis: nō potest esse sine ordine. Et non soluz respicit sacramētū ordinis honestatē incertoz: sed etia exteriorē. vt scribit Grego. Bulefer dist. xxxv. q. vij. lib. iij. Uñ requirit honestas a pte origi nis / nominis / corporis / actiois / cōditionis / et cōuerfio nis. Propz defectus a parte originis / inepz est fi lius sacerdotis / spūis: et etia quilibet illegitim⁹. A parte nominis siue fame: inepi sunt infames: et publi ce penitētes. Propz defectus a parte corporis: inepi s; corpe vitari. sicut leprosi / et epilectici / et demoniaci. Propz defectus a parte actiois: vt qū incidit in pecca tum cōmune siue factū: vt bon. cidit. et ppter magnū horroz et sanguinis effusione: siue iuste / siue iniuste fiat. Propz defectus cōditionis: vt seruus. et etia propz defectus cōuersationis.

Ordo potest duplr accipi. vt scribit Richar. dist. xliij. ar. ij. q. ij. lib. iij. Vel p ritu seu signo quo tra ditur potestas ordinato / vel p ipsa potestate tradita. Pmo mō ordo est sacramētū tm. scdo est sacramē tum et res. i. respectu signi pdicti: et sacramētū rei. i. gratie gratificatiois / seu augmētū eius dē: qui digne ordine suscipiēt conferet. Et describit sic ordo: vt ba bēt Dg in textu. dist. xliij. lib. iij. Ordo est signu culuz quoddā sacm quo spūalis potestas tradit ordi nati et officiu. hoc sacramētū est sacre rei signū: quia characteris et gratie a deo infuse. Et describit ordo b qrum ad actu exteriorē: cū dicit / signaculū. et qrum ad effectū interiorē: cum dī / spūalis potestas. et qrum ad illius potestatis subiectū: cum dī / ordinato. et qrum ad ei⁹ potestatis executionē: cū vltimo addit / et officiu. Tandē etia descripiōne ponit Hugo d sacra / mēt. Quidā antiquoz magistroz ita diffiniūt. Or do est sacramētū spūalis potestatis ad aliqd officiu in ecclia ordinariū. Paulus Corne⁹ lib. iij. sent. di. iij. post Magistru sen. d. Ordinis sacrum signum quoddā esse scnat: quo spūs impius instraco tribu arur. Et ordo vt dicit Bulefer: est ordinata potestas. Ordo fm Scorū: est grad⁹ cūminēs in ecclia / dispo nens de cōgruo ad actum aliquē ad psecrationē vel dispēlacionē eucharistie pertinētē. Concordat Bz u lēfer dist. xliij. q. j. lib. iij. Et ordo vt est sacramē tum em vt inquit Tho. argēti. transit et non manet in se formaliter: licet aliquo mō in suo effectu. scz: in characterē: dicit res et sacramētū. Lm est cā nō soluz significatiua / sed etia aliquo mō dispositiua. Et sunt sepe ordines: et in quolibet ordine (vt sentit Petrus de palud. dist. xliij. q. ij. ar. iij. et lōne. j. lib. iij. et Ri char. eadē dist. ar. iij. q. ij. et Tho. argēti. et alij) im /

primetur character distinct⁹ et spēalis: quia ordinat quilibet ad distinctū actuz. In omni quoq; ordine cō fertur gratia: Quia dei pfecta sunt opera. Vide latus de hoc Petru de palud. Et vt idē ait. Omis ordo ordi nat ad eucharistie sacramētū. Ordo em vt idē in qz quilibet ministroz ecclēsie: qui sūt mediatoroz intē chri stuz et populū: est ad factēdū vnioē populi cū chō. hoc aut fit maxie per sacramētū eucharistie: in q chri stus pntē realiter / et a nobis sumit. vñ dī sacramē tū vniois. Hec autē vnio fit duplici actu. scz sacri psecrationē / et populi dignā pparacionē. In pmo actu descriuitur quatuor ordines. scz: accholytar⁹ / subdia conatus / diaconatus / et sacerdotiū. sed differētē: qd accholytus habz marciā psecrandaz ppare in vasis nō sacris: ipe vrcolū cū aqua et vino pparat: et tradit subdiacono. Subdiacon⁹ eto habz eā ponere in va sis sacris: in quib; fit cōsecratio. Diaconus eto habet eā offerre sacerdoti ad cōsecrandū / et cōsecratū dispē sare: scilicet sanguinē cū vase mediāte. Cōsecratio autē prince ad sacerdotē. In secūdo eto actu in pparacione ne populi descriuitur aliq tres ordines: sed differētē. quia duo eoz disponūt remouēdo / phibens vel ma lus hominē: vt ostiarius. vel malū angelū: vt exoz cista. Tertius eto sez lector: pparat offerēdo bonā dis pōsitioē quo ad cognitionē veri / et dilectionē boni. quod fit legēdo pphetias de chrisi in veteri testamē to pntas. Hec Petrus de palude. Et de actibus vt operationib; vt officijs istorum sepe ordinū videre potes latus apud alios circa dist. xliij. scz: sanctū Bonaueru. Tho. argēti. Petru de palud. et Paulū Corne⁹. dist. iij. et sco. dist. xliij. ar. ij. lib. iij. vbi dicit q nō est prius actus diaconi legere euangeliū: et subdiaconi epistolā. sed isti sūt remoti et min⁹ per feci coruz actus. Perfectissimi autē et pūqz illorū ordi nus: sunt quos habet vnus imediare circa eucharis tiam dispensandaz et cōsecrandaz: sicut sacerdotiū. Alius materiā eius offerendā: sicut est subdiaconoz rus. vel dispensandū eucharistiā / saltes sanguinis: et est diaconatus etc. Et licet sint sepe ordines: est ta men vnū sacramētū: vt scribit Thomas argēti: meo diante eucharistia: que est sacramētū vniois. Et sa cramētū ordinis licet pdicetur de quolibz ordine suz p dicitur: tamen de solo ordine pbyteratus pdicatur fm suā rationē completā. d alij autē fm magi et mi nus: fm quā vnus ordo magis appropinquat ad ordi nē pbyteratus: et alter minus. Et ideo licz sint plu res ordines q sunt partes potestatiū hui⁹ sacramē ti: cū sacramētū ordinis est vnū sacramētū et nō plu ra. Id quod lat⁹ pbat Tho. argēti. Et isti ordines li cet sic se habeat q se pfectior pūponit impfectiorē fm statū ecclēie: nō hmoi ordo pūponēs nō ē simplr necessari⁹ et essential. Na cleric⁹ p mortis p saltū nō est reordinand⁹ qru ad illū ordinē que p saltū susce pit: sed solū est supplēdū illd qd sibi deficit d ordinib; qd nōdū suscepit. vt declarat extra de clericis p saltū ordinato. c. eue lre. Et idē p; di. ij. c. Sollicitudo. De ill sepe ordinib; potes et alio videre Bersonē pre. ij. d sacro ordie. Rabanū maup. archiep; Mogūtiū. in li. d institutioe ecclēie. et Bnil. epim i rōali suo etc.

Ordo fm Scorū lib. iij. dist. xliij. ar. iij. ppe lo quēdo de sacramento: nō est sacramētū: qz omne sacra mentum est signū sensibile. S; ordo (vt dictū est) est grad⁹ spūal. Et accipiēdo sacramētū p signo inuisi bili: sic aliqd dī res et factm. hoc mō p dicit factm: qz signū pueniētis grad⁹ executioni act⁹ debuit illi gdui.

Pontificatus ordinatio p sacramento vno ex septem
cuius ista fm eu pr esse descriptio. Ordinaris est in
tuto alicui in gradu ecclie peminere: cui puenit ali
quod misteriu circa eucharistia exhibenda / scilicet a mi
nistro idoneo certa rba pferent: et siml cu intentione
debita misteriu gradus illi aliquo signo visibili re
prensione ex institutione diuina efficaciter signas gram
peminere qua ordinat digne aliquod misteriu ex
equat. et epus z sol in sacris ordinibus est idoneo mis
tister huius sacramenti. Un sacm ordie dat qm epus
dat potestare alicui pfecti corpus chri: z illa ordina
tio vocat sacm: vt z vult Bulefer post Sco. Sicut
dicendum est de ordine subdiaconat / z alijs ordinibus
inferioribus. Et ordies no scds aliqn ex commissioe pnt
pferre: vt abbates pulegati. Et materia huius sacri
fm Bersonne sunt signa visibilia cu verbis qbus spiri
tualis pias tradit ondis: vt in hostiaris traditio cla
ui cu verbis ad hoc pntentibus. In lectoribus traditio
libri pberaz cu rba ad B insturuz: z sic d alijs. Ber
son. Forma huius sacri (vt inqt Sco. vbi s.) e illa qua
epi hnt in suis libris epistolis. S; in sacerdotio videt
pabile q ibi sint due forme piales: in qru altera co
ferat pias pficiendi eucharistia. in reliq pias absolu
di in pnia. z istis ptingunt due materie. h est: duo sig
visibilia pnia. Forme pnt traditio calicis z pntene cu
hostijs e. Accipe pnt celebrandi. scd forme ipoficio
man ep sup caput. Accipe spm scm: vt sic eps pcor
dit agat sumo epo rpo q p pnt pnt aplos pficie
di q absoluendi. Scor. Et hoc pnt quo sepe sunt ordi
dines q sunt institutiones in ordinibus: z illi sepe dicit
tur pnter sub sacramento ordie: vt magi pnt sub sa
cramento ordinatiois in qru est vnu sacm. Vide la
rius Sco. zc. Res huius sacri tm est gra spm scm in
sa vt pias spualis. Res sacm est character q impri
mit. Berson. Quidam volut noue esse ordies in ecclia
militare: sicut se nouem ordies angeloz in ecclia triu
phate. Et fm quosda illoz epus z archiepuz costi
tuit duos grad: q additi sepe pcedentibus faciunt no
uem. Scd alios zona vt ratura est fm ordo z epi
scopus vltimus: z sic hnt noue cu sepe pnominae.
Sed cominus doctoz sententia est vt ponatur sepe.
De ratura infra dicitur lra L. Un fm Richar. dist.
xxij. ar. v. q. ij. lib. iij. dupl potest accipi ordo. Uno
mo p gradu potestatis ordinare mediate vel imedi
ate ad psecratione corpis vel sanguis chri. Alio mo
p qlibet gradu pntis respectu qru libet actione san
crarum. Prio mo ordo est sacm: z sic epus no e ordo.
Un nec character impmit pnt loqndo d character
re vt qda dicit. z pntea vno ordo no depedit a pcedē
ri qru ad necessitate sacri: qzuis sequens de iure recipi
no dbeat pnt pntermissio. sed si no pnt ordinare in
epum: nihil est factu. Secdo mo episcopus est ordo:
no sacm / sed sacramentale. Et hoc mo epus ab Jhd.
lib. vij. Erymol. c. xij. z Dion. c. v. eccliastric bicarij
chie. z a Mgro. di. xxij. li. iij. c. v. d. ordo. Petr
de palude de q epus est ordo: sed no distinct a sacer
dotio. z est sacm: sed no distinct a sacro ordinie: z
imprimt character / sed no alium. Vult itaq pbabi
liter dici q epus sit ordo: pnter hoc aliqn vocatur
epi pnter: z eora. Sacer Bonauē. pre. ij. ar. ij.
q. iij. di. xxij. lib. iij. scribit: q archiepuz / epus / ar
chiepus / patriarcha / pontifex summus: vltra sacerdo
riu no addit ordinē nec gradu nouu / sed solu digni
tate officiu. Vide lanius ibi Bonauē. Nec psalmi
stus est ordo: fm cudez vbi s. q. ij. sed officiu ordinis
annexu: sicut catoratus. vt de Bui. in roali diuino

ru. Septe igit sunt ordines fm coem doctoz snias.
scz: hostiaris / lectoris / exorciste / accholyti / subdia
coni / diaconi / z pnter. quoz (vt inqt Berson) e co
ficere corp chri: qd est excellētissimū officioz humo
noz. z ideo supra sacerdotiu no est ordo superior: imo
nec epus / nec archiepuz. Sol aut eps de iure pe
ordinare seu ordie sacm pferre: vt dicitur est. Uta qz
no nisi ab epo psecant. Hec videt esse snia Jhd. li.
cym. vbi ait. Epus summus sacerdos z pnter ma
rimus nominat: tpe em efficit sacerdores z leuicas z
omnes ordines eccliastricos disponit.
Ordinis sacramentū ser necessaria redit ve
scribit Berson z ali: sexum. s. virile. Un mlier no est
susceptibilis ordie. no em (vt vult Richar. mulier
debz consurari. Turpe em est (inquit Apostolo) mu
lieri ronderi. Viri itaq soluz ordinadi sunt / vt mas
sculnt gnis hō. Rquirit z baptis pcedes: q etiaz
est fundamentū ceteroz sacramentoz: excepto conu
gio. Un si aliquis non baptisat ordinaret: nihil reci
peret. Itē potestas ordinatio: qd qui no est epus / ordi
dines cōferre no potest. Itē inreio rera: vt scz ordi
nans inreio facere quod facit ecclia: z similit ordi
nadius: fm quosda. Itē materia seu sacramentū: vt
traditio libri: z similitū cu forma rboz. Itē tempus
seu etas fm aliquos: qm si paruus ordinat etiam p
cedentibus alijs gradibus: nihil recipit. cu hz eos in h
sacramento exigit rā inreio recipiens ordinē: qz cōfe
retis. Paruulus aut qd no habz vsuz liberi arbitrij:
no habz inreio. Alij volut q etas sit de pgruitate
z no de necessitate huius sacramenti. z ideo in pntico ca
su paruulus fm eos recipit characterē: nec fm eos e
reordinadius. Scorus dist. xxv. q. ij. li. iij. d. q puer
no habes discretionē / no pnt recipe ordinis sacramen
tum. qz no potest cu debita reuerētia recipe tales gra
dum qui pnt in ordine: qzuis ordines minores pos
set recipe vbi no requirit vntū cōtinētis. Vide lani
Scorus. Vltra pntea sit de bōestate (vt de Berson)
z de pgruitate: ex pnt pnteritū ordines: qz ex par
te rporis. q recipit ex pnt in summa Ray. li. iij. Ord
nadi quoz (vt vult Richar. dist. xxv. ar. v. q. ij. lib.
iij.) sine quacūqz nota infamie e debet: qui pluri
ibi rem pnter. Et ex pnter sepe ordinibus solum
res maiores dicunt sacri. scz: ordo subdiaconat / or
do diaconat / z ordo pnteratus. z hoc vt inqt Ber
son pnter dignitate que induit ministrantibus in tribu
matoribus ordinibus. oportet em eos vnter pnteritā.
Uel dicunt ordines sacri fm scm Bonauē. dist. xxv
iij. lib. iij. in explanatioe rctus triplicis. Pmo lar
ge: quia sacrum epigunt ministrū. fm illud Est. li.
Nūdāmini qui fertis vasa dñi. Un quia pnteritā
res sacras: sacri debet esse. Hinc Paulus Lortesi
dist. iij. lib. iij. suarū sent. dicit. In quocūqz sacrorū
ordine dum qd ceteris dur pnterit: eum in quocūqz
genere impudēt delinquere. si mo cu capitalis sa
cros moztu inreio. ob eamqz cam in ordinis gene
re edict: no sacri necessitate vtqz integritate flagitea
ri. De congruitate igitur z bōestate requirit pnter
sacerdotis: no de necessitate sacramenti zc. Scdo stry
cte dicit sacer ordo: vt dicit sanct Bonauē. qz ipum
sacramentū dispēsar: z quodāmodo tractat deferend
dor alijs administrado: z sic diaconus z subdiacon.
Tercio modo sacri dicit pnterit: quia sacras rem
cōficie. z hoc puenit ordinū supremoz: ideo sacerdos
appellatur. Hec sanct Bonauētura. Et de sacramen
to ordinis hęc pauca dicta sufficiat. Legant studiosi
plura apud alios theologie doctozes.

Ordinatum. Scor di. plij. li. i. scribit. Aliqd
esse ordinatus z ordinare fieri est
dupl. Uno mo ordine vnter sal: qd pnter ad leges
cōem. sicut ordinatū est fm legē cōem / oēm finaliter
pnter esse dāandū: vt si rē statuar q ois homie
da moztat. Scdo mo ordine pnter sal: qd pnter ad leges
ad qd no pnter lē: qz lē est de vnter salibus casibus. d
casu aut pnter sal no est lē / sed iudiciū fm legē: qd est
pnter lē: vt q iste homie da moztat. Un de (vt
ibidē de) no solū pnter agere alit qz ordinatū est ordine
pnter sal: s; etiā alit qz ordinatū est ordine
li. fm leges iusticie pnter ordiare agere tā illa q se pnter
illū ordinē: qz illa q sunt pnter illū ordinē pnter a deo ordi
nate fieri potētia absolutā: potētia em ordinata no d
nisi fm ordinē legē vnter sal / no ar fm ordinē legē
recte de aliq pnter sal. Qd apparet ex hz: qz possibile est
deū saluare aliquē: qm moztat in pnter moztali z dā
nabit. no aut pnter ipz posse saluare Judā tā dāna
tū: nec rā h est impossibile potētia absolutā dei: qz non
includit pnter sal. Potētia igit absolutā pnter Judā sal
uare: potētia hō ordinata pnter istū peccatoz saluare: lz
nūq saluabit. lz lapidē nec pnter beatificare potētia ab
soluta / nec ordinata. Et fm h pnter respectu cui dnt po
tētia absolutā in deo: scz in qru pnter legē vnter sal / no
pnter legē particularē. hęc Scorus vbi s.

Dugo ve de san. Bona. dist. xxvij. in dub. lra. li. i.
semper de relatio. Potest accipi origo vel res
specu creature / vel respectu psonę. Si respectu crea
ture: sic respectu totius creaturę / z appropriat patri
fi aut respectu psonę: sic pnter accipi actiue vel passiue.
Si actiue: sic est pnter z filij / sed appropriat pnter.
Si passiue: sic filij z spūscru: z appropriat filio no fm q sim
pnter dnt. h fm q origo de emanatōe p modū narū
re. Sic em cum id sit pnter filij / filij z origo: fm q sic
accipit. Et h mo accipit cu de Mgro dist. xxvij. li. i. Et
pnter q filij spūscru: qz spūscru est a pnter. z hęc
eadē dnt filiaris / vel genitura. vel natiuitas / vel origo:
Originale peccatū. (vel nascibilitas zc.)
Videat de h infra in lra P. z in dicitōe / pnter origo
idest: fidelis catholicus. (nale.
Et dicitur orthodoxi. i. recte glo
riost: vt scribit dñs pnter Sab. lect. xxij. cano. Un
Orthodoxus: ab orthos gręce qd e rectū latine: z dora
glia: quod vir recte glorię. Uel fm Papiā / doctoz. i.
doctrina vel regula. Un Orthodoxus quasi rectam
regulam seu doctrinam credendor viuendo tenens.
Un orat sacerdos in canone. Et omnibus orthodoxis.
idest: omnibus fidelibus christians recte chnsti fidē ac do
ctrinā tenentibus. Hic em tm recte pnter glorię: qz
bus pnteritē estimonū psonat de fide no ficta. Ju
fra dicit apostolus. i. Corin. iij. Gloria nostra hęc est
estimonū cōscientię nostrę. quod in simplicitate cor
dis z sinceritate dei: no in sapientia carnali: sed in gra
tia dei cōuersari sumus zc.

Orthodoxus idest: fidelis catholicus. (nale.
Et dicitur orthodoxi. i. recte glo
riost: vt scribit dñs pnter Sab. lect. xxij. cano. Un
Orthodoxus: ab orthos gręce qd e rectū latine: z dora
glia: quod vir recte glorię. Uel fm Papiā / doctoz. i.
doctrina vel regula. Un Orthodoxus quasi rectam
regulam seu doctrinam credendor viuendo tenens.
Un orat sacerdos in canone. Et omnibus orthodoxis.
idest: omnibus fidelibus christians recte chnsti fidē ac do
ctrinā tenentibus. Hic em tm recte pnter glorię: qz
bus pnteritē estimonū psonat de fide no ficta. Ju
fra dicit apostolus. i. Corin. iij. Gloria nostra hęc est
estimonū cōscientię nostrę. quod in simplicitate cor
dis z sinceritate dei: no in sapientia carnali: sed in gra
tia dei cōuersari sumus zc.

Os dei Hier. ppha ex iudeoz psona affat ait.
Quia os eius ad iracundiam suam vocatus. Aliter hō os
dñi / fmo eius sine visio accipit. de quo sermone dei
Laias ppha. i. vij. ait. Os dñi locutū est. h est: qbus
filius dei pnter pnter omnia facta sunt. De q in ps. dñ.
Verbo dñi cęli firmati sūt. pā. xxxij. Et alibi ps. cvj.
Nisi verbū suuz: z saturauit eos. Et in euangelio
Joā. i. In pncipio erat verbus. hęc Hiero. in epla. j.
z Berson tract. ij. sup Lārico Martę. de. Os habet
mus dei pnter os filij / osculū vnter sal: qd e spūscru.
os suū apuit. L bñs dñs labia distillacia myrrbā pnter

mā mortificatiuā victoz: cui tot sct oscula / quot hba
ipe sct cu pnter z spūscru apuit ora pnter / aperuit z
os pnter / z doctoz qui sapiam erucat / porrigēt
oscula volentibus. Dicit aut pnter / os dei: qd
separat pnter a vnter. Et paulo post de Berson. De s
cur est vnus z omninoms: ita vnus est / multiplex qz.
Sciens itaqz deus nos puulos z balbos / voluit m
star nueris frāgere rba sua: quibz ipse nobiscum / z
nos secū intelligibiliter vnter loqremur. L dicit
igit locutiōes transumptuas a rē cognitaz sicut
dñibus assumptas: tā abundāter vt nihil inuentā qd
no valeret ad ipum trahi nomināduz: qd loquēti gen
appellauit Dionysius symbolicū. Hoc tpo loquēdi:
deus pnter hz os: qz filius eius increata sapia pnter se
glia. Ego inqt ex ore altissimi pnter: pnter genitā ante
oem creaturā. hz z vnter. Ego inqt ex vnter an lualte

Osculum Multiplex osculū rēpe (rū genitē.
rit in sacra scptura / z pnter. s. vnter /
onis / amoris / reuerētię z honoris / reuerētię z pa
cis / impię pnter / asculū z pnter: vt scribit Ba
bu. lect. lxxj. canonis. De pmo dñ Lāico. j. Osculū
me osculo oris sui. vbi ad lram loquit de vnter vbi cū
natura humana. De scdo dñ Ben. xxvij. Accede z da
osculū mibi fili mi: ait Isaac ad filiū suū Jacob. De
tertio. s. osculo reuerētię dñ Luc. xij. Osculū mibi no
dedisti. hęc ar ex q inram / no cessauit osculari pnter
meos. De qro osculo pacis. i. ad Thes. vlti. Salutate
frēs i osculo scro. De qnto pnter. Mar. xxvj. Quis
cūqz oscular fuerit ipse e tenere eū: dixit Judas. De se
pro dñ pnter. vij. de muliere vago z iuene recordi.
Appbctum de oscula iuene: z pnter vultu blādit.
De lasciuo osculo de Berson pre. ij. in Tripitro. d pnter
pnter decalogi. c. xij. q oēs amplex / oscula / z pnter
accus pnteritē ex luxuriosis cogitatioz z turpibz
carnalibz pnteritē cū pnter delibatoz: sunt graua
delicta: tātoqz grauiora si pnter fuerit affines / aut re
ligiosę / vel eūsdē seruis. z qd enormius est si in talibz
atracibz vt osculis talis non seruet honestas / qual
in publico seruari. hęc mgf Joānes Bonas.

Ostentatio caput p iactaria z inant glā. z venie
ab ostēto: qd feat sepe z cū iactaria
qdas ostēdo a q descēdit. Ostēdo hō cōpomi videt ab
ore z tēdo: qm os in id solem e rēdere qd volumus
demonstrare. Et ab ostēto sit nomē ostēti: qd dnt mon
strū. de q in dicitōe / monstrū videt. Et ostēti (vt
scribit Paulus Lortē. li. iij. suarū sent. di. vij.) malū
capitale nominat si dolose aut cū alterius iactura fi
ar. Consultat Berson pre. iij. tracta. de diuersis rēta
tionibus diaboli. q si maluz opus quis qz fecerat: ne
ostēdat in parulo z apno: ne alijs occasione peccandi
det. Si hō opus bonū / z putat q ceteri malū hoc iu
dicent: vel noscūt q aliq malū iudicent: si no est neces
sariū ad salutē / inreio mntendū est. Si autē ad bonuz
alterius / vel pnter inant glorię ostēdi z manifestari
potest ad salutē alterius. nec in hoc quicqz se laudare
debet. Hinc pnter Berson: quare nequa qz optare
quis debz: vt in eo qd agit bono / ab alijs cōmendet.
neqz multo minus suaz debet depromere / pnter qz
laudē. vel etiam pcurare vt hoc fiat ab alijs: sed corū
deo relinquēduz est: qui de nihilo nouit operari ingē
ria. Frequēter nanqz videmz quo amplius suā quis
ostentare querit innoctiā / aut pnter bonū in alio
rum noticiā ducere: eo minus ab alijs estimatur z cu
ratur. Longe etiā minus rum sibi / cum ceteris apud
deum proficit. Hęc magister Joānes Berson Lā
cellarius parribiensis zc.

Abulum id est quod dicitur: et proprie pecudum... nicens/paleace... pacificum... balpare... panis... papa...

silitudine tropi. Et dicitur panis supsubstantialis: quod est... panis intelligentie illuminantis... panis deuotionis... papa...

Parabola sicut parabole dicitur greca... sed per totum acria reperies: et cuius medio fons primum... paradisius greca dicitur... paradisus...

sed per totum acria reperies: et cuius medio fons primum... paradisus celestis caput per visionem dei... paradisus...

nobilissimū agens est nobilissimū passio: ra men aliq̄s pati aliquo agere est nobilissimū: et respectu eiusdē et respectu diuersorū. Respectu eiusdē patet: q̄ nobilissimū est intellectionē vel sensum recipere et pati in relectionē vel sensationē q̄s lapidē agere illas cogni tiones: ut obiectū zc. Respectu diuersorū patet: quia nobilissimū est recipere intellectionē q̄s pducere vñ ca lorē. Nec dominus Cardinalis cameracensis q. ij. ar. j. lib. j. sententiarū.

Passio obuia volūtatī dupliciter difficiat vo lūtatē. Uno mō rationē obumbrando ne recte iudi cet/qua errāte volūtas recta esse nō potest. Unde. ij. rbero. dicit phus. Nō eadē vident amantibz et odio habentibz neqz iraris et mansuere habentibz. Unde Boet. j. de cōsola. merro. vij. Nubila mens est vincra qz frenis hęc vbi regnāt. Loquit de q̄tuor passioibz gaudio/dolore/spe/z timore. Alio mō delectatio/ nem aut tristitia nōxiā volūtatē ingerendo. Nara est em volūtas a peccatis sensu cōdolēctare et cōtristari. Lōranti autē in cōtristatōe delectatōe et conari a tri/ sticia difficiatē facit: sicut ecōuerso conari ad delectabilia p̄p̄ritudinē affert. Un. r. rbi. ca. vij. Loau/ get em (ait phus) opatiōe p̄ria. vel aliē in ope p̄rio delectatio firmat et meliorē ac diuturniorē facit. Alie nē vero officiat. Corruptū autē opatiōe p̄rie tristitia zc. que ibi sequunt. Sabz. distin. xxvij. q. vnica. lib. ij. dub. o. ij.

Passio et passio differūt. Nā passio fm magis sit di. xv. post bēn Hiero. sup Mat. dicit. Dū q̄s ita timore vel tristitia aut dolore afficit: vt mens inde a rectitudine/aut dei cōreplatione nō moueat. Scētus Bonauē. di. xv. dicit lib. ij. circa textū. Passionē fm generalē nomis sui acceptiōe/passionē diminuat. Hęc autē est illa q̄ sicut infra rationē vt ratio est: et ita passio dicitur passionē patris sensualis vel viciis nat/ uralis. Et hoc mō vult dicere magis et Hieron. hui/ usmodi passioes fuisse in ch̄o. Erant em ex horrore sensuualitatis nō rōne patris rationalis. Passio vero dicitur cū mens turbatiōe vicia a rectitudine declinat: hanc ch̄us nō habuit: qui sicut nō peccare/ita nec a rectitudine aut p̄fectissima dei cōtemplatiōe declina re potuit: defecit vicia qz p̄nales q̄s ch̄us assūpsit nō fm passionē: sed passionē volēs sustinuit zc.

De passione christi

Passio christi sub q̄ noie intelligo (inquit Sab: di. xv. q. vnica. ar. ij. li. ij) dolore/tristitia/lesione/ et q̄quid ad p̄nā p̄nata ch̄o passam fuit minor q̄s anie separe i inferno/ aut purgatoria: ita sentit Tho mas pre. ij. q. xl. ar. vj. in solutiōe tertie rōnis. Et probat: qz passio anie separet excedit omē malū hui/ us vite: sicut gloria sanctorū excedit omē bonū hui/ us vite. Un Augu. de p̄na purgatorij in de vera et fal/ sa p̄na ca. xvij. ait. Hic autē ignis et si etern⁹ non sit/ miro tamē mō est grauis/ excellit em oēm p̄nā quā vnqz passus est aliq̄s in hac vita. Nunqz in hac car/ ne tanta inuēta est p̄na. Latius ibi Sab. Lōcurrit et diuini iudiciū q̄ ibi grauius q̄ hic punit. Ibi quip/ pe arguit in furore. s. in inferno/ in ira/ in purgatorio. Hic vero in misericordia et paterno flagello. Hinc p̄ pheta orat. Dñe ne in furore tuo arguas me neqz in ira tua corripias me zc. P̄na autē ch̄i passa p̄ redē/ ptione hūana: maior fuit intensio et extensio omī p̄ na q̄rē vnqz homi expta in hac vita. Et inf oēs hui/ us vite passiones fuit p̄na ch̄i maxima: vt ex doctōe hui/ us sc̄is Alexan. Tho. Bonauē. et ceteris colligi potest: que qdē passio se excedit ad oīm causā q̄s.

ses ad causam efficiētē/ materialē/formalē/z finalē. Duo ad efficiētē/ passus est ab omī cōditiōe seru: statu: qz a genitō/ iudicis/ inimicis/ gaudētibz/ amī cis cōdolētibz/ mulieribz/ fletibz/ a discipulis dormi entibz/ a cōpariētē matre/ z a tota trinitate/ a p̄cedi lectissimo/ a seipō z spūscō. Passus ab vtroqz sexu mulieribz ancillis/ Annē p̄ficiēs/ Petrū ad negari onē impellētibz. Et similit̄ a vniū passus est ab oī sta/ tu p̄ncipibz/ z ministris simplicibz/ doctōr s̄cribis extraneis et notis a fugientibz discipulis/ a Petro ne gante/ a Iuda tradente. Duo ad causam materialē. Magna fuit passio ch̄i p̄pter obiectōz nūerositatē. Nā passus est de omībz q̄ ad eū extrinsecus p̄nebat̄ ses de peccat̄ z offensa patris oīm q̄s generalit̄ redi/ mere venerat. Specialit̄ discipulorū/ q̄s ex omībz in sui familiaritatē elegerat: et ecclie sue q̄s fundamen ta solida deputauerat/ Petri negatiō: Jude tradētis z crucifigentiū: multas q̄s irrationes opprobria su/ stinuit. de q̄ lacius quere apud Sab. Passus p̄reca toto corpore z oībz eius mēbris fm omēs sensus. Uideant de hoc multa apud Sabz. Quātū ad causam formalē fuit ch̄i passio maxima: accū. s. suoz p̄nci/ sissimas interpretatiōes. Passus em est in verbis cō/ tradictōres/ in p̄dicatiōe detractōres/ in opibz obser/ uatōres/ in miraculis blasphematores/ in p̄nis tri/ stōres/ in morte exprobratores. Fuit insup q̄ ad cau/ sam finalē maxima p̄pter fructus modicitatē qui se/ quebat̄. paucioribz em p̄fuit efficiētē: auxerūt z p̄g/ nam locus rēpus z circūstāte. De quo copiose legito apud Sabz. di. xv. q. vnica. lib. ij. Fuit itaqz ch̄i passio maior q̄ vnqz aliq̄s passus est in terra. Quātū mo incōparabilē p̄nā grauiorē sustinuit q̄s post hō passus sustinere (vt scribit Berson parte. ij. in cōpen dio theologie. expositiōe. v. articuli fidei) eo q̄ p̄be bat et illa vniū robur z vires ad sustinēdā tā amarā passionē/ in q̄ purus hō q̄ eiusdē tenacitudo esset (vt dicit) in initio passiois defecisset. Et fm Aug. de verbis apli. L̄bis nō fuit crucifixus nec passus eāqz p̄sona puara: qz nunqz peccauerat: sed eāqz p̄sona cō muniū/ z caput ecclie p̄ oībz suis mēbris: ideo sicut oēs fuimus baptizati in ch̄o: oīa nra p̄ca p̄terita z futura affixit cruci: z p̄ cōsequens fu erunt punita in ch̄o. Nā ideo passus est tale genus passionis: vt scribit Jacobo de Valēcia. p̄. l. vt oīa p̄cā p̄sser de/ lere z p̄ oībz pati. vide eū lacius ibi. Hęc passio ch̄i nō extertor inflicta corpori: sed intus volita ex affe/ ctu animi: fuit causa meritoria salutis z gr̄e/ z oīm ad salutē ordinorū/ q̄ instituta sūt z data hūano ge neri (vt scribit Sabz. di. ij. q. prima. ar. ij. dub. j. lib. ij.) z est plurimorū mltro ibi Sab. Uideat ad hoc Scō/ tus di. ij. quart. q. j. Et quātū passio ch̄i sit simplici ter bona: vt scribit sc̄us Bonauē. dist. xx. circa textū. lib. ij. tamē actio iudeorū fuit mala simpliciter: qz ex mala volūtatē z radice p̄cessit. Et dicit bona quia a bona voluntate patientis/ z magis dicit simpliciter bona q̄ mala: vt est a mala volūtatē inferentis: imo maximū bonū z saluberrimū fuit toti mundo passio christi. Uide lacius sanctū Bonauē. vbi sup. L̄bis stus autē (vt Bulefer ait dist. xvj. q. j. lib. ij.) in sua passioe nō exercuit miracula potētē: s̄z potē vsus est armis patientē. hęc breuit̄ sufficiāt d̄ passioe ch̄i. For cassio si de⁹ nobis suā gr̄am (vt spram) p̄derit: ali qd de passioe dulcissimi dñi nri omīpotētissimi Iesu ch̄i scribemus suo tēpore.

Pastor dicit qui curā habet pascendi. Et pastor (vt scribit Sab. distin. xij. q. j. dubio. v.)

li. iij.) q̄ in suā sollicitudinē z curā suscipit oues do/ minicas tenet eas pascere ex officio: alioq̄n p̄ncere cur summū pastore ch̄im/ q̄ eas sibi cōmisit/ nō ama re. Un bēus Grego. in pastorali. p̄c. j. c. v. Petro do/ min⁹ ait: Petre amas me: Qui cū se amare p̄m⁹ re spōdit/ auduit Si diligis me/ pascere oues meas. Si q̄ vis dilectōis passio est/ gregis: q̄s fructibz pol/ lens dei gregē renuit pascere/ pastore summū p̄nci eur nō amare. hoc dicit bēus Grego. de renuētibz sus cipe curam gregis/ cū tamē sufficiāt ad regēdū. quan to magis ver⁹ est de his q̄ on⁹ regēdi susceperūt/ z ta men pascere subditos refugit. Debet autē (vt idē ait Gabriel vbi s.) pastor triplici pastura pascere com/ munitatem sibi gregē. s. instructiōis verbo/ sacramento/ rum ministerio/ z tēporali subsidio. qd plurimū decla/ rat z pbat Gabriel. Tenet autē ad hęc tria: ex dilectio ne diuina/ cui⁹ sunt oues p̄nci: etiā ex dilectōe p̄mī z ex officio quo tenet: z vite stipendio qd rōne officij recipiūt ab omībz. Siquēd b̄ficiū dat p̄pter officij um. Uide multa d̄ hoc apud Gabrielē vbi s. Triplex autē est officij pastoris atqz p̄ficiēs (vt scribit Berson parte. iij. in oīone p̄ licentiādis i decretis) sc̄z nutrit/ re/ dirigere/ stabilire. Nutrire q̄ ad viuificatiōem: di/ ligere q̄ ad illūinatiōem: stabilire p̄ra p̄cipitatiōem. Prīmū appropriat magis ad pastorem: reliq̄ duo ad p̄ficiem: etiā simul ad deū creatorē. In q̄ fm aplm viuim⁹/ mouemur z sum⁹. i. stabilimur zc. Pascat insup pastor si ver⁹ pastor esse voluerit oues suas x/ bo z exemplo z subsidio. Pascat x̄bo doctē p̄dicatiō/ nis/ pascat exemplo p̄uercatiōis sc̄e: pascat subsidio piē charitatis: p̄dicatiōe doctra fundat in fide: p̄uercatiōe sc̄a roborat in spe: subuēctio pia p̄sumat i charita re: vt dicit Berson parte. ij. fmōe facto in p̄clio. Re/ mēsi dominica sc̄da post pascha. qui z ibidē multa de pastozibz scribit/ quōs ipi oues pascere debeāt: z aiām ponere p̄ ouibz. Tenet qz pastor siue curat⁹ subditō peccati eucharistiā/ eā p̄ se vel alium ministrare q̄cū/ qz tēpore id perierit si impedimēto legitimo se nō po/ terit rōnabiliter excusare. Id qd multis pbat Sabz el dist. xij. q. j. ar. ij. dubio. v. li. iij. Cōmuniū qz sen/ tentia est doctoz q̄ subditi ius habeāt p̄cedi eucha/ ristia a suo curato. Dicit em Alexan. de ales par. iij. q. xli. membro. j. Subdit⁹ videt̄ habere ius in p̄cedē do. Item bēus Tho. in. iij. dist. ix. q. v. ar. ij. ait. Qui libet ch̄ianus habet ius in p̄ceptiōe eucharistiē/ nisi illud p̄ peccatū mortale amittat. Un cum in facie ec/ cleste nō constet illū amisisse ius suū/ nō oportet ei i facie ecclie denegare. Item sc̄us Bonauē. eadē dist. xij. dist. viij. Item Richar. eadē dist. q. ij. ar. j. idē sen tit q̄ sacerdos tenet dare subditō eucharistiā nisi ha beat p̄ra eū legitimā excepctōem. Lōsonat Duran⁹ dus eadē dist. Et videri p̄t Gabriel vbi s. Multa alia dicunt de pastozibz. Et videri p̄t Gabriel in ser mōe dñice Misēdia dñi: q̄ incipit Ego sum pastor bo nus. z fmōe p̄cedere zc.

Pater fm Bui. Scoti imitator em in p̄mo: dis/ v. dicit a patrandō: quia patrat z pducit filium. seu a patre: quia in filio patet z reluce patet p similitudinē naturalē. Et fm eundē generare p̄ d̄ dicit qz pater: quia omnis pater est generas vel genera/ tiuus: sed nō ecōuerso. Multa em generat: vt ignis generat ignem: z tamē nō dicit pater. Plures etiā ho mines generant ferum cōceptus: nec est paternitas q̄ usqz fructus sit similis signēti. Un ista in nobis eti/ am distinguunt fm temp⁹/ i deo x̄o distinguunt fm ordine intelligētē. Bui. Et pater dupliciter in sc̄ptu/

ra accipit: vt z scribit Gabriel lectōe. xx. canonis. Acci pit em quādoqz essentialiter: z quādoqz notionalit̄. Essentialit̄ attribuit toti trinitati z singulis p̄sonis cōiunctim z diuisim: sicut cetera nomia essentialia q̄ de singulis p̄sonis z omībz siml̄ i singulari numero p̄dicant: sicut increatus/ immēsus/ eternus/ oī potēs domin⁹ de⁹. De q̄ in simbolo Athanasij. Etern⁹ p̄g ter/ etern⁹ filius: eternus spūscans. z tamē nō tres suppositū. Sic accipit essentialit̄ i cāctico Moyfi Deu tero. xxxij. Nōne ipē est pater tuus q̄ possedit/ fecit et creauit te. Sic etiam Marti. vj. in oīone dñica Pa ter noster q̄ es in c̄lis. vbi intēctio fert̄ ad totam san/ ctam trinitatē z nō ad solā p̄sonā patris: vt z scribit Thomas z doctō. quia deus ipē q̄ z pater filius z spū sc̄us est pater noster creatiōe z adoptiōe. Et sic dñica oīone vna adoratiōe adorant̄ trinitatē: dicent̄ do Pater noster q̄ es in c̄lis. Accipit alio mō p̄ p̄ sonaliter z notionaliter: vt est p̄mī p̄mē p̄sonē que a nullo est: z est terminus p̄sonalis vñ em p̄sonā in portās. Et sic semp accipit quādo ponit̄ respectu p̄ dicari p̄sonalē. p̄p̄carē importat̄: etiā cum exclusio ne ceteraz p̄sonarū: vt cum dicim⁹: Pater a nullo ē. nec faciens/ nec creat⁹/ nec genitus/ nec p̄cedens. Si militer pater genuit sibi filiū cōcternū z consubstan tialē. p̄t tamē quādoqz capi notionaliter respectu p̄dicari essentialit̄: sed nō cum exclusiōe alicui⁹ p̄so/ narū: vt dicit Pater creauit mōm. Pater incarnauit id est incarnari fecit filiū. Pater in morte tradidit fi lium. Pater p̄t accipi notionaliter: etiam p̄ acci/ pi essentialiter. Et pater est nomē amoris z pietatis: qd natura ipa docet in patre naturali: z fides nostra astruit in patre spūali: vt scribit Gabriel lectōe. lxxij. canōis. Dicit autē deus pater multiplici rōne: p̄ter illā q̄ respicit eternā generatiōem: vt ibidē scribit Gabriel cl. de q̄ E laic. liij. Generatiōem ei⁹ q̄s enarrabit: fm quā solus filij est pater. Et em pater p̄destinatiōe E ph. j. Creatiōe Malach. ij. Imaginis participatiōe Deuē. xxxij. Benef. j. Redemptiōe E laic. lxxij. Sa cramentali regeneratiōe: ad Titū. iij. Fidei instructiōe Jacobi. iij. gr̄e adoptiōe Rom. viij. Accepisti spū/ rū filioz in q̄ clamam⁹ Abba pat̄. Nec vidēant clarū us apud Gabrielē vbi s. z Bersonē p̄c. ij. in cōpēdio theologie. tractatu de septe p̄ctōibz p̄ctis in oratiōe dñica: z cap. expositiōe. Uideat z de B sup in dicitōe Abba. Et accipiedo pat̄ p̄rie nō p̄t dici spūscūs p̄ ter ch̄i (vt scribit Gabriel dist. iij. q. vnica. arti. ij. du bio. ij. li. ij.) Nec habuit actiuitatē p̄ncipalē in forma/ tiōe humanitatis ch̄i. quia ad rōnez p̄ris requirit q̄ pducatur aliq̄d viuēs de sua substātia in eadem specie Nūc autē spūscūs nō pducit ch̄m fm deitatem: sed pducit est ab eo. fm humanitatē x̄o nō pducit eum de sua substātia. quia nihil substātiē deitatis spūscuf sancti ingressum est substātiām humanitatis christi Nec humanitas ch̄i est eiusdē speciei cū spūscāto. P̄t em dici pat̄ ch̄i fm humanitatē impoēte z trās sumptiue: licz illa p̄positio in vsu loquēdi nō est: ne de tur occasio errādī: vt crederet̄ spūscūs de sua suba genuisse ch̄i humanitatē. P̄t z sic transsumptiue eos ta trinitas dici pater humanitatis ch̄i: sicut est oīm c̄stentū creatiōe pat̄. eam em creauit/ nec sol⁹ spū scūs sed z pat̄: imo z ch̄s: qz humanitas ch̄i a tribz p̄sonis eque creata ē z pducra. Gabriel lac⁹ vbi sup. Nō em d̄ p̄ spūscūs: qz nō creauit ch̄m. nō em ch̄s d̄ creatura/ vt al̄s d̄: nisi dicat̄ pater ch̄i fm hūmā nitatē: sed impoēte vt dicitū est.

est em dicere: q in omni actioe sua phi infideles pec...

Peccatu dicitur dupl'r. Aliqu dicitur culpa (vt scribit a...

Peccatu dicitur vitium dicitur: vt notat a. Bona. dist. iij...

Peccatu sic describit. Peccatu est actus deuians ab ordine...

Peccatu fm Aug. diffinit sic. Est dicitur vel fem: vel concupisc...

pure abstractiue: quod comuniter accipit cu dicimus adulteriu...

Peccatum breuiter sic describit. Peccatu actus est voluntaria commissio...

sufficit in diffinitione terminoz negatiuoz z fictioz vt scribit Gabriel dist. xxxv. li. ij. Er peccatu formalit...

ei moral' ponit. que videre potes. Ita p oppositu me...

Peccatu originale (vt scribit Berson vbi sup) est illud qd a nra...

Peccatu originale fm mgfm dist. xxx. li. ij. est qd a nra...

Peccatu originale fm Ansel. i de cepten agi nali. z Scoru dist. xxxij. z Deca q. ix. ceteri qdlib. q. vi.

examinat: q quide huanu genus tan natiuo quo di morbo vcrat. Plura de hoc vide: q z inias muly corz ibi refert sb breuitate: vto z Jacobu de valea de origiali pcto: si placet ps. fly. q mtra de b scribit.

Pctm originale dz duplr: vt scribit s. Bona. dist. xxxij. ar. q. ij. li. ij. post Hugonē. Uno mō dz origiale pctm: qd est ougo oim pctoz. Et sic pctm Ade dz origiale pctm: z b mō origiale pctm non em ē vni spē vcz vni numero. Alio mō dz origiale pctm: qd est in nob ab origie: et a quo cetera vicia su munt in nobis originē.

Pctm originale mule? vocat noibz: vt scribit s. Bona. dist. xxx. li. ij. circa textū. Et Berlon pre. ij. tract. de vitis nature z voluntat. Fz em q origiale pctm cōpat ad aniaz vocat qnqz infirmitas: qz red dit atiam impotentē ad resistendū moribz. qnqz vocatur feditas: qz p ipm ania maculat. vocat puitas p pē pūnuā a pctm inclinatōez ad malū. Dicit corru ptio: qz ad mibulū ducit: z pē appellat qnqz vitū: qz est diminitio bonoz nālū. vocat et languor nature: qz durat in nā corrupta. Habet et noia fm qd cōpat ad corp. vocat ei qnqz lex carn: eo q lege diuina sic carni inflicto: vñ qnqz lex mēbroz. vocat: qz mouet organa ad opaciōez pcupie. Vocat z tyrannū pē dñā tionē qñ violētā i ipa cōcupia. Vocat qnqz fomes qz sic ignis fouet ignē: ita p ipm fouet i carne pctm fm actū generatiuē: z nutritiū. Vocat qnqz stimulu cōfensū: qz stimulat carnē ad pmos moez: z animū ad cōfensū. Habet et qnoia fm q cōpat ad actū delecta biles. Et fm hoc vocat pcupia q sonat vitū in actu: pte est in adult. Itē cōcupiscibilitas q sonat vitū i potētia: pte est i pūulis. Habet et nomē fm qd cō pat ad pmiū hoiez: a quo ptabit: z sic vocat origina le: qd est carētia debite iusticie Berlon hec. Vide et Bona. vbi s. Dis aut pagatus ab Adā p seminū cō mittione: ptabit origiale pctm generalē: nisi fuerit ex pūlegio pferuat specialitē: z b est ptra heresim pe ligianoz. Et dicit: ex seminū cōmittiōe ppter chm: quē ipossibile fuit pctō maculari tā origiali qz actuali Nā z b. Aug. infectiōez illā: nō attribuit pagatiōi: sed libidinis ardozi i seminū pmittiōe. Un scribit Scor^o dist. iij. q. ij. li. iij. natura humana in chō non ptraht origiale. Et dicit ideo: qz nō fuit filius nālū Ade: z iō nō erat debitoz iusticie origialē. Accepit ei illi solū iusticiā origialē in Adā: q ab eo erat descē suti fm rōnē seminalē: b ē respectu qñ Adā bñit rō nē p fīs naturalis fz nālem pagatiōez. Unde si chōs fuisse pur^o bō z nō deus: miraculose tñ nat^o de virgine: nūqz ptraisset origiale. Unde de hoc Bab. di stin. iij. q. ij. ar. ij. li. iij. Pctm insup origiale de fco nō est sine fomite: q ē lex carnis ad inordiatas pcu piscētas inclināte: ptra dictamē recē rōnis. Unde apl's Ro. viij. vido aliā legē pcti: que ē i mēbr' meis. Glo. in fli. Legē i mēbr'. i. fomite. z Glo. marginal recē fomes pcti lex dz: qz legitime fē m est vt q non obedivit suo supiori ei si feruāt suū infer^o. i. caro. Bab. vide lat^o di. xxx. q. ij. ar. ij. pōlione. iij. Ex pē m origiale qñū ad debitum iusticie origialis: eiusqz carētia trahit mediante carne: z non mediante ani ma a primo parente. pbat hoc Bab. dist. xxxj. q. vni ca. li. ij. qz mediante carne est filius naturalis Ade: z nō mediante ania. Poteit autē ania duplici libe rari ab hoc pctō. f. dando ei iusticiā origialē: vel re mittendo debitū habendi: de q pūlas Bab. dist. iij. q. j. ar. ij. li. iij. zc.

Pccatū transire in plem: potest intelligi tri

pliciter fm sanctū Bonauē. qñl. j. dist. xxxij. li. ij. Et post eum Sabiel eadē disti. q. vnica. aut punitiones aut imitaciōez aut transfusiōe. Punitiōe: ita q pzo les puniat p peccato parētis: z hoc vel punitiōe tem porali vel eterna. Imitaciōe sine exemplo: vt quādo ad cēmplar peccatoz pzoiz aliquis in simile peccat cum labit. Sic peccatū diaboli transiuit in gen^o hu manū fm illud Sap. ij. Inuidia diaboli mors intro iuit in orbem terraz. Imitant autē illū q sunt ex par te illius. Nō autē transiit peccatū nisi in eos qui spon te voluerint imitari. Transfusione quādo ppter pec catū parētis etiā proles pstruit debitorū apud deū. Peccata autē pmoiz parētum imitaciōe transiūt i plem parētum vicia volūtate ppta iterantē. frequen ter em ples imitant mozes parētum: licz nō semper. Nonnūqz filij parētum vicia deestant. Sic Esēchi as scētis patris idolatrē Achab opa deestatus toto corde dño seruiebat: vt habet. iij. Regū. xvi. Itē parētum peccata quādoqz puniunt in filiis pena tēpo rali: nūqz tamē pperua gebennali. Pz multiplici ex sepeura. Nā. iij. Regū. xij. habet. Ego inducā malū sup Hieroboā: z sup vniuersam domū ei^o zc. Simi liter hī de Baasa rege isrl. iij. Regū. xvj. Sic z in di latio z in sodomis infantes z pueri perierūt p pcc cata parētū. Sic David puni^o fuit in pfo ppter pec catū numeratiōis ppter similia mulea. Et vt multa posteris de pstat beneficia ppter parētes bonos: ita parētes malos tēporalē qnqz puniunt in posteris. nō a ūr vt dicitū ē puniunt pena gebennali. Nā dz Esēch. xvij. Ania q peccauerit ipa moriet. Filij nō portabūt iniquitatem patris: nec pater portabūt iniquitatem filij. qd intelligēdum est de morte eterna gebennali. Itē ad Gal. vi. Unusquisqz onus suū portabit. Et fm ha ne distin. penemulez scripturē q vident pterariē cōcorz dant. Et peccata pmoiz parētum nō transiunt in prolem inducēdo culpę reatū. Probat hoc idē Sa briel post Bonauē. dist. xxxij. q. vnica. lib. ij. z arti. ij. idē ar. Paruuli damnant p solo origiali nō actuali crimine nullā habebūt penā sensus in corpe aut senz sū exeriori: vt z magister in exctu sentit. Nec est eis pena vermis: nec interior tristitia: sed penam damni habent q carēt vifione dei in pceptū. Et pena hec est leuissima inter ceteros penas damnatorum. Soz lum itaqz habent carēntiam vifionis z fruictionis dei z detinent in loco vili. Nec lacus pban^o a Babiele vbi s. Et dubio. ij. notat quomō corpora paruuloz sine impassibilia: dum ponit distincōem banc. Alij quid nō pati ab actiōe primario cōtingit dupliciter. Aut ex virtute quam habet in se: aut ex ordinatiōe di uine iusticie. Hoc scdo modo corpora paruuloz sūt impassibilia: nō per virtutē aliquā resistendi agentē sibi cōmunicatā. Sed z corpora damnatoz sūt in corripibilia nō ex virtute sua: sed ordinatiōe diuine iusticie ne deficiant in pena: sed moneant vt crucien tur in secula seculoz: vt dicit Apocal. xx. Nam ignis z cetera agentia in inferno instrumēta sūt diuine iusticie. i. fm regulaz eius cruciant. Hinc est q in codē igne alius plus alio punitur. f. plus qui magis peccat uit. neqz ignis ille agit affligēdo nisi peccatores actu alia peccata habentes. Unde si corpus paruuli volū ueretur in illo infernali igne: non sentiret penam. quia deficiet materia in quam agit ille ignis: scz pec catum actuale. z hoc ppter ordinē diuine iusticie. Sic nec elurient: nec siccant: nec partentur in ordiaz ros morus: z cōcupiscēntias formis manētis: quos etiam dum vixerunt non senserunt: nec alis patien^o

ab intra vel ad extra sensibiliter agente hoc ordi ne iusticie dei. Sabiel vbi supra zc. Et peccatum originale grauius est qz veniale: quod sicut moza/ le separar a pfozio dei: veniale nō. De q lacus pūli co Saul. scōristā. z q originale punit pena dāni qzēz: nā: que est grauissima fm L. b. p. f. Veniale autē puni tur pena temporalē. Dicit z peccatū originale caput dracontis: vt scribit Jacobo de Valencia psal. lxxij. id est diaboli: quō pmo mordet i nostra libidinosa gene ratione. Sepe autē vicia capitalia sūt capita in cau da dracontis: quibz mordet hominē p pcellum tēpo rali: z in adulta etate. Et bapēsm^o nō soluz exringit peccatum originale qd dicit caput: sed etiam actualia peccata: q sūt septem capitalia in cauda dracontis. Hec Valencia

Peccatum moziō dz qd peccatozi impueat ad vituperiū: sicut cōuersio opus iustum impueat facti ent ad laudem vel vituperium. Sabiel disti. xxxv. q. vnica. li. ij.

Peccatum actuale est duplex. f. mortale z ve niale: de quibz mō dicendū. z pmo de pctō mortali ce eius nomibz: diuifioibz: z quō cognoscat. Deinde de veniali: postmodū de differētia mortalit z venialit. Peccatū actuale est dicitū vel factū vel pceptū ptra legem dei: vt sup dicitū est. Et ponit dicitū ppter pec catū ori: factū ppter peccatū opis: pceptū ppter pec catū cordis. Et in pctō actuali materiale est act^o pec cati inustus: q manēte nō remittit pctm. Et hoc vcz est loquēdo de actu interiori dicitū: vt scribit Sabi el dist. xxxij. q. vnica. li. ij. Hoc autē tenēdū est oino: vt scribit z sentit scētis Bonauē. dist. xxx. q. j. li. iij. de oi pctō general^o q nullū oino pōt deleri sine gratia gra tificatiōe. Sicut em decreuit nos sanare diuina iuste ricordia z sonat scriptura: q maxime ponit grām eis se necessariā ad delēda peccata. Est qz illud tenēdū vt lris mādauit Jacobo de valēcia q. finali post com mēntaria sup canonicas pōlone. viij. q. nemo ex: ppijs vi rity pōt vitare pctm: nec implere diuina pcepta: nisi grā dei z auxilio supiozi adiuuē. Unde cū lacus ibi. Est autē pctm mortale mai^o malū qnqz malo tēpora litiō p nullo malo tēporali cauēdo peccandū est mor taliter: vt ait Sabiel dist. xv. q. j. arti. ij. li. iij. pctō ne. iij. Nec pctm in homie est effect^o diaboli: vt scribit Rich. dist. v. arti. j. in solutiōe argumē. li. iij. sed vo lūtatis pte. Nō em est a demōe nisi suadēdo z incli nando. Pctm autē mortale nō ptabit qñcūqz sit eius sentario: nisi sit eius consensio: vt vult Berlon parre. iij. tractatu de remedijs ptra pusillanimitatē i fine: vbi dz. Nō oñtē qd est factū ptra pceptū aut vo lum aut iuramentū aut etiā ptra dei interdiciū ē pec catū mortale: quia in qdlibet hoz stat peccari posse p surreptōem qñdā: z abiqz pfecto rōnis pscns. Et tra ctatu de diuerfis peccatōibz idē ait. Et q nō cū impie mentē cogitaciōez tangūt peccatū mortale: sed dū tafat cū eis pscntim^o. i. qñ illi volūtas nra fauet: quā do eas ipa cū delectatiōe cōplectit: qñ eas adesse gau det. qñ diu ho bz sibi displicēt sibiqz sē horroz ac odio nullū est mortalit noxe piculus. Berlon. Pctm qz mortale semp tollit charitatē. Dicit autē aliqz esse cri pliciter pctō mortali. vel qz adhuc est i affectu v^o actu peccatū: aut qz de cōmissio pctō nō est absolue: qz nō sufficēter pte^o est: vel qz licz in foro pscie: nō tñ i fo ro pñie absolue est: qz nō pscsus. De q vident Bab. dist. ix. q. ij. ar. j. li. iij. Et fmōe pmo de eucharistie sa cramento. z Scor^o dist. ix. q. j. li. iij. Et pctm: vt sentit Berlon tracta. de vicijs nāz z volūtatis pte nō est

substantia vel res aliq/ sed defect^o z corruptela. Et fm eundē (vt ibidē dz) aliud est pcti act^o: aliud pcti habi tus: aliud pcti reat^o. Peccati act^o aliqz est: sed qñ nō ampli^o fit: defuit esse: etiā sine grā. Sed peccati ha bicus q ex mal^o actibz relinquit etiā aliqz est: z rema net in credū cessantibz etiā ipis actibz: ac etiā post in fusam grām peccatōz remissioem. peccati ho reatus siue macula fm rem nihil est: deformat tñ aniam nō p modū positōis: sed p modū pūatiōis: sicut cruciatio m embz p modū pūatiōis corpus deformat z macu lat. Berlon. Dicit etiā Aug^o. q sicut abstinentia nul la substantia v^o res est: z tñ ex ea cor^o languēscit. ita peccatū nō est aliq substantia vel cor^o: ex eo tñ nā mū nūit z corrūpit: delect tñ sp p grām.

Peccatum mortale actuale diuersis nomibz p doctor es nomiat fm diuersas ei^o ppter ceteros z opera tiones z effect^o: vt z notat Berlon tracta. de vicijs nāz z volūtatis. Vocat ei qnqz macula: z b ideo: qz imā gine dei deformat z maculat. Vocat quādoqz reat^o qm ad eternā penam obligat. Vocat quādoqz polli tū: z hoc quantū ad ptagiōem ptractā ex terrēna de lectione. Vocat quādoqz delictū: z b fm q est recess sus a dignitate gratie habitę. Vocat quādoqz culpa z hoc pte respicte penas quā meret z incurrit. Vocat qnqz offensar: b est: qz ptra deū est: z ptra deū facit. Vocat quādoqz pūariatio: z b in quātum mādaruz dei respicit: qd tās grediēdo pūariat. Vocat quādo qz pctm: pte pūctio fit ad bonū cōmūtabile cū auer siōe a bono in cōmūtabili. Vocat quādoqz scel^o ppter magnam iniuriā: q peccādo deo fit. Vocat etiā qnqz nctas: pte est illicitū psonę ppetrātū. Vocat etiā quā doqz crimē: pte est dignū accusatiōe z pena. Berlon: Multis itaqz nomibz vocat pctm mortale: z origina liter est a volūtate siue a libero arbitrio: z initiatur in cogitatione: peccat z crescit in delictatōe: pfiatur in consensu zc.

De diuisione pcti mortalis. Unde peccatoz mortaliū vt habz Berlon tractatu de vicijs nature z volūtatis: alia sūt carnalia: alia spiritalia. Carna lia autē maioris sūt infamie: spūalia ho maioris cul pē. Peccata pure carnalia sūt gula z supbia: vt scri bit Saul. scōrista dist. xxx. lib. ij. Pure spūalia sūt hec quattuor. Superbia: Inuidia: Ira z Acidia. mes dia ho inter vtraqz: sicut est auaricia: que participat cum vtriqz zc.

Peccata mortalia qdam sūt commissiua de g licti: vt scribit Berlon vbi s. Aliqua em cōmittuntur in faciēdo: alia in omittēdo. Prima peccata sūt pūariatio seu tās gressio legis quā ad pcepta ne ga rina: vt pura Non occides: nō mechaberis. Secūda sūt pūariatio seu tās gressio legis q ad pcepta af firmatiua: sicut sūt Diliges dominū deum tuūz ex toto corde zc. Honora patrem tuū zc. Et fm hanc etiam diuifioem dicit peccatū mortale esse z fieri con tra duas partes iusticie. Quaz vna est declinatio a malo Alia ē facere bonū.

Peccatū omiffiōis dz duplr. Uno mō im pproprie p pctō q aliqz nō omittit qd tenet omittēre. Et sic omiffiō semp pūnta est pctō cōmissiōis. Qui em nō omittit aliqz quod omittēre tenet: facit quod pūbituz est. q nō omittēdo cōmittit. z omne tale pec catū omiffiōis est voluntariū. Scdo mō accipit pzo pte: est dum aliqz omittit actū que tenet facere. Et ita cōtrariat pcepto affirmatiuo. De peccato omiffiō onis vide scētū Tho. j. scdē. q. lxxj. ar. v. Et Bab. dist. stin. flj. q. vnica. dubio. iij. lib. ij. Et scētū Bonauē

distin. v. q. s. h. h. De quo et in dicitioe Omissio. Tunc autem peccati omissio pperari dicitur quando aliquis applicat se ad actum illicitum incopossibile cum illo actu ad quem tenetur. ut si quis tenetur ire ad maternas et inebriat se: vel sic in colloquio infructuoso et sic de alijs: pper quod non surgit ad maternas: tunc omittit cum se inebriat/ aut infructuose fabulatur. Si vero applicat se alicui actui bono ad quem tenetur: et ex illo festus dormiat: et non surgat/ non omittit. Si vero fuerit actus indifferens et tamen impeditivus ad quem tenetur/ illi incedendo obmittit. Nec Blesan. de ales. q. 2 multa de omissioe scribit. Et post eum videat laci? Gabriel vbi s. q. de ibidem q. omne peccatum actuale est voluntarium: ita q. in peccato voluntatis est peccare tali peccato et non peccare: quia omne peccatum autem est peccatum commissiois aut omissiois. Si primus: potest actum illum non elicere. Si omissiois: tunc autem potest elicitur actum volendi quem omittit: ita si non elicit voluntate omittit. Tunc tunc non potest quando tenetur: aut pper impeditum q. fuit in peccato voluntatis: aut q. non fuit in potestare. Si secundus: non peccat dimittendo. Si primus voluntas non amovet impedimentum: ita volens suavit omni sit. quisq. enim vult antecedens suavit vult et psev quos rec. Gabriel.

De peccato moralium quoddam committitur in deum: et aliud in patrem: aliud in filium: aliud in spiritum sanctum. Quoddam committitur in primum: et quoddam in spiritum. Peccatum in deum quod dicitur (ut scribitur Beron tracta. de vicis naturae et voluntatis). Primo male de ipso infideliter sentiendo. Secundo ipsum blasphemando. Tertio eius sacramenta indigne ministrando et tractando. Quarto eum etando. Rursus deum etando peccat tripliciter. Nam tenetur vel potest signa. s. ab eo petendo. vel tenetur ei iusticia per humanas. s. pbatioes: v. puta p candes ferrum vel duellum vel similia iudicium eius excedendo. Vel tenetur eius misericordia/ sua. s. quasi examinando bonitatem: scilicet pculis committendo. In primis peccat etiam tripliciter. vel bona sua ei indebita auferendo: vel bona propria sibi in sua necessitate non: coicando: vel mala persuasione aut malo exemplo eius in peccatum trahendo et inducendo. In secundis autem peccat quod etiam tripliciter. vel sibi necessaria subrahendo vel superflua sumendo: vel ultra vires ac debita modera tate q. p. aggrediendo. Nec Beron.

De peccato in patrem quoniam voluntas que est conciliata appetitui sensitivo nata sibi pdelectari. et peccans occasionaliter ex inclinatione appetitus sensitivi ad suum delectabile/ peccat ex passione: quod dicitur peccatum ex infirmitate seu impotencia: quod surgit ex amissione originalis iusticie. Et illud peccatum est appropriare patrem/ cui attribuit potestatem. Gabriel dist. xliij. q. vnica. li. ij.

De peccato in filium est quoniam voluntas agit per cognitionem intellectuam. h. est: p. supponit cognitionem intellectualem illi obiecti circa quod elicit suum actum. ideo ratione errante ipsa pformitelicentem/ non recte elicit nisi error esset invincibilis: et sic peccat ex ignorantia. Et illud peccatum appropriat dicitur in filium/ cui appropriat sapientia. Gabriel vbi s.

De peccato in spiritum sanctum est quoniam voluntas peccat (ut idem scribit Gabriel) ex libertate propria non pdelectando appetitui sensitivo/ nec ex errore rationis. et tunc dicitur peccare ex malicia: quod non ex passione sicut odio: neque ex errore in ratione peccat. ibi enim est plenissima ratio peccati: quod plenissima ratio voluntatis. quia nihil est aliud a voluntate alligatiens eam ad malum/ neque in sensu/ neque in intellectu: sed ex mera libertate sua: sive aliquo occasione exercitica eligat velle per dicitur rationis: tunc si non tendat in

ipsum malum sub ratione mali. Et illud peccatum dicitur committitur in spiritum sanctum/ cui attribuit bonitas. Concordat Beron q. dicit. Peccatum in spiritum sanctum dicitur quando aliqua malicia id est ex ipsa deliberata electione mali peccat/ quod ex ipsa proba voluntate libertariter peccat: quod ut tactum est peccat tunc per bonitatem/ que attribuit spiritui sancto. Ut delat? Beronem pre. ij. vbi multa agit de peccato in spiritum sanctum. Et dicit peccatum in spiritum sanctum/ et non patris aut filij. Nam hanc personam triu sicut vna est essentia/ ita vna voluntas/ vna bonitas/ vnus honor et dignitas. et quicquid est per vnam personam in diuinis: est contra omnes. Et per hoc quis offendit et inhonorat spiritum sanctum: offendit et inhonorat patrem et filium. Nec ideo quod actus illius peccati terminatur obiectiue ad spiritum sanctum/ et non ad filium vel patrem. Sed ideo dicitur in spiritum sanctum: quia fit ex malicia et pemptu. Et ratio illius dicitur grandissimum et irremissibile. Vel dicitur grandissimum quia oculos dei maxime offendit. Grandissimum autem peccatum dicitur non potest (ut scribit Gabriel vbi s.) nisi sit contra preceptum p me tabule. Nam peccata contra precepta secunde tabule solum suavit auerit a deo: sola peccata p me tabule formaliter et actualiter auerit ab obiecto pfectissimo. s. a deo. Et sicut solus actus charitatis: pura amor dei amicitie: est actus pfectissime pueris in deum pper se ipsum/ sine relatione ad aliud extra se: ita solus actus huius peccati oppositus. s. odium dei in seipso/ si esset possibile/ esset grandissimum peccatum. Post actum vero charitatis pfectissimus actus que tendit voluntas in deum/ est actus spiritus oppositus erit peccatum grandissimum: hoc est peccatum desperationis. Sed actus desperationis peccans ex certa malicia dicitur peccatum in spiritum sanctum. De qua in persona desperatorum loquitur Hieremias ca. xviij. Desperatum/ post nostras cogitationes ibimus/ vnusquisque prauitatem cordis sui mali faciemus. Vide Scotum dist. xliij. q. ij. Et sic enim etiam requirunt ad peccatum in spiritum sanctum. Primo quod sit contra precepta p me tabule. Secundo quod sit ex certa malicia: non ex passione aut errore seu turbulencia rationis aut voluntatis. Tertio quod sit actus oppositus pfectissimo actui pueris in deum post actum amoris amicitie. i. actui spei. Huius enim. s. amoris dei (sine plecta) actus oppositus non est possibile.

De peccato in spiritum sanctum dupliciter pringit loquitur Serice. prae includit tres pditiones pdictas (ut inquit Gabriel vbi s.) et sic sola desperatio et presumptio ad iuncta semp finalis impenitencia: et dicitur peccatum ex certa malicia sunt peccata in spiritum sanctum: quia directe sunt contra pfectiones diuinas ex quibus oritur remissio peccatorum. Et ita dicitur Iudo. sup. Leuit. Hoc sancti patres irremissibile peccatum et blasphemiam in spiritum sanctum dixerunt. In sceleribus vsq. ad finem vite pserare: de salute sua desperare: de misericordia et potestatem redemptoris diffidere. Alio modo largius ut dicitur peccatum remissibile diffinitio: non solum contra pncipiū remissionis in deo: sed etiam quod tollit dispositionem remissionis peccati in peccatore: que sunt veritatis adhesio: desiderium gratie: displicitentia de peccato: et eleuatio mentis a malo. Nec autem sunt Impugnatio veritatis agnitione: Inuidia fratris ne gratie: Impenitencia et Obstinatio: in quibus enim illa pcedit ex certa malicia.

De peccato dicitur irremissibile dupliciter: hic et in futuro (ut scribit Gabriel vbi s. dist. xliij. scd.) Uno modo simpliciter: quod non remittitur. qualis est sola finalis impenitencia. Hoc enim non remittitur in pfecto seculo. Sic enim non esset finalis: quod si remitteretur/ non duraret in

finem. Nec in futuro: quod nihil non remittitur in hoc seculo remittitur in futuro stante immutabili illa sententia. Lij. gnū vbi ceciderit siue ad austrum/ siue ad aquilonem ibi erit. Eclij. xj. Hoc est (ut dicit Scotus di. vij. lib. ij.) cuiuscumque creatura rationalis amorem p. n. in illo p. manebit. Non autem ois finalis impenitencia dicitur peccatum in spiritum sanctum. non enim illa qua homo recedit morte puenit sine pnia: sed illa que homo habet postquam nūq. p. n. d. q. oritur ex desperata obstinacione. de q. Augu. ait de fide ad per. Q. pessimi boies in dicitur in hoc peccatum: ut La in q. dicit. Maior emiq. q. ut venia meretur. Et dicit emi misericordiam dei esse minorē suo delicto. Sed misericordia dei est bonitas/ que appropriat spiritui sancto: ideo dicitur peccatum in spiritum sanctum: ut dicit Scotus. Alio modo dicitur peccatum irremissibile/ non quoniam remitti possit et sepe remittitur: sed quia opponit pncipio remissionis. Et hoc vel in remittente vel in peccato: vel in dono ad remissionem disponente. In deo remittente pncipiū remissionis est dei misericordia et iusticia. Pncipiū remissionis in dono disponente ad remissionem est veritatis cognitio/ et gratie collatio. In peccato est illa/ que sunt retractiva a peccato. Et sic Scotus pncipiū dispositum ad remissionem peccati in peccatore est aliquis placetia de peccato cum conuersione ad deum. hoc autem peccatum iniquitatem habet p. s. de non p. n. d. in tali obstinacione tollit omne tale dispositum: ut Scotus di. xliij. q. ij. Duo autem sunt que retrahunt a peccato. s. purpitudine peccati consideratio/ et delectationis abbreviatio. Et sic hęc distinguuntur sex peccata in spiritum sanctum. Vide Bonauē. in breuiloquio pre. ij. ca. finali. et h. scd. q. xliij. Beronem pre. ij. de peccato in spiritum sanctum. et post hoc scribit Gabriel. di. xliij. lib. ij. que q. d. peccata sunt contra pncipia p. d. s. desperatio contra dei misericordiam/ presumptio contra dei iusticiam. Im pugnatio agnitione veritatis/ contra veritatis agnitionem. Inuidia fratris/ contra charitatis p. g. collationem. Im penitencia que non considerat purpitudine peccati: et ita eligitur non de eo penitere. Obstinatio que vult peccati deleccatione pperuo inherere. Primum duobus modis peccat contra deum: duobus alijs contra primum: duobus vltimis contra seipsum. Et tunc peccatum dicitur in spiritum sanctum quod peccat ex certa malicia et non ex infirmitate vel ignorantia. Un sicut charitas dat formam operi merito: quod a charitate noniat opus merito: ita malicia dat nomē peccato: ut dicitur in spiritum sanctum. Un nihil horum dicitur peccatum in spiritum sanctum nisi peccatum ex certa malicia. Non autem ois peccatum in spiritum sanctum vbi s. q. d. ex certa malicia committitur dicitur esse peccatum in spiritum sanctum. prae coiter accipit. Dupl iciter enim contingere potest aliquē ex certa malicia. i. ex ipsa electione mali peccare. Uno modo ex inclinatione habitus vitiosi seu assuetudine: imo modo ex inclinatione habitus ex propria scientia et deliberatione quod tamen non peccat in spiritum sanctum: imo illud (inquit Beron) in quibus genere peccati contingere potest. Alio modo potest quis ex propria malicia peccare ex eo. q. ipse sciens et p. coris peccat abijcit/ et remouet a se illud quod in eo poterat electione seu conuersione peccati impedire. Et cum oia que peccati electione seu conuersione impedire possunt et impediunt sine p. p. effectus spiritui sancti in boie. Ideo ille qui ipse sic peccati electione seu conuersione impedit a se sciens et p. coris peccat abijcit et remouet de ex propria malicia et in spiritum sanctum peccat: ita accipit proprie ex propria malicia peccare. Beron.

De peccato adhuc dupliciter potest intelligi (trere) missibile siue irremediabile. Vel de potestatem dei absoluta vel ordinata. De potestatem dei absoluta manifestum est quod omne peccatum est remissibile et remediabile

quod oppositum non includit contradictionem. potest etiam de peccato non vindicare nec imputare ad penam. potest enim deus peccatori ad reus parcare non infligendo penam: et ita in eternum. Potest etiam de potestatem absoluta obstinacione diaboli tollere et infundere gratiam: et p. co sequens remittere peccatum. Sed de potestatem ordinata dicitur peccatum irremissibile: quod fm legē dei statutas non remittitur vel ex se vel ex parte status. Et sic omne peccatum viatoris est remissibile. Et p. parte status omne peccatum vsq. ad terminum vite duras est irremissibile. Sicut enim deus nullū peccatum remittit nisi in via fm illud Eclij. xj. Si ceciderit lignū ad austrum/ vel aquilonem in quocumque loco ceciderit ibi erit. Un locū que hic pparaueris. s. in via: in futuro habebis. Bab. di. vj. q. vnica. li. ij. L. s. onat Scotus eadē dist. q. ij. Sic de peccato luciferi dicitur: ex q. in illo peccato deuenit ad terminum/ oia peccata eius facta sunt irremediabilia: quod uis prius peccatum ex se non fuit irremediabile: quod si p. n. d. inuenisset ventū et misericordiam (ut ait Scotus) Sancti autem doctores allegant plures cogitaciones remediabilis peccati hominis/ que non fuerit in peccato angelici: ut quod homo peccat alio in stigere/ diabolo nullo infligant: diabolus sua malicia/ homo occasionaliter malicia aliena. Diabolus natura pfectior/ homo natura infirmior. Gabriel vbi s. Et (ut idem dicit Gabriel. di. xv. q. j. ar. j. lib. iij.) peccatum que ad culpam non remittitur sine gratia et charitate. Gratiaque et mortale peccatum stante lege sunt immediate opposita: ita quod ois homo aut est in gratia aut est in mortali peccato/ et nullus simul in mortali et gratia. Et peccata oblita remittuntur si quis fecerit sufficientem diligentiam et debita ad cōstendū ea. Si vero non fecerit sufficientem diligentiam/ et aliqua suberfugit unum memoria/ pper sui negligentiam tunc nullū peccatum dimittit neque cognitū neque oblitū. Gabriel. dub. j. vbi supra et longior est.

De peccato remitti potest aliquod multipliciter potest in relligi s. q. d. ly p. dicit varias circūstancias cause. Uno modo intelligitur peccatum mortale dcleri p aliquod tanq. p causas formales: ut quod illud est forma inbecitas anime expellens seu non cōparatō secū mortale peccatum. Secundo tanq. p causas efficientes pncipalē dispositiua aut instrumentale. Tertio modo p ipsum ut p signū pncipias vel ostendens absolutione a peccato. Itē tanq. peccatum remittitur que ad culpā/ tanq. que ad penā/ et quandoque que ad vtrūq. de quo legiro Gabriel. di. xliij. q. ij. ar. j. z. ij. li. iij. Et cum tria sint in peccato. s. actio mala et ipsa intentio macula et sequela fm sanctū Bonauē. di. xvij. lib. iij. Actio mala expellit timore: macula dolore: sed sequela charitatis ardore. Un timor est in iustificatione ut dicit pparatio ad iusticiam dolor ut infusio iusticie. Charitas ardor in cōsumatione. Bona. q. ij. vbi s. Et de hoc laci? in dicitioe pnia.

De peccato quoddam est occultū quoddam publicū. Et peccatum suū occultū nemo tenet in publico cōfite ri: quod non tenet quicūq. statim in iudicio se reū pferri nōdū cōuictus. Na respōdunt p. p. herā qui peccatū suū q. s. sodoma p. d. ca. iij. Bab. di. xv. q. xvj. cō clusione. iij. li. iij. idē sentit Scotus zc.

De peccato capitale fm Baul. Scotus et Pelibaru et alios dicit dupliciter capitale. Primo quod capitale peccatum seu punis: sicut est crimen lese maiestatis et cōsimilia. Secundo capitale peccatum dicitur illud vnde pmo peccata orta sunt. Hoc modo peccatum luciferi dicitur capitale peccatum: sicut ipse lucifer caput nominat omniū maloz: ut dicit Glosa sup illud Abacuc. Per cussisti caput de domo impij. Tertio dicitur capitale

peccatū. pncipale fm m gfm. Nā sicut caput habet supra mēbra eminentiā: sic tale peccatū sup alias suos fulas habet eminentiā in malitiē gravitate. Sic autē septē peccata capitalia. s. supbia/invidia/ira/acedia/auidicia/gula/luxuria. de his suis locis dicit. et multa de his scribit Berfon. pte. ij. de septē vitij ca/pitalibz: q̄ copat ipse septē ferocibz bestijs. Supbia seu vana gloria copat leoni. Invidia cani. Ira lupo. Acedia asino. Gula v. fo. Luxuria porco. Auidicia cōpatur cricō. Coparant̄ hęc vitia septē grauibz in firmantibz. Supbia seu vana gloria copat corpus in flacioni. Invidia lepze. Ira frenesi. Acedia letargiē. Auidicia hydrosi. Gula epulentiē. Luxuria copatur fevri. Hęc vitia (vt idē dicit) curant̄ duora ac frequēti passionis meditatione. de quibz latē et valde multū apud Berfonē vidēbitis. Et sicut (vt scribit Jacobo de Valētia. q. finali post cōmētaria sup cantica.) ad peccatū q̄ natura corrupta est p̄ p̄mos parētes cucurre rūt tres plone. s. serpens offerens pomū phibitū/et Eua acceptā ipm̄ et offerens viro/ et Adā comedēs ipm̄ vt cōplacētis vroz. Ita p̄ maiori pte ad oē peccatū cōcurrūt tres parētes hoīs. s. sensus offerens rē de/lectabilem vel valē: et appetitus sensitivus et sensualitas appetēs/ et affectus volūtātē vt cōsentiat et ipa volun/ tas cōdētēctā/ et sequēs sensualitatē. Nam sicut serpens ostendit fructū p̄suadendo mulieri: et mulier p̄suasit viro vt comederet: ita sensus offert rē phibitāz ipi sensualitati/ et sensualitas offert et p̄suadet voluntati: et sic cōsummat̄ peccatū p̄ cōsensum volūtātis. Et q̄ patet q̄ p̄mi parētes reliquerūt nobis impres/ sum imaginē et vestigiū sui peccati. Hęc Valētia. Peccatū diaboli (vt scribit sctus Bonauē. d. v. q. i. lib. ij.) iniuriat̄ est in p̄sumptōe. Itacum enim vt vidit suā pulcritudinē p̄sumpsit. Cōsummat̄ est in ambitio ne: q̄ p̄sumens de se appetit qd̄ oīno supra se fuit. et ad qd̄ puenire nō potuit. Sed cōsummat̄ est in inu/ diā et odiū auerfione: quia ex quo obtinere nō potuit qd̄ a p̄p̄tē: ideo inuidere cepit/ et affectu odiū cōtra/ ire et in hoc cōfirmat̄ est: q̄ hęc omnino ipm̄ a deo se parauit/ et p̄fectū obstaculū posuit: sicut p̄fecta cha/ ritas p̄fecit deo ungtē. Peccatū cōtra naturā. Et cōter peccatū p̄ra natura quattuor species seu modi assignant̄. Primus est quādo absq̄ oīni cōcubitu causa delectationis venereę pollutio p̄curat̄. et vocat̄ p̄p̄te mollicies pe/ netas ad peccatū inuiditię venereę seu lubricosē. Secundus modus est si fiat p̄ cōcubitu ad rē nō eiusdēz speciei/ et vocat̄ p̄p̄te bestialitas. Tertius modus est si fiat cōcubitus ad rē eiusdēz speciei: sed nō ad de/ bētū sexum: vt pura masculi ad masculū/ vel femine ad feminā. Et vocat̄ p̄p̄te sodomitū. Quartus modus est si fiat cōcubitus ad rem eiusdēz speciei/ et dabitur sexus: sed nō fiat in debito instrumento vel ali/ modo fiat monstrōsa quedam deordinatiō. et vitiositas in modis cōcūbendi. Hęc Berfon parte. ij. de septē vitij ca/pitalibz. Peccatum mortale quomodo cognoscit: vidēdū est qd̄ scribit Gabr. di. xv. q. xii. arti. ij. cōclufione. iij. Corolla. j. lib. iij. Incautū esse et malū asserit aliquē actum f. re peccatū mortale vbi illud nec sufficienter auertere nec euidenti ratione ostendi potest. Nam hoc est ponere laqueū pedibus ambulā tium et inducere certū mortale vbi mortale non est/ vel esse certum vbi nō est. Nam ista asserit dum agē ceptat a populo. licet forte erronea faciat eamē cōtra uenientē peccare mortaliter: quia facit agere contra

pscientiam eum qui alis nō peccaret mortaliter in tali facto/ nō habita huiusmodi cōscientia. Et quia difficilis est cognoscere qm̄ peccatū sit mortale: ideo doctores qui p̄ animarū salutē egerūt et scripserūt/ aliquas regulas posuerūt: quas late p̄sequit̄ straxer Pelbaro rus li. ij. rosa. theologie. in dicitōe/ Peccatū. §. xxvij. xxviij. xxix. xxx. Prima est de anime affectu et cōplacētia: que accipit ab August. xv. dist. §. Crimini. di. Q. nullū est adeo veniale qm̄ fiat mortale: dū placeat sciz nimis vsq̄ ad p̄emptum rē. Et nulluz est (in q̄) adeo mortale: qm̄ fiat veniale dum displicet: videlicet ira q̄ nō cōsentit deliberare. Secūda regula. Bonū quodcūq̄ circa deū diligere/ supra deū/ vel eque bonū est peccatū mortale. quia deū diligere debz super omnia/ et p̄p̄tē sciz fm̄ scripturas/ et omnes doctores super. iij. sentē. Exemplū de amore diuinitatū et bonoz mundū omnū: que si infra deū diligūt/ veniale est: alis mortale: quia facit cōtra p̄ceptū dei. Tercia regula de charitate. Omne quod dicitur contrariū charitati dei et primi: est mortale. Hęc ponit Tho. scda scda. q. li. art. iij. nisi quis faceret cōtra primū modicū quid: vt si fure faceret/ vt huiusmodi. Quarta regula de di/ uino decalogo. Quicūq̄ facit directe p̄ra q̄d cūcūq̄ p̄ceptū decalogi: peccat mortaliter. Nam sequit̄ est cōtra ea: est mortale. Quinta est de ecclesię p̄cepto. Quicūq̄ cōtra quodcūq̄ p̄ceptū ecclesie est mortale: si fiat sciētē/ vt ex p̄empto. Narch. xvij. Si ecclesiā nō audierit/ sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Exemplū de his qui nolūt missam audire in festo/ vt cōfiteri et cōmunicare semel in anno: vt vitare here/ ticos vt in festo fuitia opa facere. Secra de fine. Quādo cūcūq̄ quis cōstituit finē vltimū in creaturis: vel circa deū: peccat mortaliter: quia hoc est frui vten/ diō: vt vult Augu. ergo maximū peccatū. sicut vane gloriofus cōstituit finē in laude hominū. Septima de gravitate iniurię: quā ponit Richardus de secō Uir/ croze: dicit q̄ peccatū mortale nō habz fieri sine gra ui iniuria dei/ vel grādi cōemptu/ aut nocumēto p̄ p̄m in hominibz qui firmā habēt voluntatē cauēdi peccatū. Un̄ tales nō peccāt mortaliter in quouis mo/ dico. Seco de infirmis. hęc ille. Decima de inbelio/ ne firma p̄scientiē dicitur aliquid faciendū vel non faciendū. quā ponit Augu. xxvij. q. j. Omne inquit qd̄ fit p̄ra cōscientiā/ edificat ad gebēnam. Et hoc verū est etiaz de cōscientia erronea firmā credēte. Sz qm̄ erubās hēstrat/ nec firmā credit: nō est mortale cō/ trāfaciendū: vt dr Aureolus in compēdio: nisi qm̄ dubi taret: et in dubio exponeret se piculo. Nonā regula de ignorātia. Ignorātia affectata nō excusat a peccatō mortali: sed bñ alia. Preterea ignorātia aliq̄ ex/ cusat a toto/ aut a rāto. vt alis et dicitur est. Decima de charismate sacramētali. Indigne suscipiēs sa/ cramentū quodcūq̄: est peccatū mortale. Pr̄ d sacra/ mento eucharistię. j. L. ozinth. xi. Qui māducat et bibit indigne: iudiciū sibi māducat. Nā malicia (vt ait Augu.) pollutit sacramētū vt sibi iudiciū fiat: q̄ ius sacramētū in se impolluta permanēat: et indigne sus/ cipiēs sacramētū/ facit iniuriā sacramētō: fm̄ cūq̄ des Augu. de vnico baptismo. Patet etiā de alijs sa/ cramentis. Item eadē regula extendit fm̄ Richar. de media villa. in q̄rto. et san. Tho. eodē lib. dist. xxij. etiā quo ad ministratiōē sacramētōz: vt qui adm/ ministrat sacramēta in peccatis/ nec penitens vel cōsi/ tens: peccat mortaliter. Deniq̄ aliq̄ iancti hęc regu/ lam extendūt etiā ad actus solēnes in ecclesia: q̄. s. te/ actus quis p̄netere si est in cōscientia peccati mortā

vs anteq̄ tales actus exerceant: puta leccurus diaconus euangelium vel subdiaconus epistola solennit̄ in ecclesia aut leuaturus aliquē de baptismo vel cōfir matione solennit̄ actu in ecclesia. alias in cōscientia pec cati talia faciens mortaliter peccat. Nam Dicit. xvij. dist. Juste qd̄ iustū est exequat̄. Accipit tamē si qd̄ in necessitate pura articulo mortis baptizaret aut ta lia p̄dicta sacramētalia faceret. Undecima regula de lege positiua q̄ lex canonica vel cōstitutio legis ali/ cuius cuiuscūq̄ nō semp obligat ex eius transgressi one ad peccatū mortale. etiā si sit lata p̄ verba p̄cepti ua vel inhibitoria aut equipollentia. Hanc regulā dicit canonū doctores p̄ferim̄ Panonim. extra de vira et honestate clericorū. ca. Clerici officia: 2 quādo obligat ad mortale. vide alias in dictione Obligator et Angelū in summa: vel etiā Pelbartū lib. ij. iofarij theologie et alios. Unde si lex vlt̄ verbis p̄ceptiua: puta p̄cipimus: iubemus: mandam⁹ rē. Vel inhibi torijs: vt inhibemus: phibemus: interdiciamus rē. et huiusmodi et tūc obligant ad mortale: alias raro. Et iam vbi est cōsuetudo q̄ verba obligant ad mortale. Vide latē doctores iuris et Angelū in summa. Dec em nō sunt nostri fori. Duodecima regula de malo alieno qd̄ vnus mali alij simul cōpeccat mortaliter: et hoc fit nouē modis cōmunicando in peccatū alienis Unde plati nō corrigēs inferiores peccāt. Decima tertia de nō necessarijs vt sunt sacramēta nō necessarij raris rēcōsilia euangelica fm̄ Scotū. in. iij. dist. xv. est q̄ oīa cōsilia euāgelica: simul et nō necessitaria sa cramenta obligant oēs homines ad nō cōtēndū. Un̄ cōtempnūt inducit mortale. Decima quarta regula est de obedientia. Quicūq̄ p̄ra obedientiā debetū superiōz bus siue ecclesiasticis siue rēporalibz in licitis māda/ tis ex cō temptu transgredit̄ mortaliter peccat. Pa/ ter Ro. xij. Qui potestati resistit dei ordinationi: re sistit et damnationē acquirit. Secus si nō ex cōceptu eodē modo sicut de lege dicit. Decima quinta regula de penitētia. Quicūq̄ peccatū graue mortale p̄ p̄miam et cōfessionē sequentē fit veniale. Hanc ponit Amb. de qua Tho. in. ij. dist. xxij. dicit intelligendū nō sic q̄ culpa mortalis in culpā veniale mutet̄: sed fm̄ sū/ mēndū quādā ad veniale: q̄ sicut veniale peccatū dignū est venia et rēporalē p̄nā p̄meret̄: sic ab eū/ tu p̄ p̄miam mortale fit veniale. Sedecima regula de quātitate intentionis vel qualitate q̄ quāuis qd̄ in/ tendat modicū vel venialit̄ peccare/ tamē mortaliter peccat nō obstante tali intētiōe in his q̄ sunt cōtra p̄cepta. Tū quia talis quātitatē ab intentione. De cima septima regula de rationis cōsensu deliberati/ uo. Hanc ponit Lancellarius parisiensis: et cōmunit̄ tenent omēs doctores vtz q̄ nullū peccatū actuale fit mortale absq̄ cōsensu rōnis vero vel interpreta ti uo. id est dū quis sufficienter potuit deliberare et resistere et nō fecit vt debuit. Sicut em̄ qui tacet cōsentire videt̄ interpretari ex regula iuris. Sic in posito Unde cōsentens in solā delectationē morosam sine opere peccat. Decima octaua de sensu acibus. Quādo cūcūq̄ in actibz sensuū qd̄ incendit ad mortā le pncipalit̄ peccat mortaliter Narch. v. Qui viderit mulierē ad cōcupiscēdū cā tam mecharus est in cor/ de suo. Similit̄ de auditu loquendū et de tactu et alijs de. Decima nona de rituatione dubitatis ex Bona uen. in. iij. di. xvij. Est qd̄ q̄cūq̄ facit aliq̄ de quo dubitat dubitando p̄ vtraq̄ parte: vtrū illud facere sit mortale an veniale mortalit̄ peccat et tēet cōfite

ri: quia discrimini mortalis peccati se exponit. Secus si nō dubitaret p̄ vtraq̄ parte: sed crederet potius esse veniale nec aliunde scire posset. In dubijs at turore viā amplecti debemus. Vtrū si nō maiorem ceti: iudicē de vna partū habet q̄ de altera: sistere de ber quousq̄ ad eam aliquā magis assentiat: vt scri bit Berfon peccat. iij. traē. de diuersis rētoribz diaboli. et hoc vel alioz vel suę ratiōis cōsultatione vel inspici ratione diuina obrēta p̄ orationē rē. Uicesima regu la de volūtarijs. Quicūq̄ peccat mortaliter sola volū/ tas deliberata p̄ facto capif quātū ad hoc q̄ mortale sit peccatū in volūtate. q̄ si opere exequat̄ erit grauis us. Uicesima prima regula. Ad idē est Aug. lib. ij. rēra cationū. ca. xij. et lib. de vera religione. q̄ peccatū est adeo voluntariū: vt si nō sit voluntariū nullo mō sit peccatū. Et q̄ patet q̄ oē peccatū nō sit in voluntate fori malit̄ sicut in ea stat iusticia et iniusticia: vt dicit etiā Ansel. lib. de originali peccato. Un̄ amētibz et vsu ratiōis carētibz furiosis nō impurat qd̄ faciūt: quia nō vrunt ratiōē nec p̄sequēs volūtate. Uicesima secunda regula q̄ quicūq̄ volūtariē vel ex p̄ria cul/ pa exponit se periculo mortalis peccati seipm̄ vel p̄ p̄mū peccat mortalit̄. Un̄ Eccl. iij. dicit. Qui amat periculū peribit in illo. Vera. Periculū. i. occasiones peccatoz mortalit̄ peribit in illo: sicut aut volitās circa laqueū. Exēpla ad id plurima sunt. s. dū quis aduertent se inebriat vel etiā p̄mū. Itē dū qd̄ pro/ uocat ad peccandū em̄ que sicut peccatū fm̄ Aug. xij. q. v. Ille qui. Itē de plaris scandalizantibz alios sua mala vira. Itē de mulieribz se oznantibz vt cōcupiscant ad luxurias: et sic de alijs. q̄ multa breuitatis gratia omitto. Legitō de hoc Pelbartū et alios. Hęc quia nō inuita censui scribere volui de cognitione peccati mortalis/ qd̄ quidē multa nocumēta faciūt/ et inferit. Nam reddidit perpetrare odiosus deo. Sap. xij. Odio est deo impius et impietas eius. Item flagella meret̄ que deus infligit p̄pter peccata. Itē ant̄ maz maculat et permittit diabolo assimilari. Multa de hoc Pelbartus/ qui et scripturas et auctores ali/ legat. Ad hoc vide et Berfonē tractatu de vitijs natu rē et voluntatis et parte. ij. de cognitione peccatoz venialit̄ et mortaliū. Plura scribit et de vira spūali anti mā. Et in peccō mortali duo sunt: vt scribit sctus Bo nauē. di. fr. li. iij. circa rē. s. macula et reatus/ siue obligatio ad penā vide latius ibi rē. Peccatum veniale (vt diffinit Berfon parte. ij. de peccato veniali) est cōplacētia seu voluptas in creatura infra vel circa deū. id est q̄ non plus q̄ deo nec eque sicut deo: quia. s. nō veller quousq̄ finalit̄ ad herere/ vel p̄pter illud deo displicere/ aut scient̄ q̄ eis p̄cepta et mandata quicūq̄ facere. Peccatū vero mortale est libido seu voluptas in creatura supra deū. i. plus q̄ deo vel eque vt deo: et dicit veniale a venia. Vide latius Berfonem. Peccatum veniale est triplex fm̄ sanctū Bona uentū et Gabr. di. xvij. q. v. dub. vj. lib. iij. et dist. xxij. q. j. in fine. lib. ij. Et Berfonē lectiōe. v. de vira spūa/ li anie et alios. Quoddā est veniale ex sola surreptio nei. sine aduertētia/ qd̄ puenit deliberationē et illud sicut vitari nō potest: ita etiā nunq̄ fit mortale quā diu manet in illo genere ex surreptione. Secus si ma neret seu cōtinuaret actus ex surreptione incept⁹ q̄ usq̄ accederet p̄fecta deliberatio: quia tunc non ma net surrepticius. Et dicit veniale ab aduertētia: q̄ venit ex surreptione et p̄nitentia nature corrupte: et hoc puenit nisi subsequit̄ iudiciū rationis: vt sūt morus

carneales et sensuales. Quoddam est veniale quod fit cum cogitatione sine aduerentia sed sine pleno consensu: ut in cogitatione de muliere in delectatione circa consensum in delectatione. Tertium est veniale cum ratione et consensu: sed ideo est veniale quia non est contra preceptum verbum otiosum et mendacium ioculosum et risus superfluum et huiusmodi. Et dicitur perit veniale non ideo (ut quidam dicunt) quia meretur veniam: hoc enim falsum est (ut scribitur Beleser. dist. v. q. j. lib. ij.) quia nullum peccatum potest habere rationem ad merendum veraciter veniam: imo demeretur. Peccatum autem primo et secundo modo si accedat consensus perfectus erit mortale (ut scribitur Gabriel. vbi s. lib. iij.) Nam propter defectum consensuum imperfectione eius sunt veniale: ideo accedente consensu cessat ratio venialis peccati et nihil deficit de ratione mortalis. Et dicitur non tantum consensu perfectus quoniam (ut dicitur Scotus dist. xxxix. et cetera.) sicut actus meritorius requiritur quod sit plene humanus. hoc est quod sit ex plena deliberatione et consensu ita non minus actus demeritorius idem requiritur: quia non est deus promotor ad condempnandum quam ad parcendum. Et cum actus de genere mortalis sit non cum plena deliberatione propter defectum perfecti consensuum quod presupponit deliberationem perfectam non censetur mortale. Dabitur vero quod dicitur habere breuem deliberationem que non videtur delectari: verum quod habet magnam prudentiam qua promptus est ad deliberandum quam in tempore imperceptibili: talis deliberatio est sufficiens ad rationem meriti et peccati. De veniali tertium ordinis dicitur quod illud non fit mortale nisi per consensum qui seculentur in eo tanquam in fine ut si quis talia libidinis affectus ad mendacium ioculosum quod etiam ipsum commutare vellet contra preceptum si ad deum prohiberet ibi poneret quies in mendacio iocoso plus quam in deo: et tunc semper committeret contumeliam dei cui in casu proponeretur mendacium ioculosum. Et ibi habet locum verbum Augustini. Nullum peccatum est ita veniale quin possit fieri mortale dum placet: non qualiter placencia sed ea qua voluntas in ea quiescit tanquam in fine. quod tunc fit quando plus placet quam deus: puta quando magis vult actum huiusmodi quam amicitiam dei: qui est vere et simpliciter vltimus finis. Vel intelligitur hoc auctoritas de venialibus tunc primi et secundi generis aut tertiorum ut exponit Berson de vita spirituali anime. lectione prima. Dum placet inquam est peccatum et dei offensum ab aliis alio quocumque mortuo vel aliter ad peccandum. Istud enim videtur diabolice obstinationis proprium quod impugnat deum: et odio habet gratiam. Unde breuiter consensus in veniale: ut veniale est etiam deliberatum non est nisi venialis. Et quanta peccata venialiter ex deliberatione abicitur dei misericors venialiter ex deliberatione abicitur esse veniale non mortale: tamen non peccat mortaliter. Et in hoc plurimum relucet misericordia dei quod abusus ille etiam deliberatus non est nisi venialis. Nec Gabriel dist. xvj. questione. v. articulo. iij. dubio. vj. lib. iij. Uide et Richardum dist. xvj. articulo. ij. q. ij. lib. iij. quando veniale fit mortale: et sanctus Bonaventura eadem dist. par. secunda. articulo. iij. questione. j. et q. ij. et dicit quod ratione peccati venialis in se non necesse est consistere illud: sed ratione periculi ad quod dicitur tenetur periculum. Uide laicus ibi Bonaventuras. vide ad hoc Richardum articulo. v. vbi supra. q. j.

Peccatum veniale et mortale differunt multis modis: ut scribitur Gabriel. dist. xvj. questione. v. articulo. j. lib. iij. et dist. xxij. questione. ij. Et Berson parte. ij. tractatu de cognitione peccatorum mortalium et venia-

lium. Primo: quia mortale est deo: dinario quod ac deo: dinario ab ordine necessario ad salutem persequendum. Veniale est deo: dinario ab ordine non necessario sed vtili. Et cum omne peccatum est quedam deo: dinatio et declinatio ab ordine dirigente hominem ad salutem. Est ac deo: dinatio ab ordine instituta a deo duplex: Primus est necessarius et hic est observantia preceptorum. secundum illud Martini. xix. Si vis ingredi ad vitam: sua mandata. Alius est ordo consequendi salutem compediens vtilis: non tamen necessarius. sicut observantia consiliorum evangelicorum. Recessus a primo ordine qui est per transgressionem preceptorum: et est peccatum mortale: quia inducit mortem perpetuam: et privatur anima vice gratie in presentem: et vice glorie in futuro. Recessus autem a secundo ordine: scilicet ab observantia consiliorum per conversionem inordinatam ad creaturam: circa tamen transgressionem preceptorum: est peccatum veniale. Dicitur autem peccatum: quia est quidam deo: dinario in adhesionem creature minus vtilis: dimissa vtilitate. cum tamen ratio deprecat ad optimum. Et Berson. Dicitur veniale: quia non inducit mortem: neque tollit gratiam: neque eam minuit. alioquin cum gratia sit finita: post se per multiplicationem venialis coram auferri: et sic venialis non censetur venialis. Minuit tamen feruorem gratie: hoc est impedit gratiam a sua operatione. Feruorem charitatis columit veniale peccatum: sicut ignis magnus guttam aquae iniecit. Secundo differunt: quia mortale privatur gloria: obligat ad gehennam: et auerit a fine. Veniale autem non auerit a fine: sed obliquat et impedit aliquid culum progressum ad finem. Item mortale semper habet auctorem dei preceptum verum: vel interpretatum: veniale autem non habet dei preceptum (nemo enim premit quod amat) sed habet quandam desideria vel repositum: pro quanto plus adheret creature quam proficit adherendum deo. Item mortale si non delet in via penitentis vitium: manet simpliciter inextinguibile. Sed in futuro non delet vbi non est locus penitentiae. sed veniale etiam remittitur post hanc vitam. Uterque de quolibet actu inordinato discernere in particulari quoniam sit peccatum mortale: vel quoniam sit veniale: difficultissimum est propter infinitas circumstantias ac variantes. Unde circa hoc venerabilis et doctissimus Johannes Berson Cancellarius parisiensis. in lib. de vita anime plurimum laborauit: et multas regulas ad discretionem hanc persequendam vtilissimas tradidit. nec tamen in ipso cessat ad sufficientem discernendum certitudinem puenit. Et de hoc regule aliquae super pariter. Item vnum veniale potest remitti sine alio: sed non sic est de mortali. Item quodlibet opus meritorium habet vim remittendi peccatum veniale. De quo plura Gabriel. dist. xvj. articulo. v. articulo. iij. dubio. iij. Et Paludensis dist. eadem. q. ij. ar. ij. Et de valore aque benedictae que remittit veniale pulchre loquitur. Ad idem Hugo de sacramentis. lib. ij. par. ij. sanctus Thome. dist. xvj. q. ij. ar. iij. lib. iij. Alex. par. iij. q. vij. mebro. j. ar. ij. s. j. Item Rich. dist. xvj. ar. ij. q. j. Item dist. j. ar. j. q. iij. Item Aug. in Enchiridion. c. lxx. Item de peccatione. dist. ij. q. iij. Quia saltem.

Peccans autem mortaliter incurrit quatuor damna. ut scribitur Beleser dist. xv. q. iij. lib. iij. Primum est amissio vite eterne: et amicitie dei. Secundum: perditio gratie dei. Tertium: amissio actuum meritorum. Quartum: acquisitio tormetorum inferni. Omnia autem peccata in eo quod re aliqua puerse vitur: iniuriat cuiuslibet iusto tanquam fur et raptor rei sue. Et est enim furtum conuocatio rei alienae in iure domini. Tractat autem iniustus (abutendo re aliquid) rem illam que iust est: ipso non consentiente. nam consentiendo peccaret. Nec est radicalis ratio (ut inquit Berson par. ij. ser. d. de iustis

angelico facto in regna domini) cur fraternali correctio cuiuslibet iusto copert quoniam de re sua agit dum peccat. In hoc vero copertum proximum et philosophicum esse intellexit Jacobus dicitur quod qui in vno offendit factus est oim reus Jacob. ij. Nam peccata in vno peccat in omnes. tremenda nimis: sed vera sententia: peccata in vno peccat in omnes imo in ipso celum: et oia que celi ambitu continent. Nec Berson.

Peccator proprie est qui ex habitu peccat vel ex proposito secundum Bernardum Thome. sup. ps. xxvij. Vel peccator (ut scribitur Gabriel. dist. xij. q. j. lib. iij.) est homo ordinatus a deo ad penam eternam propter actum peccati quem actu committit vel commisit. Et dicitur peccator ab ordinatione diuina: quapropter peccatum preteritum quod transiit et non est quantum ad actum ordinatum est ad penam eternam. hoc enim significat peccator. Et hoc nomen peccator nihil significat inexistens in peccatore transiente actu peccati: sed significat actum peccati qui transiit et penam que correspondet: et deum qui peccatorum ad huiusmodi penam sustinendam ordinauit. Et in hoc multum deceptum imaginantes quod ad docendum nomine possumus de aliquo predicat quod necesse est aliquid inesse illi de quo predicat quod formaliter predicatum illud imponat sicut est de illis predicatis albi nigri / sciens / virtuosus / iustus. quod falsum est in terminis conotarum: qui non conotarum aliquid vnum: vel si aliquid vnum conotarum tamen non id quod inest suo substrato: sed quod infuit vel alteri inest. Unde generaliter ad hoc quod tertium minus conotarum conuincit alicui / sufficit quod conotarum suum sic se habeat sive in re illa sive in alia sicut per ipsum conotarum. Sicut est deus formaliter conuincit non ab aliquo sibi inexistente sed ab actibus qui transiunt: etiam si nullum in eo habitum genuissent. Sic ad mortem iudicatus dicitur damnatus non ab aliquo sibi inexistente: sed a sententia qua ad mortem est ordinatus: que sententia nihil in damnato producit: quia potuit iudicari eo absente et ignorante. Et peccator definit tunc quando qui prius propter peccatum commissum ordinatus fuit a deo ad penam: nunc propter penam ab eodem ordinatus est ad vitam que tamen mutatione non dicitur mutatione in deo: sed vel in penitentie vel in tempore vel in alia creatura. Nam de potentia absoluta sine mutatione peccatorum per solum lapsum temporis potest primo ordinari ad penam: deinde ad vitam: sed secundum potentiam ordinatam non fit peccati remissio nisi per infusionem noue gratie: per quam realiter mutat qui fuit peccator. Remanere autem peccatorem post actum transeuntem nihil aliud est nisi ipsum a deo voluere ordinari ad penam condignam illi peccato. Et remitti seu deleri peccatum nihil aliud est quam ordinatum ad penam iam non ordinari ad penam. Gabriel. vbi sup. Et ad delectionem peccati (ut dicitur et probat Scotus dist. xij. q. j. ar. iij. lib. iij.) regulariter requiritur pena vel punicio voluntaria. Et peccator: ut scribitur idem Gabriel dist. xij. q. iij. dubio. j. post Alexandrum. parte iij. q. lxxvij. mebro. ij. articulo. Et Richardus dist. eadem articulo. q. j. lib. iij. Concordat beatus Thomas. dist. xvij. q. ij. articulo. iij. lib. iij. voluit illi quod peccator semper tenet ad peccatum mortalis deestrationem non tamen semper: sed per aliquam etiam post peccati remissionem. tunc autem tenet secundum Alexan. et post eum Richardus. quando penitentia recordatur peccatorum suorum quibus deum offendit. de quo Gabriel. vbi s. Constat Jacobo de Valeria ps. vj. q. dicit quod licet peccator egerit penitentiam perfectam de peccatis suis per contritionem et confessionem et satisfactionem: tamen tenet semper dolere et penitere quatenus recordatur sicut illius peccati. Nam si post actum penitentiam quod copularet sibi fecisset

illis peccatum tunc rediret sibi culpa: ideo semper tenet dolere et penitere quatenus recordatur. Unde dicitur claudens in itinerario suo quod beatus Petrus semper flebat peccatum negationis eius: quatenus recordabatur intantum quod laqueum decurrerent sulcaui: raris genas ipsius Petri. Nec epus vbi supra. Et ut dicitur Scotus dist. xij. q. j. lib. iij. Magni peccatores non statim quando sunt iustificati habent illam pacem quam habent perfecti et exortantur in virtutibus: sed pugnando contra inclinationem et habitum vitiosum merentur et acquirunt sibi habitum in contrarium. Et peccator quatenus peccat adulterium committit furtum et homicidium: quia anima que in peccato fuit est deo desolata non seruat quod promissum: et a deo auerit ad creaturam. Rapit quod prohibetur: facit enim contra legem et precepta dei. Committit et homicidium: quia occidit et odit animam suam in morte eternam que diligit iniquitatem. De quibus legere potes apud Aristotolum in principio. Et licet peccator ledat primum: tamen in primis offendit deum: quia eius legem transgreditur et peccat: et violat et eius precepta contemnit: et consequenter ledit primum inferendo sibi damnationem in fama vel in bonis vel in persona. De quibus videre potes Jacobum de Valeria vbi supra. Et peccator in genere monstrum est et horrendum: ut scribitur Berson tractatu. xv. sup. carico gloriose virginis qui secum distinet quod uenit nulli: quod dissipat et soluit curis: et sceleribus / facinoribus et flagitiis incessanter / sine modo / sine ordine / sine pudore / mensura / vel substitis / se odit in se sicut / malus ovis / pessimus sibi / et eo infelicissimus. quod deterioribus peccatis fuerit obnoxius a primo peccatore vbi ad vltimum etc.

Peculium a peccato. Unde apud maiores omne pecorum vniuersa copulata dicitur peculium: quia pecoribus vniuersa copulata dicitur peculium. Unde secundum Seruatum pecunia dicitur a pecculo. Proprie autem significat quicquid alicuius est labore et industria paratum et lucratum est secundum Gabriel. dist. xv. q. iij. ar. iij. dubio. ij. postionem. v. lib. iij. Peculium dicitur quod pusilla pecunia: siue pecuniam pusillam. Dicitur etiam aliquid quod famam acquirat viuente patre sub eius potestate existens: siue illud acquirat a patre alioque: et illud est quadruplex. scilicet perfectum / aduentitium / castrense et quasi castrense.

Peculium profectium est quod ex rebus patrie vel carum occasione proficitur ad est puenit: vbi ex capite large: ut extendit se ad omne quod occasio patris aut causae proxime vel immediate prouenit: ut est pecunia vel res aliquid patrie filiofamilias a patre concessa: et fructus vel lucrum inde pueniens siue acquisitum et hoc sine labore vel industria filij: pura sibi possessione a patre data alij locat colono pro certa parte cuncti: aut pecunia mercatorum de qua habet lucrum: quod sicut prouenit ex profectio. Sed pro parte que debet operationi et industriae lucratum est aduentitium. Unde omne lucrum quod prouenit ex persona filij in casu est aduentitium. In peculio profectio ad patrem puenit et proceras: et usufructus et nil iuris habet in eo filiofamilias. Et ad nihil valet filio nisi ut non publice in casu quod alia bona patrie publicant.

Peculium aduentitium dicitur quod a linea materna aduenit dicitur Paludensis: vel ut dicitur Gabriel vbi supra. est quod aliunde puenit vel ex donatione matris amicos aut aliorum quocumque: non intuetu patrie aut acquirat ex industria aut prouenit ex euentu vel fortuna non tamen occasione militie. vel officij publici. laicus Gabriel.

Peculium castrense est quod filiofamilias a patre

rensius vel alijs occasione militie z no alias donat aut ipe in militia acqrit qd nisi militaret acqsturus no fuisset: qd in militia degenet datur esset vel ac quisuisset: etia in malicia no degenet no perinet ad peculiu castrense. Sab. Uide z de hoc Ricbar. di. xlv. art. ij. q. ij. lib. iij.

Peculium qd castrense dicit qd filius familias ex officio publico recipit. vt si fuerit aduocatus/me dicus/mgr studior liberaliu artiu/notari/aut ofi ficialis/vel rector q salaria vl' stipendia recipit publi ca/qd addit: qd no notarij communes acqunt no per tiner ad peculium qd castrense. Sed notarij dnoy z officialiu debent habere salariu de publico/ z in hoc peculio fit usufructus habz plenū dominiū z pte rari: ac etia usufructū z censū vt passimiliat z ce/ sari potest/ z dare elynam z ad vora disponere. Pas ter qd y nbi l'uris habet in eis. Dec Sabz. Et copio su. alia. i. sumia. s. u. apud legisperitos inueniunt. Et Ricbar. vbi s. U. de z Berlonē parte. j. traē. p. rra pnerarios regule Augu. parte. ij. vt dicit fm Berar ou. Nā. re. peculiu non est habere pncipale dñum in re ipsa: sed vt suus sub dño: sub patre filius: sub abba. e. monach: ex licētia ipoy sub qbus sūt: z hoc nōnūqz cōcedit: vt si habuerit officiu aliqd. s. vel est vestiar: vel elynarius. vel thesaurari: vel bmo de seruiciā vtilitari cōi eccle: vt fidelis sic z prudēs dis pensator nō qdēs q sua sunt: sed que oim zē.

Pecunia post cū scribit Sabz. di. xv. q. xij. art. ij. lib. iij. Omnia noie pecunie intelligunt quicqd ho mines habent in terra: omnia quoy dñi sūt pecunia vocat. seruus/ vas/ ager/ arbor/ pccu. / quicqd hoz est pecunia dicit. Et ideo: qd antiqui qd habebant in pecoribus habebat: z habet pna. q. ij. corū. Dia em bec in pecunia resoluunt z pecunia cōparant. Obes diūt aut pecunie offia: vt dicit Silomon. z alius di cit. Audito nūmo quasi qdam pncipe summo. Resi liunt value nihil audif nisi salue. Pauct reperitur hodie a populo aurū spernētes: vt inq̄ Berlon pte. ij. in dialogo duoy milieū franci z anglizē.

Pedes pedis. Et pedes: vt scribit scēus Bonanen. in fine quartē lib. sentētia. sup mgrm: q in fine dicit. De de pedibz sedētis sup solū excellum Pedes pnc dicit via vl' opa finalia/ q sūt vclata sic il/ la q pōnēt ad finē mūdi zē.

Penetratiuum dicit qd penetrat. de quo vide in dictione subtile.

Per quadoqz dicit circūstātia illius cui pmo cō pene bze esse vl' nō cē: tale ē essētia. Essētie em pmo cōpente ēē. vl' pōt dicere circūstātia pductio nis q aliqd pducit ab aliq/ z q accipit esse ab alio sic in creatur. Per aliq̄ dicit circūstātia cause formal. Aliq̄ circūstātia cause efficiētis. Et isto scdo mō su pra posito: vt de circūstātia pductiois accipit Aug. cū ait. Q filij qdqd habet nascēdo hz a pte: z ita filij esse qd habet accipit p gnationē. Et vt scribit s. Bo/ na. di. xxxij. q. ij. ar. ij. lib. i. qd illa ppositio p iūgit vbo absoluto ipōtat auctoritatē: vt cū dicit. Iste est bonus p illū/ vel sapiēs vl' potēs. Cū vbo vero trāsitiuo im pōtat subauctoritatē: vt rex pōt p baluū. Nec autē (vt ipe ināt est falsa. paf ē potēs p filiū. bec ē vera: p opaf p filiū. Et per fm Sab. di. xxxv. q. v. li. j. p dice re circūstātia cāe motus sic dicitur q aia intellectuā itelligit p habitū tanqz p cām motuā seu effectiuā. Ut scdo p dicere circūstātia potētie cognitiue vl' mō diū vl' rōnē cōgscēdi. sicut dicitur q homo itelligit p

intellectū. Sic capit cum querit/ an angelus itellit git se z alia per essētia suā/ vel p spēs a rebus accey pras/ vl' a deo infusas. de quo Sabz. dist. iij. q. ij. s. ij. Uel tertio potest dicere circūstātia obiecti mediū. Sicut dicitur q intelligim deum in via p quēdam pceptū sibi ppiū. Uel quarto impōte potest di/ cere circūstātia obiecti rei minantia imediare. sicut dicitur q videbim deuz p suā cēntiā: qz ipa erit vly la in se z imediare. Hoc modo capiēdo/ per deū intel ligit omnia alia a se p ideas coz: quia idē sūt obiecta cognita rei minantia cognitiōe diuinā alia a deo. Alijs autē modis nō cognoscit p ideas: quia ille nec mouēt intellectū/ nec sūt intellecte diuinus/ nec oby iectum mediū inter deum z alia a se cognita. Dñs pō positus Sabz. vbi supra.

Peregrinus dicit aduenaz aliena loca pagras: a pagro. Et differt ab hospite: qz peregrinus simplr fecit q in sua ciuitate nō est: hospes qui in aliena ciuitate est. Antiqui tñ peregrinos diceb bant hospes. Ambro. Aduersarios molli veteres ap pellatōe nominabāt. Hospes em antiquo ritu pegri ni dicebant. Sum z nos christiani peregrini z ad uenē/ nec ciuitatē manentē habem: sed futuraz vti nam inquiram. vt horat' mgr Joānes Berlon pte ij. in dialogo duoy milieū franci z angliz. Et pegri na sacra dicitur que ex alijs vrbibz religionis gratia sunt aduēta. Et peregrinos vbum deponens/ signū fitat per aliena loca peragrans. pncipaliter z nō esse in patria. Un. ij. Lozin. v. dr. Peregrinamur a dñoz cō seu pfectum fm Magistruz lib. ij. sent. di. iij. est triplex. scz: fm temp pus/ fm naturā/ fm pfectiōis vniuersalitatē. Scōs ipus: cui nihil deficit/ qd fm rēpus illius statim sibi puenit. sic puer dī pfectus: licz nō habeat viri pfecti cōnē. Scdm naturā: qz habz qcquid nature conue nit. fm sui capacitatē. sic soli beati sunt pfecti. Scōs vniuersalitatē/ qd est sūmē simpliciter pfectum. Pri ma est nature cōditē. Scdm ea est nature gloriificatē. Tercia nature increatē. Et pfectio si simpliciter z abso lute p dicitur: solus deus pfectus z totus est: quia so lus est cui simpliciter nihil deest: in quo sez oim illud est qd melius est esse/ qz nō esse: vt de mgr Joānes Berlon tracta. de pfectiōe cordis. Accipit aut pfectio cō simplr capiēdo. duplr: vt notat Sabz. dist. ix. q. ij. lib. i. dub. ij. z dist. vj. q. ij. codē lib. z dist. j. q. j. ar. ij. lib. iij. E cōcordat Alacēsis q. vj. ar. ij. li. j. Uno mo do accipit pro pfectiōe q est simpliciter summa z infi nita/ incōpossibilis oim impfectiōe. Isto modo rela tides/ z quicqd est in deo est simplr pfectum seu pfectio simplr. Nihil em realiter existēs in diuis est im pfectus. Alio modo pfectio simpliciter dī qd compe tit cui libet simplr pfectio: hoc est: oim su pposito sim pliciter pfecto. z sic nulla relatio in diuino est pfecta simplr: nec tamē est impfecta. qd nulla relatio cō pteie omnibz psonis. nec filius est impfectus cū non sit in eo pfectio. s. paternitas: q est in patre: z nō defit eit sibi/ aliqua pfectio simplr. Nā impfectus illo mo do nō est id qd carer aliqua pfectiōe simplr: sed non est summū z infinitū. Nunc aut filius est summus z infinitus: z ita nō est impfectus. Uide latus Sabz. dist. xij. vbi s. Et vt idē dī lib. iij. vbi s. Tunc oimz personaz sic vna pfectiō essentialis: sunt tamē etiaz distincte pfectiōes notionalis: sicut distincte relatioy

Pfectio seu pfectum fm Magistruz lib. ij. sent. di. iij. est triplex. scz: fm temp pus/ fm naturā/ fm pfectiōis vniuersalitatē. Scōs ipus: cui nihil deficit/ qd fm rēpus illius statim sibi puenit. sic puer dī pfectus: licz nō habeat viri pfecti cōnē. Scdm naturā: qz habz qcquid nature conue nit. fm sui capacitatē. sic soli beati sunt pfecti. Scōs vniuersalitatē/ qd est sūmē simpliciter pfectum. Pri ma est nature cōditē. Scdm ea est nature gloriificatē. Tercia nature increatē. Et pfectio si simpliciter z abso lute p dicitur: solus deus pfectus z totus est: quia so lus est cui simpliciter nihil deest: in quo sez oim illud est qd melius est esse/ qz nō esse: vt de mgr Joānes Berlon tracta. de pfectiōe cordis. Accipit aut pfectio cō simplr capiēdo. duplr: vt notat Sabz. dist. ix. q. ij. lib. i. dub. ij. z dist. vj. q. ij. codē lib. z dist. j. q. j. ar. ij. lib. iij. E cōcordat Alacēsis q. vj. ar. ij. li. j. Uno mo do accipit pro pfectiōe q est simpliciter summa z infi nita/ incōpossibilis oim impfectiōe. Isto modo rela tides/ z quicqd est in deo est simplr pfectum seu pfectio simplr. Nihil em realiter existēs in diuino est im pfectus. Alio modo pfectio simpliciter dī qd compe tit cui libet simplr pfectio: hoc est: oim su pposito sim pliciter pfecto. z sic nulla relatio in diuino est pfecta simplr: nec tamē est impfecta. qd nulla relatio cō pteie omnibz psonis. nec filius est impfectus cū non sit in eo pfectio. s. paternitas: q est in patre: z nō defit eit sibi/ aliqua pfectio simplr. Nā impfectus illo mo do nō est id qd carer aliqua pfectiōe simplr: sed non est summū z infinitū. Nunc aut filius est summus z infinitus: z ita nō est impfectus. Uide latus Sabz. dist. xij. vbi s. Et vt idē dī lib. iij. vbi s. Tunc oimz personaz sic vna pfectiō essentialis: sunt tamē etiaz distincte pfectiōes notionalis: sicut distincte relatioy

Pfectio attributalis duplr acci/ (nes. pif. Uno modo p ipsa re q est pfecta simplr: sicut est essētia: que est simplr pfectio vt dicitur est: quomā

nullā includit impfectiōe essentialiter/ nec necessa/ rio aliqua impfectiōe annexā habet. Sic esse pfecti/ cus oim creaturē repugnat. nā oim creatura neces sario depēdet a creatore. Depēdere autē ab alio imper fectiōis est. Accipit impropriē p cōceptū vel signo rē simplr pfectā significatē: videlicet ad quē nō sequit/ cur de quo p dicitur esse impfectum: vt hęc dicitio sapi ens/ bonū/ viuens zē. z huiusmōi: q cōueniūt rā deo qz creaturē. Et hoz terminoy quidā sunt absoluci et affirmatiui: qui videlicet nō impōtat respectū ad cre aturā. Sic em frequēter accipit Decam absolutū/ p nō relatiuo: z notorum p relatiuo: vt intellecte/ vo lūtas. Aliqui sunt pnotariū z affirmatiui. id est: im pōtat diuinā essētia respectū ad creaturā: vt crea tius/ creans/ p dicitinans. Quidā sunt negatiui: vt incorruptibilis/ immortalis/ imutabil. Hęc dñs ppo/ situs Sabz. dist. iij. q. ij. lib. j.

Pfectio simpliciter variē a diuersis descri bitur vel sumit. Un fm Ansel. Pfectio simplr est illud qd in vnoquoqz meli est ipum qz nō ipm. Ali/ ter describit a dño Cardinali cameracē. q. xij. ar. ij. lib. j. Pfectio simplr est pfectio vel res significata per aliq̄ terminū que nō stat ab aliquo remoueri: z illud est summū bonū. talē em terminū voco (in qd) denominatiōe pfectiōis simplr.

Pfectio fm qd/ stricte sumēdo p describit (vt ide Alacēsis ait) qd est pfectio vel res creata scata p aliq̄ terminū que nō stat ab aliquo remoueri: z illd esse z nō esse minus pfectū/ qz illud p illū scatum. Talē autē terminū sic scantē voco denominatiōes p/ fectiōis fm qd. Verbi gna. de pmo: vna in dō est p/ fectio simplr. z iste terminū vico/ est denotiatio pfecti cōis simplr. De scdo: vna creata est pfectio fm quid: z iste terminū vira creata/ est denotiatio pfe ctiōis fm quid. Et fm istū modū sola diuina pfe ctiō est pfectio simplr. pfectio autē creata p filis deno minatiōis pfectiōis diuine: est pfectio fm qd.

Pfectio creature saltes cēntialis/ z nō parti alis nō distinguit a creatura. Possz b pbari: qz qli ber creatura est pfecta saltes in suo gñe. fm illd Bēn. j. Uide de cūca q feceraz: erat valde bona. Et dī notācer/ cēntial z nō partial: qz vire est pfectio hois accidentalis: z pfectio subalis est pfectio hominis essentialis/ z tñ distinguit ab hoie. Et illo sequit qz idē est dicere: pfectiōe creaturaz pnteri in dō/ z creatur rā pnteri in deo. Creaturē autē z eaz pfectōes pnter tur in dō obiectiue vtrualit z eminetē: qz cōgscunt a deo z pducunt. z de est illis pfectioz. De qz consulas latus Sabz. dist. xxxvj. q. vñca. lib. j.

Pfectio christiana (vt scribit Berlon pte. ij. pmo. ad ecclasticos facto in cōna dñi: q incipit. Tra didit itaqz Iesus iudas zē. p dicitur. iij. est dī diligeo: in q q seruētiōis est b/ z pfectioz iudicat. Et vt ait Bui do Larchusien. vt eū refert Berlon pte. ij. in pmo d p ractio. Rational' creaturē vera: pfectio est vnā/ quāqz rem tāci habere quāri habēda est. sicut pluriū est aia qz esca/ fides z eqras qz pecunia zē. Quinqz at pfectiōis gñā cōsueuerūt distingui: vt scribit scēus Bonauē. di. xxx. q. ij. lib. iij. Pmū est pfectio suffi ctiē: q cōsistit in adimpleriōe mādator. Et de hoc Martb. v. Et ore pfecti sicut paf vester celestis per/ fect' est. Scōs: est pfectio religiōis: q pstitit in obser uātia ptilioy. Et d b dī Mar. xij. Si vis pfect' eē: vade z vde oia q hēsz. Tertū: est pfectio pfaciōis: q pstitit in regimine subditor. Et de b dī Luc. xj. Pfect' ois erit si sic sic mgr ei. Quarū: ē pfectio

opatiōis: q cōsistit in ostēsiōe exēploz. Et de hoc dicit Bēn. vj. Hoc vir iust' atqz pfect' in gnationibz suis. Quinqz: est pfectio trāquillitatis: q pstitit in psumā tiōe difficillimoy z oprimoy. j. Jo. iij. Pfecta cha ritas forma mirit timorē. Et pbs dicit pfecta vira oprimoy est opatiua. Ad pma pfectiōes. s. sufficiētis obligant oēs rā pfecti qz ip pfecti. Uide latus Bonauē. Et sūma pfectiōis (vt inq̄ Berlon pte. ij. in ser. de vbi s. dñi. Venite ad me oēs q laboratis) pstitit in mō suētudine z humilitate. De statu pfectiōis vide infra **Pfectū** res est duplex. (in dictione/ Scac. vt scribit Ricb. di. xxx. ar. ij. q. ij. lib. iij. Quedā in esse pmo. qdam in esse scdo. Pma in b pstitit q res hz omnia q pnter ad ei' essētia. Scda pstitit in qbusdā pfectiōibz nō pnter ad ei' cēntiā. Pmo mō sūt p/ fectū mīnōmū inf Mariā z Joseph/ nō scdo: quia nō ita pfecte scant vniōē cōi z ceclie z hūang nature cū diuina psona: sicut mīnōmū psum mātū zē. Et pfectū fm Bui. scotif. dist. xxxvj. li. j. est cui nihil deest. sic etiā corū qnqz accipit fm Sabz. dist. xv. q. vñca. ar. j. li. iij. Et dī tripl' pfectū: s. Arist. v. Meta. Uno mō dī pfectū fm esse. s. cui' nihil ē extra accipit. sic homo dī pfect' cui nō deest aliqua pars boim debita. Et possum' loq vel d pfecto sim pliciter/ vl' fm qd. s. in gñe. Si simplr: sic solus de' dī pfect' b pmo mō: qz sol' est cui nihil deest: s. hz omnia bona aut formalit' aut eminetē/ aut exēplarē: aut virtualit'. Si aut fm qd: sic homo dī pfectus qz ea hz qz requirunt ad esse pfectū hois: z nil de his sibi deest. Scdo mō pfectū dī fm vtrū: scz qz hz virtutē in esse cōpētā: z nō deficit: sed habet incantū q non excedit ab aliquo in tali virtute. Et sic etiā si loquimur simplr/ solus de' dī pfect'. si fm quid/ dī iste medicus pfectus vel grāmaticus: z q habet talem artē sine dfectu illius artis: in tantū q a nullo in tali arte excedit. Et iste modus qnqz solz ad mala trāsferri: vt cū dicimus. iste est pfectus te croz iste est pfectus de ceptor: sicut bon' latrozē. Uel p/ pte fm spēm pntē virtutis dī pfectū quod in nullo deficit. hoc est cū nihil corū deficit q sibi cōpetere debēt. Sic pfecta obfuario charitatis (vt inq̄ Sabz. vbi s.) est dñm deū ex toto corde diligere. q ddem pfecta obfuario pcepti charitatis duplr pte intellij gi. Uno mō dī illa pfecta que sufficit ad salutē. Alio mō dī pfecta que excludit oēm impfectiōē ney duz i ppositū salutē/ sed etiā aliquo mō recardāre vel impediētē: vt pcta venialia. Sic deū diligere ex to ro corde/ ex tota ania: est deū diligere pfecto corde pfecta aia. Et qdūqz hz grām grātificantiē/ diligit deū ex toto corde/ z tota aia zē. actu vel habitu: etiaz si fuerit infās nouiter baptizaz. Null' aut pctō mox tali obnox' deū ex toto corde diligere: qz nō hz gratiam: q necessaria est ad salutē: z ibi corū valet. i. pery fectū. Nā z fm p hū. v. Meta. idē est corū z pery fectū. Uide pta Sab. dist. xxxvj. lib. iij. Tertio mō dī pfectū fm finē. s. qd est assecutū suū finē ad quē oz dinaf. sicut hō bon' dī pfect' qn' adēpt' est salutē. Et sic etiā pfectū soler qnqz trāsferri ad mala: dicit' do. b est pfecte perditum vl' corruptū. Dñs pposit' rus Sabz. Bui. scotif. z frater Pelbart'. Et per op posium dicitur impfectum.

Pficere capit duplr. vt scribit Bulef. di. xvij q. j. li. j. Uno mō effectiue: z sic de' pficat me dādo mibi vitam/ vl' effectiue vita mea. Alio mō formalit' z sic ania mea corpori meo dat vitā/ vl' est vita corpo ris formaliter. Iho mō charitas pficat creaturam

rationali: et distinguere et disponere ad vitas eterna. Un Aug. Sola charitas est q distinguat in filios regni et patrios. Estq pfectio/absolutio. A q pfecte aduoc bium: hoc est absolute/antegre.

Perfidia: est fidei violatio. Et pfid^o pe. cor. e. 17. in edum fecit sa (dei violatio). luis discrimi. Un est illud Eccl. 17. Qui amat piculu pbit in illo. Et deuitare picula semp euasum est. vt vult Berson pre. in. trac. de di versis ceterisq diaboli. Sic piculu venit a pereio is Un periculosa q periculosa: qd est piculu subeo. A q piculosas a um: qd est cu piclo. i. pnciosus. Et aliqd d^r periculosum duplr: vt scribit san. Bona. dif. xxxij. q. 1. li. iij. Aut qz piculi ca. Aut qz piculi occasio. Un iurare per deu d^r piculosum eem: qz ca piculi: p^r em ee meritoriu bonu: qz occasio picli i eo q no dilige ter obfuar qualie iurat. Anqz piculu ide est qd expe rimentu. Teretius. Fac piculum in lris. Et d^r expe rimentu: qz raro contemtu est sine piculo. Sic venit fm Seruii ab antiquo vbo peroz ius. cui^o coposiu^o est expozio: qd magis in vsu est. B q pericia et peri tus. Dicit aut perici docti et expei. Sicut cocora: um perici/indocri/in expei. Luliber aut expro in sua ar/ te vt scientia (vt d^r magis crededu est q idioriz in/ seiq: sicut medicis/phis naturalib/phis moralib/ et theologis expozio magis crededu est q impis. vtz vult Berson pre. j. tracra. 7 supstiosam diez obser uatione. N. c. (vt ibidez d^r) ogete fatagere ad repara nonē sublele per pncipia pdictaz sciaz ptra elcs in/ expozio: qz nec intelligeret nec assentiret. Si at cre/ dere nolit edocis gratis errat: vltro sese seducit: inquit Berson. Plura ibi agit ptra supstiosos zc.

Periurium tripliciter accipit. vt scribit Bab. dif. xxxij. q. ij. ar. j. lib. iij. scz: striciffi/ me/ p^rie/ r coit siue large. Striciffime accipit p iur ameto quo scieter falsus iurat. Stricice seu p^rie ac/ cipit p iurameto q scieter vel ignorater iurat falsus: aut dolose vep: vel qd vergit in decertoze extru. L d^r ser vt large accipit p quolibet iurameto in quo desit/ cit aliqd eriu comicu: veritas iusticia/ vt iudicium. Primo mo accepit Mg^r di. xxxij. lib. iij. cu diffinit sic. Periurium est medacu iurameto firmaru. Den daci aut vt al^o d^r dicit falsitace sermois z incerto/ nis. Tertio mo accepit san. Hierony. super Hierem. vbi enumeratis tribz comitib/ subdit. Si ista defu erunt. i. veritas iusticia/ vt iudicium: no erit iurametu: sed periurium. Secdo mo accepit August. in de verbis ap^l fimo. xxvij. vt recitat Mg^r du ait. Melius cre dit z ille peierare qui falsus volutate falledi iurat. z qui falsus puras/ qd veru est iurat: z q vep puras/ qd falsum est iurat. Et fm Bulefex di. xxxij. q. j. li. iij. periurium est reuerariu z inordinatu iurametu. z vep/ nie a petero: qd est iurametu infringo. Un peieratoz z peieraerit peieratio deducitur.

Periurium comitit sexuplr. Primo du scie/ ter iurat falsum. Secdo mo du dolose iurat vep/ qd puras esse flm. Tertio du ignorater iurat flm qd cre dit esse vep. Quarto du no seruat pmissuz iuramen to firmat. Quinto du iurat illitatu/ vt qd vergit in decertoze extru. Sexto du iurat iusticia: in sexto iu dicituz. vtru piurium no sp accipit vt includit oes illos sex modos. Un z tripliciter sumit piurium. i. striciffime: p^rie/ r large: vt dicitu est. Striciffime accipiedo co/ p^rededit em pmu modu. Stricice seu p^rie exedit se ad qnqz modos: B est ad oes p^rer vltimu. Large acci

piedo coplectit oes modos. Bab. di. xxxij. q. ij. li. iij. Et ad B gen^o piurij vt scribit Berson pre. ij. in Tris pertiro de pceptis decalogi. c. vj.) reducit voroz fra ctio/ sedent: z solutio fidei mfontialis. z g^raliter infidelitas q in alteri puidicu secretu illu reuelat: siue p p^ressione ipi/ siue alio mo secreto cognitu. Le ge naqz diuisa z natural secretu teneri debet qd in les creto acceptu est: nisi alia via fuerit sibi detectu. Nul lu aut piurium sex sp^rz (vt scribit Bab. ar. ij. vbi s.) est crime mortle du sit indeliberatez ex surreptioe. Nul lus em acc^o indeliberatez est culpabil^o aur meritoz. ergo nec piurium. Prop^r hac cam si factu vt furiosus peierat/ mo peccat. Un sicut ad accus meritoriu req^r rit deliberatio/ alioqn no ess^o xtuosus nec huan^o ita z ad accus demeritorios req^rrit deliberatoez. No em p^rioz est de^o ad puniedu/ qz ad p^rmiandu. Sic accus iuradi p^r fieri deliberate vt indeliberate. De q larius vide ap^l Bab. Sz hic diligeter p^riderandu: qz l^r in/ deliberatez/ p^ruar ta deliberatioe formal^o qz interpreti ta: vt ides d^r Bab. Un q ex pessima p^ruerudine fey re ad singla vba iurat p^r chzi mēbra/ nulla factieca di ligentia ad remouendu hac mala p^ruerudine: no p^ro (inquit Bab.) excusari. Silt in iurametu cu sole/ nitate factis indeliberatio z surreptio locu hie no p^ro: vbi p^rter deliberatoez tot adhibent solentates. Sed ome piurium altero p^rmoz duoz modoz cu delibera/ tioe factuz: est p^rem mortle. qz in vtroqz mo inducit suma vitas in reftimonio credite falsitac: qz grauis irreuerentia dei irrogat. ergo p^rem mortle. Omis em talis irreuerentia est ptra pceptu. Et d^r / cu delibera/ tione. qz si quis (vt dicitu est) dicitis modis iurare: no aduertēs se iurare: nec inredēs deu in reftē su falsita tis iducere: no ess^o p^rem criminale. Periurium aut rez/ tij modi quo iurat falsum creditu esse vep: a mortali excusat: si no fuerit de certitudine/ z magis id qd iur/ rat qz eius oppositu veru esse credat. Un Augustin^o fmo. xxvij. in de vbiis apostoli. Puras hoc vep esse qd falsuz est z temere iurat/ z scq^rit. rea lingua non facit nisi rea mens. qa ergo mens hui^o no fuit reza: nesciebat em falsuz esse qd iurat esse vep: nec temere nec negligeter/ sed cum magna diligētia videbat sibi dephendisse veru/ qd iurauit flm: piurij re^o nequa qz est iudicand^o. Et d^r / de certitudine. qz si certioz fact^o esse: no excusat a mortali. vel si iurat ptra p^rcientia: tuc peccat. Vide lat^o ibi Babz. z Seo. Periurium ho qrei modi no excusat a crime mortli: du no assue p^rcientis qd iurauit: ad qd se facuz/ deu reftē exbi/ buir: qz in eo est facit deu medace: z ita irreuerentia deo facit. z p^r p^ris mortale peccat: z imediate se auer/ tit a sine vltimo: z ita nihil deficit ibi de rone mortali si deliberate fiat. Sed qui qnto mo peierat: mor tali crime peccat. Dis em tal^o eo q iurat se peccatu/ rum aut accuz id qd vergit in decertoze extru: d. um vult esse reftē z vinculu iniquitaz ac iniusticie/ aut impeditoze p^rfectionis z maioris boni. hoc autē est ir reuerentia deo irrogare. z per p^rsequēs mortale pec/ care. Periurium ho scpti modi qd sit p indistinctione: qnqz habz/ qnqz excludit mortle crime: qz tale iura/ mentu sit omiffis qbusda circūstantijs redictis ad li citu iurametu. Haz autē omiffio qnqz est p pceptuz no abrogatu: z tuc est mortle. qnqz z cōsiliu: z tuc est veniale. Nec p^rerea locus nec coactio poterit a moy tali iurante excusare in periurio: qd his exclusis esse mortale: qa coactio no p^r fieri nisi p merum. sed nul lus me^o excusat peierante a mortli peccō. Nec locus

excusat a periurio. qa qui iocose iurat/ deliberate est: no vicit irreuerentia dei/ sed qz ad aliqd mag^o au/ ger. vt vult san. Tho. scda scda. q. xxvij. ar. iij. Ma gis em irreuerentur persona graue qui ca in cavili in/ ducit in reftē/ qz si hoc faceret in ca magna: pura ma gniam vtilitate conferent/ vel danum magnu caue/ rem. Peierare autē in loco/ vel deuz adducere in fal/ sum reftem in ca leui z vili: scz loco. ergo. Ninc dicit mg^r Joānes Berson in suo Trigeito. c. iij. No parit ludu fama/ fides/ oculus. alij addu z mulier zc.

De grauitate periurij. Tho. j. quodli. ar. xvij tenet periurium esse grauius p^rem qz homicidiu. z alij ludit mg^r Joānes Berson pec. j. de errorib/ circa p^r cep^ru/ No occidēs qz est imediate z deu z pceptu p^r i me cabule. sed homicidiu imediate est ptra p^rimuz. Ledit insup in subuersione grautoze tot^o republici/ ce dum vinculu eius qd est iurametu iumpit z dissol uit. Un iurametu est omis p^rouer sic finis. fm apo/ stoli. Porro si perdet de^o oēs qui loquif medacu: ita q nulla adieccōe p^r licitu fieri: qd de periurio cen sebim^o iudicandū vt scribit Berson vbi s. Jc periur rare nome dei videt qdam diuini nomis denegatio: vt vult Tho. vbi s. z cu refer d^r p^roste/ Bab. dif. xxxij. q. ij. li. iij. Un scdz locu post idolatria/ p^rem p/ iurij tenet. nec obstat vt p^rem homicidij grauius pu nit. qz in iudicio hūano quārtas p^rng hō sp respons der quārtas culpe. Incedu em infligit maior pena p^r minor culpa: qn grauius nocumetu iminet homi nib/ aut republice ex minor culpa. Nec Tho. Bly ter sentit Richard. de magna villa in. iij. dif. xxxij. ar. iij. q. j. qz homicidij est grauius p^rem qz periurij. quia raro graui^o est peccat^o / quāto cōtrariat directe maior: hūi z actuz dignioz: sed periurij est directe z imediate ptra act^o virtutis latie. qz iurare est acc^o latie. homicidij est directe z imediate ptra charita/ tem ratioe actuz secundarij charitatis: qui est diligere p^rimuz. Lertu est autē q nobilioz actuz est p^rimū ex charitate diligere/ qz veru ex legitima causa iura/ re. Sicut charitas est virtus nobilioz qz latia. Est em adulectu maius periurio: qm corūpue ordinem di/ gnoze. Dignioz est em ordo homis imediate z dire/ cte ad deu/ qz ille qui esse debz ad p^rimuz z ad deum p^rimo imediate. Vide de hoc lat^o d^rim p^roste/ Bab/ di. post Richard. Est z periurij maius peccatu qz furu: quia maius est adulectio/ qd graui^o est furto. Vide z Babz. qui z soluit ratioes Tho. De grauita/ te periurij sic scribit mg^r Joānes Berson in Trigei/ to. de pceptis decalogi. c. vj. Valde inde graue p^rem est piurium cu deus assumat tanqz testis falsitatis. z qz artificiose iurat/ falsum artificiose deterat. quāqz em p^r loco z tēpore cōueniēter veritas possit subicert: no ramē dici falsum scieter/ z periurium comitit. Peccat erit grauius ptra pceptuz/ No iurabis p^r nomen dei tuū in vanu z sine ca/ qui turpia factū iurameta desit blasphemātes: z anias suas iurādo demonib/ deuoz uentes: quiqz de humanitate chuzi/ z sancti inhonez ste loquuntur. Lorra quos omēs sic piuros z blasphe mos staturē sunt leges puniunt: tam a terrenis prin cipib/ qz a plaris eccliaisticis. Un dolendu est (inquit mg^r Joānes Berson) q p^rter negligētia sp^roz ad quas penas exequi peiner no sotiunt effectū. Nul lum ho diligēter. vt idem d^r p^rmissa deberet arde/ re bi qui causa luri de facili iurat. quē admodu mer carozes z mercatrices. Illi etiā q abloz p^r se passione aut ebrietate in ludis frequēter ibonēstis siue probij dita: vt est capilloz luduz/ enormiter iurat. Et ge

neraliter quicūqz p^rerfa cōsuetudine aut inclinatio/ ne p^ruenti/ iuramentu emittit. in talib/ qui p^r pe p^r se pe periurij comititur: p^rter qd etiā tales aliqui peo tozes sunt in hoc saracenis aut iudeis z minus deuz bonozātes. Mg^r Joānes Berson. Quo fit vt praro iurādum est: z no nisi qn necessitas occurrit: z qh ces cere circūstantie affunz iurandū est/ z iurari potest cu merito. Sed quia raro cōcurrūt omis circūstantie req^r quisitē ad licitu iurametu: idco no est frequēranduz. De quo videas dominū p^roste/ Babz. dub. vlti. distin. xxxij. q. ij. li. iij.

Permissio multis modis d^r in scptura: vt scri bit san. Bona. di. xlvij. q. ij. lib. j. z di. xxxij. ar. iij. q. ij. li. iij. z Berson de vita spūali oie/ lectioe. v. in pncipio. Primo permissio d^r no qhibe/ re z no impedire cu possit. Et hoc modo est signū vo luntat/ diuine distinctū ptra pceptu: sic d^rns p^rmitte/ mala qz no cobibet. z sic d^r d^rns p^rmittere: qz nec p^rect p^r nec p^rhibet/ nec cōsultie fieri: sed indulget. z est sig/ num volūtatis dei: qa aliqūe actū fecit in sic p^rmit/ tere. vt dicit d^rns Cardinalis cameracēsis q. xliij. ar. 7. r. j. lib. j. Sed sic no vult mala culpe. Deuz autē fm Augu. z scribit post eū Srephan^o Bulefer dif. xlv. q. vltia. lib. j. nihil mali p^rmitte: quin aliqd boni ex h elicit. sicut p^rmitte/ Periū cadere vt esse humil/ nec de suis p^rideret vrbz. Jc aliquos qui in iuuentute fuerūt casti: p^rter superbia in senectute p^rmitte cades re vt humiliēz: z cognoscat se dei gratia esse qd sūe. Bulefer. Alio modo p^rmissio vel permittere: est no punire tēpotaliter. z sic d^r libellus repudij p^rmitte. Martel. xxj. Moy ses ad duricia vestra p^rmissio. Sic z deus mala p^rmitte: qz no punie in iniustis. Jc permittere est non p^rhibere. Ps. Trascimini z nolite peccare. Glo. p^rmitte qd necessitatis est/ no probij ber. No est autē idem: p^rhibere/ z no posse p^rhibere. vt dicit Bulefer dif. xlvij. q. ij. li. j. Possibile em ē deo peccatozes cobibere ne peccēt: z em no facit. Jc p^rmie rere: est min^o bonū indulgere. Sic Ap^l p^rmitte mi nus bonū: quia no p^rcipit mai^o bonū. sicut virginib/ nubere p^rmitte. Et super illd. j. Lornēb. viij. Hoc ēe dico fm indulgētia Glo. p^rmitte. D^r etiā p^rmitte ali/ quid: no quia iudicet faciendū: aut q no denūciatuz per leges z statuta puniendū/ sed qa de facto no exez quonē leges puniunt ptra delinquentes tales: ne de re riorē exitu res habeat: vt inde mg^r Joānes Berson: de vita anie vbi. s. Hoc modo tolerant qnqz hereticū z scismaticū alij inter chuzianos: dum scissura detert/ oz ex corundēz decernitacōe verisimiliter timet. Jtem aliqd dicit aliqd permittere fieri: vt scribit do/ min^o Cardinal^o cameracēf vbi. s. quia nec habz vob/ le/ nec habz nolle vt fiat: sed solūmodo velle. z talis permissio (vt ides ait) no est signum diuine volūtat/ tis: quia nullum actū volēdi fecit in sic permittere. vt patet. Et isto modo fm Magistru: deus p^rmitte/ te mala culpe: qa nec vult ea fieri: nec vult ea non fi eri. quia si nollet/ no fierent: sed solum no vult. z per cōsequens no habz actum volūtatis respectu huius qd est maluz culpe fieri. Et permittere malu (vt scri/ bit sanct^o Bonauictura di. xlvij. q. iij. lib. j.) est dupli^o ceter. Aut no cobibēdo manū vel animū nec in facto: nec in retributioze: sic cōsentire est. Vel no cobibēdo manū/ sed em puniēdo trasgressoze/ z arguēdo conu/ nuz: sic no p^rsentit. z h mo deus p^rmitte/ z no cōsentit. Permissio insuper fm Augu. de lapsu mudi: de^o plures esse malos: qa si pauci essent. no auderet exer cere bonos. Permittit etiā no qz no puniat/ sed quia

nam in diuiso octo modis nobis inuicem in seipura: ve idē scribit Bonauē. dist. ij. lib. j. in dub. finali. Primo mō scatione. Nactb. xl. In nomine p̄ris z filij z sp̄s sc̄i. Secūdo p̄significatiōe. Gen. j. In principio creauit. vbi habem⁹ nos deus. hebrei beloum: quod est n̄us plural' hui⁹ n̄i singularis bel. Tertio mō: suppositiōe. ve cū d̄r. De⁹ ḡnuit deū. Prover. viij. Ante om̄es colles ego parurebar. i. generauit me d̄s. Quarto mō: appropiatiōe. Gen. j. ubi. In principio creauit de⁹. de⁹ em̄ ubi patri appropiat z p̄ncipiū filio. Quinto mō iteratiōe. ve Elā. vj. Sanct⁹ sc̄us sc̄us d̄s de⁹ noster: z b̄ndic̄at zc. Septimo: cōnotatiōe in actu missiōis. ve cum d̄r Salach. iij. Misit de⁹ zc. Octauo mō: appropiatiōe: sicut apparuerunt Abraē tres viri. Gen. xvij. Hec san. Bonauē. Et p̄sonē in diuisiōe cessario cōtineat sese ad intra. ve vult Berson pre. iij. de solatiōe theologie. lib. ij. que videri potes.

Personae ecclesiasticae ve scribit Antonin⁹ p̄ te. ij. tit. xxiij. z post eū scribit Sabu. di. xv. q. v. ar. j. lib. iij. sunt om̄es aliquē ex maiorib⁹ ordinib⁹ habitus. Similr om̄es canonici regulares: monachi: fratres medicantes: ceteriq; aliqua ex religionib⁹ approbatis p̄fiteres. Similr z oēs p̄. r̄i tria subalia vouentes. Sacramentales quoq; sc̄mine ecclesiasticę p̄sonę sunt indubitatē. ve habet. xxvij. q. j. ve lex p̄t̄ n̄eie. Jc̄ oēs nouitū calū religionū/ clerici v̄ p̄uer: si quis non sine p̄p̄ie religioſi z cōplere: q; liberi ad egressum necdū reb⁹ p̄p̄ie expoliat. ve in c. religioſi. de sent. exco. §. q̄uis. lib. vj. Jc̄ noie clericorū etiam intelligunt in minorib⁹ ordinib⁹ cōstituti. Similr z cōsulari coronaz habitū clericali gerentes/ nec statum clericale dimittentes in finonū p̄bēdo: z ad accē p̄t̄ os z exercitijs om̄ino laicalibus insistēdo. xi. q. j. De persona. §. ne ho. Om̄es p̄d̄eri gaudēt privilegio clericali: tam personali q̄ reali. Di p̄d̄egia dare non tenent. De quo vide latus Sabu. vbi. Nec quisq; **Personare** vel p̄sona (ab eis exigere debet. ri siue vniri aliqd p̄sonali/ duplr̄ intelligi potest. ve scribit Sab. dist. j. q. j. lib. iij. Uno mōve tantū valeat. i. fieri p̄sonā. Et p̄sonare: est dare alicui esse p̄sonale. i. dare vt sit p̄sona. Et hoc p̄t̄ intelligi causalit' vel formalit': sicut calciferi z calcifacere. Sicut p̄sona liter alicui p̄sonę vniri: est ip̄m fieri vnū siue idē cū p̄sona. hoc est: ip̄m fieri p̄sonā illā cui d̄r vniri. Et sic accipiēdū nihil p̄sonat formalit' per aliqd extrinsecum. s; quicqd p̄sonat. v̄l sc̄ip̄o p̄sonat ve p̄sona creata: v̄l q; aliqd p̄ficiū cui identificat. Sicut p̄sona diuina que p̄sonat formalit' per p̄p̄ietatē relatiuā: q; est eadē p̄sonę diuine realit'/ non formalit'. Nec est instantia de natura humana assūpra: q̄ illa nō p̄sonatur. Hoc mō accipiēdo p̄sonari a d̄o q̄ nō sit p̄sona ubi/ nō em̄ sit p̄sona christi. Si q̄dem plus repugnat naturę humanę q; fiat p̄sona ubi/ q; fiat alij n̄o. Alio mō z magis v̄litate z cōmunit' accipit a doctōrib⁹: vt p̄sonari est dependētiā suppositalē ab aliq; p̄sonarū terminari. Et p̄sonare est p̄sonā aliquā b̄mōi dependētiā alicui⁹ naturę terminare. Un̄ ita/ ḡnādum q; om̄is natura siue entitas creata aut in se ip̄a subsistētia q; ad nullā aliā suppositalē dependet: hoc est: nullū aliq; cōtinet. Berson ad. f̄ij. reducit: inter que illis est p̄cipuū z pessimū/ dū error defendit v̄bis z factis/ mimis z terrorib⁹/ cauectis z ombagib⁹. Aliud signū est in eis qui p̄sentunt errantib⁹. sicut d̄r ad Rom. j. Quāto amplius qui errores vel errātes defendere sagax̄ malis modis. Vide signa alia z. r̄ij. apud Bersonē de p̄tinacia. Et p̄tinacia s̄m Paulus

ad per se subsistens. Vide latus apud Sab. vbi. z vocat a doctorib⁹ dependētiā suppositalis siue sustēntificati/ aut sustēntari ad sustēntificās. Et h̄id est vniri siue assumi ad vnitate suppositi v̄l p̄sonę nō fiet ri p̄sonam/ sed sustēntari v̄l sustēntificari (ve qdā dicūt) a p̄sona. vel eius dependētiā suppositalē terminari a p̄sona: quod idē valet. Vide latus Sabu. ibidē. Et p̄sonare siue hypostatarē: vniri plus d̄r q; assumere. p̄notat em̄ v̄lra assumere p̄sonā: siue hypostatum in assumere/ z p̄sonalit' in assumpto: ita q; assūptus possit esse in se suppositus/ v̄l p̄sona. Si em̄ p̄sonari seu p̄sonalit' assumi nihil aliud d̄r q; sustēntari vel sustēnticare a p̄sona: tūc quicqd assumit a p̄sona/ p̄sonat z suppositalē vniri. sic d̄r Occam q. j. ceterij. Vide Sabu. dist. j. q. j. lib. iij. Et p̄sonari a p̄sona diuina nihil aliud est q; sustēntificari a p̄sona diuina. qd̄ p̄ indifferētē r̄er cōpetere narū z rōnali z irrōnali. Et sic s̄m Occam q. j. lib. iij. lapis est p̄sonabilis a p̄sona diuina sicut ho mo zc. Et si (ve scribit Sab. di. vij. q. vnica. ar. iij. du. ij. lib. iij.) nomē p̄sonę/ vnioce p̄ueniat p̄sonis diuini z creatis. tū p̄sonę diuine p̄sonant' p̄ aliqd p̄ficiū: s; per p̄p̄ietatē relatiuā a p̄sona distinctaz/ s; malit' nō realit'. P̄sonę autē creatę nō p̄sonant' per aliqd p̄ficiū quocūq; a natura distinctū. sicut sapiēs vnioce p̄uenit deo z angelo. z tū dens est sapiēs nō p̄ aliqd supadditū s; p̄ suā essentia. angel⁹ autē est sapiēs per cognitiōis supadditas/ a sua essentia realit' distinctas: siue p̄ habitū infusum v̄l acquisitum distinctū. D̄s p̄p̄osus Sabu.

Pestis pestilens/ pestilencia/ z pestilencia: in vna scatione accipiunt: z d̄r mo. b̄ venenosus z pragosus/ v̄l lucis aut mors hominū. Lapis z p̄ pernicie/ dāno zc. P̄t̄ autē p̄ quib⁹ d̄r flagellar homines peste/ ex seipura tradunt p̄t̄: ve eḡ refert frat' Pelbart⁹ h̄ij. rosa. thco. in d̄ctōe/ Elementū. §. p̄ij. Primo p̄ceptoz diuinorū inobediētia v̄l transgressio. Deutero. xxvij. Si nō audieris vocē d̄n̄i: ad iūger tibi pestilētia zc. Secūdo: sanguis innocētis effusio. Un̄ in Egypto p̄ussit d̄s om̄e p̄mogenitū: eo q; occiderāt infātes iudeoz. Tertio: in supbia. p̄t̄ in David facitē nūerare populū ex supbia. ij. Regū xxij. Quarto: auaricia/ fraudis/ v̄l v̄l v̄l simonię. p̄t̄er Ezech. vij. Ira mea sup oēs populū: gladi⁹ foris/ fames z pestis in intrinsec. Et c. xxxvij. ad idē. Quinto: luxuria. p̄t̄ de sodomitijs fetido mari pestilencia sūmersis. Sexto: gula z ebrietas. Pars Nume. ij. Adhuc elcē eoz crāt in ore ip̄oz. z p̄ussit d̄s populū plaga. i. peste s; d̄o. ibidē. Septimo: rebellio sc̄it̄er z deū: z obduratio ac murmuratio. Nūc. xij. In solitudine iocēbūt cadauera vestre. i. q̄ p̄t̄s isrl' rebellauit d̄o in solitudine. z i'la pestis durauit in eis quadraginta annis: et absorbit eoz eis q̄libet anno s; oēs. z plura in scripturis p̄t̄ent q; ad hęc reducill ille est (cur: ve vult Pelbart⁹.

Pertinax censend⁹/ ve scribit Berson pre. j. de errorib⁹. circa p̄ceptū/ Nō occidēs/ qui nō dimittit errorem suū: nec querit causa sollicitudine veniātē: vel q̄sire z doctē nō obedit. cuius p̄nacię m̄ta sunt signa. sicut enumerat Occam. j. pre. dialogoz. lib. iij. ponit decē z nouē signa. Berson ad. f̄ij. reducit: inter que illis est p̄cipuū z pessimū/ dū error defendit v̄bis z factis/ mimis z terrorib⁹/ cauectis z ombagib⁹. Aliud signū est in eis qui p̄sentunt errantib⁹. sicut d̄r ad Rom. j. Quāto amplius qui errores vel errātes defendere sagax̄ malis modis. Vide signa alia z. r̄ij. apud Bersonē de p̄tinacia. Et p̄tinacia s̄m Paulus

Lothēsi li. iij. sc̄i. dist. viij. marie explodit: qd̄ ex rōnis p̄sc̄to egrediat' z velut callū obduerit: nunq; ex inſita inia deducit. Et p̄nax q; tenet impudent' p̄positū suū q̄s oīno tenax: s̄m Jhd. li. ery. z b. Tho. ij. q. cxxxvij. ar. ij. Et p̄nax est idē qd̄ p̄nax: q; in suo proposito ad victoriam p̄seuerat Thom. vbi supra.

Perturbatio est aduersa rōne contranaturā animi cōmotio: s̄m Cicero. lib. tuscū. q̄stio. Vel est mutatio ordiis: z cōlrat' in rōne z imoderata passiōe inferior' potētiā: q; nō fuit in cōiō: nec in aliq; sapiētē: s̄m b. Tho. iij. sc̄i. dist. xv. q. i.

Petulantia est volupras men (ij. ar. ij. r̄a rōne ad venerē reuocās z ceteros illicitos trahēs mor' lasciuia subultratio: z fine modestia p̄terua ac p̄ax loq̄ndi/ v̄l pot' blatteradi cōsuetudo. vel ē nimia qdā audacia: z p̄citas a p̄tēdo dicta q̄s ea petant q; absurda sūt: quēadmodū p̄citas a p̄cando d̄r. P̄ocari ei veteres perere dicebāt: v̄l p̄citeros vocōi: ve scribit d̄s Flauius mirabell⁹ i sua polianthca.

Pernictas duplex est: ve scribit Bule. dist. xlij. lib. iij. Quēdā est q̄ritatiua dist' ponēs ad videndū ea: q; sūt in cor: vt p̄ cristallū videt' m̄ q; p̄t̄ent' i eo. Alia est p̄nitas porosua: z sunt ip̄a foramiā: v̄l pot' q; videbim⁹ in gl̄a interitō: ano stri corpis. Et p̄ istos poros nūc erūt sudores: z p̄ li. Un̄ corpa gl̄osa b̄tōz erūt colorata luminosa: et erūt puia p̄nitate porosa ad modū cristalli pulchris ora: nō autē p̄nitate q̄lificatiua: q; se q̄rē q; eēt corpa organica/ qd̄ nō p̄t̄ esse: q; si sic se q̄rē q; q̄libz ps corpis eēt ip̄m corp⁹. Nā oia corpa puia s̄ organica: ve q̄libet ps aer' est aer: q̄libet ps cristalli ē cristall⁹. Jc̄ ita s̄m sinomina p̄nitas: dyaphonitas: p̄p̄icuitas: z tranſparentia.

Philateriū Ut scribit Bui. ep̄s minareū. in suo rōnali: ē chartula in q; de cē p̄cepta leg' scribūt b̄mōi chartula solebāt p̄barisei an̄ se in signū religionis porare. Un̄ in euāgelio. dilatat' philateria sua. Et d̄r philateriū (ve idēz d̄r) a philare qd̄ est custodire: z terit qd̄ ē lex. Philateria vero est vasculū de argento vel auro/ v̄l cristallo/ v̄l eboze/ z b̄mōi: in q; sc̄toz cineres vel reliquię recondunt: qd̄ nomē ve idē aut cōp̄hēsum est a philare: qd̄ est serua re z teron: qd̄ est extremitas: q; ibi aliqd de extremitate corpis sc̄toz pura dens: vel digit⁹/ vel aliqd tale seruat zc.

Philosophia est a mor sc̄ie: s̄m Aug. li. de ciuit. dei. iij. z s̄m eū p̄ra acadē micos: z s; p̄hos. P̄bia est ars vitę: et p̄urbatōnū medicina: p̄bia s; aliq; est humanaz diuinarūq; rerū cognitio. Et diuidit' in nālē: rōnalē: moralē. Quārū sūt mltę sp̄s a p̄bis ordie miro traditę: vt sub nālē meaphysica ē essentis rez. Mathematica de numer' z figur'. Physica de morib⁹: sub rōnali seu sermocinālī gramatica: logica: rhetorica. Sub moralī Ethica: iconomica: politica zc. Berson tract. ix. sup Magni. p̄bia z theologia sūt vriles s̄q; bene: z ad laudē dei v̄t. Sed male v̄tenti nō est v̄ltis imo v̄na z inutilis: z nota habenti/ ve vult Berson tract. vij. sup cantico gl̄osē q̄ginis/ si non comes affuerit deuotio q; p̄t̄ est z humilis affectus/ qua comite poterit ad intelligentias plurimas euehi: quas nō habebit de lege cōmuni simplex ch̄ianus. Poterit in sup talis esse v̄ltis in doctrina: qua fides saluberrimā gignit: nutrit: defendit: roborat: vrilis p̄t̄er ea

(sicut d̄r ap̄l' us) ad arguēdū. P̄bi q; rheologi deuoti onē carētes similtas de deuotionis mysterio derisiones intulerūt. Kurſus ita se habēt aff' cē/ p̄ctas/ cebumilitas in deū ve nequēat vna facit sine altera in ueniri. Vide latus Bersonē. z alā de p̄bia zc multa p̄t̄t̄a. Et q; q; vera p̄bia nostrę theologie nequāq; sit aduei sa: s; nō ascendit ad ei⁹ altissima: ve idē d̄r Berson tracta. ix. sup Magnificat

Piaculare ad satisfacciōem p̄ci p̄t̄ner. Un̄ cri mē piaculare ve refert magister. q̄a ho piaculare inq; flagitiū cōm̄it q; duob⁹ cōmatrib⁹ vel sorozib⁹ nup̄it: magna p̄nia debet ei unūq; disti. xij. q̄r̄i. Piaculare. i. dignū expiari: ve expōit R̄i char. Hoc vocabulo vsus est Lini⁹ lib. j. Et piacularia tristia p̄ que malū fieri opinabant. Et piacularia auspicia dicebant q; sacrificiū tristia porēdebant: cū aut hostia ab ara p̄fugisset: aut p̄culla mugit' de/ disse: aut in aliam partem corporis q; opozeret cōcidisset zc.

Piaculum sacrificiū cult⁹/ z quicquid agit' seu p̄ hēf' p̄ sacrificiōe p̄ci. Virgi. Ea p̄ ma piacula sumo. Vora. li. carmi. Tc̄q; piacula nulla resoluēt. B̄ est: nullis hostijs ce expiabis. Al: q̄n dicitur crimē flagitiū. D̄ctio. i. li. Judiciū. Nunq; rāntē nestas z tā grande piaculū factū est in isrl'. Virgi. li. vj. Distulit i serā cōmissa piacula morē.

Piāre sc̄at colere: q̄nq; p̄t̄māre: q̄nq; p̄t̄e amāre. Aliq; purgare sc̄at B̄ q; expiare qd̄ est purgare. Et impiare p̄t̄māre. D̄ctio. in plo. B̄ḡ gei. Sed cū memorat' p̄lus multas rēpōzib⁹ idolis seruēdo etiā effusōem sanguinis innocētū se graul ter impiasse. lxx. annoz captiuitatē eūdem pplm̄ stantē sustinere. Et piabile qd̄ purgari p̄t̄. cui⁹ p̄t̄ariū est inexplabile. Aug⁹. sup Joā. Uiderūt se ingēti cri mine impietatis adstrictos q̄n illū occiderūt/ que v̄z nerari z adorare debuerunt. Et hoc putabant esse inexplabile zc.

Pietas Vocabulū pietas' multiplr̄ accipit s̄m sc̄m Bonauē. dist. xxxv. q. vj. lib. iij. z dist. ar. ij. q. j. lib. iij. s̄m q; inuiri Aug. x. de ciuit. dei Zur em̄ sic pietas p̄t̄e dei cult⁹ intelligit' soler: quam greci theosebia vocāt. Hec em̄ erga parentes officiosē haberi d̄r. More autē vulgi hoc nomē in opib⁹ mist cordię nunc frequentat. Lū igit' pietas sic dicit' multiplicit' valer: erga deū/ erga parentes/ z erga cūq; hominē. s̄m q; ordinat' erga deū nō est nomen doni/ sed potius est idē qd̄ latitia z theosebia siue eu/ sc̄bia. De qua dicit Aug⁹. q; est sapiētia vera: s̄m autē q; ordinat' ad p̄t̄es adhuc etiā nō tenet ratiōem doni: sed potius est sp̄ctes iusticię virtutis: p̄ eo q; ad hoc ordinat' s̄m regulā naturalis iuris: z s̄m obligatōem necessitatis. s̄m autē q; accēdit' respectu cuius sc̄i q; p̄t̄māre pietas est nō doni. Al: tamē attendit' erga p̄t̄māre pietas donū z misericōdia frus. Misēdia em̄ respicit p̄formitatem in natura/ z necessitatē in indi genia siue in miseria. Pietas ho accēdit' in p̄t̄imo imaginem diuinā. Un̄ dono pietatis est homo b̄m̄ uolens cuiusq; hominē q; haberi in se imaginem dei: ita q; b̄m̄ uolētia illa p̄ loco z tempore aliquādo p̄t̄ gredit' in compassiōis affectū: aliquādo in op̄is b̄m̄ nescium zc. Et p̄ncipaliter pietas dicit' de cultu diuino: z de illa virtute qua colit' deus. sc̄m Bonauē. Unde pietas idē ē qd̄ religio: quod grece latitia seu theosebia. Unde p̄t̄e pietas est theosebia. i. cultus dei interior: qui p̄t̄e p̄t̄ner ad fructus theologicos. Religio ho est latitia que p̄t̄ner ad fructum diuinū

exterior. hęc ex Augusti. de ciui. dei ca. iij. Et pietas a vulgo sumit p accib. misericordie; qz deus testatur hos accus sibi fieri. Et ex hoc deus dicit pius ex bro Tho. scda scde. q. c. j. ar. i. Et fm eundē scda scde. q. lxxx. ar. j. pietas est specialis virtus z principalis ē ad parentes ad patriā in qbo indunt oēs cōsanguinet cives amici patrie. Un pietas fm quōsdā est p quam sanguine cōiunct; patrieqz beniuolis officiū z dilis gens tribuit cultus. Et fm Liceronē lib. j. de natura deop. pietas est iusticia aduersus deos. Berson tra/ ca. v. sup cārico Marię ait. Pietas ex affinitate/ et affinitas ex generatione cōsurgit. Est em pietas i ge nere quidā amor pueniēs in cer aliqō ex radice vl cau sa cuiusdā affinitatis mucue; qlis in cer cives z cūi/ tate suā vel patriā/ qle pterea nos dicimur habere ad deū patriē nostruz z dñm/ qui vicissim pius erga nos esse laudat; qz possedit/ fecit/ z creauit nos. Et pietas q cōcernet muruā dei ad nos habitudine describi potest. Pietas est amor pueniēs; eo q dei genus sim⁹ capaces atqz participes eius zc. Pietas fm Brego. sup Job est que docet opus misericordie. Magistrat/ dif finitio hęc est (ve scribit Berson. pre. ij. in cōpendio theologie de sepe dōnis spūscā.) Pietas ē ex beni gne mētis dulcedie oibz auxiliatrix affectio. et multis modis dicit (ve ibidē bz Berson. z sup prz ex Bona.) Est ex pietas fidei ad quā requirunt tres cōditiones in speciali; qz ponit Berson pre. ij. in fine de mirab/ u victoria cuiusdā puellę. Prima q illa q fiūt in fū de vel de fide faciā ad exccitationē deuotionis z pie affectiōis circa deū z diuina; qz .f. resonant in laudē diuine potētie vel clementie in miraculis z venera/ tionē sanctorz. Altera cōditio est q habeat circa calia pabilis aliqua cōtectura/ vel cōmuni relatiōe/ vl ex fidelit/ exccitationē; q dicit se vidisse z audisse. Sup/ addit tertia cōditio cū discretionē pensanda p viros in theologia z bonis moribz eruditos q in hmōi res/ lationibz eoz que dicunt de pietate fidei nō includat/ vel imiscat aliqd falsum vel erroneū qd manifeste sit in detrimētū fidei vel bonoz mox. dircere vel in dircere palā vel occulte. Sup q re cognoscēda vel de termināda nō ē fas cuiibz palā/ z passim ferre sentē cias z reprobatiōes; imo nec approbatiōes cōcērtias maxie qn tolerat ab ecclia vel placis ecclē i vna puin cial vel in multis; s; iudiciū z determinatio debet defer ri ad eādē eccliaz seu platos ei⁹ z doctores. Berson.

Pirata nomen latronis qui p̄mus mare infesta uit. a quo omnes spoliatores z p̄dones pi rare dicit sunt. Un pirata dicit qui in mari p̄dat (ve habet frater Osualdus li. iij. rofa. theo. in dicitōe ex cōmunicatio.) Vel pirata dicit qui maria latrocinij infestat. a quo piratoz iū/ qd dicit habitaculū pirataz rū; ve scribit Ambro. de hostibz carnalibz nō meruē dis. qui etiā subdit. Tādū in piratozio sumus quā diu in hac carne positi p̄dōnū spiritaliū tentatoz/ atibus subiaccemus.

Plantare seminare est; qd sibi apl'us attribuit quia p p̄dicationē qd opus est libe. arbi. (opus dico imparum semē fidei tecit) fm illud Luce. viij. Semē est verbū dei. Sed gratia viuificat z semē crescere facit; qd solus domin⁹ tribuit. Hinc dicit j. Louinb. iij. Ego plāraui apollo rigauit deus aūe incrementū dedit. Plārare seminare ē (ve de Bab. di. iij. q. vnica. lib. ij.)

Plenitudo multiplex est (ve scribit secū⁹ Bon/ nauē. disti. j. li. iij. circa textū.) Nā est quedā plenitudo nature; quedā gratie; quedam

gloriz. Plenitudo nature est in duplici differentia. Prima iniquatū ad rē in cōditiōne. de q Benc. ij. Et p̄leu deus die sexto opus suū. Secūda quātū ad rē rū multiplicationē. de qua ps. Dñi est terra ce plenti tudo eius. Similiter z plenitudo gratie duplex est. Quedā in capite z de hac Joā. j. Pleni grā z verita tis. Quedā in mēbris. z de hac Actu. j. Repleti sunt omnes spūscō. Et Ephe. j. p̄posuit zc. Similit plenitudo glorie duplex est; vel quātū ad numerū electozū de hac Apoē. vj. Sustinete modicū tēpus donec im ple. zc. Aut quātū ad perceptiōē eternoz bonoz. Et clesia. xxiiij. In plenitudine scroz detēio mea zc.

Plenus gratia hoc nomē equocū est; vt habet Alexan. parte. iij. q. xij. mēb. iij. que z ceteri imitant; z post eū scribit Bab. di. xij. q. vnica. ar. iij. lib. iij. vñ de eundē de plenitudine gratie ser. iij. de sexto annū ciationis dñice/ q incipit. Illuxit nobis dies celeberrima. Et Bulefer q. j. di. xij. li. iij. Nā qnq; impoz/ tar plenitudinē sufficientē; quādoqz plenitudinē ex cellentis p̄rogatiue; quādoqz plenitudinē copie; quā doqz plenitudinē effluētis supabundātie. Pleni tudō sufficientē est vel que sufficit ad finē. i. vitā eternā habendā/ z hęc excludit omē mortale. Siue secūda q sufficit ad statū illū/ vel ad opus ad qd qd est ordi/ natus. Siue etiā cetero ad gratiā ad quā est diuini/ tus p̄ordinatus. Vel quarto q sufficit nō tm ad habēndā aurā. sed etiā aureolā. Hęc plenitudo tribus modis primis est oim scroz. de q illud accipi potest ad Ephe. iij. Ut impleamini in omnē plenitudinē dei. Sed q̄ro accipit Actu. vj. Stephanus ait ple/ nus gratia z fortitudine zc. quia sua gratia nō solū cōdigna fuit aurea. i. premio essentiali; sed etiā aureo la. Meruit em aurā z aureolā; quia fuit p̄dicator z martyr. Plenitudo excellentis p̄rogatiue est qua. s. habens excellit ceteras creaturas puras/ verbo non vituas. z hęc excludit omē peccatū mortale veniale z originale; z hęc est plenitudo virginis gloriose. de q Luce. j. Bue gratia plena. Plenitudo generalis cor/ pie est plenitudo numerosa/ includēs omē gen⁹ gra tie. Et hoc modo ecclesia dicit plena gratie; quia non est aliqd genus gratie qd nō sit in ecclesia quātū ad aliqd mēbrū eius. Hinc dicit apl's. Diuisiones gra rii sunt vnus aut spirit⁹; aliq dāt sermo sapiētice; aliq sermo scientie zc. j. Loe. xij. Plenitudo effluēt/ su perabundantie. est grā sūma de facto cōtata creature redundāz z supēffluēs in ceteros. Et hęc est grā anie chū/ q nedū abūdat in chō qntū ad oēs virtutes et effectus ei⁹ impfectionē nō includēt; qd addit p̄ fidei spem p̄niam z silia/ qbus annexe sunt aliq imp fectiones; z ideo in chō nō fuerūt; sed etiā effluēt rā/ qz capitis in oia mēbra ecclie/ nō qeadē grā numero se in chō z in mēbris ecclie aut aliq pars gratie chū qm chō fuit realit/ trāfferat in mēbra; sed effluēt cau salit meritorie; qz chū⁹ p grām suā meruit oibz gra/ tiā z p̄seruationē vl remissionē peccoz. Et hęc plenitudo ē solū chū q excedit grām x̄gis incrementate z oim electoz. Et de hac dicit qntū ad supabundantiā oim vir cutū donoz z effectū in chō. Vidim⁹ gliaz ei⁹ glo. q. v. a pa. ple. grā z ve. Jo. j. Gloria aūe z grā vnige nita p̄ria ē chō. Et qd effluētia dicit ibidē. De plent tudie eius accepim⁹ oēs grām p grā. Hęc Bab. de in sermōe. iij. de annūciatiōe brē Marię x̄ginis pla

Plenitudo potestatis ecclesiastice est (ve scribit Berson. pre. j. de peāre ecclesiastica p̄side. r. ē potestas ordinis z iurisdictionis q a chō collata ē supnaturalit/ Petro sicut vicario suo z monarcho p̄mo p se z suis

successoribus legitimis vsqz in finē seculi/ ad edificatiōē ecclie militatis p p̄secutiōē felicitaris eternę. Di/ cit in hac descriptōe; supnaturalit/ ad differētiā p̄tūz vl iurisdictionū; q successoribz Petri potuerūt pueni re; fm leges humanas/ ciuiles z politicas; vel dictas/ men iuris nātis; qd vult vt supm⁹ i aliq politica gau deat multis bonozibz z p̄uilegijs sup alios. vel ex spe ciali donatiōe seu donatiōe p̄ncipiū z alioz seculariuz; vel eādē ex ipi⁹ ecclie seu p̄tūz generalit/ favorabi li p̄cessiōe/ sicut cōtras p̄ccata suo capiti naturalit/ da/ ri pot. Hęc Berson. Et ibidē dicit q p̄rās ecclesiastica in sua plenitudine ē formalit/ z subiectiue i solo romano p̄tifice. Et plura de potestatis ecclesiastice plenitudo/ dine Berson.

Pœna gręcū vocabulū videt ēē. Illi em ΠΟΙΝΗ dicitur; Uarro a p̄dēdo dicit/ velit. Est aut pœna suplicitiū qd ob delictū afficit. Et fm Alpi anū pœna est nox vindicta q suos tenet aetozes. An/ numerat aut Luce. octo penaz genera. s. dānū/ vincu la/ sbera/ calone/ ignominia/ exiliū/ seruitutē/ mor tē. Pœna fm Buleferū dist. iij. q. ij. li. iij. diffinit sic Pœna est aliqd dānū vl malū puās bonū pueniēs p̄pter meritū p̄cedēs. Et pœna p̄rie est punitio delicti Hęc pœna nō p̄cedit culpā; vt scribit Gabriel dist. xix. q. vnica. li. ij. dub. ij. vbi z dicit q mox nō fuisse pœna i statu innocētie; sed qdā naturalit/ trāsmutatio p̄cōno mixtionē ex p̄tarijs; sicut z mox b̄uoz nō ē pœna; sed passio p̄cōno nām corruptibile. nec tm semp infli git de⁹ p̄nā p̄ p̄c̄m cōmissū; vt scribit Gabriel di sti. iij. q. j. ar. ij. li. iij. s; etiā qnq; p̄ dei glām aut bo mis meritiū cumulādū. qnq; etiā p̄ ei⁹ q punitur/ aut alioz instructiōem; q̄uis forte tūc iproprie dicit pœ na/ cū nō p̄cessit culpa. Sicut (ve idē vult dist. xxxvj. q. vnica. dub. v. li. ij. p̄p̄ de pœna b̄uoz. Itē de affli ctiōe iustoz z martyz/ ac glōse x̄gis; q ordiat ad cor onā. Si qo accipit pœna p̄rie p qdā vindicta; sic di/ cit ordinē ad culpā i ser/ vel alio mō p̄cedentē aut actu p̄rē. Sic omnis pœna aliq mō respicit culpā/ vel i se p̄sentem; vt pœna inferni; vel vt p̄m in sc. p̄sentē aūe i reatu; vt pœna purgatoz. Quedā respicit culpā nō i se; sed in alio. vt mox chū illata; imo volūtariē a chri sto passa p̄pter p̄c̄m homis redimēdi. Et fm hęc in/ telligēde sunt auctoritates scroz. s. illa. Quicqd pati/ mur peā nostra meruerūt. meruerūt tanqz causa si/ ne q nō. qz nisi fuiss; i nob p̄c̄m originale; nō esset ali qua afflictiō homis. Et nostra nō dānōstrat p̄sonam aliquā particularē; sed quasi p̄fulam cōiustitūz; bois sub distinctiōe ad alia. Et illa Brego. in collec. Nulla nocēbit aduersitas/ si nulla dominet iniquitas. Que simpliciter vera est; qz si nō fuerit iniquitas in afflicto; nō nocēbit aduersitas p̄natis. quia erit ei nō ad no/ cumentū/ sed magis ad p̄fectū z glie augmentū; fm illud ad Roma. viij. Diligentibz deū omnia coope/ rant in bonum zc. Gabriel. Et ve idem dicit dist. vij. q. vnica in fine libri scdi. De potētia ordinata deus nō infligit penam nisi p̄cesserit culpa. De potētia qz or dinata culpa nō remittit nisi gratia grarum facies in fundat. quia ordinatū deus nullū velle liberare a de bito mortis eternę; nisi quem acceptat ad gloriā be aritudinis perperē. Quicunqz autē ordinat siue ac ceptat ad glām hūc infundit gratiaz; quia reddatur dignus tanre glorie; fm illud apostoli. Gratia dei vi/ ta eterna. ad Roma. vj. Et hinc ē q inter peccatozēz p̄nēz debitozēz z iustum gloriā expectantem nō est mēdium; sicut nec inter gratū z ingratum. Hęc Ba/ briel dist. xij. q. sti. p̄ma arti. p̄mo li. iij. Astipulatur

p̄dictis Jacobo de Valencia sup illud psal. xxx. Satis vasti me de necessitatibz; animā meā a necessitatibz. scz a pœna q necessario sequit culpam; z a culpa q ne/ cessario sequit ex fomite z cōcupiscētia; q dicitur lex mēbroz. que quasi necessitat z cogitallitudo homi nem ad peccandum. Ita em dicunt necessaria; quia sunt cōtēra z alligata. nam ex p̄ccato p̄mo; paren/ cum inest nobis fomēz corruptio nature in carne; ex cuius cōtactu anima maculat peccato originali; et ex eius cōsensu causat peccatū actuale; z mortale in vo/ luntate; ex quo sequit reatu z pœna sensus. Et ideo ista dicunt necessaria qdā in nobis. a qbo nos chū/ stus liberauit p suam passiōem z sacramēta ecclie. Nam liberat nos a peccato; vt nō sit nec impuret; z li berat nos a fomite; nō vt nō sit/ sed vt nō impuret (ve inq̄ Augustin⁹) Hęc L. bustopolitan⁹ episcop⁹. Et ve ex p̄dictis haberi pot. Pœna dupliciter accipit. Uno mō vt dicit dānū altiuus simpliciter/ sine respe ctu ad aliud. Secūdo dicit ordinē ad p̄cedēs demeri tum; z illo mō afflictiō b̄uoz z mox cōiudem licz sit dānū z discōueniens b̄uoz; non tamē est pœna; quia nō p̄cessit culpa. Primo nō pœna formalit/ ē ca rentia boni cōueniētis volūtariē vel volenti. Et autē duplex pœna (ve notat Gabriel dist. xxxvj. q. vnica. ar. i. j. li. ij.) qdā nuda (boni pueniētis nature intel/ lectū) carentia; vt puatio visionis z fructiōis diuine; q dicit solēt pœna dāni. Alia est quid positiuū/ z rā/ mē discōueniēs rati nature; sicut calor excellēs ē aliqd positiuū discōueniēs corpori. Sic z pœna ignis infer nalis z vermis carceris z fetozis; q dicit pœna sensus De quibz infra plus dicit. Et omnis pœna q est affli ctiō qdā aliū infligit est a deo; a quo ē omis en/ ritas positiua; vt vult Gabriel z Scor⁹ z scribit Bon/ nauē. dist. xxxvj. q. sti. vlt. li. ij. Illa autē pœna q est for maliter peccatū nō est a deo/ nisi vta deserent; qd est dicit; q volūtas dicit a recrudine iusticie in actu deserit a deo. ita q deus nō coagit sibi ad recrudinē a qua volūtas sua spōre defecit zc. Et positiua pœna q est effectiue a deo ē bona; imo quādoqz ē medicina lis si nō est exterminatiua. vt videre potes apud Bersonem de vita spūali anie lectione. iij. Pœna aures q est formaliter peccatū nō est a deo efficiere. Possit tā/ men dici a deo deserere vel p̄mittēre. Et pœna qdā est afflicta a iudice; qdā acta ab ipō peccante. qz bō mo peccado sibi met infer pœnā; vt inq̄ Rich. disti. xlix. ar. v. q. vij. li. iij.

Pœna dicit ordinatiua culpe fm Gabrielē dist. xxxvj. q. vnica. li. ij. p q̄nto p pœnā reducitur volūtas peccatrix ad diuine iusticie ordinē. Plura ibi Gabi el. Et fm eundē arti. ij. Omne inq̄r peccatū est pœna. Unde Augustin⁹ li. p̄mo p̄fessionū. Iussisti em z itā est vt pœna sibi sit omnis inordinati⁹ anim⁹. neqz em ad momentū est dedecus culpe sine decore iusticie. Et p̄baer rōne. Nam volūtas puās scipam iusticia puat se maximo bono sibi puenienti; cuius carentia maior est siue peior est cuiuscunqz cōmodi illati pro/ p̄pter talem culpam; ergo inferre sibi penam. Longioz est Gabriel vbi s. Et infra dicit. Ad culpam insepara/ biliter sequit pœna; siue dicat pœna qdā afflictiō siue inuoluntaria passio. Sed pœna que est dānificatiō siue semp sequit; quia nunqz est bō in culpa qn semp sit in dānno. Afflictiō hō siue remozus sequit in habi/ tu; qz uis p̄pter delectatiōem intēsam vel incōsiderati onem vel distractiōem animi nō sentiat. Gabriel post Bonauē. Nō aut omnis culpa peccati aliter est pœna. z p̄bat idem Gabriel de p̄mo peccato. Nam nō est p̄p̄

na peccati peccatis est ipm sic pma nec sequentio: qd...

Peena quado coparat ad punitu no placeo deo:...

Peena fm Richar. di. xx. ar. ij. q. s. lib. iij. cau...

Peene sunt multiplices. Queda sunt eterne qda...

Penales miserie sunt multe: qd pmo: pa...

in afflictioe spali severitati iusticie edictio e benign...

Peena fm Aug. li. xiiij. de civi. dei. ca. xv. est dif...

Peena qda est materialis qda psonalis: ve scri...

Penales miserie sunt multe: qd pmo: pa...

odorans et gustus tactus: grossa terrestresitas. Natu...

Peena damnatorum est multiplex (ve scribit Sco...

Peena qda est materialis qda psonalis: ve scri...

Peena damnatorum generaliter est duplex. s. dam...

q vermis dr in qntu oris ex putredine petri: sicut am...

Peena damnatorum generaliter est duplex. s. dam...

Peena damnatorum generaliter est duplex. s. dam...

virtus est i irascibili fm s. Bona. dist. xiiij. ar. ij. q. i. li. iij. q. iij. alij alij sentiat; vt ibide referre Bona. Ri coar. dist. xiiij. ar. ij. q. i. de pnia eē i volūtare; sic in subiecto: qz ac^o ei^o q est punire p pnia: in qntū ē ptra iusticiā legi dū iē est in voluntate: vide lact^o eū tbi. Assente Peer^o de palu. q iō ponit pnia i volū tate dist. xiiij. q. iij. li. iij. q. i. qz est p iusticiā: q est in vo lūtare: qz eligere est ac^o voluntatē / r pari rōne re/ spuerē fugere: r deestari / qd est pnia p pnia ac^o. An pnia (vt scribit Brule. dist. xiiij. li. iij. q. iij.) n̄ est nisi qd iusticiā: q pcor vult vindicare ptra q legē a se.

Poenitentia ordinata habitual^r (cōmissū rē. est virt^o: r sic pnia actualis ē ac^o r uol^o qz deestariō pccū: r nolle est ac^o r uol^o. Nā sic recta rō dicitur bo nū honestū eē volendū: ita dicitur bonū inonestū / q le ē oīe ptra eē nolendū: de q videtur plura. Bab. dist. xiiij. q. j. dub. iij. li. iij. Itē ac^o vindicandi ptra rē dicitur ad virtū iusticię distributivę. cur^o est virtū pnia: r penas virtū dispensare rē. Itē nolle luxuriā rē dicitur ad virtū castitatē: deestari supbia ad virtū humilitatē / respuerē castimatē ad virtū r pntiē: r sic de alijs. Itē tolerare pnia p pccū iusticiā rē dicitur ad virtū paciē. Et qd dicitur ē de actū intelligē dū est de eoz habitū. Potest r pnia esse r moral^r: r theologica acquisita. Et est theologica si habet pro obiecto deū. Et ptra vī penā iō moralis. Latius de hoc videre potes Bab. vbi s. Sūt aut oēs ac^o pnie ac^o potētē appetitū: qz nolle peccasse velle vindicare ptra / aut cōplacere in illis: iō pnia qntū ad oēs ac^o suos parit: r habit^o est in volūtare / tanqz i subie/ cto: vt dicitur est r qntū ad eā q inclinatur ad vindican/ dū ē in irascibili: r qntū ad eā q inclinatur ad deestari/ dū est in cōcupiscibili. Bab. dub. v. vbi s. Videat et Scor^o dist. xiiij. q. ij. li. iij. q. iij. qz ac^o penitere est ac^o spe cialis virtū: qz habet spēale obiectū / r spēales circū stāntias ordinatas. Obiectū est ptra vindicabile. Circūstāntias q cōveniūt actū: vt recte tendenti in tale obiectū. s. finē modū: r hōi. Et (vt idē ait) pnia q virtū s: r penitere ac^o virtū n̄ qd ac^o virtū itel lectual^r: s. virtū appetitū. Hęc Scor^o. Magnā qz virtū esse pnia ostēdit Berson pre. iij. in expositiōe sup ps. vij. pniales: et Jaco. de valen. multa de hac scriptis reliquit in expositiōe psalterij in multis lo/ cis: q singula stud iōis rclinq. Legant r plura apud theologos i. iij. sentē. scribētes copiosissime. Penitencia ptra non est innocentiā. nā q non habuerit peccatū / non possunt habere actū respectu sui pecca ti: vbi eū non est actus / tbi nec habitus ex actibus acquisitus. Et s̄ sequit q neqz angeli / nec christi / nec virgo bēa habuerūt pnia. Item pnia in incipi entibz nōdū pfectis / nā ex pfecti quādoqz labunt: ut ptra illud. Septies in die cadit iustus / frequēt orit ex timore penę / q orit ex amore sui. Sed in pfectis orit ex amore dei r iusticię / quibz magz displicet pec catū: qz deū r iusticiā: qz penę inducivū. Bab. dist. xiiij. q. j. dub. vj. r. vj. li. iij. r ex p dicitur li qscit rē.

De pnia sacramento
Poenitentia sacramētū sic describit a Sco. q. iij. dist. xiiij. r Deccā. q. ij. dist. eadem lib. iij. r post hos scribit Bab. dist. q. ij. dist. eadē. q. ij. ar. j. Pnie sacramētū est absolutio hominis penitentię: facta a sacerdote iurisdictionē habente sub certa verborū forma. cum debita intētiōe / plara ex institutiōe diuina: efficacit significatiū absolutiōis anime a peccatis. Explana tiō h̄ diffinitiōis. Dicit pmo: est absolutio. i. qdā snia diffinitiva absolutiōis reum: non eū sententiā iudicis

pncipalis / sed iudicis secundarij vel commissarij. Pōe em quis ex cōmissione aliquādo iudicare p eodē emna tione rei si indign^o est: vel p eius absolutiōe si dign^o est. Aut dicit absolūtiō nō intelligit vere r realiter alio in fice accedēte nō esse sacramētū: sed absolūtiō id est absolutiōne significās. An absolutio in diffini tione tantū valer. i. absolutiōis platio. hoc est: platio h̄boz qrdam absolutiōem significatiū. An illud sa cramentū est iudiciale sacramētū: quia cōfessor liga re r solvere potest: fm q videbit sibi (vt ait Brulfer dist. xiiij. q. j. li. iij.) Dicit: facta a sacerdote. vbi tangi tur minister / q solus est sacerdos. nec ab alio qz a sa/ cerdote hoc sacramētū ministrari pōt. Dicit: iuris/ dictionem habēte. Nam sentētia a nō suo iudice lara est nulla. Oportet q sacerdotem absolutiōem esse iudi ciam r pntiē: ita in eum habere iurisdictionem. ē eū sacramētū iudiciale. Et hęc iurisdicio est de necessi/ tate sacramētū: ita q si ab aliquo iurisdictionē nō ha/ bente ministrat: nō solum peccat ministrans / sed irri/ eum est sacramētū. An pgruū est vt idēz habeat po/ estate in corpore eūi verum r mysticū. Et ideo pfecti sio que est pnia ad sacramētū pnie facta laico / nihil valet virtū opis operati. Dicit: hominis penitentię: id est pntiē: quia ad virtū sacramētū nō requir/ ritur q absolūtiō sit penitens per actum penitē tē interiorē. Nam fice accedēs nō est penitens: r tamē verū est sacramētū ceteris partibz: licz infructu osum: quia rē ibi sit sacramētū significās: nō eū ab/ soluit a peccatis / nec grām psequit / q est res sacramē ti. s. necessario requirit pfectiōem peccatorū sine q nō est sacramētū. Et in hoc tangit materia hui^o sacramē tē eo modo q hic inuenit materia. An triplex pōt po ni materia sacramētū penitentię. Remotissima: r sunt peccata. Remota: r est peccator penitēs. r pntiē: r est ipa pfectiō. Dicit: sub certa h̄boz forma: vbi tangit for ma hui^o sacri / q est absolutio sacerdotis. Nō ar neces se est hęc formā absolutiōis ita pēis esse sicut i bap tismo r eucharistia: qz sufficit q expmā ac^o s̄nig absol utiōis: sicut est in iudice publico. Nō oportet esse h̄ba limitata: cōmunitē eū ista h̄ba sunt apta Ego absolv uo te. Quęcumqz alia pmittant vel cōsequant fm dīz uersam p̄tudinē in diuersis ecclēijs. Vide latius Scor^o r Babiel. De q re dicitur est in dicitōe Abso lutiō. Absolūtiōes aut in publico face. s. Misereaf tui rē. vt: Indulgētis r remissioez rē. nō sūt sacfales sed ordinatōes ordinare ad remissioem pccōz veniāz lū. Et q in sacfali absolutiōe nō sufficeret eas dicere qz p̄b nō p eas feat fieri absolutiōem: sed perit vt fiat p̄tentiē eū de pccato i sacfali absolutiōe / vt effect^o absolutiōis nō impediāt: nō eū est de cēnta sacri. Et qz de pncipali absolutiōe p misterij sacerdotis pcur/ enter apponit aliqd qd p̄tentiē ad auctoritatē pncipali ter absolutiōis: vt sic. Absoluo te a pccis tuis in nomi ne patris r filij r spūssci. Unde vidēt illa h̄ba oīno sufficere r esse pgrua. Hęc eū expmūt ministz r ei^o actū / r psonā suscipientē / r peccata a quibz absoluetur: r auctoritatē pncipalem. licz fm Scorum illa solum sine necessaria Absoluo te: cetera q in forma il la a quibusdaz addunt / supflua sunt r periculosa: vt sunt cōfessio / p̄tentiē / r oblitio. qz fm multos nō p̄tentiē cōtentiō: sed sufficit attritio. r sic quantū ad attritio nō conerita frustrat effectus absolutiōis rē. Item cum dicit: Absoluo te a peccatis: omnia peccata includunt: r ab omnibz absoluit: si nō ponit obicem. Unum eū peccatum saltem mortale sine alio nō re/ mittitur. Si nō ponit obicem. s. non omnia quozum

babz memoriā pfectiōis: aut ppositū habēs pccā rētm andi / aut cōplacētia in cōmissiōe: nō absolutū q cūqz h̄ba pferant. r ideo supflue addunt / pfectiō rē. Dicit psequēter in diffinitiōe: cū debita intētiōe plara quia intētiō ministri reqrit in omnibz sacramētis: fa ciedi illud qd ecclia intēdit. Dicit: ex institutiōe diuina efficaciter rē. Ubi duo tangunt. s. institutiō eius q si cur alioz sacramētoz fieri nō potuit nisi p eū: vt oēs dī. Sed m: efficacitā significatiōis eius: quia est li gnū certū demonstratiū semp habēs effectū nisi po/ nat obe r. Et de institutiōe hui^o sacramētū videt pōt res Scor^o Bona. dist. xiiij. parte. ij. q. j. li. iij. Sed clari us hoc habet apud Ricb. dist. xiiij. ar. ij. q. v. r vltima. li. iij. Et h̄boz oibz colligi possit qd nomis sacramētū pnie clarior: sic. Sacramētū pnie est platio certoz verborū sup hōie peccata sua p̄tentiē a sacerdote ido neo / debita intētiōe / ex institutiōe diuina efficaciter significatiōem absolutiōem p̄tentiē a peccatis. Et pa rent clausulē. Nam q dī idoneo: excludit sacerdotem aucto ritate absolūtiōi cōfiterē nō habēt / vel vti nō potēt. Et pnia sacramētū in re nihil aliud est qz verba formalia dicto mō plara. Et partes penitentię sunt tres fm omnes. s. Cōfessio / p̄tentiō / r satisfactio. De q bus suis locis dicit. Et fm magistz: est pnia intētiō: s. p̄tentiō r ceterior. s. cōfessio r satisfactio. Intētiō r pnia qdāmodo radicaliter omnis pnia est. Ipe eū dolo r ceterior in ore p̄tentiōem: ceterior etiā se in ope r satisfactiōem.

Poenitentia sacramētū accipit duplici^r (vt scribit Babiel dist. xiiij. ar. j. li. iij.) Uno mō solū p ceteriorū sensibili signo includēte p̄tentiōem peccatorū r absolutiōem sacerdotis cū debita intētiōe verū usqz: vt dicitur est. Et nihil aliud est de essētia sacramē ti q materia forma debite: r intētiō p̄tentiō in minist ro: r suscipiēdi in eo cui ministrat id qd ecclia intē dit p̄tentiō. Illis eū existētibz r omnibz alijs eūm scri ptis vere est sacramētū: etiā p̄tentiōem sus cipientis nō habeat sui effectū. Alio mō accipit vt p̄ ter iam dicta etiā includat p̄tentiōem r p̄tentiōem in actu: r p̄tentiōem facti / facti in voto: vt. s. includat su a tres partes: sicut accipit Alexā. Et q̄suis regulari ter p̄tentiōem p̄tentiōem peccatorū remittit / r grā p̄tentiōis p̄tentiōem p̄tentiōem sacramētū pnie. s. p̄tentiōem sacramētū semp est efficac signū ḡe p sacramē tum p̄tentiōem nō fieri collare. Regularitē qz p sacramē tum penitentiē aliqd rēpōrtalis pene remittit peccato iam debite. Vide de B̄ plura apud Babiel. ar. ij. vbi s. Et acceptū sacm pnie p̄tentiōem / nunqz p̄tentiōem p̄tentiōem p̄tentiōem sine p̄tentiōem: qz sine p̄tentiōem p̄tentiōem non dimittit. r h̄ est ptra Scor^o. Vide Babiel r p̄tentiōem. Hinc Berson pre. ij. de sacro pnie ait. Viri tute p̄tentiōis efficiūt. s. p̄tentiōem r satisfactio (q sunt sa/ cramentū p̄tentiōis r remissiois pccū) q figurat. s. remis sioē pccū. sic diuersis respectibz p̄tentiōem ē res r sacra/ mentū. Res. s. p̄tentiōis r satisfactiōis q sūt ei^o sacm Et sacm remissiois pccū q est ei^o res. Et q p̄tentiōem sit effect^o pnie. s. remissio pccōz r cōmutatio penę eter/ ne i temporale. r ex p̄tentiōem collatio virę eterne. Hęc Berson. De p̄tentiōem p̄tentiōem: que sūt p̄tentiōem cordis / p̄tentiōem oris / r operis satisfactio: copiose scribit Babiel dist. xiiij. r. vj. li. iij. Sed hęc suis locis patefēt. Paul^o cor rēti^o li. iij. dist. iij. ita ostēdit pnia iure sacroz noiarit rū p̄tentiōem p̄tentiōem finē q fontibz multa irrogat: cōpellū turqz ad faciēdi deo satis. rū p̄tentiōem etiā q ad q̄cumqz ad eiusmodi sacroz accedūt p̄tentiōem rōne nāciscunt: que admodū ē p̄tentiōem hōis in p̄tentiōem dolo / bētiōis p̄tentiōem

siōis pudor / Amminisqz nec^o ad multa q sūt genēris eius dē. Et tres sūt fm eūde pres pnie. Una. s. p̄tentiō id ē p̄tentiō. Altera p̄tentiō. tertia p̄tentiō. s. satisfactio Et pnia. i. satisfactio in iungit p̄tentiōem duo. s. p̄tentiō solūdiō: r p̄tentiōem p̄tentiōem p̄tentiōem p̄tentiōem. De q legitur laicus Babiel dist. xiiij. ar. iij. q. iij. du/ bio. j. q. r de intētiōe pnia multa scribit ibidē.

Poenitentia sacm est vni^o co mō q oīo q est ab solutiō dī vna. Si nō sacm pnie acciperet p oīo ad esse hui^o sacri rēq̄s / tūc ē vni^o sacm vnitare ordi nis: qz oīa illa ordinant ad vni^o effectū. s. remissioem culpe actualis / r vnitare p̄tentiōis: qz feat eūdem effe ctū. s. grām pccā delēt. Plura Babiel dist. xiiij. q. ij. ar. j. li. iij. Pnia oīe dicitur / lauar r mūdatur: vt vult Ja cob de valēria p̄s. l. Deler eū supbia: lauar luxuriā: mūdatur ab auaricia. Vel pnia dicitur mūdatur a dei me/ moria: lauar sensualitatē a turpitudine r p̄tentiōem r materiali habitus: r mūdatur cor r p̄tentiōem a ma/ eula. Item dicitur a p̄tentiōem: lauar a locutiōem: r mūdatur ab opere rē.

Poenitentia siue virtus siue sacm q boni rei sicut gratia p quā aringit ad portus salutis. dicitur tabula post naufragiū metaphonice. Lūy metapho r ratio varie assignat a doctoribz. s. sufficit vna quā a ponit Babiel dist. xiiij. q. ij. ar. ij. dub. ij. li. iij. Mū dus in quo creat^o est homo mare magnū intelligit^r fm illud ps. Hoc mare magnū rē. Nauis est status innocētię / in quo p grām facile r satis secure bō crey atus poterat p̄tentiōem ad portum salutis: quia nōdus erat illa scopulosa rebelio r piculossima pugna sen sualitatis r rationis. Naufragium p̄tentiōem dicitur innocētię in Adam: quo inregritas nauis fracta ē / r perditus innocētię status. Tabule sunt remedia: id est sacramēta quibz gratia perditā restituit / sicut i bap tismo: r perfecta penitētia qua omnis culpa et pe na remittit: nō tamē status innocētię restituit: quia manet peccati fomēs: manet bellum intestinū: manet scopuli r arenę multipliciū impedimētōz: que in statu innocētię nō fuissent. Ideo sicut per tabula cum magnis labore r periculis enotare oportet nau em fracta ad litus: ita sub gratia restituta in statu hūi us miserie cum magno periculo r labore / pugnaqz cōtra tentatiōem ad mortem pccū inducere laborant / res enotare oportet. Et quia duo sunt sacramēta ordi nata cōtra duplex peccatū quo naufragus pericula tur. s. cōtra originale bap tismus: cōtra actuale peni/ tentia. Et sicut originale dimissū nō redit: ita bap tismus nō est iterabilis. Homo qo frequēt iterat pec cata actualia: ideo necessaria fuit nō solum bap tismi tabula sed penitentię: que iterari potest quotiēs pec catum iterat. Et bap tismus dicitur prima tabula: peni tentia secūda tabula post naufragiū. nec opus est tertia: quia penitētia sufficit contra omnia actualia. Hęc tabulis restituitur gratia / sed nō nauis. quibus tamē quisquis bēfēt: licz cum labore r piculo / ramē ad salutis stadium vel portum enarabit. Hęc Babiel vbi supra dubio. ij. Alias rōnes aliq assignant. Lōy cordat saner^o Bonauētū. Vide r ad hoc Ricb. dist. xiiij. circa lram. Dicit r penitētia fundamētū: vt i dī ctiōe fundamētū videre potes.

Poenitentia dī vera tā pnia virtus q sacramētū duplici^r. Primo mō pnia virtus est vera dū habit^o ex actibz deestati pccū fm rectā rōne r debitiū finē dicit ris est genit^o ad hōi ac^o nar^o iclīnare. Similt ac^o ei^o dī penitētia vera. Et in B̄ dicitur fm rēctaz rati onē includūtur omnes circūstāntię debite in effect^o q

scdm pctoz pff debitū finē: z cū pposito conficendū di z satisfaciendi. Sic pnia facti vera est: si fuerit ve...

infito quotiens peccauerit z penituerit. Longiorē ibi Gabriel. Probat z ratioe post Alexan. parte. iij. q. iij. memb. iij. ex infinitate diuine misericordie...

debitū cōiugale locus sacer polluit z violat siue sint ibi inclusi tpe guerre nō audētes exire siue alias. Jē polluit ecclia p sodomiticū qd grauius est pccm q...

rit. Est z portio anie. z hęc est duplex. inferior z superior q ponunt tñ in pre anie rōnali: nō in pre sen...

effectus pot esse causa libera et naturalis: qz hoc im-
plicat. Sola aut voluntas e potentia libera: qz ois alia
potentia ad suu effectum determinat: ita qz positio oibz
ad agendum requisita no pot no agere. Nec voluntas re-
spectu cuiuslibet velle est causa libera: patet de obsti-
natis et dānatis. Similit de voluntate confirmatoz in
bris: qz respectu actus que no habet in sua potestate no
est libera. Potest eni ea respectu vni effectus esse libe-
ra: respectu alterius nō. Patet de potentia naturali:
qz respectu intellectus e causa nō. respectu volūta-
tis e ea libera. Et oem actionē liberā sequit laus vel
viciū. Et hoc no sequit nisi opationē contingētē
no necessariā. Sic et ois actio libera est contingēs. de qz
lat: pquirto apud Sab. di. xlv. li. ij.

Potentia neutra pot qnqz dici potentia indiffe-
rens vel q no determinat ad hoc vel ad illud. Un eē
in potentia neutra (ve dicit post Decā. iij. q. xi.)
duplicit intelligit. Uno mō qn no plus inclinat ex na-
tura sua actu ad vnu qz ad aliū. Et sic natura assū-
pta et qcunqz alia e in potentia neutra ad depēdendū
ad suppositū extrinsecū vel ad no depēdendū: qz neu-
trū sibi cōuenit ex nā sua actu. Alio mō dicit esse i
potentia neutra: qz si dereliqueret potētē suē no plus
pducatur de eo vnu qz aliud. Et sic natura assūpta no
est i potentia neutra: qz si derelinqueret suē naturē tunc
no depēderet ad suppositū extrinsecū. Ad hoc videat
Sab. di. i. q. ij. li. ij. dubio iij.

Potentia organica: ve scribit dñs Cardinal' ca-
mera. q. v. ar. iij. li. iij. est illa qz veit organo corpali in
sua actioe: qles sūt oēs potētē exēse in materia sicut
potētē sensitīue. Potētia qz no organica e illa qz no
indiget organo corpali in sua actioe: qles sūt oēs po-
tētē no exēse in materia. sicut intellectus et volūtas.
Scor' autē ponit qz aia intellectiva habet potētē o-
rganicā et no organica et hoc sequit si ponat qz aia in-
tellectiva et sensitiva in hoīe sūt eadē forma: sed hoc
no est verū fm Decā qz ponit qz distincte sūt: in qz dis-
tincte aia intellectiva dicitur est mouere pmo vna pte: post
mediante illa alia: sicut est in motu animalis qz pmo
forte mouet cor: post mediāte motu cordis alia pte
magis ppinqua et post tertiā zc. Sed mouere no or-
ganice est mouere totū et parē eque liberū arbitriū. Un
mō aia chī potest mouere corpus suū in celo: quia
licet sit tota in toto et tota in qualibet parte: no tamē
eque pmo mouet totū et qualibet partē: quia est ibi di-
stantia partū/ nec totū corpus coexistit cuiuslibet par-
ti. Sed illo mō ipa no potest mouere corpus suū in
sacramēto: quia no potest ibi pmo mouere vna partē
et post aliā medianē pmo. Nā inter alias partes no
est ibi distantia localis. Secūdo autē mō id est no or-
ganice potest mouere volendo illud corpus moueri
ad motū hostie. Un sic volendo si hostia mouet mo-
uet tūc corpus suū no organice: quia eque pmo totū
et qualibet eius partē eo qz no est ibi distantia inter p-
sonas qz necessario requit ad hoc qz aliqz moueat or-
ganice. Nec dñs Cardinalis vbi s. qz laus rē decla-
rat. Aia itaqz chī fm eū ad motū hostie mouet cor-
pus suū no organice.

Potentia fert in aliqz duplicit. Vel tāqz i obie-
ctū vel tāqz in terminū suē finē. Primo mō est cu-
iuliber potētē. Secūdo potest distingui: aut potē-
tia fert in finē ducta ab alio. sicut fert potentia no co-
gnoscens: quomō dicit Cōmentator qz natura no co-
gnoscens dirigitur ab agente infallibili. Et sic omne
agens agit ppter finē suē et intentionē finis. Vel po-

tentia fert in finē no ducta ab alio/ sed ducēs se in il-
lud. Et sic no pot esse alicui potētē naturalis/ sed in-
libere. qz fm Damasc. Appetit' no liber ducit/ et non
ducit. Sic accipit p actu potētē rationalis libere qz
fertur in aliqz tanqz in finē/ no tanqz in obiectū. Sa-
bz. distm. xxxvii. q. vnica. lib. ij.

Potentia peccandi est potētia qz volūtas pot
aliqz velle vel nolle: aut etiā non velle qz legē cui tenet
obedire. Nec aut potētia nihil aliud est fm rem qz li-
berū arbitriū seu libertas volūtaris: quā p in vtrūqz
qz ptraditoroz. Et illa libertas no distinguit a volū-
tate/ sed est ipa mer volūtas. Nihil eni de volun-
tas libertat' qz voluntatē in substrato: et pnotat eam
circa obiectū sibi ab intellectu ostēsum posse clicere et
non clicere/ velle aut nolle: nulla mutatiōe ferā circa
obiectū aut volūtarē. Hoc ergo posse nihil addit vo-
luntati neqz absolutū/ nec respectiū: sed de volūta-
tis naturā sic a deo pducit. Peccādi qz potētia a deo
rationali creaturē est collata: ve ostēdit Magister di.
xliij. lib. ij. Et rōne psumat: qz ois libertas est cre-
atura a deo collata: et ois potētia peccādi est liber-
tas. ergo zc. Et qz ois peccādi volūtas culpabilis sit et
mala: potētia in peccādi cōmēdabilis est atqz bona.
Nāz ois peccatū culpabile est/ et malū: volūtas pec-
cādi e peccatū. ergo. Uerū e et scdm: qz laudabile est
posse trasgredi et facere mala/ no facies. De quo lat'
pulas dñm ppositū Sabz. di. xliij. q. vnica. li. ij. Et
Bonauēu. cadē di. et lib. iij. dist. xij. Et idem Sabz.
lib. ij. dist. vltima. in fine. de qz homo p potētia peccādi
di assimilata deo: quonā potētia peccādi est voluntas
libertas: fm quā libertatē assimilata deo qui liber-
rimus est. cuius volūtarē quanto homo p voluntatē
suā magis se cōformat ac subicit: tanto libertoz est et
perfectoz. Eius eni agi frenis/ et obreperare iusticiē
summa libertas est: fm Boetium.

Potentia peccandi dī duplī: ve scriptis reli-
quit scrips Bonauē. dist. xij. lib. iij. quē eadē di. q. iij.
imitat Bulefer. Uno modo dī potētia peccādi ipa
potētia qz peccat: et sic noiat ipz libez arbitriū creatū:
quod qdem potest in bonū adiuū gratia. et qz p suāz
naturā est defectiū bñfaciēdi: hinc est qz illa potē-
tia vel facultas dicit p potētia bñfaciēdi: et potētia
peccādi. nullus eni peccat nisi p illam. Illo mō ratio
peccādi fuit in chīsto: qz habuit liberū arbitriū. Un
Damasc. Omnia qz in natura nostra plātauit de' as/
supst' xbu dei zc. Alio mō dī potētia peccādi potētia
ordiata ad peccādū: ve potētia nominat aliqz in edū
inter substantiā/ et peccādi actū: p quod suba illa po-
tuit exire in peccati pperationē. Hoc mō no est cōe-
dendū qz chīs habuit potētia peccādi: p eo qz pecca-
re no potuit. et tal' ordinatio/ imo deordinatio dimi-
nuit de plenitudine libertatis. Idē de Scor': sub alijs
tū xbis. dicit eni: duplex est potētia. s. remota/ et p-
pinqua. chīst' ergo potuit peccare potētia remota/ sed
no potuit peccare potētia ppinqua. Sic etiā dicitur
est de beatis et dānatis respectu ei' qz est mereri. pos-
sunt eni mereri potētia remota qz est volūtas: no po-
tētia ppinqua: eo qz sunt ppeuo impediti p obstina-
tionem/ sicut beati per gratiā confirmati.

Potentia theologica: et ista dī simplr potē-
tia pductiva: qz est respectu pducibilis in eadē suba
sive essentia. sic in diuis p bz potētia pductiua filij:
et filij bz potētia qz possit pducti: ita scribit Pelbart'
post suū Bui. scotif. dī et potētia generādi qz gene-
ras generat: sicut gñalit potētia agēdi est id qz agens
agit. et ita idem intelligit p potētia generādi/ et pzin-

et pū elicetū gnādi qd p rōne pducēdi seu generā-
di soler intelligi: ve scribit Sab. di. v. q. i. li. j. de quo
vide zin dñs dñs pncipiū infra. et potētia generādi no
pōt cōitari filio: ita ve filius generet. de quo videat
Sabz. q. iij. vbi s.

Potentia et oipotētia capiunt fm qz scilicet et docto-
res acceperūt. In vsu eni vocabuloz imitādi sūt scilicet
et auctozes (ve vult Sab. di. x. q. v. li. j.) Acceperūt
autē scilicet potētia et oipotētia p ea qz necessario cōue-
nient omi pfectissimo/ et qz opponit impotētē qz dicit
impfectionē. et qz potētia spirādi et generādi no cōue-
nit oī pfectissimo: neqz in potētia generādi vel spirā-
di dicit impfectionē. Ideo sub potētia et oipotētia no
cōprehēditur potētia generādi aut spirādi: sed solus
potētia respectu obiectoz factibilitū. Potētia itaqz
capit et oipotētia ve extendit se ad factibilia extra: ve
potens dicit qui potest pducere aliqz factibile face-
re. Et oipotēs qz oia factibilia potē efficere. i. oia fa-
ctibilia qz fieri no includit cōtradictionē. Et cū dicit:
oipotētia vel oipotēs includit signū distributiū
cū distribubili. et valet potēs efficere oīe factibile
ad extra sive potēs causare oē causabile ad extra. sic
scilicet accipiūt potēs et oipotēs. de qz videat latus in di-
cione oipotēs. Dēs autē plonē sūt equalis potētēz
tā exēsiue qz inēsiue: qz quēcūqz effectū et quātū
cūqz pfectū potest pducere vna psona eū dē et alia cū
opā trinitatis ad extra sunt indiuisa. Et sicut pat' ita
filius et spūscūs oipotēs est dicitur. de qz alias. qz si
cur pater oia possibilia sive factibilia extra pducit/ et
potest efficere: ita filius et spūscūs: ve et pbat Sab. ar-
ri. ij. vbi s. Et quāuis (ve ait Bulefer di. xxxij. q. vlti-
in fine lib. j.) filius et spūscūs sine eque potentes sūt
brachiū et dextera et man' appropriant filio.

Potentia dei e duplex. s. absoluta et ordiata. Po-
tētia ordinata est qz leges sequit a diuina volūtarē
positas. Absoluta est qz abstractit ab illis legibus. Et
deus dicit illud posse de potētia absoluta qz simpli-
ter et absolute potest: ve scribit dñs Cardinalis came-
ra. q. xij. li. j. Videat lat' Scoros di. xliij. li. j. Ideo di-
cunt iuriste: ve ait Scoros qz potest hoc facere de
facto: hoc est de potētia sua absoluta. Vel de iure: b
est de potētia ordinata fm iura et iustitū paulo post
Dēs qz subsunt legi diuine si no agūt fm illā inordi-
nate agūt. De qz vide in dñs dñs potētia absoluta qz
no facit de potētia ordinata. Sicut de potētia ordi-
nata no infligit de' penā nisi pcesserit culpa nec cul-
pa remittit nisi grā grāfaciēs infundat: qz ordina-
uit deus nullū velle liberare a debito eternē mortis/
nisi quē acceperat ad gloriā beatitudinis pperit: ve scri-
bit Sabz. di. xliij. q. j. ar. i. li. iij. de qz sup in dñs dñs
pctm dicit est. Ita accipiendū est illud qd idē Sabz.
scribit ser. j. de circūscione dñi. Misericors dñs qz in
suis opatiōibz ad extra necessitati nequit: s. mere cō-
tingent' libera/ et dignatissima sua volūtarē agit qz
qz agit. Et licet humanū gen' alit qz p filij sui incar-
nationē/ passionē/ mortē/ redimere potuisset (ve ait
Bugu. xij. de tri.) et sic mortis suę meritū. i. grām
posset participare sine sacramētis qbus vtiqz suā po-
tētia no obligauit: ve dicit mgf di. j. q. i. Quia tamē
diuina sapiētia qz a fine ad finē attingit fortit' et dist-
ponit oia suauit'. Sap. viij. b est fm qz magis pgruit
rebus disponendis/ et modi isti nē miserie sanandē
plus cōgruūt ideo pper nos et pari elegit et instituit/
ve sacramēta. No eni decz aliqz beatificari nisi rīpe
sue salutis p gratitudinē et dei amorē p suo modulo se

disponēdo cooperet vbi salte in potētia no exēsat.
Nec Sabz. Quāuis absoluta potētia sine illis be-
nificare posset. Multa quoqz potest deus qz nos co-
gitare possumus. Quare cōmētariū est (ve scribit fan-
ctus Bonauē. di. xx. q. v. et vltima in fine. lib. iij.) rēz
minū pferire ei. Amplius eni potest qz nos polluz
mus cogitare. Et deū aliquid posse de potētia ordi-
nata duplicit potest intelligi (ve scribit dñs Cardina-
lis came. q. xij. li. j.) Uno mō stricte qd potē stare sua
ordinatione/ qua eternalit voluit se sic vel sic esse fa-
cturū. et sic solum potest illa qz ipē ordinauit se facturū
Alio mō potest intelligi magis large qd potest stante
veritate legis seu scripture diuine. Et sic possibile or-
dinare potest dici illud qd est possibile absolute et no
obuiat alicui veritati legis ordinatē vel scripture sa-
cre. Et vtroqz modoz istoz dicit qz est possibile e de
potētia ordinata vltimū iudiciū no fore: qz licet sit
simpliciter et absolute possibile: tamē no stat cū eterna
dei ordinatione et obuiat sacre scripture. vide lat' vbi
Aliacēsem. Prædicte distinctionē cōcordat illa distm-
ctio mgf/ et quozūdā antiquoz qd deus qdam potest
de potētia qz no potest de iusticia. Illud eni dicit no
posse de iusticia qd obuiat ordinationi suę volūtaris
vel veritati suę legis quāz vtiqz est regula iusticię.
Sed illud dicit posse de potētia absoluta qd abso-
lute simpliciter potest: quāuis o ppositū ordinauerit et
reuelauerit.

Potestas fm brm Tho. iij. sentē. di. xliij. q. j
ar. j. ppe nominat potētia actiuam
cū aliqua peminētia. Vel potestas fm Berfonē pre-
j. de potestate ecclesiastica est facultas ppinqua ad: exē-
undū in actu. ppinqua in quā: qz fm facultatē remoz-
tam et obedientialem no est impossibile apud deum
omne verbum.

Potestas sacramēti (ve vult brm Tho. post
Aleran. q. xv. pte. iij. et Perr' de Palude. q. j. ar. j. et
post hos scribit Sabz. di. v. ar. iij. dub. iij. q. vnica. li.
iij.) est triplex. s. auctoritatis excellētię et misterij. Et
hanc vltimā Durādus et Richard' pareunt in diu-
as. scz misterij respectu institutiōis sacri et ministe-
rij respectu dispensatiōis. Potestas auctoritatis est
qua qz ex se pncipalit no ab alio superiore potest rez-
mittere peccatū. Et hęc est solius dei cōis tā pti et fvy-
lio et spūscūs. et licet filius et spūscūs hanc potestatem
habeant a patre/ a quo habet et essentia: et ita ab alio
no tamē habet a superiore. eo qz pater no est superior
neqz maior filio et spūscō (ve alias dicit zc.) Potē-
stas excellētię est potestas qdam mō inferiori dele-
gata cū progatiua. Et hęc cōstitit in quatuor poga-
tiuis qz sunt mereri efficacitā sacramētis cōferre effe-
ctū sacramētis: sine sacramētis instituere sacra/ et i-
noie pferre sacramēta.

Potestas misterialis est potestas dispēsandī
vel etiā ministerialit' instituēdi sacramēta. Potestas
baptismi est potestas cōferendi effectū baptismatis.
Nec autē est remissio peccatoz qz sit p gratiā. licet hęc
comitef illuminatio incorporatio. Un potestas ba-
ptismi est potestas cōferendi gratiā et remittēdi pec-
cata. Hęc duo se inseparabilē cōcomitant' et neutro est
sine alia in iustificatione impij. Hanc triplicē habu-
it potestatem sacramēti Lhūs (ve scribit Sabz. vbi
supra. et Paludēsis di. v. q. j. lib. iij.) auctoritatis qz
deus habuit potestatem fm naturā diuinā cū sive ve de-
us. Illa eni est solius dei. Excellētię fm humana
tem cōiunctā diuinitati: et ita fm qz hō qui eam est
et deus. Nam fm suā humanitatē meruit sua passio

functio boni operis / sed mali. Uis autē nō timere potestatem / fac bonūz habebis laudē ex illa. dei cōm mīster est / tibi in bonū. Si autē malū feceris / timere nō cōm sine cō gladiū potest. dei cōm mīster est: videret in irā ei q̄ male egit. Et quā prās dñandi varijs mōis z titulis acq̄rat: videro ap̄d Sab. di. xv. q. v. ar. j. lib. iij. Et prās plariōis p̄ manere sine gratia. De q̄ vīdēre potest Berson p̄re. ij. ser. ad ecclesiasticos. in cōna

Potestas dñandi siue p̄sidendi (dñi. dī tripliciter: vt scribit san. Bonauē. di. xliij. q. iij. l. b. ij. sez. largissime / cōter / z pprie. Largissime dñandi potestas dī respectu oīs rei quā hō p̄ ad libitū z voruz suū vī. Et hoc mō dī hō esse dñs possessionū suar: siue mobilitū siue imobilitū. Alio mō prās p̄sidendi dē excellētā prās in impando ei q̄ est capax rōnis z p̄ cepti. Tertio mō prās dñandi dī prās cocredī subditos. z hęc prās dē quā dā arrationē libertatī. z tal' prās dñandi pprie dī dñum: cui respōdet seruicus.

Primo mō prās dñandi cōis est oīni statū. In naturē instrure / naturē lapsē / z naturē glificare. Scōbo mō cōpēte statū viē / siue p̄ statū instrure naturē: siue p̄ statū naturē lapsē. Et hęc p̄ in angel' ē q̄ dīu s̄ ad ministratoz i spūs: qz illa p̄e sunt aliq̄ mō in statu viē. hęc tñ p̄sidētia nō manebit in glia. Tertio modo prās dñandi in hoīe est solū f̄z naturē statū: in est cōm ei fm culpē punitionē nō fm naturē instruedōz. z hęc qz f̄z sibi correspōdēs (f̄z qz dicunt sc̄i) ē pena p̄

Potestas diaboli est (cari. Hęc Bonauē. dupl' ex: vt scribit Bulefer dist. xix. q. iij. lib. iij. Una dētinēs vel attrahēs. Alia pugnās. Potestas diaboli dētinēs: est illa q̄ attrahēbat z dētinēbat quoscūqz in lymbo: z null' poterat euadere hęc p̄atem. Alia ē pugnās: z est prās p̄cipitādī in malū. i. p̄em / v̄ per fallaciā / vel p̄ potētā. Per passionē autē ch̄i sum' līberari a prāte diaboli q̄tū ad sufficiētā / sed illi soli qui sunt de ei' corpore. i. ecclē q̄tū ad efficiētā. Non em̄ oīes se disponūt ad recipiendū grām ch̄i: vt s̄ iudei / infideles: z mali ch̄istiani zc. Aduersarij autē sup oīa abhorret memoriā passiōis / z figurā crucis p̄ quā sum' a potestate eius liberari. Et q̄uis ip̄e nos oppugnat / nobqz aduersus euz incūbat pugna: nō tñ elongamur a victoria: nisi incruentat n̄a ne gligētia. Ip̄e autē exerece nō desistit: z hoc ex dei p̄missione. nec potest in verationē corpor' / z executio nem mētū: nisi quis ex sua culpa vires tribuat: vel nisi sic ex sp̄ali causa: vt pura ad hūiliationē alicui'. sicut sunt illi qui facta ch̄i p̄emūt: vt pura p̄firmationē / eucharistiā / aquā bñdictā zc. qui hō humilitē z deuore factis z factalibz se subijciūt: q̄ a passiōe ch̄i hñt virtutē / non formidāt diabolicā potestātē. Tāca em̄ est vires factoz ecclē: vt etiā extēdat se vsqz ad i fideles. Un̄ nō cor hodie diaboli' obsidet / q̄ cōsue rat obsidere. Scribit em̄ Greg. in dialogo de q̄dam iudeo cū veller dormire in loco defeo / munuit se sū gno crucis: z demōes supuenētes cū veller ip̄m of fenderē / a signo crucis repulsi sunt: z dixerūt ip̄m el vas vacuū / s̄ signatū. Prās itaqz diaboli p̄ passio nem est debilitata. de quo laurus scribit Bulefer.

Praxis vel practici est nomē grēcū: z latine dī terminatio v̄ opatio vel actio. Et praxio fm Scotū. q. iij. plogi: ad quā cognitio practica exēdit: est act' alteri' potētē q̄ intellect' naturalit' posterior intellectiōis: nā elicit cōformiter rōni recte ad h̄v sit act' rect'. S̄tādo itaqz p̄ise in actibz in tel lect': nlla ē praxis / nec act' vegetariū: aut act' nālī p̄cedētō intellectiōis: vt actus sensitiui dicunt' pra-

ces: nec dī ad eos exēdi noticia practica: vt sunt p̄tō ozes intellectiōis. Sicut actus operis potētē sensitiu uē q̄uis p̄cedūt actus intellect': nō s̄ p̄tōes. bi em̄ nō cōes nob sunt z hūris: nec istoz actū ē cognitio practica: nisi vt aliq̄ mō est moderatiua istoz actū um. Et isti actus sequunt' intellectōes moderatiuas: vt sunt p̄ ip̄as moderati. Et quo sequit' q̄ praxis ad quā extēdit habit' practici: nō est nisi actus volun tatis elicitus v̄ impatus. vt vult Scotus. Et oīis praxis (vt idem ait) est in potestate cognoscē. s: z nū bil est in p̄tate eius nisi actus volūtatē elicit' v̄ im perat'. ergo. Et licz speculatio sic q̄dam opatio / z ita praxis sic extēdendo nomē: tñ vt praxis dī sola opatio ad quā intellect' potest extēdi: nulla intellectio ē praxis. Et hoc modo accipit q̄ ad praxim cognitio practica dī extēdi. Et (vt infra dē Scot') cum instat de illis h̄tatis quē vident' maxime theologicē: z nō metaphysicē. vt deus est trin': z pater ḡnerat filium. Dico (inquit Scot') q̄ istē sunt practice. p̄ma enim includit virtualit' noticiā rectitudinis dilectio nis rēdētis in tres p̄sonas: ita q̄ actus eliceret circa vnam solā / excludēdo alias: sicut infidel' eliceret / eēt actus nō rect'. Scōbo includit noticiā rectitudis fm q̄ actus est circa duas p̄sonas: quāz vna est sic ob alia zc. Uide lari' Scotū vbi. s. Et praxis (vt scribit Berson tracta. xi. sup Lantico q̄gms) nō itēdit in intellectu speculatiuo: si p̄fesse se habeat ad operariū: nisi p̄cedat ad opationis rationē. Sicut alibi d̄ theo logia q̄ sit speculatiua dicit: q̄uis eius finis p̄cipu' sit amor dei z laus eius magnificā dñm. Tunc dī uinū h̄bum nō irrationabil' appellat' practici: dum diuina volūtas accipit ip̄um ad p̄ductionē seu p̄du cibilitatē eoz omniū quē facta sunt fm triplex fieri. Unū est in mente angel' ca vel hūana fm inexistētia p̄ua seu genere p̄o z in eē formali suo. hęc Berson. Et practicus in arte p̄ferret soluz speculatiuo: vt idem vult Berson de mystica theologia speculati uo. p̄e. vj. cōsideratōe. xxxij. vt si quis p̄missimus in arte musicē / nō autē exerceat se in vocali cāru / neqz in chordis aut organis: imo vocē habeat rauā / z in strumēta musicalia discordia: fatagit tñ iste v̄l can tare / v̄l instrumentū pulsare: nulli dubiū quin ober rabit: z neqz dulcē neqz suauem simpboniā valde afferre. Hęc similitudo respicit eū qui d̄ diuinit' seie artificiose diceret: qui de motibz simul z v̄ritatibz regulas habz: z speculatiuū plerūqz sermonē: sed non dum vult ad ea q̄ cognoscit conformiter opari: cogit languēs illam Apli vocē plangere. velle adiacet mī bi p̄ficere autē nō inuenio. Laret quippe virtutū bay biribus tāqz instrumentis: habēs car' nē rebellem z dis sonam spiritui: quē dum tangit: nihil suauē / nihil di uinum: sed raucū / sordidū ac strepidulū resonat zc. Hęc mḡ Joannes Berson Lancellari' zc.

Practica sciētia z speculatiua differūt (vt z scrip sit Francisus Daro. in p̄mo. dist. xlvij. quia finis practice est actus. sed speculatiue si nis est scire. Un̄ metaphysica / physica z mathematī ca sunt p̄es speculatiue / non practice.

Preceptum est iussio v̄l impuz faciēdi aliqd v̄l nō faciēdi. Et p̄ceptū s̄portat applicatōes legis ad ea quē ex lege regulant' fm san. Tho. p̄ma scē. q. xc. ar. ij. Diffinit' z ab aliq̄o sic. Preceptū ē impuz obligās ad obfuationē rei vel act' ipari. Extrahit radicalit' hęc diffiniō a diffōne p̄cepti: quā dat Aug. li. de h̄gi. di. p̄ceptū ē cui nō obe dīre p̄ctā. Dī i deā diffōne obligās ad obfuarōz. ad

differentiā cōsiliū: quod per se nunqz obligat: vt dicit Bugu. q̄uis per accidēs id quod consiliū videat' ob ligare: vt pura si in casu p̄ceptū nō posset impleri nisi fiat cōsiliū. vt si nō possum sustinere parēs nisi ven daz omnia: tūc teneret' viderē omnia. qd quidē de se cō siliū / nec obligat: nisi in casu per accidēs (vt scribit Berson in cōpēdio theologie de decē p̄ceptis) tēnen tur z cōsilia nō p̄emere. De quo legere potes alia. z Sab. ser. de scō Bartholomeo. Et p̄ceptū siue lex ipe ratiua (fm cūdē Sabi. dist. xxxv. q. vnica. li. ij.) dī illa qua imperat' alicui agere v̄l nō agere: z hęc exp̄mī rur per h̄bz impariū modi / v̄l aliqd eius vice ad si militer scandum sumprū. vt est illud p̄s. Nolite lo qui aduersus deuz iniquitatē. Et illud / Nō mechabe ris / nō furtū facies. Et si strice z pprie sumūt ca tñ imperariū dī: quā inferiora a superiore aliqd impe ratiua v̄l prohibet. Lex ergo z p̄ceptiua in dī / finitiōe peccati debet accipi largē: vt legē indicatiuā q̄ imperatiuā cōmneat. Et illo mō omnia peccata sūt phibita: quia cōtra dicamē recte ratiōis / qd indica tiue phiber quicquid noxiū est.

Precepta sūt duplicia: scz affirmatiua / z nega tiua. Precepta affirmatiua sunt q̄ exprimunt per p̄ p̄positiōes affirmatiuas: z hęc obligāt ad semp / sed nō p̄ semper: qz corū obligatio est sub dīstinctione ad hoc tēpus vel ad illud: z ad hanc spēm operatiōis / v̄l ad illam: vt scribit mḡ Joānes Berson Lancellari' p̄rhibitiō. in regul' moralibz. Sicut colere deum la / tria exereciōis: nō plus de se obligat ad hanc spēm cul tus exereciōis / z ad hanc diē q̄ ad illam zc. Negati ua hō p̄cepta sunt quē exprimunt per p̄positiōes ne / gatiuas: z ista obligāt ad semp / z p̄ semper. Ad sem per. id est: p̄ loco z tēpore. i. aliq̄. p̄ semper. i. p̄ omni tēpore z loco: vt / nō mechaberis: z dicitur phibitiua zc. Necessitas autē est scire mādara obligatiā / z quē nō vt scribit mḡ Joānes Berson in de cognitioe pecca torū ventaliū z moralī. Alā em̄ v̄l transgredimur ea per ignorantā. vel in custodiēdo ea habebim' ma gnaz nimis de trasgrediendo dubitationē: z dubita / bimus vbi dubitādūz nō erat: per quod perderem' corā conscientē trāquillitatē: putando nō peccatuz esse peccatū. z cōtra: de peccato q̄ nō esset peccatuz. Et (vt idem scribit mḡ Joānes Berson in Triptito de p̄ceptis decalogi) De p̄ p̄ssim' cognoscens no stram fragilitatē z erigūā potētā / dedit nobis nu / merū p̄ceptoz: qm̄ obseruatio sibi sufficiēs esset / q̄ etiā legis decalogo cōmneat. Quapropt' ad hęc p̄ cepta sciēda z intelligēda tenet' quilibet per se / vel altum diligentē opponere p̄ cōseruatione vitē spiri tualis q̄ntum p̄ vitē corporal' sustentatione ponere: z eo maiorē quō immortalis ania est corpore p̄stantioz sine quoz noticia null' potest p̄cemer vitare pec cata / aut ab eis resurgere: z quoz ignorantia ex desi dia p̄uentens nō excusat / sed accusat z p̄dēnat. Sicut autē hęc decē p̄cepta bis meritis cōphēsa. Unū cre de deum: nec iures vane per ipum. Sabbata sancti / fices: z venerare patres. Non sis occisor / fur / mech': testis iniquus. Viciniqz thoz: rēqz cauero suas. De his p̄ceptis permulta scribit mḡ Joānes Berson: quē legere potes. De singulis quoz p̄ceptis videre potes sc̄m Bonauē. di. xxxvij. li. iij. circa xxxij. Et alā multa literis de his mādatur: vt Nicolaus de Ipra in suo Preceptorio: z Joannes nider: z ceter' **Preceptum**: manda (i q̄ plurimi zc. tum / z lex p̄ eodē sumi solent. Quis autē sit ordo de / cem p̄ceptoz / variū variē assignant numez z ordinē

p̄ceptoz. De quo video san. Tho. scōba scē. q. c. ar. v. z san. Bonauē. dist. xxxvij. q. ij. z. iij. lib. iij. z Ber sonem in compēdio theologie de decē p̄ceptis: q̄ alijs legenda relinquo. Noz p̄ceptoz decē / tria exp̄licane p̄ceptuz de dilectioe dei: reliqua scēp̄ dilectionē p̄. 9 mi. Prop̄ quod fm Bugu. Jsid. z Mḡm / p̄ma tria scripta fuere in p̄ma tabula: reliqua scēp̄ in scē cūda. P̄mū: de nō habēdo deos alienos. Scēdū: de nō sumendo nomē dei in vanū. Tertū: est de sab/ bati sanctificatiōe. Alia scēp̄ sequētia sunt scēdē ra / bulē: quē ordināt hominē ad p̄mū. Uide factis cla re de hoc dñz p̄positū Sabi. dist. xxxvij. q. vnica. ar. j. lib. iij. z alō larius. Hęc solē declarari a theologia z sanct'. Et p̄ma ordināt ad deuz / posteriora ordi nant ad p̄mūz. Omnia autē cetera p̄cepta tam diu / na q̄ humana q̄sumctūqz multiplicia sunt (qz tamē rationalia: alioq̄ nō merent' dici p̄cepta) ad p̄cepta decalogi reducūt: quē illis sunt cōsona / z ex eis dē p̄ncipijs dilectiois deriuata. fm illud Apostoli. Qui p̄mūz diligit / legē impleuit. ad Romanos. xij. Et illud Saluatoris Matth. xxij. In his duobz p̄cep tis p̄dēt tota lex / z ph̄tē. Precepta autē decalogi nō obligant hominē ad obfuantā eius in charitatē te simpli' / sed bene ad obfuantā formatā astringit zditionaliter decalogus. quia si obligat' quicunqz faceret aliq̄ actuz moralē: v̄l beneficiōe patri / v̄l pascendo paup̄erē nō habēs charitatē: peccaret. In quolibet etiā momēto nō habēs charitatē / est z trans / gressor p̄cepti: vt scribit dñs p̄posit' Sabi. ar. iij. vbi s̄. dub. j. Sed sunt seruāda sub illa zditione quā sal uator Matth. xix. exprimit: dicens. Si quis voluerit ingredi ad vitā / necesse est vt seruet mādara ex charit' rare. Postea ergo illa zditione / si vult ingredi vitā: necesse est vt mādara fuerit ex charitate. Postea ergo illa zditione / si vult ingredi vitā: necesse est vt mādara ex charitate seruet. ita q̄ si seruat z nō ex charitate: non quidē peccat: tamē per istaz obfuantā nō meo reur ingressus regni. Cōsonat mḡ Joānes Berson lectiōe. v. de vitā sp̄ali anie. z tracta. ix. super Lantico Mariē. Dñc dñs Cardinalis cameracēsis. q. ij. ar. ij. lib. j. scribit. Nullus inquit homo potest sc̄re legē per pure naturalia implere p̄ceptū d̄ dilectione dei super omnia. Patz: qz lex q̄ est iuber q̄ actus cas dens sub p̄cepto fiat in gratia: q̄ est habit' supnatuz / ralis. ergo licz existēs extra gratiā per sola naturalia possit deū diligere super omnia: nō tñ implet p̄ceptuz ad intētiōes p̄cipiētis: nisi sit in gratia. Et hoc est qd multi doctozes dicūt q̄ homo potest implere p̄ceptū q̄sum ad substantiā p̄cepti / vel facit cadētis sub p̄ cepto: nō tamē q̄sum ad circūstantiā facti z intētiōes p̄cipiētis. Et ad hoc est dēterminatio ecclē de confes cratiōe. dist. iij. c. vlt. Qui dixerit q̄ sine gratia pos / sumus mādara dei implere per liberū arbitriū: anaz thema sit. Un̄ cōtrariū fuit heresis plene p̄p̄ozuz pes lagianoz. Nec (vt idem dē Petrus de aliaco) homo sc̄re legē potest meritoze agere per pura naturalia: loquēdo de merito vitē ḡrēne. A stipulat' Jacobus de Valētia p̄s. cxvij. qui dē: q̄ licz absqz gratia ch̄isti nemo possit implere diuina p̄cepta / nec vitare peccatū: tñ om̄s obligamur ad seruādū diuina p̄cepta: z vitare peccatūz agere opa misericō. Uide larius eum ibi zc. Nullus tñ (vt scribit Sab. dist. j. q. iij. ar. ij. lib. iij.) tenet' ad aliqd p̄ceptū diuinū vel humanū qd nō ē na tuū / nisi p̄ aliq̄ idonē z autēricū p̄mūz / gerur: vel salte ex fama veridica z testimonio bonoz quibz debet quilibz racionabil' credere innotescat.

Hinc Jo. xv. dicit. Si non venissem et locutus es... Decepta habere... Decepta habere... Decepta habere...

cris est) tenetur in quolibet casu: quoniam quilibet tenetur... Decepta habere... Decepta habere... Decepta habere...

larius Bonau. Et quoniam deus precepit... Decepta habere... Decepta habere... Decepta habere...

ni. ve scribit Jacobo de Valeria... Decepta habere... Decepta habere... Decepta habere...

vt de Magister di. xrv. et c. xl. li. j. Est cognitio dei de salute et bono... Predestinatio est ordinatio alicuius creature rationalis vel intellectuales ad gratiam in presenti et gratiam in futuro...

per longum declarat doctor eximius Joannes Eggius in suo Labyrintho... Predestinatio est ordinatio alicuius creature rationalis vel intellectuales ad gratiam in presenti et gratiam in futuro...

ait scriptura Ania q peccaverit ipa moriet: qui iust? e vita viuet. Ezech. xvij. Que seminaverit bec et mes... Predestinatio est ordinatio alicuius creature rationalis vel intellectuales ad gratiam in presenti et gratiam in futuro...

miscie libent exercere. Un Mart. v. d. Bri miffi cordes qm ipi misciam sequent. Et j. Timo. iij. Pccas ad omia valer pmissioem habes vite q nuc est z future. Scrum signu est pnam facere sup delictis pccatis ex amore. Hoc pat. Mart. iij. Pnam agit appropinquit em regnu celoz. Septimu signu est patient aduersitates ferre. Ita loquit aplos ad Hebr. Flagellat de oem filiu que recipit. Un Greg. Continuus successus prosperatu teporalu eterne res probatiois est indicu. Et Aug. sup psal. lv. Si puz tas te no habere tribulatioes: nodu cepisti esse cbizanus. Et aplos dicit. Des q pie volunt viue in cbzsto psecutione patient. Saudeat q cbzian? in aduersis (inq Joanes Ecki) qm si iust? est pbat: si peccat? cor est emendat Saudeat peccator cum in hoc seculo cristifit: vt post hoc seculu cum cbzo remuneret. Et beatus Grego. z habet. vij. q. j. aduersitas iustoz no e signum reprobatiois: sed exercitiu virtus. Et i Apo cal. legit. Ego quos amo arguo z castigo. Octavu signu est humilitas. Un saluator. Qui se exaltat humiliabit: z qui se humiliat exaltabit. Un beatus Grego. Euidenissimu signum reproboz est supbia: electoz humilitas. Nonu signu est facilliter condonare iniurijs as sibi irrogatas ppter cbzian. Un dñs apud Luca. Di mittite z dimittimini. Et apud Mart. Si dimiserit vobis peccata vestra. Un Aug. ad Bonifaciu di ces. Memento cito ignoscere siqs in te peccauerit vt valeas peccatis venia imperare. Et Greg. Quisqs malos no tolerat: ipe sibi testis est p intolerantia: qa bonus no est. Abel em esse renuit: que Lam malicia no exerceat. Rancorosi ergo (inq Ecki) nisi deciderint a rancore vita eterna no possidebun. Decimu signu pdestinatiois est timentes deum z iustos in reuerentia habere. Nam odire bonos qz boni sunt: est magnuz peccatu z inexcusable. Undecimu signu est cum qs amara mortem z passionem dñi frequenter recolier: p ea crimia charitate ei gras agit. ob cui memoriam magnu illud sacm eucharistie z diuinu officiu missę (q nihil deuoti? habz tota ecclia inq Scor) institutu est: cbzo dicte Hoc facite in mea comemoratioem De q plura Gabriel in canone missę. Dec signa pdestinatiois liqdi? narratur a doctoz Ecki vbi s. p q ho coiectura pot cognoscere (vt inq ipe) se esse pdestinatu z electu: no em pot de b habere euidenē noticiā nisi desup sibi reuelat. licz qlbz do forit? debeat sperare se esse pdestinatu. Vide lat? Joane maiorē Ecki um in suo Labyrintho.

addito) negaret de subiecto: qz ei addit illud cui forz
 malit couenit qd additū identificat subiecto. hoc est
 supponit p eodē p q subiectū: is mediare illo p dicator
 s subiecto identificat p dicatorē. vide latr Bab. q. 2 po
 nie regulas de p dicatorē terminor in diuis: qz videro
 apd eudē. Exēpla solū pono. Un hz eū nō vere dī pī ē
 crinitas: s bñ pī z fili? z spūscūs sūt crinitas. Nec
 vere dicit: psona est cōicabilis. Illa autē pcedit. Lōmu
 nicabile est par. vt valet illā. res cōicabilis siue essen
 tia cōicabil est pī. licet bñ pcedat crinitas ē pī z fili?
 z spūscūs cōiūctim. Itē ille: essentia ē par: essentia ē
 fili? pcedunt fm p dicationē identificā nō formalē: qd
 fm formalē valēt tancū: essentia ē pī. i. essentia bz fi
 liū quē genuit: q nō pcedit. Lōcedit z illa: essentia est
 res generās / nō autē essentia ē generās. Dicim? qz:
 essentia cōicaf nō psona: z psona generat nō essentia.
 Dicim? etiā essentia est aliqd: psona est aliqd. Itē cō
 sentia est creās / psona creat: z sic de alijs. de q videro
 regulas apd Bab. vbi s. z dñm Cardinalē come. li. j

Predicatio fm scēm Bona. di. xxxij. q. iij. lib. j.
 est duplex: qdā est p idēritatē / qdā p inherētā. Predi
 catio p inherētā est i pcreritō: z hęc est rōne suppositi
 vt albū est mustū. Predicatio p idēritatē est in
 abstractiōe z rōne formē nō suppositi: vt iusticia ē bo
 nitas. Est fm eundē notio ad notionē dupliciter pōe
 cōparari: vel in cōcretiōe vel in abstractiōe. Si in cō
 cretiōe sic vna p dicit de alia: vt generās est spūscūs: z
 par ē in abstractiōe. z hoc qz cōueniūt i supposito. Si āt
 in abstractiōe: qz tūc notio pure imponat ipm respē
 cum: z in vna eadēqz psona sūt diuersi respectus si
 ne sui cōpōsitione. z hoc fm diuersas cōpōsitiones: sic
 vna de alia nō p dicit. Bonauē.

Predicatum simpliciter pfectionale est qd nullo
 lā pfectionē siue diminutionem
 imponat: nec ad ipm sequit impfectio aliq simpliciter
 sine respectu alteri. Sic asin? nō est p dicatorū simpli
 ter pfectionale: qz requit pfecti? asino. Sic scire z in
 telligere / vel scire icelligēs sūt p dicatorū pfectionalia.
 Scientia em est pfectio intellectus: ideo oēs hoies scire
 desiderat: z intelligere diuinitatū est fm pbm. pī.
 metaph. z refer Bab. di. xxxv. q. j. ar. ij. li. j.

Predicare fm gramaticos fecit apse seu publi
 ce dicere / celebrare / divulgare / laudare. Inde p dican
 tio dicitur celebratio. Et p dicator est euāgeliz in ecclia
 recitatio / qd sic linguis loqndo / pnterqz ad diaconū
 Ad sacerdotēs autē pnter exponere z exhortari qd est
 pphetare. ex brō Tho. iij. pte. q. lxxij. ar. j. z. iij. sentē.
 dist. v. q. ij. ar. j. Un Petr? de palu. di. xxxv. q. i. li. iij.
 ait. Tenet p dicator impio indicare impietatē suā: li
 cet ille nō sp acqfcat. alias sanguines ei? dñs redqret
 de manu sua. Et p dicare accus est pncipalissim? z p
 prius epi: z dignior qz baptizare fm b. Tho. pte. iij.
 q. lxxij. ar. j. Et p dicare nō licet nisi plato vel ex eius
 auctoritate fm eūdē. iij. sentē. di. xij. q. ij. ar. ij. Pre
 dicare em pnter pncipalit ad curatos z pzelatos (vt
 scribit Berson pte. iij. ser. ptra bullā medicantiū. et
 pte. ij. ser. in cōcilio Remēsi dnica scba post pascha
 ait. Predicantiis officii de necessitate annuū est pa
 storali dignitatē. Dura (in qd ipē) p qbuldā sed veris
 sima snia. Dic p multa de p dicatorē z p dicatorū scri
 bit in suis opib. Debet autē p dicator fieri (vt vult b.
 Tho. sup eplam ad Ro. x. lectiōe. ij.) ppter glām dēi
 z salutē hoim: nō autē ppter lucrū vel laudē pnti z c.

Predicator dicit cōcionator pco vbi diuini z eu
 angeliz rei diuulgator dicit z laudator. Et habet octo
 nomina p dicator. Vocat em miles / vnicor / pastor /

bos / arator / triturator / seminator / z architec? cēplē
 vt dicit brōs Tho. j. Loz. ix. Quomō autē in oib se
 habere debeat p dicator / z qd p dicator esse debeat: cō
 sulito Joannē Bersonē in suis opib i mltis locis / q
 alijs relinquo legēda z inuestigāda. Nō em oia que
 inuenio scribere volo ne libet serpar in imēsus: z ma
 ius qz volui reddat volumē z c.

Presum superior sum. pesse superiorē esse z pfe
 ceum vel placū esse. Et vt scribit scūs
 Bonauē. di. xxxix. q. iij. in fine. li. iij. quāuis bonū sit
 z licitū alijs pesse: nō tū ē appetēdū s3 pot? fugiēdū: z
 ad illud debet hō trahi qñ inuicis: qz cū amat p dila
 tio / frequēt adest ratio supbiendi z qdā mō apostat
 tandi z recedendi a deo.

Presero anepono p loco pferri aneponi. Aliq
 dāt tripliciter pferri alteri dicit (vt scri
 bit Bab. di. ix. q. j. ar. iij. dub. v. lib. ij.) aut solū p mo
 dū excedentis z influentis: vt natura celestis elemēz
 ro: aut p modū iperantis vt dñs ministro. Ad rōnez
 autē pfecte p dicatorū hęc tria pcurrūt. Et hoc mō nūc i
 p dicatione ordinis ordinis / ordo supior exellit in natu
 ralibz z grauicis. Insuper etiā aliq mō purgādo illu
 minādo p dicator: etiā agēda circa nos inuigūt. in ius
 dicio autē euacuabit p dicator ordinis ad ordinē quo ad
 duos modos vltimos nō quo ad p mū. Probat hoc
 Bab. vbi supra

Preelatus large sumēdo est oīs habēs curā aīaz
 rū fm Innocētiū in ca. Firmis. de sū
 ma crinitate. z in ca. decernimus. de iudi. Preelatorū
 autē maximū est periculū tripliciter rōnez: qz p dicatorū
 bit sacramēta dispensare / q nō nisi mūdi errare de
 bent. Et qz debēt reddere ractōne de p pī: z de alie
 nis inquirū pntent ad eos ex brō Tho. iij. sentē. di
 xvij. q. iij. ar. iij. Et vt idē vult scba scē. q. xxxij. ar. v.
 z. iij. sentē. di. xij. q. ij. ar. ij. p dicatorū exiētēs in peccato
 mortali etiā occulto: corripēdo vt qdquid aliō officij
 sui faciendo peccat mortalit. nō autē hoc agēs vt frat
 De officijs p dicatorū vide copiose Bersonē pte. iij. ser.
 de reddendo debito p multas p dicatorū. De rēpe
 rāta in cibus potu z vestitu vide eūdē pte. ij. z c. z m
 ta als scribit Berson de p dicatorū.

Premium accipit p qlibet qd retribuit alicui
 siue bono siue malo: z ita exēdit se
 ad meritū z demeritū: vt dicit Bab. di. xxxij. q. v. mī
 ca. li. ij. Premium fm brō Tho. iij. sentē. di. xxxij. q. iij
 est id qd reddit alicui in bonū eius. Et differūt p mū
 z p dicator: qz p mū duntaxat p recte factis daf. p dicator
 hō nō mō p recte factis: sed etiā p male gestis. Pro
 p dicatorē p dicator est qd p re empta daf. Et p mū (vt qz
 dam volūt) dicit quasi p mū: quia p mō pponit quod
 dandū est victori deinde certat. Aliquādo p mū p pe
 cunia accipit. inde p mōsus. i. pecuniosus z c. Et p m
 mū est qd daf p labore. Ad magnitudinē autē p mū
 nō requirit multitudo meritor: sed multo magis in
 cōsto actus merēdi. Unde dicit Scorius di. v. q. ij. li. ij.
 q ad magnitudinē p mū multo magis p fert vñū me
 ritū incensum qz 100000 remissa Dinc frequēt scri
 ptura nos a repute z remissis opibz reuocat z ad fer
 uorē hozat: sicut est illud. Remissas manus / z sola
 ra genua erigite Tob. xij. Et illud P. poca. iij. Utinaz
 calidus esses aut frigidus: sed quia tepidus es in cū
 piā te euonere. Et illud. Ignē veni mittere in terrāz
 z qd volo nisi vt ardeat. Ubi nō tā charitas qz feruor
 z eius incensio cōmendat: idco p ignē q calidissimus
 est designat: vt scribit Bab. di. dist. v. q. vnica. lib. ij.
 Ex quo sequit q magnitudo meriti nō requirit lon

gitudine repositis in merendo: sed feruore incensiois
 in operando. Et vt dicit soler meritū pcedit p mū
 pcedit z p mū meritū: sed nō p mū finale qd est bñ
 tudo ipa. Nā z h passio est vt p mū causa fuit colla
 tōis grē patribz suis qz exhiberet. nō tū fuit causa me
 ritoria glorie nō exhibita. Gabriel dist. xij. q. vnica. li.
 ij. ar. iij. dub. j. z ser. j. de Circūscō dñi.

Premium est triplex (vt babz scūs Bona. dist.
 xxxij. ar. ij. q. iij. li. iij.) scz p mū aurez: p mū qd ē fru
 ctus / z p mū aurcolē. Plura ibi scūs Bonauē. Et
 dist. xlij. ar. j. q. vj. li. iij. idē ait: qz diuersitas est et di
 stinctio i p mōz fm mar? z m m? sicut fuit in meritis
 Premium beatorū est duplex (vt scribit Rich. dist. xlij.
 art. v. q. j. li. iij.) Nā in bris est p mū essentialē qd et
 p mū substantiale dī: vt in qz scūs Bonauē. dist. xl. q.
 vj. li. ij.) qz fundamentū z suba torius nīē. bñtudo ē
 dēna. z illo pfecte habēt de deo. Et p mū accidentale qd ha
 bēt bonū creatū p obiecto / vt qd p mū in gaudio fm
 scēm Bonauē. qd habēt de bono creato / vel de libera
 tiōe ab aliq malo. Et dī accidentale fm Rich. nō q sic
 accidēs anī: qz tūc bñtudo etiā dicit p mū accidēs.
 tale: sed qz tale p mū nō est de rōne bñtudois aīē: eo
 q anī sine illo esset vere brō. qz sicut dī Bug. v. li. cō
 fessio. ad deū loqēs de bonis creatis. Bñs qz te scit
 etiā illa nesciat. Qui hō z te z illa nouit / nō pper il
 la beatorū / sed ppter te solū bñs est. Et (vt idē scribit
 Rich. q. iij. vbi s.) Premium qdā est qd aurea dī: qd
 dā aureola: qdā qd nō est nec aurea / nec aureola.
 Aurea est p mū subale bonorū: qd p similitudinē au
 rea dicit. Tū quia daf victori: z victori debet coro
 na. rum qz ad similitudinē corone qz pnter linea cir
 culari / q ita pfecta est vt ei nō possit fieri additio nisi
 accidentalis. Illud premium est ita pfectus qz qdā sup
 additū accidentale est. tū qz sicut corona q est circularis
 ad eūdē punctū a q incipit rēminat: ita p mū p mū
 essentialē creatura rōnalis p mō pncipio ptingit: a q
 in esse p creatōem exiūt. Aureola hō ē gaudij de opi
 bus a se factis rōne habētūz victoriē excellentis: p qd
 apparbit exēri? i corpe qdā decor / q p dicatorū interius
 gaudij exēri? declarabit: sed opa q facit hō bona cre
 ata sūt: z q habēt rōne victoriē excellentis pūlegiata
 sūt: q aureola ē gaudij de bonis creatis: nō qbulcūqz
 sed pūlegiatis pūlegio victoriē excellentis. Et qz oē
 gaudij de bono creato pnter ad accidentale p mū: dī
 q aureola ē accidentale p mū. Et dī respectu aurcolē vo
 cabulo fecante diminutiōem ad scādū q ē multo mī
 nus p mū q aurea. Et illud gaudij qd ē aureola ē in
 gnā: decor āt in corpe illō declarās gaudij effect? est
 vt aliqd aliq mō obnatū tanqz i signū ad ipm pncipa
 liter. Vide latius Richardū vbi supra. z in dicatorū
 ne Aureola.

Prepositio est q pponit alijs oīomīs partibz
 vel p cōpōsitiōem vel p appōsitiōem
 nem. Per cōpōsitiōem tūc aut complet / aut mutat /
 aut minuit. De q videro apud gramaticos: z als scri
 ptimus. Et vt scribit Bzulfes dist. xij. q. iij. in fine li
 bz p mū: p pōsitiōes sūt in qd dupliciter differētia. Quā
 ipozitē habitudinē repugnāte: vt aduersus / cōtra.
 Nullē p pōsitiōes tales dicunt de psonis diuinis. Se
 cūdo sunt qdam q imponant habitudinē distātie:
 vt ad / ppter. nullē tales p pōsitiōes recipiunt in diui
 nis: quia vna psona nō distat ab alia. Tertio sūt quē

dam q imponant habitudinē cause vt pncip? largē
 tomē capiēdo causam: vt de / ex / z c. Un p pōsitiōes im
 ponentes habitudinē p dicatorū recipiunt in diuinis
 sed nō puerim. Quarto sunt qdā q imponat pueniē
 tiam: vt in / cū. bñmō p pōsitiōes recipiunt a doctoribz
 in diuinis etiā puerim. Accedit scūs Bonauē. di. xij.
 q. iij. li. j. Prepositio mystice (vt scribit Berson par
 te. iij. in moralizatiōe donari) est p dicatorū lētiē ele
 croz: quia illi pponunt dāmnādiō. De accidentibz
 cuiusdē vide ibidē.

Preposteratio dī pueri ordis postpositio.
 Et postpositio ordinis q est
 ex debita causa / qdam pter causam: qdam ptra debi
 tam causam (vt scribit scūs Bonauē. dist. xxx. li. iij.
 circa rēpū.) Tūc est postpositio ex debita causa qñ
 qd bonū cōmune pponit bono p mō in rēpōzali. et
 hęc qdē postpositio facit ad meriti cōmū. Et licz
 videat postpositio: tamē multo maior est pfectior oz
 dinario. Alia est postpositio pter causam debitā: vt
 si ex sola liberalitate volūtatis meq magis me cōtibe
 am alicui extraneo qz domestico: z p sanguine p dīe
 rando in ipō aliquā strenuitatē magis qz dēi volūtā
 rem / aut meriti dignitatē. Et hęc postpositio aufere
 meriti: quia in b nō meret. Tertio est postpositio
 cōtra debitā causam: vt pte si paf me? magis indigē
 at / z ego possū ei magis subuenire: z ipō neglecto sub
 uentiā extrancoz: illa inducit p mū. Hęc mgt dist. xxx.
 li. iij. ar. pccat q postpōt agit. nā scire qd faciat
 z nescire ordinē faciēdi / nō ē pfecte cognitiōis ordis.
 nāqz ignorātia pcurbat meritorū formā. Et postpōt?
 dī qñ puerus z inuerus. Licet. Lassio postpōtōs ba
 bes tabellarios. z si me qdē nō offendūt: s3 tū cū a me
 discedūt flagitāt lras: b est: q post alios vcnire debēt
 pōtes alijs q p mū fucrat veniunt. Et postpōtōs libi
 do dicit vicium sodomiticum. Et postpōtōs homies
 libidinosa cupiditate vocat Jul. fornic? qz p dicatorū
 totes vocant.

Prebyter latine dicitur senior. z capitur p sag
 cerdote.

Prebyterissa dicit pōt vroz p btereri grēda.
 vbi sacerdotēs vtū licite ma
 trimonio bus ptracto (vt scribit Scor? dist. xxx. q. ij.
 li. iij.) sed apud nos latinis vbi castitas nō pūgalis
 sed simplr ē ordinē annexa. Uel p btererissa pōt dicit
 aliq bona matrona vidua vel pfecta inf alias muliez
 res: vel forte in collegio / illa q p est aliq: vt abbatissa
 inf moniales. Sed ista nō habet p b gradu altiozem
 ordinis. imo nec p mīnētā respectu alicui? viri. Hęc
 Scor?. Et canon vocat p btererissam (vt scribit Pez
 rrus de palu. i. iij. dist. xxx. q. iij.) viduā q bz custodi
 res ecclie. seu p bterera vel p btererissa vroz sacer
 dot? grēci: vt hebdomadaria q dē oīones z c.

Preseire dēi p seire aliqd ē deū euidenē cōgscē
 re z futurā (vt scribit dñs p pōt? Gabriel biel: p dā
 toz: seltic? studij Tubingēsis. dist. xxxvij. q. vnica dub.
 iij. post dñm Lardi. came. q. xi. ar. ij. li. j.) Et des ē psci
 entia oim rēp: qz de? distīctē z intuitiue cōgscat oīa /
 igit p seire oēs res futuras. Pz ex qd noīs p seire. Itē
 des est psciētia oim futuroz enūciabilitū: qz des p seire
 multa enūciabilia futura: qz nō ē repugnātia de aliq
 bus. Nā multas p seires futuras reuclauit z reuelat
 vt q sicut resurrectio mortuoz / iudiciū extremū. Bab
 briel. Dinc Jos. vj. Sciebat qz traditū? esset eū. Et
 ca. x. vij. Ipē erat scies oīa q vētura erāt sup eū. Rōz
 nē euidēt p bari nō pōt (in qd Babriel) Blaspheemia ē

De dicere qd aliq reuelavit / r q sine illa nesciuit (vt in quibz Lamerac. Et Aug. v. de ciui. dei ca. ix. decerni...

Prescientia dei accipit duplici (vt notat Gab. di. di. q. vnica. li. j.) Uno mo coiter p pognitio...

Prescitur nihil aliud est qd aliqd futurum pco...

beo q no sunt de hoc ouli / r illas oportet me adduce...

Prescriptio (vt notat Gab. di. xv. q. xiiij. ar. j. lib. iij. capit. Uno mo large vt...

Presens pprie est illud cuius essentia pferatur...

Poce. Minuit pntia fama. Et lati ondie Berson no...

Prestitio significat excellere / supare. Aliqn sariffa...

Prestitio a psto. Dicunt aut pstatioes q pntis...

Preuaricari penit. cor. ex p r varicor. quis ee...

Primitia est pars pma frugii dno offereda fm...

at vis ad ptem: r b est ptem in spm scrm. Et vt id e...

Presumptio est duplex fm a. Bona. dist. j. l. j. in...

Preuaricari penit. cor. ex p r varicor. quis ee...

Primitia est pars pma frugii dno offereda fm...

Primum quinq ad numeru seu ordinu refer: vt p...

Sabat. q. viij. di. iij. dub. iij. li. j. Et substantia z accidens
 fm diallecos snt pmo diversa. Na substantia existit
 in eo qd est p se. B. accidens i eo qd no est p se s3 inest zc.
 (vt scribit scilicet Bonau. di. iij. l. iij. circa textu.) dicit ab eo qd
 est p m. Primum aut dicit aliqd fm ordine dignitatis
 z sic no est dubiu quin chris assumptio nostre carnis
 p m. p eo qd eius caro excedit oem dignitate car
 nis huane. Secundum aut qd primu dicit a potestate
 fm tepus: dicit chris assumptio p m. nre masse
 no p prioritate: sed p pformitate z similitudine: vt latio
 ibide declarat Bonau. Un mgf di. iij. l. iij. Quo cir
 ca p m. nre masse recte assumptio dicit chris. qd
 no carne peccati: sed similitudine carnis p m. accepit zc.
 est nome comparatiu qd no solu ad duos:
 Primum sed etia ad plures refertur: vt alias di
 cit. a qd potestas. Sic aut sepre modi prioritatis z cor
 postrioritatis. Est em aliqd prius duratioe/natura/calita
 te/coritate/dignitate/locabilitate/attributioe: qd no
 rar Deca z Brigo. Ar. di. ix. l. j. z eos recitat Perr
 de aliaco. q. vij. ar. iij. qd apd diallecos z Aristotele
 i postp dicatione recitant. vide z Bab. di. ix. q. iij. du.
 q. li. j. Et ser. j. de bre v gis pceptioe z alias p m. z ser
 eud mod prioritatis z posterioritatis nullo mo repiri pnt
 i deo p respectu ad intra. Pars: qd oia in diuis snt fil
 duratioe z na. nec qnt z ser pnt repiri i deo: qz ibi
 nihil est pfecti aut digni alio: sed qd est in diuis
 e finite pfectu. Un dz in simbolo Bethana. nihil prius
 aut posterius se illigat no potestate origis s3 duratioe:
 qd i deo no e ponendu: qd qd e in deo ad itera est gntu
 Un tertio mod potestas vt excedit ad pducuitate. z
 vt dicit p potestas origis repit i diuis: qz sic p e pot fi
 lio que pducit. Seco pnt loqndo de calitate. Et p m.
 origis: vt scribit s. Bona. di. xij. q. j. l. j. est qd alit ex
 altero z prius auctorate: qd alit accipit ab altero et b
 cadit in deo. S3 prius origis cadit respectu pducit z
 pducit cu alter orit ex altero. Qu ho vnu orit a duos
 bus no cadit ibi prius origis: qz tuc snt ambo vnu origi
 giale pncipiū n cadit ibi prius auctorate: qz quāuis
 pat z fili sine vnu i. pducendo / n hoc accipit filius a
 pte. Quar mod potestas. i. coritate hoc est psequērie
 no concu tibiis repit in diuis. Sic essentia est prior
 psonis z relatiōibz: qz bene sequit. Essentia est qd p e
 vcl a est pat qd a est fil: sed no e contra. Sic essen
 tia pot dicit comunitoz qz sit psona vel relatio. Sepri
 mus mod prioritatis repit in diuis. Potest em dici
 fm Deca qd paternitas est prior filiatione attributione.
 eo em qd paternitas e psonalis pnteritas pnta qd est pri
 or filio qd paternitas est prior filiatione. vide Bab. di.
 ix. q. iij. ar. iij. dub. iij. l. j. Et cu dicit pater intelligit pri
 us qd fili: pat prius creat qd filius: dicit Deca eas esse
 obuias aut simpliciter falsas / nisi ad huc sensuz. pat
 intelligit a se: sicut esse habet a se. Itē filius intelligit
 a patre: qd esse habet a patre. Vel qd fili intelligit ha
 bet a patre: sicut esse habet a patre. Itē creare pmo
 dicit de patre qd de filio prioritate coritatis. Itē spirat
 rio actiua est prior generatioe actiua z etia generati
 one passiuā: qz sequit generat qd spirat z no e conuerso
 Itē generatio rā actiua qd passiuā e prior pncipiū p alit
 passiuā. Sepimo mō prioritatis: qz generatio acti
 ua z passiuā snt pnteritas patris z filij / qru vterqz est
 prior spūsero. Altera videant apud Deca z Bab.
 Princeps
 aliquādo p m. significat z est ad
 teccuuz Macrobius. Qui gradus
 inter eos princeps habebat. Aliquando optimat s3
 gmficat. Un ciuitatis pncipes dicitur / qd republicas

administrat. Interdu dnm: vt Augustus princeps:
 Nero princeps. B. qd pncipatus hoc e impriū. Et pnc
 ceps dicit qd p m. caput. a qd pncipiū principale et
 pncipiū. De pncipiū p m. scribit Berson:
 est id a quo aliqd pcedit qm. qz
 pncipiū mō et e conuerso fm beatu Tho.
 prima parte. q. xxiij. ar. j. Et sumit pncipiū a prior
 tate: sed no significat ea: vt ibide dicit. Et pncipiū
 est cōstitutū in esse p pncipiū: ideo no e conuenit linee
 respectu pncipiū / nec motu respectu termini. a qd ex bro
 Tho. iij. sentē. di. xij. q. j. ar. j. caput z p m. iū. Un est il
 lud Quidij. j. de remedio amoris. Pncipiū obsta
 sero medicina parat. Un z illud pncipiū in omi re
 graue pcessu sit leue. De qd videat Berson pre. iij. ser
 mone dñice septuagesime de acidia.
 Pncipiū caput multiplici: vt notat Bole
 fer. di. xix. pre q. q. iij. l. iij. z vndeci modis / qd ponit a
 pho. v. meta. s3 ad tres reducūt modos. s3 ad pncipiū
 essendi / fiendi / z cognoscendi. Pncipiū essendi dicit
 illud / qd est pncipiū alicuius inesse ei. Et est du
 plex / vel caput duplici. Uno mō caput pro prima pte
 alicuius rei a qua incipit esse: vt motus augmētatiōis
 incipit a lōgitudine: postea p gredit in latū: demū in
 pfundū. Et dicit pncipiū a quo isto mō qdūqz pars a
 qua incipit motus vocat pncipiū. Alio mō caput pro
 prima pte generata respectu alicuius rei: totū cōpositū: ex
 qd cu alijs cōstituit totū. Exēplū de fundamēto respe
 ctu totius domus. Et illo mō lignū curuū est pncipiū
 nauis. Similit pncipiū in animal pfecto (vt homie)
 est cor. Aliud est pncipiū fiendi: z dicit illud quod
 est pncipiū in fieri seu causari alicuius rei. Et de hoc
 dicit pncipiū fiendi de quor causa. Et sic erit pri
 cipium effectiū formale materiale z finale. Et sic
 duplex est causa. scz primaria z secundaria. Sic etia
 pncipiū fiendi est duplex. scz primariū z secundariū
 z pncipiū fiendi materiale / z causa materialis z ma
 teria ex qd idē sunt. pncipiū qz potētia possunt dupli
 cit sumi (vt scribit Perr de aliaco. q. vij. ar. iij. lib. j.)
 Na est quoddā pncipiū qd agit: z est qdā pncipiū
 um qd agēs agit. Exēplū p m. in naturalibz ignis ge
 nerās est pncipiū qd agit ignē / z forma est pncipiū
 um quo agit ignē. Exēplū etiā in artificialibz. Ar
 fer est pncipiū qd agit: sed ars est pncipiū z quo
 agit. Vide larius Altacenem z de pncipio diuino
 qd est pater. qui est pncipiū qd generat. de quo ifra
 Aliud est pncipiū cognoscendo. z caput dupliciter
 scz demonstratiue. Et sic est vnu p m. pncipiū
 id est p se euidens. Ex quo cu alio pncipio potest in
 ferri cōclusio p demonstrationē: vt omne corū est ma
 sua pater. Alio modo caput diffinitiuē: sic omis diffi
 nitio siue large siue stricte capta dicit pncipiū diffi
 nitiuū. Et differūt: qz p m. est vna ppositio. Secm
 ho est vna oratio. Utra illa octo ponunt aliū modū
 ab Aristotele. Nono ergo modo caput p aliq induci
 uo vel p uocatiuo ppter qd fit aliquid. Et dat exēplū
 Bristo. vt bellū sit ex cōuicio. Et sic diuersitas opposi
 tionū est pncipiū licio: z pncipiū ppter res tpales. Na
 ille dicit. Hec villa mea est / seu ciuitas est mea. Alter
 dicit non: sed mea est. Decimo caput pncipiū p alit
 vere pducit alicui / qd nullo mō est ea ipso. Et est
 duplex. scz generatiū z spiratiū. Generatiū hoc
 mō pat in diuis est pncipiū generatiū filij. In crea
 turis no repit illo mō pncipiū. Spiratiū: vt pat
 z filius snt vnicū pncipiū respectu spūsero. Et ve
 dicit scilicet Bonau. In deo nullo modo nec pte nec
 rāsumptiue recipit materiale pncipiū: qz materia

Et pncipiū passiuū z ita incōpletū. z qz a diuiso e ois
 incōpletio z ois passio remouēda e: no nullo mō gen
 mātis pncipiū in deo ponit.
 Pncipiū z causa differunt. Na causa semp
 distinguit a causato essentialit: no sic pncipiū a
 pncipiū: sed sufficite realit distinctio: cuiusmodi est
 inter psonas diuinas. z sic i diuis no ponit causa qd ad
 intra: sed bene qd ad extra: qz uis greci p eodē sumunt
 causam z pncipiū. qre eque pcedunt istā: Pater est
 causa filij. sicut ista: pater est pncipiū filij. Sed nos
 aliter (de Pelbar) vtimur noie cause z pncipiū diffe
 rent. Et id licz nos pcedam istā P e pncipiū filij: no
 en ista: p e causa filij. Pelbar.
 Pncipiū theologicē caput triplē. Uno mō es
 sentialit. sicut dū dicitur / qz tres psonē snt pncipiū
 creaturaz. Sic cu dz Pat z fili z spūsero snt vnu
 pncipiū creaturē: sensus est. i. snt vna essentia qd e
 pncipiū creaturē. Et ita pncipiū est terminus essen
 tialis supponēs imēdiare p essentia. Secmō mō caput
 psonalit. Et sic dz Aug. qd pater est pncipiū totū dei
 trinitatis. iij. de trinit. qz ipca nullo est: sed ab eo filio z spi
 ritu scilicet snt: in qd singulis tota deitas est. Pat e
 pncipiū filij z spūsero: ad spūsero dicit pnci
 piū. spūsero ho no dz pncipiū nisi ad creaturas ad
 quas etiā pat z fili dz pncipiū z trinitas ipa. Et qd
 dz Pat est pncipiū totū trinitatis: intelligit vt no
 tar s. Bonau. dist. xxix. in dubijs / s3 lib. i. j. oim p
 sonaz in deitate. z est distributio accōmoda: sicut di
 cit: celum pnter oia: se. s. excepto. Et pncipiū stat p
 paternitate simul z spiratioe: qz paternitate est pnci
 piū filij: p spiratioem pncipiū spūsero: per vtrūqz
 pncipiū vtriusqz. Et qz psona a nullo est: no est pncipi
 um totū deitatis. Vide larius s. Bonau. Pat ergo
 est pncipiū sine pncipio: filius est pncipiū de pnci
 pio: spūsero est pncipiū ab vtrōqz. Hec magister
 dist. xxix. l. j. Et licz spūsero no sit pncipiū ad intra
 est tamē pncipiū ad extra. hoc est: ad creaturas. nul
 la em psona est ab eis: sed bene e a patre z filio: sed be
 ne qd ad creaturas est pncipiū. Et hi tres. s. pat z fili
 z spūsero dicunt (vt dz magister) vnu pncipiū oim
 creaturarum / z no tris: quia vno eodemqz mō p m.
 pncipiū rerū snt. no em aliter res snt a patre / aliter
 a filio: sed pnter eodē modo (vt dicit magister) Ca
 pitur z pncipiū notionalit. z sic dicitur qd spiratio
 actiua est pncipiū spūsero. Unde Guibet. scōri
 sta dicit qd in diuinis tam qd ad intra qz qd ad extra p m.
 pncipiū dicit. Et parz Joan. j. In pncipio erat vbum
 id est in patre filius fm glof. Et infra. Omnia p ipm
 facta snt. Un Basilus in hexameron dicit. Accipere
 esse ab alio est cōmune rā verbo dei qd. Accipere
 itaqz in diuinis pmo pncipiū no de pncipio: z b est
 pater. Secmō est pncipiū de pncipio: z hoc est fili
 Tertio z pncipiū de pncipio: sed no pncipiū
 scz ad intra: z hoc est spūsero. Et postea simul tres
 psonē vnicū snt creaturē pncipiū. Hec Pelbar
 rus. Et pncipiū notionale fm aliquos est pncipiū
 cōmune pluribus z no omnibz personis: vt spiratio
 actiua. Vide larius ad hoc Babilem dist. xij. qd
 sione. j. lib. j.
 Pncipiūm elicitium vide in dictione Elic
 tium supra.
 Pncipiū dicit duplex fm scōm Bonau. di
 st. ix. q. iij. l. j. i. originalit: imitale: fm qd pncipiū
 dicit originalit: sic filius rā quantū ad esse qd qntū
 ad duratiōem habet pncipiū: quia vtrūqz habet ab
 alio. Si autē pncipiū dicitur inicitium: sic dico qd nec

habet pncipiū essendi nec durandi. p m. pncipiū
 no aufere ratiōem eternit: scdm ho sic. Et quia tepora
 le et eternum differūt de necessitate p essentia: pnci
 piū z pncipiū no sic. z qd habz inicitium est tem
 porale: z quod caret / est eternum. Et cum habere pnci
 piū z no habere dicant differentiam psonē: z hec
 est inter patrem z filium. Ideo sic pater qui est vniū
 essentē cum filio non cōmunicat filio personam / sed
 rā naturam siue essentiam. sic cōmunicat ei no ha
 bere inicitium / sed no cōmunicat no habere pncipiū
 Hec scilicet Bonau.
 Pncipiūm vlt pncipia dicunt cōmune animi
 pceptioes p que pncipia pbanz: z ad que reducuntur
 omnia pbara in aliqua scientia: z in quoz vtur e licet
 unur oēs pclusioes illius scientie: vt p m. j. Posterior
 qliber aut scientia habet sua pncipia. Et ideo in
 tota theologia viatoris qd est tota sacra scriptura snt
 assignanda aliqua formalia pncipia: ex quibz depen
 det tota noticia z scientia huius libri z totius scrip
 ture. quibz pncipiū ignozatio / impossibile est intellige
 re ea qd cōtinent in hoc libro. z quibz notis noscuntur
 omnia in hoc libro cōtēta. z ideo dicit pncipia in
 telligendi sacram scripturā. Hec Jacobo de valencia
 tractatu. iij. plogi sup pō. Et fm dnm Card. camera
 cōsem. q. j. arti. ij. l. j. pncipia theologica snt ipse sacri
 canōis vitates: qm ad ipos sic vltima resolutio the
 ologici discursus: z ex eis pmo singule cōclusiones
 theologicē deducunt.
 Pncipiū p m. dz qd e cōmū. Et pma pnci
 pia qnqz noiant dignitate (vt scribit Berson d the
 ologia mystica speculatiua pre. ij. pside. x.) Aliq cō
 munes animi pceptioes. aliq regulē pncipiū cōmū
 biles e impossibiles alit se bte. vt qd de qliber affirma
 tio vel negatio: qd totū e ma sua parte: qd intell
 uū pfectū e no intellctiuo: qd spūale corpali ceteris
 paribz dignū e: qd si hō intelligit / hō vult: z sic. Et
 vt idē dz cōclūgio de pceptio pncipiū. v. de pceptio
 cōpletis. Lōceptū cōpletū inqz qd dicitur rōnis dicit
 tur p se notū: dū pceptū simpliciter ex qd pponunt ap
 p bēsi reddūt p m. cōpletioe euidētē i lumine rōnis
 intellctiuo: vt de qliber esse vel no eēt: cu no ptingit
 intellctis terminis dissentire. Tales vtrqz snt cō
 animi pceptioes z hebdomadēs / z p m. impossioes / z
 pma pncipia zc. Sic at qntoz p dūtes p m. pncipiū
 oim veroz: vt notat dñs Card. came. q. ij. arti. ij. l. j.
 Prima est qd tale p m. pncipiū debz esse cōpletū
 p m. qz loquimur de pmo pncipio in cognitiōe z no in
 causalitate. Secda est qd debet esse oim cōpletū no
 rāssimū. parz: qz debz esse p m. in euidētia. Tertia est
 qd debet esse ex terminis cōmū / z cōmū. parz: qz
 debet ad omnia alia vera se extēdere. Quarta e qd
 debet esse ppositio affirmatiua / vel saltē no pure neg
 gatiua: z ppositio hypothetica / vt saltē no pure neg
 gatiua. parz: qz affirmatio est prior pura negatiōe: z p
 psequēs ppositio pure negatiua no pot esse p m.
 pncipiū cōpletū. sed ppositio pure affirmatiua z ca
 thegorica nō pot esse p m. pncipiū: qz nulla tal est
 euidētissima: vt parz induciue. igitur sequit qd p m.
 pncipiū cōpletū est ppositio hypothetica affirma
 tiua: sicut ista. Aliqd est vel nihil est. vel e ppositio no
 pure cathgorica / sed de hypothetico extremo. nec pu
 re affirmatiua nec pure negatiua: qz ista e ista. Quod li
 bet e vel no est. Et sic ex his parz qd p m. pncipiū cō
 pletū no e illud: dz e zc. Aliacōs. Et sic in metaphis
 ca e vnu pncipiū cōmū oim scientijs z vna maria
 ppositio: quā necesse est quēlibet docēdum habere. f.

de qlibet eē vel nō esse: vt pr. s. posterior: z. iij. me
 ra. Ita in tota theologia viatorū (vt scribit Jaco. de
 valeñ. tract. iij. plogi sup ps.) est vnū cōmuniū
 pncipiū: qd p̄supponit i tota sacra scriptura verū
 cetera. z in qlibet eē p̄ce. s. q̄ tota sacra scriptura verū
 usq̄ testamētū: est ab ip̄o deo tradita: z reuelata et
 p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ inspirata: z iō nullo mō p̄t mentiri. Hoc
 p̄mū pncipiū p̄ponit b. Petr⁹ in sua canoñ. ij. c. j. di
 cēs. hoc p̄mū intelligētes: q̄ ois p̄phetia sc̄pturę pro
 pria in p̄teritōe nō fit: nō em̄ voluntate humana al
 tra est aliqñ p̄phetia: s̄ sp̄s sc̄s inspirati locuti sunt
 scri dei z hoies. Hoc idē cōmuniū pncipiū ma
 gis declarat ap̄lus Paul⁹ Heb. in pncipio p̄suppo
 nēs ip̄m tanq̄ p̄mū di. Dulcipharie multas mōis
 olim loq̄ns de p̄ibz in p̄phis: nouissime diebz istis
 locut⁹ est nob̄ in filio quē p̄stituit herede vniuersoz
 p̄ quē fecit z secula. Hoc idē pncipiū p̄supponit Au
 gu. z docet p̄supponēdū in p̄mo de doctri. ch̄tia. enu
 merās omēs libros sacri canoñis. de q̄bz nullū est du
 biū esse nob̄is a deo traditos: q̄bz oimodā fidē dicit
 esse addibendā in p̄mis. Et in q̄bz q̄rit veritas ince
 merata z in cōcussa: z charitas dei z p̄mi: z tota sa
 lus n̄ra: z redēptio. Sc̄m̄ pncipiū est q̄ in diuis est
 vna suba: z vnū esse. z vna essentia tribz p̄sonis diui
 nis relatiuis cōdicata. Et sic est vn⁹ sol⁹ de⁹ trinus in p̄
 sonis: z vn⁹ in suba. s. p̄t z fil⁹ z sp̄s sc̄s. Hoc p̄n
 cipiū lat⁹ declarat Valeñ. vbi s̄. Tertiuū pncipiū est
 q̄ x̄bū diuinū: q̄ est fil⁹ p̄f̄s sc̄da p̄sona i trinitate: af
 s̄p̄sit verā carnē humanā ex v̄gie Maria: s̄l cū ani
 ma rōnali iūctē creat⁹: z per p̄ns assūp̄it verā h̄mā
 nitatē in vnitacē suppositi: in q̄ pro nob̄ posse par
 ita ch̄stus est ver⁹ de⁹ z homo p̄stans ex duabz inec
 gris naturis in vna p̄sona. Quartū pncipiū: q̄ sicut
 x̄bū diuinū assūp̄it illā carnē: z h̄mānā naturā in vni
 tate p̄sonę vt i illa patet: quē q̄dem p̄sona d̄ vnus
 ch̄s deus z h̄s. Ita parit̄ ille ch̄s assūp̄it z vnū
 vit z desponsauit sibi totā eccliam: z vnitacē fidelīū
 in vnitacē corp̄is mystici: vt pro illa patet: ita q̄
 ch̄s z ecclia d̄ vnus homo mystic⁹: z vnus ch̄stus
 mysticus: cui⁹ caput est ch̄s verus: z corp⁹ siue mē
 bra dicit̄ tota ecclia fidelīū: q̄ p̄ fidē z baptisimū est
 istī capiti vnit⁹: z desponsata. z sic ch̄s d̄ sponsus/
 z caput ecclie. Quintū pncipiū est q̄ ch̄s est finis: z
 vitas leḡ ad iusticiā oi credenti Ro. x. z per p̄ns lex
 n̄bil aliud est nisi via ad ch̄m. Sextū pncipiū est q̄
 ch̄stus deus z homo: nō solū est caput s̄p̄s ecclie
 s̄: z finis v̄riusq̄ legis: sed etiā mediator dei z ho
 minū. j. Tim. ij. Septimū pncipiū est: q̄ sicut ch̄s/
 stus est caput ecclie: et omnīū fidelīū a quo deriuat
 om̄s virtus: z gratia in om̄ia mēbra sua: ita diabo
 lus est caput z pncipiū omnīū maloz: z omnīū infy
 delīū z obstinator: z p̄fidoz hominū: z omēs infy
 deles z obstinati sunt membra diabolica: a quo prouē
 nit eis persuasue om̄is iniquitas et malicia. Hęc
 z plura Jaco. de valeñ. Ch̄stopo. eps tract. iij. c. j.
 prologi super ps. Et vt idem refert ps. xij. fm̄ Au
 gu. Sicut in sciencijs speculariis est dare vnū p̄n
 cipiū a quo generalit̄ habent virtutē omnia proba
 ta in illa sciencia: vt patet. j. posteriori quo ignorato
 destruit̄ z ignorat̄ tota illa sciencia. Ita parit̄ in acti
 bus h̄mānis: est dare vnū pncipiū p̄mū: a quo sumūt
 virtutē: z dirigit̄ omnes act⁹ humani: qd̄ quidem
 pncipiū est deū esse iustum iudicem omnīū actuū: z
 opationū humanaz z p̄matorē bonoz: z punitorē
 omnīū malozum. Et quo sequit̄ illud generale: nul
 um bonū irremuneratū. z nullū malū impunitū.

quo pncipio negato destruitur / z corrumpunt officio
 mores z omnes actus humani: quia qui nō credit ta
 li pncipio / illico cōtemnit deum nō timens eius iud
 dicitum. z sic cadit z prumpit in om̄ia sc̄clera decreta
 bilia. Hoc pncipiū negauerunt gentiles qdam. De
 quo latius video Valencia p̄sal. xij. Sune p̄erea
 duo pncipia q̄ maximafic z p̄dit Scor⁹ z d̄ sibi
 cē certissima. Primū est theologoz: z habet disti. x.
 q. ij. li. iij. Deo est possibile quicqd̄ nō includit euidentē
 rem z radicem: z ad qd̄ nō sequit̄ z radicem. Sc̄
 cundū cōmune est theologis z p̄his. nō est ponenda
 pluralitas sine necessitate: aut auctoritate. cui nō licet
 zradicare hoc aperte asserent. Un̄ semp paucitas
 quādo sufficit ad saluandū ea q̄ ponunt amplecten
 da est. Hęc videant̄ apud Sabuelem disti. x. q. vni
 ca. arti. j. lib. iij.

**Principium regulatiū bonis est quadru
 plex** (vt notat idem Jaco. de Valencia in expositōe
 p̄sal. xij.) Primū pncipiū regulatiū actuū huma
 noz est lex naturalis: quē cōsistit in dicamine ratio
 nis naturalis. s. om̄e malū vitandū z om̄e bonū agē
 dū. Et qd̄ tibi nō vis alteri ne facias: z quod tibi vis
 alteri fac zc. Et quicunq̄ operat̄ iuxta illa pncipia di
 citur iustus naturaliter. z tales opationes naturalit̄
 s̄nt iustę. Sc̄cūdo qd̄ p̄t operari moraliter iuxta alī
 qd̄ pncipiū moralit̄ regulatiū. Et sic prudētia po
 rest dici qd̄ am pncipiū iusticie moralis: eo q̄ reg
 ular omnes alias vtutes. Ex quo patet q̄ om̄s qui
 operat̄ fm̄ vtutes morales p̄t dici moralit̄ iust⁹: eo q̄
 operatur iuxta prudētiā: quē est recta ratio et p̄m
 cipium regulatiū omnīū agibiltum. Tertiuū pnci
 pium regulatiū actuū humanoz dicit̄ lex ciuilit̄: q̄
 humanā cōcrens audaciam: z nocendū refrenās fa
 cultatem regulat hominē ad vitandū cū ceteris soci
 aliter z ciuilit̄: nulli nocēdo. Et sic operās fm̄ leges
 ciuiles dicit̄ iust⁹ ciuilit̄. Quartū pncipiū regulatiū
 actuū humanoz dicit̄ lex diuina: eo q̄ regular homi
 nē in deū. z sic opans fm̄ legē diuinā dicit̄ iust⁹ diuī
 nus. Ex q̄bz p̄t q̄ d̄ruplex est iusticia. s. naturalis/
 moral/
 ciuilit̄ z diuina: iuxta q̄tuor pncipia z leges
 q̄bz oēs act⁹ regulant̄ humani: p̄t dicit̄ ē. De q̄ lat
 us legito apud Valencia p̄s. xij.

Principium principale (vt scribit Sabriel di
 stin. xij. q. j. li. j.) dicit̄ cui p̄mo siue ex se nō per aliū
 cōuenit posse agere vel pati. sicut intellectus cui p̄m
 mo cōuenit intelligere: z hominē p̄ intellectū. p̄tēn
 tia autē est pncipiū pncipale agendi vel patiēdi.
 Est z pncipiū minus pncipale determinatiū: vel
 instrumentale zc. Principale dicit̄ quod p̄mū z pre
 cipuum est. Unde pncipalia vicia octo sancri diffin
 erunt. s. gulam / luxuriā / vanā gloriā / superbiam /
 auariciā / inuidiam / acidā / iram. Hęc vicia designā
 tur p̄ septem gētes quoz olim popul⁹ dei terras pos
 sedit. Scriptum nanq̄ est. Et introducā vos ad loca
 cananei z ethel / amorci z p̄hercei / euei z iebusei / ee
 gergesei: quibz addit̄ gens egyptioz. per quas gētes
 octo vicia capitalia intelligunt̄. De quo latius legito
 apud Bersonem parec. ij. fm̄one de v̄bis dñi. Veni
 te ad me omnes q̄ laboratis. Hoz autēz vicioz duo
 sunt carnalia: reliqua sex sp̄ualia. Illa carnalia: quia
 in corporis membris eoz operatio cōsistit. Ita vocā
 tur sp̄ualia siue corporalia: quia in corde accitant̄. De
 q̄bz alā latius.

Principalis venit a pncipale. Principali⁹
 aliqd̄ d̄ esse alio Uno mō: vel
 q̄ naturalit̄ p̄s eoz: quod ab alio p̄supponit: z sine

quo aliud nō esset tale: vel sine q̄ habet nō esset vtus
 Alio mō illud dicit̄ esse pncipali⁹ qd̄ est simplr p̄f
 etius. tunc d̄ q̄ prudētia est pncipalior alijs vtutibz
 z est p̄t eis generatiōe. z est regula altaz vtutū: sine
 qua nullus ali⁹ actus ē vtuosus: vt lat⁹ scribit de s̄
 Sabriel dist. xxxij. q. vntca. arti. ij. dubio. j. li. ij. S̄
 loq̄ndo d̄ pncipalitate sc̄do mō: sic vtutes electiue ad
 volūtatē penitentes sūt pncipaliores vtute dicariua
 ad intellectū penitēte. qm̄ volūtas ē p̄fectibile nobilit̄
 us intellectu. Plus Sabriel vbi s̄. Sic possunt p̄cor
 dari sc̄ūs Tho. z Scor⁹. Nā Thomas d̄ prudētiā
 esse pncipaliorē: z cetera ad eā reducunt. Scor⁹ d̄
 q̄ virtus eliciēs fm̄ dicamē prudētię pncipalior est
 ip̄a prudētia.

Privatio p̄t capi tribz modis (vt scribit Bru
 lefer dist. xxxij. q. j. li. j. s. p̄tē / cōmu
 niter z cōius. Privatio p̄tē capta est qñ aliqd̄ caret
 aliqua forma quā nata est habere fm̄ se z qñ oportet
 z quō oportet fm̄ debitas circūstācias. Un̄ si aliquis
 h̄s post annū vel duos nō habeat dentes est edentul⁹
 Et si carul⁹ post nouē dies nō videat dicit̄ cec⁹. Pri
 uatio cōiter capta ē qñ aliqd̄ caret aliqua forma quā
 natum est habere fm̄ se: sed nō fm̄ debitas circūstan
 tias. hoc mō carulus est cec⁹ ante nouē dies. Priva
 tio autē cōius capta: est qñ aliqd̄ caret aliqua forma
 quā nō est natū habere fm̄ se: sed fm̄ suū gen⁹. s. mō
 talpa d̄ ceca. Un̄ licz talpa nō sit nata videre fm̄ se: cē
 tū nata videre fm̄ suū superi⁹. Un̄ p̄b. v. meta. c. de
 puatiōe: d̄ q̄ talpa nō sit ceca in q̄nā anial. Regula.
 Nulla puatio p̄p̄ssime loquēdo p̄t esse in diuinis.
 Dio em̄ puatio p̄p̄ssime loquēdo dicit̄ imp̄fectiōem
 sed nihil imp̄fectū est in deo zc. Un̄ puatio sicut docz
 p̄b. v. li. meraph. ē carētia alicui⁹ forme in subiecto
 apto nato. Un̄ ad rōnē puatiōis duo p̄currūt fm̄ Frā
 c̄. imo. i. p̄lac. p̄mi. dist. xxxij. Unū est ap̄tudo ad
 formā aliquā: puta bonis ap̄tudo ad videndū. ali
 ud est carētia. Un̄ laps⁹ licz careat visu: nō tñ d̄ cec⁹
 eo q̄ nō habz ap̄tudinē vidēdi. Et carul⁹ ante nouē
 dies nō d̄ cecus / q̄uis careat visu: ap̄t⁹ nar⁹ ē tñ ha
 bere vt dicit̄ est. Et puatiōes fm̄ eūdē Frāc̄. dicit̄ a
 puādo aliqd̄ positū. q̄ fm̄ opposita positū disti
 guunt̄. Primo nāq̄ sūt qd̄ puatiōes q̄ puat̄ p̄fectio
 nē simplr. z talia nllō mō p̄t poni i deo: qz dicit̄ im
 p̄fectiōem simplr: vt ē ignorātia / ip̄tētia. Sc̄do qd̄
 puat̄ p̄fectiōes fm̄ qd̄ z nō simplr: sicut ē inaiatū. Nā
 sicut aiatū d̄ p̄fectiōem fm̄ qd̄ solū. s. i genere corporali
 un̄: sic ei⁹ puatio vitz inaiatū d̄ imp̄fectiōem fm̄ qd̄
 z h̄mōi etiā nō p̄ueniūt deo in q̄ntū imp̄fectiōes sunt.
 Tertio qd̄ puat̄ imp̄fectiōem z p̄ p̄ns dicit̄ p̄fectiō
 nē: sicut incorruptibiltas z imoztalitas. iō h̄mōi sūt i
 deo: vt ingenitū / innascibile. hęc sūt in deo: vt patet.
 In deo itaq̄ sūt puatiōes multę: large capiēdo fm̄
 Frā. sicut accipit̄ puatio q̄ d̄ ap̄tudinē trāscēdētis
 lez enis z boni. Tertio mō qz d̄ ē incorruptibilt̄ p̄
 uatōe. Et fm̄ eūdē i diuinis nll d̄ imp̄fectū rōne deita
 ris: q̄ oia p̄tinet sup̄eminēre. z p̄sone habēt p̄p̄ias p̄
 uatiōes. Nā p̄ma p̄sona p̄tis habet p̄p̄ias puatiōes
 scz ingenitū / innascibile. Tertia etiā p̄sona vitz sp̄s
 sc̄s habz nō p̄ductiuitatē: est em̄ nō p̄ducēs. Sz p̄
 sona media. s. filij nullaz p̄p̄ias negatiōem habz: qz
 om̄is negatiō vel priuatio quē competit filio com
 perit etiam patri vel spiritui sancto. Et p̄t de infim
 tate / imit̄itate / imit̄abilitate / z h̄mōi: que sūt cō
 munita tribz. Item patet de ista nociōe inspirabilitas
 quē competit nō em̄ filio: sed etiam patri: vt z refert
 frater Pelbartus zc.

Privilegium est puatiō ius indultū i ius cōe
 Nā nisi aliqd̄ indulgeret nō cē
 puilegiū. de ver. sig. Et puilegiū est priuata lex: qz re
 spicit singulares p̄sonas: s̄ cōe est ad mltā negotia.
 Et b. Tho. j. ij. q. xvj. arti. ij. Et d̄ puilegiū qñ puata
 lex: s̄ est ad singulos spectās

Privilegiū clericoz est duplex. s. p̄sonale z rea
 le. Personale ē q̄. s. inyciēs in eos man⁹ vtolētās ē ex
 cōicac⁹. j. q. iij. Sigs suadēre. Reale. s. q̄ i causa ciu
 li vt criminali nō p̄t p̄uentri corā iudice seculari: sed
 corā eccliaſtico. nec puilegia illa p̄dūt religiosi sicut
 apostate: si em̄ fuerint p̄fessi tacite vel exp̄sse. Nec cle
 rici seculares i maioribz ordinibz p̄stituti / habitū z cō
 surā nō h̄ntes: dū sciunt̄ esse tales: etiā si fuerint ex cō
 municati / irregulares / suspēsi / depositi: null̄ essent so
 leniter degradati / z traditi curię seculari: nec p̄t pri
 uilegio clericali renūtare. Sed tales reducēdi sunt: z
 suis superioribz p̄sentādi z cōpellēdi ad obseruātam
 clericalē. in glo. xij. dist. clericoz. Sc̄c⁹ de ex̄stētibz in
 minoribz ordinibz / q̄ p̄act⁹ p̄rtatos amittit̄ puilegiū
 clericale. lxxij. dist. Quisq̄s. Lat⁹ Sab. dist. xx. q. v.
 ar. ij. li. iij. q. z ap̄d canonistas scribit̄ diffus⁹ rep̄iri

Privilegiatum dicit̄ qd̄ habz puilegiū. vñ
 de op⁹ puilegiari. Sūt autē
 multa opa puilegiata vt scribit Berson parec. ij. de oza
 tiōe z ei⁹ valore: q̄ sicut efficit̄: nēdū ex ope ope
 rāte: s̄ ex qd̄a vi op̄is op̄ati: put̄ i eucharistie p̄secra
 tiōe z sumptiōe: z alioz sacroz misratiōe q̄ndā vim
 suscipiūt. ex p̄te diuini / z eccliaſtici mādari. Sicut et
 ois dñica / q̄ndā deus p̄ se fecit. Sicut boz canonice /
 vt ceterę oziōes q̄ ecclia dicit̄as instituit. Idē vult
 Berson parec. ij. in finē facti i p̄lio Remēsi dñica
 ij. post pascha: dū ait. Et qd̄ nō inuenio p̄bulū ch̄s
 ritatis z grē meli⁹ efficacius vt tradī posse gregi ch̄s
 q̄ p̄ debitā collatiōem sacroz. Illic q̄p̄e ḡa p̄fer̄ in
 suscipiēte vtute op̄is op̄ati: hoc est vlt̄a vel sup̄a
 meritū suscipiēti / vtute meriti ch̄i institutiōis sa
 cramētū / z illud sp̄iali puilegio dicit̄as: vt inde op⁹
 puilegiatū nomiē.

Probare aliqñ est demonstrare / z argumērandō
 planū facere. Dinc p̄batio demonstra
 tio. Et p̄babile qd̄ licz verū nō sit / rōnibz tamē q̄bul
 dam videt̄ p̄uaderi. Probare aliqñ laudare est. Un̄
 p̄bi boni dicunt̄ dicit̄ qñ p̄hibi q̄ se a deliquēdo p̄h̄
 beant. A quo improbus. i. malignus: z improbitas
 malignitas zc.

Probatio q̄rit ratiōem facti / z tangit̄ cor. Ex
 aminatio q̄rit factū z tangit̄ corpus
 fm̄ b̄m̄ Tho. sup̄ ps. xvj. Et fm̄ rhetozes octo sūt p̄
 bationū species quas z refert Petr⁹ de alitaco q. j. ar.
 ij. li. j. p̄ que p̄bat sacra sc̄pturā esse verā. Prima p̄
 stes seu f̄dedignuz hominū testimoniū. Un̄ dicebat
 ch̄rist⁹ Act. j. Eratis mihi testes in iherusalē z in om̄i
 iudea z samaria: z vsq̄ ad vltimū terre. Sc̄cūda p̄
 legem seu autenticū legis scriptū. Unde dicebat ch̄ri
 stus iudeis Joan. v. Scrutamini scripturas: qz vos
 puratis in ip̄is vitas eternā habere. z ille sunt que reg
 stimonium perhibent de me. Ex scripturis em̄ legis
 Moyſi ostendit̄ q̄ ch̄stus fuit verus p̄b̄ta / et ver⁹
 Ruy messias in lege p̄missus. z per cōsequens q̄ eius
 doctrina est vera z credenda. Tertia p̄t p̄tū. Un̄
 de ait apostol⁹ tharſensis Roma. j. q̄ euāgelij ch̄ri
 sti ante p̄miserat deus p̄ p̄b̄tas suos. Et scripturis
 em̄ sanctis ostendit̄ q̄ doctrina ch̄risti est illa quā
 deus promiserat in p̄phetiis: z per consequens q̄

ipactvera: z nllō mō erronea. Quarta p iuramētū. Unde ait apls Deb. vi. qm̄ nemiñē habuit per quē iuraret maiorē iuravit p semetipm̄ zc. in q̄ abundā ruis volēs ostēdē ere de immobilitatē z silij sui: inēy posuit iurandū zc. Deus em̄ scio patribz ea q̄ de chio futura erāt: nō solū simpliciter vbo pmisit sed et iuramētō firmavit: q̄ oīa ostēdunt ex scripturis eē impleta. Quinta p miraculū: vñ dicebat chīs Joan. v. Ipsa opera q̄ ego facio: testimoniū p̄hibēt de me. qd̄ nō solū verū est de operibz virtutū: sed et de opibz bus miraculoz zc. Sexta p tormentū imo diuersa generā tormentoz: vñ dicebat apls Deb. xi. Sanz cū p fidē vicerūt regna zc. lapidati sūt: secti sūt: ren/ tati sūt: in occisiōe gladij mortui sūt: z bi omēs testio nio fidei p̄bati zc. Septia p̄batio p eū in cui⁹ ore nō est inuentū mendaciū: vñ apls ad Heb. vi. Impos/ sibile est menti deū. Sed doctrina chī est reuelat/ ra a deo: vt apparet ex miraculis z scripturis sc̄is. Octava per cōformitatē gestū z verbor. Un̄ Act. iiij. Loq̄bat verbū dei cū fiducia zc. Ex gestibus em̄ chī z discipuloz suoz patebat: q̄ verba eoz nō erāt falsa: q̄ non loquebant ficticiē: sed ex corde sine cu/ riositate: ostentatōe: vel apparatu: sed cum charita/ te p affectione: et toto affectu. igit̄ p̄babile est dicta eoz esse vera zc. Per hęc itaq̄ veritates theologice p̄bati poterūt: per cōsequēs scriptura sacra. Et ad hoc possunt adduci octo media: que ponit Scotus q. ij. plo. q. i. sūt. P̄io auctoritas scribentū. Secdo cōcordia scripturaz. Tertio rōnabilitas cōtentoz. Quarto irrōnabilitas singuloz errorū. Quinto p̄nū ciatio firmoz. Sexto viuacitas miraculoz. Septi mo ipius legis duratio. Octavo z diligētia in reci piendo: sed de istis remitto ad eū z alias scripsimus Possent ad hoc adduci multę cōcordantię p hęc scri ptura sacra p̄bati poterit: z doctrinā chī esse veram z infallibile: vel p̄babile zc.

Probabile qd̄ p̄bat: vñ qd̄ p̄bati p̄t. Aliqd̄ ac esse p̄babile: p̄t intelligi dupliciter. Vt scriptis reliq̄ dñs Lardin. came. q. j. ar. ij. lib. j. Uno mō simplr. Alio modo fm̄ qd̄. Un̄ fm̄ p̄m̄ illud d̄ p̄babile simplr: qd̄ videt̄ oibz vel plibz vñ ma xie sapientibz: qd̄ sic intelligit̄. Probabile est qd̄ cuz vey z necessariū nō est. tñ evidēs s; apparens omi bus vel plibz: vel maxie sapientibz. Per p̄mā clausū lā excludunt̄ falsa: z vera p̄tingētia: q̄ stricte loq̄ndo nō dicunt̄ p̄babilia: licz aliq̄ ip̄p̄e: sic d̄ p̄s q̄ ni hil p̄biter falsa eē. p̄babiliora q̄bus d̄ vey: capit em̄ p̄babile ip̄p̄e. Per sc̄daz excludunt̄ etiā p̄ncipia: z p̄ctiōes demōstratōnū. Per t̄tia excludūt̄ necēria q̄ apparēt falsa oibz vñ plibz. Alio mō z maḡ large ali qd̄ d̄: p̄babile s; qd̄: qd̄ cū sic vey sine necēriū sine cō tigenō: nō est tamē evidēs sed apparens alicui: vñ ali quibus. Et p̄portionabiliter possēt distingui de rōne p̄ babilis: qz vel ē ex p̄babilibz p̄mo mō: vel sc̄do: vñ sim plr: vñ s; qd̄. Hęc Aliacē. Et sic d̄ Aristō. nihil rez fert qd̄ falsa eē p̄babiliora q̄bus d̄ vey: ita nihil rez fert qd̄ falsa pie credit: nō q̄ ea rōne q̄ falsa sūt: vel si sciunt̄ eē falsa credi possūt. Procul hoc a pietate fit/ deliū: vt scribit Berson pre. j. declaratiōe vitariū: q̄ credēde sūt de necessitate salutis. Sed cadit existū mario: vel pia credulitas non sup veritate vel falsi/ tate / sed em̄ modo super apparētia: vñ p̄bilitate: z hoc inq̄t Berson non est periculosū vel falsum: qz p̄stat de apparētia. z p̄bilitate dum falsitas z ve ritas ignora est. Propterea sapientissime dixit Die ro. q̄ de calido eligibilis est pie dubitare q̄ temere

diffinire. Sicut stat q̄dlibet p̄radictioz esse p̄ba bile: z vnum stat cum altero nō in veritate / sed i p̄ba bilitate. sic diuersi respectibz inq̄t Berson) vñ qz cō tradictioz credi p̄t cū fidei pietate: dū tñ sic anim⁹ ab assertiōe p̄nacti alien⁹ zc.

Procedere significat vltra cedere p̄gredi. Ali qn̄ p̄spere cedere B q̄ p̄cessio q̄ duz plex est: large capra vñ localis: sicut aliq̄ p̄gredit̄ s vno loco ad aliū. Alia causalis vñ p̄ductiva: sicut ali qua intellectio p̄ducit ab intellectu z obiecto: tūc nō oportet p̄cessiōem esse ab vno solo: p̄similr de amore Bulefer dist. xj. q. j. li. j. Et p̄cessio q̄nqz accipit p̄o ductione passiva vni⁹ p̄sonę ab altera. Et hęc p̄o cessio dicit̄ eterna. z hęc p̄cessio eterna z p̄ductio passiva idē sūt. Aliquādo accipit vt imponat talē p̄ ductionem z cōnotat p̄sonam p̄cedentē vt de nouo ex/ istentem in creatura aliq̄ rōnali fm̄ modū aliq̄ d̄ey terminatū: vt infra dicit̄. Et hęc p̄cessio d̄ rēporalis. Et si esset modus loq̄ndi sc̄oz q̄ p̄cedere imponat rec p̄ductionem p̄sonę ab alia: z nouā existētā in crea tura: nō p̄ter nouitatē dei sed creaturę: p̄cedendū est sic q̄ sp̄s sc̄is p̄cederet rēporalr q̄ncūqz creatura crearet̄. Sic nō d̄ rēporaliter p̄cedere: quia dat̄ crea turę rōnali ad ip̄am sacrificandā. Et fm̄ inctōdem san ctoz duplex est p̄cessio. i. sp̄s sc̄is duplr p̄cedit̄ eterna rēporalr. P̄cessio fm̄ Guilbel. sc̄onstā dist. xj. li. j. d̄ quasi p̄ocul cessio. P̄ocul q̄o cessio di cit̄ tribz modis. P̄mo q̄ntū ad essentia: z isto mō p̄ cedūt̄ creaturę ad eo i esse reali: qm̄ differūt a deo dif ferētā essentiali realiter. Secdo mō q̄ntū ad rēpus ce locū. z isto mō de p̄cessiōe loquunt̄ p̄bi. Tertio mō d̄ p̄cessio quantū ad esse p̄onale: sic dicim⁹ filij z sp̄s sc̄m̄ i diuinis a p̄e p̄cedere. Ita scribit Pel bair⁹ post sūū Guilhelmū

P̄cessio in diuinis capit̄ duplr. Uno mō p̄ ductione passiva vni⁹ p̄sonę ab alia. isto mō d̄ de fit/ lio z sp̄s sc̄o. Hoc mō sūt duę p̄cessiōes i diuinis: sicut sūt duę p̄sonę p̄cedētes. Et de illa ait chīs Joā. xv. Ego exiit a p̄e. s. p̄ eterna gn̄tiōez: z veni i mōm. s. tpali natiuitate. Alio mō pur ipoztat p̄ncipalr b̄mōi p̄ ductionem passivā: p̄notādo tñ ip̄am p̄sonā p̄ductā eē in aliq̄ creatura rōnali de nouo fm̄ sp̄alē modū: pur ra p̄gram p̄ quā ip̄am sacrificat z ad vitā eternā acce/ ptat: z hęc ē p̄cessio rpal. p̄cessio actiua idē qd̄ spiratio actiua z ē p̄ductio actiua q̄ p̄ z filij spirat̄ sp̄m̄ sc̄m̄ z ē vnica i duobz p̄sonis. Bule. di. x. z. xij. li. j. zc.

P̄cessio ē duplex (vt ex p̄dicit̄) p̄z s; rē poral. P̄cessio rēna ē p̄ductio ad itera. Al̄ ē sp̄s sc̄a. et a p̄e z filio tanq̄ ab vno spirat̄ p̄ncipio rēna spi ratio. P̄cessio rē rpal ē p̄ductio p̄sonę ad itera z no ua existētia ei⁹ i creatura rōnali fm̄ modū dēfinitū. Al̄ p̄cessio rpal ē p̄ductio p̄sonę ad itera z gēuita ei⁹ existētia i creatura rōnali. Babel dist. xij. q. j. z di. xvj. q. vni. li. j. Et q̄ p̄z q̄ lz p̄ ē de nouo i creatura rōnali quā sacrificat: qz nō vey. s. aut filij ad sc̄ificandū creatu rā sine p̄e: tñ p̄ nō p̄ced t̄ rpal: qz n̄ p̄ducit̄ ad itera.

P̄cessio rēporalis fm̄ q̄ d̄ ē illapsus qd̄ d̄ q̄ p̄sona c̄nalr p̄cedēs vñ p̄ducta illabit̄ menti createe p̄ sua dona: aut subam sue p̄sonę assistēdo sibi sp̄alissi me ad actū bonū meritozū exēndū. Est at̄ illapsus icima p̄ncipalr cū p̄fidentia ei⁹ qd̄ illabit̄. z p̄feriōe oim̄ q̄ sūt i illapsō: vt i. ij. li. sen. d̄: dist. vij. q. ij. z sup̄ dictū ē i dicitōe Illapsus. Et q̄uis oī creaturę maxie icim⁹ sic d̄: d̄ tñ sp̄alr tūc illabi mēti hūane / cū ei p̄fidee ip̄az sp̄alr regēdo ac ei illūdo. vñ meritozū possit agere ac digna fieri vita eterna: quō nō assistit

menet creaturę rōnalis se a deo aherēt: ac obicē (ne illabatur de⁹) p̄ mortale p̄em̄ ponēt. Et p̄cessio rēpora lis p̄supponit eterna: ita q̄ duo includit. s. p̄cessiones eterna ad itera / z nouū modū existēdi in aliq̄ rōnali creatura ad itera. Et p̄cessio rēporalis (vt scribit Bulefer dist. xij. q. j. li. j.) p̄ocissime z p̄cipue attendit̄ pe nes grām seu charitatem a sp̄s sancto ip̄i creaturę rō/ nali libere z gratuite collatam: p̄ quā ip̄a sanctifi/ catur / z ad vitam eternāz acceptat̄. Nunq̄ em̄ sp̄s sanctus de lege ordinata p̄cedit ad inhabitandū ali/ quem nisi p̄ grām gratūfacientē. Et q̄ dicit̄ mgr̄ dist. xij. li. j. gemia ē p̄cessio sp̄s sc̄i maḡ p̄p̄e loq̄ret (vt d̄ sc̄is Bonauē. q. ij. dist. xij. li. j.) si dicit̄ p̄cessio sp̄s sc̄i dicit̄ duplr q̄ cū d̄ q̄ est gemina: qz nō cadit ibi p̄p̄e geminatio. Et p̄cessio vt scribit Babel. xij. q. j. lib. j. d̄ aliqd̄ notionale z aliqd̄ essentialē. Notio nale quācum ad p̄ctiōem p̄sonę p̄cedētis. Essentialē nec pur notionale: sed essentialē p̄notās notionale. Dicit̄ aut̄ in d̄sc̄p̄tōe p̄cessiōis rēporalis p̄ sua dona vbi inuuit p̄sonā p̄cedentis duplr assistere menti rā/ rionali. s. in dono formalr. Donū em̄ datum creaturę charitas. s. z sapiētia formalr inheret ei / q̄b; mēs ip̄a formaliter deum cognoscit z amat. In se q̄o effectiue cū noty diligit z cognoscere ip̄e efficit. Reducitur aut̄ rōnalis creatura ad deū p̄ actiōes intellect⁹ z vo luntatis. Ideo duplicia sunt dona in q̄b; p̄cedere di/ citur p̄sona diuina rēporalr. s. dona intellect⁹ z affe/ ctus. Et q̄uis nō illabit̄ vna p̄sona sine alia: sed siml oēs tres mentē rōnalem sacrificando inhabitat̄ fm̄ illud Joā. xij. Siquē diligit me zc. qz tñ dona q̄ p̄t/ nent ad illuminationē intellect⁹ appropant̄ filio q̄ ad itera p̄cedit p̄ modū intellectus. Un̄ z hū est p̄ctis ideo in eis specialiter dicit̄ p̄cedere filij. Ideo orauit sapiens Sap. ij. Emitte dñe sapientia zc. Et dona voluntatis q̄bus recitificat affect⁹ appropant̄ sp̄s sc̄o p̄cedēt p̄ modū amoris. iō eis d̄ p̄cedere sp̄s sc̄o: iuxta illud ad Roma. v. Charitas dei diffusa est zc. Dicit̄ em̄ tūc vnicuiqz p̄sona cum a quocūqz cogi/ noscit atqz p̄cipit q̄ntū cognosci z p̄cipi p̄t: ait Au/ gust. iij. de trini. Et qz in dono approparō magis cog noscit p̄sona q̄ nō approparō. ideo in illo magis di/ citur mēti illa p̄sona cui donū ip̄m̄ appropat̄. Un̄ de Rich. Missio est p̄sonę emanatō p̄ effectum sibi approparū manifestatō. Dicit̄ vltio in diffinitōe: spe cialissime assistēdo zc. inuuit q̄ nō in q̄buslibz donis p̄cedit filij aut sp̄s sc̄o. Nō em̄ in donis naturalibz bus em̄: nec gratis dario em̄: sed in dono gratūfacien te: qd̄ est charitas. Quo dono (vt ait Aug. v. de trini.) nihil est excellent⁹. Et qz charitas appropat̄ sp̄s sc̄o (vt dicit̄ est) sine q̄ nulla p̄sona p̄cedit rēpalr. idqz p̄ cessio sp̄s sc̄o appropat̄. Et etiā qz p̄cessio rēporalis videt̄ esse qd̄az liberalis donatio p̄ modū muneris li beri z glorioz / iō sp̄s sc̄o appropat̄: q̄ p̄cedit p̄ moduz doni. Et q̄ sequit̄ q̄ nō in q̄libet dono intellectu⁹ d̄ p̄ cedere filij z sp̄s sc̄o. p̄z: qz nō p̄cessit i dono p̄p̄e/ r̄te collaro Laiphe. de q̄ Joan. xj. qz tali dono nō fuit sacrificat⁹ neqz deo char⁹. Dicit̄ i dono verę sapiē q̄ includit charitatē: q̄ sapia ē cū amore noticia. De q̄ Sap. j. Sapia nō habitat in corp̄e subditō peccatis. Secundo sequit̄ q̄ ad eas creaturas neqz p̄cedit nec mēti filij aut sp̄s sc̄o: quas nō sacrificant neqz sacrificatas inhabitant: vt fuere nubes / columba / lingue igne. Babel dist. xij. q. j. li. j. de p̄cessiōe rē/ porali scribit.

P̄cessio / missio / dario / q̄uis supponat̄ p̄ codē

differūt tñ rōne. Nā p̄cessio est in pl⁹ q̄ missio. z mis sio nec in pl⁹ nec in un⁹ q̄ dario. i. p̄cessio ē sup̄ ad ly missio. z missio nec est sup̄ nec inferius ad ly dario. P̄ctis p̄mū: qz ois p̄sona q̄ mēti p̄cedit: s. nō cōuer so. Aliq̄ em̄ p̄sona p̄cedit. s. p̄cessiōe eterna / z tñ nō mēti: licz missibilis sit. i. mēti possit. vñ p̄sona mis/ sa ab eterno p̄cedit: z tñ nō ab eterno mēti. Secdo p̄ctis: qz nō oē qd̄ p̄cedit dat̄. Filij em̄ ab eterno p̄ce dit: z tñ nō ab eterno dat̄ est. Et aliqd̄ dat̄ qd̄ nō p̄ce dit. s. dona sp̄s sc̄i. Babel dist. xij. q. j. li. j. Vide z

Petrū de aliaco lart. q. ix. ar. j. li. j. **P̄cessio temporalis** sumēdo p̄ codē missio nē z p̄cessiōe rēporalē est duplex. s. visibilis z invisibilis. Visibilis est apparitio aliquaz rez corporaliuz circa creaturā rōnalē hūanā inuisibilē diuī ne p̄sonę eidē creaturę factā rēp̄sentās Babel dist. xv. q. vnica. ar. j. li. j. Et dñs Lardi. came. q. ix. ar. j. li. j. Vel visibilis missio fm̄ sc̄m̄ Bonauē. dist. xvj. q. j. li. j. Est apparitio in qua manifestat̄ diuina p̄sona nō em̄ vt opans / sed etiā vt inhabitans. nec em̄ vt inha bitās / sed etiā vt emanās q̄si ab alio veniēs. Et dicit̄ apparitio rez corporaliū vbi s. i. sensibiliū. aliter em̄ nō possit esse visibilis diuina p̄sona. Dicit̄: circa crea turā rōnalem: qz nō sit missio nisi ad sc̄ificatiōem cre aturę: hęc aut̄ sol⁹ creaturę rōnalis est. Dicit̄: rēp̄sen tans zc. vbi tangit̄ causa final̄ missiōis visibilis. Nam diuina p̄sona nō mēti (inq̄ Cardinal) nisi ad rēp̄sen tandū aliq̄ effectū sp̄alē. s. grām gratūfacientem: q̄uis aliter possit fieri si deo placeret. P̄cessio hō seu missio inuisibilis sp̄s sc̄i est hōis p̄ grām gratū/ facientē ad op̄atio sine signi aliau⁹ sensibili⁹ ostēsiōe. q̄n. s. spiritus sanct⁹ p̄ grām quā inuisibilis ante infor die / etiā illapsu sacrificariū acceptat ad vitam: z in filium regni ac heredem dei adoprāt. talis modū inuisi bilis gratiē collaro / z hominis p̄ gratiam ad op̄atio dicit̄ missio inuisibilis. Babel dist. xvj. li. j. De q̄ vide in dictione Missio. Et p̄cessio sp̄s sc̄i fm̄ Petrū de Aliaco. q̄sti. vij. ar. iij. lib. j. est a nobis p̄ ftatu vie ineffabilis: est tamē aliq̄ modo intelligibilis. Un̄ fm̄ magistrū sicut de generatōe filij sc̄p̄ū est Sn̄tiōnē ei⁹ qd̄ enarrabit: ita de sp̄s sc̄o dicit̄ p̄: P̄o cessiōem ei⁹ qd̄ enarrabit zc.

Procurator (vt scribit Richar. dist. xlv. ar. v. q̄sti. p̄ma lib. iij.) est qui negotia aliena mandato sibi a domino facto gerenda gratū/ to suscipit / z in iudicio administrata negotia plura vel vnū. Unde procuratores sunt qui res dominorū viuoz administrant ad temporalē eius utilitatem. Executores autē mortuoz distribuūt ad animarum utilitatē. Et (vt idem d̄ in fine hui⁹ arti. q. iij.) q̄ gra uissime peccat z magnā p̄ditōem z illegalitatem fa ciunt executores / qui executiōes testamentoz sibi cō missas nō complēt q̄z cū possunt: oportuitate ba bica competentī.

Prodigalitas est continentia. z ob inempe rantiam pecuniarū profusa: rō: fm̄ Aristotelē libro. iij. Ethicor. Et prodigalitas est circa possessiones pecunię sicut deficientis / nō autē sicut superabundans in eis: fm̄ beati Thomā sc̄i⁹ da sc̄e. q̄sti. cxij. ar. i. p̄mo. Et prodigalitas semp̄ est peccatū non p̄ncipaliter p̄pter quantitatē / sed p̄pter inordinatōem dandi quibz nō debet dari: z p̄pter que / z sicut debet: fm̄ eundē vbi sup̄. Et prodigalitas ex gra la z luxuria frequēter p̄cedit p̄pter voluptates con sequendas: vt scribit Antoninus parte sc̄da. titu. vj.

ca. viij. sume sue. Un z luce. xv. de de filio pdigo q...

Prodere manifestare. vn z pditores a pdedis...

Producere est in logu ducere. qd z de tpe z de...

Productio dz eripit fm Builhel. scorfiam dist....

re ex productione creaturę Gabriel dist. xij. q. ij. arti....

Producere libere fm Orea. q. vij. arti. q. ij. de pro...

Productu dupliciter accipit. Uno mo p illo qd...

Produci de nihilo est pducit no de potetia sub...

Prohibitio a phibeo: qd est veto. Er pot phibi...

ra sunt boi pceptu nature z pceptu discipline. Prece...

Promissio a pmitto qd est idem qd polliceor. Er...

Promissio simulata dupliciter potest esse (ve scrib...

Promouere est vehemens vltra mouere vel...

Promulgare idem est qd publicare / palā pro...

ra publice z solemniter. Propassio vide in dictione Passio....

colligit illud magis di. q. li. j. Ille etiam maximus pphera...

Propphetia

Propphetia est diuina inspiratio reus cuentus immobili veritate denuncias. L. o. cordar dñs...

Proportio

Proportio duplex accipit. Scire et large. ve scribit san. Bonau. di. xxi. q. j. li. ij. Scire sic dicitur quando...

Prima est q. positio no ponit gra sui s; gra pclusio...

Propositio

Propositio est nota vide in dicitioe Neui est acus voluntatis deliberate...

Proprium

Proprium accipit tripliciter: ve scribit scus Bonau. di. xij. in dubijs...

Proprium

Proprium accipit dupliciter. Uno modo ve propriu dicitur cu pfectio...

Proprius

Proprius sacerdos dicitur q. solus et nullus alius...

vel q. istius et no alteri: ve dicit Scor. et post eu Ba bu. di. xvij. q. ij. ar. j. li. iij. neutro mo pot accipi in sta...

Nec preterendum esse cetero qd scribit Perr de palu. q. iij. di. xvij. ar. iij. lib. iij. post Hostien. Si ppter...

Proprietates p aliquo alicui intrinseco z ppter sic pres essentialis possunt dici proprietates...

Proprietates psonalis quandoqz accipit p aliquo realiter existente in persona quod sibi soli realiter...

aut relatio manet in diuis. Omnes etia catholici tra- ctatores posuerunt proprietates psonaz in diuis...

Proprietates relatio: notio aliq mo differunt fm san. Bona. di. xx. q. iij. li. j. Na proprietates...

Idopter idest alicuius causa. Et no semper de cau- saltate accipit sed qnqz de z sufficite...

intenti: ita oportet sepe dicere scroz itelligi. de q vis deat Sab. di. j. q. j. li. j. E qnqz ppter caput...

Prototypum i. exemplar pmu. Un sic hono- ratur ppter ad exemplar pmu Bula. di. xxxix. q. vj. li. iij.

Prouidentia est p qua futurz aliqd videt an- te factu sit fm Licrone in rbe ronic. Prouidencia est notio futurz...

Prouidentia diuina fm Rich. sup. j. di. xxxix. Concordat Tho. ibide z Boet. v. de sola. z Judo. x. cym. ca. xv. dicit qd ppter...

sint aliquid preter positu homini accidere posse dici- mus qd tamen vero celi ordine vel ceteru vel...

Prouidentia z factu differunt fm Boetiu lib. iij. de consolatioe pfa. vj. q prouidentia pariter con- tra: quauis diuersa quauis infinita coplectit...

Prouidentia scientia z dispositio differunt. Un Tho. di. xxxix. q. ij. ar. j. notat. Et dicit q sicut videt...

quo. Ceterum est qd deus rex est omnipotens omniscius... cns z oprimus: ideo sequitur qd in regno talis regis...

Prudentia dei capit dupliciter fm Richar. di. xxx. q. vii. i. j. Uno mo. p rone ordia rez in sine sum...

Proximus nomine primi intelligit ois ho cu iuscunqz scius: cuiuscunqz digni...

qui ait. Nominne primus intelligit qlibet cuius dilectio z amicitia est grata deo: ita vt placeat deo vt ab ipo diliga...

super omnia. De quo fusius scribit Sabri. lecto. ff. vi. canonis. z vide. s. in dictione Diligere.

Prudentia (vt notat dñs ppositus Sabri. di. stin. xxxvi. q. vnica. ar. i. li. ij. post Decem) accipit quatuor modis. Uno modo p simplici habitu...

Prudentia sic describit a magfo Joane Berson ne pre. iij. Circa aut prudentie moralis in genere: est habitus intellectualis acquisitus laudabilis/elevans...

dinarque aut pceptive multitudinē politicā. Prudentia militaris: est prudentia regularis excuriue politica ppter vicioria. Prudentia politica vlt civilis: ē prudentia regularis politica civilis per se sufficiens in vita sociali...

Prudentia vera z pfecta: est qua cōsiliamur: iudicamus z precipimus que ad bonū finem totius vite hūane pertinēt: z solis bonis conuenit. ex san. Tho. scda scde. q. xlv. ar. iij. Et sumit nomē a prudentia sicut a pncipaliori eius pte: qd omnia rēq̄sira ad prudētiam necessaria sunt vt aliqd ordinet in finē. Ut idē dicit q. xlv. ar. vi. vbi. Prudentia autē est rō ordis in finē: fm eūdem pre. i. q. xij. ar. j. de q. s. dicitur est.

Prudentia carnis: est qua qd inordinare afficitur vel studiū adhibet ad carnis delectationē cōsequendam. Et est peccatū mortale si in delectationibz carnis finis totius vite cōstituat. Secus: est veniale. Si autē ppter honestā causam fiat: pura qñ studet cōmestioni ppter corpis sustentationē: nullū erit peccatum: nec congruēt dicit prudentia carnis. Un fm Apostoli. Prudentia carnis mors est. Rom. viij. Et fm mgm Joane Bersonē pre. iij. in descriptionibz terminoz ad theologia vtiliū ait. Prudentia animalis seu carnalis est virtū intellectualis: et quōs accipit prudentiam voluptati sive ad agendū curā carnis.

Prudentia terrena seu mūdi: est virtū intellectualis fm eūdem Bersonē vbi. rero: quōs accipit seu officia prudentie ad curam rerum temporalium modis z sine indebitis.

Prudentia pceptiva q̄ anonomat. ce ppter sui principatū dicitur prudentia: est prudentia p̄cipio iudiciorum: ea dē ad opus applicas. Berson.

Prudentia diabolica est virtū intellectuale re? corquens officia prudentie ad vicia spūalia. vt sūt inuidia/supbia zc. Berson vbi s. Prudes z sciens ita distinetur: q̄ prudēs est q̄ intelligētia sua aliqd cognoscat. Sciēs: qui alteri iudicio rem p̄cipit. B est: prudēs p se/sciens p̄ alios. Tereti in Enu. Et prudens z sciēs: viuus vidēsq̄ perco. Et prudēs quasi puidēs/vl poz ro videns. id est: procul videns. Vide supra.

Psalterium greca dicitur ψαλτήριον: ē instrumētū decē chordarū: fecit autē deus calosū. rāgit manu a supiori. s; cithara ab inferiori. Et dicitur a ψαλμός: q̄ est canto/pulso. Un̄ criam psalmus ψαλμός: q̄ est canticū q̄ carabāt vl cātari faciebāt David ad psalteriū. Et psallere spūaliē: ē gaudēdo gfas agere deo corde/oro z opib;. Et san. Tho. sup ps. ij. z ps. ix. Et differēt psalmus z hymnus: qm̄ p̄prie hymnus dicitur qui voce nāli fit. psalmus q̄ aliq̄ musico instrumētū. Un̄ psalmodia deducit canticū mixtū. vt cū aliq̄s ad citharā siue aliū muscū instrumētū conat. Berson hāc distictiā ponit psalterij cū cithara: vt ipse scribit pte. ij. tract. j. d canticorū originali rōne: q̄ psalteriū sonat a supiori. peccēs a gūidib; sonis ad acutiores descendendo. Habz insup chordulas vl argenti ceas/vl ex electro q̄ si cinnētēs leuiusq; rāgēdas. Et cithare vō formā ad psalteriū videbis euerlam: cuius sonus a grauiorib; deorsum/ ad acutiores sursum sonos rēdit: cui fides z chorde de morticiis fuit intey finis analiū desiccatis subtilitatis z roztis. Quē oia nōne fecant q̄: ue stacū vl affectū penitētis descendētia a cōuale ploratiōis: q̄ corp; q̄q; p̄p̄iū corquēntis z extenuatis ad obediētū citharizati spiritui. Talē habere suadet dñs p̄ Esaiā atē peccatrici sub typo rēti. Sume citharā cicutū ciuitatē in erentis obliuioni tradita/bn̄ cane/ fr̄equēta canticū vt memoria tui sit. Lō uenit psalteriū z cithara: q̄ pectori iūgnit: z formā chordis habēt instar sc̄ci. habēt z hāc figurā singla instrumēta musicalia. Et lex euāgelica dicit psalterium decē chordarū inlrotiēs in psalmis memoratū. vt scribit Jacobus de Valēria tract. j. c. ij. plogi. sup psalter. Ad quidē psalteriū spūale euāgelicū figurat p̄ illud instrumētū muscū z psalteriū materiale cū quo psalmi carabāt in rēplo. Un̄ idō David ordiāuit vt psalmi cū illo instrumētū decē chordarū cātarent: eo q̄ sc̄ciabat z figurabat nfm̄ psalteriū euāgelicū. Et h; euandē triplex est psalteriū. Ps. cxiij. s. psalteriū decem chordarū: z canticū nouū. s. psalteriū p̄ceptorū moralium: z psalteriū decē mysteriorū noui testamētū: z psalteriū Marię q̄ ginitis. hoc triplex psalteriū p̄m̄icētit cātare dauid in psona rōni? ecclie. p̄ gfas actiōib; dicitōs. De? canticū nouū cātabo tibi. i. corā legē euāgelicā zc. Vide latus? al̄s eūdē de psalterio ps. d.

Pubes p̄prie dicitur lanugo: q̄ marib;. xij. ānoz: s; feminis. xij. circa pudēda oriū incipit. q̄ q̄q; maritatis est signū/ factū est vt mas pubes siue puber vocet q̄ p̄m̄ ad generandū apr̄ est: z femina sicut ad p̄cipiendū. A quo impubes vl impuber: q̄ nōs dum lanuginē emittit: q̄ nōdum ad pubertatis ānos puenit. Lapit z pubes p̄iuuentū mulierudine. q̄nq; p̄ p̄lo. de quo al̄s. Et a pubes venit pubertas: z dicitur q̄as in marib;: q̄a in pudēdis incipiūt p̄m̄ā barbā habere: z tūc p̄nt coire. vt scribit Bulefer dñs. r̄ r̄vj. q. iij. li. iij. Et qm̄ (vt idem ait) ante t̄p̄a pubertatis nō possunt masculi z fēmine generare: nec feruore l̄i

bidinis incitantē canq; impotētes ad eius actū: z etia quia ante illud tēpus sunt variabiles/ z matrimoniu est imutabile. ideo decreuit iura tales psonas non esse legitimas anteq̄ ad tēpus pubertatis veniāt: qd in masculis est. xij. ānoz: in femina. xij. tamē si nō distent plus q̄ p̄r sex mēses: vl malicia in p̄lear gra rem/ z possunt carnalitē cōmiseri: tēner matrimoniu p̄tracum. S; quare plus requirit de tēmpo masculino q̄ in femina: est q̄a mulier est citius viri potēs: q̄ vir m̄teris. z plura requirit ad agendū q̄ ad p̄tendū. Hęc Petrus de palude dist. r̄ r̄vj. q. j. art. ij. lib. iij. z infra p̄clusione. ij. d. Impuberes nullas firmā obligatiōē/ z irrevocabilē facere possūt. Un̄ nec corū iuramētā sūt firma fm̄ leges: sed solū sacra puberū. Un̄ puberes possunt p̄ficere/ z matrimoniu contrahere. Petrus de palude.

Pudicitia est animi q̄tus q̄ quis verecūdat de actib; de q̄b; boies magis verecūdat tur: vt sunt acc̄p̄ venerē fm̄ Aug. li. xij. de ciui. det. Nec inuice auferri p̄r: fm̄ euandē lib. j. de ciui. dei. Et dicit pudicitia a pudore: z p̄cipue circa signa venercorum: vt sunt tactus/ oscula z huiusmōi. Castitas vō circa venerēā p̄mixtiōē ex san. Tho. ij. q. cxiij. La pitur z quādoq; pudicitia p̄ castitate. al̄s pro religio sa mundicia ac puritate.

Pudor ab Aristotile sic diffinit: ē timor in se v̄i ruperatiōis: q̄ affectus est honestū. Differē autē a verecūdia vt quibusdā placz: q̄ pudor est rei turpiter accē: verecūdia vō etiā rectē facti argz honesti. Hinc pudibūdu: qui pudore ducit. z pudēda virilia: que z verēda dicunt. Et de pudicare antz quuz verbū: quod est violare/ stuprare z quasi pudicitiam auferre. Pudore philofophi diffiniūt eē motū dēstā que animū rep̄m̄it ne pecciter aut inordinare aut turpiter pagat. Cur autē pudefcit q̄s puduit dicitur a philosophis: qm̄ pudefcit sanguis de corde in oēs corporis partes diffundit: ita vt sup̄ficiem occupet. Et pudor fm̄ theologos/ z habz magister Joannes Berson in regulis moralib; de p̄nia in cōfessione: non totus abijci potest/ nec vtile est. Nullus tamen pudore pressus celat peccatū/ nec verecūdia motus mentis?

Puer quādoq; significat seruū: qm̄ q̄ dicit puerilem gratē. interduz pro filio: al̄s p̄ cinedo sumitur. Et est puer morib;/ sensibus. z puer malicia. vt ostēdit magister Joannes Berson tra cra. x. super Lāico Marię. Et puer malicia centum ānoz maledict̄ est. Sed puer morib;: in quo ē in nocētia/ humilitas/ obediētia: qualis appellat̄ ē Dauid annosus/ z Abraam cērenarius. Et vt ibidem dicit Berson. Collegit vnus septē pueroz: cōditiones aduersarias septenario viciorū: sicut pucri parui/ vnus de frāgīl supbia: puri vnde luxuria decurba/ modis co sariari: quos gula nō superat. Ludūc ne sint meri tes z languidi/ cōcordant cōtra malignitatē inuidie. cito dant vt liberales/ cito pacificant rancoris expertes. Sūt ista septius (inq̄ magister Joannes Berson) ex q̄arū beneficio. Comitant alia multa ex q̄arū viciō zc. Al̄s multa scribit d̄ pucri magister Joannes Berson. Et a puer venit puericia: quod modo dēratē puerilem significat: modo p̄ puritate accipit. Et puerasco. id est: puer fio. z repuerasco: quasi in pueritez gratem reueroz zc.

Pulcrum fm̄ Bersonē p̄r. ij. tract. de nobilitate: est q̄s custodit ordinē/ seruatq; naturā. Sic ecōtra: turpis est sp̄as que suo nō p̄guit vniuerso. A quo pulcritudo.

Pulcritudo est corporis q̄das apta figura mē b̄oz cum coloris quadā suauitate: fm̄ Licetone in rufcu. q̄sti. Vel pulcritudo corporis ralis dicitur speciositas/ formositas. sed pulchritudo vlti tra formositate dicitur videt quādam coloris suauitate: cuius defect̄ nō tollit formā: inq̄e maḡ Joānes Berson. Un̄. Nigra sum (inq̄ sponsa) sed formosa. Decoz autē refert ad modū/ decentiā/ gēstus z ornatū: cui quadā iocūditate z lenicia vl alacritate vultu rorūq; corpus gēstus. Speciositas oīa siml̄ dicitur ibi: Spectiosa forma. Et fm̄ Aug. Pulcritudo est equitas numerosa. Accipit hęc equitas fm̄ Bersonē tract. ij. sup̄ Lāico Marię: nēdum ex ratiōe moylis corporal/ sed p̄fectiōis spūalis. Similr̄ numerus nō p̄ quantitate dicitur ralis. sed formalr̄: fm̄ aliq̄s. sed a vl pbabilius in alios solū ratiōis q̄tis in deo p̄soniq; diuinitas inuenit: quia alia rōne p̄ditus ē hō t̄no/ alia equus. fm̄ Aug. Et tract. xij. sup̄ Magnificat Berson dicit. Pulcritudo est p̄porzio numerosa que sūuz p̄fecte resp̄entat exemplariū. Et pulcritudo q̄dam est artificial/ q̄dam naturalis. Et naturalis est multipliciter. s; q̄ legitur Bersonē tract. ij. sup̄ Magnificat. Et est p̄uiti t̄no corporalis vt dicitur est: q̄ q̄nq; est nocuus: fm̄ Bersonē. Et pulcritudo aniq̄ rōnalis spūalis: q̄ imago est benedictissime trinitatis: in qua potētē tres p̄ncipales aniq̄. s. memoria/ intelligētia/ volūtas: sunt canq; lineamēta qualia sunt nēdelebiliter imp̄ssamēta tollunt etiaz a dānaris. L̄erex dona gratiaz variāz: v̄itū: donoz/ beatitudinū: sūt sicut colores sup̄inducti. Rūi sūo opationes inde p̄uenientes decore sup̄e addit eādē in oīa pulchritudine spūali. t̄no beate trinitatis imago formosior est z pulcrior z habēs plus decozis: q̄nro reperit suo exemplari. sicut beate trinitatis cōformior. Et aduerso autē de turpitudine/ deformitate. despectu/ dedecore constat sentendū. Berson vbi supra.

Punire est pena afficere/ p̄niā infligere/ castigare/ re/ affligere. A quo punitio. Richar. dicitur. r̄ r̄vj. art. j. q. iij. lib. iij. d̄. Quis deus nullum puniat nec punire possit nisi p̄pter peccatū: p̄prie accipit/ endo vt dicit punitiōis: q̄ fecit afflictionē nō absolute/ s; vt punitiva est peccati. Tū accipiēdo punitiōnem p̄ afflictionē de? nō solū p̄dē affligere/ sed etiā affligit rēp̄ozal ē aliq̄s homines nō p̄pter corū peccatū. quosdā vt in eoz liberatiōē ab afflictione glorificet. Un̄ Joā. r̄. d̄. Saluator de celo natus: q̄ nec h̄ peccatū/ nec patētes eius vt cecus nascere/ s; vt manifestā opera dei in illo. Quosdā p̄pter exemplū patientiē. Tob. ij. Hanc tentationē idō deus p̄m̄itit eu eni/ re illi vt posteris daretur exēplū patientiē ei. Quosdam vt p̄ afflictionē rpalē p̄seruet eos a peccō. Quosdam vt p̄ eoz patientiā in tribulatiōe p̄m̄itit eoz augē arur in celo. z q̄uis sic in flagellādo nō sit iusticia q̄ respicit exigentiā meritoz/ absolute: tū est ibi iusticia q̄ respicit exigentiā meritoz in p̄paratiōē ad p̄decentiā bonitatis diuine. hęc Richar. Deū autē punire citra p̄dignū/ p̄dē intelligi dupl̄r: vt scribit dñs Cardinal camera q. r̄. ar. ij. lib. j. Uno mō cōparādo q̄n̄it̄ ratē culpe ad q̄ntitatē p̄ne fm̄ statū diuine iudiciorū: dicit sic q̄libet puni/ vt el p̄m̄itit fm̄ p̄dignū. i. fm̄ qd ex sta. urō dei dignū est. Alio mō cōparādo illa p̄se fm̄ ferz sic d̄ cōiter q̄ q̄libet peccōz vel dānarū puni/ citra p̄dignū: q̄ vltia p̄nā quā h̄z/ meret maiorē. vt dicit maḡ lib. iij. c. iij. r̄ r̄vj. Et addit maḡ Grego. q̄ oīa culpa mortal nō solū meret absolute p̄siderata eius malicia p̄uatiōnez glorie z p̄nā eterne miserie:

sed etiā p̄uatiōne corūz cause z annihilationē. z q̄ deus nō ambulat peccatorē/ est ex eius misericordia. Juxta illud Thome. ii. Misericōd̄ dñi q̄ nō sumus conzumpet. Et p̄bat ratiōe: q̄a per h̄mōi culpa; meremur p̄uari oīa beneficio dei/ p̄siderata magnitudine of̄fense: q̄ estimāda est fm̄ magnitudinē offēnsi. vt dicit Grego. super illo Mart. x. Non est discipulus sup̄ maḡm. Immo nec sic annihilationē/ digne z plene punire: q̄uis amplū puniri nō possit. Bigne z plene dicitur illud Grego. nō videt vtrū Cardinali: quia nō putat q̄ aliq̄s mereat ex culpa sua repugnātia in cōp̄ possibilia. s; puniri eternaliter/ z annihilari sumptū: inq̄ p̄r? (aiter. De quo al̄s zc.

Punitio dicitur ad iusticiā publicā: est acc̄p̄ iusticie p̄nuatiōe: vindicariūe vō inq̄tuz p̄nec ad iusticiā p̄nuatiōē personē singulari: ex san. Tho. sc̄da sc̄de. q. lxx. art. j. Sane p̄ punitio p̄nuatiōe: quasi p̄na afflicto: dicebat verere. Hinc ipunc/ sine p̄na: z ipunitas. hęc p̄na/ z p̄na: de quib;. d̄ dicitur est. Et punitio p̄ tranzgressores legis humanę q̄ diuine pueriuz videtur. Un̄ sic plerūq; irritū mādarū dei vt scribit maḡ Joānes Berson p̄r. j. de nuptiis c̄bi: z ipunitas. vt se cōformās c̄bi? Estāz v̄bis/ phariseos ar̄ guebati/ uenies ap̄ eos qui nomē sibi religionis appropriarūt/ plus puniri erāz gressiones h̄māne p̄turiōis fati frivole super dātiōē vestis hui? vel illius/ super vsu cibi ralis aut ralis/ q̄ si blasphemādo quis deuz negauerit/ dēteranerit/ violauerit sabbata ei? z vni/ uersa decalogi p̄cepta. Punitio fm̄ Scorū dist. r̄ r̄vj. q. iij. lib. iij. est p̄p̄ribus carētia boni cōuenientis in natura intellectuali. vl p̄p̄ribus p̄sencia mali discoueniētis in eadē. Est autē bonū cōmodū/ honestuz z vtile de quo al̄s. Et in natura intellectuali est duplex punitio/ p̄ p̄uatiōne duplicis boni. Prima vocat malū iniusticie siue d̄p̄. z potest dici obstinatio in peccato. Secūda vocat p̄na dāni/ vl dānuz vel dānario. Vide latus ibi Scorū. Punitiōes q̄s h̄c a deo sustinem? viles nobis esse ostēdit maḡ Joānes Berson de p̄solatione theologię. lib. iij. p̄la iij. Erudit ei deus p̄ flagella/ purgat/ m̄det zc. Punit quoq; de? (vt idē ait li. iij. de p̄sola. r̄beo. p̄la. v. z vltia.) occultiora sepe delicta p̄ flagella p̄tētia. Illa etiā que p̄ cōrtētiū cor z humiliarū delicta p̄dez fuerūt quo ad culpā/ reperit in p̄naz. Hinc fit vt aliq̄s p̄ sententialiter bene viuētēs/ aliq̄n p̄p̄chendant afflictio: aut p̄ p̄rto (sicut purat) delicto nouo grādiorū punitio subsequat: quēadmodū cernere ē in corpore egri/ tudinib;: q̄ ad occasiōē facile orri videt/ aut recti diuū pati. Hęc magister Joānes Berson.

Purgare fecit mūdare: z p̄trāsationē fecit ex cū sare. A quo purgatio. Et ē duplex vt scribit sc̄s Bonauētura dist. r̄ r̄vj. p̄rte. ij. q. iij. li. iij. Una que sit a fēditate peccati. Alia vō a viciū stare corruptiōis. Quo ad primā purgatiōē ignis cōflagratiōis qui ascēdet tāru quātū aqua diluuij: purgabit aerem infectū per peccatū. Alia purgatio ē vt rustate corruptiōis suū nature corrupte. z hęc est in ceteris elementis.

Purgatorium. Purgatorium loc? (vt Tho. r̄ r̄vj. lib. iij.) est in quo siml̄ est p̄na sensus z dāni: vt r̄ r̄vj. r̄ r̄vj. Et ad hūc locū descendūt ante illozū qui in peccō vimali ab hac vita decedūt: vel q̄ de suis peccis etiā mortalibus cōtinent: nō tamē satisfecerūt. Et de purgatorio latus videre potēs Richar. dist. r̄ r̄vj. ar. j. q. j. z. iij. lib. iij. vbi in fine cōcludit aniq̄s

et aliqbus spaliu causis in locis purgari in qbo deo...

pusillanimitas est co. (ricio) z solatio. traria magnanimitati per defectu...

putrefactio ut notat Bulefer dif. xij. q. vij. lib. iij. est corruptio...

Quadragesima dici Quarta teinuū ante pasca: qd qdragesima di...

merus ducat per quaternariū: qui cōpescit corpori per quod administratio gerit...

Qualitas est fm quas quales esse dicimur: fm Aristot. li. pdicamentoz. Pōr quoz...

Qualitas morbida quas causavit Adam (fm Magistri) in carne sua q cōsequatur curvaturē volū...

dictione/Peccatum originale.

Quantitas siue quancū est qdruplex: vt notat dñs cardinal camera. q. ix. ar. iij. li. j. Quēdā est qntitas solū discreta...

Quantitas intētiōis (vt notat Sab. di. xl. ar. iij. dub. j. lib. ij. p. san. Bona.) pōr dupl. accēdi. Bū rōne accē. incedēdi...

Quantitas dupl. accipit: fm san. (licia. Bona. di. xvij. q. j. li. j. scz. p. rē z metaphozice. Pro...

ergo. Latius pbat san. Bonazē. psonas in diuis. cē. Quantulus un: est diminutiū huius nomis...

Qui est hoc nomen pncipalitus appropriat deo. Pro hoc doctorcs varijs z plures assiz gnāt ratiōes. Naz Dionysius dē: q esse est pma pferē...

duas rationes quod magis delinque raptores sunt: et addit alias duas et vterque tenet restituere domino reus: et rapto sicurio fuerit in sua potestate. Sic etiam participes eorum de lege ligantur. de quo larius scribit Sabzi. ar. ij. q. iij. conclusio. c. j. et ij. ubi supra.

Raptor dicitur propter quod rapit res immobiles. Pro vero res mobiles: vnde rapina dicitur de rebus immobilibus. Depredatio autem de mobilibus et se mouere: ut animalibus et hominibus secundum Joannem. an. 2. large vero raptores dicuntur omnes publice et violenter res alienas deperdantes tam mobiles quam immobiles.

Rapacitas dicitur sub violentia quod sit spectus eius. Quod violentia est filia auaritia et est brevis. Tunc scilicet scilicet q. et vij. ar. vij.

Raptus quandoque est cum stupro et quibus sine eo: ut in rapto videtur vel nupte vel corrupte. Et quandoque stuprum est sine rapto: si deflorat virgo sine vi et brevis. Tunc scilicet scilicet q. xv. ar. iij. Et secundum eundem q. cluij. ar. vij. ubi dicitur. Raptus est illicitus concubitus cum violentia. Et raptus videtur scribit magister di. xij. li. iij. admittit cum puella violenter a domo praeseducit: ut corrupta in vultu habeat sive puellae sive pariter vis illata constituta. Dicitur (ut idem ait) mores mulierum: sed si ad ecclesias cum rapto cogitatur / privilegio ecclesie morum impunitate / re referat. Et inquit Berson pre. iij. ser. dicitur scilicet aduenit. Raptus est maximus peccatum mortale: et est casus reservatus / si est cognitus est casus criminalis et tenent tales ad restitutionem et satisfactionem secundum quod fieri potest. Est in super raptus secundum Thomam. et doctores ab eo quod est secundum naturam in id quod est supra naturam / vi naturae superioris eleuatio. Vel raptus secundum Bersonem pre. ij. sermo factus de sancto Bernar. est vehementer occupatio virtutis superioris cum totali cessatione virtutis inferioris aut saltem cum debilitate notabili. Vel vocatur raptus (ut idem scribit de mystica theologia pre. vij. cōside. xxx. vj.) eleuatio potentiae alicuius supra inferioris potentias et ex accretione eius in sua operatione cessantibus vel debilitatis actibus inferioris potentiarum. Vel raptus est fortis accretio et vehementer superioris potentia. Vnde cessant operationes inferioris potentiae: vel ita debilitantur et ligantur ut superioris in sua operatione nequaquam impediant: et exaltant dicitur idem quod ad speciem raptus. de quo supra suo loco vnde videtur tract. iij. z. i. sup. Magister.

Raptus exaltatio et mens excessus differunt secundum doctores. et dicitur Ang. sup. Sen. Raptus quod habuit Paulus: et excessus mentis quod habuit Adā in forporitate etiam Petrus in vigilia: nec non exaltatio quod habuit Joan. in Apocalypsi dicitur se in spiritu fuisse. Ita quod in scriptura pro eodem accipiuntur. Aliquando scilicet pro eleuatione mentis ab exterioribus sensibus: tamen variis modis: quod hominibus eleuatio fit dupliciter. Uno modo per abstractionem a sensibus quod ad intentionem eorum cum tota mens intendit et vacat diuinis: ita quod etiam vult sensibus et sic largi dicitur omnia contemplantur bene esse in extasi vel in excessu mentis aut rapto. supra quod Dionysius de diu. nominibus dicit. Est extasi facies diuinus amor. Alio modo vltimatus: et proprie dicitur extasi vel excessus aut raptus cum quis abstrahit ab actu sensuum ad aliquod supernaturalem videndam. sive imaginaria visionem: et sic accidit Petro et Joanni euangelistis: sive intellectuali visionem ad videndum deum per essentiam: et sic fuit raptus Paulus ad videndum deum: non quidem per essentiam: sed sic quod intellectus intelligit deum per aliquas intellectibiles immissiones et sic fuit extasius ad quod secundum Augustinum. sup. Sen. ita refert frat. Pelbartus lib. scilicet rosarii theologic in dictione Gracia. s. l. Ite extasius sive ex-

cessus mentis (ut dicitur Glo. sup. Alud ps. Ego dixi in excessu meo) alias in extasi fit in quibus quandoque ex parte uoce mentis in stupore reuelationis. quandoque sine parte uoce et aliqua reuelatione. de extasi vide s. suo loco.

Ratio dicitur. Uno modo dicitur vis intellectiva. Secundo dicitur ratio forma constituta hominibus seu modus cognoscendi in quantum distinguit ab angelicis spiritibus quod homo cum discursu intelligit. Angelus autem non cum tali discursu. et sic ratio distinguit ab intellectu. Tertio modo ratio accipitur per distinctionem alicuius entis / vel quod dicitur seu ratione formali. sic dicitur quod certitas est ratio subiectiva entis. et hoc modo dicitur quod attributa diuina distinguunt formali ratione inter se et essentia: ut inquit Pelbartus. Ratio secundum scripturam Bonauenturae di. xij. in solutione a regu. ar. ij. q. i. li. iij. accipitur communiter et proprie. cōter eō prebentur tota portione ante diuisas per sensualem in quibus ponunt tres potentie. Proprie accipitur per potentiam diuisa contra participabilem et irascibilem: alias vide accretiones rationis apud Bruleferum di. vij. q. vlti. li. j.

Ratio est aspectus mentis / quod bonum malumque discernit / virtutes eligit / deum diligit secundum Augustinum. li. de spiritu et anima. Et secundum Thomam. i. sent. di. ij. q. iij. Ratio est natura intellectualis obumbrata. Et secundum eundem ratio et intellectus non sunt idem. Quia ratio quibus est recta et quibus non recta: et in speculatiuis quibus in practice. Sed intellectus semper est rectus / et ratio et intellectus non distinguuntur sicut due potentie: sed sic diuersi actus eiusdem potentie. Quia intelligere est intelligibile veritate simpliciter apprehendere. Ratiocinari autem est procedere de vno intellectu ad aliud intellectum ad firmiter intelligibile cognoscendum: secundum eundem parte. j. q. lxxij. arti. vij. Hinc ratiocinatio quod est discursus intellectus ab vno in aliud a principio ad conclusionem: ut in syllogismo consequentijs. Et ratio ut est pars prudentie est discursus intellectus. Et ratio distinguitur in superiorum et inferiorum secundum diuersa officia. Nam ratio superiorum est que intendit et terminat in consensibus. Ratio inferiorum est que intendit et terminat in rebus. Et Augustinus. lib. xij. de trinitate. de qua vide supra in dictione portio. Est et ratio motus animi vera a falsa distinguens: a qua fit ratiocinatio / que a grecis syllogismus dicitur. Et fit quod diuiditur in portione superiorum et inferiorum: sic sicut dicitur amina multiplicata (ut scribit Berson de vita spirituali ante lectionem. ij. que sunt circa vltima principia que apprehensio cognitiua terminis morum non cognoscitur non possunt: nec potest eis ratio discernere. Alia sunt dicamina circa conclusiones et eisdem principijs deductibiles. Et primo officio nominat ipsa ratio sinderet / quod semper virgo: hoc est inuoluta puerari. Rursus ipsa ratio potest inuari lumine superiorum et supernaturali irradiatione ad aliquod practice cognoscenda supra communem cursum creaturis rationabilibus: ut pura hominibus constituta / vel modo non vltimo naturaliter. hoc modo nominat potest ipsa ratio diuina diuine reuelationi principaliter inuicem cognoscit. De Berson. Et ut idem dicit parte. ij. de mystica theologia speculatiua considera. xj. Ratio est vis aie cognoscitiua deductiua conclusionum ex premissis dicitur quod insensatoz ex sensatoz et abstractione quid dicitur / nullo organo in operatione sua egens. per vltimam particulam distinguit a sensalitate que organo vult / per alias ab intelligencia simplici se cernit / cuius operatio magis attendit in receptione cognitionis simplici a superiori luce deo quibus attendit in deductione conclusionum / quod est proprium rationis. Et superiorum rationis portione nomine viri et inferiorum non

mine mulieris appellamus. Tanti enim viuacitatis et stutis habet ratio diuina superioribus intendit respectu illius quod perbit ex inferioribus quod vir a muliere differt in virtute. Ratione quibus alia nota tribuuntur ut quod est celi: medietate in anima quod est in vmbra angelicis: et ageli in vmbra dei. De Berson. Et in corpore theol. vis motiua aie rationalis diuiditur in partem aie philosophicam et affectiuam: et philosophicam affectiuam similitur. Prima est liber arbitrii / et synderis. Secunda est ratio. Tercia est voluntas. Quarta dicitur ipse intellectus practice. Dulca alia de ratione scribit Berson zc.

Ratio quodam est recta / quodam non recta et culpabilis. Est autem ratio recta (ut scribit Gabriel dist. xij. q. vni) ea. ar. j. li. iij. quod est forma diuine voluntatis. rectitudinis cum omni principium prima regula est voluntas diuina. Vnde impossibile est rationem rectam discordare a diuina voluntate iudicando aliquid esse non rectum quod ea deo voluntati. eo enim ipso quod aliquid est volitum ipsum est rectum. Et ratio recta dicitur ad optima: ut de philosophia. Et hinc. ideo maior est inclinatio ad bonum quam ad malum in statu innocencie: propter quod in illo statu peior est abusus libertatis arbitrii. Et quod sumit doctrina moralis nobilitatis: quam ponit Gabriel dist. iij. q. vnica. li. ij. Quarta cautela quibus rigore regendi libertatis arbitrii necessarius est homini in statu nature lapsae / si nulla existente in inferna re: bellione cadit primum homo et angelus in statu nature integre.

Ratio non recta quod vocatur culpabilis / dicitur dupli-citer. Aut quod dicitur falsum decepta errore vincibili vputa quia dicitur faciendum esse quod faciendum non est. vel e contrario propter aliquod errorem vincibile. Secundo quod oino non dicitur de agendo vel non agendo: sed dormit in iniquitate iniquitate: sed simpliciter obiectum ostendit speculatiue / et non practice Gabriel dist. xij. q. ij. li. ij. Ad hoc autem quod actus voluntatis sit rectus requiritur quod fiat propter suam regulam. Regula voluntatis est ratio. id est dicitur ratio non culpabilis. Aut autem voluntatis est vitiosus quod sit per regulam rationis non culpabilis in existens inesse debet. De quo dicitur Regula videatur.

Ratio humana inducitur ad ea quod sunt fidei dupliciter potest hinc (ut scribit Thomas. ij. q. ij. ar. x. Et post eum Gabriel dist. xxx. q. vnica. ar. ij. dubio. iij. li. iij.) Uno modo ut procedens: pura cum aliquis assentit veritati fidei propter rationem prouidentem / alio non creditur. Et sic ratio inducitur dimittit meritum fidei: imo totum tollit: licet ita quod sic assentiendo non meretur. Alio modo ratio humana habet se ut sequens / cum scilicet habet primum voluntatem / credendi diuine auctoritatis: et diligit firmiter creaturam super ea cogitat si quod rationes ad hunc inuenire possent: non quod ut firmius credat / sic enim humana ratione diuine auctoritati proponeret / sed ut credita magis intelligat deo fendar / ac primum (docedo) optulerit. Sic ratio humana non tollit meritum: sed est signum maioris meriti. Tollit quoddem fidei ad quod accit fidei: quia non sunt similitur scientia quam ratio humana gignit / et fides adquisita in eodem et respectu eiusdem: licet scilicet simul scientia et fides infusa (ut alia dicitur) non tamen tollit meritum voluntatis quo vult credere etiam si ratio non adducere eum et auget meritum cum eum charitate impar intellectus inquirere rationem ad fidem predictam et ad dei honorem ac lucrum animarum Gabriel.

Ratio naturalis (ut scribit Petrus de Aliaco dist. ij. q. iij. ar. i. li. j.) dicitur ratio sumpta ex his quod nobis apparent de communi cursu nature. Sic sumendo patet quod multe rationes naturales possunt fieri et facite sunt a probis conclusiones cum vniu esse deum: licet non

evidenter: tamen probabiliter et probabilibus quibus possent concludi oppositum.

Ratio formalis obiecti. Et duobus loquimur de ratione formalis obiecti: ut scribit Gabriel dist. xxvij. q. vnica. arti. ij. dubio. iij. lib. iij. aut intelligit aliquid reale existens formaliter in obiecto: aut intelligit aliquid in intellectu obiectum apprehendens: pura conceptus seu cognitio mentis obiectum representans: et quo ab intellectu voluntati presentat. Si primo modo: sic non est nisi si vna ratio essentialis in deo: plures vero relative. quia in deo non est nisi vna essentia / et plures relationes: non essentialiter sed realiter distincte. Unde omnia attributa que de deo essentialiter ac per hoc de tribus personis predicantur / communiter nihil distinctum important in deo. Exempli gratia. Sapientia nihil important aliud in deo quam potentia quibus bonitas / iusticia / misericordia. Nam idem omnibus modis est in deo sapientia / potentia / bonitas / iusticia / misericordia. Et si illi termini accipiuntur precise per sapientiam diuinam / potentiam diuinam et cetera. non important aliud creaturam / essentia / synonyma. Si vero per rationem formalem obiecti intelligit actus cognoscens diuini / qui conceptus rei dicitur: quo cognoscit obiectum ab intellectu et ab eodem voluntati presentatur. Sic de deo possunt haberi diuersae rationes formales tanquam quibus de obiecto volubili: imo tot quot de eo possunt haberi conceptus non synonymi. Et in genere possunt esse due rationes formales dei ut obiecti. Aut forte triplex: ut ponit Scotus dist. xxvij. li. iij. Una que representat deum in se non per respectum ad aliquid extra se. id est ad creaturam: sive sit ratio absoluta sive relativa. Altera ratio obiectiua est conceptus representans deum in ordine ad creaturam: ut bonum seu contentens creaturam: ut sunt rationes creatoris / redemptoris / benefactoris / conservatoris: et similes. Tercia possit esse ratio completa vel incompleta non cura includens virtutes. id est representans deum ut bonum infinitum in se et participabile creaturam. Vide larius Gabriel ubi supra. Et ratio formalis intellectus est posse tendere in obiectum cognoscit: non curando an intellectus sic intendat per suam essentiam seipsum: sive per aliquid sibi supradictum. Vide Gabriel dist. ix. q. j. li. j.

Rationis aliqua esse eiusdem (ut scribit Gabriel dist. ix. q. i. li. j.) dicitur que sunt simillima eodem modo quo due albedines et quilibet res eiusdem speciei specialissime sunt simillime. Et quo habet quod patet in eas et filiatione non sunt eiusdem rationis: quia non sunt simillime: cum due parentales similliores sunt parentate et filiatione. Similiter spiratio et generatio non sunt simillime. Et impossibile est secundum eundem in creaturis aliqua esse alterius rationis / et non distingui essentialiter. ideo semper hanc distinctionem essentialis presupponit sicut specifica differentia presupponit naturam. Vide larius Gabriel.

Ratio bonitatis in genere (ut scribit Berson parte. iij. in descriptionibus terminorum ad theologiam vltimum) est ratio perfecti secundum aliquos. vel est ratio appetibilis. Ratio bonitatis moralis de genere est bonitas obiecti / seu materie circa quam est habitus vel actus moralis vere vel participatiue liber. Ratio bonitatis moralis simpliciter est bonitas contracta ex fine et obiecto et ceteris circumstantijs secundum dicamen re: ce rationis indit naturaliter vel humanitatis ad quod. Ratio bonitatis gratuite est bonitas contracta ex gratia gratificante et infusa. Ratio impubilitatis in actu est emanatio eius libera vere vel participatiue a rationali creatura. Ratio laudabilitatis est im-

puratio ad laudē. Ratio vituperabilis est impura... Ratio seminalis fm Scorū est forma substan...

Rationale est duplex fm phm. Quoddā rōna/... Beatus est obligatio ad penā ppter peccatū fm...

Rebellare ex re et bello et pte significat repug... Ratio rationale dicit vno modo (fm sanctū Bonau...

Rationabile fm Richar. di. f. ar. ff. q. ff. et post... Beatus est obligatio ad penā ppter peccatū fm...

Rebellare ex re et bello et pte significat repug... Ratio rationale dicit vno modo (fm sanctū Bonau...

Rebellare ex re et bello et pte significat repug... Ratio rationale dicit vno modo (fm sanctū Bonau...

sonant rōni. Quid autē magis homini prium esse de...

Receptaculum locus in quē se tuto recipiūt... Receptaculum dicitur et de animis siue animabz...

quā operatidē exeunt beati nunq̄ tamē damnati...

Recidivare est iterū cadere. Et q̄ recidivatio: q̄... Recidivare est iterū cadere. Et q̄ recidivatio: q̄...

Reconciliatio est amicitie reparatio: fm bñm... Reconciliatio est amicitie reparatio: fm bñm...

laudabilis ad bonu conuertitur a malo se auerter...

Rectitudo actus no est aliud q ipse actus q...

Redemptio principalis: quia restituit captiuu...

Redemptio spiritualis est gnatio q fit p...

Redditus censuales de se de suo genere non...

actus si fiat ad vita no ex carredid de se ex suo gene...

Referre capit duplici: vt scribit Bulefer. dis. f. q. j. lib. j. scz postiuue. test aliquid qd ex...

Referrri in fine debitu fm Scotu distin. xli. secti...

Referrri aliquid dicit ad huc duplici: formalis z...

Regeneratio spualia est gnatio q fit p...

Regeneratio spualia est gnatio q fit p...

potest in dictione Cognatio. Vide latu Ricb. Nos...

Regnum a regedo dicit. ideo q alios sub sua p...

Regnum dei est multiplex (vt lris madauit do...

Regula humane voluntatis est duplex (vt scrip...

licia: si continentia luxuria iugular: si fortitudine igna...

Regula regens. Per translatioem dicit breuis re...

Regula humane voluntatis est duplex (vt scrip...

Relatio est ordo vni rei ad alia: fm beu Tho...

z descendit a refero: qd aliqd referat. sine q nec ipm qdē possit p siterere: vt pater z filius: dñs z seruus. hęc q dē relatiua sūt: qz nec pater eē pōr: nisi filiū habeat nec dñs nisi seruū: z talis respectus (vt ita dicā) relatio vocatur.

Relatio z abstracta relatiua. fm Occā dist. xxx. li. i. scē. ipoztat intentionē siue conceptū mentis: q in relecte formalitē referē rē vnā ad aliā. i. cognoscit res ad se aliquo modo habētes: z licet res realitē sine casus. Exempli grā. Silēs i q̄litaribz se realitē inforz mantibz aut distincte sc̄ipis circūsc̄pro q̄cunqz intellecte accu: cū nō possūt cognosci: vel exp̄mi tales nūqz si mediante cōceptu. Et ille pceptus q̄ res cognoscit hōr ab intellectu tales: dicit relatio. Sicut licet ois hōr realitē currat (vt pono) sine quocūqz sin carbe go remate intellectus. nō tamē pōt intelligi ois realitē currere sine sin carbe go remate ois: vel dē q̄ relatio est extrema relatiōis: a. res ad inuicē relare z fundamētū si distinguit a termino a quo: vt sicutudo qua fortis silis est platonē in albedine: nihil aliud est qz fortis z Platonē: qz illis existētibz fortis est silis platonē ois alijs circūsc̄p̄is z ille modus sc̄d̄s videt p̄ babilioz Bab. dist. j. q. j. li. ij. Nā cū abstractū fecit ilud: q̄ aliqd formalitē denoiat denoiatione sua cōcre tua: p̄ q̄ abstracta relatiōz res extra fecantū nō ipoztat pceptū mentis. nā pceptū mentis nō cōuenit denoiatio relatiuis rebz extra: nō em̄ dē fortis silis platonē p̄ pceptū mentis: s̄z p̄ q̄litarē eius dē spē cū eis inherētes: licz fortis referat ad platonē per actū intellectū. Sic ei saluat: q̄ relatio z ad aliqd sūt termi p̄ me intētiōis: z gen̄ generalissimū termi noz: p̄ me intētiōis: possit tñ ly ad aliqd z relatio accipi p̄ m̄is sc̄d̄ ē intētiōis: sic z suba q̄litas zē. p̄ term̄is p̄dicamētū ad aliqd: d̄ q̄ p̄ s̄luro dialecticis. sic nō sunt genus ḡnālissimū. Pōt z t̄cio dici q̄ abstracta relatiua supponit p̄ vno extremo pura termino a quo: z cōnotat reliquū cū fundamētō: si distinguit a termino a q̄: vt paternitas supponit p̄ p̄re: cōnotādo filiū a se genitū. Sicutudo fortis ad platonē supponit p̄ fortē: z cōnotat platonē: z duas q̄litates i fortē/et platōe eius dē spē. vidē latius Occā z Bab. z i logica zē.

Relatiuū cui sc̄: q̄ ex sua institutiōe sc̄at aliqd: z cū hōr cōnotat aliud: ita q̄ nō possit coḡsci verificari de suo sc̄ato: nisi intelligat aliud qd cōnotat: vt pater sc̄at p̄rem: z cū hōr cōnotat filiū. Et nūqz potest sc̄ari q̄ pater verificet de aliquo: nisi intelligat filiū: q̄ est aliū a patre. hoc modo sc̄t termini relatiui: creans: gubernans: cōseruans: iustificans: beatificans: p̄u/niens z silēs. Caput vero manus licet sc̄ent p̄res totius: qz tñ pōt cognosci aliqd esse caput: non cognoscit toto zē. nō sūt relatiua.

Relatio est duplex. s. realis z rōnis. Relatio realis: est quando res sc̄ata p̄ relationē siue concretū relationis: est talis q̄lis ipoztat esse per tale cōcre tū sine opatione intellecte: vt relatio sicutudinis est realis nō q̄ sicutudo sit respectus ab omnibz absolutis distinctus: sed quia fortis potest esse similis platonē circūsc̄p̄is: quacūqz opatione intellecte. Sicut relatio rōnis ē: quando res non est talis q̄lis significatur p̄ relationē siue opatione intellecte: sic relatio p̄dicatū ad subiectū signi instituit ad signatū: p̄ccij ad opp̄iatū: quia nihil dici posset predicatū signū p̄ccij sine opatione intellecte. Intellectus em̄ est q̄ predicat vñū de altero: qui signa instituit: qui p̄ccij rei constituit: z intelligit etiā sub intellectu volūz

cas. ita scribit Gabriel dist. xxx. q̄sti. v. arti. j. lib. j. z di stin. p̄ma. q. j. li. ij.

Relatio realis (vt notat Gabriel vbi s̄.) accipit̄ tur tripliciter. P̄mo modo per relatiōem reales intel ligitur respectus qui est res vna distincta ab absolu tis. Alio modo accipitur relatio realis p̄ multis rebz absolutis: relatiue significatis. vt numerus qui est mul tiplex vnitates. Et significat per illa relatiua dupli/ trip lum zē. Tercio modo accipit̄ p̄ termino relatiuo: q̄ fm se vel suum cōcre tum predicat de rebz veris talit̄ ter q̄ res ipse tales sunt quales significant circūsc̄p̄is pro quocūqz opere intellectus. illo modo similitudo similis/ illi termini sunt relationes reales: similiter paternitas/ distinctio/ identitas zē. Per oppositum de relatiōe rōnis: vt subiectū/ p̄dicatū/ p̄ccij. nihil em̄ p̄dicatum subiectū sine opere intellectus (vt dictum est) Et vt notat Gabriel in sc̄do vbi s̄. Relatio actio/ qua deus denominat formaliter creans nō est respectus realis in deo creatoris: accipiendo respectum rea lem p̄mo modo. Pater: quia in diuinis nō est aliqua realis relatio p̄ter relatiōem originis. Sed nullā ha rum dicit creator: quia nec paternitatē nec filiationē nec spiratōem. Item creator de nouo z ex tempore dicitur de deo. ergo nō ipoztat aliqd reale in deo. cō sequētia probat. quia quicquid est reale in deo cōuenit deo ab eterno. Nam si aliquod reale de nouo adz uentis deo: deus esset mutabilis. Antecedens pars p̄ magistru dist. xxx. p̄mi. Et post. Appellatio qua creator relatiue dicit ad creaturam: relatiua quidem est: sed nullā notat relatiōem que sit in creatore. Nec crea rio actio dicit respectum ratiōis: sed dicit diuinam essentiam/ z creaturam nō potente existere nisi possit ea diuina essentia/ z nihil aliud. id quod multis probat Gabriel dist. p̄ma. q. p̄ma li. ij. ar. ij. Et creatio acti ua nō distinguit a deo: sed est realiter deus: quia sup ponit pro creatore/ z cōnotat creaturam nō potente esse sine deo: z ita est realiter deus. Et relationes com munes in deo (vt idem Gabriel scribit distin. xxx. q. vnica. arti. j. lib. j.) dicunt̄ identitas/ equalitas z simi litudō: que sunt personaz ad se/ nō ad creaturam: et ideo cōmunes appellant̄ que sunt omnū personarū: z cuiuslibet respectu singulariū. quilibet em̄ est idēz essentialiter similis z equalis omnibz simul/ z cuiuslibz singularit̄. Et identitas z similitudo z equalitas in deo nō distinguunt̄: maxime accipiendo essentialiter sed nō sunt termini synonymi: qz sunt cōmunes deo z creature. In creaturis vō nō supponit pro eodem: quia nihil est sibi equale vel simile sibi i creaturis zē. Identitas vō similitudo zē. est realiter ip̄a essentia: propter cuius identitatem in tribus personis ipse di cuntur equales. De quo alio. z latius Gabriel vbi su pra scribit

Relatio z ad aliqd differūt fm Gabrielē. dist. xxx. q̄sti. vnica. arti. ij. dubio. ij. lib. j. quia ad aliqd significat cōcreta relatiua: sed relatio significat abs̄ tracta relatiua. ex quo sequitur q̄ ad aliqd z relati uū sunt synonyma. Et relatiuū supponit p̄ terminis: sed pater p̄ rebz: q̄re nō sequit̄ hō est pater: q̄ est relati uū. Vide latius Gabrielē zē.

Relatio est duplex. s. intrinseca z extrinseca (vt notat Gabriel dist. j. q. j. ar. j. li. ij.) Relatio intrinseca est q̄ semel posita semp manet manētibz extremis ee fundamētō: vt diuersitas/ similitudo. Dicit̄ notāter semel posita p̄ter paternitatē q̄ est relatio intrinseca. qz licz Sorres genuit Platonē: tñ posset deus Pla tonē creare: z tūc essent extrema. s. Sorres z Plato

z nō paternitas. est posita semel paternitate p̄ accus generatiōis filij manentibz genito z genitore manet paternitas. Qd sic est intelligendū fm Occam. Relatio intrinseca est relatiua. q̄ postq̄ semel supposuerunt p̄ certis absolutis illis manentibz siml' z re abz soluta: si quā. i. fundamētō cōnotat semp supponit p̄ eis. Per oppositū de relatiōe extrinseca: vt vnto/ inbe flo. z relatiōes sex p̄dicamētōz Gabriel.

Relatio virtualis. Vbi mandauit Gabriel dist. xij. lib. ij. q. vnica. arti. ij. dubio. ij. post sc̄m̄ Bona. nō est q̄ quis refert in generali ad deū omnia ope ra dei vel anni: sed qua quis refert aliquod opus cer tum ad deum: ita vt opus sequēs directā habeat ad opus p̄mū ordinatiōem z p̄sequentiā. Sicut est in illo qui dat certum marcas/ vel qui intēdit ire ad san ctum Jacobū. In alijs nō habet locum. Qd sic inel ligo (inquit Gabriel) q̄ opus illud virtualiter referit̄ tur in deum: cui p̄cedens opus actualiter in deū referit̄ est aliqd mō causa: ita illud opus nō fieret nisi ali ud p̄cessisset. Et facile sc̄ari potest de opere an virtu aliter referatur in deum/ z an cōsequat̄ ad opus agua litar relatum. Si quero: cur das certā vel secundam marcas/ aut cur paras perā z calcos: Si vere respon deri potest p̄ accū actualiter relatu. Vel quia volo dare centū marcas. aut quia volo ire ad sanctū Jaco bum: signū est q̄ virtualiter referit̄: deum z p̄ cōse quēs est opus meritoriu. Et quod inferit̄ sc̄m̄ Bona/ vnto. valde cōsolatorum viris religiosis. s. q̄ qui in p̄ncipio ex charitate deo vouerūt portare religionis p̄dus: quicquid faciūt qd ad suę religionis obseruati ōem spectat ex p̄ma intētiōe est eis meritoriu ad sa/ lutem: nisi forte (q̄d absit) p̄raria intētiō supenerit. In alijs autē q̄ ad religionē nō spectant secus est. quia illa intētiō se nō extendit ad alia virtualiter. Et quo inferit̄ Gabriel vbi supra q̄ quicquid facit religiosus ex obedientia sui plari/ etiam si fuerit labor corporalis/ p̄tinens ad vīcē sustinentiōem si fuerit in gratia est sibi meritoriu: licz tūc nō ordinet̄ in deum ex p̄ma intētiōe/ qua se p̄ter deum subdidit obedientie: p̄ p̄ter quod nō est paruū securitatio religionem intro/ ire. Gabriel.

Religio est que superioris cuiusdam nature quam diuinam vocant: curam ceremoniarū af fere fm Liceronē li. ij. r̄heroz. Religio fm Aug. li. x. de ciui. dei nihil aliud est q̄ cultus diuinus. Vel fm eundē li. de quātrate anime. Religio est qua se ania vni deo vñ sepe peccato. subrepat recōciliatiōe ligat. Vel est studium sapientię (vt idem scribit lib. de vera religione) Et religio dicitur fm Iudoz li. xvij. Et y mo. eo q̄ p̄ cam vnt soli deo religam̄ animas n̄sas ad cultū diuinū/ animo scrutiēdi. Vel dicit̄ a relegens do/ vt vult Aug. li. ij. de ciui. dei) deum que amiserat mus negligētes. Et religio cultus dei quattuor: nomi nibz nuncupat̄: duobz apud grecos/ q̄ sunt latia z theosobia. i. cultus diuinus vel bonus. z duobz lati nis. Sed differūt: qz theosobia respicit cultū dei ince/ riorē/ q̄ p̄rie p̄inet ad t̄tutes theologicas. Latia vō respicit creatorē futurē q̄ p̄inet ad iusticiā. Ex Bo/ nauē. ij. sen. dist. ix. q. ij. ar. ij.

Religiones facticie dicunt̄ que factę videntur post institutiōem legis euangelicę: quas Anselmus facticias nominat. Berson de p̄fectione cordis. Sed nunquid perfectus est ista tria habere obedientiam castitatem/ paupertatē sub voto: sicut habens religi one: quas Anselmus facticias nominat. vt ea q̄ cōz

aliorum erant fierent sub p̄cepto: homo quoqz sub deret se p̄peruę seruituti: p̄ter illū cui seruire regnāz re est. z cuius regi frenis summa libertas est: z cuius vincula sunt alligatura salutaris. Ac p̄inde muce statum de q̄dam libertate seculi in p̄peruo sub voto iugum. Sola autē religio ch̄iana (vt idē ait Berson parte p̄ma de vera religione) p̄rie vere z antonomasice dicenda religio. quā ch̄ist' obseruauit p̄cessissimō ce summo mō. pars: quia extra ch̄istianā religio nem nō est salus. Secūdam partē nullus pōt negare ch̄istianā. quia sicut eā ch̄is docuit in euangelio: sic z fecit: quia cepit facere z docere. Multa de ch̄istianā religione ibi Berson. Est z religio ch̄iana mūdisi fima. Nam vbi inuenim̄ nos alibi inter homines bo nam religiōem z veram deo placentē p̄ter ch̄ianā religiōem: vt scribit Berson parte. iij. sermōe p̄mo d̄ sancto Antonio. Quę est alia religio talit̄ bonos doz cens mores/ z que adeo p̄rariet̄ vicijs sicut religio ch̄iana: Quę est deniqz religio q̄ tantū ad dei simi litudinē creaturam eleuet humanā/ z ad res sp̄iales vera bruta animalia quantū religio ch̄iana: quam testes innumeri eaz ad mortē vīqz durissimā sustinē dam z grauissima tormēta cōfirmarūt. Vide plus/ ra ibi de religione h̄iana z alē. Et idē parte. ij. de re ligionis p̄fectione z moderamine ait. Religio ch̄is tiana sub vno supremo abbate ch̄isto sola est salu/ raris z perfecta. Multa ibi de p̄fecta religione z alē Et vt scribit Jacobo de valentia p̄. xj. Tota religio ch̄iana dicit̄ cōgregatio iustoz/ in quā est adu/ natio omnū fidelū. Sed dicit̄ cōciliū iustoz/ in quā cum omēs in ea cōgregati p̄ueniūt z consentiūt vñā fidem/ z vnum baptisimū: omēs venerant̄ b̄ sacm̄ z z cetera sacra ceclesiastica: z credūt oibz. xij. articulis fi dei. Ep̄s hęc Eb̄iopolitanus.

Religiosus nō solū (vt scribit Gabriel dist. xij. arti. ij. q. vnica. dubio. ij. li. ij.) dicit̄ is qui p̄ficez regulā facticia: sed omis qui alicui plato fm ecclesie ordinatiōem se subdidit: imo eadē ra tione q̄cunqz statū aliquem a ch̄isto aut ecclesie ap̄ probatū propter deum suscipiūt. Qd extendi potest vīqz ad statum nature matrimonialē. Et estimo (in/ quit Gabriel) illud potissimūz fore intelligēdum suo modo de religione ch̄iana: que vīqz est maior facti cia: quia sine ea facticia nō sufficeret ad saluē. Regu la religiosorum est (vt scribit Berson tractatu de mo do viuendi omnū fidelium) viuere i obedientia/ ca stitate z paupertate. Et debent deuote orare/ z contē plari/ z carnem mortificare cōtra vicia z concupiscē tias. Unde Augustin' in regula monachozū. In oibz bus z super omnia amenur z honorificetur deus. Et Hugo de sancto Victore de claustro anime. Summa religionis regula in hoc depēdet vt prelari custo diat̄ suos subditos: subditi plaris benigne obediant: deuoti sint senes: iuuenes vō laboriosi. Sit honestas in habitu/ mediocritas in victu. Sint in claustro af fidui/ z ad iniuriam rari: non sint ciuiles/ sed clau/ strales. Sint inuenti psalms/ nō causis. Non sic ru/ mor in claustro/ sed dilectio. In capitulo non litet/ sed confessio. In choro sit sacra simplicitas/ z circa al rare reuerētie honestas. De religiosis p̄plura alio. z i multis locis scribit Berson.

Remedium grece φάρμακον dicit̄. Remediūz autē est duplex cōtra malū. s. impēdiens futurū/ z remouens malū p̄sens. ex b̄o The/ p̄ma sc̄d̄. q. xij. ar. vj. Et remediū aliqd p̄tra p̄ccij z

mnificatio (ve idem vult dubio. iij. vbi supra.) si iusto titulo possedit. si nocuit si eius p'sentia haberi potest aut res ablata potest ei mieri sine maioribus expensis q's res valeat si res suarum administratione habet si restituere ei factenda non est interdita ecclesiastico vel imperiali edicto. Patet. iij. q. i. Reimegranda. z de re. spo. quasi p. coetum. Et Paludensis. q. ij. arti. iij. di. xv. p. roeti. copiose hab. singula declarat. P'oe aut quis restituere per seipm vel p. aliu. Nam qui p. aliu facit p'inde est acti per se facere videat. Sed cuius randu ne publice actor z ve is recipiat restituenda cui debet: alioquin non esset liberatus: vt dicit Bartolomaeus. Et subdit. Nec considerat de predicacione z cōfessoribus ac quæstionibus qui querunt pecuniā / nō anisimaz salute. Videat amplius Gabriel dubio. iij. vbi supra: qui de restitutione valde multa scripsit: z eius specibus in pluribus quæstionibus distinctionis. xv. lib. iij. legat curiosus diligens. Gabriel plura de restitutione / qui ceteris (vt credo) melius prolixius vt eius scripsit: nihil omittens que ad restitutionem pertinet videantur.

Resurrectio z si plura de resurrectione scripserunt doctores: tamē quedāz modi / ca de ea scribitur ex doctoribus. Resurrectio capit tripliciter (vt scribit frater Bualdus lib. iij. rosarij theologicis) scilicet acciue. z sic aliquādo appropriat patri: sicut dicit Aetium. ij. Quē suscitauit a mortuis. Aliquādo filio sicut Joā. xj. Ego sum resurrectio z vita. Aliquādo spiritui sancto. Patri autē filij z spiritui sancti vna est potentia qua fiet resurrectio. Secundo resurrectio capit p. suscitacione anime a peccato mortali ad statū gratie Apoc. x. Nec est resurrectio prima: beatus z sanctus q. habet partē in resurrectione prima. De ista dicit Apostolus ad Ephesios. v. Surge qui dormis z exurge a mortuis z illuminabit te christus. Tertio capit pro reunionē animarū rationabilium in sua corpora. De qua Matth. xxvij. Multa corpora sanctorum surreperunt / z introierunt in sanctā ciuitatē. z sic resurrectio est corporis facti incorruptibilis ad animā iterata vno. z sic resurrectio ē duplex.

Resurrectio est duplex (vt notat Bualdus dist. xliij. q. i. lib. iij.) Quedam est incerta / z est ipse met deus efficiens z causans resurrectionē creaturā corporeā q's spirituale. Unde est illud. Ego sum resurrectio z vita (vt dicitur est) z ista resurrectio non est futura: sed fuit ab æterno. Alia est resurrectio creatura: z ista est triplex. scilicet spirituales: temporales z corporales. Resurrectio spiritualis est illa / qua quis resurgit de peccato ad gratiā: z ista solum fit a deo. de qua z supra. z infra laicius dicit in dictione resurgere Resurrectio temporalis est illa qua quis quandoq; cadit de p'sentitate huius seculi: z tandem resurgit ad ratem p'sentitatis sicut patet de Job. Resurrectio vero corporalis est reunitio animaz intellectiuaz ad corpora sua / quā L. ortensius extrinā suscitacionē corporū vocat lib. ij. dist. v. z hec nō solū est possibilis sed vere futura: vt fide credim. de qua videat Thomas Argentinens. di. xliij. qui z refellit errores negantium resurrectionē hominis post mortē. videz Scotus q. i. eadem di. Paludensium z Paulū Lorensium di. viij. lib. iij. z alios qui multa de resurrectione litteris mandant. Est p'erea resurrectio ad iudiciū: z isto modo resurgunt omnes. Alia est resurrectio ad vitam æternā: z de ista resurrectione dicit Joannis. vij. Nemo venit ad me nisi pater qui misit me traxerit eū / z ego resuscitabo eum in nouissimo die: z ista re-

surrectione nō omnes resurgēt: sed solū beati. vt z scribit Bualdus dist. xliij. q. ij. lib. iij.

Resurrectio sic describitur. Est copulatio rursus anime z corporis: z scda eius qd dissolutū est: z ceterū die animalis resurrectio. Vel resurrectio ē iterata resurrectio qd cecidit. In qua resurrectione credendum est idem corpus quod per mortē cecidit / ad eundē spm: id est ad eādem animā redire. vt scribit mag' Joannes Beison in expōsitiōe vndecim articuli fidei. Resurrectio em aiē z corpus resurrectio dici potest. Vn resurrectio nihil aliud est q' quod mortuū fuerat / iterū viuificari: vel animā viuificatam iterū corpori quod deseruit vniri. vt scribit dñs p'positus Gab. f. m. d. ij. in festo pasche. Illa autē resurrectio erit signaturalis (vt scribit Richard. dist. xliij. lib. iij.) Et assentiunt Scorius / Bualdus / z ideo erit miraculosa / z nō naturalis. Et in hac resurrectione omnes resurgent electi. vt dicit Richard. art. ij. q. i. lib. iij. vbi. quia ad hoc dinat' principalit' resurrectio: vt homines cōsequantur vltimū finem suū. Vltimus autē finis electorum: est perfecte eoz p'uenio cū summo bono: quo fine cōpletur omnis appetitus eoz. Hunc autē finē complectitur cōsequēt electi per resurrectionē eoz. Resurrectio z dñati: vt eoz dñatio complet' vt sicut in anima simul z in corpore demeruerunt: ita simul in verōq; puniant: hoc diuina iusticia exigēt. Richard. q. iij. vbi s. Et anime reproborū suis corporibus reuident: nō p'pter eoz cōsolacionē / sed ad suę dñatiōis cumulum. Resurgēt z paruuli qui cū solo originali peccato decesserunt: p'pter eam resurrectionis omibz hoibus cōmune. Richard. q. iij. vbi. s. quē latius perquirito. Et in corporibus electoz nulla erit deformitas: vt scribit Bualdus dist. xliij. q. v. lib. iij. De quo videz Richard. dist. xliij. art. i. q. vj. lib. iij. In dñatiōe nō nulla erit pulchritudo: ita q' si habuerit turpitudines in hoc mūdo / in eis remanebit. z si habuerit pulchritudinem in hoc mūdo / auferet ab eis: z erit turpissimū z vilissimū z pleni omni feditate z infectiōe: nō tamen erit deformitas per diminutionē. Nā si in h' mundo nō habuerit quis brachia vt r'ibias: est illa deformitas reparabit ad augmentū p'ne vt puniat in omibz bus mēbris: quia in hoc mundo bene valuisse brachia ad faciendū mala. Beati ho erunt pulcherrimi z decori: vt de eoz dicitur dist. v. Vn resurgēt in corpore (vt inquit scñs Bonauerū.) nō tm qd est de eis necessitate / sed etia quod est de integritate / z decetia z pulchritudine. Vn Tho. argētinēsis dicit q' totū resurgit in homie. qd est de veritate suę spūalis naturę: hoc rationabiliter: quia ipse resurgit cū tota animā intellectuā q'strum z d' essentiā suam: z q'stū ad omnes potētias spūales: ex quibz componit homo in q'strum d' esse nature spūalis z c. Et vt idem ait: homo q' nūc viuit / idem numero resurgit in extremo iudicio in q' vniuersalis fiet hominū resurrectio: z hoc exigente diuina iusticia: vt homo qui meruit in via p'mittere in æterna vita: z qui demeruit / puniat in æterna damnatione. Vide laicius cum.

De resurgēdi modo. Vn in resurrectione consideranda sunt tria. vt scribit Richard. dist. xliij. art. v. q. ij. lib. iij. scilicet. Preparatio ad corporis reformatiōes: z corporis reformatio: z corporis reformatioz cū suis animabz p'p'is iterata vno. Primum fiet creatura vniuersalis: quia puluer collectio fiet minister angelico. Uox tubę p'cedat a christo in q'strum est homo: q'stus ab ipso in q'strum est deus sic spūalem virtutē supernaturalē habitura. z ista fiet in rēpore. Alia duo erunt p' vni-

uerē diuinā z fiet i codē instāri ordie tamē nāq. Vno autē ad opa sequit' ipoz reformationē / q' ē dispositio ad animę susceptionē. Vt Richard. Cōsonat Argētinus cū vult di. xliij. li. iij. q. z si corporalis collectio nō fiet subito vel in instāri cū nulla virtus creata potest aliqd corpus de loco ad locū trāferre in instāri. Fiet em ministerio angeloz (vt dicitur est) tamē eoz p'p'oz amatio fiet in instāri. Sed sola virtus diuina de p'dico puluere potest humanū corp' formare / ce formatū animare / que qdē virtus ē simpliciter infinita. vt patet li. j. di. xliij. Igit' p'pter diuinē virtutis p'fectiōnē h'mōi corpora formabunt' z instāri. Vn discrepat Scot' di. xliij. q. v. li. iij. Vocat aut pulueres Scot' corpora in q' b' ē vltimate facta: z resolutio. Vn Mar. xxiij. dicit Saluator. Nunc filius hoīs angelos suos cū tuba z voce magna / z cōgregabunt electos eius a quatuor v'ris / a summis celoꝝ vsq; ad terminos eoz / qd ē dicitur (vt inquit Scot') q'cunq; dispersi fuerint partes materię corporis z in clemētia sue in ignē suē in terrā a summis celoꝝ vsq; ad terminos eoz / sicut in q'dēq; corpus mediū / aquū / aerū / vt imp'fecte mixtū: a quatuor v'ris omnes partes eoz partes recolligent' z reuident. Et non intelligit' eoz pulueres / quos v'sitate accepimus in sepulch' vsq; ad tantā distātiā esse dispersos: sed intellexit generalit' in quacunq; terra vel parte facta sic resolutio illa colligent' z reuident. i. ex materia in eis / q' fuit p'p' materia corporis corrupti reparabit iterū idē corpus. Vt Scotus. Assipulat z Bualdus qui ait. Pulueres ibi accipiūt' p' illa materia de q' formata erant corpora / sicut illa sic sub forma vermiū seu herbarū sicut aque sicut terre. z h'cū sub quacūq; forma sit: z ista collectio fiet ministerio angeloz. z ita in rēpore. Reformatio vero corporū fiet a deo z supra naturā (vt dicitur est) Et ipi corpori reformatio est animę vno. Resurgēt autē mortui in illis locis in quibus rēpore resurrectiōis erit pars p'ncipalior corporis si ue ibi a principio fuerint sepulta eoz corpora sicut nō. Vn resurgēt in illo loco in quo deus cū resurgere voluerit / z hoc vltimū dicit' p'pter hoc si eque p'les partes p'ncipaliores corporis reperit' in vno loco sicut in alio. de quo videat Richard. di. xliij. ar. v. q. iij. li. iij. Et resurrectio oim illoꝝ qui in aduentu christi in ueniant mortui erit in vltimo instāri rēpore p'p'ie dicit' qd cessabit cessante moru celi. Et illi q' reperit' viui in aduentu christi quasi statim post cessationē mor' celi morient' z parū post resurgēt: vt in mora inter media purgent' electi / qui aliqd purgabile habebūt Richardus laicius ar. vj. q. i. vbi s. Nec rēpus resurrectionis notū est sub certitudine / nec angelis nec hominibz virtute naturali: vt lat' scribit Richard. q. iij. vbi sup. Multa alia de resurrectione scribit doctor / res sed relinquo legēda doctoribus. De cognitiōe vero quā habebūt tā boni q's mali diuina virtute. vide Richard. ar. vij. q. i. q. z. di. xliij. lib. iij. Et scñs Bonauerū. ar. ij. q. i. q. z. iij. eadē di. z alios. Dia autē nota erūt oibz tam bona q's mala in ipso iudicio: vt vult Ansel. z Bernard. z alij z c. Richard. vbi sup. ait. In iudicio quilibet per diuinā virtutē poterit legere in cuiuslibet cōscia oia bona z mala: vt omnes videant q' i cuiuslibet damnatione z p'emiacione deus iuste p'derabit bona z mala eoz: z sic omibus a p'p'ate diuine iusticie recitudo z c. Et bonis memoria maloz mō erit in verecundiā: sed in gaudij z gloriā qd p'gnituerit z qd satisfecerint. Malis vero in cōfusiōnē.

Et vt ait scñs Bonauer. Rōnabilior est q' oim electoz peccata omibus iustis tūc parebit: z hoc p'pter ea: quia magna erit dei gloria dū manifestat' eius ad filios misericōdia / z dū ostendit' eius misericōdia nulla erit rubescencia. Nec pauca de resurrectione sufficiant plura apud doctores legant.

Resurrectio christi q' facta est nostre resurrectionis exemplar. Vnde ap'ltus Lolo. iij. Si cōsurrexistis cū christo que sursum sunt q'rite. Et Grego. Redēproz noster suscept' mortē ne mori timeremus: ostendit' resurrectionē vt nos posse resurgere cōfidamus. Vn Leo papa. Dubitandū nō est de cōsortio glorię: sicut dubitandū nō est de cognitiōe nature. Et sequit'. Nos in christo crucifixi: nos in christo sum' mortui: nos in christo die tertia suscitati. De hac ita scribit Gabriel. ser. ij. fact' in die pasce. E uacuo limbo ac fori alligato: vi ceri' anima christi cū spolijs suis ad cumulū redijt die pasce. Atq; resumpto p'de effuso sanguine in toto vlt' in p'ce: sicut placuit exanime corpus alienū tamē a corruptione p'pter vnitā sibi deitate: ob quā indecē erat sc'm i. corpus sanctificatū videre corruptionē (s'm David variatū) virtute verbi anime reuiuere. Ipsum quodq; corpus sic informando viuificauit / ce viuificando glorificauit. Sicut s'm carnē immortalis resurrexit: s'm hanc em cecidit dū anima a carne per mortē separata fuit. Anime itaq; z corporis reunito resurrectio dici potest. Et hoc est quod dicit' extra de summa trinitate z fide catholica. firmis. Descendit in anima: resurrexit in carne: ascendit pariter in vtroq;. Nec resurrectio testificata est testimonio angeloz rum / hominū / scripture z dei: que abunde z diffuse st' resurrectiōe patet. ij. scilicet. Firmo fact' in die pasce qui incipit. Si cōsurrexistis cū christo. z patet. iij. sermone de resurrectione fact' in die pasce / qui incipit. Pax vobis z c. Et apud alios videt' cōcionatores.

Resurgere est itez surgere. Resurgere ad equalem statum maiorē vel minorē vel de statu dignitatis: vt de statu gratie: vel de statu glorię. Status dignitatis attendit' ex varijs p'rogatiuis. Unde sic status virginitatis est dignior statu cōiugij. Sic status iustoz rum. i. semp' permanentiū in innocentia baptismali nobilior est statu iustificatoꝝ. i. resurgētium a culpa mortali p' p'nitentiā. Et hoc modo resurgens p' p'nitentiā nō resurgit ad eundē vel equalē statu dignitatis / in quo fuit ante lapsum. Unde Hugo lib. ij. de sacramētis parte. xiiij. ca. iij. Nemo in spe correctionis peccare debet: quia q'cquid semel amittit' amplius ipm nō recuperat. Si ego cōcussodi diligēt' qd habes. Noli in spe peccare: noli cadere quasi melior surrecurus sis. Quicqd postea feceris / facere tamen non potes quin melior esses / si hoc faceres vt virgo esca. Sequitur. Si magnū est aliquādo sursum: mag' est vtiq; nūq; cecidisse. Si bonū est sanata esse: melius est nunq; corruptū esse. Nec Hugo quē laicius refert Gabriel. dist. xliij. q. iij. arti. ij. dicit' nūq; cōmodū repositat' ex lapsu etiā si resurgat melior q' fuerat ante lapsum: quia semper perdit' rēpus illud quo fuerat in peccato in quo multa merita cōparare potuisset si non cecidisset z cū hoc omne meritum quod resurgens sibi acquisiuit. Et per hoc patet q' laicius in peccatū nunq; resurgit ad statum eiusdē dignitatis in quo fuit ante lapsum. Licet etiaz melior resurgat. sicut stat virginē lapsum per p'nitentiā fer

non ad maiore gratiam resurgere quam habuit ante lapsum... sic melior post lapsum et penitentiam quam ante: ramentum ad statum virginis non potest resurgere.

Reuelatio dicitur quasi remotio vel amissio... Reuelatio quando humiliter manifestatio fit modo naturali...

firmus in intellectu creato de aliquo complexo vero: et potest vocari reuelatio interior... et sic hunc modum habet est contingens...

Reuerentia est honoris exhibitio in testimonium virtutis... et potest capi in bono et in malo: sicut etiam confusio...

hoc est causam ac iudicium vocat est. Vel deus dicitur quicquid in se adducit... etiam si nihil admiserit...

Regnum quod regnum possidet. Regnum vero dicitur integra regio que ab uno rege possidet... Ut Gallia regnum est...

Rixa est audax voluntas vindicandi iniuriam facere... et prius differunt sola quietate: sicut beatus...

Ros dicitur deus in libro Job... et ceteri philosophi in libro methaphisicorum...

Rugitus dicitur deus in libro Job... et ceteri philosophi in libro methaphisicorum...

Rumor dicitur deus in libro Job... et ceteri philosophi in libro methaphisicorum...

De littera S

Sacerdos capitur triplex: ut notat Beatus Hieronymus... et cetera mulieres potest vocari sacerdos...

in aeterna lege promogeniti erant sacerdotes et non alii... in ista promogeniti habebant tria privilegia...

Sacerdos est duplex: scilicet legalis et euangelicus... legalis siue figuralis est sacerdos veteris testamenti...

Saccus dicitur deus in libro Job... et ceteri philosophi in libro methaphisicorum...

neq; aliqua virtus supernaturalis in sacramentis aut in usu eorum que instrumentali agere ad effectum gra...

per iram/ordo per avariciam/pnia coera gula/mis monium per luxuriam. De quo latius perq; rito apud Ber...

efficaciter habet et secura q; p rpe illo placuerit deo sa crificia. vepz de oblatione Abel Ben. uij. Noc. Gene. vij. Melchisedech. Sen. xij. Abrae diuidens vae...

diat obex peccati mortali gra cofert; sic q; pter exhibi tionem signi foris exhibet non requirit bonum mo...

nature vel carnali per ordinem multiplicationem mini...

Sacramenta Quaedam sunt pure fidei: ut vult...

De sacramentorum institutione. Sacra omnia...

desit. Et fm Lozesii lib. iij. di. j. Sacra se instituta...

Sacramenta legis nature tria fuerunt. s. decim...

Sacramenta legis scripte fm Hugo. pre. xij. c. iij. u. j. multa...

Sacramenta noue legis esse perfectiora ceteris...

Sacramenta noue legis a sacris veteris testam...

Sacramenta no. le. in via sunt pcepta: quia lex...

Sacramenta no. le. sunt de necessitate salutis.

tum diuinum. Quia in communitari ad hoc accipit...

Sacramentum et res sacramenti differunt...

Septimū signū est maceritas z gravitas in risu / z leticia vel tristitia Eccl. vij. Cor stultoz vbi leticia / z or aut sapiētū vbitristitia. Sed greboies magi ri dene de his q̄ p̄nēt ad stulticiā q̄ de sapiētia de q̄ magis letandū esset? Rūder Francisc⁹ maro. qz hoc est cōiter naturale; vt q̄s letat de irrisione z cōtume / lia sui inimici; sed qz caro est inimica anime; vt dicit Ap̄tus Roma. v. ideo carnales ridēt de stulticia que est cōtume lia ratiōis. Hec Franciscus que re / fert Pelbartus zc.

Sapiētia euāgelica est sapiētia euāgelicē do / ctri; q̄ inuēit aliquādo terrēna z diabólica sapiētia. de qua plura vidē Bersonē parte prima de nuprijs ch̄isti z ecclesiā.

Sapiētia quedā est diabólica carnalis. de q̄ scribit Berson pre. ij. ser. de oibz scriis q̄ incipit. Bea ti q̄ ingentū ait. Sapiētia diabólica est superbia in dignā z austera. Sapiētia anialis tota illecebz; va cae; ducit in bonis dies suos. cur? vox est Sap. ij. Eri gūi z cū redio ē tēpus virē nēq̄ alios (vt idē ait paulo supra) dō dero ex ch̄ianis inflatos sapiētia; nō q̄ de / sursum est sobria z pudica; sed terrēna anialis z dia / bōlica z carnali z vitā pccūdiā eligēt; q̄ fere nihil d̄ hōie p̄er figurā retinēt incus ferrēa sunt oīa. Sapi ētia terrēna diuētis inbiat p̄perea nō beatos s; in fē / cissimos plane paupes p̄dicat zc.

Sapiētia p̄bi sicut dicitur: vt z haber Au / gu. iij. de triu. Sapiētia est diuināz humanāz qz rerū cognitio studio beneuolenti p̄uicia vel ordinā / ra; ex quibz verbis diffinitōis patet q̄ requirunt ad verā sapiētiā in qua est salus vera. s. Primo diuinā / rū cognitio p̄ verā fidē. Secūdo eoz q̄ ad hōis salu / tē sunt necessaria cognitio. Tertio bona vita. Sapi ētia fm̄ Aūsto. iij. r̄beo est multāz z mirabiliū re rū sciētia z li. j. mēca. Sapiētia est cognitio p̄maz et alrissimāz causāz. Scdm̄ Ap̄barabū. Sapiētia est sciētia sempiternoz. Lccc. in li. Tūscu. q̄st. ita sapiē tia diffinit. Sapiētia est rez diuināz z humanāz sci ētia cognitioz; q̄ causa curūz; rci fit ex q̄ efficit; vt diuina imitē / humana oīa vtute inferiora ducit. f; Tho. scda. ij. q. xxiij. Sapiētia q̄ formalit sapiētia sumus; est quedā p̄icipatio diuine sapiētiē q̄ deus est. Et oīs sapiētia est scia in quā dēt est de zeludōibz Sed differt a ceteris sciētijs in quā dēt est de p̄ncipijs fm̄ b̄m̄ Tho. p̄ma. ij. q. lviij. ar. ij.

Sapiētia differt a sciētia. Quia sapiētia est rerū diuināz cognitio. Sciētia vero hūanāz. Quā / re Aug. sup. j. Cor. xij. ait. Sapiētia est in cōcepta / tione eremoz. Sciētia vero in occupatione tēporali um. Itē Aug. li. de tri. Hec sapiētiē z sciētiē recta differt; vt ad sapiētiā p̄ncipat; eternāz rez cognitio itellecualis. Ad sciētiā vero tēporaliū rez cognitio rōnalis. Itē fm̄ Bernar. sciētia p̄ncipat ad itellecū / z cōuenit isti soli; sed sapiētia ad affectū / z ideo fm̄ nomē suū; vt inq̄ Berson pre. iij. de mōre p̄tēplatio nis c. v. Sapiētia valet tācū sicut sapozosa sciētia q̄ sapoz respicit affectū / desiderū / appetitū / z volūtātē p̄one istius cui inest. Et ideo pōt in aliq̄ magna sciē / tia vel cognitio esse in q̄ erit modica vel nulla sapiā. Ratio; qz nō habet sapozē vel affectionē ad illud qd̄ ip̄e scit zc. Hinc dicit idē Berson de mōre cōtēplatio nis ca. vij. q̄ ch̄iani simplices habētes firmā fides de dei bonitate; z fm̄ hoc ardēt amat veri? habent sapiētiā z por? debēt dici sapiētes qz q̄cūqz aliū lite rari existētēs sine amore z sine affectōe ad deū z scōs ei? z etiā plus placēt deo tales magi q̄ aliū. Et qd̄ pl?

est tales s; fati sine affectōe deo displicēbiles sunt ex stēres sal corruptū z sapiētes infatuari. Berson.

Sapiētia vera fm̄ Ayrā sup̄ p̄mo ca. ecclē. z docto. est duplex. Prima diuina siue icreata. Secū da creata vt est humana z angelica. Sapiētia diuina accipit duplici. Uno mō essentialit; sic sapiētia in deo idē est qd̄ essētia. Personalit; z p̄ncipat dicit sapiē tia genita. z est idē qd̄ vbi diuini; z p̄ p̄sequēs ē fi liū dei p̄p̄riū seu attributū vel a p̄p̄riariū; sicut attri butū patris est potētia. Un fm̄ diuina cardinalē came. q. vij. li. j. ar. ij. ille termin⁹ sapiētia p̄ se sumpt⁹ est termin⁹ essentialis; sed q̄nqz sumpt⁹ cū additō est p̄ sonalis; vt sapiētia genita. Et q̄n ponit in ablatiōe casū potest exponi duplici p̄ a vel p̄ istā p̄positionē per. Un cū dicit; pater est sapiēs sapiētia genita siue p̄ a resoluat siue p̄ falsa est; qz sicut pater nō est a filio / nec p̄ filii q̄ est sapiētia genita; sic nō est sapiēs ab ip̄o vt p̄ ip̄m; fm̄ b̄m̄ Bugu. Itē ista p̄positio. Pater est sa piēs sapiētia ingenta si p̄ a resoluat est falsa; per p̄ est vera; qz sic p̄ nō ē a seip̄o; nec ab essētia diuina p̄ncipat loquēdo; sic nō est sapiēs sapiētia ingenta; q̄ est ip̄e vel essētia diuina; sed tñ est sapiēs p̄ seip̄m z p̄ essētia diuinā. Alia p̄positio. Filius est sapiēs sapiētia genita; si p̄ a resoluat falsa est. si per p̄ vera est. Patz qz filius nō est a seip̄o; sic nō est sapiēs a seip̄o; sed a p̄ca q̄ est. Sed tamē est sapiēs p̄ seip̄m; sicut filius agitur p̄ seip̄m; licet nō a se fm̄ Nilo. Quarta p̄positio Filius est sapiēs sapiētia ingenta / siue p̄ a resoluat siue p̄ per vera est. Pater; qz sicut filius est a p̄re / z p̄ p̄tem sic est sapiēs ab ip̄o; z p̄ ip̄m q̄ est sapiētia ingenta; z sicut dicitur est de filio; ita pariformit q̄ ad istāz p̄positionē potest dici de spiritu scō. Hec Aliacē. Un de ad hoc Bab. di. xxxij. q. j. li. j.

Sapere fm̄ cōmūē vsum scōz semp capif p̄d re essentialit. Hoc est non significat nec su p̄ponit nisi p̄ aliq̄ cōmuni tribu. Bab. di. xxxij. q̄ lib. j. post cardinalē.

Satisfactio (vt scribit Bab. di. xvj. q. ij. ar. j. z q. j. ar. ij. dubio. iij. lib. iij.) accipit cur vno mō generalit; z sic describit a Scoto dis. xv. q. j. lib. iij. Satisfactio est redditio voluntaria equi ualenti; alias indebiti; dicit redditio; qz nō est ab; soluta dario. Dicit em̄ satisfactio cōmēsuratiōē ad aliq̄d p̄cedens correspondētē. Dicit voluntaria; qz si efficit ex acta violentē nō efficit satisfactio; sed satisfactio z ideo ille a q̄ in inferno pena culpē cōmissē debita in uito erigit nō satisfact; sed satis pacif p̄ suo peccato z ideo pena infernalis licet sit maxima p̄m̄ nō coly lit; quāuis ip̄m manentē ordinet sub iusticia diuina Dicit equiualecis; qz satisfactio ad iusticiā cōmūcat uā p̄inet; que exigit equalitatē rei ad rē tamē proue vtiqz sapiens determinabit; sapiens. s. p̄ essētiā / q̄ est deus peccato offensus; z hoc importat nomē sa / tisfactio. Aduerbiū em̄ satis importat equā correspo dētia eius qd̄ reddit ad illud p̄ quo reddit siue i be neficijs siue i p̄nis. Ex quo sequit q̄ minus reddēs pro peccato q̄ iusticia diuina exigit licet inuēntū a cōfessorē iplet nō satisfact quāuis aliq̄ā p̄nā pec / cato suo debita soluit solucurus in futuro / quod mi nus inuēntū est z soluit in presenti. Dicit; etiā alias indebiti; qm̄ si id quod reddit esset alias. i. p̄ alio de / bitum; nō correspondēt illi sed alteri. Etiam si illud cōmissum vel receptū nō fuisset z sic nō efficit satisfactio pro illo s; iusticiā; sed pro alio; z isto modo satisfactio extendit ad cōtractus z obligationes quas cum qz vt multis declarat Bab. Alias indebiti zc. Licet

aulatina que est de speculabilib; p̄tica q̄ est d̄ opibz. Et hęc d̄ duobz modis; vt scribit s. Bona. dist. xiiij. q. vlt. in fine li. iij. Uno mō d̄ sciētia practica / q̄ ē de opibz; sicut p̄bia moralis dicit de ope q̄ est de opibz p̄ cedētib; a libera volūtate. Alio mō d̄ sciētia practica q̄ est de ope z in ope sicut faber q̄n fabricat d̄ hie cog / nitōem practicā fabricādū. Prim⁹ mō cōtūat deus sciām practicā antiē ch̄i; qz ch̄is cognitōnem habuit oim̄ opeoz diuinoz. Scdo mō nō cōtūat ei p̄ co q̄ ania ch̄i in cūctis suis opibz nō potuit cooperari. S; si loq̄mur de ch̄io fm̄ diuinā nām simile erit sicut de filio artificis. Pater em̄ oīa demōstrat filio. z q̄cūqz pater facit hęc oīa z filius facit; sicut d̄ Joā. v. Un⁹ q̄z opatiua in ch̄io nō est facta oip̄tēs; sicut intellectus ei⁹ facit ē oīscīa. Bonauē.

Scientie p̄fēcō pōt p̄siderari qd̄ scibilia vel q̄ ad modū cognoscēdi vel qd̄ ad habitatōem maiorē in cognoscēdo. oibz his modis hō si stetit i rez cog ni tiōē p̄fēcō q̄nū ad scibilia nō p̄fēcō q̄nū ad noui haberi adq̄sticiōem. Accipit em̄ vt d̄ Hugo ce ing⁹ dist. xxiij. li. ij. ab exordio oim̄ rez plenā noticiā scz habituale quā d̄ ei i p̄ncipio sue creatōis infu dit. Oibz em̄ rebz notā inposuit nāliū rez exp̄ssiuā; rñ i cap rez cognitiōē q̄ stitit cursu mirabili aut cursu volūtario p̄ficere potuisset adq̄rēdo nouas cognitio nes rez p̄as nō cognitaz. p̄fēcō etā q̄ ad modum cognoscēdi; qz cognōit in habitu cognoscere po terat in actu. z qd̄ cognouerat noticiā abstractiua; po terat cognoscere noticiā inuēntiua. z qd̄ itellecū cog nouerat / poterat de nouo cognoscere sensu. Itē p̄fēcō p̄fēcō etā q̄nū ad habitatōē cognoscēdi q̄ ex frequēti p̄sideratiōē eoz q̄ cognouerat p̄not fuisset z parat⁹ or ad iudicādū de his qz habebat cognitiōem p̄ habi tū inuēntū. i. in exordio sue p̄ductōis infusum. Itaz rñ hō in statu innocētē nō habuisset tarditatē ceterū / d̄m̄ p̄ aggrauatiōem corpis moralis; habebat tñ q̄n dā minorē velocitatē p̄ter eoz; animalē; qz indigna te refectione. Scō in breuidine vbi erit eoz; ip̄uale nulla refectione nulla cura indigēs. De dānāis hō die Ricbar. dist. l. ar. iij. q. j. li. iij. q̄ ibi vtunt sciētia adq̄stia in h̄ mūdo maxime q̄nū ad aliq̄. Cōsiderat em̄ mala q̄ fecerūt z penas q̄ incurrūt; z bona que amiserūt z bona q̄ p̄diderūt; vt hic vsus sciētiē sic ad maiorē afflictōem eoz. Nec habent delectatiōem q̄ ex sciētia prouenire soter. sunt em̄ indispositi ad ali / quam delectatiōem; sed pleni sunt tristitia zc. De q̄ al's latus dicit.

Scientiam habere necessariā de futuris p̄ngē / ribz dupl̄ itelligit. vt q̄ sciētia illa q̄ sciunt sic ne cessaria; sic de? habz sciām necessariā respectu fu / turorū p̄ngētiū; qz scia q̄ scit futura p̄ngētia ē sua essētia; q̄ est vnica cognitio oim̄ cōplexorū z in cōple xoz / necessariorū z p̄ngētiū / p̄sentū z futurorū; ac generalit oim̄ itelligibiliū. z hęc est necessaria. Scō cūdo mō itelligit hie sciām necessariā respectu futu rorū p̄ngētiū. i. hie sciām necessariā sciat h̄ futu rorū p̄ngētiū. Et sic nō ē ver q̄ de? zc. qz sicut ip̄m futu rorū p̄ngētiū p̄ngētiū erit; ita de? ip̄m p̄ngētiū scit qz pōt ip̄m nunqz scuisse; ita scribit Babriel dist. xxx / vij. q. vnica li. j. Est vt idē scribit ar. iij. dub. v. vbi s. scia dei i se sit vna simplicissima cētūta oim̄ cōq̄scit / bi / rñ i ordine ad cognita a q̄busdā distiguit i sciām simplicis noticiē z sciām iudicantiā enūciabiliū q̄ est vtracq̄ cōplexē vt p̄portionalit̄ scire; vt q̄ scit me sē / gere / mereri vt p̄ccare. Scia simplicis noticiē ē scia dei fm̄ q̄ ē simplex p̄p̄bētiō rez. Scia ac enūciabili

um ē eadē scia fm̄ q̄ ē eadēs iudiciū eoz. Scia sim / plicis noticiē adhuc erigit; qz vel ē oim̄ p̄ntiū / p̄terito rū / futuroz z possibilū; z sic obrinet nomē generale scz scia simplicis noticiē. Scdo specialit; qz ē eoz que sūt / fuerūt vt erūt em̄. z ab aliq̄bo d̄ scia vñōis; q̄ cognoscit ea q̄ co / p̄stūt alicui p̄terito / p̄nti vt fu / turo; fm̄ Tho. Et habz Babriel dist. xiiij. q. vnica. ar. j. li. iij. Tertio mō adhuc specialit; em̄ respectu fu turorū; z hęc d̄ p̄sciētia. Sciētia enūciabiliū seu iudi catura etiā pōt distingui fm̄ distinetōem / p̄positionē affirmatiue / negatiue de inesse / mobil / de p̄nti / p̄terito z futuro. z hęc est difficiō nō rez sed notim. Et oīs noticiā seu scia dei (vt habz D̄ra. q. vij. ar. ij.) aut ē simplr̄ p̄p̄bētiua aut cōplexa siue p̄portionalit̄ iudica tiua. Et hoc idē fm̄ Bunckel Antihodorenf. li. j. ca. xlvij. Et refert Babriel dist. xxxij. q. vnica. ar. j. lib. j. Un fm̄ cas scia dei vno mō sumit p̄ noticiā rez; alio mō p̄ noticiā enūciabiliū Et h̄ idē ponit Adā. q. ij. ter tij. Scia p̄p̄bētiua (q̄ z d̄ rez) p̄t diuersitate z genē ritate scit eoz / respectu qz scia dei d̄ multiplex / cris forit noticiā. Dicit em̄ q̄nqz simplicis itelligēt; q̄ etiā soler dici scia dei itruua est i plus siue respectu pluriū qz scia vñōis; qz est respectu oim̄ possibilūz nō aut scia vñōis. Itē p̄sciētia siue p̄ntiō ē i mū? qz scia vñōis; qz est solū respectu futuri. Itē scia dei siue cognitio dei respectu pluriū est p̄p̄bētiō qz iudiciū. qz tā respectu cōplexorū qz incōplexorū / tam falsorū qz verorū est p̄p̄bētiō. Iudiciū hō respectu verorū. z fm̄ b̄m̄ Tho. in sc̄p̄o fm̄ dist. xxxv. q. j. z sc̄q̄. in deo est vere z p̄ncipat scia. Et p̄bat ex sc̄p̄ura Col. j. In ip̄o sē oēs ch̄clauri sapie z sc̄e dei. z i multis alijs locis. Et cōmēta. xj. Neca. d̄ q̄ vitā z sciētia p̄ncipat in deo d̄ cūnt. P̄bat z rōne; qz deo nulla p̄fectio deesse pōt. sed sciētia ē p̄fectio nobilissima vt z d̄ Pelbart⁹. z i deo est scia em̄cēssissime; nō fm̄ eūdē modū q̄ est i cre acura / sed p̄fectissimo mō. Et de scia dei vidēat z Ca / coracēsis. q. xi. li. j. q̄ nō p̄z multa de B scribit; q̄ cōz cordāe cū p̄dicāis.

Scientia dei. Terminorū significatiōem dei scē enūciām qdam significant simpliciter z p̄fice p̄p̄bēti sionem dei; vt cognoscere / p̄p̄bēndere / scire; saltem (vt in p̄ntimū) quidā nō solum significant diuinam essētiā aut deum cognoscērem; sed cōnotant effectoz varios in creaturis. p̄ter cuius cōnotari aliteratē de se inuicem sepe negant; licz dicant vnam z eandēsāz sentiam cognoscētē seu cognitōnē veri iudicantiā; differētē tamen fm̄ diuersos effectus quos cōn / norant; vt p̄destinare siue p̄destinatio / p̄ficientia / p̄recognitio / p̄uidentia / p̄p̄obatio / reprobatio. Hinc p̄destinatio dicit cognitōnem veri iudicanti / uam; q̄ deus vult alicui dare gratiam in p̄sentī z glo riā in futuro. Reprobatiō de noticiā euidentē iudica tiuam / qua vult aliq̄ nō saluare; sed damnare per / petuo. Itē noticiā cum volūtate h̄i placeti respectu scē cogniti potest dici sciētia p̄p̄obatiōis. p̄cog nitio dicit cognitōnem veri iudicantiā futuri zc. Sic de multis alijs nominib; vt sciētia vñōis / que est facti; p̄ficientia; que est futurū. simplicis noticiē / que est in genere respectu omnū cognoscibiliū; nō tamē p̄ter illa nomina multiplicata unaginādo est multāz p̄licitas in diuina essētia; sed vna eadē simplex di uina noticiā tam diuersa foritur nomina p̄ter alia z alia scia. Babriel dist. xxxij. q̄st. vnica. lib. j. Vide arur ad hoc cardinalis q̄st. xj. lib. j. Et deus respectu eoz que bene sūt est sciētia p̄p̄obatiōis respectu eoz q̄ male sūt scia reprobatōis.

Scientia triplex reperitur secundum Berfon. pte. ij. de natura: quare dicitur scientie. Una est imperientia ad factum: ut scire geometria vel arithmetica vel hmoi. Alia est veritas ad salutem: ut scire epistolam Pauli: actus aplos: et hmoi. Alia necessarium ad salutem: ut scire quod articulos fidei. et precepta legis: septem peccata mortalia: et hmoi. Et intelligantur hec secundum status: et gradum personarum: quod aliud est necessarium ad salutem scire respectu unius usque solum esse utile respectu alteri. Aliud etiam est necessarium unum ad salutem scire explicite: quod sufficeret alteri scire implicite: et sicut de pluribus tenet et unus plus scire quam alter ut alias dicitur: et respectu horum pro oppositu triplex dicitur ignorantia: de qua videtur ibi Berfon et alias. Et quilibet scientia (ut idem Berfon scribit pre. ij. dialogo de precepto ligandi et solvendi) habet suos terminos: sed inferior scientia debet resolvere suos terminos: quod surgit ambiguitas ad terminos scientie superioris: quod simpliciores. Sic enim metaphysica resolvit terminos omnium scientiarum iunctis logica grammatice et rhetorice. Cuius igitur theologia sit superior ad omnes scientias etiam ad metaphysicam naturalem: et ad ius omne canonicum: et civile: debet resolutio vel interpretatio summi per theologia: presertim in his que salutem respiciunt. De hoc Berfon. Nam dicitur quod quilibet scientia sua propria principia (ut patet. j. posteriorum: et scribitur Jacobo de valesio. ps. xij. et ps. liij.) in quibus principia virtualiter tota scientia: quod principia ignorantia: aut negata negata et corrupta tota illa scientia in illo negantur. et quod notis et concessis de facili acquiruntur forma scientia in illo. Unum principium totius scientie scribitur per se: ut ibidem scribitur (Valencia) non solum non. sed et veritas. quod christi in lege promissus erat futurus deus et homo: et finis totius legis in cuius lumine evangelico omnes debebamus videre lumen. veritas. in cuius lumine omnes reges: et gentes debebant ambulare: in quo omnes erant salvandi. Quod ergo iudei negaverunt christum esse deum in adventu suo: et negarunt ipsum esse messiam in lege promissum: tunc negarunt primum principium totius scientie scripturę. et sic fuerunt corrupti in animarum corpore. et ita ceteri: et sic tota scientia veritatis theologicę fuit in eis corrupta et cetera.

Scientia ut est donum spiritus sancti sic diffinitur (ut habet Berfon pre. ij. de. vij. donis. ff. Scientia est lumen spirituale acceptum a deo: in quo videntur rationes operabilium principiorum ad vitam: quod quod sancte et meritoze vivamus. sic dicitur apostolus ad Titum. ij. abnegantes omnem impietatem et secularia desideria: sobrie et iuste vivamus in hoc seculo. Unde sicut fides est illuminatio quod ad credibilia: ita donum scientie est illuminatio quod ad operabilia. et differt a dono sapientie: quoniam sapientia est cognitio quod ad divinum per gustum: scientia autem est lumen quod ad divinum ad operabilia principia ad hanc vitam. Unde sic dicitur magister in libro. secundum. Scientia docet bonum conversari in mundo huius presentis et puerse nationis. Augustinus consonat qui dicit. sapientia est de ceteris: scientia de temporalibus.

Scientia quedam est literalis: quedam spiritalis. Scientia literalis est illa: que est solum gratia sui. id est ad solum sensum literalem: et per terminos importat et intelligenda. Scientia vero spiritalis est illa que non est principaliter gratia sui. sed in sensu literalis solum intelligenda: sed in qua ultra sensum literalem alius sensus spiritalis tibi clausus est querendus et intelligendus. Primum sunt omnes scientie seculares: et humane. scilicet humanitas adinvente: que sunt in triplici genere. Nam quedam sunt rationales. sic grammatice logica rhetorice poetice oratorice. et quedam sunt recales et speculative: sicut mathematice: et physice. et metaphysice. et quedam sunt

practice: sicut sunt morales et factive artes. omnes predictas scientie dicuntur literales: eo quod considerant solum literalem. scilicet sensum literalem: et nil aliud ultra considerant. Sed sola scientia siue lex divina vere. cetera. dicitur scientia spiritalis: eo quod non est gratia sui sed alteri: ideo ad alterum sensum intelligendum. scilicet ad spirituale. Qui quidem sensus est triplex. scilicet allegoricus: moralis et anagogicus. De quo scribit Valencia in prologo super psalmum. et predicta psalmi. lxx.

Scientia pure speculative et scientia moralis differunt. Nam finis scientie speculative est terminus scire. sed finis practice et moralis est operatio. Sed scientia moralis est veritas non operatio secundum virtutes: quod non addiscimus scientiam moralem ut scientiam terminis: sed ut bonum efficiamur: id est scientia moralis in utilibus est pueris incognita. Et sic ita patet (ut scribit Jacobo de Valencia ps. cx.) scientia et notitia sacre scripture est non solum inutilis: imo nociva moribus: et non observantibus divina mandata. quod non damus studium et operam sacre scripture ut scientiam terminis: sed ut secundum divinam mandata et precepta boni operemur et sic iusti efficiamur. quod non solum iustificamur in sciendo: sed in operando secundum legem divinam et cetera.

Scientia et sapientia legis differunt: ut scribit idem Jacobo de Valencia ps. cx. Nam scientia legis dicitur sola cognitio et intelligentia: sed sapientia dicitur intellectus cum operatione. et id est cognitio et intellectus legis sine operatione nec proficit nec utilis est scientibus. Sed intellectus legis cum operatione est bonus et utilis facientibus et operantibus cum. operantibus secundum intellectum legis. Unum scientes legem et facientes se laudabunt a deo et hominibus. pro oppositu autem scientes siue intelligentes legem et non facientes nec operantes: semper vituperabuntur et patientur et accusabuntur. Nam scire scientis voluntate domini sui et non faciens plagis vapulabit multis. Luce. xij. Unde et in dictione Sapientia quod scientia ab ea differat.

Scire parte est ratione et per causam cognoscere. Ut secundum philosophum. j. Posteriorum. et Scorum. q. ij. prologi. Scire est causa rei cognoscere. Et scire aliquid proprie dupliciter videtur per inveniendum et per doctrinam: ut scribit sanctus Bonaventura dist. xxij. li. ij. circa textum. et sensus visus maxime desiderat illi modo sciendi que est per inveniendum. sensus vero auditus illi modo que est per doctrinam. Quoniam quod fide novimus non cognoscimus per inveniendum: sed magis per doctrinam. Per doctrinam inquam non solum predicatores: sed etiam presbiteri loquentes per aurem cordis. Dicitur et quod magister dist. xxij. li. ij. quod cum fides sit ex auditu non modo exterior sed interior. Et quoniam apostolus multa didicerunt videndo christum: multo magis plura didicerunt audiendo ipsum: que loquentur eis interiori per spiritum sanctum. Et idem apostolus generaliter dicitur fide ex auditu magis esse principaliter ratione auditus interioris quam exterioris. Et sic dicit Gregorius. quod in vanum laborat homo predicatioris nisi assistat illustratio doctoris interioris. Et deus scire secundum Augustinum non est aliud quam mente percipere firmiter quod percipit. Unum dicitur xxij. de civitate dei. quod de quid scit scientis comprehensio: sicut loquitur hic de cognitione experientiali (ut notat sanctus Bonaventura) quam quod habet de deo siue in patria siue in via. In patria quidem profectus: sed in via imperfecte. neutra tamen habet nisi a mandatorum corde. Unum hec scientia sapientia est: quia secum habet iustitiam sapientiam: et per hanc illuminat intellectus et stabilis tur affectus. Bonaventura. Longius adhuc dupliciter aliquid scire: ut scribit Petrus de palude dist. xxx. q. ij. li. ij. Unum modo per professionem et veritas deus. alio modo vulgari. ut dicitur xxxij. q. j. Hoc certe dicitur quod vere scire quod audivisse vel vidisse vel alio consensu fuit. Et dicere scio ut homo et nescio ut homo contradicuntur: altero existente

falsa: altero est vera. Et vera est ista que dicitur: nescio ut dicitur. et ista falsa: scio ut dicitur: si sic loquar incedat. Similiter scio ut dicitur est vera: nescio ut dicitur est falsa. Unum si dicitur ret quod quod: non audivisse in professione: cum audivisset: aperte menteret. Sed si dicitur nescio ut dicitur: vera est. scio ut dicitur: vera est: nec contradicitur. Lanius paludensis

Scire dicitur dupliciter secundum sanctum Bonaventura dist. xxxij. in dubijs libris li. j. Unum modo scire est: cognitionem de aliquid habere. et sic connotat actuali existenti cogniti. Et sic non potest deus aliquid incipere scire. scilicet aliquid cognitionem incipere habere. Alio modo scire est quod non nosse aliquid esse veritas: et sic primo scit esse veritas quod incipit esse: et sic incipit deus scire: et deus scire: non ratione principalis significari quod est scientia: sed ratione connotati: quod quidem est veritas rei scire: et finem eundem melius est vel modicum deo scire quod celestium vel terrestrium notitia habere. Et. q. ij. dist. xxij. li. j. Omnia scire simpliciter melius et nobiliter est sed homini corrupto que accipit occasionem ex cognitione ne melius est quod scire et cetera.

Scire secundum Bonaventura aliquid capere large per cognoscere. Et modo dicimus deus scire omnia completa et incompleta necessaria et contingencia vera et falsa: possibile et impossibile: id est cognoscere omnia. Sed modo strictius capere per cognoscere. veritas illo modo scire falsum et cetera. Accipiendo scire large deus non potest scire plura que scire: ut scribit Gabriel dist. xxxij. q. vni. li. j. nec scire aliquid quod nunc non scire: quod nunc scire: quod de novo adquiret. Accipiendo scire seculo modo deus non potest scire plura que scire: quod omni tempore equalia sunt vera: et non plura uno tempore que alio: quod semper altera pars contradictionis est vera: licet non semper eades sit vera. et omne veritas deus scire. Item deus potest scire aliquid quod non scire: capiendo modo scire: quod aliquid falsum potest fieri: et illud falsum deus necessario non scire: quod modo deus non est veritas et solum veritas illo modo scire deus: potest esse veritas et ita potest scire a deo. hoc tamen non contingit per mutationem alicuius in deo: sed per mutationem in creature. Et ideo scientia dei nec potest augeri nec minui Gabriel ubi dicitur post Occam: que rem clarum ostendit et pluribus et cetera. Et scire etiam est comprehendere: veritas diffinitur Augustinus. et finem huius copert deo. et deus quod scire: scire scientia comprehensio: quod tota re plene cognoscere. Et tamen modo non scire deus a nobis.

Scriptura sacra dicitur scire triplex. scilicet spiritus sanctus: a magister: et ab effectu: secundum Bernardum. Locus suo copiam ad Romanam lectionem. ij. Et finem eundem super. ij. Locus. ij. scripturę sacre effectus est quod triplex. scilicet docere veritatem: arguere falsitatem: eripere a malo: inducere ad bonum et perducere ad profectum. Hinc apostolus ad Titum. ij. Omnia scriptura divinitus inspirata veritas est ad docendum vel arguendum: ad corripiendum: ad erudiendum in iusticia: ut profectus sit homo dei ad omne opus bonum instructus. Et ad Romanam. xv. Quęcumque scriptę sunt ad nostram doctrinam. scilicet: ut per patientiam et consolationem scripturę: ray spe: habeamus. De laude huius scripture sacre multum scribitur.

Scripturę sacre quadruplex est sensus. scilicet literalis: allegoricus: moralis siue tropologicus: et anagogicus. De quo videre potes Jacobum de Valencia tractatum. j. c. ij. prologi super psalmum. Berfonem parte. j. finem facto Locus scire i die scire Anconij. et de sensu literalis sacre scripture idem multa scribit: que semper vult esse veritas. Et sensus literalis (ut idem dicitur) sacre scripture accipiendus est non secundum vim logicę siue dialectice: sed potius iuxta locutiones in rhetorice secundum visitas: et iuxta tropos et figuratas locutiones: nec quod communis visus comittere cum consideratione circumspecta: sed que precedunt et postea appositis. Habet

etiam scriptura sacra sicut et moralis et historialis: scia sua logica propria: que theoretica appellatur. Unum Augustinus super hac re librum parvum et elegantes composuit: que intitulo de doctrina christiana. Et sensus scripture literalis iudicandus est: prout ecclesia spiritus sancto inspirata et gubernata deo minavit: et non ad cuiuslibet arbitrium vel interpretationem. Vide lacius ubi supra Berfonem de sensu literalis sacre scripture. Et paulo post de examinatione doctrinaz ait Sensus literalis est non solum grammatice: sed nec stricte logicalis. veritas ille que spulserunt principalem incedebat: que circumstantia lre et causis dicitur et modis exponenda magis per. Unum generaliter in parabolicis locutionibus sensus literalis est: non quod per verba sed per res et facta designat: ut de lignis constitutis sibi regem. Unde lanius Berfonem ibi dicitur. hic multa de sacra scripture et laude scribit: que apud eundem legere potes. Et hec (ut idem scribit de ratione laici) coram sub vtraque specie in expositione partium suarum requiritur et requiritur homines. Primum predictos ingenio. Secundo exercitatos studio. Tertio humiles in iudicio. Quarto imunes ab affectu vicio. quoniam ex opposito alteri ista ratio quatuor: solum facillime falsus intellexit scripture sub oritur. id quod diffuse declarat Berfon ubi supra. Similiter episcopus in Romani suo diuino ponit sensus sacre scripture. scilicet historice: allegorice: tropologicę et anagogice. Historia est significatio vocum ad res: vix quod quibus quod secundum scriptam gesta sit plano finem referat. ut quod modo ipsa israeliticę ex egypto saluarunt: tabernaculum domo fecisse narrat. Allegoria est quod aliud sonat in scripta: et aliud intelligit: quod si illud sit visibile est simpliciter allegoria: si invisibile et celeste est anagoge. Et cetera allegoria quod per alienum finem alienum stat designat: ut cetera christi presentia vel ecclesie sacra scriptura vel mystice rebz designant. Ubi gra: ut ibi Egredietur erga de radice ierusalem: quod apert sonat Nascetur ergo Maria de stirpe dauid que fuit filius Jesse. Mystice vero rebz: ut ipsa ab egypto caa fuit: que per agni sanguinem liberat: sciat ecclesiaz passioe christi a dimoniacis fuit: que crepta. Tropologia est percursor ad mores: seu moralis locutio ad correctiones et mores istituciones mystice vel apert predictas. Mystice ut ibi. Di tempore vestimenta tua sint candida: et oleum in capite tuo non deficiat. et opa tua sine macula et charitas de mte tua nunquam decedat. Et ibi. Opere ut David ineficiat in nobis. Solus. i. humilitas superbia. Apert: ut ibi. Frange esurienti panem tuum. Et ibi. Non diligamur lingua neque verbo: sed opere et veritate. Anagoge dicitur ab ana quod est sursum: et goge quod est ductio: quasi sursum ductio. Unum sensus anagogice dicitur quod a visibilibus ad invisibilia ducit. ut lux prima die facta facta re invisibilis. i. angelica nomen a principio facta. Anagoge est sensus locutiones ad superiora siue celestia ducens. scilicet ad trinitatem et ad ordines angelorum: et de primo futuro: et de futura vita que est et apert vel mystice finibus disputat. Apert: ut ibi: Bui mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. mystice: ut ibi: Bui qui lauat stolas suas et cetera. ut illi sit preas in ligno vite: et portas intrat in civitatem. quod patet sonat: Bui qui mundas cogitantes: ut illi sit preas videndi dei: que est via: que est vita. Et per doctrinam. i. exemplo partem intrat in regnum celorum. Sicut hieronymus intelligit historice civitas illa terrefra: que peregrini perunt. allegorice ecclesia militans. tropologicę quibus omnia fidelium anagogice celestis hieronymus sic ut pna. De huiusmodi scripturę sensu ita scribit Baptista. Maruanus carmelita de parietibus li. ij. c. xxxij. Scriptura sacra nullum puram habet: nihil diminuit: nihil ociosum. Nam non verba sola veritas et res et facta significat. Si sensum verborum attendis: historiam habes. Si

Significatiua res aspicit q agn9 typic9 chm signifi/ cer/allegoria vides. Si ad mores referas/ve q chis a nob ca vneuo odozib9 est qrendus. qz scē mulieres cū aromatis ad thronūm venerūt/tropologia ē Si ad cglum rem transferas; vt cum p hierusalē cele stis patria designat/anagogia facit zc. Un Berson parte. ij. smone de scō Ludouico rege Francoz ait. Hoc ppriū est scēpure diuine i signis vbertas; vt ver ba eius singula mysteria sine qnruicūq videant hui milia. Res insup loquunt in ea/ z docēt mores z vir tutes; docent charitatē eropologicē seu moraliter; do cēt fidem allegorice; docēt spem anagogicē. Ita ē scri ptura sacra lingua vna/ z multiplex breuis z lauis/ ma; quēadmodū z a diuio Bartholomeo allegarbie rarcha Dionysio; z velut speculū zcauū/ in q vortē re lucent facies. Et rursus māna i q sapor ois recōditus inuenit. Et fm eundē fmōe facto de scō Bernardo; nullus vnq̄ plene scēpturas sacras intelliget/ q nō af fecus scribentū induerit. z quales affect9; virtutūz quoz regina z marer est ipē. Deniq̄ fm mēsurā dile/ ctōis sequit magnitudo reuelatōis diuinorū pcepto rū. Nec Berson; q z multa alia d sacra scēptura notā da scēptis reliqt.

Scriptura veteris testamētī de q ita scrib bit Jacobo de valentia tractatu. ij. ca. ij. regula. v. p/ logisup ps. post Digenē sup Marc. Sicut bō com ponit ex corpē z ania; ita scriptura veteris testamētī componit ex spūe littera; quia littera est corp9; sen/ sus autē spūal est aia spūis līe. Et sic sen9 spūal ē p/ cipalē inqrendus in gestis patriarchaz; z in lege z p/ phetis. Et iō dicit chūs iudeis Joā. v. Seruamini scēpturas; qz ille testimoniū p̄hibet de me. z iō dicit erderetis forsitan z mibi crederetis; qz ille de me scri pte. q̄ si dicit; q nō solū gesta patriarchaz; sed etiam omnia ceremonialia p̄ter sensum līalem sunt spūalē de me intelligēda. Item Luce. xxiij. chūs incipēs a Moise z p̄phetis interpretabat illis duob9 discipulis omnia q de ipō scripta erāt; q oportebat impleri oia q crāt scripta i lege z p̄phetis z psalmis de ipō; vt sal uator inq̄ in eodem c. Item Martb. v. ait saluator Nō veni soluere legē aut p̄betas; sed adimplere. Sup qd ait Hiero. q q̄ minima purant i lege sacramētis plena sunt. z omnia recapitulant in euāgelio. Eū autē (vt idē ait Valē. paulo post) ista mysteria q̄ latēt i līa tā euāgelica q̄ legalia sūt inuisibilia; oportet vt illuz strent p lumē spūale. qd dicit Digenes; q sicut aia dat vitam corpī; z corp9 est mortuū nisi viuificet per oia; ita līa scripturę maxime vere. resta. de se est mor tua nisi viuificet p lumē spūale qd est ei9 ania; z dar sibi vitā spūalē. Unde dicit. ij. Loz. j. Littera occidit spūs viuificat; qz iudei legentes totum verus testa mētū sine illo spū z lumē. eos līa occidit z cęci sūt Et nō solū līa veteris testamētī occidit sine spū; sed etiam līa euāgelica in q̄busdam partib9 occidit nisi legat eū spū. Un Arri9 legēdo sine spū illud Jo. xiiij. Pater maior me est zc. incidit in heresim z mōrem gērnām; dicens filiū nō esse deum; nec p̄substantia/ lem patri. Item Maniche9 legens sine spūali lumī/ ne dictum saluatoris Joā. xiiij. P̄nceps mōi hui9 eijact9 foras; z in me nō habz q̄cūq; dixit diabolū esse creatorē z dēū mōi sensibilis. z q sol9 deus verus cre auit solas nās inuisibiles. Et sic posuit duas aias in boie. Unā immortalē/ creatā a bono deo. z alteram corporalē creatā a p̄ncipe tenebrarū z a malo deo q est diabolus. Et sic dicit q chūs nō erat bō in re/ sed in sola apparētia; ne cogere dicit corp9 chū esse creatum

a' diabolo. Et sic de multa alia dēstabilis p̄sumens de suo sensu; volēs legere sine spū. Sic dicendū ē de alijs heretic9 q̄s occidit līa; eo q nō legebat eā cū spū riciu z lumē spūali. Legētes itaq̄ scēpturam eū spūis tu vt boni chriani viuūt. legētes sine spū; moriunt; vt iudei. Un aduertendū fm Aug. in p̄ncipio super Gene. q sic aia dat corpī triplicē vitā. s. vegeratiuā; sensitiuā z intellectiua; ita spūs dat līe triplicem sen sum. s. allegoricū/ q̄ ad fidem ad credendū; z moralē/ ad diligendū deum z p̄ximū z bñ opandū; z anagogi cum/ ad sperādum celestia z eterna z p̄tendendum humana. Et sic sacra scēptura virtuosq̄ testamētī pōt legi ad istū triplicem sensum p̄ter līalem. Valencia. Unz z sacra scēptura (vt idē Valencia scribit regula. p. vbi s. diuersis tropis z figuris grammatcalib9; vt bñ steron/ p̄tereron; q̄ causat in ordine narratiōis. Nam sepe in sacra scēptura qdam narrat nō eodem ordi ne q̄ gesta sunt; sed q̄nq̄ p̄ anticipatiōem aut postpo sitionē/ aut interpositiōem; q̄ dicit p̄tēthēsis; aut p̄ recapitulatiōem; aut p̄ supplētiōem. Un rorū ca. ij. Genesis ponit p̄ recapitulatiōem z supplētiōem eoz q̄ p̄uaricata sunt in p̄mo ca. de ipō Adā. Itē oia q̄ scri bunt in li. Deuterono. ponunt p̄ recapitulatiōem. z q̄ scribunt in. ij. li. Paral. ponunt partim p̄ supplēti onē eoz q̄ omissa sunt in libris Regū; partim p̄ recapit ulatiōem. Et ita dicendū de. ij. li. Machab. q̄ sunt qdam supplētiōes eoz q̄ omissa sunt in p̄mo. Item psal. lxxvij. p̄ anticipatiōem p̄us narrat q̄ gesta sūt in deserto q̄ signa q̄ facta sunt in egypto; vt ibidem patet. Et sic in scēptura valde arēdendū est in ordine narratiōis/ si dicant res anticipatōis/ aut recapitulatiōis/ aut interponēdo. Utitur z figura sacra Mōrony mia; qz frequēter ponit p̄tērum p̄ p̄tēter; ecōuerso. z abstractum p̄ p̄terito; z ecōtra. Itē in scēptura multū tū frequēter metaphorā; qz sit nomis translatio rōne p̄uētatis; vt Nō arabis cum boue z asino. Et sic sim plex bō d̄ agn9. Itē frequēter sine p̄ctis in ps. q̄n mu taf p̄sona. vt i psal. iij. Cum inuocare. Sed inter cęp teras figuras frequēter allegoria; q̄n vnū ad līam di cit; z aliud intelligit. Et sic rora scēptura veteris testa mētī est allegorica; quia nō ponit grā sūt; sed grā no. re. z c. Nec qz nō inuitia cē ad intelligēdū sacra scri p̄tura cēsumō addidi ex Valencia

Scrupulus diminutiū a scrupus pprie est laz p̄llus breuis z asp; q̄ in calceō laz rēs plerūq̄ nos ledit. nā p̄llus pede sollicitudinē cre ar. Un z p̄ sollicitudinē z difficultate ponit. Aug9. li. ix. de ciui. dei. Nō multū de noie dispurādū est/ cū res ipa ita clara sit vt a scrupulo dubitatiōis aliena sit. Et scrupulosum sollicitū z angum dicim9. Et est scrupulus nomē pōderis; de q̄ alā. Et scrupulus fm Bersonem parte. ij. de natura z q̄litate p̄ciētē dicit timor cōsciētē. hoc ē quādo nō sic finaliter. i. post dis cussionē z deliberatiōem ex diffinitiuā snia iudicat ce firmat aliqd esse faciēdū aut p̄sequēdum/ vel nō faci endum aut vitandū; sed mens inter dubia vacillat; nesciēs qd sit melius; nec ad qd pot9 teneat. nō tñ q̄ quo modo veller omittēre q̄quid sciret esse placituz diuine volūtatī. Et p̄tra istū timorē seu scrupulū cō/ scientię facere nō semp est peccatū; licz p̄ncipiōs val de sit z q̄nū fieri p̄t abijciēdus z ex tiguēd9. Et scrup ulus seu hesitatio (vt scribit Gabriel lect. vij. cano nis) est dubitatio qdam seu formido p̄urgēs ex aliq̄ quib9 p̄tercuris debilib9 z incertis. z hic stat cū moza li certitudine zc. a quo scrupulositas. Unde Berson parte. ij. de remedijs p̄tra pusillanimitatē. Soler in

quit etiā pusillanimes reddere nōnq̄s deuotiōi intē dentes nimia scrupulositas cōsciētē q̄ vtiq̄s nō est bona; vt pore cū q̄s de ventali9 z leuib9 peis sine q̄ bus ista vita vix aut nullaten9 trāsigi pōt z pene de omī actiōe sua cōtinuā q̄s sibi format cōsciētia; p̄ bñmōi ponderās lance iusticie q̄s diuie misericōdie; z hoc p̄terum vltra debitu9; ac si sua iusticia tm/ z nō dēi mi sericordia pot9 saluādus sit. Un cōtingere pōt nisi huiusmodi scrupulos inordiatos deponat; vt id qd p̄ius nō erat peccatū ex se fiat peccm ex scrupulo cō/ sciētē. q̄quid em p̄tra cōsciētā est peccm est. Nec p̄t bic talis gratia p̄cipere q̄ de mortali vbi mortale nō est format sibi scrupulū cōsciētē. Nō em auctoz gra tiē deus habitare vult in tali cōsciētā iniquita z tur bida; quippe cū de eo scriptū sit. In pace fact9 est loc9 eius. Berson magnus scrupulosē cōsciētē cōsolator tracta. de sol. ec. p̄tici. xiiij. z reperit Gabrielē. p̄xy. canonis. Nōt esse nimis scrupulosus circa tuē ozo/ nis numerū pond9 z mēsurā; comitē p̄tū illud deo q̄ r̄ib9 digitis potētiē sapiētē z clemētē a p̄pendit molē terrē. Qui numerat multitudinē stellarū/ q̄ nu merū nouit arcū maris zc. Diabolus q̄s nōnunq̄s homini scrupulos imitret (vt scribit Berson pre. ij. de diuersis tēratōib9 diaboli) innumerōs reddens il lina p̄sciētā miro mō dubia acq̄ artā ne qd boni au deat efficere vt etiā crebrius delinquat. Sic em euz peccare q̄ id agit qd p̄ certo cōsciētā malū esse iudi/ cat; quāq̄ res in se mali h̄et nihil. Facit etiā istd bo/ nis ob aliū deteriore finē; vt. s. ralis q̄ deliquit in de/ sperationē delabat iudiciōs se reprobu9 a deo; dāna/ tū q̄n tanta facilitate peccat/ nec villo pacto adimple re valer mādara illius zc. Alias multa de scrupulis scribit Berson.

Scurrilitas est iocularitas ex d̄fecto rōnis nō valētis cohibere gest9 exteriōres fm bñm Tho. scda scē q. c. l. vij. ar. vj. Et ponit scur rilitas a Bersonē in cōpendio theologie de sepre vici is capitalib9 de peccato gula p̄ filia gula/ q̄ est qdam vana iocularitas querēs boies ad risuz z cōplacētā cōmouere ex d̄fectu discretiōis seu debite p̄uisionis p̄ueniēs. Et differt scurrilitas a stultiloquio; qz scur rilitas refert ad lasciuā affectiōis. Stultiloquiū tō ad indiscretiōē rōnis. z p̄prie accepta ē filia luxurie. De hac Paul9 ad Eph. v. Nō noiet in vobis curpi rudo/ aut stultiloquiū/ aut scurrilitas/ q̄ ad rē nō pri nec. i. nullius est utilitatis ex Alexand. scda scē. Et fm bñm Tho. q. ij. q. iij. ar. v. scurrilitas p̄tinet ad t̄ba rōne inonestatis. Stultiloquiū vero supfluitatis.

Scurra is dicit qui magis q̄s oportet risum mo/ uet/ z onerosus est. Nā risum secur9 ma gis cogitat quēadmodū mouere illū queat q̄s quēad modū honeste loquat; nec quēq̄ offēdat fm Arist. iij. ebi. z videt dicit scurra a sequēdo qz domos diuiz rum sequat. z est q̄ risum ab auditiōib9 caprat nō sal ua dignitate p̄sonē. Et a scurra dicit scurrile qd est ri diculū cū curpitudine zc. Et scurrilitas curpis z pro car dicitas; z scurrilit9 peccat.

Secretum occultū secretarū/ vel qd paucis cō municat. Un locus secretus ab ali/ is separatus. Et secreta mādara z secretas litteras/ q̄ vel nulli v̄l paucis cōmunicat. Et a secretis cui secre ta cōmittunt. Et secreta cordiū hoc est occulta z ab/ scōndita/ quē cognoscere scriptura tāq̄ p̄riū deo ar/ tribuit. Sicut est illud Paral. vj. Tu sol9 nosti coz/ da filiozū hoim. nec cōcurrat cogendo cū diabolo/ z forte cū angelis bonis z beatis (vt scribit Bab. di. ix.

q. ij. lib. ij. ad scrutandū corda hominū; ne cor9 salu tis inimicus dolosis agrib9 seuer9 tētatōe animū hu manū inuaderet/ z a salute cōsecutione impediret. Vide lacina Bab. vbi sup. z lectione. xxxj. canonis. z paulo post lacina.

Secretum est duplex. s. speculatiuū; z illud est cōplexū. Aliud est incōplexū. Secretū speculatiuū est q̄libet veritas p̄fundissima z altissima/ q̄ nō pōt cognosci naturalit9 ab intellectu viator9; sed solū p re uelationē; sicut theologica vitas est secretū vel p̄posi tiones theologicales nō cognoscibiles lumine natu rali intellectu; sed solū cognoscibiles p̄ reuelationē; vt sunt. deus est trin9 z vnus. filius in diuinis gene rat a p̄e. De istis dicit bñm Paul9 cui reuelata sūt secreta cęlestia; sunt etiā archana verba/ quē audiuit Paulus in tertio cęlo. Aliud est secretū incōplexum agibile z practicū. z nihil aliud est q̄ q̄dlibet occultū qd nō potest p̄bati in iudicio siue in foro publico p̄ testimoniū duoz vel triū. Et illud est duplex. q̄ddā est opus cęcti9/ qd est cū p̄uati9 vel occultū. Aliud est opus incēri9/ q̄les sunt cogitationes z volūtatēs cōsciētē nostre. Bulefer q. ij. plogi. z di. vij. q. xij. li. ij. post sanctū Bonauē.

Secreta sunt duplicia. quēdā nō possunt celari sine peccato; vt si mibi diceret sub secretis q̄ aliqd vel let iustificare sociū suū/ vel cōburere domū. Alia p̄tē celari sine peccato; vt oia secreta q̄ nō vergūt in dēri mentū alicui9. Et vt dicit Robert9 Dolkor. Secrez ta quē nō possunt celari sine peccō cōmissa fidei alicui9 ius nō dñt reuelari; etiā ad p̄ceptū alicui9 p̄lati; sed celare secretū z vitare fraudē est de lege nature. Nul lus q̄s placus quātūcūq̄ magnus; etiā summ9 pō/ tifer potest aliqd p̄cipere p̄tra ius nature. Nā minor lex nō potest in maiore; sed lex nature maior est lege cuiuscūq̄ plone. Dñc Scor9 di. xxx. q. ij. li. iij. ait. Ad oē secretū seruādū tenet q̄s de lege nature. Pro/ bat ibi lacina. Assentit Berson in regulis moza. q̄ d̄ cit. Secretū cōmissum fidei alteri9 celare est de iure natu rali. hoc em rōnabilit9 q̄libet sibi veller fieri; z ali ter socialis cōuictus deperiret. Multo ampli9 sigil lū cōfessiōis secretū esse debet; z nullo casu signo aut verbo referandū. z in tripartito de p̄ceptis decalogi idē vult. Lege inq̄t diuina z naturalis secretū teneri de bet qd in secreto acceptū est nisi alia via fuerit sibi de retri. Itē secreta vt dicit Bulefer q̄ nō possunt celi ri sine peccato debēt reuelari p̄lato p̄cipienti. Sed si habuerō quid sub sigillo cōfessiōis nullo modo de/ bet dici etiā pro morte p̄ferenda. Quē itaq̄s habent sub sigillo cōfessiōis nullo modo debent reuelari. nec verbo nec iure nec signo nec aliquo alio modo. Reuelans p̄terea secreta suę fidei commissa peccat moraliter; z incurrit crimē proditiōis; loquēdo de secreto quod potest celari licet. Item nullus p̄latus potest habere p̄ceptum sup secreta cōsciētē vel sup actibus nostris secret9 exteriōrib9 omnino occultis que nō possunt p̄bati p̄ testimoniū; ideo nō debent p̄ laci indignari si ipsi in his nō obediunt. Et sicut de us dedit voluntari creature rationali dominū siue arbitrium/ cui nulla potētia p̄sident nisi diuina. sic eius cognitione dedit cōsciētē secretū cuius secre/ ta z profunda non penetrat nisi diuina sapiētia. Et ideo nulla creatura nec angelica nec humana potest cōsciētē humane noscere secreta nisi p̄r signa z cō/ tecturas vel nisi nouerit de reuelatione aut hominis denunciatōe siue dētectione. hoc intelligit de secre tis cōsciētē alterius a sua; quia bene possum cogno

scere cogitationes meas evidenti. Hoc patet p illud iij. Regum. vij. Tu nosti corda filioru hominu. Et dicit. xvij. Et ito dno scrutas corda et renes. i. affecti ones. Et. i. l. q. ij. Nemo scit que sunt hominis nisi spūs hoīs q̄ ē in illo. Sed qm̄ pauca sunt ita secreta quin pdeant in opera exteriora vel appareāt in exteri ori apparentia faciei vel p signa cordis qd̄ diversis modis mouet fm̄ diuersitate affectionū. Hinc est q̄ multe cogitationes et affectiones nostre deprehendi possunt a malignis spiritibz nisi arceant virtute det. Ita aut̄ cognitio q̄ demones cognoscūt secreta cōsci entie nostre est cognitio p̄iecture p̄cise et nō recte sciē tie. Et si de exterioribz et visibilibz accusari possumus a diabolo de secretis et occultis nō: neutra tamē im/ punitea relinquunt: qz nō deere accusator. Et diabo/ lus in die iudicij nō erit testis sed sola cōscientia: ta/ men accusabit nos de exterioribz. Bzulefer. Et fm̄ eū dē Bzuleferū differētē sigillū cōfessionis et sigillū se/ creti dicit. q. iij. l. iij. et cōcordat eū alijs. Aliqd̄ em̄ daf̄ sub sigillo p̄fessionis: qm̄ scz p̄cā cōfessio nē p̄fessi one sacramentali: hoc nō debet reuelari vt dicitū est. Aliqd̄ aut̄ daf̄ sub sigillo secreti qm̄ scz aliqd̄ dicit alie ri sub fide q̄ non reuelabit illud: itē aliqua dara sub isto sigillo p̄iudicabilia nō debēt recipi: et possunt re uelari absqz peccato: vt si aliqd̄ dicitur alieri. Ego oc cidā fratrem meū: vel ego cōburā calē ciuitate: itē in ca lu casu possit illud reuelare. et sic futura q̄ sunt p̄iudi/ cabilia dara sub sigillo secreti possunt reuelari. Pre terita vero nullo mō debēt reuelari. Bzulefer. Unde regula est. Ad omne secretū eclandū tenet q̄libet bō de iure vt dicitū est. Et Berson patet. iij. ser. facto in regna domini ait. De secreto p̄fessionis hoc tenendū est. P̄mo q̄ in nullo casu reuelanda est etiā in bere si nec papa pōt dispensare: nec de cōsensu cōfessi nū dicat extra confessionē. Itē nec ad interrogatiōē cu iuscunqz iudicis per quodcūqz iuramentū nisi bō sci uerit: aut p̄ testimonia quia dicere tūc pōt et ideo de/ ber. Et si sola p̄cā sint p̄prie de sigillo p̄fessionis tamē penitentie dare et interrogatiōes rationabiles hinc inde et personę nominare sunt eclandę. Inquirentes aut̄ et reuelantes grauit̄ peccant: et essent puniendi p̄sertim vbi ex caritate nō ex charitate discreta p̄e die inquisitio. Item d̄ p̄sonis cōfessio expedire magis tacere q̄ aliqd̄ dicere: vel laudādo v̄ vitupando in generali vel speciali. Berson.

Seculum nihil aliud est q̄ periodus cuiuslibet rei. pro quo aliquando ponit eū vel euiternū fm̄ beatū Thomā p̄ma parte. q. x. ar. ij. Se culū p̄prie rēpus et eratē significat longā/ quā eū di cumus. p̄ sincopen seculū dicimus quandoqz p̄ homi/ nibus in seculo existentibz. Unde Berson parte. iij. in epistola quadā de cōuersione et p̄seuerantia in bo no p̄posito ait. Qui cū seculo cōuersamur secularia negocia quomō cauebimus? Et post alia. Ecce temp/ pus breue/ mors incerta/ omnia caduca in mundo et vana. Dulci iam in sepulchris ferent/ qui diu se vi/ uere estimabant. Reuēserūt a memoria hominū/ q̄ in ore versabant omnīū. Lolit mūdus plēntes: ab/ sentes nescire deserit mortentes. Beatus ergo cōtem nere inquit Berson fallacē et sedq̄ veritatē/ q̄ nobis pa riter cōcedat vitā eternā.

Secundum Hec dicitio secundū: vt vult magi ster distm. x. lib. iij. et post euz scūs Bonauentū. q. j. eadē disti. lib. iij. multiplicē facit in/ telligentā. Potest em̄ importare habitudinē causę. sive in diuisione vel unitate cōcomitantē. Si dicit

habitudinē causę: sic absqz dubio falsa ē illa locutio. christus fm̄ q̄ homo est deus: p̄ eo q̄ cōditio appost ra nullo modo est causa p̄dicari: nec ratio fm̄ quam: nec per quā tale p̄dicatū insit illi subiecto. Si aut̄ di car in diuisione cōcomitantē sicut p̄ b̄te veritatē: tūc em̄ dicere q̄ christus sit deus fm̄ q̄ homo: nō est aliud q̄ dicere q̄ esse deū competit p̄sonę christi cōstitū in humana natura: ita q̄ diuinitas et humanitas cōco mitant se inseparabilē circa eādē p̄sonam. Itē au tem mod⁹ accipiēdi hāc dictionē fm̄: nō est ita cōmu nis et p̄prie sicut p̄cedens. licz inueniat q̄nqz. Et esto q̄ illa sit p̄cedenda. Itē homo est de⁹ fm̄ ḡras vnio/ nis: et hoc tū nō habet q̄ sit deus fm̄ q̄ bō: qz gratia vnionis nō cōuenit illi homini fm̄ q̄ homo simplr: sed fm̄ q̄ homo vnit⁹: sive fm̄ assumptiōē cōspicua a verbo. Si hō obijciat. Dimittebat p̄cā fm̄ q̄ bō: vt d̄ Narch. ix. Ut aut̄ sciat q̄ filius hoīs bz pot restare in terra dimittēdi p̄cā. Si p̄prie loq̄mur d̄ di/ missione peccati: falluz est: nisi accipit hęc dicitio fm̄: p̄cā importat p̄comitantē. nec tū pōt ex illa auctori/ tate inferri: n̄lius hominis habet potestacē dimittēdi peccata. Hanc em̄ p̄cā tē et si in se haberet in forma hoīs/ nō tū habebat fm̄ hoīs formā: et inq̄tū bō/ sed inq̄trum habebat formā dei. Si hō dimissio peccat⁹ attribuitur alicui q̄tū ad meritū: tūc possit p̄cedi q̄ puenire christo fm̄ q̄ bō. s. z ex b̄ non sequit q̄ sit de⁹ inq̄tū bō: qz hoc nō est dei p̄prie. hęc Bonauē. vbi. s. Et q. ij. q̄ hęc admittit. christus f̄z q̄ de⁹ est p̄sona: hęc respuit. christus fm̄ q̄ bō est p̄sona. Uide lat⁹. Sedz igit̄ hābz multiplicē rōnē. Aliq̄ em̄ exp̄m̄tē vt dicit Mḡ d̄. x. li. iij. p̄ditionē vel p̄prietacē diuine nature v̄ humane. Aliq̄ vnitate p̄sonę. Aliq̄ notat ha bitū. aliq̄ causā. Cuius distinctiōis ratiōne dilige/ ter lectoz anaduerrat: atqz in sinu memorie recōdat: ne eius p̄fundatur sensus cum d̄ ch̄o sermo occurre rit. Hęc Mḡ. Un̄ et d̄ns Cardinalis cameracen. q. vnica. lib. iij. magis p̄prie d̄ de christo. iste bō est im/ mortalis: absqz hoc q̄ addat/ fm̄ diuinitatē. qm̄ iste bō est p̄prie p̄sona diuina/ q̄ dicitur: deus est mortalis. imo oportet in ista addere v̄ subintelligere/ fm̄ hūy manitatē: qz p̄sona diuina est assumē. ideo iste bō ē p̄ sona diuina immortalis. sed ip̄e non est natura diuina: nec natura mortal. Ita hō. de⁹ fuit passus/ etiā sine additio: licz sp̄ sit intelligendū fm̄ hūanitatē: non est falsa simplr rōnē cōcariōis idiomati. Sic etiam bō christ⁹ fuit passus: etiā nō necessitate sit addere f̄z hu manitatē. tū talis additio est in aliq̄bz exp̄m̄da non ad necessitatē vitatis/ sed ad exclusionē causę error. vt hic: filius dei est creatura: debz addi/ fm̄ hūanitatē: ne videat̄ p̄cordare heresi arriane. et ita in alijs p̄dica tiō: q̄ si sine additio dicerent̄ de ch̄o/ possit suspicari ne ab eo excluderet diuinitas. Silt̄ de alijs de quibz possit suspicari ne attribuerent̄ diuine p̄sonę fm̄ se debet addi/ fm̄ hūanitatē. vt hic. filius dei est cōposit⁹ eus. nam neqz p̄sona/ neqz natura diuina est cōposita. nec christ⁹ est cōpositus ex duabz naturis. s. diuina et hūana: sive ex tribz rebz. corp̄. et anima/ et diuinitate. sed tū ex duabz fm̄ hūanitatē. s. corp̄ et aia essentia/ licet: et infinitis partibz quāciracuis integratē. ce sic nō p̄ceditur q̄ hūanitas sit pars christi. Nā sicut bō nō est cōpositus ex albedine et substantia: sic nec christus est cōpositus ex hūanitate et persona diuina. Hęc Aliacensis.

Securitas est p̄fecta quiete animi a timore: f̄z Thō. scda scde. q. cxxij. ar. vij. Et securitas opponit timori priuatiue em̄: au dacia hō

perare fm̄ eundē p̄ma scde. q. xlv. ar. j. Et securitas nō est idē qd̄ fortitudo: sed est cōditio et magnanimitatis: si sit qm̄ et in quibz debet fm̄ eūdē scda scde q. cxxij. ar. vij. Et securus dicit qm̄ sine cura qm̄ scoz/ suz a cura. Hinc aliq̄ p̄ cōtempore accipit. Virgi. Securus amor/ et securus aduerbiū/ et securitas trās/ quillitas et quiete. Et securitas vt scribit d̄ns L̄ ar/ dinalis camera. q. xij. ar. iij. li. j. est iudiciū firmū sine formidine de aliq̄ veritate. Et ois brūis est securus de facto et istud est fide tenendū. Et securitas quā habet sancti ponit in voluntate fm̄ Scotū di. xlv. q. vj. li. iij. sicut aliq̄ o p̄positū timoris et ea p̄cedit certitudo in intellectu bono p̄ferendo/ vel bono collato conit/ nuato. Talē certitudinē habet beati: nō qz vident be aritudinē ex se esse p̄petuā: nec em̄ etiā p̄ ratiōnē nat/ rualē: qz nulli creature pōt esse notū p̄ rōnē naturalē illud qd̄ cōingent̄ dependet a voluntate diuina. hu iusmodi est cōtinuatio beatitudinis tā collatē. Ex q̄ patet q̄ raritudo est illa certitudo in intellectu beati ex reuelatiōe sibi facta a deo. An āt sic certitudo de dānatis de sua damnatiōe cōtinuādā: nō est eque certū. Nō aut̄ securitas de essentia beatitudinis: qz securitas p̄supponit certitudinē de cōtinuatiōe b̄icu dinis. Uide lacius Scotū vbi s̄.

Sedes quādoqz accipit p̄ deo sive ch̄o: qui req̄/ escit in summa pace que exuperat oēm sen/ sum. Un̄ mḡ in fine q̄rit dicit. Hęc de pedibz sedē/ nis sup̄ solū excelsum. Et sedes ecclē hie p̄ gratiaz et in futuro p̄ gl̄iam dicit sedes David (vt scribit Jaco bus de Valēria. sup̄ illud ps. cxxij. Et filij coz/ vsqz in seculū sedebūt sup̄ sedē tuā) eo q̄ fuit p̄missa ip̄i David in filio eius Messia. Et ideo dicit Lu. j. Da/ bit illi d̄ns sedē David patris eius/ et regnabit in domo Jacob in eternū. Et sic etiā tota ecclē militās et trū phans dicit domus et regnū Jacob: eo q̄ de ista ecclē sia ip̄i est facta p̄missio in filijs fm̄ p̄missionē. Uide lacius Valēria. vbi sup̄.

Sedere tripliciter sumitur in sacra scriptura. Uno mō dicit positionē siue situz in loco. et sic cōuenit soli aniali: vt scribit Jaco. de Valēria. ps. cir Secūdo mō idē est qd̄ a labore quiete scere. Tertio idē est qd̄ residere siue possidere: vt cū dicimus q̄ rex re sidet siue sedet in regno. i. q̄ possidet ipsuz et ponit et dominat. Secūdo et tertio mō ch̄s sedet a dextris pa tris in die ascensionis siue resurrectionis. s. q̄ quicūqz ab omni labore passionis et amplius nō passus est nec mortuus nec moza illi v̄lra d̄nabit. Sedo qz residet et ponit portiozibz bonis patris: et possidet illa portioz bona. De quo videt lacius in dictione dextera. et Jaco. de Valēria sup̄ illud ps. vbi sup̄. Dixit d̄ns domio meo: sedea dextris meis et.

Seditio est speciale peccatū. s. murua impugna ratio ad pugnā. Rixa vero ē vnus ad vnū/ v̄l pau/ coz ad paucos. Sed bellū est inter diuersas multi/ tudines. Et vtrūqz est pugna in actu: nō p̄paratio ex brō Thō. scda scde. q. cxlij. ar. j. Et seditio est semp de se peccatū mortale. vt idē dicit ar. ij. vbi s̄. Et est gra uis rixa: et p̄ncipalit̄ est in p̄curantibz: secūdo in se/ quētibz: nō aut̄ in defendētibz bonū cōmune. Et d̄/ cit seditio a seorsum sedendo. vel vt Licroni placet. a seorsuz eūdo. Et et seditio quā populo seoz discor dare res ad manū vocat/ q̄lis ciuitatis statū. Virgi. lib. j. encl. describit eū dicit. At veluti magno in po/ pulo quū sepe cohōra est seditio scuitqz animio iq̄/ bile vulgus. Jāqz faces et saza volāt furor arma mi/

nistrat. Factio vero est diuisione ciuū/ idiuersa studiā. Un̄ factioſi qui p̄mates ciuitatis discordātes scra rur. Licet. Inter bonos amicitia: inter malos factio est et seditio in exercitu: etiā dicit in clāssē in campo et vbiqz est multitudo hominū. Hinc seditiosus q̄ seditiōnē amat. Seditiōnari⁹ q̄ seditiōnē facit. Un̄ scribit di. xlvij. Seditiōnarios statumus nunqz oz dinandos clericos.

Segnities est timor futurę opationis fm̄ Joā. Damasco. Uel fm̄ b̄m̄ Tho. p̄ma scde. q. xlv. ar. iij. Segnities est fuga opationis ex riy more. Un̄ segnis dicit qm̄ sine igne: et differt a cōcordia: vt vult Donatus Terē. Nā segnities dicit ad agendū: cōcordia aut̄ ad cōsiderandū. Et dicit quasi sine corde. Terē. Enimvero daue nihil loci segnitici atqz cōcordię et.

Semel (vt scribit scūs Bonauē. dif. v. in dubijs litteralibus lib. j.) potest dicere vel nūc et̄ ponis v̄l nūc eternitatis. Et si dicat nūc tēpōtis cum habeat diuersa nūc denotat intercessionē. Si aut̄ nūc eternitatis et illud nunc semp est et inuariabile/ et vnū semel dicit oimōdā inuariatē p̄fectionē et vnū tarē. Un̄ Aug. in de fide ad P̄crz et refert mḡ disti. v. li. j. Pater deus de nullo genitus ē deo. Semel de sua natura sine initio genuit filij deū sibi equalē/ et eadē qua se naturalit̄ eternus est diuinitate cōcernuz. Porro semel locutus est deus per scripturā sacrā (vt scribit Berson parte. iij. de passionibz anie p̄side. xij.) qui quāuis et idipm̄ nō reperat semp p̄ singulos: vt dicit Job. Reperit tamē ap̄tendo sensus vt intelliga tur h̄mōi scripturę. Reperit q̄qz inducdo mētē v̄ruy re ex alio. Reperit iclinādo: spirādo: allietēdo: illūy nādo: stabilēdo: vt nō solū intelligat̄ s̄z ip̄leat̄ et amet.

Semen fm̄ Builcl. Scoti. di. q. viij. li. ij. cū docto re subtili eadē di. et reperit P̄lbar. lib. ij. rosarij theologie in dictione Semen. est corp⁹ q̄ddā cu tus forma itendit a natura p̄ter alēz vt ex illo gene ref aliqd̄ sile agenti. Uel semen (vt scribit Bab. di. x. viij. q. vnica. li. ij. cōcordās eū Scoto eadē di.) est coz pus imp̄fectū. p̄ducrū a generāte: nō p̄ter se sed tā/ q̄ via ascendendi ad v̄teriores formas p̄fectas. Ubi aduertendū q̄ agentū quqdā p̄ducit effectū imme diate siue sibi similit̄ siue alterius ratiōis: vt in p̄ducē re equinoco: vt ignis ignē: sol ranā. Alia p̄ducunt eff/ fecū mediante p̄pagatione: vt a sinus generās asinū nō imediate p̄ducit formā asini: sed de se p̄ducit effe ctū meditū. s. semen: mediante q̄ p̄ducit formā asini. Est ergo semen nō inuentū a natura p̄ter se sed p̄ter aliud p̄fectus. Hinc Aug. iij. de trinitate. viij. Dim qui p̄peritū que corporalit̄ visibilibz nascunt̄ occult/ ra quqdā semina in istis corporeis mundi huius elec/ mentis latent. Et semen est sup̄fluū nutrimentū certē di gestiois. Alit̄ etiā ex nutrimento parētis cōuerso in sanguinē menstrū: vt vult phis. ij. de ania. de quo Bab. di. xx. q. vnica. lib. ij. et corpus plus materialit̄ p̄ducit a semine. De modo aut̄ p̄ducēdi in natura in his que p̄ducit sibi simile mediate/ vel cozūpune vide Bab. vbi s̄. di. xvij. Sed ratio seminalis: vt di cit scūs Bonauē. est potētia actiua indita maritē/ q̄ est essentia formā et ex ea fiat forma mediate opa tiōe nature/ que nō p̄ducit aliqd̄ ex nihilo di. xvij. q. ij. lib. ij. que lat⁹ ibi vide. Scotus dicit eadē dif. Ra/ tio seminalis est aliq̄ forma seminis in quāū semen est: et illud vel est forma substantialis seminis/ vel q̄li tas necessario cōsequēs formā substantiale seminis si cut forma tritici in tritico: vel qualitas cōsequēs for/

ma subalē ei: nec semē (ve idē ait) nec rō seminis... Ratio seminalis fm Bab. di. xvij. vbi sup...

Semen Abrae de q̄ ita scribit Jacobo de Uale... Et ponā in seculū seculi semē eius...

decim principes ecclie quos christus regeneravit... duodecim patriarcharū filioz Jacob. Et quibz prz q...

Senex dī quasi semine: q̄ acta maiore suę etatē... parte tam morri p̄pinq̄ior sit. Regla ad senes...

Senectus senectū/senitudo z senitas: in eodem sensu accipiunt p̄ senū etate. Et est senectus...

Sensus est potētia passiva fm semē... Thō. p̄ma p̄e. q. lxxix. ar. iij. Et sensus exterior...

idē p̄bēta. Sustate z videte z c. Est insup tactus spiritalis...

Sensus interiores fm Aristo. sunt t̄m quatuor... Imaginativa. Estimativa in alijs animalibz sicut cogitativa...

Sensus scripturae est quadruplex de quo sup dictione scripturae sacra.

Sensibile p̄tū est qd non cōtingit altero sensu... fm Arist. li. ij. de aia. Et sensibile dicit tripliciter...

Sensualitas ref̄ fomes sensuificus: z est vis appetitiva sensitivae partis fm beati Thomā. i. p̄e. q. lxxij. ar. i. z p̄tū noiat potētā appetitivā t̄m. Sen

sibilitas vo cōp̄bēdit oēs vires sensitivas. s. app̄chēdē suas z appetitivas fm cōdē li. ij. sen. di. xxvij. q. ij. ar. j. Et sensualitas fm mḡm di. xxvij. li. ij. Et quēdā...

Sensualitas dupliciter cōsiderari p̄t. Uno mō in se z simpliciter: ve scribit Berson parte. ij. i cōp̄edio...

Sensualitas fm semē Bona. p̄e. ij. ar. ij. q. j. di. xxvij. li. ij. aliq̄n accipit p̄ vi q̄ appetit bonū ve nūc...

erabilis oblectat et inclinatur ante aduersionem / et peccati
one sui delectationis. hoc enim ex surreptione est. Uide la
tius ubi dicitur de di. xxxi. q. i. li. ii.

Sensualitas et sensibilitas differunt secundum Thomam.
di. xxiij. li. ii. q. ii. ar. i. ubi dicitur quod sensus
tas oculos vires sensuque anie comprehendit tam apprehensio
uas de foris que apprehensio que est appetitus. Sensua
litas autem magis proprie notat illam partem per quam animal
et proprie homo mouetur in aliquo appetendum vel fugiendum
sub ratione conuenientis vel discouenientis. Uis autem app
hensio huiusmodi ratione conuenientis vel discouenientis vide
tur esse extrinseca vis per quam agitur super lupum: et sic
quasi mater. Ubi proprie loquendo ut refert frat. Pelbart.
lib. ii. rosarij theolog. et in dictione sensualitatis et appetitus
ue sensualitatis. Notus autem sensualitatis in duo reu
ditur: in ea que sunt extrinsece sensualitatis delectabilia
sunt: in ea que sunt conuenientia corpori secundum so
lam extrinsecam cognoscuntur. Et sic ex sensualitate
dicitur esse appetitus rerum corporalium. Et caro id est sen
sualitas in homine concupiscit aduersus spiritum. Et lo
quendo de sensibus interioribus sensualitas principaliter
us est appetitus extrinsecus potest: quia illa mouetur
ad intentiones boni et mali: que sunt in imaginatiua
et sensu communi. Sed loquendo de exterioribus sensu
bus principaliter et melior est appetitus visus: huius
dentior sit tactus: quia magis mouetur et accendit ap
petitum sensualitatis propter naturam corruptam. Frater
Pelbartus cum suo Wilhelmo. Inordinatio autem sensu
litalitatis (ut scribit Richardus lib. ii. di. xxiij. ar. i.
li. ii. q. i. Concordat scilicet Bonauentura) aliquando est sine
omni culpa: eo quod vitari non potest. vices quando volunt
tas non est causa illius deordinationis nec committendo
eas committendo nec antecedenter nec concomitater: ut
cum caro calefit ex aliqua indeliberata apprehensione
surreptionis vel sine apprehensione etc. Secundo aliqua
do est cum peccato veniali: et hoc tunc cum talis inordinatio
natio insurgit in sensualitate per negligentiam. Tertio
aliquando est cum peccato mortali: quando scilicet est contra
actum prohibentem: et insurgens ex voluntario consensu de
liberato. vel quando acceptat et retinet: sicut in cogita
tione mortosa. Et in mortosa delectatione: non tam
considerat mora temporis: sed potius mora consensu
quia mora temporis quando est de se non facit: ut quod
per se erat veniale fiat mortale: quia circumstantia non
mutat genus peccati vel speciem: sed mora temporis
est quedam circumstantia: ergo non grauatur veniale sed
mortalis: temporis occasionaliter solum facit: ut veniale fiat
mortale. vices inquam inducit consensum verum vel in
terpretatiuum. Tunc autem inducit consensum verum / quod
do et huiusmodi mora diuine delectationis crescit
libido adeo ut homo velit omnino in victorum dele
ctatione persistere: licet non intendat opere perficere.
Tunc vero inducit consensum interpretatiuum: quando
homo aduersus periculum delectationis recentem negli
git eam compescere per rationem vel voluntatem. hoc
enim non est absque consensu saltem proprie: eo quod se
ipsum discrimini peccati mortalis exponit: sicut si
homo percipiat serpente venenoso mortu ledetem
in sinu suum subintrare: et si nollet ledi illius mortu
simpliciter tamen periculo se exponit non repellendo. et
go talis mortosa delectatione recentis sola mortaliter
peccat: periculo se exponendo. Qui autem amat periculum
pibit illo Eccl. iij. Sicut avis volitans circa laqueum
Itaque nullus potest delectari delectatione eo quod deus

Sentire dicitur proprie sensu percipere quod ad corpus di
tatur proprie: unde dicitur quod sensus corporis

sunt appellari: de quibus. Interdum sentire ponitur per in
relligere: nonnunquam iudicare. Tunc sententia dicitur.
Et sentire secundum san. Bonauentura. di. viij. ar. iij. q. ii. li. ii. q. ii. p
accipi communiter proprie / et magis proprie. Communiter scilicet
tunc id est quod re vel presentia cognoscere: secundum quem modum
accipit Augustinus ad Paulinum in li. de videndo deo. Secundo
modo sentire id est quod re vel presentia cognoscere. et sic acci
pit Boetius cum dicitur: quod sensus est partitularium et intellectus
vniuersaliu. Tertio modo sentire id est quod presentiam esse
rem in materia per materiam mediate organo corporeo
suscipere. Et sic accipit Philosophus. ij. de anima. cum dicitur. Sensus
est susceptiuus spiritus in materia per materiam. Primum
duobus modis non differit sensus ab intellectu re sed ra
tione tamen. et hoc non bene ponitur in angelo. Angelus enim
per suam potentiam intellectualem cognoscit re vel presentiam: et
ve hic et tunc dirigendo aspectum super ipsas. Tertio modo
differit potentia sensitiva ab intellectu re et ratione. et illo
tertio modo sensus est potentia alligata corpori. et hoc modo
spiritus angelicus non potest. De sancto Bonauentura.

Sepultura est locus parauis in loco ecclesiastico
vel cimiterio factus: in quo corpus ca
tholice requiescit. Vel sepulchrum est locus concauus in
quo ossa defunctorum conduntur. Et locus sepulture debet
fieri apud ecclesiam seclatam. Et sepultura inuenta est in
horror et feror sit vultus: ad fidei resurrectionis future
et ut ostendit per defunctis. et san. Tho. iij. sent. di. x. q. ii. ar.
ar. iij. Et sepulchrum non dicitur quasi sine pulsa ut dicitur vo
luntate sed a sepeliendo. Sepelio dicitur a sepeliendo: quia ea
datur terra vel lapide vel alio genere materie circumscri
bitur. Et sepultura modo ipsum sepulchrum fecit: modo
accus sepeliendi. Quis accipit per officio quod ipendit
tur sepeliendi. Et talis non potest vendi a clericis. Vel
dicitur terra deputata sepulture. De terra sepulture quod
competit ecclesie ad sepeliendum aliquid in cimiterio suo: et
puente ex potestate auctoritate et assignatione. et compe
tit generaliter ecclesie parrochialis. Uideri de hoc per
Michael Lochmair in suo poebial curato. tit. vi.
de sepulture et remedij. Prodest autem sepultura mor
tuis (ut scribit Richardus di. xlv. ar. vi. q. i. li. ii. q. i.) in cha
ritate decedentibus / aliqd purgabile scilicet de ferentibus: non
per se sed per accidens: in quantum scilicet inspicientes sepulch
ram / memoria retinetur defunctorum: ut per eis orant.
Sed ultra hoc potest sepultura in loco sacro: in quantum sepelies
mortuorum aliquid sancti patrociniu committere: cuius pro
bus credendum est adiuuari. Et quia ceteris paribus ex di
uina ordinatione triumphans ecclesia specialiter orat pro
illis qui in loco sacro sunt sepulti. Et da illi qui loco illi
deserunt: tenent ceteris paribus per illis frequentius spe
cialiter orare. Et ut idem refert luminaria etiam / panni et
alij sumptus qui sunt in sepulture: mortuis potest esse pos
sunt per accidens: in quantum per talia homines excitantur ad co
partendum: et per sequens ad orandum pro eis: et in quantum
paupes fructum capiunt: et ecclesia propter deum honorat. Et
sic Tob. xij. Sepultura inter ceteras elemosinas con
putat. Sepultura quoque corporis potest viuus sepelien
tibus et alijs. quia tale opus fidei resurrectionis astruit.
Uide lacus Richardus. q. ii. vbi. s. Et ut scribit fra
ter Osualdus li. iij. rosa. rbc. Sepultura est possessio
sive terra vbi aliquid sepeliendum est. Ubi si talis possessio
sive terra seu quodlibet aliud vas potest sepeliendo sit per
sepulchrum vel eius auctoritate ad sepulchrum deputatum: sic
est locus religiosus sive aliquid sit sepulchrum sive non: quia
vendi non potest. ut habet. xij. q. ii. quæst. est. Quilibet
bet quoque adulter (ut idem ait q. iij. vbi. s.) copos sue
mētis libere potest vbi dicitur voluerit in loco magis reli
gioso eligere sepulchrum. Et locum magis religiosum vobis

co illa in qua frequenter et honeste et deuote per viuis et
mortuis celebrat. et talia sunt loca in quibus sunt puere
religiosorum fratrum. et de sepulture. Et in subscriptis Ber
son pre. ij. de sollicitudine ecclesiasticorum. p. tit. l. xij. q. iij.
cu. dr. Sollicitudo pia preteritis spalia: potest cum bono
corde necdum in suffragijs preteritis apponere. sed cum b
loca certa et honorabilia sunt sepelietis eligere: cum ap
pensione insigniorum seu tituloz preteritis in tra sui sta
tus qualitate. Sic de popa funeralium dicitur: b. et san
ctissimi patris curauit inuentum. Na pie recogitara:
cedit omnia ad honorem magnificum dei et ecclesie tam mi
litaris que eruphantis. et ad fidei et caritatis refurere
ctiois astuenda: et incredulorum preteritione pficiunt.
De Berlon. Ecclesia autem prohibet sepulchra quibusda.
Primo: excommunicationis. Secundo: manifestis usurarijs.
Tertio: qui in torneamento morantur. Quarto: raptoribus:
qui primam cum possint in vita non satisfaciunt in more
re non possunt. et de raptoribus. c. ij. Quinto: blasphemato
ribus dei et sero. et de maledictis. c. ij. Sexto: qui non
coicant semel in anno: nec pfitentur. et de penit. et re. c.
Dicitur. nisi signa penitentis ostendant. Penitentis: quod mor
rit in peccato mortali notorie. xij. q. ii. cu. graua. De rauo
noiarum in dicitur b. sub excoicatiois pena. Nono illi cui
est interdicitur ingressus ecclesie. et de sen. exc. Jo. q. li.
vi. Decimo: illi qui sacerdotes tuoz filijs suis in istis
tuit. lxxv. di. Neq. Undecimo: iudeis vel paga
nis. de preteritione. dist. j. c. ecclesiam. Duodecimo: cor
poribus excoicatis vel diuisis: qui si de facto sepelitus
tur: debet exhumari si discerni potest: alio non. Similit
paganus vel puer qui contrahit de ventre matris mortu
tus: non sunt in sacro loco sepeliendi. Si vero mortua
niare puer viuere: deberet scindi matris et puer bapti
zari: et sic in sacro loco sepeliri. De frater Osualdus
colligit li. iij. rosa. rbc. In cimiterio itaque christianorum
non nisi christianus baptizatus sepeliri debet: non tamen ois
ut dicitur est. De quo legere potes latus. Bul. epum in
ronali diuinorum. li. i. de cimiterio. in fine.

Seraphin interpretatur incendium: et b. est per charitatem.
ut scribit san. Bonauentura. di. vi. q. i. li. ii. q. i.
ij. Et nomen Seraphin (ut idem dicitur di. ix. circa textum.)
quod legitur in scriptura per nomen: et tunc est pluralis numeri
et neutri generis: et fecit ceteris angelos illius ordinis.
Quandoque scribitur per nomen: tunc est pluralis numeri masculini
generis: et signat angelum istius ordinis. Et seraphin (ut
habet Magister dist. ix. q. i. sent. non solum in charitate:
sed etiam in scientia preminent. Et est summus angelorum
ordo seu chorus seraphin: qui rotas ardoris sive incendij
dens secundum Dionysium interpretatur. c. vij. ecclesiasticæ hier
archie. De quo videat dominus propositus Babu. lectione
xviij. cano. Est quidem in angelis ardor iste: amor scilicet
seraphic: quod est superferuidus et holocauste purgati
uus. ut scribit magister Joannes Berlon parte. iij. sup
latrico canonicorum. in psalmarum. j. p. p. ar. iij. est in
singulis etiam beatis: quibus est vna vox letantium: et vna
ardor cordium. propterea dicitur lapides igniti. Preter
puer tamen in excellentia seraphic: ordo possidet hanc
ardorem. propterea nec ipse a scientia sicut cherubin: nec
cherubin ab ardore nominatur. Quis absque vlla di
uinitate et Seraphin cognoscat. Cherubin ardeat.
sic et voluntas cognoscat per intellectum: et ardet per vo
luntatem intellectum. De magister Joannes Berlon
Lacellarus parribus. et c.

Serenitas dicitur quies animi. secundum Thomam super
lib. Metaph. v. A quo sereno. id est
tranquillo. Transferretur ad animam. vbi mentis serenitas
tas dicitur tranquillitas.

Sermo id est quod loquitur. De autem sermone simul copositis et precibus. Hinc sermone noz. loquor. et sermone noz. loquor. Ad autem noz bis dat est sermo: ut de Petro de pal. di. j. q. iiij. li. iij. ut pto fiant mutue voluntatis iudicia. Et ut de Aug. Liberis xbis vntur phiz in rebz ad intelligendū dif ficillimis offensione parū aurū nō primescit. Nob autem theologis ut de Berson pre. j. fmo. pviagio regz rhomanoz/ ad certā regulā loq fas est. Illud demqz vulgarū fundamētū in Aristo. q fmones accipiēt sunt fm marciā subiectaz vñ moral snia sumit. De q lan? legito Bersonē. Et ibidē fmones dānant quō nō solū textibz sacris/ sed et glosioz vsut ecclie pnanf. Idē. De passionibz anie fm: ones passionales assumi pnt: ut inducant hoies ad xruē/ veritate enz discere/ rōe sp obfuarā. Laudar Aristo. in rbero. illa iudicia apud que pbibent dicit fmones passionales: et vbi ve ritas nuda pponi imbet. Recre id qdcm (ait Berson) si nulla ex pre iudex qreret aliunde diucri a eramite recto iusticie: quēadmodū si nullos vnqz fieri cōtin/ geret palogismos: ars d sopbisticis et elencis frustra est. Sz cū p suafiones passionales qndie fieri cerny/ mus/ aduersus xruē tam p nos ipos in qbz habeat hmoi passioēs ex corru ptele peccati: qz palios qz pbi buerit. Sicut arguit Aug. iij. de doctrina chriana. Quis inqz pbibuerit eloquētiā seu suafione sūma est lū riciā induci licere p defensione xruē/ et p sua in cor/ dūbz hūanis plāracione ut libēter et obediēter audiat veritas aduersus palliā et fucarā fallitacē. hęc ma/ gister Joannes Berson zc.

Sermo verus. Vide in dicitōe/ Veritas. et ibi dem/ quid sermo falsus.

Sermotropicus. Vide infra i dicitōe/ tropus.

Sermo theologicus. ut scribit san. Bonauē. di. xj. ar. ij. j. lib. iij. debz esse catholicus et vltar? ab intellectu nō disson: et rei de q loqmur pson. quare iste sermo non admittit a doctoribz theologie ceter. **Christus** siue filius dei est creatura: nisi derminat. Et si sancti dicūt eū esse creaturā: B dicūt fm hūanam naturā: et hē loqmur: nō tñ oportet fmonē illū erabi ad cōem vsu: ne videat pntire errozi Arrij: qui di xit filiū dei esse creaturā. Et fmo theologicus p̄r dicit sermo diuin? vñ de deo: q facta venustatis hz etiā vbi vltibz verbōz p̄niculis operit: quēadmodū veritate dum de terra orta est nō auro vñ sericis/ sz p̄niculis hgo maē inuoluit. ut de Berson pre. ij. ser. de oratiōe facta in p̄ilio p̄stantiēsi zc. Sic fmo (fm eūdē) agi/ lis/ expedit? bonis associat? paciēs/ benign? liber et nō seruilitate alligat? amicitia/ modest?/ humilis/ subditus. hęc em est gfa in christo iesu zc.

Seruus dicitur quod in bello serui nō necabant/ sz viuī seruabant. et capit inō p famulo. Seru uoz regulā ponit Berson tracta. de mō viuēdi oim. Serui (inqt post Paulū aplm) obedire dñis carna/ libz non ad oculū seruītes qsi hoibz placētes: sed in simplicitate cordis p̄mētes deū: sciētes q a dño acci piētis retributiōez hereditatis. j. Pet. ij. Serui sub/ diti estote in oim timore dñis vñs nō tñ bonis. Jcē fm eūdē dicunt serui q carēt clara p̄pagatiōe/ vñ defici/ aut in industria. nec habēt amicōz/ p̄mōtōes: aut qd dñi et p̄ncipes nolūt honorare vel ditare vñ nobilita/ re. tales dicunt (inqt Berson tract. de nobilitate) ser/ ui naturales/ aggresses vñ obscari vñ rustici. Defini/ nar p̄bus. j. Polit. illos hoies naturālr esse suos et ignobiles. qui deficiūt in ratiōe et corpore robur habēt: quēadmodū nobilitas cōsistit in clara et illūmīna rōe

licet corpus sit debile. de quo dicitur cōsilio pollerent r fsi natura negavit. Dicunt et fuit q vñs auaricie/ luxu/ riē/ supbie nummōz. fuit. Hinc l. ice. in parado/ ris dicit. Omnes l. ues oīnes p̄idos/ oēs demqz impro bos: licet sint reges suos zc. Un Ambro. lib. de vita beata. Seruit qm qz vñ nūcu frangit/ vñ delectatiōe t̄rēt/ vñ cupiditatibz ducit/ vñ indignatione et aspe rat/ vñ merore dēicit. seruitis em est oim passio. et Jo. viij. Qui em facit peccū/ serui est peccati. Et Au gust. li. iij. de ciui. Bon? etiā si seruat liber est: mal? autē et si regnat serui est: nec est vñs homis/ sed qd grauius est cor domin? et quot vicioz. Et Hiero. in epistola ad Simplicianū. Et sapiētī fuit libertas: qui autē seruit cupiditatibz serui est. Et fm Aristo. j. Polit. Dupl? dicit seruus. Uno modo fm naturam. Alio modo fm legē positam zc.

Seruitus est multiplex/ ut scribit Bab. distin. xv. q. x. ar. j. lib. iij. Est em seruit? dei. de qua dicit. j. Lozinth. vij. Qui liber vocat? est/ ser uis est chuz. Precio em empi est: s (quo p̄cio Pe rrus ostēdit/ p̄cio sō sanguine immaculati. j. Pet. j. Nec serui p̄summa ingenuitas est: ut ait Agobes Quintiano. Hinc fuitio diuino non repugnat obse quiū homis: siue seruit? corpalis/ sed seruit? spiritus/ alio: q est seruit? peccati: ut scribit seruis Bonauē. di. xxxvj. lib. iij. circa rextus. Nec seruitus sūma est lū rertas cū sit deo: cui seruire regnare ē. Glo. Roma. j. L uis agi frentis sūma libertas est. Boet? de p̄o latioe. L uis fuitate gloriabat theologis as agobes. Sūma indens ingenuitas ista est in qua christi ser/ uis comprobaf. De qua videat? z mgr Joānes Ber son pre. ij. in recōmendatōe licentiādoz/ in Decretis facta paribz hīs. Alia est seruit? peccati. De qua Jos an. viij. Qui facit peccatū/ serui est peccati. Et Rom. vj. Non regnet peccatū in vestro mortali corpore. et de vtraqz dicit ibidē. Serui estis et cui obedistis siue pec cati in morte/ siue obediētōis ad iusticiāz. Et seruit? peccati est pessima. Tercia est seruit? qua hō fuit ho mini. De qua Ap̄ls ad Ep̄b. vj. Serui obedite dñis vestris carnalibz cū timore et timore in simplicitate cordis vestri: sicut christ? nō ad oculū seruītes. Et describit sic. Seruit? est institutio iuris gentiūz qua quis dño alieno p̄ra naturā subijct. Et dicit instituta iure gentiū: nō q ius gentiū eam inuenit/ sed qz eaz approbavit. Et hęc seruit? mox ciuiliū esse dicit: ut in? quod Pet? de pal. in. iij. di. xxx. Et de seruitute vi? dere potes et fratrē Pelbartū li. ij. rosa. theol. z Bui. scot. dist. xxxvj. li. iij. Et san. Bonauē. di. xliij. q. pe nul. lib. iij. Et p̄trabit hęc vltima seruit? quadripl? P̄mo ex necessitate. ut cū qd nascit de serua nisi cōsuetudo vel statutū habeat aliū: sicut est hodie q na tus ex ancilla nō ē seruus. si pater/ est liber. Secūdo sic serui aliquis iure gentiū: dū capit in bello iusto au/ croitate p̄ncipis iudicio. Tercio ex delicto: ut cū lū rertus est manumissus p̄ter ingratitudinē: reducit ad seruitutē. Vel cū alio modo a lege peccato impo nit: ut raptor puelle fit suus eius. Sic dēferēs p̄hibi ta faracento. sic serui capientū euz. Quarto ex pro p̄ria voluntate: ut cū maior vignei annis sciēs se libe rum/ cōsentit venditori ut se vendat: et participat de p̄cio. Quinta est seruit? que sequit culturā terre: que largo vocablo et ipsope dicitur. Et hinc fuitur sub/ iecti dicunt aseriptici vel originarij: ut sunt homies ita ascripti terris colendis q nō possūt a cultura recedere sine dñozū voluntate. nec possunt vendi sine gleba/ nec gleba sine illis. Et dicitur a scripticij: quia

ascripi sunt siue deputati ad culturā. Et dicitur oris ginarij: qz a sua origine eūs sunt. Hinc qm colorū di/ cunt/ hia legitimis actibz nō repellūt: nisi qz ad ordi nes nō admittunt. hęc Bab. di. xv. ar. j. li. iij. De ser uis et fuitate p̄la habēt in sumis q h p̄ra fuit. et quō differūt famul? vñ serui? et vernacul?. vide in dicitōe:

Scutia dicitur id est quod crudelitas. De qua in di/ ctitōe/ L rudelitas dicit. Nec z sequitudo dicit. Hinc z seq ue/ crudelē. Et serui qm dicit magis/ qm qz crudelē: nō nunqz irat. Et serui/ arasco vñ crudelitate crececo. De q apud gramaticos et potes videatur. Seruum sine dipthongo: pinguedo est cornigeroz: dicitur q in vna pre dērata sū: et q in pedibz talos hñt. Bisul/ cayo qz scissos pedes in digitos hñt carēt cornibz: nō serui/ sed adipē habēt q p̄rer? est: et quō refricē: fa

Seueritas est virtus inflexibilis circa iusticiam p̄cipaz qm recta rō requit. fm san. Tho. ij. q. d. v. ar. ij. Seue rita aliquādo fecit graue et cōsuetū: dicitur qz nec xlla grata aut illecebri murabil. Aliqz fecit aspe/ rū/ trucē. interdū serui implacabilē: nō nunqz existim sollicitus. Et q seueritas/ grauitas/ p̄stantia/ aspitas: tristitia. De quo apud gramaticos videat.

Seruis ut scribit Baleser di. xvj. q. v. li. ij. ē dif ferentia accidentalī qua mas differat a fēy

Si ut scribit Pelbart? z Bui. scot. Uno mō pro quāta accepit L arbo. Si de? est antm? nob ut car/ mina dicit. Et t. ij. reg. xvj. Si de? est de? sequimint euz. et si septura sacra est vera/ peribit oim mal?. ibi capif si/ p̄ q. i. qz sic ē zc. Secūdo accipit nō p̄. Jpsi hō nō coguerūt vias meas qbz iurati i tra mea: si in/ troibūt in requi em meā. i. nō introibūt. Et illud. Si est malū in ciuitate qd dñs nō fecerit. Tercio mō ac/ cipit ut notat p̄ditionē. et hic dicit p̄posito hē potberica p̄ditionalis. Sicut illud Joan. xij. Si quis diligit me/ sermonem meū seruabit zc.

Sicut quod est nota similitudo/ et nō equalitas: ut est ibi. Fulgebūt iusti sicut sol. quia (ut scribit Rich. dist. p̄lx. ar. iij. q. v. li. iij.) Lux corpōz gloriataroz alioz a corpore chri: erit qdā similitudo seu imitatio lucis solaris zc. Et ut scribit Decam. xvij. p̄clusionē sui L cōlogij. Et post eū Hab. in p̄mo. dist. xxx. q. iij. et q. vnta. dist. vj. lib. iij. Sicut/ mon de sp oimmodā similitudinē. ut est illud Bhanasij. Sic aia rōnalis zc. Et aut in hoc similitudo: qz sicut aia et ca/ ro hē sunt in hoie et realitē: ita natura diuī et hūana hē et realitē sunt in chō. et sicut vnta sunt in se in bo mine. Aia quoqz tanqz acc? et forma p̄ficat materā et p̄struūt humanā naturā: ita et in chō. Jcē sic aia et caro in hoie dant cori denoiatiōē hois: ita aia et ca ro dant eandē denoiatiōē hō: ita qz hūm p̄ anī/ mā et carnē in quibz subsistit ver? est hō. P̄cē etiā ha bere et hūc intellectū. sicut aia rōnalis et caro sunt hē vnta in hoie: ita de? i. suppositū diuinū hñs in se hē et realiter hūanā naturā: aiam scz et carnē. Prop̄ qd dicit. hō vn? est chuz. In hoc aut est difficultudo: quia aia et caro p̄iūta et hoc in alijs a chō sunt persona. hoc est cōpositū ex eis/ hūana. s. natura est p̄sona. nō sic in hō. Item aia et caro sunt p̄ces hois que deno mināt: nō sic in hō. Nō em sunt p̄ces hō: qd ab eis denominat hō. Decam z Bab. vbi. s.

Signum ipsum est in se importat aliqd manife stum q ad nos: quo manuducimur in cognitiōē alicui? occulri. fm san. Tho. iij. sen. di. j.

q. j. ar. j. Signū p̄p̄e ē qdā parua fcatio indicās rō tuis rei q̄litate: sic dicitur pudoris signū. Est etiaz si/ gnum op? sculprile/ et ad alicui? aialis effigiē forma/ tū. Un z signa et tabulas p celat? opibz arqz depictis dicitur. Hinc duodeci signa cōlestia q in zodiaco sūt quia notē quozūdā aialitū sunt. ut arces/ taurus/ ge mini/ cancer/ leo/ virgo/ libra/ scorpio/ piscis zc.

Signa bona et mala hoim in statu salutis et dam natiōis existētū ponit Berson pre. iij. trac. de signis bonis et malis. Unū signū malū: est velle p se ipm seg mēpim cognoscere/ sp̄nēdo alioz p̄siliū: qsi mcl? cognoscat se et sua qz alius q̄siqz. Altez signū simile huic: est negligere regulas euāgelicē legis/ aut etiam rēte ratiōis. Altez: est multiplicare nimis p̄silia: dū nō quiescit hō in hoc vel in illo cōsilio. Altez: dūz hō diligit laudantes se: et fingit inculpātes se/ seu redar guētes. Altez: sile signū: ē qre se sup offibz rumo/ ribz dicit de eo aut p̄sumptis: excusare laudē su/ as p̄ferendo/ et alios dēficiēdo: quasi sit hoc in vtilita tem republi. nō in suā supbiā. Altez: est velle op? positū p̄oz: negligere penitus famā suā/ sic viuendo quasi cunctozum verba vel iudicia despiciat. quod vñqz p̄cedit ex falsa libertate/ vñ incōsulca paciētia: dū nō facit hō qd in se est. p p̄seruatiōe famē suē. Al tez: est p̄ponere iudiciū suū nouū p̄tācis scōp? parū m̄ficiū: qsi nō habuerit noticiā vel exp̄ticiā talē qualē ipē hz. Et h signū maxime fallit i moralibz seu agilibz: in quibz scēi p̄tes diligētissime laborant: quoz snie magis imitādē sunt. etiā vbi non apparet manifesta. Et t. ij. reg. xvj. Signū maluz: seruz inquit virtus et qui male cuncta ministrat imperuz. et in qua vicijs p̄cepis: virtus tarda et matura. Signū malū: scrupulositas nimia et cōcurbata. hęc puenit ex negligētia nolēte qz rere/ vel ex superbia nolēte accipere sapiētiōz/ confis lia: nec conscientā suā capitiare ut eis/ de cōforme/ tur. Signū malū: verobiqz p̄sumptio et dēsp̄ratio de diuino auxilio. p̄sumptio renuit cooperari dō. dēz spratio autē nō expectat cooperatiōē dei scēi. Mēz diuin iter: est sic operari ut totū gratiē diuine tribua tur. et sic de gratia cōfidere q nō dēferat operatiōe fa/ ciēdo quod in se est. Signū maluz: gloriatio in infir mitatibz et defectibz: p̄ferim culpabilibz: quasi deus m̄tcar eos ne magnitudo virtutū extollar mētem: et ob hoc velle supbie vnde humiliari d̄buerat. ob hoc p̄terea negligētē agere ad tollēdiū defectū hūm/ modū: nec super his debite p̄nitere. Signū maluz: offerre deo opera sua vel gratias quasi dignuz aliqd habeat ex persona operantis: et nō potius sine sc̄dita/ tes quasi p̄anus m̄struare/ aut sicut panniculū les/ profoz: qui per continuā saniein dēfluētē sordidan tur. Signū malū: querere nimis cōsolatiōes spiritus/ ales: et de carū carentia murmurare/ vñ impatientem esse. hoc est: de puidētia diuina min? humiliter sen tire. Signuz malū: post peccatū sic irasci sibi/ sic in? dignari quasi fuerit i potestate sua stare. p̄terea nō statim resurgere ad auxiliū ex altro/ sed in se ipō mise re cōrabsere. Signū malū: defidiē post peccatū sic sibi blādiri/ sic negligere: quasi sit humanū peccare: nec hoc magnipēdere: p̄ferim quia patz statim mē/ dicino p p̄tione vel p̄fessionē. hoc est peccare in spe cū talitē abstinerē debeamus a peccō/ qsi nūqz p̄teree ram: sio: ut in morte. Signū malū: p̄cēi sō fugere qz postea p̄tēdū: et magis dolere sup hōz sup offensa dei. p̄ponit itaqz honor p̄rius/ honozū diuino. Si/ gnum maluz: dēsp̄ratio de alioz salutiōe: qsi n̄bil vultit fiat eis vel p̄dicando/ vñ monendo. hoc enim

redundat in infortia medicis omni potestissimi / sapietissimi / simi / z optimi. Signu malū: collerari vlriderē super alioz defectibz. Nō em hoc fieret sic ab eo q se videt caret filr magis deliqsse. Signu malū / indignatio ad peccōres: quibz debet cōpassio. Dicit nūmūz hęc in dignatio a reputatiōe iusticie p̄p̄e: quasi nūq̄ cū p̄ peccare filia cōtingeret. ad idē spectat correatio cū exprobratiōe vel execratione z p̄umelia. Signu malū / velle carere rērationibz: vrpore velle sic in mēte z corpe dēitari: vclur innocēs Adam. Signu malū: iudicare se esse in grā cū certitudine: nisi p̄ reuelatiōē clarā habeat: cū sufficiat p̄ statu p̄senti pbabilis coniectura. Nescit q̄pe hō an amore vlr odio dignus sit. Nescit em hō an opa sua acceptant corā dō. Signu malū: studere p̄emplatiōi vlr ad curiositatem scēdi qd est vlr ad solā voluptatē: z nō p̄ncipalt ad humilitatē z ad dei dilectiōē sincerā exercendā. Signu malū: iactantia d stabilitate in hoc vlr in illo bono p̄posito q̄ dicere facile. Nallēm mozi / mallē omnia mala pati q̄ hoc malū facere vlr ab illo malo resistere. Nollēm hīe corū mundū / z hoc bonū amittere. Signu malū: gloriario de cōservatiōe exterioris hominis ab occupatiōibz peccōz carnaliū / si derelinquit interior hō in p̄culcatiōē vltioz spūaliū. Signu malū: affectio carnalis ad aliqd dū tractādum est sincerus dei negotiū: quē admodū scz in p̄fessione habēda libētius audir p̄leber q̄ turpis / iuuentis q̄ senex / mlier q̄ hō / peccm carnate q̄ spūale zc. Signu malū: p̄dicare vlr quicq̄ aliud laudabilē facerē dū aridet fauoz z plausus: z dū cupiditas lucri mouet / nō hītas. Signu malū: si q̄s mouit rē aliquā p se fieri minus bene q̄ melius p̄ alēp: nisi ratio altera p̄currat p̄ioz p̄ij meriti: vel exercitatiois h̄uolē. Signu vniuersalis maluz: est qd p̄radicit signo christi. Hęc signa laetus declarat m̄r Joānes Berson vbi s̄.

Signa p̄destinatiōis. Vide in dicitōe / p̄re / **Signum** scire grām. Vide in (destinatiō. dicitōe / ac̄m: Sicut quid sit signū efficax.

Signa inexistētis gratie. Vide in dicitōe / cogni / est aliqd intellectū rep̄ / (tio. sentare. sic hoc p̄ voces: sit p̄ color / res vel spēs color: sit p̄ obiecta quozūlibet sensuz: sit p̄ enigmata figuraz in scripturis sc̄is: sit p̄ reuelatiōes mysteriorū. vlr scribit Berson trac. ij. sup. Mḡ.

Significatio est excogitatiois formatē per siḡ p̄verba demonstratiō. z sit potū / sime p̄ locutiōē: q̄ est vocalis plariō: cū inrētiōe scan di vel p̄ferēdi: q̄re nō est irrationaliū.

Symbolum est oim credēdoz ad salutē spectā tium cōpendiosa collectio. vlr scri bit Berson in cōpēdio theol. trac. j. de articul. fidei. Quoniā (vltate Lassian li. vj.) quicqd p̄ vniuersozū diuinorū voluminū corpz īmensā diffundit copia: rō rū in symbolo colligit breuitate p̄fecta. Dī autē sym bolum a sym qd est con: z bole qd est inia: q̄si collectio s̄niay. Un symbolū est pluriū s̄niā sil p̄stieura: vltate scrius Bona. Vel (vltate volunt) dī a sym qd est con: z bolū qd est frustū: q̄si frustoz. i. caploz / vel particu / laz fidei collectio. a sym qd est con: z bolos particula vlr morsell: q̄si partielaz collectio. vlr dī Babz. dist. xxv. q. vnica. ar. j. lib. iij. Hinc symbolū aploz dī: q̄ qlibet eoz particula aliqua q̄si bolū suum a p̄posuit. Et licz oia credēda in scriptura canōica p̄ncip̄: em qz lacissima est apli: per q̄s fides modo annūciata ē pri usq̄ in oēm terrā diuisi s̄ / qualdā principales verita tes a fidelibz credēdas: ad q̄s reliq̄ facile reduci p̄nt

siml coadunari: vt sic a fidelibz facili z caperent / z mēozie cōmēdarent. Hęc autē collectio symbolū apo stolorū nomiat. Cui symbolū pres siue articuli distin guunt dupl̄r fm docto. cōis. i. Vel fm credita. vel fz auctozes ipz coordinātes. De B diffuse poterit videre Bab. vbi s̄. Et san. Bona. di. xxv. q. j. li. iij. z qd vniū / quisqz aploz addiderit. Et symbolū aploz dī mar / (vltate dī san. Bona. nō q̄rū ad p̄ncipiā h̄bozuz: sed q̄rū ad p̄ncipiā articuloz / z q̄rū ad auctozitates cōponētū. Maiorē em auctozitatis est q̄ alia duo. scz: Nicenū / z Athanasij: q̄ addita sunt ad maiores fi dei explanatoz / z heresum p̄futatiōē. vlr lacius vlr dere poterit apd san. Bona. z Babz. vbi s̄.

Symbolum Athanasij p̄cipui doctoris ordi nariū cit p̄ errorem Arii. vni maxime exprimit diuine cēntie vnitatē p̄sonaz distinctiōē. Qz ch̄is est cō / lis p̄i fm diuinitatē / z mior fm hūanitatē. in q̄ erra /

Symbolum nicenum ordina (uit Arius. rū cit ad p̄furandū multaz heresum errozes. i. Ma nichet: q̄ p̄f̄r̄ ar duo p̄ncipiā. Unū bonoz z spūaliū. Aliud maloz z corporalū. Unū ē cū dī exp̄sse. Credo in vnū deuz. scq̄: factorē celi z terre vlti. om. z in zc. Item contra errorem Arii addit: z in vnū dñz nō s̄trum tēsum christū si. dei vnige. vsqz / per quē omnia facta sunt. Itē p̄ errozē Eutiches / Nestoz: q̄ dī p̄r̄tē sp̄m̄sc̄m̄ seruū patrioz filij: addit / z in sp̄m̄sc̄m̄ dñm̄ z viuificantem: qui ex patre filioqz p̄cedit zc. Et p̄pter errozē grecoz dicitū sp̄m̄sc̄m̄ a solo p̄re p̄ cedere. addit. Qui ex patre filioqz p̄cedit. Itē contra quozūdaz errozē qui dicebāt p̄betas sicut fanaticos siue surrepticios locutos fuisse: addit. Qui locutus est per p̄betas. Nō tangit autē hic hoc symbolum de descensu ad inferos: q̄a nulli vlr pauci circa hunc arti culū errauerūt. Legit autē quottidie symbolū aplozū in primis / z completis sc̄ere: quia cōditum est fide nondū publicata / sed publicanda. S; alia duo apre leguntur certis diebus: Nicenum in missa / z Atha nāsij in Primis. quia composita fuerūt fide iam pu blicata. Et hęc Bonaue. z post cum dñs p̄posuit Ba bz. dist. xxv. q. vnica. ar. j. lib. iij.

Similitudo est relatio equiparatiōē: nō em sem per denominat verūqz extremorū: sed em q̄i forma est equaliter: cadē ratione in vtroqz extremoz. ex san. Tho. p̄ma pre. q. iij. ar. iij. Et quō differat similitudo ab imagine: vide in dicitōe Imago. Et aliqd potest eē similitudo alterius duobus modis. Uno mō in effendo. z in p̄fectiōē q̄dditativa. Alio mō in rēp̄sentādo / z in ratiōe rēp̄sentatiua. vlr scribit Petrus de aliaco di. ij. q. iij. ar. i. li. j. Primo modo maior est similitudo in eoz quācuqz creaturā z aliā q̄ inter creaturā z deū. imo fm aliq̄s: inē deuz z creaturā est infinita dissimilitudo. isto mō est tamē similitudo / z maior in eoz aliquā creaturā z deum / q̄ in eoz omnē creaturā z aliā: licz nō sit ita de oimibz ge / neralit̄. Un est triplex similitudo. Prima est maior colligātia creaturē ad deum: quia. i. creatura est effe ctus: z causa rēlucet aliquo modo in suo effectū. ratiōe cuius quis ex noticia creaturē ducit in cognitiō / nē dei magis q̄ ex noticia huius creaturē in noticiā al terius cuius nō est effectus. nec habz talē colligātiā ad aliā. Bna similitudo est ex hoc: qz ois creatura ex q̄ oim suā p̄fectionē recepit a deo: est mediū cogitēdi p̄fes ctiōē dei. z sic p̄fectior creatura: p̄fectior dei similitudo existit. sic de nālī p̄fectiōe p̄z in doie: q̄ dī imago dei z d̄ mozi p̄fectiōe: pura i boie iusto: in q̄ p̄sa relucēe dō. Tercia similitudo ē p̄ dicitōē: qz. i. m̄tra p̄dicata

perfectionalia p̄dicantur de deo z creaturis: z plura de deo z vna creatura q̄ alia. Omis ac similitudo quā habem⁹ de deo in infinitū differt ab entitate z p̄fectiōe dei. z ideo ois cognitio quā habem⁹ de deo / in infinitū differt in ratiōe cognitiōis ab entitate dei / z in ratiōe cognoscibilitatē: ita q̄ entitas diuina in in / finitū magis est cognoscibilis / q̄ hęc cognitio sit co gnitio. Hęc Aliacensis vbi s̄.

Similitudo duobz modis accēditur. vlr scribit san. Bonaue. lib. iij. di. j. circa textū. Uno modo fm vni⁹ rōnis p̄rietatē / siue naturē participatē. Alio modo fm vnus forme cōparatiōē. Prima dī simi / tudo p̄portiois. Secda dī similitudo p̄portionalitatis. z factm gerit similitudinē ḡz scdo mō / nō p̄mo modo: p eo q̄ sicut aqua abluie carnē ita grā mūdāt aiaz. z si / cur oleum tenui excreuit: ita grā incertus.

Similitudo dei est duplex (vlr scribit sc̄is Bo nauē. dist. v. q. ij. li. iij.) scz. Equiparatiō siue equalitay tis. z imitatiois. Similitudo imitatiois p̄ app̄tē ordi nare / z iordinare. Ordinare: vlr app̄tē. Similitudo i bus quē notrē sunt ap̄reudinis / z diuine ac̄ceptiōis: cui usmodi sunt p̄fectiores z deozes h̄uolē. Inordinā / te hō: vlr homo appetat id qd nō deceat: vlr quod dō nō placz. vlr si appetat hoibus p̄fesse: vlr se d̄ aduersarijs vindicare. Similitudo equalitatis nullo modo p̄t ap peti ordinare: sed aliquo modo est appetibilis / aliquo modo nō. Nā oimmoda similitudo nō est appetibilis: q̄a nō potest cadere in cognitiōē / siue intellectū: z ideo nec in appetitū. z si quis fingat nō appetit equalitātē: sed suā fictionē. Alio modo est similitudo equalitatis in aliqua cōditōe: vlr in dñō p̄sidiētia / sc̄itētia. z sic credo (inquit Bonaue.) q̄ p̄ app̄tē. Et vltate air: diabolus quodāmodo p̄tē similitudinē imitatiois / q̄dāmodo equalitatis: Itē em appetitē alijs p̄fesse: sua tamē au crozitate: hoc fuit imitatiois: z obtinuit hoc ali / quādo si steriffet: q̄ aut p̄ria auctore: ita q̄ sine meri tis z sine datore: ita q̄ nulli subfesse. hoc est solū dei. z hoc est equiparatiōē. Et ita p̄z qd appetit. z parent multē auctozitates sc̄ozū. quia Grego. dī q̄ appetitē esse sui iuris: ita q̄ nulli subfesse. Bernard⁹ dī q̄ ap / petit equalitātē potēt. q̄ Ansel. q̄ appetitē p̄fesse sine meritis. z omēs verū dicit. z diuētē auctozitates cir cūloquunt. hoc est: q̄ p̄fesse omnibz p̄ria auctozitay te. Et quod dī q̄ lucifer appetitē omnimodā equali / tatem dei: hoc debz intelligi (vlr vult Scoruo) appeti / tu desiderariū: quod idem est cum appetitū simpli / cis complacētē. Non potuit autē appetere ipam eq / litatem appetitū dei dicitur: qui est (fm Scorū) ap / petitus efficax. Et quo p̄z q̄ doctozes idem dicit: r̄i alijs vbi s̄. Mens p̄reca cōparata ad deū sic ad do / nus / sanctificatiū: sicut nōmē similitudinis dei. q̄ (vltate scribit Berson trac. vj. sup. Magnificat) p̄ hūc mo dū particeps eius esse p̄t: h̄ plus aut minus fz exu / berantiā grē gratūfacienti: cū tribz theologicijs vir / turibz in via: aut tribz doctibz / aut actibz in gl̄ia.

Simonia quā munerale ambitū vocat Paul⁹ Corinthios lib. iij. di. v. z. vj. sup. sen tentiaz. ē studiosa cupiditas vlr volūtas vendēdi vel emēdi spūalia: vlr spūalibz annexa: p̄ vel per spūalia. vlr dicit Glo. ij. q. i. in p̄ncipio. De ea videt dñs p̄po sit⁹ Babz. dist. iij. q. ij. ar. iij. li. iij. z lectōe. xxvii. ca nonis. Diffinit autē per actus interiorē. i. volūtatē. vlr cum dī studiosa volūtas. Secdo p̄ actū exteriorē: cū addit / vendēdi vel emēdi. Tercio p̄ obiectū: cum adiungit / aliqd spūale vlr annexū spūali. Et sic habz tus h̄ruū z vicioz cognoscunt p̄ act⁹: ita diffiniunt

p suos acc⁹. Est igit (vltate Babz. dist. iij. lib. iij. vbi s̄.) simonia vitiū volūtatē / nō intellect⁹ / z spēs auaritiy: licz etiā possit p̄currere vitiū intellect⁹. sicut frequēter errozē in voluntate p̄cedit / comitat vel sequit errozē in intellectu: nō em tra sp̄ fieri oportet. P̄t enim volūtas p̄ suaz libertatē declinare a recto iudicio rō / nis. Et dī simonia a Simone: q̄ voluit ab apostolis emere spūalem p̄cāem: vltate vltorius possz viderē. z grām emere spūaliter: quē vidit visibilr dari i sacro p̄firmatiōis p̄ manuū impositiōē aploz. vlr habet Bero. iij. Et recitat Paludē q̄ v. dist. xxv. li. iij. Et ideo nō solum habuit volūtatē emēdi / sed vendēdi. Ad quē dicit Pet⁹. Pecunia recū sit in p̄cāionē: q̄a existimasti donū dei pecunia possideri. B̄ d̄ dicit / rur simoniaciū: nō solum q̄ spūalia emunt / sed etiā q̄ ea vendūt. Et fm hoc p̄z q̄ simonia q̄uis dicit a Simone: tamē bene diffinit per voluntatē emēdi vlr vendēdi ipm spūale. Si q̄s tamē vellec solos emen tes spūale simoniacos appellare: ille possz vendēdas nomiāre gregiasias Sicz famulo Helisei: qui p̄ santi tate ad p̄ces Helisei collata ip̄si Naaman seruo / a ce pit munera. vlr parz. iij. Regū. v. De quo videtur z sc̄is Tho. scda sc̄e. q. c. Et Richard⁹ dist. xxv. ar. ij. q. ij. lib. iij. Et Tho. argēt. dist. xxv. lib. iij. Volū / tas autē emēdi z vendēdi potest dupl̄r accipi. Uno modo p̄fesse sine oim exteriori exp̄fessioē. Alio modo p̄t est aliquo modo exteriori exp̄fessa: puta quia ita so licita est circa hoc ipa volūtas / q̄ verbo / nūru / vlr sig / gno exterioris insinuat. P̄mo modo nō inducit simo / niā in foro ecclē: q̄uis habēs talē volūtatē sic h̄e simoniacus corā deo / seu in foro ecclē. vlr scribit Tho mas argēt. dist. xxv. lib. iij. Sc̄oz: volūtas facit ho minē simoniacū nō solū corā deo / sed etiā in foro ec / clē. Et q̄a isto secūdo modo videt poni volūtas in diffinitōe simoniē: qz volūtas z studiosa dī: q̄a eius studiū vel sollicitudo apparet exteriori verbo vlr signo. Et studiosa voluntas (dī Richard⁹) dī voluntas ad effectuz deducā. q̄a q̄uis simonia mētalit sit peccm: tū nō obligat ad renunciatiōē vlr rēstitutionē rei ac / quiritē. extra d̄ simonia. Nā dato nostro. Itē si p̄ces vcl obsequiuz tale fuerit qd inducit simoniā: tūc buz iusmodi p̄ces vlr obsequiuz equipollēt p̄cio. z ideo in talibz p̄tibz z obsequiuz q̄uis nō sine empio vlr vē ditiō formalit. tamē sunt equipollētē. Vide lat⁹ Ar gentinēsem. Sed de alijs dī: vlr si vas p̄sacratū / vel iuspatronat⁹ vendit: tūc respectus (vltate Durādus) nō debz haberi ad p̄secratiōē: sic scz q̄ vendens dare carius ratiōē p̄secratiōis / vlr ratiōē p̄ncipionis ad spū rituale quoddā. si enim fieret / simoniacū esset. Et si vendit calix ad vsū p̄secratiōis: vlr pura ad vsū al / terius ecclē: nō debet frangi. Sed si vendit / z nō ad vsū p̄secratiōis: debet frangi ante q̄ vendat: vlr sic cōsecratiō collat. Nō enim licz calicē consecratū tra / crari ab homie nō cōsecrato: z in venditiōe null⁹ res p̄secratus habeat ad p̄secratiōē / sed solū ad materiā: z ad opus artificis. Nam si p̄pter p̄secratiōē carius venderet / runc cōmureret simonia. Itē si q̄s haberet villam vel pagū in quo esset sacelluz p̄secrati: ad qd haberet iuspatronat⁹: nō debet isto respectu villam carius vendere. si em faceret / simoniā incurreret. De missa hō dicendum: q̄ si ille qui simplr z p̄fesse emet rec vcl venderet missam. peccaret / z simoniā cōmureret. nihilomin⁹ nō dicit missam / p̄ laboribz suis p̄t dari pecunia / vel alia res temporalis sine peccato. quia nemo tenetur p̄p̄is stipendijs militare. Hinc dicit Apostol⁹. i. Corinth. ij. Seminanti spūalia

debent spalia. Tho. argēt. Rīdīculum tū est dicere (ve inquit Paludēsis di. xxv. q. v. li. iij.) q̄ ministri possint laborē suum vēdere vbi opus suū quisq̄ licite vendere nō pōt. Si qd̄ ergo p̄cipit minister ecclesie...

dinalis cameracē. z Berson in fine tracta. s̄ simonia. z post hos Sab. lect. xxviii. canonis. P̄m̄ inquit potest referri ad cōmodū spale tanq̄ ad p̄cū rei sp̄ritualis: quasi sit adequatio valoris vni rei ad alterā: sicut est in emptione z venditione in civilibus. Scd̄ p̄ fieri inquit ad cōmodū spale tanq̄ ad motuū p̄ncipale dandi v̄l mīstrandi sp̄ualia: vel tanq̄ ad finē v̄l timorū: in q̄ cōsistit intuitus sp̄ualia p̄ferētis vel recipiētis. Tertio p̄ fieri inquit ad cōmodū spale tanq̄ q̄ ad motuū mīn̄ p̄ncipale: v̄l tanq̄ ad finē suborū dīnarū sub vltimo fine. Quarto modo p̄ fieri inquit cus ad cōmodū spale tanq̄ ad rem debitā iure diuīno p̄ sustentationē illius qui sp̄ualia subministrat. Ita p̄a doctrinā christi z apli. Dign̄ est opari mercede sua. i. Timo. v. z Luc. x. P̄m̄ z scd̄udus intuitus sunt v̄e simoniae ac iure diuīno z humano. Si autē ferat intuitus tertio z q̄rto modis: sic pōt esse licita: meritoria z a simonia p̄m̄ aliena: hoc attēto q̄ ser uetur illud Ap̄l. j. Thes. v. Ab om̄i sp̄e mala abstīnere vos: nō exerceant sp̄ualia nisi p̄us dent em̄poralia: aut si turpī exigan̄ cū scandalo z auaricie nota. In quibz vtiq̄ casibz suspecti possūt haberi de simoniaca p̄auritate. Ad hoc b̄n loquit̄ Prosper in d̄ vita p̄emplatiua. Sacerdos cui dispētatōis cura cōmissa est: nō solū sine cupiditate: sed etiā cum laude p̄caris accipit a p̄lo dispētanda: z fidelit̄ dispēnsat accēpta. v̄t vnde paup̄bz subministrat inde z ip̄e tanq̄ q̄ paup̄ volūtaris viuat. Et sequit̄. Quid est aliud de euāgelio viuere: nisi laborāre inde vbi laborat nec cessaria vitē recipere zc. De simonia lat̄ legere potes apud Bersonē Bab. z alios. s̄ allegatos. Sed si q̄ obijceret de m̄simonio zc. Dīcēdū q̄ pactio in p̄rat̄ cu m̄simonij nō debz fieri p̄ sacramēto matrimonij: nec p̄ b̄ndictione p̄rabentū: q̄ cū illa sunt sp̄ualia si p̄se p̄ illis exigan̄ res sp̄ales: tunc cōmitteret̄ simonia. sed q̄ p̄rabentes indigēt rebz emporalibz: idō potest fieri tal̄ pactio in m̄simonio. Possūm̄ insup de simonia loqui dupl̄. Uno mō fm̄ se: v̄t non includit heresim̄ p̄ne dīcā: z tūc nō est maximū pctōz: sic em̄ est sp̄s cupiditatis seu auaricie. Alio mō p̄ accipi simonia v̄t includit heresim̄ p̄ne dīcā: z tunc d̄ q̄ rōne suę radicis (fm̄ Richar. q̄ est in affectu ē maximū oium peccatorū. Vide de h̄ari. Bab. di. xliij. q. ij. ar. iij. dub. ij. li. iij. z lectio. xxviii. canonis. Et simonia (v̄t scribit̄ Perr̄ paludēsis in. iij. di. xxv. q. v.) est crimen ecclesiasticū: p̄pter tria quibz distinguit̄ a civili vel seclari. Primo: p̄nes materiā vel obiectū: q̄a in deū cōmissum est ecclesiasticū: v̄t heresim̄. in p̄m̄ū autem civile: v̄t homicidij. Scd̄o: p̄nes cognitionē: q̄a eius cognitio ad iudicē ecclesiasticū p̄ner. Tertio: p̄nes p̄gnaz. L. de ep̄s. z cleri. auren. Cleri. in glo. Un̄ de om̄i debito p̄sonali p̄ quo p̄ agit ad p̄nā ecclesiasticam. q̄ nō solū debet̄ / monitōe p̄missa p̄ excoīz cari v̄l posse agi corā iudice ecclesiastico. D̄ aut̄ simonia heresim̄: p̄pter similitudinē actus. v̄l q̄rum ad aliq̄s discipulos Simonia: q̄ vna cū inḡo credebant̄ doct̄ num dei pecunia possideri. Hec Paludēns.

Simoniacus a simonia d̄r: z ē q̄ vitio simoniae laborat: tal̄ de iure est ex cōmunicat̄. v̄t vult Berson tracta. s̄ simonia. ad septimā rōnē. p̄sideratōe. iij. Jo quoz siue sit talis: p̄pter ordinis suscepiōne simoniace suscepi: siue p̄ b̄nficiū ecclesiasticū p̄secutionē: irregularis est. quia tales iura decernūt sine dispēnatione p̄moueri ad ordines nō posse. Quod credo (inquit Richar. di. xxv. ar. ij. q. iij. quart.) si talis simonia cōmissa fuit ip̄o sciente: q̄

si ip̄o ignorante ignorantia inuincibili fuit data pecunia: vel ordinaret̄: v̄l beneficiū ecclesiasticū p̄ferret̄ quis stari postq̄ huius rei noticiā habuerit: teneat̄ renunciare beneficio sic affecturo: z desistere ab admīstratōe ordīs sic suscepti / quousq̄ cū eo fuerit dispēsatō: irregularitātē nō incurrit p̄ beneficiū talis affectō: quis fm̄ q̄ cā incurrit p̄ tali ordinis suscepiōne / inq̄rū in illo nō debet mīstrare sine dispēnatione. nō tū est irregularis: simpl̄: q̄abz q̄ om̄i dispēnatione inordinibz an legitime suscepi mīstrare pōt eo ip̄o qd̄ dispēsatōe est cū eo ordie que sic suscepi p̄ abiq̄ alia dispēnatione ad vltimoz ordīs p̄moueri. Et (v̄t idē ait) grauior est Simonia ordie q̄ i cōsecratōe beneficiū ecclesiasticū. Vide lat̄ Rich. Nō aut̄ oīs simonia irregularitātē generat: v̄t habz Bersonē. Ut siq̄ vendat aquā benedictā v̄l panē b̄ndictū: vide eū z de p̄na simoniae. q. v. dist. xxv. li. iij. z de dispēnatione. Nec p̄recedū est qd̄ scribit̄ Berson. q̄ ecclesiasticū deseruientibz v̄ltimoz ecclesiastica dignū est remuneratōe gaudere. z ergo si i talibz respect̄ ad munerā siue a manu: siue a lingua: siue ab obsequio erit simonia. Lozollarū. nullū obsequiū q̄le cūq̄ bonestū pōt p̄mitteri p̄ modū p̄dicationis: vel p̄ acti in sp̄ualibz collatiōe. Itē beneficiōz collatoz: vel patroni i collatiōe: vel p̄sentatiōe obsequia p̄sonalia: vel officia seclaria: v̄t p̄ces z v̄niuersalit̄ q̄ nō dignificant̄ p̄sonā p̄ncipalitātē attendētē: q̄ ad p̄sonē idoneitatē sūt cū bis q̄ ob talē respectū recipiunt certissime simoniae: z nisi p̄mitur in finalit̄ cruciat̄. Et p̄ byter (v̄t idē d̄r z habet. i. q. i. c. p̄ byter) si p̄ pecuniā ecclia obtinuerit: nō solū ecclia p̄uict̄ s̄ etiā sacerdotū honore spoliet̄: vide alias. Item scrui seruoꝝ dei gladio sp̄uali: p̄nta excoīcationis: vel alio ch̄i paupes feriet̄ ob p̄nta sp̄alia lucri: v̄l p̄tentēs ob timorē: v̄l cūctūq̄ b̄m̄ōi favorē cām corrigere negligentes: vel iuste vel iniuste p̄cussos ab soluere renuentes: nisi habita pecunia sūt idubie i malicia simoniaca zc. Itē Rich. d̄r: licet p̄lato dicez re alitū: ego tibi p̄uidebo de beneficiō cōp̄entē: si mala opa declinando z bona opa faciēdo / te b̄nficio ecclesiastico reddider̄ dignū. talis em̄ cōditio est ad honore: z reuerentiā dei. Un̄ per sup̄dīcā p̄missiō nē p̄lar: non tā obligat suscepiū beneficiū q̄ inducit ad faciēdū illū qd̄ tenet̄ facere p̄ legē diuinā. zc. Pauca de simonia sufficiāt: de ea nō parū m̄tra scribit̄ Antonin̄ p̄re. ij. tit. i. c. iij. z v. Paludēns. Rich. s̄. Bona. Bab. z alij. z Berson. Et de p̄nis simoniae vide Antō. vbi ā. s̄. xxv. sūmē: z alios q̄ singula z multa tractant̄ ap̄d sumistas.

Simpler vel simplicitas v̄t notat̄ Guil. Sco. caret p̄ibz. Et differt̄ ista tria v̄ntas: idēntas / simplicitas. Nā v̄ntas opponit̄ diuīsiōi. Idēntas diuīsiōi. Sed simplicitas cōpositiōi. Lap̄ et simplex aliq̄ p̄ vero z sincero: sicut econtra duplex p̄o fallaci. Pro illiteratis accepit̄ Berson tract. de simplicatōe cordis norula. xv. cū ait. Simplicitas siue l̄ris rapiunt̄ celū: vbi litterati z cōquistozes huius seculi: vbi p̄secratorozes maiestat̄is aut inanco remanent̄: aut opprimunt̄ a gl̄ia q̄ q̄q̄ m̄v̄ errant̄ q̄ litterati. Unde idē dicit̄ de directiōe cordis. p̄uenit unde fortassis q̄ m̄lti rurales: z idiotez sepe citius opant̄ suā salutē sine offendiculis error̄. z absq̄ de uariōe p̄ceptoz diuinor̄ z ecclesiasticor̄: p̄ firmam deuorā: z humilē sp̄e quā in diuino b̄nt auxilio reposituz q̄ clerici z fr̄at̄: z alij quotidianis exercitaz

lectiōibz z sermonū auditiōibz: q̄ plerūq̄ faciliē er̄oz z deuio p̄clitant̄. Berson.

Simpliter simplex d̄r p̄ carētā cūctilibz cōpositiōis intrinsecce: v̄t angel̄. Sab. el. dist. viij. q. ij. li. j. Item onia intellectiua d̄r simplex: z accidētia dicunt̄ simplicia intrinsecce z extēsiue indiuībilia. Dicit̄ etiā simplex p̄ carētā om̄is cōmpositiōis z cōponibilitatis intrinsecce z extēsiue zc. z sic nulla creatura est simplex: sed solus deus. De quo multa vide Sabuelē dist. viij. q. v. li. j. Et d̄m̄ Lardina. came. q. v. li. j. sniaz. quō deo sit simplex zc. Uel simpl̄ simplex (v̄t notat̄ Bulef. dist. viij. parte. ij. q. j. li. j.) est illud qd̄ nō est resolubile in aliq̄ ip̄o p̄positiua seu p̄stitutiua. sed vltima resolutio stat ad ip̄m v̄t est p̄ceptus entis fm̄ doctozē subit̄. Et ē duplex simplex simpl̄. s̄. p̄b̄ficū z metaph̄sicū. Ens simpliciter p̄b̄ficū est illud qd̄ nō est resolubile in partēs essentialēs ip̄ius p̄stitutiua. sed vltima resolutio stat ad ip̄m v̄t materia p̄ma fm̄ p̄m̄ est simpl̄ simplex: z vocat̄ Jle. i. nudata ab om̄i forma. Sic codē mō vltima forma adueniēs alitū est simpl̄ simplex z sic onia mea intellectiua est simpl̄ simplex. nō ei cōponit̄ ex re z re: sed sic est forma q̄ nihil habz de materia. sic etiā materia p̄ma sic est materia q̄ nihil habz de forma. Ens hō simpl̄ simplex metaph̄sicū ē illud qd̄ nō includit aliq̄s p̄ceptus p̄ores q̄d̄tariuas ex quibz cōponit̄ vel in quo resolut̄ v̄t est cōcept̄ v̄l timē differētē. Et est duplex. Quidā em̄ est p̄ceptus simpl̄ simplex q̄d̄tariuz: v̄t est p̄cept̄ entis. Alius est p̄cept̄ simpl̄ simplex q̄d̄tariuz: v̄t est p̄cept̄ v̄l me differētē. Vltimē em̄ differētē sic habet̄ p̄cept̄ q̄d̄tariuos: v̄t sic aliq̄ de q̄ dīcant̄ in q̄d̄: nec q̄ de ip̄is p̄dīcēt̄ nisi denominatiue. Sūmē simplex est illud qd̄ nō est cōpositū nec aliq̄ est cōponibile sibi: nec ip̄m ē cōponibile alitū. Defectu p̄me particule nulla substantia corporea est summe simplex. Defectu scd̄e p̄ncipule nullus angel̄ est summe simplex. q̄ aliq̄ ē cōmpositū scd̄ cōpositiōe accidētis: v̄t p̄re intellectiōe v̄ltio. Defectu certē p̄ncipule v̄ltio accidētis nō ē sūmē simplex: q̄ v̄ltimū accidēs nō pōt recipere aliq̄ accēt̄ d̄e: altoq̄ nō ēēt v̄ltimū. z nisi ip̄m esset cōponibile cū altero nō ēēt accidēs. Et q̄uis i creaturis inuentiātur aliq̄d̄ simpl̄ simplex: nō tū inueniūt̄ aliq̄d̄ sūmē simplex. Dē em̄ creatū vel est cōpositū in se v̄l cōponibile cū altero: v̄l aliud cū ip̄o: sicut cū angelo cōponit̄ sua intellectio z v̄ltio. Sol̄ aut̄ deo ē sūmē simplex: q̄ simplicitas ē q̄dā p̄fectio fm̄ r̄b̄ologos. Dīc̄ aut̄ entitas ip̄oztas p̄fectiōem remouētā ē a deo. z q̄n̄to res ē simplicior: tāto ē nobilitior: q̄uis i rebz corruptibilibz h̄ sit falsum. Un̄ tōc hō melior ē z nobilitior q̄ sola amia: intelligit̄ in rebz incorruptibilibz: v̄t i deo z in angel̄. Itē simplex d̄r cōplexū: qd̄ p̄ itelligi terminās p̄mā opatiōem intellect̄ q̄ est simpliciter v̄l m̄plexor̄ app̄b̄siō: siue cōponat̄ ex rebz vel p̄ceptibz q̄d̄tariuis siue nō. Et illo mō hō est simplex. Itē triplex ē acc̄ intellect̄. P̄m̄ ē simpliciter app̄b̄siō. Scd̄o est cōpositio z diuīsiō. Tertio ē discursio. Hec Bulefer vbi s̄.

Simplicitas a simplex. A q̄ sūma simplicitas q̄ soli deo est p̄ria: v̄t dicit̄ sc̄us Bona. dist. viij. q. ij. li. j. z cordat̄ Alex. de als. i. p̄c. z Tho. z Rich. Nā sūma simplicitas est qd̄ nullā cōmpositiōem habz partū: nec depēdētā nec multiplicatōez formaz siue actionū: nec alteri ē cōponibile: nec aliq̄d̄ sibi cōponi pōt. z hęc cōntrā sūma simplicitas soli deo p̄uenit: z b̄ rōne p̄mitat̄is z rōne p̄fectissimē

bonitatis et ratione infinitatis: ut latius declaratur ipsi. Est et simplicitas fructus ad quam pertinet directe perservare se a deceptioe secundum beati Thome secundam secundam, ubi quod est, ar. iij. Et simplicitas duplex est. Una quod est prout discretio in qua reprobat: quodammodo prout discretio in qua reprobat: quodammodo prout discretio in qua reprobat...

Symphonia dicitur musicum instrumentum quod est sibi vendicaverunt specialiter ipsi ecclesie (ut scribitur Berson pre. iij. cracca. i. de cantu originis li. rone. Nec sonus redditur una manu resolutus rora parvula tibus lina: et per alteram applicat ei cum cereis clavis ubi chordula nentio: put in citbara ubi p. dixerunt sitare tractuum rose: varietas armonie dulcis amens qd resulat. Hinc symphonie quod aptius comparatur res purabim? qd nrm cor assidue se movens: ac pinde fantasias agitans/ que si cedit a motu e nrm quietem eo corde. Et vero si cessat a motu mori aial continuo necesse est. Iacius Berson. Dicit et symphonia apud Latinos pe. cor. consonantia et musicus concentus.

Simulare est ostendere quod non est. Un quando quod (ut ait Scorius) simlat per aliqua facta sibi inesse bona/ q non insunt: ut per genuflexiones aut orationes vel suspiria simlat sibi inesse devotionem quam non habet: et hoc pertinet ad hypocrisis. Un Augu. Simlata (ait) equitas duplex est iniquitas. Sic ficta et voca paupes non est paupes spūs non paupes virtus: non amica bonis moribus frugalitas s; duplex iniquitas: ut inquit Berson de sollicitudine ecclesiasticorum. qz et vere cupiditas est et simlacio. Et est frequens morus: rale nisi toto fieret. Aut pot simlare mala non inesse. Et hoc dupliciter. aut per signa opposita exhibita: ut silu rurius audies verbum aliqd carnale et lascivum expu ac simlando se castum: et simlatis hoc pertinet ad hypocrisis. Aut non ostendendo sed occultando signa/ q corer sequi solent mala inexistencia. et hoc simlacio non est mala imo est laudabilis eo modo quo in malo aliqd potest dici laudabile. Nam vituperabile est malo incus latenti addere malū signū creterius. Est et vituperabile peccatū suū quasi sodoma predicaverunt. Vide de hoc Iacius Scorius et Babil. di. xxxviii. q. vnica. ar. iij. lib. iij. et differt simulo a dissimulo. Simulamus enim ea esse q non sunt. Dissimulamus ea non esse q sunt et.

Simulatio est proprie mendacium in signis factorum exteriorum ideo semper est peccatum. Sed large sumitur per fictionem secundum beati Thome secundam secundam sed q. xij. ar. i. Et dicitur aut fieri simulatione amicitie vel obsequii tripliciter in statu et professione in gestu et operatione in affectu seu locutione. Hanc tripliciter bene volente simulatione/ si querimus in Juda repimus erga Jesum (ut scribitur Berson pre. ij. sermone in cena dñi ad ecclesiasticos qui incipit. Tradidit Jesum Judas Simonis scarioth) sicut bis tribus modis in genere fingit se iudas sibi benivolū. s. in statu: ut quod

apulus eius fuit in gestu: ut quia osculatus ei dedit in affectu: ut quod cum rabbi noiauit et c. Distinguit scribitur Bonau. Simulatione quadam cautela: quadam doctum quadam deceptiois. de q vide in dictione Mendacium.

Synagogium dicitur coadunatio congregatio tractio ex simul. et dicitur dicitur: p re et loco capit. et habz penul. longa. Un synagoga iudeorum q repudiata est et prius electa: demeruit ita prius facti dicente pbeta ad deū. Qui qui elongant se a re peribit/ pdidisti oēs q fornicant abs te. Elongata est perijt fornicata est dispersa est et repudiata: et ecclesia gentium gratis electa sub typo vasis superbe et bester gratiosq: ut dicit Berson parte. iij. sup. L. arca canet. simpfalt. ij. Un Jaco. de valeria. p. s. cvj. Synagoga que erat fructifera et irrigua facta est sterilis et arida: et populus gentilis q erat sterilis et aridus sine lege factus est irriguus et fructifer: et fructus synagoge generatus est in populo gentile et c. Ita nemo fidelis benedictus dicitur synagoga: ut id dicit ps. cxviii. nec scio sacrorum eius cum sit arida et maledicta: qz i ea que nascunt in ea non crescunt in noie dñi ideo non crescunt nec virent. Ita sententia et maledictio data synagoge dat oibz iudeis per crucis et omnibz infidelibz per quentibus ecclesiam et hereticis tā in corpore qz in anima. Na eoz ceruices et pfidia est cocila et pstrata et idola etia delicta et oēs ad fide sunt conuersi. Et synagoga iudeorum multiplici pena fuit plecta et punita post mortē christi: quia dispersi per mundū/ et dediti seruituti: et cū vidit christū resurrexisse et ecclesiam prosperari ideo cōtristatus manens in mēdacio. Item ab omni honore deiecit eū perdidit sacerdotiū et hostiā et sacrificiū. Et per ceremonias et legalia pdiderunt virtutē factaqz est infructuosa: quia cū christo fuerit mortua et sepulta legalia. Fuit insup maledicta a deo: quia post publicacionē legalia fuerit mortifera: etia ab omnibz nationibus maledicta et data in opprobriū ppter mortem christi: qz ut sic reputati sunt inimici dei. Id qd latius deducit Valeria. vbi supra.

Synesis greca dicitur est συνωσις et est virtus bene iudicativa de agibilibus secundum leges comunē. In omni vero secundum aliorum principia. Iuris naturalis: ideo est altior secundum beati Thome secundam secundam sed q. xlvii. ca. finali.

Synteresis greca dicitur est συντησις et est virtus aduersat virtus et peccata mala continuo arguit/ quia laem thologi corrupto vocabulo synderesim vocat eū synteresis penul. pdu. dicendū sit. Huius autem etia ronis causa fuit q grece littera t si v pesserit in d quā tū ad pñciationē pertinet mutari: ut scribitur Joānes Crastonus in vocabulario greco et Dominicus Nauus. Et dicit synteresis a συντησις coloris quod significat se se a peccō suat e immaculata. Et synteresis non nominat rationē superiorē nec inferiorē: sed aliqd communē se habēs ad vtrāqz secundum beati Thome. in qstione de veritate. q. xvj. ar. j. et accūs synteresis est remurmuratio malo: et inclinatio ad bonū secundum eundē Thome. ibidem. Et synteresis grece inceptat secundum aliqd scintilla conscientie. Un Glo. sup. Ezech. vocat eā scintilla conscientie/ que non extinguit etia in peccōre. ut patet in Lait: et ut dicit Thome. distin. xxxij. lib. ij. q. jar. iij. vocat scintilla: quia sicut in igne videmus q scintilla est pars ignis magis elucata: sic pars anime suprema dicitur scintilla/ qua cū spiritibus angelicis conueniunt. Synteresis ergo intelligit altior suprema portio ronis:

ut scribitur Dehbar? lib. ij. rosarii theologie. Et synteresis secundum Thome. pre. j. q. lxxix. est habitus primus principiorum practicoz in nobis naturaliter inditus. Lascientia vero est accūs q scientia applicat ad agēda. Vide scilicet Bonau. dist. xxxix. q. iij. li. ij. et Babil. eadē dist. q. vnica. li. ij. et Scorius. Synteresis qz accribuit instigare ad bonū et remurmurare malo. De q videat Babil. et Bonau. uerū. dist. vlt. arti. ij. q. ij. li. iij. et in. ij. vbi s. Et synteresis est qddam naturalis inclinatio ad bonū et remurmuratio malo in extinguitur: sic non potest esse accūs ratiōis vel voluntatis: qz nullus talis semper est in homine cum in principio creatiois aia sit tanqz tabula rasa et c. it. de ania. Nec est habitus aliqz adqstus eadē rone: sed erit vel habitus innatus inseparabilis ab anima si ponit: vel ipsamte potētia ad bonū necessario et naturaliter inclinata.

Synteresis potest sic describi. Est potētia nata assentire naturali principio practico cuius est ex terminis dicitur. i. significati in vniuersali aliqd opandū/ apud percedū vel fugiendū. Dicitur potētia: p. s. excluditur accūs et habitus adqstus. Dicitur nata assentire: qz non oportet q actu assentiat. quia etia potētia dicitur synteresis dum actu nullū principii appbēdit. Dicitur naturaliter. i. statim appbēdit terminis: qz non requirit pbatioē nē vel discursum ad h q assentiat: sed ex potētiōe sue nature statim appbēdit terminis non potest non assentire de principio practico: qz non dicit synteresis respectu principij speculatiui qd sequit dicitur et c. Declarat hoc qd dicit principii practici. Dicitur: cuius est ex terminis: qz respectu principij cuius est ex pceptiā non dicit synteresis: eo q tale principii appbēdit potest ignorari. Addit in vniuersali ad excludendū pscientiā: q est pclusionis practice in particulari dicitur. Babil. dist. xxxix. li. ij. Et synteresis quādoqz vocat apud auctores: qz scintilla ronis: qz naturalis instans in bonū (ut dicit Berson parte. iij. fmōc de natiuitate virginis Marie) Hęc synteresis nec ipsi violatores et pstupratores animas/ tū demōes contrūpere possunt: etia in inferno: quā ad bonū stimulet et ad malū remurmuret. Hinc nascit acerbissimus ille xntis q non mouet. Hinc rixā discernens et diffipās (sup quā cogitari potest) aniam felitem dum synteresis impellit ad dilectioem dei: sed reproba voluntas roro odiorum conatu resilit in aduersum. Nec Berson. Et fm eundē describit synteresis pre. ij. de mystica theologia speculatiua di. Synteresis est vis anie appetitiua suscipiens immediate a deo naturaliter quādam inclinatioem ad bonū: p quā trahit in se q motionē boni ex appbētiōe simplicis intelligentie pscenari. Quādammodū nāqz se habz intelligentia respectu veri pnt et certitatis synteresis respectu boni finalis sine mixtione malicie simpliciter pscenari. Vide Iacius eum ibi. Porro synteresis (ut idē ait tractatu. vj. sup. ca. rito Marie) est naturale iudicatum vel inclinatio sicut alij loquunt. Sed hoc iudicatum generaliter arrendit ad verū malū et inclinatio ad bonū: simlāt in vniuersali et c. Synteresis fm eundē i copendio roneologie est vis motiua seu potētia naturalis anie ronalis/ q semper nata est figi in superioribus naturaliter motus et stimulas ad bonū/ et abhorrens malū/ et in istis nunqz est errans. nec fm synderesim est peccare. Et dicit aliqui synteresim esse pscientiā vel conscientie iudicium. Et dicit etia vis impatiua: qz semper aliqd imperat et inclinatio ad bonū. Als de synteresi Iacius scribit Berson. Et synteresis q est scintilla pscientie non est accūs vel habitus in voluntate. Item synderesis q est scintilla ronis pertinet ad partē intellectiua ratiōis.

Et est sinecrista potētia intellectiua realiter principij practici ex terminis euidentiū nata assentire natu rali ter. Hęc omnia copiose tractant et declarant a Babil. dist. xxxix. q. vnica. lib. ij. Et hęc potētia intellectiua est naturale lumen et naturalis scintilla q extinguit non potest: quia non potest non assentire principio ex terminis euidentiū. Ipe qz intellexit est in omni ania ronalis veri est ipsa ania ronalis. Et ut scribit Bonau. de q. v. dist. xxxix. li. ij. qntū ad actū potest impediri/ sed extinguit non potest. qz cū dicit qd naturale/ non potest oino auferri. Potest autē (ut idē dicit) ad rēpūs impediri siue ppter nebrā obccatiōis/ siue ppter lasciuā delectatiōis/ siue ppter duriciē obstinatiōis. Propter nebrā obccatiōis impeditur ne malo remurmuret: p eo q maluz credit esse bonū. Sicut in hereticis/ q mouētes p impiecare erroris credūt se mori/ p ptecare fidei: et ideo remorsum non sentiūt: sed magis ppter gaudiū fictiū et vanū/ ppter lasciuā delectatiōis. Aliqz em in peccatiōis carnalibz ita absorbet hō ut remorsus non habeat locum: quia carnales hoīes tanto impetu delectatiōis ferunt ut ratio non habeat locū ppter duriciē obstinatiōis. Etia impedit synteresis ad bonū stimulet sicut in dānatis. quia adeo sunt in malo obstinati ut nunqz possint ad bonū inclinari. Et ita synteresis qntū ad instigatiōem ad bonū sempiternū habet impedimentū. et ppter ea qntū ad illū actū potest dici extinguit: non tamē extinguit simpliciter. quia illū actū potest dici extinguit remurmuratiōem. Na fm illum vsum fm quē synteresis habet pūgere: et remurmurare ptra malū magis pime vigebit in dānatis: et h. put remurmuratio contra malū tene rōnem pūgere: non pue tene rōne iusticie qz illa remurmuratio erit ad comēdādū diuinā iusticiam: non ad eliciendū fructuosam pnam. Hęc Bonau. Un synderesis remurmurabit in dānatis corra culpa An relatione tamē ad penam. Et sic patz q sinteresis qntū ad actū impediri potest: nunqz tū extinguit potest vlt qntū ad actū oēm et qntū ad oē rpus. Vide et Babil. clarus dist. xxxix. q. vnica li. ij. Et synderesis et pscientia pertinet ad rone: sicut ptenere et peccare ad voluntatē. Sicut et obstinatio

Sinonyma nomia dicunt q sub diuersis vocibus idē significat: ut ensis/micro/ gladius. eadē dicunt polyonyma. Et s; logicos synonyma vno modo dicunt: qz significat idē pcurribit et eodē modo: ita q nihil fecit vel connotat p vnu qn eodem modo significet vel connotet p reliquā. Illo modo deus/ tas sunt synonyma. simlāt hō et humanitas: anial anio malitas. Alio modo dicunt synonyma q fecit idē et eodē modo ut s. et pter h oēs tā iponētes qz vtētes intelligūt q simlāt idē et eodē modo fecit. Et hō modo deus et deitas/ hō et humanitas non sūt synonyma. Na ipositores ipositi crūt deus ad fecandū simlāt idē q deus: hō idē q deus et deitas ad fecandū id q deus est formalit deus: humanitas id q hō formalit hō: relinquentes in dubio an id q deus formalit deus sit deus. et an id q hō formalit hō sit ipse hō. et ita an illa sit vera vel falsa: deus est deitas/ hō est humanitas. Babil. dist. ij. q. iij. li. j.

Sinister prout dicitur. Aliqz fecit aduersum noxiū. Virg. li. j. Georg. i. Arboribusqz satisqz nox peccatūqz sinister. Sinister autē qntū ad auguria pertinet fecit pscenari: qd nos agere aliqd sinat. Et sinistra manus leuis a sinistro qd geret nos dextra manu q aptior est sinat. Et sinistrosum aduersus fecit hō sinistra pte. et sinistre. Un sinister errare dicitur iusto cirulo se intrudit ad bñficiū aliqd: capiēdo bñficiū large ut extēdit se ad oēs placuras/ dignitates/ psonas

ms pbēdas officia z bñficia curata z simplicia. Bab. di. xv. q. viij. ar. ij. li. iij. vbi pbat q oēs ad ecclesiastica bñficia sinistre inerātes tenent de necessitate salutis beneficiū resignare ac fructus receptos eccleie restituere/ nisi eis misericozdit succurrat legitima dispensatio. Na qñqz nō intrat p offiū sed aliūde fur est z laico. Joā. r. Vide lari. Bab. vbi s.

Sinus dicit illa pars q est inera pectora brachio/ ruz qles erant tunica Romanoz. z laticas illa sup cinctura. Et p crāstionē sinus vocant lictora curua ad similitudinē sin⁹: z qñ brachijs mare amplectētia a q curuitas ipa sinuatio dicitur. Aliqñ sin⁹ dicitur pcuritas oculoꝝ. s. palpebre vbi lachrymar. pceptacula sūt. p/ prer quādā sil' tudine. Aliqñ caput p qñqz re fluere ob laxitatē atqz capaci. Un⁹ z recta sin⁹ vocant. Aliqñ ponit p velo qd vētis flātibz curuat z sinū facit. S. de b. gramatica. Sed sin⁹ in sacra scēptura loc⁹ est in q Abzāā cū scrib pñbz vsqz ad ebi aduētū pstitit. Et dicit sinus Abzāā re qes in q Abzāā fuit: z hoc attris bñf Abzāā: vt scribit scētus Bonauē. di. j. li. iij. circa rertū: ppter pfectiōis fidei exēplū qñ pmaritū. Vel si/ nus Abzāā dicitur requies dei pñbz q dicit Abzāā: q sum⁹ par est oim maxie fidelitū: vel sin⁹ Abzāā est locus quies purgatorū: vt scribit Richar. di. vij. li. iij. circa rertū. de q vide in dicitōe lumbz patrū s. Et Blo. Luc. xvij. dr. Sinus Abzāā est re qes brōꝝ pau perū: sed illa est regnū celoꝝ: z hęc est visio dei. z sic est locus gl'ie z paradisi: ad quē locū nūc opram⁹ z oramus mōrtuoꝝ anias puenire cū canit. Et pdu/ car eas in sinū Abzāā zē.

Synthoma potest accipi p sequela vel infirmitate. Un⁹ scētus Bonauē. di. xv. li. iij. ar. Habet donoz ordinant ad sanandū syntho/ mata: sed in pñā nulla erit infirmitas. q nulla erit do nozū necessitas nec utilitas. z paulo sup. Et ptra hoc est numer⁹ pcedoz capitaliū/ z numer⁹ seprē syntho/ matū siue sequelaz q ponit Grego. i. moza.

Syon est mons cerē pmissiois fructifer: z inter/ apparet z videri in cruce: z in pñdicationē sup quē de/ bebāt descenderē ros: z gfa donoz spūsseri sup dicit/ pulos: z totā ecclesiam in mōre syon in die pēthecostes cōgregatā. q quidē ros facit ecclesiam fructiferā fecun ditare sacoz. ita scribit Jacobz. de valētia. ps. cxlxi z ibidē de mōre hermō. Et Berson pte. iij. in expositio ne sup. v. ps. pñali. Syon inqē speculario inceptat p quā militās ecclesia vel fidelis ania intelligit q nunc deū p speculū z enigmare speculari nitit zē.

Sobrietās gręcē σωφροσύνη dicit. Et sobrie tas pte est circa potū inebriatiū. Zarge vero circa oīm materiā fm bñm Tho. scda. ij. q. cxiij. Et sobrietatis noie etiā rpanctia feat. Et sobri us est q i cibo z potu tēperās est qñ sine ebrietate. Et sobrietās fm Paulū corinthū li. iij. scn. suaz dis. vti. potationū mēto noīat ne ratio languifaceta elidat. vti ni cñ capuotes cerebri naturā qñt: ideoqz maxime mulierculas z pueros abstēmiōs esse debere dicim⁹/ qñ qñqz ppter rōnis imbecillitatē: aliq ppter etat' fer/ nozē pclutius ad blāditissimā voluptatū gñā labant. Lorelius. Nāc laudat vtrūq Berson pte. iij. i ser. do mīcē qdragefime ptra supbia. Sobrietās em̄ (inqē) vinoꝝ z ciboꝝ facit oīm sobriā z eleuari ad deū: au fere vitia z plātac vtrūq. Uis acqzere sensus z sapiē/ etiā sobrietās necessaria est. Exēplo Salomōis z Da niel sociozū: q. Uis hęc atē sanctatē: imo z corpoz

op⁹ est tibi sobrietate. fm est dicit sapiētis. In mul tis cētis erit infirmitas. Et ptes gula qz gladi⁹ occidit. Uis pacare deū/ z de pterit' pētis saluare agere pē/ nitētiā sume sobrietatē exēplo Niniuitaz et David ac generalit' oim vere pēnitētū. Uis suare iustā tuā hereditatē in paradiso/ sobrietās tibi necessaria est. Alioquin ipaz pderes exēplo Esau Luz z Ade. Uis claudere portā oibz vitijs: sume sobrietatē alioqn aia tua oibz exponet pētis. Hęc Berson. Et plura apud alios de ea scribunt.

Socius pte dicit qui in re seria z laboriosa alicui⁹ parēst. Un⁹ socij pl' Romani dicebāz tur: ita cū his federe cōiūcti: vt pacis z belli pncipes essent. Dicit autē socius: vel q secer z diuidat labores alteri: vel q cū in re laboriosa sequat. Et differūt lo cius/ comes z sodalis q comes est q cū alio simul ite: z tāqz ducē seqt. Sodalis in rebz leuiozibz z fere i cō iūijs. Diciturqz sodales qñ sil' edales: sic comites qñ sil' cūtes. U' sodales dicunt qñ sil' in mēsa sedēat vel q int' se p' deat qd cōmodū est. Ap' l'us. ij. Loz. j. Sicut socij passionū est: sic eritis z solatiōis.

Societas (vt scribit Bab. di. xv. q. xj. ar. ij. du. r. lib. iij.) est fraternitas qdā z cōuētio pluriū ptracta ob cōmodiōzē vsuz z vbertiōzē qñtū. vt dū plures pueniūt ad sil' mercadiū cōponētēs sil' pcy cūtiā z labores z industriā ad cōmune lucrū. Et quō il la societas pē cōtrahi z qñ sic licita: vide ibidē. In re aut turpi z flagitiosa societas ptrahi nō pē: z ideo ad cōmittēdū vsurā societas ptrahi nō pōt: z sil' b. Ser uāda qz est eqtas in oibz: dāno. h. z lucro. de q latius Gabriel vbi supra.

Societas fm b. Tho. est adunatio hoim ad ali qd pñciēdū. Illud multiplicat fm illud ex brō Tho. opusculo z religiois ipugnatōz. Phs duas ponit pmo societates. Pmo iconomicā z politicā. Politi ca ho multiplex est. Una ciuitat' pfecte. Altera pte magne seu prouincie. Deinde policias bonas distin guit in regnū Aristocratia: z Timocratia. Politiaz ho sacerdotuz q dudū druides in Gallia vocabat'. decerniat pte esse politicē cuiuslibet pfecte: sicut z mi lites z pl' de hoc meminit Berson tracta. xj. sup cā tico Marię.

Sodomia est turpitudō in masculū facta: vt ha bet. xxxij. q. ij. ca. Ufus. z fm b. Tho. scda. ij. Sodomia. i. cor' masculoz est spēs luxurię z naturā: z sodomia mura inceptat: z ideo qz multos sine pfectiōe p' sicut p'cipitare i stagnū sulphur' ar/ dētis/ cui⁹ fumus cozmētōꝝ ascendit in secula (inqē Berson pte. j. ser. factō Lōstātiē in die scri Anronij.) Utiū hoc ceter' lōge pēz z flagitiosius. In sodomia ras inuehit Lactanti⁹ firmi. li. vj. ca. xxiij. diui. insti. Nō pōt (inqē) hęc res p magnitudine sceler' enarra/ ri. Nihil ampli⁹ istos appellare possum qz impios z paricidas/ quibz nō sufficit ser⁹ a deo datus: nisi z su um serū pphane ac perulanē illudat zē. Alias multa de sodomie vitio z viciōis z pessimis ill' hoibz dicit: z i triūpho veneris pauca annorauim⁹ li. v.

Solatiū (vt scribit Berson pte. iij. tracta. iij. de caritē) z solaciū thomo. iij. est mul cebris passio cōsurgēs ex pceptiōe pūctionis obie/ cti cōueniētis cū subiecto cōueniēt. Vel sic. Solaciū est pceptio cōueniētis cōiūcti. Solaciū sumit ample vt se exēdit ad oīm potētiā cognitiuā sensuatē. s. ra tionalē z intellectuatē. vt dicimus deū z angelos et anialia delectari vel solaciari. Solaciū appropriare sumptū est gaudiū nō qualecūqz: sed inf' anictatē

molestias z dolores: pueniēs apud hoim secū manē rem: vt in fleru sic solaciuz. Un⁹ illud. Solant' miseri sua fara senis. Hinc spūsseri dicit solator' z hgo ma ria solatrix miseroꝝ dance deo pfer. Et solatiū qd/ libet orit ex amore. ideo qñ est amoris talis est sola/ rē hōitas z finis. Un⁹ sicut duas amicitias duo amo res pstruūt: sic z duo solacia. Solaciū terrenū ania/ le z diabolicū istar epicureoz opat amor sui vsqz ad pemptū dei. Solaciū ho qñc desursum est pñ/ dicitur/ pacificū/ suauibz z mēdia plenū: cau saca/ moz dei vsqz ad pemptū sui. Et solaciū in hoie mul tipliciter regitur iuxta multiplicē in ipō potētiā cog/ nitiuam atqz subiectiū: quē admodū notauit chīs ex pñmōs aiam spū carnē dū ait. Tristis est ania mea vsqz ad mortē: spūs qdē pmpē est/ caro autē infirma Solaciū infirme carnis est delectatio sensus exterior/ rto: cuius subiectum est caro aut nervus sensibilis mediāre spū corpali z subtili vñ p' surgit facilitat' aut difficultas solaciū iuxta cōplexiōis corpalis qualitatē em accidentalē vel innatā. Solaciū autē tritū quā doqz est gaudiū imaginatiue vel cogitatiue vtrius organo coz pozeo intus vrētis. solaciū autē tritū qñ/ qz est gaudiū rōnis organo corporeo nō vrētis i acti/ bus suis. Solaciū pmpri spūs est gaudiū mētis que supior est portio rōnis: sic pcedēs est inferior. Et sola tiū qdlibet in homie reprē dicit aliqñ solaciū cordis/ aliqñ solaciū anie/ aliquādo solaciū spūs/ aliqñ sola cium carnis: iuxta diuersos a doctoribz modos vrēti/ di pñdicit' nomibz. Et solaciū in qbusdā rebz est qua drifari: vt in homie. in qbusdā bifariē: vt in beuis. in qbusdā nullo mō: sicut in rebz siue ania. Solaciū inrensce liberū vel laudabile nō inuenit' pter qz in vrētibz iudicio rōnis. Est z solaciū deceptorū/ qd tot modis oziri pōt: qe modis potētiē apprehēsiue pos/ sunt in apparentijs z iudicij suis falli. Et solaciū a deceptiōe multū auerit' p habit⁹ vtriusqz ea intellet/ ciales qz morales qz infusos supnaturalēs: imo z p nāturales. z frequētē solaciū inficit z deprauat p af/ fectū viciōsum qñcunqz. Hinc dicitur est. Excecaue eos malicia eoꝝ. z ois mal' ignorās. z qe capita. i. af fectiōes tot sentētię. Solaciū autē qñdū est pncipali ter ppter deū: vt humili⁹ timeat' seruēt' diligat' z ala crius honozet. Sic acibat p' bera loquēs oprabun/ dus deo. Zetē cor meū vt timeat nomē tuū. Pōt ta men hō solaciū qñre ppter se: nō rñ pncipalit' sed sub deo. sicut inclinauit psalmista cor suū ad faciēdas di iustificatiōes in eternū ppter retributiōem. Hęc z ml' ra alia scribit de solario christianissim⁹ doctor z Lan cellarius parisiensis Berson vbi sup. Pauca sufficiūt aut ex multis.

Solenne est qd omnibz annis p'fari debz: a sol⁹ z annus/ b est anniuersariū. quare so/ lennes ceremonias dicim⁹ q sunt anniuersario sacri ficio religiose. Item sacra solennia q certis z statuis tēporibz fiunt. Nec vniū apre iungit' dicētes: solēnis vir doctor: qd alā arguim⁹. a q solēnitās.

Solertia est subtilitas qdam in nō p' spectro rem pore mediū fm Aristo. U' est habitus ex repentiū inueniēs qd puenit: fm bñm Thom. iij. sniaz dist. xxxij. q. iij. arti. j. Et fm eundē super po/ stilla lectiōe. iij. Solertia est qdam subtilis z facilis z pmpca p'curatio mediū ppter qd aliquid euenit: z hoc quādo nō habet magnū temp⁹ ad p'piciēdū et deliberandū. Solers est q in oīm tēpore prudens: q/ si totus ex arte. Et dicit ingeniosus z artificiosus qz in oibz rebz prudens est. Un⁹ solertia: qz p' traria sunt

iners qñ sine arte z inertia. **Solicitudō** dicit cura mētis/ z inqēudo q mē cogitatio: fm Cicero. li. Tuscu. qñtio. Vel soliciudo fm bñm Thomā scda scdē. qñti. v. arti. vj. est rōnabi le studiū adhibētū ad aliq d' sequēdūz qd maius est/ vbi est timor: minus est vbi est securitas. Et venit a solicio verbo qd dicit a solo z cito: quasi solo cito. b est loco dimoueo. **Solicitudō** tēporaliū futuroꝝ est irrātionabile studiū q quē unī futura tanqz finē: z vltra necessi/ tatem p' sentis vitē. De qua thōs Martb. vj. Nolite solliciti esse in crastinū. Soliciudo autē tēporaliū tris pliciter dicit illicita: vt scribit scētus Thom. ij. q. lv. arti. vj. Pmo quū tēporalia qñm tanqz finē. Ses cundo quū in eis pcurādis adeo supflūū adhibetur studiū vt hō retrahat a spūaliū qz pncipalit' inscru/ re debet. Tertio quū faciēdo qd qd debet. timē ne si/ bi necessaria defiat. De quo thōs Martb. vj. z Luce xij. Nolite solliciti esse dicētes/ qd māducabim⁹ aut qd bibemus. Nō autē oīm soliciudo p' bēct' sed im moderata. Nam q moderata soliciudo cōcedat' in/ nuit dñs cū docuit nos orare: dicēdo Panē nost' qñ dianū zē. Nō q phibet moderata z oportuna curatio z cogitatio de crastino: si cur aliq errātes docerūt: s. immoderata. Est autē soliciudo immoderata tripl' (vt scribit Gabriel lectiōe. lxx. canonis) quia vel est sup/ flua: anxia: final' causa qñendi. Supflua est que aim ipedit a spūaliū qñendis: sicut q est in multa futura tēpora/ Quasi semp viciuri essem⁹/ z locū manentē h haberem⁹/ z nō magis futurā inqere deberem⁹. So licitudo anxia est q diffidentia habet de largitate di/ uine p'fisiōis: hęc est in auariis diuitibz q semp timēc deficere: ideo nō cessant cum cordis anxietate z para rucri/ z supfluas p'fisiōes facere/ ac diuitias diuitijs cumulare i p'udiciū pauper' z ci cōro i prope salutis detrimētū: qñ deo nō esset cura de suis.

Solicitudō pncipalis q est rei alicui⁹ vt cause finaus. hęc est q habet de aliq tanqz pncipalit' intento ppter qd alia intēdunt' z ipm tanqz finis intēdit. In q adpro is q intēdit qñt' nec id in aliū magis cōcu piscendū ordinat' qz habet de cibo z tēporaliū hoies volupuosū/ z pectudū vitam eligētēs: vt dr phus. j. Et b. ca. iij. similes Sardanapalo affyrioz regi: q vi/ tam egit in voluptatibz. De hac tripl' soliciudine amouere z deterrere volēs domin⁹ oratiōe: qua nos docuit p'fere panem quotidianū/ soliciudine in quā immoderatā increpās. De quo latius legito Gabry/ clem vbi supra.

Solicitudō qdam est dei/ qdam mūdi. vna spi ritualis/ altera tēporalis: vtraz bona: alioqn culpa/ ra fuisset vrozatoꝝ cum sua soliciudine p' dntio. Pri ma tamen melioz atqz diuini⁹/ adeo vt vacatio dici possit: vt scribit Berson parte. ij. de soliciudine ec/ clesiasticoz. De q apl's. j. Loz. vij. Uolo vos inqē si/ ne soliciudine esse. Et tū alibi ad Phil. iij. Nihil so/ liciti sitis. Et p ps. dñs: Vacare inqē z videte quon/ iam ego sum de⁹ zē.

Solitudō fm bñm Tho. ij. q. c. lxxv. ij. ar. vij nō est de essentia p'fectiōis: sed est in/ strumētū cōgruū p'emplatiōi nō aut actiōi. Tripl' aut finis solitudinis esse debet (vt scribit Berson tra cta. xj. sup canticō gloriose xgimio.) Unus peccan⁹ di vitario. Alius peccatoꝝ punitio. Tertio ad deū ap proximatio. Et est tripl' solitudo. s. Deserti: vt in be remicolis. Solitudo claustrū vel cenobioꝝ q habet p

regulas ipoz q̄ cōueniūt om̄es essentialit̄ in eriplici v̄oro obediētiē: paup̄tatis p̄m̄er̄e. Et solitudo d̄eter ti in heremicois p̄s iuxta narrationes ⁊ vitas parz q̄ p̄crea s̄unt ⁊ q̄ n̄ic ad h̄ac solitudinē idonea tradi d̄erūt. Tercia solitudo est recti seu rēpli. in hac nō ita cognitiōe inuenim̄ ⁊ traditā: p̄cipit aut̄ eū v̄tra q̄ p̄izon solitudine differēs tamē ab v̄traq̄: nulla lē q̄ v̄uēdi sub v̄oro astringit̄ imitās in hoc volūtari/ os heremitas: nihilomin⁹ locū villaz vel ciuitatū nō relinquit̄ dispares in hoc heremicois. Vnde de hoc la tius Bersonē vbi s̄. Et q̄busdā (ve idē dicit de mōre p̄tēplationis ca. xvij.) ex ḡa dei speciali collarū fuit ve in iuētute sua solitudinē ⁊ solitarie habitatiōi se t̄pos traderēt: quēadmodū sc̄us Benedict⁹ legi f̄e cisse. Ip̄e t̄m̄ in regula sua p̄ se illud nō p̄soluit: sicut eti am alij heremite ⁊ doctores p̄suadētes ne q̄s illud an deat atterere ⁊ aggredi: q̄ ḡa v̄na singularis alicui donata nō est oīno trahēda ad p̄sequētiā/ seu nō oīb̄ imitanda. Et q̄ q̄nq̄ oppositū aut̄ sunt facere. s̄. q̄rere solitudinē ⁊ oēositate sine p̄cedere labore ⁊ p̄ua bo/ na instructiōe ac cōsuetudinē cōuersatiōis int̄ societas/ rē miserabilē s̄it̄ defraudari. Ratio: volare em̄ nisi sunt ante q̄s essent alari. ⁊ p̄gredi bellū cū inimico un manissimo p̄uisq̄s alios inuicē debellāssent aduer sarios. s̄. m̄dū ⁊ carnē. Hec Berson ⁊ ca. xvij. idem Berson de mōre p̄tēplatiōis duplicē ponit solitudinē s̄z inuicē ⁊ exteriorē: cū ait. Scdm̄ statū diuersi/ tarē ⁊ cōditionū ⁊ varietatē hoīm p̄c̄ q̄libet respire lo cū sibi secretū: vt inibi in pace q̄scaz ⁊ in silētiō. Ue/ rā tamē est q̄ p̄ncipale secretū est silētiū haberi debet ad intra i ania magis q̄ ad extra. hoc est q̄ aīa excludat a se ⁊ habitatiōe sua oēm curā humanā inūdamā cēmq̄ cogitaciōē vanā vel nociuā: ⁊ q̄cūq̄ eā impe dire possunt ad illud p̄ueniēdū q̄ tendit. Accidit em̄ q̄ aliq̄s sepe corpe sol⁹ sit ab hoīb̄ segregat⁹: nihilominus tamē p̄ sanctas cogitaciōes ⁊ mēlācholias patitur ⁊ suffert grauissimā onerosamq̄ societate in s̄m̄tēpo rē. Itarū solitudinū duaz absentia inter se multū differit. Ania em̄ deuota cōtēplatiua nō est sola: quia existit societas optia velli ⁊ delectabilis. s̄. cū deo ⁊ sc̄is eius p̄ sc̄ā desideria: duoras sanctasq̄ cogitaciōes. Alia aut̄ v̄it̄ societate valde damnoza vel salrē et̄ n̄bil p̄ficua: ania s̄z ita inuicē inente va gabunda. Hec Berson vbi sup̄. qui ⁊ multa alia de solitudine ⁊ vita solitaria scribit: quē bonis est vbiq̄ malis nūq̄. Vñ idē tracta. j. sup̄ Magnificat. Ego vero neq̄ solitariaz vitā neq̄ societate appellabo: vt pore que vita nō est sed mors horrida monstrū hor/ rendū p̄cor̄ ingēs est: q̄ secū dissidet: qui cōuenit nul li: qui dissipat ⁊ soluit curis ⁊ sceleribus facinoribz ⁊ flagitijs incessant̄ sine modo sine ordine sine p̄dēre ⁊ mētura: vt subsistēs se odit in se: in se seuit: malis om̄ibz: pessim⁹ sibi: ⁊ eo infelicitus q̄ d̄erectoribz peris fuerit obnoxius a primo peccatore vsq̄ ad v̄rimus. Et vita solitaria sic describit a Bersonē vbi sup̄. Vñ ra solitaria est vita intellectualis nature seu rōnalis: que agit̄ segregatim a multis ⁊ p̄pter dei. De q̄ plu/ ra legiro apud eūdem ⁊ qui sine idonei hinc v̄it̄. Et vita solitaria (ve inq̄ Frācis⁹ petrarcha) p̄culdubio nō mō trāquillor: sed altior ē atq̄ securior. Et plura de vita solitaria idē scribit ⁊ alij.

Solum armatū ex vno ligno factum in quo re ges ob corporis sui tutelā sedebāt. dicit̄ quasi solidū: qm̄ ex p̄dura materia roboris fiebat. vel dicit̄ quasi solū q̄ in his soli sederent. vel quasi sedū a sedendo. abusiue tamē quādoq̄ ponit̄ p̄ sella rega

li. Et solum p̄ sacra scriptura ponit̄: vt scribit sc̄us Bonauē. in fine quart̄ libri sup̄ hęc verba magistri. Hec de pedibz sedentis sup̄ solū excelsum: p̄pter sui eminentiā. Vel etiā ania sancta que dicit̄ sedes sapiē tię. Vnde certe virgo Maria in quā descendit ad babi tādum dñs. Vel etiā natura assumpta in q̄ posuit ca bernaculū suū. Bonauē.

Solus vt notat sc̄us Bonauē. dist. xxi. q. j. lib. j. Et Babul. cades dist. q. j. lib. j. quādoq̄ caput carthegorematicę: p̄t̄ valet rātū sicut solitari/ sic solus Socrates currit. id est Socrates qui est solita/ riuus currit. ⁊ solitarius est cū quo in eodē loco nō est alius eiusdē speciei. Et sic cōcedit Socrates solus come dit/ si solitarius sine cōsortio. s̄. comedit. licet etiā m̄t̄ et alij comedāt. Alio mō caput sine carthegorematicę: ce duplici. Uno mō p̄sū: vt denotat p̄dicatū cōueni re subiecto: etiā remoto ab oīni alio quo mō cōcedit illa. Solus Socrates potest currere. Et negat solus Socr̄ res potest trahere hanc nauē demonstrando eam quā nō potest singulor̄ iuuamie trahere. Hoc modo cō/ cedit q̄ sol⁹ deus potest p̄ducere ignē. Alio modo caput exclusiue. Et sic vel determinat p̄se alterū ex/ tremū p̄positionis: subiectū s̄z vel p̄dicatū. Et sic fa/ cit p̄positionē de excluso subiecto vel predicato. isto modo accipiēdo illam. solus Socrates currit valet. alij quid q̄ est t̄m̄ Socrates/ hoc est q̄ est Socrates ⁊ nihil aliud ab homine. vel et̄ nihil q̄ nō est homo. de quo la tius vidē tales p̄positiones apud logicos. Quādoq̄ solus positū a parte predicati fm̄ vocem ex vsu loquē tium caput fm̄ intellectū ac si poneret a parte subie/ ctis ⁊ d̄eterminaret rotam p̄positionē. fm̄ quē modū Augu. vj. de trinitate dicit. Non dicimus patre esse solum deū intelligēs idēz p̄ istā. Pater est solus de⁹: quod p̄ illā: solus pater est deus. Et sequit̄. Et sic autē solum dicimus patre ⁊ filiū ⁊ spiritū sanctū. Et cū d̄i cit. T̄m̄ tres sunt persone: exponit sic. Tres sunt per sone ⁊ nō plures q̄ tres sunt persone. Babuel qui lō gior est ibi: sed hęc ad dialecticam rationē p̄tinēt. Quando aut̄ solus caput carthegorematicę: vt dicit solitudinē nō potest vere addi alicui termino in diuisiō cōstituēdo affirmatiuā p̄positionē: q̄ sic capien/ do p̄uat̄ siue excludit cōsortiū trium p̄sonarū/ que t̄m̄ a se sunt imprecisibiles ⁊ inseparabiles/ cuz quolibet sic in singula p̄ circūmcessiōe. Sic omnes illę sunt negandę. Solus pater est deus/ solus pater est pa/ ter/ solus pater creat: valet em̄. Pater qui est solitari/ us est pater: deus creat: que om̄es sunt falsę. Luz fm̄ Hilariū. iij. d̄ trini. In diuinis nec diuersitas sit nec solitudo. Sed capiēdo solus: vt dicit p̄sionē nō po test addi termino personali: licet forte termino essen/ tiali: q̄z quātū ad terminos p̄sonales imponeret res/ moriōne siue separationē diuinaz p̄sonaz/ q̄ est ipossi/ bilis. Vñ fm̄ hūc sensū illa. Sol⁹ pater creat valet. Pater separatus ab oīb̄ alijs (filio. s̄. ⁊ sp̄s̄c̄tō) creat: s̄z q̄ ad terminos essentielles sc̄aret separatiōes dei ab his q̄ nō sūt deus/ q̄ est possibilis. Vñ illa videt̄ cōceden da. Solus deus potest p̄ducere ignē: q̄ tantū valet de⁹ separatus ab oīb̄ q̄ nō sūt deus p̄t̄ p̄ducere ignē. S̄z capiēdo solus exclusiue: vt d̄eterminat̄ extrēmū vt v̄icē reddit p̄positionē d̄ excluso extrēo p̄t̄ idifferēt ad di tā essentialibz q̄ p̄sonalibz: sic nihil refert addere v̄l deponere: q̄ valet suę p̄iacēt. Vñ sic p̄cedēde s̄it̄ ille. t̄m̄ p̄t̄ ē de⁹: t̄m̄ p̄t̄ creat: p̄t̄ est sol⁹ de⁹: sol⁹ filius est p̄sona diuisa: sol⁹ deus ē sp̄s̄c̄tō: s̄z sic d̄ alijs. Sic ca pit Aug. vj. d̄ tri. Sol⁹ p̄t̄ est rātus q̄nē ē p̄t̄ ⁊ filius ⁊ sp̄s̄c̄tō. Capiēdo q̄o sol⁹ vt fac̄ p̄positionē exclusiua

p̄t̄ addi termino essentiali: sed nō notionali respectu essentialis p̄dicati: q̄z hęc est vera: T̄m̄ de⁹ est pater. patz p̄ exponētēs. Sc̄da p̄t̄: q̄z sic illa erit falsa: T̄m̄ pater est de⁹: q̄z secūda exponētēs est falsa. s̄. nulla res q̄ nō est pater est deus: q̄ falsa est. t̄m̄ filius sit res q̄ nō est pater/ ⁊ tamē est deus. similit̄ sp̄s̄c̄tō. Illa em̄ ve ra est T̄m̄ pater generat/ em̄ filius gignit. Capiēdo ita/ q̄z solus exclusiue hęc p̄positio Sol⁹ pater est deus/ est falsa: de h̄tute sermōis negāda. P̄t̄z per exponētēs q̄z sc̄da est falsa. s̄. illa Nulla res q̄ nō est pater est deus q̄z filius est res q̄ nō est pater ⁊ tamē est de⁹. ⁊ nō de/ hęc exponit p̄ aliud si ⁊ nihil aliud a patre est deus. q̄z etiā ille essent̄ vere Solus pater spirat: sol⁹ pater creat q̄ nō p̄cedunt. Et hinc patz quō illa sol⁹ pater est deus multipliciter p̄t̄ distinguit̄ fm̄ B̄ cōcedi vel negari. Babuel vbi s̄.

Somnus est ligamentū omnīū sensū fm̄ Bri sto. li. de somno ⁊ vigilia. Et est in po tētia sentiēdi p̄pter excessum vigilādi. Et somn⁹ ē pas sio naturalis ⁊ cōuēus caloris in corpore. vel natu ralis reciprocario facta ex cuaporatiōe. Apoz a nutri mento ingrossata a frigiditate cerebri p̄pter salutem aialis tuēda. Et fm̄ Auicēnā somn⁹ est q̄s animaz/ hū h̄tutū cū in rēsiōne naturalī. Vel est puatio dis/ p̄sitiōis anie imperātis sensibz ⁊ h̄tutibz exercitiobz in q̄ ania p̄uerit̄ ab exterioribz ad interiora. De q̄ la/ tius videt̄ apud p̄hos. Est ⁊ somn⁹ sp̄ialis in p̄ctis de q̄ Berson parte. j. de distinctione veraz visionū a falsis: cū ait. Q̄ q̄tēs sibi videt̄ hō sapiēs/ sibi iustus/ sibi humilis. Et sibi de: q̄z diues es in h̄tute: ⁊ nescit q̄ miser est ⁊ miserabilis: ⁊ paup̄ ⁊ cecus ⁊ nudus. pualec in vanitate sua ⁊ in multitudīne sp̄ialiū diu t̄iarū suaz gloriā. Dicit in excessu suo: nō moueboz i q̄rēmū. Sed p̄ certo alio somno p̄cellus fallit: q̄z oīs hęc aspiciat nō i lumine h̄tutis vigilādi: sed sub simu/ lacro somniculose vanitatis experit̄ hęc fraudē. Tūc p̄mū hō dū deo p̄p̄t̄o excitat̄ a somno p̄t̄ ⁊ nihil in uenit diuiaz somniaraz in manibz suis. sic h̄ dum regredit̄ ad luminosum ⁊ p̄fulgidū diem humilitatis. ⁊ sibi vigilat q̄ vanitati dormiebat. Uidet̄ etiā errozē suū: ⁊ illū secum diuq̄ retrahēt̄ quod ip̄e pariebat: qui ne despiciat obstupescit. Nam ⁊ vere superbū ⁊ ar rogantē ⁊ timidū aut̄ aliter viciōsum se fuisse dep̄bē/ die q̄q̄ aliter p̄us existimabat rē. Hec Berson. q̄ rē lacius p̄sequit̄.

Somnium est phantasma in somno factū. i. ap paritio phantastica somno facta fm̄ Arist. libro de somno ⁊ vigilia. Et diffinit̄ sic a L̄hry/ sippo. Somnū est via cernēs ⁊ explanās q̄ a dijs ho minibz significant̄ in somnis. De h̄ videri p̄t̄ Lice/ ro li. ij. de diuinatiōe. Greg. viij. moral. sup̄ illud Job vij. Terrebis me p̄r somnia inq̄. Quū somnia p̄rin gāt aut̄ ventris repletiōe/ aut̄ inanitiōe/ aut̄ illusiōe: aut cogitaciōe/ aut reuelatiōe/ cogitaciōes sanctiores celestiores/ h̄tutiores: sequunt̄ somnia blandiora et̄ delectabiliora. Rep̄hēdit̄ aut̄ scriptura eos qui cōfi/ dentiā habent in somnijs: vt scribit sc̄us Bonauē. dist. vij. parte. ij. arti. j. q. ij. li. ij. Vñ Eccl. xxvij. Si tur paruriētis cor tuum phantasiis patit̄. nisi ab al/ t̄issimo fuerit missa visitatio. Ideo intelligēdū q̄ q̄n q̄ de causis sunt somnia (vt idē scribit Bonauē. vbi supra.) Quēdam cōtingunt ex dispositiōe corporis. Quēdam ex solitudine mētis. Quēdam ex illusiōe diabolica. Quēdam ex reuelatione angelica. Quēdā ex visitatione diuina. Prima duo somnia sunt p̄sa/ gia futuroz q̄ habent causam in nobis: vt somnia q̄

contingūt ex causis corporis sunt signa infirmitatis Somnia que cōtingūt ex solitudine mētis sunt signa coz ad que faciēda v̄l desiderāda nostra inclina tur affectio. Alioz q̄ non sunt signa de sermo si ad alia applicentur potius p̄bent occasiōem errandi q̄ p̄t̄c̄ndi. Somnia q̄ sunt diabolica illusiōe nullius sunt roboris sicut nec diuinatiōes auruspicum. Som nia q̄o que sunt ab angelis bonis aut a deo/ sunt i nobis signa/ sunt vera. Et ita ex hoc nō habet q̄ p̄t̄z cognitio futuroz p̄tingentiū aliter habeat q̄ a deo/ nisi p̄ aliquam cōiēcūram. Hec Bonauē. vbi supra. Quare (vt idem ait dist. xv. q. vj. li. ij.) in somnis nō est p̄uisio futuroz nisi visitatio emittat̄ ab altissimo. sicut dicit̄ Eccl. xij. Nagis autē domin⁹ visitat in somnis q̄ in vigilia in reuelādo futura: vt idem ait. Tum p̄ter hoc q̄ anima in vigilia est dispersa ad ex teriora sensibilia cōp̄dēdenda. Tum quia cetaz do/ minus q̄ posuit renebras latibulū suū ad sup̄p̄t̄ oc culcariōem magis vult in somnis q̄ in vigilia reue/ lationes emere. Tū quia etiam magis in somnis agitur homo q̄ agat: ⁊ in reuelatione diuina plus se habet homo p̄ modū suscipiētis q̄ agentis. Tum q̄z ē in somnis mediū tenet homo iner mortuū ⁊ vi uentē: ita q̄dammodo a vita huiusmodi recedit. De q̄ domin⁹ Exodi. xxij. dicit. Nō videbit me homo ⁊ vi uer rē. Et caurelāz ponit fm̄ aliquē Joānes Berson parte p̄ma de p̄batione spiritū: sicut ⁊ ponit caure/ lam de visionibz de q̄bus suspēsum iudiciū habēdus esse vult. Unde dicit. Si monitiōes aliq̄q̄ bonę fieri vident̄ in somnijs: vel ex p̄sona defunctorū v̄l alt unde recipiant: eis nō quasi somnia p̄t̄c̄tū abijciēdo/ neq̄ eis ex aduerso velut aurētijs v̄l diuinis ad bēdēdo/ recogitēt̄ pot̄ tanq̄ remuneratiōes aliq̄q̄ ad faciendū bona/ vel mala declinandū iuxta somni/ orum qualitatē rē.

Sophista (vt scribit Bulefer dist. xxi. q̄. j. li. j. i.) Uno modo idē est q̄ sapiēs logic⁹ Sophos em̄ gr̄ce sapiens est latine. Alio modo ca/ p̄tur in malū pro aliq̄ q̄renee vanā gl̄iam p̄ falsa ary gumenta. de quo alio dicit̄. Et sarbanā dicit̄ sophistā Berson tractata. vij. super contrico *ginis. cui⁹ hoc cocum studiū est fallere: nō querit sapiens esse sed v̄i deri. Unde vt decipiat garrulus est: multa perit. L̄ez lae p̄positum suū ⁊ inuestigat̄ alienum: sophist⁹ per oia rē. Quid sit sophist⁹ ⁊ ars sophistica videt̄ apud dialecticos ampl̄.

Sopor (vt scribit Bulefer dist. xvij. q. j. li. ij. ē q̄dam dulcedo immissa maxime a deo ip̄i anime per quā rōraliter abstrahitur ab actibz exteriorum sensuū: hic erat in Adam ⁊ nō somnus. q̄nq̄ t̄m̄ sumit̄ p̄ somno.

Sors capitur multis modis (vt notat Bulefer dist. xv. q̄. j. li. ij.) Primo modo p̄ cuentū vel pro aliqua fortuna. Psal. xxi. Et super ve stan meā miserunt sortem. Sc̄udo modo capit̄ pro sortilegio. Tertio modo pro diuinatiōe. Quarto modo capit̄ pro parte vel portione alicuius hereditatis. Quinto modo capit̄ pro capitali. P̄t̄ etiaz capitale capi p̄ tota summa pecunię: etiā p̄ capitali p̄na: etiā pro capitali sentētia p̄nē. Vñ opa sacrificatiōis facta extra charitatē ⁊ in p̄ctō mortali adueniēte ḡa nō re uiuiscūt quātum ad collationē gl̄ie. s̄. ad vitā eternā: sed reuiuiscūt ⁊ uiuificant̄ q̄ntum ad remissiōem p̄ nē: ⁊ debent i sortē cōputari. q̄ p̄ncipalis effectus pe nitētię est satisfacere p̄ p̄t̄: ⁊ curare p̄nā inflicta p̄

peccato. et caput ibi foris metaphoricè p capitali pena: vt si def i penitentiâ alicui teiuntiu qertioz diez: totu illud teiuntiu vocat foris: et quibet dies vocat pars foris: et c. Soz pte d: fm bñm Tho. ij. q. i. q. xcv. ar. viij. quu aliqd sic vt eius euertu p siderato aliqd occultus innotescat. Caput etiâ foris p facali necessitate. Unde Aug. in psal. qd sic foris his verbis ostendit. Soz est res in dubitatione humana diuinâ indicâs voluntate. Nam et foris miserit apli: electi snt duo iudicio hu mano: et electus de duobz iudicio diuino. Un scribit: Ecce die foris sup Martia. Ponit q foris p gra q sal uamur: qz in foris nō ē electio/ sed volūtas dei. Nā ibi d: iste facit: iste nō facit: merita p siderat. et vbi meri ta p siderat/ electio ē nō foris. Qm autē deo nulla meri ta nra inuenit/ sorte voluntatis suę nos saluos facit: qz voluit/ nō qz digni fuim: hęc est foris. Un in Acti bus aplos. Quia existimasti donū dei pecunia cōparari/ nō est tibi pars neqz foris in fide hac. i. gra nō pri nens ad istā grām quā grācis oēs accepim. Et for res ex pmissiōe dei partes hereditatis vocant q ppo sunt distributę. Un tribus leui pcepta est nō habere sorte inter fratres suos/ qz ex eo. decimis sustēret. Hinc foris p: imoniū d: Un p foris et p foria q aliqd patrimoniu siml' habet. Dicit et foris sūma seu caput et pma pecunia q pferit in societate/ vt inde lu: rū fiat vt dicitur est. Dicit et iudiciū. Juez successio: sicut in by mmo. Un cū dies abscellerit nocetęqz foris reduce. mu di p abstine. ipi canam? glām.

Sortilegius penul. correp. q p foris futura pre nūciat: et q per foris aliquid eligit. Hinc sortilegiū. Et sortioz hū significat sorte factio: vel sorte psequor vel recipio. Et fm Jfido. li. viij. Ery mo. et habet. xxvi. q. i. Sortilegi. Sortilegi snt q sub nomie fiteę religiois p qsdam qz serōz seu apostolo rum vocant sorte diuinationis sciencias pferent aut qruantqz scripturaz in pte futuri pmitte. Un de sortilegiū est p sorte diuinatione. Et sortilegio co lunt excrebitioza q plures sanctę obseruaciones in/ tromiscen: et plura bona miscen: q sunt saneta et bo nestia: vt teiunare/ castum esse/ dicere/ Paer noster: et euangelii. qm vnde deberet honorari deus honozaz tur diabolus: vt dicit Berson in trilogio astrologie theologizate. Et vt dicit Augustin? hmoi obseruaci ones vt sunt curiose inspecciones vel obseruaciones cōstellationū zc. tanto magis suspettas et fugiendas esse: quāto sepius vident suū sortiri effectum. Sorti legia repēdit Berson parte. iij. sermone de nauit tate domini. Similit forilegos arguit parte. iij. ser mone ad regem francie nomie vniuersitatis cōsidera tiōe. iij. qui inuocāt auxiliū inimici quasi deus sit mi nus potēs/ aut sapiens/ aut adiuuare valens q ini/ micus zc.

Species caput multis modis: vt notat Bulefer distin. x. q. i. li. iij. Primo modo ca pitur pro exteriori cōpōitiōe: fm quā quis dicit pul/ cerz ornar. Ps. Specie tua et pulcritudine tua zc. Secūdo modo p forma danee esse speciuocū formaz/ le. et isto modo distinguit cōtra materiā. Tertio mo do p quacunqz similitudine representatiua alicui rei: que est ratio cognitiua illi rei. vel caput pro cogitaci one vel notitia. Unde Aristo. iij. de ania. Lapis non est in ania: sed species eius. i. cognitio eius. Non em lapis est in ania intelligens: sed ei? cognitio: qua ex istente semp est intellectus in actu intelligendi lapi/ dem. et barū cognitiōnū locus est in anima. Quarto

modo caput pro manere rez: sic dicit: In botto meo est species talis herbe. Quinto pro eterna btrudine: q est visio dei. vt dicit in collecta epiphanię. vsqz ad contēplandā spēm tuę celsitudinis pducamur. Secūdo modo caput species: vt est vni de quinqz vniuersalibz. Septimo est accidēs ptiū oionis: ita accipiunt gra/ matici. Octauo accipit p imagine figurata: vel arti ficiali facta ad similitudine alterius. Nono caput p qz cunqz signo visibili: et sensibili distincte representati uo alicui rei visibili et hoc ex instructiōe diuina. sic accipit cū d: Corpus christi est sub speciebz: et in sa cramento altaris spēs snt albedo: rotunditas illa. im pressio imaginis alicui figure: et sapor panis et vini. Bulefer. Accipit et species p essentia diuina: vt ba/ bet mgr dist. vlt. li. iij. cū ait. An qz non deū videbūt per specie: hic accipit species p essentia diuina: vt ex ponit Richardus.

Species fm dñm Petri aliaceñ. cardin. come ra. post Breg. de arim. dist. viij. li. ij. qd duplicat acci pit. Prio cōmuni p omni forma ad noticiam habendā cōtē: et sic qnqz ipa forma obiecti qd cognoscit d: species. Secūdo modo cōmuni? nō cōmu nissime p omni forma: q est aliq modo ratio cogno/ scendi aliā rem. sic ars: et habitus cognitiui possunt dici species. Tertio modo cōter p omni forma q est similitudo: et imago rei cogitę: p quā res illa cognosci tur: et hoc modo etiā actualis cognitio dicit species. Quarto modo accipit specialit: et ppe p omi forma q est similitudo et imago rei cogitę manens naturalit in anima: etiā post qz ania desinit actualit cognosce re: apta nata ducere aniam in noticiā rei: cuius ipa est imago vel similitudo. Primo ac tertio et qro mo is accipit Augu. x. de trini. ca. x. vbi ait. Cū incipim? a specie corpis et puenim? vsqz ad specie: q sit in cōtū tu cogitantis. iij. species repunt qñ gradatim na/ re: q si altera ab altera a specie quippe corpis qd cer nitur exort ea q sit in sensu cernentis: et ab hac ea q fit in memoria: et ab ea q fit in acie cogitantis. Secūdo modo accepit specie pbus. viij. mera. vbi ait. Medicinalis autē et edificatioza est species sanitatis et dom? Et fm Decam species accipit p illo qd est p uū actu intelligendi mouens ipm ad actum cogno scendi: qd potest manere an intellectu: et post etiā re absente: et per p qñs d: ab habitu: qz habit? intely lectus sequit actū intelligendi/ sed species pceditā actū qz habitū: et sicut dicitur est de specie intelligibili ita potest dici de specie sensibili: qd accipit p aliquo puenio alicui sentiendi mouens ad actū sentiendi. Brien? vt dicit Bab. dist. iij. q. ij. li. ij. p speciem in/ telligit aliqd pueniū cognitiui mouens potentia ad cognoscendū: qd non est obiectū potentie/ nec habi/ tus a cogitaciōe derelictus siue sit i medio: potentia vel organo. plura Bab. ibi. qz opinionones ponit de speciebus. Una q ponit cas: alia negat. Unde dicitur et Scotus. q. viij. dist. iij. li. j. Unde satis cōmuni est opio q ponit species sensibiles: snt et intelligibiles sensibiles in medio inter obiectū et organū sensus in ipso sensu etiā in intellectu nō quidē eiusdē ratio nis/ sed diuersę rationis inf se et ab obiecto. Prias duas vocant sensibiles. Tertias intelligibiles Bab. qui et plura ibi dicit de speciebus illis p vñā opinio nē: et species intelligibiles fm Rich. li. iij. ar. j. q. ij. pferuant intellectu et p eas intelligit aia separa plu ra ibidē. Alia est opinio q negat tales species tā i me dio q in sensu qz i intellectu. Cui? opiniois est Occā qm non apparet necessitas ponendi tales species

quē imitat Gabriel vbi s. Et post alia d: Dia q do/ crozes sci nomie phatima idoli simulacra tam q ad sensum qz q ad intellectu dicit/ sunt res singulares cogitę: et nō aliq species vel habit? in potētia vel oz/ gano. frustra igit ponit spēs distincta ab obiecto et ha/ bicutā in medio qz in potētia siue organo. Unde Oc cam laci. q. xvij. l. c. i. q. xvij. Ad habendā qz cog? nitiōem intuitiua que est pma cognitio intellectu: nō oportet ponere spēm intelligibile aut aliqd pter intel lectū et re cogitē stāte semp cōi influētia causaz su/ perioz. sed p intellectu et obiectū in se p sēns: b est suf ficiēter appropimatiū pōt fieri cognitio intuitiua aliq is circūscriptę. Frustra igit ponunt alia: quū frustra sit p plura qd pōt fieri p pauciora. Fusi? de b scribit Gabriel. Species autē seu forma rei fm pñm et Ber/ sonē pte. iij. de passiōibz anie p sidera. xx. Uel ei? phā/ rasma seu imago habent vim alteradi pportionabi/ liter: et agēdi/ sicut habz res cui? imago: quādamo dū species ignis habz vim calefaciēdi/ spēs nius in frigidādi: nō tamē i equali gradu ad p am. Et fm eundē spūs anialis dclariū ē formaz seu specie: snt cur aer recipit species colorz vel alioz sensibilitū. Et hęc species coloris licz nō snt sensibiles in acie: faciūt tamē sensibiles impssiōes i corpōibz dispositis: sicut species coloris causant imaginē in speculo. Sic ima ginatio curpis figure recipit in spiritibz et deserit et fa cit in semine deciso tpe talis imaginatiōis notabilis effectum curpidinis sicut imaginatio ethiopsis assi milationē inducit ad ethiopes zc. Plura ibi Berson de imaginatiōe.

Speculum est in qd aspiciunt? ac specie b est est nobis a natura fuit: nō vt pilos e suspēsijs aut barbā vellere: nō vt facie coloribz insicerem? sed vt nos/ mētipos nossem? et formosi deuitarem? infamiā: et dformes remediū scirem? et vtrūbz qēqd corpi deef set. Quapropter Socrates horari adolecētes solez bar vt sese frequēter in speculo intuerent. Nam si for/ mosi estis: laboradū est vt digni ea specie sitis. Sin autē deformes: vt eā deformitate vtrū ac bonis artibz bus regatis. Et a speculū d: speculatio: nō aut a spe/ cular: reducit ad meditatiōem: qz est visio causę p ef fectum fm bñm Tho. scda scdē. q. d. xx. ar. iij. ponit Berson triplex speculū tractatu. x. sup canico Ma rie. cui pūgit triplicē claritatē. Unū speculū est cum claritate sua qd indidit nā et industria poluit: qle fuz it apud phos q ad intelligibilia p inuestigatiōem na turalē: qzuis mixte fuerit multę nebule: uno tenebre erroz. nō tñ oportet dicere cū aliqz q nihil specula/ ti fuerit vitatis etiā de deo et intelligētijs: sciebāt sal/ tē q de nō erat lapis aut bruciū. Rursum alie? specu lū d: supnaturalē irradiatiōem sup intellectu huma nū cū lympidiore et sinceriore claritate qz possit natu/ ra sola vel industria ppare. Demqz tertiu d: speculū eū sua claritate qd intine laret: qd ab exterioribz neqz assumi totalit: sed ois hęc claritas sicut regis abintus est inerosus valde/ ad quā nō admittit alien? Bibe de aqs cuius pōz iuber sapiēs: cor qd nouit amaritudi nē anie suę i gaudio ei? nō miscebit alien?. Nō em ha bet gaudiū intrinsec? ortū ab amaritudine cordis i cō/ tritiōe q nō snt afficit i dolore q trit in gaudiū. Nec Berson. Lor qz nrm (vt idē ait pte. ij. i recōmēdatōe li cētādoz) i decretis facta parit? speculū est vitatis: et b p cōparatiōem ad varios modos diuersos qd spe cula materialia distorquē: ne reddāt vcras imagies. Refert aut dicere videre deū i speculo/ et videre deū

p speculū: vt notat Bulefer disti. xxxi. q. iij. lib. iij. Per speculū em d: videre deū q ascēdit a cogitacione creaturę ad cogitaciōem creatoris. In speculo ar videt q deū i ipa creatura clare intuet. Prima visio nō erit in glia: qz nō erit ibi necessaria scala. Scda ho erit qz deū videbit apert in oibz creaturis (vt d: Aug.) vlt. de ciuit. dei. Et illa visio q est p speculū spectat ad ipam fidē. Un apls. Videm? p speculū in enigmate zc. Il la q ē in speculo creaturę spectat ad cogitaciōem vel p rina q bñ potērie saluari i pma.

Spera hūis aliq p aspiratiōem scribat. Est autē gręca dicitio et est pma figura corporea cō/ cinēs em vñā superficie. Circul? ho est pma figura pla na habens em vñā lineā fm bñm Tho. sup. ij. de eglo. Uel sphaera latine globz: et est id qd ex omni exteriorē pte rotūdū apparer. vel gręce σφαίρα dicitur: vt Luse bi. li. pp. ra. qñ sphaera: b est corp? eberēū. Globz ho corp? soliduz vndiqz rotūdū: qz a gręcis sphaera d: Est et sphaera diuine accuratiōis/ q est imēstas et pterni tas sua/ cui? circūferētia nullaten? extra se est: vt scri bit Berson tractatu. x. sup canico Marie. Un eterni ras qñ extra terminos entitas vel vnitas. Possum? et sphaerā intellectuāle imaginari i deo et i creaturę. De q legito eū d: tractatu. ix. sup Magnificat.

Sperare est existimare/ credere et p squire. Et spe rare de aliq est duplr (vt scribit fance? Bona. dist. j. in dubijs l' alio li. j.) aut sicut de adiu/ toze: aut sicut de saluatoze. Prima spes pōt esse i ho/ mie. Un de brā vigne canit. Utra dulcedo et spes no stra. Et Jone. j. Accessit ad eū gubernator. Glo. Nay rurale ē hoī magis de alijs qz de se in piculo p squire. Scda spes nō pōt esse in homie. Un mgr dist. j. lib. j. Un est sperare finale pmiuz: et hoc debet esse in deo. vel tēporale beneficiū: et hoc pōt esse in homie. Pimū si ponit i hoie/ meret maledictiōem: scda ho non. (ita scribit Bonauē.) Pōt aut aliqz qd duplr erit in actu speradi (vt idē scribit scūs Bonauē. disti. xxvi. q. iij. li. iij.) Aut em sperat habēdo merita in pposito et in radice et in effectu: sicut hō iust? qui deo diu fuit. aut sperat habēdo merita in pposito et in radice: sed nō in effectu. sicut ille qui ante bonū vsum virtuz cum postqz suscepit gratiā/ expectat eternā beatiuz/ dinem. Aut sperat habēdo merita in pposito/ em non in radice nec in effectu. sicut ille q peccator est q ppo/ nit multa bona facere et p illa saluari. Aut sperat nō habēdo merita/ nec in effectu/ nec in radice/ nec in pposito. sicut ille qui faciēdo mala/ et in malis propo/ nens pseruare: per solā dei misericordiam credit se asse/ cururū gloriā/ neglecta diuina iusticia. Pimus est actus spei formaz et iā exercitaz. Secūdu actus est spei formaz et post infusē. Tertius actus est spei in/ formis. Et qrtus est ipius psumptiōis. Juez sperare quādoqz large est. pbabiliter credere (vt scribit idem scūs Bonauē. dist. xxvi. li. iij.) sic accipit vt cū qz vñ det aliquē bonē indolis/ dicit q sperat ipum esse iur rorum bonū hoicm. et sic accipit large et improprie p credere pbabiliter: sic pertinet ad vtrūtem cogitiuā. Alio modo sperare idē est qd cōfidere. et ex illa confi/ dentia cū quadā securitate tendere ad habendum il/ lud quod sperat: sic pertinet ad vtrūz affectuā. In domino aut sperare debz anima a principio vite vsqz ad mortem: vt scribit Berson parte. iij. in expositione super psalmū sextū pgnitētiāle. f. De pofundio. Nā qui vsqz ad mortem pseruauerit saluus erit. nō sō/ lum speret vnus solus/ sed totus fidelis populuz.

qm nō vni soli sed multis dicitur est: Sperare in do-
mino omnia p̄grecario populi: effundite coram illo
corda vestra ꝛc.

Spes multipliciter accipitur. Quandoq; sumit p̄
passione appetitu a sensitiui. s. desiderio sen-
sibilis apprehensi per phantasiam/ vt cōueniētis z ab-
sentis. Quō numerat spem p̄bus inter passionē. ij.
Eth. z Boetij. j. de solaciōe metro. vij. ponit q̄tuor
animę passionē: gaudium/ dolorem/ spem z timorē
sic nec est v̄sus moralis nec theologica. Secūdo mo-
do capitur vt p̄tinet ad appetitū intellectiui. z sic ali-
quādo accipit p̄ actu q̄ est sperare bonum absens: vt
cum dicitur: Habeo spem assequēdi hoc vel illud bo-
num. i. spero assequi. Alio modo z magis p̄tinet accipi-
tur p̄ habitū infuso vel adq̄sito ad actū sperandi incli-
nantē. Et vtroq; mō accipit dupl̄. Uno modo large
p̄ habitū vel actu sperandi bonū q̄dcunq; app̄tens
sunt vt absens/ siue eternū siue temporale. quō aliquis
dicit sperare diuitias/ corporis sanitatē: aut aliud bo-
num. sic dicit apostolus. Debet in spe q̄ arat arare: et q̄
triturat in spe fructus percipiēdi. j. Coz. ij. Et fm̄ ma-
gistrum beati dicitur sperare corporis refur̄recciōem.
Alio modo stricte vt solum respicit bonum eternū
app̄tensum vt possibile z futurū. Et ita diffinit ma-
gister: z est Hapmōis vt dicit sc̄tus Bonauē. Spes
est certa expectatio future beatitudinis/ veniens ex dei
grā z p̄cedēdo meritis: sic accipit p̄ habitū. Accipit
quādoq; p̄ obiectū. i. re sperata vel expectata. Sic ac-
cipit ap̄s ad Titū. ij. expectantes beatā spem. i. bea-
titudinē speratam. Dicitur Babiel dist. xxvj. q̄st.
vñca. arti. j. li. ij. Nullus autē recte sperat eternā bea-
titudinem (vt inquit Bulefer dist. xxvj. q. ij. li. ij. nisi
q̄ deo seruitur: vel p̄tinet deo seruire. Accipit z spes
improprie p̄ expectatione dilatoris iudicij. Un̄ dicit
r̄ Behemoth Job. xj. Ecce spes eius frustrabitur
id est expectatio dilatoris iudicij: q̄ acius q̄ mo-
do p̄cedens est. Accipit z p̄ expectatiōe dilatoris iu-
dicij dicitur: p̄tinet sup̄ peccatores: quoz vtroq; fru-
strabit diabolus in die iudicij. quā velle iudicabit. ita
dicit sc̄tus Bonauē. in fine circa retriū dist. xxvj. li. ij.
Et vt idē de Spes est nomē aff̄ctiōis/ z ideo fructus
Et sic diffinit a p̄bo. Spes est suspiciō futuri boni.
fm̄ autē q̄ ē nomē virtutis z nominat habitū diffinit p̄
suum actū. Et v̄sus spei (vt idē dicit q. ij. vbi supra)
pōt esse informis. Pōt em̄ aliq̄s sperare vitam eter-
nā sine gratia gr̄atificante. sicut manifeste apparet.
Et sic dicit q̄ fides pōt esse informis: sic etiā z spes
Est autē z spes v̄sus formata. z nō tm̄ est v̄sus gratui-
ta (vt ait sc̄tus Bona. q. j. vbi s̄) imo etiā v̄sus gra-
tuitariū sustēmentū z anchora/ v̄sus grauita: quia
facit aniam expectare ea q̄ sunt sup̄ oēm estimatiōem
humanā: z ea que p̄miserit largitas diuina. Vnde cum
ibi laicus. Facit oīno p̄fidere z innitē summe z immē
se largitari: sicut fides facit assentire p̄mē veritati: z
charitas facit adherere summe bōitati ꝛc. Sūt autē duo
actus spei p̄ncipales. Primus est p̄fidere in domino.
Alius est expectare: vt dicit Bulefer dist. xxvj. q̄st.
secūda. li. b. ij.

Spes diffinit sic fm̄ Aug. Spes est certa expe-
ctatio future beatitudinis pueniēs ex grā z meritis p̄-
cedētib; Quā sic exponit Berson pre. ij. de spēe v̄sus
tib; z v̄sus spei. Spes est certa: qd̄ de p̄tē beatificatiō-
nē. nā spes v̄sus quāq; absq; fluctuatōe hesitaciōis est
Expectatio: qd̄ de ad differētiā cōprehēsiōis q̄ erit in
p̄tē: vbi nihil expectabilē: sed oīa p̄sentia habebunt
future beatitudinis: qd̄ de ad differētiā timoris filius

q̄ est expectatio future miserie. Expectatō dico (in q̄
Berson) pueniēs ex grā. i. benignitate dei cōsidera-
ta. Et B̄ de ad d̄ram desperatiōis: q̄ seueritatē tm̄ dei
cōsiderat. Dicit ex meritis p̄cedētib;. z B̄ de ad d̄ras
p̄sūptiōis q̄ ex dei benignitate tm̄ p̄siderata z nō est
hoc ex meritis beatitudinē adipisci credit. Aliē cōiter
a mḡris diffinit. Spes est audacia mentis de largita-
te dei concepra habendi vitā eternā p̄ bona merita:
fm̄ Lbano. libello de cōpunctiōe: z vt cū refert Ber-
son pre. iij. s. de sc̄to Nico. Spes est salutis ancoraz
vitę nostrę fundamentū: dux itineris quo itur ad cę-
lū: in qua salus nostra consistit: z que de terris anis
mas velut q̄busdā carnis celis a deo dependentib;
inneras euehit ad summa. Spes (fm̄ Jaco. de valeñ.
sup̄ illō ps. cxvij. In quo mihi spem dedisti) est habi-
tus: quo animus siue voluntas subleuat a terrenis:
ad constituendū finē suū in sumo bono amato: et sic
spes habet q̄tuor effectus. Nā p̄tinet subleuat volū-
tatē a terrenis mundana cōtēnendo. Secūdo facit eaz
cōstituere finē. P̄tinet in sumo bono amato. Tertio facit
ipam opari p̄tinet illū finē z nō p̄ter aliu: nec p̄ter
aliud. Quarto exhibet ei patientiam in mora z tardita-
te: si ilico z in hac vita differet possessiō z acquisitiō fi-
nis/ q̄ est deus z vera beatitudo. Ex quo seq̄ q̄ la-
oz z maioris ambis est fides q̄ charitas: z charitas
q̄ spes. nā plura credim; q̄ diligim;. Nam credi-
mus bona z mala in lege memorata. s. deū esse sum-
mū bonū oipotētē: creatorē cęli z terre: z diabolū
cecidisse in eternū puniendū: z infideles z legi trās-
gressores impēntentes in eternū cruciandos. tamē
ex charitate non diligim;: nisi deū z p̄ximū: non tamē
pōt ponim; z spē finē nisi in solo deo. z vera bea-
titudinē hęc Lbano. ep̄s. Et fm̄ eundē actus spei
nō est p̄tinet expectare sed sperare qd̄ idē est qd̄ vlti-
mū finē in deo constituere. De quo laicus videat
Valentia. Spes sic diffinit a Bab. dist. xxvj. q. vñca.
ca. ar. j. li. ij. Spes est habitus inclinans voluntatē
ad desiderandū efficacit bonū infinitū: a se ipso bog-
no liberalit̄ sibi p̄ferendū p̄tinet merita ab ipso bono in-
finito acceptata. Aut est desiderū ad aliud bonū: ad
hoc bonū infinitū cōsequēs vel ordinariū. Habit; p̄tinet
nif p̄ genere z includit tam habitū acquisitiū q̄ infu-
sum. Est em̄ duplex spes infusa z acquisita. Sola
em̄ spes infusa non sufficit sine acquisita/ aut citus
actu ad inclinandū ad actum spei. Dicit: inclinans
voluntatē ad desiderandū: vbi tangit actus prop̄tinet
ad quem spes inclinat: qui est desiderū alicuius
boni sibi cōmodi z futuri. Unde patet q̄ actus spei
est actus amoris amicitie fm̄ affectionē iusticie. z de-
siderare est quoddā amare: qz est quoddā velle bonū
z omne tale velle est amare. Dicit: bonū infinitum:
vbi tangit obiectum p̄mariū z p̄ncipale. Nam si-
cut fides tendit in deum credendo ci sicut p̄mē ve-
ritati: z charitas inheret deo tanq̄ summe bonitatis
vt spes tendit in deum desiderio ei fiducialit̄ adhe-
rendo tanq̄ infime largitari. Siquidez infinita lar-
gitas est que dat bonū infinitū. p̄ncipale ergo oby-
iectū spei est deus a sperante tanq̄ cōmodū suum
summū possidendus. Dicit efficaciter ad excludendū
desiderū desperantiū z p̄sumentū. Nam des-
derū efficacit duo includit. s. apprehensionē obiecti:
vt possibilis haberi z acceptationē mediorū ordina-
torum ipsa volendo z impando: p̄ que potest obiectū
acq̄ri: qd̄ deficit desperantiū q̄ n̄ credit di habitatōes
vt obiectū benefici eis cō possibile. z licet velle beatū
dū: non tamen efficaciter desiderat nec apprehendit

vt possibile sibi. Quare desperatū p̄suadendū est
de creat: nō vt diligit. De q̄ laicus videat Scotus.
Deficit sc̄m p̄sumentū/ licet desideret sumū bonum
vt suum cōmodū: nō tamē inq̄runt nec volūt media
opa. s. meritoria p̄ q̄ p̄sequunt. Nō q̄ desiderat adipi-
sci p̄ merita/ sed sine meritis. z sic nō efficacit. De quo
magister de. Sine grā z meritis sperare nō est spes/ s.
vana p̄sumptio est. Et h̄ innuit magister in sua diffi-
nitōe. Spes est (inquit) certa expectatio. i. efficacit de-
siderū. Efficacit em̄ desiderū certa est expectatio: qz
infallibiliter sequit beatitudo desiderū efficacit/ p̄ma-
nens in finē. Nec est em̄ certitudo spei/ qz merita in
finem vitę p̄tinuata infallibiliter p̄sequit beatitudo: p̄
quā fruuntur possidet deus. Est autē efficacit desiderū
(vt scribit Decan li. ij. q. vij.) quo aliquis statū ostē-
so sibi p̄ fidē q̄ fruitor dei p̄ quā d̄s habet/ est sibi cō-
ferēda p̄tinet merita/ statim dicit actū meritorū si p̄
Lōcordat d̄s Lardina. q. vñca. ij. sniaz. Dicit: ab
ipso bono liberaliter p̄tinet merita p̄ferendū. vbi innuit
em̄ pōt bonū infinitū haberi a creatura nisi p̄ libera-
lem dātiōem/ q̄ liberaliter bonū infinitū comunicat
se suę creaturę fm̄ modū suę capacitatis. Nō est autē
creatura capax beatifici boni infiniti nisi p̄ darā v̄sus
onē z p̄fectam fruitiōem. has v̄o habere nō pōt crea-
tura se. Vnde em̄ de q̄ vult/ z ostēdit se cui vult.
nec pōt frui deo creatura p̄fecte nisi elare viso. No-
dus autē p̄sequēdi bonū infinitū est p̄ opa meritoria
ab ipso bono infinito ad h̄ acceptata. Dicit: aut ad ali-
ud bonū ad h̄ p̄sequēs vel ordinariū. Ubi tangit oby-
iecta min; p̄ncipalia z secundaria spei. Spes em̄ nō ē
em̄ respectu dei a nobis habēdi: sed etiā respectu oīm
p̄ que a nobis habet. s. respectu v̄sus z fruitiōis que
sunt beatitudo formalis: z respectu gaudij p̄sequētis
Similiter respectu oīm ad deū beatificē possidendum
ordinariū: vt respectu gr̄e z meritoꝝ/ z ceteroz dei
donoz. Omnia em̄ hęc sperant; a d̄no/ sicut z peccato-
rū remissiōem/ carnis resurrecciōem/ z vitę p̄tinet eter-
nitatem. Et sic dicit magister Spes est certa expecta-
tio ꝛc. Lari; vide de h̄ Babuel. Obiectum autē spei
adequariū est bonū infinitū liberalit̄ se comunicas cre-
aturę p̄tinet merita: z bonū finitū ad cōtēnētiā h̄mōi
ordinariū vt cōcomitās aut p̄sequēs vel p̄cedens. Lō-
comitās vt v̄sus z fruitor p̄ quas formalit̄ habet bo-
nū infinitū. Lōsequēs vt gaudium/ p̄tinetas/ sicut
eos ꝛc. ad beatitudinē formalē p̄sequētiā. P̄cedens:
vt grā/ dona/ z merita. Nec Babiel. Et vt idē de ob-
iectum adequariū spei est cōplexū summū bonum
rōnalis creaturę/ aut v̄sus/ merita/ vel opatio ad hoc
p̄sequēdiū ordinariū. qd̄ qd̄dem complexū comprehendit
oīa sperāda. s. beatitudinē formalē. s. v̄sionē z fruitor
onē citus. s. q̄ sūt opatioes: gr̄am q̄ est v̄sus: ac fruitor
actus/ q̄ sūt merita. Et si qua sunt alia ad beatitudinē
p̄sequētiā necessaria. Nec ille. Una autē ē spes oīm
sperādoꝝ: vt idē vult dist. xxvj. q. vñca. ar. ij. dubio
ij. Amās qz deū (vt idem de) vt bonū suū nō debet i-
se q̄scere tanq̄ in fine. sed hoc vltimū p̄ actū charita-
tis referre in deū tanq̄ in finē vltimū z summū. Nō
em̄ debet amare deū sperās finalit̄ quia bonū suum:
sed iō/ vt bonū z beatitudo sua: vt p̄ hoc deū ampli-
glorificet z laudet: z dei bonitas ampli-
ficatiōe declarat. Nec Babiel. Et spes (vt vult san-
ctus Bonauē. q. vñca. dist. xxvj. li. ij.) est in potētia aff-
fectiua. est em̄ in potētia irascibili q̄ est pars potētie
affectiue. Potētiē em̄ irascibilis nō tm̄ est deestari
mala culpe z p̄tinet mala p̄tinet: sed etiā aggredi ceteri

bilis z erigi ad magna z ardua. z p̄tinet nō em̄ p̄tinet
mus in ipsa iram z patientiam: sed etiam fortitudi-
nem z spem. Fortitudinē in quā inq̄runt negotia circa
ca ea q̄ sunt ad finem. spem autē fm̄ q̄ se erigit ad ex-
cellentiā ip̄i finis. Bonauē. Spes fm̄ Aug. de ciui-
dei. est qua quis ad id qd̄ credit se pueniturū p̄sumit.
Spes fm̄ b̄m Lbano. ij. sniaz. dist. xxvj. q. j. arti. j. est
extēsiō appetit; in appetibile. Vel spes est appetit; ex-
cellētis boni cum fiducia obtinēdi. et fm̄ eundē spei
subiectū est volūtas. obiectū est bonū arduū futurū
z possibile. p̄ma sc̄e. q. xl. ar. j. Est autē (vt vult magi-
ster li. ij. sniaz) spes em̄ bonaz. rez/ z cap; q̄ ad cū
spectat/ q̄ carū spem gerere videt: qz p̄tinet spem habe-
mus de bonis n̄tis: nō de alienis. Un̄ ad h̄ q̄ sic p̄tinet
spes tria p̄currere debent: vt scribit Berson parte. ij.
de spēe v̄sus. s. q̄ sic respectu boni/ z p̄tinet/ z futurū
ri. Un̄ si aliq̄n legat spes dicit maloz: sicut spem habe-
tūc ego si potui tuū sperare laborē. Vel etiā bonoz
z cōmuniū sicut speram; salutē bonoz q̄ sunt in via-
vel etiā boni p̄sentis: intelligo in talib; spem nō p̄tinet ac-
cipi/ sed largo mō. Ex q̄ habet (vt de mḡ) z habz san-
ctus Bonauē. dist. xxvj. li. ij. circa retriū z concordat
Berson vbi s̄. qz necchis nec antię beare/ nec angelū
p̄tinet loquēdo habet spem: quia spes est expectatio p̄
mū substantialis. oēs autē bi p̄dicit substantiale p̄mūz
habent: z ideo carē spe p̄tinet dicit. Alia est rō vt dicit
sc̄tus Bonauē. quia spes habz annexā fidē. fides autē
tē est cognitiō enigmatica. Pōt tamē large accipiēdo
spem p̄tinet expectatiōe v̄sus sc̄e z aliu: qz
dij accidentalis ponit in c̄tio z angelis z antiab; b̄is.
De patrib; v̄o in limbo z antiab; in purgatorio dicit
qz spem habuerūt z habet aliq̄n nullū extēsiō nomie.
vt dicit Berson vbi supra ꝛc. Astipulat Paul; Coz.
reli; li. ij. dist. vij. cum ait. Illud etiā intelligendum
est spem in p̄m̄is felicitatē q̄ in deo cernēdo versat tā-
q̄ lacrimā inuerti. cū autē spei hyp̄tētiō vt res q̄ esse
possit obiecta sit q̄ fide p̄tinet: necessē ē vt fides tanq̄
qz dux z antesignana antegrēdiat. Itaq; negam; se
licet in aliquo spei genere versari/ quādoq; dem felicit-
tas sit plēna/ z spes futura complectat. Sed bis qui
v̄sus z bis qui in exp̄tatoꝝ orco plecurit/ baud qz
dem spes felicitatis cōsequēde admittit. At v̄o reoz
rum damnatoꝝiq; genus cum felicitatem vt res que
esse possit nullo modo percipiat. baud sane in alio
quo spei genere versatur propterea qz erummarum
eorum interitē scire spem nullam ex erummarum
di residerē.

Spes est duplex accipiēdo spem generaliter
respectu cuiuslibet boni absens: temporalis vel eter-
ni siue accipiat p̄tinet passione que est actus sperandi
appetitū sensitiui vel intellectiui/ siue pro habitu ad
illam inclinante. Quēdam em̄ respectu boni absens
tis ex se vel p̄tinet appetitū conuenientis. Quē-
dam respectu boni secundario conuenientis. s. v̄sus
candi vel repellendi offendens. Ita scribit Babiel
distin. xxvj. q̄st. vñca. arti. ij. dubio p̄mo li. ij. quo
sequit qz aliqua est spes in concupiscibili/ z aliqua in-
irascibili: vt ibidem probat Babiel. Sed accipiēdo
p̄tinet spem pro virtute theologica/ spes in cōcu-
piscibili z nō irascibili est ponenda: vt laicus probat
Babiel vbi s̄. Et tārum de spe pauca d̄a sufficiant
Legant studiosi plura z alia de spe que gratia b̄m
tatis omitto. Vnde z Bersonē parte. ij. de sol. rheo-
logie li. ij. de multiplici falsa spe m̄tē q̄ dicitur: Ue-
re mundo dum eras flozida est/ cōuertit potēris cum
volēs: tanq̄ videlicet ex p̄tinet v̄sus nō dei dono suā

Terius pot dici nerys pati? z filij ad istu sensuz q pat z filij pducit spm scem z no alie. vt Babu. z Aliaco vbi s. dicit: z se mutuo diligedo pducit spiritus scem. Et spm scem dat dupliciter. Uno mo in dono tm. Alio mo in seipo fil z in dono no quin possit dari in seipo sine omi dono creato. Sed qz nūq; dat in seipo / q fil det donū aliqd creatū. In dono tm dū gratiā gra/ eisdarā / siue gratiā gratificatē largit: pura donū fr/ de: scilicet: pphete. de qbz dicit. j. L. op. rj. Diuisiones gra/ sunt: q dona no danf pncipalit ad sacrificanduz psonā neq; ad eius utilitatē: sed ad utilitatē ecclē. sic z malis dat. Secūdo dat in seipo z dono gratiē gra/ tificatē: qd est caritas fm illud Ro. v. Caritas diffusa est in cordibz vtrū p spm scem / q dat est vobis Sicut em nūq; dat i seipo sine hoc dono: sic hoc cha/ ritatē donū nūq; dat sine spūscō. Sic em pncipalit dat ad sacrificandū psonā recipientis. De q vide apud Babu. in pmo. z li. iij. di. rj. ar. iij. dub. j. z sup in di/ ctōe Dari. z de spūscō multa alias scribit. Et fm Ja/ cobū de valēria tracta. jca. j. plogi sup ps. Spūscū/ ctus est causa efficiēs pncipalis cuiuslibet patris /ay/ cre scripturē / q loquebat p ora ppheta z aploz. Qz no a casu nec a voluntate humana allata est nobis /ay/ era scriptura: vt ait Peti. in. ij. canonica sua. ca. j. sed spūscō illustrati locuti sunt scilicet hoies. Un z David ostēdit scētā habere nō a seipo: sed a spūscō: quādo dixit. Inclinao in parabola aure meā: aperiā in pial/ crio ppositioē meā.

Spirituale dicit tripliciter fm Richar. in iij. di. rj. z post eū Babu. lectio. rj. vij. canōis. f. essentialit: vt gratia z virtutes. L. aufay/ licet vt facta que causant gratiā suo mō. Et effectiue v/ actualit: vt pdicare: corrigere: vilitare: orare: z bu/ tusmodi q sunt actus spirituales. De quo videat et in dictione Simonia. Et hō spiritualis qui opponit carnali. z spiritualis hō oia diiudicat: vt inquit Ber/ son de vritate ecclesiastica. Et fm eundē spūale hō/ mines nō inuidentes soli licetē ascendentes de terre nis affectibus: z in liberū atq; purum ether lucidissi/ me veritatis desiderioz: splendor se se attollent res zc. Idē recitans illud apli. Si pccupatus fuer/ rit hō in aliquo delicto: vos qui spiritalis estis hu/ iusmodi intruire in spiritu lenitatis / considerans re/ ipm ne z tu ceteris: dicit. Spiritualis est qui spiri/ tualit omia diiudicat: qui didicert ex cis / q passus est cōpati: qui querat nō q sua sunt: sed que Jesu chri/ sti: quē totū repleuit caritas humilitas z pietas: vt nullū in eo locū vanitas z cupiditas inueniat. cuius cōuersatio in cēlis sit: qui tanq; vnus ex angelis dei: nec benedictione nec maledictione moueat: ex emplo eorum neq; ex ministerio occupatiōis sui inferioris supna deserat: nec fordes cōtrahat pestiferas. Alio quin quid sibi pderit si vnus in mundū lucratur / z animē suē dētrimentū patiat: nō audiens iubentē miserere animē tuē placens deo. Talis deniq; q nul/ lis stimuletur aut alliciat foris: sed abstra/ ctus in sublimi arce rationis in sola animāz perspi/ caci qualitate verset. Quādiu em ista tibi decurunt z repente vel suspitionibz in quiete abertis vel nimis ter/ reberis vel glā rufesces aut ptractus eris infamia carnalis es nō spiritualis nec duz laris idoneus qui alios instruas in spiritu lenitatis. Hec Berfon. Pau/ ci autē z raro inueniūt semp sic spirituales (vt idem vult.) Et spirituale dicit qd est subtile vel leue. Un/ de res spiritualis est leuior elemēti. Dicit. L. op. rj. dicit Apostolus. Seminat corpus animale surget

spūale. Nō est autē hoc intelligendū (vt scribit Rich. dist. rlx. ar. iij. q. iij. an sine.) q cōuertat in spm: sed hoc dicitur est ad notādū subtilitatē. Nā in illa resurre/ ctionis glā (vt inqt Grego.) ierit corp⁹ nrm subtile p/ effectū spūalis potētē. h palpabile pvirtutē naturē. Et bona spūalia gñalit dicunt bona q spectat ad par/ tem clericoz z sacerdotū: z sic pdia z possessiōes ecclē/ siē z eius iurisdicōes crūt qdam spūalia. De q legere potes laci. Berfonē parte. j. lectioē sup Marcū. z p/ te. iij. de vita spūali aie. lect. ij. coroll. iij. Et vicia spi/ ritualia dicunt: qā in corde acritant. sic carnalia: q in corpis mēbris eoz opatio pstitit. Sūt autē octo vicia pncipalia. s. gula / luxuria / vana glā / supbia / auariti/ cia / inuidia / acedia / ira. Duo ex his carnalia: reliqua sex spūalia. De qbz lare scribit Berfon pre. ij. fmo. de/ xbis dñi. Venire ad me oēs qui laboratis zc.

Sponsus quasi pmissus. sponsa: q si pmissa. s. post pccum mrimoniū p xba de pre/ senti: dicitur vxor: z maritus: nō sponsus nec spōsa. Un/ sponsalia sūt pmissio futuriāz nuptiaz. Et dicitur spōsalia (vt scribit Peti. de palu. di. rj. q. j. li. iij.) a spōsando. Nā mox sūt veteribz stipulari: z spon/ dere sibi vxorē. Inde spōsi z spōsē appellatio nata ē. Et differūt spōsalia z mrimoniū: qz mrimoniū est de/ pscnsu pscnti: sed spōsalia de futuro. z sic mrimoniū est solutio sponsalū. Et psonē spōsalia pntes de/ bēt esse ad min⁹ septē annoz. Et perabunt qtuor mo/ dis. Primo: pmissione facta p xba de futuro: sic cū masculus dr. Accipia te in meaz: z puella dr. accipia/ re in meū. Secūdo: qn pecuniē v/ aliq; res danf p aris spōsaliū. Est em arra id qd in ptractu cuiuslibet rei dat: in signū firmitatē eoz q ibi promittunt. Tertio mō: qn sponsa subarrat annulo. Quarto: qn pmissio de futuro mrimonio pfirmat iuramēto v/ fides infy/ positioē. Et istis qtuor modis ptract⁹ sponsalū dē/ absoluit: qā psonē obligant ad fuandū qd promise/ rit. Qnq; est pccatiō: vt si dixerit masculus. Accipio te in meā si placuerit patri meo v/ tuo. vel si ba/ bueris cētū marcos: z tūc stantē promissioē / z rara sūt spōsalia. Si autē est pccatiō in bono: nō rī cōtra bo/ na mrimoniū. vt si dicat vir. Accipia te in meaz si fa/ cris meis pscntias: z hec pccatiō habet pzo nō apposi/ ta: z tenēt spōsalia ac si fecit cētē absolute. Si autē est pccatiō ptra bona mrimoniū: vt si dicat vir. Accipio te in meā si venena sterilitatis procuraueris: tūc spōsa/ lia nō tenēt. L. aditio em ptractū corrūpit: qn est ptra naturā ipius. Richar. hec dist. rj. ar. iij. q. ij. li. iij. Videat ad hoc san. Tho. eadē di. q. j. ar. ij. Et Palu/ dēsiō. Ad stipulat Paul⁹ L. oze. h. iij. di. vj. suaz/ senf. Possūt autē dissolui spōsalia in decem casibz: qz Richard⁹ annūerat q. iij. vbi. s. Unus: qn alter reli/ gionē ingredit. Secūdo: qn prrabit cū alio p xba de p/ senti. z in illis duobz casibz soluunt spōsalia ipō iure. Tertio est: qn trāstert se ad regionē aliā: z puenientē tpe expectat / z debito modo reqsirus: non reuertit. Quarto: qn alter incurrit leprā v/ paralysim / v/ aliā enormē lesionē. Quinto: qn alter eozuz fornicat. Sex/ tus: si supuenit affinitas. vel cognatio spiritualis. Septimo: quādo alter alterū abseluit: ne forte inde/ dertit ptingat: si talē ducat quā edio habet. Octa/ uo: qn mior ad legitimā eratē veniēs discentit. Non/ uis: si probet fama de impedimēto inter eos / v/ scā/ daltim de eoz punctione. Decimo: (vt aliqui dicit) si sponsalibz superuenierit simplex pntentē vortū. Et in his octo casibz nō sunt soluedi sponsalia nisi iudicio ecclēsiē. quod vep est si sūt publice ptracta. Secūdo si

secreto: vt optinat Richar. cū secreta nō subsunt iudicio militatis ecclē: nisi q ad for. pntē. Allegat ad hoc casus iura Rich. quē vide. videat z ad hoc scūs Bonauē. di. rj. ar. ij. q. iij. li. iij. z alias apud iur/ riconsultos.

Sponsalitia largitas dicit donatio ppter nu/ ptias / q fit a viro mulieri cōstare matrimonio vel ante solū pccatiōē nuptiaz. Et dicit spōsalia largitas / q nisi matrimonū sequat vel si sepe: vt dos ab vxore / sic illa a marito reperat z si pactū apponat de dote lucrāda a marito. si mulier p/ moxiat eo ipso videt appositū ex parte viri de donat/ tione ppter nuptias. Pter paludēs di. rj. di. iij. li. iij. (vt habet Babu. di. rj. q. vj. li. iij.)

Sportule (vt habet Babu. di. rj. q. vj. li. iij.) sunt munera a legēdo diffi/ nita. z allegat Angelū in summa. hoc est. Sportule vasa sunt in quibz solēt deferri munera iudicibz. z q/ lia quicūq; debeāt esse illa munera est lege diffinitū zc. Dicit em qdā (vt ait Bab. q ordinarū q secularis) nō pcc recipere aliquid a paribz eadē q ecclēsiastis: qz z tpe ppter iusticiā tuendā z ministrādā habet suā pntionē. Potest tū recipere sculca zc.

Spiritus dicit q nascit ex aduicerto vel incestu: vt dicit Peti. de palu. di. rj. q. iij. li. iij. Vel dicit in cōtro patre natus que vulgo modey/ stinus cōceptū appellari scribit / siue is q cū patre hā/ ber que habere non licet. z nō dicit is qui grēco voca/ bulo dicit nothus. hoc est adulterio natus: vt scribit Dominicus. Nauus. Nā is latinū vocabulū nō habet ideo vemur peregrino.

Status ppter prince ad libertatē v/ seruitutē in/ tēporalitē vel spiritualibz: qz significat imobilitatē z obligatiōē psonē hois fm bēni Tho. scōa. ij. q. clxxij. ar. j. z dicit status a sto stas. Stare aut significat positioē naturālē hois cū imobilitate fm cūndē ibidē. Et potest dici stat⁹ cōditio. Et vt scri/ bit Scot⁹ q. iij. di. iij. ar. ij. li. j. Status nō videt esse nisi stabilis pmanētia legibz diuine sapiētē firmata. vt stabilitū est a deo sapiētissimo. Stabilitū est autē illis legibz sapiētē q intellectus noster nō intelligat pzo statu isto nisi illa quorū species rducunt in fan/ tasimate. z hoc siue ppter pgnā originalis pccati siue p/ pter naturālē cōcordiā potētiaz antiē in opando fm q videm⁹ q potētia superior opat circa idē circa qd inferior si vtraq; habeat opationē pfectā: z de facto ē in nobis q qd cūq; vnuer sale est in nobis: eius sin/ gulare actu sanctissimur.

Status est triplex hois. Primo nature pfectis/ sime / qui est in beatitudine (vt scribit Bab. di. j. q. ij. li. iij.) de quo Bocci. ij. de p. sola. q est status oim bonoz cōgregatiōē pfectus. Secundus est nature integre nōdū a perfectione suē cōditionis laps⁹ / qui dicit status innocētē. Tercius est status homis in pa/ radiso in quo statu ipsa aia ex toto z omino ordina/ ta fuerat ad cogitandū de deo suo creatore / atq; cōsi/ derare spūalia sine aliquo impedimēto z difficultate q ipō modo p tantā pgnā difficultatēz grauara one re sue corrupciōis potest opari: qd est mirabile. qd nō scūt oprime q ad hoc nūnt (vt scribit Berfon parte iij. de mōre pccatiōis. ca. rxx.) Nobilis igit ania p pccm redacta est in magnā miseriā. Tertius igit est nature laps⁹ siue corrupce p pccm pmi homis. Pri/ mus erit homis status in patria. Secundus fuit in paradiso hoc est sub pcepti obediētia. Tertius est ho/ mis de pscntis eritū miseria. Et hic status lapsi homi/ nis diuidit sub lege naturē sub lege scripta Moyse

z sub lege veritatis z grātē q est lex chri fm illud Jo/ an. j. Lex p Moyse data est: gratia z veritas p Jesu sum chri facta est. Et in statu vitē pscntis scēptū habet misericōdia. Sed in statu vitē future locuz habet iusticia (vt dicit scūs Bonauē. di. rj. li. iij. ca. rxx.) ppter hoc dicit. Dourendū est incidere in man⁹ dei. Est z status salutis in q si pccōz cōfiteōs ore z corde di/ cere potest veracit tres vritates: credat se esse z cōfite/ dat in statu salutis. quas scribit Berfon pre. ij. in rri/ parte de pceptis decalogi. ca. x. Prima est. Dñe sic vlt sic ptra vestrā bonitatē peccati q mihi displicet. rone z cui⁹ pntiam ago: qz vos offendit / q corus estis venerādus z colendus qz mandati vrm trāsgress⁹ gressus sum. Secunda veritas est. Dñe bonū habeo ppositū / z desiderū vestrū inuamie mediāte mihi in/ futuro pcauendū ne incidā in pccm / z occasiones pec/ carozū iura possibilitatē vritū curandi. Tercia veri/ tas est. Dñe bonā habeo voluntatē pccōz mcoz vestf/ sione integralit facienti p loco z tempore fm cōfite/ z sanctē matris ecclē mandati z pceptū. Has veri/ tates (inqt Berfon) quisq; qlicūq; loco z tempore / sin/ cert nō fite aut mendacit ex corde pnuiciat se se/ curus existat se in salutē z grātē statu pstitere z vitē cōternā mereri quāuis omia crimia cōmississet. Si/ cū talis absq; alia pscione primo decederet in ab/ sentia sacerdotis dormiēdo aut alio quouis mō mox/ te subita puenius / idem finalit saluarē acerbissima purgatoz pna mediāte. Quare Berfon cōsultit sa/ lubriter: vt chriā⁹ quilibet singulis diebz bis aut se/ mel sero z in mane / aut salē in festiuis diebz redcat ad cor suū cōscienā examinas an tres pmissas veri/ tates p. rre valeat euz cordis sinceritate / licq; in tra/ ctū salutis se esse cōfidat. Hec Berfon.

Status est adhuc triplex. s. incipiētū / q animalis est. pntentiū / qui rōnalis. pfectoz / q spiritualis inq/ dirat fm Bern. ad frēs de mōe dei. de q plā scribit Ber. pre. ij. fmōe de oibz scis q incipit. Exultare qm merces vstra est zc. z de q supra videat in dicit: one/ charitable gradus. Et status p. rre est pfectoz stat⁹ tu altoz: quia quibet (vt dicit Berfon pre. iij. sermōe/ de reddendo debito) talis est in statu hierarchico / ad que fm Dionysii spectat illuminare purgare z p. rre/ re. Purgat exēplo bonē vitē. Illuminat verbo doctri/ nē. Pfectiue sacoz ministratiōē. Probat idem sta/ tū p. rre esse pfectoz vt sic statu religiosū. D. q/ lant⁹ videro ibi Berfonē.

Stella dicit a stando q stare stelle videant. Sūt autē singulares stelle nō admixte alijs. Sy/ dera sūt siue astra sūt / q ad aliqd signū cōplurū stella/ rū cōposita sūt. vt arces: thaur⁹. Lapis z st. lla p an/ gelo. Un Apoca. rj. dicit: q draco magnus. Lucifer eraxit scēptū rētiā parē stellaz. i. angeloz. Nā stelle cē/ li dicunt Apoca. j. Et stelle (vt scribit Scot⁹ di. xij. lib. ij.) habēt actionē in hęc inferiora / in elemēta / i mi/ tra inaniāra / z ania irōnabilia. In elemēta habēt actionē duplicit: z q ad alterationē: z q ad generatiō/ nē. Accedere em sole z alijs stellis calidit ad genit⁹/ alicui⁹ regiōis elemēta supiora ignis z aer augent / z inferiora. s. terra z aqua minuunt z cōtrahunt in su/ periora: z cōuerso recedēt sole. z accedentibz stellis effectiue frigidit: vt saturn⁹ z mercurius accidit ge/ neratio elemētoz aque z terrē. plura ibi Scot⁹. Ha/ bene z scōo stelle actionē sup mixta. Nā mixta imp/ cta vt impmōes qdaz generant ab illis. Nā materia illarū impmōis q est vapor nō eleuat ad locū gene/ ratiōis illaz nisi p calozē incorporat / v/ fruce alicui⁹

Metere. Tertio habet actione i mixta pfecta inania/ ta: vt sunt metalla q in quibusda regionib generant/ ex constellatione habere respectu ad illa regione z no ad alia. Na terra no est actiua but diuersitas. Quar ro habet actione sup aniana alterado. s. corpa mixta ad q licet conuenire vel discouenire atq pfecti ca/ le corpus: z ita possunt agere ad generatione z corru ptione: z ita sicut i sensibus. Na organa sensiu q sur corpa mixta possunt imitari z alterari ad aliq gra du conuenire illis: vt nata sunt esse organa sensiu: ce etia ad discouenire sensu: z ita possit organa corru/ pi z ledi: z p consequens possunt hie aliqua actione q ad intellectione qdam. qz si deordinat sensus in actu suo psequens deordinat intellectione: vt puta in frenetico z lunatico in quibz est imaginatio cofusa: z eti am q ad hoc potest esse causa deordinatio in volun tate. Potest em appetitu sensiu alterare vt magis inclinad ad psequendu qd efficacit appetit ab appetitu sensiu: ideo hoc ino inclinad volutate planere z alia corpa celestia. In illo em necessitat ab solute volutas ppter hoc: sed ex sua libertate potest co trairi. Hinc dicit Protopom. Sapiens dñabit astris Et ppter ista pntate ad sequendu a pperitu sensiu z dicant astrologos/ quas causant corpa celestia. accidit frequ astrologos/ quas causant corpa celestia. accidit raris: no q ita eueniat necessario/ q no possit alit esse de his q dependet a volutate ronali/ si ho velle magis sequi p volutate legi ronis q sensus: sed cogita/ tione homi pnt sunt ad malu. Sen. v. ij. z Eccl. i. Peruersi difficile corrigunt/ z stultoz infirmo est nu mer. Scorius hec. que z de superioribz latz videt po tes. Et paulo post die stellas habere z actione aliqua disposita quatu ad infirmitates in remittedo qua litates z hmoi. Et sic (vt idē ait. est conueniens z necessa riu/ q bonus medicus habeat scientia astronomie. Possunt em porrigere aliq tempore medicina q in terficiat z in alio spe liberaret. Hinc Quidz de reme dio amozis lib. j. Tepono medicina valer data tpe p sunt. Et data no apto repono vna nocet. Et vt refert frat Pelbartz li. ij. rosa. theo. quu stella vel planeta dicit frigidus vel sicus: hmoi no est intelligedu for malit sed em virtualit vel effectualit: qz efficit influ endo talem qualitate in inferioribz. Similitr cu dicit malivol/ vel benivol/ z hmoi pferunt referendo ad hofes intelligeda sunt tantum dispositiue vel incli natiue fin corpus humanu: z no q ad liberu arbitriu vel animu: qz astro cu sint ppter homine/ z inferiora boie nil habet in aia humana efficere fm omnes theo logos/ nec virtus astroz extendeda est ad fata homi nu/ vel euentu cotingentiū aut operu hominu vel moru: qz ralia sunt erronea: vt alias dicit. Videat de hoc z supra in dicitioe Astronomus.

Stimulus est nūmo pendēda vel pmiū qd

quibus dat. A quo stipendiari miles dñ. z stipendiu qd quisqz tenet soluere pncipi aut reipub. De q vide in dicitioe pstaro. Quis accipit p pna vl pmo. Un est illd apli ad Rom. vj. Stipendia pmi moze: gratia imprudēs. ipzo (aūsvira eterna. Stultus vidus. Un stulto sp ptingit pper id qd credit. vt vult Berfon pre. ij. de medietate spūali. p te. ij. Et stulti (vt dñ puerb. j.) sapiam atqz doctrinaz despiciūt. Et stultz pncipue pncipue sapiētissimū se pu tat. vt ostēdit Berfon pre. iij. fmdē de angelis: q inci pit: Factū ē plū zc. Un stulticia q ē in fact/ dicitur per ignoratā recti ac boni erroris: fm Lactantiū. li. ij. diu. insti. Et stulticia aut rotale puacione ei. Jdo pma op ponit p rarie sapie. scda ho puaciue. vt vult sanctus Tho. scda sedē. q. vij. ar. vj. Et stulticia dñ a stupore: quia stultz est qui pper stupore no mouet: fm Arist. lib. j. Ethicaz. z san. Tho. ij. q. xlvj. ar. j. De q stultz eloquiu: z fecit puer sam sniam verborū: per q qd p/ fert delectat. Lururie alijs bonis: fm san. Tho. ij. q. cliv. ar. v. Et est stulticia pctōz: que est qdrupte qm ingm Joāne Berfonē pre. iij. serm. de cōna dñi: qui incipit. Ad deus vadit. Prima: q fasciculos de/ primētes/ z colligatōes inqratas sedētis sup talēz plūbi grades: sicut onus graue quotidie imponim/ ceruicibz nostris/ circūligatōes nos quoz: nec ad pnam cofugim/ q ab his tandē sola nos liberat. Secūda stulticia: q lumina diuine legis nequa qz rum/ aut circūferim/ nobiscū: cogitādo vbi z quoz sum gradiamur. Sed ad obscuros aut pag lucidas hūana z traditōnū nebulas: nos pferim ecclīasticā oculos rotos animi puerim/ si no pems puerimus. Tercia stulticia: q ligamus in hac via nostra rixas/ mur/ belligeram/ vindictas/ experim/ cursum no strū pperca deferētes. Neq stulticia q ad vim pncee ad irascibile/ sicut pcedēs ad vim ronale: z sequēs ad pcupiscibile. Quarta stulticia: q cū fcdis voluptatū volucabz nos plerūqz rotos imergim/ nec emegim mus p pnam perastinatōes: z pmitētes nobis celere cursum a terra vsqz ad celū: z in ipso momēto noctur/ ni epis in morte: sed pnt timere de buim/ ne tenebz nos cōprehēdat si no opamur dū dicit ē. hec Berfon. Est pterea stulticia p dicitōis: de q Aplz dr. qz in dei sapia mūdus cū no cognouit: ptauit deo p stultz stulticia p dicitōis saluos facere credentes. Est autē hec stulticia p dicitōis (vt scribit Berfon pre. iij. tract. ix. sup Lārico Nariē) q de pte alia facere qz fecerit aut facit. p liberrimo suē volūtatē arbitrio. hoc em chris/ anē religiois fūdamētale pncipiū: q cōcesso subuērit z corruū fundit/ oim pboz radicale pncipiū. Omnia quecunqz voluit domin/ fecit: ait chrisianus. Omnia qdūqz fecit dñs (de Phus) necessario fecit: nec aliter aut alis facere potuit. Berfon z paulo sup ait. Nulla videt apd sapiētes hui/ seculi maior/ nulla absurdior stulticia: nullaqz magis infatuat sensu carnis exteri/ z interiori qz hec sapiētia dei. Collige (inquit idē ad discipulū) per inēpationē sicomoz: q ficus facta dñ. Similitr z crede Dionysio dicēti/ sapiam dei diu nissimā stultā esse. Si qdem z Apollolum audi. Qd stultū est (inq) dei sapiētus est hoibus. Et itez. Qui vult sapiēs esse: stult/ fiat. Hic titulus scholē huius stulticia est/ tradere Lactantiū. Audi Aplz. Predicay mus iesum chrisū: iudcis qdem scandalū/ grecis ho stulticia: sed qd stultū est dei sapiētus est hominibz. Neq mgt Joānes Berfon. Un Aplz. j. Lox. iij. Si quis inier vos videt sapiēs/ stultus fiat vt sit sapiēs.

Pro quo (inq) Berfon pre. ij. serm. in cōna dñi: q in/ cipit. A deo exiit/ dabit nob hac stultā sapiētā: Ne filijs hoim q sapiētes sūt in oculis suis z corā semet ipsis prudēs: qz quāto magis sapiētā qserūt tanto ipa lōgus fiet ab eis. Et pfecto nisi fiant puuli nisi crediderit capitiuādo oim intellectionē in obsequiu fū dei ipi no intelligēt. Ostiū ad sapiētā vcrā chris est. Neq Berfon vbi s.

Stuprum pncipue xginū est illicita defloratio vel violatio aut vniatio (vt ait mgt dist. xj. li. iij) s p parētū cura existētū vt (z vult b. Tho. ij. q. cliv. art. j.) z b. xxxvj. q. j. Lex illa. Scrupū aliq p incestu ponit. Proprie em stupz est coit/ lege venē: q duplex est. Un/ cū supra qd z adulteriu dñ aut cū puero aut cū sanguine cōiunct/ siue sacris vir gimibz. Aliter quū vim afferim/ cuiuslibet psonē: etiaz si ancilla sit. Un stuprare in vtrūqz sensuz accipit. Et stupz est pncipue species luxurie q cōstitit in actu vne reo extra matrimoniu/ q deflorat virgo. Aliq nū su mit large p alijs speciebz luxurie. Amb. dic. De stupz adulteriu est: accipit ibi stupz p cōcubitu viri vrozari cū alta qētiqz qz cū vrozē sua. de q laci/ legere potes apud Ancom. ij. pre sumē. titu. v. ca. vj. Sim pliciter aut z oibz pensat/ graui/ ē adulteriu qz stupru pncipue accipiedo: vt scribit Richar. di. xj. li. iij. circa ce xxi: qz aduleer peccat pco luxurie z iniusticie. magi etia ledit republicā adulteriu qz stupz. Scdm qd tñ ed cōcūcto: qz p stupz auferit bonū aliqd irrecupabi le. s. xginitatē/ integritas. Neq Rich. Astipulat san/ ctus Bonauē. q dicit. Deformi/ ho ē virgine defloza re qz defloratā cognoscere. Atm graui/ peccat q ad/ ulecrat: qz magi ledit republicā/ z magi offendit vtz z magi generat infamā. scdm Bonauē. di. xj. li. iij. circa explanatōne ceter/ in fine.

Subsannatio z irrisio cōueniūt in fine: s/ dif ferūt in mō. Quia pma fit na so rugato. Scda ho fit oze. t. in xbo/ z cachinis fz be acū Tho. ij. q. lxxv. art. j. Et subsannatio venit a subsanno subsāno a sāna. Sāna em solut/ derisus dñ a nariū somru Persi/. Postice occurrit samne. significat supponere atqz subiugare

Subicere Et aliqd subici ē duplici/ vt scribit scdm Bona. di. xxij. ar. ij. q. j. li. iij. s timore z amo re. Qui subicit cū amore ambulat in libertate spū: sicut fili/. Qui ex timore iste ē qdam seru/ z in bo/ nis z iustis no est subiectio p timore sed p amore: z ta lis subiectio z pntio z ordo i nullo p iudicat libertati.

Subiectum est triplex. s. logici/ z dicit p dicit/ do. hō est anial: anial est p dicitū hō subiectū. Aliud est subiectū mutatiois: z subiectū p dicitū vt cū dñ. ma teria ē subiectū gnātōis z corruptōis vel moze/ loca lis: vel cū dñ. substantia est subiectū accidētis. Terciu est subiectū cōsideratōis: sicut subiectū sciētiē circa qd xfat sciētiē vel artē/ p dicitū. Subiectū āt aliq sciētia vl doctrina triplicē pōt accipi: vt scribit scdm Bona. q. j. plogi. in h. sentē. Uno mō dñ subiectū in eūdo ad qd oia reducunt sicut ad rotū integrale. Ter tio ad qd oia reducunt sicut ad rotū vniuersale. Sic in gramatica lra est subiectū pmo mō: z oio cōgrua z pfecta scdo mō: z vox lra/ lra ordinabil/ ad scandū aliqd in se vl i alio tertio mō: z subiectū. Sic in geometria pūctū esse subiectū pmo mō: corp/ scdo mō: z quārtas cōtinua immobil/ tertio mō. Sic subie ctū in rheologia z li. sentē. ad qd oia reducunt vt ad

pncipiū est ipe de/. Et in li. sentē. subiectū ad qd oia reducunt q derermianf in li. sen. vt ad rotū integri ū ē chis: pur cōprehēdit diuinā durā z hūana siue crea tā z inercatā. de qbz sūt pmi duo libri: z caput z mē/ bra de qbz sūt duo sequētes. Et accipit hie scdm Bo/ nauē. rotū integrū large/ qd multa cōplectit nō solū p cōpōitionē sed etiā p vniōne z p ordinē. Subiectū qz ad qd oia reducūt sic ad rotū vniuersale possum/ noiare duplicatōne siue distictōne. Et sic ē res vl si gnū. Et vocat hoc signū sacm. Possum/ z vnioco vo cabulo noiare. Et sic ē credibile: pur tñ credibile et af te in rōne intelligibil/ z hoc p additōne rōnis. z hoc mō pncipue loquēdo credibile ē subiectū in li. sen. Lū q dñ: deū esse subiectū z res z signū z credibile: diuersi modē: hoc ē intelligēdū vt vult scdm Bonauē. vbi s. Un vt refert Pelbart/ varie sūt opiniōes de subie/ cto rheologie. Albert/ magnus dicit reuclabile est sub iectū rheologie vel credibile. Egidi/ li. j. dicit q deus inquātū glorificatōz z saluatoz. Henric/ dicit q de/ sub rōe entis infimū. Scor/ dicit: de/ inquātū deus. Hugo dicit q chis inqūtū chis ē est subiectū rheolo gie: z sic fm aliā z aliā rōne de/ ē subiectū rheologie. Sentētiās varias rheologoz docessimoz. de subie/ cto rheologie refert Paul/ corinthos li. j. sentē. dif. j. qz subiectū materiā vocat: z cōsonat cū p dicitis. Et fm Scorū q. iij. plogi. rotus rheologie subiectū in se z dei z brōz pmi subiectū ē essentia diuina: vt hēc cur/ visio a bris ē: sicut i metaphisica cognitio entis. z ideo brā visio nō ē rheologia: sed est qli pfecta incō plecta pprehēssio subiecti pcedēs naturalit sciam rhe ologiē. Vide latz ibi Scorū z paulo post ait. Erūt p sone quasi ptes subiecti.

Subiectum insup pmi. t. adequatū aliau/ sci entie ē illud circa qd versat tota sciētia vl cōsideratio z qd cōtinet omnes veritates rotus habitus: vt in/ quit Pelbartus zc.

Substantia est res habens qdditate cui debet esse p se: z nō i alio. s. subiecto fm beati Tho. pma pre q. iij. ar. v. Et substantia est q p se stae nullis adimniculis fulta. vl q accidētī seu qlicaz ti substantia atqz subsistit/ z qñ illi substantia ponit qz illā cōtineat. Quādoqz suba p facultatibz suis. Quinet lianus. Ut plus substantiē filio relinquere. Et in euā gelio. Qui cōsumpsit oim substantiā viuēdo luxurioz se. Et vna eadē nō pte dicit substantiā/ essentia/ z substā stētia: vt natura foris inquantū dat fori qd sit dicit essentia. Inqntū dat ei qd p se sit dñ substantia. pue aut foris habz qz illā naturā accidētū subit dicit suba. quāqz suba ponit p materia z qñ essentia z solū dicit ac venē cuiuscunqz p dicitū suba ois rōnis su it cōbortatio: ad pacē. Et nomē subē vt scribit san. Bona. di. xxij. q. ij. li. j. a duplici pncipate dicit pte. vii delicta p se stādo vl a subsistēdo nō p aliū: si sic pncip est in diuis z magi pncip qz in creatur/ qz diuina nā marie subsistit qñ a se vl a subsistēdo aliū vel alijs. Et boetriplicē. Vel vt aliq inbrectū: sic false z iproprie dicit in diuis: qz pncipates in diuis nō sūt accidētēs inherentes/ vel aliq distinguēti. z sic dicit in diuis nō in heret. z ideo nō facit subsistere siue subsistere qñ sub alio stare sed existere: qz ab alio esse. Et hinc ē qd Ri/ char. dicit in li. de tri. q melius dicit existētia qz substā stētia. vel qz substantia vt p dicitē: z sic dicit res nature subsistere respectu essentie: z iste modus magi ē circa nostz intelligere qz circa diuinā esse. Et suba vel sub stitētia qñ accipit p essentia nō pluralificat: qñ vero p

hypostasi vel persona accipit plurificat. Nec Bonauē. ubi dicitur de hoc scilicet: q. dicitur q. in oi suba...

siue essentia sed suppositu relatiuū. nō em dicitur alteri persona sicut pī filij pī. hec Bab. Et cū dicitur filij ē sub...

liatione facit ignis: qm res purgata includit in vase forti: quā dmodū facit opifices alchimie: q dicitur q...

quouis mō relectādas: nec q ad pgnā dāni/ neq quō ad ad pgnā sensus. De q laet' legio Babri. vbi. s. Asti...

etia qz in inferno nulla est redemptio. Un de qbo est cer...
tu no est oradiu: sicut nec p demonibz. Repurat autē...
certū de hereticis/paganis/z iudeis. sed de christianis...
no pōt ita esse certū. Un qzuis pccm sic manifestus z...
no pnia: pōtari p cis in scetico. z debet reddi suffra...

qz habes tm̄ cōmunicis gaudiū sic p̄mune. Un. suf...
fragia sicut z aliud opus bonuz dicit valere triplicif...
videlicet: specialissime/generalissime/specialif v̄l m̄...
dio modo. De quo legiro Scorū in quolibz. z vñz p̄...
positū Babz. lectioe. xxvj. canonis. z alis scriptim̄...
Uideat ad hoc maḡ Joānes Berson pre. ij. de solū...
citudine ecclia scoz. particula. xx. z. xxj. z. xxij. Est p̄...
crea fm̄ Paludēsem suffragiū bonū facilitatis in/...

Suggestio a verbo suggero: qd significat sub...
ministrare: i cor ponere seu suppoz...
rigere. Aug. lib. j. civitatis dei. Nam cū ei scriba sug...
gessisset: quid de signis deoz quē multa capta fuer...
rant fieri iuberet. Hieronymus ad Paulinū. Quicū...

necessario cogitem⁹ malū nisi in casu: vltz cū cogita...
tio anie nō est circa vtilia occupata: tunc cū euagat⁹...
est ociosa: p̄r ei diabolus offere imaginatōez curpē z...
vanā. z ideo volēt malas cogitatōez effugere/sollici...

Summum. Summus a um: qd est oīum altissim⁹...
mā: v̄r hic summū locū in vrbē te/...
nuit. Aliqñ d̄r exermū. Licet. in horren. Dixit ad sū/...
maz senecurē v̄l vltudine optima. Aliqñ maximuz:...

Summum in ali (modū deuoe scribentē...
quo gñe p̄r dupl̄r dicit. v̄r lris mandauit san. Bona...
dist. xxvij. ar. ij. q. j. li. ij. Uno mō d̄r summū: q̄ nihil...

Superbia dupl̄r accipit. Uno mō gñalr: fm̄ q...
inuenit in oīni pccō: sic est p̄p̄r...
obediētie. Si qdem oīs peccāz p̄tēnt legialitōez cu...
tus legētrāsgredit: sic omne pccm̄ est supbia: imo est...

oīm pccōz z vitiōz. P̄r: nā pccōz p supbiā p̄tēntē...
deū: sic incidit in oīs alia pccā. s. in auaricia z rapin...
nā z vsurā z simoniā: v̄r sustineat supbiū stacū: z exin...
de incidit in inuidiā z odium fratērnū: qz nō suffere...

ipe supbie: sicut peccante phariseo q redderet gras deo de bonis suis: qd bñfactū est. sed in B ipe deficiet: bar: q gaudebat q alij nō habebat illave publicanō. Et B signū erat q purabat clare q bona sua essent de se: nō aut de deo solūmodo. als ei nō se pl^o glorificat/ sed q si bona illa fuissent in alio. In tribus vltimis casibus supbia sp ē p̄m morale si assit deliberatio z plenū: p̄sensus. In p̄mo casu ē p̄sup̄tio: q̄ p̄t esse p̄m veritale solū: q̄n ip̄a p̄tingit p̄ ignorantia/ aut ip̄um p̄uare nō est certū/ neq; affirmatū. hec Berson. In uenit: alij a sc̄is noiam supbiā sanctā: q̄ sc̄z nō bilitatis sue p̄cia nescit p̄stare vel calcari: nescit nisi sum: mis iūgi. De q̄ vide z Bersonē tract. vii. sup. Lārico h̄gis. notula p̄ma. z pre. ij. serm. de serō Bernar^o do. Idē de deo: q̄ oēm inq̄ cepit a moxē alcey a tuo dedignari. cepit cedere quotidianaz barū formari. hāc em̄ tanta de p̄ria dignitate/ decore z nobilitate p̄sum. p̄ferat fiducia. Tā sup̄bia de amore facta erat ita (vt vulgo vox est) vt nullū nisi omnipotētissimū: sapientissimū z pulcherrimū sup oia amare dignaret: magna/ s; bona supbia. Berson. Idē tract. ix. super Lārico codē h̄gis/ supbiā sanctā nominat. Et p̄mula

Superbie spēs (als ipe de supbia scribit. quas ponit Brego. xxiij. moral. §. vij. s; q̄ruoz. Quatuoz em̄ sūt spēs q̄b ois arrogātiū timoz demōstratur. P̄ria: cū bonū aut a semetip̄is h̄re estimat. Secūda: aut si sibi datū de super. p̄ suis se accepisse meritis putat. Tercia: cū tacite se h̄re qd nō habet: aut despectu ceteris singularit̄ appetit videri qd habent. hec Brego. Uex supbia nō est vitii intellectus/ sed volūtas in ordine appetitū: s; has q̄ruoz spēs. Ex q̄ se quif exerceat intellectus. Possit igit h̄ba Brego. ita intelligi. P̄ma: appetitū inordinatū q̄ vult bonū suū esse a se/ z nō ab alio. Secūda: q̄ vult bonū suū esse ex merito/ z nō ex grā. Tercia: q̄ vult h̄re bonū sibi iū debiti. Quarta: q̄ vult bonū h̄re singularit̄: quo se excellit alios zc. De quo latius videri p̄t Berson pre ij. in cōpendio rheologie. de seprē vitijū capitalibz.

Superbia differt ab inani gl̄ia. q̄ differētia cōstitit assignat. q̄ licz in vtraq; sit imoderatū z inordinatus p̄ne excellētē appetitū: qui. s. nō est fm̄ recētā de b̄bitā rōnem. In B tñ differēt: q̄ supbia excellētā p̄ p̄ria inordinate appetitū. Inanis h̄o gloria excellētē p̄riem manifestatōne: ita q̄ supbia p̄rie p̄siderat inq̄rim ille inordinatū p̄rie excellētē appetitū habet ad intrā: etiā si nō ab extra p̄gre diat. Inanis gl̄ia trāsit ab extra: q̄ illā excellētā appetitū ab extra apparet: z in ore aliorū apparere z manifestari. Ponit z Brego. aliam differētia in eoz. De quo p̄sulto magis struz Joannē Bersonē de seprē vitijū vbi. §. Ponunt z ab alijs doctozibz aliq̄ spēs supbie. Niero. assignat in gratitudinē spēm supbie. Aug. de q̄ se excusare de p̄cō cōmissio ad supbiā p̄tinet. Et nā p̄sup̄tio qua qd cedit ad assequēdū aliqd qd est sup se ad supbiā p̄tinet videt. Bernard^o etiā ponit. xij. grad^o supbie: q̄ sūt curiositas/ mētis leuitas/ in epta leticia/ ita/ erantia/ singularitas/ arrogātia/ p̄sup̄tio/ defensio peccatoz/ simulata p̄fessio/ rebellio/ libertas/ peccādi cōsuetudo. Sed q̄ debite p̄siderat (inq̄t Berson vbi. §) om̄es h̄mōi spēs seu grad^o ad q̄ruoz spēs p̄ Brego. (vt tactū est) assignatas reduci p̄nt/ z sub eis cōprehēdunt. De q̄ legito lat^o Bersonē. Et de signis supbie sp̄s eūde pre. j. serm. de circūsiōe dñi/ z de p̄batione spiritū: vbi z ponit duplicē supbiā: quā nominat Bernard^o subtile malū. Nā est q̄dam supbia in intellectu: q̄ nō vult subijcti alieno iudicio/ s; innitit p̄pō.

Quedā in volūtatē: dñi renuit obedire. z hec et cetera p̄bendit. Ideoq; facilis corrigit q̄ p̄ma. Videat z aliq̄ de supbia. Et Berson in suis operibz z tractatibz in multis locis de ea scribit breuitatis grā multa relinquo

Superiores sūt p̄fecti vel p̄lati q̄ alios (alijs. moderatē gubernat. z p̄re p̄t sc̄i despectu superiorū: z per B nō obedire est spēale p̄m̄ superbie. Et est sp̄ mortale: vt scribit Berson pre. ij. de cognitione p̄cōz ventilitū z mortaliū: q̄n ex certa sciētia fit trāgressio mādatorū suoz superiorū p̄ncipalit̄ z solūmodo p̄ eo q̄ ip̄i h̄ p̄ceptū: q̄ ibi p̄nt ē p̄empt^o aut q̄n nō repurant. Nec fit vis de p̄ceptis eoz ac si ip̄i h̄ nō p̄cepissent. z per B nō obedir: q̄n tñ trāgressio fit mādatorū a superioribz datoz. p̄ aliq̄ fragilitate/ aut p̄ alia cō: nō est noiauduz p̄m̄ p̄ contemp̄tū. Et vt idem de Berson: non tenemur obedire superioribz n̄ris: nisi in casibz in q̄b ip̄i sūt nob superiores: z in quibz dei ordinatiōe/ aut n̄ra voluntate nos ei summisimus. z B intelligit de ep̄is/ abbatibz/ z dñis tēporalibz. z p̄ z matre. Si autē p̄empt^o accedit (q̄lis dicit^o est) nō erit excusatio moral^o peccati. vt vult mag^o Joānes Berson zc.

Supererogatio vide in dicitōe/ op^o supererogatio caput dupl^o: fm̄ du (tionis. p̄licē expositionē. Affirmatiū uā/ z negatiūā. vt summ^o affirmatiū. c. oim̄ alio maior. Uel negatiū. i. q̄ null^o est maior. P̄rio modo nō p̄t nisi vni cōuenire. Secūdo mō p̄t esse p̄la summa. Bab. dist. xij. q. vnica. ar. j. li. ij. Et fm̄ eundē: grā in ania ch̄i p̄ducta nō est affirmatiū eū summa: q̄ non maior grā in alia assumptibili aia creabili. De q̄ loci le/ gio Bab. an creabilis sit summa grā negatiūe.

Supermūdanus. Uñ supermūdana ratio vt exponit Dugo. i. sp̄ialis ratio.

Superstitio est vitii religioni oppositum: fm̄ excessus. vt scribit san. Tho. ij. q. q. lxxij. ar. j. Et est vitii p̄m̄ religioni: nō q̄ pl^o exhibeat in cultū diuinū q̄ vera religio/ sed q̄ exhibeat cultū diuinū: vt cui nō debz/ vt eo mō quo nō debet. Superstitio fm̄ Bersonē pre. ij. de dicitōe cordis. cōsideratiōe. xvj. nihil aliū est q̄ vana religio. Dñ autē vana: q̄ caret rōne z effectu. Rep̄dunt autē a Bersonē variē hoim̄ supstiteōes: vt q̄ gall^o p̄ pueris: gal/ lina p̄ puellis sc̄o Lhuistofero vt Joāni bapt. q̄ ad sc̄m̄ Dupertū p̄ mortuū canis rabidi fiār. Inuētur particulares obfuantē q̄ nullā vident h̄re rōnem in dicitōis: z ita talis rit^o trāsit in supstitionē. Silt^o ē de B q̄ sc̄is Anton^o pl^o habeat h̄turis in curando sacriū (vt aiūt) ignē q̄ alij sancti. Rursus idē est q̄ in hac ecclia dedicata b̄rissimē h̄gim̄ ip̄ius vire^o sic porē tior q̄ in alia ad faciēdū miracula/ z succurrendū in uocātibz se: z B p̄ferim rōne talis vt cal^o imaginatioz nis sue/ vt rōne solitē peregrinatiois illit p̄tinuare. z sic de siltibz absq; nūero. Hec Berson: q̄ z multa alia scribit p̄ supsticiosos. Superstitio s; san. Bonauē. di. xij. circa ter. li. iij. est sentētia p̄ fiderōne adinuetionis. Et dñ supsticio: q̄ si supstia instituit: z rōne ad h̄bitionis heretis/ z rōne defensiois secreta: loq̄ndo per appropata. Uel heretis/ q̄ p̄ veritate. Secta: quia p̄ cōtate. Superstitio: q̄ p̄ veritate quasi supstia instituitur. Uel heretis ab eligēdo/ secta a p̄cōdno supsticio a supstado. Uñ heret^o de p̄sup̄tiofas z deliberā falsi adinuetioes: secta supadit imitatioes: supsticio diuū rurnitarū iuereratioes. sic fenes supstices dicit: sic heretici. Jo dñ supsticio: q̄ verustari z supstici p̄cordat. prius autē superstitia dñ q̄ si a supstado. Nā sicut in

fide intellecte^o captina: sic in supsticio errore inflat z cleuat. hec san. Bonauentura.

Superstitiosa autē sanctificatio puenit ex vā/ rija seductioibz seu corruptela multiplici h̄turis fāsticē in hoibz. Uñ Berson de q̄ talis obfuantio p̄tingit. vt tenetur/ vt exerceat ex sola hoiz fāstificatiōe z melācholica imaginatiōe. Sic z p̄ diabolicas illusiōes ad dānationē aiaz/ z fidei ch̄i/ anē subuersiōis/ z serōz infamatiōis: vt ex gēritū p̄ganoz z alioz infidelū derelicta in p̄ncipio p̄uersiōis ad fidē ch̄i/ supstitione: vt ex peccāz p̄ficiōe: vt ex magicoz maligna traditiōe. Uel ex fomē/ ori ginalis corruptiōe: sicut in vi p̄cupiscibili/ ita in ratiōnality: vt ex fāsticē vt imaginatiōe virtutis debilitatiōe. vt scribit Berson pre. j. ztra supsticiosas dicitū obfuantionē. q̄ z rep̄ndit supstitionē: q̄ putat q̄n in exitu dom^o obuiū habuerat vñu carū vel leporē: vel q̄ in egressu hoip̄iū offēderat pedē: vt q̄ mane cas/ n̄tia in auersam induerat. Itē alius. ego sic somnia/ uerā: crocatabat coruus sup rectū/ dicitū cū stridore supuoluerat: vel gall^o p̄ter hozā vocē dederat. Dicit ali^o. Ecce mala dies erat z infortuna vel egra. Longū esset p̄sequi singla vel oia quibz fallunt z fallunt hoies inducētes p̄ se experientiam q̄ certā/ z fundant p̄ficiōes manes z falsas. Hec Berson/ z multa fm̄ san. Tho. ij.

Suppositum sent. di. xij. q. j. ar. j. est nomē se/ eūde intētionis fcans habitudinē particulāris ad naturā cōmūne inq̄rum in ea subsistit. Suppositū (vt scribit Bab. di. xxiij. q. j. lib. j. Et p̄cordat dñs Cardinalis Camera. q. vnica. li. iij.) Est ens cōpletū nō cōstitutiō aliq̄ ens vñū: nec natū inherere alteri/ nec ab alio sustentatū. Et ens cōpletū dñt ens qd nō est natū esse pars cōponens alteri^o. Uñ natura h̄mana in ch̄o est ens cōpletū: q̄ nō est pars cōponēs p̄sonā ch̄risti. Nō em̄ est p̄sona h̄bi cōposita ex natura assumpta: licet ea sustēret. Per p̄mū se; ens cōpletū/ excluditur entitas partialis: sicut actualit̄ cōponat sine nō. quia nihil qd p̄t esse pars est ens cōpletū/ sed em̄ ens partiale. Et ita includit aia etiā separata: z ois forma substantialis/ z materia p̄ secūda particulā nō p̄stitutiōe. Excludit diuina essentia/ z qlibet relatio diuina. q̄ q̄ uis sit ens cōpletū: tñ p̄stituit personā. Et nō p̄stituit ens de actu. i. actu nō p̄stituens. q̄m si diceret ap̄ritū/ dinē/ nulla natura assumptibilis esset suppositū: q̄ qlibet nata est p̄stituere vñū suppositū cum assumēte. z ita nullū suppositū creatū est: suppositū. q̄ qdlibet ē assumptibile: vt nūc supponit p̄ certā particulā: excludit qdlibet accidēs: sicut actu inhercat/ sicut sit se/ paratū a subiecto: vt accidēs in sacro altaris: q̄ om̄e accidēs natū est inherere. p̄ quorā particulā excluditur natura assūpta a h̄bo/ nō assūptibilis. De B in tero/ tio lib. laci^o habet. hec Bab. Et vt idem de di. j. q. j. li. iij.) Id qd suppositū de generalit̄ in suba/ B p̄sona fecit sp̄aliter in intellectu naturali natura.

Suppositum p̄sona/ z indiuiduū differūt. vt scribit Baulcher di. j. q. j. li. iij. q̄ suppositū in plus se bz q̄ p̄sona. q̄ om̄e indiuiduū de ḡne subē est suppositū. Uñ p̄sona est suppositū: s; nō cōtra. z om̄e suppositū est indiuiduū: sed nō cōtra. q̄ indiuidua ac/ cidētū nō sūt supposita: tñ bñ sunt indiuidua. Suppositum itaq; est supius ad p̄sonā: vt z vult dñs p̄pō situs Bab. di. xxiij. q. vnica. ar. j. li. j. Uñ qd est indiuiduū in om̄i natura/ B est suppositū in natura per se subsistēte substantiali/ z p̄sona in natura intellectualli. Indiuiduū h̄o est res singularis/ sicut total/ sicut per se

subsistēs/ sicut alteri innitēs. Hec Bab.

Suppositare totalit̄ s; Deca. iij. q̄ lib. q. xij. dupl^o accipit. Uno mō q̄a p̄ise suppositat. sic illd nō suppositat p̄ise: q̄ circūscripto nihilomin^o natura suppositat. Alio mō vt idē suppositat totalit̄ z sufficit̄. Sic fili^o sufficit̄ suppositat: tñ circūscripto filio: p̄t p̄ suppositare naturā. Bab. di. j. q. j. ar. iij. lib. iij. dub. iij. vbi etiā dñt vt: q̄ in casu natura h̄mana sic a tribz assūpta nō vñit̄ cur vna vñione tribz: s; cultibz p̄sonē sp̄ali vñione. z ita essentialit̄ ibi tres incarnatiōes: licz vna caro em̄. idest vna h̄manitas em̄ assūpta. vt vult Pet^o de Landia. Sufficit autē vna incarnatio p̄ om̄i hoim̄ crumini expiatiōe. Et qd sit suppositat: vide in dicitōe/ vñt

Suppositio est acceptio termin^o (vt infra. ni in p̄pōsiōe p̄ suo fcaro vñimay ro. de q̄ multa videt apud dialecticos. Et hāc deseri p̄tionē ponit z Berson tract. vii. sup. Lārico Nariē. Nūc h̄o de suppositiōe terminoz in diuis nob ageny dñt est: fm̄ Camera cōsem. q. v. quē imitat Bab. di. xij. q. j. ar. iij. dub. iij. li. j. de q̄ z in logica scripsim^o. Uñ suppositio terminū in diuis est duplex. Quēdā ē suppositio mediata. alia imediata. Uñ ille termin^o supponit mediare p̄ p̄e in diuis: q̄ supponit p̄ p̄e in diuis. z tñ nō p̄uerit cū isto termin^o p̄ p̄e in diuis re/ gulara: p̄ hoc signū/ om̄is res q̄ est. Et sic iste termin^o nūus p̄/ supponit p̄ essentia nō imediata. Et silt^o iste termin^o essentia p̄ p̄e: q̄ licz p̄ sit cēntia: q̄ nō em̄ sequit̄. q̄cūq; res q̄ est p̄ ē cēntia. q̄ quēcūq; res q̄ est essentia est p̄. vt p̄z. S; ille termin^o supponit immediate p̄ p̄e in diuis/ sicut p̄ p̄ona que p̄ntit z nō p̄ dicit: qui p̄uerit p̄uersione reglata per B signū/ ois res q̄ est. Null^o autē ali^o termin^o supponit immediate p̄ p̄e: sicut de filio suo mō z sp̄itū: de cēntia dñt cendū est. Ex istis inferri p̄nt regule aliq̄ fm̄ eūde z Camera. z sequit̄ est Bab. vbi. s. bñ norādē. Prima regula. Null^o termin^o p̄sonalis supponit immediate p̄ cēntia in diuis: sicut ista terminū/ p̄/ fili^o z sp̄itū rufficit̄. vt clare p̄z. Secūda reglā. Null^o termin^o essentialis supponit immediate p̄ p̄ona in diuis: sicut ista: dicit rāo/ essentia zc. Tercia. Dis termin^o essentialis supponit mediare vel immediate p̄ qlibet re in diuis. Pars: q̄ iste termin^o essentia/ vt dicitur supponit p̄ essentia imediatē: z p̄ qlibet p̄sona mediare. Quarta regula. Null^o termin^o p̄sonalis supponit p̄ qlibet re in diuis. Pars: q̄m iste termin^o p̄ nō supponit p̄ filio: nec cōtra/ ita. nec sp̄itū: nec cōtra. z tñ iste termin^o p̄ p̄e/ dñt supponit mediare p̄ re q̄ est fili^o. s. p̄ essentia. Quinta. Licz qlibet termin^o p̄sonalis nō collectiū^o immediate supponat p̄ p̄ona/ z mediare p̄ essentia: rāz mē null^o tal^o supponit p̄ pluribz rebz in diuis copulatiue/ nec etiā disiunctiue. Pars: q̄m ista copulatiua est falsa: p̄t est p̄t/ z p̄t est filius. Silt^o ista de coplato extremo est falsa. p̄t est p̄t/ z fili^o. Et sic p̄ nō supponit collectiue p̄ pluribz rebz/ nec cōiunctiue nec diuisim. Sexta reglā. Q̄ licz iste termin^o trinitas/ supponat immediate p̄ oibz p̄sonis diuis collectiue: tñ p̄ nlla eoz rū p̄ se supra suppōit nec mediare/ nec immediate. Pars: q̄m p̄z: q̄ h̄c ē vera. q̄cūq; res q̄ ē trinitas est p̄ z fili^o z sp̄itū. Et c̄. q̄cūq; res q̄ est p̄ z fili^o z sp̄itū ē trinitas. igit. Secūda p̄z: q̄m nec trinitas est p̄z: nec c̄. Et q̄ sc̄q̄ septima reglā. q̄ aliq̄ terminū s; trinitas: q̄ supponit p̄ aliq̄ re in diuis: licz mediare/ tñ pro nulla p̄sona supponit mediare/ immediate. Prima pars p̄z: q̄ h̄c est vera. trinitas est essentia: q̄ supponit p̄ cēntia. Pars p̄ diffinitionē suppositiōis.

Saba para puzqm hec no est vera. Trinitas est pso/ na: nec coetra. Deq Alacelis z Sabu. vbi. De tra regula (vr de Ameracen.) est q nulla res in diuis est duq res qn illa sit tres res zc. De supposito no ab/ stractor: vide Bab. di. xiiij. q. j. li. j. z in plogo q. iij. Et fm aliq: abstracta pnotat: uoz no supponit p vna re/ sed p omib/ sil q scant. Sic creatio no supponit p aliq vno/ sed siml/ p deo z creatura de nouo pducta. Scdm alios supponit p eisdem quib/ ptera z cetera pnotant. z sic creatio est deus creans/ z actio actiue agens: passio passiue patiens. pnotaret en creatio actie creatura pducta. Creatio no passiue supponit p crea

Suspensio ve cura pnotado creatorz. Bab. est pna canonicez sczra/ vr scribit Sco. di. xxv. q. j. li. iij. est phibitio ab aliq alia pueni/ ente: z h ad eps. In b distinguit ista pna spcaliter p alias. Hec aut est multiplex. qz Queda est suspensio ab officio. qdam ab bnificio. qdam ab ingressu ecclie. z qnqz incurrit ipso iure. vr babef ex de sen. z re iudi. cu eterni. z extra de senf. exco. cu medicinalis. Et eti in suscipiendo ordines ab epo q renunciat loco z dignitari tali. qz qui executionez no bz/ executione no cofert. z ita si ordinē pfer suscipiens: en executionē no bz. ideo est suspensio. De b. j. q. vij. Daibertu. z ex d ordi. ab epo qui renu. c. j. in glo. Silr de ordinato sciēter simo/ niace. Frequēter aut infligit a iudice: nūc illa/ nunc ista. Tollit aut per relaxationē talis suspensio facta ab eo q ea tulit/ vr a superiore eius. hec Scoz. Sus/ pensio vr scribit Petr de pal. di. xvij. q. vij. ar. iij. li. iij. est qua aliqz phibet vr iure suo: no aut q probi/ bet vr iure phibitio. qd illud est magis inhibitorio vel reuocatio. Un si officialis phibeat celebrare vr cofes/ siones audire q ipe facit iure suo: no ex commissioe offi/ cialis: est suspensio pzie dicta. ppter qd si b faciat offi/ cialis sine scrip/ vr sine monitione: suspensioe incur/ rit. de senf. ex. sacro. c. v. Lu medicinal. li. vij. Sed si eps q dedit sua potestate fratrib/ vr seclariu/ suspen/ dit eos ab audientia pfectionū noie suo: no ē suspensio: sed mādari reuocatio. Hec z latius Paludēs. Uel suspensio est qdam eccliaistica cētura qua interdicit ali/ quod exercitiū vr officii cōpetēs certe plone eccliaisti/ cē. Aliqñ a iure/ aliqñ a iudice plata.

Suspensio vr scribit Bab. dub. iij. di. xiiij. q. j. li. iij. q ad se ex sen/ tentia dei/ z q ad alios. Ex snia ecclie. Omis heretici interdicit/ scismatici/ excoicati/ ab officijs suspēdit/ reglāres/ depositi siue de gradat: siue tales sine ma/ nifesti siue occulti. Omis em tales sunt p sniam ec/ cleste executione sui ordiis puati. vr xxxij. dif. pter hec. S. veru. z. S. pozro. Silr fornicatores nozozij suspēsi sunt. Sco si sine occultis. vr xxxij. di. Nullz. Licz em fornicatio non sit grauior ceteris criminib/ qz en ad ea hoies sunt pnozes ppter peculantia carnis: ideo ec/ clesia phibuit spcaliter ne qz audiat missam nozozij pcurariū. In omib/ alijs criminib/ expectada ē sen/ tentia ecclie: etiaz si sine nozozia: qz snia suspensiois nondū est p alia crimina lata. ideo qz diu ceteri crimi/ nosi ab ecclia tolerant: coz missē no sunt fugiēde vs/ qz ad ecclie sniam z eos fulminat: qd licz ceteri cri/ minosi quo ad se sine suspēsi sicut qlibet in pctō mor/ tali innotat/ iudicio dei: no en sine suspēsi q ad alios iudicio ecclie. Pnozes ho iudicio ecclie sunt suspen/ si a qbz missē audiēde no sūt/ nec sacramēta recipien/ do. No qñ sacra coz sunt vera qñtū ad coz essentiaz. Sz qd dū hmoi sacerdores a ppo se ptempoz vide/ rint/ rubore verēctidig facillio ad pnia pnozent. vr

xxxij. dif. pter hoc. in fine. Et in dicitis vitādis addit/ duo. scz: extra casum necessitatis. z q ad fornicarios addit/ nozozij. Nā in necessitate baprisim/ ab omnib/ pdictis dari z recipi pōt: siue hereticis/ siue de gradat/ is. Sz sacm eucharistie in moztis articulo recipi pōt a simoniaco z nozozio fornicario. In q casu simoniaco pōt tāgere eucharistia/ porrigēdo eam mozturo. sed no pōt licite celebrare. vr in allegato c. pter hec. in rez/ xtu z in glo. Et fornicatores nozozij: no aut māfesti/ nec publici no nozozij. multo min/ occulti sūt in suis officijs vitādi. Un in c. vestra. dt papa. Sine dubi/ tatione itaqz teneatis q a clericis z pbyteris qz for/ nicarijs: qz diu tolerant/ nec hnt opis euidentia: licit/ te diuina mystēria audiant/ z alia recipient eccliaistica sacra: qz no sunt suspēsi q ad alios. Uide lac/ Bab. vbi. Epus quoqz vr scribit Petr de pal. dif. xvij. q. vij. lib. iij. si sine licētia alteri/ epī vel supiozis cle/ ricū/ alteri/ diocesis scietē/ vr ignorātia affectata. z d/ dicit: per anqz z collatiōe ordinū est suspēsus. ex de rēpo. ordi. c. iij. ab. vij. Itē epus q in terris suis alieni/ genas vsurarios publicos habitare pmittit: nec ifra/ tres mēses expellit/ vr domū tradit eis ad fenerādū: suspēsus est simplr. de vsuris. c. j. li. vij. Itē si ordinaz/ rec infancē vr illiteratū. Itē canonicū qui eligunt ad epatū/ vr archiepācum scietē in dignū/ vr arbiter ab eis elect/ qui hoc faciūt per triennū sunt suspēsi ab omib/ bnificijs q obtinēt in illa ecclia. de elec. Lu in cūctis cōpromissari/ lib. vij. Df aut/ indign/ qz babz defectū gratie vitē z scietie. vr est illegitim/ vr alio ir/ regularis. Et vr idem ait Paludēs. vbi. S. Suspen/ sus ab ingressu ecclie no debz intrare eccliaz plus qz excoicatus: sed bnificia pōt percipere. Si aut est suspē sus ab officio: z per pno a bnificio qd est ppter officiu: z si ingerit se diuis: est irregularis. Uide latius Palu/ densē de suspensio. vbi supra.

Suspensio qnqz dī quo ad seipz tm. vr notat glo. in c. vestra. de coha. cleri. z muli. z no q ad alios: vr qlibz in moztali pstituit. qnqz quo ad se. z quo ad alios. vr qui p moztali suspēdit iudicio ecclie. Dnqz quo ad alios/ z non q ad se. vr cū ciuitas est infidēca ppter delictū ciuū/ vr seclaris potestatis: ruc elici no sūt suspēsi q ad se: qz in alio loco pnt celebrare no in/ terdicto. Plura apud Bab. di. xiiij. q. j. ar. iij. dub. iij. Et de fornicatore nozozio/ de quo paulo an/ vide opi/ niones adducenē an sit vitand/ que breuitatis grā

Suspicio fm Luce. est acceptio (omicro. vni/ partis cū formidine alteri/). Uel suspicio est opinio mali ex leuib/ signis. fm san. Tho. scda scōe. q. xl. ar. iij. Et suspicio est triplex: vr bz glo. xxxij. q. j. Dixit dñs. Et Richar. q. iij. ar. iij. di. ix. lib. iij. scz. Temeraria/ pbabilis/ violēta. Suspicio rez/ meraria dī qñ ex irrōnabili cā cōsurgit. cuiusmodi ē illa q cōficta est rumorib/ maledicoz/ boiū z deca/ coz. Et hec suspicio deponēda est: nec pōt cā eucha/ ristia subrahēda zc. Suspicio pbabilis est que ex si/ gnis pbabilib/ i. verisiblib/ orit. nec ppter talem suspi/ tionē subrahē deberet petēti eucharistia. nullum em ante verā iustamqz pbationē iudicare/ aut damnare debem/ Uolēra suspicio: est q ex signis ppe certis z infallibilib/ orit. vr si qz videt interfectū/ z aliū focū secū stantē z gladiū cruentū de sua vagina educunt: remittere in vagina. Est z suspicio violēta: vr si iuēni/ atur suspectus cū suspecta/ nud/ cū nuda/ sol/ cū so/ la in codē lecto/ loco z tempē suspēctus. Et ptra tales suspectos iudicandū est sic iudicare de facto. Bab. di. ix. q. ij. dub. ij. li. iij. Et Richar. vbi. S. sic publice

inspecto de crimine no debz sacerdos dare eucharisti/ am: sicut de publice criminoso no debet dare: vr di/ cit Richardus.

Sustentare naturā pōt accipi effectiue vel eery/ minatiue siue formalr fm Scotū q. iij. Et Decā. q. j. li. iij. Pmo mō tota trinitas sus/ tentat naturā humanā in chō. i. facit eā sustentica/ tā. Scdo mō solū vbi sustentat vniōem naturē crea/ te ad ipm. Uide latius de hoc Gabrielē dist. j. q. ij. ar. ii. iij. dubio. v. li. iij. sen.

Susurro Susurrones sūt gen/ hoim maledico/ rū z linguaciū: q no apre loquunt/ sed voce demissa i aures hoim obstrepūt pōt/ qz loquā tur. Et susurratio est oblocutio mala de pmo facta occulte ad diuidendā amicitia aliqz. Differūt autē su/ rro/ detractor/ pumeliator/ derisor z puzicator. qd susurro incēdit discordiā seminare. Detractor bona māduere vel negare. Cōsumeliator qd est ptra bono rem alieui/ deducere in noticiā ei/ z p signa vr sba. Derisor malū vel defectū alieui/ plone vr crude scar in ludū vr risum ponere. Cōsumeliator dī impozā ria defectū culpe z pgnē: sicut pumeliator soluz cul/ pē. Quare si qz dicat alieui inuitiose cū esse cecū aut claudū/ quū sit: cōsumit dī: sed no pumeliā. Si autē inuitiose dicat cū fur: no solū puziciū/ sed z pumeli/ am dī. sepe nū vni/ p alio ponit. z susurro z susurro z susurrare sba sūt ficticia.

Suum cuiuscūqz dī qd ei fm ppoziōis cōlitatez debeat. ex brō Tho. ij. q. i. li. iij. ar. ij. Et qñ qz accipit p pzo. Un. j. Lopez. iij. Lharitas no que/ rit q sua sunt. i. pna. Propriuz aut qzere vide in di/ ctione Propriū zc.

De littera T

Tabula quandoqz si/ gnificat assere vel pte nauis/ vel integre vr fracte. Et pma tabula post naufragiū pctō/ rū ē baprisim/ pna ho scda/ z hecūdia fm brm Tho mā pre. iij. q. lxxiiij. ar. vi. de q suo loco dictū ē. Et qd tabula alā significet vide apud alios. theologi pōt simū in h opusculo esse volum/ vel theologie studio si vel imitatores.

Tabernaculum nō est diminutiū: sicut nec cenaculū. Est at tabernacu/ lū recētē castrē qd veluti taberna qdā sit. Et vr Die ro. inq/ semp mutat tabernaculū/ z huc illucqz trās/ fert. Bug. Tabernaculū belli res ē. Un z pnbnales milices dicit sūt tanqz sil dūtes tabnas. Et em pzie pugnāriū z qdamodo militāriū z aduersus hostē pu/ gnāriū. Dom/ est vbi semp manem/ Est z tabnacu/ lū cēplū dñi. z h est duplex. Unū māl: cēplū. s. lapidū bus lignisqz extructū ad cultū dei i ozonib/ hymnis i psalmo z voce exultatiōis z salutis. De q in ps. xvij. Uoz exultatiōis z salutis i tabernaculū iustoz. Et Nu/ meri. ix. Die q erectū ē tabnaculū opuit illud nubes. Aliū spūale/ qd ē coz hūanū: ad dñm factorē suū puer sum. De q pōt accipi illd Apōc. xij. Ecce tabnaculuz dei cū hoib/ z habitabit i illis. Et. ij. Lopez. v. Qui sus/ mus i hoc tabnaculo igemiscim/ gratiar: eo q nolu/ mus expollari. De b videt Gabriel fmōe. j. de de/ carōe. Dicit z beissima vgo Maria tabnaculū dei: eo q chō i eo coz pakt habitauit. De q Berson tractatu vij. sup cārtico eius dē vginis gliosissime. z alā sepe in sacris litteris.

Taberna accipit p omi edificatio: qd est vrile ad habitādū ex eo q taberna tabul/ clau/ debaf siue coopiebat. Et taberna dī vbi opa ipa: coz/ tereqz merces vendicā. Officina vbi opa sūt. Et ta/ bernaz qdā lanaria: qdā rimaria: qdā olearia z hmoi a q tabernari/ vr tabernator: qd Berson pre. j. tract. de mō viuedi accipit. p hospite vr campene. cū pōit regulā coz di. Regla tabernatorz ē ne pmittat lude re ad rapillas i taberna sua: neqz i tabla sua: deū blas phemare n pmittat: nec meretricēs recipiāt de no/ cre. Plenā mensurā dēt oib/ vinū cū aq ad vendē dū n misceat nec aliq pocula: vel fercula aliq mō ad vedēdū defraudēt. Regula vero ad hospites: vr idē dī. est q malos i hospitio suo n pmittat: vel sciēne recipiāt/ nec hospitib/ suis furent auenā: vr sgnm. Nec sustincat q hospites sciēne fornicent i hospitio suo: iustā bonā rationabilē pputationē euz hospitib/ suis faciant. Hec Berson.

Taciturnitas est q mētes circūspiciētes qd deccat: z qd nō/ silē cogitabū dē: nec putat pferendū: anqz naturē cūcta ex amiss/ sim disputari: ne ex ore magz qz ex pectore crispae oio. Dui/ oppositū ē dicacitas. Un dicacē locutule/ blaterones/ linguaces/ bambalioes: z fures a vere/ nro st noia. Et vr de b. Tho. ij. q. i. li. iij. ar. j. Tac/ iturnitas in dicēdis: z locutio i tacēdis ē ptem. Et taciturnitas i cōsilis necessaria est: vr oñdū Ber. p te. iij. ser. ad regē francie noie vniuersitat/ Parisi/ z lide. ij. qre z pueri p filia itare n dnt zc. vr idē vult

Tactus a tango venit. Est at tact/ sens/ coz ex q bus cōponit anial: z p qz corripit: fm b. Tho. in qstio. de veri. q. xxvij. ar. iij. Dis aut tact/ siue attract/ vr amplex/ oscula: z p hōes attract/ pncis/ palis ex lurrior cogitātōib/ (vbi est pns/ plenari/ z dliberā/ pcedētes st graua elica: tātoqz grauior ra si psonē fuerit affines aut religiose vr einde ser/ z qz enozim/ est: si i calib/ attractib/ vr ofcul/ tal n ser/ uet honestas: qlis i publico seruare. Hec Ber. pre ij. i tripito de pcept/ decalogi c. x. de. ix. pcepto.

Tangibile a tango. z duo dī: vr scribit b. Boz na. dist. xlix. li. iij. s. qd pōt immura re sensū: z h est pfectiōis/ z qd n pōt latere tactū no/ strū: z h est impfectiōis. Et qz remanebit qd est pfe/ ctiōis z tollet qd est ipfectiōis a scias p iudiciū: ideo dico inq/ s. Bona. q coz p gliosū pr se pber tāgibile z p se n pber siue latef. z h bz bz diūfas/ p dīdes. Nā tāgi p: qz pōt ipellenti resistere cū sit coz/ vey no vanū: sen fantastiū. Latere p: qz pōt penetrare oz ganū tact/. Pmū habet p vrutē nature. Scdm p effectū spūal/ potētiē. Et hec duo pna sūt in nobis: sed nō i illo cozpe: vr de a. Bona. vbi ait de dore sub/ tilitat/ q. ij. vbi s. Et palpabile qdlibet est tangibile z nō ecōrario: vr vult s. Tho. iij. sen. dist. xliij. q. ij. ar. ij. de q dēm est s. in dictioe Palpare.

Talentū apd pscos diuersi ponder/ fuit: de q alias. Est z talentū de q babef in euāg. qd alieui tradita dño ad vsurā: vr est donū vel gratū dari: vel gratū faciēs/ q quidē vrat qd qz qlit: z quoz usqz se lex z voluntas erogant/ exstendit. Illū talen/ tū nō debet fodi i terrā iuxta admonitiōes dñi/ sz ex/ poni z lucrari. Ille ho nō retinet talentū q n abunt/ demis sibi traditis: qñ z qlit nō opoztet: nō est pno chō. De q videat Berson tract. xj. sup Dagni. Nō est puū neqz negligēdū talentū nō est ifodiendū ter/ re: qz nō est fremis occupatōib/ obruendū. Hbz hō p qlibet sensū: qz accipit talēta totidē singul n pa

ut vixit. de q. als. Nemo autem potest dicere se non accepisse calenciu...

Temeritas. fm Licerol. iij. rbcto. est cu in co siderata doloru ppassioe gladiario...

Temperantia. est ratio in libidine atq; alios no recros iper? animi suma z mode rata dnario...

voluntas sua imoderata delectat i hoc intelligibili spe? culado qd fm se no est ita vtile nec honestu...

Templum. hic locus in celo notat? ab augere. vl incerea a cuedo. i. cospicendo dicitur...

Tempus. est numer? motus fm pri? z posteri? discretus. Notus fm pri? z posteri?...

materiale est mor?. Exmpli gra. Ex motu seu deflu? ru arene in horologio vitreo...

Tempus ad huc duplr pot? distingui. Pot? em ac capi vno mo gnalit? p mltura duratiois...

Tempus oportunit? e tps pgruu vl puenies zc Et tps oportunit? de Berson parte. iij. i. expositioe ps.

Tempus. Differre esse cum tpe: esse in tpe: z esse ex tpe: vt notat Bulefer dist. vij. q. ij. li. j.

Temporale. vt scribit Gabriel dist. ij. q. i. li. ij. z qd mutat ra substancialiter qd acci?

Temporale dicit dupliciter: vt scribit Gabriel dist. xxx. q. v. lib. j.

esse in tpe: vel quia est pdicabile de aliq? ex tpe. Et sic relatio dicit duplr eterna. Uel quia est aliqua res...

Tenebre. est puatio lucis: q? teneat. i. impediant? oculos: z visum phibeant. B q? tenebr?

Tenere. est habere vl possidere. Unde intellectus clare videndo deū habet cum sub ratiōe...

imperfectam. et sic domus quae sic dicitur terminata. Alio modo aliquid dicitur terminatum quia est habitus vel quia habet finem duracionis. et sic de deficiencia excludens duracionem. Et sic dicitur vita hominis terminari in morte. Et primo modo generatio filij dei est terminata prout terminata excludit duracionem quia est perfectissima: sed prout terminata excludit duracionem generatio filij dei non est terminata: quia illud non est terminatum quod adhuc durat. sed generatio filij dei adhuc durat: quia non est terminata secundo modo.

Terra Nomen terre in scriptura intelligit materia corporaliu. Intelligit etiam elementu terre: ut scribit accipit Bonau. dist. ij. in dubijs l. falib. li. ij. Si terra accipit per materia informi. sic recte dicitur In principio dicitur terra fundasti. i. in principio fecisti materiam informem quasi fundamentum omnium formarum. Si autem nomen terra intelligit elementu terre: tunc verum est quod terra fundata dicitur propter sui stabilitatem. Item illud dicitur. Generatio preterit et generatio aduenit: terra autem in eternum stat. Hoc elementu. s. terre. et dicitur fundatum et dicitur appensum fundatu sup stabilitate suam: et fundatu etiam sup aquas. Fundamentu dicitur: quia sicut fundamentu est infirmu inter oia corpora motu: et in cetero existens tenet locu fundamenti. Et cum dicitur propter sibi diuinitus data centum appetat ut in cetero requiescat. fundata dicitur sup stabilitate sua etc. Vide latus Bonau. Et terra secundum Joanne damascenu est vniuersa quatuor elementorum siccum et frigidum et graue et immobile a deo et non ante ad esse prima die deductu. Et terremotus causatur principaliter a deo: secundario autem a vero impellente aliu vniuersa terrarum: secundum beatus Thoma. sup ps. xij.

Terror est metus propter quod fit ut pudorem ruboremque: sic ruborem palloremque et tremorem et denotum crepitum persequitur. et venit a terreo. A quo terrificus terrorem faciens. et terribilis id est formidabilis atque horrendus.

Testamentum proprie est percipiende hereditatis institutio filijs a patre. Ideo primo pertinet ad promissiones: secundo ad mandata que se habent sicut via ad consequenda hereditate promissam. ex beato Thoma. parte. iij. q. lxxvij. ar. ij. Et testamentu dicitur quod voluntatis nostre veluti testimoniu sit. vñ vltima voluntas et suprema voluntas appellatur. Quare vltima voluntas sic diffinitur: quod sit voluntas nostre iusta sententia de eo quod post mortem nostram fieri voluerim. Adde frat. Duardus de Lasco li. iij. rosarij theologie: cum hereditas institutio. Et testator ante omnia habeat gloriam dei pro oculis suis: non vanitate seculi: non memoria nois presentis moriturus: meminerit semper apostoli dicentis. Gloria in gloria dei facere. Et illud ps. Non nobis dicitur non nobis sed nomini tuo da gloriam. Testaturus est isto principio. Consideret non quod velit sit reipublice seu bono communi dicitur ordinat de rebus suis: sed quod in sup cedat amplius ad bonum dei et cultu christiani: ut scribit Berson parte. ij. de condendo testamento. Et si habeat aliquid testator distribuendum sicut liberos: consideret testator (ut idem ait) quilibet quibus distribuendum: iuxta quantitate recipientiu: aut committat distribuendum seu venditorem si opus est illis de quibus fideliter quis vno (sicut dicit) ierit se expediat. Consideret et ad extremu testator quoniam bonorum nostrorum non indiget dominus: faciat ipse nutrire pauperes: faciat ecclesias: faciat collegia: faciat monasteria: faciat pueros et hospitalia: quoniam quomodo et vbi placuerat eorum non gloriatur an ipsum stulticia presumptio ois carnis. vult nibilo

minus et dignatur quod coadiutores eius simus ad veritatem etc. non sua sed nostram. Nec Berson qui et de condendo testamentum est plurius.

Testamentum quoddam est falsu quoddam irritu. Testamentu falsu illud dicitur quod non est sed testator voluntate scriptu: sed habet aliquod additum vel diminutum vel mutatum vel aliud per alio suppositu. Irritu autem testamentu est: quod de iure inualidum est: ut si is qui testatur sit capite diminutus vel si alia requisita defuerit. Sicut preterea duo testamentorum species: ut scribit frat. Duardus li. iij. rosa. the. Una dicitur testamentu nuncupatiu: et sine scriptis et est illud in quo testator et heredis et legatariorum nomina et omnia que in eis continentur coram testibus nuncupant. i. manifestant. et de sine scriptis. i. subscripto testatu: et alijs solennitatibus que requiruntur in testamento in scriptis facti. et sine omni scriptura potest quod testificare nuncupatiue coram testibus. Secunda dicitur testamentu in scriptis: et istud potest facere quis quoniam non vult quod alius sciat sua dispositio: sic dicitur do coram notario et testibus. Volo quod heres meus faciat etc. omnia: ut princeps. quod mea cedula scripta manu mea: quod est apud tale religiosu et valebit. Sed rursus est coram notario: et testibus saltem scriptis etc. Potest autem omnia facere testamentu que non prohibet. Prohibet autem. xvij. glosa sonar. Prius furiosus que non habet lucida intervalla: extra de testa. c. fi. Secundo surdus et mutus a nativitate cecus a casu: et sic scribere. Tertio non valens articulare loqui: ita ut non possit exprimere nomen heredis: nec scribere. i. iudicem. Quarto impubes etc. Quinto filius familias nisi de castrensi peculio. Sexto propter quod est in dicta a iudice bonorum administratio. Septimo damnatus ad mortem naturalis vel civilis: ut si de peccato et si fugiunt manu iudicis: et dantur ad perpetuos carceres. Secus si essent dantur ad penas inferiores. Octavo manifestus furarius: nisi preter cautionem: sed forma c. quod de visu. li. vj. Nono ex coicari secundum quoddam. c. de feli. ex co. li. vj. sed prius tenet coram. Decimo furus. xij. q. ij. illud. Undecimo quibus religio: qui preter tria vota essentialia: ut de. xij. q. n. non dicatis. Duodecimo hereticus: quia oia illius bona sunt confiscata ipso iure: extra de here. c. l. si leges. li. vj. Decimotertio dubius de suo statu. i. an sit in eo statu in quo testari potest vel no. Et si captus a larronibus dubitat an sit seruus vel liber. Decimo quarto obfides apud infideles dati. Decimo quinto damnatus ad libellum famosu in iniuria alterius: quod etiam infamie efficit. Decimo sexto reus criminis lese maiestatis. Decimo septimo est apud hostes captiuus. Decimo octavo vitrosus carens lumine hoste tamet testatur. Ultimo ad dicitur episcopus: qui non habet bona ex hereditate vel officio: aut doctrina anteque esset episcopus: aut non habet redditus ecclesiasticos: et mobilia que si bi ex illis redditibus puenerit. De primis possunt testari: extra de testa. quia nos. Sed non de secundis: nisi ex speciali privilegio papa habeat: quod de mobilibus possunt testari alias non: de quo videat Raychar. dist. iij. ar. iij. et ar. iij. q. j. dicit quod nullus testatur nisi si est rationabiliter factu: ita quod non est contra equitatem naturalis iuris: nec diuini: nec positiuum est infringendum. Secus si non est ita factum: hoc est si est contra ius diuini vel positiuum: tunc non est implendum: sed quod est ibi superfluum est rescandum. Et ar. v. dicit de executoribus testamenti. Executor autem si bona habeant libere: quibus statim possunt implere tenet que eorum possunt: quod debitorum sicut illi quibus facta sunt. Et sic de. ff. de re. iij. In oibus obligatoribus que debentur non potest pater die debet. Preterea quatuor testamenti

implet: ratio autem defuncti alienat. Unus illi executoribus que penes se habent in pignori et per longu tempus tardant sua executionem implere. mercatoribus egentium compant. xij. q. ij. Qui oblatioes defunctorum aut negant ecclesijs aut difficile reddunt: tunc egentium mercatores excoicent. Si autem executoribus non habent bona in pignori de quibus infra annu deuoluit preas eorum ad episcopu: tenent tamen facere quod in se est: ut bona habeant: et habita debent distribuere queque possunt. Ric. q. iij. vbi s. Dilatio que executoribus iudicat anie testatoris (ut idem de Ric.) Locus dupliciter ponit rationem. i. vbi s. Quare grauissime peccat et magna peccatiem et illegalitate facit executoribus: que executoribus testamentu sibi commissas non complent. Item possunt oportunitate habita cooperari: inquit Ric. Baurer peccat here des et amici peccat et infideliter agunt: que sine rationabili causa suffragio executoribus differunt. Quia (ut inquit Baurer) lectio. lviij. canoia) pro primi charitate agunt nec defuncto fidem suam: que sua diligenti dilatio misere cruciant penes acerbillimos: cum ipm (commissa exequenda) ab eisdem liberari potuissent. Un beatus Hiero. Amico inquit rape quipiam furus est. Ecclesiam fraudare sacrilegiu est. Accepisse pauperibus erogandum: et inde aliquid subtrahere: omnium predonum crudelitate superat etc.

Testamentum dei dicitur sacra scriptura veteris testamenti: inquit deus promisit illi populo bona futura: et inquit illa promissa erant confirmata et completa per morem testatorum. Un testamentum dicitur de rebus actis. quod idem est quod firmare et ratificare. et sic inquit dicitur testamentu inquit est firmatu per vltima voluntate testatoris. Scriptura autem veteris legis non fuit vere testamentum: sed dispositio testamenti. Nec dicitur testamentum nisi inquit erant confirmata et completa testatoris dei. Per morem itaque et sanguine christi fuit firmatu totu verus testamentu: ut scribit Jacobus de vancia sup cantuacacorum. Un Augustinus de carecia dis rudib. de. q. per verus fuit testamentu verus nihil aliud est nisi occultatio noui testamenti. Nouu testamentu nil est nisi manifestatio veteris. De que legitur et eundem psal. lxxvij. Et cum testamentu sit vltima dispositio bonorum: morte testatoris firmata: seu post mortem vel traditio de ordinadis bonis attestatio legitima firmata: recte fides et lex christi est testamentu nouu. In illa siquidem christi eterna hereditate fratribus suis et fidelibus ordinat et promittit: ut scribit Gabriel lectio. n. liij. canoia. Nec autem lex confirmata est per morem et passionem christi: in qua sanguis eius effusus est: que effusio est sui testamenti legitima attestatio et confirmatio. Et dicitur testamentu nouu respectu veteris: quod instructioe huius est terminatu et euacuatu. Et de nouu et eterna que noua et eterna bona promittit. Verus enim testamentu quod per hircorum aut viculorum sanguine confirmatu est per mirabilem reposita: que omnia quia transitoria vetera: seunt et ad interitu tendunt. Non autem sola scriptura diuina primas mandata testamentu dicitur: sed promissio testamenti mediator est: ut repositioes accipiat que vocari sunt hereditatis eterne. Vel dicitur nouu testamentu christi: quia nouo modo dedicatu est. Verus enim testamentu dedicatum est per secretu sanguine irrationabilu pecudu. De que latus Gabriel vbi s.

Theologia est fides de deo vel diuinitate: est dignitas que per scientiam propter nobilitatem: materie seruitudine et aletorem sine. ex beato Thoma. j. parte. q. j. ar. v. Et theologia est doctrina necessaria homini propter scientias naturalem inuencas ab eo fidei eundem pte. j. q. j. ar. j. Et theologia a diuina locutione supstie vocabulu: ut scribit Joannes Reuchlin ille doctor cristianus in sua defensione contra quosdam theologos. que et ibi de ponit differentia inter theologu et theologista. Et de theologia a theos quod est deus: et logos quod est sermo vel ratio. Et fides Ric. in premio cora scientia theologica est de deo et eius proprietatibus ac operibus: ut per creatiois gubernatiois redemptiois iustificatio: nis et glorificatiois. Et oia alia que traduntur in theologia per inquit ad deum ostendendo: quod sapienter iuste et potenter ac benigne modum disposuit et humanu genus gubernauit: ac multa prefigurauit per christum copleda et similia. Pelbare. Et ut scribit Jacobus de vancia Theologia siue sacra scriptura est signorum et rebus similitudinum que creere scientie sunt vel rebus tamen vel signorum tamen: ut latus pbat tractatu. iij. regula. v. plogi in psal. Et theologia siue sacra scriptura sufficienter prinet doctrina necessaria viatoris: ut ait Scor. q. ij. plogi. Et theologia vno modo idem est quod fides infusa. et sic ut scribit Gabriel q. viij. plogi i sententia est vno habitus numero in vno intellectu. Alio modo theologia includit fidei adquirenda et alius habitus adhibere uos euidentes tam propositionu que conclusionu: et cum habitus appropinquat oim de quibus tractat in theologia ad quod siue copletur siue incopletur. Et sic sicut accipit credendi et assentiendi distinguunt spectentia et habitus ex eis geniti. Et theologia habet tractare de quilibet ente in particulari: quia de deo creatore oim: et causa communis sima. Item de creaturis et facturis dei et effectibus illius cause communis. De quo plura Scor. q. iij. plogi. Item de dno Cardinalis cameracensis q. iij. plogi lib. j. sententiarum multipliciter accipiem vocabulu theologia. Uno modo inquit theologia capit per scriptura sacri canonis. Alio modo per actu vel habitu mentis respectu illorum que in sacra scriptura continentur. Et hoc modo iterum dupliciter potest sumi. Uno modo per aliquo vno actu vel respectu alicuius veritatis sacre scripturę. Alio modo pro multis actibus vel habitibus respectu plurimum talium veritatum. Et hoc modo dupliciter per actibus vel habitibus quibus quis nocet sensus sacre scripturę: et sic vnum dicitur eius per aliud exponere et probare. et alia que non formaliter continentur in ipsa et his que in ea continentur deducere et inferre. Alio modo per actibus vel habitibus adhibere in animo fidelis adquisitionis per discursum vel discursus theologicos de conclusionibus theologis. Et licet quilibet istorum modorum quandoque sumatur theologia: tamen magis proprie sumit vltimo modo. Vide latus ibi Cameracensem. Accipit et theologia secundum alios (ut scribit Pelbare) quadrupliciter. Primo modo per habitu que habuerit illi quibus reuelata est: ut prophete et sancti. De quibus Dionysius dicit: que scilicet doctor curat nos deum laudare in oibus creaturis. Et sic. xiiij de triu. de: que theologia est scientia plus que creere. Tunc que est de rebus que ad salutem hominis pertinent. tunc quia est ex inspiratione diuina: in que impossibilis est falsitas: ergo euidentior. In ratione autem humana plerumque contingit falsitas. de que etiam dicit beatus Thomas pte. j. q. j. et alij doctores communiter. Secundo modo accipit per illo habitus que aggenerat in nobis ex studio sacre scripturę: et sic non est scientia sed fides. Tertio modo accipit per illo habitu que deducit ex veritatibus presentis in sacra scriptura: et sic non est scientia sed fides. Quarto modo accipit theologia per habitus declaratiuo seu defensionis fidei: et sic est scientia non bilissima et summa metaphysica que considerat de deo que est entium nobilissimu. Un Aug. placitum vocat

ma. j. parte. q. j. ar. v. Et theologia est doctrina necessaria homini propter scientias naturalem inuencas ab eo fidei eundem pte. j. q. j. ar. j. Et theologia a diuina locutione supstie vocabulu: ut scribit Joannes Reuchlin ille doctor cristianus in sua defensione contra quosdam theologos. que et ibi de ponit differentia inter theologu et theologista. Et de theologia a theos quod est deus: et logos quod est sermo vel ratio. Et fides Ric. in premio cora scientia theologica est de deo et eius proprietatibus ac operibus: ut per creatiois gubernatiois redemptiois iustificatio: nis et glorificatiois. Et oia alia que traduntur in theologia per inquit ad deum ostendendo: quod sapienter iuste et potenter ac benigne modum disposuit et humanu genus gubernauit: ac multa prefigurauit per christum copleda et similia. Pelbare. Et ut scribit Jacobus de vancia Theologia siue sacra scriptura est signorum et rebus similitudinum que creere scientie sunt vel rebus tamen vel signorum tamen: ut latus pbat tractatu. iij. regula. v. plogi in psal. Et theologia siue sacra scriptura sufficienter prinet doctrina necessaria viatoris: ut ait Scor. q. ij. plogi. Et theologia vno modo idem est quod fides infusa. et sic ut scribit Gabriel q. viij. plogi i sententia est vno habitus numero in vno intellectu. Alio modo theologia includit fidei adquirenda et alius habitus adhibere uos euidentes tam propositionu que conclusionu: et cum habitus appropinquat oim de quibus tractat in theologia ad quod siue copletur siue incopletur. Et sic sicut accipit credendi et assentiendi distinguunt spectentia et habitus ex eis geniti. Et theologia habet tractare de quilibet ente in particulari: quia de deo creatore oim: et causa communis sima. Item de creaturis et facturis dei et effectibus illius cause communis. De quo plura Scor. q. iij. plogi. Item de dno Cardinalis cameracensis q. iij. plogi lib. j. sententiarum multipliciter accipiem vocabulu theologia. Uno modo inquit theologia capit per scriptura sacri canonis. Alio modo per actu vel habitu mentis respectu illorum que in sacra scriptura continentur. Et hoc modo iterum dupliciter potest sumi. Uno modo per aliquo vno actu vel respectu alicuius veritatis sacre scripturę. Alio modo pro multis actibus vel habitibus respectu plurimum talium veritatum. Et hoc modo dupliciter per actibus vel habitibus quibus quis nocet sensus sacre scripturę: et sic vnum dicitur eius per aliud exponere et probare. et alia que non formaliter continentur in ipsa et his que in ea continentur deducere et inferre. Alio modo per actibus vel habitibus adhibere in animo fidelis adquisitionis per discursum vel discursus theologicos de conclusionibus theologis. Et licet quilibet istorum modorum quandoque sumatur theologia: tamen magis proprie sumit vltimo modo. Vide latus ibi Cameracensem. Accipit et theologia secundum alios (ut scribit Pelbare) quadrupliciter. Primo modo per habitu que habuerit illi quibus reuelata est: ut prophete et sancti. De quibus Dionysius dicit: que scilicet doctor curat nos deum laudare in oibus creaturis. Et sic. xiiij de triu. de: que theologia est scientia plus que creere. Tunc que est de rebus que ad salutem hominis pertinent. tunc quia est ex inspiratione diuina: in que impossibilis est falsitas: ergo euidentior. In ratione autem humana plerumque contingit falsitas. de que etiam dicit beatus Thomas pte. j. q. j. et alij doctores communiter. Secundo modo accipit per illo habitus que aggenerat in nobis ex studio sacre scripturę: et sic non est scientia sed fides. Tertio modo accipit per illo habitu que deducit ex veritatibus presentis in sacra scriptura: et sic non est scientia sed fides. Quarto modo accipit theologia per habitus declaratiuo seu defensionis fidei: et sic est scientia non bilissima et summa metaphysica que considerat de deo que est entium nobilissimu. Un Aug. placitum vocat

neffice aliqd timet formidine pene. Un Hora. O deo re peccat e mali formidie pene. O derit peccare boni...

ad suscipienda sapiam / r recededi a culpa. No difere par a pdictis Berson pre. in copedito theo. de sepre...

charitati est prius: qz includit desertioe dei: qz repu gnot charitati. Sed accipiedo timore fult sedo mo...

tiōis concupiscēte carnalis p abstinentiā r cōtinuā. Lō cīnas in choro fraterne charitatē r cōtēpō bōffestē...

riore capite orbiculari, id est rotunde.

Lotum dupliciter accipit (ve scribit Sab. di. vi. q. ii. ar. ii. dub. j. li. ii.) Uno modo valet...

Lotum accipit dupliciter fm domini Cardinale camera. q. xii. ar. ii. li. j. Uno modo...

Lotus in ois differit. q. cor ad quantitate referit...

Lotum est triplex (ve scribit Sab. di. xxxii. q. vni ca. ar. ii. li. ii.)...

est qd in se pntes pfectioes aliquoz emineret. Sic opposito repit triplex ps. de q suo loco dictu est. s. in...

Traducere cu ducere. Ambro. traduco vsus est. De pfundo ad lumē extitit fluctuare...

Trahere ducere. Trahimur ei inuiri: ducimur volentes. Aliqñ simplr ducere. aliqñ leuare...

me no mea volūtas fiat z impleat. Nec z apud Berlonē. Et nemo (de chis Joā. vi.) venit ad me nisi pat...

Transfere est crāssū mēre: oēs trāfferētes fz aliqñā silitudinē trāfferūt. A quo...

Transfatio q est (ve scribit Bule. di. xxxii. q. iij. li. j.) vni dicitōis vni pntē fcaēz trāssūptio ad fcađū aliō...

magis occultant diuina ab infidelibus ne irideant: qz ex vilitate nra min⁹ dat simpliciter occasio errari i figu...

Translatio rez pōt esse vel qntū ad dñū: vel quārū ad vsūz sicut vsu vēdi. Re tēro tñ dominio apud eūdē. Tūc em trāfferit dñūm...

Transformare z trāsmutari est i aliō vri mutari. Un i eucharistie sacro sic trāsmutatio panis i essentia sua remanētibz accidēt...

ritie digne sumptu transformari. Nullus invenit illa...

Transfundere. Quadoq; dicitur per translationem...

Transgredior. transire: non servare aliquod...

Transubstantiatio. potest sic describi (sz Decam)...

Terminatio ad que succedat in eodem loco. Sabzi. post...

Tremor. est effectus timoris pro debilitate virtutis...

Trepidus. pavidus. Quisq; p festino pontis: ut est...

Tribus. id est quod (croq; cursando demonstrat)...

Tribulatio. a tribulo venit. Est enim tribulus ber...

Tributum. quod principi erit (ne. z als multa de ea)...

Triclinium. riu dicitur. Est enim locus in quo discub...

Trasformari. in quibus habitant animus z anima: ut z vroz...

Triduum. dicitur triplix. ut scribitur Bmlefer dist. xxiij.

Trinitas. me trinitas. ut scribit dñs Lardi. est...

Trinitatis nomen fecit vnitatem centem in rector: z...

de nullo p se. Jhd. lib. crymol. ait. Trinitas dicitur quasi triū vnitas: qz p̄ filiū z sp̄s sc̄s sūc trinitas z vnitas. Jde em̄ z vnū sūt p̄pter maiestatis cōionē z tres per. p̄prietates psonaz. Et p̄z in trinitate vt nobis fides tradit: est mens sive mēoria fecūda oīm intelli gibilū: ad quā paternū intellectū p̄uerēs aciem / gignit ex se s̄bam exp̄ssiuū oīm intelligibilū: ad quas paternū intellectū cōuerēs aciem / gignit ex se s̄bam qd erat in p̄ncipio apud deū: per qd oīa facta sūt: z ex mura dilectōe p̄ris ad filius / z filij ad patrē p̄cessit amor psonalis: quē dicim⁹ sp̄m sc̄m. Hec z lati⁹ scribit Berson tract. iij. sup Magnificat. Et vt ait Babi. di. f. q. j. lib. j.) sola fide tenet q̄ sunt em̄ duo p̄lo ne pducere: z vna est pducta: z sic psonaz trinitas nō est demōstrata. sed fide nō cū detur / sed certissime cre dita. Pericolus autē est valde (vt scribit P̄ter alia / censū. q. v. ar. ij. lib. j.) impio aliqd diffinire in ma teria de trinitate. aut in eadē ex p̄rio capite respōdere. vt ibi declarat lati⁹. Sed p̄ris (vt idē vult) valde vtile est studere in materia trinitatis: qz valez vt scia mus cā sustinere sine p̄diciōe. Jdeo apparet blasp̄e mia quoz daz impioz catholicor: maxie iuristarū p̄latoz: q̄ dicit inuicē esse de hac materia dīsputare: sed suffice simp̄l̄ credere. sed anarchema sit qui B dicit. Arbitroz em̄ (inquit ip̄e) vilius ep̄m de hac re magna q̄ de secularibz verulaz negociis vilibz lictis ḡs dīscipulare. Hec Cardinal vbiis. Hui⁹ autē dīuī nissime trinitatis opa s̄t diuīsa: nō ad inera / sed ad extra. vt z t̄git Berson p̄. ij. in cōp̄dio theo. in ex p̄posiōe terrij archi fidei. z ser. de sp̄s sc̄s: q̄ incipit: Sp̄s dñi replerēt. Et vt scribit Jaco. de Valen. p̄. s. ciij.) Sic vna psona emanat ab altera in diuī nis / z t̄tia ab vtraqz: ita totus iste mund⁹ emanat a tota trinitate psonaz: sed magna differētia. Nam p̄z pducēdo filiū cōicat sibi eandē subam z cētia: z ita ambo pducēdo sp̄m sc̄m: z sic manet vna sol⁹ de⁹ in substantia z essencia cū trinitate psonaz. Sec⁹ autē est in pducēdo creaturaz. Nā trinitas ita cōicat rebz s̄t multitudinē suaz p̄fectionū: q̄ nō cōicat subam. De q̄ lati⁹ ibi Valentia. Et sic tota trinitas diuīse opa ta est / z p̄currit ad creationē vniuersū: etā tota tri nitas opa est in am redēptionē diuīse. De q̄ lati⁹ idem ep̄s Valentia. p̄. s. clīj.

Trinus (vt notat san. Bona. dī. f. ix. in dub. lra. li. j.) sp̄aliter ad B inueniū est vt signifi cat p̄latitate in suppositis cū vnitate forme. S3 quia hoc nomē triplex de distīctōz simp̄l̄ in termino cui addit: vel q̄tū ad formā / vel q̄tū ad partū m̄ltipli cationē. Et q̄ in deo nō cadit m̄ltiplicatio nec q̄tūz ad formā / nec q̄tū ad partē: ideo nullo mō p̄ dici tri plex. Sed q̄ dī sp̄s sapiē: est m̄ltiplex. Sap. vij. Dīcēdū q̄ istud est dīctū causalitē: qz m̄ltiplex: z qz va rīoz daroz vl̄ dīctoꝝ effectiū est p̄ncipiū: in q̄b̄ est vera diuerſitas: nō sic in personis. Et cum de⁹ dī tri nus: sensus est q̄ tres psonę sunt vn⁹ de⁹: qz trinitas sonat q̄s triū vnitas. f. in deitate. Pat̄ autē f3 Rich. nō dī trin⁹. in p̄mo. dī. f. xvij. q. ij. qz licz in patre sūt tres notioes: em̄ vna sola eaz est p̄prietatē psonalis. i. psonę p̄stītuīa. z hec est p̄nitatē. Alē q̄o duē nō s̄t psonales p̄prietates. f. innascībilitas / z spiratio acti ua. sed deus bene dīct trin⁹: q̄a sup̄p̄it eria supposita diuīne nature. f. tres psonas. pat̄ autē nō supponit il las tres notioes q̄ sūt in eo. Et hoc nomē trin⁹ (vt de san. Bona. di. xxij. ar. ij. q. ij. lib. j. in fine solutiōis vlt. argu.) importat vnitatē: vt in p̄prietate / z ita in uerentē pluribz. z ideo de eo solo dī q̄ importat vnitas

rem in p̄prietate. vt B nomē de⁹: qd quidē supponit p̄sonas. z q̄a tale est hoc nomē de⁹: ideo p̄cedit. deus ē trin⁹: nec deitas ē trina: qz deitas nō sup̄p̄it psonaz. Silt̄ hoc nomē trinitas: nō em̄ est vera: trinitas ē tri na. Sed p̄erari⁹ est t̄p̄. Bonauē. illi vcrsūt in hym no. Te trina deitas vnaqz poscimus: quem dī fecisse Tho. Bñ aut̄ positū ē in alio hymno / Te sūma dei / fm docto. Bonauē. Rich. (ras vnaqz zc.

Tria z Tho. nō p̄t dici de tribz psonis simp̄l̄: eo qz tria est ḡnis neu. neuerū aut̄ gen⁹: fac eētīa p̄p̄e: z sic f̄carē q̄ cēntē tres cēntē. qd est flm. Un̄ non p̄t dici simp̄l̄ eria: sed bñ tria qdā. i. tria supposita: eo qz sūt tres hypostasēs. Un̄ P̄lari⁹ dī qz sūt p̄ substituē

Tristitia (nā tria. i. p̄ hypostasim. Pelbart⁹.) est app̄hēsiō dīscōuētis in appetitu intellectuuo vl̄ volētuo nob nōtenribz euētiētis. z est passio anīalis media inf̄ duas passiōes irascībīlis: qz sequit̄ timorē: z p̄or est ira quā etiā causat: fm sanctū Tho. p̄ma sc̄de. q. xx. ar. j. Et tristitia inf̄ oēs q̄ p̄ siones maxie cō. nocet: fm eūdē p̄ma sc̄de. q. xvij. ar. iij. Un̄ p̄urb. xv. In merore animi deſcit sp̄s z rursus. Sp̄s tristis ep̄icat ossa. Et Eccl̄s. vij. Tristitia nocet cordi. Et m̄stos occidit tristitia. Eccl̄s. xv. vij. Tristitia (vt scribit Berson p̄. iij. lecl. ij. q̄ incipit: Penitentia) est mor⁹ sequēs ad app̄hēsiōē ob iecti p̄ modū dīscōuētis. Sic eōuerō: delectatio ē mor⁹ aīē p̄urgēs ex app̄hēsiōe obieci p̄ modū pue nīetis. Lauſat tristitia (vt ait Bab. di. xij. q. j. ar. iij. dub. j. li. iij.) a duabz causz p̄talibz s̄t currētibz. f. ex actuali app̄hēsiōe alicui⁹ exīctis / z actuali nolūtione eiusdē. Hic ē currētibz / seq̄ naturalr tristitia i vo lūtate: nisi aliūde sit ipedimētū. Ad q̄ ē cā nolūtōis: est cā p̄talr tristitię. Silt̄ qd ē cā app̄hēsiōis nolūt. Volūtās q̄ cū sit cā suę nolūtōis / est cā tristitię p̄talr: licz cā nō mēdat. Vnde lati⁹ Bab. vbi. s. Vnde d̄ tri stitia. s. in dīctōe / dolor. Tristitię sp̄s fm Bersonē p̄. iij. de passiōibz ani: sūt Achos / ex app̄hēsiōe p̄ p̄rij infortunij. ab a qd ē linez z chos qd ē vor. Acīdia ex app̄hēsiōe p̄rij laboris: z ē aggnatio p angariā. Nemesis ex app̄hēsiōe alicui⁹ boni q̄ idign⁹ est possi dēs. Inuidia ex app̄hēsiōe bōi digne habiti. Zel⁹ tris titia / de malo culpē alteri⁹ tā illi qd amari / z quēz

Tristitia (odit. Miscētia de malo pene alteri⁹.) ē duplex: fm deū / z fm seculū. De q̄ apl̄s. ij. q. xvij. ait. Gaudeo nō quia p̄ristaui vos: s3 qz p̄ristaui ad patriam. p̄ristari em̄ estis f3 deū: vt i nullo decimētū patriam ex nob. Que ē fm deū tristitia ē / p̄ntas in sa lutē stabīlē op̄at. sc̄l̄ at̄ tristitia mortē op̄at. Huius meminit Bersonē tract. vj. sup Mḡr. Teneat s̄t Pauli dīterminatiō cū sapiēte / oēm tristitia sc̄l̄ a corde pel lēdā. Qd salubrit̄ p̄t ad oēm passiōē: sit gaudiū / sit ira / sit desiderij / sit timor: qn̄ nō ē f3 deū apte trahi. Nō est at̄ f3 deū si tollat aut nō edīficet debītū religiō se duorōis affectū / vl̄ effectū / vl̄ intellectuū cū affectu.

Tristitia de alienis bōis p̄t q̄t. (Berson vbiis.) tuoz mōis seu causz p̄tingere. Uno mō qn̄ aliq̄s doler de bono alicui⁹ inq̄tū ex eo timet s̄būp̄ vl̄ alijs bōis vīris nocumētū puēire. z tal̄ tristitia nō ē inuidia: z p̄t cē sine p̄cō. vt scribit Berson i p̄pen. theo. d̄ septē vītīs capitalibz. Sc̄do mō qn̄ aliq̄s doler d̄ bono al ierē: nō inq̄tū ille al̄ illd̄ bonū h3: sed ex eo inq̄tū t̄p̄ qui inuidet s̄l̄ bonū in se nō habet: imo sibi de⁹ est p̄ vrendo tamē ad bonū finem. z ista tristitia non est inuidia: sed est p̄prietē zelus. Et si iste zelus sit cir ca bona fr̄uola seu honesta / laudabilē. iuxta illud. j. Lōz. xij. Emulamī sp̄alia. si sit de bōis t̄p̄alibz:

pōt esse z cū p̄cō z sine p̄cō iuxta hōis sic zelus: in / teniōē. Tertio mō: qn̄ aliq̄s de bonis alteri⁹ doler seu tristat: inq̄tū ille cui illud bonū accidit ē ip̄o bo no indign⁹. Et ista tristitia nō p̄t p̄prietē oziri ex bonis fr̄uolis seu honestis: ex quibz aliq̄s iustus z fr̄uolus effici p̄t: qz iam q̄ iamodo s̄būp̄i repugnare. S3 h̄o oriat z veniat ex bonis sp̄alibz: fm doctrinaz fidei t̄p̄alia bona q̄ indignis pueniunt ex iusta dei ordina tione disponat. Vel ad coz dānatiōē: z h̄mōi bona t̄p̄alia q̄s nīhil sine in p̄paratiōē ad bona futura: que seruant bonis. ideo h̄mōi tristitia p̄hibet. Juxta illd̄ p̄s. Noli emulari in malignatibz: neqz zelaueris fa cētēs inq̄rētē. Et alibi. pene effusi sunt gressus mei qz zelauī sup iniquos / pacē p̄cōz vidēs. Quarto mō qn̄ aliq̄s doler seu tristat de bonis alteri⁹: inq̄rum. f. ille alter ip̄m in dīctis bonis excellit seu excedit. Et hec tristitia ē p̄prietē inuidia: z ē semp̄ p̄ua z p̄cō: qz doler d̄ eo de q̄ gaudendū ē. f. de bono p̄p̄ri. hec Berson d̄ qdam ē vt scribit san. (son vbi. s.

Tristitia Bona. di. xv. q. p̄nē. iij.) q̄ est p̄prietē rōnis imperiū. Et ē tristitia q̄ ē p̄tra rōnis iudiciū recuz. z ē tristitia q̄ ē subiecta rōnis ip̄erio z iudicio. Et tristitia p̄ter rōnis ip̄eritū ē que p̄surgit ex qdā ne / cessitate z surrep̄iōē: sicut mor⁹ p̄p̄ri. z hec quidem cōis ē sapiētū z insipiētū / bonis z malis. Illa vō tristitia ē p̄tra rōnis iudiciū recuz: in q̄ ratio subiecti sensualitati: nec em̄ turbat / sed etia z p̄urbat. Illa autē ē fm rōnis ip̄eritū z iudiciū: qn̄ qd tristat rōne dī / crante z suadēte ip̄m em̄ / z taliter sup aliq̄ debere cri / stari. Et isto tertio mō in ch̄io fuit tristitia: qz d̄ nullo tristar⁹ fuit nisi qd dīctabat ei ratio. Et idē innuit Jo. f. vbi dī. Jesus at̄ infremuit sp̄s / z turbauit semer⁹ ip̄s. In q̄ oīdītur qz turbatio z tristitia rōni non p̄t debar / sed subiacēbat. P̄mis aut̄ duobz modis tri stitia nō fuit in ch̄io zc. Seneca p̄bat m̄ltiplici ra tione qz tristitia nō cadit in sapiētē: q̄a fr̄uē fm euz nīhil ledere p̄t / sicut nīhil p̄t cā auferre. Hoc sic ē in / religeduz vt notat san. Bona. vbi. s. Seneca em̄ nō vult pbare qz tristitia turbās non sit in sapiētē: sed qz nō ē in sapiētē tristitia p̄urbās. P̄urbatio autē de d̄fectionē rōnis ab egrate. z hoc mō sapiēs nec trista tur / nec p̄urbat. Nō vult at̄ oīdēre Seneca qz sa p̄piens nullo mō turbet: fm em̄ ē quasi ip̄osibile in ali / quo rep̄it: p̄ p̄cra nec turbat / vl̄ nō tritari de q̄b̄ h̄o d̄: id nō ē sapiē / sed pot⁹ duricię. cū de Apl̄s ad Ro. xij. Gaudere cū gaudētibz / flere cū flētibz. Bona.

Tristis p̄prietē mestus dī. Vis autē nunq̄ cē tristis (in q̄ Hugo li. iij. de anima) bñ vīe. bō / na vita s̄t gaudiū bz. Qn̄qz tristis accipit pro grau. aliq̄ p̄ iraco. qn̄qz p̄ minaci. Aliq̄ p̄ amaro. qn̄qz p̄ difficult. aliq̄ p̄ horrido. De quo al̄s.

Tropus. B q̄ tropic⁹. Un̄ sermo tropicus: q̄ du pliciter dicit pōt: vt scribit san. Bona. di. xj. circa t̄p̄. lib. iij. Uno mō dī tropicus sermo in q̄ ē aliq̄ vītiū aliq̄ tropo excusatū. Est em̄ trop⁹ figura: z figura ē vītū rōne excusatū. Alio mō dī fimo tropi cus q̄libet fimo q̄ h̄abz aliq̄a p̄prietatē: em̄ excu / sat p̄ aliq̄a d̄f̄minationē. Et cū Maḡi de dī. xj. li. iij. qz iste fimo: ch̄is ē creatura fm hōicm: ē tropic⁹. B d̄ qz h3 aliq̄a ip̄op̄erātē cōfurgētē ex repugnātia intellectuū: q̄ remouit p̄ d̄f̄minationē ad iudicat. Lo cutiōes aut̄ ip̄op̄ē nō sūt p̄cedēde / nec ad p̄sequen / tiā trahēde: s3 magis sunt sustinēde z exponēde z ar / candē: ne de maiorz impropietate veniat ad maiorē. Bonauē. Et trop⁹ p̄t dici mod⁹ / figura / p̄uerſio. Et diffinit̄ a Quintiliano: qz sit vbi vl̄ sermōnis a p̄ua

scartione ad aliā cū fr̄uce mutatio. Jnde sit tropic⁹ a um p̄ figuratiuo. Et tropologia: figurata locutio la / y instrumentū musicū: a tubo (tine dī.) canali sic dīcta. Naz ex lignis tubę sūt z ex coznbz. Et q̄ ex t̄e sūt: tubę ductiles appellāt. que ex ligno vl̄ cornu / lignę vl̄ cozncę. Tuba vnaū mult tes exercitādos antios in p̄tū. Tuba corna vt ē illic In voce tubę cozncę in recordatiōēz artēris imolari p̄ Abraā. Est tuba ductilis / vel argentea vel erca: q̄ me / tallā fustibīla / malleabilitaqz sunt. Dīctiqz p̄dicatiōz z speculari. Quasi tuba exalta vocē tuā. Quemad / modū de serō Bartholomeo dī qz vor eius q̄s tuba vchēmēs. Dentiqz magnū nimis tremēdū s̄l̄ z iocun dus h̄abz m̄stertū tuba nouissima vocis archāgeli / z vocis ch̄i in clāgore m̄stico: q̄s sicqz fuerit p̄cipien dus maḡ intellectuālit / q̄ sensualiter resurgēt moꝝ rui. Sane tā efficax erit / tā lare p̄cēs / tam omīa p̄o ne crāfēns vor illa tubalis: que saluādīs gratissima: dānandis (vl̄tra q̄ dicit p̄bas est h̄ouēdissima: p̄stre p̄t z tonabit. Talē se forebat assidue Hieron. audīd̄ re ad terrozē simul z sp̄m: terrozē cruciat̄is inferni: sp̄m glorificatiōis paradisi. Hec Berson p̄. iij. trac. j. de Lāticōz originali ratiōe zc.

Tumor mētis est filia ire. z est qdam conar⁹ seu audacia hōis inēcantiū vindicta: z ē qn̄ q̄s implicat mētē deliberare in varijs modis z vījs quibz possit p̄rimū offendere. Tumor mētis oblat / culū est vītatis: f3 san. Tho. sup Efa. ij. lecl. ij. Et tu / mor dī inflatio: z p̄ translationē ponit p̄ supbia.

Tumultus locutio p̄fusa: p̄ p̄prietē locutio mul roz s̄t: fm san. Tho. sup Efa. xvij. lecl. ij. Et dī quasi timor m̄lt⁹ fm Līcē. z Quirtil. z fm Hieron. Tumult⁹ est vor plurimoz: z vītiē multitudis clamor pariter emissus. B q̄ tumultuo / sus dī qui turbas excitare solitus est.

Turpe idēst: absurdū vl̄ absonū / incōueniēs vl̄ incōgruū. Un̄ vt Bab. scribit dī. xvij. q. j. ar. j.) Turpe est dicere aliqd esse traditū abiectionē nō posse ostēdere vbi / vl̄ qn̄. Sicut turpe est t̄beolo go dicere aliqd p̄m̄ri i biblia / z nō posse d̄mēstrā / re locum: quemadmodū doctoz qdam mibi dixit tu riscōfate. Turpe ē p̄no ignorareius in q̄ vcr̄at. Et turpe est p̄tū pulcro: idē qd deformis. Trāffert etia z ad animū. vt turpe est doctoz cū ep̄a redarguit ip̄s. Ponit z p̄ magno. vt turpe capur: ap̄d Urgi. p̄ magno legit. Item crudel: vt apud Salustiu inueni / tur zc. S3 de gramatcis / poctis / z orarozibz vel bī / stozicis nō est nobis in hoc ope cura p̄cipue.

Turpiloquiū rum est coz turpibz delectatiōibz bus plenū z cupiscētijs: de facili ad turpia t̄ba p̄t̄ p̄t̄: ex san. Tho. ij. q. clīj. ar. j. zc. Et turpiloquiū ē cā destructiua castitatis: fm B̄nton. p̄. iij. summe.

Tutus a vīdiēz qd secur⁹: z actiua z passiua h3 f̄cationēz: vt tura vībz que nos defendit. Tuus sum ab hostibz. idēst: munitus z sine p̄nicu / lo sum. Nihil autē in hac vīta est tutum: vt vult ma gister Joannes Berson p̄. ij. in q̄stionibz q̄b̄sdam cum suis respōsionibz. cū uce ip̄a vel virtutū: vt dicit̄ tur / tutā est victoria zc.

De littera Z

Vagari est inutiliter pagrarē: sive sparsus eo. Et differt ab erro qz vagari ē p̄ diuersa / errorē p̄ aliena. Uagari q̄z idē est qd vanē agi. vt incrip̄at Berson tract

tro. it. sup Lantico Marię. B q Uagario. Et vagi q dicitur: qui se sine negotio: mo buc / mo illuc inuitit discurrunt. dicit q vacui: b est sine negotijs agatur. z vagabundus: q mo buc / mo illuc discurretes rps inuitit est inerteo inultaris. (litter psumit.

Vab Hiero. ad Dama. Sicut nos in lingua latina habem? interiectos quasda: vt insultado dica? mus vab: z in admirando pape / z in dolendo bei zc. Plaut. Vab ho ipudens. z in euagelio Mar. xxvij. Vab qui destruis templu dei zc.

Vanus a um adiectiuu accipit mo p vacuo / mo p stulto: qm mte vacuo: z q in rebz inu? nio studiu colloca. Mo p mteite z infido: z leuia inaniaqz p grauibz z veris astutissime coponete. De q apd gramaticos videat. Vanu fm san. Bona. dist. xxvij. li. ij. circa rex. qm est de se z de ppria inerteio. Aliq est aliqd vanu ex accidei. Tnc aut nomen dei assumit in vanu: qm assumit ad pfirmatoz aliquid fmois falsi. Et q hoc mo assumit peccat z madaturz illd / No assumes nomē dei cui in vanu. Qm ho assu? mit ad pfirmacionē alicui? veri / qm fmo ille sit vi? riosus. m assuptio illa nō est vlyqz quaz in vanu: qz ordinaf ad hoc vt qd adhibeat fide vbo loquētis. quā z si qd nō assequit in altero: nō tñ opaf frustra. sic nec orator si p copositosz ordinatos fmois nō sp persuadear vtz. tñ frequē iuratio nois dei vbi nllā est necessitas vt veritas expssa: nō omīno carer culpa: mo valde est repēhibilis: maxie in vris pferis. hęc san. Bona. B q vanitas: qd idē est qd fallacitas / leuitas z medaciu. z idē est vanitudo. Est aut vanitas aliq mala (vt scribit Berson pre. j. ser. facto Lōstantie in die scēi Antonij) sic ibi. Vanū sūt oēs hoies in quib? nō est sapia dei. Est z vanitas ludabil: q ex hūilitate fundat. Beata p ruz z rara vanitas hmoi quā docet tradit z efficit p vniuz sacre sepeurē chust. Discre a me qa miris sum z hūilis corde. Alioqn cuenit illud de Marię castice. Dispsit super bos mte cordis sui. Est aut hęc hūilitas parē discretiois z custos: dū nō pmo qm vano seroz pū cedit iudicio zc.

Vanu sine vanitas capitur qd duplr. vt scribit Bulefer di. xij. q. ij. li. ij. Uno mo aliqd dē vanum vanitate corrupciois qd ē corruptibile: z sic oia creatura est vana. Et sic intelligit hęc auēas Pauli Roma. vij. Vanitati subiecta est oia creatura. Alio ē vanitas variatiois / q aliqd p mutari de vno accidente in aliud accidēs. z sic accipit in pdicta auēe. Alia est vanitas viciōsitas: q aliqd dē viciōsus z culpabile. z sic pctōr dē van. Un vanū sē filiū hoim zc. in qzuz sez pctōres. Alia ē vanitas ociositas: q hō ociose vit. Ezech. xvj. Hęc est inqras sororis ruz sodome. **Dana gloria** Uno mo dr appeti (Bulefer. rū dignitar) z excellētē: z sic est idē cū supbia: z est vitū capitalē: qa anim? directe mouet ad dignitatē et excellētā appetēdā. De q vide in dictionē / Superbia. Alio mo dr appetū laudis: z sic ē filia supbie: ex san. Bona. ij. fen. di. xlij. q. ij. Vana glia est voluptas stultē ostēdando q nō sunt: aut iactādo q mīme vera sunt z ipudētē mētiendo. Qd sane viciū sūmē ē stulticiē argumētū. Vide z in dictionē / Inanis glia.

Vber qd significet noruz est. Vbera dei sūt amor vt amores. vt scribit Berson trar. ij. super Lārico Marię: qm oia sortit amor vocabula instar dei: qz dē charitas est. amor ē os / osculus: ipē vbera: ipē vnguētū fragrās / ipē oleū effusus: ipē nard? / ipē fasciculus myri bē: ipē equitatus dei: ipē bottus ex par: ipē lectulus / ipē sōs campi z liliū puallū zc.

Vbiqz capis duplr. vt scribit Bulefer di. xxvij. q. j. li. j. Uno mo strice z ppter: sic est cerz min? distributiū p omībz locis aduerbialit z affirz matiu: qa tantū valer sicut in omī loco. Alio modo largi: vt ē ecimin? distributiū p omībz rebz. z ē distz tributio accōmoda. i. in omībz alijs a se: sic hic. L glū egie oia. Et esse sic in omībz rebz vel vbiqz. Uno mo est pscntialit / vel per pscntā. Alio mo essentialiter. Tertio potētiatit. Presentialit: qd cognoscit clare z distince oēs res. Sic deus necessario est in omībz rebz pscntialiter. qz illud dē pscntiū vbiqz: in cui? conz pscru omīa sunt pscntialit pscntia: sed deus ē hmoi. Secdo modo p potētiā seu potētiatit. z est ipm cau? sare z pferuare omēs res in esse. Tertio mo per essentā seu essentialit: z ē ipm vt naturā eius esse in omī nio rebz qe z realit: vt dē. Un pā. Si accēdero in eglū tu illic es: si descēdero ad infernū ades. L ozollā riu. Deus nō veri? est p essentialit potētiā in padiso qz in ista stuba. Jē dē nō veri? est in ecclia qz ip? quina per essentā potētiā pscntā. Nec sequit. q in ecclia nō debeo magis deū adorare qz in coquina: qa sunt etiā aliq modi essendi in. Un dē? est in ecclia per pscntationē spēalit. Jē dē? vniōm est in omībz rebz per essentā / per pscntā / z potētiā: qz dē? equat licet intelligit mscāz angelū: z sic de alijs. Jē solus dē? est vbiqz pmo z p se: q nulli alteri puenit.

Ve dolētis est inerteio. qm z p sepe in sepeura est inerteio impcantis malū. Un Sab. dist. xv. q. vj. ar. ij. dub. ij. li. ij. Ue (in q) nō impcāf sepeura regularit nisi ex pccssu mortāl peccati. vñ L sa. x. Ue qui pdunt leges in qoz scribētes iniusticiā sepsitū vt oppumerēt in iudicio paupes: z vim facerēt cause humilitū popli mei: vt eēt viduē pceda coz z pupil los diriperēt. qd faciet is in die visitatōis z calamitatis zc. Et Marth. xvij. Ue mūdo a scādalis sequit. Ue homi per quē scādalu venit. Et pmissit. Si quis scādalisauerit vnu ex pusillis istis: expedit ei vt sus? penda mola asinaria in collo ei? / z dimerget in pro? fundū maris. Sed ve nō impcāf a dño nisi peccātibz mortalit (vt scribit dñs pposit? Sab. di. xvi. q. ij. ar. ij. dub. vj.) quibz debet vt eternum: nec pena ista dī mēsiōis nisi mortāl peccati. Ue āt p sepe in scripu ra impcāf malis. Un Judith. xvj. Ue gēri in surgē? ei pza genus. Et Job. x. Et si impius fuerit ve mibi. Et Ezech. iij. Ue solt qz cū ceciderit nō bz subleuāz. Eech. ij. Ue dupliē corde. E sa. i. Ue genti peccatrici poplo. Et Hierem. xij. Ue tibi hierusalē. Treno. v. Ue nobis quia peccauim. Ezech. xij. Ue pphētis in? sipientibz. Et xxij. Ue ciuitati sanguinū. z xxvij. Ue pastozibz isrl. Jē Luce. vj. Ue vobis diuicibz. Et j. Lox. ij. Ue mibi si nō euāgelizauero. Et s. Judas in sua epla. Ue illis qui in via Lāin abierūt. Et Apo ca. vij. Ue ve ve habitātibz in terra. z in multis alijs sepeurē locis. Impcāf chust? scribis z phariseis octo ve. vt habet Mar. xxij. a quibz debet ecclia stici pēuere. De qbz vide Berso. pre. ij. ser. facto in cēna dñi de vira clericoz. Quē ve octo i euāgelio pēra opran eur ecclia sticis. De qbz idē Berson ibidē. Primū ve est claudere viā cēti pueris moribz. Hoc fit dū impē rit z simplices ex ppo arguūt sibi licere ea q vident pēs z pastozes suos facētes. Secdo ve sub pccretū lōgaz orationū viduas z simpliciores speliare. B q ve nō sunt imunes hi q obicuz seruitia multa in ecclia pollicent. z ca vt nō exoluunt vt impēctē z ne? gligēt exoluūt. Tertū ve traduci pōe appropare ad ecclia sticos: q rēces pmozōz alicui? ad statū ecclia sticū

vel pza eos qui affectu carnali vt alio facit eū per? ueris exēplis z moribz duplo filiū gebēne / qz futur? erat in statu scclari. Quarcuz ve z malos inerpres chū. Quincū ve z eos q decimas vlyqz ad minūm cē solūdas decreuerūt. z gūtoza ipsi derelinquūt. Sē? xum ve mūdare diligētē id qd fortis est in vasis qbz deo mīstrat: vt est caliz. z pscntā dimittere rapinis z imundicia plenissimā. vt facit q in pscntia peccati mortāl z in continuo pposito nō relinquēdi pctā sua neqz occasiōes pctoz mīstrare psumit. Sepimū ve cōtra hypocrisim coz q scitāz fingūt extrinsecis sū gnis: mē? autē sunt pleni hypocrisiz z iniquitate: cōpara ti merito sepulchris dealbatis. Octauū ve: est q scris reuerētes esse vident: colentes coz sepulchra / memo? rias acqz reliqas: ipsi tñ cos nequaqz imitant in fan? ctitate: imo pscntibz inimicant z insidiant qui scroz vitā acqz mozes qserāt imitari. Ad q omīa ve subū p? horēda delusio. Ecce relinquet vob dom? vestra dē d. Dom? hęc dom? erat synagoga: cui succēdit dom? ecclie: quaz iā penē desertioni vāinā intuemur vt olim synagoga. Hęc Berson: qz lacius de illis ve

Vectigal est id quod pstat ex (scribit ibidē. hic rebz q vedūt. De q vide in dictione / ne / pstatio. Et etiā vectigal quod soluit portozū. Et vectigalia sunt necui reipub. fm L ice. z post eū me? mūit Berson pre. ij. de pētibz. pē. ij. an. ppositiōes.

Vehementia est qdā acritudo: dicit a vi z im? pecu mēris fm Bellū: z vebē? mens / graue / magnū / vrgēs / acer. Omīs āt vebemē ria (vt dr Berson pre. j. de distinctiōe veraz visionū a falsis) est ad hūitē pichōsissima comes: vt ad dilectiō? nē / ad zelū / ad correccōes: z siles vssimē. Propterea qdā enūciatit q dixit. Male cūcta mīstrat imper? z vt alibi dr: vebemēs annisus volūtas ad aliqd sic ri est in se volitionē hie: (bi sp suspēct? vt dr Sab. dist. xxv. q. vnica. ar. ij. li. ij. Et deus (vt idem ait) nō potest cogere volūtatē vt inuite velit: qa videt implicare p dictionē. Nā inuit? bz nol le. Nollet est nō v. ille. Sic inuit? velle: est velle z non velle. Et illo mo volūtas est libera a coactiōe. Et ille dē inuit? velle: qd volēdo vult: aut nolendo vult. z ta lis diceret cogitā q eodē actu quo vult / cogere nol le. quod simplr est impossibile. Et velle in duo tēdit. (vt idem scribit dñs ppositus Sab. di. xxvij. q. vni? ca. ar. j. li. ij.) scz in bonū illud qd quis vult alicui sibi vltēri: z in illud cui vult hūiūcemodi bonuz.

Verbi gratia Si amicus amando amicus suū vult ei in? esse diuitias vt honores. Amoz amici (qui est qd dā velle) in vrrūqz tēdit. amat em amicus cui vult inesse talia bona. amat z ipa bona q vult inesse amico. am cum quippe ppter se amat / z vult: diuitias vō z hono res vult / z amat ppter amicum. Sic volēs sibi bonū equū per amorem qui est velle: in seipm tēdit z in equū. vult em equū esse sanum fortē / z velocem: non ppter equū ibi sūstēdo / sed ppter ipsum.

Velle in nobis accipit duplr. Uno modo vt no? minat actū potētiē affectiue: vt est qdam potētia na turalis. Alio mo vt nominat actū lib. ar. Primo mo velle aliqd idem est qd affici circa illud. Alio mo vel le idē est quod eligere. ita scribit san. Bonauē. di. xx? vij. lib. ij. circa rēctū. Un fm hos duos actus disti? guit in nobis volūtas appetiua / z volūtas eligētē: nō quia in nobis sint istē duē volūtatē essentialitē differētes / sed qa modus volēdi est aliter z alit. Un Augu. z habz Dg? dist. xxvij. Lū em hoc sit in po? testate: qd cū volumus facim? / nihil tam est in pote?

state nostra qz ipa volūtas: sed pparaf a dño volū? tas. eo ergo modo dat potestare. Nō intelligit Aug. de volūtatē appeti? (vt sentit Bonauē.) que aliqū adeo adheret alicui rei: vt vix vel nunqz possit ab ea separari. sed hoc intelligitur de volūtatē eligētē qua aliqz vult se velle quod vult / vt nollet: hoc sem per in nostra potestate est: non tñ sequit ex hoc q in? sticia sit in nostra volūtatē: quia nō est efficax nisi in? qrum pualer volūtatē appetiua. z illi nō pualer ni si per gratiā. Un mulei sunt peccatores q vellēt esse iusti / z vellēt q nunqz affectarēt mala: nihilomin? tamē in sua remanēt iniusticia: quia nē adiuvantur a gratia diuina. Et velle z nollet sunt actus ipius vo? luntatis: z vterqz est actus positiu? vt scribit Sco. dist. xlvij. lib. j. Et si sine circa idem obiectū: sunt con? trarij actus qui exprimunt alijs vocabulis: que sunt amare / z odire. Et nollet vt scribit Bulefer di. xlvij. q. ij. lib. j. est actus positiu? volūtatē: quo volūtas refugit vt resitit ab obiecto sibi discōueniente. Velle autē est actus positiu? volūtatē: quo volūtas acces? pcat obiectū sibi aliquo modo cōueniens. Et vrrūqz velle z nollet potest distingui in velle efficax / z in velle remissum. vt dē velle efficax quo voluntari nō tñ complacet esse volūt: sed si posset statim ponere volū tum inesse / statim poneret. Ita etiā nolletio efficax est qua non tñ nolēs impedit aliquid: sed si posset / om? nino destruit illud. Volūtas autē remissā est qua ita placet volūt / q tñ volūtas nō ponit illud in esse: lig cet possit ponere illud in esse. Nolletio etiā remissa est qua ita displicet nolletū / q non phibeat illud esse: licz possit in nobis. Hęc Scotus vbi. s. Vide etiā de dist. vj. q. ij. li. ij. De velle z nollet vide z in dictionē / Actus voluntatis. s. z in dictionē / Volūtio. infra.

Velle est duplex: fm Scotū. scz. Absolutū / z cō ditionatū. De quo videat z dñs ppositus Sab. dist. xv. q. vnica. lib. ij. Un nollet absolutū: est qm aliquis simplr obiectum ostēsum nō vult actu positiuo sine quacūqz p ditione: vt dū vult nō mori. Sic velle ab? solutū opposito modo: qm quis simplr vult obiectū ostēsum sine p ditione. Nollet p ditionatū: est dum qd vult aliqd ppter certam cōditionē existētē: qd tamē qzuz in se est nollet sublata p ditione tali. vt si merca tor in pericō maris existens / pūctit merces: vt euadē periculū: respectu peccatōis meriti habz nollet condit ionatū: licet em simplr loquēdo vult pūctere: qz non coact? ab aliq extrinsecō pūctit: tñ nollet proficere qz? tum in ipō est: si alis non pūctiendo periculum posset euadere. Nolletio ergo qua vult pūctere merces expz? mit per volo: z nolletio p ditionata per nollet. si pos? sem alis euadere. Et talis nolletio cōditionata sufficit ad tristandū de sic nolletio cōueniente. Sicut mercator cum tristitia efficit merces: nec ibi velle opposituz fa? cit rātū hie gaudūz / sicut nolletio p ditionatū tristitiā. Talis enim nolletio z volūtio cōditionata sufficit ad peccatū mortale: quale forte fuit peccatū angeloz nō prius deceproz qz peccarent: qz voluerunt qzrum in eis erat esse equales deo. sed noluerūt simpliciter: quia hoc viderūt eis impossibile. Similiter qui me? v pncē mortis idola colit / mortaliter peccat: licz nol let si alis mortem euadere posset. Similiter qui vcl? ler occidere proximū: si impune posset. licet simplici? ter nollet. tamē sic volendo cōditionate peccat mor taliter. z tamē sufficit volūtas p ditionata ad meritiū: quale ē in miserare corde primo nō potēte subueni? re in ope. Hęc dominus ppositus Sab. dist. xv. q. vnica. ar. j. li. ij. sentētiāz.

Velle aliquid est dupli (vt scribit scus Bona. dist. xvij. q. ij. lib. ij. Uel exiliter z simpliciter. sicut dicitur: vult z non vult piger. Uel plene z sufficienter: sicut dicitur: Aplos Phil. ij. De operat in nob velle z plicere. Prmo mo pot esse in peccato: ralis voluntas non facit aliquid iustum. Secdo mo pot esse sine gra pueniente z adiuuante voluntate. Hoc aut scdo mo pot voluntas iusticie reddere aiaz iustiz. Et sic fm Rich. di. xxxvij. ar. ij. q. ij. lib. iij. duplex est velle. scz. Plenu: qd e velle deliberatiu. Et simpliciu: qd e velle ex surreptio/ ne. Sic duplex est vortu: vt ibide dclarat.

Velle deliberatiu (vt scribit Rich. dist. xlij. ar. ij. q. ij. lib. iij.) dupli pot accipi. Unomo p velle libero post liberat certam rei cognitione seu cogitacione. Alio mo p velle post intellecte recociliacionem: fm que modu cotus videt accipi a phis. Prmo mo dico (inqt Rich.) oes homies de necessitate volit be/ acritudine in gn alt voluntate deliberatiua. Quato em bo magis cogitat beatitudinē: tanto magis videt in ea pnteri oem roneim appetibilitatis z nullā roneim fugibilitatis. sed sic voluntas nihil pte appetere nisi sub rone alicui boni: ita nihil pot refugere nisi sub rone alicui mali. Loquedo ho de velle libero post intelle ctus ptiliatione. qd quide velle pte loquedo dicitur deliberatiu. Sic dico (inqt Richard.) q in ipo est aliqd pfectiois. z h est libere velle aliqd impfectiois. f. depe dēna libertas ex intellectu ptiliatione. Accipiedo sic velle deliberatiu p velle libero post intellectu consiliacionem: sic ho ex deliberatiua voluntate no appetit beatitudinē nec ptingeret nec de necessitate. quia sic deliberatiua voluntas includit impfectionē in intellectu: q in ipo esse no p respectu finis. Sed si accipiat velle deliberatiu rone huius qd est pfectionis: in eo qd est libere velle illd quod intellectu h z determinate dicitur esse volēdu. Sic dico inquit Rich. q oes hoies de necessitate beatitudinē appetit ex deliberatiua voluntate zc. Quis volum q no possum. Hinc dicunt doctores alii: quib assentit Berson pre. ij. de pollutiōe nocturna. pside. ij. qd aliqui non est tā meritoriu credere: sicut velle credere: nec dolere sensualit de peccatis: sicut velle dolere z no posse. Desideriu pauper exaudiri dñs (inqt pheta) pparationē cordis eorum audiuit auris tua. Deus itaq vt ait Berson iudicat nos z nra fm supioris ratiōis arbitriu voluntatē z iudicium: no fm ea q nobis inuictis atqz ptraditentib portio sensuualit inferior aduehit z pducit. qia se voluntas imaginatiōis z fantasiap: stimulu insup carnis illecebrosuz vindictam. vacillatōes pcrea timidē z incertē sup agēdis aut super eis credēdis: q nostris nequaqz sensibz accingim: z silia. Decipiuntur in hoc mlti ex simplicibz distinguere nescientes inter ea q portio anie supior agit per psumum: z ea q portio anie inferior patit absq supioris assensu. dat rent sepe alijs bonu ptiliu: q nesciūt illd ppare sibi. Quare sicerte inqt Berson ob turbā hāc passionuz siml inuenit tumultuantē z rixantē zc.

Venatio est triplex: vt post Alex. q. cix. pre. iij. mēb. j. notat Bab. di. xv. q. iij. ar. iij. dub. ij. li. iij. Quedam oppsiua. qdam arenaria. qdam saluosa. Venatio oppsiua est q opprimūt pau peres. de q Bēn. x. Lepit Nemroth robusto eē vena/ tor corā dño. id est: hoim oppsior z exactor. vt exponit di. vij. z no est pccm. Arenaria est cū qd pugnat cum bestia dentata in arena: z ad h locat opas suas. z bec illicita est sicut pma. z qui ea exercet sub pto locat: peccat mortali z efficit infamis. ij. q. vq. Infamis.

Venatio saluosa est q fit in siluis z saltibz monest: bec est illicita. fit m illicita ex tpe: vt in qdragēsimā. z ex psona: qz clerico no est licita: saltē illa q fit cū canibz bus z clamore. Ponere aut laqos vt recte sine strepitu z clamore: no est illicitu clerico.

Venditio (vt scribit Berson pre. ij. opez de cor tractibz. pte. j. cōfide. iij.) est pccus p que fit trāstatio dominiū alicui rei de vno ad alteruz pto legitimo mediare: ita q ibi est mēz z pccum: et emēs z vedens. Vide lati/ ibi/ z pla de veditioe. Idē in regulis moralibz. Remitto z te ad iuris peritos.

Venter differt ab aluo z vtero. vt notat Bulef. di. xij. q. v. li. iij. Venter est q cibos digerit z mittit ad singlas pres corporis: est illa ps q est a fūdo infimo stomachi vsqz ad inguinē. Aluus ē illa pars interior q no videt: in q reponuntur sordes. Uterus ho pnter ad mlieres: in quo ponuntur infantes.

Venus dea purata est: q ad oia veniat. bec pccus huyes efficacissime pugnat: vt in ppho Venereis B. Alij amplius de ea scripsim. Dicit z stella. B q venere: vt furoz venere: qui pl cedendo fugiedoqz vitat z reputat qz vrendo. vt scribit Berson de celibatu siue castitate eccliaficz: z pcpue fuga ineris ocij. Un Qui. Ocia si rollas / periere cupis dñis art. Assit sobrietat: familiaritas abfit. Bēfō.

Veniale peccatū. Vide. s. in dicitōe / Peccatū veniale. z plura de hoc Berson.

Verbum. Quo vocablo frequēter vtit Aug. in suis scrip. z dicit a verbo as: qd est dicitō is. Un poeta. Verba dat omis amās. i. dr. Uel (vt aliq volūt) a verberatu: qd verberato lingua intra palatū acre omis ozo pmar. Un p qualibet dicitōe portit: siue illa sit nomē / siue pnomē / siue vna aliarum partiu. Et verbū accipit qntupl. Accipit em v erubz largissime: p actu intelligēdi genico siue pducto / siue cōpleto siue incōpleto. vt scribit Bab. di. xv. q. ij. li. j. Hoc mo accipit Augu. xij. de tri. c. ij. cum dr. Et si hba no sonat in corde xio: dicit vtiqz q cogitat. Et cū cōtingit cogitare cōplexo z incōplexo: sequit q qlibet cogitatio siue intellectio est hbum. Secdo accipit p quolibet actu cōpleto mētalit indicatiuo: q. saltē cū assentit vt dissentit: siue vero siue falso. Et h mo postelo ipa vera vel falsa no est hbus neqz actus dubitariū / sed dūtoz assensuz vt dissensuz. Illa clare dicitur ex hbis Aug. xv. de tri. c. xvj. Nōne mltā dicitur / etiaz q nescim: nec dubitātes ea dicim / sz vtrā arbitriātes. Et sequitur. Lum dubitātes / nondū est verbuz de re de qua dubitātes: sed de nostra dubitāte verbū ē. Et sequit. cū mentimur volētes sciē res / salum hbum habem. Tertio mo accipit hbus p actu indicatiuo vero / natio gigni ex habitu scientiz fico: vt saltē habitu vero. Hoc mo accipit Aug. xv. de tri. cum dr. Necessē est cū verbū loqmur / id quod scim loqmur: ex ipa sciētia quā mēoria tenet nascatur verbū. Et sequit: formata qppe cognitio ab ea re quā scim / verbū est qd in corde dicitur: qd neqz grez cum est neqz latinū / nec linguē alicui alteri. Et ca. xij. Omia q per seipsum / z q per sensum corpis sui: z que testimonijs alioz pcepta sunt scit / animus ebez saurus memoriē p dicit tenet: ex quibz gignit verbuz: qd qn scim / loqmur ante omnē sonū / ante omnē oziginē soni. Quarto modo accipit verbū p noticia vobis cū amore placā. De hoc dr Aug. ix. de tri. Verbu amozē pcpit: siue creaturē / siue creatozis. Et in eodez lib. qrit: an omis noticia verbum sit an em amata: Et soluit em modo duplicē verbi significationē. Unaz q

hbi dicit: dū qd placet mēte pcpit: fm qd gen? hbi ē illud apli. Nemo de dñs Iesus nisi in spūctō. Aliam ho cū omē qd notū est hbi dr anio impfuz qd dū de mēoria pferri pot. huius res ipa displicat. fm qd gen? hbi dñs ait. Nō oia q dr mibi dñe dñe in crabit i regnū gloz. Et sequit. Verbu qd nūc insinuare volūm? est cū amore noticia. Et q p p q hbi sic dicitur de duos actus. s. intellectus z voluntatis: alioqn nō p tiner ad scām partē imaginis pte. sed includit certā partē: qd est ptra bēni Augustinū: q partes imaginis dicit p sistere in mēte / noticia / vcl verbo z amore. Quinto mo accipit hbi p pceptu mentis: siue sit subiectiue in anio / siue rō obiectiue: siue sit act? intel ligēdi siue nō. Hoc mo vlt Aug. xv. de trinit. q oē si gnū posteri? notificatū qd adhiberi pot aliq mo ad si gnificandū illud qd intelligit p noticia est hbi. huiusmodi aut ē pcept? zc. fm hāc hbi distinctio em opi vigez p rariē possunt p cordari: atqz auctoritates san ctas. Anselmū z alioz post Augu. huius scribentū fa/ cili? intelligit. Et oibz modis pfacis hbi dr gigni s me moria: z est qntas mēris. Itē hbi ipozat aliqd / qd di cēs loquēdo formā. Nā dicere loq est fm scū Bona uētū. in pmo dist. xxxij. q. j. Et qd est loq nisi expmre id est formare vt pducere hbum ei? qd nouit expmri nū. Loqur aut dices qntqz apud se qntqz ad alterum. Ad scāqz hbi q cogitat vcl voluit manifestat gigni do in se noticia similitudo rei alicui? (sui vel alterius) cogitē. Loquit ad alterū dum alteri signo exteriori expmit vel notificat q mēte cōcipit. Prmo locutiōi respōdet hbi mēti imānis z pceptū. Sed q hbi trāsi ens z plati. De h Aug. xv. de trinit. c. x. Verbu qd so/ ris signat signū est hbi qd in? laret. Ubi tagit verun q hbi zc. Et verbū dicit qd loqmur. Un Jaco. i sua cano. Qui in hbo no offendit bic pfect? est vir. Et q dam dicit q hbi pns debet venire ad limā qz ad lin guam. Et cū dr De hbi no est impossibile apud deū: intelligit vtz: omē hbi no implicās possibile ē apud deū. nō em oē pceptibile est deo possibile. Possum ei aliqd cōcipe qd est simplr impossibile / siue qd impli cat sicut multas imponit opinio q implicat. Sed oē hbi simplr qd. s. simplci cogitiōe pcpit possibile ē deo. Bab. di. dist. j. q. ij. li. iij.

Verbu immanens ē aliqd i intellectu pductū expmri ei? qd actualit dices noscit. z qd expmriū: iō simile expmri representatiue. Expmri em z manifesta tio sit rone similitudinis. Bab. di. dist. xxxvij. q. ij. li. j. Et q aliqd sit hbum mētale reqrunt qtuoz p ditiō nes. Prma q sit aliqd i intellectu. xv. de trinit. c. x. p signa cōpalia: verbū qd mēte gerim? innotescit. Se cūda q sit aliqd i mēte genitū vt sit ples qdā. ix. de trinit. c. vij. Cōceptū rez veracē noticia tanqz verbum apud nos habem? z dicēdo in? gignim? nec a nob nascēdo descēdit. Tercia q sit similitudo rei z imago ei? ix. de trinit. c. xj. Noticia hbi ē: z cū habeat noticia filii tudinē ad cā rē quā mēta nouit: idqz z imago z hbi ē. Itē. xv. de trinita. ca. xij. Verbu est similitudū rei noz rē z imago eius. Quarta p ditiō sit expmriū siue manifestatiū rei cui? est hbum: z noticia bec sequit ex tertia: qz simile representatiū ē sui similis. De hoc dicit. vij. de trinit. ca. iij. Verbu qd nō pferim? rem? porale z transitozū seipm ostēdit: z illd de q loqmur Et gloza Marti. xj. sup illud Nemo nouit nisi pater zc. Verbo em suo pater se declarat: z hbus seipm declarat / quia mēris nostre lumen est. Et qm hē cōdi/ ditiones cōueniūt omi actuali cogitiōi in nobis. iō omis talis in nobis est hbum. Un. xv. de trinita. c.

x. Et si hbi nō sonant i corde: dicit vtiqz qui cogitat. Quicqd igit cogitat verbū mēti? est: licz adhuc ver bū mēti? qntqz largi? / qntqz stricti? accipiat: qz omis mentalis cognitio nra in mēte gignit: et est nālis imago rei representatiua: z p hoc rei quā representat ex pressua z declaratiua. Ex quo cōditiōes predictē de verbo vere: z prope repiunt in deo: vere z pte est ibi verbū non transiūptiue. Est em ibi sapia seu noti cia genita: patri similitudo z omnia paternē pfectōis expressiua z ita pte verbū. Unde De b. j. Nouissim me deus pat locut? est nobis in filio. z sequit. qui est splendor glie: z figura subē eius. Et ad Lot. j. Imāz quō inuisibilis dei. Et Sap. vij. de sapia genita dicit. Landoz est lucis eterne: z speculū sine macula ma z iestatis dei: z imago bonitatis illi. Quia aut in dicit nis nō omis cognitio est pducta / sed est ibi noticia z sapientia essentialis non pducta: q est omibz modis diuina sapia siue essentia eadē tribo: nō em pat sapie sapientia genita. vij. de trinit. ca. j. pte finē. Siquidē nihil recipit pat a filio: ideo nō omis noticia diuina est verbū / sed solū noticia genita. Et ideo solus filius est verbū: q sol? est genitus. Unde Augu. vij. de tri. c. ij. Verbu solus filius accipit nō simul pater et filius: tanqz ambo vnū verbū: bec de hbo immanēti et eterne Bab. scribit dist. xxxij. q. ij. lib. j. de quo et infra amplius videbit.

Verbu vocale est aliqd in voces subordinatū h bo mentali: qd non pcat verbū mentale sed significat rem illā ad placitū: quā verbū mentale / cui subz ordinat pcat naturalit. Bab. di. dist. xxxij. q. ij. li. j. z ar. iij. z in fine dicit. omē verbū qd est noticia cōpleta et ad hē sua gignit p puias cogitaciōes z inquisitiōes: ac disputatiōes.

Verbu transitozū z plati. Est creatura a deo pducta: spūs di manifestatiua (vt dr s. Bona.) z sic capiēdo verbū est essentialē qntū ad terminū a qz p ducit. qz equalit a qlibet psona pducit: z equaliter omes manifestat.

Verbu impatiū modi mltiplicat accipit i scri ptura. Aliq pceptioe. Aliq cōsulatioe. Aliq in si nuatioe: z aliq pmissiue: quoz sumi possunt exem pla ex diuersis locis scripturē. Un. iij. Reg. vlt. dr. Quis seduceat Achab regē isrl. z post subiungit q dñs dicit spūi mendaci. Egredere z fac: ibi impatiū uis / egredere z fac nō intelligit impatiue sed pmissiue zc. Hec s. Bona. dist. xxxvij. ar. ij. q. j. lib. ij. Et hba fidē chūanā expmētia: vt idē vult Bona. dist. iij. q. vlt. li. iij. debent esse ab errore longinqz: z deuotiōi appropimātia: maxie illa in quibz est sermo de h gine Maria. Ipsa em cunctas hereses interemir i vnūerso mōdo: veritatē in seipā cōcipiedo: z parientz do. Ipsa etiā recociliatiōez toti generi humano proz meruit. z iō erga eā dz ois ardere chūanorū dyotō. Et pterea qz brā hgo illū pcepit: qn tm est chūs p p vniōne sz ē de? verus p p cūā gnationē di genitrix dz dicit: vt ex ipo vocabulo honozet z ipietatis error extinguat: q dicit Mariā pcepisse hoiez. Ad aut? er ror? fomentū Nestoz? (vt narrat Dama. verus doz croz) voluit eā chūi genitricē: nō di genitricē appella re: qn puz hoiez genuisset: vt lati? ibide declarat s. Bona. vbi s. z paulo post pcludendo. Brā itaqz hgo est dei genitrix appellanda: iuste z veraciter z deuote. Et q dicit mactet non est pter hoc q genuerit eum fm diuinā naturā / sed pter idiōmatū cōm municationē: z mysterij incarnationis expmionē: z ipius hginis honozificationē. Libetis autē verbis vult

phiz in rebus ad intelligendum difficillimis offensionem potest... Verba ista dicitur de deo non enim dicitur diuersas differencias...

Verbu octosum fm scem Bona. e illud qd no ordinat in fine: qd caret omni utilitate... Verbu diuinu est plona seu noticia genita de scientia dicentis...

Veritas est adequatio rei ad intellectum: vt phisosophi descriperunt. De quo Sabr. sermone. q. dominice fraudi. Et veritas dicitur dupliciter...

Veritas est adequatio rei ad intellectum: vt phisosophi descriperunt. De quo Sabr. sermone. q. dominice fraudi. Et veritas dicitur dupliciter...

Veritas est adequatio rei ad intellectum: vt phisosophi descriperunt. De quo Sabr. sermone. q. dominice fraudi. Et veritas dicitur dupliciter...

Veritas est adequatio rei ad intellectum: vt phisosophi descriperunt. De quo Sabr. sermone. q. dominice fraudi. Et veritas dicitur dupliciter...

Veritas est adequatio rei ad intellectum: vt phisosophi descriperunt. De quo Sabr. sermone. q. dominice fraudi. Et veritas dicitur dupliciter...

hoies. Alia mo dicitur hinc aial. Et sic hinc dicuntur qda...

Vestigium

Vestigium in creaturis tripliciter capit. Sicut in...

Vestigium sic notificat. Est similitudo dei ipse...

possum duci in noticia rememoratiua priorum. i. ali...

Vestigium dei in sacra scriptura tripliciter accipitur...

Vestigium a vestio dicitur. Vestis iurisconsulti...

lumen significat: qd pfridi iudei in domo Laipbe...

Uia est locus per quem habere iter omnium licet. Aliq...

via iniquitatis. Uno mo: qd est vestigiū qd imp...

Viator fm s. Tho. in. iiij. pre. q. xv. dicitur ex eo qd...

Viator fm cameracē. q. j. plogi: seu creatura...

opito erga deū z p̄mū. Tertio est gradus p̄fectioris: pura illoz q̄ coraliē mūdū reliquerunt z separati a poꝝ pulis viuūt in sola vita p̄clariua: sicut anachorite z veri religiosi in eremo viuētes, de hac re vide z in dictione Sicutus.

Videre pp̄te importat actū q̄ sensus visus cogni tūc tendit in obiectū visibile: sicut fin vltz scripture accipit p̄ q̄libet actu cognoscēdi. z p̄sertim p̄ cognitiōe certa z inuētiua. Sic dicit Exodi. xx. vide bat plūs voces. Nec Bab. di. xxxij. q. j. lib. ij. Dicit Berson de mystica theologia z eius elucidatiōe z tract. de oculo z de verbo z hymno gl̄ie, vult q̄ videre z in tueri p̄tincat ad oēs sensus.

Videri dicit aliqd̄ oculo corpali q̄druplici (ve notat Bab. di. r. q. vnica. ar. ij. du. j. li. iij.) Uno modo p̄ se qd̄ nō p̄ aliquid visibile a se distinctū videt q̄ remoto nō videt: sicut cū lux z color vident. Secundo modo p̄ accidēs qd̄ accidēt p̄ se visibili subiectat: sicut corpus coloratū vlt̄ lucidū videt. Tertio modo p̄pter speciale cōiunctiōe cū viso alitero p̄moꝝ duoz modoz. Sic de us visus est in terris visa ch̄i hūanitate cui ipa diuinitas sp̄ali vnōe, sicut hypostatica ē vnita. Quarto modo p̄pter speciale ordinē ip̄i ad visus p̄ se: vt p̄tenti ad cōiunctiōe. vel annixi aut adherēt: nō inherēt: hoc em̄ p̄tinet ad scdm̄ modū. Et isto q̄tro modo corpus ch̄i videt oculo corpali: sicut p̄tenti cōiuncte z nō alijs tribus modis. nec dubitū ē qn̄ fidelis videt hostiā cōse: crata videt ch̄m oculo fidei: qd̄ nihil aliud ē nisi cōse: dere q̄ sub visis speciebz p̄tinet realit̄ ch̄is. de q̄ latius Bab. vbi s̄. z lecti. xv. canōis. Et cū dicit. Video corpus ch̄i vlt̄ rāgo corpus ch̄i. Et (ve vulgo dicit) bodie vidi corpus ch̄i: iste p̄positiōes nō sunt vere (ve scribit dñs Lordi. came. q. v. ar. ij. in fine. li. iij. nisi ad istū sensus video z rāgo species/sub quibz est forma ch̄i Plura Bab. in canone vbi s̄.

Videre deū tripliciter dicitur (ve scribit nobis re licet scūs Bonauē. di. x. ar. iij. q. ij. li. ij.) sc̄z visioe corpali: imaginaria z intellectuāli. In visioe intellectuāli videt deū in seipso lucēs. Unō autē imaginaria z corpali videt deū in subiecta creatura a p̄tenti. Sic etiā tripliciter dicitur audire: aut p̄ aliqd̄ signū exerti oribz auribz oblatū: sicut plures audirū sunt z in ve: te. z in no. resta. aut p̄ aliqd̄ signū i interiori sensu vlt̄ in interiori imagine formatū: aut p̄ aliqd̄ inspiratiōis q̄bū nris mētibz instillatū. Et sicut tripliciter audir̄: ita etiā tripliciter dicit loq̄ fm̄ qd̄ in nobis tripliciter exercat audirū. Sicut em̄ sensus nris ad sup̄i appreb̄siōe exercat mediāte signo sensibili: in q̄ apparet angelus ex p̄sona dei: vel deū apparet ex misterio angeli mēte aut nostrā p̄ semetipm̄ informac̄: vt ipm̄ videt ac z cognoscat. Sic in locutiōe intelligendū ē. Nā locutio illa q̄ de loquit̄ p̄ signū sensibile sicut exerti sicut ue iterius: aut semp̄ aut frequēter sic p̄ angelū: sicut dicit Breg. in mora. Aut em̄. Lū loquit̄ de nobis p̄ angelū: aliqd̄ vocē suā rebz indicat: aliqd̄ imaginibus oculis cordis ostēdit: aliqd̄ do imaginibz ante corporeos oculos ex acre assumptis: aliqd̄ do substantijs z lectibz: aliqd̄ terrenis: aliqd̄ sil̄ celestibz z terrenis z de omnibz exp̄p̄ficat. Locutio autē q̄ de inspirat aliqd̄ cordibz nostris: z si fieri possit p̄ angelū exercatē ab interiori: sicut dicit Breg. q̄ nūq̄ de hūanis cordibz ita p̄ angelū loquit̄: vt ip̄e mētis obiectis p̄sentet: sic tū p̄ncipaliter ab ip̄o deo. Primo igit̄ z secundus modus loquēdi z angeli z dei. sed dei rāq̄ ip̄ant: angeli ho rāq̄ exequētes: ita q̄ sermo exequētes referat ad p̄so

nā ip̄erātis. Hoc autē p̄ esse dupliciter vlt̄ cū angelus loquit̄ i p̄sona dei. sic cū formatur illa vocē Lū. iij. Dicit est fili⁹ me⁹ dilect⁹. sicut locut⁹ ē ad Moysen Exo. iij. vlt̄ cū loquit̄ vt nūci⁹ dei p̄ferēs illud vbi q̄ a deo / p̄ quē etiā modū dicit dñs loq̄ p̄ p̄phas. Tertius ho modus loquēdi ē p̄ ip̄i deū: z ideo nō pot̄ esse eadē locutio dei z angeli: fm̄ illū modū. Et vt idē dicit Bona. di. xij. q. ij. li. iij. Vere z catholice dicendū est q̄ aia ch̄i trinitatis / z aliq̄ brē aīe videt ipm̄ lumis fontē in q̄ reficiunt / q̄ sicut / delectant / z q̄ dāmō a claritate illi us lumis absorbenz: vt de ab eis vndiq̄ cōspiciat z videat: etiā in ip̄is: hoc potissime vep̄ ē in aia ch̄i: sicut auctoritates q̄ p̄rariū sonare vident qn̄q̄ modis habēt exponi / q̄ vident dicit deū i sua suba nō posse videri p̄mo modo: sic nō pot̄ videri vtrūq̄ nris / p̄tenti mō / nere dei. Un̄ sup̄ illud. j. Tim. vj. Lucē habitare iaccessibile. glo. inaccessibilē vtrūq̄ nris accessibilis mune rito suo. Secundo sic nō pot̄ videri suba. s. in via. Un̄ sup̄ per illud. j. Tim. vj. quē null⁹ hoim̄ videre pot̄. Blo. poterit autē aliqd̄. Et sic illud Exo. xxxij. Nā videt hō z viuēt. Tertio sic nō pot̄ suba videri. i. plene cōprehēdi. Un̄ sup̄ illud Job. xj. Forstian vestigia dei cōprehēdit. glo. ei⁹ essentia a nullo plene videbit. s. circūscribendo. Quarto modo sic nō pot̄ videri suba. i. rō substantiē. Un̄ Ro. j. qd̄ notū ē dei. Blof. Rō sube ei⁹ later oēm creaturā: z hoc modo pot̄ dici sibi soli no: ra esse. Quinto modo sic nemo dei subam nouit vlt̄ qd̄ dicit: qd̄ nō facit nosse Nat. xij. De die autē illa et hora nemo nouit neq̄ angel⁹ zc. sicut fouea cetera dicit: qd̄ nō manifestat qd̄ bz in se. Et sic dicit Chryso. q̄ an⁹ geli nō vidēt qd̄ sit de⁹. Nec s. Bona. di. xij. q. ij. li. iij.

Videte dei z de⁹ dicitur videre p̄tā nra: qn̄ (iij) impurat ea ad p̄gnā: vt scribit Bab. di. xij. q. j. li. iij. Nō videte vlt̄ regere p̄tā ē nō iputare. Auerrere autē faciā a p̄tā est ea ad p̄gnā nō fuare (ve scribit br̄us Aug. sup. ps. xxx). Bri q̄rū zc. Et ita dicit p̄tā ab eo recta: nō vt nō videat: sed vt nolit aduocare. Idē autē est regere p̄tā z remittere p̄tā zc. De quo ampli⁹ us Bab. vbi supra.

Vidua pp̄te ex significatiōe vocabuli dicit q̄libz mulier sine viro etiā si nūq̄ vix habuissz qn̄ sine duitate fm̄ etymologia. Et modo accipit p̄ ea q̄ viro quē habuit est puara: quasi idua. i. diuisa. Idua re em̄ etrusca lingua diuidere ē. Hinc viduare videt est qd̄ priuare. Regula viduaz est fm̄ Bersonē r̄ray etia. de mō viuendi oim̄ fidelū: vt cōmētentiā diligēt z in vestibz humilitē se habeat / z oīonibus libent̄ instant / homines suspectos in hospitio suo nō recipiant de cōsilio p̄boꝝ se gubernent z viuāt / sanctā Annā z Helizabz viduas cogitēt / familiā castā habeat / parū per vicōs currant.

Vindicare nihil aliud est (ve scribit Bulefer dist. xij. q. j. li. iij.) q̄ velle punire vel velle penā infligere alicui p̄ peccato. Exmplū: vt deus vindicat peccata: qz infert p̄gnaz p̄ p̄tā. Vel vindicare est vlt̄ sc̄i / z est cōpositū a vim. z dico. Un̄ vindet viroz inturte / z vindicatio ipse actus vlt̄ionis z vindicatio iniurie cōmētēve illatē punitiō. Et vindicatio fm̄ Licet onē in iureo. est per quā vis aut iniuria: z omnino omē qd̄ obfuturū est defendēdo / aut vlt̄ sc̄endo p̄pulsat. Lūvis cōtariū est abieccio / sicut q̄ cōtēptio. Et fm̄ br̄m Tho. sc̄da sc̄dē. q. lxx. ar. ij. est virtus specialis vindicatio: quia ad hoc natura inclinat z cōstitit in medio duoz vlt̄ioꝝ. sc̄z crudelitas / z seuitiē fm̄ excessuz z remissiōis fm̄ defectū.

Vinea locus vitis cōstitus. Quādoq̄ p̄ ecclesia accipit: vt legit̄ i euāgelio dñice Sepruagesime. Est plures vineas mysticas scriptura loquit̄: due tamē sunt p̄cipue. s. vinea mētis humanē. de qua Lū. ticōz. vij. Vinea mea corā me est. Et vinea sacre scripture de q̄ ad lram̄ Eccl̄. xij. Ego q̄m̄ vlt̄is fructificauit. Et neutra sine alia felicitate excoli potest: vt vult Berson p̄t. ij. sermōe dñice Sepruagesime. De quo plura legit̄ ibidē. Et vinea sp̄ialis vt idē dicit p̄t. iij. sermōe dñice Sepruagesime ē p̄ sc̄ia hois.

Vinum aliqd̄ dicitur volūtate vi: q̄ vim inferat mētē puro. qm̄ q̄ copios⁹ bibūt / multa q̄ nō sunt imaginā tur. B vino fit vinolēt⁹ h̄ est ebrius / vino se ingur / gtrās. z vinosus eiusdē p̄tatiōis.

Vinum est duplex (ve scribit Bulefer dist. xj. q. vj. li. iij.) Quoddā nāle. z est ille liquor p̄ciosus q̄ nascitur ex vinea / z ab ip̄o vice distillat ad vsu hois. Aliud est vinū sp̄iale. Et istud est q̄druplex. Quoddā ē sp̄iale bonū z delectabile: vt est vinū ḡe sp̄is / sancti: z est vinū sciētie Lacticoz. Bibi vinū meuz cū lacte meo. Bibi vinū. i. ḡam dei cū lacte. i. cū sciētia. Scdm̄ vinū est summū z delectabilē: est vinum eterne glorie / q̄ est ip̄emer de⁹. Ps. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ ruz. z vinū sanctificat cor hois. Tertius vinum est vinū vanū z delectabilē: est vinū delectationis humanē z luxurie. ad Eph. v. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Quartū vinū est durum et execrabile: est pena eterne. ps. Ex ei⁹ nō est exinanti ea bibent oēs peccatores terre. Bulefer. Vinū sp̄iale ac theologicū intelligim⁹ p̄rosus optimū / iocūdis finitū z sanatiū. Hoc est vinū sacre scripture. z dicitur inuitat sapientia. Vnde in q̄ comedite panē z bibite vinū. Vlt̄ vinū foretudinē ex effectibz suis / q̄s deo esse dicit Berson p̄t. j. sermōe facto Lōstātie i die sancti Anonij: qui incipit Nuptie facte sunt zc. Est z vinū vitale dñice sanguinis. De q̄ in figura Be nedis. xij. dicit. Melchisedech obtulit panē z vinū. Est z vinū scientie secularis Lanti. j. Meliora sunt vbera tua vino. i. doctrina p̄bica. De vino sp̄iali intelligētē salutaris dicit Lanti. vij. Dabo tibi portum ex vino p̄dicoz / z mustū maloz / gnaroz meozū. Vinū cōdit⁹ dum sp̄iale in intelligentiā ip̄i lrali cōiungim⁹. Est z vinū medicinale p̄tentiē salutaris. ps. Potasti nos vino cōp̄tatiōis. s. vere p̄tentiē. Est z vinū carnale affluētiē tēporalis. Joelis. j. Ue vobis q̄ bibitis vinū in dulcedine: qz perit ab ore vestro. Est vinū lerale eterne damnatiōis. De q̄ Deute. xxxij. Fel draconū vinū coz. z hoc de hereticoz doctrina accipitur. Est z vinū culpabile sup̄fluz potōis. Prouer. xij. Ne inuearis vinū qn̄ flauescit / z splendet in vitro color ei⁹: ingredit̄ blande. s. imoderate poruz: sicut nouissimo mordebit vt coluber. z sicut regul⁹ venena diffundet. s. vlt̄ioꝝ granū luxurie z infirmitatem corporalū. Et vt dicit medicus ex multi vini potatiōe graues passioes frigidē accidūt: vt subita mors / apoplexia / spasmus / epilepsia / obstupescitio: z similia. Hiero. ad Eustochiū. Sponsa ch̄i fugiat vinum p̄ veneno: nam luxuriosa res est vinū Prouer. xx. Patz de Lorb. De quo videtur Bersonē copiose sermone sepruagesime. Et plura q̄z nocumēta scripsimus ex medicis vini immoderate sumpti alō. Sed moderate sumptū charitati assimilat: vt scribit frat̄ Pelz barcus li. q̄. rosariū in dictione Vinū. s. lxxij. p̄ter ei⁹ bonas p̄tates. Nam cor hois sanctificat: audaces redit: fortificat: obliuionē facit. Sic charitas exhilarat

consciētiam / z audaces ac fortes facit in bello sp̄iali p̄tra diaboli tentamēta: obliuisci facit transitoria spe celestiu z amore zc.

Vinacea sunt grana vuz iā p̄ressē. Et est plurale substantiuū: adiectiuū vinacē a. um. Unde acin⁹ vinacē zc. Et per vinacea vuarū intell̄ ligunt demones q̄ creati sūt in magna piguedine sp̄itruisci. Sed p̄ sup̄biā ofefacti de celo ceciderūt. Pinguedo autē sp̄itruisci ḡa ē sp̄itruisci. Un̄ dicit. ij. Dilatate vinacia vuar: vt referat Babel dist. iij. q. vnica. li. ij. z Hiero. sup̄ Oseā.

Violentum vno modo opponit naturalē. ij. phyf. Alio modo opponit voluntariū. ij. Eth. Primo modo violentū est qd̄ fit p̄tra naturale inclinatiōem rei: vt morus grauis sursum. Secundo modo violentū est qd̄ est involuntariū. Babel dist. xvj. q. vnica. li. ij. Accipiēdo violentum p̄mo modo / passio ch̄i fuit violēta antiē vt naturaliter inclināt ad p̄ficiendū corpus. sicut z p̄tra inclinatiōem naturalē corpuz vt naturaliter habet p̄fici ab anima. Accipiēdo autē violentū sc̄do modo p̄ involuntariū / passio fuit volitā: tamē euenit. sicut violēta: sed vt accepta a volūtate z volita / sic nō fuit violēta. Babel dist. xvj. q̄st. vnica ar. ij. dubio. ij. z dist. p̄cedenti. Sic martyres licet violenter occisi sūt: meruerūt tamē acceptādo p̄gnaz p̄ter dei honorē. ita z ch̄is meruit acceptādo volūtate passidē p̄ter bonuz ex ip̄a cōsequens. Et quia fuit placita deo / licet exerto modo fuit violēta. Babel.

Violentum est duplex. Unū simpliciter: aliter mixtū. violentū simplr fm̄ p̄m. ij. Eth. qn̄ aliqd̄ coz ḡit absolute: vt pura qn̄ trahit vel pellit alicubi p̄tra oim̄ volūtate suā. Violentū mixtū est illud qd̄ q̄uis fm̄ se nō placeat homi tū in ip̄m p̄sentat: ne eueniat ei mal⁹ malū: vt hō p̄icit merces i mare ne totalr̄ patiat naufragiū. Et itā eadē distinctionē incedūt theologie doctores circa dist. xxx. li. iij. sn̄iaz. cū dicit: qd̄ duplex est coactū seu coactio. qd̄ absoluta z qd̄ z ditionata. Qd̄ em̄ p̄m appellat violentum simplr: h̄ isti appellat coactiōem absolutā / z qd̄ ip̄e appellat violentū mixtū: eo q̄ aliqd̄ sit ibi de volūtario z aliqd̄ de involūtario: h̄ isti appellat coactiōem z ditionatā: eo q̄ hō nō p̄sentat in h̄mō factuz nisi sub illa p̄tentiōe: vt possit euitare mal⁹ malum. Et qz fm̄ iuriscōsulto: met⁹ est mētis trepidatio rōne instātis vel futuri ḡiz culi apparer. qd̄ idē intelligit iuriscōsulti p̄ metuz qd̄ theologi p̄ coactiōem z ditionatā. Tho. argē. z ceteri doct̄. dist. xxx. li. iij. sn̄iaz.

Vir (ve scribit Bulefer dist. xvj. q. v. li. ij. caput multo modo. Primo modo dicitur vir erare. Un̄. j. Loz. xij. dicit. Lū fact⁹ sum vir euacuauit ea q̄ sūt puuli zc. Secundo vt distinguit p̄tra sexū femininū. Tertio modo p̄ marito. Quarto modo p̄ q̄cūq̄ hoie fructuoso sicut ma scul⁹ sicut femina. ps. Beatus vir q̄ nō abijt. Quinto modo metaphoricē: vt sic de sup̄ioz p̄rre rōnis. j. Loz. xv. Vir ē imago z gl̄ia dei. qz qn̄ hō sp̄icit eterne est vir: qn̄ terrena ē mulier. Mulier dicitur vir mollis z de factiō li ad p̄em̄ flexibilis. Un̄ vocant effemiat. Hoc modo exponit illa auctoritas. Melior ē int̄tas viri q̄ mulier h̄nfactis. z sic vir p̄ sup̄ioz p̄r rōnis z mulier p̄ inferiori accipit: vt notat scūs Bona. dist. xvj. ar. ij. q. ij. li. ij. Ita etiā exponit Aug. xij. de trim. Et vir q̄ qz dicit a vigore z fruce animi. Un̄ dicit. xxxi. Mulier circūdabit virū. qd̄ intelligit de ch̄o z br̄a q̄ gine. vt z B notat scūs Bonauē. dist. iij. li. ij. z ita ch̄is vir dicit⁹ est i vlt̄o marita: nō ab erate corpuz / sed a vigore animi: qz plen⁹ sicut fructus / z sc̄ia ab instāti p̄p̄tione: x. 4

imo ut ait Gabriel dist. xvij. q. vnica. ar. ij. p. fone. v. li. ij. L'bis in ipso pceptio instat fuit vir pfectus o...

Virginitas (ve scribit Rich. dist. xxxij. ar. iij. q. j. li. iij.) p' accipi imp' p' f. p. negatioe actualis p'cupiscencie cuiuslibet venereq' delectatiois cu' carnis integritate...

de cor et' accidetalis p'p'ntia' affl'ctioe' id'o p'di p'ca carnis integritas absq' dimiutioe' h'ruis' h'gitas'...

Virginitas p'ribi sic. Est abstinentia ab actu u' ta illicito q' licito: z integritas merito z carnis...

vel amissa nunq' reparat. Nec Berfon. qui z de virginitate ala mulea scribit zc.

Virgo a viridiorie gracie/hoc est validiorie appella ta est. Un' z marces sepe h'gines dicuntur Un' Virgile' de' Pasiphae' q' trui filioz mace' erat...

Virginitas p'ribi sic. Est abstinentia ab actu u' ta illicito q' licito: z integritas merito z carnis...

Virginitas p'ribi sic. Est abstinentia ab actu u' ta illicito q' licito: z integritas merito z carnis...

Virginitas p'ribi sic. Est abstinentia ab actu u' ta illicito q' licito: z integritas merito z carnis...

Virginitas p'ribi sic. Est abstinentia ab actu u' ta illicito q' licito: z integritas merito z carnis...

in mediocritate existens q' ad nos decerniata rone. ce ve viciq' sapiens decerniabit. Qu' p' sic expoi' fm Gabriel dist. xvij. q. j. li. iij. Vir' moral' adq'fita est habitus electiu' ex actib' ex electioe volu'ntatis electioe...

Virginitas p'ribi sic. Est abstinentia ab actu u' ta illicito q' licito: z integritas merito z carnis...

Virtus accipit adhuc quadrupl. Primo com...

Virtus est mediocritas duoz vicioz: alteri...

cur habitus laudabilis: ita ex contrariis...

Virtus quedā ē intellectualis: qdā moralis: v...

Virtus quedā ē intellectualis: qdā moralis: v...

Glozantes de eis supbe...

Virtus intellectualis est virtus seu habitus...

Virtus moralis in genere (vt de Berson parte...

Virtus moralis infusa sic diffinit ab Aug. (vt...

ifundunt licz nō ex eū i accū sine adq̄sitis: sicut dicit...

Virtus theologica (vt scribit Berson pre. iij. in...

que bonitatis aut verius ad deum imediate obiecta... littere et laudabiliter accingendum est. Et secundum Gabrielum... q. unica. arti. j. li. iij. accipit dupliciter. Uno modo stricte...

Virtus cardinalis. Sunt autem quatuor virtutes... virtus cardinalis quibus scribit Augustinus... virtus cardinalis quibus scribit Augustinus... virtus cardinalis quibus scribit Augustinus...

li. et ibi. et felicitas vera in illis virtutibus non consistit... virtutes cardinales seu morales et virtutes... virtutes cardinales seu morales et virtutes... virtutes cardinales seu morales et virtutes...

inferiorum. Tertio differunt quod virtutes theologice non habent excessum... Virtus dicitur vera dupliciter... Virtus naturalis seu naturaliter insita... Virtus heroica... Virtutes cardinales seu morales et virtutes...

Vis quae fecit virtutem / quae possibilitatem / iterum violentiam ite copia: ut vis auri etc. Et ut scribitur...

clausit oculos / veritas manu vociferans. Nolo inquit videre christum: factus est ipse in gloria si videro...

Inquirit in intellectu diuina / intellectu a deo sic vita in ipso. Et nota oia possibiliter fieri dicuntur vita in deo...

plus separationem videtur: sic quod vita unit deo per habitum unificatum: quod separatum ab eo movetur...

out q̄cūq; imaginabili distincō a psonis pducētib; spirat paf in q̄ nō spirer fili; qz oino habet illd vniū spirandi p̄ncipiū. f. cōstitutū ex essentia z spiratione actua/cui p̄mo cōuenit spirare fm doctores. Uide lat̄ Sabz. z Perū de Aliaco. q. viij. ar. j. lib. j. Et cū in opositū adducit Aug. q̄ dicit qz spūssētū p̄ncipiū pcedit a p̄te (vt d̄t m̄gr i t̄rctū) Et Hiero. d̄t qz spūssētū pcedit a p̄te p̄ filiū. Et idē d̄t Nila. z Rich. Spūssētū pcedit a p̄te imediare: a filio autē mediare em. q̄ ibi nō est vniformitas. Ad hoc dicit qz oia illa dicta z silia nihil aliud volūt a p̄dicis. f. q̄paf sicut habet esse se z ponit eritū p̄ncipiū: ita z spirare habet a se: fili; vō sicut genit; est a p̄te ita habet spū rare a patre. Patet q̄ p̄ncipiū spirat: z nō p̄ aliuū. spirare habet a se: fili; autē nascendo accepit a patre. Hec Sabz. ar. iij. vbi s̄. Affenerit Aliacē. vbi s̄.

Unio significat cōcordiā. Augu. Nā hoc fieri pot se in rātanūmōz vniōe q̄s dubitet. Nōdo significat margaritā q̄s in conchis nulli duo repian tur indiseret inq̄ Plim; Nō p̄uicōne significat z est m̄l̄plex vniō (vt notat Sab. di. j. q. j. li. iij. z di. xxx. q. iij. li. j.) Exēpti causa part; ad totū p̄inuū. Lō figur ad cōrigū: vt in seride ramulculi ad truncū: locati ad locū: m̄l̄scibilib; ad m̄l̄scū: illabentis ad illa; p̄sūm. Unio formę vialis ad materiā p̄pter quā. Lō p̄sūm dicit substāntia vniōe. De q̄ lacus vide apud Sabz. vbi supra.

Unio q̄dā est corporalis quedaz spiritalis. De vniōe corporali alias dicit. Unio spiritalis z illa fit fm Personē parte. iij. de mystica theologia specu/ lacua. parte. viij. cōsideratiōe. xl. p̄ in b̄sionē/ p̄ in/ formationē/ p̄ actuationē/ p̄ assistentiā p̄ncipalita tis/ p̄ illapsum/ p̄ sustentationē hypostaticā: vbi plu res naturę in vna p̄sona cōueniūt. Sed oim sup̄ma vniō est in diuina essentia seu natura in q̄ tres perso nę summa vnitare subsistūt. Est z vniō amantis cuz amato. de qua z Aristo. in erbi. air. Amicus est alter ego. Cuius vniōis ratio exprimi videt cū ab eodem dicit. Amicorū est idē velle z idē nolle. Spiritus ergo noster cū deo adheret p̄ inuicē amorē vniōis spūis est cum eo per voluntatis cōformitatem. Solus em̄ amor p̄fectus z p̄fecte deo adherens veraciter orat. Fie voluntas tua. z qui sic orat orat in spiritur veri tate: sicut chūs docuit esse orandū in euangelio. Nā z ip̄e parē adorant dicens. Uerū nō sicut ego vo lo: sed sicut tu. Itaq; q̄ sic vniō deo z adheret p̄ amor rosam voluntatis cōformitatē vtiq; stabilē in eo (vt scribit Berfon vbi sup̄) Experiēntialis aut vniō m̄s ris cū deo: vt idē dicit tractatu. vij. sup̄ cantico Ma/ rie. est simpler z actualis p̄ceptio dei gratie sue gra/ tificatiōis dono qualis hic incipit z perficit in glo/ ria per gratiam cōsummatā. Est igit hec vniō experi mentalis p̄gustatio quedā glorie pignus z arra felu/ citatis eterne/ cui cōtraria est disperisio/ z auersio sup borū in ente cordis sui zc. Et tractatu. viij. sup̄ Ma/ gnificat air. Om̄es z singule voluntates que p̄ chari tate vniunt cū vno certo/ q̄s est deus: ip̄e vniunt in ter se quācūq; vifē fu crāt discordare: sicut de dis/ p̄sione legitimus Pauli z Barnabae. Felix z mira/ bilis vniō pluriū in deo quasi in vniōe medio conne forū zc. Et tractatu. ix. super cantico Marię. Ma/ gna est z singularis vnitatis omniū electozū inter se z cu. n. deo zc.

Unio naturę hūanę ad x̄bū. Et si de hac pmulca sunt nob̄ relicta sc̄ptis: pauca em̄ colligo ex alijs q̄ p/

desse arbitroz theologię studiosis. De illa supermira bili vniōe quā z si credere possum; intelligere nō va lem; De q̄ Sab. ser. annūciatiōis Marię: q̄ incipit: Hec ē dies quā fecit dñs. S; opiones de vniōe res/ linq; q̄ videro apd Sab. di. j. q. j. li. iij. q̄z aut vniō onis sup̄mirabil; difficultas intelligit; q̄ exp̄mendū modū ei; ex duob; p̄surgit. Unū: qz nllā istis vniō is venit in natura creata. Ad q̄ vniōes at̄ diuioz nō ni si ex creatur; ascedim;. Quēcūq; at̄ vniō i creaturis inuenit; ibi maior est difficultudo q̄ silicudo ad illam vniōe b̄ndictā. Sed; qz nō est certū qd dicit vniō il la hypostatica siue p̄sonalis: q̄ natura hūana assumit seu vniō x̄bo. an. f. dicit aliqd̄ distinctū ab extremis vniōis q̄ formalē fiat illa vniō: an nihil distinctū. De q̄ re Sabz. recitat opiones satis diffuse: q̄s vide apud eū. Et vt idē d̄t ar. iij. dub. iij. Unio q̄ formalē natu ra hūana vniō x̄bo: est q̄litas absoluta de p̄ma sp̄e q̄ litatis: qz disponit nām hūanā ad meli; nō ad melio rē. **Unio** ad rō (rē oparōz/ s; ad maiorē dignitatē. tā naturā humanā quā assūpit est triplex: vt scribit Bulef. di. j. q. j. li. iij. scs. Quēdā ḡmca/ q̄dā br̄a/ daz hypostatica. q̄ illa q̄ verbū ḡmca/ q̄dā br̄a/ naturę hūanę quā assūpit p̄ ḡmca/ ḡmca/ facit: ime diate em̄ reptent de; illā aiām quā assūpit summa grā in p̄mo instāri sue creatiōis. Secda est illa q̄ sic p̄ clara vniōe d̄t. Itā etiā habuit ab instāri sue crea/ tiōis. nec magis videt mō q̄ tūc in cruce. Et q̄ sequit qz nō fuit viator simplr/ sed cōp̄chēlor. vt. s̄. partie. Tercia hypostatica: z rācū valz sicut vniō supposita. Et capiēdo vniōe hypostaticam large/ est triplex. vt idem scribit Bulef. scs; p̄sonalis/ suppositalis/ z sustentificabilis. Unio p̄sonalis est illa in q̄ assumit aliq̄ natura in vnitatē personę: vt assūptio naturę hu manę zc. Unio suppositalis est illa qua assumit aliq̄ natura in vnitatē suppositi. vt si de; assumeret natu ram lapidū v̄l asini. Unio sustentificabilē est illa q̄ assu micur aliq̄ natura in vnitatē indiuidū. vt si de; assu meret materiā p̄mā: que nec est suppositabilis/ nec p̄ sonabilis: nō deus eam sustēteret. Sed stricte capien do vniōe hypostaticā: sola vniō suppositalis d̄ vniō hypostatica: inq̄ Bulef. Unio p̄sonalis z hyposta tica fm Sabz. di. j. q. j. norab. q̄. li. iij. nō est que facit assumptū esse p̄sonā. Alioqn̄ natura hūana nō vni; retur hypostaticē verbo: quia non est persona verbal; quā natura assumpta nō est x̄bū. S; vniō p̄sonal; z hypostatica ē vniō: q̄ natura q̄ sibi dimissa est; p̄so na sustentificat ab alia p̄sona/ cōicās sibi d̄noiciōem cōcretiūā: quā sibi dimissa p̄prio supposito cōicatur. Sic natura humana in ch̄o que sibi dimissa esset p̄ sona: subsistit tā non in se/ sed in supposito verbi. vū verbum dicitur homo.

Unio suppositalis/ vt innuit dñs p̄posi; Sab. di. j. q. ij. lib. iij. est q̄dam entitas positua recepta in natura assumpta: siue sit relatio ab om̄ib; absolutis distincta: siue qualitas q̄dam absoluta qua formalē fit huiusmōi assūptio: qua posita in natura assumpta ip̄a est vnitā: z ea remota desinit esse vnitā. quaz entitatē posituā doctores z sancti nominare gratiam vniōis. Est em̄ donū ex summa charitate datū nul lis meritis p̄cedentibus. fm illud Joā. iij. Sic enim deus dilexit mūdum vt vniōem suūz daret. Dedit autē per eius incarnationē siue naturę hūanę assum/ ptionem. Fuit autē in ch̄o duplex vniō: vt idem scribit domin; p̄positus Sabz. dist. xij. q. vnic. ar. j. lib. iij. Una partū humanę naturę inter se. Animę

scs vt forme. z carnis vt materie: per quā ex ip̄is con stituz est cōpositū substāntiale vniū in natura hu mana. Secda siue suppositalis siue hypostatica na turę humanę z vnitatē ei; partū cū natura diuina in personā. Et qz sic homo de; hoc bz p̄ vniōes. vt d̄t Bulef. i. m̄. m̄. j. ar. j. z post eū Sab. di. j. q. ij. lib. iij. q̄z de gratia vniōis plura scribit. De quo in d̄ctiōe/ Gratia videat. De hac vniōe idē Sab. scri bit dist. xxx. q. iij. lib. j. De qua (vt ip̄e ostēdit) vniōe naturę humanę ad x̄bum canco difficult; est differere aliqd̄ v̄l affirmare. quāto min; vniō illa sup̄mirabi/ lis a nobis intelligit. nōdum em̄ ineffabilis est/ sed a nobis etiā p̄ statu illo intellectū inēp̄chēntibilib; Un Magf lib. iij. dist. ij. Illa vniō inēp̄chēntibilib; est adeo: vt etiā Joānes ab vtero sanctificat; nō esse d̄/ gnū fareat solvere corrigā calcamētū Jesu: qz illius vniōis modū intelligit; alijsq; explicare non erat sufficēs. Uide lat̄ Sab. in p̄mo. vbi. s̄. Et Alex. p̄e ij. q. ij. m̄. iij. Difficultū itaq; ē exp̄m̄ere q̄litas sic hec vniō. tam esse quā x̄bum caro factū est. i. de; hō: qz de; indubitata fide credim;. z catholicē confite m̄r; abem; nāq; q̄ a x̄bo assūptam ac naturę diuini; d̄na x̄bi vnitā: z na eadēq; p̄so na ch̄o: qz p̄sona x̄bi subsistit in duab; naturis/ non in duab; p̄sonis. Un̄ assūpta natura nō est p̄sona: nec in se suppositata/ dependēs suppositatē ad p̄sonā ver/ bi. Quid autē dicit hec vniō: z naturę assumptę sup/ positatio: difficile est. Uide Sab. vbi. s̄. Est em̄ vniō ista maria vniōis post illā summa z diuina vniōe p̄sonaz trinitatē in vna cēntia. vt d̄t san. Bernard;. Quō sicut in illa tres p̄sonę distinctę realit; vniūt in vna cēntia p̄ idēntitatē v̄l illimā cū cēntia. Ita in ista vniunt tres naturę essentialit; distinctę in vna perso na: corpus. f. anīa/ z d̄ctas: p̄ idiomatū cōicatiōes. Un̄ ait Bernar. lib. v. de p̄side. ad Euge. Inē om̄ia q̄ recte dicunt vniū/ arcē tenet vnitatis trinitatis: q̄ tres p̄sonę sunt vna suba. Uide de hac b̄ndicta vniōe Sabz. dist. xxx. q. iij. li. p̄mo. Quō assūptā vniōis p̄ modū insertiōis fm Alex. z fm d̄m̄ Card. came. q. vnica. ar. j. li. iij. in ch̄o est m̄l̄plex vniō x̄bi ad anī/ mā/ siue ad naturā hūanā: vt p̄us tactū ē. Una est q̄ vocat real; z est vniō hypostatica. i. vniō supposita: q̄ verbū vniō naturę hūanę in vnitatē suppositi seu p̄so nēntia vt suppositū verbi sit suppositū hūanū. Alia ē vniō que vocat inēntionalis: z est vniō qua verbum vniō anīę per aliquā qualitatē inēntibilē. Et ista ē du/ plex. Quēdā est p̄ ḡmā gratūfaciēte. Alia p̄ gliam beatificatē. P̄la Aliacēstis: q̄ z. s̄. tacta s̄. P̄la plura de illa vniōe sup̄mirabili a doctozib; scribunt zc.

Uniri alicui z suppositari ab aliq̄ differūt: sicut su ue suppositari nihil aliud ē q̄s depēdentiā supposita lem terminari ad suppositū extrinsecū. Un̄ part; q̄ ni/ bil pōt terminare depēdentiā suppositale nisi suppo sitū. Sab. dist. j. q. j. ar. iij. dub. v̄l. li. iij. Diuinas vō naturā hūanę vniū in vnitatē p̄sonę: nō est aliud (vt scribit Bulef. di. j. q. j. li. iij.) q̄s diuinā personā q̄ ab eterno fuit hypostasis respectu diuine nature: esse by postasim respectu hūanę nature in tpe. s̄. autē nō d̄t ip̄ perfectōes/ s; pot; dignitatē z nobilitatē. vt ibidē la t; ip̄e declarat. Et sic hūana natura vniō x̄bo (vt d̄t Sab. q. j. dist. j. ar. ij. p̄ctone. iij. lib. iij.) ita vniū pōt cūlibet diuina supposito: hoc est patri vel spūsancto: quia nō est maior impossibilitas refectu vniū sup positi diuini q̄ alterius. De facto autē naturā huma/

nam p̄sonaliter vniū verbo actualiter: articulo; fidei est indēmonstrabilis naturalit; vt idem ait p̄ctōn. iij. vbi. s̄. quia articulo; fidei est verbū factū cē carnem. idest hominē. vt part; Joā. j. z ad Gala. iij. Necnō in s̄mbolis fidei: hoc autē intelligi nō potest sine vniōe ne humanę nature cū verbo. Et nō est ibi vniō essen tialis: per quā natura hūana fiat verbū/ v̄l natura di uina: q̄a nulla est ibi naturaz cōfusio: neq; aliq̄ alia vniō in formatiōe vel cōpositiōe. Ille autē articulo; (vt d̄ctū est) est indēmonstrabilis: quia x̄bum esse ho minē non potest euidēt; p̄tari ex p̄ncipijs per se no tis/ neq; notis per experiēntiā. Si em̄ posset euidēt; ter ex p̄ncipijs deduci: tūc sequit; qz ad assentiēdū illi articulo; posset euidēt; ratiōe cogi q̄cūq; intellectus human; cū sc̄tis secre; tam iudeus q̄ gētilis. cōfēs; quēs est falsum. ergo. Natura itaq; humana (vt idē d̄t p̄ctōn. l.) neq; patri nec spūsancto hypostaticē vnitur/ sed em̄ verbo. Nō em̄ patet nec spūsanctus: sed em̄ fili; est homo factus: vt sufficēt; p̄bat Ma gister in t̄rctū per plures distinctiōes. lib. iij. Et vnire personaliter: vide z in d̄ctiōe/ Personari.

Uniri z assumi differūt: vnire z assumere: loquē do de vniōe z assumptiōe suppositali. Nam vniri ē cum aliquo alio in codē supposito esse: non curando an ip̄um sic termin; depēdentiā alteri; siue nō. Sed assumi/ est ad aliud sumi. Et ē depēdentiā suppositale ab alio terminari. Et assumere in depēdentiā suppositi/ rales alterius terminare. Unire x̄o actiue ē vniōe ali; quoz efficere: siue ip̄um terminet vniōe/ siue non. vt si fader cōiungit ferrum ferro: vniō q̄dam duo fer ra: sed nō terminat vniōe. Dñs p̄posi; Sab. di. v. q. vnica. lib. iij. Uideat; z san. Bona. de differētia ver bi vniōis z assumēti. di. v. q. j. li. iij. Assumere aut ali quid ad vniōe naturę v̄l personę: nō est assumptūz fieri hāc naturā/ vel hāc personā: sed assumptūz depē dere suppositalit; ad hāc naturā/ v̄l hāc p̄sonā ei; de; p̄dentiā suppositale terminatē. Quidā em̄ alit; notifi/ cāt p̄sonari z suppositari/ seu vniō hypostaticā: vt d̄t Sab. di. v. q. vnica. li. iij. Unio d̄t d̄ctat; z hūanitatē in ch̄o sc̄ta est nō in natura/ s; in supposito. Unio cū illa (vt d̄t san. Bona. dist. v. q. j. li. iij.) nō terminat ad vnitatē naturę/ s; pot; ad vnitatē p̄sonę. id assumē re nō cōuenit diuine nature. diuina em̄ natura nō assū p̄sit humanā in vnitatē naturę. ideo vniō d̄ctas/ riez humanitatis in ch̄o sc̄ta est nō in natura/ sed in supposito. quia vt inquit dñs p̄positus Sab. vbi. s̄. in eo sc̄ta est vniō qd̄ terminat depēdentiā naturę vniōe suppositale. hāc autē nō terminat depēdentiā naturę vniōe hypostasis siue p̄sona. In p̄sona itaq; sc̄ta est vniō/ z nō in natura. z sic natura hūana naturę diuine ē vniō carita viceversa: diuina hūanitati est p̄uicā. Ambe; ac naturę x̄e z realit; s̄ in supposito ch̄o. sed sola huma na natura/ nō diuina x̄e d̄t assūpta. Et q̄ntis natura di uina naturā hūanā sibi vniuit: nō tū cā assūpsit. Pa tet p̄mū: qz vniōe hūanę nature cū diuina actiue se cit diuina natura: qz p̄ncipiū effectiū oim oparionū ad eū est diuina cēntia eadē in trib; p̄t; qd̄ oparidēs ad extra s̄e indiuisē: sic z cēntia ē indiuisa. Secdm̄ part; q̄a essentia diuina nō terminat vniōe naturę assum/ ptę: vt d̄ctū ē. Et q̄ntis hūanā naturā assūpsit d̄ctas/ rat x̄bi suppositū: nō tū solū fuerat incarnatū. P̄: o; b̄ationē hui; vide apd Sab. vbi. s̄; qz incarnari ē carnē assūptā in codē supposito vniri: s; natura diuina vniō carni assūptę a x̄bo in codem supposito verbi. s̄. P̄: mū at sup̄ p̄t; D̄ne illa a multis concedit. essentia ē incarnata. de q̄ al; d̄t. Itē diuina natura nec est homo

face: nec ex gine pcepta: neq; paltiter nata. qz qd fa-
creum est ho/ aliaq; fuit ho: s; diuina natura nec est nec
fuit ho. Silt diuina natura per incarnationes hbi n/
bil noui recepit ex gine. No em diuina natura de no
uo subsistit in natura hiana sicut psona hbi. Illa ho
psona hbi p incarnationes incipit de nouo subsistere in
natura hiana q; pternalr subsistit. r in diuina. Diuina
ar natura no subsistit subsistena supposita nisi pter
na: no formalr/ sed idence in supposito diuino. Et vt
ibidem dr Bab. pstone. vij. accipiedo hoicm pcepti/
ueri: possibile est assumere hoicm/ supponit p psona. sed ipof
sibile est assumere psona: vt ala dr. Un in oib; auero/
ritarib; seroz; vbi dr/ verbu assup/isse hoicm: hoicm
debz accipi abstractiue p natura hiana. Et hec est de
interied; N gfi. c. vi. di. v. dicis: is. Lu dr ho assupe:
referedu est ad natura. i. natura hiana in q subsistit
psona dei/ z psona hois est assupe. Bab. vbi.
Unire refert z ad alia. Ninc vnu dr magi vnire
q; aliey. Et h; ptingit triplicr. vt scribit san. Bonauē.
di. xij. pte. ij. q. ij. li. iij. Aut qd qd vnif maior vnica
lo: vt ille magis vnif qui maiorē hz charitatē. Aut qz
codē vnico vnif stricti: vt ille qui fm eudē habituz
feruenti; amat. Aut qd eadē firmit;: vt ille qui in co/
des habituz est magis radicat;. Un facim eucharistie
magis dr vnire: qz accedentē dignē/ reddite feruenti/
rem: vt carbo ignit;. z itez reddite fortioze: vt bon; ci
bus. Et ex h; q reddite charitatē magis ignita/ adiu/
uar ad psumendā petiuenialis rubigine. Et h; q ma
gis firmat/ adiuuar ad vitandū oia scelera. z ratione
veriusq; valec ad augmētū hēuū: z maxie charitatē:
q est vinculu nō qru ad essentia/ s; qru ad feruorem
r radicationē. Feruor em minuit qru p venialia/ z
vadicatio. ido oprec p hūc cibū restaurari de pdirum.
Nec san. Bona. z ido h; facim dr facim vniōis. Un
effec; eius pmissus aut est vnire/ aut magis vnire.
Unibilia eē pportio nara potest intelligi duplr.
Uno mō qru ad gradū pfectiōis: ita q vnu pfectio/
nalicr distet ab alio fm certū graduz pportiois: vt sic
duplo vel triplo pfecti; alio/ aut aliq; alia cetera specie
pportiois. z illo mō finitē ad infimū nlla esse ppor
tio. Alio mō p; intelligi aliq; eē pportio nara qru ad
aliquaz habitudinē: q vnu pōt de pēdere ad aliū/ vel
aliq; recipere ab alio/ aut agere in aliud: z hmo. Et h;
mō infinite distancā pfectionalē hū sunt adiuices
pportio nara. Bab. di. j. q. j. ar. ij. li. iij. dub. j.
Uniuersus quasi omnis ad omnia ad imū. i. sine
aliq; exceptioe. z in singulari idē est
qd cor; vt vnuerfus ager/ vnuerfus exeret;. in plu
rali fcat oēs pūctim. Nā si dicim;. Dēs sibi domi/
ciliū pstruerit: intelligit domiciliū sibi vnū quēq; cō
stituisse. Si ho dicim;/ vnuerfus zē. fcat oēs sū vnū
sibi p oib; domiciliū fecisse. Ninc fit in vnuerfus: qd
qd ad vnuer/ (fcat vnuerfali/
Uniuersale qd ad vnuer/ (fcat vnuerfali/
tas. Vel vnuerfale ē qd de pl; b; aptū natū est p dca/
ri. Vel vnuerfale est vox vl; scptū aut qdēq; aliū si/
gnū ex institutioe vl; volūtarie vsu/ fcaūs pla singu
laria vnioe. Et est h; viorē opionē pcept; mēris. i.
ace; cognoscēdi: q est vera qlicās in aīa/ z res singu
laris fcaūs vnioe pla singlaria qz ē nālis siltrudo.
Pla de vnuerfali videant apd Dcā z Bab. di. ij. q.
iij. li. j. sen. z seqntib; vij. q. iij. z d h in logica scriptis
est pcept; vn; (mus ampl;
Uniuocum nālicr ppe fcaūs. vl; signū vni
pceptum nālicr ppe fcaūs sub; ordinatū. z ppe soluz

voei attribuit. i. q vni pceptui subordinat. Sic ei vo
cabulus sonat qst vox vni pceptui subordinata. Sic
equiuocu dr vox vna diuersis pceptibus subordinata.
Largi; em etiā cōcept; dr vnioe; quia vnus est/ z
vno mō fcaūs. De q; vide latr; Bata se q. ar. li. j.
Et di. vij. q. vnica. ar. ij. dub. ij. li. iij. S; q; pter alia
sic qd sic vnioe; p dcaūs vnioe; dcaūs vnioe; rē.
sunt logicē cōsideratiōis. adeo hēc ibi relinquunt rē.
Unum negat oēm multitudinē. Et fm hoc mult;
triplicr accipit. vt notat Bab. di. xij. q. j.
ar. j. Et di. xxx. q. iij. lib. j. z dist. vij. q. ij. li. iij. Uno
modo pūctim: vt dr vnitate indiuisibilitat;. z hoc
modo nullū diuisibile est vnū/ sed solū indiuisibilia:
vt deus/ angelus. Alio modo ppe: vt dr vnitate cō/
positiōis: z sic homo z cōposita substātia dicuntur
vnū. Tertio mō ipropē: vt dr vnitate aggregatiōis
vl; collectiōis: quō multa separa ab inuicē loco z sub/
iecto dicunt vnū. vt vnus populus/ vnus cumulus.
Et regnū dr vnū ppter regē. z mūdus vnus. Unde la
tus Bab. vbi. s. Dicūt z aliq; vnū per pformitates
volūtaris. Un fm san. Augu. z refert qz. Bona.
di. xxx. ar. ij. q. j. li. iij. q. ar. ij. q. j. li. iij. no suffi
ciat pformitas volūtaris: sed necesse est psumponi cō
ueniētā in natura. qm; h; deus z creaturē summe dif
ferunt in natura: adeo non debēt dici vnū. Qu; ho vir
iustus cōformatur per charitatē volūtarē diuine/ z et
magis adheret q; alieui. recte dr vnū cū dētermina/
tione. vt pta vnus spūs. Spūs enim volūtas dr z
amor. Un q; adheret deo vn; spūs est: qz vn; z cōfor/
mis volūtaris est. Un apls. j. Coz. vj. Qui adheret
deo vn; spūs est. Ibi vnus dr vnitate nō p indiuisio/
nē siue vnitate nature/ sed per pformitatē volūtaris.
Et qd dr q; mēbra chisti sunt vnū verū nō simplr/ s;
vnū corpus: sic etiā chis est vnū cōmēbrū. sed h; rō/
ne hūanitatē assupe. Lō sonat p dcaūs Berson par/
te. j. in epla qdā ad fratē Bartholomeū carthuisiē.
de ornatu spūaliū nuptiaz. vbi z refert illd apls vbi.
Qui adheret deo vn; spūs est. Et multa (vt ibidē dr)
chisti dicra sunt in hāc sniam: impēant; pzem vt fū
deles vnū sicut z p; z filius ipi sunt vnū. Illā vnica/
tem dixerūt scī ptes nō vnitate essentialē/ nec p fcaūs
siltrudinē: sed sola ibi notat assimilatio z participati
tio: quē admodū dr Lucas: q; multitudinis credētis
erat cor vnū z aīa vna. Et de duob; amicus iudem
dicit vulgari; vsus h;: quē admodū etiā carbo ignit;
tus z aer illuminat; vnū appellat; cū suo igne z lu
mine. Hoc tropo pbat Boetius hoicm bonum esse
deū. Juxta illud Ps. Ego dixi di; estis: nō qdē per
veritatē z vnitate diuine essentialē/ z locutionē pziām:
sed participatiue z assimilatiue/ imitatiue/ nuncupa
tiue zē. Dicūt insuper aliq; vnū in natura (vt scribit
san. Bonauē. dist. xxx. ar. ij. q. ij. li. j.) sicut Pet; z
paulus in natura erāt cōformēs: quia vnec; homo.
In volūtarē: quia eadē volūtarē fidelitū saluē pec
rante. Actione vl; operatiōe: vt fornicator cū meretrī/
ce potest dici vnū corpus: tamē nō potest dici vnū
simplr sicut vir z vxor. Nec viri mali ita vnū sunt sū
cui viri boni: quia discōmunt in volūtarē principa/
liter intencis. q; libet em mal; bonū pziū qru: nō cōe.
Unum accipit adhuc qnz modis. vt notat Ba
bat. dist. vij. q. ij. ar. j. lib. iij. Uno modo vt dr vnita
tē sacramētū: sic q; qz referūt ad pstruōz sacri: s;
ne q; nō est sac; z dicūt vnū sac;. Scdo mō vt dr
vnitate fcaūs: z sic mltā idē fcaūs: vl; ad idē fcaūs
ordinata dicūt vnū fcaūs. Etio mō vnitate p dcaūs: sic
dicūt vnū q; idē p dcaūs. qru mō vnitate effcūs: sic vnū

dicunt q; idē efficiunt. Quinco mō vnitate ordiō
seu finis: sic vnū dicunt qd idē ordinant; cōq; ad fū
nē. Et sic spēs panis z vini nō sū vnū p se z ppe: ita
nec vnū vnitate. Quo ad pmiū p;: qz nō sū
vnū mō. vnt nec cōposituz p se vnū/ s; accidentia
pla inter se realit; distincta: pura color/ sapore. Quo
ad scdm pbat; qd spēs panis sine spēs vini sē sacim.
Silt spēs vini sine spēs panis sūc sacim. vt dr Ba/
bat. ar. ij. vbi. Et licz spēs (vt idē air) panis z vini
nō sūc vnū sacim vnitate fcaūs/ z p dcaūs p se z pmo
mō: sūc tū vnū vtroz mō/ loqndo de torali fcaūs z
p dcaūs. Parz pmiū: qz spēs panis z vini hūc diuersat;
nō vnū fcaūs z p dcaūs per se z pmo. Nā fcaūs p se z
pmo speciez panis est corp; chū vt corp; nō includit
sanguinē/ sed vt tū dr subiectū aīę immediatū. Et
speciez vini est tū sanguis q; sūc diuersa z nō vnū.
Probat scdūda p;: qd vtrariūq; speciez panis z vini
est vnū fcaūs z p dcaūs torale. s; corp; chū: accipiedo
corp; vt includit sanguinē: qd vtrorūq; p dcaūs corp; z
p dcaūs/ dcaūs z aīa. nō qdē p se pmo. i. vim p se
ad; Nam p se/ ad; dcaūs/ dcaūs/ dcaūs. De q;
vide eundē dcaūs. Nam. Et vt idē dr in. iij. vbi
s. nō solū spēs panis z vini/ sed ipse simul cū eucha
ristie/ z secretiōe z sumptiōe sūc vnū sacim finis p;
p dcaūs z ordiō vnitate: qd omnia hēc ordinant; in spūale
hois rfectionē z nutritiōē tanq; ad fines pziū. q;
sūc hac vnitate vnū: vt inquit Bab. zē.
Unitas ab vn; a um: est duplex. vt scribit Bule
fer di. xxx. q. ij. li. j. scz: essentialis/ z pfo
nalis. Unitas essentialis: est illa q; essentia formalit; dr
vna in q; essentia. z sicut vnica est essentia: sic nō sē
p fcaūs vnitate essentialis/ sed vnica. Personalis est illa:
qua formalr psona dr vnitas in q; psona. z sic tres
sūc psonę in diuis/ sic tres sūc vnitates psonales.
Et z vnitas creata: de q; ala. Un chis nō est vnū vnū
tare creata: qd nō est vnitas creata: vt dr Bab. di. vj.
q. ij. ar. ij. dub. ij. li. iij. Nō est em natura hūana: q; est
vnitas creata/ sed est vnū z vnū vnitate nature diuine
ne/ z vnitate psonę: q; sūc vnitas increata. Nihil em
creatū est cēniale chis: sicut albedo nō est essentialis
albo. Et tres psonę diuine dicunt vnū: nō p se ppter
vnitate nature/ sed p vnitate nature: q; est eadē cui/
libet psonę: nō vnū ppter realē distinctiōē psonaz.
Nec Bab. De vnitate dcaūs pmlta scribit Berson tra
Unitas mēbro/ (scra. ir. sup; Lārico Martē zē.
Unitas mēbro/ vt scribit Berson pte. j. lib. de au/
ferib; licet pape ab ecclia. pside. xvj. Una est vnitas
charitatē: z ita soli hūc charitatē dicunt hē mēbra
ecclie. Alij p dcaūs fideles sūc: vel vt p fcaūs/ vel vt
ordat; emozua mēbra: imo sūc p dcaūs dcaūs sūc: nec
de familia eius h; mō dcaūs p dcaūs/ nec sē digni pane q; ves
scūtur. Alia est vnitas in donis nature: sic oēs hoies
p dcaūs in intellectu/ z in rōe. Alia est vnitas in sū
multi participatiōe sacroz: z p dcaūs in vnitate bapci/
smatis: in q; character impōit; in q; vnitate p dcaūs/
cur oēs q; bapci; rite susceperūt: etiā vbi fidē acru/
alem vl; habituale p dcaūs. Et hēc vnio videt; ab;
soluē sufficere ad h; q; aliq; rite in papā electus ma/
neat caput ecclie q; q; fuerit p sniam distinctiōē dcaūs
positus. Berson vbi supra zē.
Vocabulum dr q; res singule noiant;. Et frequē
ter ad cognitiōē rei p dcaūs p
p dcaūs dcaūs vocabuloz. vt scribit san. Bona. di. xxx/
vij. a. f. q. ij. li. iij. Qui em pma vocabula ipofuerūt:
p dcaūs rēz potissime p dcaūs: supra illas vo
cabula ipofuerūt. In vsu at; vocabuloz vnica di sunt

auctores z scri. vt vult Bab. in pmo li. senf. di. xx. q.
vnica. nota. ij. Et vt scribit Bulefer q. ij. di. iij. lib. j.
In diuis sē triplicia vocabula. Quēda sē q; vnitate
oimodā distinctiōē. qdaz; oimodā vnione. alia
ho p dcaūs distinctiōē/ z parti vnionē. In diuis
nō admittunt; vocabla q; oimodā p dcaūs distinctiōē/
nē. ido illa nō admittit; imo est falsa. de; generat; ali;
um deū. Silt; vocabula oimodā vnionē ip dcaūs vnione.
non admittunt; in diuis. ido illa est flā. de; genuit; se;
ppter illū terminū se; q; vnitate oimodā vnionem.
Vocabula ho medio mō se habēt; q; vnitate vnitate
parti distinctiōē/ z parti vnionē: admittūt in diuis.
Illo modo admittunt; illa. deus genuit; deum. Nec
Stephanus Bulefer.
Vocare dcaūs est p dcaūs in eē. Un Sap. ij. dr.
Quōd poss; permanere nisi tu voluiss;
aut qd a te vocatū nō esset pseruaret. vbi vult sapēs
nihil pseruari nisi vocatū a deo. Bab. di. xxx. q. ij. q.
vnica. lib. ij. Vocat; nos dcaūs ad se cōmonitionē/ as;
fictiōe/ inspiratione. Un Berson pte. ij. ser. de h; bis
dcaūs/ Umce ad me oēs q; laboratis. Tres inquit sūc
modi quib; a dno vocamur/ z ad dnm vocamur. As;
fictiō/ cōmonitiō/ inspiratiō. Cōmonitiō sic exortit;
scz/ inspiratiō abtē intrinsec; afflictiō ho vtrobiz;.
Afflictiō em alia fit in reb;/ alia in corp;/ alia in men/
te. Afflictiō in reb; est paupras/ afflictiō in corp; in/
firmas/ afflictiō in mēte pueritas. De q; singul;
differet ab (s; vbi scribit Berson.
Vocatio electiōe fm effectū final; fctificationis.
vt scribit san. Bonauē. di. xl. ar. ij. q. ij. li. j. Et q; vnitas
hēc sit signū certū simplr: tū nō est certū nob. z idē dif
fert a vocatiōe. qd multis dcaūs gta qui nō pseruant;
ideo dicunt; vocati/ sed nō electi. Et de his dr Mar.
xxij. Multi sunt vocati/ pauci ho electi. Et sicut null;
suis est inuēnē sine onere z labore: ita null; p dcaūs
suis est absq; vocatiōe. vt scribit Berson fmo. Vni;
te ad me zē. Dēs itaq; sūc vocati zē. p dcaūs iudat; z
gētilis/ vir z mulier/ diues z paup; religiosus z secu
laris/ innocēs z pccōr/ subdit; z flat; z p dcaūs vnitas
accu; rēctationib; carēs/ z rēctationib; grauar;. idio;
ra z hēctat; san; z infirm; sener z iuuenis: q; inel
ligit Berson p laboratēz oneratos. Ita inepicabil;
est omis hō cuiuscūq; sit secret; p dcaūs/ etatis/ scz;.
Volitio q; vnitas generalr accipit; p omi actu volun
tatis tā affirmatiuo q; negatiuo. id est p
velle z nolle. Sic omis intētiō est volitio: z vicuēt;
sa zē. Bab. di. xxx. q. vnica. lib. ij. Et vt dr Holkor
q. ij. pmi. ar. v. Undē in q; q; omis volitio vl; nolitio
est qdā oīo mētalit; opratiui modi vl; equalēs ta
li. sicut ista. volo hē beatitudinē: val; tāū sicut hēc.
vnā ego habeam beatitudinē zē.
Volitio est duplex. vt scribit Bulef. di. xl. vj. q.
ij. li. j. scz: effcax/ z remissa. Volitio effcax est illa q;
volūtarē nō solū placz volūtarē/ sed etiā si p dcaūs po
nit in effectū. Volitio remissa est illa: q; volūtarē placz
cer volūtarē: non tū intantū vt ponat in effectū/ etiam
cum possit. Similr nolitio est duplex. scz: effcax. vt
illa qua volūtas nō soluz odit nolūtarē/ sed etiā si poss;
sit omnino impedire z destruit ipsum: vt est respectu
infirmatē in probō medico. Alia est nolitio remiss;
sa: est illa qua volūtas odit nolūtarē: ita tū q; non
destruit seu ipedit nolūtarē: vt ē infirm; q; poss; sibi p;
indere de remedij; z tū nō facit. Et pmissio in nobis
est nolitio remissa respectu alieui; mali qd scim; fie
ri z nō pbibem; dū tū possēmus. Et fm hēc poll; dcaūs
q; permissio esset nolitio dei remissa respectu peccat;

qđ nō cobibet dū cū possit. Bulefer. Et fm Sco. volūcio diuidit in volitionē efficacē z simplicē seu condicionalē. di. xlv. q. r. lib. iij. in solu. argu. Volitio effi...

ad diuinā volūtatē. z sic fm Aliacēsem vbi. s. supponit nō p bñplacitū vñ volūtatē dei. sed p aliqđ alio: qđ est eius signū. Et fm b cōiter distinguit in volūtatē bñplacitū z volūtatē signū. De qđ p la. se. q. i. ab. le...

ad Timo. q. Deus vult omnes saluos fieri: exponit de voluntate signū. vt intelligat vult. id est: pcpit vel obligat vt vult fieri. Si qđ autē exponit d vo...

signū diuina in celo appuit: vt creatura agelica sibi qđ formaret: dū i mēte ageloz lux creata fuit: dicitas deo obediēdū per omnia: a qđ recessit lucifer z angeli eius q...

agēs inclinā ad agēdū. Uel ista inclinatio dī ppetas
rei. vñ forma accidentalis rei naturā pñs: z grauitas p
quā gūe mouet deorsuz vñ ad locū suū nāles. Ista vo
lūtas nālis nō dīstinguit a volūtate liba in hoīc: hō
alia rōne dicat liba/alia nālis. Libera ei dī in ordie
ad actū elicitū quē bz in sua prāte. Naturalis: inq̄rū
nata ē recipere pfectōz aliquā/ aut receptā pfluare a dī
rio. Scdo mō accipit voluntas nālis vt dīstinguit p
potētia supnaturalē: sic volūtas nālis siue i puris
nālibz cāns ē volūtas nō sformata dōis gūis. T cr/
tio mō accipit volūtas nālis p volūtate dicitē vt rē/
cipere actū pformā inclinatio nālis: q̄ est sp ad pmo/
dūsiue illū dicitur libere siue nēcario ad ostēsiōne cō
Voluntas (vt notat Sui. Sco. iiii) (h' dī.
rator in pmo dī. r.) dī volūtas: q̄ sic res q̄ ad aīaz
ventū q̄ intelligit. sic aīa q̄ ad res volūtas: q̄ hāc
vñ illā rē vult z amat. Uñ ē illō Aug. Aīa vñ est vbi
amat/ q̄ vbi amat. Volūtas ar (vt scribit Bab. d. st.
xxij. q. i. ar. iij. dub. vij. lib. iij.) nō pōt elicere actūz
aliquē circa obiectū: nisi pūo p intellectū ap̄hēsumz
ip̄i volūtati ostēsiuz. Inuisa ei amare possū: incogni
ta vñ nō q̄. vt ait Aug. r. d. iij. c. i. z ita nec habū p
clinare p ad actū volūtati: nisi obiecto p actū intelle
ctū pñce: q̄ pñce inclinā volūtate ad elicitūz actū: nō
āc necessitat. Pōt ei volūtas libe elicere actū p̄z incli
nātiōez habū: vñ p̄z: hōz vñ delectabilē/ alitū instabi
lē: z cū q̄dā difficultate zē. Volūtas fm Alex. d. ales
pre. j. sūmē. est vis cogitē dōna sui actū. Et q̄ dī/ vis
cogitē: differt a pec sensitua in qua nō est cognitio
p̄z: hōz sit aliquā sui obiecti pceptio. Per h' aut q̄
dī/ dōna sui actū: differt ab intellectu: q̄ mēre nālis mō/
vñ ex p̄ sui in obiectū suū: nō sic voluntas seu nō:
seu dīna/ s; libe mouet. Volūtas vt scribit Brulef.
dī. r. vij. q. i. li. iij. est app: ctū/ liber/ vñ est appetū rōalē:
z sic volūtas nō est i bue. s; qz est appetū nālis q̄ p/
supponit cognitōez in appetere: z appetere cognitū: q̄
p̄suppōit cognitōez appetēris. Et hic ē duplex fm du/
plicē cognitōez: sensitua z intellectua. Jō ē volūtas
accipit q̄nq; largissime: pro q̄libet appetitū: vt scribit
Bab. dī. r. vij. q. vñca. li. iij. siue sit sensitū/ siue rō/
nal/ siue creat/ siue increat. quō accipit doctor sub/
til' in. iij. dī. r. vij. vbi dīstinguit triplicē volūtate i ppo.
scz: volūtate increatā/ z volūtate creatā rōnalē/ z ap
petitū sensitū: quē q̄nq; vocat volūtate. B em mō z
vsus hōz: qz dicim: hōc canis vult comedere cū nō hab
beat nisi appetitū sensitū. vñ inq̄ Scor. Et sic vo/
lūtas diuidit (vt dī Bab. vbi s.) in volūtate nālez sen
sitiua/ rōnalē vñ intellectua. Alio mō accipit large vo
lūtas p libet appetitū cognitio. vt z. s. dē m. ē. sic dī
Mgī in. iij. dī. r. vij. c. ij. Hūana volūtas ē affect' rō/
nis vñ affect' sensualitatē. Et alio ē affect' aīe s; rōne.
Alio s; sensualitatē. vñ qz rō dī hūana volūtas. T cr/
tio mō accipit p p̄e p solo appetitū rōali seu intellectu
uo. B ē p appetitū p̄supponere pgnitōez intellectuā. z
sic dīstinguit p̄ appetitū sensitū z nālez ad sanū i/
rellectū. qz illi appetitū in boīe realit' nō dīstinguit: s;
acc' dīstinguit. s; rōes nominū. Bab. Et s; p̄m: po
tētē aīe rōalē pncipalr seu p̄maria diuisiōe diuidit i
cognitiua quā theologū intellectū vocat/ z in motiua
quā theologū affectū notant. T sic ei potētia aīe intel
lect' dī. q̄n ē ap̄hēsiua: z volūtas dī q̄n ē motiua. vt
scribit Beron in p̄e. theo. d. p̄tōvāli. Et vt idē dī
Q̄is motiua aīe rōalē diuidit p̄pariua in p̄siliatitē: i
affectiua: z in p̄siliatitē z affectiua s; p̄ma est libez
arbitriuz z s; dī dī dī ē rō/ scia ē volūtas: q̄ra dī
ip̄e intellectu p̄actio. de q̄b' lat' ibi scribit. S; sūo

locis d' his scripsim. Volūtas hō q̄n est p̄fecta appe
titū sensitū: nata ē p̄delectari sibi: sic inq̄ ill' dī. q̄n
cr' sensitū nō est intelligere sensibile. Volūtas
mētis sensitū appetibile p̄tūgīt: nō dī dī. dīlectari
illis oibz. De q̄ lat' legito Bab. dī. r. q. i. li. iij. Pōt
enī appetitū retrahere a suo appetibili: vt nō delectet
in appetitū sensitū. Nihil ei ē mag' (vt inq̄ Aug. li.
iij. d. lib. ar.) in prāte volūtati q̄ ip̄a volūtas. Ad nō ē
intelligēdū q̄ ad cētā: s; q̄ ad actū elicitū. Q̄uis (vt
idē dī in lib. de p̄fectōe iustitię) volūtas nō nil boni
agit nisi diuinit' adiuuet. De q̄ al' dī. Uñ voluntas
hūana varijs mōis ad varia volēda aut nolēda incli
nari z p̄suadet p̄tūgīt: z si nō necessitat/ nōnūq; m
nō nisi cū mag' difficultate resistit. Tūz ei nālis incli
nāf ad bonū: nō frequer seducit: nūc errore intellectu
opante maloz facoz diabolo/ nunc illecebra sensus:
cū p̄fecta nālis est inclinata: nūc erroribz aut blandi
mētis secl' cōstātibz. q̄ oīa ad malūz trahūt. Quis
em fraudes z fallacias sp̄nālū neq̄iarū diaboli/ z
mille artificios: ei' dī. q̄n q̄. cc. lxx. q̄. i. dī. q̄. i.
bēdere: q̄ se de pug' tenuit' dī. q̄n q̄. i. dī. q̄. i.
carnis inclināre sp̄ aut rēre: Quis rōtūplicēs mōi
lāq̄os euadere pōt: Duc accedit q̄ p̄ctō origiali vult
nerata ē volūtas in sua nāli potētia: q̄ licz simplē
sit libera: nō pna ē ad malū ab adolecētia. Bē. vij.
P̄p̄ hēc volūtas mutabil' ē z instabil': z ex p̄cti for
mice infirma ac vulnerata. pna ad malū/ dī. ff. i. l. i.
ad bonū. Dic apls ad Ro. vij. Uideo aliā legē i mēbris
meis repugnāre legi mētis mee. Et ad Gal. v. Caro
z cupiscit aduersus sp̄m: z sp̄s aduersus carnē. hēc ei
sibidūicē aduēt san' vt nō q̄nq; vultis illa faciatis.
Uide ad B pulcra z norāda. Bab. dī. r. vij. ar. iij. du/
bi. ij. li. iij. Jō vt ip̄e cōcludit: de' orād' est i oibz op̄b;
nōis: vt rōne illūinet ne crer: volūtate refrēner ne ra
Voluntas (nō dīstinguit zē. Uide lat' ibi.
rōnal' p̄e dupl' sumi. vt scribit Bab. dī. r. vij. q. vñca.
li. iij. Uno mō vt includit essentialr libatē. i. vt suppo
nit p̄ intellectu appetitū/ z norādō enī ē libez ad op
posita p̄dicōne: ad bonū. s; ad malū. Alio mō vt i/
cludit libatē/ s; dūratat p̄supponit rōne cogitē rē:
siue sit dēfinita ad sc̄q̄ndum rōnis iudiciū/ siue nō.
Uñ licz volūtas nō possit i actū: nisi p̄us obiectū sibi
ōndat p rōne. Nō em p̄t in icognitiū: nō enī cogit se cō
formare iudicio rōnis: imo p̄ actū elicere ad ostēsiōne
obiecti p rōne p̄ dictamē rōis: accipēdo volūtate p/
p̄te vt includit libatē. De' nō p̄t facere volūtate i/
p̄ccabilē p nām. Probaf aucte Hiero. d. filio pdigo
Scol' de' ē in que p̄ctū cadere nō p̄t. Et Aug. li. iij.
p̄ Magimū. Quicūq; rōali creaturē p̄stat vt peccare
nō possit: nō est h' natū ē p̄p̄e/ s; dei gūe. Ansel. Lur
de' hō. l. ij. c. r. rñdēs disciplo q̄ rē/ cur de' nō potuit
facere nām ipeccabilē p nām: Dic: qz nō potuit face
re deū. Probaf z rōe. Dis volūtas q̄ nō ē reglā sua i
agēdo z opando/ nec nēcario se p̄formar reglē inob/
liq̄bil: p̄t peccare p nām. sed oīs volūtas creabil' libe
ra p̄dicōne ad bonū z ad malū est tal'. q̄ oīs volūtas
creabil' est peccabil' p nām. Ut z pbat Bab. vbi s. ar.
ij. Accipēdo aut volūtate vt nō includit cētānter li/
bertatē (q̄ dicit ē) s; p appetitū rōali. i. p appetitū p/
supponere cognitōne intellectuā simplr: de' p̄t fac
ere volūtate p nām ipeccabilē. Probaf. qz de' p̄t cre
are volūtate nēcario se p̄formare reglē sue: z tal' nō
posset peccare. Volūtas ei faciēdo id ad qd ē nēcario
dēfinita nō peccat. S; dē m nemo peccat in eo qd
vitare nō p̄t: de' creare p̄ appetitū rōnalē q̄ nō pōt
declinare a iudicio rōnis. Uñ Magister dī. r. vij. li. ij.

dr. Locedim' qdē meliozē naturā q̄ oīno peccat nol
let. i. vñ nō posset: q̄ responsio p̄supponit talē nām
ēē possit. Nec includit p̄dicōnem ēē voluntatem
necar. Uñ ad dictamē recte rōnis: z talis p
naturā peccare nō posset. S; oē qd nō includit p̄dicō
nē de' p̄t creare: vide lat' Bab. p̄lio. q. vbi s.
Voluntas deliberatiua (vt scribit Bab. dist.
rvij. q. ij. li. iij. est ip̄a potētia rōnalis volūtas: inq̄n
tū est dīa suoz actū/ q̄. s. fm qd libere eliciti actū
volendi: vel nolēdi/ amandi vñ odiēdi: z penes istam
residet p̄ctm: vel meritū vñ demeritū. Uñ Bēf. col/
le voluntatē z infern' nō erit. Et (vt scribit Jaco. de
valē. sup illō ps. lxxj). Nescierūt neq; intellexerūt
in tenebr' ambulāt' volūtas hoīs tenet mediū inter
voluntatē dei: z diaboli rōne p̄sultatiōis z electiōis.
Nā volūtas dī est oīno imutabil' i sua electiōe: cū nō
indigeat p̄sultatiōe eo q̄ sua duratio sit infimabil'
z tota sit: z sic oīa videt z fluidet s; l'. z peccare nō
nāt. S; qz volūtas diaboli nō eleg. sine p̄ua cōsul
tā: vñ morā p̄sultatiōe poruit errare i sua
electiōe/ dī. q̄n q̄. i. q̄. i. q̄. i. q̄. i. q̄. i. q̄. i. q̄. i. q̄. i.
bet. S; postq; secl' elegit māsit imutabilis i sua ele
ctiōe. Et ideo boni angeli fuerūt cōfirmati in ḡra post
electiōez: z mali māsērūt obdurati: z irreuocabili
obstinati in p̄ctō suo. Et illō p̄ctm est eis irreuocabi
le: sic est i eis irreuocabile: eo q̄ peccauerūt in tērmio
sue vitē. S; qz voluntas hoīs tenet mediū int' volū
tatē dei z angeli: rō est mobilis post electiōez: sic aū
ad retractandū qd elegit. z eligendū oppositū bonū
vñ malū: qz tota vita hoīs est via vsq; ad tērmū mor
tis: vt postea dicez. z sic nunq; peccat i tērmio vsq; ad
mortē inclusiue. Et semp p̄ctm eius p̄p̄tēatū i vita
est remissibile. Et iō p̄ctm primoz parentū fuit rē/
missibile: qz peccauerūt i via. Et sic p̄ctm cuiuslibet
ch̄iani est remissibile vsq; ad mortē exclusiue: eo q̄
vsq; ad illū tērmū comitat ip̄m ḡra ch̄i in t̄tute
rōne character' quē accepit i baptismo. Scō' ar est
de iudeis: vt ibidē oñdit ep̄s L'hopolitanus.
Voluntas est duplex. s. absolutā z cōditio
na (vt notat Brule. dist. l. li. iij. q. j.) Absoluta est q̄n
aliq; actū vult aliq̄d vt velle fornicari simplr: velle
furari etiā absq; cōditioe. Volūtas vero cōditio
na est q̄n qd vult aliq̄d cū cōditioe: vt ego bñ vellem
furari: si de' nō phibuisset. ego bene vellem amare de
maritūm si ego nō puniret. Et hēc dī voluntas ma
la: de q̄ z s. Bona. dist. vñ. ar. j. q. j. li. iij. Et i dam/
natis pena infernalis: aufert a voluntate ip̄oz actū
volendi peccare: siue volūtate absolutā peccandi: vt
scribit Brule. vbi s. qz reuera damnati nō appetunt
luxuriari nec supbire: z h' p̄pter p̄gnas q̄s se sentiūt
ex h' incurrisse: tñ habitū z volūtate cōditio nara vel/
lent peccare. Uñ bñ velent luxuriari si nō essent pu
niti: vñ crederēt se puniri: z hēc est opinio s. Bona.
vbi s. sed non tenet a modernis doctoribz. Itaz dī/
cunt q̄ sic sc̄i cōtinue laudabūt deū: ita dānari cōtē/
nue blasphemabūt deū: z nō solū velent peccare/ s;
actu peccabūt z etiā erūt obstinati in p̄ctō: s; illō ps.
Supbia eoz q̄e oderūt ascēdit semp. Et licet semp
peccēt nō demerēt/ s; illa volūtas peccādi ē eis
p̄ pena fm illō Apocal. Qui in sordibz est sordescat
adibz. Itē bene velēt dānari se nō peccasse: nō q̄ pec
cātū eis displicat: qz iniustū z cōtra deū: sed qz dis/
plicet eis pena p̄ctis eis inflicta. Uñ demon bene
vellet nō supbire: z iudas pdidit se ch̄m: z i hoc cō/
cordāt doctores cū Bona. Et vt scribit Paul' Cor/
te. li. iij. suaz s̄iaz. dī. r. j. Nequissimoz rēoz inq̄:

nefaria voluntas oñdit i hoc. Nā p̄m eos dicim'
ozcū velle hūano genere cōp̄cri/ p̄bosq; oēs demonū
carnificū aiadueriōe sempit̄na vepari: codēq; mō il
lis odiosum ēē deū. Quz p̄m' nāc mor' finis vñ uer
si appetitū sit eā ob cām purādū ē ab his suapre nā fi
nē vñ uerū exp̄t. Et cū extremū z vltimū felicitas
dicat manifestū ēē p̄ ab h' p̄ditoz hoīm grege felicitas
rē exp̄t: s; ita eā appetitōez tēnue z ibecille ēē dicim':
vt mag' cumulādaz erūnaz/ q̄ solādī cās afferre
videat: cū appetitū ei' op̄iari bōi qd adq̄ri nullo mō q̄/
ar/ angoz sit potē z erūna exp̄tēris. atq; etiā itelligē
dū ē cas adepre sc̄ig remissā posse. p̄trea q̄ ip̄arato
rū sc̄lez m editatōe/ ac i acerbissima aiadueriōe pōz
derāda p̄sent: z tñ cogitātiōes ad p̄tmissoz p̄claro
rū mūez mēozā traducāt. tū bonoz gnā exp̄dāt/ q/
bus se p̄uatos ēē itelligāt. q̄ amara mēditatio actū
meroz miseroz qz luctū exagitat. Et cū oīa erūnaz
gnā cōplectant: tñ nihil acerbi' ex oī calamitatūz ge/
nere ferūt q̄ q̄ a parcerēz deo cōtueno arcētur.
Nec Loretesius.
Volūtas peccās ē volūtas mala q̄ p̄t se hēe ad
rōne r̄p̄l'r. Aut qz elicit actū p̄cti z rōnis p̄ctamē s;
ue rectū siue cronenū: sit rō culpabil' siue nō: aue elicit
actū p̄ctamē rōnis: aut elicit actū fm dictamē
rōnis errore vicibili. In p̄mo ē grauisima temeritas
z p̄tēp' cū rō dicit: z volūtas regulā suā p̄tēnt. In
scdo minor ē temeritas z p̄tēp' p̄ q̄nto nō facit p̄ dī/
ctamē. Et tñ in h' p̄tēp' z p̄sūptio volūtatis q̄ agit
incōsulta rōne. In tertio ē mīma temeritas z p̄tēp':
qz agit fm dictamē rōnis. In h' ar ē p̄tēp': qz nō p̄tē/
p̄t rōni vt sufficiat se informare d oībz nēcis circū/
stātijs. Uide lat' Gabriel vbi s. Illa aut volūtas q̄
mū' p̄tēp' gūat/ liberior ē illa q̄ gūibz opp̄m̄t scelerē
bus. Uñ volūtas libior (vt scribit ibidē Gabriel dist. r.
q. ij. ar. iij. dub. j. li. j.) ē volūtas p̄firmata i bono nō re
spectu illoz actū ad q̄s nēcio dēfinita: s; respectu
alioz actū. Nā volūtas nō potēs peccare ē liberior
nō ad peccādū/ sed ad act' bonos: qz mīn' ipedita p
future p̄cti: alioq̄n si nēctas cui adq̄it volūtas au/
geret libatē etiā volūtas dānari ēēt liberior. Nō ḡm
rēdūt sc̄i q̄ volūtas respectu ill' act' ad quē nēcio se
h' libere op̄t: s; volūtas b̄i sit libera simplr z libert
oz q̄ p̄us: ex eo mīn' p̄t ipediti i excuriōe maloz actu
um a caus' ex̄tēfēz q̄ i via p̄t illā p̄firmatiōem i bo
no. Poterat etiā p̄us cogi ad act' idēcēs imparos.
nūc rō cogi nō p̄t. Facit ad h' dicitū b̄i Aug. v. d. cui.
dei. ca. x. vbi vult q̄ sicut mīn' dī de' oīpotēs/ q̄uis
nō possit mori nec falli. Ita nō mīn' dī volūtas liba:
q̄uis nēciū sit eā velle qd vult. Necesse inq̄a nēcita
te incurabitat: s; nō coactōis. Sic em volūtas cogi
nō p̄t. Volūtate ar cogi dupl' p̄t intelligi vt scribit
Gabriel dist. r. v. q. vñca. li. ij. Aut ipeditō ab actu
ne velit: aut cōpellēdo seu necessitando vt velit. Alio
mō itelligit volūtate cogi vt iure velit vñ nolit. Sim
pliciter volūtate cogi ad actū volēdi p̄dicōe ē (vt dicit
Scor' dist. r. r. li. iij.) Et volūtas coacta nu nq; suf
ficat ad faciēdū bonū (vt h' s. Bona. dist. r. r. q. j. li.
iij.) Nec etiā ad p̄bedū mīmōmū: p eo q̄ dōs volū
tē h' facim p̄t p̄sensum libez: nō coactū.
Voluntas. Differūt volūtate i dūct' z volūtatez
mutari/ z volūtate cogi (vt scribit Gabriel dist. r. v.
q. vñca. ar. iij. dub. j. li. ij.) volūtas i dūct' p̄suasiōe q̄
inclinat ad aliq̄d/ ad quod nō inclinaret nisi p̄suasiō.
Mutat q̄n sit dī volūtate nō volēs: aut cōuertit: vt cū
de' de amaro zerpaltū facit p̄tēp̄oz coz. Logit: dū i
vita aliq̄d veller. i. dū repugnāre actu siue volūtatis

ad oppositū cōpelleret. Et quē ad accē impator volū...
tas cogi pōt: nō tñ a deo: s; etiā a creatura. Ceterū ē em...

Volūtas creata tripliciter pōt se pformare volūtas...
ti dicitur. s. in volūto volēdo volētū. In accē. s. volēndū...

Volūtas creata tripliciter pōt se pformare volūtas...
ti dicitur. s. in volūto volēdo volētū. In accē. s. volēndū...

Voluptas est in sensu fm licet...
luptas est clara pter modū leticia opinioe pscens aliq...

vbi nihil virile/nihil altum/nihil celestemens q' tali dederit passioni...

Mulci aut sunt q' phibent vouere. De q'vlar Rich. ibide. Sic mlier in bis in q'bo viro subest...

plenaria voti no habetis no obligat de necessitate... Notum solene publici differunt...

leser dist. xliij. q. vj. li. iij. q. audiet in padiso. In ferno; i purgatorio; z p vniuersu orbem...

qz sapioze dno subete vl pscntate: sic no est vsura. Sic spoliatio egypti p iudeos no fuit furtu: qz no fa...

Ursura qnz accipit mulcu large poi acceptone vltra forte in mutuo: sic no ois vsura est illicita. Ita accepit vsura Alex. de ales. pre. iij. q. lxxv. q dr q reo...

Secunda: q no ponat se in turo de lucrade: z illi cu q comutat de dano. De turo sp vel in plu...

Ad vsuram accipe ptingere p duplici (ve scribit idē Bab. di. xv. q. xi. ar. iij. or. b. rui. li. iij.) U ad op...

Ufus est vis vtendi rebus alienis: salua rerum substantia. fm Bzonem in summa. Et fm...

Potentia. Venit vsus ab vtore: z aliqui fecit ipm vtendi scru: non p vsuetudine/ p uersatōez. Aliqu opoz ex...

Ufructus dr cu res aliq no nra est: sed pin de ex ea fructu atqz vtilitate ca/...

Ufucapio vidē in dicitōe pscptio. z est voca/ bulū iuriscōsultoz.

U in sepu/ qnz ponit p pscptia. Uñ illd: Hoc autē totū factū est vt iplere/ sepu/ pbray.

Uti dñs pposit/ Gabriel di. j. q. j. ar. j. li. j. z sic cōis sine capif p opatiōe nali cuiuscūqz potēte. Hoc mō...

Uulcus pte ignobilior multatudo. Et dr (vt q dā dicit) a voluēdo qd stulec bucarz it...

faciēdu est. Sed nullo alio a deo fruentū est. Et talis accus appropriare dr vsus. Et sic diffinit Aug. x. de...

Uti fm Decā stricissime est acc/ q existens vn/ redit i aliqd p/ aliqd p qd videt velle q qnz vno accu...

Utile dr qd est appetēdu ppter aliud pscndū. Et vtile dr qtuoz modis: vt scribit Bule. dif. vj. q. ij. li. iij. Primo mō p illo qd est appetibile ppter...

Uulcus pte ignobilior multatudo. Et dr (vt q dā dicit) a voluēdo qd stulec bucarz it go aduerbialit/ postū fecit passim p oēs caetera...

Uulpes est animal astutum ingeniosum z dolo sum affectuoz. Et per vulpes quādoqz in scriptura significat/ dolofo homies/ z heretici z ei...

Uxor Si mulier postquam... De littera X

De littera X

Xenodochium est hospitium... De littera X

Xp̄s sic quod scribitur... De littera X

Aug. dicitur... De littera Y

De littera Y

Ygreca est littera et i... De littera Y

Ypostasis... De littera Y

De littera Z

Zelus est... De littera Z

Zodius est... De littera Z

Zodiacus... De littera Z

Zelus... De littera Z

est desiderium... De littera Z

Zelus est... De littera Z

Zelus est... De littera Z

uozis et iusticie... De littera Z

Vocabularius theologie... De littera Z

Et si lector candide illa p̄clara & magna videantur/ quæ manu & arte constant/ & summo ingenio diligentia parant: tamē præstantiora habēda erūt quæ studijs adiūcta: & quæ ingenio conficiuntur/ & industria monumētis conseruantur litterarum: & vt alijs vtilia sint/ in lucem edant. Bonū nāq; quo magis ad multos se extendit/ & pluribus p̄dest: eo p̄stabilius & melius censetur: id quod fiet quā quisq; sua scripta alijs per publicationē cōmunicabit: & ad multorū manus exire curabit. Quāobrem quū ego legerem ipsos theologiæ p̄fessores & doctores: plura inueni vocabula quæ ipsos vel plures sacerdotes (qui vt populū doceāt sunt conducti in vinea dñi: quorū multi solū modo sermocionistas vt ipsi dicūt/ sine vero sūdamēto legere cōsueuerūt) latere possent & esse obscura. quorū ignorātia magnā gignit cōfusionē & errorem in ecclesia dei. Ego eorū cōsulens vtilitatis institutū em̄ meū est q̄ plurimis p̄desse velle/ rem penilem facturā me existimauit: si vocabula theologiæ & notamina quēdā: quibus & diligens lector multa scripta difficilia/ posset facile intelligere/ in vnū colligerē volumen: sine quorū cognitiōe nullus recte scripturā sacram intelligere poterit. Nec omnia q̄ digna annotatiōe visa sunt/ & mihi in scribēdū occurrerūt inserēda institui. nullus em̄ operi ipsi inuētus fuisset finis. Sed de maximo electo aceruo quæ potiora visa sunt elegi: & q̄ theologiæ studiosis nō parā p̄ futura putauit. licet gētiliū & philosophorū quorū acceptiōes vocabulorū inserui: quibus & theologi in suis libris & scriptis in magistria scribere solent. & clarius veritas intelligi possit. nec inusitata vocabula scribere volui. Terminis cōstitatis in diuinis vel in sacra scriptura vtrū esse dicit Gerson. Nec eloquentiā oratorū quā lector desiderabis in hoc opere sum secutus: sed theologorū cōmuniū imitatus sum morem. nec verborū elegantissimā curā mō habui. quoniā qui verborū exquisitiōe solū modo sonum & elegantiam lectari conati sunt/ insigniter lapsi sunt. Nec ibi curandū est de verborū splendore & ornatu/ cū de rebus altissimis & optimis sit sermo. Satis autē habet venustatis sermo theologicus: etiā vbi vilibus verborū p̄niculis operit. quædam modū veritatis dum de terra orta est: nō auro vel sericis/ sed p̄niculis virgo mater inuoluit. vt dicit Gerson p̄te. ij. sermone facto in cōcilio cōstantiensi. Et sicut mihi quæriti/ & in ordinē ponēti vocabula occurrerūt: Ita sine ornatu & elegantia scripsi. & vbi quibus doctores vsi sunt/ & ego. Nec quicquid meorū addidi. magis em̄ placuit cōsultando ignorantiam silere/ q̄ impudēter p̄pria ingerere. Vt itaq; sum vbi nō grāmaticorū/ nō rhetorū vel oratorū & poetarū/ sed theologicis: & vt puto/ & potissimum latinis in hoc opere: & imitatus sum p̄cipue auctores quos cū diligentia legi. vel p̄ maiore p̄te Gabrielē Byel p̄positū primū in Schonbach: sc̄m̄ Bonauenturā: san. Thomā aquinatē: Thomā argentīnem: Alexandrū de ales: Albertū magnū sueuorū gloriā: Petrū paludēsem: Petrū de aliaco cardinalē cameracēsem: Cācellariū parthisiēsem Gersonē: Ioannē Scotū: Richardū de media villa: wilhelmū Ockam: Frānciscum Mayronis: Gregoriū de arimino: Robertū holkot: Pelbartū Themeluar: Steffanū Bruliserū: Iacobū de Valētia ep̄m̄ Christopolitanū: Guilhelmū minacēsem ep̄m̄ in rōnali suo diuinorū: Doctore Eckiū in suo Chrisopasso. Augustinū: Hieronymū: Gregoriū: Ambrosium: Lactantiū: & Paulū Cortesii h̄ in ceteros magna claret eloquentia & elegantia. & putares Ciceronē loq; quā ipse scribit elegantissime. Et Petrū longobardū sniā ducē: quorū omnium & aliorū etiā dicta & scripta adduxi & allegaui. Si autē a me in aliq̄ erratū fuerit: aut si doctores sacre theologiæ nō bene cōcordauerim: aut si in p̄positū eorū scripta adduxerim. siq; doctoribus debitū honorē & reuerentiā min⁹ exhibuerim/ veniā date optimi viri: & laborē quē maximū die ac nocte habui causam: Nec voluntati meæ q̄ p̄p̄ta est p̄desse oibus/ sed iprudētiæ meæ tribuite: q̄ errare facile possum: sed nō p̄tinaciter paratus corrigi ab omni pio & libero correctore. Corripiat autē me iustus in misericordia & increpabit me vt cū psalmographo loquar. Oleū autē peccatoris nō ipinguet caput meū. Corripiat inq; zelo charitatis/ nō inuidia. Nec si errauero/ hereticus cēseri volo: quū nullius p̄tinaciæ & temeritatis & inobediētiæ argui volo & cōtendo. Credere em̄ patus sum p̄hibēter vt debeo doctoribus theologiæ bonis & eruditis. malos v̄o nihil timeo nec curo: q̄ omnia etiā meliora & optima in peius vertūt. Nec ignoro me morsibus multorū esse obiectū. sed iacula p̄uisa min⁹ nocebūt q̄s me vicisse existimabo. Si bonis & doctis probabor in charitate/ in dño q̄q; gloriabor: cui omnia mea tribuo nō meis infirmitatib⁹. Et vt loquar cū p̄pheta regio: Nō nobis dñe nō nobis: sed nomī tuo dā gloriā. Victoriāq; de inuidis & malis cōsecutū arbitror/ quā me p̄fuisse videbo & vtilis fuisse dicor a relictis & iustis hoibus. Omnē autē meū laborē in finē vltimū q̄ est deus optim⁹/ maximus refero: & ad vtilitatē p̄p̄i christiani quæq; mali & facinorosi sentiūt nō facio p̄li. Valete lectores & sacre scripturæ amatores charissimi: & meū laborē magnū p̄ vtilitate multorū susceptū non aspernemini rogo. Vel si nulla aut parua fuerit vtilitas & cōmoditas: voluntatē tñ benefaciēdi & cōmodādi facilē nō improbate. Valete itaq; & me amore q̄ ego ceteros bonos & doctos & christifideles p̄sequi soleo/ amate. Ex Mindelheim intra Kalendas Octobres. Anno salutis nostræ M. D. XVII.